

V. BENEŠEVIĆ

CATALOGUS CODICUM
MANUSCRIPTORUM
GRAECORUM

QUI IN MONASTERIO
SANCTAE CATHARINAE
IN MONTE SINA ASSERVANTUR

TOMUS I

Codices manuscripti notabiliores bibliothecae monasterii
Sinaitici ejusque metochii Cahirensis, ab archimandrita
Porphyrio (Uspenski) descripti

9

1965

GEORG OLMS VERLAGSBUCHHANDLUNG
HILDESHEIM

Ἄρ. Βιβλ. Εἰσαγ.

82204

ОПИСАНІЕ ГРЕЧЕСКИХЪ РУКОПИСЕЙ

МОНАСТЫРЯ

СВЯТОЙ ЕКАТЕРИНЫ

НА СИНАѢ.

Томъ I:

Замѣчательныя рукописи въ библиотекѣ Синайскаго монастыря и Синаеджуванійскаго подворья (въ Каирѣ), описанныя архимандритомъ Порфиріемъ (Успенскимъ).

Изданіе Императорской Академіи Наукъ,
исполненное на завѣщанныя ей еп. Порфиріемъ средства,

подъ редакціей и съ дополненіями

В. Н. Бенешевича.

Reprografischer Nachdruck der Ausgabe Petersburg 1911

Printed in Germany

Herstellung: Druckerei Lokay, Reinheim

Best.-Nr. 5100 969

С.-ПЕТЕРБУРГЪ.

1911.

Предисловіе.

Безъ сомнѣнія, вплоть до второй половины XIX вѣка исторія библіотеки Синайскаго монастыря есть по преимуществу исторія ея расхищенія; интересъ къ этой исторіи — мѣ по себѣ значительный, вызывается еще и тѣмъ, что она помогаетъ объяснять намъ исторію образованія рукописныхъ собраній Европы¹⁾.

Съ давнихъ поръ извѣстно было западно-европейскимъ ученымъ, что въ монастырѣ св. Екатерины на Синаѣ есть много рукописей на разныхъ языкахъ²⁾,

¹⁾ Предлагаемый ниже несовершенный опытъ указателя греческихъ рукописей Синайскаго происхожденія не даетъ, конечно, полного представленія о количествѣ и качествѣ всей массы вывезенныхъ съ Синая кодексовъ. Едва ли и удастся сдѣлать полный указатель ихъ, такъ какъ очень многіе безъ всякихъ формальностей и отмѣтокъ вращались въ библіотекахъ восточныхъ патріархатовъ и частныхъ лицъ (вродѣ князей валашскихъ, молдавскихъ и др.) и легко переходили въ чужую собственность. Нужно пожалѣть, что не былъ посланъ и на Синай Арсеній Сухановъ!

²⁾ Путешественники и поклонники XV—XVI вѣковъ видѣли греческія р-си м-ря, какъ видно, наприм., изъ записей въ №№ 422(432) и 395, а также и латинскія книги и рукописи (наприм., есть помѣтки

А) на латинской рукописи богослужебнаго содержанія:

1) In nomine Domini amen. Anno Domini 1425 die nona martii die veneris, ego Fr. Antonius de Fano ordinis minoris fui primus et incepit celebrare missam in ecclesia majori ante caput sanctae Katherinae virginis, quae sit oratrix semper pro nobis christianis amen.

2) In nomine Domini nostri Jesu Christi amen. Anno 1553 die 6 mensis februarii die lunae, ego Antonius et vallis Neriae presbiter fui hic per dies 14 et non potui celebrare quia non erant necessaria paramenta et vidi corpus sanctae Katherinae.

В) на печатной итальянской книгѣ:

и съ XVII вѣка начинаются попытки агентовъ французскаго правительства, занимавшихся на Востокѣ скупкой древностей для королевской библіотеки и для частныхъ лицъ, проникнуть въ монастырь для того, чтобы увезти въ Парижъ хоть часть тамошнихъ рукописныхъ богатствъ. Въ 1670 году инструкция, данная путешественнику Laisné, между прочимъ рекомендовала:

S' ils revenoient par la Mer Rouge, ils verroient en passant le Mont Sinaï, qui n' est qu' à deux journées du Tor, petite ville sur la côte orientale de cette mer. Ils pourroient intéresser les caloyers et, pour de l'argent, avoir une partie de leurs livres qui sont enseveliz sous la poussière et qui, pour peu qu' ils en ayent, sont tous originaux, par le grand soin que prit Justinien, au raport de Procope, d'en fournir leur bibliothèque.

И въ инструкціи отъ 17 марта 1671 года отправлявшемуся на Востокъ знаменитому Wansleben указывалось почти тѣми же словами:

Il pourra encore intéresser les caloyers au Mont Sinay et acheter une partie de leurs livres qui demeurent ensevelis sous la poussière, quoique bons et originaux; Procope remarque le soing que prit l'empereur Justinien de fournir leur bibliothèque d'excellents livres.

При отправленіи на Востокъ въ 1679 г. Galand получилъ инструкцію отъ Кольбера:

Hic venit Georgius Hwcz et beatae Chaterinae virginis corpus vidit oculis propriis anno 1540 mens. februar

С) на печатномъ Missale Romanum:

1) Ego fr. Gerardus Rana ordinis minorum regularis observantiae provinciae Flandriae veni huc . . . anno 1603 . . .

2) Ego fr. Bernardus a Ferula ordinis minoris regularis observantiae provinciae Siciliae veni huc . . . anno 1624 . . .

3) 1624 anno fr. Benedictus Gallus ordinis minoris . . .

4) 1635 anno. Andreas ordinis minoris huc perveni et in capella sanctae Chaterinae multoties celebravi.

Изъ сборника еп. Порфирія Имп. Акад. Наукъ 90 стр. 33—34, 36).

Faire en sorte d'avoir les livres qui sont . . . au Mont-Sinaï entre les mains des religieux, lesquels sont fort pauvres.

Однако, ни одному изъ указанныхъ путешественниковъ не удалось добраться до Синая; въ 1747 году попытался на свой страхъ предпринять путешествіе на Синай Cl.-L. Fourmont въ надеждѣ на une ample moisson de livres, но недостатокъ средствъ помѣшалъ ему въ этомъ. Предполагалось дѣйствовать и болѣе рѣшительнымъ образомъ: для того, чтобы добыть съ Синая рукописныя сокровища, считали возможнымъ воспользоваться даже услугами и вліяніемъ официальныхъ представителей Франціи. Посоль въ Константинополь, маркизь de Nointel, путешествовавшій по Палестинѣ въ 1674 году, предполагалъ захватить и на Синай, но былъ отозванъ великимъ визиремъ изъ Палестины въ столицу. Sevin въ 1729 г высказалъ мысль, что

le consul du Caire viendrait facilement à bout de tirer les livres en question des mains des moines si peu dignes de les posséder; un consul sensé et adroit est plus propre pour ces sortes d'expéditions que le plus sçavant homme du monde.

Эта мысль явилась вслѣдствіе того, что неясные слухи о богатствѣ рукописнаго матеріала на Синаѣ какъ разъ незадолго передъ тѣмъ нашли себѣ авторитетное подтвержденіе со стороны ученаго іезуита Claude Sicard, знавшаго арабскій, греческій, сирийскій, еврейскій и другіе языки и побывавшаго на Синаѣ около 1725 года; онъ рассказывалъ самъ о своихъ впечатлѣніяхъ французскому консулу въ Триполи, который писалъ въ 1729 году:

Feu le R. P. Sicard, jésuite, . . . m'a fait souvent la relation des beaux livres qu'il avait vû dans la bibliothèque . . . du Mont-Sinaï chez les religieux grecs, qui ont grand nombre de livres très beaux et très curieux; on lui permit de les visiter

les uns après les autres, mais non pas d'en emprunter aucuns, comme il en avoit grand desir, pour les traduire. . . . Le P. Sicard pria instamment ces religieux. . . de luy laisser prendre le titre des livres de leur bibliothèque, mais ils refusèrent encore cela, en lui disant qu'on lui avoit fait assez de grâce de permettre qu'ils les visitât tous. . . Ces livres sont fort anciens et en diverses langages, mais il faudroit un second P. Sicard pour les traduire.

Можетъ быть, подъ впечатлѣніемъ словъ ученаго иезуита консулъ добавляетъ:

Il est à remarquer que tous ces religieux vivent dans une profonde ignorance; ils sont jaloux de leurs livres sans les connoître, c'est une perle-précieuse dans le bec d'un coq, dont on tirerait bien des lumières s'ils pouvoient tomber entre les mains de nos sçavants de France. Si un consul pouvait se transporter aisément dans ces endroits là, on ne lui refuserait pas tout cela¹⁾.

Но самъ Sicard рассказываетъ очень спокойно, безъ озлобленія и съ любопытными подробностями, о своей удачной все же попыткѣ ознакомиться съ монастырской библиотекой, находя даже, повидимому, образъ дѣйствій брата вполне понятнымъ:

Après avoir visité tous les lieux du Monastère, nous desirions particulièrement entrer dans le Bibliothèque, pour l'examiner à loisir. Les Religieux avaient quelque peine à nous l'ouvrir, parce qu'ils prétendent que c'est toujours avec perte de quelques-uns de leurs livres qu'ils la font voir. On dit en effet qu'ils en ont beaucoup perdu: malgré cependant les pertes dont ils se plaignent, leur Bibliothèque est encore très nombreuse, elle est riche surtout en manuscrits grecs, Russiotes, Arabes, Syriaques, Abyssins et autres; mais tous ces Livres, soit manuscrits, soit autres, ont été si souvent remués, qu'ils sont aujourd'hui dans une confusion générale. Il nous eût fallu plus de temps que nous n'en avons pour en prendre une connaissance

¹⁾ H. Omont, Missions archéologiques françaises en Orient au XVIIe et XVIIIe siècles. Paris, 1902 pp. 35, 59, 192, 207, 242—243, 500, 524—525, 800.

parfaite; mais ce que nous en avons pu connaitre, nous fait juger que des hommes savans qui possèderaient les langues orientales, feraient de riches decouvertes, en lisant avec attention ces anciens manuscrits¹⁾.

Какому-то польскому монаху все же удалось, наконецъ, сдѣлать около 1729 года каталогъ около 300 греческихъ и латинскихъ²⁾ рукописей и печатныхъ книгъ, хранившихся какъ въ самомъ монастырѣ св. Екатерины на Синаѣ такъ и въ Каирскомъ его подворьи, называемомъ Джуванія. Этотъ каталогъ былъ посланъ составителемъ одному изъ жившихъ на Востокѣ французскихъ иезуитовъ J.-B. Souciet (род. 1684, † 1738), который въ письмѣ къ брату отъ 20 октября 1729 г. такъ характеризуетъ его содержаніе:

Ce catalogue contient donc, outre l'Écriture Sainte, les ouvrages des principaux Pères grecs, et de leurs autres auteurs ecclésiastiques, surtout depuis le schisme, les anciens philosophes et mathématiciens, avec leurs interprètes, les historiens, orateurs, et plus célèbres poètes, des grammairiens, sophistes, lexicographes, polymathes etc.

Къ сожалѣнію, дальше Souciet даетъ только выдержку изъ каталога:

Voici maintenant les livres qui m'ont paru plus rares, sur lesquels j'ai tiré quelques lumières de M. Malaki; mais comme j'ai parcouru fort légèrement le catalogue avec lui, et que je suis forcé de vous écrire, je ne sçait si la plupart des choses, qu'il m'a dites me reviendront. Je suivrai l'ordre alphabétique:

1) Ἀντίρρησις πρὸς Νεῖλον τὸν Θεσσαλονίκης περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Παπα.

¹⁾ Sicard, Lettre au P. Fleuriau въ Lettres édif. et curieuses, V, 310—311 (Toulouse, 1810).

²⁾ Этотъ монахъ видѣлъ въ монастырской библиотекѣ и много арабскихъ, сирийскихъ и другихъ восточныхъ рукописей, но не могъ описать ихъ, не зная восточныхъ языковъ.

- 2) Ἄσμα ἁσμάτων διαφόρων ἐξηγητῶν.
 3) Le même expliqué par Eusèbe de Pamphile.
 4) Ἀρμονία ὀριστικῆ τῶν ὄντων. Ce sont, dit-on, les définitions de diverses choses.
 5) Ἀρποκρατίων; jè ne sçai ce que c'est.
 6) Ἀετίου Ἀμιδῆνου βιβλίον ἱατρικόν.
 7) Ἀρμενόπουλος; c'est, dit-on, un juge ou un jurisconsulte de Thessalonique.
 8) Βαρίνοι, 4; ce sont, dit le s^r Malaki, des espèces de Lexicon.
 9) Βασιλείου Μακέδονος κεφάλαια παραινετικά.
 10) Βασιλείου μητροπολίτου Θεσσαλονίκης; on ne sçait ce que c'est.
 11) Γεωργίου τοῦ Σχολαρίου καὶ Γρηγορίου τοῦ Παλαμά.
 12) Γαβριήλ Φιλαδελφείας καὶ Μελετίου Ἀλεξανδρείας; je crois que ce sont des schismatiques, bien que Grégoire de Thessalonique, dont on a marqué différents discours sur les saints.
 13) Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου λόγοι, χειρόγραφον.
 14) Γερασίμου Ἀλεξανδρείας λόγοι διάφοροι καὶ εἰς τὰς ἡσμητορικὰς ἑορτάς.
 15) Du même, κορικκοδόμια; c'est à dire sermons sur les dimanches de l'année.
 16) Γρηγοριανοῦ καλενδάριον αἰδίου; on dit que c'est le calendrier grégorien.
 17) Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου μετὰ σχολίων, χειρόγραφον.
 18) Εὐαγγέλια τὰ κυριακὰ λεγόμενα διὰ στίχων ἐλεγείων.
 19) Ἐφραῖμ ἑλληνικόν; ce sont peut-être les ouvrages de St Ephrem.
 20) Εὐαγγελίου ἐξήγησις εἰς τὴν Γένεσιν.
 21) Θεοφάνους Ταυρομενίας τοῦ Κεραμέως κυριακοδόμιον.
 22) Des homelies du même pour tous les dimanches de l'année.
 23) Θηκαράς; M. Malaki m'a dit quelque chose de particulier de cet ouvrage, dont je ne me souviens plus.
 24) Le 3e livre de saint Thomas *contra Gentes*, en grec.
 25) Κωνσταντίνου τοῦ Ἀρμενοπούλου.

- 26) Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου.
 27) Μελετίου τοῦ Συρίγου; je crois que c'est un schismatique, comme plusieurs autres que j'ometts, dont les livres n'ont guères été imprimez que dans le Levant, à Constantinople, en Valachie ou Moldavie.
 28) Vient ensuite une Apologie de Méléce d'Alexandrie touchant la piété des Chrétiens, adressée aux Juifs.
 29) Puis, Μιχαήλ τοῦ Γλοκά.
 30) Explication de la sacrée liturgie par Nicolas le Bulgare.
 J'en mets quelques uns en françois pour aller plus vite:
 31) Collection de paroles et enseignements des SS. Pères, par Paul moine.
 32) Πεδαχίου Διοσκορίδου.
 33) Συμεῶν Θεσσαλονίκης; c'est un furieux schismatique.
 34) Recueil de tous les conciles orthodoxes et des hérétiques jusq'au huitième sous Photius et à l'union du pape Jean; cela est schismatique.
 35) Σόνοδος ἡ ἐν Φλωρεντία.
 36) Συναγματίον νόμιμον.
 37) Διάφορα κεφάλαια Σεβάστου Τραπεζουντίου.
 38) Ἐορτολόγιον τοῦ αὐτοῦ.
 39) Περὶ τῶν ἀχραντῶν μυστηρίων.
 40) Τιτοῦ, πρεσβυτέρου Μαρτινεγγίου, ποιήματα ἑλληνικά.
 41) Τετραβάγγελα.
 42) Ψαλτηρίου ἐξήγησις Εὐφιλίνου.
 43) Un semblable τοῦ Συρίγου.

Voilà ce qui m'a paru plus particulier dans ce catalogue, si vous le souhaitez, je vous l'enverrai lui même.

Кромѣ того, Souciet передастъ слухъ о томъ, что незадолго до составления каталога монастырь одолжилъ много греческихъ рукописей валахскому князю Николаю Маврокордато, который едва ли когда-нибудь вернетъ ихъ, если только онъ не

погибли во время пожара въ княжеской библиотекѣ 27 іюля 1729 года¹⁾.

Рососке, видѣвшій библиотечку м-ря въ 1738 г., удостовѣрялъ, что въ ней нѣтъ рѣдкихъ манускриптовъ. И впоследствии, повидимому, или не всякому путешественнику монахи показывали всѣ свои книги, или не всякій желалъ и умѣлъ добиться этого. Одни, какъ, наприм., Bueckhardt, видѣли только арабскія, сирійскія и коптскія рукописи; другіе, какъ Turner въ 1815 г., принуждены были довольствоваться нѣсколькими греческими библейскаго содержания; третьи, какъ Bankes около 1811 г., благодаря настойчивымъ розыскамъ, получали возможность не только видѣть всю библиотечку, но и ознакомиться съ характеромъ книгъ: Bankes насчитываетъ въ ней всего около 2000 томовъ, изъ которыхъ $\frac{3}{4}$, т. е. около 1500,—рукописи, въ томъ числѣ громадное большинство (около 900) на греческомъ языкѣ, по преимуществу богословскаго содержания. Изъ числа болѣе «интересныхъ», т. е. обыкновенно изъ числа или сохранившихъ произведенія классической древности или украшенныхъ миниатюрами, путешественники старались — и не безуспѣшно — увезти нѣкоторыя съ собой на родину.

C. Tischendorf во время своей первой поѣздки на Синай въ 1844 году нашелъ 53 рукописи въ двухъ шкафахъ въ Каирскомъ подворьѣ Синайскаго м-ря, называвшемся Джуванія, и описалъ ихъ иногда довольно подробно въ (Wiener) Jahrbücher der Literatur, 1845, CXII, Anz.-Bl., 31—40. Въ самомъ монастырѣ онъ видѣлъ около 300—400 рукописей на

¹⁾ Н. Otoni, Missions archéologiques françaises, 733—736. Вѣроятно, весь каталогъ польскаго монаха окажется гдѣ-нибудь въ бумагахъ Société, хранящихся въ библиотекѣ іезуитовъ (Paris, rue Lhomond, 14bis) подъ шифромъ Levant 5.

разныхъ языкахъ, главнымъ же образомъ на греческомъ, но, указавъ въ общихъ чертахъ содержаніе всѣхъ греческихъ, подробнѣе остановился только на 12 полныхъ кодексахъ и отрывкахъ (ib., CXIV, Anz.-Bl., 45—56). Кромѣ того, имъ вывезено было тогда съ Востока много рукописей полныхъ и отрывковъ рукописныхъ, которыхъ значительная часть, если не большинство, происхожденія несомнѣнно Синайскаго¹⁾.

Во время двукратнаго пребыванія своего въ Египтѣ и на Синаѣ въ 1845 и 1850 гг. архим. Порфирій (Успенскій) успѣлъ при содѣйствіи Петра Соловьева, Николая Крылова и архимандрита Теофана широко использовать рукописныя сокровища знаменитой библиотечки монастыря св. Екатерины и особенное вниманіе обратилъ на греческія рукописи, хранившіяся тогда частью въ самомъ монастырѣ, частью въ Джуванійскомъ его подворьѣ въ Каирѣ²⁾:

1) изъ этихъ рукописей имъ выписано было очень много любопытныхъ въ различныхъ отношеніяхъ текстовъ, которые теперь хранятся въ Имп. Академіи Наукъ среди бумагъ Порфирія въ различныхъ книгахъ и частью уже изданы какъ самимъ Порфиріемъ, такъ и послѣ его смерти (сравн. П. Сырку Описание бумагъ епископа Порфирія Успенскаго, по-

¹⁾ Описаны въ 1) Anecdota sacra et profana ex oriente et occidente allata. Editio repetita, aucta, Lipsiae 1861 (1-е изд. въ 1855 г.); 2) Die Manuscripta Tischendorffiana in der Universitätsbibliothek zu Leipzig, mit Einschluss der übrigen von Prof. Dr. Tischendorf von seiner orientalischen Reise mitgebrachten und theils der Königl. Dresdner Bibliothek, theils der Leipziger Universitätsbibliothek übergebenen Manuscripte in griechischer, arabisch-drusischer, georgianischer, aethiopischer Sprache (Serapeum. Zeitschrift f. Bibliothekwissenschaft, Handschriftenkunde und ältere Literatur, herausgg. v. R. Naumann, 1847, № 4 SS. 49—61, № 5, SS. 65—78); 3) (Wiener) Jahrbücher der Literatur, 1845, CX, Anz.-Bl., 1—11.

²⁾ Объ этомъ подворьѣ смотр. у Порфирія, Путешествіе по Египту и въ монастыри святаго Антонія Великаго и преподобнаго Павла Фивейскаго, въ 1850 году (СПБ., 1856), стр. 109—115, 292—293.

жертвованныхъ имъ въ Имп. Академію Наукъ по завѣщанію. СПб. 1891);

2) сняты на кальку и бумагу и отчасти сфотографированы болѣе замѣчательныя миниатюры и украшенія, а также образцы почерковъ разныхъ вѣковъ (картоны 1—3 въ Имп. Публ. Библиотекѣ);

3) составлена значительная часть своеобразной «греческой палеографіи», содержащей отрывки изъ подлинныхъ древнихъ кодексовъ (описаны *В. К. Ернштедтомъ*, *И. А. Быховымъ* и *В. Г. Васильевскимъ* въ Отчетѣ Имп. Публ. Библиотеки за 1883 г. и приложеніяхъ къ нему);

4) кромѣ того, тогда же предпринять и выполненъ весьма полезный трудъ общаго обзоренія, по видимому, всего извѣстнаго Порфирію состава греческихъ рукописей на Синаѣ, подъ заглавіемъ: «Замѣчательныя р-си въ библиотекѣ Синайскаго монастыря и въ архіепископскихъ кельяхъ тамъ» (сборникъ Имп. Академіи Наукъ № 136). Очевидно, первоначальный планъ труда былъ очень широкъ, такъ какъ сюда включены печатная книга (№ 329) и глаголическая псалтырь (№ 68) и двѣ грузинскія рукописи (№№ 66 и 67), но на самомъ дѣлѣ вышло все же описаніе однихъ только греческихъ р-сей; при этомъ, однако, описаны не только «замѣчательныя», но и такія, о которыхъ прямо сказано, что онѣ «ничѣмъ не замѣчательны» или «не заслуживаютъ вниманія» (№№ 91—93, 144—158).

Въ 1856 г. Тишендорфъ обратился къ русскому правительству съ просьбой исходатайствовать ему отъ патріарха Константинопольскаго и архіепископа Синайскаго письменное разрѣшеніе брать изъ монастырей восточныхъ какъ всѣ тѣ рукописи, которыя больше не употребляются и не служатъ ни особеннымъ украшеніемъ, ни документами для обоснованія

какихъ-либо правъ, такъ и всѣ обрывки или отрывки рукописные; за это Тишендорфъ обѣщалъ привезти правительству важныя для науки рукописи на разныхъ языкахъ или по крайней мѣрѣ составить catalogue raisonné. Благодаря содѣйствію министра нар. просв. А. С. Норова и другихъ вліятельныхъ лицъ, Тишендорфъ добился въ 1858 г. отъ правительства согласія на свое предложеніе и совершилъ самую поѣздку на Востокъ въ 1859 г. Среди привезенныхъ имъ тогда греческихъ р-сей ¹⁾, конечно, очень многія были взяты изъ Синайскаго монастыря, но очень трудно обнаружить ихъ происхожденіе, такъ какъ нигдѣ помѣтокъ объ этомъ не сдѣлано.

Н. Сохе видѣлъ въ 1858 году только девять греческихъ рукописей, которыя находились тогда вмѣстѣ съ печатными книгами въ Каирскомъ подворьѣ Синайскаго м-ря, называвшемся Джуванія; всѣ онѣ очень кратко описаны имъ въ Report to His Majesty government on the greek mss yet remaining in the libraries of the Levant ²⁾.

Во второй половинѣ XIX вѣка возникаетъ мысль о томъ, что библиотека Синайскаго м-ря заслуживаетъ вниманія не только въ качествѣ источника

¹⁾ Notitia editionis codicis biblicorum Sinaitici auspiciis imperatoris Alexandri II susceptae. Accedit catalogus codicum nuper ex oriente Petropoli perlatorum. Item Origenis scholia in Proverbia Solomonis partim nunc primum partim secundum atque emendatius edita cum duabus tabulis lapidi incis. Lipsiae 1860. Всѣ рукописи, привезенныя Тишендорфомъ и купленныя отъ него, вошли въ Catalogue des manuscrits grecs de la Bibliothèque Impériale Publique. St.-Petersbourg 1864, подъ №№ II, IV—XIII, XV—XIX, XXI—XXIX, XXXI, XXXIII, XI^a, XXXIV—XXXVIII, XLI—XLIV, V^a, XLV—XLVIII, L—LII, LIV, LX—LXIII, LXVIII, LXX, LXXV, LXXVII, LXXXII, LXXXIII, LXXXV—LXXXVIII, XC, XCI—XCVII, XCIX, CVI, CVII, CIX, XXXVII^a, XLII^a, XLV^a, CX, CXII, CXIV, CXIX, CXX, CXXIV, CXXV, CXXIX.

²⁾ Издано и подъ заглавіемъ: «Греческія книгохранилища Востока и ихъ рукописи, осмотрѣныя однимъ англійскимъ путешественникомъ въ 1858 году» (Чтенія въ Имп. Общ. Ист. и Древн. Росс., 1870, кн. IV); смотр. стр. 6—7.

обогащенія рукописями европейскихъ книгохранилищъ и должна быть охраняема отъ дальнѣйшаго расхищенія. Честь практическаго осуществленія прямыхъ выводовъ изъ этой мысли принадлежитъ главнымъ образомъ русскимъ ученымъ; впрочемъ, и высказана она ранѣе всего тѣмъ же русскимъ ученымъ, который самъ особенно много вывезъ съ Синая¹⁾. Архимандритъ Порфирій въ одномъ изъ официальныхъ своихъ писемъ предложилъ еще въ 1858 г. рядъ соображеній, которыя должны были найти примѣненіе и къ архіепископу Синайскому: 1) попросить никому рукописей не продавать и составить имъ подробную опись; 2) отправить на Востокъ трехъ русскихъ ученыхъ для приведенія въ извѣстность всего рукописнаго матеріала; 3) важнѣйшія рукописи взять съ надлежащаго разрѣшенія для воспроизведенія и затѣмъ непременно возвратитъ ихъ обратно²⁾.

¹⁾ Не въ оправданіе, а для объясненія возможности образа дѣйствій Тишендорфа и Порфирія надо принять во вниманіе много обстоятельствъ: и трудность пути на Синай въ прежнее время, и отсутствіе такихъ вспомогательныхъ средствъ, какъ фотографія, и страсть къ собиранію рукописей, и выгоды, отъ него получаема, и т. д. Но едва ли не самое главное побужденіе заключалось въ томъ, что сама братія относилась безъ должнаго вниманія къ своимъ книгамъ: инвентари и нумерація на р-сахъ отсутствовали; пергаменные листы употреблялись на колпачки для тушенія свѣчъ, какъ это видѣлъ еще архимандритъ Порфирій; старецъ скевофилакскій Поликарпъ рассказывалъ мнѣ въ 1908 г., что знаменитая Синайская Библия лежала долгое время въ кельѣ у тогдашняго скевофилакса на полочкѣ надъ дверью, и на нее ставились гостями его пустыя чашки изъ-подъ кофе! А еще въ самое недавнее время, рѣшивъ освободиться отъ «хлама», истопили печь для дѣбовъ старыми книгами, среди которыхъ были и рѣдчайшія изданія! Въ настоящее время надо радоваться тому, что рукописи на Синаѣ находятся въ хорошемъ помѣщеніи подъ бдительнымъ надзоромъ гостепріимной братіи, и путешественнику теперь уже было бы стыдно привезти съ Синая малѣйшій рукописный клочокъ безъ доказательства законности его пріобрѣтенія.

²⁾ Матеріалы для біографіи еп. Порфирія Успенскаго. Томъ II (СПб. 1910) стр. 683—684.

Архимандритъ Антонинъ (Капустинъ) поѣхалъ на Синай въ 1870 году со спеціальной цѣлью произвести подробный осмотръ всѣхъ древнихъ рукописей монастырской бібліотеки и, если можно, составить имъ каталогъ¹⁾. По просьбѣ и при содѣйствіи братіи монастыря²⁾, онъ составилъ на греческомъ языкѣ описаніе 1310 греческихъ рукописей и одинъ экземпляръ его оставилъ въ монастырѣ, а одинъ подарилъ въ бібліотеку Имп. Правосл. Палест. Общества. Этотъ трудъ³⁾ до сихъ поръ не утра-

¹⁾ «Кромѣ личнаго моего въ этомъ занятіи высокаго интереса, меня влечетъ къ нему и чувство жалости, а отчасти и признательности къ обителю. Имѣть ни малѣйшаго сомнѣнія, что въ теченіе столѣтій вѣковъ забытаго, такъ сказать, существованія монастыря важныя сокровища его расхищались на широкую руку и, кромѣ расхищенія сторонняго, попадали еще и домашнему истребленію, варварскому съ точки зрѣнія археологовъ и законному, чуть не святому, по понятіямъ самихъ хозяевъ ихъ. Пора спасти то, что еще уцѣлѣло и отъ своихъ и отъ чужихъ, сдѣлавъ оно извѣстнымъ всему міру и прежде всего самому монастырю, и закрѣпивши номерами каталога, такое удобство представляющаго всѣмъ и каждому для повѣрки книгъ во всякое время. На насъ, русскихъ, лежитъ какъ бы сугубый долгъ оказать эту услугу обителю: длинная и довольно запутанная процедура пріобрѣтенія нами знаменитаго Синайскаго кодекса Св. Писанія, въ концѣ концовъ получившая форму поднесенія драгоценной рукописи монастыремъ Е. В. Государю Императору, связываетъ насъ неотрицаемою признательностью передъ нимъ за этотъ актъ его великодушія».

Слѣдуетъ упомянуть, что въ числѣ рукописей арх. Антонина, какъ пожертвованныхъ въ Церк.-Археол. Музей при Кіевск. Дух. Академіи (см. *Н. Петровъ*, Описаніе р-сей . . . въ прилож. къ Трудамъ Кіевск. Дух. Ак. за 1874—8 годы), такъ и проданныхъ въ Имп. Публ. Библиотеку (описаны въ Отчетъ за 1899 годъ, СПб. 1903, стр. 6—89), не удалось найти ни одной, привезенной съ Синая.

²⁾ Въ помощь Антонину назначенъ былъ бывшій питомецъ іерусалимской школы Св. Креста послушникъ Николай (въ монашествѣ Никандръ), «на которомъ лежала вся письменоводственная (и, вѣроятно, тайно-полицейская) часть дѣла»; другой послушникъ, Аванасій, «долженъ былъ нести тяжесть переноски книгъ, встряхиванія пыли, постановки на мѣсто, приготовленія закладокъ и пр.»; случалось также, что и «у кого былъ досугъ изъ братства обители, наклеивали бѣлѣтки».

³⁾ Самъ Антонинъ между прочимъ такъ характеризуетъ свой трудъ: «Каталогъ нашъ подвигается быстро и обѣщаетъ быть дѣльнымъ».

тиль своей цѣнности и заслуживаетъ полнаго одобренія за свою точность и достаточную подробность въ указаніи содержанія рукописей и характеристикъ ихъ внѣшнихъ особенностей, а также за осторожность и внимательность въ датировкѣ. Изданіе этого каталога и въ настоящее время было бы для науки весьма желательнымъ приобрѣтеніемъ.

Общій обзоръ всего состава библиотеки и описаніе нѣкоторыхъ кодексовъ, а также и хода самой работы даны арх. Антониномъ: «Изъ записокъ синайскаго богомольца» (Труды Киевск. Дух. Академіи, 1873, мартъ, 389—424, апр., 325—356); по его словамъ, около 150 греческихъ рукописей въ самомъ м-рѣ и около 300 въ Каирскомъ подворьи оставлены неописанными¹⁾.

Конечно, у меня не было и теперь нѣтъ въ виду составлять настоящій ученый, еще менѣе — прагматическій каталогъ, въ чемъ я теперь же слѣбшу оговориться и извиниться. Предоставляю это кропотливое занятіе потомству; я только пролагаю дорогу ему» (стр. 406).

¹⁾ «Около 150 номеровъ осталось, еще, какъ я уже упомянулъ выше, разныхъ учебниковъ, выписокъ, школьныхъ и домашнихъ упражненій и пр. изъ XVII и XVIII ст., которые у насъ извѣстны были подъ общимъ названіемъ «Коридалеевъ» . . . Ни времени ни охоты не было у насъ пересматривать ихъ и заниматься ихъ пустымъ содержаніемъ; оставляемъ ихъ потомкамъ нашимъ на досушее изслѣдованіе. Пусть пройдетъ еще сотня другихъ лѣтъ. Бѣлые листы ихъ пожелтѣютъ, чернила поружьютъ, сырость положитъ на нихъ веизгладимыя пятна и морщины, а непрощенный изслѣдователь — червь подточитъ ихъ снизу и сверху, всего же болѣе со стороны переплета, и онѣ получатъ вполнѣ заманчивый *l'air d'antiquité*» (I. c., апрѣль, 347—348). «По вечерамъ и въ рѣдкія минуты дневного отдыха я занимался разборомъ рукописей Джуванійскаго Синая. Потому ли, что это дѣло надобно еще тамъ на Горѣ Вожіей, или потому, что Джуванійскія рукописи вообще не представляютъ большого интереса, я не рѣшился брать на себя повый трудъ составленія и имъ особеннаго каталога. Всѣ онѣ суть только оборки Синайской библиотеки. Наберется ихъ, можетъ быть, не менѣе 300 номеровъ, изъ каждаго каталогическаго отдѣла по нѣскольку экземпляровъ. Между ними нѣтъ ни одной мембраны: все, до послѣдняго разрозненнаго листа пергаментнаго, увезено для большей сохранности «на гору»: на бывшихъ мѣстахъ мембранъ теперь видятся однѣ пустыя полочки. Вполнѣ сочувствую этой благоразумной мѣрѣ Синайскаго братства и се-

Впервые стало извѣстно всему ученому міру о греческихъ рукописяхъ Синая изъ труда, озаглавленнаго: *Catalogus codicum graecorum Sinaiticorum scripsit V. Gardthausen Lipsiensis (Oxonii e typographo Clarendoniano MDCCCLXXXVI)*. Здѣсь, не замѣтно никакихъ слѣдствъ пользованія даже печатными трудами еп. Порфирія, но рукописнымъ экземпляромъ описанія архим. Антонина Гардтгаузенъ пользовался¹⁾. Тѣмъ удивительнѣе недостатки его работы²⁾, которые настолько велики, что нельзя повѣрить, чтобы она принадлежала лицу, незадолго до того (въ 1879 г.) издавшему *Handbuch der griechischen Paläographie*; и притомъ не понятно, почему имѣлись въ виду только 1223 рукописи, а не больше, т. е. не 1310, описанныхъ Антониномъ.

Отдѣльныя греческія рукописи изслѣдованы и описаны длиннымъ рядомъ ученыхъ, до и послѣ Гардтгаузена побывавшихъ на Синаѣ; и особенно потрудились здѣсь тоже русскіе. Краткій общій обзоръ всѣхъ греческихъ рукописей и подробное изслѣдованіе интересныхъ для исторіи византійскаго искусства далъ

годня умолялъ его и остальные рукописи препроводить туда же, а бывшаго сотрудника своего по составленію каталога просилъ пересмотрѣть и переписать ихъ всѣ до одной, по данному примѣру, и послѣ внести въ общій каталогъ Синайскихъ рукописей. Напрасно я мечталъ отыскать въ Джуваніи «цѣлый ящикъ» разрозненныхъ листовъ рукописныхъ, о которомъ слышалъ на Синаѣ, и въ немъ доискаться окончанія житія св. Николая: ни о какомъ такомъ ящикѣ въ Джуваніи никто не слышалъ» (I. c., 397).

¹⁾ *Numeri, quibus codices notavi, ii sunt quos ipsi prae se ferunt libri, quibusque notati sunt in catalogo manuscripto bibliothecae Sinaiticae quem monachum Russicum olim fecisse dicunt. Quo libro ut uterer semel per singulam diem mihi concessum est.*

²⁾ Лучшее всего и уже давно эти недостатки раскрыты *А. А. Дмитриевскимъ*, Путешествіе по Востоку и его научные результаты, 120—148; въ настоящее время наличность ихъ настолько можно считать общезнавною, что и отмѣчать ихъ при описаніи отдѣльныхъ кодексовъ значило бы совершенно излишне загромождать свою работу.

Н. П. Кондаковъ: «Путешествіе на Синай» (Одесса, 1882 = Записки Имп. Новоросс. Университета, т. XXXIII), ѣздившій весною 1881 г. Рукописи литургического содержанія широко использованы въ трудахъ *А. А. Дмитриевскаго*: а) «Путешествіе по Востоку и его научные результаты. Отчетъ о заграничной командировкѣ въ 18⁸⁷/₈₈ году съ приложеніями» (Кіевъ, 1890 = Труды Кіевской Дух. Академіи, 1889, май—юль, ноябрь, декабрь; 1890, январь); б) «Описаніе литургическихъ рукописей, хранящихся въ бібліотекахъ православнаго Востока». Томы I—II (СПБ., 1895. 1901); и *И. А. Карабинова*: «Постная Трїодь» (СПБ., 1910), бывшаго на Синаѣ въ 1906 г. Наконецъ, довольно много житійныхъ (№№ 519, 523—549) описалъ въ 1902 г. *А. А. Васильевъ*: «Замѣтки о нѣкоторыхъ греческихъ рукописяхъ житій святыхъ на Синаѣ» (Визант. Врем., 1908, т. XIV, стр. 276—333). Что же касается иностранныхъ ученыхъ, то болѣе широкіе замыслы С. R. Gregory и H. Grégoire потерпѣли неудачу, кажется, по ихъ же винѣ, вслѣдствіе недоразумѣній съ монастырскими властями, и въ общемъ приходится встрѣчаться на Западѣ лишь съ отдѣльными случаями пользованія греческими рукописями Синайской бібліотеки. Говорятъ, что описаніемъ всѣхъ греческихъ рукописей въ 1905 году (смотри: *R. Weill, La presque île du Sinai. Paris 1908, стр. 336*) занимался специально для этого присланный изъ Греціи г. Волидисъ (Θεμιστολάης Βολιδης), но о результатѣ его работъ мнѣ не удалось добыть никакихъ положительныхъ свѣдѣній.

При такомъ положеніи дѣла представлялось въ высшей степени своевременнымъ опубликовать трудъ еп. Порфирія, придавъ ему удобный для пользованія и болѣе соответствующій современнымъ требованіямъ видъ. Состоящая при Имп. Академіи Наукъ

коммиссія по изданію трудовъ еп. Порфирія поручила мнѣ сличить нѣкоторыя выписки и описанія еп. Порфирія съ подлинниками во время моей поѣздки на Синай лѣтомъ 1907 года, предпринятой специально лишь для изученія рукописей канонического содержанія. Руководясь каталогомъ Гардтгаузена, я немало нашелъ соответствующихъ описаніямъ Порфирія рукописей. Между тѣмъ ближайшее разсмотрѣніе всего труда еп. Порфирія убѣждало въ томъ, что онъ видѣлъ много любопытныхъ рукописей, не попавшихъ въ руки Гардтгаузена, но извѣстныхъ и Тишendorffу и Антонину. Такъ какъ уже архим. Антонинъ видѣлъ болѣе 1310 (около 1760!) рукописей, то, очевидно, въ монастырѣ должны были найтись въ достаточномъ количествѣ рукописи, въ печати никому не извѣстныя. Поэтому вторая моя поѣздка лѣтомъ 1908 г. была предпринята съ надеждой на находку. Дѣйствительно, оказалось, что, кромѣ 1223 описанныхъ у Гардтгаузена рукописей, въ бібліотекѣ монастыря находятся еще 927, пронумерованныхъ и поставленныхъ на полки въ 1903—4 гг. однимъ изъ книголюбцевъ среди монастырской братіи, о. Павломъ. Благодаря чрезвычайно доброжелательному отношенію ко мнѣ братіи монастыря во главѣ съ просвѣщеннымъ настоятелемъ его архіепископомъ Порфиріемъ II, мнѣ удалось сдѣлать описаніе всѣхъ 927 новыхъ рукописей и сфотографировать то, что казалось мнѣ заслуживающимъ вниманія. Среди вновь найденныхъ оказалось 66 такихъ, которыя можно узнать въ описаніяхъ Порфирія. Изученіе 245 кодексовъ изъ числа описанныхъ Гардтгаузенемъ позволило распознать еще около 100, описанныхъ Порфиріемъ. Къ сожалѣнію, оказалось, что каталогъ архим. Антонина, бывший въ рукахъ Гардтгаузена и другихъ, въ м-рѣ гдѣ-то затерялся, и уже по возвра-

шеніи въ С.-Петербургѣ мнѣ удалось воспользоваться имъ, и комбинируя его данныя съ указаніями Гардтаузена, приурочить еще нѣсколько описаній Порфирія къ опредѣленнымъ кодексамъ. Нѣтъ сомнѣнія въ томъ, что во многихъ случаяхъ, когда или отсутствуютъ или слишкомъ кратки у архим. Порфирія характеристики рукописей, нельзя будетъ найти теперь самыя эти рукописи. Однако, большинство (около 100) тѣхъ, которыя до сихъ поръ не удалось найти, охарактеризованы достаточно, и ихъ содержаніе настолько интересно, что поиски оставлены быть не могутъ и должны увѣнчаться успѣхомъ, если у насъ будутъ передъ глазами какъ подробное описаніе всего состава греческихъ рукописей Синайскаго монастыря, такъ и обзоръ всѣхъ тѣхъ отрывковъ и цѣлыхъ рукописей, которыя были вывезены съ Синая еще Порфиріемъ и Тишендорфомъ, а затѣмъ и другими.

Самъ еп. Порфирій подготовилъ свой каталогъ къ печати, закончивши переписку его начисто 28-го ноября 1866 года въ Кіево-Михайловскомъ монастырѣ. При печатаніи этотъ трудъ и былъ положенъ въ основу, поскольку дѣло шло о распредѣленіи матеріала по отдѣламъ и о характерѣ описаній отдѣльныхъ кодексовъ; пришлось лишь въ нѣкоторыхъ случаяхъ собрать въ одно мѣсто части одного и того же отдѣла, находившіяся случайно въ разныхъ мѣстахъ; удержаны и указанія о мѣстахъ нахождения отдѣльныхъ рукописей, въ настоящее время практическаго значенія не имѣющія, такъ какъ и Джуванійскаго подворья не существуетъ и всѣ рукописи перевезены въ самый монастырь. Не добавлено никакихъ библиографическихъ указаній потому, что они сильно увеличили бы объемъ тома, задержали бы его выходъ на долгое время и будутъ болѣе уместны въ концѣ всего

труда. Что же касается самаго текста описаній, то онъ провѣренъ мною прежде всего непосредственно по рукописямъ, а затѣмъ по черновикамъ самаго еп. Порфирія. Такъ какъ оказалось, что Порфирій дѣлалъ выписки не всегда аккуратно и читалъ рукописи не всегда удачно, то пришлось орфографію его сильно исправить даже и тогда, когда для этого не было подъ руками подлиннаго древняго текста: оставить все безъ исправленія можно было бы лишь тогда, когда бы совершенно не было произведено сличеніе съ оригиналами.

Самъ же еп. Порфирій намѣтилъ и составъ приложенийъ къ своему каталогу, но изъ нихъ только I-е и II-е напечатаны по его копіямъ: всѣ остальные исправлены по подлинникамъ, при чемъ въ V-мъ исправлена безъ ущерба для текста орфографія подлинника. Можетъ быть, было бы правильнѣе помѣстить въ качествѣ приложений и всѣ тѣ тексты, которые въ описаніяхъ отдѣльныхъ р-сей приведены цѣликомъ и тамъ рискуютъ затеряться; было бы особенно досадно, если бы это случилось по отношенію къ напечатанному на стр. 330—331 разсказу объ обращеніи болгаръ въ христіанство, и потому позволю себѣ привести здѣсь указанную мнѣ А. А. Шахматовымъ другую болѣе полную редакцію его по рукописи Моск. Синод. Библ. 263 (=407 Влад.) лл. 237^b—239^a.

Αἰγῆσις παλαιὰ ἀπὸ ποίαν ἀφορμὴν ἐγένοντο οἱ Βούλγαροι χριστιανοί.

Οἱ Βούλγαροι ἦσαν πρῶτα ἄνθρωποι ἄθεοι καὶ ἐπίστευαν εἰς ξύλα καὶ ἄστρα καὶ δένδρη καὶ εἰδῶλα καὶ ζῶα. εἰς δὲ σοφὸς ἄνθρωπος Ῥωμαῖος καὶ ζωγράφος ἐξέβη ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Βουλγαρίαν νὰ ἰδῆ τοὺς τόπους. καὶ ὡς ἐ(λ. 238^a) πῆγεν, ἠκούσθη, ὅτι ζωγράφος ἐναὶ. καὶ ἔστειλεν ὁ βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων καὶ ἐπῆρεν το(ν) καὶ ἠρώτησέν τον καὶ ἐνεδέχθη τον, καὶ ἔδειξέν τον τὰ παλάτια του, νὰ τα ζωγραφίσῃ, καὶ νὰ

ποιήση πολέμους και παλαιὰς ἐξηγήσεις και ἄλλο εἶ τι τον φα-
 νῆ δια εὐμορφίαν τοῦ παλατίου. και ὁ μὲν ζωγράφος ἔβαλεν ἀρ-
 χὴν και ἐζωγράφιζε, ὁ δὲ βασιλεὺς εἶχεν ἄλλας δουλείας ἄλλα-
 χοῦ εἰς ἄλλας χώρας και ἐπῆγε νὰ τας διορθώσῃ. εἰς ἓνα δὲ
 τόπον εὐμορφον, ὅπου ἦτον και εἰς πρόσωπον και εἰς τὰ ὀμμάτια¹⁾
 τῶν ἀνθρώπων εὐκολα νὰ τα βλέπουν, ἐζωγράφισε τὴν κρίσιν,
 ἣγουν τὴν δευτέραν παρουσίαν, και ἐποίησε τὸν Χριστὸν καθή-
 μενον ἐπὶ θρόνου μὲ τῶν δώδεκα ἀποστόλων και ἀπὸ τοὺς πό-
 δας του ἐξέβαινε ποταμὸς πύρινος, και τοὺς δικαίους και πάντας
 τοὺς ἁγίους διαβαίνοντας εἰς τὸν παράδεισον, τοὺς δὲ ἀπίστους
 και ἁμαρτωλοὺς μετὰ τῶν δαιμόνων εἰς τὴν κόλασιν, και τὸν ζυ-
 γὸν τῆς κρίσεως και τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν. και ἐποίησεν τὰ
 πολλὰ ἔντεχνα και εὐμορφα. και ὡς ἦλθεν ὁ βασιλεὺς ἀπέξω,
 ἐστράφη και εἶδε²⁾ και ἐξενίσθη και ἐθαύμαζεν και ἔμεινεν ὡς ἄν
 ξύλο, και ἐθεώρει το ἥφερε δὲ τὸν ζωγράφον ἔμπροσθέν του
 και ἠρώτησε νὰ μάθῃ, τί ἓνα ἐκεῖνο τὸ ζωγραφισμένον· ὁ δὲ³⁾
 ζωγράφος ἦτον σοφὸς ἄνθρωπος και (π. 238^b) φρόνιμος, και ἤρ-
 ξατο⁴⁾ ἀπ' ἀρχῆς και διηγεῖται, πῶς ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἄν-
 θρωπον, και ἐξηγήθη του πᾶσαν ὑπόθεσιν τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς
 και τὰ θαυμάσια, ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐξ ἀρχῆς. και ἦλθε μέ-
 χρι τῆς γενήσεως τοῦ Χριστοῦ, και πῶς ὁ θεὸς ἐγένετο ἄνθρω-
 πος και πόσα παράδοξα και μεγάλα σημεῖα ἐποίησε, εἶτα τὸ Εὐ-
 αγγέλιον και τὴν παράδοσιν του, και τὸ πῶς ἐσταυρώθη παρὰ τῶν
 Ἑβραίων, και ἐτάφη, και ἀνέστη, και ἀνεληφθῆ εἰς τοὺς οὐρα-
 νοὺς· πῶς ἀπεστάλησαν οἱ ἀπόστολοι εἰς τὸν κόσμον και ἐκήρυ-
 ξαν τὴν θεογνωσίαν, και πῶς μέλλει πάλιν νὰ καταβῆ νὰ κρίνῃ
 τοὺς ἀνθρώπους, νὰ τοὺς δώσῃ κατὰ τὰ ἔργα τους. ὁ δὲ βασι-
 λεὺς ἤκουε πολλὰ γλυκεῖα τοὺς λόγους του και ἦλθεν εἰς ἐνθύ-
 μησιν τῆς κρίσεως και τῶν ἔργων του, και ἐκάθεζε μετὰ τοῦ
 ζωγράφου και ἐσυνύχαινεν και ἐμάθαινεν τὰ μυστήρια τῶν χρι- 30

¹⁾ ὀμμάτια cod.

²⁾ εἶδε (изъ ἦδε переправл.) cod.

³⁾ ὁ δὲ (изъ ἦτον переправл.) cod.

⁴⁾ ἤρξαντο cod.

στιανῶν. τότε ἀπέστειλε εἰς τὸν βασιλέα Κωνσταντινουπόλεως
 ἀποκρισιarioὺς και ἐζήτησεν, νὰ τον στείλῃ ἐπισκόπους και ἱε-
 ρεῖς και λογίους, σοφοὺς ἀνθρώπους. και ἀπέστειλεν ἑναρέτους
 και ἁγίους ἀνθρώπους και σοφοὺς· και ἐδέχθη τους μετὰ τιμῆς.
 5 και ἐδίδαξαν και ἐβάπτισάν τον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς και τοῦ
 υἱοῦ και τοῦ ἁγίου πνεύματος και ἐποίησάν τον χριστιανὸν ὀρθό-
 δοξον. και ἐβαπτίσθη πᾶσα ἡ σύγκλητος και οἱ δυνάσται και σα-
 τράπαι¹⁾ (π. 239^a) και οἱ στρατηγοὶ τῶν Βουλγάρων μετὰ γυναικῶν και
 τέχνων και τὸ κοινὸν τοῦ λαοῦ ὅλου. και ὁ θεὸς ἐδειξε θαύματα φο-
 10 βερὰ, δια νὰ πιστεύσουν, ὅτι μεγάλη ἔναι ἡ πίστις τῶν χριστιανῶν
 και ἔκτισεν ἐκκλησίας φοβερὰς και ἔστησαν σταυροὺς ἀπάνω εἰς τοὺς
 πύργους· ἐγκαινίασαν τοὺς ναοὺς· και ὁ βασιλεὺς και οἱ ἄρχοντές
 του ὅλοι ἐφοροῦσαν ἀσπρόχρυσά και εἰς τὰ δεξιὰ τους χέρια ἐβα-
 15 στοῦσαν σταυροὺς και εἰς τὰ ἀριστερὰ λαμπάδας μεγάλας ἀφτού-
 μενας²⁾, και ἐγένετο χαρὰ μεγάλη· και κατὰ χώραν και κάστρα
 ἐχειροτονήθησαν ἐπίσκοποι και ἱερεῖς Βούλγαροι, δια νὰ ἀκούουσι
 τὴν θείαν Γραφήν. και ἀπὸ τότε ἐστερεώθη ὁ χριστιανισμὸς εἰς
 αὐτοὺς, και ὁ ζωγράφος ἐγένετο ἐπίσκοπος Βουλγαρίας και ἐτε-
 λεύτησε θαυματουργὸς ἅγιος.

Въ заключеніе считаю долгомъ принести сердеч-
 ную благодарность за оказанное мнѣ всяческое со-
 дѣйствіе Его Высокопреосвященству архіепископу
 Синая и Раиѣы Порфирію II и братіи монастыря,
 а также всѣмъ, чьими совѣтами, указаніями и тру-
 дами я пользовался; съ особенно теплымъ чувствомъ
 долженъ упомянуть здѣсь о помощи въ дѣлѣ изслѣ-
 дованія коллекцій Тишендорфа и Порфирія, ока-
 занной рукописнымъ отдѣленіемъ Имп. Публ. Библио-
 теки. Если и въ дальнѣйшемъ мое предпріятіе встрѣ-
 тить столь же сочувственное отношеніе, то скоро по-
 явятся томъ III (№№ 1224—2150) и затѣмъ томъ II
 (№№ 1—1223).
 В. В.

¹⁾ Дальше текстъ писанъ рукою XVI вѣка.

²⁾ ἀφτούμενας cod.

Объясненіе сокращеній.

A = *арх. Антонина*, Каталогъ р-сей Синайскихъ.

B = *Васильева*, Замѣтки...

Г = *Gardthausen*, Catalogus...

*Д*¹ = *Дмитріевскаго*, Путешествіе по Востоку...

*Д*² = » *Еδχολόγια*.

К = *Кондакова*, Путешествіе на Синай.

Въ [] заключены добавленія мои (безъ буквъ) и чужія (съ соответственными буквами).

Форматъ рукописей обозначенъ въ миллиметрахъ, при чемъ первое произведеніе относится къ длинѣ и ширинѣ рукописи, а второе — къ длинѣ и ширинѣ текста.

Отмѣчаются особо лишь случаи письма въ два столбца, а во всѣхъ остальныхъ молчаніе означаетъ, что рукописи писаны въ одинъ столбецъ.

Жирнымъ шрифтомъ напечатанныя цифры означаютъ теперешнія шифры рукописей въ библиотекѣ монастыря.

Дополненія и поправки.

Стран.	Строка	Должно быть:
19	12 св.	150×110
27	10 »	Ἰωάννου
»	11 »	ἄγιε βασιλεῦ
»	12 »	Ἰωάννου
29	1 сн.	XII вѣка.]
66	20 »	91 Ψαμ.
79	11 »	начинается:]
»	7 »	[Послѣ
92	17 »	Ἀχαϊκοῦ
93	1 »	213×155; 140×88;
111	7 »	fol. 30 ?]
114	6 св.	Γέννησιν αὐτοῦ σοῖς
»	11 »	νῶν ἔχων παρρησίαν
»	19-20 »	εὐαγγέλιον τοῦτω. ⁰ N ἀμήν
»	26-27 »	ἐπληρώθη σὺν
115	8 »	θεῶ τῷ εὐαγγε
»	5 сн.	260×210; 185×126
116	5 »	245×200; 185×137; по 25 строкъ
124	13 св.	μεγάλῃ
125	20 сн.	ἐξακισχιλίω-
130	16 »	ἀπολοπίκιος
142	2 »	Библ. 405
143	12 »	363
165	4 »	строкъ, XV вѣка.
179	1 св.	μητροπο-
184	9 »	333
197	4 сн.	Πτολεμαῖδος
199	7 св.	τοῦ

по 31 — 36 строкъ. Одинъ листъ въ собр. еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. 327; смотр. табл. 48. Рукопись содержитъ:

Стран.	Строка	Должно быть:
209	17-18 св.	въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. нѣтъ].
212	14 св.	Δέον(τος)
215	18 св.	βλασφημίας;—]
219	10 св.	ἰνδικτιῶνος η'.
»	1 »	Евангелія.]
233	9 св.	м-рю.]
235	7 св.	ἀμὴν:—]
248	6 »	εὐτελοῦς
336	10 »	сборщика
382	1 св.	№ 527 ^a (2022)
»	12 св.	№ 527 ^a (2022)
383	1 св.	528 (1736)
»	2 »	527 ^b (2021)
»	9 »	527 ^c (2023)
»	19 »	528 (1736)
384	1 »	529 (2015)
»	5 »	
385	1 »	530 (1801)
386	1 и 2 »	
387-391	1 »	531 (1605)
392	1. и 15 »	
393-400	1 »	

Отдѣль I.

Священное Писаніе.

№ 1.

Въ кельяхъ архіепископа.

Ἡ θεία Γραφή. Часть книгъ Ветхаго Заѣта, и весь Новый Заѣтъ съ посланіемъ Варнавы и книгою Ермы Пастырь = Ποιμήν: рукопись весьма древняя. Смотри мое двукратное описаніе ея 1) въ нанечатанномъ первомъ Путешествіи моемъ на Синай [СПБ., 1856, стр. 225—238] и 2) въ моемъ печатномъ Мнѣніи объ этой рукописи [СПБ., 1862], и впиши сюда.

НВ. Нынѣ хранится въ Императ. Публичной Библиотекѣ въ С.-Петербургѣ [№ 259].

№ 2 (1).

Παλαιὰ Διαθήκη на пергаментѣ, [X—XI вѣка] [X вѣка Γ] [XII вѣка К], in folio [290 × 190; 250 × 130. Два почерка, по 42—43 строки;] [тетрадей 29 и 4 лл. пергаменные и 5 лл. бумажные,] [но есть бумажные лл. и внутри тетрадей А]. Тутъ 18 листовъ писаны буквами, похожими на паши церковно-славянскія. Рукопись нынѣ [начинается со словъ //// εἶπεν αὐτοῖς κατὰ σκοποὶ ἐστε Бытія 42,9 Γ] кончается книгами Царствъ [словами: ἐπὶ τοῦ βιβλίου οὗ εὗρε Χελκίας ὁ ἱερεὺς ἐν οἴκῳ IV Царствъ 23,24 А] [словами: ἐβασίλευσεν τὸν IV Царствъ 10,36 Γ]. Ни главъ, ни стиховъ нѣтъ. [Текстъ дѣлится на главы: Бытіе—150, Исходъ—88, Левитъ—63, Второзаконіе—69, Исусъ

Навинъ—30, Руоъ—1, I Царствъ—66 и II Царствъ—63 А.]
Конецъ потерявъ.

Эту рукопись разсматривалъ помощникъ мой іеромонахъ Іерусал. миссіи нашей Теофанъ. Самъ я не заглянулъ въ нее по недостатку времени. Теперь жалѣю объ этомъ.

[Къ переплетной доскѣ приклеенъ 1 листъ р-си, а другой свободенъ. Позднѣйшій реставраторъ XVI вѣка счелъ эти два листа принадлежащими къ переплету и пачалъ съ самаго начала книги Бытія; но и онъ реставрировалъ уже послѣ того, какъ это дѣло было сдѣлано кѣмъ-то въ XV в., дописавшимъ много листовъ. Послѣ принисокъ этихъ двухъ реставраторовъ идутъ пергам. лл., продолжающіе текстъ первыхъ 2-хъ листовъ. Въ концѣ третій реставраторъ XIV—XV в.

Л. 1^в начип. съ [ἐποίησεν] πτόν πᾶσαν τοῖς παῖσιν αὐτοῦ καὶ ἐμνήσθη τῆς Бытія 40,20. Первая встрѣчающаяся цифра ρλ'. 'Εξήλαθε δὲ Ἰωσήφ . . . Бытія 41,47.]

№ 3.

Παλαιὰ Διαθήκη, рукопись не полная. Начало и конецъ ея — на бумагѣ, а середина на пергаминахъ.

И эту рукопись отмѣтилъ оный же Теофанъ, а я не разсматривалъ ее.

№ 4 (2).

Въ библиотекѣ Спнае-Джуванійскаго подворья въ Каирѣ.

Παλαιὰ Διαθήκη, Ветхий Заветъ [съ прежней шифрой Παλαιὰ ἀριθμ. 67] съ толкованіями разныхъ писателей, помѣщенными на поляхъ сего манускрипта, написанъ на пергаминахъ [лл. 209 А] in 4^о maj. [302×228; 168×127], хорошимъ почеркомъ крупноватымъ [по 22 строки А] въ началѣ XIII, или въ концѣ XII вѣка. Последнее вѣроятнѣе, потому что буквы по виду кажутся квадратными. [XII или XI вѣка К] [X вѣка А.]

Рукопись эта въ настоящемъ составѣ своемъ [на тетра-

дахъ отъ δ' до λ'] содержать только: 1) часть книги Бытія съ 5-го стиха 16-й главы ([δέ]δωκα τὴν παιδείαν . . .), 2) книгу Исходъ и 3) книгу Левитъ [кончается перечисленіемъ главъ этой книги А].

Толкованія и объясненія священнаго текста заимствованы изъ твореній разныхъ писателей. Вотъ имена ихъ, означенныя въ рукописи:

Иосифъ Флавій, Филонъ Еврей, Акила, Симмахъ (очень рѣдко), Θεοδοτιόν, Иринея (αἰρέσις), блаженный Мелитонъ епископъ Сардійскій, Филонъ епископъ, Дидимъ, Оригенъ, Григорій Нисскій, Евсевій, Василиј епископъ, Сувенъ Діокесарійскій, Епифаній Кипрскій, Иоаннъ Златоустъ епископъ Константинопольскій, Акакій Кесарійскій, Θεοδωρ, Θεοδορίτς Киррскій, Діодоръ, Евсевій Емисскій, Кириллъ Александрійскій очень часто, Κύριλλος ἐπίσκοπος ἐν πνεύματι λατρείας, Севиръ Антиохійскій (толкованія взяты изъ словъ его, напр.: 49-го, 115-го), и кто-то безымянный. Всего 24.

Главный между ними — Θεοδορίτς Киррскій. Вопросы и отвѣты его въ книгѣ Бытія начинаются уже съ 53-го. Слѣдовательно 52 потеряны вмѣстѣ съ текстомъ сей книги или валяются въ другомъ мѣстѣ, гдѣ я не былъ. А толкованія разныхъ писателей начинаются въ указанной книгѣ уже съ ρα' (101-го) [съ ρβ'. Τοῦ αὐτοῦ. Διὰ τί δὲ καὶ τοὺς οἰκειοὺς αὐτοῦ ἐτάζει . . . А].

У ρβ' (102-го) толкованія написано имя Емисскаго епископа Евсевія.

ВЫМѢТКИ.

Текстъ книги Бытія съ 5 стиха 16 главы: [δέ]δωκα τὴν παιδείαν εἰς τὸν κόλπον σου. Ἰδοῦσα δὲ ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει, ἠτιμάσθη ἐναντίον αὐτῆς. κρίναι ὁ θεὸς ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. εἶπε δὲ Ἄβραμ πρὸς Σάραν' οὐ ἡ παιδεία σου ἐν ταῖς χερσὶ σου; χρῶ αὐτῇ, ὡς ἂν σοὶ ἀρεστόν ἦ ἐν ὀφθαλμοῖς σου. καὶ ἐκάκωσεν αὐτὴν Σάρα, καὶ ἀπέδρα ἀπὸ προσώπου αὐτῆς. εὗρε δὲ αὐτὴν ἄγγελος Κυρίου ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν τῇ ὁδοῦ Σούρ . . .

Κοιναὶς τῆς ἐπιγραφῆς: . . . καὶ ἐτελεύτησεν Ἰωσήφ ὡν ἐτῶν ἑκατὸν δέκα, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ἐν τῇ σορῶ ἐν Αἰγύπτῳ.

Γένεσις.

Во всей книгѣ Бытія нѣтъ ни оглавленій текста вверху и внизу на поляхъ, ни стиховъ, ни отдѣленій (περιχοπῶν), означаемыхъ буквенными цифрами, коя увидимъ въ книгахъ Исходъ и Левитъ. Стало быть, книга эта списана съ какого-то особаго изданія.

Толкованія:

Быт. 14,17. 18.— | ρι' = 110-е толкованіе Εὐσεβίου ἐπισκόπου Ἐμμήσης.— "Ὅτι ἡ Σαλαίμ, ἥς ἦν βασιλεὺς ὁ Μελαχισεδέκ, οὔτε Ἰερουσαλήμ ἦν οὔτε Συχέμ, ἡ Γραφή ἐλέγχει· φησὶ γάρ αὐτὴν εἶναι ἐν τῇ Κοιλᾷ ἐν Συχέμ εἰς τὸ πεδίον τοῦ βασιλέως.

Быт. 15,13.— | ρχγ' = 123-е толкованіе безыменнаго: Οὐ μάχεται τοῖς ἐνταῦθα τὰ ἐν τῇ Ἐξόδῳ γεγραμμένα· ἐκεῖ γὰρ εἴρηται μετὰ ὑλ' ἔτη ἐξῆλθεν ἡ δύναμις Κυρίου ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ἐνταῦθα δὲ μετὰ ὕ' φησὶ. Ἄλλ' ἐπίστασαι δὴ ὅτι οὐκ ἐρρέθη ὡς πληρωθέντων τῶν ὕ' ἐτῶν ἐξῆλθον, ἀλλὰ μετὰ ὕ' ἔτη, ἅπερ ἐμφαίνει καὶ τὰ τριάκοντα.

Быт. 15,18.— | ρλβ' толков. Φίλωνος ἐπισκόπου.— Στεῖρα ἡ τοῦ ἔθνους μήτηρ εισάγεται . . . τὸ γὰρ στεῖραν οὖσαν ἀποκόμειν οὐ γεννήσεως, ἀλλὰ θείας δυνάμεως ἔργον ἦν.

Быт. 15,19. 20.— | Замѣтка на номѣ рукописи: Κινναίους, κεκτημένους. Κεναζαίους, κτήσιν αὐτῶν. Κελμωναίους, ἐμπροσθίους. Χετταίους, ἐξισταμένους. Φερεζαίους, διασκεδάζοντας. Ῥαφαεῖμ, ἰωμένους. Ἀμμοραίους, λαλουμένους. Χαναναίους, ἠτοιμασμένους ταπεινώσει ἢ σαλευομένους. Γεργεσαίους, παροικίαν ἐκβεβληκότας. Эта замѣтка слѣдуетъ послѣ приведеннаго толкованія епископа Филона. Итакъ, не онъ ли составилъ еврейско-греческій лексиконъ, которымъ пользовались всѣ греческіе толковники?

Быт. 17,14.— | ρμς' = 146-е толков.: Εὐσεβίου ἐπισκό-

που Ἐμμήσης.— Ὁ Σύρος οὕτως ἔχει· «πᾶς δὲ οὐ περιτέμνει, ἐξολοθρευθήσεται». Καὶ ὁ Ἐβραῖος «πᾶς ὁ μὴ περιτέμνων». Εἰκότως· οὐ γὰρ τὸ νήπιον δεῖ πρὸ τούτου κολάζεσθαι, ἀλλὰ τοὺς γονεῖς.

Быт. 18,8.— | ρνδ' = 159-е толков. неизвѣстнаго (сряду послѣ толкованій Акакія Кесарійскаго): Οὕτω λέγει ὁ προφήτης, ὅτι ἔφαγον ὡς τρεῖς ἄνδρες· οὔτε γὰρ τῇ φύσει ἄνδρες ἦσαν· ἀλλ' ἐδόκουν εἶναι τῇ ὄψει τῶν ὁρώντων, ἀναλισκομένων τῶν προτιθεμένων αὐτοῖς, ὡς εἰκός, κατ' ἐνέργειαν θεῖαν.

Быт. 19,21. 22.— | ρεδ' = 194-е толков. Εὐσεβίου ἐπισκόπου Ἐμμήσης.— Τὴν Σιγῶρ ἐπηγγειλάτο ὁ θεὸς δι' ἀγγέλου μὴ καταστρέφαι διὰ τὸν Λῶτ. ταύτην δὲ ἀλλαγὴν ἡ Γραφή Ζῶρα καλεῖ. ὁ δὲ Σύρος, «Ζωβρῆ καὶ Βαλά, τουτέστιν, ἡ καταπιούσα». Καὶ ὁ Ἐβραῖος οὕτω πως λέγει· «ἕως τῆς καταπιούσης περὶ τῆς Σιγῶρ», ὡς ἐν πλείοσι κατοικούντος πόλεσι τοῦ Λῶτ ταῦτα λέγεται.

Быт. 19,38.— | σβ' = 202-е толкованіе неизвѣстнаго: Οἱ Ἀμμωνῖται καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Ἀραβίας ἐκράτησαν τὰ μέρη Φιλαδελφείας, ἥτις Ἀμμῶν καλεῖται παρὰ τῶν ἐγχωρίων· — λαὸς ἡμῶν. Два послѣднія слова дають разумѣть, что эротъ, неизвѣстный, толковникъ жилъ и писалъ за Иорданомъ, вѣроятно, въ Филадельφίи.

Τοῦ μακαρίου Μελίτωνος ἐπισκόπου Σάρδεων.— Ὡς γὰρ χριὸς ἐδέθη (ποδраз. Ἰσαάκ)· φησὶ δὲ περὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ ὡς ἀμνὸς ἐκάρη καὶ ὡς πρόβατον ἐπιφαγῆναι ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἐσταυρώθη, καὶ ἐβάστασε τὸ ξύλον ἐπὶ τοῖς ὤμοις αὐτοῦ ἀγόμενος σφαγῆναι, ὡς Ἰσαάκ ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ἀλλὰ Χριστὸς ἐπαθεν, Ἰσαάκ δὲ οὐκ ἐπαθεν· τύπος γὰρ ἦν τοῦ μέλλοντος πάσχειν Χριστοῦ. ἀλλὰ καὶ ὁ τύπος τοῦ Χριστοῦ γινόμενος ἐκπλήξιν καὶ φόβον παρεῖχε τοῖς ἀνθρώποις· ἦν γὰρ θεάσασθαι μυστήριον καινόν, οἶδν ἀγόμενον ὑπὸ πατρὸς ἐπ' ὄρους ἐπὶ σφαγῆν, ὃν συμποδήσας ἔθηκεν ἐπὶ τὰ ξόλα, τῆς καρπώσεως ἐτοιμάζων μετὰ σπουδῆς τὰ πρὸς τὴν σφαγῆν αὐτῶ. ὁ δὲ Ἰσαάκ σιγᾷ πεπεδημένος ὡς χριὸς οὐκ ἀνοίγων τὸ στόμα οὐδὲ

φθεγγόμενος φωνῇ· τὸ γὰρ εἶφος οὐ φοβηθεῖς, οὐδὲ τὸ πῦρ πτο-
ηθεῖς, οὐδὲ τὸ παθεῖν λυπηθεῖς ἐβάστασε καρτερῶν τὸν τύπον
τοῦ Κυρίου. ἦν οὖν ἐν μέσῳ προκείμενος Ἰσαὰκ πεπεδημένος ὡς
κρίδος καὶ πατὴρ παρεστῶς καὶ κρατῶν γομνὸν τὸ εἶφος καὶ αἰ-
δοῦμενος φονεῦσαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

Μελίτωνος Σάρδεων. — Ὑπὲρ Ἰσαὰκ τοῦ δικαίου ἐφά-
νη κρίσις εἰς σφαγὴν, ἵνα δεσμῶν Ἰσαὰκ λυθεῖς ἐκεῖνος σφαγῆς
ἐλύτρωσεν τὸν Ἰσαὰκ. οὕτως καὶ ὁ Κύριος σφαγεῖς ἔσωσεν ἡμᾶς
καὶ δεθεῖς ἔλυσε καὶ τυθεῖς (ἡ πολλῆ τυπωθεῖς) ἐλυτρώσατο ἡμᾶς.

Εὐσεβίου ἐπισκόπου Ἐμέσης. — Τὸ κατεχόμενος
τῶν κεράτων, ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος κρεμάμενος, φησί, ὡς
σαφέστερον τυποῦντα τὸν σταυρὸν· ἀλλὰ καὶ τὸ κρίσις τοῦτο ἀκρι-
βοῦ· οὐ γὰρ εἶπεν ἀμνός ὡς Ἰσαὰκ, ἀλλὰ κρίσις, ὡς ὁ κύ-
ριος τέλειος. ὥσπερ δὲ φυτὸν σαβὲκ τουτέστι ἀφρέσεως ἐκάλεσέ
τὸν ἅγιον σταυρὸν, τὸ ἐκτυποῦν τὸ ἅγιον βάπτισμα. δύο οὖν ἔστι
τὰ ἄφρασι ἀμαρτιῶν χαριζόμενα, πάθος διὰ Χριστὸν καὶ βά-
πτισμα.

Τοῦ αὐτοῦ. — Ὁ Ἕλληνας σεμνότερον ἐρμηνεύει· ὁ γὰρ
Ἑβραῖος καὶ ὁ Σύρος αὐτὸ λέγει τοῦ ἀνδρός τὸ τεκνοποιὸν
ὄργανον. κελεύει δὲ ἐκεῖ θεῖναι τὴν χεῖρα, ἵνα κατὰ τῆς περι-
τομῆς ὁμῶς τῆς τοῦ θεοῦ διαθήκης. Ἄλλως. Δικαίῳ καὶ σώφρο-
νι μέλος οὐδὲν αἰσχρόν, τῷ δὲ ἀδίκῳ καὶ ἡ ψυχὴ μεμύονται.
ὄθεν φησί· ὀρκίζω σὲ τὸν δεδωκότα μοι τὴν σφραγίδα ταύτην.
ἤδει γὰρ Ἀβραάμ, ὅσον ἀπαρέσκει τῷ θεῷ ἢ πρὸς ἔθνη συ-
νάφεια.

Быт. 36,24. — | Καὶ οὗτοι υἱοὶ Σεβεγῶν Ἀἴε καὶ Ὠνάν.
οὗτός ἐστιν ὁ Ὠνάν, ὃς εὔρε τὸν Ἰαμεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτε
ἐνεμὲ τὰ ὑποζύγια Σεβεγῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Ἡ πολλῆ χειρὸς: Ὁ Σύρος λέγει πηγὴν τοῦτον εὐρηκέναι.

Вопросы Кнррекаго епископа Θεοδोरита:

— 55-й. Δια τί τῶν πατριαρχῶν αἱ γυναῖκες στεῖραι;

— 56-й. Δια τίνος μαθεῖν ἠθέλησεν ἡ Ρεβέκα τὰ περὶ
τῶν κωφορομένων παιδίων; — Τινὲς φασὶ πρὸς τὸν Μελχι-
σεδὲκ αὐτὴν ἀπεληλυθέναι. Ἀ Θεοδoritῆς думалъ, что она

ходила къ какому-либо жертвеннику, воздвигнутому Авра-
амомъ.

— 64-й. Δια τί τὸν λίθον ἀλείφει ὁ Ἰακώβ;— Οἷς εἶχε τὸν
μεγαλόδωρον ἠμείψατο Κύριον· ὀρθώσας γὰρ τὸν λίθον, ὃν ὀπέ-
θηκε τῇ κεφαλῇ, κατέχευεν αὐτοῦ ἔλαιον. τοῦτο δὲ καὶ νῦν ἔστιν
εὐρεῖν παρὰ πολλῶν γυναικῶν τῷ Κυρίῳ πεπιστευμένων γιγνόμε-
νον· εἰδώσει γὰρ ἐν τοῖς θείοις σηκοῖς ἐλαίῳ χρίειν τὰς τῶν ἀνα-
κτόρων κιγκλίδας καὶ τῶν ἁγίων μαρτύρων τὰς θήκας. δηλοῦσι δὲ
τοῦτο τῆς ψυχῆς τὴν εὐσέβειαν. δέχεται δὲ καὶ τὰ μικρὰ ὁ φιλάν-
θρωπος Κύριος ἀποδεχόμενος τὸν τοῦ γινομένου σκοπόν.

Всѣхъ толкованій сего Θεοдорита 86. Ἀ послѣ сказанія ο
продажѣ первородства Исавѣ весьма мало толкованій и Θεο-
доритовыхъ и другіхъ. Текстъ писанъ безъ нихъ.

Книга Исходъ.

Ἔξοδος.

— Начинается такъ: Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
τῶν εἰσπορευομένων εἰς Αἴγυπτον ἅμα Ἰακώβ τῷ πατρὶ
αὐτῶν. . .

— Оканчивается такъ: . . . νεφέλη γὰρ ἦν ἐπὶ τῆς σκηνῆς
ἡμέρας καὶ πῦρ ἦν ἐπ' αὐτῆς νυκτός ἐναντίον παντός Ἰσραὴλ
ἐν πάσαις ταῖς ἀναζυγαῖς αὐτῶν.

Ἔξοδος. στίχοι γω' (=3800).

Отглавленія, выражающія содержаніе книги Исходъ, напи-
саны на поляхъ манускрипта въ слѣдующемъ порядкѣ:

Περὶ τῆς ῥάβδου τῆς στραφείσης εἰς ὄφιν.

Πρώτη πληγὴ τοῦ αἵματος.

Δευτέρα πληγὴ διὰ βατράχων.

Τρίτη πληγὴ διὰ σκνιφῶν.

Τετάρτη πληγὴ διὰ κυνομίας.

Πέμπτη πληγὴ θάνατος κτηνῶν.

Ἑκτη πληγὴ φλυκτίδες ἀναζέουσαι.

Ἑβδόμη πληγὴ χαλάσης.

- Ὁγδόη πληγὴ ἀκρίδες.
 Ἐνάτη πληγὴ σκότος.
 Περὶ τοῦ πάσχα νόμος πρῶτος. Περὶ ἀζύμων πρῶτος νόμος.
 Δεκάτη πληγὴ τῶν πρωτοτόκων.
 Περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. Νόμος τοῦ Πάσχα.
 Περὶ τῶν ἀγιαζομένων πρωτοτόκων α' νόμος.
 Περὶ ἀζύμων δεύτερος νόμος ὑπὸ Μωϋσέως.
 Πρῶτος πειρασμός.
 Περὶ τοῦ κατακλισμοῦ τῶν Αἰγυπτίων.
 Περὶ δικαιομάτων καὶ κρίσεων καὶ πειρασμοῦ.
 Δεύτερος πειρασμός.
 Περὶ δέκα πηγῶν καὶ ο' φοινίκων.
 Ἐν τισιν περὶ ὀρτυγομήτρας καὶ τοῦ μᾶνα.
 Τρίτος πειρασμός.
 Τέταρτος πειρασμός.
 Περὶ σαββάτου.
 Πέμπτος πειρασμός.
 Περὶ τῆς χρυσῆς στάμνου.
 Ἐκτος πειρασμός.
 Περὶ τῆς παταχθείσης πέτρας ἐν Χωρήβ. Τὰ κατὰ τὸν Ἰοθάρ.
 Περὶ τῆς ἐν Σινᾷ νομοθεσίας.
 Περὶ δεκαλόγου. Περὶ ἐορτῶν.
 Περὶ τοῦ αἵματος τῆς διαθήκης.
 Περὶ πλακῶν τῆς νομοθεσίας.
 Περὶ κατασκευῆς τῆς σκηνῆς, καὶ κιβωτοῦ.
 Περὶ ἱλαστηρίου καὶ χερουβίμ.
 Περὶ τραπέζης καὶ τρυβλίων καὶ θυϊσκῶν καὶ σπονδείων καὶ
 κυάθων καὶ τῆς λοχνίας.
 Περὶ τῶν λύχνων καὶ περὶ τῆς σκηνῆς.
 Περὶ τοῦ καταπετάσματος.
 Περὶ τοῦ θυσιαστηρίου.
 Περὶ ἐνδύματος ἱερέων.
 Περὶ τῶν λίθων τῆς γλυφῆς.
 Περὶ τοῦ ὑποδύτου, ποδήρη καὶ τῶν κωδῶνων.
 Περὶ πετάλου, κιθάρων καὶ ζώνης.

- Περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἱερέων.
 Περὶ θυσιῶν ἐντελεχισμοῦ.
 Περὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος.
 Περὶ λώτρων. Περὶ λουτήρος.
 Περὶ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως.
 Περὶ τοῦ θυμιάματος τῆς συνθέσεως. Περὶ Βεσελεήλ.
 Περὶ πλακῶν διαθήκης.
 Περὶ μοσχοποιίας. Περὶ τοῦ ἱλασμοῦ Μωϋσέως. Περὶ συν-
 τριβῆς πλακῶν.
 Περὶ τῶν ἀνελότων ἑαυτοῦς.
 Περὶ τοῦ πένθους τοῦ λαοῦ.
 Περὶ τῆς σκηνῆς τοῦ Μωυσέως καὶ λειτουργίας Ἰησοῦ.
 Περὶ τῆς πρὸς Μωυσεᾶ ὀπτασίας.
 Περὶ δευτέρων πλακῶν.
 Διαθήκη πρὸς Μωϋσῆν.
 Περὶ τῆς δόξης τοῦ προσώπου Μωυσέως.
 Περὶ τῶν προσενηκάντων τὰ ἀφαιρέματα.
 Περὶ τοῦ καταπετάσματος.
 Περὶ τῶν κατόπτρων τῶν νηστευσασῶν, ὅθεν γέγονεν ὁ λουτήρ.
 Περὶ τῆς ἡμέρας ἐν ἣ ἂν ἰσθᾶται ἡ σκηνή.

В с ѣ!

Отдѣленія текста, перикопаі, означены буквенными цифрами на полях рукописи. Всѣхъ ихъ 47. — Напримѣръ:

с'. Ἐθῶρων δὲ οἱ γραμματεῖς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἑαυτοῦς ἐν κακοῖς λέγοντες· οὐκ ἀπολείψετε ἀπὸ τῆς πλινθείας τὸ καθήκον τῇ ἡμέρᾳ. συνήντησαν δὲ Μωυσῆ καὶ Ἀαρῶν ἐρχομένοις εἰς συνάντησιν αὐτοῖς.

Послѣ этого 6-го перикопа слѣдуетъ 12-я. Думаю, что краснописецъ забылъ выставить на полѣ цифренныя буквы Z', H', Θ', Γ, ΙΑ' *). Такъ точно въ синае-петербургскомъ Еван-

*) На оборотѣ предпоследняго полулиста 14-й тетради вверху на полѣ приписано рукою краснописца:

+ Πρῶτος λόγος Μωυσέως καὶ Ἀαρῶν πρὸς Φαραῶν +

Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ· ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου· ἵνα ἐορτάσωσι μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ εἶπε Φαραῶ· τίς ἐστίν οὗ εἰσακούσομαι τῆς φωνῆς αὐτοῦ; . . .

гелии Луки не выставлены главы Евсевия послѣ 116 главы по забвенію или недосугу краснописца.

ΙΒ'. Μωυσης δὲ καὶ Ἀαρὼν ἐποίησαν πάντα τὰ τέρατα ταῦτα. ἐσκόρηνε δὲ Κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου . . .

Дальше слѣдуетъ законодательство о Пасхѣ.

ΙΓ'. Καὶ παρελεύσεται Κύριος πατάξει τοὺς Αἰγυπτίους, καὶ ὄψεται τὸ αἷμα ἐπὶ τῆς φλιᾶς καὶ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν σταθμῶν...

ΙΔ'. Отдѣленіе не означено буквенною цифрою или по забвенію, или по разсѣянности краснописца.

ΙΕ'. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν Αἰγυπτίων, ὅτι πέφευγεν ὁ λαὸς καὶ μετεστράφη ἡ καρδία Φαραὼ καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λαόν . . .

Ις'. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωυσην· Τί βοᾷς πρὸς με; λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ καὶ ἀναλευξάτωσαν καὶ σὺ ἔπαρον τὴν ῥάβδον σου καὶ ἔκτεινον τὴν χειρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ ῥήξον αὐτήν. καὶ εἰσελθέτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρόν. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραὼ καὶ τῶν Αἰγυπτίων πάντων καὶ εἰσελεύσονται ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ἐνδοξασθήσονται ἐν Φαραῷ καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς ἄρμασι καὶ ἐν τοῖς ἵπποις αὐτοῦ . . .

ΙΖ'. Ἦλθον δὲ εἰς Μερρὰν καὶ οὐκ ἐδύναντο πιεῖν ὕδωρ ἐκ Μερρᾶς· πικρὸν γὰρ ἦν· διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Πικρία. διεγόγγυζεν ὁ λαὸς κατὰ Μωυση λέγοντες· Τί πτόμεθα; ἐβόησε δὲ Μωυσης πρὸς Κύριον καὶ ἔδειξεν αὐτῷ Κύριος ξύλον καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ἐγλυκάνθη τὸ ὕδωρ. ἐκεῖ ἔθετο αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίσεις· καὶ ἐκεῖ ἐπείραζεν αὐτὸν καὶ εἶπεν· Ἐὰν ἀκοῆ ἀκούσης Κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐναντίον του ποιήσης, καὶ ἐνωπίση τὰς ἐντολάς αὐτοῦ καὶ φυλάξῃ πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ . . .

ΙΗ'. Ἐκαστος ἐν τοῖς ὕσκηνοις ὑμῶν συλλέξατε καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ καὶ συνέλεξαν ὁ τὸ πολὺ, καὶ ὁ τὸ ἔλαττον· καὶ ἐμέτρησαν τὸ γομὸν καὶ οὐκ ἐπλεόνασεν ὁ τὸ πολὺ καὶ ὁ τὸ ἔλαττον οὐκ ἠλαττώνησεν . . .

ΙΘ'. Ἐβόησε δὲ Μωυσης πρὸς Κύριον λέγων· Τί ποιήσω τῷ

λαῷ τούτῳ; ἔτι μικρὸν καὶ καταλιθοβολήσουσί με. καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωυσην· Προπορεύου τοῦ λαοῦ τούτου, λάβε δὲ μετὰ σεαυτοῦ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ῥάβδον . . .

Κ'. Ἐξέστη δὲ Ἰοθὼρ ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς, οἷς ἐποίησε Κύριος αὐτοῖς. ὅτι ἐξείλετο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς Αἰγυπτίων καὶ ἐκ χειρὸς Φαραῶ. καὶ εἶπεν Ἰοθὼρ· Εὐλόγητός Κύριος . . .

ΚΑ'. Καὶ Μωυσης ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ θεὸς ἐκ τοῦ ὄρους λέγων· Τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ Ἰακώβ . . .

ΚΒ'. Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ, οὐ γὰρ μὴ καθάρισῃ κύριος τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ . . .

ΚΓ'. ΚΔ'. ΚΕ'. Отдѣленія не означены цифрами по невниманію краснописца.

Κς'. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ἵνα φυλάξῃ σὲ ἐν τῇ ὁδῷ, ὅπως εἰσαγάγῃ σὲ εἰς τὴν γῆν ἣν ἠτοίμασα σοι· πρόσεχε σεαυτῷ καὶ εἰσάκουε αὐτοῦ· μὴ ἀπειθεῖ αὐτῷ . . .

ΚΖ'. Λαβῶν δὲ Μωυσης τὸ ἡμισυ τοῦ αἵματος ἐνέχεεν εἰς κρατῆρα, τὸ δὲ ἡμισυ τοῦ αἵματος προσέχεε πρὸς τὸ θυσιαστήριον. καὶ λαβῶν τὸ βιβλίον τῆς διαθήκης . . .

ΚΗ'. Καὶ ποιήσεις ἱλαστήριον ἐπίθεμα χρυσοῦ καθαροῦ δύο πήχεων καὶ ἡμίσεος τὸ μήκος, καὶ πήχεος καὶ ἡμίσεος τὸ πλάτος· καὶ ποιήσεις δύο χερουβὶμ χρυσαῖ . . .

ΚΘ'. Καὶ τὴν σκηπὴν ποιήσεις δέκα αὐλαίας βύσσου κεκλωσμένης . . .

Α'. Καὶ ποιήσεις μοχλοὺς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, πέντε τῷ ἐνὶ στόλῳ ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους . . .

ΛΑ'. Τὸ δὲ εὖρος τῆς αὐλῆς τὸ κατὰ θάλασσαν ἰστία πενήκοντα πήχεων . . .

ΛΒ'. Καὶ ποιήσεις λόγιον τῶν κρίσεων ἔργον ποιικίλου, κατὰ τὸν ῥυθμὸν τῆς ἐπωμίδος ποιήσεις αὐτὸ . . .

ΛΓ'. Καὶ ποιήσεις κίδαριν βυσσίνην καὶ ζώνην ποιήσεις ἔργον ποιικίλου . . .

ΔΔ'. Καὶ λήψῃ τὸν χρῖον τὸν δεύτερον καὶ ἐπιθήσει Ἄαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν . . .

ΔΕ'. Καὶ σπονδῆν τὸ τέταρτον τοῦ εἶν οἴνου τῷ ἀμῶν τῷ ἐνὶ καὶ τὸν ἀμῶν τὸν δεύτερον . . .

ΔΖ'. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων· Ἐὰν λάβῃς τὸν συλλογισμὸν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτῶν καὶ δώσουσιν ἕκαστος λύτρα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τῷ Κυρίῳ . . .

ΔΖ'. Καὶ φυλάξουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰ σάββατα ποιεῖν αὐτὰ εἰς γενεὰς αὐτῶν . . .

ΔΗ'. Καὶ εἶπεν Ἄαρὼν πρὸς Μωυσῆν· Μὴ ὀργίζου, κύριε. σὺ γὰρ οἶδας τὸ ἄρημα τοῦ λαοῦ τούτου . . .

ΔΘ'. Καὶ ἐγένετο· πᾶς ὁ ζητῶν Κύριον ἐξεπορεύετο εἰς τὴν σκηνὴν ἕξω τῆς παρεμβολῆς . . .

Μ'. Καὶ σπεύσας Μωυσῆς, κύφας ἐπὶ τὴν γῆν, προσεκόνησε καὶ εἶπεν· Εἰ εὖρηκα χάριν ἐνώπιόν σου, σὺμπορευθήτω Κύριος μεθ' ἡμῶν . . .

ΜΑ'. Καὶ εἶδεν Ἄαρὼν καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν Μωυσῆν· καὶ ἦν δεδοξασμένη ἡ ὄψις τοῦ χρωτὸς τοῦ προσώπου αὐτοῦ . . .

ΜΒ'. Καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες, αἷς ἔδοξε τῇ διανοίᾳ αὐτῶν ἐν σοφίᾳ, ἔνησαν τὰς τρίχας τὰς αἰγείας . . .

ΜΓ'. Καὶ ἐποίησε λόγιον ἔργον ὕφαντον ποικιλίᾳ κατὰ τὸ ἔργον τῆς ἐπωμίδος ἐκ χρυσοῦ καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας . . .

ΜΔ'. Καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτὸ γράμματα ἐκτετυπωμένα σφραγίδος ἀγίασμα Κυρίῳ . . .

ΜΕ'. Καὶ ἐποίησε τὴν τράπεζαν τὴν προκειμένην ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ . . .

ΜΣ'. Ἐγένετο χρυσοῦ τοῦ τῆς ἀπαρχῆς ἑννέα καὶ εἴκοσι τάλαντα καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα σίκλοι κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἄγιον . . .

ΜΖ'. Καὶ προσάξει Ἄαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου . . .

(B c e).

Толкованія. Σχόλια.

Всѣхъ ихъ 72. Они писаны на поляхъ страницъ и означены цифрен. буквами, напр.: КД'. КЕ'. ЕД'. . .

Θεοδωρήτου ἐπισκόπου Κύρου. — Πῶς νοητέον τὸ χυδαῖοι ἐγένοντο; οὐχ ὡς τινὲς νοσήκασιν ὑβριστικῶς αὐτὸ τέθεικεν, ἀλλὰ τὸ πλῆθος ἐδήλωκεν· οὕτως γάρ, φησί, ἠξήθησαν, ὡς κατὰ πάσης ἐκείνης ἐκχεθῆναι τῆς γῆς. οὕτως καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀκύλαν ἠρμήνευσαν. τοῦτο δὲ καὶ τὰ ἐξῆς δηλοῦσι· ἐπλήθυνε γάρ, φησί, ἡ γῆ αὐτοῦς.

12,35|Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ. . . ΚΓ'. Αἰτιῶνται τινὲς τὸ προσήτησαν παρὰ τῶν Αἰγυπτίων τεταχθῆναι τὸν θεὸν τοῖς Ἑβραίοις αἰτῆσαι τοὺς Αἰγυπτίους σκευὴ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ ἱματισμὸν ΚΓ':

τεταχθῆναι τὸν θεὸν τοῖς Ἑβραίοις αἰτῆσαι τοὺς Αἰγυπτίους σκευὴ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ ἐσθῆτα, καὶ σκυλευσαι τοὺς Αἰγυπτίους. οὕτω γὰρ ὁ Σύμμαχος τὸ σκευάσασθαι ἔφησεν. πολὺν ἐν Αἰγύπτῳ πόνον ὑπέμεινε ὁ λαὸς πλινθουργῶν καὶ τειχοποιῶν καὶ πόλεις οἰκοδομῶν, ἐβουλήθη τοῖνον μισθὸν αὐτοῦς λαβεῖν ὁ δεσπότης θεός. διὸ δὴ καὶ ταῦτα δρᾶσαι προσέταξε.

NB. — Περὶ τοῦ πάσχα. — Ταῦτα δὲ πάντα τῶν ἡμετέρων ἐστὶ μυστηρίων αἰνίγματα· χρίομεν γὰρ καὶ ἡμεῖς τῷ αἵματι τοῦ ἡμετέρου ἀμνοῦ οὐ μόνον τὴν φλιάν, ἀλλὰ καὶ τοὺς δύο σταθμούς· κατὰ μὲν τὸ ὀρώμενον τὴν γλώτταν καὶ τὰ χεῖλη καθαιροντές τε καὶ ἀγιάζοντες, κατὰ δὲ τὸ νοούμενον ἀντὶ μὲν φλιάς τὸ λογικόν, ἀντὶ δὲ τῶν δύο σταθμῶν τὸ θυμοειδὲς καὶ τὸ ἐπιθυμητικόν.

14,20-21|Καὶ οὐ συνέμιξαν ἀλλήλοις ὄλην τὴν νύκτα. ΚΕ'. Ἐξέτεινε δὲ Μωυσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ ὕψηγαγε Κύριος τὴν θάλασσαν ἐν ἀνέμῳ νότῳ βιαίῳ.

ΚΕ'. Τινὲς φασὶ εἰς ἰβ' διαιρέσεις διαιρεθῆναι τὴν θάλασσαν καὶ ἐκάστην φυλὴν καθ' ἑαυτὴν διαβῆναι, καὶ τοῦτο νομίζουσι τὸν μακάριον Δαβὶδ εἰρηκέναι «τῷ καταδιελόντι τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν εἰς διαιρέσεις». ἐγὼ δὲ διχῆ

νομίζω τμηθῆναι τὸ πέλαγος τοῦτο γὰρ καὶ ἡ θεία διδάσκει Γραφή· «τὸ δὲ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων». Египтяне потонули за то, что дѣтеи еврейскихъ топилн въ водѣ.

17,9 | Καὶ ἐπολέμησεν Ἰσραήλ ἐν Ῥαφιδείν ΔΒ'. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς τῷ Ἰησοῦ· Ἐπιλεξαι σεαυτῷ ἄνδρας καὶ ἐξελεθῶν παράταξαι τῷ Ἀμαλήκ . . .

ΔΒ'. Ποίοις ὅπλοις ἐχρῶντο τὸν Ἀμαλήκ πολεμοῦντες; τῶν Αἰγυπτίων ὑποβρυχίων γεγεννημένων ἐξεβράσθη αὐτῶν τὰ σώματα εἰς τὴν ἡλιόνα μετὰ τῶν ὄπλων. ταῦτα σκυλεύσαντες ἐχρῶντο τούτοις ἐν τοῖς πολέμοις.

20,2-4 | Ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ θεός σου ὁ ἐξαγαγὼν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας. ΔΖ. Οὐκ ἔσονται σοὶ θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ. ΔΗ'. Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδωλόν· οὐδὲ πᾶν ὁμοίωμα ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω . . .

ΔΖ'. Πῶς νοητέον τὸ οὐκ ἔσονται σοὶ οἱ θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ; οἱ μίαν οὐσίαν τῆς τριάδος ὁμολογοῦντες φυλάττουσι τὸν νόμον τῆς θείας φωνῆς· ἄλλο γὰρ τι παρὰ τὴν θείαν φύσιν θεοποιεῖν οὐκ ἀνέχονται. οἱ δὲ τὴν Ἀρείου καὶ Εὐνομίου περικείμενοι λώβην τὸν θεῖον νόμον παραβαίνουσι, θεὸν μὲν τὸν υἱὸν ὁμολογοῦντες, κτιστὸν δὲ ἀποκαλοῦντες καὶ τῆς θείας οὐσίας ἀλλότριον τοῦ γὰρ θεοῦ λέγοντος οὐκ ἔσονται σοὶ θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ, οὗτοι ἕτερον θεὸν ἐπεισάγουσιν.

ΔΗ'. Εἰδωλὸν καὶ ὁμοίωμα ποῖαν ἔχει διαφορὰν; τὸ εἰδωλὸν οὐδεμίαν ὑπόστασιν ἔχει, τὸ δὲ ὁμοίωμα τινὸς ἐστὶν ἰνδαλμα καὶ ἀπεικασμα. ἐπειδὴ τοῖνον Ἔλ-

ληνες ἀναπλάττουσι τὰς οὐχ ὑφεστῶσας μορφὰς σφιγγίας καὶ τρίτωνας καὶ κενταύρους, καὶ Αἰγύπτιοι κυνοπροσώπους καὶ βουκεφάλους, εἰδωλα καλεῖ τὰ τῶν οὐχ ὑφεστῶτων μιμήματα. τὰ δὲ τῶν ὑφεστῶτων, εἰκάσματα, οἷον ἡλίου, σελήνης ἀστέρων, ἀνθρώπων θηρίων . . .

21,32 | Ἐὰν δὲ ἐξεικονισμένον ᾦ, δώσει ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ. ΜΗ'.

ΜΗ'. Τί ἐστὶν ἐξεικονισμένον; φασὶ τοῦ σώματος ἐν τῇ μήτρα τελείου διαπλασθέντος τότε ψυχοῦσθαι τὸ ἔμβρυον. καὶ γὰρ τοῦ Ἀδάμ τὸ σῶμα πρότερον ὁ ποιητῆς διαπλάσας οὕτως ἐνεφύσησε τὴν ψυχὴν. κελεύει τοῖνον ὁ νομοθέτης γυναικὸς ἐγκυμονούσης ἀμβλωσάσης ἐν μάχῃ, εἰ μὲν ἐξεικονισμένον ἐξέλθοι τὸ βρέφος, τουτέστι μεμορφωμένον, φόνον τὸ πρᾶγμα καλεῖσθαι καὶ τὴν ἴσθη ὑπέχειν τιμωρίαν τὸν δεδρακότα· εἰ δὲ μὴ ἐξέλθοι μεμορφωμένον, μὴ λογίζεσθαι φόνον ἐπειδὴ περ οὐδέπω ψυχωθὲν ἐξημβλώθη, ἀλλὰ ζημίαν τείνει τὸν αἷτιον.

23,26 | Οὐκ ἔσται ἄγνος οὐδὲ στείρα ἐπὶ τῆς γῆς σου, τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν σου ἀναπληρώσω. ΝΖ'.

ΝΖ'. Πῶς νοητέον τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν σου ἀναπληρώσω; τὴν ὠρισμένην φασὶ τοῖς ἀνθρώποις ζωὴν, τούτεστιν εἰς γῆρας μακρὸν ἐλθεῖν σε παρασκευάσω.

ΝΒ. — Ἐπέκειτο τῇ κεφαλῇ κίδαρις τὸν οὐρανὸν μιμουμένη· ἐκάλυπτε δὲ καὶ ταινία τῷ μετώπῳ, ἣν μίτραν εἶπον οἱ ἑβδομήκοντα· εἶχε δὲ ἐν μέσῳ πέταλον αὐτῇ χρυσοῦν ἐγγεγραμμένον, ἔχον τοῦ θεοῦ τὸ ἄφραστον τὸ ὄνομα, ὃ καλοῦσιν Ἐβραῖ-

οι τετράγραμμον Ἐκέλευσε δὲ αὐτῷ καὶ ἐφεστρίδα γενέσθαι, ἣν ἐβδομήκοντα ἐπωμίδα ἐκάλεσαν· ἐν δὲ ταῖς Βασιλείαις εὐρίσκομεν ἐφοῦδ' αὐτὴν κατὰ τὴν Ἑβραίων γλώττιαν ὀνομασμένην.

29,40 | Καὶ δέκατον σεμιδά-
λεως πεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ κε-
κομμένῳ τῷ τετάρτῳ τοῦ εἶν. { ἘΔ'. Τί ἐστὶ τὸ εἶν; μέτρον
'Εβραϊκὸν οἴνου καὶ ἐλαίου. δέ-
'ἘΔ' καὶ σπονδὴν τὸ τέταρτον εἶν { χεται δέ, ὡς φησὶ ὁ Ἰώσηπος,
οἴνου τῷ ἄμυν τῷ ἐνὶ. { δύο χόας ἀττικούς. πιστευτόν δὲ
ἐν τούτοις αὐτῷ, ἀκριβῶς τοῦ
ἔθνους τὰ μέτρα ἐπισταμένῳ.

Книга Левитъ.

Λευιτικόν.

Начинается такъ: Καὶ ἀνεκάλεσε Μωϋσῆν καὶ ἐλάλησε Κύριος αὐτῷ ἐκ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου λέγων· λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἐὰν προσάγῃ δῶρα τῷ Κυρίῳ . . .

Оканчивается такъ: . . . καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτοῦ ἔσται ἅγιον οὐ λυτρωθήσεται. Αἴται αἱ ἐντολαί, ὡς ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῆϊ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ὄρει Σινῶ.

Λευιτικόν.

ἔχει στίχους

ВΨ (=2700).

Κεφάλαια τοῦ Λευιτικοῦ.

- α) Νόμοι περὶ δώρων προσαγομένων θεῷ.
- β) Περὶ θυσίας πρωτογεννημάτων.
- γ) Περὶ θυσίας σωτηρίου.
- δ) Περὶ θυσιῶν τῶν περὶ ἁμαρτίας.
- ε) Περὶ τῆς ἁμαρτίας τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ λαοῦ.
- ς) Περὶ θυσίας ἀρχοντος ἐὰν ἁμάρτη.
- ζ) Περὶ ψυχῆς μιᾶς ἐὰν ἁμάρτη.
- η) Περὶ ὀρκισμοῦ καὶ ἀκουσίου ἁμαρτήματος.
- θ) Περὶ ὄρκου παρακαταθήκης.
- ι) Περὶ ὀλοκαυτώσεως νόμος.

- ια) Περὶ θυσίας τῶν ἱερέων.
- ιβ) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν θυσίαν τριταῖον ἐσθίειν.
- ιγ) Περὶ τοῦ μὴ ἐσθίειν μήτε στέαρ μήτε αἷμα.
- ιδ) Περὶ τοῦ ἀφαιρέματος τῶν θυσιῶν.
- ιε) Περὶ ἀρχιερατικοῦ χρίσματος.
- Περὶ Ναθάβ καὶ Ἀβιοῦδ.

и т.д. и т.д.

Отдѣленія текста. Περικοπαί:

Α'. Καὶ ἀνεκάλεσε Μωϋσῆν . . .

Β'. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν προβάτων τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ Κυρίῳ, ἀπὸ τε τῶν ἀρνῶν καὶ τῶν ἐρίφων . . .

Γ'. Καὶ προσάσει ἀπὸ τῶν τρυγόνων . . .

Δ'. Ἐὰν δὲ ψυχὴ προσφέρῃ δῶρον θυσίαν τῷ Κυρίῳ, σεμιδάλις ἔσται τὸ δῶρον αὐτοῦ . . .

Ε'. Ἐὰν δὲ προσφέρῃ δῶρον θυσίαν πεπεμμένην ἐν κλιβάνῳ ἐκ σεμιδάλεως . . .

ς'. Καὶ διαθρήψεις αὐτὰ κλάσματα καὶ ἐπιχεεῖς ἐπ' αὐτὰ ἐλαιὸν· θυσία ἔστί Κυρίῳ. Ἐὰν δὲ θυσία ἀπὸ ἐσχάρας τὸ δῶρον σου, σεμιδάλις ἐν ἐλαίῳ ποιηθήσεται . . .

и т.д. и т.д.

Ε'. ВЪ КОНЦѢ: Ἐὰν δὲ ἐπὶ τούτοις μὴ ὑπακούσητέ μου, ἀλλὰ πορεύσθε πρὸς με πλάγιοι . . .

ἘΑ'. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων· Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· ἄνθρωπος, ὡς ἂν εὐξῆται εὐχὴν ὥστε τιμὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τῷ Κυρίῳ . . .

Толкованія. Σχόλια.

Толкованія Оригена, Кирилла, Кирилла Александрийскаго. Аполлинарія, Евсевія Емвесскаго, Севира Антиохійскаго и другихъ писаны на поляхъ пергамна.

— Τίνος χάριν τὰς θυσίας προσφέρεσθαι προσέταξεν ὁ θεός; Πολλαχοῦ μὲν ἡμῖν εἴρηται περὶ τούτων καὶ τοῖς πρὸς Ἑλληνας συγγεγραμμένοις, καὶ τοῖς πρὸς τὰς αἱρέσεις, καὶ μέντοι καὶ τοῖς

πρὸς τοὺς μάγους, πρὸς δὲ τούτοις κἀν ταῖς τῶν προφητῶν ἐρμηνείαις καὶ τοῖς τῶν ἀποστολικῶν ἐπιστολῶν ὑπομνήμασιν. ἐρῶ δὲ αὐτὰ ἐν κεφαλαίῳ . . .

— Εὐσεβίου Ἐμίσης: Ἄλλο ἀμαρτίας δῶρον καὶ ἄλλο πλημμελείας· ἀμαρτίαν μὲν γὰρ τὴν ἐν γνώσει λέγει, πλημμελείαν δὲ τὴν ἐν ἀγνοίᾳ.

18,21 | Καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματός σου οὐ δώσεις λατρεύειν ἄρχοντι, καὶ οὐ βεβηλώσεις τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον· ἐγὼ Κύριος ΚΕ' . . .

ΚΕ'. Τὸ Ἑβραϊκὸν τῷ Μολὸχ ἔχει, καὶ οἱ λοιποὶ δὲ ἐρμηνεύται τοῦτο θεθείκασιν. εἶδωλον δὲ τοῦτο ἦν. ἀπαγορεύει τοίνυν τὸ τοὺς παῖδας ἱεροδόλους τοῖς εἰδώλοις προσφέρειν. ὡς δὲ τινες φασί, τὸ τοῖς ἀλλοφύλοις ἄρχουσι μὴ δίδόναι τοὺς παῖδας, ὥστε εἶναι αὐτῶν οἰκέτας ἢ δορυφόρους. Τόλμωανιε неизвѣстнаго.

Толкования Оригена, Кирилла и прочих писаны другою рукою въ XIII вѣкѣ весьма мелко и стенографически. А толкования неизвѣстнаго, по большей части аллегорическія, иносказательно передаютъ смыслъ Священ. Писанія.

По окончаніи Книги Левитъ приписано:

— Ἐκ τῶν Εὐσεβίου· — Διὰ τί Λευιτικὸν ἐκλήθη; α) Ἐπειδὴ ἰδικῶς τοῦτο τὸ βιβλίον πᾶσαν τῆς Λευιτικῆς λειτουργίας τὴν διατύπωσιν περιέχει· β) καὶ πῶς ὁ Ἄαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐκλέγονται ἐκ τῆς φυλῆς Λευὶ καὶ χρίονται εἰς ἱερεῖς. γ) πᾶσαν τὴν διαφορὰν τῶν θυσιῶν καὶ τῶν προσφορῶν καὶ τὴν ποιότητα πᾶσαν τῆς ἐν τῷ ἱερῷ λατρείας καὶ λευιτικῆς καὶ ἱερατικῆς λειτουργίας διηγέεται καὶ τὸν νόμον ἐκάστης θυσίας, περὶ τε τοῦ σωτηρίου· καὶ τοῦ ἄκουσίου πλημμελήματος. . . . Κονεὶς (послѣ исчисления нечистыхъ животныхъ): φανερόν μὲν γὰρ ἦν πᾶσι ταῦτα βδελυκτὰ εἶναι καὶ μισητά, ὅμως δὲ καὶ ἐμνημόνευσεν ἐν τῷ Δευτερονομίῳ περὶ αὐτῶν. —

[Далѣе оглавление книги Левитъ (κεφάλαια τοῦ Λευιτικοῦ) въ 38 главахъ съ приниской рукою XIII—XIV вѣка:

Στίχοι εἰς Θεοδώρητον τοῦ Εὐχαΐτων:

Ὅμοῦ ἱστορήσας [] διδασκάλους καὶ τὸν Θεοδώρητον ἐν τούτοις γράφω.

Пергаменные листы, служащие переплетомъ р-си, содержатъ почти 1½ тетради изъ богослужбной книги Παρακλητική.]

17 января 1861 года.
Докуманія въ Каирѣ.

№ 5 (44).

Ψαλτήριον на пергаминахъ, 112½ года in 4°, [205 × 155; 150 × 100; по 20 строкъ на страницѣ;] съ Прогностикомъ и Пасхалиею, которая начинается съ 6630 года и оканчивается 6643 годомъ.

Смотри у меня начеркъ этой рукописи въ греч. Палеографіи [однѣ листъ въ собраніи Порфирія Имп. Публ. Библ. 268; сравн. табл. 56.

Тетради нумерованы отъ α' до κη' (въ κη' только 4 л.) [27½ тетрадей А].

[Содержаніе:

1) Съ л. 1^а (въ заст.) Ψαλτήριον τὸ τερπνὸν εἰς θεὸν μέλος * Μακάριος ὁ ἀνήρ . . .

На л. 8^б тетради εβ' послѣ псалма 76-го есть миниатюра грубая съ подписью: δέχεται μωσῆς τὰς πλάκας οὐρανόθεν.

На тетрадяхъ α' — κγ' всѣ псалмы.

На тетрадяхъ κδ' — κς' л. 2^а:

- α'. Ὡδὴ Μωϋσέως ἐν τῇ Ἐξόδῳ +
- β'. Ὡδὴ Μωϋσέως ἐν τῷ Δευτερονομίῳ +
- γ'. Προσευχὴ Ἄννης μητρὸς Σαμουὴλ +
- δ'. Ὡδὴ Ἀμβακούμ τοῦ προφήτου +
- ε'. Προσευχὴ Ἠσαίου τοῦ προφήτου +
- ς'. Προσευχὴ Ἰωᾶ τοῦ προφήτου +
- ζ'. Προσευχὴ τῶν ἁγίων γ' παιδῶν +
- η'. Ὕμνος τῶν ἁγίων γ' παιδῶν +

- θ'. Ὡδὴ Μαρίας τῆς Θεοτόκου +
 Προφητεία Ζαχαρίου ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν ἀγίου εὐαγγελίου +
 Προσευχὴ Ἐζεκίου βασιλέως +
 Προσευχὴ Μανασσῆ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας +
- 2) Τετρ. κς' л. 2^a—5^b. Τοπικὰ τῆς ἀγιωτάτης καθολικῆς ἐκκλησίας τὰ κατὰ συνήθειαν ἠκριβωμένα: —
 Ὁ μονογενῆς υἱὸς . . .
- 3) Τετρ. κς' л. 6^a — τετρ. κς' л. 4^a. Календарь.
- 4) Τετρ. κς' л. 4^b—6^b. Βροντολόγιον σὺν θεῷ τοῦ ἔλου χρόνου. ἀρχόμενον ἀπὸ μηνὸς ἀπριλλίου μέχρι μαρτίου μηνός: —
 α'. μηνὶ ἀπριλλίῳ. Ἐὰν βροντῇ . . . всего 12 главъ.
- 5) Τετρ. κς' л. 6^b—7^a. Εἰσὶν αἱ ἐναντίαι ἡμέραι, ἃς ὀφείλει φυλάττειν ὁ ἄνθρωπος τῶν μηνῶν τοῦ ἔλου χρόνου αὐταί: —
- 6) Л. 7^a—8^a. Διάγνωσις ἀκριβῆς περὶ τῶν ἀσθενούντων.
- 7) Л. 8^a. Περὶ τοῦ γινώσκειν τὸν ποιμενικὸν ψῆφρον τῆς σελήνης.
- 8) Л. 8^b — τετρ. κη' л. 2^b. Τριαδικὰ τῶν ὀκτῶ ἤχων.
- 9) Л. 2^b. Ἐξαποστειλᾶριον τῶν ὀκτῶ ἤχων φαλλόμενον ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν νηστειῶν.
- 10) Л. 3^{a-b}. Ὁρολόγιον γνωριζόμενον ἀπὸ τῆς ἰδίας σκιᾶς.
- 11) Л. 3^b—4^b. Πασχάλια, ἃ ὀφείλομεν κρατεῖν καὶ εὐρίσκειν τὸ κατὰ καιρὸν γίνεσθαι πάσχα. Начиная съ счл' года и кончая счм'γ', послѣ чего карандашомъ номѣтка Порфирія: 1122.]

№ 6.

Ψαλτήριον на пергаμινѣ, in 12°, 1198 года, краснописецъ Иоаннъ Дросвинъ въ Тосканѣ [какъ видно изъ записи]:

Ἐτελειώθη διὰ χειρὸς Ἰωάννου τοῦ Δροσινου εἰς τὴν Τοσκάναν ἐνδοθεν κάστρου τοῦ Ὀρμιπεβέτου, μηνὶ μαρτίῳ κε' ρςψς' ἰνδικτιῶνος ι'.

№ 7.

Ψαλτήριον на хлопчатной бумагѣ, in folio, 1288 года. На

этой Псалтири приписано по арабски, что она принадлежить Синайск. м-рю, и намѣченъ годъ 6796-й.

№ 8 (94).

Ψαλτήριον на хлопчатной бумагѣ [л. 204; размѣръ 210 × 145; 149 × 98; тетради нумерованы съ α' до κς'.

На л. 203^a запись]:

Ἐγράφη τὸ παρὸν ἡμῖσιν τῶν φαλμῶν βιβλιδούς' ἐγράφη μετὰ τοῦ πρωτοτόπου ἡμίσεως ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἀγίου ὄρους Σινά' χειρὶ μὲν τοῦ πτωχοῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ καὶ ξένου¹⁾, προτροπῇ δὲ τοῦ ἐν αὐτῇ τῇ μονῇ πανιερωτάτου ἐπισκόπου Ἀρσενίου, μηνὸς Σεπτεμβρίου δ': ἰνδικτιῶνος δ' ἔτη ςωβ'.

[Значить р-сь не] 1294 г., [а 1293.

Послѣ текста всѣхъ псалмовъ на л. 184^a помѣтка писца:

Ὁμοῦ φαλμοὶ ρν': ὀόξαι ε': καθίσματα κ':

а затѣмъ на л. 184^a и слѣдд. идуть: ὀδὴ α'. Βοηθὸς καὶ σκεπαστῆς ἐγένετό μοι . . . и слѣдд., кончая ἤχος πλαγίου δ'. Αἱ γενεαὶ πᾶσαι ὕμνοις τοὺς πατέρας τιμήσωμεν ἄξιως:—]

№ 9.

Ψαλτήριον на пергаμινѣ. И эта Псалтирь написана Евксеномъ при Синайскомъ епископѣ Гаврилѣ въ сентябрѣ м-цѣ 6805 (=1297) года [, правильноѣ: 1296].

№ 10 (55).

Ψαλτήριον на чистомъ бѣломъ пергаμινѣ, 1344 года, in 8° [175 × 117; 100 × 68; л. 272 въ тетрадахъ α' — λδ'.

На л. 272^b запись]:

Θεοῦ τὸ ὄψρον καὶ Χαρίτωνος πόνος' ἐτελειώθη ἐν ἔτει ςωνβ' ἰνδικτιῶνος ιβ': —

[Содержаніе:

л. 1^a—252^b всѣ 150 псалмовъ;

[¹⁾ Εὐξένου, вм. καὶ ξένου, читають Порфирій и Антонинъ. Правильно у Гардтгаузена: nomen scribae desideratur.]

л. 253^a—272^a Ὡιδὴ Μωϋσέως ἐν τῇ Ἐξόδῳ. Ἐισωμεν τῷ κυρίῳ ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται:

φῶδῃ α'. Ἴππον καὶ . . . θάλασσαν. Βοηθὸς καὶ σκεπαστῆς...
и слѣдд., кончая: . . . Τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς
ὁδὸν εἰρήνης:]

№ 11 (27).

Ψαλτήριον ἐξηγητικὸν κατὰ σειρὰν διαφόρων πατέρων [на-
писано на корешкѣ, а на верхней доскѣ переплетя: Ψαλτηρίου
ἐξηγησις κατὰ σειρὰν διαφόρων διδασκάλων καὶ ῥητόρων], 1452
года, на бумагѣ, in folio [282×208; 205×140; но 32 строки;]
[л. 495 А].

[Начинается на] л. 1^a (заст.) Δαυὶδ τὸ πρῶτον ἄσμα τῶν
ψαλμῶν βᾶσις.

Μακάριος ὁ . . . οὐκ ἐκάθισεν. Ὁ ἅγιος Βασίλειος. Τὸ
μακάριος . . .

Толкования Василия Вел., Афанасия Алеко., Θεοдорита,
Οριгена, Евсевия, Дидима, Исихия, Анолинария, Ιερонима,
Γριгория Богослова, Γριгория Нисск. и друг.; иногда сопостав-
ляются тексты Акилы и Симмаха.

На последнемъ листѣ гестю занисъ:

Ἐπίγραμμα εἰς τὸν ψαλτήραν Δαυίδ.

Ἄκουε Δαυὶδ τοῦ παρ' ἡμῖν Ὀρφέως.

Φόρμιγγα κίνει μουσικῆς μελωδίας.

Σιγᾶν δὲ ποιεῖ τῶν παθῶν τὰ θηρία·

Ὅταν σφαλεῖσα τοῦ πρέποντος ἡ φύσις·

Πρὸς θηριώδεις ἐκτραπῆ δυσμορφίας·

Καὶ τῶν χαμερπῶν ἐξανιστᾷ φροντίδων·

Πρὸς τὴν ἐν ἔργοις ψυχικὴν σωτηρίαν·

Τοῦ πνεύματος τὰ θεῖα τόξα καὶ τὰ βέλη·

Τείνας ὁ Δαυὶδ ψαλμοκινήτω λύρα

Ἐπᾶσαν ὄντως προσβολὴν μὲν δαιμόνων·

Ψάλλει τιτρώσκει καὶ διώκει καὶ τρέπει.

Πιστῶν δὲ πᾶσαν πρὸς θεὸν πτεροῖ φρένα:

Ἄγιε Δαυὶδ προφήτα τοῦ Κυρίου·

Τοῦ γράψαντός σου τὸ παρόντα βιβλίον.

Μέμνησαι πάντως τῶν πολλῶν μου σφαλμάτων.

Τοῦ ταπεινοῦ τε ἁμαρτωλοῦ καὶ θύτου.

Παπὰ δὲ Μάρκου ἐπίκλειν Παυλοπούλου.

Ἐλαβε δὲ τέλος μηνὸς τοῦ ὀκτωβρίου·

Δὸς δὲ δέκα καὶ δύο τοῦ παρόντος.

Καὶ τοῦ ἔτους τρέχοντος χιλίους τετρακοσίους·

Καὶ πεντήκοντα τρέχοντος πρώτου τοῦδε: —

αυθ' ὀκτωβρίου ιβ'.

№ 12.

Ψαλτήριον на бумагѣ, in 4°: ауπс' ѣт. = 1486 года. Почеркѣ
пекрасивѣ.

№ 13 (118).

Ψαλτήριον на бумагѣ, in 12° [156×104; 100×58; но
17 строкѣ], [л. 311 А] 7088 = 1580 года. Писана въ
Египтѣ. Почеркѣ хорошѣ.

[Начинается на л. 1^a (заст.) Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ ἀνεπίγραφος
παρ' Ἑβραίοις α':

Μακάριος . . .

Кончается стихами (на 3^{1/2} л.):

Ἐγκώμιον εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον διὰ στίχων.

Ὡς μήτηρ τοῦ παντάνακτος υἱοῦ τοῦ ποιητοῦ σου.

Ἄκουσον δέησεν μικρὰν πρὸς σὲ καὶ τοῦ υἱοῦ σου.

.

Ἐκεῖ λοιπὸν ἀξίωσον πάντας τοὺς σὲ ὑμνοῦντας.

Οἱ τὴν βοήθειαν τὴν σὴν πάντοτε προσδοκῶντας.

Ὡ δόξα καὶ προσκύνησις Κυρίου τοῦ θεοῦ μου.

Σὸν τῷ υἱῷ καὶ πνεύματι αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ μου:

и затѣмъ записъ:

Ἐτους ζπη^{οο} Ἰνδικτιῶνος η'. ἐτελειώθη ἀρχθὲν

ἐν μηνὶ φευρουαρίῳ ς^ο.]

№ 14 (91).

Ψαλτήριον на бумагѣ, 1648 года, in 8° [205×143; 150×85; лл. 204; по 18 строкъ]. Тутъ принисано:

1720 ἀγούστου 9 ἡμέρα τρίτη ἐκοιμήθη ὁ μακαρίτης Ἀθανάσιος ἀρχιεπίσκοπος Σιναίου ὄρους.

[Начинается на л. 1^а (заст.) Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἀγίῳ τοῦ τῷ ψαλτηρίῳ. Δαυὶδ προφήτου καὶ βασιλέως μέλος.

Ψαλμὸς α'. Μακάριος . . .

На л. 204^а запись:

Τέλος и по бокамъ этого слова: ἀγούστῳ θ'. ζρνς'. Ματθαίου νόμος].

№ 15 (138).

Ψαλτήριον на бумагѣ [207×150; 160×100; по 19 строкъ;] [лл. 149 A] 1650 года [безъ начала, со словъ ис. XVIII 6 (л. 1^а): ἐκ παστοῦ αὐτοῦ ἀγαλλιάσεται ὡς γίγας δραμεῖν ὄδον . . .

На recto послѣдняго листа запись:

Τέλος καὶ τοῦ θεοῦ ἡ χάρις· μαχν'. μαρτίου κθ'. Ἀντιόχου ἁμαρτωλοῦ νόμος σφαλτός].

№ 16 (108).

Ψαλτήριον [ис] на пергаминѣ [а на бумагѣ] in 12° [141×87; 130×80]. Всѣ 150 псалмовъ уписаны на шести листкахъ [въ два столбца по 66 строкъ] красиво, четко и безъ сокращеній словъ необыкновенно мелкимъ почеркомъ. Синанты говорятъ, что эта псалтирь нанисана была монахиней Касциею. А она жила въ IX вѣкѣ [и потому ей принадлежать псалтирь не можетъ: письмо послѣдней не древнѣе XIII—XIV в. (смотри. табл. 82). Замѣтка о принадлежности р-си Син. монастырю:

Τὸ παρὸν ψαλτήριον ὑπάρχει τοῦ ἀγίου ὄρους Σινᾶ καὶ ὅστις ἤθελε βουλευθεῖ ἀποξενῶσαι τοῦ ἀγίου μοναστηρίου, ἔστω ἀφωρισμένος καὶ ἀσυγχώρητος ἀπὸ θεοῦ παντοκράτορος. Ἰωάσαφ τοῦ ἀγίου ὄρους Σινᾶ.

сдѣлана почеркомъ, совершенно отличающимся отъ основного, и принадлежитъ архіеп. Синаиск. Іоасафу XVII вѣка].

№№ 17—19.

— Три древнія Псалтири на пергаминѣ, in 24°. Одна изъ нихъ написана отличнымъ мелкимъ почеркомъ.

№ 20.

— Древняя Псалтирь на пергаминѣ, in 16°.

№№ 21—27.

— Семь Псалтирей на пергаминѣ, in 8°. Одна изъ нихъ— весьма древняя и толстая.

№ 28 (42).

— Толковая Псалтирь на пергаминѣ [лл. 1—4, 11—299, а лл. 5—15 бумажные XVI вѣка;] in 8° [194×143,] [по 28—29 строкъ A]. Текстъ Псалтири писанъ краснымъ черниломъ, а толкованія чернымъ. Почеркъ—мелокъ, по красивъ. Въ началѣ этой рукописи номѣщены отреченія патріарховъ Константинопольскихъ, Григорія и Іоанна. [Основная рука XII—XIII вѣка на лл. 11^а—28^б, 36^а—290^б, размѣры текста: 132×88; лл. 29^б—32^б нисаны рукой XIV вѣка, а лл. 291^б—294^б—другой рукой XIV вѣка; лл. 1—4, 296—299 взяты изъ другой пергаменной литургич. рукописи для замѣны переплета или обложки.

Содержаніе рукописи:

1) лл. 5^а—10^б Ὑποτόπωσις καὶ ἀκριβὴς ἐρμηνεία ἐκ τῶν ἀπόρων τοῦ κυροῦ μοναχοῦ Μάρκου.

Ἰστέον ὅτι μίαν ἡμέραν τῆς ἀγίας μ' ἐπισκεπτώμεθα . . .

καὶ τὴν δύναμιν ἐνὸς ἐκάστου. Ἐρρωσο τίμια θύτα.

съ арабскою приниской.

2.) л. 11^a—28^b (безъ начала, потому что вырѣзанъ 1 листъ) ἐγκαλινδούμενοι . . . ἀπολεύσεώς τε καὶ μεταδόσεως· κἀν-
τεῦθεν ἔργῳ καὶ λόγῳ παριστᾶν ἑαυτὸν τὴν κρατίστην εὐδαιμονίαν
εὐράμενον καὶ τὴν ταύτη κεκληρωμένην μακαριότητα.

Затѣмъ л. 28^b большая половина и л. 29^a пустые.

3) л. 29^b—30^a Ἡ παραίτησις τοῦ πατριάρχου κυροῦ Γρη-
γορίου.

Ἐμὲ προουβίβασαν . . . πρεσβείαις.

4) л. 30^{a-b} Ἡ παραίτησις κυροῦ Ἰωαννοῦ τοῦ πατριάρχου.
Δέσποτά μου ἅγιε βασιλε . . .

5) л. 30^b—31^a Ἡ συγχώρησις τοῦ αὐτοῦ κυροῦ Ἰωαννου
τοῦ πατριάρχου.

Δέσποτά μου ἅγιε βασιλεῦ . . .

6) л. 31^b—32^b Τοῦ κυροῦ Ἀθανασίου.

Ἐμοὶ συνέβη πατριαρχεῦντι . . .

Лл. 33^a—35^b пустые.

7) лл. 36^a—286^a Βίβλος ψάλλῶν ἤτοι ψαλτήριον. (надъ
этимъ заглавіемъ вверху: + Χριστέ προηγῶ + Χριστέ προ-
ηγῶ + Χριστέ προηγῶ).

Псалтырь съ толкованіями, при чемъ на л. 36^a—43^a
предисловіе толкователя, пачин.: Ψαλτήριον κυρίως εἶδος ὀργά-
νου ἐστὶ μουσικοῦ . . . ἀνέστη γὰρ καὶ ζῆ εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

л. 43^a большая половина и 43^b пустые (съ позднѣй-
шими помарками);

съ л. 44^a—286^a самый текстъ труда Никифора Влем-
пиды; слова псалмовъ киноварью, а толкованія — чернымъ;
начала не хватаетъ, и на л. 44^a находится сразу толкованіе
ис. 2-го, повидимому, къ ст. 5:

Ὅποτε ἤλεγθεν ὁ Χριστὸς τοὺς Ἰουδαίους λέγων· Οὐαὶ
ὁμῖν γραμματεῖς. ἧ ἐν τῇ ὑπὸ Ῥωμαίων πολιτορχίᾳ. ἧ
κατὰ τὴν μέλλουσαν κρίσιν.

затѣмъ ст. 6: ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ.

и толкованіе: προσώπου Χριστοῦ ὁ λόγος κατὰ τὸ ἀνθρώπινον
αὐτοῦ. и т. д.

8) л. 286^a—287^a Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου ἐκ τοῦ ε'
λόγου τοῦ εἰς τὸν βίον τοῦ μεγάλου Κωνστατίνου κεφάλαιον ιη'
περὶ τῆς Σιβύλλης τῆς Ἐρυθραίας ἐν ἀκροστιχίδι τῶν τῆς
μαντείας ἐπῶν, τὸν Κύριον καὶ τὸ πάθος δηλούσης. ἔστι δὲ ἡ
ἀκροστιχίς ἰσ̄ χσ̄ θυ υἰός. σ̄ηρ̄ στρ̄ς.

Παρίστατο . . . ἔνεχ' ἡμῶν.

л. 287^a—290^b κεφάλαιον ιδ', ὅτι ἡ περὶ τοῦ σωτήρος ман-
τεία παρ' οὐδενὸς τῆς ἐκκλησίας πέπλασται, ἀλλὰ τῆς Ἐρυ-
θραίας Σιβύλλης ἐστίν, ἧς τὰς βίβλους Κικέρων ὁ ποιη-
τῆς πρὸ τῆς ἐπιδημίας τοῦ Χριστοῦ Ῥωμαῖσι μετέφρασε, καὶ ὅτι
Βεργίλιος μέμνηται αὐτῆς καὶ τοῦ παρθενικοῦ τόκου δι' αἰνιγ-
μάτων, φόβῳ τῶν κρατούντων ὑμνήσας τὸ μυστήριον.

Καὶ ταῦτα τῇ παρθένῳ . . . παιδείαν μετερχομένους.

9) л. 291^b зодіакъ и

л. 292^b—294^a объясненія какъ находить элементы его,
при чемъ примѣромъ служить ἐν ἔτει ςωις' μηνὶ μαῖφ ιε',
откуда можно думать, что писецъ жилъ около 1308 года.

Л. 295 пустой, съ позднѣйшими номарками.]

№ 29.

— Псалтырь на пергаментѣ, in 8°, безъ начала и конца,
писана унциально, похоже на наше церковнославянское письмо.

№ 30.

— Древняя Псалтырь на пергаментѣ, in folio. Почеркъ —
крупный.

№ 31.

— Толкованъ Псалтырь на пергаментѣ, in folio grandi.

№ 32.

— Псалтырь на пергаментѣ, in 4°, съ замѣтками на но-
ляхъ.

№ 33 (39).

Въ библиотекѣ Синайскаго подворья въ Капрѣ, называемаго Джувания.

Ψαλτήριον, Псалтирь на пергаминахъ, [л. 331,] въ малую четвертку, [198×152; 148×120; по 17 строкъ;] писана крупнымъ и красивымъ почеркомъ въ XIV^о [скорѣе въ XII] вѣкѣ [XII вѣка А], по переписана была съ старинной рукописи съ подражаніемъ ей въ боковой приставкѣ іоты къ нѣкоторымъ словамъ; напиримѣръ: ἐπὶ τῷ θῷ ἤλπισα. Всѣ заглавные буквы во всѣхъ стихахъ покрыты золотомъ. Эта Псалтирь писана стихомѣрно. Каждый стихъ въ ней отдѣленъ отъ другого.

[л. 1^{a-b}] Ὑπόθεσις Ἑυσεβίου.

Τῆς βίβλου τῶν ψαλμῶν ἦδε ἂν εἶη διαίρεσις, ὡς τὰ ἀκριβῆ τῶν ἀντιγράφων, αὐτό τε τὸ ἑβραϊκὸν περιέχει· οὐχ ὡς ἂν τις ὑπολάβοι πάντες εἰσὶ τοῦ Δαυὶδ ψαλμοί, ἀλλὰ καὶ ἐτέρων προφητῶν ἐν τῷ ψάλλειν προφητευόντων· διόπερ ἡ πᾶσα Γραφή παρ' Ἑβραίοις οὐ τοῦ Δαυὶδ ἐπιγράφεται, ἀλλ' ἀδιορίστως βίβλος ψαλμῶν ὀνομάζεται:

∴ Εἰς πέντε μέρη τὴν πᾶσαν τῶν ψαλμῶν βίβλον παῖδες Ἑβραίων διαιροῦσιν:

Πρῶτον εἰς τοὺς ἀπὸ Α' μέχρι Μ'
 Δεύτερον εἰς τοὺς ἀπὸ ΜΑ' μέχρι ΟΑ'
 Τρίτον εἰς τοὺς ἀπὸ ΟΒ' μέχρι ΠΗ'
 Τέταρτον εἰς τοὺς ἀπὸ ΠΘ' μέχρι ΡΕ'
 Πέμπτον εἰς τοὺς ἀπὸ Ρς' μέχρι τοῦ τέλους τοῦ βιβλίου:

Ἀνεπίγραφοι ΙΘ': Ἐπιγεγραμμένοι ΡΑΑ':

Τῶν ἐπιγεγραμμένων αἱ διαίρεσεις:

Τοῦ μὲν Δαυὶδ	ΟΒ'
Τοῦ Ἀσάφ	ΙΒ'
Τῶν υἱῶν Κορὲ	ΙΑ'
Ἀιδάμ τοῦ Ἰσραηλῆτου	Β'
Σολόμωνος	Α'
Μωϋσέως	Α'
Ἀνόνομοι	ΙΖ'.

Τῶν εἰς τὸ ἀλληλοῦια.

Εἰσὶ δὲ ἀνόνομοι, ὅσοι ἐπιγράφας μὲν ἔχουσιν, οὐ μὴν δὲ δηλοῦσι τίνος εἰσὶ:

[л. 2^a—8^a] Содержание псалмовъ:

Α'. Προτροπή θεοσεβείας καὶ ἀποτροπή τοῦ ἐναντίου.

Β'. Προφητεία περὶ Χριστοῦ καὶ κλήσεως ἐθνῶν.

Γ'. Προφητεία γενησομένων ἀγαθῶν τῷ Δαυίδ.

Δ'. Προφητεία τῷ Δαυίδ περὶ ὧν πέπονθεν.

Ε'. Ἐκ προσώπου τῆς ἐκκλησίας ἡ προσευχή.

ς'. Διδασκαλία ἐξομολογήσεως.

Ζ'. Τῷ Δαυίδ ἐξομολόγησις καὶ προφητεία κλήσεως ἐθνῶν:

PMH' Ὑμνος σὺν θεολογίᾳ:

[PMΘ' Παρακείμεσις ὕμνου καθολικῆ:

∴ ὑπόθεσις τῶν ψδῶν:

α' Μωϋσέως ἐν τῇ Ἐξόδῳ βιβλίῳ δευτέρῳ τῆς διατεύχου:

ιε' Ὑμνος ἐωθινός:

л. 8^b пустоѣ.

Съ л. 9^a—302^b (заст.) Ψαλτήριον τερπνὸν εἰς θεὸν μέλος.

Начин.: α'. Μακάριος ἀνὴρ . . .

Огачч.: ρμδ'. Ἄσχετε τῷ Κυρίῳ ἄσμα καινὸν . . .
 πᾶσιν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ. ἀλληλοῦια.

ρν'. Αἰνεῖτε τὸν θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ . . .
 αἰνεσάτω τὸν Κύριον:

δόξα: κάθισμα κ':

ψαλμοὶ ρν': καθίσματα κ':

δόξαι ε': ἀντίφωνα εх':

ἀλληλοῦια:

οὗτος ὁ ψαλμὸς ἰδιόγραφος τοῦ Δαυὶδ καὶ ἔξωθεν τοῦ ἀριθμοῦ ὅτε ἐμονομάχησε πρὸς τὸν Γολιάθ:

Μικρὸς ἤμνην . . . υἱῶν Ἰσραήλ: —

л. 303^a—328^a всѣ 15 пѣсней обычныхъ.

Лл. 328^b—329^b пустые, по съ позднѣйшими помярками.

Лл. 330^a—331^b изъ другоѣ псалтири XII вѣка].

№ 34 (69).

Ψαλτήριον на бумагѣ, съ картинами, 1638 года [XVI вѣка К Г;] [по 20 строкъ А], in f^o [285×205 Г;] [писецъ—иеромонахъ Анѳимъ А]; не заслуживаетъ большаго вниманія. [Съ рисункомъ, изображающимъ Давида и ангела К;] [съ тремя раскрашенными миниатюрами и множествомъ подобныхъ украшеній А].

№№ 35—40.

— Шесть Псалтирей in 4°, новыя.

№№ 41—50.

— Десять Псалтирей на бумагѣ, 16 вѣка.

№№ 51—59.

— Девять Псалтирей на бумагѣ in 8°, 16-го и 17-го вѣка.

№ 60 (24).

Въ библиотекѣ Спайскаго подворья въ Каирѣ, называемаго Джуванія.

Ἑρμηνεία ψαλτηρίου [этого заглавія нѣтъ на корешкѣ и нпдѣ, а есть Ψαλτήριον μετὰ σχολίων]. Толковая псалтьрь на пергаментѣ [л. 164] [л. 165 А] въ четвертую долю листа [295×225; 220×171], писана въ XIII вѣкѣ [скорѣе XI—XII вѣка] [X—XI вѣка А] почеркомъ мелкимъ, косвеннымъ, [по 36 строкъ]. Эта рукопись теперь не имѣетъ ни начала ни конца. Первая тетрадь ея начинается толкованіемъ 40 псалма [со словъ καὶ τὸν καθ' ἑαυτὸν διηγούμενος ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου . . .], а послѣдняя оканчивается изъясненіемъ 144-го псалма. Текстъ отличенъ отъ толкованій красною звѣздочкою *. Эта рукопись сличена мною съ другою [№ 25], подобною ей, хранящеюся въ той же библиотекѣ, но сличена только съ 66-го псалма. Смотри сличеніе вхъ ниже въ два столбца.

ВЫПИСКИ.

[л. 3^b] Ψαλμὸς μβ'. Ἑρμηνεία τοῦ μβ' ψαλμοῦ τῷ Δαυίδ. Ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. * Κρίνον με ὁ θεὸς καὶ δίκασον τὴν δίκην μου . . . * Ἐξάποστεilon τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου· αὐτὰ με ὠδήγησαν καὶ ἤγαγον με εἰς ὄρος ἁγίον σου καὶ εἰς τὰ σκηνώματα σου:— Ἐνταῦθα τὸν χρόνον ἐνήλλαξαν οἱ ὁ' καὶ ὡς γενημένα εἰρήκασι τα ἐσόμενα· οἱ δὲ ἄλλοι σαφέστερον ἐποίησαντο τὴν ἐρμηνείαν. Ἀπόστεilon τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου, ἅτινα ὠδήγησει με. ἄξει με εἰς τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν σου καὶ εἰς τὰς σκηνώσεις σου. . . .

[л. 4^a] Ἑρμηνεία τοῦ μγ' ψαλμοῦ. Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς Κορὲ εἰς σύνεσιν:— Καὶ οὗτος πραγμάτων ἐσομένων πρόρρησιν ἔχων ἀναμεῖναι τὸ τέλος παρεγγυᾷ. πρόσκειται δὲ τῇ ἐπιγραφῇ, εἰς σύνεσιν, ἵνα συνιέντες ἐκείνοι τὰ γεγραμμένα περὶ ὧν ὁ προφητικὸς ταῦτα προθεσπίζει λόγος, τὴν ἐντεῦθεν ἀρπάσωσιν ὠφέλειαν. Προαγορεύει δὲ ὁ ψαλμὸς τὴν Μακεδονικὴν ὠμότητα καὶ τὴν Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς δυσσεβῆ καὶ θηριώδη γνώμην [л. 4^b] καὶ τὴν τῶν Μακκαβαίων ἀνδρείαν τε καὶ εὐσέβειαν . . . ἐκ προσώπου τοίνυν αὐτῶν ἡ προφητικὴ χάρις ὑπεργόρευσε τὸν ψαλμὸν προδιδάσκουσα οἷσι αὐτοῦς ἐν τοῖς κινδύνοις προσήκει γρηρᾶσθαι λόγοις . . .

[л. 5^b] Ἑρμηνεία τοῦ με' ψαλμοῦ . . . Ἰστέον μέντοι ὡς τινες εἰς τὸν Γῶγον καὶ Μαγῶγ ὑπέλαβον εἰρησθαι τὸν προκείμενον ψαλμόν, τινὲς δὲ εἰς τὸν Ἀχαζ, καὶ τὸν Φακεέ, ἄλλοι δὲ εἰς τὸν Ἐζεκίαν καὶ τὸν Ἀσσόριον· δεῖξαι δὲ φάναι ἢ κατὰ μέρος ἐρμηνεία, ὡς οὐδενὶ τῶν εἰρημένων ἀρμόττει ἢ τοῦ ψαλμοῦ διάνοια . . . προλέγει δὲ τὰς κατὰ τῆς ἐκκλησίας ἐπαναστάσεις καὶ τὴν εἰρήνην¹⁾.

[л. 11^b—12^a] Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ:— Ἄλλου χοροῦ ψαλμῶδων χοροδιδάσκαλος οὗτος, ὡς ἡ τῶν Παραλειπομένων ἐδίδαξεν ἱστορία· τὰ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ τεσσαρακοστοῦ πρώτου προηρημηγμένα οἱ Κορὲ υἱοὶ κορυφαῖοι καὶ αὐτοὶ ἐτέρου γενόμενοι ἄδειν

[¹⁾ προλέγει δὲ τὰς . . . εἰρήνην я въ р-сп не отыскалъ.]

ἐνεχειρίσθησαν. ἔχουσι δὲ καὶ ἄλλους ψαλμοὺς τὴν αὐτῶν ἐπιγραφὴν ἔχοντας, οὓς, εἰ ὁ θεὸς ἐπιτρέψειεν, ἐρμηνεύσομεν. . . .

Ψαλμὸς μθ'. * Θεὸς θεῶν Κύριος ἐλάλησε καὶ ἐκάλεσε τὴν γῆν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν: — . . . Τὸ δὲ θεὸς θεῶν οἱ γ' ἐτέρως ἡρμήνευσαν ἰσχυρὸς θεὸς λαλήσας ἐκάλεσε τὴν γῆν. οἱ δὲ ὁ θεοὺς ὀνομάζουσι τοὺς ἄρχοντας [λ. 12^a] καὶ κρίνειν πεπιστευμένους, ὕπερ ἴδιον μόνου θεοῦ. . . .

[λ. 14^a] * Θυσία αἰνέσεως δοξάσει με, καὶ ἐκεῖ ὁδοὺς ἦν δεῖξω αὐτῷ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ: — Τοῦτο δὲ ὁ Σύμμαχος σαφέστερον ἡρμήνευσε: θυσιάζων ὑπὲρ αἰνέσεως δοξάσει με, καὶ τῷ εὐτάκτως ὁδεύοντι δεῖξω σωτήριον θεοῦ. προσήκει γὰρ μὴ μόνον ὕμνεῖν τὸν θεὸν καὶ τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ τὰς θυσίας προσφέρειν, ἀλλὰ καὶ εὐτάκτως ὁδεύειν καὶ τὸν οἰκεῖον βίον διαρρυθμίζειν. οὕτω γὰρ δυνατὸν τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ σωτηρίας ἐπιτυχεῖν. κατὰ δὲ τοὺς ὁ τῆ θυσία φησὶ τῆς αἰνέσεως ἐφήδομαι, καὶ ταύτην ἠγοῦμαι ὁδὸν ἀρμόττουσαν καὶ διὰ ταύτης τὴν ἐμὴν ὁδὸν ὑποδείξω τῷ ταύτην προσφέροντι, ἧς τέλος ἡ παρὰ τοῦ θεοῦ σωτηρία. . . .

Ев 51 Псалмы: [л. 18^a] Ἔχει δὲ καὶ πρόρρησιν κατὰ ταῦτο τῆς Ῥαφάκου μανίας, ὃς ἐξ Ἑβραίων ὀρμώμενος, εἶτα γενόμενος δορυάλωτος τῶν ἐξανδραποδισάντων Ἀσσυρίων, μεμάθηκε τὴν ἀσέβειαν, καὶ βλασφήμοις ἐχρήσατο κατὰ τοῦ θεοῦ λόγοις καὶ ἀπατηλοῖς ἐπειράθη φενακίσαι ῥήμασι τῶν Ἰουδαίων τὸ πλῆθος: —

[λ. 19^a]. Ἐρμηνεία τοῦ γβ' ψαλμοῦ. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ μαελεθ συνέσεως τῷ Δαυίδ· τὸ ὑπὲρ μαελεθ ὁ Θεοδοτίων ὑπὲρ τῆς χορείας ἡρμήνευσεν, ὁ δὲ Σύμμαχος διὰ χοροῦ, ὁ δὲ Ἀκύλας, ἐπὶ χορείᾳ. Τὴν αὐτὴν μέντοι διάνοιαν ὁ ψαλμὸς αὐτός ἔχει τῷ προτεταγμένῳ ἄμοιος δὲ ἐστὶ καὶ ὁ τρισκαδέκακος· καὶ γὰρ ἡ ὑπόθεσις ἀμφοτέρων μία· τῆς γὰρ τοῦ Σενναχηρείμ καὶ τοῦ Ῥαφάκου βλασφημίας κατηγοροῦσιν ἀμφοτέροι, προθεσπίζουσι δὲ καὶ τὸν γεγεννημένον τῶν δυσσεβῶν ὄλεθρον. οὗ δὴ χάριν καὶ χορείας ἔσχεν ἐπιγραφὴν, ἣν ἐποιήσαντο πάντως οἱ τῆς σωτηρίας τετυχηκότες καὶ τὸν θεὸν ἀνομνούντες.

καὶ εἰς τὸ τέλος δὲ πρόσκειται. τῷ τῶν χρόνων ὕστερον εἰληφέναι τὴν προφητείαν τὸ τέλος: — . . . [λ. 19^a] * Ὅτι ὁ θεὸς διεσκόρπισεν ὅσα ἄνθρωπαρέσκων. κατησχύνθησαν, ὅτι ὁ θεὸς ἐξουδένωσεν αὐτούς: — Ὁ Ἀκύλας καὶ ὁ Σύμμαχος τὸ διεσκόρπισεν ὅσα ἄνθρωπαρέσκων οὕτως ἡρμήνευσαν· ὁ γὰρ θεὸς διεσκόρπισεν ὅσα παρεμβαλλόντων περὶ σέ: — 1) . . .

54 Ψαλμ. — Τοῖς ὕμνοις ὁ ψαλμὸς ἐγκατελεχται σκιαγραφίαν τινὰ ἔχων τῶν δεσποτικῶν παθημάτων.

Ὅτι ἐξέκλιναν ἐπ' ἐμὲ ἀνομίαι καὶ ὀργῆ ἐνεκότη^{αν} μου. Σαφέστερον ὁ Σύμμαχος εἶρηκεν, ὅτι ἐπέριψε κατ' ἐμοῦ εἰς ἀσέβειαν, καὶ μετ' ὀργῆς ἠναντιώθησάν μοι· πονηρᾶ γὰρ χρησάμενοι γνώμη τὸν ἐμὸν τυρεύουσι θάνατον.

Διμερίσθησαν ἀπὸ ὀργῆς τοῦ προσώπου αὐτῶν καὶ ἠγγίσαν αἱ καρδίαι αὐτῶν. Ὀργῆ γὰρ δουλεύσαντες ἕτερα μὲν ἐμέμφοντο, ἕτερα δὲ ἐβουλεύοντο. οὕτω γὰρ ὁ Σύμμαχος ἡρμήνευσεν· λειότερα βουτύρου τὰ στόματα αὐτῶν, πολεμοὶ δὲ ἡ καρδία ἐκάστου αὐτῶν.

56 Ψαλμ. — Ἐλέησόν με ὁ θεὸς. . . ἕως οὗ παρέλθη ἡ ἀνομία. Σαφέστερον ὁ Ἀκύλας ἡρμήνευσεν· ἕως οὗ παρέλθη ἡ ἐπιβουλή. ὁ δὲ Σύμμαχος, ἕως ἂν παρέλθη ὁ ἐπηρεαστής. οὗ παύσομαι τοίνυν φησὶν ἱκετεύων, ἕως ἂν τῶν ἐπιβουλεύόντων ἀπαλλαγῶ· τοὺς γὰρ ἐπιβουλεύοντας οἱ ὁ ἀνομίαν ἀπὸ τοῦ πράγματος προσηγόρευαν.

Ἐχοιμήτην τεταραγμένους. Τοῦτο ὁ Θεοδοτίων οὕτως ἡρμήνευσεν· ἐχοιμήτην μετὰ ἀναλισκόντων. ὁ δὲ Ἀκύλας, μετὰ λάβρων. ὁ δὲ Σύμμαχος, μετὰ φλεγόντων. εἰκότως τοίνυν ἐταραττόμην, μεταξὺ τοιούτων καθεύδειν ἠναγκασμένος καὶ ὑπὸ τοιούτων κυκλούμενος· τὸν Σαοὺλ γὰρ καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἀναλίσκοντας καὶ φλέγοντας καὶ λάθρους καὶ σκύμνους ὠνόμασε, τὸ θηριώδες τῆς γνώμης τοῦ τρόπου καὶ τὸ φονικὸν ἐξηγούμενος.

— Ἐτοιμή ἡ καρδία μου ὁ θεός, ἐτοιμή ἡ καρ-

[1] До сих поръ мною свѣрены епископы Порфирія съ р-сью].

δία μου, ἄσομαι καὶ ψαλῶ. — Τοῦτο ὁ Σύμμαχος οὕτως ἠρμήνευσεν· ἐδραία ἢ καρδία μου.

57 Ψαλμ. — Τὸ φαρμακοῦται φαρμακευομένη παρὰ σοφοῦ, ὁ Σύμμαχος οὕτως ἠρμήνευσεν· ἐποστοῦται [?] ἐπωδαῖς σεσοφισμένου, ὡς εἶναι δῆλον, ὅτι τὴν ἐπωδὴν ὠνόμασε φάρμακον.

58 Ψαλμ. Καὶ ἐξ ἄρᾶς καὶ ψεύδους διαγγελήσονται ἐν συντελείαις, καὶ οὐ μὴ ὑπάρξωσι. — Τοῦτο σαφέστερον ὁ Σύμμαχος ἠρμήνευσεν· συλληφθήτωσαν μετὰ τῆς ὑπερηφανίας αὐτῶν· ἄρὰν καὶ ψεύδος λαλοῦντας συντέλεσον, θυμῷ ἀνάλωσον, ἵνα μὴ ὦσιν· ἐπειδὴ γὰρ συκοφαντίαις ἐχρήσαντο, λέγοντες αὐτὸν προστεταχέναι μὴ δοῦναι καίσαρι κῆνσον, καὶ ταῦτα ἀκηκοότες αὐτοῦ παρεγγυῶντος δοῦναι τὰ τοῦ καίσαρος καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ, καὶ ἀραῖς δὲ πολλαῖς καὶ λοιδορίαις αὐτὸν ἔβαλλον, δεῖ ἐκεῖνας ἔφη τὰς ἀρὰς καὶ τὰς συκοφαντίας καὶ τὴν ἀμαρτίαν τοῦ στόματος ταύτην αὐτοὺς ὑπομεμενηκέναι τὴν συντέλειαν. συντέλειαν δὲ οὐ τὴν πανωλεθρίαν καλεῖ, ἀλλὰ τὸ μηκέτι αὐτοὺς λαὸν χρηματίζειν θεοῦ· ἐσκεδασμένοι γὰρ κατὰ τὴν οἰκουμένην καὶ Ῥωμαίοις δουλεύειν ἠναγκασμένοι τῆς νομικῆς λατρείας ἐστέρηνται· πόρρω τῆς πολυθρηλήτου διάγουσι μητροπόλεως, τῆς βασιλικῆς ἔρημοι κηδεμονίας γεγένηται, ἱερατικῆς ἐπιμελείας οὐκ ἀπολαύουσι, τῆς προφητικῆς ἐγυμνώθησαν χάριτος. τὸ τοῖνον οὐχ ὑπάρξουσιν ἀντὶ τοῦ εἰς λαὸν οὐκ ἔστι φησὶ καθ' ἑαυτοὺς πολιτεύσονται, μόνην οἰκοῦντες τὴν Παλαιστίνην καὶ λαὸς θεοῦ χρηματίζοντες. συντελείας δὲ τὰς παντοδαπὰς καλεῖ τιμωρίας. καὶ γὰρ ἐπὶ Γαίου τοῦ τετάρτου καίσαρος κινδύνους μεγίστους ὑπέμειναν, καὶ μέντοι καὶ ἐπὶ Νέρωνος πολλαῖς περιέπεσον συμφοραῖς, καὶ Οὐεσπασιανὸς τὰς πλείστας τῆς Ἰουδαίας ἐπολιούρχησε πόλεις, καὶ Τίτος προσεδρεύσας τοῖς Ἱεροσολύμοις καὶ τὴν πόλιν ἐπόρθησε καὶ τοὺς τὸν θάνατον διαφυγόντας ἐξανδραποδίσας ὀρυζαλῶτους ἀπήγαγεν, καὶ ἄλλοις δὲ μετὰ ταῦτα ἐπήγαγεν ἀλγεινοῖς. καὶ νῦν δὲ ὡσαύτως ἐν αἷς παροικοῦσι πόλεις, ἀφορμῆς τινὸς γινομένης πολλάκις τὰ ἀνήκεστα πάσχουσι· τῆς ἀρᾶς καὶ τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἀμαρτίας τοῦ στόματος ἀπαιτούμε-

νοι δίκας δι' αὐτῶν μανθάνουσι πραγμάτων, ὅτι τῶν ἀπάντων ἔστι κύριος καὶ δεσπότης ὁ σταυρωθεὶς.

— Αὐτοὶ διασκορπισθήσονται τοῦ φαγεῖν· ἐὰν δὲ μὴ χορτασθῶσι, καὶ γογγύσουσι. Τοῦτο ὁ Σύμμαχος τῷ προτέρῳ ἀπέδωκεν, ἔφη δὲ οὕτως· ἀνακαμπτέωσαν ἐσπέρας· θορυβεῖτωσαν οἱ κύνες περιερχόμενοι πόλιν βρεμβόμενοι, ἵνα μὴ ἀχόρταστοι αὐλισθῶσιν. κατὰ δὲ τοὺς ὁ οὕτω νοητέον, ὅτι κυνῶν δίκην καὶ οὗτοι κατὰ τὴν οἰκουμένην ἐσκεδασμένοι τὴν πνευματικὴν ἐπιζητοῦσι τροφήν, οὐχ εὐρίσκοντες δὲ ταύτην διὰ τὸ μὴ πιστεύειν εἰς τὸν ἀπὸ πάντων προκεκηρυγμένον τῶν προφητῶν, τὸν θεοῦ καὶ ἐν τούτῳ γνώμην ἐπίδεικνύοντες. —

59 Ψαλμ. — Μωάβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου. Τοῦτο ὁ Ἀκύλας οὕτως ἠρμήνευσεν· Μωάβ λέβης τοῦ λουτροῦ μου. ὁ δὲ Σύρος· κάδος τῆς πλύσεώς μου. ἐπειδὴ γὰρ ἐν τοῖς τοιοῦτοις σκεύεσι καὶ τοὺς πόδας ἀπονίπτειν καὶ ἀπορίπτειν τὴν ἐρρυπωμένην ἐσθῆτα εἰώθαμεν, τὴν ὑποταγὴν τοῦ Μωάβ διὰ τοῦ κάδου τῆς πλύσεως παρεδήλωσεν· καὶ ὁ λέβης δὲ τιμωρία κείται παρὰ τῆς θείας Γραφῆς. οὕτω καὶ ὁ μακάριος Ἰεζεκιήλ διδάσκει, λέβητα προσταχθεὶς καλέσαι τὴν Ἰερουσαλήμ, κρέας δὲ τοὺς ἐνοικοῦντας, πῦρ δὲ τὴν Βαβυλώνα, ζωμὸν δὲ τὴν ἀναγκαίαν τροφήν.

61 Ψαλμ. — Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ Ἰδιθούμ. ψαλμὸς τῷ Δαυίδ· Ὁ δὲ Σύμμαχος οὕτως ἠρμήνευσεν· ἐπινίκιος διὰ Ἰδιθούμ ᾠδὴ εἰς Δαυίδ. δηλοῖ τοῖνον, ὡς τοῦ μακαρίου μὲν Δαυὶδ ὁ ψαλμὸς, ἦδeto δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰδιθούμ· ὡς γὰρ χοροῦ προστατεύων ἐν τῷ θεῷ ναῶ ἕμνει τὸν τῶν ὄλων θεόν. προθεσπέζει δὲ ὁ ψαλμὸς τὰς Μακεδονικὰς ἐπαναστάσεις καὶ τὰς Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς κατὰ τῶν Μακκαβαίων ἐπιβουλὰς, καὶ διδάσκει τοὺς εὐσεβεῖας ἀθλητάς, ὁποῖοις προσήκει χρήσασθαι λογισμοῖς ἐν τῷ τῶν ἀγώνων καιρῷ.

62 Ψαλμ. — Πουσαπλῶς σοι ἢ σάρξ μου (= КО. П. МНОЖИЦЮ КЪ ТЮБЪ ПЛОТЬ МОЯ). Ὁ Θεοδοσίωv, ποσαπλῶς. ὁ δὲ Ἀκύλας, ἐπεστάθη. ὁ δὲ Σύμμαχος, ἐμείρεται. πάσας δὲ τέθεικα τὰ ἑρμηνείας διδάσκων ὡς οὐ δύο μέρη λόγου ἐστὶ τὸ ποσαπλῶς, διαιρουμένου τοῦ πῶς ἀπὸ τοῦ ἀπλῶς, ἀλλ' ὅτι ἐν ἐστὶ

μέρος λόγου, τὴν ἐπίτασιν τοῦ πόθου σημαίνων· συμφωνεῖ γὰρ τῷ ἔρωτι τῆς ψυχῆς καὶ ἡ σὰρξ.

Εἰ ἐμνημόνευόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου . . . καὶ ἐν τῇ σκέπη τῶν πτερυγῶν σου ἀγαλλιάσομαι. Τοῦτο δὲ ὁ Σύμμαχος οὕτως ἠρμήνευσεν· ἀναμνησκομαί σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου· καθ' ἐκάστην φυλακὴν ἐμελέτων σε καὶ σκεπόμενος ἐν τοῖς πτέρυξι σου εὐφήμευον. φυλακὰς δὲ λέγει τὰς νυκτερινὰς· διαιρούμενοι γὰρ τὸν νυκτερινὸν καιρὸν οἱ φυλάττειν πεπιστευμένοι τοῦτον δρῶσι σφᾶς αὐτοὺς διαδεχόμενοι, καὶ οἱ μὲν τριχῆ διαιροῦσι, οἱ δὲ τετραχῆ. καὶ ὁ Κύριος δὲ τετάρτη φυλακῆ τῆς νυκτὸς πρὸς τοὺς ἱεροὺς ἀποστόλους ἐλήλυθεν.

63 Ψαλμ. — Οἷτινες ἠχόνησαν ὡς ῥομφαίαν τὰς γλώσσας αὐτῶν· ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν πρᾶγμα πικρὸν τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν ἀποκρύφοις ἄμωμον. Συκοφαντίας φησὶ ῥάπτουσιν εἰς τὸν κατ' ἐμοῦ πυρσευόμενοι πόλεμον, καὶ ταῦτα μὴδὲ μίαν ἐμοῦ παρεσχηκὸς αἰτίαν· ἄμωμον γὰρ ἐνταῦθα ἀνάιτιον λέγει. τὸ δὲ πρᾶγμα πικρὸν ὁ Ἀχὼλας ῥῆμα πικρὸν εἶρηκεν· καὶ ὁ Θεοδοσίων, λόγον πικρὸν· καὶ ὁ Σύμμαχος· ἐπλήρωσε τόξον ἑαυτῶν λόγῳ πικρῷ. τὸ δὲ ἐν ἀποκρύφῳ κρυφῆ ὁ Σύμμαχος εἶρηκεν, τουτέστιν ἐν ἔδραις καὶ λόγοις κεχηρημένοι.

64 Ψαλμ. — Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ ψδ΄. Ἐν ἐνόις δὲ ἀντιγράφοις προσκεῖται ψδ΄ Ἱερεμίου καὶ Ἱεζεκιήλ καὶ τοῦ λαοῦ τῆς παροικίας, ὅτε ἤμελλεν ἐκπορεύεσθαι. ταῦτα μὲν οὔτε τὸ Ἑβραϊκὸν ἔχει οὔτε οἱ ἄλλοι ἐρμηνευταὶ οὔτε οἱ σ' ἐν τῷ Ἑξαπλῷ· ἀλλὰ τις, ὡς ἔοικε, προστέθεικε τὴν ἐπιγραφὴν, οὔτε τῇ τοῦ ψαλμοῦ διανοίᾳ προσεσχηκὸς οὔτε τὴν ἱστορίαν μεμαθηκὸς· πρῶτον μὲν γὰρ ὁ Ἱερεμίας τῆς αἰχμαλωσίας οὐκ ἐκοινώνησεν, ἀλλ' αἴρεισιν λαβὼν διάγειν ὅπου βούλεται, τὴν ἐν τῇ πατρίδι διαγωγὴν ἀσπαστῶς κατεδέξατο. ἔπειτα ἡ διάνοια τοῦ ψαλμοῦ οὐ τοῖς ἐκπορευομένοις εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν ἀρμόττει, ἀλλὰ τοῖς ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ διάγουσι.

— Λόγοι ἀνόμων ὑπερεδυνάμωσαν ἡμᾶς, ὁ δὲ Σύμμαχος οὕτως· λόγοι ἀνόμων κατεδυνάστευσάν με.

— Καὶ αἱ κοιλάδες πληθυνούσι σῖτον· κεκρά-

ξονται, καὶ γὰρ ὑμνήσουσιν. Οἶδαμεν οὖν, ὡς τινες τῶν συγγραφέων ἐξ ἐπιπολῆς νενοηκότες τὰ εἰρημένα τούτων ἕκαστον ἔφασαν γεγενῆσθαι μετὰ τὴν τῆς αἰχμαλωσίας ἐπάνοδον, εὐετηρίας αὐτοῖς πρὸς τῇ ἐλευθερίᾳ παρασχεθείσης καὶ ὑετῶν ἀφθόνων, ὡς καὶ τὸν Ἰορδάνην πλημμυρεῖν· αὐτὸν γὰρ ἔφασαν κεκλήσθαι τὸν θεοῦ ποταμὸν. ἐγὼ δὲ μὴδὲν τοιοῦτον παρὰ τῆς ἱστορίας γεγενῆσθαι μεμαθηκὸς (ἐν πολλῇ γὰρ διήγαγον ἐπιπλεῖστον πενία, ὡς Ἐσδρας ἐδίδασκεν), εὐρών δὲ καὶ τῆς τῶν ἐθνῶν σωτηρίας τὴν πρόρρησιν ἐν τῷ ψαλμῷ προφανῆ (πρὸς σε γὰρ ἔφη πᾶσα σὰρξ ἤξει· καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν ἡ ἐλπίς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν θαλάσῃ μακρὰν), ταύτην ἀκόλουθον τοῖς ῥητοῖς ἐκείνοις ὑπέλαβον διάνοιαν· οἱ δὲ τοῖς μύθοις χαίροντες καὶ τῆς Ἱερουσαλήμ τὴν οἰκοδομὴν φανταζόμενοι καὶ καθάπερ ὄνειρους τοὺς οἰκείους λογισμοὺς ἐξηγούμενοι . . . γεγενῆσθαι ταῦτα, ἀλλ' ἔσεσθαι μετὰ τὴν τῶν Ἰουδαίων ἀνάκλησιν ἔφασαν πρὸς τὴν τῶν ἄλλων δογμάτων διαφθοράν, καὶ τοῦτον προσθετικότες τὸν μῦθον, οὗς ληρεῖν καταλιπόντες τῶν θείων λογίων ἀψώμεθα.

65 Ψαλμ. — Εἰς τὸ τέλος ψδ΄ ῥ ψαλμὸς ἀναστάσεως. Οὐδὲ ταύτην τὴν προσθήκην τὸ Ἑβραϊκὸν ἔχει, οὐδὲ οἱ ἄλλοι ἐρμηνευταί, οὐδὲ οἱ σ' ἐν τῷ Ἑξαπλῷ· ἀλλὰ καὶ ταύτην τινὲς ὡς ἔοικεν προστεθείκασι.

— Ὁ μεταστρέφων τὴν θάλασσαν εἰς ξηρὰν· ἐν ποταμῷ διελεύσονται πόδες. Ὁ χρόνος ἐνταῦθα ἐνήλλακται· τὰ γὰρ παρεληλυθότα ὡς ἐσόμενα εἶπεν. οἱ δὲ ἄλλοι τὸν χρόνον ἐφύλαξαν. καὶ φησιν ὁ Σύμμαχος οὕτως· μετέβαλε θάλασσαν εἰς ξηρὰν· ποταμὸν διέβησαν ποδί· οὗτος γὰρ φησὶν ἐστὶν ὁ θεός, ὁ καὶ ἡμῖν τὴν ἐπάνοδον καὶ ὑμῖν τὴν σωτηρίαν δωρούμενος, ὁ πάλαι καὶ θάλασσαν καὶ ποταμὸν διαστήσας καὶ τοὺς ἡμετέρους προγόνους ἀκινδύνως διαβῆναι κελεύσας.

Сличение

этой псалтири [№ 24] съ другою, подобною ей,

которая хранится въ той же Джуванийской библиотекѣ. А написана эта псалтирь въ XIII вѣкѣ [несомнѣнно XI вѣка], [XII в. Г'] [X—XI в. А] на пергаминѣ, въ четвертую долю большого листа, in 4° maj. [302×221; 230×155; по 28 строкъ;] [на 35 тетрадяхъ А]. Косвенный почеркъ ея крупень и размашистъ [съ *adscet.*]. Начала и конца нѣтъ. Руконисъ, въ настоящемъ составѣ ея, начинается на 8-й тетради слѣдующими словами: [αὐτῶν ἀσεβείας Α] τῆς αὐτῶν ἀσεβείας, ἐπεὶ συνῆσαν αὐτοῖς Δανιὴλ καὶ Ἰεζεκιὴλ ὡσπερ φωταγωγοί . . . [но сохранилась и тетрадь ζ', начин.: τῆς παροικίας ὅτε ἐμελλον ἐκπορεύεσθαι: Οὐτε τὸ ἐβραϊκὸν οὕτως ἔχει . . .], а оканчивается на 41-й (μα') тетради, послѣ изъясненія 141 псалма, словами: ἦ καὶ ἄλλως. πάντες οἱ ἐν σοὶ ἐλπίζοντες ἦ εἰς σὲ: τούτους γὰρ λέγει. Текстъ псалтири обозначенъ ижицами $\ddot{\gamma}$, а разночтенія нероводчиковъ, Акилы, Симмаха, Θεοδοτίου и пр., — вотъ такъ: ~ ~. Составитель [толкованій къ] этой псалтири показываетъ сперва историческій смыслъ этой богодухновенной книги, а потомъ таинственный.

Параллели.

первой п

66 Ψαλμ. [л. 39^b]. Οὗτος ὁ ψαλμὸς σαφῆ τὴν διάνοιαν ἔχει καὶ πολλῶν λόγων εἰς ἐρμηνείαν οὐ δεῖται προκηρύττει γὰρ τοῦ θεοῦ λόγου τὴν ἐνανθρώπησιν καὶ τὴν σωτήριον ἐπιφάνειαν καὶ τῶν ἐθνῶν ἀπάντων τὴν σωτηρίαν.

67 Ψαλμ. — [л. 41^b] Ὁ θεὸς ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι σε ἐνώπιον τοῦ λαοῦ σου, ἐν τῷ διαβαίνειν σε ἐν τῇ

второй псалтири.

[л. 13^a] γέννηται ἕκαστον ἀναπαύσασθαι ἐν τῷ ἰδίῳ κλήρῳ. — Ἐν δὲ τῷ Ἑξαπλῶ

то же

первая

ἐρήμῳ. γῆ ἐσεισθη καὶ γὰρ οἱ οὐρανοὶ ἔσταξαν:— Ταῦτα ὁ Σύμμαχος οὕτως ἠρμήνευσεν: ὁ θεὸς προερχομένου σου πρὸ τοῦ λαοῦ σου βαίνοντος διὰ τῆς οἰκῆτου, γῆ ἐσεισθη, οὐρανὸς ἔσταξε . . . Γέγονε δὲ τὸ μὲν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ: τότε γὰρ ἡ γῆ ἐσεισθη καὶ αἱ πέτραι ἐρράγησαν. τὸ δὲ μετὰ τὴν εἰς οὐρανὸν ἀνοδὸν: τῆνικαῦτα γὰρ ἐπεφοίτησεν ἡ τοῦ πνεύματος χάρις, οἷον τινὰς θρόσου φεκάδας μιμουμένη τοῖς ἀποστόλοις . . .

[л. 42^a] ἵνα τί ὑπολαμβάνετε ὄρη τετυρωμένα τὸ ὄρος, ὃ ἠρῶσθησεν ὁ θεὸς κατοικεῖν ἐν αὐτῷ: — Ὁ δὲ Ἀκύλας οὕτως: εἰ στηρίζεται ὄρη ὠφρωμένα, ὁ προφητικὸς ἀποτείνεται λόγος καὶ πρὸς τοὺς παρανόμους τῶν αἰρετικῶν συλλόγους, οἱ ἐκκλησίας σφᾶς εαυτοὺς ὀνομάζουσιν, φησί: τί ποτε ἐρίζειν καὶ παραιοῦσθαι ἀλαζονεύεσθε τῷ ὄρει, ὃ οἰκητήριον ἀπέφηνεν ὁ θεός:— * Καὶ γὰρ ὁ Κύριος κατασκηνώσει εἰς τέλος:— Οὐ γὰρ ὡς παρ' ὑμῶν, ὃ Ἰουδαῖοι, ῥητόν τινα ὄκησε χρόνον, οὕτως καὶ ἐν τούτῳ διαῖξει, ἀλλ' αἰώνιον ἐν τούτῳ σχήσει τὴν οἰκισιν. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ εἰς τέλος.—

вторая псалтирь

ἡ περιοχὴ τοῦ ῥητοῦ οὕτως: ὁ βασιλεὺς τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ καὶ ὠραϊότητι τοῦ οἴκου διελέσθαι σκύλα, τῷ διπλασιασμῷ τὴν ἐπίτασιν τῆς ἀγάπης σημαίνων, ἀγαπητὸν λέγων τὸν Ἰσραὴλ. —

Ἐὰν κοιμηθῆτε ἀναμῆσον τῶν κλήρων πτέρυγες περιστερᾶς περιηργυρωμένα . . . ὁ κύριος κατασκηνώσει εἰς τέλος. Τοῦτέστι καταπαυόντων ὁμῶν εἰς τὴν κληροδοσίαν ὁμῶν, τὴν γῆν λέγων τῆς ἐπαγγελίας, οὕτως ἔσεσθε πολυτελεῖς [л. 13^b], ὡς πτέρυγες περιστερᾶς ἀργυρίῳ περιηργυρωμένα. Οὕτως γὰρ ὁ Σύμμαχος ἐξέδωκε. λέγει δὲ τὰς γυψίνας περιστερᾶς ἄς οἱ πλοῦσοι τοῖς στέγαις ἐφιστᾶσι, δεῖγμα πλοῦτου τοῦτο ποιούμενοι. τοιοῦτοι δὲ ἀναφανέντες λοιπὸν καὶ βασιλεῖς εαυτοῖς τῇ τοῦ ἐπουρανίου θεοῦ ἀγαθότητι διαστείλεσθε, οὐκ ἔτι ὑπὸ τινος καταδουλούμενοι, οἵτινες βασιλεῖς παρ' ὑμῶν ἐκλεγέντες—τοῦτο γὰρ τὸ διαγγέλλειν σημαίνει—ἔσονται ἐν Σελμών, Σελμών τὴν Ἱερουσαλήμ ὀνομάζων. τοῦτο οὖν τὸ Σελμών, αἶθε θεοῦ χρηματίζον ὄρος, πλοσιώτατον ἔσται—τοῦτο γὰρ βούλεται τὸ πῖον—ἀλλὰ καὶ τετυ-

πρῶτη

ἄλλη ψαλμὸς

* Τὸ ἄρμα τοῦ θεοῦ μυριοπλάσιον χιλιάδες εὐθιγούτων.—Οὐ γὰρ ὡς παρ' ὑμῖν, ὧ Ἰουδαῖοι, ὀλίγους ἔσχεν ἁγίους, ὧν ἐπέβη καὶ οἷς ἐνέκησεν, οὕτω καὶ νῦν σχήσει· μυριοπλάσιοι γὰρ ἐκείνων οἱ τῆς θείας ἐπιβάσεως ἄξιοι καὶ ἀριθμοῦ κρείττους. χιλιάδας καὶ μυριάδας εὐθιγούτων καὶ καρποφορούντων τῷ θεῷ τὴν εὐσέβειαν ἢ νέα ἔχει κληρονομία, ἰδυομένας καὶ τῶν στεφάνων ἀξιουμένας τε καὶ ἐπὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἀνω κλήσεως ἐπιεγομένας:—

. . . [π. 43^α] Ἐπιστρέψω ἐν βυθοῖς θαλάσσης:—

То же во второй псалтири { Ὁ δὲ Σύμμαχος οὕτως εἶπεν· κύριος ἀπὸ Βασάν ἐπιστρέψαι ποιῆσαι ἀπὸ βυθῶν θαλάσσης. ἢ Βασάν δὲ ἐρμηνευομένη αἰσχύνῃν δηλοῦ, αἰσχύνῃ δὲ τῆς ἁμαρτίας καρπός. ἀπὸ ταύτης τοίνυν ἡμᾶς ὁ τῶν ὄλων θεὸς ἐπιστρέψει καὶ ἀπὸ τῶν τῆς θαλάσσης βυθῶν. τίς δὲ ὁ τῆς θαλάσσης βυθός, αὐτὸς διδάσκει ὁ προφήτης βοῶν· Ῥουθεῖην ἐκ τῶν μισούντων με καὶ τῶν βαθέων τῶν ὑδάτων· μή με καταποντισάτω καταγίς ὑδάτος, μήδὲ καταπιέτω με βυθός θαλάσσης, ὅπως ἂν βαφῆ ὁ πούς σου ἐν αἵματι. ἢ γλώσσα τῶν κυνῶν σου

ρωμένον, τούτεστι συνεστώς· τοιοῦτον γὰρ ὁ τυρὸς αἰεὶ συνεστώς καὶ μὴ αὐθις εἰς γάλα ἀναλυόμενος. ἐπεὶ οὖν τοιοῦτον τοῦ θεοῦ τὸ ὄρος, μάτην τοῖς ἄλλοις ὄρεσιν ὑπολαμβάνειν τι, ἥτοι σπουδάζειν κατὰ Σύμμαχον καὶ κατωφρυῶσθαι—οὕτω γὰρ Ἀκύλας τὸ τετωρωμένον τέθεικε—τοῦ θεοῦ τοῦ ὄρους καὶ κατεπαίρεσθαι, ὃ μόνον εὐδόκησεν ὁ θεός, ἥτοι τὸ Σελμών, ναὸν ἅγιον ἐν αὐτῷ γενέσθαι βουληθεῖς, καὶ ἐν αὐτῷ μέχρι τῆς συντελείας κατασκηνώσει. οὕτω καὶ ταῦτα κατὰ τὸ γράμμα. ὡς δὲ ὁ Κύριος ὧ ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἀλληγορεῖτωσαν καὶ ἡμᾶς συνετιζέτωσαν. Ἄλλως. Τότε, φησί, μετὰ τὴν καταπαυσιν ἔσται ὁ ναὸς κεκοσμημένος ὡς περιστέρα, ἧς τὰ πτερὰ ἀργύρου λαμπρότητι ἔοικεν, ὑπο- [π. 14^α] χλωραίνεται δὲ τὰ μετάφρενα χρυσῷ· σημαίνων, ὅτι πολλῷ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ ὁ ναὸς κοσμηθήσεται διὰ πλοῦτου περιττότητα, ὅτε διαστεληται καὶ προστάξει βασιλεῖς ἐν αὐτῇ ἀναδείκνυσθαι. τὸ δὲ χιονωθήσονται ἀντὶ τοῦ λαμπροῦ ἀναδειχθήσονται ἐν Σελμών ἥτοι Σαλήμ· ἐκεῖνο γὰρ ἔστιν, ὃ πλη-

πρῶτη

ἄλλη ψαλμὸς

То же во второй псалтири { ἐξ ἐχθρῶν παρ' αὐτοῦ:—Ὁ δὲ Σύμμαχος οὕτως ἔπωκε ἂν κατεῖξῃ ὁ πούς σου μετὰ αἵματος καὶ λάψῃ γλώσσα τῶν κυνῶν σου ἀπὸ ἐκάστου τῶν ἐχθρῶν σου . . .

[π. 43^β]. ✠ Ἀρχοντες Ἰούδα ἡγεμόνες αὐτῶν, ἄρχοντες Ζαβουλῶν, ἄρχοντες Νεφθαλείμ:—Ἐκ τούτων γὰρ τῶν φυλῶν τὸ γένος κατήγον οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι· καὶ οἱ μὲν καλούμενοι ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου, τὴν Ἰούδα φυλὴν πάντως εἶχον πηγῆν. Πέτρος δὲ καὶ Ἀνδρέας καὶ Ἰάκωβος δὲ καὶ Ἰωάννης καὶ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδᾶ τῆς κόμης ὄντες ἐτόγγανον. Ματθαῖος καὶ Ἰάκωβος Ἀλφαῖος ἐν τῇ Καπερναοῦμ διάγειν ἰστόρηγται. Σίμων ὁ Ζηλωτῆς Κανανίτης ὠνόμασται. ταῦτα δὲ πάντα χωρῖα τῆς Γαλιλαίας ἐστὶ . . .

ρωθήσεται τῆς κατοικίας θεοῦ· τοῦτο γὰρ καλεῖ πίστιμα. καὶ τετωρωμένον ἀντὶ τοῦ πεποικνωμένου καὶ ἐστηριγμένου ἐν ἀγαθοῖς. καὶ μηδεὶς ὑπολάβοι τὰ λοιπὰ ὅρη ταῦτα εἶναι· ἐν τούτῳ γὰρ μόνῳ οἰκεῖν εὐδόκησε, καὶ οὐ μόνον οἰκεῖν, ἀλλὰ καὶ χρονίζει· τοῦτο γὰρ τὸ κατασκηνώσει εἰς τέλος.— Ἄλλως: Ἐὰν κοιμηθῆτε τὸ τῶν κλήρων ὄνομα σημαίνει καὶ τοὺς τῶν ὑδάτων ἀγωγὸς ὡς ἐν Γενέσει περὶ τοῦ Ἰσάχαρ· «ἀναμέσον τῶν κλήρων ἀνεπαύετο». ἐκ δὲ τοῦ ἱστορικῶς νοουμένου μεταβατέον ἐπὶ τὸ πνευματικόν, κλήρων νοουμένων τῆς παλαιᾶς καὶ καινῆς Διαθήκης· αὐταὶ γὰρ ἄγουσι τὸν νοητὸν ταῖς ψυχαῖς ποτισμὸν. τούτων τῶν δύο κλήρων κοιμᾶται τις ἀναμέσον, ἐνὸς θεοῦ εἶναι αὐτὰς συγκατατιθέμενος. κοιμηθεῖς δὲ πτεροῦται κατὰ τὸ ἅγιον πνεῦμα νοῶν. ἐπεὶ δὲ καὶ κατὰ τὴν τοῦ ἰλασμοῦ ἡμέραν δύο προσήγοντο τράγοι καὶ κλήρου δοθέντος ὃ μὲν ἐθύετο, ὃ δὲ εἰς τὴν ἔρημον ἀπέλυετο, ὃς καὶ ἀποπομπαῖος ἐλέγετο. σύμβολα δὲ ταῦτα ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ. δεῖ τὸν [π. 14^β] μεταξὺ τούτων τῶν κλήρων γενόμενον διακρίναι, καὶ τὸ μὲν ἀγα-

πρῶτη

δεύτερη ψαλμική

θὸν τῷ Κυρίῳ ἱερούργησαι, τὸ δὲ κακὸν ἐκβαλεῖν ἀποπέμφαντα. περιστερὰν δὲ καλεῖ τοῦ πνεύματος τὴν ἐνέργειαν διὰ τὸ ἀκέραιον, πτέρυγας δὲ περιηργυρωμένας τὸν λόγον· πανταχοῦ γὰρ ἀργυρίῳ ἀπεικάζει τοῦτον, τὴν δὲ ἐννοίαν καὶ οἶον καρδίαν χρυσοῦ· ὅσῳ γὰρ τιμιώτερον χρυσοῦ ἀργυρίου καὶ καρδία λόγου· οὐ γὰρ λόγος γεννᾷ τὴν διάνοιαν, ἀλλ' ἡ καρδία τὸν λόγον. πτέρυγες δὲ περιστερᾶς, τοῦ ἁγίου πνεύματος νοουμένου, οἱ ἐν παλαιᾷ καὶ καινῇ λόγοι, κατὰ μὲν τὴν ἐπιτόλαιον ἀνάγνωσιν, πτέρυξιν ὡσπερ κεκαλυμμένοι τυγχάνουσι περιηργυρωμέναις, ἐπεὶ τὰ λόγια Κυρίου ἀργύριον πεπορωμένον, τὰ δὲ κατὰ βάθους ἐγκεκρυμμένα νοήματα ἔοικε μεταφρένοις τῇ αὐτῇ συνηρμοσμένοις χλωρότητι χρυσοῦ. λαμβάνεται δὲ τὸ μὲν χρυσοῦ ἐπὶ τοῦ ἀκραιφνοῦς νοῦ, ὃ ἔχει καὶ χλωρότητα ζωῆς σημαντικὴν· σύμβολον γὰρ ζώντων φυτῶν τὸ χρῶμα. κλήροι δύο, πράξις καὶ θεωρία, αἷς τοῖς ἐπαναπαυσάμενοις δοθήσονται πτέρυγες περικαλλεῖς, ἥτοι τοῦ πνεύματος χάρις, ὥστε μὴ φρονεῖν γήϊνα, ἀλλ' ἀναστῆναι χαμόθεν.—Ἐν τῷ διαστέλλειν· τοῦτο εἰς τὸν σωτήρα. ἐν τῷ διο-

πρῶτη

δεύτερη ψαλμική

ρίζειν φησὶ τοὺς βασιλεῖς ἐπ' αὐτῆς τῆς γῆς τίνες ἀφείλουσι πιστεῦσθαι τὸ κήρυγμα. Χιονοθήσονται ἐν Σελμών, ἀντὶ τοῦ ἐν εἰρήνῃ καθαρθήσονται· Σελμών μὲν γὰρ εἰρήνη· τὸ δὲ κήρυγμα τῶν ἀποστόλων τὴν [π. 15^a] οἰκουμένην ἐλεύκανε. τὴν δὲ ἔνσαρκον οἰκονομίαν ὄρος τετυρωμένον. ὄρος μὲν, ὅτι πάσης πραγματείας ἢ οἰκονομία ὑψηλοτέρα, τετυρωμένον δὲ ὡς τὰ ἐσκορπισμένα συνάγουσαν καὶ τὰ ὕδαρά πηγνύσαν. τί δὲ διασταλεῖσι τοῖς βασιλεῦσιν ἐπακολουθεῖ, εὐθὺς ἐπήγαγεν ὁ λόγος εἰπὼν· Χιονοθήσονται ἐν Σελμών, τουτέστι πληρωθήσονται χιόνος· αὐταὶ δὲ εἰσιν ἀρεταὶ ποτιζούσαι τὸν νοῦν καὶ ἀναψύχουσαι φλόγα τὴν τῶν παθῶν. ποῦ δὲ χιονοθήσονται; ἐν Σελμών, ὃ μεταλαμβάνεται εἰς τὸ σκια μεριδος· μήποτε οὖν, ἐπεὶ οἱ διαστελλόμενοι βασιλεῖς (εἰσὶ δὲ οἱ ἀπόστολοι) Ἰουδαίαν ποτε τηροῦντες τὸν κατὰ σκίαν νόμον, μερίδος εἰς σκιάς, ἔχοντες μὲν τὴν πνευματικὴν μερίδα, πεπειραμένοι δὲ καὶ τῆς σκιάς; εἰ δὲ τὸ Σελμών εἰρήνη, οἶκος δὲ εἰρήνης ἢ ἐκκλησία, τοὺς βαπτισμένους λέγει λευκανθίζεσθαι. ὄρος δὲ πῖον ὁ θεός, ἐνανθρω-

πρώτη

δεύτερη περσική

πήσας δὲ καὶ σάρκα λαβῶν ἐκλήθη τετυρωμένον, οὕτω καλουμένης τῆς ἀνθρωπίνης γενεᾶς, ὡς παρὰ Ἰώβ· Ἐτύρωσας δέ με ἴσα τυρῶ. εἶτα καὶ τετυρωμένος γεγονὼς ἀβλαβῆ φυλάττει τὴν θεότητα καὶ μετὰ τὸ τετυρωσθαι, πῖον ὦν καὶ πρὸ τούτου καὶ μετὰ τοῦτο. ὄρος καὶ ἡ ἐκκλησία, εὐτραφεῖς ἀπεργαζομένη καὶ λιπώσας τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν διὰ τοῦ γάλακτος, τοῦ ἀπλουστεροῦ δηλαδὴ λόγου. διὸ καὶ ἐπιτιμᾷ τοῖς τὰς τῶν αἰρετικῶν ἐκκλησίας ὑπολαμβάνουσιν εἶναι τετυρωμένας. οὐδὲν φησὶν ἔχουσι [π. 15^b] δυνάμενον τρέφειν εἰς ἕξιν πνευματικὴν. εἰς τί οὖν φησὶ τοῦτο ὑπολαμβάνετε καὶ μὴ μᾶλλον τὸ ὄρος ἐν ᾧ εὐδόκησεν; ὡς γὰρ φησὶ κατοικήσω, ὅτι ἡρέτισάμην αὐτὴν πῖον, ὡς εὐὸδρον καὶ εὐανθές, τετυρωμένον ὡς συνεστηκός· οὐδὲν γὰρ ὕδαρες ἐν ἐκκλησία. εἶεν δ' ἂν ὄρος καὶ οἱ ἀπόστολοι ὡς πολλὴν πίστην δεξάμενοι ὑπὸ τῆς θείας χάριτος. τὸ δὲ ἡ εὐδόκησε πρὸς τοὺς ἐξ Οὐαλεντίνου οἰομένους τοσαύτας οὐσίας ὑποκεῖσθαι ταῖς τοῦ θεοῦ προσηγορίαις, ὅσαιπερ αὐτὰι τυγχάνουσιν. ἕτερον οὖν λέγουσι τὸν Χριστὸν παρὰ τὸν

πρώτη

δεύτερη περσική

Ἰησοῦν καὶ ἕτερον τὴν σοφίαν. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως ἔστιν ἐκλαβεῖν τὸ ἵνα τί ὑπολαμβάνετε καὶ πρὸς Ἰουδαίους. καὶ οἶδε γὰρ λέγουσιν ἡμῖν· Τί ἐρίζετε παρισσοῦσθαι τῷ ὄρει, ὃ οἰκητήριον ἀπέφηνεν ὁ θεός; πρὸς οὐδὲν ἐροῦμεν· Ἄλλ' οὐ κατεσχένησεν ἐν αὐτῷ εἰς τέλος, ῥητὸν δὲ τινα χρόνον οἰκήσας, ἀπώσατο εἰπὼν· Ἰδοὺ ἀφίεται ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. ἐν ἡμῖν δὲ αἰώνιον ἔξει τὴν οἰκῆσιν. За сямъ непосредственно слѣдуетъ: Тὸ ἄρμα τοῦ θεοῦ μυριοπλάσιον... [π. 16^a] ἐν πλημμυλείαις αὐτῶν... [π. 17^a] Ὁ δὲ Σύμμαχος· κορυφὴν ἔντριχον ἀναστρεφομένην ἐν πλημμυλείαις αὐτῆς... [π. 16^a] Κατὰ δὲ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν νέαν Διαθήκην, ἄρμα θεοῦ οἱ θεοὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ μετ' ἐκείνους διδάσκαλοι οἱ τῆ τοῦ βίου καθαρότητι θεὸν ἔχοντες ἔποχον εὐθηνοῦνται μυριοπλάσιως τοῖς ὑπ' αὐτῶν σφζομένοις... .

Ἐτα же самая мысль выражена и здѣсь. Смотри выше.

[π. 44^a] ✨ Ἐπετίμησας τοῖς θηρίοις τοῦ καλάμου. Ἐνια δὲ τῶν ἀντιγράφων δρυμοῦ ἔχει. εἶτε δὲ δρυμός, εἶτε καλάμος, ἡ ἀκαρπία διὰ τούτων σημαίνεται... .

Ἐπιτίμησον τοῖς θηρίοις τοῦ καλάμου. Εὐχεταί ἐπιτιμηθῆναι τοὺς νοητοὺς λέοντας, οἱ ὡσπερ οἱ ἐν τῷ καλάμῳ λέοντες (τύπος δὲ ἦν) ἐν ἡδρεῦον τοὺς δι' αὐτοῦ πρὸς

πρῶτη

δεύτερη ψαλμὴ

Ἱερουσαλὴμ ἀναβαίνοντας, οὕτως
καὶ οὗτοι τοῖς πρὸς τὴν ἄνω Ἱε-
ρουσαλὴμ ἀνιῶσιν ἐπιβουλεύουσι.

68 Ψαλμ. — Ἔδωκαν εἰς
τὸ βρῶμα μου χολήν . . .
ὡς εἶναι τὰ ῥήματα (подразум. ταῦ-
τα) καὶ ἱστορίαν καὶ προφητείαν.
καὶ πρὸς μὲν ἱστορίαν καθ' ὑπερ-
βολήν, πρὸς δὲ προφητείαν κατὰ
ἀλήθειαν . . .

[λ. 47^b] Ἑρμηνεία τοῦ Ψαλμ.
μοῦ. Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαβίδ.
εἰς ἀνάμνησιν εἰς τὸ σῶ-
σαι με κύριον:—Τοῦτο δὲ ἐν
ἐνόιοι ἀντιγράφοις εὔρον οὔτε
παρὰ τῷ Ἑβραίῳ, οὔτε παρὰ
τοῖς ἄλλοις ἐρμηνευταῖς. συμβαί-
νει ¹⁾ δὲ ὅμως ἡ τοῦ ψαλμοῦ
διάνοια· σωτηρίαν γὰρ ὁ προφή-
της αἰτεῖ καὶ τῶν πολεμούντων
ἀπαλλαγὴν. εἶρηκε δὲ τὸν ψαλ-
μὸν ὁ μακάριος Δαβὶδ ὑπὸ τοῦ
Ἄβεσσαλὼμ διωκόμενος· εἰκό-
τως δὲ τὸ εἰς ἀνάμνησιν
τῆ ἐπιγραφῆ πρόσκειται· ἡ γὰρ
μνήμη τῆς ἁμαρτίας αὐτὸν ἐκέν-
τει τῶν πολεμίων σφοδρότε-
ρον

He

—69 Ψαλμ.—Εἰς τὸ τέλος
ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων
τῷ Δαβίδ εἰς ἀνάμνησιν. Τὸ
εἰς ἀνάμνησιν, ἀντὶ τοῦ εἰς τὸ
μεμνησθαι διηνεκῶς τῆς χάρι-
τος μετὰ τὸ τυχεῖν· ἔστι γὰρ
ὁ ψαλμὸς ἐξ αὐτοῦ τοῦ Δαβίδ
εἰρημένος καὶ ὁ μετ' αὐτόν, ὅπη-
νίκα ὑπὸ τοῦ Ἄβεσσαλὼμ
ἐδιώκετο . . . ἡ εἰς ἀνάμνησιν,
ἐπεὶ ἡ μνήμη τῆς ἁμαρτίας ἐκέν-
τει αὐτόν καὶ πρὸς ἐπιστροφὴν
ὑπέστη. δύναται δὲ καὶ ἀπὸ Χρι-
στοῦ προσάγεσθαι ὑπὲρ τῆς ἀν-
θρωπότητος.

[λ. 32^b] . . . Ὅτι οὐκ ἔγνω
γραμματείας, εἰσελεύσομαι
ἐν δυναστείᾳ Κυρίου. . . ὁ θε-
ὸς τίς ὅμοιός σοι;—Γραμμα-
τείας καλεῖ τοὺς ψήφους καὶ τοὺς

[¹⁾ XIX вѣка рукої переписанн. въ сѣмѣи.]

πρῶτη

δεύτερη ψαλμὴ

ἀριθμούς ἀπὸ τοῦ τοῦς γράμματα
εἰδότες εἰς ταῦτα ἐνεργεῖν· βού-
λεται γὰρ εἰπεῖν, ὅτι οὐδὲ ἀριθ-
μῆσαι δύναμαι τὰ ὑπάρξαντά μοι
ἀγαθά. ὁ δὲ Σύμμαχος σα-
φέστερον· οὐ γὰρ οἶδα ἐξαριθ-
μῆσαι, ἐν ἧ ἔτι, εἰ διηνεκῆ τὴν
εἰς σὲ εὐχαριστίαν ποιῶμαι οὐδ'
οὕτως ἐξαριθμῆσαιμι [λ. 33^a]
τάς παρὰ σοῦ χάριτας. οἱ μὲν
ὁ γραμματείας τοὺς τότε
γραμματεῖς, οἷς ἔργον ἦν τὸ
ἀριθμεῖν τὸν κατάλογον τῶν στρα-
τιωτῶν, ὡς οἱ νῦν βασιλικοὶ νο-
τάριοι . . .

СЛН-

ЧАНЪ

Я.

He

70 Ψαλμ. [λ. 30^b] . . . Ἐπὶ σὲ
ἐπεστηρίχθην ἀπὸ γαστρός·
εἰ μὴ γὰρ θεοῦ δύναμις ἐφρού-
ρει τὰ κατὰ γαστρός, οὐκ ἂν με-
τέσχε ζωῆς· αὐτὸς γὰρ ἔστιν
[λ. 31^a] [ὁ τῆ] δημιουργῶ αὐ-
τοῦ προνοῖα ἐξάγων ταῦτα εἰς
φῶς. ἐν μόνῳ δὲ τοῦτο μᾶλ-
λον ἀρμόσει Χριστῷ, [ἀνάλωτον,
ἀδούλωτον]

СЛН-

ἐσχηκότι τὸν νοῦν ἐκ γαστρός,
καὶ τέρας δεῖξαντι πολλοῖς, διὰ
τὸ τοὺς μὲν δοκῆσαι λέγειν [τὴν]
ἰδὲ ¹⁾ ἐπιφάνειαν, τοὺς δὲ φιλοῦν
ἄνθρωπον λέγειν αὐτὸν βλασφη-
μοῦντας. τέρας δὲ αὐτοῦ καὶ ὁ
θάνατος, ἀπιστουμένης τῆς ἀνα-
στάσεως. ἀλλὰ καὶ ἡ γέννησις

¹⁾ [= π. e. Ἰησοῦ?] Ἰός = θεός.

первая

вторая псалтирь

αὐτοῦ [τ]εράστιον ἦν διὰ τὸ μὴ κατὰ φύσιν. τὸ δὲ ἐν σοὶ ἡ ὕμνησίς μου, τοιοῦτον· ὁ ὁμολογῶν θεὸν ἔμπροσθεν ἀνθρώπων ἐν αὐτῷ αὐτὸ ποιεῖ, ἢ ἀκολούθως καὶ αὐτὸς ὁμολογηθῆ ἀπὸ τοῦ πατρὸς, ὄντος ἐν τῷ ὁμολογοῦντι αὐτόν. ὡς οὖν αὐτὸς ἐν τῷ μετεχομένῳ, οὕτω καὶ ὁ μεθεκτός ἐν τῷ μετέχοντι, καθὼ λέγομεν ἐν τῷ σπουδαίῳ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀρετὴν ἐν τῷ σπουδαίῳ. ἄλλων οὖν ὁμνούντων ἄρχοντας ἢ ἐμὴ ἐν σοί, καὶ οὐκ ἐν ἄλλῳ.—Γράφεται καὶ ἡ ὑπόμνησις· οὐ γὰρ ἐν ἄλλῳ δεῖ ἔχειν τὸν νοῦν, ἀλλ' ἐν θεῷ . . .

часть

я

[π. 48^a] Ἑρμηνεία τοῦ ὀφθαλμοῦ τῷ Δαβίδ. Ψαλμὸς τῶν υἱῶν (Ἰων) αδὰβ καὶ τῶν πρώτων αἰχμαλωτισθέντων ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις.—Ὁμολόγησε καὶ αὐτὸς ὁ τὴν ἐπιγραφὴν ποιησάμενος μὴ εὐρηκέναι ταύτην παρὰ τῷ Ἑβραίῳ, ἀλλ' αὐτὸς αὐτὴν τεθεικέναι. ἰστέον μέντοι, ὡς οἱ τοῦ Ἰων αδὰβ υἱοὶ οἱ πρώτοι ἠχμαλωτεύθησαν . . .

[π. 55^b] Ἑρμηνεία τοῦ ὀφθαλμοῦ. Εἰς Σαλαμών. Ὅτι τῷ Σαλαμῶντι οὐδαμῶς ὁ προκειμένος ἀρμόττει ψαλμὸς, οἶμαι καὶ Ἰουδαίους ἀν ὁμο-

He

сли-

часть я.

} A 9TO И ЗДѢСЬ ТАКЪ ЖЕ.

— [π. 34^a] Εἰς Σαλαμών ψαλμὸς. Ἀληθεύει ἡ ἐπιγραφὴ· εἰς γὰρ τὸν Σολομῶντα τείνει καὶ εἰς τὸ ἐξ ἐκείνου γένος, δηλοῦ ὄντος, ὅτι τὰ καθ' ὑπερβο-

первая

вторая псалтирь

λογῆσαι τὰληθῆ λέγειν ἐθέλοντας, ἤπου γε καὶ τῆς πίστεως τοὺς τροφίμους· πρῶτον μὲν γὰρ οὕτε τῶν περάτων τῆς γῆς ἐκράτησε Σαλαμών, οὔτε τὸν παρὰ τῶν ἐσπερίων καὶ ἐφῶν ἐδέξατο φόρον· ἔπειτα ἄνθρωπος ὢν τὸν τῆ φύσει σύμμετρον διαβίωσας χρόνον τοῦ βίου τὸ τέλος ἐδέξατο, καὶ τοῦτο οὐκ εὐκλεές· ὁ δὲ ψαλμὸς ἡλίου καὶ σελήνης πρεσβύτερον δείκνυσι τὸν προφητευόμενον· ἀκριβέστερον δὲ ταῦτα ἢ τῶν ῥητῶν ἑρμηνεία διδάξει. καὶ ἡ ἐπιγραφὴ δὲ οὐκ ἀνάρμοστος [π. 51^a] ἀτεχνῶς τῷ σωτήρι συμβαίνουσα· Σαλαμών γὰρ εἰρηνικὸς ἑρμηνεύεται . . .

He

сли

чено.

[π. 51^b] * Καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον. . . Διὰ τούτων σαφῶς ἡμῖν τὴν ἀνθρωπείαν αὐτοῦ ὑπέδειξε γέννησιν . . .

λὴν εἰρημένα εἰς τὸν Χριστὸν ἀναφέρεται, ἐφ' οὗ τὰ πράγματα ἐξέλαμψεν ἐπιγγεῖλατο μὲν γὰρ ὁ θεός, ἀπέκρυψε δὲ καὶ τὸ πρόσωπον καὶ τὸν χρόνον. ὅθεν εἴ τινα εἶδον ἐκ τοῦ γένους λαμπρὸν τοῦ Δαβίδ, Χριστὸν ἐπεφήμιζον, ὡς Ἐζεκίαν, ὡς Ἰωσίαν, οὕτω καὶ Σολομῶντα διὰ τὴν πολλὴν σοφίαν, [π. 34^b] φ καὶ ἔθνη ὑπετάγη καὶ δῶρα ἐπέμψθη ἐκ βασιλείας. ἐν σχήματι δὲ εὐχῆς αὐτὰ εἰσάγει, οὐ κατὰ προφητεῖαν· τὸ μὲν γὰρ παρακλήσεως ἐδόκει, τὸ δὲ ἐξ ἀλαζονείας. ἔοικε δὲ καθαρῶς εἰς Χριστὸν εἰρησθαι, ὃν ἡλίου καὶ σελήνης πρεσβύτερον δείκνυσιν ὁ ψαλμὸς· εἰρηνικὸς γὰρ σημαίνοντος τοῦ Σολομών, Χριστὸς ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν. Ὁ θεὸς τὸ κρίμα σου . . . γενεᾶς γενεῶν. — Ὡσπερ βασιλέα καὶ υἱὸν βασιλείας τὸ αὐτὸ λέγει, οὕτως καὶ δικαιοσύνην καὶ κρίμα τὸ αὐτό· ἔθος γὰρ τῆ Γραφῆς ἐν πρᾶγμα ὡς β' λέγειν εἰς πλείονα μνήμην τοῦ ἀναγινώσκοντος . . .

— [π. 35^a] Καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον. . . Τὰ τῆς σοφίας αὐτοῦ ῥήματα ἐμπεισῆται ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς ὀρόσος εἰς γῆν διψῶσαν ἢ ὡς

πρώτη

δευτέρα ψαλτήρις

ὕετός ἐπὶ πόκον φυσικῶς καταδεχόμενον τὴν ὑγρασίαν· ἢ διὰ τούτου τὴν ἀνθρωπεῖαν Χριστοῦ ὑπέδειξε γέννησιν ἀφορητὴ γινόμενῃ καὶ [π. 35^b] λανθανόντως καὶ μυστικῶς. ἕτερος δὲ οὐ τὸ λανθάνον λέγει σημαίνεισθαι διὰ τούτων καὶ ἀνεπαίσθητον (ἔγνωστο γὰρ τῷ Γαβριήλ), ἀλλὰ καὶ τὸ συναφές τοῦ λόγου πρὸς τούτο τείνει· εἰ γὰρ καὶ ἀφορητὴ κάτεισιν ἐπὶ πόκον ὁ ὑετός, ἀλλ' ἢ γε σταγῶν σὺν ψόφῳ πάντως ἐπὶ γῆς. ἀλλ' οἶμαι, ὡς πόκος ἢ παρθένος τῷ προπάτορι κατωνόμασται, ὡς ἐκείνων γένος, ὧν προβάτου δορὰ τὴν γύμνωσιν περιέστειλε. καὶ ἴν' ἐπ' αὐτῇ τὸ τοῦ τοῦ Γεδεὼν τελεσιουργούμενον ἐκφανῆ . . .

[π. 51^a] * Καὶ πλῆθος εἰρήνης ἕως οὐ ἀνταναιρεθῆ ἡ σελήνη:— Πάλαι μὲν γὰρ αἱ τοπαρχίαι καὶ αἱ καθ' ἕνασθον ἔθνος διηρημένα βασιλεῖται συχνοῖς πολέμοις ταλαιπωρούμεναι τοῦ δώρου τῆς εἰρήνης ἀπολαβεῖν οὐκ εἶχον· διηνεκῶς γὰρ τὸν ὀπλητικὸν μετήσαν βίον. καὶ τούτους τοὺς πολέμους πολλοὶ καὶ Ῥωμαίων καὶ Ἑλλήνων συνέγραψαν. διδάσκουσι δὲ ἡμᾶς

He

СЛН

πρώτη

δευτέρα ψαλτήρις

καὶ αἱ τῶν Μακκαβαίων ἱστορίαι, ὅσα προῖξένου αἱ τοπαρχίαι κακά. μετὰ δὲ τὴν τοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν ἐνανθρωπήσιν πέπαυται μὲν ἐκεῖνα, μία δὲ βασιλεία τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης κρατεῖ· μόνη εἰρήνη πολιτευομένη πολλὴν τῷ θεῷ κηρύγματι δέδωκε τὴν ἰσχύν. τὸ δὲ ἕως οὐ ἀνταναιρεθῆ ἡ σελήνη, ἀντὶ τοῦ πάντα τοῦ παρόντος βίου τὸν χρόνον· περὶ τὸν γὰρ καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος λέγειν, καθ' ὃν εἰρήνη ἀληθῆς πολιτεύεται:—

[π. 52^a] * Ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται Αἰθίοπες· καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ χοῦν λείξουσιν . . . δῶρα προσάξουσιν:—Θαρσεῖς τὴν Καρχηδόνα τὴν τῆς Λιβύης προκαθημένην καὶ ὁμακάρης Ἡσαίας καὶ ὁ θαυμασιος Ἰεζεκιήλ ὀνομάζουσιν. Σαβὰ δὲ Αἰθίο [π. 52^b] πικρὸν ἔθνος· ἀλλὰ Λίβυες μὲν οἱ καὶ Ἄφροι προσαγορευόμενοι τὰ ἐσπέρια κατοικοῦσι τμήματα, Αἰθίοπες δὲ τὰ ἑῶα καὶ νότια, Ἄραβες δὲ τὴν μέσην ἡπειρον, οἱ δὲ νησιῶται τῆς θαλάττης τὰ μέσα . . .

. . . [π. 52^b] * Πάντα τὰ ἔθνη δουλεύουσιν αὐτῷ:—βαίνει ταῦτα τῇ τοῦ πατριάρχου

— . . . [π. 36^b] Ἐπεὶ δὲ Αἰθίοπας εἶπε τοὺς ἐξωτέρω, λέγει ὅτι καὶ οἱ τὰ παρά θάλασσαν οἰκοῦντες δῶρα προσοίσουσιν· θαρσεῖς γὰρ τοὺς παραθαλαττίους καλεῖ τόπους· καὶ Ἰωνᾶς γὰρ κατέβη εἰς θαρσεῖς τοῦ ἐκπλεῦσαι. εἰπὼν δὲ πάντα τὰ ἔθνη, νομισθῆσεται πρὸς ὑπερβολὴν λέγειν· ἀλλ' εἶπον, ὡς οὐκ ἔστι μόνον προφητεία, ἀλλὰ καὶ εὐχὴ. ὁ δὲ εὐχόμενος οὐ κωλύεται μέγαρα αἰτεῖν, καὶ μάλιστα, ὅταν ὑπὲρ υἱοῦ ποιῆται τὴν εὐχὴν . . .

. . . [π. 37^a] Θαρσεῖς δὲ οἱ μὲν τὴν Καρχηδόνα τῆς Λιβύης προκαθημένην, οἱ δὲ τὴν Ταρσόν, εἰς ἣν ἔφυγεν Ἰωνᾶς,

He

HO

πρῶτη

Ἰακώβ προφητεία· ὅτι αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν. ὁρῶμεν δὲ καὶ τὸ τῆς προρρήσεως τέλος. οὐδὲ γὰρ ἐστὶν ἔθνος τῶν εὐαγγελικῶν κηρυγμάτων ἀνήκοον, ἀλλ' εἰσὶν ἐν ἑκάστῳ οἱ τῆς θεογνωσίας τὴν αἴγλην δεξάμενοι: . . . —

. . . [π. 53^a] * Καὶ ζήσεται καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐκ τοῦ χρυαίου τῆς Ἀραβίας: — Ἀντὶ τῆς Ἀραβίας, Σαβὰ τεθείκασιν οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταί. καὶ τοῦτο μέντοι κάκεινο τὰ ἀναθήματα προσεπίζει. . .

* Ἔσται τὸ ὄνομα [π. 53^b] αὐτοῦ εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας· πρὸ τοῦ ἡλίου διαμενεῖ τὸ ὄνομα αὐτοῦ: — Τὸ εὐλογημένον παρ' οὐδενὶ κεῖται, οὔτε ἐν τῷ Ἐξαπλῷ οὔτε παρ' Ἐβραίοις. . .

δευτέρα ψαλμῶν

οἱ δὲ χρῶμα ὑακίνθινον, ὡς ἐν τῷ εἶδος θαρσεῖς. Σαβὰ δὲ πόλις Ἰνδίας, ἀφ' ἧς ἡ βασίλισσα Νότου ἦλθε πρὸς Σαλομών. . .

— . . . [π. 39^a] Ἄλλως ἔσται τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον· παρ' οὐδενὶ κεῖται. . .

Конецъ толкованія этого псалма.

. . . [π. 39^b] Ἐν πάσῃ τῇ γῆ δήλος ἔσται ὁ τῶν ἔθλων θεὸς καὶ ὑπὸ πάντων δοξασθήσεται. διὸ καὶ ἐπεύχεται πέρας τὴν προφητείαν λαβεῖν διὰ τοῦ γένοιτο, γένοιτο ἢ κατὰ τὸν Ἀκύλαν, πεπιστωμένος. ἀληθῆ φησι τὰ εἰρημένα καὶ δεῖ πάντως

πρῶτη

πέρας λαβεῖν. ἐν δὲ τῷ Ἑβραϊκῷ ἀντὶ τοῦ γένοιτο ἀμήν, ἀμήν.

Ἄλλως: Εὐλογητός φησι ὁ τοῦ διορατικοῦ γένους θεός, οὗ ὄνομα δόξης ἢ θεότης τυγχάνει. διὰ δὲ τοῦ ἐπιδιπλασάζει τὴν εὐχὴν δείκνυσιν, ὡς ἀδιαστάτως καὶ συνεχῶς δεῖ τοῦτο ποιεῖν: —

[π. 54^a] Ἑρμηνεία τοῦ οβ' ψαλμοῦ. Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ: — Καὶ ἦδη προειρήκαμεν, ὅτι καὶ τοῦτον τινὲς ψαλτογράφον ἔφασαν, τινὲς δὲ μελοποιὸν καὶ τῶν ἀδόντων χοροδιδάσκαλον, ἄλλοι δὲ τὸν μὲν Δαβὶδ εἶπον καὶ τοῦσδε τοὺς ψαλμοὺς εἰρηκέναι, τὸν δὲ Ἀσάφ γεγραμέναι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰ βούλεται τις, δεχέσθω· οὐδὲ μία γὰρ ἐντεῦθεν βλάβη τοῖς οὕτως ἢ ἐκείως δεχομένοις φησεται. ἡμεῖς δὲ τοῦ ψαλμοῦ τὴν διάνοιαν, τῆς χάριτος φωταγωγούσης, ποιησώμεθα δῆλον. . .

He

δευτέρα ψαλμῶν

οβ'. Ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαβὶδ τοῦ υἱοῦ Ἰεσσαί. Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ: — Ἐῖρηται πολλάκις, ὡς διάφορος εὐρίσκειται τῶν ἐπιγραφάντων ἢ πλάνη· ἀπολομένου γὰρ τοῦ βιβλίου καὶ κατὰ μέρος εὐρίσκομένων ψαλμῶν, ὡς τῷ εὐρόντι ἐδόκει, ἐπέγραψεν, ὡς καὶ ὁ τὸν παρόντα Ἀσάφ ἐπιγράφας. δεῖ δὲ εἰδέναι, ὡς πάντες εἰσὶ τοῦ Δαβὶδ, καὶ οἱ μὲν ἐδίδοντο τῷ Ἀσάφ, οἱ δὲ τῷ Ἰδιθούμ· οἱ δὲ τοῖς υἱοῖς Κορέ, ὥστε ἀρμόσαι αὐτοὺς τοῖς ὀργάνοις ψαλτωδῶς ὄντας καὶ κορυφαίους τῶν ὕμνων. εῖρηται δὲ οὗτος, ὡς ἐκ τῶν ἐν Βαβυλωνί, μᾶλλον δὲ τῶν ἐν αὐτοῖς φιλαρέτων.

— . . . [π. 41^a] Ἐν κόποις ἀνθρώπων οὐκ εἰσὶ καὶ μετὰ ἀνθρώπων οὐ μαστιγώθησονται. . . .

πρώτη

δευτέρα ψαλμική

СХОД-

НО.

[Л. 56^b—57^a] Ἑρμηνεία τοῦ οἰκ. ψαλμοῦ συνέσεως τῷ Ἀσάφ: — Τὴν ἐσομένην τῆς Ἱερουσαλὴμ πανωλεθρίαν ὁ προφητικὸς προθεσπίζει λόγος· ἐπιστῆναι καὶ συνιέναι κελεύει τοῖς ἐντυγχάνουσιν τοῦ ψαλμοῦ τὴν διάνοιαν. τινὲς μέντοι τοῖς ὑπὸ Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς γεγενημένοις προσήρμωσαν τὸν ψαλμόν, οὔτε τῆ ἱστορίας προσεσχρηκότες, οὔτε τοῦ ψαλμοῦ τὴν προφητείαν ἀκριβῶς νενοηκότες· ὁ μὲν γὰρ ψαλμὸς [Л. 57^a] ἐμπρησμὸν προλέγει τοῦ θείου νεώ . . .

[Л. 41^b] Ἄλλως: Ἐν κόποις ἀνθρώπων οὐκ ἐξετάζονται. γηπονοῦντες καὶ τροφήν ἐκ χειρῶν ποριζόμενοι διὰ πενίαν· τοῦναντίον δὲ πλοῦτῳ περιρρέομενοι· ἐντροφῶντες καὶ μηδὲν ὅμοιον πάσχοντες ἀνθρώποις τοῖς καθ' ἑκάστην μαστιζομένοις δι' ἐπιπόνου βίου καὶ μοχθηροῦ. ὁ γὰρ διὰ χειρῶν βίος οἷον μάστιξ δέδοται τοῖς ἀνθρώποις. ὁ δὲ Σύμμαχος οὐκ ἐνεθυμοῦντο περὶ θανάτου· στερεὰ γὰρ ἦν τὰ πρόπυλα αὐτῶν, ὡς ἐν τούτοις ὄντων καὶ μὴ δεχομένων τὰ ἐπιχειρα, ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ ὑπερηφανία . . .

[Л. 46^b] οἰκ. Συνέσεως τῷ Ἀσάφ. Ἐκ προσώπου τῶν Μακκαβαίων εἴρηται, ἡττηθέντων ὑπὸ τῶν τοῦ Ἀντιόχου στρατηγῶν καὶ δεομένων ἀπαλλαγῆς. ἢ γὰρ ἐν τοῖς ῥητοῖς περιπάθεια ταύτην εἶναι πείθει τὴν ὑπόθεσιν. παρορμᾷ δὲ ἡμᾶς ἐπὶ τὴν τῶν λεγομένων σύνασιν τὸ προφητικὸν πνεῦμα, τὰ μέλλοντα ὡς παρῳηκότα διεξιόν, τὴν ἐσχάτην νοεῖν πολιορκίαν τὴν ὑπὸ Ῥωμαίων τότε γὰρ αὐτῶν παντελεῖς ἀπόπτωσις γέγονεν . . .

Читай
ниже
подъ
буквою А

πρώτη

δευτέρα ψαλμική

... [Л. 57^b] * Ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τῷ ἀγίῳ σου: — Οὔτε ὁ Ἑβραῖος, οὔτε οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταί, οὔτε μὴν οἱ Ὁ' ἐν τῷ Ἑξαπλῷ πληθυντικῶς ἐν τοῖς ἀγίοις τεθείκασιν, ἀλλ' ἐνικῶς, ἐν τῷ ἀγίῳ, ὡς εἶναι δῆλον, ὅτι περὶ τοῦ ναοῦ ταῦτα οἱ λέγοντες λέγουσιν ὀλοφυρόμενοι καὶ θρηνοῦντες τὰ ὑπ' ἐκείνων εἰς τοῦτο γεγενημένα . . .

ЭТОГО НѢТЬ

ЗДѢСЬ.

He
СЛН-
че-
НО.

[Л. 48^a] Ἐθεντο τὰ σημεῖα αὐτῶν σημεῖα καὶ οὐκ ἔγνωσαν . . . Ἄλλως. Ἐθεντο τὰ σημεῖα αὐτῶν ἐπισήμως γνώρισμα κατὰ τὴν εἰσοδὸν ἐπάνω· σημεῖα γὰρ τῆς νίκης αὐτῶν ἐπάνω τῆς πόλης ἔστησαν ἢ ἐνεκόλαψαν τὴν νίκην αὐτῶν θριαμβεύοντες.

δευτέρα ψαλμική

— . . . [Л. 50^{a-b}] Ὁ δὲ θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνος εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς. . . μισοῦντων σε ἀνέβη διαπαντός. Τοῦτο τοῖς ἄνω συνῆπται· ἐπεὶ γὰρ πρόκειται τῶν ἐχθρῶν ἢ βλασφημία λεγόντων, ὅτι ἀναρπάσωμεν τοὺς Ἑβραίους, ὡς μήτε θεὸν ἔχοντας βοηθόν, μήτε προφήτην τὸν τὴν ἡμῶν καταμηνύοντα ἔφοδον, διὰ τοῦτο ὡσπερ ἀναμινῆσκων τὸν θεὸν τῶν εἰς αὐτοὺς γεγενημένων θαυμάτων πάλαι, ταῦτα προφέρει λέγων, ὅτι αὐτοὶ μὲν ταῦτα δυσφήμως λέγουσι καὶ ἀπίστως, σὺ δέ, Κύριε, μνησθεὶς τῶν πρὶν σου θαυμάτων ὡς περιφανῶς ἔσωσας ἐκ μέσου γῆς Αἰγύπτου, ὡς τὴν ῥοώδη θάλασσαν ἐστερέωσας σχίσας τὴν ὑγρὰν οὐσίαν αὐτῆς καὶ τὰ ἐφ' ἑκάτερον αὐτῆς τμήματα ἐπισχών, ὡς τὸν

Φαραώ σὺν τοῖς τριστάταις καὶ ἄρμασι συνέτριψας, ὡς δρακον-
 τείους κεφαλὰς ἐπὶ τοῦ ὕδατος· ὡς τοὺς αὐτοὺς Αἰγυπτίους
 πλησιοχώρους Αἰθίοψιν ὄντας παρέδωκας [π. 51^a] αὐτοῖς εἰς κατά-
 βρωμα, αὐτοὺς καὶ τὸν 1) βασιλέα αὐτῶν ἠττήσας ἀπὸ προσώπου
 Αἰθίοπων, ὡς πηγὰς καὶ χειμάρρους ἀνεστόμωσας εἰς ἄφθονον
 τοῦ λαοῦ ποτόν, ὡς ἐξήρανας τὸ ἄλλος Ἡθὰμ κατάρρυτον ὃν
 πάλαι, ἐν ᾧ τοῖς εἰδώλοις τεμένη κατεσκευάστο· ὡς ἡμέραν καὶ
 νύκτα ἐδημιούργησας, ὡς ἔαρ ἔπλασας καὶ θέρος, ὡς πάντα τὰ
 ὥρατα τῆς γῆς· πάντα γὰρ ὑπέκειτο τῇ ἀμηγάνῳ σου ἰσχύϊ. τού-
 των ἀπάντων ἀνακινήσας παρ' ἑαυτῷ τὴν ἐνέργειαν, μνησθητι τῆς
 συναγωγῆς σου· καὶ σκήπτρον ἦτοι ῥάβδον βασιλείας σου, ἣν πᾶσι
 τοῖς ἔθνεσι ἔδειξας ταῖς περὶ αὐτὴν ἀντιλήψεσί σου, μὴδὲ τοῖς
 βλασφημοῦσι σε παραδόξως θηρίοις ψυχῆν, εὐγνωμόνως τὰ εἰς αὐ-
 τὴν ὑπερηγμένα σοι δι' εὐχαριστίας σοι ἀνομνοῦσαν. ἐπίβλεψον
 δὲ καὶ εἰς τὴν διαθήκην σου, ἣν διεῖθου ἡμῖν, ἔθνος ἡμᾶς ἔσε-
 σθαί σοι περιούσιον ἐπαγγειλάμενος. καὶ ἡ μὲν ἐπαγγελία σου
 αὕτη, ἀλλ' οὐχ ἡμῖν, πρὸς τοὺς ἐχθροὺς δὲ ἡμῶν περιτέτραπται·
 ἡμεῖς μὲν γὰρ πτωχεύομεν, οἱ δὲ τῷ φωτὶ τῶν θαυμάτων σου πά-
 λαι λελαμπρυσμένοι, οἱ δὲ ἐσκοτισμένοι τοῖς γηϊνῶσι φρονίσμασι
 πεπλήρωνται οἴκων, ἀνομιῶν μὲν, ἅτε ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ἀπα-
 γωγῆς καὶ πλεονεξίας, ὁμῶς εὐθηνοῦνται καὶ ἐν πλούτῳ διάγουσι
 τὴν παροῦσαν ζωὴν. μὴ οὖν ἀποστραφῆς ἡμᾶς, ἀλλ' ἀναστὰς βοή-
 θησον ἡμῖν. πρὸς μὲν οὖν ἱστορίαν οὕτως, [π. 51^a] πρὸς δὲ δια-
 νοίαν, ὡς ἂν τοῖς βουλομένοις φίλον ἐκλαμβανέσθω· οὐ γὰρ ἐστε-
 νοχώρηται τὰ τοῦ θεοῦ πνεύματος πρὸς τὴν εὐσεβεστέραν ἐν-
 νοίαν ἐκλαμβάνεσθαι. — Ἄλλως: Ὁ δὲ θεὸς βασιλεύς· νῦν μὲν
 φησι ἀνακόπτει ἐξ ἡμῶν τῶν ἀγαθῶν τὴν φορὰν, πάλαι δὲ
 ἡμεῖς βασιλέα σε καὶ δεσπότην ἐπιγεγράμμεθα. καὶ τσαούτην ἡμῶν
 ἐποίησω σωτηρίαν, ὡς μὴδένα λαθεῖν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· τὸ γὰρ
 ἐν μέσῳ τῆς γῆς, ἀντὶ τοῦ ἐν φανερωῖ καὶ παρρησίᾳ, ὥστε ἐξά-
 κουστον γενέσθαι πᾶσι τὴν σωτηρίαν ἡμῶν. εἶτα καταλέγει τὰ
 τῆς σωτηρίας. εἶη δ' ἂν ἀληθῆς σωτηρία ἢ διὰ τῆς αὐτοῦ ἀνα-
 στάσεως ἐν Ἱερουσαλήμ, ἀφ' οὗ τινες καὶ ὀμφαλὸν εἶναι τῆς γῆς

1) τῶν cod.

τὰ Ἱερουσόλυμα ἀπεφῆναντο διὰ τὸ κληθῆναι μέσον τῆς γῆς. δια-
 γράφει δ' οὖν ὁμῶς τὰ τῆς παλαιᾶς σωτηρίας. σύ φησιν ὁ τὴν
 θάλασσαν διατεμὼν καὶ τὸ ὕδωρ ἐκατέρωθεν ὡς τοίχους ὀχυρώ-
 σας, σὺ τοὺς Αἰγυπτίους (δράκοντας γὰρ τούτους διὰ τὸ τῆς
 γνώμης πονηρὸν τροπικῶς ὀνομάζει) ἐπὶ τοῦ ὕδατος κατεπόντισας,
 αὐτοὺς τε καὶ τὸν τούτων ἄρχοντα Φαραώ, ὃν καὶ αὐτὸν δρά-
 κοντα καλεῖ. καὶ ἦν ἐφ' ἡμῶν ἐκραταίωσας θάλασσαν, ἐν ἐκεί-
 νοις διέλυσας. καὶ τοὺς καταλιπομένους εὐαλώτους ἐποίησας· ἐπ-
 ελθόντες γὰρ Αἰθίοπες τῇ χώρᾳ αὐτῶν πᾶσαν ἀπόλωσαν. ἡ
 περὶ τῶν Ἰνδικῶν τοῦτο ὀρνίθων φησίν, οἱ ἐπελθόντες ἐκβρασθέν-
 τας αὐτοὺς κατέφαγον, [π. 52^a] ἡ ὕδατος νοουμένου τῆς κακίας,
 ἡ τῶν ἀσάτων καὶ τεταραγμένων κυμάτων τοῦ βίου, δράκοντες
 εἶεν ἂν οἱ τοῦ αἰῶνος ἄρχοντες τούτου καὶ ὁ τούτων ὑπερέχων,
 οἱ ἐν τῷ τοιοῦτῳ ὕδατι βλαπτικῶς ἐνεργοῦσιν. εἶτα ἐφεξῆς λέγει
 θαύματα· πηγὰς μὲν καὶ χειμάρρους τὰς ἐν τῇ ἐρήμῳ λέγει· ρευ-
 σάσας, Ἡθὰμ δὲ, ὅτι τόπος ἦν ἀλσώδης καὶ ὕδασι κατάρρυτος
 καὶ φυτοῖς κατάκομος, ἐν ᾧ Σολομῶν πρὸς θῆραν ἐξῆι· οὐ καὶ
 τὴν ξηρασίαν ἐν τοῖς θαύμασι καταλέγει. οἱ δὲ, ὅτι ὡς ἐπὶ ὑπο-
 δείγματος τέθειται, ὅτι εἰ δὲ καὶ ποταμοὺς ἐχρῆν διαβῆναι ἀβά-
 τους, βατοὺς αὐτοὺς ἐποίησ ἡμῖν, ὡς ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου·
 Ἡθὰμ γὰρ, λέγει, σημαίνει νότον, ἐκ νότου δὲ κεῖται ὁ Ἰορ-
 δάνης τῆς Ἱερουσαλήμ. σημαίνει καὶ αἷμα καὶ βάτον, ὅτι
 ἐκεῖ θυόντων ἐξηράνθη τὸ αἷμα καὶ ἡ ἀκανθώδης ὕλη τῆς εἰδω-
 λολατρείας. ἀλλὰ τί θαυμαστόν φησι, εἰ τὰ ἐπὶ γῆς μετεβαλες,
 ὅτε αὐτὸς εἰ ὁ τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας δημιουργήσας. . .

первая

вторая псалтирь

— . . . [π. 57^b] Καὶ χόι-
 ρου δὲ προτομήν οἱ Ῥωμαί-
 ων βασιλεῖς τοῖς τῆς πόλης ἐν-
 ἑκοψαν λίθοις. . . .

Ἄλλως δὲ προτομὰς λέγει
 χόιρων ἐγκολάψαι τῇ πόλῃ τὸν
 Ἐπιφανῆ Ἀντισοχὸν ὑπο-
 κνίζοντα τοὺς Ἰουδαίους 1).

74 Ψαλμ. — . . . [π. 58^b]

* Σὺ διέρρηξας ποτα-
 μοὺς καὶ χειμάρρους· —
 Ὁ δὲ Ἑβραῖος καὶ οἱ ἄλλοι
 ἐρμηνευταὶ πηγὴν εἰρήκασιν.

[1] Этого места я не отыскал.]

πρώτη

Κἄν τε δὲ πηγὴν εἴπωμεν, κἄν τε πηγᾶς, οὐχ ἁμαρτησόμεθα τῆς ἀληθείας . . .

[λ. 59^b] Ἑρμηνεία τοῦ οὐ φάλμου. Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις φάλμος τῷ Ἀσάφ. ᾠδὴ πρὸς τὸν Ἀσσυρίον: — Τὴν τοῦ Ἀσσυρίου προσθήκην οὐχ εὖρον ἐν τῷ Ἑξαπλῶ, ἀλλ' ἐν ἐνίοις ἀντιγράφοις. αὐτὴν μέντοι ἔχει τὴν ὑπόθεσιν ὁ φάλμος: τὰ γὰρ κατὰ τὸν Σενναχηρείμ προθεσπίζει καὶ τὴν ἐπενεχθεῖσαν τῇ στρατιᾷ τιμωρίαν:—

. . . [λ. 59^b] * Φωτίζεις σὺ θαυμαστῶς ἀπὸ ὀρέων αἰωνίων: — Ὁ δὲ Σύμμαχος οὕτως: ὑπερφανῆς ὑπερμεγέθης ὑπὸ ὀρέων θήρας: ἐν γὰρ τοῖς ἡμετέροις ὕρσι τῇ θήρᾳ τοῦ θανάτου τοὺς δυσμενεῖς παραδοὺς, ὑπερμεγέθης καὶ ἐπιφανῆς παρὰ πᾶσιν ἀνεδείχθη: φωτίζεις γὰρ τῷ θαύματι τοὺς ἀγνοοῦντας καὶ διδάσκεις, ὅστις ὑπάρχεις:

76 Ψαλμ. — . . . [λ. 60^b] * Ταῖς χερσὶ μου νύκτος ἐναντίον αὐτοῦ καὶ οὐχ ἠπατήθην: — Ὁ δὲ Σύμμαχος οὕτως: ἢ χεῖρ μου νύκτος ἐκτέτατο διηνεκῶς. νύκτωρ ἡσυχίαν ἄγων τὰς χεῖ-

δευτέρα ψαλμὴ

75 Ψαλμ. — . . . [λ. 56^b] Ἡ τοῦ Ἀσσυρίου προσθήκη οὐκ ἔκειτο ἐν τῷ Ἑξαπλῶ, ἀλλ' ἐν ἀντιγράφοις: ὑπόθεσιν δὲ ἔχει ὁ φάλμος: τὰ κατὰ τὸν Σενναχηρείμ καὶ τὰ ἐπενεχθέντα αὐτοῦ τῇ στρατιᾷ . . .

. . . [λ. 57^b] Ὁ δὲ Ἀκύλας: φωτισμὸς σὺ ὑπερμεγέθης ἀπὸ ὀρέων θήρας. ἀπὸ τῶν πλησίον ὀρέων τῇ θήρᾳ τοῦ θανάτου φησὶ τοὺς δυσμενεῖς παραδοὺς, ὑπερμεγέθης καὶ ἐπιφανῆς πᾶσι δειχθήσῃ. ἢ ὄρη αἰώνια οἱ οὐρανοί: ἐκ γὰρ θείων ὕψωμάτων τῇ τῆς θεότητος ἀγλή τὰς τῶν ἀξίων φωτίζει φυχάς: ἢ αἱ ἀγγελικαὶ δυνάμεις αἱ συνεργοῦσιν ἡμῖν πρὸς τὰ [λ. 58^a] κρείττονα . . .

То же и здѣсь.

πρώτη

ρας ἐξέτεινον τυχεῖν φιλανθρωπίας ἀντιβολῶν καὶ οὐ διήμαρτον τῆς ἐλπίδος: τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ οὐκ ἠπατήθην . . .

* Ἡδολέσχησα καὶ ὀλιγοψόχησα τὸ πνεῦμα μου: — Ὁ δὲ Σύμμαχος οὕτως: διελάλουν ἑμαυτῷ καὶ ἐλιποθύμουν. . .

Πο-

Χο-

же.

Это-

δευτέρα ψαλμὴ

Ὁ δὲ Ἀκύλας: ἀνένευσε, τοῦτέστι παρηγορεῖσθαι ἀπηνήσατο ἢ ψυχὴ μου, καὶ ἀνθρώποις μὲν παρακαλοῦσιν οὐκ ἐπειθόμεν¹⁾.

[λ. 64^b] Φωνὴ τῆς βροντῆς σου ἐν τῷ τροχῷ . . . οὐ γνωσθήσονται. — Ὁ Σύμμαχος, ἐν τοῖς τροχοῖς, βροντὴν γὰρ φησὶ ἐπαφείς μεγίστην, συνεπώδισας τοὺς τροχοὺς τῶν ἀρμάτων τῶν Αἰγυπτίων, ἵνα μὴ προβαίνειν ἔχωσιν, ἀλλ' ἅμα πάντες καταποντισθεῖεν: κατεσχέθησαν γὰρ ἕως ἐπεκλύσθησαν. ἀστραπὰς δὲ ἐνταῦθα τὰς ἀπειλάς, τὰς καταπλήξεις, ὡς τοῖς Αἰγυπτίοις ἐπήγαγε . . .

. . . [λ. 65^a] Ἄλλως. Τῆς θαυματουργίας φησὶ τὸ φῶς δίκην ἀστραπῆς τὴν οἰκουμένην διέδραμε: τροχὸς γὰρ ὁ κόσμος, σφαιροειδῆς ὢν καὶ κυκλοφορικῶς κινούμενος, οὐ ἐντὸς ἄλλος τροχός, ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος. — Ἄλλως δέ. Τὸν τροχὸν

[¹⁾ Этого отрыва и не отыскали.]

первая

ГО

Н'БГЪ

ЗД'БСЪ.

[Л. 62^а] Ἑρμηνεία τοῦ οὗ ψαλμοῦ συνέσεως τῷ Ἀσάφ:—
 ☆ Τὸν παλαιὸν δεδωκὸς νόμον ὁ τῶν ἄλων θεὸς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ προσέταξε τοῦτον διηνεκῶς καὶ αὐτοὺς ἐκπαιδεύεσθαι καὶ τὰ τέκνα διδάσκειν· καὶ μὲν δὴ καὶ τῶν ἑορτῶν τὰς αἰτίας τοῖς ἐκγόνοις ὑποδεικνύναι, ὡς ἂν τὰς θείας εὐεργεσίας μανθάνοντες εὐγνώμονες γένοιοντο περὶ τὸν τὰ

вторая псалтирь

κύκλον ἡμῖν αἰθέριον ὑποβάλλει νοεῖν φησί, καθ' ὃν τὰ ἄστρα περιδινεῖται, ὡς βόες περιελίττοντο ἄλωνα· σφαιροειδῆ γὰρ οὐρανόν, κατὰ τὸν θεῖον λόγον, οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς θείοις λόγοις εὑρεῖν, ἢ ὑπὲρ γῆν τε καὶ ὑπὸ γῆν τῆν τροχοειδῆ φορὰν ἐννοήσωμεν. ὕδωρ γὰρ ὑπὸ γῆν, οὐχ οὐρανὸν παριστῶσιν αἱ γραφαί· καὶ ὑπὲρ οὐρανὸν ὕδατα στέγους δίχην δέρρεως ἐκτεταμένον [Л. 65^б] τρόπον· καὶ ὁ στήσας γὰρ τὸν οὐρανόν, οὐχ ὁ περιγαγὼν κύκλῳ· καὶ διατείνας ὡς σκητὴν οὐχ ὡς κύκλον περιελίξας . . . Φωνὴ βροντῆς ἐν τροχῷ· καὶ ἡ τῶν υἱῶν τῆς βροντῆς διδαχὴ ἐν τῷ κόσμῳ, ὅς ἐστι τροχός· τροχός δὲ καὶ ὁ αἰὼν, βροντὴ καὶ ὁ εὐαγγελικὸς λόγος ὁ κατακτητήσας τὴν ὑπουράνιον.

[Л. 66^а] οὗ. Συνέσεως τῷ Ἀσάφ: Νόμος ἦν ἀρχαῖος τὰς τοῦ θεοῦ μὴ κρύπτειν εὐεργεσίας, ἀλλὰ διηγῆσθαι τοὺς καθ' ἕναστον τοῖς μετ' αὐτοὺς, ὥστε διαβαίνειν εἰς γενεὰς τῶν ὑπαρξάντων ἀγαθῶν τὰς μνήμας καὶ ἐκ τούτου εἰς ἔλεον ἐφέλεσθαι τὸν θεόν, ὡς εὐγνώμονες περὶ τὰ ὑπάρξαντα ἀγαθὰ. τούτῳ τῷ νόμῳ ἐπόμενος καὶ ὁ Δαβὶδ

первая

τοιαῦτα κεχαρισμένον· διδάξεις· γὰρ αὐτά, φησί, τοὺς υἱοὺς σου . . .

ЭТО

НЕ

ПОХОЖЕ.

Не

СЛН-

ЧЕНО.

ЭТО СХОДНО

СЛОВО

ВЪ СЛОВО.

вторая псалтирь

νουθετεῖ τοὺς μετ' αὐτὸν οὕτω ποιεῖν καὶ καταλέγει τὰς θείας εὐεργεσίας καὶ τὸ τῶν δεξαμένων ταύτας ἀχάριστον· συνέσεως δὲ ἐπέγραψε παρορμῶν ἡμᾶς ἐπὶ τὴν σύνεσιν τῶν ἐπιφερομένων . . .

. . . [Л. 68^б] ἀντὶ δὲ τοῦ διέρρηξε πέτραν ὁ Ἀκύλας διέρρηξε πέτρους εἶπεν, δουλεύσας τῇ Ἑβραϊκῇ γραφῇ, δι' ἧς παρίσταται οὐ μίαν εἶναι, ἀλλὰ πολλὰς. τὸ πλῆθος δὲ τῶν ὑδάτων δηλῶν ἄβυσσον ὠνόμασε . . .

. . . [Л. 70^б] Καὶ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτοὺς . . . Ὀργὴν θεοῦ καλεῖ νῦν τὴν ἀπὸ τῆς γαστριμαργίας καὶ χολέρας φθορὰν τῶν Ἰσραηλιτῶν.

NB. — Ἰστέον ὡς Ἑβραῖοι κωνομίαν θηρία φασὶ διάφορα καὶ ἀναμεμιγμένα· ἐρυσίβη δὲ κυρίως ἡ κωνορτώδης φθορὰ τοῦ αἵτου¹⁾.

[Л. 78^а] σή. Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ. Ἀντιόχου τοῦ ἐπίκλην Ἐπιφανοῦς τὴν κατὰ τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων μανίαν ὁ προφητικὸς προδεδείξει λόγος, τὴν δὲ χρησιμολογίαν εἰς

[¹⁾ Этого примѣчанія (подъ знакомъ NB) я не отыскалъ.]

πρῶτη

δευτέρα ψαλμική

εὐχὴν σχηματίζει, ὡς ὑπὸ τῶν
εὐσεβῶν τηρικαῦτα προσφερομέ-
νην. . . Ὁ θεός, ἤλθοσαν
ἔθνη εἰς τὴν κληρονο-
μίαν σου. . .

[λ. 85^a] π'. Εἰς τέλος ὑπὲρ
τῶν ληνῶν τῷ Ἀσάφ ψαλ-
μός. Οἱ μὲν ἐπιγράφαντες ὑπὲρ
τῶν ληνῶν εἰκάσιν ἐπιγράφαι,
ὅτι ὑπὲρ τῆς συγκομιδῆς τοῦ οἴ-
νικοῦ καρποῦ εἴρηται, μικρο-
πρεπῆ τὴν ἐπιγραφὴν ποιού-
μενοι καὶ Ἰουδαϊκὴν τῷ ὄντι
ἐλέγχει γὰρ αὐτοὺς ἡ ὑπόθε-
σις, ὅτι περὶ μειζόνων πραγ-
μάτων εἴρηται τὴν γὰρ ἀπὸ Βα-
βυλῶνος τοῦ λαοῦ ἐπάνοδον εὐ-
αγγελίζεται. . . . ὀνάται καὶ
τὴν κλῆσιν τῶν ἐθνῶν ὑποση-
μαίνειν, ὧν ὁ καρπὸς [λ. 85^b]
ὡς ἐν ληνοῖς ταῖς ἀγίαις ἐκκλη-
σίαις προσφέρεται. . .

Δηνοὶ и здѣсь ἐκκλησίαι.

Ἄκουσον λαός μου
καὶ διαμαρτυρήσομαί
σοι. . . ἐν τοῖς ἐπι-
τηδεύμασιν αὐτῶν.—"Ὅτε
φησὶ πρὸ πάντων τοῦτο σοὶ
προσέταξα ἐτέρω θεῷ μὴ λα-
τρεῦσαι (πρόσφατος δὲ θεὸς ὁ
μηδὲν οὐσιῶσαι δυνάμενος), ἀλ-
λά καίτοι μὴ εὐρεῖν δυνάμενος,
τὴν κακόνιον ἐπεδείκνυσσ. τοῦ-
το δὲ καὶ τὴν Ἀρείου καὶ
Εὐνομίου παραπληξίαν ἐλέγ-

πρῶτη

δευτέρα ψαλμική

χει· εἰ γὰρ οὐχ ὁμοούσιος ὁ
μονογενής, ἀλλότριος ἄρα, καὶ
εἰ ἦν ὅτε οὐκ ἦν, πρόσφατος καὶ
οὐκ αἰδιός. τὸ δὲ πλάτυνον
τὸ στόμα σου ἀντὶ τοῦ ὅτε
σοὶ καὶ τοῦτο προσέταξα, ὅτι
ὅσα θέλεις, αἴτησαι καὶ παρέ-
ξω σοι.

82 Ψαλμ. —

Та же мысль, но выражена
другими словами, не похожи-
ми на эти.

[λ. 90^b] πβ'. Ψαλμός τῷ
Ἀσάφ. Ἐπινίκιος ἐστὶν ὁ ψαλ-
μός κατ' ἐφόδου πολεμίων πολ-
λῶν συμμαχούντων ἀλλήλοις
κατὰ Ἰσραηλιτῶν. . . Ὁ
Δαβὶδ προαγορεύει τοῦτον ὡς
ἐκ προσώπου τῶν Ἰσραηλιτῶν.
ἀμφιβάλλεται δὲ ὁ χρόνος· οἱ
μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν Μακκαβαί-
ων, οἱ δὲ μετὰ τὴν ἐπάνοδον
τοῦτο λέγουσι γενέσθαι. (Βσε).

[λ. 74^a] * Ἐπὶ τὸν λα-
όν σου κατεπανουργέ-
σαντο γνώμην καὶ ἐβου-
λεύσαντο κατὰ τῶν ἀγί-
ων σου:—Ὁ δὲ Σύμμαχος
οὕτως· ἀντὶ τῶν ἀγίων σου κατὰ
τοῦ ἀποκρύφου σου. ὁ δὲ Ἀκύ-
λας· κατὰ τοῦ συγκεκρυμένου σου.
οὕτω καὶ ὁ Θεοδοτίων. ἐπει-
δὴ γὰρ ἐξ αὐτῶν ἐμελλε κατὰ
σάρκα βλαστήσειν ὁ δεσπότης
Χριστός. . .

He

оли-

чено.

[λ. 74^b—75^a] * Ἀλλόφυ-
λοι μετὰ τῶν κατοικούν-
των Τύρον: — Ἀλλοφύλους

. . . [λ. 92^a] Ἀλλόφυλοι

первая

Φιλιστιαίους οἱ ἄλλοι κα-
λοῦσιν ἐρμηνευταί, οὗς ἡμεῖς
ὀνομάζομεν Παλαιστηνοῦς·
οὗτοι γὰρ μόνοι καταλειφθέντες
ἐκ τοῦ γένους τοῦ Χαναάν
καὶ παρὰ τὸν Ἰσραήλ οἰκοῦν-
τες εἰκότως ἀλλόφυλοι διαφε-
ρόντως ἐκλήθησαν. — * Καὶ
γὰρ καὶ Ἀσοῦρ συμπαρε-
γένετο μετ' αὐτῶν: — [λ.
75^a] Ἀσύριοι κατ' ἐκεῖνον
οὐκ ἐβασίλευον τὸν καιρὸν. αἰ-
νίττεται τοίνυν ὁ λόγος τοὺς
Σαμαρείτας, ἀποίκους Ἀσυ-
ρίων ὄντας, μετὰ τὴν αἰχμα-
λωσίαν τῶν δέκα φυλῶν ἐν ταῖς
ἐκείνων οἰκήσαντας πόλεσιν:—

83 Ψαλμ. — . . . [λ. 76^a]

* Καὶ γὰρ στρουθίον εὐ-
ρεν ἑαυτῷ οἰκίαν, καὶ τρυ-
γῶν νοσσιὰν ἑαυτῆς, οὗ
θήσει τὰ νοσσιὰ ἑαυτῆς.—
Ὁ δὲ Ἀκύλας οὕτως· καὶ γε
ἔρνεον εὐρεν ἑαυτῷ οἶκον, καὶ
στρουθία νοσσιὰν ἑαυτῶν, οὗ ἔθεν-
το νοσσοῦς αὐτῶν

Весь этотъ

псаломъ

утраченъ.

Выпалъ изъ

рукопися.

вторая псалтирь

δὲ οἱ Φιλισταῖοι, οὗς νῦν
Παλαιστηνοῦς φάμεν. Ἀσ-
σοῦρ δὲ οἱ Σαμαρεῖται· οὗ
γὰρ ἐβασίλευον τότε οἱ Ἀσσύ-
ριοι

He

сличе-

но.

[λ. 101^b] πς'. Τοῖς υἱοῖς
Κορὲ ψαλμὸς ψδθς.

Οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν
τοῖς ὄρεσι τοῖς ἁγίοις.
ἀγαπᾷ Κύριος τὰς πό-
λας Σιών ὑπὲρ πάντα τὰ
σκηνώματα Ἰακώβ. . . .
Ἠγοῦμαι καλῶς μὴ προσκεῖσθαι

первая

вторая псалтирь
τὸ τίνος οἱ θεμέλιοι, ἀλλ' αὐ-
τοῦ, ἐν' ἐπιζητήσαντες εὐρωμεν
ἐν τοῖς ἐφεξῆς τὸν λεγόμενον
τεθεμελιωκένοι τὴν Σιών ἀνδρα,
ὄς καὶ ἐγεννήθη ἐν αὐτῇ καὶ
ἐθεμελίωσεν αὐτήν· τοὺς γὰρ
θεμελίους τῆς πόλεως θεμελί-
ους θεοῦ καλεῖ

. . . [λ. 102^b] Ἄλλως:
Ἄγαπᾷ Κύριος τὰς πύλας
Σιών· Ἐν τῷ Ἐξαπλῶ οἱ
οἱ οὕτως· ἀγαπᾷ Κύριος
τὰς πύλας Σιών ἐκ πα-
σῶν τῶν κατασκηνώσεων
Ἰακώβ

88 Ψαλμ.— . . . [λ. 79^b] *
Ὅτι τίς ἐν νεφέλαις ἰσω-
θήσεται τῷ Κυρίῳ; ἢ τίς
ὁμοιωθήσεται τῷ Κυρίῳ
ἐν υἱοῖς θεοῦ;—Ὁ δὲ Σύμ-
μαχος οὕτως· τίς γὰρ ἐν αἰ-
θέρι ἀντιπαράθσει τῷ Κυρίῳ,
ἐξισάσει τῷ Κυρίῳ ἐν υἱοῖς θε-
ῶν; υἱὸς δὲ καλεῖ τοῦ θεοῦ
τοὺς υἱοὺς, ὡς υἱοὺς ἀνθρώπων
τοὺς ἀνθρώπους

Здѣсь нѣтъ сего.

He

сличено.

То же.

89 Ψαλμ.— . . . [λ. 115^b]
Τινὲς τῶν συγγραφέων τὸν μέ-
γαν ἔφρασαν Μωυσαῖν τήνδε ποι-
ῆσαι τὴν προσευχήν, τινὲς δὲ
τὸν Δαβὶδ προσαρμόσαι ταύτην
ἐκαίνῳ

— [λ. 119^a] εἴ'. Ἄνεπι-
γραφος παρ' Ἑβραίοις. ὡς
δὲ ἕτεροι, αἶνος ψδθς τῷ

первая

вторая псалтирь

Этого не́тъ здѣсь.

То же.

91 Ψαμ.—. . . [Л. 86^b] *
Καὶ τὸ γῆρας μου ἐν ἐλαίῳ
πίονι: — Ὁ δὲ Σύμμαχος
οὕτως: ἡ παλαιώσις μου, ὡς
ἐλαία εὐθαλής: ἀνθήσω γὰρ καὶ
τὸ γῆρας ἀποθήσομαι καὶ ἐλαί-
αν τεθηλυῖαν μιμήσομαι. καὶ
κατὰ τοὺς ὁ οἶόν τι ἐλαίῳ
πιανθήσομαι τῇ θυμηδίᾳ:—

* Καὶ ἐπεῖθεν ὁ ὀφ-
θαλμὸς μου ἐν τοῖς ἐχ-
θροῖς μου καὶ ἐν τοῖς ἐπ-
ανισταμένοις ἐπ' ἐμὲ πε-
ρευομένοις ἀκούσεται τὸ
οὖς μου: — Τὸ ἐπεῖθε καὶ
ὁ Σύμμαχος καὶ ὁ Θεοδο-
τίων, καὶ αὐτὸς ὁ Ἑβραῖος
ἐπόψεται εἰρηκεν' μελλόν-
των γὰρ πρόρρησις τὰ λεγόμε-
να. ἀλλὰ συνήθως οἱ ὁ τὰ γε-

Δαβίδ: Ἀνεπίγραφος μὲν παρ'
Ἑβραίοις, ὡς μὴ παραδεχομέ-
νοις τὴν δηλωτικὴν τῆς τοῦ
Χριστοῦ θεοφανείας ἐπιγραφὴν.
ἡμῖν δὲ αἶνος ἐστίν. φθῆς: πᾶς
γὰρ αἶνος εἰς θεὸν τὴν ἀναφο-
ρὰν ἔχει. οἱ δὲ Ἑβραῖοι σιγῶ-
σι τὸν αἶνον καὶ τοῖς αἰνοῦσι
σιγᾶν ἐγκελεύονται, κωλύειν γοῦν
ἐπιχειροῦσιν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς
παῖδας αἰνεῖν ἐπὶ ταῖς θαυμα-
τουργίαις τὸν Κύριον, διδάσκει δὲ
τῆς εἰς θεὸν ἐλπίδος τὸ ἄμα-
χον.

He

сличено.

He

с. III-

первая

вторая псалтирь

че-

HO.

γεννημένα ὡς ἐσόμενα ἡρμήνευ-
σαν, τὸ ἀναντίρρητον τῆς προρ-
ρήσεως καὶ ἐν τούτῳ δηλοῦν-
τες ὡσπερ γὰρ ἀδύνατον τὰ γε-
γεννημένα μὴ γεγονῆσθαι, οὕτως
ἀδύνατον τὴν τοῦ πνεύματος
πρόρρησιν ἀπέραντον διαμεῖναι. . .

[A. 126^b] 4γ. Ψαλμός τῷ Δα-
βίδ τετραδὶ σαββάτων. Τινὲς
καὶ τοῦτον κατὰ Βαβυλωνί-
ων εἰρησθαι ἔφασαν. ὡς ἐφγ-
δομένου τοῦ θείου λαοῦ. οἷς
ἐπαναστάντες αὐτοῖς οἱ Μῆδοι
τῶν εἰς τὸν λαὸν πεπραγμένων
αὐτοῖς, πλέον ἢ ἔδει ἐτιμωρή-
σαντο. ἄλλοι δὲ ἐκ προσώπων
τῶν εὐσεβεῖα συντεθηραμένων
κατὰ τῶν πονηρίᾳ συζώντων.
ἐφ' οἷς ὑπ' αὐτῶν ἔπασχον. ἀπ-
εμπολούντων τὸ δίκαιον. κολυ-
λιζόντων πένητας. . . . εἰσάγει
οὖν περὶ προνοίας λόγον ἐν τού-
τῳ ὁ θεὸς Δαβίδ. . . .

[A. 87^b] * Καὶ ἐχόμε-
νοι αὐτὴν πάντες οἱ εὐ-
θεῖς τῇ καρδίᾳ: — Ὁ δὲ
Ἀκύλας καὶ ὁ Θεοδοτίων
ὀπίσω αὐτοῦ πάντες οἱ εὐθεῖς
τῇ καρδίᾳ. τοῦτο γὰρ φησι τὸ
σωτήριον δικαιοσύνην ἐκάλεσεν.
ἀκολουθήσουσιν οἱ καθαρὰν ἀπι-
στίας διάνοιαν ἔχοντες. καὶ εὐ-
θεῖς χρώμενοι λογισμοῖς. . . .

94 Ψαμ. . . [A. 88^b] Εσμη-

πρῶτη

μάτισται ὁ ψαλμὸς ἐκ προσώπου τοῦ Ἰωσίου καὶ τῶν τούτου ἱερέων: —

[λ. 89^b—90^a] Ἑρμηνεία τοῦ κε' ψαλμοῦ, ὅτε ὁ οἶκος Ἰσραὴλ μεῖτο μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν. ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις:— Οὐδὲ ταύτην ὁ μακάριος Δαβὶδ ἔγραψε τὴν ἐπιγραφὴν, οὔτε μὴν οἱ ἔξ ἀρχῆς τὴν προφητείαν ἠρμηνευκότες. ἄλλος δὲ τις ὡς εἶκοι τὴν ἐπιστολῆς διάνοιαν τοῦ ψαλμοῦ κατιδὼν, ταύτην τέθεικε τὴν ἐπιγραφὴν. ἀρμόττει δὲ καὶ τοῖς ἐκ Βαβυλῶνος ἐπανελθούσι καὶ τὸν θεῖον δειμαμένοις νεῶν ἢ τοῦ γράμματος ἐπιφάνεια, ἐπειδήπερ ἐν αὐτοῖς ἐσκιαγραφῆθη πάντων ἀνθρώπων ἢ σωτηρία. προθεσπίζει δὲ ἡμῶς ἢ προφητεία καὶ τὴν προτέραν καὶ τὴν δευτέραν [λ. 90^a] τοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν ἐπιφάνειαν καὶ τὴν ἐσομένην κρίσιν . . .

[λ. 90^b] * Σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλῆρωμα αὐτῆς: — Ὁ Θεοδότιων καὶ ὁ Σύμμαχος οὕτως: ἡγήσοι ἡ θάλασσα συμ-

δεύτερη ψαλμῶν

— . . . [λ. 131^a] Οὕτως ὁ Δαβὶδ, οὔτε τις τῶν ἠρμηνευτῶν τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην τέθεικεν, ἀλλ' ἕτερός τις τὴν διάνοιαν τοῦ ψαλμοῦ κατιδὼν. ἀρμόζει δὲ καὶ τοῖς ἐκ Βαβυλῶνος ἐπανελθούσι, ὅτε τὸν ναὸν Ἰσραὴλ ἐπέλεσαν καὶ τὰ ἐγκαίνια ἐπετέλεσαν. ἀρμόζει δὲ καὶ τῇ τῶν ἐθνῶν κλήσει, ὅτε ἢ κατὰ Χριστὸν ἐκκλησία θεμελιώτο. ὅθεν τοῖς μὲν Ἑβραίοις ἀνεπίγραφος λέγεται, ἡμῖν δὲ ὡδή ἐστι, μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῆς αἰχμαλωσίας τῆς φύσεως τῷ θεῷ ἄσθεῖσα, ὅτε ἀνφοδομήθη διαλυθεῖσα ἢ τῆς φύσεως ἡμῶν κατασκευὴ διὰ τῆς ἀναστάσεως: εὐθὺς γὰρ τὸ τῆς καινῆς Διαθήκης μυστήριον ἢ ψαλμῶν ἐν προοιμίαις εὐαγγελίζεται λέγουσα: ἄσατε τῷ Κυρίῳ ἄσμα καινὸν καὶ ἐνέγκατε αἰ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν. διὸ παρ' Ἑβραίοις ἀσπάζεται.

πρῶτη

πληρώματι αὐτῆς . . .

[λ. 95^a] Ἑρμηνεία τοῦ ρ' ψαλμοῦ. Τῷ Δαβὶδ ψαλμός. Ἐν τῶν ἀντιγράφων ἔχει τετράδι σαββάτων. οὔτε δὲ παρὰ τῷ Ἑβραίῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἠρμηνευταῖς, οὔτε παρὰ τοῖς ο' ταύτην εὐρήκαμεν τὴν προσθήκην . . .

103 Ψαλμ. . . [λ. 103^a]

* Δράκων οὗτος, ὃν ἐπλασασ ἐμπαίζειν αὐτῷ: — Διὰ τοῦ δράκοντος τὰ μεγάλα παρεδήλωσε κήτη, ἃ τοῖς μεγάλοις πελάγεσι ἐμφιλοχωρεῖ. τὸ δὲ ἐμπαίζειν αὐτῷ, ἀντὶ τοῦ αὐτῇ τῇ θαλάσῃ ἀρρηνικῶς γὰρ αὐτὴν ὁ Ἑβραῖος καὶ ὁ Σύρος καλεῖ. οὕτως φησὶ ἐστὶν μεγάλη, ὅτι καὶ τὰ μύρια τῶν ἰχθύων περιέκειται γένη, καὶ τὰ μέγιστα κήτη ἀδεῶς ἐν αὐτῇ νήχεται . . .

He

C1H-

CHHO.

106 Ψαλμ. . . [λ. 115^a]

* Καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς

δεύτερη ψαλμῶν

— . . . [λ. 140^b] Διάφορος ἢ περὶ τοῦ ψαλμοῦ δόξα: ὁ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ ἐν Βαβυλῶνι λελέχθαι τοῦτον εἶπεν λαοῦ θεομένου τυχεῖν ἐπανόδου . . . ὁ δὲ τὴν τοῦ ὀσίου ἀρετὴν . . . ἄλλος δὲ τις τὸν περὶ προνοίας καὶ κρίσεως ἄδειν λόγον φησὶν.

He

C1H-

CHHO.

104 Ψαλμ. . . [λ. 158^a]

Πρῶτος ὁ παρὼν ψαλμὸς τυγχάνει τῶν ἐπιγραφομένων τὸ ἀλληλοῦτα. ὕπερ ἐστὶ παρακέλευσις μυστικῆ, πρὸς τὴν τοῦ θεοῦ ὑμνωδίαν τὴν ἀκοὴν διεγείρουσα. σημαίνει δὲ αἶνος θεοῦ . . .

πρῶτα

вторая псалтирь

ἐν ἀβάτω καὶ οὐχ ὁδῶ:—
 Ὁ δὲ Σύμμαχος οὕτως· καὶ
 πλανήσει αὐτοὺς ἐν μα-
 ταιότητι διανοίας. ὁ θεὸς
 οὐκ ἐπάγει πλάνην, ἀλλ' ἀπαγο-
 ρεῦει τὴν πλάνην, τοὺς δὲ μὴ
 πειθόμενους ἀκυβερνήτους ἐᾷ...

108 Ψαλμ. . . . [λ. 117^a]

* Ἐξερευνησάτω δανει-
 στής πάντα ὅσα ὑπάρχει
 αὐτῷ:— Ὁ δὲ Σύμμαχος
 οὕτως· συγκρούσαι πρά-
 κτωρ πάντα τὰ ὑπάρχον-
 τα αὐτῷ. πράκτορες δὲ καὶ οἱ
 Ῥωμαίων βασιλεῖς τὸν ἐπικεί-
 μενον εἰσπραττόμενοι φόρον.
 οὗτοι δὲ τὰ Ἰουδαίων διήρπα-
 σαν ἅπαντα ἀκριβῶς ἐρευνησαν-
 τες . . .

[λ. 125^a] Ἑρμηνεία τοῦ ριᾶ
 ψαλμοῦ. Ἀλληλοῦϊα: Ὁ
 Ἑβραῖος καὶ οἱ λοιποὶ ἑρμη-
 νεύται καὶ μέντοι καὶ ὁ Σύ-
 ρος τοῦτον τοῖς προτεταγμένοις
 συνάπτουσι· καὶ γὰρ τῆς αὐτῆς
 ἔχεται διανοίας. καὶ τὸν ἑνατον
 διγῆ διελόντες τῆ τῶνδε τῶν
 ψαλμῶν συναφεία τὸν ἴσον τῶν
 ψαλμῶν φυλάττουσι ἀριθμὸν. τὴν
 αὐτὴν δὲ ἕμως ὑπόθεσιν ἔχει·
 οἱ γάρτοι τῶν ζώντων ἐκεῖ
 μνημονεύσαντες καὶ τοῦτο τε-
 θεϊκότε, ἀκροτελεύτιον, ἐνταῦ-
 θα ἀρχόμενοι λέγουσιν:—

— . . . [λ. 194^a] Ἀλλη-
 λούϊα.—Ἐκ προσώπου Ἑζε-
 κίου ἐστίν, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ
 τῆ ἀναιρέσει τῶν πολεμίων καὶ
 ἐπιτιμῶντος ἑαυτῷ, ἐφ' οἷς με-
 γάλα μετὰ νίκην ἐφρόνησε, καὶ
 διὰ τοῦτο ἠρρώστησε, καὶ διὰ τοῦ-
 το δεηθεὶς ἀπηλλάγη τῆς ἀρρω-
 στίας. τινὲς δὲ τοῦτον τῷ πρὸ τού-
 του συνάπτουσι τῷ ἀκροτελευτίῳ
 ἐκείνου, καὶ ταῦτα ἐφαρμόζοντες
 ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα.
 . . . [λ. 195^a] Ἄλλως.
 Προηγείται τοῦ ἀληθῶς λαλεῖν

πρῶτα

вторая псалтирь

Ἐπίστευσα διὸ ἐλάλη-
 σα:— Οὐ γὰρ τοῖς τοῦ σώμα-
 τος ὀφθαλμοῖς ἐκείνην ἐθεασά-
 μην τὴν χώραν, ἀλλὰ κατὰθ-
 λόν μοι ταύτην ἡ πίστις πεποί-
 ηκεν. * Ἐγὼ δὲ ἐταπει-
 νώθη τὴν σφόδρα. ἐγὼ δὲ
 εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου·
 πᾶς ἄνθρωπος ψευστής:—
 Ὁ δὲ Ἀκύλας οὕτως· ἐγὼ
 εἶπα ἐν τῷ θαμβεῖσθαι·
 πᾶς ἄνθρωπος διάψευ-
 σμα. ὁ δὲ Θεοδοσίων πᾶς
 ἄνθρωπος ἐκλείπει. ὁ δὲ
 Σύμμαχος· καὶ εἶπον ἄδη-
 μονῶν· πᾶς ἄνθρωπος
 διαψεύδεται. οὐχ ἀπλῶς δὲ
 πάσας τέθεικα τὰς ἑρμηνείας,
 ἀλλὰ δεῖξαι βουλόμενος, ὡς τὴν
 ἀνθρωπίνην εὐημερίαν ψεῦδος
 καλεῖ, διαρρέουσιν ὅτι τάχιστα
 καὶ διαρκῆς οὐδὲν ἔχουσαν· τὴν
 γὰρ ἀθρόαν ταύτην μεταβολὴν
 θεασάμενος, καὶ τῆς προτέρας
 ἡμῶν ἀναμνησθεὶς εὐημερίας,
 καὶ τὰς ἐπαλλήλους ὁρῶν συμ-
 φορὰς εἶπον ἄδημονῶν· μόνιμον
 οὐδὲν οὐδὲ σταθερόν, ἀλλὰ δια-
 ψεύδεται . . .

116 Ψαλμ.—(подразум. Ἄπό-
 στολοῖ) [λ. 126^a] πᾶσαν γῆν
 καὶ θάλασσαν ἔδραμον καὶ οἰμὲν

ἢ κατὰ θεὸν πίστις. οἱ γὰρ μὴ
 οὕτως λέγειν ἀρξάμενοι, ψεῦσται
 πιστεύσας οὖν φησι πρότερον,
 εἶτα λαλήσας καὶ κατανοήσας
 τὴν ἀληθῆ σοφίαν καὶ θαυμά-
 σας, ὅπως ἡ βραχεῖα ἀνθρώπων
 φύσις τοσαύτης ἤξειώθη τιμῆς.
 ἐταπεινώθη τε καὶ ἐξέστην,
 καὶ τοῦτο ἀπεφηνάμην, ὡς πᾶ-
 σα ἢ κατὰ τὴν κοσμικὴν σοφί-
 αν ὀκοῦσα ἀλήθεια ψευδῆς
 ἐστίν. οὐ γὰρ ἐστὶν ἀνθρωπὸν
 ἀληθεύειν ἐκτὸς τῆς κατὰ θεὸν
 πίστεως. Ἄλλως. Ὅτε πιστεύ-
 σας ὑπερφοῆ ἐλάλησα καὶ με-
 γάλα, τότε τῷ μηδὲν ἑμαυτὸν
 ἰδεῖν ἐταπεινώθη. πᾶς δὲ ἄν-
 θρωπος ψεύστης, ἐπεὶ κενὸν καὶ
 διάψευσμα ὁ ἄνθρωπος ἐν τῷ
 εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι, ὅτι καὶ
 εἶναι δοκῶν οὐκ ἔστιν, ἀλλ'
 ἐν εἰκόνι ζωῆς μᾶλλον, ἢ ἐν
 ἀληθείᾳ στρέφεται. Ὁ δὲ
 Ἀκύλας· ἐγὼ εἶπα ἐν τῷ
 θαμβεῖσθαι· πᾶς ἄνθρωπος [λ.
 195^a] διάψευσμα. ὁ δὲ Θε-
 οδοσίων· πᾶς ἄνθρωπος ἐκ-
 λείπει. ὁ Σύμμαχος· καὶ
 εἶπον ἄδημονῶν· πᾶς ἄνθρω-
 πος διαψεύδεται. . . .

первая

вторая псалтирь

Ἰνδοῦς, οἱ δὲ Αἰγυπτίους, οἱ δὲ Αἰθίοπας προσήγαγον τῷ θεῷ. ὁ δὲ μακάριος Παῦλος [λ. 126^b] διδάσκει συντόμως . . . ἀπὸ Ἱερουσαλήμ κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπληρωμέναι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ . . . Ἰωάννης ὁ πᾶνυ τὴν Ἀσίαν τῆς προτέρας ἡλευθέρωσεν ἀσεβείας· οὕτως ὁ θεοσέσιος Ἀνδρέας τὴν Ἑλλάδα ταῖς τῆς θεογνωσίας ἀκτῖσι κατηύγασεν. οὕτως ὁ θεϊότατος Φίλιππος Φρυγῶν ἐκατέρων τὴν πλάνην διήλεγξεν. οὕτως ὁ μέγας Πέτρος ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλήμ μέχρι τῆς Ῥωμαίων ἑδραμε πόλεως, ἅπανσι προσφέρων τὰς τῆς ἀληθείας ἀκτῖνας . . .

118 Ψαλμ. . . [λ. 131^b]
* Ἐνύσταξεν ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ ἀκηδίας. βεβαίωσόν με ἐν τοῖς λόγοις σου:— Ἡ συνεχῆς προσβολὴ τῆς ἀμαρτίας διαλύει πολλάκις τὸν λογισμόν, καὶ ἀπαυδῆσαι παρασκευάζει τὸν ἀθλητὴν, καὶ τὴν καλουμένην ἀκηδίαν ἐργάζεται. χαυνομένη δὲ ἡ ψυχὴ τὸν ὕπνον εἰσδέχεται. ὁ δὲ ὕπνος ἐπάγει τὸν θάνατον . . .

. . . [λ. 134^a] * Διελογισάμην τὰς ὁδοὺς σου,

He

СЛН-

че-

HO.

первая

вторая псалтирь

καὶ ἐπέτρεψα τοὺς πόδας μου εἰς τὰ μαρτύριά σου:— Ὁ Ἑβραῖος δὲ τὰς ὁδοὺς μου ἔχει· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἐρμήνευσαν ἐρμηνεύται, καὶ οἱ ὁ ἐν τῷ Ἑξαπλῷ¹⁾. . .

. . . [λ. 134^b] * Μέτοχος ἐγὼ εἰμι πάντων τῶν φοβουμένων σε, καὶ τῶν φυλασσόντων τὰς ἐντολάς σου²⁾:— Ὁ δὲ Σύμμαχος ἀντὶ τοῦ, μέτοχος, συνημένος, εἶρηκεν. Ὁ δὲ Σύρως φίλος . . .

. . . [λ. 141^b] Ἑρμηνεία τοῦ ριθ' ψαλμοῦ. Ὁ δὲ τῶν ἀναβαθμῶν:— Ὁ Θεοδοτίων ἄσμα τῶν ἀσμάτων³⁾. ὁ δὲ Σύμμαχος καὶ ὁ Ἀκύλας· εἰς τὰς ἀναβάσεις (изъ плѣна Вавил.).

Этого нѣтъ здѣсь.

126 Ψαλμ. . . [λ. 145^b]
* Ὡσεὶ βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ, οὕτως υἱοὶ τῶν

То же.

. . . [λ. 230^a] Ὁ Ἀκύλας καὶ ὁ Σύμμαχος· εἰς τὰς ἀναβάσεις. Ὁ δὲ Θεοδοτίων ἄσμα τῶν ἀναβάσεων. τίνος ἔνεκεν οὕτως εἴρηται; κατὰ μὲν ἱστορίαν, ὅτι περὶ τῆς ἐπανόδου διαλέγεται τῆς ἐκ Βαβυλῶνος· κατὰ δὲ ἀναγωγὴν, ὅτι εἰς τὴν τῆς ἀρετῆς ὁδὸν ἐξεληφθησαν . . .

He

¹⁾ NB. Итакъ составитель толкованій сей псалтири имѣлъ подѣръ рыками текстъ не 70 толковниковъ, а другой.

²⁾ NB. Этого псаломъ раздѣленъ на три отдѣла (стѣзисы).

³⁾ Ошибка! ἀναβάσεων.

первая
οὔτε παρὰ τοῖς σ', οὔτε παρὰ
τοῖς ἄλλοις εὖρον ἐρμηνευταῖς,
ἀλλὰ τις ὡς ἠβουλήθη νενοηκῶς
τὸν ψαλμὸν, τῆς ἐπιγραφῆς ἐποι-
ήσατο τὴν προσθήκην. ὁ μὲν-
τοι ψαλμὸς τὴν Ἰωσίου τοῦ
βασιλέως πρόρρησιν ἔχει . . .

вторая псалтирь

ЧЕНО.

[л. 269^b] ρμ' ψαλμὸς τῷ
Δαβίδ. — Τοῦτον οἱ μὲν τὸν
Δαβίδ διωκόμενον ὑπὸ Σαούλ
καὶ ἐπικουρίας ἀξιοῦντα τοχεῖν
ἀναγράψαι φασί. οἱ δὲ ἐκ τῶν
ἐν Βαβυλῶνι ταριχευθέντων τῷ
πλήθει τῶν συμφορῶν καὶ ἀξι-
ούτων μὴ ἀπωσθῆναι . . .

[л. 161^b] Ἐρμηνεία τοῦ ρμ'
ψαλμοῦ τῷ Δαβίδ. Ἐν ἐνίοις
τῶν ἀντιγράφων τῇ ἐπιγραφῇ
προσκειμενον εὖρον πρὸς τὸν
Γολιάθ. οὔτε δὲ παρὰ τῷ
Ἐβραίῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλ-
λοις ἐρμηνευταῖς, οὔτε μὴν πα-
ρὰ τοῖς σ' εὖρον ἐν τῷ Ἐξ-
απλῷ . . .

13 февраля 1861 года.
Въ Кавртъ.

№ 62.

Въ той же библиотекѣ.

Εὐθυμίου Ζυγαβινοῦ ἐξήγησις ψαλτηρίου. Рукопись
на пергаментѣ въ большой листъ, XIII вѣка, писана хоро-
шимъ, четкимъ почеркомъ.

Προίμιον.

Πατὴρ τοῦ παρόντος βιβλίου. τὸ μὲν ὄλον εἰπεῖν. ὁ θεοῦ
παῖς . . .

№ 63 (1927).

Въ той же библиотекѣ.

На бумагѣ in 4°, XVII вѣка. [Содержитъ:]

Παράφρασις τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαβίδ, ἤτοι ἐξήγησις εἰς κοι-
νὴν γλῶσσαν ὅπου ἐξηγηθήκασιν παρὰ τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιω-
τάτου κυροῦ Μελετίου τοῦ Συρίγου.

Διὰ τὴν μακαριότητα καὶ τελειότητα τῶν δικαίων,
καὶ τὴν ματαιότητα καὶ ἀπώλειαν τῶν ἀσεβῶν ψαλ-
μὸς πρῶτος:

Ψαλμὸς α'. { Μακάριος ἡμπορεῖ νὰ ὀνομασθῆ ἑκεῖνος ὁ ἄνθρωπος,
Μακάριος { ὁ ὅποιος δὲν περιπατεῖ τὸν δρόμον, ὅπου περιπατοῦ-
ἀνὴρ . . . { σιν οἱ πολλοί, ὅπου πρῶτα ἀπακούουσι ταῖς κακαῖς συμ-
βουλαῖς τῶν ἀσεβῶν. .

Ἄλλ' ἐν τῷ { Μάλιστα τὸ ἐνάντιον, βάνωντας τὸν νοῦν τοῦ ὄλον ὄχι
νόμῳ κυ- { μόνον εἰς τὸ νὰ γροικῆ, μὰ καὶ εἰς τὸ νὰ τελειώνη
ρίου. { μὲ τὸ ἔργον τὸν νόμον τοῦ θεοῦ . . .

[Съ записью:

Τέλος καὶ τῷ θεῷ δόξα καὶ τιμή: —

и съ припиской владѣльца:

ἐκ τῶν Γρηγορίου Μελετισσηνοῦ τοῦ Κρητός.]

№ 64 (1907).

Въ той же библиотекѣ.

На бумагѣ въ большой листъ, 1696 года. На первой стра-
нице внизу написано: Ἐκ τῶν τοῦ Κωνσταντίνου Καντα-
κουζηνοῦ. Αὐτὸν ἐκ τῶν ἐκείνου:

Ἔλαβε πέρας τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς Μιχαήλ τοῦ Βυ-
ζαντίου ἐν Βουκουρεστίῳ ἐν τῇ αὐθεντικῇ μονῇ τῆς ἁγίας
Τριάδος τοῦ Ῥάδουλ Βοεβόδα, διὰ προσταγῆς τοῦ σοφωτά-
του καὶ μεγαλοπρεπεστάτου ἄρχοντος στολνίκου κυρίου κυρίου
Κωνσταντίνου τοῦ Καντακουζηνοῦ. Ἐν ἔτει αχ'τις
μηνὶ Σεπτεμβρίῳ δ' +

[Содержитъ:]

Παντελεήμονος ἱερομονάχου τοῦ Χίου, τοῦ ἐν τῷ ναῷ
Καρμηλίῳ ἐξήγησις εἰς τὸ ψαλτήριον. —

Толкованіе начинается съ 109 псалма. Итакъ — это вторая часть рукописи. Языкъ — новогреческій.

[Нач.: 1968 Ψαλμός ρθ'. «Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου κάθου ἐκ δεξιῶν μου». Ἀπὸ τοῦς Ἑβραίους ἄλλοι ἀναφέρουσι τὸν ψαλμὸν εἰς τὴν νίκην ὅπου ἔκαμεν ὁ Ἀβραάμ. . .]

№ 65 (2016).

Въ той же библиотекѣ.

Рукопись на бумагѣ въ осьмую долю листа [210×150], XVІІІ вѣка, [содержащая]

Ἀπολιναρίου μεταφρασις εἰς τὸν ψαλτῆρα:—

[съ присоединеніемъ впереди выдержекъ изъ Свиды:]

Ἀπολλινάριος Λαοδικεὸς τῆς Συρίας γεγωνῶς ἐν ἡμέραις Κωνσταντίνου καὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου, καὶ ἕως τῆς ἀρχῆς Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου. (Ἐκ τῶν τοῦ Σουΐδα)

[изъ Сократа и Созомена, а также стиховъ:]

Εἰς τὸν ψαλτῆρα παρὰ τοῦ Ἀπολιναρίου μεταφρασθέντα.

Παμβασίλει θεῷ λατρεύομεν, ἐστὶν ἀνάσσειν καὶ θεὸν ὁμνῆσαι κληρὸς ἀκηράσιος.

Εἰς τότε πᾶς γέγονεν

. . . θυμῷ παντὶ μέγαν μέλψαντα φύλα θεόν:—

Ν γυλώνιος.

Текстъ Аполлинарія начинается:]

Ψαλμός α'.

Ὁλβιος οὐ πεπόρευται δυσσεβέων ἐνὶ βουλή,

οὐδ' ἔχνος ἐστήριξεν ἀλιτροτάτοιαι κελεύθοις

[Послѣ 150-го псалма слѣдуютъ обычные пѣсни съ пометкой впереди:

Τὰ ἐπόμενα μεταφράσατο Ν. γυλώνιος:

Есть и запись шлица:

Ἐτελειώθη τὸ παρὸν Δαυΐδου ψαλτήριον. ὁξασμένος ὁ θεὸς ἔστω νῦν τε καὶ αἰ: δέδωκε γὰρ τῇ ἐμῇ ψυχῇ σὸν τῷ σώματι φημὶ ἅμα καὶ ψυχῇ ἐδροστίαν ποθητήν. Μανουήλ ἐστιν

οὗτος ὁ λαλῶν καὶ τοῦ χρυσοῦ χωνευτῆς καὶ ἀμαθῆς τῶν γραμμάτων ἀληθῶς λέγω ἐν κυριακαῖς ἅμα καὶ ἐν ἑορταῖς σχολῇ ἐν αὐταῖς εὐρῶν τὸ παρὸν ἐγράφατο:—

№ 66.

Псалтирь грузинская, на папирусѣ in 4°, необыкновенно древняя. Изъ середины ея и съ конца утрачено много листовъ, но еще уцѣлѣли 84 листка. Эту замѣчательную рукопись я передалъ ризничему о. Виталию для храненія въ особомъ мѣстѣ. Смотри у меня образцы почерка ея [два листа въ Имн. Публ. Библиотекѣ въ собраніи Порфирія. Описана А. Цагарели, Свѣдѣнія о памятникахъ грузинской нисьменности. СПб. 1881. Вып. II, стр. 51—53].

№ 67.

NB. Мой іеромонахъ Теофанъ видѣлъ въ общей библиотекѣ монастыря иную грузинскую рукопись на пергаментѣ in folio.

№ 68.

Славянская псалтирь, писанная глаголитскими буквами на пергаментѣ in 16°. Есть начало, а конца нѣтъ. Послѣдній псаломъ 137-й. Сходна съ напею церковною псалтирью. Разницы мало; напр.: вмѣсто моленіе читается молитва. Всѣхъ листовъ теперь 177, а страницъ 354. [Изданная впервые Л. Гейтлеромъ, переиздается теперь Отдѣленіемъ Русск. Языка и Словесности Имп. Академіи Наукъ по фотографическому снимку, привезенному въ 1907 году мною].

№ 69.

Въ кельяхъ Синаиск. архіепископа.

Толкованіе на книги Еккліасіаста, Пѣсни пѣсней и Іова, на бумагѣ in 4°.

№ 70 (2125).

Рукопись недавняя [XVI вѣка, лл. 86 + 23, размѣра 203×140; разными почерками]. Она переплетена вмѣстѣ съ печатною книгою: 'Αμαρτωλῶν Σωτηρία [со стр. μζ' части I.

Содержаніе:]

1) [лл. 1^a—38^b] Замѣчательный анокрифъ: 'Ιωάννου τοῦ ποτε 'Εβραίου εἶδησις τῶν διαθηκῶν τῶν ιβ' οἰῶν τοῦ πατριάρχου 'Ιακώβ μεταφρασθεῖσα ἀπὸ 'Ιουδαϊκῆν διαλέκτου (!) εἰς ἑλληνικῆν: — 'Η διαθήκη των δώδεκα πατριαρχῶν οἰῶν 'Ιακώβ τοῦ πατριάρχου:

2) [лл. 41^a—45^a] Διήγησις πάνυ ὠραία καὶ φρικτή: .

Κάποιος ἱερεὺς μετ' ἕναν εὐλαβῆ διάκονον. . . ἀμήν:

3) лл. 45^a—49^b Περὶ τοῦ ἱερέως ὁποῦ ἐπόρευσεν μετ' τὴν δούλην του καὶ ὕστερα ἐλείτουργαν. καὶ ὁ ἄγγελος τὸν ἀφώρισε καὶ ὁ ἱερεὺς τὸν ἄγγελον καὶ ἀπεπερωθήη καὶ ἔμειναν καὶ οἱ δύο δεμένοι: —

'Εν τοῖς χρόνοις ἕπερ ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος μεγαλομάρτυς Μερκούριος . . . ἀμήν: —

4) лл. 49^b—51^a Περὶ τῶν διδομένων λειτουργιῶν διὰ τὰ σαραντάρια τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν 'Ησαίου μονάχου τοῦ πρεσβυτερίου (!) καὶ ἐγκλείστου: —

"Ἐνας ἄρχοντας εὐρίσκετον ἀσθενῆς . . . τὸν πληρῶσον: —

5) лл. 51^a—57^b 'Αρχὴ τῆς ἀποκαλύψεως. διήγησις πανωφέλιμος τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου: —

Πορευόμενός ποτε τινας τῶν ἁγίων πατέρων. . . ἀμήν: —

6) лл. 58^a—63^a 'Ιστορία ἦν ἔχωσιν οἱ 'Ιουδαῖοι ἐν τῷ τοῦ ἱεροῦ αὐτῶν κώδικι τῷ ὄντι ἐν Τιβεριάδι. ἱστορήται δὲ καὶ ὑπὸ Σουτῆδα ἐν τῷ ε' στοιχείῳ. μαρτυροῦσα εἶναι τὸν Χριστὸν υἱὸν θεοῦ: —

'Ιησοῦς ὁ Χριστὸς καὶ Θεὸς ἡμῶν. ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως 'Ιουστινιανοῦ γέγονεν ἄνθρωπός

τις ἀρχηγός τῶν 'Ιουδαίων Θεοδόσιος ὄνομα αὐτῷ, δὲ πλείστοις τῶν χριστιανῶν γνωστὸς ὑπῆρχε . . . ἐθάρρησεν: —

Τέλος τῆς ἱστορίας ταύτης: —

7) лл. 64^a—74^b 'Εγκώμιον ἐν ἑστὴν Σιная, составленное патр. Герасимомъ.

8) лл. 75^a—83^b 'Η παροῦσα διήγησις ἔστι τὸ θαῦμα, ὃ ἐγένετο εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ τὸ ὄρος ὁποῦ ἦλθεν διὰ προσευχῆς τοῦ πατριάρχου τοῦ τότε 'Αλεξανδρείας καὶ ὑπὸ τινος μοναχοῦ τοῦ ποτε Τζαγκάρι· καὶ ἔστοντας νὰ μὴν εἶναι εἰς τὴν ἑλληνικῆν γλῶσσαν μεταγλωττισμένα κάποιοι χριστιανὸς θεοί (!) ζήλω κινήθεις τὰ εὐρήκεν εἰς ἀράπικον βίβλον τῶν Σοριανῶν καὶ τὰ ἐμεταγλώττισεν εἰς τὴν ῥωμαϊκῆν γλῶτταν. καὶ ὁ ἀκούων θέλη φρίξῃ τὸ πνεῦμα του εἰς τὰ γεγονότα θαύματα: —

Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦτον τις πατριάρχης τὸ ὄνομα Μη(ν)ᾶς . . .

9) лл. 84^a—85^a Περὶ τῆς ἁγίας κορυφῆς τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ: —

Πρὸ τοῦ μολυνθῆναι . . . ἀμήν: —

10) лл. 86^a—86^b Διήγησις τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μακαρίου τοῦ 'Ρωμαίου: —

Τρεῖς τινες ἡγιασμένοι γέροντες Σέργιος καὶ Ὑγιὸς καὶ Θεόφιλος . . . ὁρμαίως ἔπεσαν εἰς τοὺς (отры- вается текстъ).

Затѣмъ съ особой нумераціей

11) лл. 1—23 разнаго содержания приписки.]

№ 71 (2123).

Въ ризницѣ Синайскаго подворья въ Каврѣ, называемаго Джуванія.

Хранятся замѣчательная рукопись на пергаментѣ, въ осьмую долю листа [148×115; 129×86; нῶ 48 строкъ въ два столбца; на 131 лл.] въ кожаномъ пенарядномъ переплетѣ. Она содержитъ Псалтырь въ двухъ спискахъ, весь Новый За- вѣтъ, кромѣ Апокалипсиса, пѣскольکو отрывковъ изъ твореній

св. Отцовъ, акаѳистъ и канонъ Богоматери; а замѣчательна не столько древностію, сколько необыкновенно мелкими почерками и миниатюрною живописью школы Грекофлорентинской. Въ концѣ ея [на л. 131^b] послѣ стиховъ Симеона Логовѣта въ честь Богоматери приписано синею краскою:

[Ἦ ἐλπὶς μου ὁ θεός: καὶ καταφυγή μου ὁ Χριστός: σκέπη μου τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον .:]

красною:

Ἵσπερ τάφον σου τὴν κλίνην βλέπειν θέλε' ἐπεὶ τάφος σε πρῶτον ὕστερον μένει .:]

и онять синею:]

Ἔτους ςςψν'. Θεοδωρος ἀναγνώστης ἀμαρτωλὸς ὁ Τριχᾶς: т. е. «Лѣта 6750=1242 Θεодоръ чтець грѣшнѣйшій, Трихасъ». Такая приписка доказываетъ, что эта рукопись только принадлежала сему Θεодору, а написана была не имъ; иначе онъ по общему обычаю красноризцевъ сказалъ бы: «писалъ я, Θεодоръ, и проч.» Да и почерки рукописи разновѣковые ¹⁾. Она принадлежала православному христіанину на островѣ Хиосѣ и понечителю Сипайскаго монастыря мисеру Зарзису изъ рода Комниныхъ, и имъ подарена была Синайскому архіепископу Кириллу 14 ноября 1781 года, когда онъ останавливался на сказанномъ островѣ, будучи изъ Египта въ Константинополь. Объ этомъ гласитъ слѣдующая приписка на впереплетномъ дѣломъ листѣ спереди:

+ 1781, νοεμβρίου 14: παραγενόμενοι εἰς βασιλευσῶσαν ἐξ Αἰγύπτου καὶ γενόμενοι κατὰ τὴν νήσον Χίον, ἐδώρισατο ἡμῖν τὸ παρὸν ὃ ἐκεῖσε διατελῶν ἐπίτροπός μας μισέρ Ζαρζῆς Πατροκόμνηνος: τὸ ὁποῖον ἐγράφη ἔτος ἀπὸ Ἀδάμ, ὡς φαίνεται ἐν τῷ τέλει, ςςψν', ὥστε εἶναι χρόνοι ἀπερασμένοι, ἀφ' οὗ ἐγράφη 542.

+ Ἀρχιεπίσκοπος Σιναίου Κύριλλος.

Подробное описаніе этого дорогого манускрипта сдѣлано было мною въ подворьѣ 19 апрѣля 1850 года. Вотъ оно.

[¹⁾ Θεодоръ несомнѣнно одинъ изъ писцовъ р-си, и почерки принадлежать одному вѣку и одному времени]

Листокъ 1. На лицевой сторонѣ его написанъ разноцвѣтными красками образъ благовѣщенія архангела [ἀρχάγγελος Γαβριήλ] Пресв. Дѣвѣ Маріи [ΜΡ ΘΥ], а на оборотѣ изображенъ только крестъ багрянаго цвѣта.

Листокъ 2. На немъ такими же красками написанъ глобусъ, т. е. шаръ земной. На оборотѣ листка нѣтъ ничего. Очертаніе этого глобуса, вставленнаго въ обручъ съ перекрещенными поверхъ его дугами, я отношу ко времени царя Іоанна Палеолога (1437 г.), котораго портретъ помѣщенъ въ рукописи.

Листокъ 3. Тутъ живописно изображенъ царепророкъ Давидъ въ Византійской коронѣ съ двумя висящими у ушей нитями изъ жемчужинъ и драгоцѣнныхъ камней. Концы нитей имѣютъ видъ крестиковъ Въ верхнемъ углу листка виденъ поясный лентъ Богоматери. Предъ нимъ стоитъ Давидъ, и правою рукою съ благословляющимъ нерстосложеніемъ, поднятою немного къ верху, выражаетъ свое молитвенное благоговѣніе, а въ лѣвой держитъ хартію съ словами: ἄκουσον θυγάτηρ, καὶ ἴδε καὶ κλίνον τὸ οὖς σου, т. е. «Слыши, дщи, и виждь и приклони ухо твое». Одежда на немъ — царская.

Листки отъ 4 до 10-го. [=4^a—11^a] Послѣ изображенія Давида слѣдуетъ Псалтирь. Вся она уписана на семи листкахъ (14 страницкахъ) необыкновенно мелкимъ почеркомъ, почти безъ сокращеній, тогда какъ моя Псалтирь 862 года in 8° уписана на 300 листкахъ (600 страницъ). Это — не рукопись, а диво! Листки ея уже прочихъ листовъ на полногты: значить, она принята къ нимъ переплетчикомъ по волѣ владѣльца ея, а до того не входила въ составъ описываемаго манускрипта.

Листки отъ 11 до 36-го [=л. 12^a—29^b]. За этою Псалтирью слѣдуетъ другая. Она другимъ каллиграфомъ уписана на 26 листкахъ весьма мелкимъ почеркомъ, отличимымъ отъ почерка первой Псалтири. Въ ней заглавныя буквы послѣ каждой точки, то лазуревыя, то красныя, въ перемежку. На оборотѣ 26 листка, на одной половинѣ его написано кино-

варью: сколько псалмовъ сочинилъ Давидъ, сколько Асафъ, и проч. [л. 29^b Ὑπόθεσις Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου. Τῆς βιβλίου τῶν ψαλμῶν ἦδε ἂν εἴη ἡ διαίρεσις . . . ὁμοῦ ρν': —]; а на другой половинѣ [л. 29^b] живонисанъ [смотр. табл. 33] Илія пророкъ [ὁ προφήτης Ἰλίας], сидящій въ скамистой пещерѣ и смотрящій па ворона, который принесъ ему мясо въ клювѣ своемъ. [На самомъ дѣлѣ на л. 5^a—29^b есть только одна псалтирь, писанная однимъ писцомъ.]

Листокъ 37 [= л. 30^a]. Послѣ этой Псалтири на нерганиномъ листкѣ съ лица живо написанъ красками ноясной портретъ [смотр. табл. 31] царя Михаила Палеолога [Μιχαὴλ ἐλέω θεοῦ πιστὸς βασιλεὺς Κωνσταντινουπόλεως. καὶ αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος.], а на оборотѣ такой же портретъ [смотр. табл. 32] царя Иоанна Палеолога [+ Ἰωάννης ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς. ὁ, Παλαιολόγος ∴ вырѣзанный почти по контурамъ изъ другой рукописи и наклеенный сюда очень искусно]. Надъ первымъ портретомъ видна стенографическая надпись; но я не могъ разобрать ее даже при помощи увеличительнаго стекла [; кажется, она гласитъ: ἐγὼ ποτε ζῶντος μου τὸν ἄστατον βίον τοῦ [] πρὸς ἄκοσμον ἡρώδημην τρόπον τῶν [] παρον [] οὐκ ἀπεσχόμην κρίνας πρὸς τὴν [] νοῦσι ἔβλεπες τί ἀλλοτρίους ἡμῶν ἐκτόπον τόπους []; καὶ [κτίσ]μασιν αἰσχροῦ γὰρ γάλ[] : —]

На листкѣ 38 съ лица [= 31^a] помѣщена роспись мѣсяцовъ, часовъ отъ 1 до 11-го, и какихъ-то чиселъ, а на оборотѣ [л. 31^b] изображенъ пророкъ Исаія [ὁ Ἠσαΐας προφήτης] въ зеленомъ хитонѣ.

На листкѣ 39, съ лица и на оборотѣ [л. 32^{a-b}], продолжена эта же роспись. Не умѣю объяснить ее.

На листкѣ 40 [= л. 33^{a-b}] помѣщены евангельскія главы и сводные каноны, составленные Евсеиемъ, епископомъ Кесаріи Палестинской (+ 340 г.).

На листкѣ 41, съ лица [= л. 34^a], изображена Пресвятая Дѣва Марія [ΜΡ ΘΓ] безъ младенца Христа, сидящая на скамѣ

и въ ширь простершая ручки свои, а на оборотѣ [= л. 34^b] написанъ Евангелистъ Маттѣй [ὁ ἅγιος Ματθαῖος] обычно.

На 9-ти листкахъ, съ 42 до 50-го [= л. 35^a—43^a] унисано все Евангеліе Маттея, [съ ὑπόθεσις и оглавленіемъ впереди. На л. 43^{a-b} паходятся ὑπόθεσις и оглавленія, а затѣмъ] на оборотѣ 50 листка [= л. 43^b] начинается [и само] Евангеліе Марка.

На листкѣ 51-мъ, съ лица [= л. 44^a], изображены Иоаннъ Предтеча съ крыльями и хартією [на которой слова: μετανοεῖτε ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν], напоминающій пророчество о немъ Малахіи «Се азъ посылаю ангела моего . . .», и подъ нимъ пророкъ Даніилъ, юный, безъ бороды, съ фіаломъ на головѣ въ знаменіе изліянія на него дара Духа Святаго, и съ хартією [на которой слова: λίθος ἐτήθη ἐξ ὄρους ἀκρωγωνίου]; оба они благословляютъ, какъ іереи. А на оборотѣ [= л. 44^b] написанъ Евангелистъ Маркъ [ὁ ἅγιος Μάρκος].

На листкахъ отъ 52 до 55-го [= л. 45^a—48^b, 50^a] продолжается Евангеліе его па четырехъ листкахъ, и предъ самымъ окончаніемъ прерывается вставочнымъ

Листкомъ 56 [= л. 49], на которомъ спереди изображенъ Евангелистъ Лука [ὁ ἅγιος Λουκᾶς], а сзади три отрока въ Вавилонской печи [οἱ ἅγιοι τρεῖς παῖδες], и подъ ними св. Григорій Богословъ [ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος] въ фелонѣ, съ Евангелиемъ, правѣ его св. Иоаннъ Златоустый [ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος] въ саккосѣ съ Евангелиемъ въ рукахъ; волосы на головѣ его острижены на подобіе такъ называемой короны Христовой, или вѣнка съ гугенцомъ [а еще правѣ Иоанна третій святой, тоже въ архіер. облаченіи, вѣроятно, Василій Великій: ликъ и надпись стерлись].

На листкѣ 57, съ лица [= л. 50^a], уписано окончаніе Евангелія Марка [и начата ὑπόθεσις.], а на оборотѣ [она кончена, помѣщено оглавленіе и] начато самое Евангеліе Луки, которое и закончено па слѣдующемъ листкѣ 58 вокругъ [= л. 51^{a-b}]. Это Евангеліе почти все утрачено [; почти все

показалось утраченнымъ потому, что переплетчикомъ перенесено въ другое мѣсто (л. 54^a—61^b) и между лл. 50 и 51 не хватаетъ листовъ (л. 50^b кончается 1,8: τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ θεοῦ κατὰ τὸ ἔθος, а 51^a начин. 22,6с: λέγεις· καὶ παραχρῆμα ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ ἐφώνησεν ἀλέκτωρ. . .).

Далѣ слѣдуетъ [л. 51^b, 53^{a-b}] Евангеліе Іоанна. Предъ началомъ его на листкѣ 59-мъ, съ лица [= л. 52^a], вверху изображены рядомъ апостолы Петръ съ ключами [ὁ ἅγιος Πέτρος], Іаковъ [ὁ ἅγιος Ἰάκωβος], и, кажется, Андрей [надпись и отчасти лѣвъ стерлись], а подъ ними св. Спиридонъ Тримифунтскій святитель [ὁ ἅγιος Σπυρίδων], св. Антоній Великій [ὁ ἅγιος Ἀντώνιος съ хартіей, на которой слова: εἶδον ἐγὼ τὰς παγίδας [] и, кажется, св. Николай Чудотворецъ [надпись стерлась], на оборотѣ же [л. 52^b] написанъ св. Іоаннъ Бого-словъ [ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος] съ ученикомъ его Прохоромъ; [справа въ верхнемъ углу благословляющая десница].

Засимъ на 60 листкѣ [= л. 53^a] читается Евангеліа Іоанна начало [, а продолженіе до конца на лл. 62^a—68^a].

Далѣ на 15 листкахъ, отъ 75 до 89-го [= л. 68^a—83^a] уписаны Дѣянія св. апостоловъ, но такъ, что послѣ первыхъ шести листовъ [съ л. 74^a—125^b] нисалъ уже третій каллиграфъ немного покрупнѣе. Въ концѣ Дѣяній [л. 83^a] онъ приписалъ лазурною краскою:

Χε̄ ὁ εἰς σέ ἐλπίζων, οὐκ ἀποτυγχάνη ποτέ. . .

т. е. «Христе, уповающій на Тебя, не постыдится никогда».

На листкѣ 90-мъ, съ лица [= л. 83^a], окончена книга Дѣяній, а на оборотѣ уписано содержаніе [ὁπόθεσις] посланія къ Римлянамъ.

На листкѣ 91 спереди [= л. 84^a] написаны рядомъ св. мученики Димитрій [ὁ ἅγιος Δημήτριος], Георгій [ὁ ἅγιος Γεώργιος] и Меркурій [ὁ ἅγιος Μερκούριος], а подъ ними Теодоръ Стратилатъ [ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στρατηλάτης], архидиаконъ Стефанъ [ὁ ἅγιος Στέφανος] и Теодоръ Тиронъ [ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Τύρων], сзади же [= л. 84^b] св. апостолъ Па-

вель [ὁ ἅγιος Παῦλος], стоящій. Съ правой стороны его у ногъ виденъ мечъ, воткнутый въ землю.

Засимъ на 6-ти листкахъ, съ 92 до 97-го [= лл. 85^a—90^b], уписано все посланіе къ Римлянамъ.

Потомъ на 9 листкахъ, съ 98 до 106-го [= лл. 90^b—100^b], уписаны оба посланія къ Коринѳянамъ.

Далѣ на 26 листкахъ, съ 107 до 132-го [= лл. 100^b—125^b], уписаны прочія посланія Павла [къ Гал., Ефес., Филипп., Колосс., Фессал. оба, Тимоѳ. оба, Титу, Филип. и Евр.] и всѣ посланія соборныя. На оборотѣ 132-го листка [= л. 125^b] изображено осызаніе Θомы. [Между лл. 122 и 123 вырванъ 1 л., отъ чего II посл. Петра обрыв. словами 1,10: τὴν κλήσιν καὶ ἐκλογήν, а I посл. Іоанна начин. со словъ 1,6: [περιπα]-τοῦμεν. ψευδοῦμεθα. . .]

Наконецъ, на 6 листкахъ, съ 133 до 138-го, рукою второго каллиграфа написаны извлеченія изъ твореній св. Отцовъ и между ними Анастасія Синаита, акакистъ Богоматери и Ей же канонъ: «Отверзу уста моя. . .» [А именно:

1) л. 126^a Τοῦ ὁσίου Ἰωάννου πρεσβυτέρου Δαμασκηνοῦ: —

2) л. 126^a Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ:

Ἔστι δὲ δαίμοσι μνησικακῶν ἀνθρώποις. . .

Σωκράτης: — Πρίονα τῆς ψυχῆς λέγει τὸν φθόνον: —

3) л. 126^a Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀναστασίου τοῦ Σινᾶ ὄρου: —

Οὔτε γὰρ σῶμα ψυχῆς ἔρημον. . .

4) лл. 27^a—130^a Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀναστασίου τοῦ Σινᾶ ὄρου ἐρμηνεία εἰς τὸν ς' ψαλμὸν: —

5) л. 130^a—131^a Κοντάκιον τοῦ ἀκαθίστου τῆς θεοτόκου: —

ἦχος πλάγιος δ'. Τῆ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ. . . ἀνώμ-φευτε: —

Οἱ οἶκοι οἱ κδ': —

α'. Ἄγγελος πρωτοστάτης. . .

6) л. 131^a Στιχηρά τινα τοῦ ἀσώτου: —

ἤχος α'. Εἰς ἀναμάτητον . . .

ἤχος β'. Ὡ πόσων ἀγαθῶν . . .

7) л. 131^{a-b} Κανὼν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου τῆς ἀκαθίστου: —

φῶδῃ α'. ἤχος δ'. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου . . .

8) л. 131^b Στίχοι τοῦ Λογοθέτου κοροῦ Συμεῶν κατὰ ἀλφάβητον: —

Ἀπὸ βλεφάρων δάκρυα . . . σῶσον ὡς οἶδας σῶσον: —

На оборотѣ 138 листка [= л. 131^b] въ концѣ синюю краскою рриснано:

Ἔτους ρςψν'. Θεόδωρος ἀναγνώστης ἀμαρτωλὸς ὁ Τριχᾶς.

Листки 139 [= л. 132] и 140-й [= л. 133] съ живописью взяты изъ другой какой либо рукописи и пришиты неренлетчикомъ. На одномъ изъ нихъ, съ лица, красками написана рука, держащая скипетръ [съ подписью τῆς βασιλεῖς-σ[ης]], а на оборотѣ изображены Константинъ [ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος] и Елена [ἡ ἁγία Ἐλένη] держащiе крестъ; на другомъ листкѣ спереди — Византiйскiй двуглавый орелъ съ однопочерковымъ именемъ Иоанна Палеолога, а сзади поклоненiе волхвовъ [смотри. табл. 34].

Вся эта рукопись написана такъ мелко и такъ сокращенно подѣ титлами, что читать ее весьма трудно. Нѣсколько жевсисвухъ изображенiй, номѣщенпыхъ въ ней, отподоблены спутникомъ моимъ Петромъ Соловьевымъ чрезъ прозрачную бумагу, но по недостатку времени не раскрашены, кромѣ портретовъ Михаила и Иоанна Палеологовъ и кромѣ глобуса и скипетра Визант. орла и руки со скипетромъ, кои разрисованы красками точь въ точь. Смотри эти изображенiя въ моемъ собранiи образцовъ книжной живописи съ 8-го вѣка до 16-го [среди снимковъ Порфирiя въ Имп. Публ. Библ. карт. 2 табл. 30—35 и карт. 3 табл. 12]. А образчикъ почерка первой вышепомянутой Псалтири смотри въ моемъ собранiи образцовъ древней греческой письменности [но въ собранiи ен. Порфирiя Имп. Публ. Библ. и Имн. Академiи Наукъ не находится].

[Описанiе миниатюръ ¹⁾] изъ рукописнаго сборника, составленнаго ранѣе 1242 года и хранящагося въ ризницѣ Синайскаго подворья въ Каирѣ.

1. Поклоненiе волхвовъ. Бож. Мат.: покровъ красный; башмачекъ красный, платокъ на шеѣ желтый. Вѣнецъ чернаго волхва бурый; сосудъ въ его рукѣ—темножелтый; антери красный; плащъ темпозеленый. У задпяго: напка желтая; плащъ красный; отворотъ плаща равный шалкѣ; антери свѣтлоспiй. . . Что на колѣняхъ: верхнiя одежды, какъ латы, темножелтыя; нижнiя красныя; сапоги черныя; платъ бѣлый. . . Св. Иосифъ—сѣдъ; что на колѣняхъ—сѣдъ; стоящiй—чернь; заднiй рыжiй. Плате св. Иосифа: плащъ желтъ, антери свѣтлоспiй. Такое же антери у Б. Матери.

2. Божiя Матерь. Антери свѣтлоголубой, покровъ красный; престолъ темножелтый; башмачки красныя; фонъ темнозеленый.

3. Св. Илiя. Борода и волосы сѣдые; шуба красно-темная; нижняя голубая; лицо красно, съ глубокими тѣнями. Пещера темна, унизана плушомъ; тѣнь камней черна; свѣтъ бѣлый и голубой. Надъ пещерою и подъ пещерою — зелень.

4. Св. Стефанъ. Стихаръ бѣлый; орарь красный; рубашка фиолетовая.

5. Царскiй скинетръ. Запястье золотое; скипетръ вызолоченный, съ бѣлымъ крестомъ; складки на рукавѣ вызолочены. Поле голубое.

6. Михаилъ Палеологъ. Всѣ краски гуще, но чище; лицо черное съ румянцемъ; волосы черныя; носъ и ротъ исправнѣе; по носу бѣлая линiя. Буквы красныя, пейзажъ темнѣе.

№ 72.

Καὶνὴ Διαθήκη, на пергаминѣ in 4°. Полная рукопись.

[¹⁾ На особомъ листѣ, рукою не Порфирiя, но съ его поправками.]

№ 73.

Въ библиотекѣ Синаеджуванійскаго подворья въ Каирѣ.

Καινή Διαθήκη, Новый Завѣтъ, на пергаинѣ въ 12-го долю листа, съ неудачными изображениями евангелистовъ, написанъ въ XIII [судя по отрывку Имп. Публ. Библиотеки, скорѣе въ XI—XII] вѣкѣ очень мелкимъ, но красивымъ почеркомъ для домашняго чтенія. Но кто-то впослѣдствіи приписалъ суриковою краскою зачала церковныхъ чтеній. Эта рукопись перебѣлена съ изданія ученаго.

Мои замѣтки:

— Тутъ въ Евангеліяхъ, Матѳея 2600 стиховъ, Марка 1600, Луки стихи не показаны, Іоанна 2300.

— Дѣянія и посланія апостольскія, на верхнихъ поляхъ рукописи, испещрены оглавленіями, напр., въ Дѣяніяхъ:

Α. + Περὶ τῆς ἐξανάστασως, διδασκαλίας Χριστοῦ καὶ ὁπτασίας πρὸς τοὺς μαθητάς, καὶ περὶ ἐπαγγελίας τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος δωρεᾶς τε καὶ τρόπου τῆς ἀναλήψεως τοῦ Θεοῦ, καὶ περὶ τῆς ἐνδόξου καὶ δευτέρας αὐτοῦ παρουσίας.

Β. + Πέτρου διάλογος πρὸς τοὺς μαθητευθέντας περὶ θανάτου καὶ ἀποβολῆς Ἰουδα τοῦ προδότου.

Γ. + Περὶ θείας τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπιφοιτήσεως ἐν ἡμέρᾳ πεντηκοστῆς γενομένης εἰς τοὺς πιστεύσαντας.

Δ. + Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ θεραπείας τοῦ ἐκ γενετῆς χολοῦ, Πέτρου τε κατηχήσεως ἐλεγκτικῆς.

Ε. + Περὶ ὁμοφύχων καὶ καθολικῆς κοινωνίας τῶν πιστευσάντων.

Η. + Ἰουδαίων ἐπανάστασις καὶ συκοφαντία κατὰ Στεφάνου, αὐτοῦ δὲ δημηγορία περὶ τῆς πρὸς Ἀβραάμ διαθήκης τοῦ Θεοῦ καὶ περὶ τῶν ἑβ' πατριαρχῶν.

Θ. + Περὶ διωγμοῦ ἐκκλησίας καὶ ταφῆς Στεφάνου.

Μ. + Περὶ διαλέξεως Παύλου τῆς πρὸς τοὺς ἐν Ῥώμῃ Ἰουδαίους (это послѣдняя глава).

— За Дѣяніями слѣдуютъ соборныя посланія съ оглавленіями на поляхъ:

Ἰακώβου ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολικὴ Στίχοι 242.

Πέτρου ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολικὴ α' ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης. Στίχοι 236.

Ο ВТОРОМЪ ПОСЛАНІИ ЕГО НИЧЕГО ПОДОБНАГО НЕ СКАЗАНО.

Ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ ἐπιστολὴ α' ἐγράφη ἀπὸ Ἐφέσου Στίχοι 274.

Ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ ἐπιστολὴ β' ἐγράφη ἀπὸ Ἐφέσου. Στίχοι 30.

Ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ ἐπιστολὴ γ' ἐγράφη ἀπὸ Ἐφέσου. Στίχοι 32.

№ 1. Имп. Публ. Библи. 320
(къ № 73).

Ο посланία Ιуды ничего подобнаго не сказано.

— Послѣ этихъ соборныхъ посланій слѣдуетъ

+ Πρόλογος Παύλου ἀποστόλου προτασσόμενος τῆς βίβλου: — на 4^{1/2} страницѣхъ γυбристаго письма:

«Τὸ φιλομαθὲς καὶ σπουδαῖον ἀγάμενος τῆς σῆς ἀγάπης, πάτερ τιμώτατε, αἰδοῖ τε καὶ πειθοῖ εἶκων' στενωπῷ τινι καὶ παρεισδύσει τῆς ἱστορίας ἐμαυτὸν ἐπαφῆκα. τόνδε (τόν) πρόλογον τῆς Παύλου πραγματείας συγγράφαι . . .

Смотри этотъ прологъ александрийскаго диакона Евθαμία въ моемъ собраніи греч. почерковъ въ подлинникѣ [пять листовъ въ собраніи ен. Порфирія Имп. Публ. Библ. 320; размѣръ: 152×125; 104×87; по 33 строки].

+ Πρὸς Ῥωμαίους· ἐγράφη ἀπὸ Κορινθίου διὰ Φοίβης τῆς διακόνου. Στίχοι 3020.

+ Πρὸς Κορινθίους α'· ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων διὰ Στεφανᾶ καὶ Φορτυνάτου καὶ Ἀχαΐκου καὶ Τιμοθέου. Στίχοι 870.

+ Πρὸς Κορινθίους β'· ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων διὰ Τίτου καὶ Λουκᾶ. Στίχοι 590.

Предъ посланиемъ въ Галатамъ написано: Αὕτη ἡ ἐπιστολὴ ὑποδιαιρέσεις τῶν ἐν αὐτῇ κεφαλαίων οὐκ ἔχει· διὰ τοῦτο οὐδὲ ἀριθμὸν διὰ κινναβάρεως ἔχει γεγραμμένον.

+ Πρὸς Γαλάτας· ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης. Στίχοι 293.

+ Πρὸς Ἐφεσίους· ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης. Στίχοι 312.

+ Πρὸς Φιλιππισίους ἀπὸ Ῥώμης δι' Ἐπαφροδίτου. Στίχοι 208 или 250.

+ Πρὸς Κολοσσαεῖς ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ καὶ Ὀνησίμου. Στίχοι 208 или 250.

+ Πρὸς Θεσσαλονικεῖς α' ἀπὸ Ἀθηνῶν. Στίχοι 193.

+ » » β' ἀπὸ Ἀθηνῶν. Στίχοι 106.

+ Πρὸς Τιμόθεον α'· ἐγράφη ἀπὸ Λαοδικείας, ἣτις ἐστὶν μητρόπολις Φρυγίας τῆς Καπατιανῆς. Στίχοι 230.

+ Πρὸς Τιμόθεον, β', τῆς Ἐφεσίου ἐκκλησίας ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα· ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης, ὅτε ἐκ δευτέρου παρέστη Παῦλος τῷ καίσαρι Ῥώμης Νέρωνι. Στίχοι 172.

+ Πρὸς Τίτον τῆς Κρήτης ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα· ἐγράφη ἀπὸ Νικοπόλεως τῆς Μακεδονίας. Στίχοι 97.

+ Πρὸς Φιλήμονα· ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Ὀνησίμου οἰκέτου. Στίχοι 39.

+ Πρὸς Ἑβραίους· ἐγράφη ἀπὸ Ἰταλίας διὰ Τιμοθέου.
Ὁμοῦ πάντες στίχοι 5348.

— Αποκαλιπсиса нѣтъ и не было. — Въ концѣ приписано:

+ Ὡς ἡδὺς τοῖς πλέουσιν ὁ εὐδῖος λιμῆν,
Ὡτως καὶ τοῖς γράφουσιν ὁ ἔσχατος στίχος.

+ Ἰωαννιχοῦ μοναχοῦ
(тою же рукою).

Во всей этой рукописи, на поляхъ ея, приписано, изъ каковой ветхозавѣтной книги приведены изреченія или пророчества; напр.:

ΜΓ' φαλμοῦ. — Καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρρεσεν, ἀλλὰ καθὼς γέγραπται· «Οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσαν ἐπ' ἐμέ». (Въ концѣ посланія къ Римлянамъ.)

Любопытно бы прослѣдить всѣ эти цитаты. Но у меня нѣтъ времени. Господи! Дай мнѣ вѣчность на землѣ.

Четвероевангеліе, [хорошей сохранности А] въ четвертую долю листа (in 4°) [190×130; 134×83; по 25 строкъ],

на пергаментѣ [л. 208 А], писано по заказу Θεοδώρα магистра чмата и епопта Колоніи господина Гавры [о немъ замѣтка А. И. Пападопуло-Κεραμεвса въ Виз. Врем., 1905, XII, 132—127] и супруги его Ирипы въ маѣ мѣсяцѣ 6575 = 1067 года, когда индиктъ былъ 5-й, въ царствованіе самодержца Ромеевъ Константина Дукки. Это видно изъ слѣдующей приписки на немъ:

Ἐτελειώθη . . . ἐξ ἐπιτροπῆς Θεοδώρου μεγάλου ὀπάτου καὶ τ' ἐπόπτου [τοποτηρητοῦ Α] Κολωνείας τοῦ Γαβρᾶ καὶ τῆς αὐτοῦ συνεύου Εἰρήνης, μηνὶ μαΐῳ ἰνδικτιῶνος ε' ἔτους ρφοε', ἐπὶ βασιλείῳς ἀτοκράτορος Ῥωμαίων Κωνσταντίνου τοῦ Δοῦκα.

[писецъ — Ζαχαρίας ὁ Πραϊτωριώτης Α].

Въ этой рукописи помѣщены живописныя, современные, изображенія [евангелистовъ Марка, Луки и Иоанна А] и другія [одно изъ которыхъ смотр. на табл. 37; образчикъ же начерка на табл. 53].

Эту рукопись видѣлъ и отмѣтилъ мой іеромонахъ Теофанъ, а не я. [Значить, Теофаномъ взяты изъ нея три листа, находящіеся теперь въ собраніи еп. Порфирія Имн. Публ. Библ. 291.] [Въ срединѣ евангелія отъ Иоанна пропали двѣ тетради, а въ началѣ отъ Маттея изображеніе этого евангелиста А.] [Въ настоящее время подъ

№ 172

находится въ библиотекѣ совершенно другой списокъ Четвероевангелія, а не тотъ, который былъ извѣстенъ арх. Антонину, и нужно думать, что замѣна произведена до времени составленія *Гардтаузенемъ* каталога и до посѣщенія Синая Н. П. Кондаковымъ: оба изслѣдователя не оставили бы безъ вниманія столь замѣчательную рукопись, между тѣмъ какъ замѣнившая ее не представляетъ ничего особеннаго. Она пергамептная, X—XI вѣка, лл. 291 (115×100; 84×65) по 19 строкъ; тетради α'—λγ' позднѣйшей нумераціи (въ λγ' только 5 лл., такъ какъ послѣдніе 2 вырѣзаны); есть заставки и инициалы.

Л. 1^а пустой;

лл. 1^б—2^а Ὑπόθεσις τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου:—
Κατὰ Ματθαῖον . . .

лл. 2^а—5^б Τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια:—
съ указателемъ евангельскихъ чтеній, и затѣмъ съ л. 6^а самое евангеліе отъ Маттея;

и такъ для каждаго слѣдующаго евангелиста.

Л. 291^б обрыв. на словахъ Иоанна 21,19: . . . εἶπε σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν θεὸν. καὶ τοῦ].

№ 75 (152).

Τετραεὐάγγελον, 1346 года, [лл. 489] на пергаментѣ [250×199; 160×120] съ изображеніями четырехъ евангелистовъ. Ихъ благословляетъ І. Христосъ, какъ священникъ діакона, когда сей принимаетъ отъ него Евангеліе для чтенія. Евангелисты наклонены.

[Впереди

лл. 5^а—12^а Δήλωσις ἐκκλησιαστικῆς τάξεως τῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν λεγομένων εὐαγγελίων . . .

лл. 1^б—4^б пустые, приготовленные, вѣроятно, для обычныхъ арокъ съ таблицами; но только на л. 1^а начата одна для Δήλωσις.

[Запись:]

Ἐτελειώθη ἡ παρούσα βίβλος τοῦ ἁγίου τετραεὐαγγέλου, διὰ χειρὸς ἐμοῦ Γεωργίου τοῦ Γαλησιώτου ἐξ ἐπιταγῆς τοῦ περιποδήτου θεοῦ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως, πανυπερσεβάστου, κυροῦ Ἰσαακίου Παλαιολόγου τοῦ Ἀσάν κατὰ μῆνα αὐγουστον τῆς τεσσαρεσκαίδεκάτης ἰνδικτιῶνος τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ τετάρτου ἔτους:—

№ 76 (201).

Τετραεὐάγγελον, 1243 [1244 А и Г] года на пергаментѣ [лл. 127 А] [265×165, съ записью]:

Ἐτελειώθη σὺν θεῷ τὸ παρὸν τετραεὐάγγελον διὰ χειρὸς Ἰακώβου μοναχοῦ, συνδρομῆ δὲ καὶ πόνοϋ Νείλου μοναχοῦ.

οἱ ἀναγινώσκοντες εὐχεσθε ἀμφοτέρους διὰ τὸν κύριον + ἐγράφει
 δὲ ἐν ἔτει τῷ ςψνβ' 1) ἰνδικτιῶνος α' + μὴν ἰαννουαρίῳ κα' +
 δόξα ὁ θεός. δόξα ὁ θεός. δόξα ὁ θεός.

[Образчикъ почерка на табл. 66; одинъ листъ въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. 396].

№ 77 (169).

Τετραεὐάγγελον, 1247 года, на пергаментѣ [л. 118 A] in
 4° [220×160 P'] [съ записью]:

Ἐγράφη . . . μηνὶ αὐγούστῳ τοῦ ἔτους ςψνε'
 [писецъ Βασίλειος υἱὸς τοῦ πατρὸς Καφοριάκου.

Текстъ обрывается на словахъ Іоанна 11,51 . . . τοῦτο
 δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν. ἀλλὰ ἄρ Α].

Смотри у меня почеркъ этой рукописи [табл. 68; одинъ
 листъ въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. 308].

№ 78.

Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, на пергаментѣ in folio, писано
 красиво буквами, похожими на церковнославянскія. Писецъ
 отмѣтилъ тутъ мѣсяць, день и часъ, въ который кончилъ
 переписку сего Евангелія, а года не прописалъ. Каковъ? Ну,
 кто же скажетъ ему, спасибо?

[Теперь это Евангеліе находится въ двухъ мѣстахъ: часть
 (л. 99, разм.: 300×235, 208×130), содержащая еванге-
 лія отъ Матѳея и Іоанна, въ Имп. Публ. Библ. 33, а часть
 (л. 158), содержащая евангелія отъ Марка и отъ Луки, въ
 Оксфордской Bodleian. Misc. graec. 313; снимокъ съ л. 119^a въ
 изд. Palaeographical Society II ser., vol. I. London 1884—
 94, plate 7. Въ Имп. Публ. Библ. 33 на л. 51^b занесъ:

Τετέλεσται ἀγαπητὲ ὁ κύριε Ματθαῖος ὁ εὐαγγελιστὴς μηνὶ
 αὐγούστῳ ε'.

[1] Здѣсь буква ς написана ч, очень сходно съ а, потому что и въ дру-
 гихъ мѣстахъ ρ-ск то же написаніе β. Вѣроятно предположить ошибку
 въ годѣ, чѣмъ въ индиктѣ.]

а на л. 99^a другая:

Ἐτελειώθη ἡ δέλτος αὐτῆ μηνὶ νοεμβρίῳ κζ' ἰνδικτιῶνος η'
 ἡμέρα ε' ὥρα β'.

Рукопись по почерку, несомнѣнно, VIII вѣка и потому
 можетъ быть отнесена къ 710 или 755 году.]

Въ придѣлѣ Сергія и Вакха на святомъ пре-
 столѣ лежатъ три рукописныя Четвероевангелія:

№ 79.

— 1) Τετραεὐάγγελον, на пергаментѣ in 4°, IX или X вѣка,
 съ краткими предисловіями Козмы Индоплатателя предъ каж-
 дымъ Евангелистомъ. Въ каждомъ предисловіи кратко гово-
 рится о самомъ Евангелистѣ и о содержаніи Евангелія его.
 Напр.: Евангелистъ Матѳеѣй написалъ свое Евангеліе но-еврей-
 ски, а Іоаннъ Богословъ перевелъ его но-гречески.

№ 80.

— 2) Τετραεὐάγγελον, на пергаментѣ in 4°, IX или X вѣка,
 написано превосходнымъ мелкимъ почеркомъ. Перенлетъ его
 обложенъ пергаментнымъ листомъ, на которомъ унциальными
 буквами написанъ отрывокъ изъ Ветхаго Заветъа.

№ 81.

— 3) Τετραεὐάγγελον, на пергаментѣ, in folio. Рукопись
 древняя.

№ 82.

Τετραεὐάγγελον, на пергаментѣ in 4°.

№ 83.

Τετραεὐάγγελον, на пергаментѣ in 8°, съ изображеніями Еван-
 гелистовъ, кои однако стерлись. Въ концѣ помѣщено указа-
 ніе евангельскихъ чтеній въ недѣльные и праздничные дни.

№ 84.

Τετραευάγγελον, на пергаμινѣ in 8°. Рукопись древняя.

№. 85 (175).

Τετραευάγγελον, [XII—XIII вѣка, лл. 322] [XI в., лл. 324 A] на пергаμινѣ in folio minori [250 × 180, 165 × 110; тетради α'—λθ'], написано монахомъ Арсеніемъ Μετολιγονκονισомъ [съ л. 4 до 319.

Лл. 1 и 322 пyстые при переплетѣ.

1) Лл. 2—3, 320—321 изъ какой-то р-си X—XI в. при переплетѣ: на лл. 2^a—3^b

Ὁ θεῖος πόθος προσαναφλέγων τὴν καρδίαν
σου θεῖω ὀροσισμῷ σε ἔνδοξε
.
Κυοφόρον σε κόρη ὡς ἐθεάσατο Ἑλισάβετ
δεσπότην: —

на лл. 320^a—321^b

πρόδρομος τοῦ φυτουργοῦ τοῦ παντός μολοῦντι ἔνδον τοῦ ἱεροῦ καὶ τὰς νομί (обрыв.).

2) Лл. 4^a—5^b (для заглавія оставлены 2 строки) предисловіе Κοσмы Индикоплевста къ евангелію отъ Матθεя: Ἦλθομεν λοιπὸν καὶ ἐπὶ τοὺς εὐαγγελιστὰς καὶ ἀποστόλους καὶ δεῖξωμεν καὶ αὐτοὺς συμφώνως τοῖς παλαιοῖς . . . καὶ προκαταγγείλαντι περὶ τούτων θεῶ καὶ νῦν πληρώσαντι καὶ πληροῦντι. ἀμήν:—

3) Занисъ:

ἀρσέ
νηος μοναχὸς ὁ μετ ο
λήγον κό
νης +
+ ὅσοι ἀναγινώσεται τὴν βίβλον ταύτην
εὐξασθαι ὑπὲρ τὸν γράψαντα.

4) Лл. 6^a—7^a Τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια:—
всего 5θ'; затѣмъ

лл. 8^a—93^a + Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον +
лл. 93^b—94^a Τοῦ κατὰ Μάρκον εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια:—
всего μθ'; затѣмъ

лл. 95^a—150^a + Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον
лл. 150^b—151^b Τοῦ κατὰ (Λουκᾶν) εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια:
всего 83; затѣмъ

лл. 152^a—246^b + Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν *
лл. 247^a Τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια:—
всего ιθ'; затѣмъ

(л. 247^b пyстой)

лл. 248^a—311^b + Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην *

5) Занисъ на л. 311^b:

ἀρσένιος
μοναχὸς ὁ μετα
λύγων
κόνης +

+ ἀναξ ἄναρχε υἱὲ θεοῦ λόγε· σκέπαι φροῦ
ρη φύλαττε τὸν γράψαντα τὴν δέλταν ταύτην.

6) Лл. 312^a—315^b Ἐκλογάδην τῶν δ' εὐαγγελιστῶν διὰ τε τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους τὴν περικοπὴν ἐκάστου εὐαγγελιστοῦ, ἅμα δὲ καὶ τὴν τῶν κεφαλαίων παρασημείωσιν ἀκριβῶς διαγορευόν. περιέχει δὲ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ· Τῷ ἁγίῳ πάσχα, τελειοῦν ἐν τῷ μηνολογίῳ:—

7) Лл. 315^b—319^b Συναξάριον σὺν θεῷ ἀρχόμενον ἀπὸ μηνὸς Σεπτεμβρίου μέχρι μηνὸς αὐγούστου ἔλου.

л. 319^b осталась еще пyстое мѣсто (большая часть страницы).

8) На л. 319^b приписка 1281 года:

الى
كانت نياحة انبا يوحنا يوم السبت
الرابع من كانون الثاني من سنة ستة
الف وسبع مائة + لابينا ادم عليه
+

السلام الرب ينسح نفسه ويغفر خطاياها
 امين : μὴν : ψπθ : Δ' .
 tānδārios : Δ' .

т. е. «Было упокоение аввы Иоанна в субботу в четвертый день месяца II кануна в 6789 году отца нашего Адама (миръ съ нимъ!). Господь да упокоитъ душу его и да проститъ его грѣхи. ψπθ' μὴν ἰαννουάριος δ'».

Никакихъ imagines evangelistarum нѣтъ и не было!]

№ 86.

Ⲙ

Τετραεὐάγγελον, Четвероевангеліе на пергаментѣ in 4°, списанное в X вѣкѣ съ древнихъ іерусалимскихъ списковъ. В этой рукописи буква β писана вотъ такъ, а: это — признакъ появления рукописи ранѣе XI вѣка. В концѣ ея помѣщенъ

Κανονάριον συνάξεων καὶ ἑορτῶν καὶ μνημῶν τῶν ἁγίων
 ἔχον πάσαν ἀκολουθίαν.

Смотри этотъ Канонарій въ моемъ собраніи древнихъ мѣсяцеслововъ подъ буквою Ⲙ [въ бумагахъ Порфирія Имп. Академіи Наукъ № 130 лл. 112—123]

№ 87.

Ⲛ

Τετραεὐάγγελον, Четвероевангеліе на пергаментѣ in 4°, переписанное съ древнихъ іерусалимскихъ списковъ в X или XI вѣкѣ. В началѣ этой рукописи помѣщены разныя статьи, напр: кратчайшія жизнеописанія всѣхъ пророковъ, разъясненіе родословія І. Христа по сказаніямъ евангелистовъ Матѳея и Луки, порядокъ службы отъ дня Пасхи и проч. В концѣ Евангелія Матѳея приписано крупными Александрійскими буквами, и черезъ строку греческими [сравн. кальку съ «почерка евангелія іерусалимскаго № 2 на Синаѣ X вѣка» вѣ

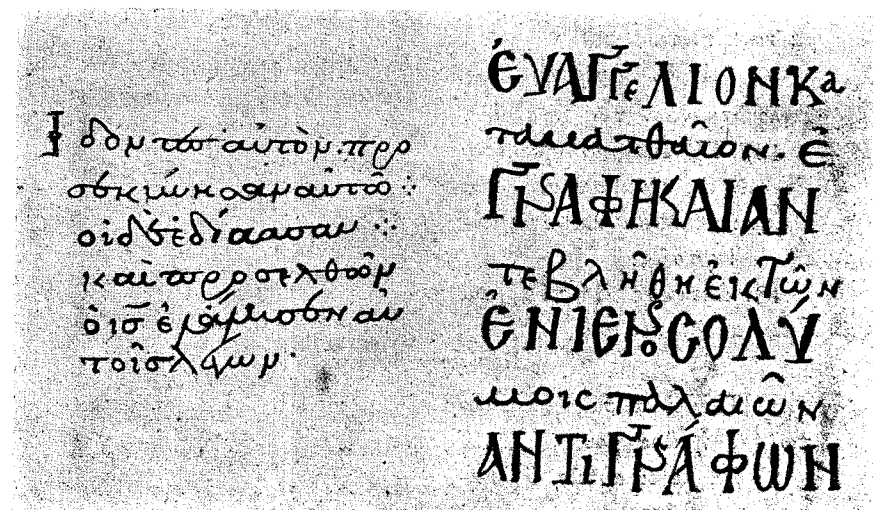
собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. картонъ 1 на листѣ 9-мъ]:

Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον ἐγράφη καὶ ἀντεβλήθη ἐκ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις παλαιῶν ἀντιγράφων, τῶν ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει ἀποκειμένων, ἐν στίχοις ἄβφιδ', κεφαλαίοις τνε'.

[и на л. 25-мъ другую, данную на снимкѣ № 1 въ Перв. пут. на Аѳонѣ, ч. III отд. I.]

Въ концѣ Евангелія Марка приписано:

Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον ἐγράφη καὶ ἀντεβλήθη ὁμοίως ἐκ τῶν ἐσπουδασμένων, ἐν στίχοις ἀφτ', κεφαλαίοις αλζ'.

№ 2.

Имп. Публ. Библ. калька Порф. карт. 1 л. 9
 (къ № 87).

Подобныя приписки читаются и въ концѣ Евангелій Луки и Иоанна. На нижнихъ поляхъ всей этой рукописи намѣчены буквенными цифрами такъ называемые каноны Евсевія, яенѣе сказать, сходныя повѣствованія всѣхъ четырехъ Евангелистовъ. В концѣ ея написанъ мѣсяцесловъ съ показаніемъ Евангельскихъ чтеній, прокимновъ, предпраздниковъ и проч.; смотри его въ моемъ собраніи древнихъ мѣсяцеслововъ подъ

буквою \beth [въ бумагахъ еп. Порфирія Имп. Академіи Наукъ № 130 л. 124—129].

Разночтенія Евангелія Іоанна въ двухъ Синайскихъ рукописяхъ, X и XI вѣка, переписанныхъ съ древнихъ Іерусалимскихъ манускриптовъ:

\aleph	\beth
Κεφάλαιον α΄.	
28) Ταῦτα ἐν Βηθεσβαρᾶ ἐγένοντο . . .	idem.
33) Ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃ τὸ πνεῦμα καταβαῖνον.	idem.
40) Ἦν δὲ Ἀνδρέας . . . ἀκολουθησάντων τῷ Ἰησοῦ.	idem.
43) Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ εὐρίσκει Φίλιππον· καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.	idem.
48) ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· πρὸ τοῦ . . .	idem.
Κεφάλαιον β΄.	
4) Τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι. οὐπω ἤκε ἡ ὥρα μου.	οὐπω ἤκει . . .
8) καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀντλήσατε . . .	γεμίσατε τὰς ὑδρίας.
17) ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεται με.	idem.
23) . . . ἐν τῇ ἑορτῇ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα, ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων.	ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων не читается.
Κεφάλαιον γ΄.	
2) ἦλθεν πρὸς αὐτὸν νυκτός . . .	idem.

\aleph	\beth
5) ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι· ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος, οὐ δύναται . . .	— ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι· ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ δύναται . . .
13) Καὶ οὐδεὶς ἀνέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ.	— Καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν . . .
На полѣ замѣчено: ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ οὐ κεῖται ἐντισὶν ἀντιγράφοις Ἱεροσολύμων. Ἀπολιναρίου κεῖται [= κείμενον?].	Такого замѣчания нѣтъ здѣсь.
19) . . . τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς. ἦν γὰρ αὐτῶν πονηρὰ τὰ ἔργα.	idem.
20) . . . καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς. ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ. ὅτι πονηρὰ ἐστίν.	idem.
25) ἐγένετο οὖν συζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν . . .	— ἐγένετο οὖν ζήτησις . . .
26) Ἴδε οὗτος βαπτίζει καὶ πλείονας ποιεῖ μαθητάς.	— Ἴδε οὗτος βαπτίζει, καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν . . .
32—33) καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει, ὁ λαμβάνων αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν . . .	idem.
Κεφάλαιον δ΄.	
7) ἔρχεται τις γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας . . .	— ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας . . .
22) . . . ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν.	idem.
На полѣ замѣчено: «ἐκ τοῦ μονογενοῦς ἐστὶν ἐν ἄλλῳ χειρογράφῳ».	Такого замѣчания нѣтъ здѣсь.

ⲛ

Ⲛ

41) καὶ πολλῶ πλείους ἐπί-
στευσαν εἰς αὐτὸν διὰ τὸν
λόγον αὐτοῦ.

idem.

42) .. αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν — παρ' αὐτοῦ нечитается здѣсь.
παρ' αὐτοῦ καὶ οἶδαμεν...

Κεφάλαιον ε'.

4) ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν... —
καὶ ἔταρα ἄσσετο τὸ ὕδωρ...

idem.

Однако весь этотъ стихъ
обозначенъ скобками: ≡

30) Οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ
ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμ-
φαντός με.

— Οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ
ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμ-
φαντός με. Τοῦτο δέ ἐστίν τὸ
θέλημα τοῦ πέμφαντός με πα-
τρός, ἵνα πᾶν ὃ δεδωκέν μοι,
μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλ'
ἀναστήσω αὐτὸ τῇ ἐσχάτῃ
ἡμέρᾳ.

На полѣ написано иначе:

Тоῦτο δὲ ἐστίν τὸ θέλημα
τοῦ πέμφαντός με, ἵνα πᾶς ὃ
θεωρῶν τὸν οἶδν καὶ πιστεύων
εἰς αὐτόν, ἔχει ζωὴν αἰώνιον,
καὶ ἀναστήσω αὐτόν ἐγὼ τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

31) Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ
ἐμαυτοῦ, παρ' ὁμῶν ἢ μαρ-
τυρία μου...

— idem.

παρ' ὁμῶν, нѣтъ.

43) ἐγὼ ἐξελέλυθα ἐν τῷ
ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου...

— ἐγὼ ἐλήλυθα...

Κεφάλαιον ς'.

12—13) λέγει τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ· ἀναγάγετε τὰ πε-

— λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐ-
τοῦ· συναγάγετε τὰ περισεύ-

ⲛ

Ⲛ

ρισεύματα καὶ κλάσματα, ἵνα σάντα κλάσματα ἵνα μὴ τί ἀπό-
μῆ τι ἀπομένῃται ληται
. . . καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κο-
φίνους.

На полѣ приписано: ἦν δὲ
καὶ τὸ «Ἰουδα κατὰ κρίμα
τὸ γινόμενον, οὕτω τῶν βᾶ-
στάζοντι τὸν κόφινον».

— idem.
. βαστάζων τὸν κό-
φινον.

16) ὡς δὲ ὀψίας ἐγένετο, κα-
τέβησαν.

— ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο.

58) ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρ-
τον, ζήσσει εἰς τὸν αἰῶνα.

— idem.

60) σκληρός ἐστίν οὗτος ὁ
λόγος.

— idem.

На полѣ: δυσπαράδεκτος.

На полѣ: δυσπαράδεκτος.

70) ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶ-
πεν αὐτοῖς: οὐκ ἐγὼ ἐξελεξάμην
τοὺς δώδεκα.

— ἀπεκρίθη αὐτοῖς: οὐκ ἐγὼ
τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην.

Κεφάλαιον ζ'.

35) Ποῦ οὗτος μέλλει πορεύ-
εσθαι, ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὐρήσο-
μεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν δια-
σποράν.

— idem.

На полѣ замѣчено: οὐ κεῖ-
ται ἐν τοῖς ἀρχαίοις. κεῖται [≡
κείμενον?] Ἀπολιναρίου.

Такой замѣтки нѣтъ здѣсь.

52—53) ὅτι ὁ προφήτης ἐκ
τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγείρεται.
καὶ ἀπῆλθον ἕκαστος.

—
. . . οὐκ ἐγήγερται.
.

Κεφάλαιον η'.

3—11) Все сказаніе Евангелиста о женѣ, взятой на мѣ-
стѣ прелюбодѣянія, въ оубихъ рукописяхъ этихъ, обозначено
краснымъ черниломъ коромыслецами среди двоеточія ~ А

внизу на полѣ приписано: Τὰ ὠβελισμένα ἐν τισὶν ἀντιγράφοις οὐ κεῖται, οὐδὲ Ἀπολιναρίου. ἐν δὲ τοῖς ἀρχαίοις ὅλα κεῖται. μνημονεύουσι τῆς περικοπῆς ταύτης καὶ οἱ ἀπόστολοι πάντες, ἐν αἷς ἐξέθεντο διατάξεις εἰς οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας.

4) εἶπον αὐτῷ· διδάσκαλε, — idem.
αὕτη ἢ γυνὴ εἴληπται...

5) ἐν δὲ τῷ νόμῳ ἡμῶν... — ἐν δὲ τῷ νόμῳ ἡμῶν...
λιθάζειν· σὺ οὖν τί λέγεις περὶ αὐτῆς;

6) ἵνα ἔχῃσι κατηγορίαν κατ' αὐτοῦ... — idem.

7) ...ἀναβλέψας εἶπεν αὐτοῖς... — idem.

9) καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ οὐσα... — idem.

10) ἀναβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτὴν καὶ εἶπεν· ποῦ εἰσιν... — idem.

27) Ταῦτα λαλῶ εἰς τὸν κόσμον... — Ταῦτα λέγω εἰς τὸν κόσμον...

33) ἀπεκρίθησαν αὐτῷ Ἰουδαῖοι...

44) ὁμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου... — idem.

Κεφάλαιον θ'.

16) τοιαῦτα ποιεῖν... — idem.

18) ἕως οὗ ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς... — ἕως οὗ ἐφώνησαν...

38) πιστεύω κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ καὶ εἶπεν· ναὶ κύριε, πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. — πιστεύω κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. (Дальнѣйшихъ словъ нѣтъ здѣсь.)

ⲛ

Ⲛ

Κεφάλαιον ι'.

38) τοῖς ἔργοις μου πιστεύσατε... — τοῖς ἔργοις πιστεύσατε...
σατε...

40) τὸ πρότερον βαπτίζων... τὸ πρῶτον βαπτίζων...

Κεφάλαιον ια'.

7) λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ... — idem.
τοῦ...

8) ἀποκτεῖναι Ἰουδαῖοι... — λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι...

16) τοῖς συμμαθηταῖς... — idem.

18) Ο разстояніи Виваніи отъ Іерусалима на пятнадцать стадій замѣчено на полѣ въ обѣихъ рукописяхъ этихъ: ὅπερ ἐστὶν μῖλια δύο.

54) εἰς Ἐφραῖμ... — idem.

Κεφάλαιον ιβ'.

13) Καὶ ἔκραζον λέγοντες... — Καὶ ἔκραζον (λέγοντες, нѣтъ).

24) ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ... — ... ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου...

28) ἐδόξασα καὶ δοξάζω καὶ πάλιν δοξάσω. — καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω.

Κεφάλαιον ιγ'.

2) ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους... — idem.

20) ὁ λαμβάνων τινὰ ὄν ἂν πέμφω, ἐμὲ λαμβάνει. — ὁ λαμβάνων ἐὰν τινὰ πέμφω, ἐμὲ λαμβάνει...

Κεφάλαιον ιδ'.

10) μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ... — μενίνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ.

25) ἐν τῷ ὀνόματι αὐτῶν.

Κεφάλαιον ιε'.

15) διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λαμβάνει.

N

Κεφάλαιον ιζ'.

12) καὶ οὐκ ἔτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ. ἐν τῷ κόσμῳ εἰμὶ. καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσὶν.

Κεφάλαιον ιθ'.

3) περιέβαλον αὐτόν, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν καὶ ἔλεγαν

Въ концѣ приписано: 'Ελληνιστὶ εἰς Ἐφεσον μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἐπὶ Δομετιανοῦ βασιλέως.

Στιχοὶ βσι'. κεφαλ. σλβ' = 232.

1850 года 27 июня
Синай.

№ 88 (277).

Ἀπόστολος, на пергаментѣ in folio, писанъ въ 4° = 1308 году, и въ Синайскій м-рь принесенъ Герасимомъ Халкевсомъ 12 ноября 7062 = 1554 [вѣрнѣе, 1553] года.

[Содержитъ Дѣянiя, 7 соборн. и 14 ап. Павла посланiй съ предисловіемъ къ каждому изъ этихъ творенiй и съ общимъ указателемъ всего впереди. Рукопись изукрашена инициальными буквами и заставками и сохранилась въ полномъ видѣ; писана въ два столбца по 28 строкъ, на 225 л.; писець — Θεόδωρος ὁ Ἀγιοσαβίτης Α.]

№ 89 (279).

Ἀπόστολος [такого же содержания какъ № 277, но съ соединенiемъ Апокалипсиса и нѣкоторыхъ толкованiй къ тексту на поляхъ Α], на бумагѣ [л. 278 Α] in folio 6848 = 1340 года. Въ концѣ его помѣщено изъясненiе Апокалипсиса.

[Дѣянiя со схолиями на поляхъ, посланiя безъ схолий; Апокалипсисъ обрывается на словахъ 13,8: γέγραπται τὸ ὄνομα ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου Γ.] [Рукопись сохранилась въ полномъ видѣ Α.]

№ 90.

Πράξεις τῶν ἀποστόλων, на пергаментѣ in folio minori. Почеркъ хорошъ.

№№ 91—93.

Еще есть три рукописные Апостола, не заслуживающiе вниманiя по новости ихъ.

№ 94.

Πραξάποστολος, на пергаментѣ in 4°.

№ 95.

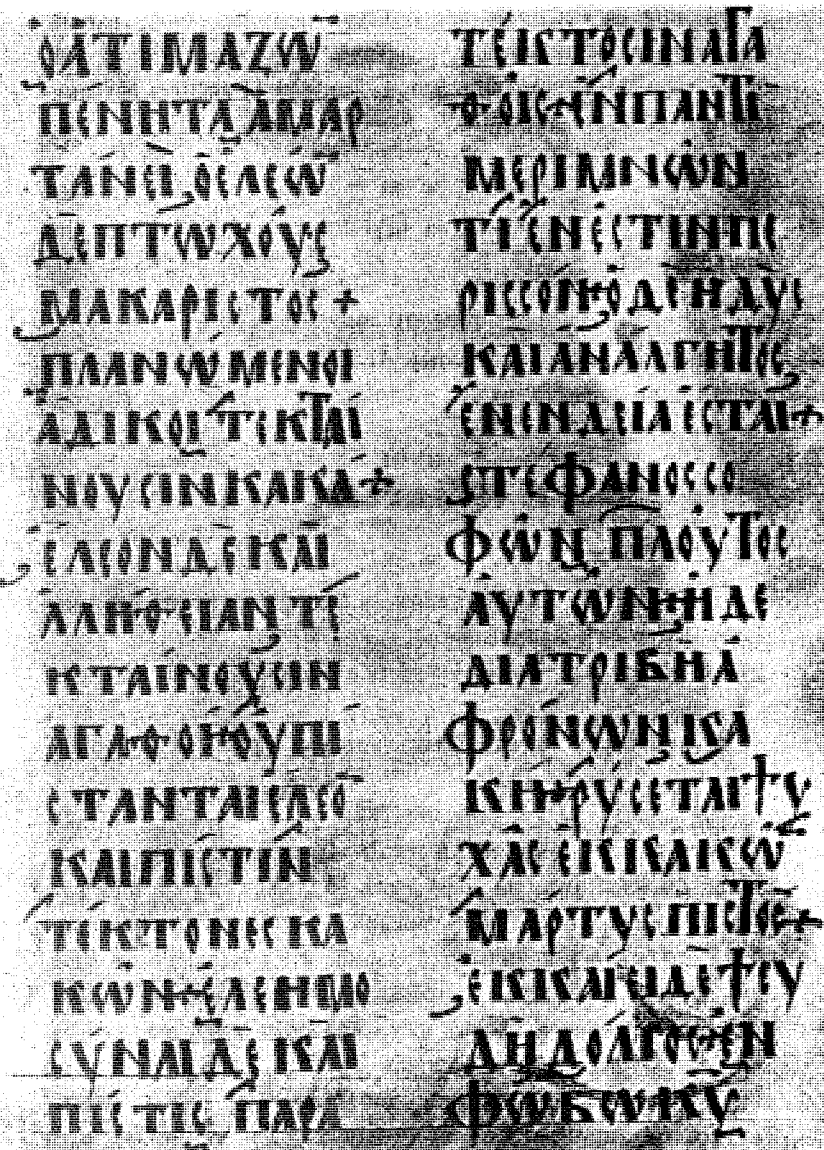
Πραξάποστολος, на пергаментѣ in folio, съ краткими изъясненiями. Въ концѣ приписано:

iste liber est fratris bonâcy bononiensis et ordinendi σαροϋ.

Эту рукопись видѣлъ и отмѣтилъ мой iеромонахъ Теофанъ.

№ 96 (282).

Истолкованiе посланiй апостола Павла, начиная съ посланiя къ Галатамъ, на пергаментѣ [XI вѣка Α] in folio [л. 360 Α]. Священный текстъ писанъ въ срединѣ [обыкновенно по 12 строкъ Α] крупными буквами, а на верхнихъ и нижнихъ поляхъ помѣщены толкованiя, но краткiя, и неизвѣстно чьи. [Рукопись вполне сохранилась и является продолженiемъ № 281. Кромѣ посланiя къ Гал., здѣсь помѣщены и къ Ефес., Филипп., Колосс., I—II Θεσσαλ., I и II Τιμοϋ., Титу, Филип. и Евр., всѣ со схолиями тѣхъ же отцовъ, какъ и № 281, т.е. Икуменiя, Севира, Геннадiя, Θεодорита, Кирилла, Севирiana, Василия, Григорiя Нисск. и друг. Α.]

№ 3.
Имп. Публ. Библ. 52
(къ № 97).

Отдѣлъ II. Богослуженіе

№ 97 (8).

Паремейникъ, на пергаминѣ [X—XI вѣка А] [X вѣка Г] in folio [280×205 Г] [in 4°, лл. 299, въ два столбца, по 18 строкъ А], писанъ унциальными буквами, похожими на славянскія. Начало утрачено [не хватаетъ первой тетради А] [тетради нумерованы отъ В' до М', не хватаетъ А'. Текстъ начинается со словъ Исаи 3,16 (?): Τάδε λέγει κύριος... и кончается словами Иезекіиля 40,1: Ἐγένετο ἐν τῷ πέμπτῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει τῆς αἰχμαλωσίας... Въ концѣ присоединено нѣсколько столбцовъ минускульныхъ, писанныхъ монахомъ Антоніемъ Г]. [Судя по формату, надо думать, что изъ этой рукописи вырваны Тишендорфомъ четыре листа Паремейника Имп. Публ. Библ. 52, 287×210, 205×135, по 18 строкъ, а съ этой рукописью тождественъ по почерку и размѣрамъ обрывокъ листа въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. 324. Не отсюда ли и 6 листовъ Berolin. graec. fol. 30?]

№№ 98—100.

Еще есть три Паремейника на пергаминѣ in folio.

№№ 101—103.

И три Паремейника на бумагѣ.

№ 104.

Ψαλτήριον με εὐχάς, на пергаминѣ in folio, вѣка X-го.

№ 105 (71).

Ψαλτήριον, 1550 года, съ тронарями и кондаками при каждой каөизмѣ, на бумагѣ in folio [285×203; 210×128; по 27 строкъ; съ надписью на корешкѣ: Ψαλτήριον ἔχων ἐν ἐκάστῳ καθίσματι γ' τροπάρια καὶ εὐχὰς κατανοητικὰς μ'.

Съ л. 1^а (заст.) идетъ конецъ предисловія:

ἄλλοι μὲν ἄλλα τῶν ψαλμῶν ἔχουσι λόγων εἶδη. ὁ δὲ παρῶν καὶ πρότιτος εἶδος διττὸν ἐπέχει διδακτικὸν σὺν ἠθικῶ καὶ τοῦτο σκοπητέον· διδάσκει γὰρ ἀνάστασιν καὶ κρίσιν τῶν ἀνθρώπων καὶ μακαρίζει τοὺς πιστοὺς, τοὺς δ' ἄλλους ταλαντίζει καὶ μάλιστα τοὺς ἀσεβεῖς καὶ τυραννικωτάτους, οὓς οὐδ' εἰς κρίσιν ὑστερον ἐξαναστήναι λέγει, ἀλλ' εἰς κατάκρισιν αὐτῶν καὶ κόλασιν ἀξίαν· τὸ γὰρ οὐκ ἀναστήσεται ὁ ἀσεβὴς εἰς κρίσιν, τοῦτο σημαίνει προφανῶς, ὡς ἀναστήναι μέλλει πλήν· οὐκ εἰς κρίσιν ἀληθῶς ἀλλὰ πρὸς κατακρίσεις: —

а затѣмъ и самый текстъ:

Δαυὶδ̄ προφήτου καὶ βασιλέως μέλος: —

Μακάριος. . .

На recto послѣдняго листа запись:

Μνήσθητι κύριε τοῦ δούλου σου ἱερέως Σταματινοῦ καὶ συγχώρησον αὐτῷ πᾶν ἁμάρτημα ἐκούσιον τε καὶ ἀκούσιον.] ρφν'.
μηνὶ ἰουλλίῳ κς':

№ 106 (204).

Въ кельяхъ архіепископа.

Церковное Евангеліе, въ которомъ чтенія расположены по недѣлямъ и праздникамъ, начиная отъ перваго дня Пасхи. Оно крупно писано на тончайшемъ бѣломъ пергаинѣ [л. 197 А], въ два столбца, золотыми весьма красивыми буквами, совершенно нохожими на славянскія. Въ каждомъ столбцѣ считается 16 и 17 строкъ [280×210 Г] [155×120]. Надъ словами есть придыханія ударенія и знаки для чтенія Евангелій на раснѣвѣ, кои называются: каөи-

стѣ, кремастѣ, сирматики, параклитики, телія, иф-епъ, кендимата, анострофъ, и пр. Золото блеститъ такъ ярко, какъ будто иложено недавно, а буквы выпуклы. Въ началѣ сего Евангелія на пергаинѣ нарисованы яркими красками образа, Спасителя, Богоматери [табл. 26], четырехъ евангелистовъ [Маркъ на табл. 27] и преподобнаго Петра [табл. 28]. Живопись эта весьма хороша. Синаиты говорятъ, что это Евангеліе было пожертвовано въ ихъ м-рь царемъ Θεодосіемъ Великимъ († 395 г.). Но такъ какъ въ приложенномъ къ нему кратчайшемъ мѣсяцесловѣ, того же почерка, читается имя Симеона Столпника, жившаго гораздо позже сего царя, и означены праздники Срѣтенія Госнодня и Воздвиженія Креста, изъ которыхъ первый установленъ былъ царемъ Іустиномъ въ пестомъ вѣкѣ, а второй царемъ Иракліемъ въ седьмомъ вѣкѣ, то надобно относить его къ болѣе позднему времени. Я, судя по почерку и рисовкѣ буквъ, полагаю, что эту рукопись подарилъ Синаитамъ царь Θεодосіа III, самодержавствовавшій въ 715—717 годахъ [; X вѣка А,] [X—XI вѣка В]. Смотри у меня образчикъ ея [въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. картонъ 1-й л. 7 и картонъ 2-й табл. 1—7; сравв. *Πορφύριον*, Первое пут., 238—240 и Первое пут. въ Аө. м-ри ч. II отд. I, 377; смотр. табл. 39].

№ 107 (213).

Изборъ евангельскихъ чтеній (ἐκλογάδιον) со дня Пасхи, въ четвертую долю листа in 4^о [215×165; 150×100], нисанъ въ январѣ мѣсяцѣ 6475=967 года Евстаѳіемъ пресвитеромъ на пергаинѣ [л. 340] [341 А] въ два столбца [по 19 строкъ] Александрійскими мелкими буквами, съ нотами для чтенія на раснѣвѣ. Смотри почеркъ его въ моей Палеографіи Египто-Греческой [одинъ листъ въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. 283; смотр. табл. 41 и *Πορφύριον*, Первое путен. въ Аө. м-ри, ч. II, отд. I, снимокъ № 3.

1 л. впереди безъ нумераціи и пустой; л. 1^а тоже пустой.

Запись писца на л. 1^b]

Στίχοι εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην.
 Βροντῆς γόνον σὲ Χριστὸς εἰκότος ἔφη·
 Ὡς τὴν ἀναρχον πατρὸς ἐξ ἀναιτίου
 Γέννησιν αὐτοῦ τοῖς θεοφθόγοις λόγοις·
 Μέγιστα βροντίσαντα τῇ κτίσει πάσῃ·
 Εὐαγγελιστὰ παμμάκαρ καὶ παρθένε
 Φωστῆρ Ἰωάννη τε τῶν ἀποστόλων
 Καὶ πλείων αὐτῶν Κυρίῳ πεφιλμένε·
 Ἄλλ' ὡς πρὸς αὐτὸν νυνέχων παρρησιᾷ
 Ἄνωθεν αὐτοῦ τὴν λύσιν τῶν πταισμάτων
 Ἐμοὶ δωθήναι τῷ πόθῳ κεκτημένῳ
 Τὴν παντὸς ἔλβου τὴν δὲ τιμιωτέραν
 Τῶν σῶν φαεινῶν δογμάτων θεῖαν

Μνήσθητι κε	BI	τοῦ δούλου σου Εὐστα-
θείου πρεσβυτέ	B	ρου ἁμαρτολοῦ καὶ
ταπεινοῦ τοῦ πό	A	θῷ γράψαντος τὸ
εὐαγγέλιον	O	τούτω.
	N	ἀμήν.

[л. 2^{a-b} двѣ арки съ канѡν ι' и канѡν дѣкатоc. Затѣмъ
 лл. 3^a—340^a (заст.) Ἐκλογάδην σὺν θεῷ τῶν σαββατωκυ-
 ριακῶν καὶ μνημῶν τῶν αγίων ἔλου τοῦ ἐνιαυτοῦ.

Εὐαγγέλιον κατ' Ἰωάννην. Ἐν ἀρχῇ ἦν. . . .

На л. 340^b запись:

ἐπληρώθη σὺν θεῷ
 τῷ εὐαγγε-
 λειον τουτῷ μηνί
 ἰανουαριῷ εἰς τὴν λ'.
 ἡνδικοτιῶνος ι' ἔτους ἀπὸ
 κτίσεως κόσμου
 ςουσε'.

и замѣтка:

+ τὸ παρὸν ἅγιον εὐαγγέλιον τῆς οπεραγίας θεοτόκου τοῦ
 ἁγίου ἄρου τοῦ Χωρήβ· ἐτέθη διὰ χειρὸς Μαχαρίου τοῦ ἁγι-

ωτάτου ἀρχιεπισκόπου τοῦ ἁγίου ἄρουc Σινά. καὶ ἤτης τὸ ἡστερή-
 σει τὴν θεοτόκον· νὰ ἔχει τὰς ἀράc τῶν τη' θεοφόρων πατέ-
 ρων].

№ 108 (231).

[Изборъ евангелскихъ чтеній] семейства Константино-
 польскаго, на пергаминахъ [лл. 154 A] [въ два столбца] in
 4° [250×210; 185×150; по 25 строкъ] 1033 года. Крас-
 нописецъ иеродиаконъ Герасимъ.

[Съ л. 2^a (заст.) Ἐκλογάδην σὺν θεῷ τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου
 τοῦ ἔλου ἐνιαυτοῦ·

На recto 3-го съ конца листа запись:

Τῷ συντελεστῇ τῶν βελτίων θεῷ χάριc +]

Οἱ ἀναγινόμενες εὐχεσθε τῶν κεκτημένων ταύτην τῶν τοῦ
 θεοῦ δούλων Συμεῶν καὶ Κοσμά τῶν Ἀζόκων καὶ συγ-
 γενῶν· καὶ τοῦ γράψαντος αὐτὴν μοναχοῦ Γερασίμου καὶ ἀκρω-
 τίμου ἑμοῦ καὶ διακόνου Ἐπί βασιλείας εὐσεβεστάτων καὶ αὐ-
 τοκρατόρων τῶν Ῥωμαίων Μιχαήλ καὶ Ζωῆc. ἔτους ἀπὸ
 Ἀδάμ ςςμα' ἡνδικοτιῶνος ιε'.

Ἐσπερ ξένοι ἐγλίχονται πατρίδα ὑπερισθῆναι, οὕτω καὶ οἱ
 γράφοντες βιβλίου τέλοc. +

[Въ среднѣхъ, не хватаетъ нѣсколькихъ листовъ A].

[Лл. 1^a и послѣдній пустые и служатъ обложкой. Нуме-
 рация тетрадей начинается съ л. 2; есть и грузинскія цифры.
 Одинъ листъ въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библи.
 288; смотр. табл. 45].

№ 109 (234).

Въ Синае-Джуванийской библиотекѣ.

Ἐκλογή τῶν εὐαγγελίων, 1119 года, на пергаминахъ [лл. 173
 A] въ четвертую долю листа [245×200], въ шелковомъ
 малинов. цвѣта переплетѣ, съ красными знаками для чтенія
 евангелій на распѣвѣ. Въ концѣ приписано современно: Ἐγρά-
 φη ἐν τῷ ςχκζ' ἔτει.

Смотри образчикъ почерка въ моеи Палеографіи [одинъ

леть въ собраніи св. Порфирія Имп. Публ. Библ. 297; смотр. табл. 55.

Содержаніе:

л. 1^а и слѣд. (въ заст.) * Τῆ ἁγία καὶ μεγάλη κυριακῇ τοῦ πάσχα. ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην:

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος. . . .

Запись:

Νόμοις σοῖς καὶ δόγμασι
καὶ ὑποθήκαις:—
ταῖς ἐνθάδε κειμέναις.
ἀναξ ἀνάκτων:—
παρασκευάσον συν-
εἶναι καὶ εἶκειν:—
διατηρεῖν τε ἄχρι τέρ-
ματος ζωῆς:—
χθαμαλὸς Δεόντιος
δεῖται σοι ταῦτα:—
ὁ καὶ τῆς ἡδὲ κτήτωρ
σεπτῆς πτυκτίδος:—
ἦ τις καὶ ἐγράφη ἐν τῷ ρσχκ'
ἔτει εἰς δόξαν τῆς μακαρίας
καὶ πανομνήτου τριάδος· πατρὸς· υἱοῦ· καὶ ἁγίου
πνεύματος:—]

№ 110 (220).

Ἐκλογάδην τοῦ ἁγ. εὐαγγελίου, 1167 года, на пергаминахъ [л. 355 А] in folio [300×208; 220×130, двумя почерками, по 26 строкъ], съ красными знаками или нотами для чтенія на распѣвѣ. Краснописецъ Василій Скинури.

[На лл. 1^а и слѣд. (въ заст.) Σύνοψις τοῦ ἐκλογαδίου εὐαγγελίου: Τῆ ἁγία καὶ μεγάλῃ κυριακῇ τοῦ πάσχα:.

Этимъ заглавіемъ окружено изображеніе Иисуса Христа.

На оборотѣ послѣдняго листа запись:]

Ἐπληρώθη τὸ παρὸν ἅγιον εὐαγγέλιον διὰ χειρὸς Βασιλείου ἁμαρτωλοῦ νοταρίου τοῦ Σκηνοῦρι. καὶ ἦ τις τῷ ἀναγινώ-

σκη, εὐχεσθαί μοι φυγῆσαι (!) μοὶ τῷ ἁμαρτωλῷ, ἵνα εὕρω ἔλαιος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως· ὁμοίως καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες αὐτῷ σὺν τῷ αὐθέντῃ του τῷ τιμιωτάτῳ καθηγουμένῳ τῷ ἐν τῇ ἁγία Βιδλεέμ, ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τῶν ἁγίων κελλιῶν. μηνὶ φεβρουαρίῳ ἰνδικτιῶνος ιε' τοῦ ρσχοε' ἔτους. +

Итакъ этотъ изборъ Еванг. чтеній — семейства Палестино-Іерусалимскаго. Его-то и надобно сличать съ другими изборами семейства Александрійскаго, Антиохійскаго и Константинопольскаго, дабы знать, есть ли разница въ текстѣ, или нѣтъ.

Замѣчательно, что краснописецъ сего избора нотарій Василій, написавшій его ореографически, въ своей подписи подъ нимъ, гдѣ означилъ и годъ написанія сего манускрипта, надѣлалъ много ошибокъ въ греческомъ правописаніи, напр. ἦ τις вмѣсто εἴ τις, εὐχεσθαι вмѣсто εὐχεσθε, ἔλαιος вмѣсто ἔλεος и пр. Ужъ не диктовалъ ли онъ эту подпись какому-либо мальчишкѣ? Но и многіе другіе краснописцы, какъ я замѣтилъ, въ рукописяхъ, не знали правописанія, хотя и правильно, ореографически, переносывали то, что имъ велѣно было переписать.

№ 111 (232).

Ἐκλογάδην, т. е. изборъ Евангельскихъ чтеній со дня Пасхи, 1174 года, на пергаминахъ, [лл. 143 А] in folio [261×190; 195×140; въ два столбца по 35 строкъ;] съ красными нотами, писанъ въ мартѣ мѣсяцѣ 6682 года Василіемъ потаріемъ Скинуромъ по приказанію іеромонаха Павла, ктитора св. великомученика Георгія (около Велелема?) [Но Антонинъ указываетъ, что рукопись 1177 года и по 32 строки: слѣдовало бы поэтому, допуская вѣрность этихъ указаній, предположить, что была еще одна рукопись работы Василія Скинура, во времена Антонина обозначенная № 232, а теперь до 1880 года замѣненная; но гораздо вѣроятнѣе, что Антонинъ ошибся. Тетради нумерованы позднѣйшей рукой отъ α' до ιδ' и содер-

жать разное количество листовъ въ каждой. Сохранилась прежняя шифра р-си: εὐαγγέλιον σαββατοκυριακον ρμγ'.

На лл. 1^а и слѣд. (заст.) + Εὐαγγέλιον ἐκλογάδην σαββατοκυριακα' (!) ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς μεγάλης κυριακῆς τοῦ πάσχα +

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην. Ἐν ἀρχῇ. . .

Кончается на л. 5^б съ конца, гдѣ запись:

Τέλος εἴληφεν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου (!) ἐκ προστάξεως τοῦ τιμιωτάτου ἱερομονάχου κυροῦ Παύλου καὶ κτήτορος τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου: διὰ χειρὸς ἐμοῦ Βασιλείου νοταρίου τοῦ Σκηνοῦρι' καὶ ἢ τις τοῦτο ἀναγινώσκη, εὐχεσθε καὶ τὸν μοναχὸν κυρὸν Παῦλον καὶ ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλὸν ψυχικόν σας· ἐτελειώθη μηνὶ μαρτίῳ ἰνδικτιῶνος ἧ' τοῦ ςχπβ' ἔτους. + +

На л. 4^а—3^а съ конца Εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου τῆς ὕψωσης: — и затѣмъ еἰς τὴν λειτουργίαν τῆς ὕψωσης:

а на лл. 3^б, 2^б и 1^б приписки арабскія и греческія].

№ 112 (239).

Ἐκλογή τῶν εὐαγγελίων, [1373, а не] 1374 года, на пергаментѣ въ листъ [320 × 245] [тетради α'—μς'] [лл. 364 А]

[Занись:

Θεοῦ τὸ δῶρον, καὶ Ἰωάσαφ πόνος.]

Ἐτελειώθη ἐν ἔτει ςσπβ' ἰνδικτιῶνος ιβ' μηνὶ νοεμβρίῳ κδ'.

№ 113.

Въ Джуванійскомъ подворьѣ Синайскаго м-ря одинъ грекъ изъ Александріи 18 января 1861 года показывалъ мнѣ рукописный изборъ евангельскихъ чтеній со дня Пасхи, принесенный съ острова Сими. Я разсмотрѣлъ эту рукопись. Она чернымъ черниломъ написана на тонкомъ пергаментѣ in 4^о хорошимъ почеркомъ въ X вѣкѣ. Въ ней надъ строками и подъ ними намѣчены киноварью знаки для чтенія Евангелія на распѣвѣ. Никогда не видавъ ихъ, хозяинъ рукописи думалъ

видѣть въ нихъ Халдейскій переводъ Евангелія. Я вразумилъ его. Въ этой полной рукописи приложенъ мѣсяцесловъ. Въ концѣ ея читаются стихи:

+ Τὴν βίβλον, ἣν στίλβουσαν ἄνθρωπε βλέπεις, τῶν χρυσολαμπῶν γραμμάτων τῇ συνδέσει Εὐαγγελιστῶν ἢ διπλῇ δυὰς γράφει.

Τί τοῦτο; διττοὺς ζωγραφοῦσα τοὺς νόμους

τὸν τῆς παλαιᾶς καὶ νέας. πλὴν τὴν χάριν,

Ἦν τῇ νέᾳ δίδωσιν, εἰσάγει πλέον.

Κοσμῶν ὁ χρυσοὺς τῇ γραφῇ τοῦ βιβλίου.

Ἐν ᾧ τὰ πάντα πολλαχῶς ἐσπαρμένα

εἰς ἓν συνάφας ἐκ πόθου πολλοῦ Λέων·

Ψυχᾶς τροφὴν δίδωσι τὴν καθ' ἡμέραν.

Ἄνθ' ὧν ἐκεῖθεν σῆς τροφῆς γεγευμένος

βίβλῳ γραφείῳ τῶν ἀει ζώντων λόγων.

Ἔργου τὸ τερπνὸν θερμὸν ἐμφαίνει πόθον

Λέοντος ἀθροίσαντος εἰς βίβλον μίαν

Εὐαγγελιστῶν τῶν σαφῶν θείου λόγου

τοὺς ἀκροατὰς εἰτιᾶν καθ' ἡμέραν.

* Στίχους ἀριθμῶν. τοὺς ἀποστόλους νόει

τὸ τριπλοτετράριθμον ἄρμα τοῦ λόγου.

[Все это описание съ русскимъ переводомъ записи Льва напечатано у Порфирия, Первое пут. въ Аѳ. м-ря, ч. II отд. I, 351—354, гдѣ выражено и предположеніе, что подъ Львомъ здѣсь надо предпологать императора Льва I (457—474).]

№ 114.

Изборъ на пергаментѣ in folio, съ красными знаками. Рукопись XI вѣка, хорошая. Въ началѣ ея красками изображены I. Христосъ и около него три Евангелиста съ Евангеліями въ благоговѣйномъ предстояніи. [Повидимому, это

№ 221.

такъ какъ здѣсь на л. 1^а есть на золотомъ фонѣ изображеніе I. Христа, по правую сторону котораго Маркъ и Матей,

а на лѣвую одинъ только Лука: изображеніе Іоанна вырѣзано. Это рукопись пергаменная (съ прежней шифрой: εὐαγγέλιον καθήμερινὸν σκᾶ) 1175 года,] [лл. 275 А] [310×230; но 28 строгъ. На л. 1^b есть приниска одного изъ владѣльцевъ рукописи XIV—XV вѣка:

+ βιβλίον εὐαγγέλιον τοῦ ἀρχιεπιστοῦ μοναχοῦ Θεοφίλου. καὶ ἐδόθη παρὰ φύλαξιν εἰς μετόχιον τοῦ Σινᾶ εἰς τοῦ ἀγίου Γεωργίου τὴν παλαιὰν γιστέραν εἰ ἔτυχαν[] +

Послѣ записи, на лл. 8^a—2^b, считая съ конца, есть рядъ евангельскихъ чтеній, а на послѣднемъ листѣ помѣщено писанное киноварью посланіе Евсевія къ Карпіану.

Въ концѣ чтеній изъ Матвея нредъ чтеніемъ (заст.) τῆ β' τῆς ιβ' ἑβδομάδος ἀρχὴ τοῦ Μαρκοῦ + есть записи:

+ Ὁ θεὸς ἐλεήσοι τὸν κτήτορα τὸν καὶ ταύτην τὴν ἱερὰν βίβλον ἀνάθημα δωρησάμενον πρὸς τὴν οὗτος ἐδείματο ἁγίαν καὶ γυναικίαν μονὴν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου +

На л. 9^{a-b} съ конца другая записи киноварью:

+ Ἀπηρτήθη καὶ ἀνετέθη ἀνάθημα ἡ παρούσα ἱερὰ καὶ θεία τοῦ εὐαγγελίου βίβλος τῆ κατὰ Κρήτην ἔξωθεν τοῦ κάστρου ἐκ νέου δομηθεῖσα εἰς ὄνομα τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν καὶ θεοτόκου γυναικεία μονῆ τῆς Ἐλεούσης κατὰ μῆνα φεβρουάριον ἰνδικτικῶνος ὑγδότης τοῦ ςχπγ' ἔτους· τὸν γοῦν βουληθέντα καὶ ἐχειρισάμενον ἐξάραι αὐτὴν καὶ ἐξελεῖν τῆς τοιαύτης μονῆς εὐλόγῳ ἢ παραλόγῳ ἀφορμῆ· ὑπερ Χριστέ μου μὴ γένοιτο· ἢ τετραδίων ἢ φύλλον ἢ μετώπιον ἐκκόψαι ἢ ἐξάραι ἐξ αὐτῆς· ὅποιος ἂν καὶ εἴη, τῆς τῶν χριστιανῶν μερίδος ἐκπεσεῖται ὡς ὁ Ἰούδας τῆς δωδεκάδος· τὸ τῆς τριάδος φέγγος ὄρᾶν μὴ ἀξιώθεις. ἔξει δὲ καὶ ταῖς ἀραῖς τῶν ἀπ' αἰῶνων προκεκοιμημένων ἁγίων ἡμῶν πατέρων· καὶ τὸ ἀνάθημα ἀπὸ Κυρίου θεοῦ παντοκράτορος· αὐτὴν δὲ τὴν θεομήτορα πάρρω (!) που τοῦ υἱοῦ αὐτῆς καὶ θεοῦ ἡμῶν διώκουσαν ἐν ἡμέρᾳ δικαιοκρισίας αὐτοῦ καὶ ἀποκαλύψεως. τὸν δ' ἐκ πόνων αὐτοῦ καὶ ἰδρώτων κτησάμενον ταύτην καὶ ἀναθήσαντα ὡς εἴρηται ἢ ἐρρέθη γυναικεία τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου ἁγία μονῆ εὐχεσθε οἱ τυχόντες αὐτῆς +]

№ 115.

Ἐκλογάδην, на пергаминѣ in folio, съ красными знаками, XI вѣка.

№ 116.

Ἐκλογάδην, на пергаминѣ in folio, въ два столбца, съ красными знаками.

№ 117.

Ἐκλογάδην, на бумагѣ in folio.

№ 118.

Ἐκλογάδην, на пергаминѣ in folio, съ живописными изображениями евангелистовъ Марка и Луки, который рисуетъ Богоматерь.

№ 119.

Ἐκλογάδην, на пергаминѣ in folio, съ красными знаками или нотами греческими.

№ 120.

Ἐκλογάδην, на пергаминѣ in folio, съ такими же знаками.

№ 121.

Ἐκλογάδην, на пергаминѣ in 4° majori, въ два столбца, съ такими же знаками.

№ 122.

Ἐκλογάδην, на пергаминѣ in 4°. Начало утрачено.

№ 123.

Ἐκλογάδην, на пергаминѣ in 4°. Рукопись древняя, но не полная.

№ 124.

Ἐκλογάδην, на пергаминах in 8°.

№ 125 (293).

Ἀπόστολος, 1053 года, на пергаминах [л. 142 А] in 4° [въ два столбца по 24 строки А.] съ мѣсяцесловомъ. Краснописецъ Василій. Запись:

Ὡσπερ ξένοι χαίροντες ἰδὴν πατρίδα: οὕτω καὶ τοῖς γραφουσιν βιβλίου τέλος.

Ἐτελειώθη ἡ δέλτος αὕτη διὰ χειρὸς Βασιλείου ὑποδιακόνου πόλεως Δαλισάνδου μηνὶ ἰουλίῳ ἰνδικτιώνος ε' ¹) ἔτους ρσϛα' ἰνδικτιώνος ς'.

[Рукопись безъ начальныхъ листовъ; текстъ Дѣяній начинается со словъ 3,21: σεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ θεός... А.]

[Два листа въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. 318; смотр. табл. 51.]

№ 126.

Ἀπόστολος, на пергаминах in folio, съ красными нотами надъ строками и съ мѣсяцесловомъ, XI вѣка.

№ 127.

Ἀπόστολος, на пергаминах in folio, того же вѣка, такой же, какъ и предыдущій здѣсь.

№ 128 .

Ἀπόστολος, на пергаминах in folio, въ два столбца. Прекрасная рукопись, но, въ сожалѣнію, не цѣлая.

№ 129.

Ἀπόστολος, на пергаминах in folio minішо.

[¹) Этого индиктъ не подходитъ къ году.]

№ 130—131.

Еще есть два Апостола на пергаминах in folio, но едва ли церковные. Ихъ видѣлъ и отмѣтилъ не я, а іеромонахъ мой Теофанъ.

№ 132.

Литургія Василія великаго и Іоанна Златоустаго, на пергаминах in 24°. [Повидимому, это

№ 1037.]

[Рукопись пергаменная, XIII вѣка, на лл. 169 in 32°, по 10—12 строкъ. Содержитъ литургіи Іоанна Златоустаго, преждеосвященныхъ даровъ и Василія Великаго А.]

№№ 133—139.

НВ. Въ библиотекѣ я видѣлъ нѣсколько пергаменныхъ свитковъ старинныхъ, на которыхъ написаны литургіи, но не разсматривалъ ихъ.

А іеромонахъ Теофанъ видѣлъ 7 литургій Златоустаго на бумагахъ in 4°.

№ 140 (968).

Εὐχολόγιον, 1426 года, на тонкомъ пергаминах [л. 488 Д²] [л. 485 А] [215×133; 135×80; по 17 строкъ; тетради нумерованы отъ α' до λ' и отъ α' до ιδ'; остальные безъ нумерации] начинается литургіями [л. 1^a—21^b] Іоанна Златоустаго, [л. 22^a] Василія Великаго и преждеосвященною. Почеркъ хорошъ. [Два листа въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. 323 и 348; смотр. табл. 76 и 77.

Запись:]

+ Ἐτελειώθη τὸ παρὸν εὐχολόγιον διὰ χειρὸς κάμοῦ τοῦ ἀμαθοῦς ταπεινοῦ καὶ ἀμαρτωλοῦ Βαρθολομαίου τάχα καὶ ἱερέως· τὸ ἐπίκλην Ῥόσου· διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου τοῦ πανοσιωτάτου πατρὸς ἡμῶν Μωϋσέως διακόνου καὶ οἰκονόμου τῆς σεβασμίας μονῆς τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Αἰκατερίνης

ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ. καὶ οἱ ἐντωγχάνοντες εὐχεσθαι ἡμῶν διὰ τὸν Κύριον. Ἐν ἔτει ἑξακισχιλιοστῷ Φλδ' μηνὶ αὐγούστῳ ιε'.

Приписка другою рукою:

+ Τούτον τὸ εὐχολόγιον ἐγένετο διὰ τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου προφήτου μεγάλου Μωϋσέως καὶ τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Αἰκατερίνης διὰ ἐξόδου καὶ κόπου τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ γενναίου ἀειμνήστου δούλου τοῦ θεοῦ Μωϋσέως ἱεροδιάκονος ποτὲ οἰκονόμου ἐν τῇ νήσῳ Κρήτης. ὅστις δὲ ὑστερήσει αὐτὸ τῆς ἁγίας μονῆς νὰ ἔχει τὴν ἀράν τῶν ἑπτὰ συνόδων καὶ τοῦ ἁγίου Μωϋσέως κατάδικον. Ἐγράφη μὲ τὸ θέλημα τοῦ ἐπισκόπου ἁγιωτάτου Σάββα εἰς χιλίους τετρακοσίους εἴκοσι ἐνέα μηνὶ μαρτίῳ ἢ ἔτους δὲ ἀρχῆς κόσμου ἑξακισχιλιοστῷ τριακοστῷ εὐδόμῳ: —

[сравн. Порфирия, Второе пгт., 362—363.]

[Въ содержание входятъ:

- 1) л. 1. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου.
- 2) л. 22. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου.
- 3) л. 56. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.
- 4) л. 62. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ.
- 5) л. 67. Εὐχαὶ ἑωθιναί.
- 6) л. 73^b. Ἀκολουθία εἰς λοχοῦσαν.
- 7) л. 76^b. Ἐτέρα ἀκολουθία εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῇ ὁγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς αὐτοῦ γεννήσεως.
- 8) л. 78. Ἐτέρα ἀκολουθία εἰς τὸ σαραντῆσαι παιδίον μετὰ τῆς μητρὸς.
- 9) л. 81^b. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον ἡγουν βαπτίσαι.
- 10) л. 98. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τὸν φωτισθέντα τῇ ὁγδόῃ ἡμέρᾳ.
- 11) л. 99^b. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποκουρεῦσαι παιδίον.
- 12) л. 101^b. Τάξις βαπτίσματος εἰς νήπιον κατεπειγόμενον ὑπὸ θανάτου.
- 13) л. 103. Εὐχὴ τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας πεντηκοστῆς.

- 14) л. 115^b. Ἀκολουθία εἰς μνήστρα.
- 15) л. 136. Εὐχὴ τοῦ ἀποστεφανώματος.
- 16) л. 137. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου ἁγιαζομένου ὑπὸ ἑπτὰ πρεσβυτέρων.
- 17) л. 176. Ἀκολουθία τοῦ φωτισμοῦ τῶν ἁγίων θεοφανείων.
- 18) л. 186. Ἐτέρα ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.
- 19) л. 196. Ἐτέρα ἀκολουθία τῆς κοινῆς παρακλήσεως.
- 20) л. 204. Εὐχαὶ λεγόμεναι ἐν τῇ λιτῇ τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν καὶ εἰς μνήμας ἁγίων.
- 21) л. 208. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐπάραι παιδίον ἀπὸ τῆν ἐκκλησίαν.
- 22) л. 209. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ σταυροπηγίου.
- 23) л. 209^b. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας.
- 24) л. 210^b. Εὐχὴ ἀπολυτικίον εἰς ἡμέραν ἑορτῆν τοῦ Προδρόμου.
- 25) л. 211. Εὐχὴ ἐν ἡμέρᾳ κατανύξεως.
- 26) л. 211^b. Εὐχὴ ἐπὶ τελευτήσαντος ἱερέως.
- 27) л. 212^b. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς ἱερέα τελευτήσαντα.
- 28) л. 213. Εὐχὴ ἐπὶ οἴκῳ κτιζομένῳ.
- 29) л. 213^b. Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογίᾳ οἴκου.
- 30) Εὐχὴ ἐπὶ οἴκῳ περιεργαζομένῳ.
- 31) л. 215. Εὐχὴ ἐπὶ σεισμοῦ.
- 32) л. 215^b. Εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίας.
- 33) л. 216. Εὐχὴ ἐν ἀπαρχῇ ἀπόρου.
- 34) л. 216^b. Εὐχὴ ἐπὶ θέρους καὶ ἄλωνος.
- 35) л. 217. Εὐχὴ εἰς τὸ φυτεῦσαι ἀμπελῶνα.
- 66) л. 218. Εὐχὴ εἰς μετάληψιν σταφύλης τῇ ἕκτῃ τοῦ αὐγούστου.
- 37) л. 218^b. Εὐχὴ λεγομένη τῇ ιε' τοῦ αὐγούστου εἰς τὴν κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου.
- 38) л. 219. Εὐχὴ ἐν ἀρχῇ τρύγης κοινῆς.
- 39) л. 219^b. Εἰς τὸ εὐλογῆσαι οἶνον νέον.
- 40) Εὐχὴ ἑτέρα ἐπὶ οἴνου νέου

- 41) λ. 220. Εὐχὴ ἐτέρα.
- 42) λ. 220^b. Εὐχὴ ἐπὶ ἀποδημούντων.
- 43) Εὐχὴ τῶν ἐξ ἐπιτιμίων λυομένων.
- 44) λ. 221. Εὐχὴ ἐπὶ μετανοοούντων.
- 45) λ. 222. Εὐχὴ ἐπὶ ἐξομολογουμένων.
- 46) Εὐχὴ ἐπὶ προπετῶς ὀμνουόντων.
- 47) λ. 222^b. Εὐχὴ ἐπὶ χειμαζομένων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων.
- 48) λ. 223. Εὐχὴ ἐπὶ ψυχὴν κρινομένην ἐν ὥρᾳ θανάτου.
- 49) λ. 223^b. Εὐχὴ ἐπὶ μιαιοφαγησάντων.
- 50) λ. 224^b. Εὐχὴ εἰς τὸ στήσαι τοξάριον πλοίου.
- 51) Εὐχὴ ἐτέρα.
- 52) λ. 225^b. Ἐπὶ πλοίου μέλλοντος πλέειν.
- 53) λ. 226. Εὐχὴ ἐτέρα εἰς τὸ κατασπάσαι πλοῖον ἐν τῇ θαλάσῃ ἥτοι ἀποπλεῖν.
- 54) λ. 227^b. Εὐχὴ ἐπὶ ὀρύξει φρέατος καὶ εὐρέσει ὕδατος.
- 55) λ. 228. Εὐχὴ ἐπὶ μιαιοῦ τινος πεσόντος εἰς φρέαρ.
- 56) λ. 229. Τάξις γινομένη εἰς συμβῆ μιαιόν τι ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπεσεῖν εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου.
- 57) λ. 230. Εὐχὴ μετὰ τὸ ἀναστῆναι τῆς τραπέζης.
- 58) λ. 230^b. Εὐχὴ ἐτέρα ἢ λέγεται εἰς λιτὴν καὶ εἰς ἐπιδρομὴν ἐθνῶν καὶ εἰς λοιμὸν καὶ εἰς φθορὰν τοῦ θανατικοῦ ἢ καὶ εἰς πᾶσαν αἴτησιν...
- 59) λ. 231. Εὐχὴ τῶν κολύβων.
- 60) λ. 231^b. Εὐχὴ τῶν μνημοσύνων.
- 61) λ. 232. Ἀκολουθία εἰς ῥεῦσιν ὕπνιου.
- 62) λ. 235 δύο молитвы безъ особаго заглавія, написанныя другимъ почеркомъ.
- 63) λ. 235. Εὐχὴ συγχωρητικὴ λεγομένη ὑπὸ πνευματικοῦ πατρὸς (другимъ почеркомъ).
- 64) λ. 238—488. Чтения евангельскія и аностольскія на цѣлый годъ и на различные случаи [Д²].

№ 141 (869).

Ἐρολόγιον με εὐχάς, на пергаментѣ [XIII вѣка А] [XIV в. Г] in 4° [200×145 Г] [λ. 130, по 21 строка А]. Этого Часословъ написанъ хорошимъ почеркомъ раньше 1375 года, какъ это видно изъ слѣдующей приписки въ началѣ его:

Ἐν ἔτει ἡρωπῆ ἰνδικτιῶνος γ' μηνὶ ἀπριλίῳ α'. ἐνεδόθημεν τὸ μοναχικὸν καὶ ἄγιον σχῆμα, ὁ ἁμαρτωλὸς Ἰσίδωρος, οὗ κατὰ κοσμικὸς Ἰωάννης Γλαβᾶς ἢ κλήσις, καὶ Ματθαῖος, Μιχαὴλ Δάσκαρις πρότερον ἀκούων:

а другою рукою добавлено:

Ἐν ἀνωτέρῳ ῥηθεὶς ἄγιος Ἰσίδωρος ἔχειροτονήθη Θεσσαλονίκης ματῶν κ' τῷ ἡρωπῆ ἔτει ἰνδικτιῶνος γ'. Ἐκομήθη οὖν ὁ αὐτὸς ἀγιώτατος ἡρωπῆ ἔτει ἰνδικτιῶνος δ' ἰαννουαρίου ια' ἐτῶν ὧν νδ'.

№ 142 (880).

Ἐρολόγιον, 1466 года, [λ. 244, по 24 строки А] на бумагѣ in 4° [210×140 Г]. Почеркъ не хорошъ [; начала рукописи не хватаетъ А]. Писецъ иереѣ Константиновъ изъ Пафа. Запись:

Ἐγράφη χειρὶ Κωνσταντίνου ἱερέως καὶ σκευοφύλακος ἐπισκοπῆς Πάφου ἐν μηνὶ νοεμβρίῳ τῇ κζ' αὐξ' Χριστοῦ.

№ 143 (877).

Ἐρολόγιον на бумагѣ [λ. 319 А] in 4° [212×142; 140×78; по 21 строка], писанъ хорошимъ почеркомъ въ сентябрѣ мѣсяцѣ 6975=1467 [; вѣрнѣе, 1466] года, когда индигтъ былъ 15-й.

[Содержание:

1) λ. 1^a и слѣд. (заст.) Ἐρολόγιον σὺν θεῷ ἀγίῳ περιέχων τὴν ἅπασαν ἀκολουθίαν τοῦ τυπικοῦ τοῦ ἀγίου Σάβα: ἐπέχων καὶ τινὰς ἀκολουθίας τοῦ εὐχολογίου:

Начинается съ Μεσονοκτικὸν τοῦ σαββάτου:

Βασιλεῦ οὐράνιε ...

2) На послѣднихъ 6¼ лл. есть

Πασχάλιον τοῦ νέου ἔτους.

Πασχάλιον σὺν θεῷ ἁγίῳ ποιηθέν καὶ εἰς ἐξήγησιν φανερώς διερμηνευθέν παρὰ τοῦ μακαρίτου μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κυροῦ Ἰσιδώρου:

Ὁ χρόνος ἔχει μῆνας ιβ'... Τὰ βίσεκστα ἄρχονται ἀπ' ἀρχῆς τοῦ μαρτίου:—

Ἔτους Ϛ'Ροδ' Ἰνδικτ. ιδ'. ἡλίου κύκλος β'. . . . Ἔτους Ϛ'Ριε' Ἰνδικτ. ε'. ἡλίου κύκλος κγ'. σελήνης κύκλος γ'. . . χριστιανῶν πάσχα ἀπριλλίῳ κβ'. τοῦ ἁγίου Γεωργίου τῆ δευτέρα τῆς διακαινησίμου. τῶν ἁγίων πάντων ἰουνίῳ ιε'. ἡ νηστεία τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἡμέραι ια'. ἡ μνήμη αὐτῶν ἡμέρα παρασκευῆ:—

3) Затѣмъ запись:

δόξα σοι ὁ θεὸς ἡμῶν δόξα σοι.

Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Ἀλεξίου πόνου

τάχα καὶ πρωτοφάλτου Ἄρτης.

ἐγεγόνει δὲ ἐκ συνεργείας καὶ ἐξόδου τοῦ τιμιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κυροῦ Ἰακώβου τοῦ Θαλασσινοῦ, τοῦ ἀπὸ τῆς νύσου Κεφαλωνίας. ἐν ἔτει Ϛ'Ροε' Ἰνδικτιῶνος ιε' μηνὶ σепτεβρίῳ θ'.

μνήσθητι Κύριε τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου Ἀλεξίου καὶ συγχώρησον [αὐτῷ τὴν]¹⁾ ἁμαρτίαν διὰ τοῦ ἐλέους σου:—

4) На оборотѣ послѣдняго листа послѣ этой записи писецъ добавилъ еще

Μεγαλονάρια τῆς ὑπαπαντῆς.]

№№ 144—158.

Еще есть 15 Часослововъ на бумагѣ. Не заслуживаютъ вниманія.

[¹⁾ Слова въ скобкахъ прямыхъ пропали благодаря переплетчику р-си.]

№ 159 (595).

Въ кельяхъ архіепископа.

Τέσσαρα Μηναῖα τῆς θεοτόκου, [257×190; 180×132; по 30 строкъ; двумя почерками; тетради сохранились отъ γ' до ιδ'] [лл. 96 А], 1049 года.

[Одинъ листъ въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библи. 350; смотр. табл. 49.

Содержаніе:

л. 1^а и слѣд. (заст.) Μηνὶ Ἰαννουαρίῳ α'. ἡ περιτομὴ τοῦ κυρίου. .

Январьская служебная Миняя.

Послѣднія 2½ страницы дописаны другою рукою XI вѣка, которая сдѣлала и запись (послѣ текста I руки):]

Ἔτους Ϛ'φνζ' Ἰνδικτιῶνος β' ἐγένοντο τὰ Δ' μηναῖα τῆς θεοτόκου τὰ τρίμηνα δώδεκα. διὰ χειρὸς Φωτίου μοναχοῦ (καὶ) πρεσβυτέρου συνεργεία Νικολάου μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου.

[а затѣмъ, по окончаніи своей прибавки, та же рука опять:

Μνήσθητι κύριε τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου Φιλοθέου μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου καὶ Νικολάου μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου τοῦ ἀσκεπτάτου· τῶν τὰ Δ' μηναῖα ιβ' ἀποτελεσάντων: ἀμήν:—

На оборотѣ послѣдняго листа, оставленнаго пустымъ, третья рука XII—XIII в. приписала:

+ Τοῦτο τὸ φύλλον ἐστὶν ἀπὸ τὸν κανῶνα τῶν ἁγίων μαρτύρων ἀναργύρων καὶ θαυματουργῶν Κύρου καὶ Ἰωάννου ἧτοι τῆ τριακοστῆ πρώτῃ τοῦ Ἰαννουαρίου μηνὸς + καὶ εἰ ἴσως ἐκβληθῆ καὶ παραπέσει ἐν τινι τόπῳ ἀπὸ τοῦ μηναιίου τοῦ Ἰαννουαρίου μηνὸς διὰ τὸ εἶναι ἀπόλυτόν τε καὶ ἀδετον, ἀντιστραφήτω καὶ τεθήτω πάλιν παρ' ὀτινοσοῦν καὶ καταληφθῆ ἐν τῷ τέλει τοῦ μηναιίου ἧγουν τοῦ Ἰαννουαρίου μηνὸς:—

четвертая рука XIV вѣка:

+ Τοῦτο τὸ δίφυλλον ἀργὸν ἐνθάδε κεῖται· τὰ γὰρ ἐν τούτῳ γεγραμμένα ἐν τῷ κανόνι τῶν ἁγίων Κύρου καὶ Ἰωάννου ἧγουν ἐν τῷ τέλει τοῦ Ἰαννουαρίου τοῦ [] καὶ [] ἐν ἄλλῳ μηναιίῳ Ἰαννουαρίου τόδε ὑφείλει τὸ δίφυλλον τεθῆναι:—]

№ 160.

Μὴν δεκέμβριος, на пергаминах in 4°. Минейя древняя.

№№ 161—164.

Четыре неполныя Минейи и Триоди на пергаминах in 4°.

№№ 165—214.

Иеромонахъ Теофанъ видѣлъ въ общей библиотекѣ 5 Минейи на пергаминахъ, и еще 45 Минейи, но на пергаминахъ или бумагахъ, этого не отмѣтилъ.

№ 215 (754).

Τριφίδιον, на [пергаминахъ п] хлопчатной бумагѣ [всего л. 325 А] 6685=1177 года; [260×195; тетради α—μα', счетъ которыхъ начинается съ л. 4-го, такъ какъ л. 1—3 при переплетѣ; двумя разными почерками: одинъ въ началѣ, по 41 строкѣ, на пергаминахъ, другой потомъ, по 29 строкѣ, на бумагахъ. Два листа въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. 297; смотр. табл. 59.

Содержаніе:

- 1) л. 1^а—2^б изъ номоканона правила чьи-то.
- 2) л. 3^а—^б былъ пустой (занятъ арабскою рукописью).
- 3) л. 4^а и слѣд. (заст.) Τριφίδιον σὺν θεῷ τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς περιέχον τὴν ἀκολουθίαν πᾶσαν. τοὺς ἀποστόλους τὰ εὐαγγέλια καὶ τὰς προφητείας ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς κυριακῆς τοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρισαίου μέχρι τῶν ἁγίων πάντων ποίημα Ἰωσήφ καὶ Θεοδώρου.

4) На оборотѣ предпоследняго листа записъ:

+ τέλος διὰ χειρὸς Συμεῶν εἰς τ[ὸ] τ[] μ[] ϑ[]
τοῦ μαρτίου μηνὸς ἰνδικτιῶνος ἑ' ἔτους ςϋπε': —
и арабскія приписки.

Помѣтка:

+ ἐτούτω τὸ βιβλίον ἐγράφη διὰ χειρὸς ἐμοῦ Γερμανοῦ ἀρχιεπισκόπου τοῦ ἁγίου ὄρους Σινά καὶ ἐτέθη εἰς τὸ με-

τόχιον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Κλήμακος· καὶ ἡ τῆς ἄρη αὐτὸ να ἔχη τὰς ἀρὰς τῶν τῆ' θεοφόρων πατέρων καὶ τὴν κατάρα τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Κλίμακος:—]

№ 216.

Τριφίδιον, на пергаминах in 8°, 6886=1378 года. На ней есть подпись Синайскаго епископа Іакова того же года.

№ 217 (746).

Τριφίδιον, Триодъ постная 1519 года, на бумагѣ [л. 441 А] [тетради нумерованы α—νε' Γ] въ листъ [310×215 Γ] [въ два столбца по 30 строкъ А]. Краспописецъ Георгіи Солій.

[Запись:]

Ἐτους ςϋζ' ἐν μηνὶ ἰαννουαρίῳ εἰς τὰς ιδ', ἡμέρα τρίτη, ὥρα ἡ' ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ οἰκτροῦ Γεωργίου Σωλοῦ.

№ 218.

Τριφίδιον, на пергаминах in 4°. Рукопись древняя, но почеркъ ея некрасивъ.

№ 219.

Τριφίδιον, на пергаминах in 4°. Рукопись древняя. Почеркъ мелкій.

№ 220.

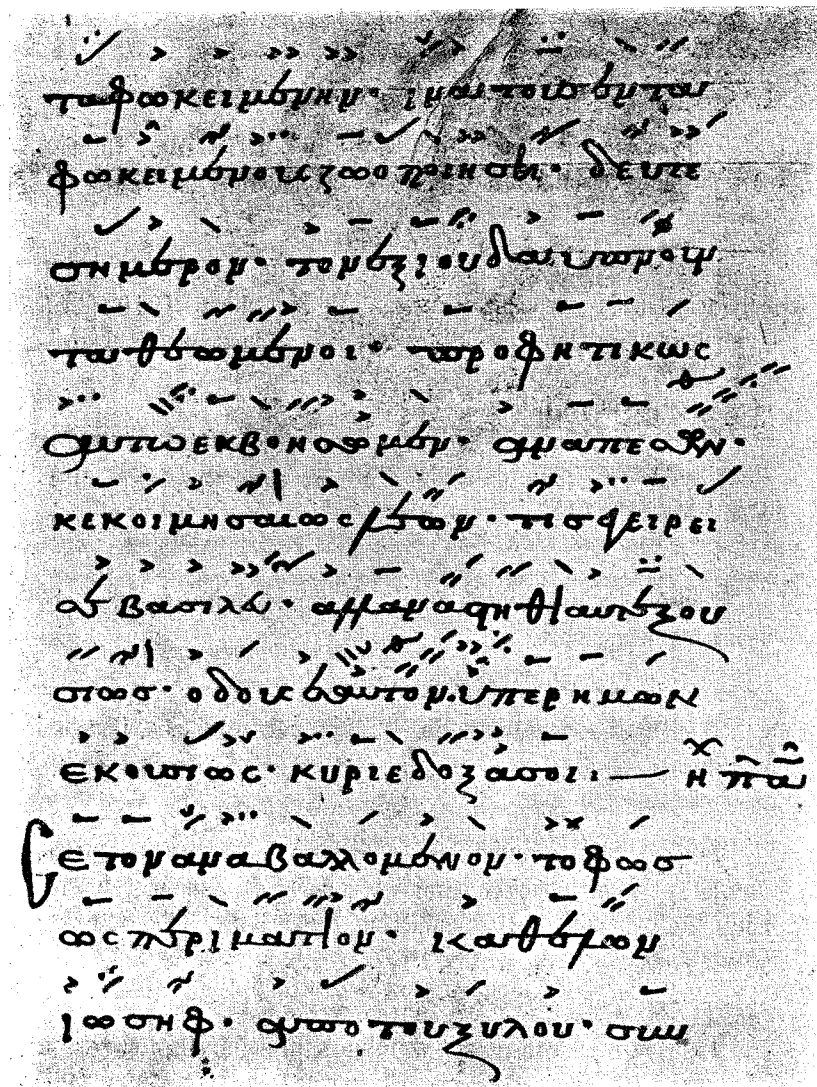
Τριφίδιον, на пергаминах in 4°, съ нотами. Конецъ потерянь. Смотри у меня почеркъ этой рукописи на листѣ [повидимому, въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. 357, XI вѣка; размѣръ: 230×183, 150×104].

№№ 221—222.

Двѣ Триоди постныя, на пергаминах in folio. Ихъ видѣлъ и отмѣтилъ иеромонахъ Теофанъ. [Вѣроятно, это №№ 739 и 740.]

№ 221 [(739).

Триодъ, начинающаяся съ педѣли мытаря и фарисея и кончающаяся чинопоследованіемъ великой субботы; полная

№ 4.

 Имп. Публ. Библи. 357
 (къ № 220).

рукопись на пергаментѣ, XIII вѣка, лл. 135, in f^o min., по 43 строки А.] [270×190; XIV вѣка Г.]

№ 222 [(740).

Триодъ, начинающаяся съ навечерія Рождества Христова и содержащая чтенія въ навечеріе Крещенія, чинопослѣдованіе въ недѣлю мытаря и фарисея и слѣд. вплоть до чинопослѣдованія святыхъ Страстей, гдѣ и обрывается на словахъ ἐπέστελε ἐξ ὅσου; затѣмъ слѣдуетъ Цвѣтная Триодъ, отъ которой осталось теперь только 7 листовъ. Рукопись на пергаментѣ, XIII вѣка, лл. 117, in f^o, по 43 строки. А] [320×140, въ два столбца; начала и конца рукописи не хватаетъ Г].

№№ 223—226.

Четыре Триоди на бумагѣ въ листъ.

№ 227 (775).

Πεντηχοστάριον, на пергаментѣ [XIII вѣка, тетради α'—χς' Г] [XII вѣка, лл. 164, по 41 строкѣ А] въ листъ [265×190 Г] съ греческими нотами по мѣстамъ для пѣнія. Эта Цвѣтная Триодъ, написанная ранѣе 6912 года и принадлежавшая какой то обители въ Солунѣ, пожертвована была въ Синайскій м-рь іеромонахомъ Симономъ въ 4573' году.

№№ 228—236.

Пять Пендикостарій, или Цвѣтныхъ Триодей, на бумагѣ въ листъ, и четыре на бумагѣ въ четвертую долю листа.

№№ 237—243.

Παρακλητική, на бумагѣ въ листъ, въ 7-ми экземплярахъ. Ихъ видѣлъ и отмѣтилъ іер. Теофанъ.

№ 244.

Ὁκτώηχος, съ греческими нотами на пергаментѣ in 12°.
Рукопись древняя.

№№ 245—252.

Ὁκτώηχος, на бумагѣ, въ 8-ми экземплярахъ, in 4° et 8°. Два изъ нихъ безъ начала и конца. А въ концѣ одного [№ 648? 649? 659?] приписано:

Κλήμεντος ἱερομονάχου ἡγουμένου ὄρους Σινᾶ, ς' αὐτῆς ἔτους. 1514 года.

№ 253 (784).

Τροπολόγιον σὺν θεῷ περιέχων τὰ στιχηρὰ καθίσματα. Рукопись на пергаментѣ [л. 81 по 25 строкъ A] in 4° [235 × 185 Γ]. Содержитъ

[нач. Τὰς ἑσπερινὰς εὐχὰς... Γ] «Вечерняя наша молитвы прими, Господи», и пр.

№ 254 (660).

Ἀκολουθίαι, Службы пророку Моисею [съ тремя канонами A], св. Екаторинѣ, св. отцамъ, избѣннымъ въ Ранѣѣ, Анастасію Синаиту и Георгію Арселаиту [а также другая служба пророку Моисею съ двумя канонами A], на пергаментѣ [л. 114, по 16—18 строкъ A] in 12° [in 16° A] [170 × 120 Γ]. Ранѣе 1236 года [XIV вѣка AΓ].

Въ концѣ приписано:

Ταύτας τὰς ἀκολουθίας τῶν ἁγίων [ἁγίων A] πατέρων, Ἀναστασίου φημί καὶ Γεωργίου, ἐξεπόνησεν καὶ ἔγραψεν Ἀθανάσιος ὁ ἁγιώτατος πατριάρχης Ἱεροσολύμων, ὅπoταν ἦτον ἀρχιμανδρίτης.

слѣдовательно, немного ранѣе 1236 года.

№ 255.

Ἐορτολόγιον на бумагѣ, въ трехъ книгахъ.

№ 256 (849).

Θεοτοκᾶριον [составленный Иоанномъ Мавроподомъ, митрополитомъ Евхатскимъ A], на пергаментѣ, 1304 года,

[л. 250 A] in 16° [154 × 115; 108 × 70, по 24 строки. Начинается съ л. 1^a (заглавіе стерлось)

Σοῦ ἡ τροπαιοῦχος δεξιὰ θεοπροπῶς . . .

На recto послѣдняго листа запись:

Θεῷ ἀνακτι πρέπει τιμὴ καὶ δόξα:—
ἐτελειώθη τὸ παρὸν θεοτοκᾶριον
εἰς ἔτος ς' αὐτῆς ἰνδικτιῶνος β':—

№ 257.

Θεοτοκᾶριον, на бумагѣ in 16°.

№№ 258—270.

Еще есть 13 Θεοτοκᾶριῶν на бумагѣ.

№ 271 (1923).

Αγαπῆς Βοηθῆς Μатеря, написанъ [in 8°] Леонтиемъ иеромонахомъ въ 1665 году. Почеркъ — красивъ.

[Заглавіе: Ἐγκώμιον εἰς τὴν κορίαν ἡμῶν καὶ δέσποιναν Θεοτόκον:—

Запись:

Ἐγράφη τὸ παρὸν 1665 ἀρχεῖ. Λεοντίου ἱερομονάχου.]

№ 272.

Στιχηράριον ὅλου χρόνου, Стихиляръ на весь годъ съ нотами, писанъ на пергаментѣ [220 × 170; 170 × 120; по 22 строки] Стефаномъ Доместикомъ въ честной обители Предтечи въ 6507=999 году. Это видно изъ слѣдующей современной приписки:

Ἐγράφη τὸ τοιοῦτο στιχηράριον παρὰ Στεφάνου δομestίκου εἰς τὴν τιμὴν Προδρόμου μονῆν μηνὶ μαρτίῳ α' ἰνδικτιῶνος β' ἔτους ς' αὐτῆς.

Смотри образчикъ этой рукописи въ моемъ собраніи подобныхъ образцовъ [одинъ листъ въ собраніи еп. Порфирія Имп.

Публ. Библ. 362; смотр. табл. 43 и *Πορφυρία*, Первое пут. въ Ав. м-ри, ч. II отд. I, 383].

№ 273 (1218).

[Рукопись] 1177 года [на пергаментѣ, [лл. 270 A] въ тетрадахъ α'—λδ'; 296×221; 225×165; по 18—20 строкъ Содержитъ] *Στιχηράριον τοῦ ἔλου ἐνιαυτοῦ* [начиная съ 1-го сентября. По окончаніи текста въ концѣ записъ:]

Πάντων τῶν καλῶν Χριστὸς ἀρχὴ καὶ τέλος + Ἐγράφη ἡ παροῦσα δέλτος διὰ χειρὸς Νικηφόρου ἱερέως διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου Νικολάου υἱοῦ Γεωργίου τοῦ Παύλου, βασιλεύοντος τῶν φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων Μανουήλ καὶ Μαρίας, τοῦ πανιερωτάτου ἡμῶν μητροπολίτου κυροῦ Νικήτα μηνὶ Ἰουλίῳ τῇ ἰνδικτιῶνος ι' ἔτους ρσχπε'.

[Одинъ листъ въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. 360; смотр. табл. 58.]

№ 274 (1231).

[Рукопись, лл. 222 [лл. 224 A] въ тетрадахъ α'—χη'; 336×225; 265×180; по 23 строки. Содержитъ]

Στιχηράριον сὸν θεῷ περιέχον τὴν ἅπασαν ἀκολουθίαν τοῦ ἔλου ἐνιαυτοῦ:—

съ нотами на бумагѣ въ большой листъ. Онъ писанъ въ 1236 г., во дни Иерусалимскаго патриарха Аванасія, Неофитомъ иеромонахомъ и domestikомъ всечестной обители Латрійской.

Занись:

Ἐγράφη τὸ παρὸν στιχηράριον διὰ χειρὸς Νεοφύτου ἱερομονάχου καὶ domestikοῦ τῆς σεβασμίας μονῆς τῶν κελλιβάρων ἄτοι τοῦ Αάτρου, δι' ἐξόδου τοῦ μεγαλοδοξοτάτου ἀρχιεπισκοπῆ τοῦ Μηνᾶ. ἐγράφη δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων κυροῦ Ἀθανασίου, καὶ οἱ ἐπὶ χεῖρας κρατοῦντες εὐχέσθαι μοι διὰ τὸν κύριον ὅπως εὖρω ἄφεσιν τῶν πολλῶν μου σφαλμάτων καὶ λέγεται θεὸς συγχώρησον ὅπου τὸ ἔγραψε. ἀμὴν ἀμὴν ἀμὴν γένοιτο γένητο:—Ἐτους ρσψμδ' ἰνδικτιῶνος θ' δόξα ὁ θεὸς δόξα ὁ θεὸς δόξα ὁ θεός:—

Смотри образчикъ этой рукописи въ моемъ собраніи подобныхъ образцовъ [два листа въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. 439; смотр. табл. 65].

№ 275 (1221).

Στιχηράριον съ нотами писанъ на пергаментѣ [лл. 407 A] въ полулистѣ [in 8° A] [230×170 Γ'] Мануиломъ Халкеопуломъ въ 1321 году на иждивеніе иеромонаха Вартоломея Коринѳіота, нѣкогда Апостоли. Тутъ помѣщены стихиры на каждый день мѣсяца, а сочинители музыки не подписаны на нихъ.

Записъ:

+ Ἐτελειώθη τὸ παρὸν στιχηράριον διὰ χειρὸς ἐμοῦ Μανουήλ τοῦ Χαλκεοπούλου:—μηνὶ Ἰαννουαρίῳ κγ' ἰνδικτιῶνος θ' τοῦ ρσωκθ' ἔτους διὰ κόπου καὶ ἐξόδου ἱερομονάχου κυροῦ Βαρθολομαίου τοῦ Κορινθιώτου καὶ ποτὲ Ἀποστόλη +

Смотри образчикъ этой рукописи въ моемъ собраніи подобныхъ образцовъ [одинъ листъ въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. 366; смотр. табл. 64].

№ 276.

Εἰρμολόγιον, Ирмологъ потный на бумагѣ in 4°, писанъ въ 1332 году Антопіемъ иеромонахомъ и domestikомъ ксепомъ парепидимомъ. Записъ:

ρσωμ' ἔτους. Ἐτελειώθη τὸ παρὸν εἰρμολόγιον διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ Ἀντωνίου ἱερομονάχου καὶ domestikοῦ ξένου παρεπιδίμου. ἐκ γῆς ὑπάρχων, ἐκ χώρας τῶν Ῥωμαίων, διὰ πόδου δὲ Γεωργίου ἀναγνώστου υἱοῦ Στεφάνου τοῦ Ἀντιοχίτου.

Въ этой рукописи помѣщена теорія знаковъ нѣнія п образцовыя піесы Кукузеллія, Лампадарія, Кукумы и Никодима Петропула. Итакъ, они жили ранѣе 1332 года.

№ 277 (1229).

Ψαλτικῆς στιχηράριον, на бумагѣ [тетрадей 31: α'—ις, α'—ιγ' и α'—β'] [л. 248 А] въ листъ [285×197; 213×135; по 27 строкъ] писанъ Ливійскимъ митрополитомъ Θεολιπτομъ въ Дамιάττѣ въ 1374 году и пожертвованъ въ Синайскій монастырь. [Одинъ листъ въ собраніи еп. Порфирія Имн. Публ. Библ. 440; смотр. табл. 81. Запись:]

Ἐγράφη διὰ τοῦ ταπεινοῦ μητροπολίτου Διβύης Θεολήπτου εἰς τὸ Ταμιάθην ἐν τῷ ἡσπέρβ' ἔτη μηνὶ αὐγούστῳ ἰνδικτιῶνος ιβ': Υἱεῖππαμμεδέοντος ἀνακτι Χριστῷ δόξα: Δόξα σοι κύριε πάντων ἕνεκα:

Между этими строками прописано мелко:

ἔδωκε τοῦτο τὸ στιχηράριον ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Διβύης Θεολήπτος καὶ ὑπέρτιμος καὶ πρόεδρος Ταμιαθίου εἰς τὴν ἁγίαν μονὴν καὶ ὑπερδόξαστον καὶ ὑπερθαύμαστον τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ.

На нижнемъ полѣ слѣдующей страницы есть собственноручная подпись сего митрополита.

[Рукопись писана двумя почерками и раньше посима обозначение: στιχηράριον σς'. Два первыхъ листа служили обложкой и взяты изъ какой-то другой рукописи. Содержить:]

1) сь л. 3^a Стиχηράριον σὺν θεῷ ἁγίῳ ἀρχόμενον ἀπὸ μηνὸς σепτεμβρίου μέχρι τῶν ἁγίων πάντων:—

2) Τῷ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ σαββάτῳ ἑσπέρας. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἐπιφανίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίας τῆς Κύπρου λόγος εἰς τὴν θεόσωμον ταφήν τοῦ Κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὸν Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ἀριμαθαίας καὶ εἰς τὴν ἐν τῷ ἄδη κατάβασιν μετὰ τὸ σωτήριο πάθος παραδόξως γεγεννημένην:—

Τί τοῦτο σήμερον. . . .

3) Τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου εἰς τὴν κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου:—

"Ὅτε μελλούσης ἐκδημεῖν. . .

4) Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὸ βῆτον τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου. Εἰστήκεισαν τῷ σταυρῷ. . . Κλωπᾶ:— (Ιωανн. 19,25).

Ἀναγκαῖον δέ ἐστιν. . .

5) На послѣдней страницѣ рядъ выдержекъ изъ Василия Великаго и Иоанна Златоуста.]

№ 278 (1262).

Κοντάκια καὶ Ἀκάθιστος ὕμνος, рукопись на бумагѣ, въ четвертую долю большого листа [280×218; 195×135], писана Григоріемъ Алліатомъ въ Аѳонскомъ монастырѣ Есфигмена, а переплетена въ Аѳонской же Лаврѣ въ 1437 году.

[Содержить:]

1) Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ τῶν κοντακίων τοῦ ὄλου ἐνιατοῦ ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἰνδικτιοῦ μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ αὐγούστου μηνός. ἐποιήθησαν μὲν παρὰ τοῦ δομestίου ἐκείνου κυροῦ Μιχαήλ τοῦ Ἀνεώτου· ἐκαλλωπίσθησαν δὲ παρὰ τοῦ πρωτοφάλτου κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Γλυκέως· ὕστερον δὲ ἐγράφησαν καὶ παρὰ τοῦ μαῖστορος κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλλη¹⁾ συντετμημένα καὶ σαφέστατα· καὶ οὐ γὰρ πολλὰς εἶχον μακρολογίας.

2) Ἀκάθιστος τοῦ Γλυκέως сь потами (ibidem).

3) Ἐτέρα Ἀκάθιστος τοῦ δομestίου τοῦ Ἀνεώτου, ἐκαλλωπίσθη δὲ παρὰ τοῦ Κουκουζέλλη.

4) Ἀκάθιστος τοῦ Ἡθικοῦ Νικηφόρου.

5) Ἐτέρα Ἀκάθιστος τοῦ Κουκουζέλλη.

6) Ἐτέρα Ἀκάθιστος τοῦ Κορώνη.

7) Въ концѣ этихъ Акаѳистовъ приписано:

Τέλος τῶν ΚΑ' οἰκων τῆς Θεοτόκου· γραφέντες παρὰ τοῦ Γρηγορίου μοναχοῦ τοῦ καὶ Ἀλλιάτου λεγομένου, τοῦ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως.

8) Кромѣ Акаѳистовъ, есть пѣснь сь нотами: Ο τοῦ παυεται.

9) На концѣ приписано:

+ Ἐγράφη τὸ παρὸν βιβλίον καὶ ἐσταχώθη παρὰ τοῦ ἁμαρ-

¹⁾ Алетъ старше Иоанна Глики, а этотъ старше Иоанна Кукузели.

τωλοῦ Γρηγορίου Ἀλλιάτου ἀπὸ τὸ ἀθηναϊκὸν τοῦ μοσχανοῦ, τὸ εὐρισκόμενον ἐν τῇ μονῇ τοῦ Βατοπαίδιου ¹⁾ τὸ μικρόν· Ἐγγραφή δὲ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἐσφιγμένου. καὶ ἐσταχθῆν ἐν τῇ Λαύρα, ἐρχομένου μου ἐνταῦθα. ὕστερον δὲ ἐξονήθην παρὰ τοῦ ἐν ἱερομονάχοις παπᾶ κυροῦ Γερασίμου, τοῦ εὐρισκόμενου ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἀκαταλήπτου· Ἐγγραφή δὲ ἐν ἔτει ςϞϞμϛ', ἰνδικτιῶνος α':— ²⁾

[в подписи:

ἐλάχιστος ἐν ἱερομονάχοις Γεράσιμος Ἀκαταλήπτου νόσ δομέστικος.]

№ 279.

Στιχηροναστασιμοδάρτιον весьма древняя рукопись на пергаминах in 4°, кажется, XII вѣка. Почеркъ красивъ.

№ 280.

Στιχηράριον на пергаминах in 4°, весьма древнѣй, не имѣеть ни начала, ни конца.

№ 281 (1227).

Στιχηράριον сь нотами и текстомъ на бѣломъ пергаминах [л. 267 A], in 8° [228×155; 158×100; по 21 строка;] нисанъ ἱερομοναχомъ Θεοδουломъ. Прекрасная рукопись древняя [XII вѣка] [XIII в. A].

[Л. 1 взятъ изъ другой р-си.

Л. 2^a, пустої первоначально, занятъ позднѣйшеї припиской:

+ αὐτὴ ἡ βιβλος τὸ στιχηράριον ὑπῆρχεν τοῦ κυροῦ Ἀντωνίου μοναχοῦ τοῦ ἀνατωλικοῦ. ἐπέδωκεν δὲ αὐτῷ ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου ὕρους Σινᾶ ἕνεκεν ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας. ἵτις οὖν θελησοι να το ξενώσοι ἀπὸ τὸ μοναστήριον να το ἰδιόπτη ἠθελήσοι

[¹⁾ В рукописи: βατοπα^δι.]

[²⁾ Рукой Порфирия добавлено: 1437.]

ἦνα κόψη ἀπ' αὐτῷ ἐν φύλλον καὶ μόνον. να ἔχει τὴν ὀργὴν τοῦ θεοῦ καὶ να ἔνοι ἀφορισμένος ἀπὸ τῆς ἁγίας τριάδος καὶ ὑπὸ τῶν τριακοσίων ἡ' θεοφόρων πατέρων καὶ ὑπὸ τῶν ἑπτὰ ἁγίων συνόδων καὶ να ἔνοι ἡ μερίς αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου καὶ Σίμωνος τοῦ Μάγου καὶ Ἄννα καὶ Καϊάφα.
+ ταπεινὸς Συμεῶν ἐπίσκοπος.

л. 2^b арабскій текстъ, вѣроятно, той же приписки.

Съ л. 3^a нодъ загл.: Ἀρχὴ σὺν θεῷ τοῦ στιχηραρίου περιέχοντος τὴν ἅπασαν ἀκολουθίαν:

до конца идетъ Стихирарь полный съ записью:

+ ὁ ἐν ἱερομονάχοις ἐλάχιστος Θεόδουλος ὁ ἀμαρτωλός· + [далее пѣсколько строкъ выскоблено].

№ 282.

Στιχηράριον на пергаминах въ четвертую долю большого листа (in folio 4°), не имѣеть ни начала, ни конца. — Смотри образчикъ этой рукописи въ моемъ собраніи подобныхъ образцовъ [однакъ листъ въ собраніи еп. Порфирия Имн. Публ. Библ. 363, XI вѣка, размѣръ: 310×230; 217×170; по 23 строки; откуда слѣдуетъ заключить, что имѣется въ виду

№ 1219,

содержащій] [на л. 152 in f^o A] [310×240 Γ] [по 23 строки, стихирарь на цѣлый годъ, начинающійся съ конца пѣснопѣнній 6 октября со словъ:

τὸν ἀντίπαλον ἐχθρόν. . . .

и оканчивающійся стихирами Самуилу пророку 20 августа до словъ:

. . . λοτρωθῆναι ἡμᾶς καὶ κατὰβαλε θράσος.

такъ какъ въ началѣ и въ концѣ вырваны листы A].

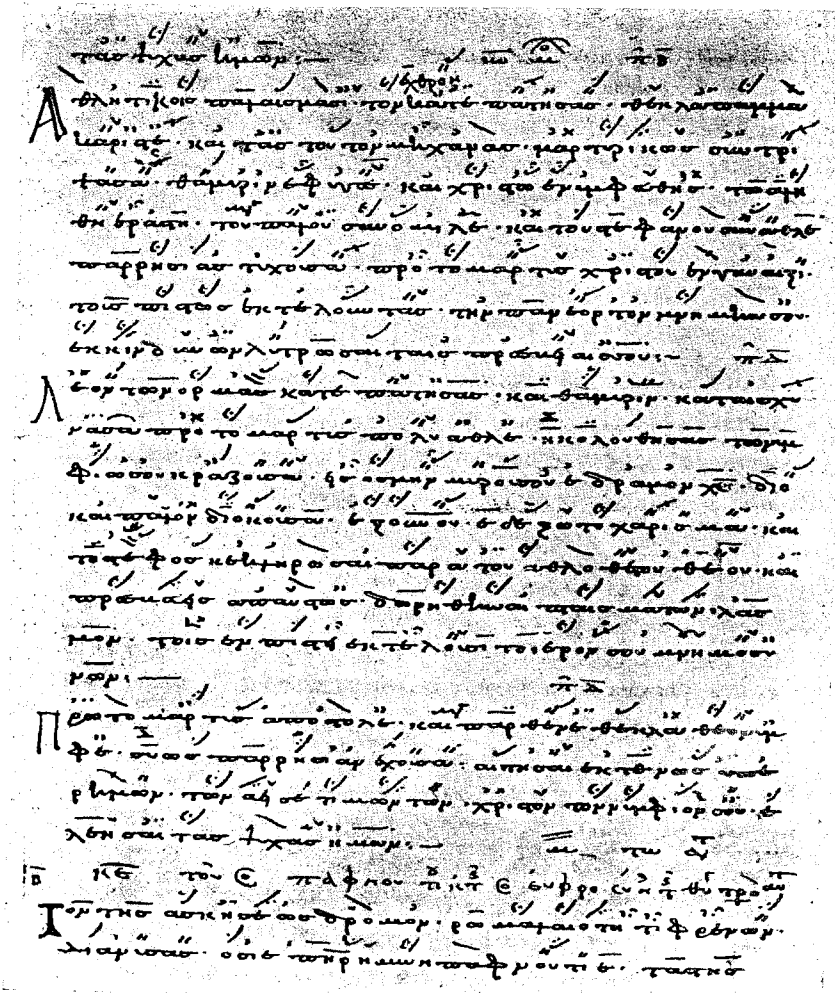
№№ 283—287.

Еще есть пять Стихирарей на бумагахъ, въ листъ. Пѣснопѣнцы въ нихъ не поименованы.

№ 288.

Рукопись, содержащая:

Στιχηρά καλοφωνικά σὺν τοῖς ἀναγραμματισμοῖς ποιηθέντα

№ 5.

Имп. Публ. Библи. 368
(кв № 282).

παρὰ κυροῦ Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφη καὶ Ἰωάννου Λαμπαδαρίου, на бумагѣ in 8°. — Впрочемъ, тутъ надписаны и другіе пѣснотворцы и ихъ произведенія и методы:

- 1) Въ день Анны праматери Ποῖημα Κωνσταντίνου τοῦ Χουμελία.
- 2) Въ день Преображенія Господня: ἕτερον στιχηρόν. Ποῖημα Γρηγορίου τοῦ Ἀλιάτου.
- 3) Въ день Успенія Богоматери: ἕτερον στιχηρόν. Ποῖημα Μανουὴλ Γαζή.
- 4) Ἔτερον θεοτόκιον. Ποῖημα Ἰωάννου Λασχάρι.
- 5) Ποιήματα τοῦ Κορώνη, τοῦ Λατρινοῦ, τοῦ Κουκουμᾶ, Ἰωάννου τοῦ Γλυκέως.
- 6) Διδασκαλικὴ καὶ δυσκολικὴ μέθοδος τοῦ στιχηραρίου ποιηθεῖσα τῷ Κορώνη.
- 7) Μηνὶ μαρτίῳ κέ' ἀναγραμματισμὸς εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν, τοῦ μαΐστορος τοῦ Κουκουζέλλη.
- 8) Ἡ εὐφδία. Ποῖημα τοῦ Καμπάνη.

№ 289 (1251).

Ψαλτικῆς μαθηματάριον [рукопись на корешкѣ названная Стиχηράριον καλοφωνικὸν μαθηματάριον], на бумагѣ [больше 43 тетрадей] in folio 4° [253×185; 171×112; по 18 строкѣ.

Содержитъ на тетрадахъ α'—λε':]

1) Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἀγίῳ τοῦ ἔλου ἐνιαυτοῦ ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἰνδίκτου εἰς τὸ α'. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Συμεῶν τοῦ Στολίτου. Ποιήματα διαφόρων ποιητῶν· συνετέθησαν δὲ σαφέστατα παρὰ τοῦ μαΐστορος, ἐκαλλωπίσθησαν δὲ τὰ παλαιὰ μόνα, τὰ δὲ νέα ἀσάλευτα μένουσι:—

[нач.: Στιχηρά τῆς ἰνδίκτου. ποῖημα τοῦ Βασιλικοῦ.]

Имена музыкальных композиторовъ:

- 1) Τοῦ Γλυκέως.
- 2) Βαρθολομαίου μοναχοῦ.
- 3) Ποῖημα Γερμανοῦ μοναχοῦ.

Διπλοφωνία μονοφωνάριον.

- 4) Μανουγρᾶ.
- 5) Κουκουζέλλη.
- 6) Ποίημα τοῦ Βασιώτου ἐκαλλωπίσθη παρὰ τοῦ μαΐστορος τοῦ Κουκουζέλλη. Итакъ Βасіотъ старше Кукυзелія.
- 7) Δαμπαδαρίου.
- 8) Νικηφόρου τοῦ δομestίκου τοῦ Ἡθιχαῦ.
- 9) Τῆ ἰδ' ἡμέρα Σεπτεμβρίου Στιχηρόν: Ποίημα Θεοδώρου τοῦ Δαλασινού.
- 10) Ποίημα τοῦ Εὐγενικοῦ.
- 11) Τοῦ Κορώνη.
- 12) Ποίημα κυρ Συμεῶν καὶ λαοσυνάκτου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.
- 13) Τοῦ Καμπάνη.
- 14) Τοῦ Ἀνεώτου.
- 15) Τοῦ Μανουήλ Ἀργυροπούλου.
- 16) Τοῦ Καλλίστου.
- 17) Τοῦ Μαγουλᾶ.
- 18) Μὴν δεκέμβριος. Τῆς ἁγίας Βαρβάρας. Στιχηρόν. Ποίημα τοῦ δομestίκου κυρ Νικολάου τοῦ Κλωβοῦ, ἐκαλλωπίσθη παρὰ τοῦ μαΐστορος. Итакъ, Николайъ Клову старше мастера Кукυзелія.
- 19) Ποίημα τοῦ Εὐνόχου καὶ πρωτοψάλτου τοῦ Φιλανθρωπίνου.
- 20) Часто встрѣчается Ποίημα τοῦ μαΐστορος.
- 21) Τοῦ Μανουγρᾶ.
- 22) Κυρ Λέοντος τοῦ Ἀλμυρίτη.
- 23) Ἔτερον Θεσσαλονικαῖον.
- 24) Πολυχρονισμός τῷ βασιλεῖ μετὰ κρατήματος, το τε ρε.
- 25) Ἰωάννου Λασκάρι.
- 26) Μανουήλ τοῦ Θεβαίου.
- 27) Τοῦ Ἀναπαρδᾶ.
- 28) Τοῦ Ἀνδρονίκου.
- 29) Ἀνδρέου τοῦ Σιγήρου.

- 30) Θεοδούλου μοναχοῦ.
 - 31) Δημητρίου τοῦ Ἀργίτου.
 - 32) Νικολάου τοῦ Διμνινοῦ.
 - 33) Μιχαήλ ἱερέως τῆς Πατζάδος.
 - 34) Γεωργίου Σγουροπούλου.
— Παλαιόν.
 - 35) Τοῦ Χαλκεοπούλου.
 - 36) Ἰωάννου τοῦ Σουρία.
 - 37) Τοῦ Τραμουντάνα.
 - 38) ἱερέως Δημητρίου τοῦ Συναδηνοῦ.
 - 39) Ποίημα τοῦ Μανουγρᾶ, ἐκαλλωπίσθη δὲ παρὰ τοῦ Κορώνη. Итакъ, Манугра живъ прежеде Коронія.
 - 40) Μάρκου ἀρχιερέως.
 - 41) Γερασίμου μοναχοῦ.
 - 42) Ποίημα τῆς Πατζάδος.
 - 43) Συμεῶνος τοῦ Ψυρίτζη.
 - 44) Μιχαήλ ἱερέως τοῦ Πατζάδι.
- II) Засянь слѣдуетъ [съ новой нумераціей тетрадей]:
Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ τῶν στιχηρῶν τοῦ ἔλου χρόνου. ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριον ἕως ἔλον τὸν αὐγουστον. ποίημα τοῦ διδασκάλου καὶ μακαριωτάτου κυροῦ Μανουήλ τοῦ Χρυσάφη τοῦ νέου Λαμπαδαρίου:—
- III) [На тетрадахъ лс'—мг', продолжающихъ старую нумерацию:]
Στιχηρὰ καλλοφωνικὰ ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρισαίου καὶ καταλήγοντα μέχρι τῶν ἡγίων πάντων. ποιηθέντα παρὰ διαφόρων ποιητῶν:—
именно: τοῦ Κορώνη κυροῦ Εἰένου, τοῦ Λασκάρι, τοῦ Κουκουζέλη. и другихъ.
- 45) Τοῦ Καρβουναριώτου.
— Παλαιόν.
- 46) Δοκειανοῦ Δημητρίου.
- 47) Νικολάου τοῦ Καλλίστου.
- 48) Θεοδούλου μοναχοῦ.
- 49) Τῆ κυριακῆ τοῦ Θωμᾶ στιχηρόν. Ποίημα τοῦ Μα-

νου γρά, ἐκαλλωπίσθη δὲ παρὰ τοῦ Κοντοπέτρι. — Итакъ, Мануγρά трудился прежде Кондопетрія.

50) Τοῦ Εὐγενικοῦ.

51) Τῆ κυριακῇ τῆς ἀγίας Πεντηκοστῆς ποίημα τοῦ Δαλασινοῦ, ἐκαλλωπίσθη δὲ παρὰ Κοντοπέτρι. Итакъ, Дала-синъ старше Кондопетрія.

52) Τῆ κυριακῇ τῶν ἀγίων πάντων στιχηρὸν παλαιόν, ἐκαλλωπίσθη δὲ παρὰ τοῦ ἀρχιερέως κῦρ Μάρκου τῆς Κορίνθου.

Все.

№ 290.

Ψαλτικῆς μαθηματάριον на бумагѣ in 4°. Тутъ однѣ ноты. Словъ нѣтъ. Въ концѣ есть особое отдѣление съ надписью:

Κρατήματα ἐκλεκτὰ πάνυ ὠραῖα καὶ ὠφέλιμα κατ' ἤχον ποιήματα διαφόρων ποιητῶν.

[а именно:]

1) Ποίημα κυρίου Ξένου Κωρώνη. Πέρσικον безъ словъ.

2) Ἔτερον κράτημα λεγόμενον καὶ αὐτὸ Πέρσικον τοῦ Ἰωάννου Λαμπαδαρίου, безъ словъ, а слышны только те ре ре α τα βε ре ре то то то рρο...

3) Ἔτερον τερέντισμα λεγόμενον αἰδῶνι πάνυ γλυκύτατον, ποίημα τοῦ Κωρώνη... то то то то те ре ре те ре ре.

4) Ἔτερον κράτημα Γαβριήλ ἱερομονάχου τοῦ ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Ξανθοπούλου.

5) Ἔτερον κράτημα Κωνσταντίνου τοῦ Μαγουλά.

6) Ποίημα Μανουήλ Χρυσάφη, τερπνόν, γλυκύτατον, ὀργανικόν... те ре ре...

7) Ποίημα Ἰωάννου μαῖστορος τοῦ Κουκουζέλη, ὀργανικόν ψθорικόν, ἤχος δ'... те ре ре.

8) Τοῦ αὐτοῦ λεγόμενον Πολεμικόν, то то то то те ре.

9) Ἔτερον τερέντισμα λεγόμενον ἢ ψαλτήρα: Ποίημα Γρηγορίου τοῦ Ἀλυάτου.

10) Ἔτερον ποίημα τοῦ κυρ Ἰωάννου Παπαδοπούλου τοῦ Κουκουζέλη ο ο ο ο ο то то те ре ре...

11) Ποίημα Γεωργίου δομestικού τοῦ Κοντοπετρή, λεγόμενον ξυλικός, ε ε ε те ре.

12) Ποίημα κυρίου Σγουροπούλου λεγόμενον Ῥοδάϊον, ἤχος δ'... ο ο ο то то то то о рро то...

№ 291.

Ψαλτικῆς ἡχηματάριον, на бумагѣ въ листъ, содержитъ Κρατήματα, то то те ре ре на всѣ 8 гласовъ; напримѣръ, Κρατήματα τοῦ τρίτου ἤχου, ποίημα τοῦ Κορώνη.

1) Въ этомъ учебникѣ встрѣчаются черныя и красныя ноты, однѣ надъ другими. А на поляхъ замѣчено о нихъ: τὰ μαύρα τοῦ Λαμπαδαρίου, τὰ δὲ κόκκινα ἀπὸ Θεσσαλονικέων τοῦ πατρὸς Ἀγγέλου. На оборотѣ, τὰ μαύρα ἀπὸ τοῦ πατρὸς Ἀγγέλου, τὰ δὲ κόκκινα ἀπὸ τοῦ Νικολάου.

2) Есть пѣссы Авасіота, и Соловьина. Видно, Славянскіе были, по прозванію Соловьевъ.

3) Есть пѣсса, называемая ἢ τρομπέτα, сочиненіе Контопетрія. Его же Στράτα παλαιά.

4) Σαλευόμενα κρατήματα Ξένου Κορώνη, Ἰωάννου Κουκουζέλη Παπαδοπούλου.

5) Τοῦ Κορώνη τὰ Ῥοδάκινα (вкусно, какъ вкусенъ персикъ!) καθὼς ὀνομάσθη παρὰ τοῦ βασιλέως.

6) Κράτημα ὄρφανὸν τοῦ Ἰωάννου Κουκουζέλη.

7) Κράτημα Λαμπαδαρίου μετεποιήθη δὲ παρὰ δομestικού τοῦ Κλουβᾶ, καθὼς γράφει κύριος Ἰωάννης ὁ Κλαδάς. Итакъ Ламбадарій старше Блуды, а этотъ старше Ивана Блуды.

8) NB. Κορώνης ὀνομάζεται πρωτοφάλης τῆς ἀγιωτάτης τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας. (т. е. св. Софίи въ Константинополѣ.)

9) Κράτημα τοῦ κυρ Ἰωάννου τοῦ Τζακνοπούλου. — Τὸ αὐτὸ κράτημα συνετέθη καὶ ἐκαλλωπίσθη παρὰ Νικολάου τοῦ Κλοβοῦ.

10) Κρατήματα τοῦ δομestικού Δημητρίου.

11) Κράτημα τοῦ Κουκουζέλη λεγόμενον τὸ σημαν-
τήριον.

12) Κράτημα τοῦ Κορώνη λεγόμενον, τὸ ἀηδωνᾶτο.

13) Τοῦ αὐτοῦ κράτημα δύσκολον καὶ δεμένον.

14) Κράτημα τοῦ μεγάλου Πριμμικηρίου.

15) Ποίημα τοῦ Κουκουζέλη περιέχον τὰς χειρονομίας
πάσας, ὅεζβ ελὸβ, α το ε βε...

16) Τοῦ αὐτοῦ μαῖστορος λόγος μονόπνους το το το.

17) Τοῦ Κορώνη τετράφωνος.

18) Κρατήματα τοῦ βαρέως ἤχου, Кукүзелмiя, Коронiя,
Цакнопула и Агаллиана.

19) Πῆσнотворцы названы μακαριώτατοι, Κορώνης—θαυ-
μαστὸς καὶ πλουσιώτατος.

20) Ἀρχὴ τῶν κειμένων κρατημάτων τοῦ πλαγίου τετάρτου,
διαφόρων ποιητῶν παλαιῶν καὶ νέων, ἀρχομένων ἀπὸ τοῦ Ἰνα
τὶ μέχρι καὶ τέλους.

Въ этомъ отдѣлѣ замѣчено: ἰδοὺ Κορώνης ἔφθασε, λαμ-
πρότερος τυγχάνει, ὑπὲρ τῶν ἄλλων πέφυκεν ἐνδοξότερος ἐν ταύ-
ταις. Немного спустя надъ другимъ Κράτημα подписано: Τοῦ
μακαριωτάτου ἢ μνήμη Κορώνη «λαμπρότερον, ἐνδοξότερον,
ἐντεχνότερον. Ἐνταῦθα ὡς σιγησάτω πάντα.

21) Κράτημα τοῦ παπᾶ Ἀγγέλου.

22) Κράτημα λεγόμενον ἢ χαμπάνα (КОЛОКОЛЬ).

23) Κράτημα τοῦ Κουκουζέλη, λεγόμενον τοῦ βασι-
λέως.

24) Κράτημα τοῦ μαῖστορος Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέ-
λη, λεγόμενον ὁ τροχός. ψάλλεται δὲ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει
παρὰ Ἰωάννου Δαμπαδαρίου οὕτως (слѣдуютъ ноты).

25) Κράτημα τοῦ μακαριωτάτου καὶ φίλου τῶν διδασκάλων
κυρίου Ἰωάννου Δαμπαδαρίου, λεγόμενον ψθορικόν. Ἄλλο
λεγόμενον, Ἐθνικὸν πᾶν λαμπρότατον.

26) Ἰωάννης Γλυκὸς ὀνομάζεται διδάσκαλος τῶν διδα-
σκάλων.

27) Κράτημα τοῦ Κουκουζέλη, λεγόμενον ἢ βιόλα
(сбрънка). Смыъ оканчивается эта рукопись.

[Такъ какъ, вѣроятнѣе всего, сюда принадлежитъ листъ
изъ фалтиκῆς ἡχηματάριον въ собранiи еп. Порфирiя Имп.
Публ. Библ. 493, XVI вѣка, 280×200; 180×120, по 16
строкъ, то описанiе Порфирiя относится къ

№ 1252.

Рукопись бумажн., XVI вѣка; 281×203; 177×122; по
16 строкъ. Содержанiе обозначено на корешкѣ, какъ фалтиκῆς
ἡχηματάριον. Есть позднѣйшия приписки:

1) ἀφμδ' σεπτεμβρίου ἰ' ἐγένετο φοβερὸς σεισμὸς καὶ []
ἡμερ. γ' ὥρα ἦν ιε' καὶ ὕμισυ ἤγουν ὥρα τῆς ἡμέρας δ' "

2) σεπτεμβρίου κε' ἀφμδ' ἐκοιμήθη ὁ μακαριότης Παῖσιος
ἑξημερο δ'].

№ 292.

Ψαλικῆς μαθηματάριον, на бумагѣ in 8°. Содержитъ:

- 1) Προκειμένον ἕλης ἑβδομάδος.
- 2) Κεκραγάρια. (Госноди воззвахъ).
- 3) Πρώτον βάρος ποιηθὲν παρὰ τοῦ διδασκάλου Κωνσταν-
τίνου ἱερέως Φλακῆ. Ἔτο κρατήματα εγο.
- 4) Πολυέλεος ὁ λεγόμενος Κουκουμας.
- 5) Ποίημα Ἰωάννου τοῦ Κορδοκοστοῦ ἱερέως.
- 6) Ἀλληλουάρια, ποίημα τοῦ Χρυσάφη.
- 7) Χερουβικά, Ἀγαλλιανοῦ.
- 8) Часть Символа вѣры съ нотами.
- 9) Θεοτόκια. и проч.

Въ концѣ сего перваго отдѣла этой рукописи замѣчено:
«Κонецъ Послѣдованiя великой вечерни, полпелеса, литургiи
Василия и Иоанна Заапоустаго, трисвятаго, аллелуiи, херувим-
скихъ, богородичныхъ, крестобогородичныхъ и проч. Καὶ ἄρχε-
ται μηνολόγιον μέχρι αὐγούστου, ἐμπεριέχον ὄσιακά, μαρτυρικά,
ἱεραρχικά, καὶ ἕτερα τῶν ἁγίων».

Въ этомъ второмъ отдѣлѣ встрѣчаются слѣдующiя за-
мѣтки:—

- 1) Παλαιὸν ἐκαλλωπίσθη παρ' ἐμοῦ, ἢ παρὰ Φλακῆ.
- 2) Τρισάγιον ψαλλόμενον εἰς τὴν δεξιάν λειτουργiαν, ποιηθὲν

παρ' ἑμοῦ Γερωνόμου Τραγουδιστῆ μαθητοῦ τοῦ διδασκάλου καὶ μαΐστορος Κωνσταντίνου ἱερέως Φλακῆ. Итакъ, іерей Константинъ Флакн есть учитель Іеронима Трагудиста.

3) Ἔτερον τρισάμιον ποιηθὲν . . . ἐκ τῆς Κρήτης, καλλωπισθὲν παρ' ἑμοῦ (Ιερωνимъ Трагудистъ).

4) Κοινωνικὸν ποιηθὲν παρὰ Μανουὴλ Λαμπαδαρίου Χρυσάφι.

5) Μέθοδος καλήφωνικός πονηθεῖσα παρὰ τοῦ Κορώνη.

6) После другой методы господина Корони събдауетъ ἀρχὴ σὺν θεῷ ἀγίῳ τῆς παπαδικῆς ἐπιστήμης на пяти листахъ.

7) Есть метода Флакн.

8) Στιχηρὸν εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ τιμίου σταυροῦ, ποιηθὲν παρὰ τοῦ μαΐστορος καὶ νέου Κουκουζέλη Λαμπαδαρίου τοῦ Χρυσάφι, καλλωπισθὲν δὲ μετέπειτα παρ' ἑμοῦ (Ιερон. Трагуд.)

№ 293—298.

Видѣлъ шесть нотныхъ учебниковъ, малыхъ по объему. Всѣ они — новые, писаны недавно.

№ 299.

Ψαλτικὴ, παρὰ διαφόρων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων, на бумагѣ in 8°, съ нотами и словами.

1) Начин.: Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν . . . Ἀρχεται ὁ δομεστικός τοῦ δεξιῦ χοροῦ μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ.

2) Τοῦ Παναρέτου κῆρ Γεωργίου.

3) Τοῦ Λαμπαδαρίου.

4) Τοῦ Κουκουζέλη.

5) Ἀλλαγμὰ τοῦ Χαλιβοῦρίου.

6) Τοῦ Ἀγαλλιανοῦ δομεστικού.

7) Τοῦ Ἀγάθωνος.

8) Θεοδώρου τοῦ Ἀργυροπούλου.

9) Τοῦ Δοκλειανοῦ.

10) Δίχορον τοῦ Κουκουμᾶ.

11) Δόξα πατρὶ . . . Παλαιόν, εἰς μικρὰς νόκτας.

12) Δόξα πατρὶ . . . Τοῦ Κορώνη εἰς μεγάλας νόκτας.

13) Ἔτερον, δόξα πατρὶ, λεγόμενον ἀγιορίτικον.

14) Ἀλληλοῦβια: Πολίτικον (т. е. Цареградская). Ἔτερον Θεσσαλονικαῖον.

15) Τοῦ Πλαγίτου. (Ἰωάννου? Если Іоаннъ, то онъ жилъ раньше 1299 года).

16) Часто встрѣчается τὸ Παλαιόν.

17) Часто встрѣчается, τοῦ Μαΐστορος.

18) Τοῦ Καβᾶ.

19) Τοῦ Ἠθικοῦ.

20) Τοῦ Χριστοφόρου.

21) Γεωργίου τοῦ Παναμίτου.

22) Κυρίου Ἀνδρέου.

23) Πολυέλεος ψαλλόμενος ἐν τῇ Θεσσαλονίκῃ ποιηθεὶς παρὰ τοῦ Κουκουμᾶ καὶ μαΐστορος. Еще: Τοῦ παπᾶ κυρίου Μανουὴλ τοῦ Πλαγίτου. Ἔτερον τοῦ μοναχοῦ Κορνηλίου. Τοῦ δομεστικού κῆρ Γρηγορίου. Τοῦ Μυστάκωνος. Τοῦ μοναχοῦ Σινάιτου. — Παλαιόν.

24) Ἀντιφῶνες въ праздниѣ Богородичныѣ: Δομεστικός Γρηγορίου. Ἰωάννου τοῦ Βατάτζη. Τοῦ δομεστικού κυρίου Ἀνδρέου.

25) Μετὰ τὸν πολυέλεον Ἀντίφωνα: Τοῦ Ξενοφώντος. Τοῦ Γλυκέως. Τοῦ Δοκλειανοῦ.

26) Ἀντιφῶνες іерархамъ, мученикамъ и прочимъ: Παλαιά: Γρηγορίου δομεστικού τοῦ Γλυκού. Τοῦ Θηβαίου, много. Τοῦ δομεστικού Θεοφυλάκτου τοῦ Ἀργυροπούλου. Τοῦ Ἀγάθωνος. Τοῦ Μαΐστορος.

27) Θεοτόκια τοῦ Ξανθοπούλου.

28) «Блажени непорочнии» при погребеніи мірянъ и монаховъ. Παλαιά. Τοῦ Μανουγῆ. Τοῦ Φαρδιζούκου, много. Τοῦ Λαμπαδαρίου. Τοῦ Κιλαδίνου. Τοῦ Κλουβᾶ.

29) Χερουβικά. Τοῦ δομεστικού Μανουὴλ Ἀγαλλιανοῦ. Τοῦ Κορώνη. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ ποίημα, т. е. музыка. Παλαιόν. Λαμπαδαρίου. Νικηφόρου τοῦ Ἠθικοῦ.

30) Κοινωνικά, сочинены всіми вышепомянутыми пѣснотворцами и монахомъ Лонгиномъ.

31) Ἄξιον ἐστίν: ἁγιωρίτικον, τοῦ Κορώνη, τοῦ Λαμπαδαρίου, τοῦ μαΐστορος Κουκουζέλη, τοῦ Γλυκέως.

32) Ирмосы великомученику Дмитрію сочинены Солунскимъ протосалтомъ Мануиломъ Плагитомъ и Христофоромъ Мυστακοномъ.

33) Τοῦ μαΐστορος Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλη κράτημα, λεγόμενον τὸ ἐθνικόν.

Κонецъ.

Жалбю о томъ, что не означенъ годъ этой рукописи.

№ 300.

Ψαλτικὴ на бумагѣ in 4°. Въ этой рукописи содержатся:

1) Πρόλογος, ὃς λέγεται ἰσοφωνία κῦρ Μανουήλ Λαμπαδαρίου τοῦ Χρυσάφη καὶ μαΐστορος, τοῦ ἀληθῶς Χρυσάφη καὶ νέου Κουκουζέλη.

2) Πολυέλεος ὀνομαζόμενος Λατρηνός.

3) Λεγομένη Βουλγάρα.

4) Τοῦ Κουκουμᾶ Φράγκικον.

5) Στίχος ἐγκωμιστικὸς εἰς τὴν θεοτόκον ποιηθεὶς παρὰ Λαμπαδαρίου. τὰ γράμματα δι' ὀρισμοῦ καὶ ζητήσεως τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ματθαίου. Τὸ δὲ μέλος ἐστὶ κράτημα τοῦ Κουκουζέλη. Ἔτος — Ακαθιστή.

6) Λειτουργία Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἄρχεται ἀπὸ Τρισαγίου. Παλαιόν.

7) Ἔτερον χερουβικὸν Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, ὃ λέγεται παλατινόν.

8) Κοινωνικὸν τοῦ Μανουήλ Ἀργυροπούλου τοῦ μαΐστορος.

9) Ἔτερον κοινωνικὸν τοῦ Δημητρίου Ραιδεστηνοῦ, ὀργανικόν.

10) Ἔτερον κοινωνικὸν τοῦ Γεωργίου τοῦ Πλουσιαδοῦ νοῦ. Τετράφωνος.

11) Λειτουργία τῶν προηγιασμένων. Παλαιόν.

12) Νῦν αἱ δυνάμεις: Ἀγιοριτικόν, ποίημα Δογγίνου μοναχοῦ.

13) Χερουβικὸν Ἀγάθωνος μοναχοῦ τοῦ Κορώνη.

14) Τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σομεῶν τοῦ Στυλίου: — Ἔτερα παρεκβολή, ποίημα κυροῦ Μάρκου μητροπολίτου τῆς Κορίνθου.

15) Μηνὶ μαῖψ ε'. τῆς ἁγίας Εἰρήνης. Ἀναγραμματισμός, ποίημα Ἰωάννου τοῦ Φουκᾶ.

NB. Въ этой рукописи очень много музыкальныхъ произведенийъ Иоанна Кукузеллія.

№ 301.

Нѣсколько новыхъ тетрадокъ съ нотами. Въ нихъ номинированы слѣдующіе нѣснотворцы:

1) Петръ Ламнадарій.

2) Κυρ Даниль протосалтъ великой Церкви. Его Κεκραγάρια, Δογματικά, Πασαπνοάρια.

3) Ιεροмонахъ Μελετίη Κριτιανινъ и Свнантъ. Его Πασαпноάριον.

4) Петръ Μлеркеѳи. Его Πασαпноάριον.

5) Ιοανнъ Βλάδα. Κοινωνικόν.

6) Χραзиѳ διδάσκαλος. Его Μακάριος ἀνήρ.

7) Κεκραγάρια κατ' ἦχον ἅγια* ἐμελοποιήθησαν παρὰ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, ἐξηγήθησαν δὲ παρὰ Πέτρου Δαμπαδαρίου Πελοποννησίου.

8) Изъ одной замѣтки видно, что Петръ Ламнадарій сочинялъ музыку по подражанію протосалту Даниилу.

9) Ιαковъ протосалтъ. Его Славословіе великое.

10) Германъ.

11) Петръ Византиѳ, протосалтъ великой церкви. Его Χερουβικά.

12) Григоріѳ, протосалтъ той же церкви. Его Κοινωνικά.

13) Григоріѳ Лампадаріѳ.

14) Εἰρμολόγιον. Πάντα ἐμπεριεχόμενα ἐν αὐτῷ εἰσὶ πονή-

ματα Πέτρου Λαμπαδαρίου, Πέτρου τοῦ Βυζαντίου καὶ Γρηγορίου τοῦ Λαμπαδαρίου.

Видно, что эти Лампадарія — и Іаковъ и Даниїлъ — новые композиторы.

№ 302.

Ψαλτικόν, на бумагѣ въ листѣ. Въ срединѣ этой рукописи замѣчено:

Τέλος τοῦ ψαλτικοῦ. Ἐγγραφή διὰ χειρὸς Νεοφύτου ἱερομονάχου, δι' ἐξόδου τοῦ πανευλαβεστάτου ὑποδιακόνου τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Δαμασκοῦ κυρ Ἰακώβου ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ ἀγιωτάτου μητροπολίτου κῆρ Λαυρεντίου.

А въ началѣ написана кратко теорія пѣнія. Въ концѣ послѣдній листъ урѣзанъ снизу. [Четыре листа изъ этой рукописи въ собраніи Порфирія Имп. Публ. Библи. 495, XV вѣка. 248×160, 177×115, число строкъ около 16. Рукой Порфирія надписано: «Стихирарь Неофита ἱερομονаха въ Дамаскѣ. Синай, годъ неизвѣстенъ».]

№ 303.

Ψαλτικῆς Ἀνθολογία, на бумагѣ in 8°.

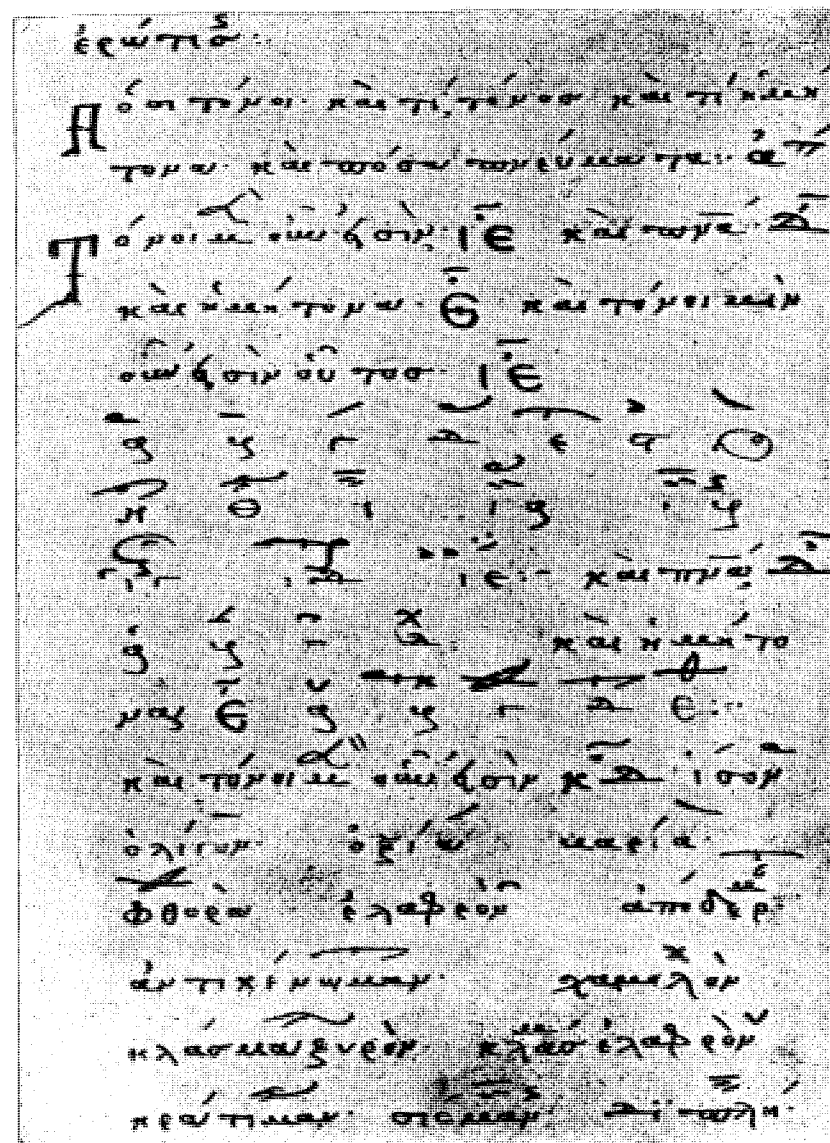
1) Во второмъ отдѣленіи этой рукописи помѣщены:

Ἄτερα ἀλλάγματα εἰς τὸν μέγαν ἑσπερινόν ποιήματα διαφόρων τεχνιτῶν, τοῦ τε κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλη τοῦ μαῖστορος, καὶ κυροῦ πρωτοφάλτου Κορώνη, καὶ ἐτέρων: — Ποίημα τοῦ Χρυσσοβον. Ποίημα τοῦ Εὐροῦ. Παλαιόν. Ποίημα τοῦ Ἀγαλλιανοῦ.

2) Ἐστὶ ἐτι ἄλλο ἄλλο, въ которомъ помѣщены нотныя піесы:

Λειτουργία Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου. — Τὸ χερουβικόν ψαλλόμενον ἀπὸ χοροῦ, ποιήματα τοῦ Ἀγαλλιανοῦ. — Χερουβικόν τοῦ Κορώνη. — Ποιήματα Δοκειανοῦ, Κουκουζέλη.

3) Κρατήματα τοῦ ἑσπερινοῦ. Κρατήματα Πολυελέου.

№ 6.

Имп. Публ. Библи. 495
(къ № 302).

№ 304.

Ψαλτικῆς ἀνθολογία. рукопись на бумагѣ in 16°. Малый, тонкій въ объемѣ учебникъ.

№ 305.

Πεντηχοστάριον, на бумагѣ in 4°. Рѣдко гдѣ ноты, чаще слова.

№ 306.

Ψαλτικῆς πεντηχοστάριον, на бумагѣ въ листъ. Рѣдко гдѣ ноты, чаще слова.

№ 307 (1276).

[Рукопись, номѣченная на корешкѣ] Ψαλτικῆς Ἀνοξαντάριον [и со старой шифрой Ψαλτικὸν σνε']. на бумагѣ [XIV—XV вѣка] in 4° [191×135;] [по 11 строкъ А]. Это сборничекъ разныхъ пѣснь Буквузеллія, Корони и другихъ. [Въ началѣ заглавіе:

Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ ποιήματα διαφόρων τεχνιτῶν τοῦ τε κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλη. καὶ κυροῦ Ξένου τοῦ πρωτοψάλτου τοῦ Κορώνη καὶ ἐτέρων].

№ 308 (1256).

Въ библиотекѣ Синайскаго подворья въ Каирѣ, называемаго Джуванія.

Нотный Ирмологъ на пергаминѣ in 16° [160×112; 105×67; по 12 строкъ; 224 лл. (тетради α—zδ'+2 лл.)] переписанъ Ириною, дочерью Θεοδора Αγιοπετριτα и Καλλιγραфа въ 1309 году съ собственноручной рукописи Ιοανна Βυκουζελλίη Παπαδонуλα.

1) [л. 1^α—183^α] Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ:—Εἰρμολόγιον περιέχον τὴν ἅπασαν ἀκολουθίαν. Μέλος Ἰωάννου μοναχοῦ τοῦ Δαρμασκηνοῦ.

Нач.: Σου η τρο παι ου χρο δ ε ξ ι α

2) Въ концѣ приписано

[л. 183^α] + τέλος ·: τέλος ·: ὁξια τῷ θεῷ. ἀμήν.—
+ Χεῖρ Ἰωάννου Παπαδοπούλου τοῦ Κουκουζέλη:—

[л. 183^β] + Σὺν θεῷ ἁγίῳ ἐπληρωθή τὸ παρῶν εἰρμολόγιον διὰ χειρὸς Εἰρήνης ἀμαρτωλῆς θυγατρὸς Θεοδώρου τοῦ Ἀγιοπετριτοῦ καὶ καλλιγράφου: +

·: Ἐτ[ους] ρσσιζ·:·

+ Τῷ ἔχοντι καὶ γράψαντι Χριστέ μου σῶσον:—
Ἀμήν.

Изъ этихъ приписокъ видно, что Ирина Θεοδоровна переписала этотъ Ирмологъ съ подлинной рукописи Буквузеллія, на которой значилась подпись: χεῖρ Ἰω. τοῦ Κουκουζέλη.

Смотри образчикъ этой рукописи Ирины [одинъ листъ въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. 371; сравн. табл. 72.

3) лл. 184^α—192^β Προκαίμενα ψαλλόμενα εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον καὶ εἰς ἐτέρους ἁγίους:—

4) лл. 193^α—207^β Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ τοῦ πολυελέου:—

5) лл. 208^α—222^α Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ:—

л. 222^β пустой,

6) лл. 223 и 224 взты изъ пергаменной псалтыри XII вѣка].

№ 309 (1586).

Въ библиотекѣ Синайскаго подворья въ Каирѣ, называемаго Джуванія.

[Рукопись бумажная, 241×155. Есть помѣтка рукой Порфирія: τῇ 14 φεβρουαρίου μηνός 1861. Α. Πορφύριος Ῥώσος. Содержитъ:

(заст.)] Στειχεράριον τοῦ ἐνιαυτοῦ:—

на бумагѣ, въ малый листъ, съ нотами, писанъ въ 1333 году рукою іерея Георгія Фускалла. Это видно изъ слѣдующей приписки въ концѣ сей рукописи:

+ Ἐτελειώθη τὸ παρὸν στιχηράριον διὰ χειρὸς κέμου Γεωργίου ἱερέως τοῦ Φουσκάλᾳ Ἰαννουαρίῳ εἰς τὴν κη', ἡμέρα τετράδι, ὥρα θ', ἐν χρ[] ζωμά:—

Смотри образчикъ этой рукописи [одинъ листъ] въ моемъ собраніи подобныхъ образцовъ [Имп. Публ. Библ. 441; сравн. табл. 75].

Другую рукою позже приписано:

Ἀπὸ δὲ τότε μέχρι τοῦ 1566 (=1566 г.) ἤγουν τοῦ ἐνεστώτος ἔτους ὑπάρχουσι ἔτη σλγ'. ἐδωρήσατο δὲ τοῦτο τὸ στιχηράριον ὁ παναγιώτατος πάπας καὶ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κύρ Ἰωακείμ ἐμοί Νικηφόρῳ ἱερομονάχῳ τῷ Σιναίτῃ. ἐγὼ δ' αὐτῷ δεδώρημαι τῷ ὁσιωτάτῳ ἱερομονάχῳ κύρ Ἰωνᾷ τῷ Ἀπελιανώτῃ.

[Третьей рукою приписано:

1584 μηνὶ Σεπτεμβρίῳ ἐκληρονόμησα τὸ αὐτὸ στιχηράριον ἀπὸ τοῦ ἀνωθεν παπᾶ κύρ Ἰωνᾶ ἀπὸ τὴν Παναγιάν τὴν Γεθσημανῆ ὀνομαζομένην Κλήμησ ἱερομόναχος Σιναίτης.

Четвертой рукою приписано:

Κτῆμα τοῦ λογιωτάτου ἐν ἱερομονάχῳ κυρίου Ἀθανασίου τοῦ Σιναίτου ἐν ἔτει σωτηρίῳ αχγς' φεβρουαρίῳ ιδ'. ὁ γράφων εὐτελής καὶ ἀμαρτωλὸς καὶ τῆς προσηγορίας ἀνάξιος πολυζῶης τάχα εἰς τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξιωμα.]

№ 310 (1230).

Στιχηράριον ψαλτηρὸν ὅλου χρόνου съ постною Триодио, на бумагѣ [ал. 308 А] въ листъ [289×203; 195×140; по 18—19 строкъ], рукопись 6873=1365 года, какъ это видно изъ современной приписки въ концѣ:

Τῷ θεῷ δόξα, τῷ τῶν καλῶν δοτῆρι.

+ εἴληψε τέρμα ἢ πυκτὶς τῶν ἀσμάτων χειρὶ καγαθῇ καγαθοῦ Γεωργίου βραζερενδαρίου τῆς τρισοφασῆς τριάδος τῆς

ἀγίας. ἐπόμενος δὲ, καὶ ὁ γράφων ταῦτα, ταῖς πρώην γραφαῖς συνευδοκῶν [] ἴδωμεν ἄμφω τὸ τοῦ βιβλίου τέλος.

Ἐτελειώθη σὺν θεῷ τὸ παρὸν στιχηράριον κατὰ μῆνα αὐγουστον τῆς τρίτης Ἰνδικτιῶνος τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακισιοστοῦ ἑβδομηκιστοῦ τρίτου ἔτους ἐν τῇ ἀγίᾳ καὶ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ μεγαλομάρτυρος Εὐγενίου τοῦ ἐντὸς μὲν τοῦ θεοφρουρήτου κάστρου Τραπεζοῦντος (дальше три строки неразборчиво написаны).

Въ этой рукописи присовокуплено было изъясненіе нотныхъ знаковъ, написанное Михаиломъ Влемидомъ; но, къ сожалѣнію, уцѣлѣло одно начало его, на одномъ листѣ [280×192; 220×150; по 22 и 25 строкъ]. Я взялъ его себѣ [и теперь оно въ сборникѣ Порфирія Имп. Академіи Наукъ № 136]. А такъ какъ оно написано стенографически, то я переносываю его здѣсь для облегченія читателя, незнакомаго съ греческою стенографіею.

Смотри подлинныя образчики сего Стихиаря и этого изъясненія въ моемъ собраніи подобныхъ образцовъ [но отрывка изъ стихиаря въ числѣ хранящихся въ Имп. Публ. Библ. нѣтъ].

Ἀρχὴ σὺν θεῷ τῶν σημάτων ἐρμηνευμένων καθ' ἕκαστον ποιηθὲν παρὰ τοῦ σοφωτάτου κυροῦ Μιχαήλ τοῦ Βλεμίδου.

1) Ἐρώτησις: Τὸ ἴσον εἰς τίνος τύπον χειρονομεῖται;

Ἀπόκρισις: Εἰς τύπον τῆς ἀγίας τριάδος. καθὼς ἐστὶν ἡ ἀγία τριάς, τὰ τρία ἐν· καὶ οὔτε ὁ πατήρ μείζον κατὰ τὴν τῆς θεότητος οὐσίαν· οὔτε ὁ υἱός· οὔτε τὸ ἅγιον πνεῦμα· οὕτως φωνεῖται καὶ τὸ ἴσον, συγκριμένων καὶ τῶν δακτύλων.

2) Ἐρώτησις: Τὸ ὀλίγον, εἰς τύπον τίνος χειρονομεῖται;

Ἀπόκρισις: Εἰς τύπον χειρονομεῖται: τῆς χειρὸς τοῦ Κυρίου εἰπόντος τοῖς μαθηταῖς: βάλλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου, τὸ δίκτυον, καὶ εἰρήσατε.

3) Ἐρώτησις: Ἡ ὀξεῖα εἰς τύπον τίνος χειρονομεῖται;

Ἀπόκρισις: Εἰς τύπον τῶν ὀξέων δοράτων, ἧ ὡς τοὺς ὀξεῖς ἦλους μιμεῖσθαι.

4) Ἐρώτησις, Ἡ πετασθή, εἰς τύπον τίνος χειρονομεῖται;

Ἐρώτησις· Εἰς τύπον τῆς χειρὸς τοῦ Κυρίου· εἰπόντος πρὸς τὸν παράλυτον· ἄρον σου τὸν κράββατον καὶ περιπάτει.

5) Ἐρώτησις· Τὸ κούφισμα, εἰς τύπον τίνος χειρονομεῖται;

Ἀπόκρισις· Εἰς τύπον τῆς νεφέλης· τῆς ἐπισκιασάσης τὸν Κύριον εἰς τὴν μεταμόρφωσιν. καὶ δεικνύει διὰ τῶν δακτύλων τοὺς τρεῖς· τὸν Χριστὸν· τὸν Μωυσῆν· καὶ τὸν Ἥλιον.

6) Ἐρώτησις· Ἡ διπλῆ· τί τύπον δεικνύει;

Ἀπόκρισις· Ὑποδεικνύει τὴν χεῖρα τοῦ Κυρίου· διδάσκοντος τοὺς Ἰουδαίους· καὶ λέγων αὐτοῖς· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ, ἀφ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ἀλλ' ὁ πέμψας με πατήρ· ἐδείκνυεν τοὺς μὲν τρεῖς δακτύλους τοὺς ἰσταμένους, τὴν θεότητα· τοὺς δὲ κυφούς τὴν ἀνθρωπότητα.

7) Ἐρώτησις· Τὸ κρατημοκατάβασμα, τί τύπον δεικνύει;

Ἀπόκρισις· Τύπον δεικνύει τῆς πρὸς ἡμᾶς συγκαταβάσεως τοῦ θεοῦ· ὃς κατελθὼν ἀπ' [οὐρανοῦ καὶ] σαρκωθείς ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου γέγονεν ἄνθρωπος· καὶ κατελθὼν [εἰς τάφον] ἀνέστησεν τοὺς τεθνεώτας· καὶ τῶν κόλπων τῶν πατρικῶν οὐχ ὑπελείφθη.

8) Ἐρώτησις· Ἡ παρακλητικὴ, τί τύπον δεικνύει;

Ἀπόκρισις· Δεικνύει τὴν ἀνδρακίαν· τὴν ἐν τῇ θαλάσῃ Τιβεριάδος· καὶ τὴν τοῦ Χριστοῦ κλησίαν· ἧγουν τό, δεῦτε ἀριστήσατε.

9) Ἐρώτησις· Τὸ παρακάλεσμα, τί δεικνύει;

Ἀπόκρισις· Δεικνύει τὴν ῥᾶβδον τοῦ Μωϋσέως, τὴν γεγενοῦσαν ὄφιν.

10) Ἐρώτησις· Τὸ πεταστόν, τί δεικνύει;

Ἀπόκρισις· Δεικνύει τὴν χεῖρα τοῦ ἀγγέλου, εἰπόντος τοὺς ποιμένας· διέλθατε ἐν τῇ Βηθλεέμ, καὶ εὐρήσητε παῖδα ἐσπαργανωμένον· οὗτός ἐστι Χριστὸς ὁ θεὸς ἡμῶν.

11) Ἐρώτησις· Τὸ κράτημα, τί τύπον δεικνύει;

Ἀπόκρισις· Δεικνύει τὴν χεῖρα τοῦ βαπτιστοῦ· διὰ τοῦ κράτηματος καὶ λέγοντος· ἴδε ὁ ἄμνος τοῦ θεοῦ.

12) Ἐρώτησις· Τὸ ἀπόδερμα, τί τύπον δεικνύει;

Ἀπόκρισις· Τύπον δεικνύει τῆς σκηπῆς τοῦ μαρτυρίου.

13) Ἐρώτησις· Ἡ βαρεῖα, εἰς τύπον τίνος χειρονομεῖται;

Ἀπόκρισις· Εἰς τύπον τῶν τὰ φόρ[] βασταζόντων καὶ []αν

ὄδον ἀνιόντων, καθὼς οἱ τῶν γραμματέων φάσκοντες. ὅτι ἄνθρωπος περιπατῶν κυφός, μιμεῖται τὴν ὄξειαν, καὶ ὁ οἰνοχευτικός μιμεῖται τὴν περισπωμένην.

14) Ἐρώτησις· Τὸ κύλισμα, εἰς τίνος τύπον χειρονομεῖται;

Ἀπόκρισις· Δεικνύει τὸν ἥλιον τὸν πορευόμενον ἀπὸ τῆς ἑφᾶς μέχρι δυσμῶν.

15) Ἐρώτησις· Τὸ ξηρὸν κλάσμα, εἰς τύπον τίνος χειρονομεῖται;

Ἀπόκρισις· Εἰς τύπον τῆς χειρὸς τοῦ Κυρίου, εὐλογησαντος τοὺς πέντε ἄρτους, καὶ πεντακισχιλίους χορτάσα(ν)το(ς).

16) Ἐρώτησις· Τὸ ἀντικένωμα, εἰς τύπον τίνος χειρονομεῖται;

Ἀπόκρισις· Δεικνύει τοῦ πλοίου τὸ δίκτηρον καὶ τοῦ ἀγκύστρου τοῦ βαλλόντος Πέτρου εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ εὔρε τὸν στατήρα.

17) Ἐρώτησις· Ἀπόστροφος· τί δεικνύει;

Ἀπόκρισις· Τὰ δῶρα Ἰωακείμ τῆς Ἄννης, ἀποστρέφοντες ἀπὸ τοῦ ναοῦ διὰ τὴν ἀτεκνίαν αὐτῶν.

18) Ἐρώτησις· Τὸ ἐλαφρόν, τί δεικνύει;

Ἀπόκρισις· Δεικνύει τὸν τύπον τῆς χειρὸς τοῦ Κυρίου κλάσαντος ἄρτον καὶ ἐπιδίδοντος τοὺς μαθητάς.

19) Ἐρώτησις· Τὸ ψηφιστόν, τί δεικνύει;

Ἀπόκρισις· Τὴν κλίμακα τοῦ Ἰακώβ ἣν ἐθεάσατο, ἧγουν τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον.

20) Ἐρώτησις· Τὸ γοργόν, τί δεικνύει;

Ἀπόκρισις· Τύπον δεικνύει τῆς χειρὸς Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. τοῦ χαίροντος τῇ ψυχῇ καὶ νέμοντος τῇ χειρὶ, ὅτε τὸν Χριστὸν ἐβάπτισεν. ὁμοίως καὶ τρομικόν. τὸ τζάκισμα [] στιγμή ἐστίν· τοῦτο δ' ἔστω σοι, ὅπ[] τόνων καὶ πνευμάτων.

21) Ἐρώτησις· Πόσα ἡμίτονα;

Ἀπόκρισις· Ἐπτὰ.

22) Ἐρώτησις· Διὰ τί λέγονται ἡμίτονα;

Ἀπόκρισις· []τελοῦσιν ἀκραιῶς τὴν τοῦ τόνου ἐπίβασιν.

23) Ἐρώτησις· Πόσα πνεύματα;

Ἀπόκρισις· Τέσσαρα.

24) Ἐρώτησις [] πὸ ποῖα δὴ ταῦτα;

Ἀπόκρισις· Εὐρος ὑψηλῆς καὶ χαμηλῆς.

(B c e!)

Ни продолженія, ни конца нѣтъ. Утеряны. Жаль.

Этотъ отрывокъ писанъ въ 13 вѣкѣ и присоединенъ къ рукописи перенлетчикомъ [изданъ *Πορφυρίεμъ*, Первое путеш. въ Ав. м-ри, часть II, отд. II, прилож. 4-ое на стр. 113—114].

№ 311 (1584).

Въ библиотекѣ Синайскаго подворья въ Каирѣ, называемаго Джуванія.

[Рукопись, содержащая стихирарь,] на бумагѣ XV вѣка въ маломъ листѣ [218×148], съ нотами, писанъ при царѣ Іоаннѣ Палеологѣ (1425—1448) и супругѣ его Марин. Заглавіе:

Ἀρχὴ τῶν στιχηρῶν τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἰνδικτου εἰς τὴν πρώτην τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Σουμεῶν τοῦ Στυλίτου, ποιήματα διαφόρων ποιητῶν, συνετέθησαν δὲ σαφέστατα παρὰ τοῦ μαΐστορος καὶ ἐκαλλωπίσθησαν τὰ παλαιὰ μόνα, τὰ δὲ νέα ἀσάλευτα μένουσι:—

пач.: Стиχηρὸν τῆς ἰνδικτου, ποίημα τοῦ $\lambda\frac{\beta}{\alpha}\frac{\nu}{\alpha}$ (т. е. Βασιλικοῦ)].

Стихиры:

Композиторы:

Εἰς πρώτην Σεπτεμβρίου.

— Ποίημα τοῦ Καλλιῆστου.
Ἐκαλλωπίσθη δὲ παρὰ τοῦ Κουζουζέλη.

Итакъ, Калмистъ старше
Кукузеллія.

— Ποίημα Βαρθολομαίου
μοναχοῦ.

В' ἡμέρα. Μάμαντος ἀγ.

— Ποίημα Γερμανοῦ
μοναχοῦ.

Η' ἡμέρα.

— Ποίημα τοῦ Βασιώτου.
Ἐκαλλωπίσθη δὲ παρὰ τοῦ μαΐστορος.

Итакъ, Βасіотъ старше ма-
стера Кукузеллія.

ΙΔ' ἡμέρα.

— Παλαιὸν ποίημα. — Ἄλλο:
Θεοδώρου τοῦ Δαλασινοῦ.

Ις' ἡμέρα.

— Ποίημα Μερκούρου καὶ
λασσονάκτου.

— Παλαιόν. Ἐκαλλωπίσθη
παρὰ τοῦ μαΐστορος.

Κς' ἡμέρα.

— Ἄλλο: Ποίημα κυρ Σου-
μεῶν τοῦ Ψυρίτζη καὶ
λασσονάκτου τῆς μεγάλης ἐκκλη-
σίας.

Μῆν Ὀκτώβριος.

Ζ' ἡμέρα.

— Ποίημα Ἀνδρέου τοῦ
Σιγηροῦ.

— Ποίημα τοῦ Κορώνη.—
На ετοῖй пьесѣ надписано индѣ
деύτερος ποῦς, индѣ ἕτερος
ποῦς.

ΚΔ'. Τοῦ ὁσίου πατρὸς Ἀθανασίου τοῦ νέου, πατριάρχου
Κωνσταντινουπόλεως.

— Ἔτερον: Ποίημα κυροῦ
Φωκᾶ πρωτοψάλτου, μητροπο-
λίτου γεγονότος Φιλαδελφίας.

Μῆν Νοέμβριος.

Η' ἡμέρα.

— Ποίημα Θεσσαλονικαῖον.—
Ἔτερον, μοναχοῦ Νύμφωνος
καὶ δομεστίκου τοῦ Σγουροπούλου.

ΙΓ' ἡμέρα.

— Ποίημα τοῦ Καλλιῆστου
καὶ μαΐστορος.

ΚΑ' ημέρα. { — Ποίημα τοῦ Καμπάνη·
ἐκαλλωπίσθη δὲ παρὰ τοῦ μαί-
στορος.
Итакъ, Кампани старше ма-
стера Кукυзеллиа.
— Ποίημα Σοφρωνίου ἐ-
ρμονάρχου τοῦ Κάφα.

Μῆν Δεκέμβριος.

Ε' ημέρα. { — Ποίημα τοῦ Κορνη-
λίου.

ΚΕ' ημέρα. { — Ποίημα Φιλανθρωπι-
νοῦ καὶ πρωτοφάλτου.— Ἔτε-
ρον: Τοῦ Μανουγῤῥᾶ. — ἔτε-
ρον: Λέοντος τοῦ Ἀλμου-
ριώτου.

Ἔτερον στιχηρὸν Παλαιόν.
Ἔτερον Θεσσαλονικαῖον.

Εἰς τὴν πρόσκυφιν τοῦ βασιλέως, δ' «Ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη
ὁ στέφας βασιλέα». καὶ λέγουσι στίχους πρὸς τὸ αὐτόμελον καὶ
μετὰ ταῦτα λέγουσι τὴν φήμην δ' «Πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασι-
λέων.....»

Ὁ λαὸς δ' «Ἰωάννου τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως καὶ αὐτο-
κράτορος τῶν Ῥωμαίων τοῦ Παλαιολόγου πολλὰ τὰ ἔτη.
καὶ Μαρίας τῆς εὐσεβεστάτης Αὐγούστης πολλὰ τὰ ἔτη.

Πεντηκοστᾶριον φαλλόμενον {
εἰς τὸ γεῦμα τοῦ βασιλέως:
«Μετὰ ποιμένων μάγοι ἐκ
Περσίδος προσκυνήσατε τῷ
βασιλεῖ τῶν δυνάμεων, ἐκ
παρθένου ἀνατεῖλαντι»....

ΚΖ' ημέρα. ἁγ. Στεφάνου. { — Ποίημα κυρίου Μανουήλ
τοῦ Θεβαίου.

ΚΘ' ημέρα. ἁγ. νηπίων. { — Ὁ πρόλογος Γεωργίου
Πλουσιαδηνοῦ. Ποίημα τοῦ
Καρβουναριώτου.

Μῆν Ἰαννουάριος.

ς' ημέρα. { — Ποίημα τοῦ Ἀλμουριώ-
του. Ἔτερον: Σήμερον ἡ κτίσις
φωτίζεται, κυροῦ Ἀνδρονίκου.

ΙΖ' ημέρα. { — Ποίημα Μανουήλ τοῦ
Ἀργυροῦ. Ἀναποδισμὸς Θεο-
οδούλου μοναχοῦ.

ΚΕ' ἁγ. Γρηγορίου Θεο- { — Ποίημα Ἀνδρέου Σι-
λόγου. γυροῦ.

Μῆν Φεβρουάριος.

Β' ημέρα. { — Ποίημα Δημητρίου τοῦ
Ἀργύτου.

Μῆν Μάρτιος.

Τῆ' ημέρα τῶν μ' μαρτύρων. { — Ἔτερον: Ποίημα Νικο-
λάου τοῦ Δυμνινοῦ.

ΚΕ' ημέρα. «Ἀπειστάλη...» — Ποίημα τῆς Πατρίδος.

Μῆν Ἀπρίλιος.

ΚΓ' ημέρα. { — Ποίημα τοῦ ἱερέως τοῦ
Πλουσιαδηνοῦ.

Κς' ημέρα. { — Ποίημα Ἰωάννου τοῦ
Σουρία.

Μῆν Ἰούνιος.

Τῆ' ημέρα Θεοδώρου τοῦ Στρα- { — Ποίημα τοῦ Ἀβριαλή.
τηλάτου. Ποίημα Μανουήλ τοῦ Πε-
ριφήμου εἰς στιχηρὸν: Βλέ-
πε τὴν Ἐλισάβετ...:

ΚΔ' ημέρα. Στιχηρὸν: { — Τοῦτο τὸ στιχηρὸν ἔγρα-
ψε κύριος Ἰωάσαφ μιτροπο-
λίτης Ἐφέσου, τὸ δὲ μέλος
Ἰωάννου τοῦ Λαμπαδα-
ρίου τοῦ Κλαδά.

Μὴν Ἰούλιος.

- Ε' ἡμέρα. Ἀνάμνησις Ἀθα-
νασίου τοῦ Ἁθω. { — Ποίημα Ἰωάννου Κου-
«Περικυκλοῦντες τὴν λάρ-
νακα...» του ζέλη.
- ΚΕ' Ἀγίας Ἀννης. { — Ποίημα ἱερέως Δημη-
τρίου Συναδινοῦ.
Ἔτερον: Μοναχοῦ Δοσιθέ-
ου τοῦ ἀγιορείτου.

Μὴν Αὐγουστος

- ς' ἡμέρα. { — Ποίημα Μάρκου μητρο-
πολίτου Κορίνθου.
- ΙΕ' ἡμέρα. { — Ποίημα κυρ Μιχαήλ
τῆς Πατζάδης.
- ΚΘ' ἡμέρα. { — Ποίημα τῆς Πατζάδος.
— Ποίημα τοῦ Μανουγρᾶ.
Ἐκαλλωπίσθη παρὰ τοῦ Κον-
τοπετρῆ.
Ἰτακῆ, Μανουγρᾶ старше Кон-
тонетра.
- Τῆ Πεντηκοστῆ. { Ἰωάννου Λαμπαδαρίου
Τριαδικόν: τὰ δὲ γράμματα κυ-
ρίου Λάσχαρι τοῦ Σηρπα-
γάνου: «Ἐπὶ τοῦ θεοῦ τοῦ
μόνου τρία πρόσωπα...»
Ἔτερον Ποίημα ἱερομονάχου
Μάρκου ἐκ τῆς μονῆς τῶν
Ξανθοπούλων.
- Κυριακῆ τῶν ἁγίων πάντων. { — Ποίημα τῆς Ψιρίτζας!!
«Ἄγγελοι ἐν οὐρανοῖς καὶ
ἄνθρωποι...»

№ 312 (1469).

Въ библиотекѣ Синайскаго подворья въ Каирѣ,
называемаго Джуванія.

Ψαλτικόν, на бумагѣ въ малый листъ, содержитъ Вечерню,
Утренню, Обѣдню и Κρατήματα. Въ концѣ приписано:

Εἰς τοὺς μαχρῶ. χεῖρ ἁμαρτωλοῦ Κοσμᾶ εἰς τῶν Ἰβήρων.
ἐνεκα πάντων δόξα σοι ὁ θεὸς ἡμῶν δόξα σοι.

Смотри два образчика изъ этой рукописи въ моей потной
Палеографίи [три таблицы нотной азбуки и херувимскую пѣснь
на разные напѣвы, всего четыре листа въ собраніи еп. Пор-
фирія Имн. Публ. Библи. 500, разм.: 212×155; 145×90;
по 16 строкъ].

Нотный Обиходъ, составленный въ 1689 году Козмою
Ивиритомъ (Аеоноиверскаго монастыря монахомъ), учени-
комъ Нео-Патрскаго епископа Германа.

[Приписка Порфирія: «1861 года 4 февраля смотрѣлъ и
кое-что выписалъ. А. Порфирій Успенскій. — NB. Кто загля-
нетъ въ эту рукопись въ 1961 году?»]

Тутъ

Имена композиторовъ	ихъ произведенія.
1) Ἰωάννης Κουκουζέ-
λης, θαυμασιώτατος διδάσκα-
λος τῶν διδασκάλων.	— Ἀνοξάντος σου τὴν χεῖρα...
— Δουλεύσατε τῷ κυρίῳ...
2) Τοῦ Παναρέτου	Ἐξαποστειλεῖς πνεῦμα σου...
3) Μανουήλ Χρυσάφη.	Я не занисалъ названій нот-
ныхъ пѣснь ихъ, помѣщен-
ныхъ въ этомъ Обиходѣ.
4) Ἰωάννου τοῦ Κλαδᾶ.	
5) Εἰένου τοῦ Κορώνη.	
6) Ἰωάννου Λαμπαδα-
ρίου τοῦ Κλαδᾶ.	
7) Μανουήλ Λαμπαδα-
ρίου.	
— Παλαιόν. Ἐκκλησιαστικόν.	
8) Νικολάου μαῖστορος
τοῦ Κουκουμᾶ.	— Πολυέλεος.
9) Κωνσταντίνου τοῦ	— Ἀστραπᾶς εἰς ὑετόν

Μαγουλά, καλλωπισθείς ὑπὸ
τῶν νέων.

10) Κωνσταντίνου τοῦ
ἐξ Ἀγχιάλου.

11) Κοσμᾶ Μακεδόνας
καὶ δομestίκου μονῆς τῶν Ἰβή-
ρων.

12) Μπαλασίου ἱερέως
καὶ νομοφύλακος τῆς μεγάλης
ἐκκλησίας.

— Ἐτερος Πολυέλεος ἐκκλη-
σιαστικός.

13) Κλήμεντος ἱερομονά-
χου τοῦ Λεσβίου.

14) Ἀθανασίου ἱερομονά-
χου τοῦ Θετταλοῦ.

15) Γρηγορίου Σαββαί-
του. Ἐκαλλωπίσθη παρὰ τοῦ
νέων Πατρῶν.

16) Πρωτοφάλτου Χρυσά-
φου.

17) Μητροφάνους ἱερο-
μονάχου.

18) Γεωργίου τοῦ Ῥαι-
δεστηνοῦ πρωτοφάλτου.

19) Κοσμᾶ Ἰβηρίτου
(автора рукописи).

20) Δαμιανοῦ ἱερομονάχου
Βατοπαιδινῶ τοῦ ἡμετέρου φη-
τητοῦ (около 1689 г.)

21) Ἐνδεκα ἐωθινὰ Λέον-
τος τοῦ σοφοῦ· τὸ δὲ μέλος κυ-
ρίου Ἰωάννου τοῦ Γλυκῆ.

22) Τοῦ νέων Πατρῶν
κῆρ Γερμανοῦ. Онъ былъ

не записанъ.

— Πολυέλεος: Ἐδλογητὸς ὁ
κύριος. Πᾶσα πνοή. Χερουβικόν.

— Ἐδλογητὸς ὁ κύριος. Πολυέ-
λεος. Πᾶσα πνοή. Δοξολογία.
Χερουβικόν.

— Πασαπνοῖρια. Χερουβικόν.

— Πᾶσα πνοή.

— Πᾶσα πνοή.

— Πᾶσα πνοή. Δοξολογία.

— Πᾶσα πνοή.

— Πᾶσα πνοή. Χερουβικόν.

— Πᾶσα πνοή. Δοξολογία.

— Κοινωνικόν.

— Ἐωθινά.

— Δοξολογία. Χερουβικόν.

учитель составителя этого Оби-
хода, Козмы Ивирита.

23) Γαβριήλ ἐπισκόπου — Ἅγιος ὁ θεός.
Ἰερισσοῦ.

24) Μελχισεδὲκ ἐπισκό-
που Ῥαιδεστοῦ. — Δοξολογία.

25) Ἀθανασίου ἱερομο-
νάχου Ἰβηρίτου. — Δοξολογία.

26) Γεωργίου Λαλοῦ-
τζου. — Δοξολογία.

— Ἀγιορίτικον.

— Παλαιόν.

27) Παγκρατίου ἱερομο-
νάχου Ἰβηρίτου δομestίκου. — Δύναμις. Ἅγιος ὁ θεός.
Χερουβικόν.

28) Μανουήλ ῥήτορος τοῦ
Χρυσάφου. — Χερουβικόν.

29) Ἀβθίμου καὶ ἡγουμέ-
νου τῆς Λαύρας. — Χερουβικόν.

30) Θεοφάνους πατριάρ-
χου ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ Κα-
ρύκι. — Χερουβικόν.

— Θεσσαλονικαῖον.

— Ἰβηρικόν.

31) Ἀρσενίου ἱερομονά-
χου τοῦ μικροῦ. — Χερουβικόν. Κοινωνικόν.

32) Γεωργίου πρωτοφάλ-
του Γάνου καὶ Χώρας. — Κοινωνικόν.

33) Ναθαναήλ μητροπο-
λίτου Νικαίας. — Κοινωνικόν.

34) Μάρκου ἐπισκόπου Κο-
ρίνθου. — Κοινωνικόν.

35) Μανουήλ μαΐστορος
τοῦ Χρυσάφου. — Κοινωνικόν.

36) Τοῦ Ἀρσενάκι. — Κοινωνικόν.

- 37) Ἀρσενίου ἱερομονά- — Κοινωνικόν.
χου.
38) Δημητρίου τοῦ Ῥαι- — Κοινωνικόν.
δεστινοῦ, τοῦ μετονομασθέν-
τος Δαβιδ μοναχοῦ¹⁾.
39) Νικηφόρου τοῦ Ἡ- — Ἅγιος ὁ θεός. Λειτουργία
δικοῦ. Βασνία.
40) Μαλαχίου μοναχοῦ. — Εἶη τὸ ὄνομα εὐλογημένον.
— Βυζαντιαῖκον λεγόμενον. — Εἶη τὸ ὄνομα εὐλογ...
41) Ἰωάννου τοῦ Δαμα- — Νῦν αἱ δυνάμεις.
σκηνοῦ.
42) Λογγίνου ἱερομονά- — Νῦν αἱ δυνάμεις.
χου.

Κρατήματα ἔθνηκά.

- 43) Ἀρσενίου ἱερομονά- Τὸ δις διὰ πασῶν.
χου.
44) Τοῦ αὐτοῦ λεγόμενον. — Σύροξ.
45) Θεοφάνους πατρι- — Σύροξ.
άρχου.

Πολυχρονισμός.

- 46) Κυρ Ἀθανασίου μη-
τροπολήτου Τουρνόβου εἰς τὸν
Αὐθέντην Οὐγγραβλαχίας.

*Αμμος πολιτικός φαλλόμενος εἰς κομηθέντας λαϊκούς.
Τρισάγιον τὸ νεκρόσιμον.

Μαθήματα

τῆς же композиторовъ.

№ 313.

Παρακλητικοὶ κανόνες εἰς τὴν θεοτόκον, на пергаμινῆ in 4°,
рукопись древняя, но не цѣлая.

¹⁾ Онъ живъ былъ въ 1433 году и тогда написалъ своею рукою Сти-
хираръ въ Аеонопандократор. м-рѣ (Смотри выше № [214, а по катало-
гу Ламбреса № 1248.]

№ 314.

Τροπάρια καὶ κοντάκια ὄλου τοῦ ἐνιαυτοῦ, на бумагѣ in 8°.

№ 315.

Δοξαστικά καὶ τροπάρια, на бумагѣ in 4°.

№ 316.

Стихираръ? Греч. съ изображениями Святыхъ, на перга-
минѣ in folio. Эту рукопись видѣлъ и отмѣтилъ ἱεροмонахъ
Θεοфанъ: «кнотныя пѣснопѣнія по днямъ съ рисунками Свя-
тыхъ». [Повидимому, это —

№ 1216.]

[Стихираръ, на пергаминѣ, XI вѣка [XII—XIII вѣка К]
in f^o [310×210 Г], лл. 278, по 24 строки со множествомъ
мниатюръ А] [Здѣсь даны въ контурахъ изображенія свв.
Ананіи, Ёсмы и Даміана, прор. Наума, Евдокіи, архангеловъ
Гавріила и Михаила съ сонмомъ свѣтъ небесныхъ, и сцены
евангельскія: Введенія, Рождества, Срѣтения, Благовѣщенія,
Преображенія, Успенія, Воскрешенія Лазаря, Входа въ Іеру-
салимъ, Тайной Вечери, Распятія (уже съ препоясаніемъ), По-
гребенія, Жень у гроба, Θοмина невѣрія, Вознесенія и Пяти-
десятницы К].

№ 317 (657).

Μηνολόγιον, на пергаминѣ [лл. 180] [лл. 182 въ тетра-
дахъ α', ε'—κς', размѣръ 175×125; 122×75; по 11 строкъ],
нсанъ [не] Евксеномъ [а какимъ-то неизвѣстнымъ мона-
хомъ,] при Синайскомъ епископѣ Ιοανнῆ мая 9-го дня, ин-
дикта 4-го 6807=1299 года. [На л. 177^b запись:

Ἐγράφη ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἀγίου ὄρους Σινά. χειρὶ μὲν τοῦ
πτωχοῦ καὶ ἀμαρτωλοῦ καὶ ξένου προτροπῆ δὲ τοῦ ἐν αὐτῇ τῇ
μονῇ πανιερωτάτου ἐπισκόπου κυροῦ Ἰωάννου: μῆ(ν) μάϊος θ'
ἰνδικτ. δ' ἔτους ςωζ': *

На л. 178^b вся та же запись:

ἐγράφη... ἐν αὐτῇ μονῇ... ςωζ': * ἐλέησον ὁ θεός:—

л. 178^b пустой.

лл. 179^a—182^b взяты изъ другой такого же содержания р-си, написанной тѣмъ же писцомъ.]

№ 318 (1106).

Μηνολόγιον, на бумагѣ in 8°, [1478 г., лл. 187 (207 × 142; 143 × 90) по 24 строки; отъ тетради α' осталось только 6 лл., сохранились тетради β'—γγ'; листы носятъ древнюю нумерацию отъ γ' — ρπδ', т.е. пропали лл. α' и β'. Содержание:

1) лл. γ^a—κε^b (безъ начала) ἀρχίας φιλαρχίας καὶ ἀργολογίας μή μοι δῶς. πνεῦμα δὲ σωφροσύνης ταπεινοφροσύνης. . .

— разные службы повседневныя съ Вел. поста.

2) лл. κς^a—κθ^a Оглавление къ слѣдующимъ далѣе

лл. λ^a—πε^a (заст.) Μάρκου ἀμαρτωλοῦ ἱερομονάχου σύνταγμα ποιηθὲν εἰς τὰ ἀπορούμενα τοῦ τοπικοῦ.

по только пη' главъ этого труда есть, для другихъ же оставлено мѣсто (3½ лл.).

3) Съ л. πε^a. Минологій.

4) На л. ρπδ^b запись киннов:

τέλος.

Τῶ δόντι τέρμα τῶν καλλῶν, θεῶ χάρις·

+ οἱ δέλλοντες ἔξιν, τήνδε μέλλοντες πόθω·

ταύτη τε μέλπειν, τὸν πανέτιον λόγον.

σὺν τῷ ἐπιτάξαντι, καὶ τοῦ γραφαίως.

Διονυσίου τάχα καὶ βακενδύτου·

ἐπίκλειον Μάϊδος Πελοποννήσιος, ἐκ

κάστρου Κορινθίου· καὶ οἱ ἀναγνώσκοντες, εὖ

χεσθαί μοι διὰ τὸν κύριον εἶτι ἀμαθεῖς ἡμεῖς τῆς

μαθύσεως: — ἐτελειώθη τὸ παρὸν

μηνολόγιον ἐν ἔτη ς Π πς'. μηνὶ αὐγούστῳ ς'.

ψς̄ φλρ̄ πδοσ̄ν̄ ᾱ̄σ̄υθ̄π̄ηω. ἔχολγ

πθελ̄χ̄ φλ̄χ̄ ς̄π̄θ̄ τθ̄ φλω̄ θεσοφ̄ε̄ ς̄η

θ̄ φλρ̄ πν̄: ~

это значить: τῶ τῶν καλλῶν θεῶ χάρις. εὖχου
καμοῦ τοῦ γραφαίως ἀδελφῆ δι
α τὸν κν̄:—].

№ 319 (1627).

Въ Синаеджуванийской библиотекѣ.

Μηναῖον (ἰούλιος καὶ αὐγούστος), на хлопчатиковой бумагѣ [тетради α'—λδ'] in 4° maximo [275 × 198; 196 × 122; по 30 строкъ;] писана эта Миней четкимъ и красивымъ почеркомъ въ ςωεϑ' = 6869 = 1361 году.

Смотри образчикъ почерка въ моей Палеографіи [одинъ листъ въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. 428; смотр. табл. 80].

Въ началѣ на первыхъ трехъ страницахъ написанъ—Κατὰ τὸν παρακλητικὸς εἰς τὸν παντοκράτορα καὶ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ λεγόμενος τῆς νήψεως. Πόνημα Θεοκτίστου μοναχοῦ.

Ὁδὴ α'. ἤχος β'. Ἐν βυθῶ κατέστρωσε.

Παντοκράτωρ δέσποτα Χριστέ· παντοκράτωρ κύριε· τὰ τῆς ψυχῆς μου θεράπευσον τραύματα. Παντοκράτωρ γλύκανον τὴν καρδίαν μου, πολυέλεε· δέομαι παντοκράτωρ σῶτερ, ἵνα μεγαλύνω σε σφζόμενος.

[Запись:

+ ἔτους ςωεϑ': +

Приписка: «Превосходная рукопись! 1861 года 21 января. А. Порфирій».]

№ 320 (1097).

[Уставъ монастыря св. Саввы, 1214 года; лл. 139 (250 × 163; 192 × 110) двумя почерками; лл. 4^b, 138^b (большая половина) и 139^{a-b} пустые] на хлопчатной бумагѣ [лл. 136 A] in 4°.

Смотри у меня почеркъ этой рукописи на листѣ [но ни въ Имп. Публ. Библ. ни въ Имп. Академіи Наукъ этого листа не оказывается].

[1] λλ. 2^a—3^a содержат отрывки из типика, писанные той же рукой, что и ниже λλ. 5—138, по 22 строки;

2) λλ. 3^a—4^a писаны другою рукою (по 16 строкъ) и содержат Троπάρια ψαλλόμενα εἰς τὸν ἄμωμον:—

ἦχος [] Τοῦ ἁγίου Μωϋσέως. Μακαρίζομέν σε τὸν θεό-
πτην Μωϋσέα. . .

ἦχος πλάγιος δ'. Αἱ γενεαὶ πᾶσαι ὕμνοις τοὺς πατέ-
ρας τιμήσωμεν ἀξίως:—

3) λλ. 5^a—138^b (заст.). Τυπικὸν κατὰ τὸν τύπον τῆς λαύρας τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Σάββα τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις μονῆς· οἰκονομηθὲν καὶ ἀφιερωθὲν τῇ πανσέπτῳ μονῇ τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου τῆς ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει Σινᾶ ἰδρυμένης· ἐν ἣ ἑτερίσθη καὶ ὁ θεόπτης μέγας προφήτης Μωϋσῆς. ἐπεκτίσθη δὲ ἐκ προστάξεως τοῦ ἐν ταύτῃ ἀρχιερατεύοντος τοῦ παναγιωτάτου καὶ οὐρανοπο-
[λίτου] πατρὸς ἡμῶν μοναχοῦ κυροῦ Συμεῶν:—μηνὶ φεβρουαρίῳ ἰνδικτιῶνος β' ἔτους ρσψκβ'.

№ 321 (1109).

Τυπικόν, [1464 a ne] 1465 года на бумаге in 4°, писанъ иереемъ Георгіемъ Цангаронудомъ въ 6973 году; [λλ. 250, (218×167; 163×100), по 30 строкъ; нумерація тетрадей срѣзана переплетчикомъ.

Содержитъ:

1) λλ. 1^a—5^b. (заст.) Πίναξ ἄριστος τῆς παρουσίας ποξίδος: оглавление 100 главъ, а затѣмъ примѣчапіе:

Ἰστέον ὅτι τὸ παρὸν κεφάλαιον καὶ τὸ μετ' αὐτὸν ἕτερον οὐκ εἰσὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ρ' κεφαλαίων, ὡς ἐν τῷ πίνακι δε-
δήλωται· ἀλλ' ἰδίως εἰσὶν ἔχοντα σημεῖον τοιούτου: (на полѣ монограмма, означающая, кажется, Никиφόρου)

α' Περί τοῦ πῶς δεῖ γίνεσθαι τῇ παρασκευῇ ἑσπέρας τὴν ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων ἀκολουθία.

β' Περί τῆς ἀνάψεως τῶν κηρῶν:

Затѣмъ:

Ἔτερα κεφάλαια καὶ διαίτα τοῦ ἁγίου σαββάτου καὶ ἐτέρων.
Всего 104 главы.

2) λλ. 6^a—43^a. (заст.) Μάρκου ἀμαρτωλοῦ ἱερομονάχου σύνταγμα ποιηθὲν εἰς τὰ ἀπορούμενα τοῦ τυπικοῦ.

Сюда входитъ 100 первыхъ главъ съ 2 особыми.

3) λλ. 43^b—259^b (заст.). Τυπικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἁγίας Λαύρας τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Σάββα. αὕτη ἡ ἀκολουθία γίνεται καὶ ἐν τοῖς τῶν Ἱεροσολύμων ἁγίων μονῶν, καὶ πάσαις ταῖς ἐν ταῖς λοιπαῖς ἁγίαις ἐκκλησίαις:—

Сюда входятъ остальные 104 главы, среди которыхъ:

λ. 255^b. Ἡγ'. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ ἐρμηνεία περὶ τῆς θείας ἐκκλησίας καὶ περὶ ἄλλων ἀναγκαίων τινῶν ὑποθέσεων:—

Χρῆ μὲν τοῦ γινώσκειν ἡμᾶς, ὅτι ἐκκλησίας οἰκοδομεῖσθαι ὑπὸ τῶν θείων καὶ πανευφύμων ἀποστόλων παραλάβωμεν κατὰ μίμησιν τῆς τοῦ μαρτυρίου σκηνῆς. . .

4) Записи:

+ Ἐτελειώθη τὸ παρὸν τυπικὸν διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἐλαχίστου ἱερέως Γεωργίου τοῦ Τζαγαροπούλου, οἰκέτου τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ πανσόφου Αἰκατερίνης· διὰ ἐξόδου τοῦ ὁσιοτάτου καὶ ἀγιωτάτου ἡμῶν πατρὸς καὶ οἰκονόμου τῆς αὐτῆς ἁγίας κῆρ Ἀθανασίου μοναχοῦ, ἐν τῇ Κρήτῃ· εἰς αὐτῶν εἰς τὸν μὲν τὸν νοέμβριον, εἰς τὴν γ' αὐτοῦ, εἰς ρ' Προγ' ἔτος. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἦλθεν ὁ αὐθέντης ὁ μισερ' Ἰάκωβος λόρδης, ὁ καπετάνιος τε τζενεράλις, εἰς τὸ μοναστήριον, ἐρχόμενος ἀφ' ἑσπέρας, μετὰ λίγα κότερα λιγὰ καὶ χοντρά, ὅς ἐστιν περκουραδόρος τοῦ μοναστηρίου. καὶ ἐδέχθηκεν αὐτὸν, ὁ εἰρημένος ἀγιώτατος οἰκονόμος ὡς ἔπρεπεν, καὶ ἐξοδιάσεν πολλὰ, καὶ ἠύχαριστησεν αὐτῷ ὁ εἰρημένος ἐνδοξώτατος ἄρχων, ἐξ οὗ γὰρ καὶ οὐκ ἐλαβεν ἀφ' ὅλην τὴν χώραν οὐδὲν δωρεάν, εἰ μὴ μόνον ἐκ τοῦ μοναστηρίου ἐλαβεν εἴ τι ἄρα ἔδωκεν ὁ εἰρημένος οἰκονόμος· μετὰ πᾶσαν μεγάλην χαρὰν καὶ ἠύχαριστησεν. ἔγραψα δὲ αὐτὸ ἐγὼ ὁ διὰ ἓνα μῆνα, καὶ ἔγραψα καὶ ἄλλα τινὰ, ὁ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν

τῷ βιβλίῳ τούτῳ· καὶ δεόμεναι ὑμῶν πατέρες τοῦ μέμνησθαι κα-
μοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. ἀμήν: —

Образец почерка смотр. на табл. 83.

5) Приниски:

α) ἀχιθ' ἰουλλίῳ 27 εὐγαλαν τὸν Κεαφὲρ πασσά καὶ ἔκα-
μεν εἰς τὸ σαμνὴ μήνας 6.

β) ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 1799 ἐν μηνὶ μαῖῳ 7 ἡμέρα σαββάτω
ῶρα τετάρτη σεισμὸς γέγονε κατὰ τὸ μέρος τοῦ ἁγίου ὄρους Σι-
ναῖ καὶ εἰς τὸ μοναστήριον, ὅτε καὶ οἱ σκλάβοι ἐπάτησαν τὸ περι-
βάλλον].

№ 322 (1094).

Τυπικόν, Уставъ м-ря св. Саввы на пергаμινῆ [л. 86
A] in 8° [210×150 Γ] [по 19 строкъ A] древнiй [XII
вѣка AΓ].

[Σὺν θεῷ Τυπικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας τελομένης
ἐν τε τῇ [ἐν Ἱεροσολύμοις добавл. A] εὐαγεῖ λαύρα τοῦ ἁγίου
πατρὸς ἡμῶν Σάβα [τοῦ Ἠγισμένου добавл. A] καὶ τοῖς
κατὰ τὰ Ἱεροσόλυμα λοιποῖς μοναστηρίοις, περιέχον ἀνελλιπῶς τὴν
διάταξιν τοῦ ὅλου χρόνου D³]; [въ началѣ не хватаетъ шести
листовъ A]. Нѣтъ конца: [последняя статья Εἰς λυχνικὸν τῷ
ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ σαββάτῳ Γ] [обрывается на словахъ ὄφειλει
δὲ ἔχειν ἀκρίβ A].

№ 323.

Еще есть такой же уставъ на пергаμινῆ in 8°. Его вп-
дѣлъ мой Θεοфанъ. [Вѣроятно, это

№ 1096.

Рукопись пергаменная, XII—XIII вѣка, л. 188 (200×
140; 133×91) по 22 строки, разными почерками:

а) л. 3^a—22^a, 25^a—35^b, 144^a—149^b;

б) л. 22^a—24^b, 36^a—143^b, 150^a—188^b.

На л. 1^b замѣтка рукой XIV—XV в.: + Ἐτοῦτο τὸ τυ-
πικὸν ἔγενε τῶν ἁγίων μαρτύρων Σεργίου καὶ Βάχχου: —

На л. 24^b оставшееся пустымъ мѣсто заполнено при-
писками 3 позднѣйшихъ рукъ. На л. 153^b подпись:

„Чпт. 1888 г. марта 20 А. Дмитриевскiя“.

Содержанiе:

1) съ л. 3^a (заст.) Τυπικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας
τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις εὐαγοῦς λαύρας τοῦ ἁγίου καὶ θεοφόρου πα-
τρὸς ἡμῶν Σάβα:

нач. съ Διάταξις τῆς ἀγρυπνίας:— Μετὰ τὸ δύναι τὸν ἥλιον. . .

2) л. 129^a—132^a Ἀκολουθία τοῦ νιπτήρος: —

3) л. 132^b—147^b Ἐπιστολὴ ἀδελφοῦ πρὸς γέροντα: —

Πάτερ ἅγιε. . . τοῦ στόματός σου: —

Εὐσύνοπτος εἶδησις τῆς ἀποκρίσεως περὶ τῶν
ἐρωτηθέντων (!) ὑποθέσεων: —

Προσήμε. . . μὴ διαλείπης: —

4) л. 148^a—149^b Τόπος καὶ παράδοσις καὶ νόμος τῆς σε-
βασμίας λαύρας τοῦ ἁγίου Σάβα: —

5) л. 150^a слѣдд. Ἀρχὴ σὺν θεῷ τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς:—]

№№ 324—328.

Τυπικὸν, Уставъ м-ря св. Саввы на бумагѣ in 8° въ пяти
экземплярахъ.

№ 329.

Печатный Уставъ монастыря св. Саввы [изд. въ Венециі,
1604]. Въ концѣ его папечатапы стихи вселенскаго патри-
арха Николая, написанные для игумена Синайской горы
Анастасiя.

НВ. Вселенск. патриарховъ съ именемъ Николая было че-
тыре. Первый святительствовагъ съ 895 года по 906 и въ
другой разъ съ 911 по 925-й; второй съ 984 по 996-й;
третій съ 1084 по 1111-й; четвертый съ 1147 по 1151-й.
Который же изъ нихъ писалъ стихи?

№ 330.

Σύνοψις τῶν ἱστοριῶν τοῦ μεγάλου κανόνος, ἐξηγηθέντος παρὰ

Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ:—рукопись на бумагѣ in 8°.

№ 331 (1631).

Въ кельѣ архієпископа.

Рукопись на бумагѣ in folio [322×205. Содержитъ:]

1) Φιλοσόφου Κ. Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου ἐρμηνία εἰς τοὺς ἐν ταῖς θείαις καὶ δεσποτικαῖς ἐορταῖς μεγαλοῤῥηθέντας κανόνας παρὰ τῶν ἁγίων καὶ σοφῶν μελοδῶν Κοσμᾶ καὶ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ:

[Точное заглавіе: Τοῦ κυρίου Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου ἐξήγησις εἰς τοὺς ἐν ταῖς ἱεραῖς δεσποτικαῖς ἐορταῖς ἐκτεθέντας κανόνας παρὰ τῶν ἁγίων μελωδῶν Κοσμᾶ καὶ Ἰωάννου:—

2) Κεφάλαια λ' τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης πρὸς τὸν αὐτοῦ ἀδελφον Πέτρον ἐπίσκοπον:—]

№ 332.

Βίοι ἁγίων, Жизнь святыхъ, съ сентября до марта, на пергаминахъ in folio majori.

№ 333 (497).

Βίοι ἁγίων. Μὴν Σεπτέμβριος [и другіе мѣсяцы] на пергаминахъ А] [X—XI вѣка, лл. 398] [XI—XII в., лл. 413 А] in folio [310×250 Γ]. Тутъ есть [указатель содержанія на лл. 1^а—2^а и затѣмъ

1) лл. 5^а—13^а μηνὶ Σεπτεμβρίῳ α'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Συμεῶν τοῦ Στυλίτου τοῦ ἐν τῇ μάνδρα:—

Συμεῶν τὸν πάνο. . .

2) лл. 13^а—22^б μηνὶ τῷ αὐτῷ β'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μάμαντος:—

Τοὺς τῶν ἁγίων μαρτύρων πόνους. . .

3) лл. 22^б—28^б μηνὶ τῷ αὐτῷ γ'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἀνθίμου ἐπισκόπου Νικομηδείας:—

Βασιλεύοντος τὸ τηρικαῦτα Μαξιμιανοῦ. . . ἀμήν.

4) лл. 29^а—32^б] Κοσμᾶ Βεστήτητωρος λόγος ἐγκωμια-

στικὸς εἰς τὸν ἅγιον προφήτην καὶ ἀρχιερέα Ζαχαρίαν καὶ πατέρα τοῦ Προδρόμου:—

“Ὅσπερ χρυσοῦν θυμιατήριον ἡμῖν ὁ περὶ τοῦ ἁγίου προφήτου καὶ ἀρχιερέως Ζαχαρίου κινεῖσθω σήμερον λόγος· καὶ ὁσμὴ θυμιάματος. . .

5) лл. 32^б—38^б μηνὶ τῷ αὐτῷ δ'. Διήγησις τοῦ ὁσίου Ἀρχίππου καὶ προσμοναρίου περὶ τοῦ πανσέπτου καὶ σεβασμίου Μιχαήλ τοῦ ἀρχηστρατήγου ἐν ταῖς Χώναις:—

Ἦ ἀρχὴ τῶν ἱαμάτων. . .

6) лл. 38^б—40^б μηνὶ τῷ αὐτῷ ε'. Ἀθλησις τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μάρτυρος Σώζοντος παθόντος ἐν Κιλικίᾳ:—

Μαξιμιανοῦ τῆς Κιλικίας ἡγεμονεύοντος. . .

7) лл. 40^б—48^б] Λόγος ἱστορικὸς εἰς τὸ γενέσιον τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου συγγραφεῖς παρὰ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Κυρίου:—

Ἐν ταῖς ἱστορίαις τῶν δώδεκα φυλῶν. . .

8) лл. 48^б—52^б μηνὶ τῷ αὐτῷ ι'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων γυναικῶν Μηνωδώρας, Μητροδώρας καὶ Νυμφωδώρας:—

Οὐδὲ γυναῖξιν. . .

9) лл. 52^б—60^б μηνὶ τῷ αὐτῷ ια'. Βίος καὶ πολιτεία τῆς ἁγίας Θεοδώρας τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ πόλει:—

Ἐν ταῖς ἡμέραις Ζήνωνος. . .

10) лл. 60^б—61^б μηνὶ τῷ αὐτῷ ιδ'. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀνδρέου τοῦ Ἱεροσολυμίτου λόγος σχεδιασθεῖς εἰς τὴν παγκόσμιον ὕψωσιν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ:—

Σταυροῦ πανήγυριν ἄγομεν. . .

11) лл. 61^б—64^б μηνὶ τῷ αὐτῷ ιε'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Νικήτα:—

Τῶν ἁγίων μαρτύρων καλὸν μὲν τὴν. . .

12) лл. 64^б—71^а τῷ αὐτῷ μηνὶ ις'. Μαρτύριον τῆς ἁγίας μάρτυρος Εὐφημίας:—

Ἐν τῇ Καλχιδονέων πόλει ἦν ἀθροισμὸς τῶν. . .

13) лл. 71^а—80^б τῷ αὐτῷ μηνὶ κ'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου με-

γαλομάρτυρος Εὐσταθίου καὶ Θεοπίστης καὶ τῶν δύο τέκνων αὐτοῦ Ἀγαπίου καὶ Θεοπίστου:—

Πρόκειται τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐκ φύσεως...

14) λλ. 80^b—87^b τῷ αὐτῷ μηνὶ κδ'. Μαρτύριον τῆς ἁγίας καὶ ἐνδόξου πρωτομάρτυρος Θέκλας:—

Ἀναβαίνοντας Παύλου εἰς Ἰκόνιον...

15) λλ. 87^b—94^a τῷ αὐτῷ μηνὶ κε'. Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας Εὐφροσύνης τῆς μετονομασθείσης Σμαράγδου:—

Ἐγένετο ἐν τῇ Ἀλεξανδρέων μεγαλοπόλει ἀνὴρ ἐνδοξος...

16) λλ. 94^a—107^b] μηνὶ τῷ αὐτῷ κς'. Προχόρου τοῦ ἐπὶ ταῖς χρεαίαις τῶν ἑπτὰ κατασταθέντος, ἀνεψιοῦ Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος, περὶ Ἰωάννου τοῦ θεολόγου καὶ εὐαγγελιστοῦ καὶ περὶ τῆς ἐξορίας αὐτοῦ:—

Ἐγένετο μετὰ τὸ ἀναληφθῆναι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς τοὺς οὐρανοὺς... На 14 листкахъ мелкаго стенографическаго письма въ два столбца. Любопытно. Прохоръ διάκονъ апостоловъ!!!

[17] λλ. 107^b—112^b μηνὶ ὀκτωβρίῳ β'. Πράξεις τῶν ἁγίων μαρτύρων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης:—

Τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου...

18) λλ. 112^b—115^b τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης ἀειπαρθένου:—

Τῶν προφητικῶν οὖν λόγων...]

[19] Περίοδοι τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ.

Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν...

20) Μαρτύριον τῶν ἁγίων Σεργίου καὶ Βάκχου.

Ἔτος ἠνύετο τριακαστὸν ἔκτον...

21) Βίος τῆς ὁσίας Πελαγίας.

Τὸ γενόμενον θαῦμα...

22) Μαρτύριον τῶν ἁγίων Εὐλαμπίου καὶ Εὐλαμπίας.

Ἔτους ἐβδόμου...

23) Μαρτύριον τῶν ἁγίων Ταράχου Πρώβου καὶ Ἀνδρονίκου.

24) Κοίμησις τοῦ ἁγίου εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ.

Ταῖς μνήμαις τῶν ἁγίων... Α]

25) Ἦσυχίου πρεσβυτέρου Ἱεροσολύμων ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Λουκᾶν τὸν ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν.

Φόβῳ τοῦ σιωπᾶν μὴ ἀνεχόμενος περὶ τῆς παρουσίας ἑορτῆς...

[26] Βίος τοῦ ἁγίου Ἀβραμίου καὶ τῆς ἀνεψιάς αὐτοῦ ὑπὸ Ἐφραίμ.

Ἀδελφοί μου, βούλομαι...

27) Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου.

Βασιλεύοντος Ἰουλιανοῦ...

28) Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀρέθα.

Ἔτους πέμπτου τῆς βασιλείας Ἰουστίνου...

29) Μαρτύριον τῶν ἁγίων Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου.

Ἐγένετο μετὰ...

30) Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου.

Ὅτε Μαξιμιανὸς...

31) Μαρτύριον τῶν ἁγίων Ζηνοβίου καὶ Ζηνοβίας.

Πόλις διάκειται...

32) Βίος τῶν ἁγίων ἀναργύρων Κοσμά καὶ Δαμιανοῦ.

Τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ βασιλεύοντος...

Ἡοᾶβρι:

33) Μαρτύριον τῶν ἁγίων Ἀκινδόνου καὶ τῶν λοιπῶν.

Κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους...

34) Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀκεψιμᾶ καὶ τῶν λοιπῶν.

35) Παντολέοντος χαρτοφύλακος διήγησις θαυμάτων Μιχαήλ τοῦ ἀρχιστρατήγου.

36) Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Μηνᾶ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

Ἔτους δευτέρου...

37) Λόγος εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον.

Τίς λαλήσει τὰς δυναστείας σου κύριε...

38) Θαῦμα τῶν ἁγίων Γουρία, Σαμωνᾶ καὶ Ἀβίβου.

Νῦν καιρὸς εὐκαιρος...

39) Λόγος Γερμανοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὰ εἰσόδια.

Ἴδου πάλιν ἑτέρα πανήγυρις...

- 40) Μαρτύριον τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης.
 Τοῦ παρονόμου καὶ ἀσεβεστάτου . . . Μαξεντίου . . .
- 41) Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Πέρσου.
 Τῆς τῶν Ῥωμαίων . . .

Декабрь:

- 42) Μαρτύριον τῆς ἁγίας Βαρβάρας.
- 43) Βίος τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νικολάου.
 Ὁρθρος ἡμῖν φαινότατος . . .
- 44) Πράξεις τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου Μύρων Λυκίας.
 Ἐν τοῖς καιροῖς τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου . . .
- 45) Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀνδρέου ἀρχιεπισκόπου Κρήτης ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον τὸν θαυματουργόν.
 Ἀνθρώπε τοῦ θεοῦ καὶ πιστὲ θεράπων . . . δέχου ἡμῶν λόγον . . .
- 46) Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Μηνᾶ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.
- 47) Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Εὐστρατίου καὶ λοιπῶν.
 Βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ βούλομαι ταῖνον . . .
- 48) Λόγος εἰς τὴν πράσιν τοῦ παγκάλου Ἰωσήφ.
 Ὁ θεὸς τοῦ Ἀβραάμ . . .
- 49) Λόγος Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου πρὸ πέντε ἡμερῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως.
 Ἐγὼ μὲν καὶ σήμερον . . .
- 50) Λόγος εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.
 Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε . . .
- 51) Τοῦ αὐτοῦ ἕτερος λόγος.
 Χριστοῦ γέννησις . . .
- 52) Ἐγκώμιον Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὸν πρωτομάρτυρα Στέφανον Α].

№ 334.

Βίοι ἁγίων. Μῆν νοέμβριος. На пергаμινѣ in folio grandi.
 Эту рукопись отмѣтилъ іером. Θεοφάνης.

№ 335 (500).

То же. Βίοι ἁγίων. Μῆν νοέμβριος. На пергаμινѣ [XII—XIII вѣка, лл. 305] in folio grandi [388×272].

Въ началѣ этой рукописи на вперенлетномъ листѣ бумага [л. 1^b—2^a] номѣщена окружная грамата Синайскаго архіепископа Ιωасаφα по всеѣмъ христіанамъ о добротныхъ подаяніяхъ на устройство его монастыря, отъ сентября 487 = 1627 [вѣрнѣе, 1626] года.

[На лл. 3^b—4^a указатель содержанія, озаглавленный: Ἡ βίβλος ἧδε τοῦσδε τοῦς λόγους φέρει.]

Тутъ же [л. 4^b] четвероконечный крестъ съ надписью:

κόσμιος πέφυκα τῆς παρούσης ποιήδος

т. е. «Я, крестъ, сталь украшеніемъ сей книги».

[На л. 5^a есть миниатюра, изображающая свв. Косму и Даміана, извлекающихъ змѣю и излечивающихъ верблюда. При разныхъ числахъ мѣсяца есть изображенія и другихъ святыхъ, иногда хорошею сохранности. Есть и заставки красивыя.]

Въ этой минеѣ есть житія не па всеѣ дни, а только на 1—7 9—16 ноября.

На л. 3^a помѣтка 1632 года:

Ὁ παρὸν νοέμβριος ἐμετασταχώθη ὑπὸ Γερασίμου іεροδιακόνου ἐν τῷ Συναίῳ ἁγίῳ ὄρει. ἔτει 487' κατὰ μῆνα μᾶϊον.]

№ 336.

Βίοι ἁγίων. Νοέμβριος. Μεταφράστου: на пергаμινѣ in folio.

№ 337.

Житія святыхъ того же мѣсяца, на пергаμινѣ въ листъ.

№№ 338—339.

Βίοι ἁγίων. Δεκέμβριος. На пергаμινѣ in folio, въ два столбца, въ двухъ экземплярахъ.

№№ 340—341.

Βίος ἁγίων. Ἰαννουάριος, на пергамниѣ in folio, въ два столбца, въ двухъ экземплярахъ. Во второмъ изъ нихъ.

[№ 341 (512).

ΧΙ βѣκα, лл. 259 (362×266; 240×175) по 25 строкъ, въ два столбца], послѣ оглавленія [занимающаго л. 1^{а-б}] приписано [на л. 2^а рукою XIV βѣка]:

+ Ἡ τοιαύτη βίβλος ἠχμαλωτίσθη ἀπὸ τῆς Πτελεμαΐδος τὴν αἰχμαλωσίαν παρὰ τῶν Ἀγαρηῶν, καὶ ἐξηγόρασεν αὐτὴν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Ἀγαρηῶν ὁ μοναχὸς Βησαρίων ὑπὸ τοῦ κόπου αὐτοῦ. λοιπὸν γοῦν παρακαλῶ ὑμῖν, ὦ ἀδελφοί, οἱ ἀναγινώσκοντες τὴν τοιαύτην δέλτον, εὐχεσθαί μοι διὰ τὴν τοῦ Κυρίου ἀγάπην, ὡς πολλὰ ἁμαρτωλὸν καὶ μὴ ποιοῦντα τί ἀγαθὸν ἔργον καὶ ὁ θεὸς συγχωρήσει ὑμᾶς καὶ ἡμῖν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἀμήν:—

Другую рукою [XVI βѣка] приписано [тутъ же]: «Пожертвована сия книга въ Син. м-рь» [а именно:

Ἀφιερώθη ἡ θεία καὶ ἱερὰ βίβλος αὕτη ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει τὸ σίειο καὶ ὁ στερήσας βουληθῆς τῆς ἱερᾶς ταύτης μονῆς τὸ μέρος αὐτοῦ ἔστω μετὰ τῶν ἱεροσύλων.

Пожертвованіе подтверждено другою припискою того же лица:

Τοῦτο τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν βιβλίον ἀφιερώθη εἰς τὴν θεῖαν καὶ ἱερὰν μεγάλην βασιλικὴν μονὴν τοῦ Σιναιίου ὄρους· καὶ μηδεὶς πάντολμος ἀναφανῆ καὶ ἐξώσαι τῆς μονῆς ἵνα μὴ ἕξη τῶν ἱεροσύλων τὸ ἐπιτίμιον: ζλη'.]

На оборотѣ листа, на которомъ читается эта приписка, [т.е. на л. 2^б] номѣщены [οἱ ἅγιοι τοῦ πρώτου βιβλίου τοῦ Ἰαννουαρίου μηνός:—т.е.] живописные образа святыхъ мѣсяца января, въ три ряда всего 11-ть образовъ. Живопись очень хороша, хотя образа и попорчены.

[Есть приписки чтецовъ:

1) XIII βѣка: αὕτη ἡ βίβλος Ἰαννουάριος μὴν ἐθεάθειν ὑπὸ ἐμοῦ ἁμαρτωλοῦ Θεοδούλου τοῦ Κυπρίου περιέχων λόγους θ'.

2) XVII βѣка: αὕτη ἡ βίβλος ἐδιδάσθη ὑπὸ ἐμοῦ Θεοδοσίου τοῦ ἁγιοῦ. εὐχεσθαί διὰ τὸν κύριον.

3) XVIII—XIX βѣка: ἀνεγνώσθη καὶ ὑφ' ἡμῶν ἐν τῇ ὑπερροίᾳ ὄντων Κωνσταντίος (?) Κωνσταντινουπόλεως.

Приписва посетителя: ἀχιδ' οἰουναρίου ἐς ἦλθα εἰς τὸ ἅγιον μοναστήριον ἀρχιερατέβοντος Ἰωάσαφ.

Содержаніе р-си:

1) лл. 3^а—18^а μὴν Ἰαννουάριος ε'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Παύλου τοῦ Θηβαίου: — εὐλόγησον πάτερ.

Καὶ ζωγράφοις τῶν ἀρχετύπων ἐκεῖνα πρὸς μίμησιν αἰρετώτερα... ἀμήν: —

2) лл. 18^а—27^а μηνὶ τῷ αὐτῷ θ'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Πολυεύκτου: —

Ἐἴπερ τις ἄλλη καλλίστη τῶν διηγήσεων... ἀμήν:—

3) лл. 27^б—46^а μηνὶ τῷ αὐτῷ ι'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μαρκιανοῦ πρεσβυτέρου καὶ οἰκονόμου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας: —

Πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα τὰ τὴν βασιλίδα ταύτην... ἀμήν: —

4) лл. 46^а—102^б μηνὶ τῷ αὐτῷ ια'. Βίος τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου:—

Ἦδιστον μὲν ἔαρ ἐν ὄραις, κάλλιστος δὲ ἐν ἄστρασιν ἥλιος... ἀμήν: —

5) лл. 102^б—111^б μηνὶ τῷ αὐτῷ ιγ'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων Ερμούλου καὶ Στρατονίκου: —

Βασιλεύοντος Λικινίου τοῦ δυσσεβοῦς... ἀμήν:—

6) лл. 111^б—155^б μηνὶ τῷ αὐτῷ ιδ'. Νείλου μοναχοῦ καὶ ἐρημίτου εἰς τὴν ἀναίρεσιν τῶν ἁγίων ἀββάδων τῶν ἐν τῷ Σινᾷ ὄρει καὶ τῇ Ραῖθῃ:—

Ἀλώμενος ἐγὼ μετὰ τὴν ἔφοδον τῶν βαρβάρων... ἀμήν.

7) лл. 155^б—171^б μηνὶ τῷ αὐτῷ ιε'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ διὰ Χριστὸν πτωχοῦ: —

Τορानνικόν τι χρῆμα τέκνων στοργῆ... ἀμήν: —

λλ. 172^a—196^a μηνὶ τῷ αὐτῷ ιζ'. Λόγος εἰς τὴν προσκόνησιν τῆς τιμίας ἀλύσεως τοῦ ἁγίου καὶ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων Πέτρου:—

"Ὅσοι τῷ τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων θείῳ ἔρωτι... ἀμήν:—

λλ. 196^b—259^a μηνὶ τῷ αὐτῷ ιζ'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ καθηγητοῦ τῆς ἐρήμου Ἀντωνίου, συγγραφεὶς καὶ ἀποσταλεὶς πρὸς τοὺς ἐν τῇ ξένη μοναχοὺς παρὰ Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας:—

Ἀγαθὴν ἄμιλλαν ἐνεστήσασθε πρὸς τοὺς... ἀμήν:—]

№ 342.

Βίοι ἁγίων. Μὴν φεβρουάριος. На пергаминах in folio, въ два столбца. Рукопись весьма древняя.

№ 343.

Βίοι καὶ λόγοι εἰς τινὰς ἁγίους. Μὴν μάρτιος. На пергаминах in folio.

№ 344 (517).

Βίοι ἁγίων καὶ λόγοι διάφοροι, на пергаминах in folio [XII вѣка, лл. 137 (340×243; 251×165), въ два столбца, по 35 строкамъ; тетради а—ιη'.] Тутъ есть —

[λλ. 113^b—123^b] Κωνσταντίνου ἐν Χριστῷ βασιλεῖ αἰωνίῳ βασιλέως Ῥωμαίων διήγησις ἀπὸ διαφόρων ἀθροισθεῖσα ἱστοριῶν περὶ τῆς πρὸς Αὔγαρον ἀποσταλείσης ἀχειροποιήτου θείας εἰκόνης Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ ὡς ἐξ Ἐδέσεως μετεχομίσθη πρὸς τὴν πανευδαίμονα ταύτην καὶ βασιλίδα τῶν πόλεων Κωνσταντινούπολιν.

Ὁὐκ ἄρα μόνος αὐτὸς ἀκατάληπτος ἦν· ὁ συναΐδιος τῷ πατρὶ θεὸς λόγος... ἀμήν:—

на десяти листахъ in folio въ два столбца.

[Содержание р-си:

1) лл. 1^a—16^b Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἀρσενίου τοῦ μεγάλου:—

Ἄλλὰ τῶν σπουδαίων ἄρα καὶ φιλαρέτων... ἀμήν:—

2) лл. 16^b—23^b Μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων του Χριστοῦ μαρτύρων Μανουήλ, Σαβὲλ καὶ Ἰσμαήλ: δέσποτα εὐλόγησον:

Οἱ μὲν ἄλλοι διώκται καὶ τύραννοι... ἀμήν:—

3) лл. 24^a—34^a Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Σαμψῶν τοῦ ξενοδόχου: εὐλόγησον δέσποτα:

"Ἄμα μὲν χάριτος ἔργον καὶ... ἀμήν:—

4) лл. 34^a—43^b Ὑπόμνημα διαλαμβάνον μερικῶς τοὺς ἀγῶνας καὶ ἄθλα καὶ ἀποδημίας καὶ τελείωσιν τῶν ἁγίων καὶ κορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου:—

Καὶ τῶν τεχνῶν οὐ μόνον τοὺς ἐξ ἀρχῆς... ἀμήν:—

5) лл. 43^b—59^b Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Προκοπίου:—

Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τὴν βασιλείον ἰθονόντων ἀρχῆν... ἀμήν:—

6) л. 59^b—70^a Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Παντελεήμονος:—

Τῆς εἰδωλικῆς ἀχλὺς κατὰ πάσης... ἀμήν:—

7) лл. 70^a—73^b Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μάρτυρος Καλλινίκου:

Τῆς εἰδωλικῆς μανίας ἐπικρατούσης... ἀμήν:—

8) лл. 73^b—79^a Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Εὐδοκίμου:—

Εὐδοκίμου τοῦ κατὰ θεὸν φερωνόμου... ἀμήν:—

9) лл. 79^a—93^a Διήγησις Ἰωσήπου εἰς τὸ μαρτύριον τῶν ἁγίων Μακκαβαίων:—

Φιλοσοφώτατον λόγον ἐπιδείκνυσθαι μέλλω... ἀμήν:—

10) лл. 93^a—113^a Λόγος διαλαμβάνων τὰ ἀπὸ τῆς σεβασμίας γεννήσεως καὶ ἀνατροφῆς τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου τῆς θεοπρεποῦς τε γεννήσεως Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ ὅσα μέχρι τῆς ζωηφόρου αὐτῆς συνέδραμε τελευτῆς προσέτι καὶ περὶ τῆς φανερώσεως τῆς τιμίας αὐτῆς ἐσθῆτος· καὶ ὅπως ὁ μέγας οὗτος πλοῦτος χριστιανοῖς τεθησαύριστα:—

Ἐχρῆν ἀληθῶς τὴν παρθένον... ἀμήν:—

11) лл. 113^b—123^b Κονσταντινα слово (см. выше).

12) л. 124^a—136^b Λόγος διαλαμβάνων τὰ περὶ τῆς γεννήσεως ἀνατροφῆς κηρύγματος καὶ ἀποτομῆς τοῦ ἁγίου ἐνδόξου προφήτου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ περὶ τῆς εὐρέσεως τῆς τιμίας αὐτοῦ κεφαλῆς:—

Ἰωάννην τὸ μέγα κλέος τῆς οἰκουμένης... ἀμήν:—

На л. 136^b правый столбец пустой и л. 137^a была пустой, но рука XIII в. заполнила его припиской молитвы I. Златоустаго. На л. 137^b документъ (снимокъ его на табл. 60), вѣроятно современный р-си, но присоединенный тѣмъ, кто дописывалъ молитву, такъ какъ л. 137, вшитый въ тетрадь ит' (безъ соотвѣтствія ему съ другой стороны), содержитъ именно только другую (того же?) молитву и молитву Иоанникія Вел., но безобразно срѣзанъ не этимъ дописчикомъ.

На передней доскѣ переплета приписка:

ἡ παρούσα βίβλος ἐστὶν Ἰωάννου τοῦ Δοκσιανοῦ +
 котрымъ прибавленъ и
 πίναξ ἀκριβῆς τῆς παρουσίας ποκτίδος +]

№ 345.

Βίοι ἁγίων, на пергаμινѣ in folio.

№ 346.

Idem, на пергаμινѣ in 4°.

№ 347.

Idem, на бумагѣ in folio.

№ 348 (516).

Въ библиотекѣ Синаеджуванійскаго подворья въ Каирѣ.

Βίοι ἁγίων. Πανηγυρικόν. Рукопись на пергаμινѣ, XI или XII вѣка, [лл. 211; по 36 строкъ, въ два столбца,], въ листъ [315×240; 242×170], писана почеркомъ косвеннымъ.

[Впереди поставленъ подробный указатель содержания:

л. 1^{a-b} Ἡ βίβλος ἦδε τοῦσδε τοὺς λόγους φέρει:—

α'. μηνὶ μαΐῳ η'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀρσενίου.

Ἄλλὰ τῶν σπουδαίων ἄρα...

β'. μηνὶ ἰουνίῳ ιζ'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων Μανουὴλ Σαβῆ καὶ Ἰσμαήλ:—

Οἱ μὲν ἄλλοι διώκται...

γ'. τῷ αὐτῷ μηνὶ κθ'. Ὑπόμνημα διαλαμβάνον μερικῶς τοὺς ἁγῶνας ἄθλα καὶ ἀποδημίας καὶ τελείωσιν τῶν ἁγίων καὶ κορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου:—

Καὶ τῶν τεχνῶν οὐ μόνον...

δ'. μηνὶ ἰουλίῳ η'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Προκοπίου:—

Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ...

ε'. μηνὶ ἰουνίῳ κζ'. Βίος τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Σαμφῶν τοῦ ξενοδόχου:—

Ἄμα μὲν χάριτος ἔργον...

ς'. μηνὶ ἰουλίῳ λ. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου Εὐδόκιμου:—

Εὐδοκίμου τοῦ κατὰ θεὸν...

ςζ'. τῷ αὐτῷ μηνὶ κζ'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Παντελεήμονος:—

Τῆς εἰδωλικῆς ἀχλὺς κατὰ...

η'. τῷ αὐτῷ μηνὶ κθ'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Καλλινίκου:—

Τῆς εἰδωλικῆς μανίας ἐπικρατούσης...

θ'. μηνὶ αὐγούστῳ α'. Διήγησις Ἰωσήππου εἰς τὸ μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων Μακκαβαίων:—

Φιλοσοφώτατον λόγον ἐπιδεικνυσθαι...

ι'. τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τοὺς ἁγίους Μακκαβαίους καὶ εἰς τὴν μητέρα αὐτῶν:—

Ὡς φαιδρὰ καὶ...

ια'. τῷ αὐτῷ μηνὶ ς'. Βασιλείου ἐπισκόπου Σελευκείας

λόγος εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ:—

Ἕλιος ἄρτι κατὰ γῆς ἐπαφείς. . .

ιβ'. τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ. Ἀνδρέου ἐπισκόπου Κρήτης λόγος εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν:—

Ὅσοι τῇ κενώσει τοῦ λόγου. . .

ιγ'. τῷ αὐτῷ μηνὶ ιε'. Λόγος διαλαμβάνων ἀπὸ σεβασμίας γεννήσεως καὶ ἀνατροφῆς τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν θεοτόκου τῆς θεοπρεποῦς τε γεννήσεως Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ ὅσα μέχρι τῆς ζωηφόρου αὐτῆς συνέδραμε τελευτῆς:—

Ἐχρῆν ὡς ἀληθῶς τὴν παρθένον. . .

ιδ'. Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον προφήτην καὶ πρόδρομον ἀποστολῶν τε καὶ μάρτυρα Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν:—

Ἰωάννης τὸ μέγα κλέος. . .

ιε'. Λόγος ἦτοι ἐγκώμιον εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τῆς τιμίας χειρὸς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου τὴν ἐξ Ἀντιοχείας γινομένην:—

Ἴδού καὶ πάλιν ἡμῖν ὁ ἱερός τοῦ Χριστοῦ ἐπέδημησε πρόδρομος. . .]

Послѣднее житіе:

[л. 173^a—211^a] Μηνὶ ὀκτωβρίῳ ς'. Νικήτα ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης προθεωρία τῆς ἐν ἐπιτόμῳ διηγήσεως τῶν πράξεων τοῦ ἁγίου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Θωμᾶ.

Ὁ σκοπὸς ἡμῖν τοῦ παρόντος βόλου πρὸς τὸ χρήσιμον ἀφορᾷ τῆς εὐσεβοῦς ἀρετῆς καὶ τῶν ἀκροατῶν ὠφέλιμον. ὑπόθεσιν προτιμηθεὶς παλαιάτην τῇ συγγραφῇ. πεζώτερον μὲν πως συντεθείη καὶ ἀφελέστερον, μᾶλλον δὲ διακορέστερον. κἀντεῦθεν πολλοὺς τῶν φιλομαθῶν ἀποκναιούσῃ τῇ ἀμετρίᾳ τοῦ λόγου. παρ' ἡμῶν δὲ τὰ νῦν εὐχῆς χάριν καὶ τοῦ κοινωφελοῦς συντετημένῃ καὶ μετενηνεγμένῃ πρὸς τὸ εὐφραδὲς καὶ εὐσύνοπτον. Ξενιζέτω δὲ τοῦτο μηδένα, καινοτομίας τινὸς ἢ ἑτεροδιδασκαλίας παρέχον ὑπόληψιν· μήποτε γὰρ τοσοῦτον ἐκσταίημεν τοῦ καθήκοντος, ὥστε τὰ ἱερά καὶ ὑπὲρ λόγον κενωφωναῖν λόγια καὶ τῷ τῆς κενοδοξίας ὕδατι καπηλεύειν τὸν ὀνησιφόρον καὶ ὑπὲρ ἔννοιαν οἶνον τῆς χά-

ριτος. οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς πρῶτοι τοῦτον εἰσάγομεν τῆς συγγραφικῆς ἀπαγγελίας τὸν εὐμέθοδον τρόπον· ἀλλ' Ἑβραίων μὲν καὶ Ἑλλήνων οἱ ἀρχαιοτάτοι καὶ σοφώτατοι ἄπειρα, καὶ μακροῦ χρόνου παντοδαπὰ πράγματα βραχέσι ῥηματίοις καὶ βιβλίοις συστειλάντες τοῖς ἐφεξῆς κατέλιπον εἰς μνημόσυνον. Ἐπειτα τὸ οἰκειότερον οἱ Χριστοῦ τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν καὶ διδασκάλου θεῖοι μαθηταὶ καὶ τῆς οἰκουμένης διδάσκαλοι, ὡς ἐκ τῶν ἱερῶν εὐαγγελίων ἐστὶ καταμαθεῖν, τῶν τε θεοτεχῶν αὐτῶν πράξεων τῶν κοινῇ παρὰ τοῦ ἱεροφάντορος συγγεγραμμένων Λουκᾶ, καὶ τῶν τοῦ χριστοφόρου Παύλου, Ἰακώβου τε καὶ Πέτρου, Ἰωάννου καὶ Ἰούδα φαεινοτάτων ἐπιστολῶν, τοσοῦτον ἐξέκλιναν ἀμετρίας τοῦ λόγου ὑπερβολῆς φημί καὶ ἐλλήψεως. τὸ σύμμετρον αὐτοῦ καὶ ἀπέριττον τετιμηκότες. ὅσον αὐτόθεν παρίσταται τοῖς συνετῶς τὰ πάνσοφα ἐκείνων ἀνελίττουσι λόγια· μαθηταὶ γὰρ ἦσαν τοῦ πάντα μέτρῳ καὶ σταθμῷ διορίζοντος θεϊκῶς, καθόλου τῷ διδασκάλῳ πειθόμενοι. κατ' ἔχνος τοῖνυν καὶ ἡμεῖς τοῖς διδασκάλοις ἐπόμενοι τοῦ συναποστόλου αὐτῶν, τοῦ πανευφήμου λέγω Θωμᾶ τὰς θεοφεγγεῖς καὶ ψυχωσώστους πράξεις ταῖς ἱεραῖς αὐτοῦ θαυροῦντες πρεσβεΐαις, κατὰ τὸν προῦπογραφεῖντα τρόπον ἐκτιθέναί ἀρχόμεθα.

Ὁ μακαριώτατος Θωμᾶς ὁ ἀπόστολος. . .

Въ концѣ Житія писатель обращается къ Θωμᾶ съ молитвою: ἀντιδοίης ὡσπερ πρῶην τῆς τηκεδόνος, οὕτω καὶ νῦν τῆς προσβαλοῦσης ὀφθαλμίας ἀπαλλαγῆν, τὴν τε τοῦ λοιποῦ βίου κυβέρνησιν ἀνυπεύθυνον ἡμῶν τε καὶ τοῦ πιστευθέντος ποιμνίου.

№ 349 (1606).

Тамъ же.

Рукопись на бумагѣ въ листъ [278×199; 218×132] XVI вѣка. На первой страницѣ внизу приписано

Ἐκ τῶν Μαξίμου ἐπισκόπου Κυθήρων, его рукою. Содержитъ:

1) Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρός ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου γενομένου Αλεξανδρείας:—

Ἄλλοι μὲν ἄλλα τῶν μακαρίων ἀνδρῶν ὑπομνήματα πρὸς ἀρετῆς ὑπόδειγμα...

2) Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας κατὰ Ἑλλήνων.

3) Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ περὶ τῶν γενομένων ἐν τῇ Ἀριμίνῳ τῆς Ἰταλίας καὶ ἐν Σελευκείᾳ τῆς Ἰσαυρίας συνόδων.

4) Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τῆς περὶ τῶν γενομένων... συνόδων.

5) Ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς.

6) Τοῦ αὐτοῦ κατὰ Ἀρειανῶν ἀπολογία ὑπὲρ Διονυσίου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας.

7) Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Ἰωάννην καὶ Ἀντίοχον] и еще длинный рядъ произведенийъ Аθανасія Александрійскаго; почти всё [при чемъ значительная часть переписана рукою Маргуниа].

№. 350.

Λόγοι, Βίαι ἁγίων καὶ Διηγήσεις, на бумагѣ in folio.

№ 351.

Житіе Іосифа прекраснаго, Θεοδору и другихъ святыхъ, на бумагѣ in 8°, рукопись 1671 года.

№ 352 (458).

Рукопись на бумагѣ in 4° [210×150 Γ.] [л. 359, по 22—25 строкъ, разными почерками А]. Содержание:

1) Житіе преподоб. Павла Фивейскаго,

2) житіе св. Антонія Великаго,

3) часть Патерика, составленнаго Павломъ Евергетиномъ [начиная съ главы I:

α'. "Οτι οὐ δεῖ τινα ἐκυτὸν ἀπογῶναι ποτε. Ὁ ὁσιος πατήρ ἡμῶν Ἰωάννης...;

текстъ его обрывается на словахъ:... πληροφορήθητε οὖν ὅτι οὐ. Α].

№ 353 (542).

Рукопись [XVII вѣка АГ] [XVIII вѣка В] на бумагѣ [л. 230 В] in 4° [190×150 Γ.] [написанная разными почерками ВГ.]

1) Житіе Василия Новаго: [л. 1^а—21 Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Νέου συγγραφὴν παρὰ Γρηγορίου τοῦ αὐτοῦ μαθητοῦ.

Ἡ ἀκατανόητος καὶ μεγάλη καλοσύνη τοῦ θεοῦ... Β]

2) Ἐστὶ тутъ нѣчто о мытарствахъ: [л. 21 Ἀρχὴ τῶν τελωνίων.

3) л. 193 Μερικὴ διήγησις τοῦ οὐρανοῦ καὶ. Β]

№ 354 (543).

Житіе Андрея Христа ради Юродиваго: рукопись [1630 года АВГ] на бумагѣ, in 4° [195×140 Γ.], [л. 187, но 20 строкъ А] [л. 186.

Содержитъ:

1) Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀνδρέου τοῦ διὰ Χριστὸν Σαλοῦ, συγγραφὴς παρὰ Νικηφόρου ἱερέως τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας τῆς ἐν τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων τῆς ἐπωνόμου τοῦ θεοῦ σοφίας.

Βίον θεάρεστον καὶ πολιτείαν ἀμεμπτον... Ἐπὶ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου καὶ μεγάλου...

л. 30^б Περί τῆς διαλέξεως Ἐπιφανίου καὶ τῶν φιλοσόφων.

л. 46. Περί τῆς ἀμάξης.

л. 89^б. Περί Βιγρίνου τινὸς μάγου.

л. 98^б. Περί τῆς Ἀγίας Σοφίας.

л. 105^б. Περί τὸν καθαρὸπότην.

л. 114. Περί τῆς διαφορᾶς τῆς ψυχῆς.

л. 151. Περί τὸ τέλος τοῦ κόσμου καὶ ἐτέρων.

л. 170. Περί ἀκαταλήπτου θεότητος.

2) л. 185^б—186^а Μηνὶ μαίῳ κη'. μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς

ἡμῶν Ἀνδρέου τοῦ διὰ Χριστὸν Σαλοῦ... προσόμοια ἤχος
α' τῶν οὐρανίων ταγμάτων. Β]

[Есть и тропарь Святому на день его памяти — 28 мая. А]

[Разновременныя приписки сдѣланы на л. 186^b; первая изъ нихъ гласитъ:

τὸ παρὸν βιβλίον ἀφιερώνω μετὰ τὸν θάνατόν μου ἐν τῷ
ἀγίῳ καὶ θεοβαδίστῳ ὄρει τῷ Σιναί· καὶ ὅστις ἐκεῖνος ἤθελεν
στεῖλλη ἐκεῖ, ἔστω εὐλογημένος καὶ συγχωρημένος παρὰ θεοῦ·
ὅστις δὲ πάλιν τὸ ἤθελεν ὑστερήσει ἀπὸ τὸν ἄνω ἄγιον τόπον,
ἔσται ἡ μερίς αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου. Ἱερεμί-
ας ἱερομόναχος Σιναΐτης. Β]

№ 355 (531).

Βίος, μαρτύρια καὶ ἄλλαι συλλογαί, на дугагѣ in 4° [219 ×
154; 140 × 88] [разными почерками XV—XVI вѣковѣ] [Лл.
333, по 21 строкаѣ А] [Лл. 337 В]. [Начала рукописи не
хватаетъ. В] Тутъ есть:

[1] Лл. 1—8.

2) Лл. 8^a—20^b Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας μάρτυρος ἡμῶν
Θεοδώρας τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Ἐν ταῖς ἡμέραις Ζήνωνος τοῦ βασιλέως καὶ Γρη-
γορίου ἐπάρχου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὄντος...

3) Лл. 20^b—41^a Βίος καὶ μαρτύριον τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυ-
ρος Εὐσταθίου.

4) Лл. 41^a—49^b Βίος καὶ πολιτεία Ἀλεξίου ἀνθρώπου
τοῦ θεοῦ.

Ἐγένετο ἀνὴρ ἐν τῇ Ῥώμῃ θεοσεβῆς ὀνόματι Εὐ-
φημιανός ἐπὶ...

5) Лл. 49^b—61^a Λόγος περὶ μετανοίας καὶ περὶ τῆς δευτέ-
ρας παρουσίας τοῦ Κυρίου.

Δεῦτε ἀγαπητοί μου δεῦτε πατέρες καὶ ἀδελφοί...

6) Лл. 61^a—64^a Μὴν νοέμβριος δ'. Διήγησις περὶ τοῦ θρή-
νου τοῦ προφήτου Ἱερεμίου περὶ τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ
περὶ τῆς ἀλώσεως αὐτῆς καὶ περὶ τῆς ἐκστάσεως Ἀβιμέλεχ.

Ἱερεμίας οὗτος ὁ μέγας προφήτης ἐξ Ἀναθώθ ὑπάρ-
χων τῆς κώμης...

7) Лл. 64^a—72^b Περὶ τῆς ἀλώσεως Ἱερουσαλήμ τὰ καληθέν-
τα ὑπὸ Κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, καὶ ὅπως ἡ αἰχμαλωσία γέγονεν
ἔχει γὰρ οὕτως.

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐλάλησε Κύριος πρὸς Ἱερε-
μίαν λέγων...

8) Лл. 72^b—91^a Μηνὶ νοεμβρίῳ κέ'. Μαρτύριον τῆς ἀγίας
Αἰκατερίνης τῆς Βηρυλλίου καὶ ῥήτορος.

Ἐτους τριακοστοῦ πέμπτου βασιλεύοντος τοῦ ἀσεβοῦς
καὶ παρανόμου βασιλέως Μαξεντίου ἦν πολλὴ μανία
τῶν εἰδώλων...

9) Лл. 91^a—99^a Μαρτύριον τοῦ ἀγίου μάρτυρος Ἐλευ-
θερίου.

Ἀναλύσαντος Ἀδριανοῦ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς ἐπὶ τὴν
Ῥώμην οὗτος ἤκουσε περὶ τινος ὀνόματι Ἐλευθερίου...

10) Лл. 99^b—121^a Τοῦ ἐν ἀγίαις πατρὸς ἡμῶν Ἀναστα-
σίου μοναχοῦ τοῦ Σινᾶ ὄρους περὶ τῆς ἀγίας συνάξεως καὶ περὶ
τοῦ μὴ κρίνειν καὶ μνησικακεῖν.

Ἀεὶ μὲν ἡ τοῦ ἀγίου πνεύματος χάρις διὰ πάσης τῆς
τοῦ θεοῦ γραφῆς πρὸς ἐργασίαν τῶν θείων αὐτοῦ ἐν-
τολῶν ἡμᾶς προτρέπεται...

11) Лл. 121^a—126^b Μηνὶ νοεμβρίῳ α'. Βίος καὶ πολιτεία
τῶν ἀγίων καὶ θαυματουργῶν ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ.

Τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ βασιλεύοντος πᾶσα
πλάνη καὶ δαιμονικὴ λατρεία ἐλύθη...

12) Лл. 126^b—133^b Λόγος ὠφελίμος ἐκ θείων πατέρων καὶ
εὐαγγελικῶν διδαγμάτων περὶ τῶν ἀποιοχόμενων, ἀποδεικνύων ὅτι
καλόν ἐστί τὸ εὖ ποιεῖν ὅπερ αὐτῶν.

Στασιώδης ὁ παρὼν βίος καὶ πολλὰς καταντλούμενος
τρίκομιας...

13) Лл. 134^a—136^a] Τοῦ ἀββᾶ Ἡσαίου:—Ἐντολαὶ τοῖς
ἀδελφοῖς τοῖς μετ' αὐτοῦ:—

Ἐθέλοντες μεῖναι μετ' ἐμοῦ ἀκούσατε διὰ τὸν θεὸν...

14) [λ. 136^a—138^b Τοῦ ἀββᾶ Ἠσαίου ἀναχωρητοῦ] Περὶ τοῦ κατὰ φύσιν νόμου:—

Οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοί, ὅτι ἐν ἀρχῇ ὅτε ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον. . .

15) [λ. 138^b—144^b Τοῦ αὐτοῦ] Περὶ καταστάσεως ἀρχαρίων καὶ τῶν κελλιωτῶν:—

Πρὸ παντὸς χρήζομαι τῆς ταπεινοφροσύνης. . .

16) [λ. 144^b—179^b] Περὶ συνειδήσεως τῶν καθημένων ἐν τοῖς κελλίαις.

Ἐὰν ὀδεύητε ἐν ὁδῷ καὶ ἔστιν ἀσθενής ἐν ὑμῖν, ἐάσατε αὐτὸν προπορεύεσθαι ὑμῶν. . .

17) [λ. 180^a—183^b] Νικηφόρου τοῦ ἀγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου στίχοι περὶ διαίτης εἰς τὸν πρῶτον τοῦ ἀγίου ὄρους κύρ Ἰωαννίκιον, τὸν εἰς τὸ Πρωτάτον τῶν μονῶν τοῦ ἀγίου ὄρους προϊστάμενον.

Πολλάκις με ἠξίωσας τέκνον εὐλογημένον. . . ἔρρωσο τοῖνον πρώτιστε τοῦ ὄρους τοῦ ἀγίου:—

18) [λ. 183^b—188^b Εὐδόσιμος (!) ἡδῆσης.

Προσῆκεί παντὶ χριστιανῷ τηρεῖν. . . ἰδίᾳ δὲ ποιῶμεν: + +

19) λ. 189^a—191^a Τύπος καὶ παράδοσις καὶ νόμος τῆς σεβασμίας λαύρας τοῦ ἀγίου Σάβα.

На л. 191^a послѣднія 6 строкъ и лл. 191^b—195^b оставлены пустыми.

20) λ. 196^a—213^b Συνοδικὸν ἀναγινωσκόμενον τῇ α' κυριακῇ τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς ἡγουν τῆς ὀρθοδοξίας.

Ἐποφειλομένη πρὸς θεόν. . .

вѣчная память нрвозглашается царямъ, кончая: . . . Ἰσαακίου τοῦ διὰ τοῦ ἀγίου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος Ἰωαννικίου μετονομασθέντος. Ἀλεξίου Θεοδώρου. Ἀλεξίου, α πατριάρχамъ, кончая: . . . Χαρίτωνος. Θεοδοσίου. Γερασίμου. Νικήτα. Ἰωάννου. Μιχαήλ. Θεοδώρου. Μαξίμου μοναχοῦ καὶ Μανουήλ.

21) λ. 214^a—242^a Акаѳистъ Богородицѣ:

лл. 242^a—244^b пустыя.

22) λ. 245^{a-b} окончаніе какой-то статьи о заблужденіяхъ латинянь;

23) λ. 246^a—247^b символъ вѣры съ толкованіемъ и анаеоматствованіемъ еретиковъ.

24) λλ. 247^b—251^b] Ἐγκύκλιος (!) ἐπιστολὴ Γενναδίου τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς σὺν αὐτῷ ἁγίας συνόδου πρὸς ἅπαντας τοὺς ὀσιωτάτους μητροπολίτας καὶ πρὸς τὸν πάπαν Ῥώμης.

Τῷ θεοφιλεστάτῳ συλλειτουργῷ τῷδε, Γεννάδιος καὶ ἡ ἐνδημοῦσα τῇ βασιλευούσῃ Κωνσταντινουπόλει νέᾳ Ῥώμῃ σύνδοδος:

Ὁ δεσπότης ἡμῶν καὶ θεός. . .

Подписи:

Γεννάδιος ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως καὶ νέας Ῥώμης.

Ἰωάννης ἐπίσκοπος τῆς μητροπόλεως Ἡρακλείας.

Ἀναστάσιος ἐπίσκοπος μητροπόλεως Ἀγκύρας.

Εὐνόμιος ἐπίσκοπος τῆς μητροπόλεως Νικομηδείας.

Πέτρος ἐπίσκοπος τῆς μητροπόλεως Νικαίας.

Ἐπέγραψαν δὲ καὶ οἱ ἑβδομήκοντα τρεῖς:—

Засимъ непосредственно слѣдуетъ:

25) [λλ. 251^b—283^a] νε':— Ἐπειδὴ μεμαθήκαμεν ἐν τῇ Ῥωμαίων πόλει ἐν ταῖς ἁγίαις τῆς τεσσαρακοστῆς νηστείας τοῖς ταύτης σάββασις νηστεύειν. . . и объяснение сего правила, [начин.: Διορθώσασθαι τὸ σφάλμα. . . оканч.: . . . ἀφορισμόν:— и рядъ другихъ правилъ съ толкованіями и выдержекъ изъ отцовъ церкви (вырваны лл. между 264 и 265 и, можетъ быть, между 270 и 271)]

Ἡ τοῦ θεοῦ μεγάλη ἀγάπη. . . ἀπολύονται:—

26) [λλ. 283^a—289^a Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου διδασκαλία χρονικὴ τῆς μονῆς τῶν Στουδίων πολλὰ γὰρ κατηχήσεις εἰσι τοῦ Στουδίτου, ἀλλ' αὕτη λέγεται κατήχησις χρονικὴ.

Ἄδελφοί καὶ πατέρες νῶν ἐπιχειρῶ πᾶσιν ὑμῖν τοῖς. . .

27) λλ. 289^a—290^b Ἐτέρα διδασκαλία χρονική τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀναστασίου ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ ὄρους.

Ἄπο μὲν τῆς μεγάλης ἡμέρας τοῦ ἀγίου πάσχα... ἀμήν.

28) λλ. 290^b—294^b ο postb̄ среды и пятка;

29) λλ. 294^b—296^a хронологическія вычисления:

Ἄπο Ἀδάμ μέχρι Νῶε ἔτη... ἕως τῆς ζ' ἔτη ρνε':—

30) λλ. 296^b—301^b] Δέοντος ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας ἐπιστολή πεμφθεῖσα πρὸς τινα ἐπίσκοπον Ῥώμης περὶ τῶν ἀζύμων καὶ σαββάτων [есть и перѣ τῶν πνικτῶν.

31) λλ. 301^b—311^a Κανονάριον διαγορευθὸν περὶ πάντων λεπτομερῶς τῶν παθῶν καὶ τῶν τούτοις προσφόρων ἐπιτιμιῶν περὶ τῆς ἀγίας κοινωνίας βρωμάτων τε καὶ πομάτων καὶ εὐχῶν λίαν συμπαιθέστατον: Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ: κεφάλαιον ε':—

Τῆς θείας καὶ παναγάθου τοῦ ὑπεραγάθου καὶ ἀληθινοῦ...

λλ. 311^a—314^a Ἀνάκρισις τοῦ ἀναδεχομένου πρὸς ἐξομολογουμένους:— καὶ αὐτὸ τοῦ Νηστευτοῦ:—κεφάλαιον ζ':—

Ὅμως ὁ δεχόμενος τὰς ἐξομολογήσεις... λαμβανέτωσαν ἐπιτίμιον κατὰ πάντα:—

λλ. 314^a—321^a Ἰδοὺ τὸ δεύτερον τῶν διαφόρων ἐπιτίμιον τοῦ Νηστευτοῦ καὶ αὐτό: κεφάλαιον ζ'.

Αὗται αἱ διαφοραὶ... καὶ μεταμεληθῶμεν ἐπ' αὐτήν: τέλος +

32) λλ. 321^b—322^b Φωτίου τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως συναγωγαὶ καὶ ἀποδείξεις... обрывающіяся на срединѣ второго отвѣта.

33) λλ. 323^a—337^a принадлежатъ другоѣ р-си XVI вѣка и содержатъ, начиная съ л. 324^a, (заст.) Κάτωνος Ῥωμαίου γνῶμαι δίστιχοι, ἃς ἐκ τῆς Λατίνων γλώττης μετήνεγκεν εἰς τὴν ἐλλάδα διάλεκτον ὁ ἐν μοναχοῖς τιμιώτατος κύρ Μάξιμος ὁ Πλανούδης.]

Отдѣлъ III.

Учительство и Проповѣдничество.

№ 356 (319).

Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, съ σχολіями, рукопись 1048 года на пергаментѣ, [λλ. 246 A] [тетради α'—λα', но въ α' пронази 4 лл. въ срединѣ;] in folio [290×228; 214×120; по 31—36 строкъ. Содержитъ рукопись:

[На л. 1^a Πίναξ τῆς παρούσης βίβλου τοῦ ἀγίου Διονυσίου.

1) Περὶ οὐρανόυ ἱεραρχίας κεφάλαια ιε'.]

2) Περὶ θείων ὀνομάτων κεφάλαια ιγ'.

3) Περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας κεφάλαια.

4) Περὶ μυστικῆς θεολογίας κεφάλαια ε'.

5) Десять посланій: одно къ Γαῖю, одно къ Сопатру, одно къ Димοφиту, четыре къ Доротею, одно къ Титу и одно къ Иоанну Богослову.

Впередѣ всего есть предисловіе, пачин:

Τὴν μὲν εὐγένειαν... A]

На оборотѣ послѣдняго листа запись:

Ἐτελειώθη σὺν θεῷ ἡ ἱερά καὶ ψυχωφελὴς καὶ θεολογικώτατη βίβλος τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου μηνὶ ἰουλίῳ γ', ἡμέρᾳ κυριακῇ, ἔτους ρςφνς' Ἰνδικτιῶνος α'. γραφεῖσα διὰ χειρὸς Χριστοφόρου ἐλαχίστου καὶ ἀναξίου διακόνου ἐπὶ

Μιχαήλ τοῦ εὐλαβεστάτου ἡ-
γουμένου μονῆς τῶν Στουδίου. δυσωπῶ δὲ
πάντας τοὺς ἐντυγχάνοντας ἐν ταύτῃ
ἵνα εὐχεσθε ὑπὲρ τῆς ταπεινῆς καὶ ἁ-
μαρτωλοῦ μου ψυχῆς. ἵνα εὐροίμι
ἔλεος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως τοῦ θεοῦ
ἀποδιδόντος ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἴ-
δια ἔργα.

№ 357.

Тоῦ αὐτοῦ, вѣвѣйшая рукопись на бумагѣ.

№ 358.

Четыре тома выписокъ изъ Ефрема Сиряна.

№ 359 (405).

Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου, на пергаμινῆ [л. 257 А] [тетради
α'—λγ', но въ λγ' только 5 листовъ, а 6-й отрѣзанъ] in 16°
[153×95; 108×63; по 22 строки] древняя рукопись [XI—
XII вѣка] [XI вѣка Г]. Почеркъ хорошъ. [Содержитъ

1) 55 аскетическихъ словъ Исаака Сиряна, изъ ко-
торыхъ первое περὶ τῆς ἀδιαλείπτου νηστείας, а послѣднее
озаглавлено: Σχόλαια καὶ δηλώσεις περὶ τῶν ἐν ταῖς μαρτυρίαις
διαφόρων νοημάτων.

Αἴσθησις πνευματικὴ ἐστίν . . .

2) посланіе къ аввѣ Симеону. А]

№ 360 (342).

Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου 16 λόγοι, на пергаμινῆ [л. 239
А] [тетради α'—λ'] in folio [285×240; 200×155; двумя
почерками, по 25 строкъ] ,σφζ' ἔτους, =999 года, [на самомъ
же дѣлѣ 1051 года, какъ видно изъ записи на гесто послѣд-
пяго листа тетради λ':

Ἐγράφη ἡ παροῦσα βίβλος εἰς μῆνα δεκεμβριον ἰνδικτιῶνα
πέμπτην ἐν ἔτει τῷ ,σφζ' .:]

№ 361 (347).

Въ библиотекѣ Синаеджуванійскаго подворья въ Капрѣ.

Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου λόγοι να'. Эти 50 и одно слово
писаны на тончайшемъ бѣломъ пергаμινῆ [л. 359 А] [л.
324 (192×125; 145×75) по 36 строкъ] въ 8-ю долю
листа, съ золотисто цвѣтными заголовками [въ XI, а не] въ
XIII вѣкѣ [X—XI вѣка АГ]. Въ самомъ началѣ [л. 6^b—10^b]
указатель Словъ [Ἐνταῦθ' ἀκριβῆς τῆσδε τῆς βίβλου πίναξ: —],
писавъ золотомъ и голубою краскою въ перемежку. Послѣ
указателя слѣдуютъ вотъ какія примѣчанія съ обычными зна-
ками:

[л. 11] Τὸ ἡλιακὸν τοῦτο σημεῖον τέτακται ἐν οἷς χωρίοις
ὁ πατήρ περὶ θεολογίας διαλέγεται, διὰ τὸ ἦλιον δικαιοσύνης τὸν
θεὸν ἐν ταῖς θεαῖς γραφαῖς ὀνομάζεσθαι. Ἐτο примѣчаніе на-
писано золотомъ.

Ὁ ἀστερίσκος οὗτος τέτακται ἐν οἷς χωρίοις ὁ θεολόγος
περὶ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτήρος
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διαλέγεται διὰ τὸν φανέντα τοῖς μάγοις
ἀστέρα. Ἐτο написано краснымъ черниломъ.

Τὸ σημεῖον τοῦτο τὸ ὠραῖον τέτακται ἐν οἷς χωρίοις ἡ φρά-
σις κεκαλλώπισται, ἢ τὸ νόημα ἐξῆνθισται, ἢ καὶ ἀμφοτέρα
ὑπεραίρεται. Ἐто писано золотомъ.

Τὸ σημεῖον τοῦτο τέτακται ἐν τοῖς χωρίοις, ἐν οἷς εὐρί-
σκεται ἕξον τι, ἢ κατὰ δόγμα, ἢ καθ' ἱστορίαν, ἢ κατὰ φράσιν,
ἢ κατὰ τι τοιοῦτον ὀφεῖλον σημειωθῆναι τῷ ἀναγινώσκοντι. Ἐто
писано голубою краскою.

На послѣдней страницѣ золотомъ написано нѣсколько мо-
нограммъ. Къ сожалѣнію, эти буквы полуизглажены. Ничего
тутъ понять нельзя. Подъ ними нарисована ваза съ цвѣтами
и птичками.

Отличная, образцовая, рукопись полная! Смотри образ-
чикъ и почерка въ моеѣ Палеографіи XIII вѣка [одинъ листъ
въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. 335.

1) На лл. 1^b, 2^b, 3^b, 4^b и 5^b миниатюры, изображаю-
щія Григорія Богослова; къ послѣдней присоединены

Στίχοι εἰς τὸν ἐν ἀγίοις πατέρα ἡμῶν Γρηγόριον τὸν Θεολόγον:—

Ὁ γρηγόριος νοῦς, τοῦ θεοῦ τὸ βιβλίον
 Λαμπτήρ ὁ μέγας, ἡ στάθμη τῶν δογμάτων·
 Σύνοδος ὁρᾶς ἔνεστιν εἰκονισμένος·
 Φαίνων παραινῶν νοουθετῶν τε καὶ λέγων·
 Ὡς οἱ θέλοντες τοὺς ἑμοὺς νοεῖν λόγους,
 Τὸν νοῦν καθαρθήτωσαν ἐκ μολυσμάτων:—

2) Лл. 1^a, 2^a, 3^a, 4^a, 5^a, 6^a, 322^b—324^b пустые; л. 12^{a-b} тоже, но рукою XVII вѣка есть приписка:

τὸ παρὸν βιβλίον τὸ ἔφεραν ἡ πατέρες· ὁποῦ τὴν εἰβερία· ὁ παπὰς κῆρ βενέδικτος καὶ ὁ κοσμάς. καὶ ἕπιος το παρι ἀποῦ τὸ ὄρος τὸ συννά νὰ ἔχει τὰς ἀρὰς τῶν τιγ' θεοφόρων τῶν αἰ νεικέα συναθροισθέντων· καὶ ὁ μερίς αὐτοῦ μετὰ εἰ- οῦδα.]

3) На л. 11^a пятистишие:

Εἴ ποτε τις μελαθρῶν ἐμῶν εἴσω γένηται·

Εἶδεν ἄγαλμα θεῖον θεῖαν μαρμαρμαῖρον πραπιδέσ- σιν:—

4) На л. 11^b еще два пятистишия:

ἄλλο. Εἴ τις ἐμῆς σοφίης εἴσω θαπέδων γεγένηται·

... ἀνθρώποισιν εἰς αἶδιον κατάλειψ :—

ἄλλο. []γανον δεῦ θήξαντες, ἔχουσιν ἄμυνα.

Οὐδὲ βίου κακότητος ἐν ἀλιτροῖσι δάμωσιν:—

5) лл. 13^a—321^b всѣ 51 слова Григорія.

6) л. 321^b запись уставная:

Ἀρχὴν ἀπάντων καὶ τέλος σε Χριστέ μου,

Καλῶς γινώσκων εὐχαριστῶ σοι λόγε·

Ὡς συντελεστῆ τῶν καλῶς πονουμένων·

Ἄλλ' ὦ τὰ πάντα συμφερόντως ἰθύνων·

Ὁ τὸν πόθον δοὺς τῷ καλῷ ἀνακτί σου·

Ὁ καὶ φυλάττων δεξιᾷ ζωηφόρῳ·

Σὺ νεῦσον αὐτοῦ τῇ γαληνῇ καρδίᾳ

Γραφεῖ ταπεινῷ καὶ κατηυτελισμένῳ·

Βλέπειν προσηγὲς· δυσχερῆ τε τοῦ βίου,

Ἐξουμαρίζειν δεξιᾷ τρισολβίῳ:—

7) Рукою XII вѣка на л. 322^a сначала безъ заглавія стихи:

Θεὸς τὸ διττὸν οὐκ ἔχει τῶν πνευμάτων

Φέρει τὸ σεπτὸν τῆς ἀρίστης ἐπάδος:—

a затѣмъ

8) Τοῦ Ψελλοῦ τοῦ ὑπερτίμου κυροῦ Μιχαήλ:—

Εἴ τις μίαν ἀναρχον ἀρχὴν οὐ σέβει... ὡς τῆς ἐκεί- νου τυγχάνων κληρουχίας:—]

№ 362.

Γρηγόριου τοῦ Θεολόγου λόγοι, на хлопчатной бумагѣ in folio махимо, рукопись XIII вѣка, переплетенная въ 7135 = 1627 году.

№ 363.

Τοῦ αὐτοῦ, на пергаминаѣ in folio, въ два столбца, рукопись XIV вѣка. Почеркъ хорошгъ.

№ 364.

Τοῦ αὐτοῦ, на пергаминаѣ in folio, въ два столбца, рукопись XIV вѣка. Почеркъ хорошгъ.

№ 365.

Τοῦ αὐτοῦ λόγοι, на бумагѣ in 8°, рукопись новая.

№ 366.

Изъясненіе Словъ его Никитю Иракліѣскимъ: рукопись на бумагѣ въ листъ.

№ 367.

Ἐρμηνεία τοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου Ἡρακλείας κῆρ Νι-

κῆτα εἰς τὰ κείμενα Γρηγορίου Θεολόγου: на бумагѣ въ листъ, рукопись огромная, писана стенографически разными начерками.

№ 368.

Шестодневъ Иоанна Златоустаго на топкомъ пергаминѣ in folio, рукопись весьма древняя.

№ 369.

Его же Шестодневъ, на пергаминѣ in folio въ два столбца, рукопись хорошая.

№ 370.

Его же Шестодневъ, на пергаминѣ in folio, въ два столбца, прекрасная древняя рукопись.

№ 371.

Его же Шестодневъ, на пергаминѣ in 4° majori, рукопись древняя.

№ 372 (363).

Его же Шестодневъ, на бумагѣ 1335 года in folio majori [403×300; 272×205; но 37 строкъ] [л. 320. А]

Смотри у меня почеркъ этой рукописи [одинъ листъ въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. 413; смотр. табл. 78.

На оборотѣ послѣдняго листа записъ:

+ δύοτα τῶ θεῶ τῶ συνεργῶ τοῦ τέλους +

Πολυχρονηθεῖς ἡμέραν ἕξ ἡμέρας:

Κωνσταντῖνε ἄριστε (выскоблено одно слово)

Ὡς ἐλαιῶν νεόφυτα κύκλω τῆς σῆς τραπέζης:

Καὶ κατατρέφα τῶν μελιρρότων λόγων:

Ἀδθις Χρυσσοστόμου τε τοῦ σοφωτάτου:

Ἐγγὺς ὑπάρχει πανταχοῦ σοι προσδόχα:

Κἂν εὐτονός τις καὶ σφριγῶν τὸ σαρκίον:

Ἄδηλός ἐστι καὶ νέσις καὶ πρεσβύταις:

Εἰς ἡλιακοὺς μακροκυκλοῦντας ὁράμους:

Ἴδοις υἱοὺς τῶν σῶν υἱῶν ἐν βαθυτάτῳ γήρα.

Ἄει τὸ τέρμα τῶν ἐμῶν χειρῶν βλέπων:

Τοῦ παρμάκαρος καὶ σοφοῦ Βασιλείου:

Πλὴν εἰσαεὶ βέλτιστε τοῦ βίου πέρας:

Κἂν ἧς ἐν ἀκμῇ κἂν νεάζεις εἰσάγαν:

Ἦ γὰρ ὄρεπᾶν τῆς τομῆς τοῦ θανάτου:

Πλὴν χαίρε λαβὼν καὶ τὸ τῶν πόνων πέρας: —]

+ Ἐτελειώθη ἡ παροῦσα βίβλος ἐν ἔτει ρωμγ' ἰνδικτιῶ-
νος γ' μηνί φεβρουαρίῳ ιβ' +

№ 373 (364).

Златоустово толкованіе Евангелія Матѳея, нисано на пергаминѣ въ XI вѣкѣ [л. 369, размѣра 330×250; 233×170; но 30 строкъ; тетради α'—μζ'] [л. 370 А], съ портретами [л. 3^a] царя Константина Мономаха и царицъ Зои и Теодоры, [гдѣ надписано вверху: ὡς τῆς τριάδος σωτηρ εἰς παντοκράτωρ. слѣва: σκέποις κράτιστον δεσπότην Μονομάχον. внизу: ὁμαιομόνων ζεῦχος τὸ πορφύρας κλάδ[ον]. справа: τῶν γῆς ἀνάκτων τὴν φαεινὴν τριά[δα].] и [л. 2^b] съ изображеніями евангелиста Матѳея и Иоанна Златоустаго. Смотри эти портреты и изображенія въ моемъ собраніи образчиковъ книжной живописи, на листахъ [въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. картонъ № 1 табл. 19 и 55].

Въ концѣ этой рукописи читается:

τετράδια με' φύλλα τε' т. е. «тетрадеи 45, листовъ 360».

[Л. 1^{a-b}, 2^a, 3^b, 369^b пустые. Рукопись начинается предисловіемъ

л. 4^a—7 Тоῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσσοστόμου ἑρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον καὶ τῶν ἡθικῶν δόναμις ἐν συντόμῳ: —

Ἐπειδὴ ἔθος ἦν... ἐν συντόμῳ εὐρίσκειν: — и оглавленіемъ 45 словъ, за которымъ слѣдуетъ

л. 8^a—369^a самый текстъ ихъ.

На л. 369^a есть приписка XVI вѣка:

Τοῦτο τὸ βιβλίον ἔδωκεν ὁ κύριος Μιχαήλ Ἀλωνάς εἰς τὸ ἅγιον ὄρος τὸ Σίναϊον· καὶ ὁποῦ ξενώσει αὐτῷ ἐκ τῆς μονῆς ταύτης νὰ ἔχει τὰς ἀράς τῶν πατέρων ἀμήν: —]

№ 374 (366).

Его же толкованіе Евангелія Матѳея [XI вѣка], на пергаментѣ, in folio [л. 347 A] [тетради α'—μβ'] въ два столбца [326×250; 226×168; по 33 строки], очень хорошая рукопись огромная. Въ началѣ

[л. 1^a—2^a Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου ἐκ τῆς ἐρμηνείας τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου: τῶν ἡθικῶν ἢ δύνამις ἐν συντόμῳ: —

Ἐπειδὴ ἔθος ἦν... ἐν συντόμῳ εὐρίσκειν: —

и оглавленіе 44 словъ.

Затѣмъ] помѣщены слѣдующіе стихи, писанные буквами, похожими на наши церковнославянскія:

[л. 2^b] + Τοὺς μαργάρους σου τῶν λόγων χρυσοῖς λόγοις:

Κεραννύων ἄριστα καὶ περιπλέκων:

Χριστοῦ μαθητὰ σοὺς μαθητῆς εἰκότως:

Ἔδειξε πολλῷ μᾶλλον εὐπρεπεστέρους:

Ἄρρητον ὄραν ἡδονὴν ψυχῶν ξένην:

Νύμφης τε Χριστοῦ κάλλος οὐκ ἔχον κόρον:

Ἦν τὴν ἀπαστρέπτουσαν ὁ Πλουτῶν χάριν:

Λήθην τε νικᾶν καὶ χρόνον φθορὰν θέλων:

Εἰς τοῦτο καινὸν ἐγχαράττει βιβλίον:

Τοῖς εὐσεβοῦσι πρᾶγμα μυρίου πόθου:

Ἦ βίβλος ἔσχεν ἦδε Ματθαίου λόγους:·

Ὅσπερ διετράνωσε τὸ χρυσοῦν στόμα:·

[На л. 3^a и слѣд. до конца находится текстъ 44 бесѣдъ. Вѣроятно, предполагалась запись въ концѣ, такъ какъ на оборотѣ послѣдняго листа правый столбецъ пустой.]

№ 375 (365).

Его же толкованіе Евангелія Матѳея, [XI вѣка] на пергаментѣ [л. 276 A] in folio [380×280], въ два столбца,

прекрасная древняя рукопись толстая; [писана двумя почерками: одинъ по 34 строки размѣра 265×182, другой по 42 строки, размѣра 272×200.

Содержитъ также 44 бесѣды]. Въ началѣ ея [л. 1^b] написаны эти же самыя стихи [, которые видимъ въ № 364.] какъ бы нашими церковнославянскими буквами, кои прорисованы кинварью и золотомъ; [въ этихъ стихахъ пропущены 2 послѣднія строки, т. е. Ἦ βίβλος... στόμα, и вмѣсто Ἦν τὴν ἀπαστρέπτουσαν ὁ Πλουτῶν χάριν поставлено: Οὐς καὶ ποθήσας σοὺς λάτρης Κωνσταντῖνος].

№ 376 (368).

Его же толкованіе Матѳея [слова μς'—ς'] на пергаментѣ [л. 369 A] [тетради α'—μς'] in folio [345×235; 238×145; въ два столбца, по 29 строкъ] рукопись, [XI, а не XIII или XIV вѣка.

№ 377 (367).

Его же толкованіе Матѳея, на пергаментѣ in 4° majori [300×230] въ два столбца [разными почерками], рукопись старинная [XI вѣка; тетрадей старой нумераціи α'—λα' и новой λβ'—να']. Въ началѣ ея на верхнемъ ногѣ написано красн. черниломъ: τῆς λαύρας τοῦ ἀγίου ὄρους σῖνα.

[Содержитъ бесѣды α'—με', конецъ которыхъ дописанъ рукой XVII вѣка].

№ 378 (370).

Его же толкованіе Евангелія Іоанна на пергаментѣ [л. 275 A] in folio [307×240; 200×155; по 29 строкъ], въ два столбца, рукопись древняя [XI вѣка.

Содержитъ

л. 1^b—2^b оглавленіе бесѣдъ съ με' до πη';

л. 3^a и слѣд. всѣ указанныя въ оглавленіи бесѣды.]

Въ концѣ [на оборотѣ послѣдняго листа] приписано красною краскою:

∴ πη Θεοδ/ ^α εν λόγοις

дальше не разберешь. [На самомъ дѣлѣ запись читается такъ:

Τῷ συμπληρωτῇ τῶν καλῶν θεῷ χάρις.

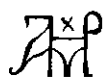
Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως ἐρμηνεία τοῦ κατὰ Ἰωάννην ἁγίου εὐαγγελίου ἐν λόγοις πη'. Θεόδωρος μοναχός:—

На л. 1^а, оставленномъ первоначально пустымъ, приписка XIII—XIV в.:

Αὕτη ἡ βίβλος τὸ κατὰ Ἰωάννην (выскоблено: εὐαγγέλιον) τὸ δεύτερον τοῦ Χρυσοστόμου ἐθεάθειν ὑπὸ ἐμοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ Θεοδούλου τοῦ Κυπρίου ἐ' σепτεμβρίου εἰς τὸ ὄρος Σινῶ ἡ πρεσβεία τῆς ἁγίας Βάτου τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου ναμας φυλάξει:—]

№ 379 (369).

Его же толкованіе Евангелія Іоанна, на пергаментѣ, [не] 1434 года, in 4° maximo, въ два столбца, [326×255; 223×155; по 29 строкъ, 39 тетрадей: α'—ιθ' старой нумераціи и α'—κ' позднѣйшей] [л. 293 А], прекрасная рукопись [XI, а не XV вѣка. Въ концѣ ея на полѣ [последняго листа recto] приписано:

 Δεόντιος ἀναγνώστης καὶ δεύτερος δομέστικος ἐπισκοπῆς Καρπαταίων· γέγραπται ἰαννουαρίῳ τῇ κβ', ἡμέρᾳ σαββάτῳ τῆς αὐτῆς τοῦ Χριστοῦ:—

[На лл. 1^а и слѣд. содержится Тоῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως ἐρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην ἁγίου εὐαγγέλιον:— всего 44 бесѣды.

Текстъ кончается фигурно на последнемъ листѣ recto, а оборотъ его пустой. Вышенриведенная приписка сдѣлана позднѣйшей рукой; основной же почеркъ р-ся принадлежить XI вѣку].

№ 380 (371).

Его же толкованіе дѣяній и посланій апостольскихъ [въ 55 бесѣдахъ, изъ которыхъ послѣдняя обрывается на словахъ: πάντως

γὰρ οἷα τὰ πρότερα τοιαῦτα ἔσχε. А] на бумагѣ [лл. 390 А] in folio [325×240; 240×165; по 30 строкъ], въ два столбца рукопись не древняя, но и не новая [XIV—XV вѣка] [XVI—XVII вѣка А].

№ 381 (372).

Его же толкованіе посланія къ Римлянамъ [въ 34 бесѣдахъ А], на пергаментѣ [тетради α'—λδ' Γ] [лл. 264, по 30 строкъ А] in folio [320×260 Γ], въ два столбца; рукопись XIII вѣка [XI вѣка Γ].

№ 382 (373).

Его же толкованіе посланія къ Галатамъ, на бѣломъ пергаментѣ in folio [322×245; 212×152; по 29 строкъ;] рукопись толстая [лл. 313 А] [; тетради нумерованы отъ α' до μ'; отъ послѣдней вырѣзаны два послѣднихъ листа]. Почерки тутъ [два] разные [XI вѣка] [X—XI вѣка А]. Смотри у меня образчики [въ собраніи Порфирія Имп. Публ. Библ. 345].

[1) На лл. съ 1^а тетради α' до л. 3^б тетради λβ' содержится Тоῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως ἐρμηνεία εἰς τὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολὴν μὴ ἰδίᾳ ἐχοῦσης τῶ ἡθικῶν. Всего 24 бесѣды.

2) Съ л. 3^б тетради λβ' до конца идутъ сначала ὑπόθεσις τῆς πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολῆς τοῦ μακαρίου Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου:— затѣмъ 9 бесѣдъ, но 9-я обрывается словами: . . . εἰ συνήθειαν ἐπιζητεῖς τοσοῦτον κλαύ.]

№ 383 (380).

Его же разные Слова на бумагѣ in folio, рукопись 6341 = 833 года. Смотри у меня образчикъ почерка ея [два листа въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. 414; сравн. табл. 74] [XIV вѣка Γ] [лл. 316 А] [XIII вѣка; лл. κζ', но внутри нѣсколько листовъ пропало (246×180; 165×125), по 22 строкъ; ну-

μεραція той же позднѣйшей рукоѣ, которая сдѣлала оглавление впереди, на листѣ при переплетѣ.

Начин. съ л. а' (заст.) Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου ὁμιλία προλεχθεῖσα εἰς τὸ ἀποστολικὸν ῥητὸν· οἶνω ὀλίγω χρω̄ δια τὸν στόμαχόν σου καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας· καὶ πρὸς τοὺς σκανδαλιζομένους ἐπὶ ταῖς δυσημερίαις τῶν δικαίων καὶ ταῖς τῶν ἁμαρτωλῶν εὐημερίαις καὶ κατὰ τῶν τολμάντων βλασφημαῖν: — Λόγος α':—

[Ἄ]κούσατε τῆς ἀποστολικῆς φωνῆς. . .]

[Далѣ слѣдуютъ слова:

- β') ἐπὶ τῇ ἀταξίᾳ τῆς καταστροφῆς τῶν ἀνδριάντων,
 γ') πρεσβευτικὸς ὑπὲρ τῆς πόλεως (ΑΝΤΙΟΧΙΗ),
 δ') παρακλητικὸς πρὸς τὸν λαὸν περὶ καρτερίας καὶ ὑπομονῆς,
 ε') δευτέρος παρακλητικὸς περὶ τοῦ φέρειν γενναίως τὴν ἀπειλήν

и еще 29 словъ, изъ которыхъ послѣднее подъ цифрой λόγος νθ' есть δευτέρος εἰς τὸν Ἰωβ начин.: Φέρε καὶ ἡμεῖς ἀψώμεθα τῆς. . . Α]

[На л. тл^в запись:

+ Ἐδωρήθη ἡ παρούσα βίβλος παρ' ἐμοῦ εὐτελοῦς μοναχοῦ Γεωργίου τοῦ Χρυσοστομίτου τῆ σεβασμῆς μονῆ τοῦ ἁγίου καὶ θεοδέγμονος [выскоблено: ὄρους τοῦ σινᾶ] καὶ εὐχεσθε οἱ ταύτη ἐντυγχάνοντες καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς ὠφέλειαν ἀργόμενοι ὑπὲρ τοῦ παρασχόντος αὐτήν. μηνὶ Σεπτεμβρίῳ Ἰνδικτιῶνος εδ'. στμα'.]

№ 384 (375).

Въ библиотекѣ Синаеджуванійскаго подворья въ Каирѣ.

На тонкомъ бѣломъ пергаминѣ [IX—X вѣка] въ большой листъ [340×250; 260×158; лл. 437, изъ которыхъ лл. 1, 2, 6, 7, 14, 15—бумажные XVI вѣка. Счетъ тетрадей начинается съ л. 3 и ихъ всего 56. Текстъ въ два столбца

по 32 строки. На л. 437^b помѣтка рукоѣ XII—XIII вѣка: φύλλα υκα'.

На лл. 3^a—4^b Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ: — оглавление книги;

лл. 5^a—437^a самыѣ текстъ согласно съ оглавленіемъ] Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου

1) Λόγοι 21 ἐκλεκτοί, [α ἰμεννο:

- a) εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ ἀποστόλου. Οἶνω ὀλίγω χρω̄,
 b) ἐπὶ τῇ ἀταξίᾳ τῆς καταστροφῆς τῶν ἀνδριάντων,
 c) πρεσβευτικὸς ὑπὲρ τῆς πόλεως (τ. е. ΑΝΤΙΟΧΙΗ),
 d) παρακλητικὸς πρὸς τὸν λαὸν περὶ καρτερίας καὶ ὑπομονῆς,
 e) δευτέρος παρακλητικὸς περὶ τοῦ φέρειν γενναίως τὴν ἀπειλήν,
 f) περὶ τοῦ ὅτι χρήσιμος ὁ τῶν ἀρχόντων φόβος,
 g) ὑπόμνησις τῶν προλεχθέντων, начин.: Πολλὰ μὲν καὶ περὶ πολλῶν χθές. . .
 h) εἰς τὸ· Περιεπάτει ὁ θεός,
 i) ἔπαινος τῶν κατωρθωκότων, начин.: Καὶ πρὸς ὑμᾶς. . .
 j) ἔπαινος τῶν μετὰ τὴν ἐστίασιν ἀπηντηχότων εἰς τὴν ἀρόασιν, начин.: Καὶ χαίρω καὶ συχαίρω πᾶσιν ὑμῖν. . .
 k) εὐχαριστία πρὸς τὸν θεὸν περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν ἐκ τῆς στάσεως προσδοκηθέντων κακῶν,
 l) δευτέρα εὐχαριστία, начин.: Καὶ χθές εἶπον εὐλόγητός ὁ θεός. . .
 m) εὐχαριστία, начин.: Ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς. . .
 n) ἐπὶ τῶν ἐπαναληφθεισῶν ταραχῶν ἕνεκα φημῶν, начин.: Οὐχ ὡς ἔτυχε τὴν πολὺν ἡμῖν ὁ διάβολος. . .
 o) εἰς τὴν συμφορὰν τῆς πόλεως Ἀντιοχείας, начин.: Ἔδει καὶ τήμερον καὶ τῷ προτέρῳ σαββάτῳ. . .
 p) εἰς τὴν φήμην πρέδας πρὸς βουλευόμενον φυγεῖν, начин.: Τὸν ἄρχοντα μὲν. . .
 r) εἰς τὴν τῶν πεπλημμελητότων ἐξέτασιν, начин.: Εἰς καιρὸν ὑποφάλλομεν ἅπαντες. . .
 s) εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ ἀποστόλου· Χαίρετε ἐν Κυρίῳ,

ι) τῇ κυριακῇ τῆς σφισομένης, начин.: Κατατροφήσαντες τῶν ἁγίων μαρτύρων. . .

υ) εἰς τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἐπισκόπου καὶ τὴν τοῦ βασιλέως διαλλαγὴν, начин.: Ἀπὸ τῆς ῥήσεως. . .

χ) κατήχησις πρὸς τοὺς μέλλοντας φωτισεσθαι (безъ начал) А].

2) Δόγαι περὶ ἱερωσύνης ἕξ,

3) Δόγαι πρὸς Ἰουδαίους 5,

4) Δόγαι πρὸς ἀνομίους καὶ περὶ ἀκαταλήπτου 6,

5) Δόγος παραινετικὸς περὶ μετανοίας.

6) Въ концѣ [на л. 437^b позднѣйшей рукоѣ] приписано: Ἔτους ςςυά = 893 года.

+ Δύτη ἡ βίβλος ἐστὴν τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου τοῦ ἐν το ρικουδῆ καὶ ἡ τῆς (читай εἰ τίς) τῆν ἐ [вытерты два слова]. Далѣ слѣдуютъ заклятія похищающимъ эту рукопись изъ церкви св. Николая Рикудекаго [: να ἔχει τὰς ἀράς τῶν τιῆ θεοφόρων πατέρων τῶν ἐ(ν) Νικαίᾳ καὶ τὴν ὀργὴν τῆς θεοτόκου καὶ εὔρι τὸν μέγα(ν) Νικόλαον ἀντίδοκον ἐν ἡμέρᾳ τοῦ θ[] []του:—]

Еще далѣ приписано [тою же рукою]:

Ἔτους ςςυά. βασιλέβοντος τοῦ πανευτυχιστάτου Λέοντο τοῦ Ἰσαύρου καὶ ἀρχιερατέβοντος οἰκουμενικοῦ κυροῦ Σεργίου, δε καὶ τοὺς οἴκους ἐπίησεν.—

Вся эта приписка, слиянная, вновь наведена чернымъ черниломъ по старому письму. Но она не отягчается къ рукописи; ибо Левъ Исаврянинъ царствовалъ въ 8-мъ вѣкѣ, а рукопись написана въ 893 году. При томъ патріархъ Сергій, сочинившій Акаѳистъ Богоматери, святительствовалъ ранѣе сего Льва, съ 610 года по 639-й. Итакъ, эта приписка намерана какиѣмъ-то мальчикомъ, не знавшимъ исторіи и хронологіи.

Смотри почеркъ этой отличной рукописи въ моей Палеографіи [обрывокъ одного листа въ собраніи св. Порфирія Имн. Публ. Библ. 343; сравн. табл. 40.

7) Другія приписки разными почерками:

а) на л. 3^a внизу 142^{8/9} года:

[] ἐκρίθη ἔτους ςϨλζ'.

б) на л. 4^b 1597 года:

ἔτους ςςς' νοεμβρίῳ μηνὶ κ' ἦλθα ἐγὼ ὁ Γεράσιμος ἱερομόναχος ἐκ τοῦ οἰκονομίον τῆς Κρήτης· καὶ ἤφερα τὸ παρὸν βίβλιον, καὶ τὸ ἀφιερῶναι εἰς τὸ ἅγιον ἡμῶν μοναστήριον τὸ Σίναιον καὶ ὅστις ἤθελε τὸ ξενώσῃ, ἢ κόψῃ τὸ φίλον, νὰ εἶναι ἀφορισμένος παρὰ τῶν τιῆ θεοφόρων ἁγίων πατέρων καὶ ἀσυγχώρητος παρὰ θεοῦ παντοκράτορος καὶ ἡ μερὶς αὐτοῦ μετὰ τῶν εἰπόντων ἄρον σταύρωσον τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ:—

с) рядомъ длинная арабская приписка.

д) на л. 437^b:

+ Δεοντίου ἱεραμονάχου τοῦ κατακόσμου (!) Ἀψαῤᾳ.

е) на л. 437^b:

+ Νικόλαος εὐτελής ἱερεὺς ὁ Φραγγόπουλος ἀναγνώστης τῆσδε τῆς βίβλου.]

№ 385.

Его же слова въ св. Четыредесятницу, на пергаментѣ in folio, рукопись древняя.

№ 386 (378).

Его же разные Слова:

1) шесть словъ о священствѣ,

2) шесть словъ противъ Іудеевъ,

3) одно πρὸς Ἰουδαίους καὶ Ἑλληνας,

4) семь словъ περὶ ἀκαταλήπτου,

5) одно καθ' αἰρετικῶν καὶ εἰς τὴν αἴτησιν τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου,

7) четыре слова о Лазарѣ.

[8) одно εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ ἀποστόλου· περὶ δὲ τῶν κεκοιμημένων οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν.

9) пять словъ εἰς τὸν Ὀζίαν,

10) одно εἰς τὰ Σεραφεῖμ,

11) четыре слова εἰς τὸν μακάριον Ἰώβ,
 12) ἐπιστολὴ γραφεῖσα ἀπὸ Κοουκούσου τῆς Κιλικίας πρὸς τὴν μακαρίαν Ὀλομπιάδα,

13) пять словъ εἰς τὴν Ἄνναν, которыми и кончается рукопись, обрываясь на словахъ: . . . εἰς μοχλοὶ καὶ θύραι Α].

На пергаминахъ in folio [310×220; 210×160; по 31 строкамъ; [л. 285] въ два столбца, прекрасная рукопись. Она весьма древняя [XII вѣка Α] [XI вѣка], и приведена была въ порядокъ еще въ 6898—1390 [правильнѣе, 1389] году иеромонахомъ Петромъ, какъ это видно изъ приписки въ концѣ ея:

Μνήσθητι Κύριε τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου Πέτρου ἱερομονάχου, τοῦ ἀνακενίσαντος τὴν βίβλον ταύτην. καὶ ἡ ἀναγινώσκοντες αὐτὴν εὐχασθαι με διὰ τὸν Κύριον. καὶ μὴ καταράσθαι. καὶ ὁ θεὸς σώσει πάντας ἡμᾶς ἔτους ἡμετέρου Ἰνδικτιώνος ιγ' μηνὶ δεκεμβρίῳ εἰς τὰς ς'. καὶ ἡ τις τὸ στερήσει ἀπὸ τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ, νὰ κριθῆ μετὰ τοῦ Ἰούδα, τοῦ προδώτου:—
 + ὁ ἐλάχιστος ἐν ἱερομονάχοις Πέτρος καὶ πνευματικὸς πατήρ: —

№ 387.

Его же разные слова, напр.: противъ иудеевъ, о священствѣ и проч., на пергаминахъ in folio, рукопись претолстая и претяжелая. На ней есть подпись Синайскаго епископа Лазаря.

№ 388.

Его же разные слова, на пергаминахъ in folio, рукопись очень древняя. Мелкія буквы поставлены косовато.

№ 389.

Его же разные слова, на пергаминахъ in folio. Нѣтъ ни начала, ни конца рукописи.

№ 390 (1645).

Въ библиотекѣ Синаеджуванійскаго подворья въ Каирѣ.

[Рукопись, на бумагѣ въ листъ 1466 года, на 24 тетрадяхъ; 290×215; 191×110; по 30 строкъ. Въ концѣ приписано:

Ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς ἐμοῦ Γεωργίου ἐλαχίστου ἱερέως τοῦ Τζαγγαροπούλου· εἰς αὐτῶν εἰς τὸν μὴν τὸν ἰούνιον εἰς τὰς ιβ' αὐτοῦ.

Содержитъ:]

1) Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας περὶ τῆς ἁγίας ἐνοποστάτου καὶ ὁμοουσίου τριάδος.

Οὐκ ἐπὶ μικροῦς ἡμᾶς ἀγῶνας ἐπέιγεσθαι δεῖν ὁ σὸς ἀναπέθει λόγος. . .

и другія сочиненія его.

[2] Τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας περὶ πίστεως ἐκ τοῦ λόγου τοῦ εἰς τὸ εὐ[]:—

Πιστεύομεν εἰς πατέρα. . . βλασφημίας:—

3) Μαρτυρία ἀπὸ τῆς θείας γραφῆς, δι' ὧν ἐστὶν ἰδεῖν, ὅτι γεννητὸς ἐκ πατρὸς ὁ υἱός, καὶ οὐχὶ πεποιημένος.

Эти свидѣтельства взяты изъ Ветхаго и Новаго Заветъа. Напр.: изъ 2-го псалма: «Сынъ мой еси ты, азъ днесъ родихъ тя». Изъ пророч. Исаи гл. 53: «Во смиреніи судъ его взятъ; родъ же его кто исповѣсть».

№ 391 (21).

Хранится въ кельяхъ Синайскаго архіепископа.

Θεодорита Βυρσкаго толкованіе Псалтири, на пергаминахъ in folio [310×200 Γ] [л. 401, по 34 строки. Въ началѣ и въ концѣ рукописи не хватаетъ по 1 листу, которые добавлены позднѣйшей рукой. Предисловіе Θεодорита сопровождается стихами Арсенія въ честь пророка Давида Α].

№ 392 (398).

Рукопись XIII вѣка [XIV вѣка Γ] [XV вѣка Α], на тонкомъ бѣломъ пергаминахъ [л. 284 Α] въ четвертую долю ли-

στα [240×175; 180×115;] [по 23 строки A]. Въ концѣ приписано:

Ἀντηγοράσθη τὸ αὐτὸν βιβλίον παρ' ἐμοῦ Κυρίλλου μοναχοῦ καὶ νοταρίου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἐκ τοῦ τιμιωτάτου ἀρχοντος κυροῦ Δουγίροῦ καὶ νοταρίου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας διὰ ἄσπρα ἐξήκοντα πέντε ἐν ἔτει μζξγ' (7063=1555 γ.) Ἰνδικτιῶνος ιγ'.

1) Съ л. 1^а Τοῦ ἐν ἀγίοις καὶ ὁμολογηταῖς μεγάλου Μαξιμου περὶ διαφορῶν ἀπόρων τοῦ Θεολόγου [т. е. Григорія Богослова, а также Діонисія Ареопажита и Св. Писанія A].

Τῷ θεοτιμήτῳ ἀρχιεπισκόπῳ Κυζίκου Ἰωάννη Μάξιμος μοναχὸς ἐν Κυρίῳ χαίρειν.

Ἐπαινοῦνται μὲν καὶ τυχὸν δικαίως παρὰ πάντων τῆς φιλομαθείας ἔνεκεν οἱ προθυμότεροι τῶν καλῶν ἔρασταὶ καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῖς ἐπιστήμης ἐπιμεληταὶ σπουδαιότεροι. . .

Рукопись составлена изъ небольшихъ статей; напр.:

— Πῶς ἡδονὴ γίνεται καὶ τί ἐστὶν ἡδονή.

— Πῶς καὶ πόσαι κινήσεις εἰσὶ ψυχῆς.

— Θεωρία τῆς διὰ θαλάσσης διαβαθείσης δυνάμεως διὰ

Μωυσέως.

— Θεωρία τῆς εἰς τὸ ὄρος ἀναβάσεως τοῦ Μωυσέως.

— Θεωρία τοῦ ἀβρόχου φυράματος τῶν ἀζύμων.

— Θεωρία τῆς Ἰησοῦ ἡγεμονίας, καὶ τῆς διαβάσεως τοῦ Ἰορδάνου.

— Θεωρία τῆς Ἰεριχώ.

— Τοῦ ἀγίου Γρηγορίου ἐκ τοῦ περὶ υἱοῦ πρώτου καὶ δευτέρου λόγου.

— Θεωρία εἰς τὸν Ἀβραάμ, εἰς τὸν Μωυσῆν.

— Ἐκ τοῦ πρὸς Ἡρώνα τὸ φιλόσοφον λόγου εἰς τὸ: Συμβάματα καὶ παρασυμβάματα.

Σύμβαμα ἐστὶ κατὰ γραμματικοὺς πρότασις ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος αὐτοτελῆ διάνοιαν ἀπαρτίζουσα, οἷον Ἰωάννης περιπατεῖ. Παρασύμβαμα δὲ ἐστὶ πρότασις ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος οὐκ αὐτοτελῆ διάνοιαν ἀπαρτίζουσα, οἷον Ἰωάννη μέλει. Φήσας οὖν τίς Ἰωάννης περιπατεῖ· οὐδενὸς ἐτέρου χρήζειν ἕδει-

ξεν' εἰπὼν δέ, Ἰωάννη μέλει, περὶ τίνος αὐτῷ μέλει, παρελείφην εἰπεῖν (Все).

[2) различные по поводу богословскихъ вопросовъ разсужденія, изъ которыхъ послѣднее озаглавлено:

Τίνων ἐστὶν ἐν ἐνεργητικῇ τε καὶ ἀποτελεστικῇ μυστηρίων. начин.: Τοιγαροῦν ᾧετο δεῖν ὁ μακάριος γέρων. . . A].

№ 393 (522).

Въ библиотекѣ Синаеджуванійскаго подворья въ Каирѣ.

Очень хорошая рукопись. Она написана красивымъ почеркомъ на пергаментѣ въ листъ [305×237; 225×168; по 30 строкъ; 30 тетрадей] [л. 347 A]. Изъ приписки въ концѣ ея видно, что она перебѣлена съ древней, обветшавшей, рукописи, по заказу Киприана, игумена Каламиціѣской обители, въ 6750=1242 году:

[Ἐγραφε ταύτην τὴν πανίερον δέλτον, ὁ Λαυρέντιος αὐμύλος μονοτρόπος. πεισθεὶς κελεύσει καθηγέτου τιμίου μάνδρας τῆς τῶν Καλαμιτζίων Κυπριανοῦ στέργοντος θεὸν ἀμέτρως· ὃς ἐφθαρμένης οὔσης τῆς πρωτοτύπου τῇ δαπάνῃ ἀνεκτήσατο ταύτην· πολλῇ τε σπουδῇ καὶ διαπόρῳ πόθῳ, ὡς τι δὲ θεῖον καὶ σεβάσμιον δῶρον τέθεικε τῷδε τῷ ὑπ' αὐτοῦ σεμνείῳ εἰς δόξαν εἰς ἔπαινον τῆς μακαρίας καὶ ἀρχιφώτου ζωαρχικῆς τριάδος ἣν εὐμενῆ ἔξοιεν ὅταν τῶν τῆδε πρὸς τὴν ἐκείθεν μεταστῆ κληρουχίαν ἔχων εἰς τοῦτο θερμῶς ἐκλιπαροῦντα τὴν σφῶν πατέρων πάνσεπτον ξυνωρίδα τὸν λαμπρὸν ἐν θαύμασι θεῖον λαμπτήρα τῆς ἐκκλησίας Νικόλαον τὸν μέγαν καὶ Κυπριανὸν τὸ μονοτρόπων στέφος τὸν ἀγλαίας θαυμάτων παραδόξων καταλαμπρόνον τὸ περίγειον ἅπαν]. εὔρε δὲ τέλος ἕκτης χιλιοντάδος ἄρτι τρεχούσης, πενήτηκοντα σὺν ταύτῃ πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἑπτὰ συμμετρομένοις μαρτίῳ πρὸς τὴν μέσην μηνὸς τοῦ χρόνου.

На лл. 1^б—2^а Тῆς βίβλου ταύτης ἀκριβῆς πίναξ πέλει: — изъ котораго видно содержаніе:

1) Льва VI Мудраго 32 слова,

[Δέοντος ἐν Χριστῷ τῷ αἰωνίῳ βασιλεῖ βασιλέως λόγοι
λβ', а именно:

- α') εἰς τὴν Ἀνάληψιν,
β') εἰς τὴν καταφοίτησιν τοῦ ἁγίου πνεύματος,
γ') εἰς τὸ σὺνδρονον (θεύτερος εἰς τὴν Πεντηχοστὴν),
δ') εἰς τοὺς ἁγίους πάντας,
ε') εἰς τὸν ἀπόστολον Παῦλον.
ς') εἰς τὸν προφήτην Ἡλίαν.
ζ') εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν,
η') εἰς τὴν αὐτὴν,
θ') εἰς τὴν αὐτὴν,
ι') εἰς τὴν μετάβασιν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου,
ια') ἀποτομὴ τοῦ Προδρόμου,
ιβ') εἰς τὴν γέννησιν τῆς θεοτόκου,
ιγ') εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ τιμίου σταυροῦ,
ιδ') εἰς τὸν ἀπόστολον Θωμᾶν,
ιε') εἰς τὸν αὐτόν,
ισ') εἰς τὸν αἰίδιμον Στεφανίτην Δημήτριον,
ις') εἰς τὸν αὐτόν,
ιη') εἰς τὸν αὐτόν, **начин.:** "Ὅτι ἐν ταῖς βασιλείοις ὁ οἶκος
αὐτοῦ ἀνιερώθη. . .
ιθ') εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον,
κ') εἰς τὰ Βίβλια,
κα') εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον.
κβ') εἰς τὴν κατὰ σάρκα γέννησιν,
κγ') εἰς τὰ ἅγια Φῶτα,
κδ') εἰς τὸν Κλήμεντα Ἀγκύρας.
κε') εἰς τὸν μάρτυρα Τρόφωνα,
κς') εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν,
κζ') εἰς τὴν ἀπαρξίν τῆς νηστείας.
κη') εἰς τὴν αὐτὴν,
κθ') ἐπιστολὴ πρὸς καθολικὸν τύπον τὴν παραίνεσιν φε-
ρουσα,
λ') εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων νηστειῶν,
λα') εἰς τὰ Βάια,

λβ') εἰς τὸ ἅγιον σάββατον. Α]

- 2) τοῦ ἁγίου Βασιλείου εἰς μ' μαρτυρας,
3) Ἰοαννα Златοуст. разные слова 6;
4) τοῦ ἁγίου Σοφρωνίου Ἱεροσολύμων εἰς ὁσίαν Μα-
ριαν τὴν Αἴγυπτίαν,
5) εἰς τὴν Ἀκάθιστον = сказание о чудномъ освобожденіи
Константинополя при императорѣ Иракліи отъ нападенія и
осады Скиѣскаго Кагана и Персидекаго царя.
[6] εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ λειψάνου τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν
Νικόλαου.
7) εἰς τὴν μνήμην τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Κυπριανοῦ. Α]

№ 394 (302).

Θεοφιλάκτα Болгарскаго толкованіе четырехъ
Евангеліи, на пергаментѣ [л. 345 А] in folio [288×225;
207×175, по 36 строкѣ], въ два столбца, рукопись 1306 года.
Почеркъ мелокъ. [На послѣднемъ листѣ recto запись виноварья]

Ἐπληρώθη σὺν θεῷ ἡ θεόπνευστος βίβλος δι' ἐξόδου τοῦ
πανοσιωτάτου καὶ ἁγιωτάτου μητροπολίτου Μυρέων τοῦ κοροῦ
Λουκά ἐν μηνὶ μαῖω ἰνδικτιῶνος δ' τῷ ρζωιδ' ἔτει +

[Другою рукою XIV вѣка сдѣлана помѣтка: •

Ἐκμηθήθη ὁ ἁγιώτατος μητροπολίτης Μυρων κύρης Λου-
κάς μηνὶ (выскоблено слово, вѣроятно, іουνіω) κε'. ἡμέρα πέμ-
πτη ἔτους ρζωιγ' ἰνδικτιῶνος η'.]

На л. 1^{a-b} Προοίμιον εἰς τοὺς τέσσαρας εὐαγγελιστάς. Βουλ-
γαρείας.

Οἱ μὲν πρὸ τοῦ νόμου ἔκεινοι. . . οὕτως.

л. 1^b—2^a Πίναξ σὺν θεῷ τῶν κεφαλαίων τοῦ κατὰ Ματθαί-
ον ἁγίου εὐαγγελίου.

л. 2^b и слѣд. Ἐξήγησις τοῦ θεοφιλεστάτου ἀρχιεπισκόπου
Βουλγαρείας κοροῦ Θεοφυλάκτου εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγ-
γέλιον.

а также и на остальные три Евангелія

№ 395.

Его же толкованіе четырехъ Евангелій, на пергаминахъ in 8°.

Тутъ въ началѣ на вперенлетномъ пергаминахъ написано: «Sia noto et manifesto ad ciaschuna persona, come Macharios patriarcha deli dicti chaloery de sancto sepolio: et quale. . Re.. à sancta Chaterina cioè pro dente et un pezo et copta guardiano de monte Syon faccio fede effere vera, et Rectori ricomando et soprannominatos Macharios cti li. . . sancto sepolio, faccendo li certi cti delloro ainto cti clar. . . tente dio. In fede dele sopradicte cose ho rdocrate le pñfe. . . ápssso ad istin a di 15 Aprile 1503.

№ 396.

Его же то же, на пергаминахъ in 4°. Почеркъ хорошъ.

№ 397 (303).

Его же то же, на бумагахъ [XIV вѣка, лл. 210] in folio [303×230; 234×178; въ два столбца по 36 строкъ. Прежняя нумерація листовъ ε'—σιγ' показываетъ, что пронало въ началѣ 4 лл.

На л. 1^a—209^b толкованіе Теофилакта, начин. со словъ: αὐτὴν οὐχ ὡς γυναῖκα ἀλλὰ μόνον συνήκει ὡς καὶ ὁ εὐαγγελιστῆς φησι. . . принадлежащихъ къ его слову εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν ἀ περὶ μάγων, какъ видно и изъ киноварной помѣтки вверху страницы.

Обрывается на словахъ: πῶς δύναται ἄνθρωπος ἀμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν

На л. 210^{a-b} позднѣйшія помарки].

№ 398.

Μακαρίου Φιλαδέλφειας Χρυσοκεφαλίου ἐξηγήσεις τοῦ εὐαγγελίου εἰς κδ' στοιχεῖα. [Вѣроятнѣе всего, что это

№ 314.]

[Рукопись бумажная, XVI вѣка [XVII—XVIII вѣка Г], лл. 743 [лл. 246 Г] по 20 строкъ, in 12° [190×140 Г].

Содержитъ

Μακαρίου Φιλαδέλφειας λόγος ἐξηγητικός εἰς τὸ εὐαγγέλιον, раздѣленный на 16 отдѣловъ, изъ которыхъ каждый подраздѣляется на главы. Начинается толкованіемъ на рожденіе Предтечи, а кончается главой о воскресеніи мертвыхъ. А]

№ 399.

Хранится въ кельяхъ Спн. архіепископа.

Сводъ (Σειρά) толкованій книги Бытія, на бумагахъ in 8°. [Вѣроятнѣе всего, что это

№ 310.

Рукопись бумажная, 1624 года, лл. 186 (210×140, 160×105) по 39 строкъ.

Содержаніе ея слѣдующее:

1) Съ л. 1^a подъ заглавіемъ:

Ἐξήγησις εἰς τὴν γένεσιν ἐκ διαφορῶν διδασκάλων: — книга Бытія съ толкованіями Евсевія, Теодорита, Василія Вел., Иоанна Злат., Северіана Гавальск., Геннадія БП., Акакія Кесар., Діодора, Евсевія Эмесск., Кирилла Алекс., Ипполита Римск., Аполинарія, Григорія Богосл., Исидора, Ефрема Спр., Иринея, Теофила Александр., Теодора Мопсуестск., Григорія Нисск., Сераніона Тмуйскаго, Дидима, Филона епископа, Евставія Антиох., Оригена, Филона еврея, Иосифа Флавія, Симмаха, Севира Антиох., можетъ быть, кого-нибудь и еще: всѣхъ χπα' главъ съ записью:

τέλος καὶ τῷ θεῷ χάρις. γένεσις ΔΤΗ':—

2) затѣмъ слѣдуетъ, подъ заглавіемъ

Ἐξόδος:

τῆς Ἐξόδου ἐξήγησις ἐκ διαφορῶν διδασκάλων: — книга Исходъ съ толкованіями, въ χγ' главахъ; кажется, тѣ же толкователи; съ записью въ концѣ:

τέλος τῆς ἐξηγήσεως τῆς Ἐξόδου. στίχοι []υ':—

3) Ποσαὶ παραδόσεις εἰσὶν τῆς θείας γραφῆς καὶ τοῦ (!) ἀπο τοῦ ἑβραϊκοῦ εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἐρμηνεῖται. καὶ τίνες οἱ ταύτην ἐρμηνεύσαντες:—

α'. Πρώτη ἐστίν... ζ' Ἑρμηνεία ἢ τοῦ ἁγίου Λουκιανοῦ... εἰς διαφύλαξιν: —

4) Ποσάκις καὶ πότε ἐπορθήθησαν οἱ ἐξ Ἰσραήλ: —

α'. Ἐπὶ Ῥοβοάμ... α'. Ἐπὶ τοῦ υἱοῦ Οὐαπασιανοῦ... ἀλώσει: —

5) Ὅτι ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ ἐμπρησθεισῶν τῶν βιβλίων... παραδέδωκεν: —

6) Δέκα ὀνόμασιν παρ' Ἑβραίοις ὀνομάζεται ὁ θεός... ὁ ζῶν: — τέλος.

7) Запись:

Ἐγγραφή κατὰ τὸ ἀρχαῖον σωτήριον ἔτος διὰ χειρὸς τοῦ ταπεινοῦ Ἰωάννου ἱερέως τοῦ Τέντελέχα καὶ πρωτεκδίκου Γλυκέως: — μαΐου μηνός: —]

№ 400.

Хранится в тѣхъ же кельяхъ.

Сводъ (Σειρά) толкований книги Иова, на пергаминах in folio.

№ 401.

Хранится в тѣхъ же кельяхъ.

Сводъ Отеческихъ толкований книги Пѣснь Пѣсней, на бумагах in 4°. [Вѣролѣтнѣ всего, что это

№ 312.]

[Рукопись бумажная, XVII вѣка [написанная въ 1571 αφ᾽᾽¹⁾ году въ Венеціи Γ], на лл. 150, in 4° [210×150 Γ], по 19 строкъ. Содержитъ:

1) Ἀπολογία καὶ ἀνατροπὴ τῶν κεφαλαίων τοῦ φρα Φραγκίσκου Μανουήλ τοῦ μεγάλου ῥήτορος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.

Τὸ ἐπιστολιμαῖον σου πρὸς ἡμᾶς ἐλθὼν γράμμα...

2) Προκοπίου χριστιανοῦ σοφιστοῦ ἐπιτομὴ ἐξηγητικῶν ἐκλογῶν εἰς τὸ Ἄισμα τῶν Ἄισμάτων, γдѣ приводятся выдержки

[¹⁾ Неизвестно, гдѣ сдѣлана ошибка: въ греческихъ буквахъ, или въ арабскихъ цифрахъ].

изъ Григорія Богослова, Кирилла Алекс., Аполинарія, Оригена, Прокопія, Филона, Нила и другихъ. А]

№ 402 (410).

Творение Варсонофія и Іоанна: [пергам.] рукопись XIII [скорѣе XI—XII] [XII А] [XIII КГ] вѣка [лл. 196 А] [217×170; 147×130; по 26 строкъ; тетради нумерованы и ихъ 24; кромѣ того, одна еще есть при переплетѣ, взятая изъ другой рукописи].

Въ концѣ рукописи приписано:

+ ζϛα (7091=1583 г.) μαρτίου εἰς τὰς ζ' ὥρα τεταράτη τῆς νυκτὸς ἔκαμεν ἐδῶ εἰς τὸ Μισαίρι βροντές καὶ ἀσταραπέες, καὶ νερο ἐληγό [] ^{τρ} αὐνεμόσορο (μὲ ἀνέμους μοσόρους).

[Содержание озаглавлено: Τοῦ ἁγίου Βαρσανουφίου καὶ Ἰωάννου τοῦ μαθητοῦ καὶ συνασκητοῦ αὐτοῦ διδασκαλία ψυχωφελεῖς, ἃς διὰ γραμμάτων ἐποιήσαντο πρὸς τοὺς ἐρωτῶντας αὐτοὺς ἀδελφοὺς διὰ τοῦ ἀββᾶ Σερίδου τοῦ καὶ διακονοῦντος αὐτοῖς καὶ ἡγουμένου τοῦ κοινοβίου, ὃ ἦν ἐν τῇ χώρᾳ Γάζης, ἐν ᾧ ἡσύχαζον οἱ ἄγιοι οὗτοι γέροντες.]

[Начин.: Πῶς δύναμαι εἰδέναι τὸν ἐκ τοῦ θεοῦ λογισμόν... оканчив.:... καὶ ἐὰν αὐτῷ ῥίψωμεν τὴν μέριμναν, αὐτὸς ὡς βούλεται φροντίζει ἡμῶν. А]

№ 403.

Τοῦ ἀββᾶ Δωροθέου λόγοι: рукопись новѣйшая.

№ 404 (413).

Τοῦ αὐτοῦ: рукопись на бумагах [лл. 212, по 21 строкѣ А] in 16° [150×110 Γ;] [1505 года АГ, по заниси:

... ἀκτωβρίῳ ιβ' ἔτους ζιγ' Ἰνδικτ. η']

[, откуда видно, что правильнѣе: 1504 года.]

№ 405 (437).

Въ Синаеджуванійской библиотекѣ въ Каирѣ.

Τοῦ ὁσίου πατρὸς Νείλου τοῦ Σιναίτου, на пергаμινѣ въ 8-ю долю листа [л. 208 (200×140; 134×85) по 17 строкѣ] VIII или IX вѣка [IX вѣка] [XI вѣка А] [X вѣка Г].

1) [Въ началѣ не хватаетъ 2 л. тетради а'. Поэтому находится на л. 1^а—82^а слово] *Περὶ σφαγῆς τῶν συνασκουμένων αὐτῷ πατέρων* [начинается со словъ: *λίγον τὴν μνήμην ἡσυχάσασαν ἢ ἐρώτησις· καὶ τὸν λογισμὸν αὐτῆς ἠνάγκασεν ἰδεῖν ὡς παρόντα τὰ πράγματα...*]

2) [л. 82^б—157^а Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νείλου] *Λόγος ἀσκητικός*: —

Φιλοσοφεῖν ἐπετήδευσαν μὲν καὶ Ἑλλήνων πολλοὶ... ἀμήν: —

3) [л. 158^а—177^б Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νείλου] *Πρόλογος τῶν περὶ προσευχῆς κεφαλαίων, καὶ κεφάλαια ργ'*: —

[*Πυρέττοντά με... ἀμήν*: —

и затѣмъ самыя *περὶ προσευχῆς κεφάλαια ργ'*: — безъ конца: *ρνα'*. *Προσευχῆς ἐπαινος οὐχ ἀπλῶς ἢ ποσότης ἀλλ' ἢ ποσότης*: каі тоῦτο дѣ тебствъ обрывается этими словами а пропали главы *ρβ'*—*ργ'*, потому что вырванъ 1 л. между 177 и 178].

4) [л. 178^а—194^б *μηνὶ Ἰαννουαρίῳ θ'*] *Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Πολυεύκτου πρὸ τεσσάρων ἰδῶν Ἰαννουαρίων*.

Νῦν ὡς ἔοικεν ἢ χάρις τοῦ θεοῦ πλουσία... ἀμήν.

5) [л. 194^б—208^б] *Μάμαντος ἐπισκόπου Μελιτινῆς ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον μάρτυρα Πολύευκτον*.

Οἱ πρὸς τοὺς ἀγῶνας τῶν παλαισμάτων καὶ τὰς τῶν πολέμων ἀριστείας ἀπογραφόμενοι... ἀμήν: —

Въ концѣ сего похвального слова Мамантъ упоминаетъ о томъ легионѣ, въ которомъ состояли христiane, испросившіе у Бога дождь при императорѣ Маркѣ Авреліи, и прибавляетъ, что этотъ легионъ донныпѣ носить название: «Громоносный»: *Καὶ τὸ κατενεχθὲν ὕδωρ τοῖς μὲν ἡμετέροις ἀφθονον τὴν χρεῖαν παρέσχετο, τοῖς δὲ βαρβάροις κεραυνὸς γέγονεν ἄρδην αὐ*

τοὺς ἀναλώσας. ἐντεῦθεν τὴν ἐπωνυμίαν ἐκληρώσατο ἢ λεγεών, ἕξ αὐτῆς τῆς τοῦ θαύματος ἐνεργείας μέχρι νῦν γνωρισμένη. А немного выше говорить, что въ Константинополѣ одна знатная и благочестивая жена построила храмъ во имя св. мученика Полиевкта: Ἄλλοι ἀλλάχασε πολλοὺς καὶ παγκάλλους ἡγείραν τῷ μάρτυρι τοὺς ναοὺς, ὥστε καὶ τὴν βασιλίδα πόλιν ὡσπερ τινα κληῖρον ἐξαίρετον καὶ θησαυρὸν ἄσυλον λείψανόν τι τοῦ μάρτυρος ἔχειν· καὶ περικαλλῆ τὸν ναὸν ἡγείρεν γυνὴ περιφανῆς καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὰ σωματικά.

Отсюда видно, что епископъ Мамантъ жилъ уже послѣ основанія и устройства Константинополя, но тогда, когда еще существовалъ такъ называемый Громоносный легионъ Марка Аврелія.

[6] Л. 157^б, 209^{а-б} пустые; на л. 208^б—209^а есть позднѣйшая приписка:

Βιβλίον τοῦ ἁγίου Χαρήτονος ἢ της ἡστερήση αὐτὸ ἐκ τῆς μονῆς ταύτης νὰ ἔχη τὰς ἀράς τῶν τῆς ἁγίων πατέρων καὶ ἢ μερῆς αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἡούδα τοῦ Ἡσκαριότου.]

№ 406 (416).

Ἰωάννου τοῦ Κλίμακος καὶ τοῦ ἀββᾶ Δωροθέου συγγράμμα- τα, на пергаμινѣ in 8°, въ два столбца, рукопись весьма древняя [IX—X вѣка, л. 117 (199×145); писана двумя руками: а) л. 1^а—83^б (160×110) въ два столбца по 36 строкѣ; б) л. 86^а—117^б (153×110) въ одинъ столбецъ по 33 строки. Тетради нумерованы позднѣйшею рукою съ ε'—δ', откуда видно, что пропали а'—δ'. Рукопись безъ начала и безъ конца; порядокъ листовъ долженъ быть: 9—16, 1—8, 17—117.

Л. 84^а—85^б пустые.

Содержитъ:

1) л. 1^а—75^б «Лѣствицу» Иоанна Климака со словъ: *ὅτι ἀπεγνώχαμεν· ὅτι ἐξελίπομεν σφοδρᾶ· οἱ μὲν ἔλεγον εἰ ἄρα ἐπιφανοὶ ὁ Κύριος τοῦ λοιποῦ ἐφ' ἡμᾶς. ἕτερος δὲ ἄρα διήλθεν ἢ ψυχὴ ἡμῶν τὸ χρέος... стунени ε' (л. 1^а начин. съ τὸ δ'*

ἐξ ἐναντίων ἢ φυσικῶν εἰς πνευματικὰ μετεγενεῖσθαι ἀξίεπανον. τοῦτο δὲ τὸ πρόβλημα... т. е. съ первой трети ступени ζ') до конца всѣхъ 30 ступеней. Здѣсь есть схолиа, какихъ въ другихъ р-сяхъ (напр., Sinai. 417) не встрѣчается

л. 75^b—83^b (заст.) Πρὸς τὸν ποιμένα:

Ἐν τῇ μὲν κάτω βίβλῳ... ὅτι καὶ προσ[]λεξασ τῷ ὄρει (обрыв.)

Дальше вырваны (но не еп. Порфиріемъ!) 3 листа изъ тетради ιε' не потому ли, что здѣсь была занесъ перваго писца?

2) лл. 86^a—88^a (заст.) Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν αἰτήσαντα ἀδελφὸν πεμφθῆναι αὐτῷ τοὺς εὐρεθέντας λόγους τοῦ ἁγίου Δωροθέου.

Ἐπαινῶ σου τῆς προαιρέσεως· μακαρίζω σου τῆς περὶ τῶν ἁγαθῶν σπουδῆς... τῆς κατὰ Χριστὸν ὑποταγῆς ἐξανόντος.

л. 88^a—92^b. Σὺν θεῷ περὶ τοῦ ἀββᾶ Δοσιθέου.

Ὁ μακάριος ὄντως Δοσίθεος... τὸ ἴδιον θέλημα.

л. 92^b—117^b Τοῦ αὐτοῦ ἀββᾶ Δωροθέου διδασκαλίαι διαφοροὶ πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ μαθητάς. ἀναχωρήσαντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀββᾶ Σερίδου. καὶ τὸ ἴδιον σὺν θεῷ συστησάμενου μοναστήριον μετὰ τὴν τοῦ ἀββᾶ Γωάννου τοῦ προσφῆτου τελευταίην καὶ τελείαν σιωπὴν τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Βαρσανουφίου:—

это именно слова:

л. 92^b γ'. Περὶ ὑποταγῆς.

л. 101^a δ'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ταπεινοφροσύνης.

л. 105^b ε'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ συνευδῆσεως.

л. 108^a ς'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ θείου φόβου.

лл. 114^b—117^b. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ μὴ ὀφείλειν τινα στοιχεῖν τῇ ἰδίᾳ συνέσει.

Ἐν ταῖς παροιμίαις λέγει... ἐγένετο γάρ μοι θειλία (обрывается р-сь)].

№№ 407—408.

Тоῦ αὐτοῦ, на пергаминѣ in folio, въ двухъ экземплярахъ.

Въ одномъ изъ нихъ помѣщена часть творенія Анастасія Синаита.

№№ 409—410.

Тоῦ αὐτοῦ, на пергаминѣ in 4°, въ двухъ экземплярахъ. Въ одномъ изъ нихъ на поляхъ написаны замѣтки кинноварью.

№ 411 (427).

Тоῦ αὐτοῦ, на бумагѣ [XVI вѣка] [XIV вѣка Γ] in 4°. Въ началѣ помѣщены 33 картинки, изображающія духовные подвиги аскетовъ. [Лл. 240 A] [220×148; 157×100; по 25 строкъ.

Самая рукопись носитъ помѣтку:

Ἐκ τῶν Μαξίμου ταπεινοῦ ἐπισκόπου Κυθήρων τοῦ Μαργουρίου:

и кромѣ того, есть приписка:

ἄσπη' ἐνθόμησης· Εἰκοστῇ τοῦ ἱουίου εἶδον κατ' ὄναρ ὅτι συνυπνῆρτον τῷ πανιερωτάτῳ ὡς λειτουργήσαντι [] τι ἐχειρίσατο.

Содержитъ:

1) л. 1^a п слѣдд. Κανὼν κατανοητικός. Τὴν ἱστορίαν διαλαμβάνει τοῦτο ἐν τῇ κλίμακι. [съ акростихомъ: Πένθους ἐναργοῦς καὶ μετανοίας τόπος. A]

2) 33 рисунка акварелью, какъ будто подъ итальянск. вліяніемъ;

3) «Лѣтница» съ указателемъ и обычными приложеніями въ началѣ и въ концѣ;]

[4] статья безъ заглавія, начин: Ἐξῆστι παντὶ χριστιανῷ...

5) два слова Іоанна Златоустаго:

6) одно слово Енифанія A] [περὶ τῶν εἰ' λίθων. Γ]

[7] Въ концѣ прилетена похвала Богородицѣ рукой XIII в., начинающаяся (заставка есть, а для заглавія оставлено мѣсто):

Ἦ μὲν ἡ τοῦ θεοῦ μήτηρ εὖ διαπαντός τὸ...]

№ 412.

Въ архіепископскихъ кельяхъ.

Тоῦ αὐτοῦ, на пергаминѣ in 4°.

№ 413.

Тамъ же.

Тоῦ αὐτοῦ, на бумагѣ, in folio, рукопись новая, писана красиво.

№ 414 (440).

Ἀντιόχου, на бумагѣ in 8°, 6928=1420 [вѣрнѣе, 1419] года [л. 478 (198×135; 155×80), но 24 строки; л. 1—2 заняты оглавленіемъ книги, писаннымъ рукою XV—XVI в. Между л. 2 и 3 вырѣзанъ 1 (начальный) листъ.1) На л. 3^a—477^b Пандекты Антиоха въ 130 главахъ со словъ γαζομένῳ πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ... Оканчивается на л. 477^b такъ:

μετὰ θεὸν τέλος γε τοῦ πανδέκτου.

Τὸ χρέος τῆς παρ' ὑμῶν ἐπιταγῆς ἀποπληρώσας τίμια πάτερ Εὐστάθιε· τὸν πανδέκτην τῆς θεοπνεύστου γραφῆς ἔστειλα τῇ ὑμετέρᾳ θεοφιλείᾳ περιστήσας εἰς ἑκατὸν τριάκοντα κεφάλαια ὃν ἐχόμενος ἀἀδιαλείπτως (!) πρέσβευε πρὸς τὸν φιλόνηρον θεὸν ὑπὲρ τῆς ἐμῆς ἐλεεινότητος· ἵνα εὖρω ἔλεος ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ φιλανθρώπου θεοῦ ἀμήν: —

+ + +

Ἀντιόχου μοναχοῦ τῆς λαύρας μονῆς Ἀταλίνης πρὸς Εὐστάθιον ἡγούμενον πόλεως Ἀγκύρας τῆς Γαλατίας κεφάλαια διάφορα ἑκατὸν τριάκοντα: — Τῷ θεῷ ἡμῶν δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν: —

2) На л. 478^a запись той же основной рукою:

[ἔτελειώθη] νοεμβρίῳ κ' ἰνδικτιῶνος ιγ', ς' Π' κη'.]

№ 415.

Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ θεολογία: рукопись на бумагѣ in 8°.

№ 416.

Въ кельяхъ архіепископскихъ.

Θεοδώρου Στουδίτου κατηχήσεις, на пергаминѣ въ листъ.

№ 417.

Тамъ же.

Тоῦ αὐτοῦ λόγοι (?), на пергаминѣ въ четверть большого листа, безъ начала и конца.

(Объ эти рукописи видѣлъ и отмѣтилъ не я, а состоявшій при мнѣ студентъ Крыловъ Николай).

№ 418.

Θεοδώρου Στουδίτου κατηχήσεις, на бумагѣ, рукопись новая.

№ 419.

Аскетическій сборникъ in 12°. Тутъ есть слова Григорія Синаита, главы Синайскаго игумена Теофила, изреченія св. Симеона, статьи св. Симеона новаго богослова.

№ 420.

Твореніе Никифора Влеммида: новая рукопись на бумагѣ in 4°.—Есть ней, въ началѣ, присоединена переписка Александрийскаго патріарха Герасима и Антонія Ледгарда въ 1629 году. Смотри у меня эту переписку въ собраніи матеріаловъ для исторіи Александр. патріархата [среди бумагъ, пожертвованныхъ еп. Порфиріемъ въ Имн. Академію Наукъ. сборникъ № 88; напечат. у Порфирія, Александрійская патріархія, томъ I, стр. 289—295].

№ 421.

Слова Марка подвижника, Іоанна Карпатскаго. Нила, Теодора Едесскаго. Изложеніе вѣры съ анаѳомою всѣмъ еретикамъ на 7 листкахъ. Поученія Діадоха. Четыре сотни изреченій аввы Θελασσія Павлу пресви-

теру. Нѣсколько изреченій св. старцевъ. Ἐρώτησις Θηβαίου καὶ ἀποκρίσις σκητιωτῶν.

№ 422 (432).

Лаусаϊκόν, на бумагѣ 1334 года, in 4° [л. 319, но л. 1, 2, 319 при переплетѣ; (247×165; 193×112), по 31 стр.; 40 тетрадей: α'—κα' η α'—ιθ'.]

Въ концѣ [на л. 172^b] приписано:

Δόξα σοι Χριστέ, τῷ δεῖξαντι τὸ τέλος. Ἐγράφη ὑπ' ἐμοῦ Γαβριὴλ τάχα καὶ μοναχοῦ τοῦ Ἁγιοσαβίτου ἐν τῇ Κυπρίων νήσῳ βασιλεύοντος τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως ἡμῶν Ἀνδρονίκου τοῦ νέου καὶ Ἄννης, ἡγουμενεύοντος τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγίας βασιλικῆς λαύρας κυρ Ἰωαννιζίου καὶ κτήτορος ἐν ἔτει ρωμῆβ' μηνί φευρουαρίῳ ἰς ἡμέρα δ' καὶ εὐχθεσθαί μοι διὰ τὸν Κύριον οἱ ἀναγινώσκοντες:—

Вторую половину этой рукописи составляет сборникъ словъ и сказаній. Первое тутъ слово — Иерусалимскаго патриарха Иоанна похвала Иоанну Дамасквну. Начало: Τοῖς τετηρηχοῖσι τὸ κατ' εἰκόνα θεοῦ ἀρρόπωτον...

[Содержитъ:

1) л. 3^a—143^a (заст.) Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Παλλαδίου ἐπισκόπου Ἀσπώνωνος ἐπιστολὴ πρὸς Λαῦσον τὸν φιλόχριστον πρεπόσιτον τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου περὶ τοῦ βίου τῶν ἁγίων καὶ σημειοφόρων πατέρων τῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ πάσῃ πόλει καὶ χώρᾳ:—

застѣмъ и самыя Лавсангѣ, кончающіеся: Περί διαφορών πατέρων:— Εἶδομεν δὲ καὶ ἄλλους... ἀμήν:—

2) л. 143^b—162^a Ἀποκάλυψις α' ἔτσι ἕκστασις:—

Ἄξιόν ἐστι ἀγαπητοὶ τὴν τῶν ἁγίων πατέρων...

всего 5 такихъ ἀποκαλύψεις.

3) л. 158^b—162^a περὶ τῶν βραχυμένων βίου:—

Ἡ πολλὴ φιλοπονία σου... βιώσεις ἀσφαλῶς:—τέλος τοῦ Ἱερωνύμου:

4) л. 162^a—163^b Διήγησις πάνυ ωφέλιμος περὶ τῆς ἀλώσεως Ἱερουσαλήμ:—

Ἐν τῇ λαύρᾳ τοῦ Ἑπταστόμου... στεφανώσαντας αὐτούς:—

5) л. 163^b—164^b Παλλαδίου διήγησις: περὶ ψαλμφοδίας καὶ προσευχῆς καὶ τῆς ἐν αὐταῖς εὐταξίας:—

Ὁ ἄββᾶς Παμβῶ ἀπέστειλε τὸν μαθητὴν αὐτοῦ... καὶ μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν:—

6) л. 164^b—172^b Τοῦ ἁγίου Νείλου ἐπιστολὴ ἔχουσα κεφάλαια γ':—

α'. Κἂν μῆδεὶς διώκῃ σε τύραννος Ἑλλην... .

γ'. Τόλμησον εἰσελθεῖν μετὰ κλαυθμοῦ... Χ. φιλοανθρωποτάτως:—

7) л. 173^a—193^b Ἰωάννου πατριάρχου Ἱεροσολύμων λόγος ἐγκωμιαστικὸς εἰς τὸν ὄσιον ἡμῶν πατέρα καὶ θεόσοφον Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν:—

Τοῖς τετηρηχοῖσι... ἀμήν:—

8) л. 193^b—219^b Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀρσενίου:—

Ἄλλὰ τῶν σπουδαίων ἄρα... ἀμήν:—

9) л. 219^b—284^b Αἱ περίοδοι τοῦ ἁγίου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου συγγραφεῖσαι παρὰ Προχόρου μαθητοῦ αὐτοῦ:—

Σαλπίασάτε φησιν ἐν νεομηρία... ἀμήν:—

Сюда и входить отгбченныя у Гарδтгаузена περὶ τῆς θαλάσσης... η περὶ τῆς διδασκαλίας...

10) л. 285^a—295^a Γεωργίου χαρτοφύλακος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας λόγος εἰς τὴν εἴσοδον τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου, ὅτε προσηνέχθη ἐν τῷ ναῷ ὑπὸ τῶν ταύτης γονέων:—

Καλὰς ἡμῖν ὑποθέσεων ἀρχὰς... ἀμήν:—

11) л. 295^a—302^b νοεμβρίῳ η'. Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὰ σεραφίμ:—

Μόλις ποτὲ τὸ κατὰ τὸν... αἰῶνων:— (ἀμήν)

12) л. 303^a—318^b τῆς κυριακῆ τῶν προπατόρων. Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸ μὴ πλησιάζειν θεάτρους

καὶ εἰς τὸν Ἀβραάμ. ἀναγινώσκειται κυριακῆ τῶν προπατόρων:—

Πολλοὶς οἶμαι τῶν πρώην... αἰώνων: — (ἀμήν)

13) Приписки:

а) л. 3^a отъ 1524 г.:

+ Γωα κείμ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἔτους ζλβ': + ἐτοῦ το τὸ βιβλίον ἴνε ἔδικο μου. Καὶ ὅποιος τὸ ὑστερήσει ἀπὸ τὸ [ἅγιον] ὄρος τὸ Σίναϊον νὰ ὕνε ἀσυγχώριτος: —

б) л. 219^b отъ 1579 г.:

Τοῦτο τὸ βιβλίον εἶδεν καλῶς Γεώργιος ὁ Κροπάκιος Βωημὸς ὁ ποιητής, ὃς δεῦρο ἦλθεν ἀπὸ τῆς Ἰταλίας χάριν προσκυνήσεως τὸ ἅγιον ὄρος τὸ Σινᾶ ἐν μηνὶ δεκεμβρίῳ ἔτει κυρίου ἡμῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ α'.φ'.δ'.θ'.

в) л. 319^b отъ 1600 г.:

+ ἀχ' ζρη' ἔτας σωτήριον. ἐτοῦτο τὸ βιβλίον ὑπάρχει τοῦ ἁγίου καὶ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ ἢ затѣмъ обычные заклятія].

№ 423 (435).

Λαυσαϊκόν, на бумагѣ [л. 198 A] in 4° [(на корешкѣ: Λαυσαϊκόν) XVI—XVII вѣка, (200×150), двумя писцами. Первый писецъ (120×87) по 16 строкъ:

1) л. 3^a—13^b Ἀκολουθία τῆς κοινῆς παρακλητικῆς.

Дальше второй рукою (138×90) по 22 строки:

2) л. 14^p—120^b (заст.) Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Παλαδίου ἐπισκόπου Ἀσπόνωνος ἐπιστολὴ πρὸς Λαῦσον τὸν φιλόχριστον πρεπόσιτον τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου περὶ τοῦ βίου τῶν ἁγίων καὶ σημειοφόρων πατέρων τῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ πάσης πόλεως καὶ χώρας: —

а за этимъ предисловіемъ и самыя Лавсаикъ.

3) л. 121^a—200^b (заст.) Διήγησις Ἱερωνόμου εἰς τὴν κατ' Αἴγυπτον ἱστορίαν περὶ διαφόρων καὶ ὁσίων ἁγίων καὶ σημειοφόρων πατέρων τῶν ἐν ἀσκήσει λαμπάντων: (in m. τῆ ε' τῆς δ' ἐβδομάδος).

Εὐλογητός ὁ θεὸς ὁ θέλων πάντας σωθῆναι... καὶ

φροντίσας ἐμμελῶς βιώσεις ἀσφαλῶς: — τέλος Ἱερωνίμου:—

4) Остальные листы и страницы пустые и нѣкоторые заняты приписками; стоятъ вниманія:

а) л. 1^a + εἰς τοὺς ἀχ'ε' τὸν σептέμβριον μῆνα κα' περὶ ὧρα ἐβδόμη τῆς νυκτὸς ἔγεινε μέγας σεισμός.

б) л. 14^a архіеп. Синайскаго Іоасафа отъ 7147 г. о томъ, что книга принадлежит Синайскому м-рю.

№ 424 (396).

Μακαρίου Αἰγυπτίου: Рукопись 1650 года, на бумагѣ [л. 315 A] in 16° [252×102; 108×67; по 18 строкъ.

1) На л. 3 съ конца recto есть запись:

τέλος καὶ τῷ θεῷ χάρις.]

Ἐγραύθη ὑπὸ ἐμοῦ Ἐλευθερίου ἱερομονάχου τοῦ Κρητὸς. ἔτει ζρνη'.

2) [Л. 1^a—6^b пустые, съ позднѣйшими приписками:

а) на л. 1^a помѣчено: 1662 μνηὶ Ἰουλίου κζ' ἰδα ἐν ὄνοιρον φοβερὸν καὶ θηρῶν καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐδιᾶλλισεν.

б) на л. 6^b помѣтка дикей Анастасія и собора синайскихъ старцевъ отъ 17 декабря 1782 г. о принадлежности р-си монастырю.

в) Есть еще помѣтки 1666 и 1669 гг.

3) На л. 7^{a-b} предисловіе: Δύο ἐγένοντο Μακάριοι ὁμώνομοι... εἰς ἀπάθειαν:—

затѣмъ на л. 8^a и слѣд. помѣщены 50 словъ Макарія.]

№ 425 (448)

Πατερικόν, на пергамигѣ [л. 340] in folio [330×245; 228×175, въ два столбца, по 29 строкъ, двумя писцами] 6512—1004 года. Тутъ первая часть съ именами Отцовъ, а вторая безъ именъ.

1) На л. 1^{a-b} Πρόλογος περὶ βίου καὶ ἀσκήσεως τῶν μακαρίων πατέρων:—

Ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ ἀναγράφεται ἐνάρετος ἀσκησις . . .
τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἀμήν:

л. 3^a—148^a Ἀποφθέγματα γερόντων κατὰ στοιχεῖον:—
στοιχεῖον ἄλφα. Περὶ τοῦ ἁββᾶ Ἀντωνίου. Ὁ ἅγι-
ος ἁββᾶς Ἀντώνιος . . .

Съ записью (л. 148^a): τέλος τοῦ κατὰ στοιχεῖον βιβλίου.

л. 148^b пусто.

2) Съ л. 149^a—340^b Ἀποφθέγματα τῶν ἁγίων γερόντων:—
Ἦρωτήθη ποτὲ ὁ ἅγιος πατήρ ἡμῶν Ἀθανάσιος . . .

3) Запись на л. 340^b:

+ ἐτελειώθη ἡ βίβλος αὕτη
μηνὶ ἰουνίῳ εἰς ἡμέραν β΄.
Ἰνδικτιῶνος β΄ ἔτους ςφιβ΄:—
γραφεῖσα διὰ χειρὸς Δέοντος
ταπεινοῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ. εὐχε-
σθε διὰ τὸν θεὸν ὑπὲρ τοῦ γραψαν-
τος οἱ ἀναγινώσκοντες +

4) На переплетѣ есть приписка 1637 г.:

τὸ παρὸν πατερικὸν ἤφευρεν ὁ ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Κλήμης ὁ
Κρητικός, ἀπὸ τὴν Ραῖθου, καὶ τὸ ἐμεταστάχωσε, ὅτι ἦτον πολλὰ
χαλασμένον, ἐπὶ ἔτους ςρμε΄ καὶ ἐτελειώθη τὸ στάχωμα Ἰαννουαρίῳ
μηνί:—Καὶ ὡσὰν σφαλῆση τὸ μοναστήρι καὶ θέλουν νὰ τὸ πάρουν
ἔχει διὰ νὰ διβάσζουν νὰ τὸ πάρουν:—ὁ Σινᾶ ὄρους Ἰωάσαφ.

Внутри отсчитываетъ нѣсколько листовъ; изъ нихъ 1 л.
(между лл. 335 и 336) находится среди отрывковъ Порфирія въ
Императ. Публ. Библ. 381 и страница его снята на табл. 44.]

NB. Въ 1845 году я отподобилъ красныи почеркъ сей
рукописи, а не замѣтилъ, какая она: Новый Заветъ, или
Четвероевангеліе, или что другое.

№ 426 (391).

Πατερικόν, на пергаминѣ [XIII вѣка A] [XI вѣка] in folio
[302×228; 211×155; по 27 строкъ въ два столбца]. Тутъ
есть житія Іоасафа, Стефана Нового, и одно слово Злато-
устаго.

[Лл. 219, по изъ нихъ 1-й и 219-й дум., добавленные
въ XVII в.; пропали листы: 1 между 39-мъ и 40-мъ, 2
между 86-мъ и 87-мъ, 2 между 97-мъ и 98-мъ, 1 между
115-мъ и 116-мъ, 2 между 117-мъ и 118-мъ, тетради ε΄
между 120-мъ и 121-мъ 2 между 123-мъ и 124-мъ, 1 между
27-мъ 128-мъ, 1 между 131-мъ и 132-мъ, 1 между 155-мъ
и 156-мъ, 2 между 210-мъ и 211-мъ.

Содержание:

1) лл. 1^a—155^b Ἱστορία ψυχωφελῆς ἐκ τῆς ἐνδοτέρας τῶν
Λιθιόπων χώρας τῆς Ἰνδῶν λεγομένης. πρὸς τὴν ἁγίαν πόλιν
μετενεχθεῖσαν (!) διὰ Ἰωάννου μοναχοῦ ἀνδρὸς τιμίου καὶ ἐν-
αρέτου, μονῆς τοῦ ἁγίου Σάββα. περὶ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν
Βαρλαάμ καὶ τοῦ δικαίου καὶ εὐσεβοῦς βασιλέως Ἰωάσαφ:—

Ἵσοι πνεύματι θεοῦ ἄγονται . . . περὶ τοὺς τοῦ φωτὸς
οἰοὺς τὲ καὶ κληρονόμους: λαμπρῶς δὲ ὁμοῦ καὶ με-
γαλοπρε (обрыв.)

2) лл. 156^a—207^a Μηνὶ νοεμβρίῳ κη΄:— Βίος καὶ πολι-
τεία καὶ ἀγῶνες τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Στε-
φάνου τοῦ νέου:

Θεῖον τι χρῆμα ἡ ἀρετὴ καὶ πολλῶν . . . ἀμήν:—

3) лл. 207^a—219^a κυριακῆ τῶν ἁγίων προπατέρων. Τοῦ ἐν
ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντι-
νουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν Ἀβραάμ καὶ
εἰς τὸν Ἰωσήφ. εὐλόγησον πάτερ:

Ἔθος ἐστὶ τοῖς ζωγράφοις . . . τῆς τῶν οὐρανῶν βα-
σιλείας ἀξιοθῆναι ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν
χάρτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ μεθ' οὗ τῷ πατρί . . . ἀμήν:—

№№ 427—429.

Три Патерика на бумагѣ въ листъ. Одинъ изъ нихъ

[№ 454]

есть картинкою 1784 года [лл. 360; in fo, по 30 строкъ, въ
два столбца, 1784 года, писецъ Дιονисиѳ монахъ A] [320×
220; 713 страницъ; XVI—XVII вѣка.

Содержать:

1) Πρόλογος περὶ βίου καὶ ἀσκήσεως τῶν μακαρίων ἁγίων πατέρων . . . Γ']

[начн.: Ὁ ὢν ἐν ἀρχῇ . . .

и затѣмъ самый Патерикъ въ 21 главѣ, во всемъ сходный съ находящимся въ № 452 А;]

[2) стр. 696. Περί τῶν ἐβ' ἀναχωρητῶν.

3) стр. 711—713 отрывки изъ аввы Доротея Γ.]

№№ 430—434.

Пять Патериковъ, на бумагѣ in 4°. Въ одномъ изъ нихъ помѣщено Откровение Богородицы.

№ 435 (456).

Παύλου Εὐεργετηνοῦ ἀσκητικά: рукопись на пергаинѣ in 4°, 6808=1300 года [л. 210 А] (228×165), всего 26 тетрадей; двумя почерками: а) тетради α'—ιη' и κ' (167×123, по 26 строкъ), б) тетради ιθ', κα'—κς' (170×110, по 29 строкъ).

1) На л. 1^а и слѣд. (заст.) + Πράξεις καὶ ἀποφθέγματα τῶν γερόντων καὶ θείων πατέρων καὶ ἀδελφῶν εἰς ἰδίαν ὑπόθεσιν ἕκαστον τούτων κείμενον· πονηθέντα καὶ συλλεγόντα παρὰ τοῦ ὁσιωτάτου μοναχοῦ καὶ πατρὸς κυροῦ Παύλου ἡγουμένου καὶ κτήτορος τῆς μονῆς τῆς ὑπεραγίας θεοτάκου τῆς Εὐεργετιδος:—

начн.: α "Ὅτι οὐ δεῖ τινα ἑαυτοῦ ἀπογῶνα ποτέ . . . διὰ μετανοίας ἐλπίζειν τὴν σωτηρίαν:—

Ὁ ὁσιος πατήρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ ἐν Λυκῶ . . .

оканчив.:—

Ἐν τῷ γερонτικῷ: — Ἀδελφὸς ἡρώτησε τὸν ἀββᾶ Βι-
αρὲ λέγων . . . καὶ ἀμεριμνία διαγε:—

2) На л. 2^б съ конца рукоф XV—XVI вѣка:

Ἐπληρώθη τὸ παρὸν βιβλίον ἐν ἔτει ςωη'.

Эта запись поставлена надъ старою первоначальною, написанною очень блѣднымъ красн. черн.; можно еще разобрать:

[. . .] ςωη' ἰνδικτ. ιγ' μην' [. . .]

Слѣдующій листъ (1-ый съ конца) былъ пустой и потѣмъ занятъ приписками.]

№ 436 (441).

Въ кельяхъ Синайскаго архіепископа.

Никона Дивногорца, вторая часть, на бумагѣ [XIII—XIV вѣка] [л. 336, но л. 1—5 в 336 добавлены въ XVII—XVIII в. и заняты приписками], in folio [250×150; 200×120, по 31 строкъ], содержащая уставы церкви и разные письма его.

Въ семь томъ заключается вторая часть творения Никона. Гдѣ же первая часть?

Полное творение сего Никона на арабск. языкѣ обрѣтается въ Дамаскѣ въ Патріархіи православною.

Смотри извлечения изъ этой рукописи въ историческомъ отдѣлѣ сего каталога подъ №

[Приписки, сдѣланныя рукою патріарха Константинопольскаго Каллиника:

а) (л. 5^б) ἀνάγνωθι τοῦτο φιλόμουσε· ὅτι πολλὰ ἐν αὐτῷ εὗρησαι ἄξια καὶ δυσεύρετα. Κωνσταντινουπόλεως.

б) (л. 5^б) καὶ ὅτι ὑπ' ἀμαθοῦς συνετέθη καὶ ἐγράφη μὴ καταφρόνει τούτου.

в) (л. 5^б) οὐκ οἶδα τί ἐπιγράφεις· συλλογαὶ τοῦ μοναχοῦ Νίκωνος· ἀλλ' οὐκ ἐξη(γη)τοῦ, ἀμαθης γάρ, μήτε πανδέκτης ἢ βιβλος.

γ) (л. 336^а) ἡ βιβλος αὕτη ἐξετέθη παρὰ τινος Νίκωνος μοναχοῦ, ἐρανισαμένου τὰ ἐν αὐτῇ ἐκ τῶν θείων γραφῶν καὶ συνθέσαντος ταύτην εἰς κοινὴν τῶν χριστωνύμων ὠφέλειαν· καὶ [] ἦν ὀρθογεγραμμένη, πολλοῦ ἦν ἄξια. ὁ δ' ἀφαιρήσας αὐτὴν ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Σινᾶ ἀφωρισμένος ἀπὸ θεοῦ. Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Καλλίνικος·

Другихъ лицъ приписки:

д) (л. 5^б) τὸ παρὸν βιβλίον ὑπάρχει τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ· καὶ ὅπως τὸ πάρι ἢ κόψη τὸ φίλον να ἔχει τὰς ἀρὰς τῶν τριακσίων δέκα καὶ ὀκτώ θεοφόρον τὸν ἐ(ν) Νηκσα. + Ἀναστάσιος [].

ε) (л. 5^b) Νίκωνος μοναχοῦ (надписано надъ зачеркнутымъ пресβυτέρου) καὶ ἐξηγητοῦ τῶν θείων γραφῶν, τῆς κατὰ τὴν θείαν Ἀντιοχείαν ἐκκλη(σί)αν: — ὁ λεγόμενος πατέτης ὁ μέγας: —

ж) (л. 336^a) «1850 года Юля 15—17 читалъ сию книгу Архимандритъ Порфирій (изъ Петербурга)».

Листы въ началѣ неренутаны переплетчикомъ ХVІІ—ХVІІІ вѣка и по бокамъ то обрѣзаны то заклеены, такъ что нропали отдѣльныя буквы, строчки и слова. Порядокъ листовъ: 11,8—10, 7, 6.

Содержаніе р-си составляютъ труды Никона Черногорца и прежде всего

1) на лл. 6^a—263^a его Тактикονъ, сохранившійся *только здѣсь въ полномъ видѣ на языкѣ подлинника*. Этотъ замѣчательный сборникъ начинается предисловіемъ

Ἐν τάξει διαθήκης:—

Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς . . .

за которымъ оглавление и самыя главы (сохранено правописание и въ скобкахъ присоединено указаніе на мѣсто въ рукописи):

α'. Κανονάριον σὺν θεῷ ἡς' οὖν τυπικὸν ἐκ τῶν θείων γραφῶν ἐκλεγέντα· περὶ καταστάσεως τῶν παραδεδομένων ἡμῖν τῶν παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων εἰς σωτηρίαν ψυχῶν καὶ ἐγγραφῶς ἐπιδοθέν εἰς τοὺς ἐφ' ἡμᾶς ἀδελφοὺς: — (лл. 16^b—38^a).

β'. Τοῦ αὐτοῦ ἕτερον τυπικὸν ἐκ τῶν θείων γραφῶν εὐμάρτυρον ἐν τῇ ἁγίᾳ μονῇ τῇ ὑπερενδόξου θεοτόκου· περὶ τῆς ξενοδοχείας καὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐτέρων ὑποθέσεων ἀναγκαίων συντείνοντα πρὸς σωτηρίαν ψυχῶν. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλέησον ἡμᾶς, διὰ πρεσβειῶν τῆς σὲ τεκούσης ἀγράντου θεοτόκου· ἐν οἷς παροικούμεν εἰς τὸ ὄνομά σου καὶ τῆς ἀγράντου μητρὸς σου ταῦτα ἐὰν καὶ ἀρμόζουσιν εἰς εὐαρέστησίν σου ταῦτα στερέωσον· πρὸς τὸν ἐκχειρισθέντα παρὰ τὸν τοῦ ἔγοντος τὴν σωματικὴν ἐξουσίαν κατὰ τὰς ἡμέρας εἰς τὸ προνοεῖσθαι τὴν σωματικὴν χρείαν εἰς τὴν ἁγίαν μονὴν τῆς ἀγράντου δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου τῆς ἐπωνομαζομένης ἐγχωρίως τοῦ Ροῦδίου: — (лл. 38^a—45^a)

γ'. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ βιβλίου τῶν ἐρμηκειῶν τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου, ἐκ τοῦ ἐγ' λόγου· νομοκάνονον ἐν ἐπιτομῇ βεβαίας καὶ ἀσφαλεῖς ἔχων τὰς μαρτυρίας ἐκ τῶν ἐνθέσμων καὶ θείων γραφῶν· ἐτι καὶ περὶ εὐνοῦχων διαφορᾶς καὶ πότε δεκτέοι εἰσὶν εἰς χειροτονοίαν καὶ πότε μὴ δεκτέοι. πλατυτέρως δὲ ἐγκαινται ὧδε καὶ ἐν τοῖς μετώποις ἔχων τινὰς ματυρίας:—(лл. 45^a—56^a)
ὡς добавкою:

τοῦτα εἰς τὸ τέλος τοῦ νομοκάνονου ἤθελαν καὶ ἐγένετο λάθος. (л. 261^b—262^b)

δ'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν μοναχὸν κύριον Δουκᾶν περὶ εἰδήσεως τῶν ἑορτῶν καὶ δεσποτικῶν νηστειῶν καὶ ἐτέρων ὑποθέσεων ἀναγκαίων, ἐτι δὲ καὶ περὶ τὸ τοῦ Νηστευτοῦ λεγόμενον νομοκάνονον: — (лл. 56^b—62^a).

ε'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἀββᾶν Ἀρσένιον· περὶ τὴν τῶν κοσμικῶν πολιτειῶν καὶ συνταγῆν, ὁμοίως καὶ τῶν μοναχῶν· καὶ περὶ ὑποταγῆς καὶ ἐξαγορεύσεως καὶ λυτρώσεως ἀμαρτιῶν καὶ ἐτέρων ὑποθέσεων ἀναγκαίων: — (лл. 62^a—70^b)

ς'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἀββᾶν Γεράσιμον· περὶ τῶν νενομισμένων νηστειῶν, ὧν ἡ καθολικὴ ἐκκλησία παρέδωκεν τοῖς ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς, ἐτι καὶ περὶ τῶν τυπικῶν τῶν μεγάλων μοναστηρίων καὶ ἐτέρων ὑποθέσεων ἀναγκαίων:—(лл. 70^b—73^b)

ζ'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἀββᾶν Κοσμᾶ· περὶ τὰς δεσποτικὰς νηστείας καὶ πῶς καὶ ποίῳ καιρῷ αὐτὰς δεῖ καταλύειν καὶ μὴ καταφρονεῖν αὐτὰς, καὶ προφάσει τῶν ἑορτῶν καὶ τῆς ξενοδοχείας ἀδεῶς καταλύονται, ὅτι χωρισμοὺς ἔχουν τῆς κοινωνίας εἰς τοὺς λαϊκοὺς, εἰς τοὺς κληρικοὺς δὲ καθαιρέσεις, εἰς πάντας δὲ τοὺς παραβαίνοντας ἀναθεματισμοὺς: — (лл. 74^a—77^a)

η'. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀββᾶν Εὐφραῖμ· περὶ διαφορᾶς τῆς ἀγάπης καὶ ἐτέρων ὑποθέσεων ἀναγκαίων:—(лл. 77^a—82^b)

θ'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν κύριον Γεώργιον τὸν ἡγούμενον τοῦ Κουτσοβέντι· καὶ ὅτι τὰ συντείνοντα ταῖς θείαις καὶ ἐνθέμοις γραφαῖς οὐ δεῖ περιεργάζεσθαι τοὺς λέγοντα(ς) ἢ τοὺς γράφοντα(ς)· καθὼς ὁ Κύριος λέγει· ὅτι ἐπὶ τῆς Μωσέως καθέδρας ἐκάθησαν καὶ τὰ ἐξῆς:— (лл. 82^b—85^a).

ι'. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αἰτησάμενον περὶ τῆς ὑπερενδόξου θεοτόκου νηστείας:— (JL. 85^a—89^b)

ια'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς μοναχοὺς τῆς ὑπερενδόξου θεοτόκου τῆς ἐπιλεγόμενης τοῦ κυροῦ Δουκᾶ, περὶ τῆς συστάσεως τῆς δευτέρας ἀνακαινήσεως τῆς αὐτῆς ἁγίας μονῆς· καὶ ἀποδείξεις ἐκ τῶν θείων γραφῶν ὅτι ἡ τάξις τῶν κοινοβίων ἀρτίως ἐκατελύθη καὶ ὁ καθεὶς ὅμως ὅς καὶ τοῦτον συνι[] σώζει ὁ σώζων τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν· καὶ ὅτι εἰς περιφήμους καὶ ὄνομα ἔχοντα(ς) τόπους χρῆ τῆς προσοχῆς καὶ πολλῆς ταπεινώσεως· καὶ ὅτι τὰ παρὰ τὴν θείαν γραφὴν παραδιδόμενα οὐ δεῖ καταφρονεῖν καὶ παρακούειν καὶ προσέχειν τὰ παρὰ ἀνθρώπων λεγόμενα καὶ ἐπακούειν, ἐπεὶ κινδύνω ὑπόκειται· καὶ ἐτέρων ὑποθέσεων ἀναγκαίων:— (JL. 89^b—93^b)

ιβ'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν πρεσβύτερον τῆς ἁγίας μονῆς τοῦ ἁγίου θαυματουργοῦ Συμεῶν περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς αὐτῆς ἁγίας μονῆς καὶ ὅτι ἡ ἀληθινὴ καὶ ἔμπρακτος μετάνοια πάντα εἰς διόρθωσιν ἄγει:— (JL. 93^b—96^b)

ιγ'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ μεγάλου Βαρσανουφίου καὶ περὶ ὁμωνυμίων ὀνομάτων ἁγίων καὶ ἀποβλήτων· ἐτι δὲ καὶ περὶ τῶν λεγομένων ἀποκρύφων βιβλίων ἀπόδειξις, ὅτι αἰρετικῶν εἰσιν συγγράμματα:— (JL. 96^b—99^a)

ιδ'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν μοναχὸν κύριον Θεοδόσιον τὸν πρεσβύτερον ἀνακεφαλαίωσις περὶ τῶν διαφορῶς γεγραμμένων νηστειῶν δεσποτικῶν ὁμοίως καὶ ἑορτῶν ὡς ἀναγκαίων ὄντων καὶ μάλλον καταφρονηθέντων· καὶ ὅτι οἱ ἱερεῖς ἀμελοῦντες καὶ μὴ διδάσκοντες τοὺς ὑπ' αὐτῶν καθαιροῦνται· καὶ ὅτι τὴν παντελῆ ἀπραξίαν τοῦ κόσμου ὁ ἱερεὺς ἀπαιτεῖται· καὶ ὅτι οὐ χρῆ ἀπλῶς εἰς τοὺς ἐξαγορευόντας ἀποφύγεσθαι τὰς συγχωρήσεις· καὶ ὅτι ἐπικίνδυνόν ἐστιν εἰς τοὺς ἀναδεχομένους ἐξαγορίας καὶ χρεῖα πολλῆς δυνάμεως πνευματικῆς· καὶ ὅτι εἰς τοὺς ἱερουργούντας ἱερεῖς χρῆ γίνεσθαι τὰς ἐξαγορεύσεις καὶ αὐτοὶ μὴ καταφρονεῖν τῶν ἀμαρτημάτων τινὰ ὡς ἐλάχιστα, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἀρμόζον ἕκαστον παρέχειν τὴν ἰατρειάν· καὶ ὅτι πολλὰ ἐλαττοῖ ἡ δόξα τοῦ κόσμου εἰς τὴν οὐράνιον δόξαν· καὶ περὶ πανουργίας δαιμόνων, ὅτι προσποιῶνται ὡς δῆθεν ἀγαθοεργείας τινὰς καὶ μετὰ τῶν τοιοῦτων χειρῶν γίνονται τὸν ἀγωνιστήν· καὶ περὶ τοῦ φιληρόνου δαίμονος τοῦ κατ-

εσθίοντος τοὺς ὑπ' αὐτόν· καὶ ὅτι καὶ ἄρτι εἰς τοὺς ἐν θεῷ ἀγωνιζομένους δίδονται τὰ θεῖα μεγάλα χαρίσματα, καθάπερ καὶ τοῖς ἀρχαίοις· καὶ ὅτι πάλιν μετὰ τὴν μετάληψιν τῶν θείων χαρισμάτων ἐὰν καὶ θαρῆσει ὁ λαβὼν καὶ τὰ τούτου ἀρμόζοντα ἀμελήσει, ἐγκυβυστεῖ πάλιν εἰς τὰ τοῦ κόσμου καὶ συμπλέκεται τὰ μὴ ἀνήκοντα· καὶ περὶ διαφορᾶς παραιτήσεως ἱερωσύνης καὶ ἐτέρων ὑποθέσεων ἀναγκαίων:— (JL. 99^a—121^b)

ιε'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ξενιτίας· καὶ πῶς χρῆ τινὰ ταύτην κατορθοῦν· καὶ ὅτι ἡ ἀπροσπάθεια ἢ περιεκτικὴ καὶ ἡ ἀκτημοσύνη δύνανται μετὰ θεὸν περιγενέσθαι τὰς πανουργίας τῶν δαιμόνων καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰς παρὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ γνώμης γινόμενας πλάνας· καὶ περὶ ἐτέρας ὑποθέσεις ἀναγκαίας:— (JL. 122^a—129^a)

ις'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν μοναχὸν κύριον Μελέτιον· καὶ ὅτι μόνην τὴν κατὰ θεὸν εἰρήνην διώκειν καλόν· τὴν δὲ κατὰ πάθος εἰρήνην ἀποφεύγειν:— (JL. 129^b—133^a)

ιζ'. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἡγούμενον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου· καὶ ὅτι ἐπικίνδυνον εἰς τοὺς προεστῶτας ὁ θυμὸς· καὶ πάλιν ἐπικίνδυνον τὸ δέχεσθαι γυναικῶν ἐξαγορίας· καὶ ὅτι ἐπιτιμίζονται τὰ μοναστήρια τὰ ἄνδρια ὅπου γυναῖκαις εἰσέρχονται· εἴτε πάλιν γυναῖκαια ὅπου ἄνδρες εἰσέρχονται:— (JL. 133^a—138^b)

ιη'. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀββᾶν Πέτρον πῶς δεῖ εἶναι τοὺς μοναχοὺς καὶ ποῖα ἔργα ἐργάζεσθαι τούτους ἀρμόζει· καὶ ὅτι τὰ ἐπιτίμια οὐ λύονται ἀπλῶς καὶ ἀναρμόστως· καὶ ὅτι τὸν θυμῶδη ἄφρονα καὶ μωρὸν ἡ θεία γραφὴ ἀποφύγεται· καὶ ποίους δεῖ εἶναι τοὺς τὸ διδασκάλιον ἐκ θεοῦ ἐγκεχειρισμένους· καὶ περὶ ἐτέρας διαφορῶν ἀναγκαίας ὑποθέσεις ἀπόδειξις ὅτι ἡ ἐπιθυμία βασιλεύει καὶ πάντων τῶν παθῶν κυριεύει:— (JL. 138^b—149^b)

ιθ'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἀββᾶν Γεράσιμον· καὶ πῶς δεῖ εἶνα(ι) τὸν μοναχὸν εἰς οἶον ἀντόπον καθέζεσθαι· καὶ περὶ τινῶν μυστικῶν ἀποκρύφων:— (JL. 149^b—158^b)

κ'. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς Πιθαίότας ἀδελφοὺς περὶ τὴν ἀναφορὰν τοῦ ἀρχιερέως καὶ τὸ στερέωμα· καὶ ἐτέρων ὑποθέσεων ἀναγκαίων:— (JL. 159^a—169^b)

κα'. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀββᾶν Ἰωάννην περὶ κοινωνίας

ἐπισκόπων ἔξω ὄντων τῶν ἑαυτῶν θρόνων· καὶ περὶ ἑτέρας ἀναγκαίας ὑποθέσεις· ἔτι δὲ καὶ περὶ ἀρχιερέων μεταβαίνοντων ἀπὸ μικρᾶς πόλεως εἰς μεγάλας: — (Π. 169^b—177^a)

κβ'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν αὐτὸν ἄββαν Ἰωάννην περὶ τῆ τοῦ πάσχα παραλύσει καὶ τὴν ἀναφορὰν τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχιερέων: — (Π. 177^a—183^b)

κγ'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν μάγιστρον καὶ ἄρχοντα τῶν ἀρχόντων τὸν Μαραπᾶν περὶ τοῦ μὴ δεῖν τὰ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ μοναστηρίων καὶ τῶν μοναχῶν εἰς οἰκείας χρείας τοὺς κοσμικοὺς ἄρχοντας καταναλίσκειν, ἐπεὶ τῷ τῆς ἱεροσουλίας ἐγκλήματι καταδικάζονται· καὶ ὅτι οἱ μοναχοὶ μὴ ἔχοντες χειροτονίαν ἡγουμένου ἀπὸ ἐπισκόπου ἐστέρηται ἁγίου πνεύματος:—(Π. 184^a—188^b)

κδ'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν αὐτὸν δευτέρα ἐπιστολή· καὶ ὅτι τὰ ἀπὸ τῆς θείας χάριτος ἐκδιδόμενα καὶ εἰ μὲν ἰδιωτικᾶ τῷ λόγῳ ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἐνέργειαν πρὸς τοὺς προαιρουμένους πολλὴν ἔχουσιν: — (Π. 188^b—190^a)

κε'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν αὐτὸν μάγιστρον τρίτη ἐπιστολή· ὅτι τὸ πάσχειν δεινῶς παρὰ τινων διὰ τὸ Χριστὸν καὶ μὴ ἀποδοῦναι κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀλλὰ μᾶλλον εὐεργετεῖν τοὺς ἐπηρεάζοντας, τοῦτο ἴδιον χριστιανοῦ· καὶ πῶς χρὴ αἰρετικοῖς ἐπεξέρχεσθαι: — (Π. 190^a—192^b)

κς'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν πρεσβύτερον Λαοδικείας περὶ ἀναγκαίων ὑποθέσεων καὶ περὶ τῶν ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ διαφθαρέντων: — (Π. 192^b—194^b)

κζ'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν αὐτὸν πρεσβύτερον Λαοδικείας· ὅτι ἄξιον καθαιρέσεως ἔγκλημα περιπεσῶν ἱερέως ἢ ἕτερος κληρικὸς διὰ μετανοίας οὐκέτι τὸν κλῆρον ἀπολαμβάνει, ἀλλ' ἢ μετάνοια τὰς ἁμαρτίας ἀποκαθαίρει οὐ τὴν ἱερωσύνην χαρίζεται: — (Π. 194^b—202^a)

κη'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν αὐτὸν πρεσβύτερον Λαοδικείας· καὶ ὅτι καλὸν τὸ ἐξαγορεύειν ἀνθρώποις καὶ μᾶλλον κανονίζεσθαι ἐκ τῶν θείων γραφῶν καὶ ἐξ αὐτῶν ἐντολὰς λαμβάνειν· τοὺς τοιοῦτους γὰρ φοβοῦνται οἱ δαίμονες· τοὺς δὲ δόξα τῶν θείων γραφῶν κανονίζοντας καὶ ἐξ οἰκείων δίδοντας οὐ φεῖδονται ὅπως οἱ δαίμονες: — (Π. 202^a—206^b)

κθ'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν μοναχὸν κύριον Στέφανον· περὶ τὰ ἀντιμίσια καὶ τὴν θεῖαν λειτουργίαν καὶ τὴν ἱερωσύνην καὶ ὅτι οὐχ ἀπλῶς παντὶ καὶ πανταχοῦ δεῖ γίνεσθαι τὰς θείας λειτουργίας· περὶ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἱερωσύνης: — (Π. 206^b—211^b)

λ'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν μοναχὸν κύριον Βασίλειον· περὶ παραιτήσας ἐπισκόπων· ὅτι οὐκ ἐπιτρέπουν οἱ θεοὶ κανόνες νὰ ποιοῦν ἐγγράφως ἀλλὰ νὰ ἐξετάζεται· καὶ ἐὰν ἐν ἁξίος νὰ ἐν· εἰ δὲ μὴ νὰ καθαίρεται· καὶ ὅτι τὸ τῆς ἁγιωσύνης ἰδίωμα ἔστιν ἢ ταπεινοφροσύνη· καὶ χωρὶς ταύτης ἁγιωσύνη οὐ κατορθοῦται· οὔτε ἄλλη οἰαδῆποτε ἀρετὴ· καὶ ὅτι καθὼς ἔχει ἡ θεία γραφὴ χρὴ τοὺς ἀκοινωνήτους ἐξέρχεσθαι τῆς λειτουργίας ἀπὸ τὸν κατηχομένων; — (Π. 212^a—218^a)

λα'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν αὐτὸν κύριον Βασίλειον· ὅτι καλὸν ἢ ἐμπρακτος διδασκαλία· καὶ ὅτι εἰς οἰονδήποτε πάθος μολυνθῆ τις, οὐκ ἔτι ἱερατεύει· καὶ περὶ τῆς τυρινῆς τὴν ἐβδομάδα πῶς ἐτυπώθη· ἔτι καὶ περὶ τοῦ θρόνου τοῦ πατριαρχείου Ἀντιοχείας: — (Π. 218^b—221^b)

λβ'. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀπὸ Ἱεροσολύμων ἐλθόντα καὶ αἰτησάμενον ἐκθέσθαι εἶδῃσιν ἐκ τῶν θείων κανόνων εἰς τὴν πάντων ὠφέλειαν φανεροῦντα τὸ ἐνθεσμον τῆς χειροτονίας εἴτε καὶ ἄθεσμον· καὶ ὅτι οἱ ἀπὸ μικρᾶς πόλεως ἀρχιερεῖς μεταβαίνοντες εἰς μεγάλας κατὰ τὰς ἰδίας ἐμπαθοῦς ἐπιθυμίας οὐδὲ εἰς τὸν θάνατον προτρέπονται κοινωνεῖν: — (Π. 222^a—226^b)

λγ'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐγκλειστὸν ἀπόδειξις ἐκ τῶν θείων κανόνων εἰς ἐκάστην ἀρμόζουσαν πρᾶξιν: — (Π. 226^b—230^a)

λδ'. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αἰτησάμενον περὶ διαγωγῆς κοσμικῶν καὶ ὅτι ὅσοι μὴ τὸ κατὰ φύσιν ἀσχοῦντες εἰς τὸ κτηνώδες ἐκτρέπονται· καὶ περὶ διαφορᾶς τῶν τοιούτων ἐμπαθῶν καὶ ἀπαθῶν· καὶ περὶ τῶν ἀπὸ πορνείας συναπτομένων νομίμων γάμων:—(Π. 230^b—232^b)

λε'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν πνευματικῶν ἡμῶν ἀδελφῶν τῶν ἐπιλεγομένων Γζάτων τὸ ἴσον τοῦ πατριαρχικοῦ πιττακίου τοῦ ἀποσταλέντος πρὸς τὸν κύριον Εὐθύμιον πατριάρχην Ἱεροσολύμων. (Π. 232^b—233^a)

Τὸ ἴσον τοῦ πιττακίου τοῦ ἀποσταλέντος ἐκ τὸν ἅγιον Θαυματουργὸν Συμεῶν πρὸς τὸν κύριον Εὐθύμιον πατριάρχην Ἱεροσολύμων μετὰ τοῦ πατριαρχικοῦ πιττακίου. (JL. 233^{a-b})

λς'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἀββᾶν Γεράσιμον περὶ τῶν αὐτῶν καὶ τὸ ἴσον τοῦ πιττακίου τὸ ἀπολυθὲν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα πρὸς τὸν ἀββᾶν Γεράσιμον, ὅπως ἀναγνωσθῆ ἐπιμέσεως μετὰ τῶν δύο πιττακίων τοῦ τε πατριάρχου καὶ τοῦ ἁγίου Συμεῶν τοῦ Θαυματουργοῦ τῆς μονῆς: — (JL. 233^b—238^a)

λζ'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τοὺς πνευματικούς καὶ ἀγαπητοὺς κατέρας καὶ ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς Ἰβήρους πρὸς τὸ πνευματικόν μου τέκνον τὸν μοναχὸν Γεράσιμον: — (JL. 238^a—240^a)

λη'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν πρεσβύτερον τοῦ ἁγίου Συμεῶν τοῦ Θαυματουργοῦ· ὅτι καὶ δίχα προτροπῆς ἢ μοναχικῆς πολιτείας ἐξουσιάζει διδάσκειν, καθὼς καὶ πρῶτην οἱ πατέρες ἡμῶν ἐποίουν· μόνον τὴν χάριν τοῦ πνεύματος εἶχαν συνεργῶσαν πράξει καὶ λόγῳ. καὶ περὶ τὸ γένος τῶν Φραγγῶν καὶ τῶν αὐτῶν πτωμάτων καταλέπτως ἔμπροσθεν ἔχει εὐρεῖν καὶ ὅτι ἢ ἐπιστολαῖς τοῦ κυροῦ Πέτρου ἔμπαθεῖς ὄντες ἔμπαθῶς ἐξεδόθησαν· καὶ οὐ χρῆ ταύτας εἰς μαρτυρίαν φέρειν· καὶ περὶ τῆς ἀνακαινίσεως τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου αὐθέντου μας Συμεῶν τοῦ Θαυματουργοῦ: — (JL. 240^b—246^a)

λθ'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ὄνειράτων καὶ ματαίων ἀποκαλύψεων καὶ δαιμονικῶν φαντασιῶν καὶ σημείων καὶ θαυματουργιῶν σατανικῶν καὶ τῶν τοιούτων· καὶ πάλιν ὅμως τὰ ἐν ἀληθείᾳ ἐν τοῖς τοιούτοις ἀπὸ θεοῦ γεγόμενα· καὶ ὅτι τὸ σαλάτον καὶ τὰ λοιπὰ ὅμοια σχήματα, ἅπερ τινὲς ἔπραξαν τῶν πατέρων, ἀρτίως ἐκώλυσαν οἱ πατέρες ὡς οἰκονομικὰ καὶ οὐ περιεκτικὰ, ἵνα μὴ γίνονται. καὶ περὶ ἐτέρων ὑποθέσεων ἀναγκαίων: — (JL. 246^a—256^a)

μ'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἡγούμενον τῆς ἁγίας μονῆς τοῦ ἁγίου Θαυματουργοῦ Συμεῶν τὸν κύριον Πέτρον: — (JL. 256^a—257^b)

Τοῦ αὐτοῦ ὑπόθεσις τοῦ προτρεπτικοῦ: — (JL. 257^b—258^b)

μα'. Εἰς τὸν αὐτὸν τὸ προτρεπτικὸν τοῦ πατριαρχείου Ἀντιοχείας: — (JL. 258^b—259^b)

Τὸ ἴσον τοῦ ἀντιγράμματος τὸ ἀπολυθὲν εἰς τὸ πατριαρχ-

χεῖον Ἀντιοχείας πρὸς τοὺς μητροπολίτας καὶ λοιποὺς προκρίτους τῆς ἐκκλησίας ἐμφαίνον πῶς ἐδεξάμην τὸ προτρεπτικόν: — (JL. 259^b—260^a)

μβ'. Ἡ σύνοδος τῆς ἐνώσεως τῆς γινομένης ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Ρωμανοῦ τοῦ μὲν βασιλεύοντος τοῦ δὲ τὸ τηλικαῦτα τῷ τοῦ βασιλεωπάτορος ἀξιώματι διαπρέποντος: — (JL. 260^a—261^b)

Τάξις σὺν θεῷ τῆς στολῆς τοῦ μαντίου: — (JL. 262^b—263^a)

JL. 263^b пустоѣ.

2) Заѣѣмъ (JL. 264^{a-b}) сѣѣдуетъ предисловіе къ другоѣ книгѣ, сочиненной въ 1088 году:

Αὕτη ἢ βιβλὸς περιέχει περὶ τε τῶν ἱερῶν μοναστηρίων καὶ πάσης τῆς μοναχικῆς πολιτείας· ὁμοίως καὶ ταῖς ἐτέραις ἐκκλησιαίς πάσαις, εἴτε καθολικῆ εἴτε εὐκτήριος, καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ κληρικούς· καὶ ὅτι οὗτοι πάντες οἱ μὴ ὑποκείμενοι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ κατὰ τὸν τόπον ἐπισκόπου, εἰ μὲν μοναχοί, τῆς κοινωνίας χωρίζονται· οἱ δὲ ἕτεροι τῶν ἐκκλησιῶν κληρικοί τοῖς τῶν κανόνων ἐπιτιμίοις ὑπόκεινται. ἔτι περιέχει περὶ τῶν τῆς ἔξω γραφῆς βιβλίων καὶ μαθημάτων τὸ ποίῳ σκοπῷ καὶ πότε ἄγει καιρὸς τούτων διέρχεσθαι, πότε δὲ ἀποφεύγειν· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ τῶν αἰρετικῶν βιβλία καὶ αὐτοὺς τοὺς αἰρετικούς. αὐτὸς δὲ πάλιν ἔχει καὶ περὶ τῆ τοῦ πάσχα παραλύσει τὸ ποῖαν ὥραν χρῆ ἀπονησιζεσθαι τοὺς χριστιανούς τῷ μεγάλῳ σαββάτῳ ὀψέ· καὶ οἱ μὴ οὕτως ποιῶντες εἰς τὴν ἀμώμητον τῶν χριστιανῶν σφάλονται· πιστιν τοὺς θεῖους εὐαγγελιστὰς ἀντιβαίνοντες. συνάπτει δὲ καὶ περὶ τῆς μεγάλης ε' καὶ περὶ τῶν ἑορτῶν τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς. ἔτι δὲ ἔχει πάλιν περὶ διαφορῶν οἰκονομίας εὐλόγους τε καὶ ἀλόγους ἐκ τῶν θείων γραφῶν· ὅτι ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ οἰκονομῶν τιποτοῦν, εἴτε διακρίνων ἢ ὀρίζων ἄνευ θείας τινὸς ἐνεργείας καὶ ἄνευ τῶν θείων γραφῶν πολλὰ σφάλεται καὶ λίαν ἔστιν ἐπικίνδυνον. αὐτὸς δὲ περιέχει τρόπους τινὰς διαφορῶν τῶν σφζομένων, εἴτε ἐκόντες εἴτε ἄκοντες. παραγγελίαν δὲ ποιεῖται ἐκ τῶν θείων γραφῶν φεύγειν ὡς ἢ δύναμις τὴν ἀνελπισταίαν καὶ ἀπόγνωσιν, προσφεύγειν δὲ τῇ ἐλπίδι καὶ τῇ μετανοίᾳ. παραγγέλλει δὲ ἀκριβάζεσθαι καὶ φεύγειν διδασκάλους τοὺς ἀφ' ἑαυτῶν διδά-

σκοντας και οὐκ ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν. ὁμοίως αἰτιᾶται μαθητὰς τοὺς κατὰ τὰ θελήματα αὐτῶν δικασκάλους ἐπιζητοῦντας καὶ μὴ τὰς τῶν θείων γραφῶν φρονοῦντας καὶ ἀποδεικνύων [ἐκ τῶν θείων] γραφῶν ὅτι ἐν ἰδίῳ καιρῷ τῆς ἐκδικήσεως τοῦ θεοῦ ἅμα συναπόλιντο καὶ οἱ τοιοῦτοι διδάσκαλοι καὶ οἱ ὑπ' αὐτῶν διδασκόμενοι. πάντιν ὑποδεικνύει τὰς αἱρέσεις ἃς περιπίπτουσιν οἱ ἔχοντες μὲν ὀρθὴν πίστιν, ἐξ ἀγνοίας δὲ ἢ καταφρονήσεως σφάλοντες εἰς τὰς πράξεις προφάσει ἐν οἰκείῳ θελήματι καὶ τοῖς αἱρετικοῖς τοῖς εἰς τὴν πίστιν προσκρούουσιν συναριθμοῦνται. μᾶλλον δὲ οἱ μοναχοὶ τὸ πλεόν εἰς ταῦτα παραπίπτουσιν προφάσει ἀσκήσεως· διὰ μέσων δὲ τούτων ἀπάντων ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἕως τέλους διαφόρους ἔχει ὑποθέσεων ὠφελείας καὶ οὕτως τελειοῦται. ἐξεδόθη δὲ πρῶτον μὲν διὰ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ ἡμῶν συνεργούσης ταῖς πρεσβείαις τῆς ἀχράντου αὐτοῦ μητρὸς καὶ πάντων τῶν ἁγίων. καὶ οὕτως δὲ ἐφιλοπονήθη ἐκ τῶν θείων γραφῶν καὶ διαφόρων βιβλίων παρὰ μοναχοῦ τινὸς ἐν τοῖς κατὰ τὸ Μαῦρον ὄρος μοναστηρίοις οἰκοῦντος, εἰς ὠφέλειαν ἑαυτοῦ καὶ ἐτέρων καὶ εἰς ὑπόμνησιν. ἔτους ρψϛς'.

и на лл. 265^a—335^b самое произведение монаха Никона Черногорца, до сих пор даже в каталогах рукописей ни разу не отмеченное и, повидимому, здѣсь существующее *ὡς единственною списку*. Къ сожалѣнію, начала его не хватаетъ: л. 265^a начинается съ

οὐ παρέλαβον χάριν γοῦν αὐτῷ τῆς δουλείας ὀφειλομέν ἅπαντες ὁμολογεῖν . . .

Текстъ на л. 335^b заканчивается фигурно; послѣдняя строка заклеена.]

№ 437.

Въ кельяхъ архіепіскопа.

Πέτρος Δαρμασκηνοῦ: рукопись на бумагѣ in 4°.

№ 438 (1141).

Рукопись на бумагѣ, in 4°. [210×140; XVI вѣка Г'] [in 8°, XVI вѣка, лл. 331, по 22 строки. Содержитъ:

1) статью, которой начало: Τοῦτο τὸ βιβλίον συνέστηκε κατὰ τῆς τῶν Λατίνων καινοτομίας,

2) вводную статью, начин.: Ἦγούμεθα δεῖν πρὸς Λατίνους ποιούμενους τὸν λόγον. . . Α]

3) Νείλου Θεσσαλονικέως κατὰ Λατίνων [περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, безъ раздѣленія на отдѣльныя части, и только въ концѣ случайно встрѣчается обозначеніе главы μδ';

начин.: Πρῶτον μὲν ἀρχαῖά τίς ἐστι δόξα τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας. . .

послѣдняя глава труда озаглавлена:

Ἐκθεσις τῆς πίστεως τῶν ἁγίων τη' πατέρων.

и она обрывается на словахъ: φόβος δὲ περὶ τοῦ ἀναθέματος οὐ μικρός· κοινωνεῖ δὲ τῆς Α].

№ 439 (940).

Βιβλίον τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεκαρά, на бумагѣ in 8° [215×147; 135×83; по 20 строкѣ]. Писана Марию Крусаронулою въ 1531 году [какъ видно изъ записи на предпослѣднемъ листѣ recto:

Ἵσπερ ἔνοι χαίροντες ἰδεῖν πατρίδα καὶ οἱ θαλαττεύοντες ἰδεῖν λειμένα· οὕτως καὶ οἱ γράφοντες ἰδεῖν βιβλίου τέλος: — ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον κατὰ μῆνα Σεπτεμβρίου κ'. εἰς ἀφλα'. γραφὴν χειρὶ Μαρίας τῆς Κρουσαροπούλας· δόξα σοι ὁ θεός·].

На л. 1^a есть изображение въ красной рамкѣ съ надписью: ὁ ὕσιος πατήρ ἡμῶν Γεννάδιος ὁ Θεκαράς, а л. 1^b занятъ какой-то рамкой (?); лл. 2^a—7^b пустыя; текстъ начинается съ

л. 8^a и слѣд.: (заст.) Δίκαιον ἐστὶν ὄργανον καλεῖσθαι τοῦτο τὸ βιβλίον ἐπεὶ καὶ ὁ ποιήσας τοῦτο Θεκαράς προεώρακεν. . .

На л. 7^b есть помѣтка XVI вѣка рукою александрийскаго патріарха Іоакима (1486—1565):

+ τῷ παρῷ βιβλίῳ, ὁ ἐπινομαζόμενος Θεκαράς ὑπάρχει Αθανασίου Κανδιλᾶπτη τοῦ νῦν κανδιλᾶπτη τοῦ ἁγίου

ορους Σινᾶ. καὶ ἵνα εἰς τὴν ἐξουσίαν του ὡς θέλη ποιήσῃ αὐτῶν καὶ μὴ εὖρι κατὰ τήνος ἐμπῶδιω ἢ ἐνόγησῃν ἢ ἀμφιβολίαν τὸ ὁποῖω ἀγώρασε ἀπὲ τὸν οἰκονόμω κυρῶ Γεράσιμον Κρήτης ἢ πολήσοι. ἢ χαρισσοι, ἔχει ἐξουσία ὡς ἴδεν αὐτὸς, εἰς αὐτὸ. καὶ ὁ γράφας μάρτυρας περὶ τούτου. καὶ ὅπως ἴθελε κλέψῃ, ἢ στερίσοι ἐξ αὐτοῦ νὰ ἴνε ἀσυγχώρητος ἐν τὸ νῦν καὶ ἐν τῶ μέλῳτι ἀμήν: — + Ἰωακείμ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας []: —]

№ 440 (945).

Βιβλίον τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θηκαρά: на бумагѣ in 8° [205×150; 141×190; по 24 строки]. Эта книга писана въ январѣ м-цѣ 1533 года въ Кноссеѣ Критскомѣ. Смотри у меня извлеченныя изъ нея изображенія, Геннадія Θιγκαρυ и другихъ [четыре листа въ собраніи еп. Порфирія Имп. Публ. Библ. 466.] [Лл. 257 А] [всего 32 тетради: 3 послѣднихъ листа отъ тетради α', затѣмъ тетради β'—ζ' и второй нумераціи тетради α'—κε'.

Недостающіе лл. тетради α' дополнила рука XVI—XVII вѣка, начавшая словами: [Ἀ]ρχόμενος ἀγαπητῆ προσευχῆς... , тогда какъ первоначальная рука начин.: τὸ ἄκτιστον τὸ ἀναρχον τὸ ὁμοούσιον τὸ ἀίδιον...

Въ тетради ζ' первого счета запись:

+ Θεοῦ τὸ δῶρον Θωμᾶ Πατρολόγου πόνος τάχα καὶ θύτου:.

и на оборотѣ послѣдн. листа вторая запись:

+ αὐτῇ ἢ ἱερὰ βιβλος τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Θηκαρά ἐγράφη μὲν ἐν Κνωσσῶ τῆς Κρήτης πόνῳ καὶ σπουδῇ Θωμᾶ εὐτελοῦ ἱερέως Πατρολόγου· ἀναλλάμασι δὲ κυροῦ Γερμανοῦ μοναχοῦ· πέρας δὲ ζῶν θεῶν εἴληφεν χιλιοστῶ πεντακοσιοστῶ τριακοστῶ τρίτῳ Ἰαννουαρίῳ ιδ'.

Подъ первой записью помѣтка:

+ τὸ παρὸ βηβλήον ἐπίρα ἐγὼν Νεφός εἰερόμοναχός ἀπὸ τὸ πατριαρχη κυρ Ἰωακίμ. . . . ζοθ' ἰβληῖ εἰς τὰς ιβ'.

№ 441 (1667).

Эта же книга его, на бумагѣ [XVII вѣка] in 8° [214×150; 140×80; тетрадей 59: α'—ι', α'—κς', α'—ιζ', и 6 безъ нумераціи. Заглавіе:

Βιβλίον τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θηκαρά.]

№ 442.

Μαργουλίου θεολογικόν: рукопись на бумагѣ in 16°. Въ концѣ приписано:

αχπβ' Ἰαννουαρίου ιζ' εὐρίκεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος κυρ Ἀναγίας διὰ τὴν Μοσχολίαν. Ἦ συνοδία του Ἀθανάσιος, Σωφρόνιος ἀρχιμανδρίτης.

№ 443 (1146).

Рукопись на бумагѣ in 4° [написана въ 1695 г. Г'] [Лл. 55, по 23 строки, XVII вѣка А]. Содержитъ:

1) Σεβαστοῦ Τραπεζουντίου περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς θείας εὐχαριστίας:

[Ἵπὲρ μενοῦν πρὸ σκοποῦ γράφεις ἡμῖν. . .

2) нѣсколько писемъ А] [письмо Фриниха къ Корліану Г.]

№ 444.

Рукопись in 4°, половина на бумагѣ, половина на пергаминахъ: на бумагѣ объ Антихристѣ, а на пергаминахъ Λαουσαϊκόν.

№ 445 (1407).

Опроверженіе ереси новаго еретика Тимotheя, составленное Синайскимъ іеромонахомъ Каллистратомъ въ 1829 году. Рукопись на бумагѣ въ листъ [297×212. Заглавіе:

Στήλη ὀρθῶν δογμάτων τε καὶ φρονημάτων τῆς ὀρθοδόξου καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας καὶ ἀξίην ριζόθεν ἀναπτάσσα τὴν λεγομένην παλαιονομίαν τοῦ νεοφανοῦς αἰρεσιάρχου Τιμοθέου τοῦ ἐπικαλουμένου Κληροφίλου καὶ τῶν ὁπαδῶν

αὐτοῦ: — Συγγραφεῖσα ἐν Σιναίῳ τῷ ὄρει παρὰ Καλλιστράτου τοῦ ἱερομονάχου τοῦ καταγομένου ἐκ τῆς νήσου Δήμνου ἐν ἔτει ραοκθ' κατὰ μῆνα μάρτιον.]

№ 446.

Μέλισσα, на бумагѣ in 4°.

№ 447 (1765).

Побужденія къ покаянію. Рукопись [съ надписью на корешкѣ:] Συναγωγή κατὰ στίχων, на бумагѣ in 8° [XVIII вѣка] на новогреческомъ языкѣ. [Содержитъ:

Ἱστορίας πανθαύμασταίς καὶ κατανοητικαῖς ἐκ τῆς θείας γραφῆς:—]

№ 448.

Избранныя слова св. Отцовъ, начиная съ Шестоднева св. Василя Великаго; на бумагѣ in 4°, рукопись новая, пожертвована Синайскому м-рю въ 7069=1561 году при игуменѣ его Никодимѣ (Синайскій игуменъ Никодимъ не епископ!).

№ 449.

Такія же слова, начиная съ того же Шестоднева.

№ 450.

Λόγοι Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου; рукопись на бумагѣ in 4°.

№ 451.

Τοῦ αὐτοῦ 33 λόγοι, на бумагѣ in 4°.

№ 452.

Ὀμιλίαι εἰς τὰς κυριακάς Θεοφάνους ἀρχιεπισκόπου Ταυρομενίας Σικελίας, Κεραμέως; на бумагѣ in 4°. Даръ Синайскому монастырю іеромонаха Никифора.

№№ 453 (1182).

[Рукопись, писанная въ 1610 году Михаиломъ АГ] на бумагѣ [л. 270 А] in 4° [205×150 Г] [но 20 строкъ.

Содержитъ: А]

Λόγοι Γερμανοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως [εἰς τὴν ἁγίαν τεσσαρακοστὴν ἀπὸ τῆς κυριακῆς τοῦ τελώνου καὶ φαρисαίου, ἀναγινωσκόμενοι εἰς τὴν δευτέραν, τετάρτην καὶ παρασκευὴν ἐκάστης ἑβδομάδος τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς πλὴν τῆς μεγάλης ἑβδομάδος, ἧς εἰς ἕλας τὰς ἡμέρας ἔχει λόγους μέχρι τῆς μεγάλης παρασκευῆς.

Слово первое начин.: Ἦ εἰς τὸν τελώνην καὶ φαρисαῖον παραβολὴ καὶ ὑπόθεσις. . .

Последнее слово начин.: Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς. . . А]

№ 454 (1156).

Κυριακοδρόμιον Φιλοθέου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, на бумагѣ въ листъ, 1603 года [270×185 Г] [въ два столбца, по 24 строкъ, л. 436. Содержитъ 94 слова, начиная съ недѣли всѣхъ святыхъ и кончая 29 августа; первое начинается:

Εἰς μαρτύριον προτρέπει. . .

последнее (на Усѣкновение главы Иоанна Крестителя) начинается:

Δεινὸν ἐστὶν ὄντως, ἀγαπητοί, τὸ τῆς πορνείας ἀμάρτημα. . . А].

Въ началѣ приписано:

Ἀφιερόνω ἐγὼ Ἰγνάτιος ἱερομόναχος ἐκ νήσου Κρήτης.

Въ концѣ:

Ἐτελεύθη ἐν μυνὶ ὀκτωμβρίῳ κ', αχγ', διὰ ἔξοδον καὶ κόπον κάμου Ἰγνατίου.

№ 455 (1163).

Τοῦ αὐτοῦ Κυριακοδρόμιον, на бумагѣ [XVI вѣка, л. 182 А] [XVII вѣка, л. α'—ρσ' Г] [Содержитъ:

1) τῆ же 54 слова, что и № 1162, начиная съ недѣли мытаря и фарисея

Εἰς τὸν τελώνην καὶ τὸν φαρισαῖον παραβολὴ καὶ ὑπόθεσις, ἤγουν διήγησις, καὶ τίνος πράγματος ὁμοίωσις ἐπενοήθη...

кончая недѣлей послѣдней предъ Рожд. Христ.

Οἱ μὲν παλαιοὶ ἐκεῖνοι καὶ πρὸ τοῦ νόμου θεῖοι ἄνδρες...

2) указатель зачатъ апостольскихъ и евангельскихъ чтеній на всѣ недѣли;

3) мученіе свв. 40 мучениковъ;

4) мученіе св. великомуч. Георгія;

5) похвала священномуч. Василію, еписк. Амасійскому;

Οἱ τὸ ἐπίγειον κράτος λαχόντες...

6) насхальные таблицы. А]

№ 456 (1154).

Τοῦ αὐτοῦ λόγοι, на бумагѣ, въ листъ [290×205 Γ] [л. 165 въ два столбца по 30 строкъ А] [XVII вѣка. АГ] [Содержитъ

1) Слова патр. Филофея на воскресные и праздничные дни, начиная съ недѣли всѣхъ святыхъ:

Εἰς μαρτύριον προτρέπει τοὺς μαθητὰς ὁ Χριστὸς...

кончая 5-мъ воскресеньемъ Вел. поста:

Ἀγαθὰ μὲν πάντα τὰ θεῖα λόγια...

2) Слово св. Григорія Богослова на Рождество Христово А].

№ 457 (1646).

Въ библиотекѣ Синаеджуванійскаго подворья въ Каирѣ.

Рукопись на бумагѣ [л. 381] въ листъ широкой, [296×223; 210×140; по 26 строкъ] начала XV вѣка, на 380 полулистахъ.

[На лл. 2^a—3^a Πίναξ τοῦ βιβλίου: — † τοῦ ἀγιωτάτου καὶ σοφωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ

οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κοροῦ Φιλοθέου πρὸς τὰ συγγραφέντα τῷ φιλοσόφῳ Γρηγορᾷ κατὰ τε τοῦ ἱεροῦ τῆς ἐκκλησίας τόμου καὶ θείας ἐνεργείας καὶ θεοποιοῦ χάριτος καὶ δὴ καὶ τῆς ὁραθείσης ἐν Θαβωρίῳ ὑπερφυῶς θεοφανείας τε καὶ θεότητος.

Съ л. 4^a до 381^a содержатся:]

1) Λόγος α'. Φιλοθέου τοῦ ἀγιωτάτου καὶ σοφωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὰ συγγραφέντα τῷ φιλοσόφῳ Γρηγορᾷ κατὰ τε τοῦ ἱεροῦ τῆς ἐκκλησίας τόμου καὶ θείας ἐνεργείας καὶ θεοποιοῦ χάριτος, καὶ δὴ καὶ τῆς ὁραθείσης ἐν Θαβωρίῳ ὑπερφυῶς θεοφανείας τε καὶ θεότητος ἀντιρρητικοὶ λόγοι ιε'.

2) Λόγος β'. — Περὶ διαφορᾶς οὐσίας θείας καὶ ἐνεργείας.

3) Λόγος γ'. — Περὶ διαφορᾶς οὐσίας θείας καὶ ἐνεργείας, καὶ περὶ θείας δυνάμεως, ἣν ὁ θεὸς φυσικῶς ἔχει κατὰ τοὺς ἱεροὺς θεοῦ λόγους.

4) Λόγος δ'. — Περὶ τοῦ αὐτοῦ.

5) Λόγος ε'. — Περὶ ἠνωμένης καὶ διακεκριμένης θεολογίας.

6) Λόγος ς'. — Περὶ μετοχῆς θείας καὶ ἐνεργείας καὶ χάριτος.

7) Λόγος ζ'. — Περὶ τῆς τοῦ θεοῦ φυσικῆς καὶ οὐσιώδους θείας ἐνεργείας, ὅτι ἄκτιστος.

8) Λόγος η'. — Περὶ θείας ἐνεργείας ὅτι ἄκτιστος καὶ ὅτι οὐ σύνθετος διὰ ταυτὸν τὸ θεῖον, ἀλλ' ἀπλοῦν κατὰ φύσιν.

9) Λόγος θ'. — Περὶ θεότητος καὶ θεοῦ καὶ θείας αὐθις ἐνεργείας, ὅτι ἄκτιστος.

10) Λόγος ι'. — Ὅτι ἄσχετος καὶ ἀμίμητος ἡ θεῖα χάρις καὶ θεώσις τῇ ἀνθρωπιᾷ φύσει, εἰ καὶ πνεύματι ἀγίῳ ἐν σχέσει καὶ μιμήσει γίνεται ἡ αὐτή, καὶ πῶς καὶ κατὰ τίνας τοὺς λόγους ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ ἐνέργεια λέγονται τοῦ πατρὸς παρὰ τῶν θεολόγων, καὶ αὐθις οὐκ ἐνεργεῖται αὐτοί.

11) Λόγος ια'. — Περὶ τῆς Χριστοῦ θείας μεταμορφώσεως καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν φυσικοῦ τῆς θεότητος φωτός. περὶ τε θεώσεως ὑπερφυῶς αὐθις καὶ μετοχῆς τῆς θεοποιοῦ καὶ φυσικῆς τοῦ πνεύματος χάριτος.

12) Τοῦ αὐτοῦ ἀγιωτάτου καὶ σοφοῦ πατριάρχου πρὸς τὸν

φιλόσοφον Γρηγοριᾶν ἀντιρρητικὸς λόγος ιβ'. — Ὑπὲρ τῶν ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει τῷ Ἄθῳ μοναστῶν... Все это слово смотри в моемъ собраніи Аѳонскихъ актовъ. [Теперь взятые отсюда 25 листовъ, содержащія указанное слово, находятся въ собраніи еп. Порфирія Имн. Публ. Библи. 244.]

13) Λόγος ιγ'. — Τῷ εὐγενεστάτῳ μεγάλῳ δομestικῷ τῷ Παλασιολόγῳ περὶ τοῦ ἐν τοῖς πρὸς Εὐνόμιον ἀντιρρητικῶς τοῦ μεγάλου Βασιλείου ῥητοῦ, τοῦ λέγοντος: «ὁ γὰρ τετοιῶς βῶλον ἔρῳσεν κατὰ τὸν Ἰωβ λόγον, οὐχ' ὁμοίως τὰς τε βῶλους καὶ τὸν οἶον ὑπεστήσατο», καὶ περὶ θεότητος.

14) Λόγος ιδ'. — Πρὸς τὸν αὐτὸν περὶ τῆς ἐν Θαβωρίῳ θείας τοῦ Χριστοῦ μεταμορφώσεως, ὅτι οὔτε οὐσία θεοῦ τὸ κατ' αὐτὸν φῶς, οὔτε κτίσμα. καὶ ὅτι εἶδον αὐτὸ οἱ ἀπόστολοι, καὶ πῶς εἶδον καὶ ὅτι οὐ σιωπᾶσθαι τοὺς περὶ τοῦτου λόγους κατὰ τινὰς χρεῖ, ἀλλὰ καὶ κηρύττεσθαι, καὶ πρὸς τὴν μετοχὴν μάλιστα σπεύδειν πάντας τοῦ θείου φωτός ἐκείνου.

15) Λόγος ιε'. — Πρὸς τὸν αὐτὸν περὶ τῶν αὐτῶν.

[Кое-гдѣ въ текстѣ словъ есть латинскія позднѣйшія по-мѣтки].

№ 458 (1732).

Въ той же библиотекѣ.

[Рукопись 1602 года, in 8°, лл. ππβ' + λα'.

Содержитъ:

1) лл. α'—πβ'] Ὁμιλία ποιηθεῖσα παρὰ τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν κυρίου Φιλοθέου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ σεφωτάτου καὶ θεολογικωτάτου ἀνδρός:—

Въ этой рукописи 1602 года помѣщены изъ французскаго и Златоустаго, и Кирилла Иерусал. и св. Григорія, епископа Антиохійскаго.

2) Записъ:

Ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς Μακαρίου ἱερομονάχου τοῦ Σιναΐτου. ἐγράφη δὲ εἰς τὸ Καχέτι εἰς τὴν Ἰβηρίαν, βασιλεύοντος τοῦ εὐσεβεστάτου αὐθεντοῦ Ἀλεξάνδρου διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου τοῦ σεφωτάτου ἐν ἱερομονάχῳ καὶ

πνευματικοῦ Ἰωακείμ τοῦ Σιναΐτου:— ζρι'. Μακάριος ἱερομόναχος ὁ Σιναΐτης.

[Приписка другою рукою XVII вѣка:

Τὸ παρὸν κυριακοδρόμιον ὑπάρχει κάμου εὐτελοῦς ἱερομονάχου τοῦνομα Σωφρόνιος· καὶ μηδεὶς ἀποξενώσῃ αὐτὸ ἀπ' ἐμοῦ:—

4) лл. α'—λα'. Ἐρμηνεία τῶν λε' κανόνων τοῦ εὐαγγελιστᾶριου ἅτινα εὐρήσεις τί περιέχουσι καὶ πῶς χρῆ μετέρχεσθαι καὶ διὰ τί εἰσι λε' καὶ οὐχὶ πλείω ἢ ἦττονα:—

съ присоединеніемъ таблицъ Пасхальныхъ съ 22 марта, обрывающихся на 20 апрѣля.]

№ 459.

Κυριακοδρόμιον τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Βεβῆχ' словъ тутъ 41.

№ 460 (1168).

Κυριακοδρόμιον Μαξίμου Πελοποννησίου, на бумагѣ [л. 642, по 30 строкъ А] въ листъ, 1634 [вѣрнѣе, 1633] года [310×210 Γ].

1) Въ началѣ помѣщено [датированное 7 марта 1614 года А] предисловіе ко вебѣмъ христیانамъ и священникамъ

[Ἐπρεπε καθὼς λέγει ὁ μέγας Χρυσόστομος . .

а затѣмъ самыя 84 слова, изъ которыхъ первое (въ первую недѣлю послѣ Крещенія) начини:

«Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν . .

Πολλὰ ἤθελεν εἶσαι ἕνας ἀνθρώπος . . .

предисловіе (περὶ μαντευμάτων) начини:

Ἐπειδὴ ὁ λόγος εἶναι περὶ μαντευμάτων καὶ ἄλλων τινῶν ὁμοίων τοῖς μαντεύμασι, καλὸν μου φαίνεται . . .

послѣднее начини:

Πολλοὶ ἀνθρώποι μὴ γνωρίζοντες τὸ καλὸν ποῖον εἶναι . . . Α]

а въ концѣ

2) нѣсколько словъ Златоустаго [именно три А] и

3) св. Василія Великаго [тоже три А].

4) Запись:

Τὸ παρὸν βιβλίον ἐγράφη διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἐλαχίστου ἱερέως Γρίνου καὶ οἰκονόμου τῆς ἁγιωτάτης ἀρχιεπισκοπῆς Παρωιαννῆς, διὰ συνδρομῆς κόπου τε καὶ ἐξόδου τοῦ ὁσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις Κουζηλήμη τοῦ Σιναΐτου ἐν ἔτει ᾿Ϟρμβ' μηνὶ Σεπτεμβρίῳ κγ'.

№ 461 (1169).

Τοῦ αὐτοῦ Κυριακοδρόμιον, на бумагѣ, in 4° [210×160, XVIII вѣка Г'] [XVII вѣка; лл. 392, по 20 строкѣ; нисець — Христоφόρος. Р-сь содержитъ 47 словъ, изъ которыхъ первое (въ недѣлю Лукы или мытаря и фарисея)

начин.: Μετὰ τὸ κεῖμενον τῆς ἁγίας Γραφῆς, καθὼς εἶναι καλὸς κунηγός, ὅπου ἤξεύρει νὰ κунηγῆσῃ. . .

а послѣднее (на Успеніе Божіей Матери)

начин.: "Ὅσπερ παράδεισος ἄλλος, ἀγαπητοί, πολυανθὲς καὶ εὐωδὲς. . . Α].

№ 462 (1157).

Κυριακοδρόμιον, на бумагѣ въ листѣ [290×210 Г'] [лл. 232, въ два столбца, по 31 строкѣ Α], 1646 года 6 іюля [писецъ Матθαι.

Содержитъ 92 слова патриарха Константинопольскаго Филофея; на послѣднемъ мѣстѣ стоитъ слово на Благовѣщеніе, начин.:

Τῇ προτέρᾳ κυριακῇ. . . Α].

№ 463.

Κυριακοδρόμιον, на бумагѣ въ листѣ.

№ 464.

Κυριακοδρόμιον, на бумагѣ in 4°. Въ концѣ приписано: Questa sancta vivlos di s-ta Caterina di monte Sina.

№ 465—466.

Еще есть два Κυριακοδρόμια, на бумагѣ in 4°.

№ 467.

Κυριακοδρόμιον, на бумагѣ, содержитъ избранныя слова изъ св. Отцовъ. Начала и конца нѣтъ.

№ 468.

Λόγοι εἰς διαφόρους ἑορτάς, на бумагѣ въ листѣ.

№ 469.

Λόγοι, βίαι καὶ διηγῆσεις πατέρων, на бумагѣ in 4°.

№ 470.

Λόγοι διάφοροι, на бумагѣ in 4°.

№ 471.

Λόγοι διάφοροι καὶ συλλογαί, на бумагѣ in 4°.

№ 472.

Λόγοι καὶ διαταγαὶ ἁγίων, на бумагѣ въ листѣ.

№ 473.

Въ кельяхъ архіепископа Синайскаго.

Λόγοι πανηγυρικοὶ διάφοροι, на бумагѣ.

№ 474.

Тамъ же.

Γερασίου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας λόγοι κη' (98) на бумагѣ.

№ 475 (1671).

Въ Синаеджуваниѣской библиотекѣ.

Руконись на бумагѣ in 8° [213×133; 158×90; лл. τμγ'; XVI вѣка. Содержитъ]

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης:— (τ. ε. τοῦ Παλαμᾶ).

1) Λόγος ἀποδεικτικὸς πρῶτος, ὅτι οὐχὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ, ἀλλ' ἐκ μόνου τοῦ πατρὸς πορεύεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον.

Πάλιν ὁ δεινὸς καὶ ἀρχέκακος ὄφις τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν καθ' ἡμῶν διαίρων. . .

2) Λόγος δευτέρος, περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος.

Ὦν μὲν οὖν ἔδει καὶ αὐτῷ τῷ τῶν εὐσεβούντων καταλόγῳ πρὸς διασάφησίν τε καὶ βεβαίωσιν τοῦ ὀρθοῦ φρονήματος. . .

3) Ἐπιγραφαὶ Λατίνων καὶ ἀντεπιγραφαὶ τοῦ αὐτοῦ Γρηγορίου δεικνύσαι δυσσεβῶς ἐχούσας τὰς παρὰ τῶν λατινοφρόνων τοιαύτας ἐπιγραφὰς καὶ ἀντιθέτους οὐσας ταῖς συνειλεγμέναις τῶν ἁγίων ἐνταῦθα ῥήσεσιν.

Ὅταν ἐπὶ τῆς θεολογίας ἰσοδυναμῶσιν ἀλλήλαις ἢ ἐκ καὶ ἢ διὰ. . .

4) Τοῦ αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ἱερῶς ἠσυχαζόντων, τῶν προτέρων ὁ πρῶτος.

Ἀπόκρισις α'. Ἀδελφέ! καλὸν χάριτι βεβαιουῦσθαι τὴν καρδίαν, ἀποστολικῶς εἰπεῖν. . .

Ἀπόκρισις β'. Ἀδελφέ! οὐκ ἀκούεις τοῦ ἀποστόλου λέγοντος, ὅτι τὰ σώματα ἡμῶν ναὸς τοῦ ἐν ἡμῖν ἁγίου πνεύματος. . .

Ἀπόκρισις γ'. Περὶ φωτὸς καὶ φωτισμοῦ θείου καὶ ἱερᾶς εὐδαιμονίας καὶ τῆς ἐν Χριστῷ τελειότητος.

Οὐκ ἄρα μόνον ταῖς ἀρεταῖς αἱ κακίαι παραπεπῆγασιν, ἀλλὰ καὶ ταῖς εὐσεβέσι λόγοις. . .

5) Τοῦ αὐτοῦ περὶ προσευχῆς.

Τῶν μὲν οὖν οὐδὲν μέγα τιμωμένων τὴν ἀπὸ τῆς ἔξω παιδείας ἄνησιν. . .

6) Τοῦ αὐτοῦ περὶ φωτὸς ἱεροῦ.

Ὁ δὴ τῆς νοερᾶς προσευχῆς κατὰ τῶν διὰ βίου ταύτην προσανελόντων τοιοῦτος ὑφηγητῆς καὶ περὶ φωτὸς ἱεροῦ διδάσκειν ἀξιοὶ τοὺς ὀρώντας. . .

7) Ἐλεγχος τῶν συμβαινόντων ἀτόπων ἐκ τῶν δευτέρων τοῦ φιλοσόφου Βαρλαάμ συγγραμμάτων, ἧ περὶ θεώσεως.

Ἄλλ' ἂ μὲν κατὰ Μασσαλιῶν. . .

8) Κατάλογος τῶν ἐχθαινόντων ἀτόπων ἐκ τῶν τοῦ αὐτοῦ προτάσεων.

Λόγος δευτέρος κατὰ τῶν δευτέρων:—

Ἦρετό τις τῶν εἰσαγομένων· εἰ δυνατόν ἀνθρώπω. . .

Κατὰ τῶν δευτέρων ὁ τρίτος λόγος:

Ἄ μὲν οὖν προσκρούει τῇ ἀληθείᾳ. . .

9) Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ κυρίου Χριστοῦ οἰκονομίας.

Ὁ τοῦ θεοῦ προαιώνιος καὶ ἀπερίληπτος καὶ παντοκράτωρ Λόγος. . .

№ 476 (1604).

Τοῦ αὐτοῦ ἡθικοὶ καὶ διδασκαλικοὶ λόγοι. (Отличная рукопись на бумаге [XV вѣка; тетради α'—σα'; 300×183; 228×132; по 28 строкъ, въ два столбца]. Вѣхъ словъ тутъ 63.

[Впереди на лл. 1^а—4^в Пίναξ ἀκριβῆς τῶν ἡθικῶν τε καὶ διδασκαλικῶν λόγων τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Γρηγορίου:—

a затѣмъ съ л. 5^а до конца вѣхъ словъ:]

1) Περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης ἑμιλία ῥηθεῖσα μετὰ τρίτην ἡμέραν τῆς αὐτοῦ πρὸς Θεσσαλονίκην ἐπιδημίας.

Ἀδελφοὶ μὲν ἡμεῖς πάντες, ὡς ἐνὸς δεσπότητος καὶ ποιγυτοῦ. . .

2) Εἰς τὴν κατὰ τὸν τελώνην καὶ τὸν φαρισαῖον παραβολήν.

Ἐυπορὸς ἐστὶν εἰς κακίαν ὁ νοητὸς τῆς κακίας προστατής. . .

3) Εἰς τὴν τοῦ ἀσώτου παραβολήν.

Ἦσταί ποτὲ λιμὸς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀποκλειόμενοι. . .

4) Εἰς τὸ εὐαγγέλιον τῆς δευτέρας τοῦ Χριστοῦ παρουσίας, καὶ περὶ εὐσπλαχνίας καὶ εὐποιίας.

- Τῇ μὲν παρελθούσῃ κυριακῇ μνήμην ἐποιεῖτο ἡ ἐκκλησία...
- 5) Εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου, περὶ σωφροσύνης καὶ τῆς ἀντιθέτου ταύτης κακίας.
Τὴν μὲν προγονικὴν ἐκείνην ἀρὰν...
- 6) Ὁμιλία προτρεπτικὴ πρὸς νηστείαν, ἐν ᾗ καὶ περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως.
Πολὺς ἐστὶν εἰς κακίαν εὐμήχανος...
- 7) Περί νηστείας.
Ἦδὸ μὲν ὀφθαλμοῖς θέαμα...
- 8) Περί πίστεως, ἐν ᾗ καὶ τῆς κατ' εὐσέβειαν ὁμολογίας ἔκθεσις.
Πιστεύομεν εἰς τὸν θεόν, καὶ πιστεύομεν...
- 9) Τῇ β' κυριακῇ τῆς τεσσαρακοστῆς, πρὸς τοὺς ἀκαίρως ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις ἐν ταῖς κατὰ τὴν ἐκκλησίαν ἱεραῖς συνάξεσιν.
Αὐτὰς τὰς δεσποτικὰς φωνὰς...
- 10) Εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρόν.
Ὁ τοῦ Χριστοῦ σταυρὸς προανεκηρύττετο...
- 11) Εἰς τὴν δ' κυριακὴν τῆς τεσσαρακοστῆς, περὶ τῆς ἐπιμελείας τῶν ἔνδον λογισμῶν.
Πολλάκις πρὸς τὴν ὑμετέραν...
- 12) Εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς θεοτόκου.
Ὁ μὲν φαλμφοδὸς προφήτης...
- 13) Περί τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας.
Ὁ τοῦ θεοῦ προαιώνιος καὶ ἀπερίληπτος...
- 14) Ὁμιλία δεικνύσα τὸ τοῦ σαββάτου καὶ τῆς κυριακῆς μυστήριον.
Καὶ νῦν κυριακὴν...
- 15) Τῇ κυριακῇ τῶν μυροφόρων, ἐν ᾗ καὶ ὅτι πρώτη τὸν Κύριον ἡ θεοτόκος εἶδεν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα.
Ἡ τοῦ Κυρίου ἀνάστασις τῆς ἀνθρωπίνης...
- 16) Εἰς τὸ κατὰ τὴν Σαμαρείτιδα εὐαγγέλιον, καὶ ὅτι δεῖ καταφρονεῖν τῶν παρόντων.
Διὰ πασῶν τῶν νῦν...
- 17) Εἰς τὸ ὕψιστον εὐαγγέλιον τὸ κατὰ Ἰωάννην, ἐν ᾗ καὶ

- ὅτι μεγάλων δωρεῶν ἀξιοθήσονται οἱ μέχρι τέλους μετ' εὐλαβείας ἐν ταῖς ἱεραῖς συνάξεσι παραμένοντες.
Ἰωάννης ὁ παρθένος...
- 18) Εἰς τὴν ἀνάληψιν, πῶς ἀναπληροῦται τὸ νομικὸν σάββατον.
Ἐόρταζον Ἰουδαῖοι τὸ φάσκα...
- 19) Εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν, περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν.
Βλέπετε τὴν κοινὴν ἡμῶν ἑορτὴν...
- 20) Εἰς τὸ δέκατον ἑωθινὸν εὐαγγέλιον, περὶ τοῦ καθ' αἶσθησίν τε καὶ νοῦν πρὸς τὸν ἀντικείμενον ἡμῶν πολέμου.
Τὰ ἑωθινὰ τῶν θείων εὐαγγελίων...
- 21) Εἰς τὴν πεντηχοστὴν, ἐν ᾗ καὶ περὶ μετανοίας.
Ἐθεασάμεθα πρὸ μικροῦ τοῖς μεγάλοις...
- 22) Εἰς τὴν τῶν ἁγίων πάντων.
Θαυμαστὸς ὄντως ὁ θεὸς...
- 23) Ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους, περὶ τοῦ πνευματικοῦ θέρους:—
Ὁ τῶν ἀπάντων ποιητὴς καὶ...
- 24) Ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους, περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῶν λογικοῦ θέρους.
Ὁ λόγος, ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος...
- 25) Κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν κορυφαίων ἀποστόλων.
Ἡ τῶν ἁγίων ἐκάστου μνήμη...
- 26) Περί τῆς κατὰ θεὸν λύτης.
Μελισσεῖω κηρίῳ ἔοικε...
- 27) Περί πίστεως καὶ τῶν ἔργων τῆς μετανοίας.
Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς...
- 28) Ἐν λιτῇ τελομένη κατὰ τὴν πρώτην τοῦ αὐγούστου μηνός.
Ὁ θεὸς θάνατον οὐκ ἐποίησε...
- 29) Περί πειρασμῶν.
Ἰάκωβος ὁ ἀδελφοθέος πᾶσαν χαρὰν...
- 30) Περί ἀρετῶν καὶ ἀντιθέτων αὐταῖς παθῶν.
Ὡσπερ ἐπὶ τῆς γεωργουμένης...

- 31) Εἰς τὴν σεπτὴν μεταμόρφωσιν.
Ἐπαινοῦμεν καὶ ἡμεῖς...
- 32) Εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν.
Ἡσαίας ὁ προφήτης περὶ τοῦ εὐαγγελίου...
- 33) Κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ματθαίου κυριακῆν.
Ὁ θεὸς αὐτεξούσιον ζῶν πλάττων τὸν ἄνθρωπον...
- 34) Εἰς τὴν κοίμησιν τῆς θεοτόκου.
Τὴν ἑμὴν ὁμιλίαν σήμερον...
- 35) Εἰς τὸ πρῶτον ἑωθινὸν εὐαγγέλιον.
Ὁ πρὸ τῶν ὄντων ὢν, καὶ τὰ ὄντα...
- 36) Ἐν λιτῇ.
Ἰωάννης ὁ ἡγαπημένος τῷ Χριστῷ θεολόγος...
- 37) Εἰς τὸν Βαπτιστὴν Ἰωάννην.
Εἰ τίμιος ὁ θάνατος...
- 38) Εἰς τὴν παραβολὴν τὴν καλοῦσαν εἰς τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ.
Τῆς σήμερον ἀναγνωσθησομένης...
- 39) Εἰς τὴν γέννησιν τῆς θεοτόκου.
Πᾶς μὲν καιρὸς ἐπιτήδειος...
- 40) Περὶ τῆς Χαναanaίας.
Ὅτι ὁ Κύριος ὑπερηφάνους ἀντιτάσσεται.
- 41) Εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον.
Ἐορτὴν ἄγομεν σήμερον...
- 42) Εἰς τὸ τῆς δευτέρας κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον.
Ὁ πλάσας τὰς καρδίας...
- 43) Εἰς τὸ τῆς τρίτης κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ.
Τὸ θεῖον καὶ κοινωφελὲς ὁ μέγας Παῦλος...
- 44) Εἰς τὸ τῆς τετάρτης κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ. «ἔξῃλιθε ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι».
Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός...
- 45) Εἰς τὸ τῆς πέμπτης κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ.
Τῶν κατὰ σῶμα χρειῶν...
- 46) Εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα Δημήτριον.
Ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθη...
- 47) Εἰς τὸ τῆς ἕκτης τοῦ Λουκᾶ.
Ὁ ὢν ἐκ τοῦ θεοῦ...

- 48) Ὁμιλία, ὅτι ἡ πρὸς τὸν θεὸν συνεχῆς διὰ προσευχῆς καὶ φαλμοφδίας ἐντευξίς ἔδρασεν.
Ἐπὶ νοῦν λαβὼν ὁ Δαβὶδ...
- 49) Λόγος εἰς τὴν εἴσοδον τῆς θεοτόκου.
Ἐπὶ τῶν μειζόνων...
- 50) Κατὰ τὴν αὐτὴν ἑορτὴν.
Εἰ ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον...
- 51) Κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Λουκᾶ κυριακῆν.
Ἐκήρυττε μὲν καὶ ὁ...
- 52) Τῇ κυριακῇ τῶν προπατόρων.
Τοῦ ὁμογενοῦς υἱοῦ τοῦ...
- 53) Περὶ τῶν ἁγίων καὶ φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων ἐκφωνειθεῖσα πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως.
Ὁ λόγος ὁ συντελῶν...
- 54) Τῇ κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως τῶν ἁγίων πατέρων, περὶ τῆς κατὰ σάρκα γενεαλογίας Χριστοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ τῆς αὐτὸν ἐν παρθενίᾳ τεκούσης θεοτόκου.
Ἀγενεαλόγητον εἶ...
- 55) Εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ.
Τῆς παρθενικῆς λοχείας...
- 56) Τῇ παραμονῇ τῶν φώτων, περὶ τῶν κατὰ τὸ θεῖον βάπτισμα τελουμένων.
Ἡ μετάνοια καὶ ἀρχὴ ἐστὶ καὶ μεσότης...
- 57) Τῇ ἑορτῇ τῶν φώτων.
Χθὲς συνεκκλησιάζων καὶ συνοροτάζων...
- 58) Τῇ δωδεκάτῃ κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ.
Τὰ τοῦ παλαιοῦ νόμου...
- 59) Τῇ 13ῃ κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ.
Ἡρώην μὲν τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ...
- 60) Λόγος ἐπιστολιμαῖος πρὸς Ἰωάννην καὶ Θεόδωρον τοὺς φιλοσόφους.
Τὸν ἐκ παλαιοῦ μοι...
- 61) Εἰς τὸν θαυμαστὸν βίον τοῦ ὁσίου Πέτρου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ.
Ὁ δίκαιός ἐστιν ὡς γε μοι δοκῶ...

62) Λόγος πρὸς τὴν σεμνοτάτην ἐν μοναζούσαις Ἐξένην.

Τοῖς μοναδικῶς ζῆν. . .

63) Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ὀσιώτατον ἱερομόναχον Παύλον τὸν Ἀσάνην, ἐρωτήσαντα περὶ τῆς ἀναλήψεως τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος.

Ἵμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου. . .

Отдѣлъ IV.

Церковное Законовѣдѣніе.

№ 477.

Κανόνες τινὲς τῶν συνόδων, καὶ ἐκ τῶν Πατέρων, на пергаμινѣ въ листѣ. Въ началѣ по-арабски написано: «Я, Маркъ, рабъ Моисея, даю».

№ 478.

Еще есть собраніе церковныхъ каноновъ, на пергаминѣ въ листѣ.

№ 479.

Νομοκάνων, на пергаминѣ въ листѣ.

№ 480.

Νομοκάνων, на пергаминѣ in 8o.

№ 481.

Правила апостольскія, соборныя и Отеческія съ толкованіями Іоанна Зонары, на бумагѣ въ листѣ. На корешкѣ надписано: ραϛ'. Синайск. архієпископъ Лаврентіѣ.

Въ началѣ этой рукописи номѣщены:

1) Μιχαήλ συγγέλλου Ἱεροσολόμων λίβελλος περὶ ὀρθοδόξου πίστεως.

2) Παύλου τοῦ ἁγίου ἀποστόλου διατάξεις περὶ κανόνων ἐκκλησιαστικῶν.

3) Πέτρου καὶ Παύλου διατάξεις: «Ἐγὼ Πέτρος καὶ Παῦλος διατάσσομαι. . .

№ 482 (1117).

Хранится въ кельяхъ архіепископа.

Νομικὸν ὄραϊον Θεοδώρα Βαλσαμόνα, огромная рукопись на бумагѣ въ листъ [На переплетѣ сохранилась полуоборванная надпись: Θεοδώρου τοῦ Βαλσαμῶν [νόμιμον] ὄραϊον. Рукопись XIV вѣка, лл. 372, по л. 1 при переплетѣ позднѣйшій; разные почерки: а) лл. 2—339 (417×266; 328×215), по 48 строкъ и б) лл. 340—372 (347×250; 293×196), по 48 строкъ.

Содержитъ:

1) л. 2^a (заст.) Τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου Θεουπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας καὶ πάσης Ἀνατολῆς κυροῦ Θεοδώρου τοῦ Βαλσαμῶν χαρτοφύλακος καὶ ἀρχιδιακόνου τῆς ἁγιωτάτης τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας προσίμιον ἐπὶ τῇ πονηθείᾳ παρ' αὐτοῦ χαρτοφύλακος ἤγουν νομοφύλακος τηλικαῦτα τυγχάνοντος ἀν[] καὶ σαφ[] [τοῦ νο]μοκανόνου παρὰ τοῦ ἁγιωτάτου ἐκείνου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κυροῦ Φωτίου: —

Πείθεσθε. . .

лл. 2^a—67^a синтаγμα XIV титт. съ толкованіями (σχόλιον) на законы (ὁ νόμος) и съ записью:

Τέλος σὺν θεῷ τῶν ἰδ' τίτλων τοῦ νομοκανόνου τῶν παρὰ τοῦ ἁγιωτάτου ἐκείνου πατριάρχου κυροῦ Φωτίου συντεθέντων, σαφηνισθέντων δὲ καὶ διευκρινισθέντων παρὰ τοῦ τηλικαῦτα μὲν πανεντιμοτάτου διακόνου καὶ χαρτοφύλακος τῆς ἁγιωτάτης τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, νυνὶ δὲ ἁγιωτάτου πατριάρχου Θεουπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας κυροῦ Θεοδώρου τοῦ Βαλσαμῶν:—

2) л. 67^{a-b} + ἡ γενομένη συνοδική σημείωσις κατὰ τὸ ρψιζ'

ἔτος ἰνδικτιῶνος ιβ' χαρτοφύλακος ὄντος τοῦ Κυρίτζη Μανουήλ ἐφ' ᾗ περιέχει ὑποθέσει.

Μηνὶ ἰουνίῳ εζ' ἡμέρᾳ δ' ἰνδικτιῶνος ιβ', προκαθημένου Μιχαήλ τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότης καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἐν τῷ ἐσωτερικῷ προνάφ τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ Γακίνθου τῆς δοθείσης τῇ αὐτῇ μεγάλῃ ἁγιωσύνῃ εἰς κάθισμα' συνεδριαζόντων αὐτῷ ἱερωτάτων ἀρχιερέων... ἀρχόντων.

Οὐ μόνον ἄρα τὰ ἐκ τῆς στοιχειακῆς... ἐνθρονίζεσθαι.

Ταῦτα παρεβληθέντα ἀπὸ τῶν ἡμερησίων συνοδικῶν παρασημειώσεων. . . τοῦ τιμωτάτου χαρτοφύλακος τῆς τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας Μανουήλ τοῦ Κυρίτζη ἐπεδόθη μηνὶ καὶ ἰνδικτιῶνι τοῖς προγεγραμμένοις. ἔτους ρψιζ': ἡ ὑπογραφή

+ χαρτοφύλαξ τῆς ἁγιωτάτης τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας Μανουήλ ὁ Κυρίτζης +

+ εἶχε καὶ βούλλαν μολυβδίνην ἀπηρωρημένην τοποῦσαν ἐν μὲν τῷ ἐνὶ μέρει τοὺς δύο μεγαλομάρτυρας ἁγίους Θεοδώρους· ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ γράμματα ταῦτα σφράγισμα γραφῶν Μανουήλ τοῦ Κυρίτζη +

3) л. 67^b Διαίρεσις ἀπλουστέρα τῶν κατὰ μέρος εἰρημένων ἐν τῷ πλάτει τοῦ παρόντος συντάγματος:—

Τῶν εἰς κλήρον ἀγομένων οἱ μὲν. . .

4) лл. 68^a—73^b Правила Апостольскія и Ник. I собора съ схоліями, вставленными въ текстъ краснымъ черниломъ.

5) лл. 74^a—83^b Правила Апост. съ толков. Βαλσαμόνα, писанныя другою рукою.

6) л. 84^a—202^a (прежней рукою) Правила 7 соборовъ вселенскихъ, послание Тарасія, правила соборовъ КП. I—II, Соф., Варв. 256 г., обычныхъ номѣстныхъ (кончал КП. Нектарія) и оо. церкви (кончал Геннадіемъ) съ толкованіями чьми-го (ἐρμηνεία) и Βαλσαμόνα (Τοῦ Βαλσαμῶν) и со вставками схолиі въ текстъ: кромѣ того, есть еще

λ. 202^a Ἐκ τῆς πρὸς τοὺς Νικοπολίτας ἐπιστολῆς τοῦ μεγάλου Βασιλείου:—

Ἡ ἐπιστολή... αἵματος τούτου:—

λλ. 202^a—203^b Отвѣты патріарха Николая III святогорцамъ съ толк. Вальс.

7) λ. 203^b Приписка о судьбѣ рукописи въ 1468—73 годах:

+ ἐνθύμησιν πῶ ἐγὼ Ἰωσήφ τάχα δὲ καὶ ἱερομόναχος· γαίνημα καὶ θρέμα τῆς πόλεως Μηζηθρὰ ὁ κατακόσμον Ἰωάννης δ' Φλαιβοτόμος υἱὸς τυχάνων Τιμοθέου τοῦ Φλαιβοτόμου περὶ τῆς ἀγίας βίβλου ταύτης. τὸ πῶς ὑπάρχει ὑμέτερον ἤγουν πατρογονικόθεν μου· καὶ ἐξοδίασα. καὶ ἐκοπίασα καὶ εἶφερά το εἰς τὴν Κορώνην καὶ με ἕτερα βιβλία διάφορα. τὸν καιρὸν ὅταν ἐπέειγεν ὁ σινοῦρος Σιγισμοῦντος με τὰ φουσατά τῶν Βεναιτικῶν εἰς τὸν Μηζηθρὰν· καὶ τὸν καιρὸν ὅπου ἐξόρισεν ἢ ἀφεντία τῶν Βεναιτικῶν τοὺς πνευματικοὺς πατέρας ἐκ τῆς νήσου Κρήτης ἐν τῷ ς' τοῦ μηνὸς αὐγούστου, ἐξῆλθεν καὶ ὁ ἐν ὀσιωτάτοις καὶ πνευματικοῖς πατράσι παπᾶς κῦρ Νίλων ὁ Καλοσυνὰς ἐκ τῶν ἁγίων Ἀντώνιον τῷ Βροντήσῃ ἐκ τὴν Κρήτην καὶ ἐπέρασεν εἰς τὴν Κορώνην εἰς τὸ νησίον ὀνόματι Πηγανοῦσαν. καὶ ἐγράσεν τὴν παρροῦσαν βίβλον ὁ ἄνωθεν εἰρημένος παπᾶς κῦρ Νίλων· μὴ ἐξεύρων ὅτι ὑπάρχει ἡμέτερον. διὰ δουκάτα β' ἤγουν δύο δουκάτα βενέτικα. καὶ μὴ ἐξεύρων ὁ θεῖος μου ὁ παπᾶς κῦρ Παῦλος ὁ Φλαιβοτόμος καὶ διδάσκαλος τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου τὸ ποῦ εὕρισκομαι, ἐπώλησεν τὴν βίβλον μου ταύτην· καὶ ἐγὼ εὕρισκόμενος εἰς τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Σινᾶ εἶχα μεγάλην δίψαν περὶ τῆς βίβλου ταύτης. καὶ ἐμήνυσα εἰς τὴν Κρήτην περὶ τούτου πολάκις· καὶ ἔμαθα τὸ πῶς εὕρισκεται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ παπᾶ κῦρ Νίλου τοῦ Καλοσυνὰ· καὶ ἐπαρεκάλεσα τὸν ἅγιον τὸν οἰκονόμον τῆς ἀγίας Αἰκατερίνας τῶν σιναϊτῶν κῦρ Λαυρέντιον τὸν Καλοτάριν εἰς τὸ νὰ ἐξαϊδράμη νὰ μου ἐπάρῃ τὴν βίβλον ταύτην· ὅμως δὲ ἐξέδραμεν μετὰ σπουδῆς καὶ ἤρρεν τὴν βίβλον ταύτην εἰς τὰς χεῖρας τοῦ παπᾶ κῦρ Νίλου. καὶ οὐδὲν ἔσωσεν νὰ τὴν ἐπάρῃ τὴν δέλτον ταύτην, διότι ἐκοιμήθη ὁ ἅγιος ὁ κῦρ Νίλος· ὅμως δὲ ἔμεινεν τὸ παρὸν βι-

βλίον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἀδελφοῦ του κυροῦ Μακαρίου· καὶ ἔδωκέν το εἰς τὰς χεῖρας τοῦ κῦρ Λαυρεντίου τοῦ οἰκονόμου διὰ δουκάτα δ'. καὶ οἴφερέν το ὁ κῦρ Πέτρος ὁ Λυβητανὸς μετὰ τοῦ κῦρ Μαλαχία τοῦ Ταγράδου εἰς τὸν Σινᾶ. καὶ εὐρέθην καὶ ἐγὼ ὁ ἄνωθεν εἰρημένον παπᾶς Ἰωσήφ ὁ Φλαιβοτόμος· μετὰ τοῦ ἁγίου τοῦ καθηγουμένου τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ παπᾶ κῦρ Μακαρίου. καὶ ἄλλων ἀδελφῶν ε'. εἰς τὸ Κάριος καὶ ἐπαρέλαβα τὸ τοιοῦτον βιβλίον ὡς ἴδιόν μου. μηνὶ νοεμβρίῳ ἰδ' ἡμέρᾳ ε' τοῦ ς' τοῦ Ἰνδικτιῶνος ε'. ταῦτα τὰ τέσσαρα δουκάτα χρεωστῶ τοῦ μοναστηρίου. καὶ ὅταν τα πληρώσω νὰ ἔχω τὸ βιβλίον ὡς ἦδιον ἐδικόν μου. + Ἰωσήφ του ἱερομονάχου τοῦ κατὰ κόσμον Ἰωάννου τοῦ Φλαιβοτόμου +

на л. 299^b ego же записъ:

+ χρεωστῶ ἐγὼ ὁ παπᾶς Ἰωσήφ πρὸς τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Σινᾶ δουκάτα τέσσαρα διὰ τὴν βίβλον ταύτην:—

8) λλ. 204^a—211^a. τὰ ἐπιλοιπα τῶν κανόνων ἐρμ[].

Толкованія Вальсамона къ Апост. 7, 11, 17, 9, 14, 21—24, 29, 31, 52, 69, 75, 12 (часть); Халк. 25, 28; Трл. 32, 53, 70, 86, 98; Ник. II 4, 16; Анк. 12; Неокес. 7; Антиох. 2, 16; Лаод. 26; Карθ. 101.

9) λλ. 211^b—215^b Τοῦ ἁγιωτάτου ἐκείνου μητροπολίτου τοῦ Χαλκηδόνος Ἰωάννου τοῦ Κοστομέτρου περὶ τῶν ἐν μουσικαῖς ἱερουργίαις προσαγομένων τριῶν προσφορῶν:—

Πρόυθετό τις τί ἀπολογήσομαι τῷ λατίνῳ ἐρωτηκῶτι πόθεν αἱ ὠρισμένως ἐν τῷ καιρῷ... ἔστω οὖν ἡ βίασις ἡμῶν ἐφ' οἷσπερ παρελάβομεν. καὶ οὐ σαλευθεῖεν ἡμῶν οἱ πόδες οὐδ' ἐκχυθεῖεν τὰ διαβήματα +

въ вопросахъ и отвѣтахъ; заканчивается текстъ фигурно, чтобы занять всю страницу 215^b.

10) λλ. 216^a—229^b Περὶ τῶν ἀγγέλων ἦτοι περίγραπτοι εἰσιν:—

Ἐρετό με θεῖος ἀνὴρ· τί δὴ δοξάζεις ἐπὶ τῇ τοῦ ἀγγέλου διακονίᾳ... οὕτω γὰρ θεῶν κέχριται συζυγεῖν τῇ θεῖᾳ ῥοπήν καὶ τὴν ἡμετέραν ἀγαθὴν προαίρεσιν +

заглавіе уже содержанія, которе изложено частью въ видѣхъ ан-
тіθεσις и ἀποκρίσις.

11) π. 229^b—230^a Πιττάκιον τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως
Μανουήλ τοῦ Κομνηνοῦ πρὸς τὸν ἀγιώτατον καὶ οἰκουμε-
νικὸν πατριάρχην κυρὸν Μιχαήλ τὸν τοῦ Ἀγχιάλου περὶ
γαμικοῦ συναλλάγματος ἤτοι περὶ τοῦ μὴ δύνασθαι τὸν αὐτὸν καὶ
ἓνα δυοὶ δευτέραις ἐξαδέλφαις εἰς γάμον συνάπτεσθαι. ἀνάγνωθι
τὸ ἐν τῷ τχδ' κεφ. κείμενον ἀντίγραμμα τῆς συνόδου πρὸς τοῦτο
καὶ τὸ ἔξωθεν τοῦ ξη' κανόνος τοῦ μεγάλου Βασιλείου κείμε-
νον μεταγενέστερον συνοδικὸν ὑπόμνημα:

Ἀγιωτάτε μου δέσποτα· ἀνέμαθεν ἡ βασιλεία μου
παρὰ τινων ὑποψηθυρίζεσθαι... τὸ παριστάμενον αὐ-
τῇ δηλώση τῇ σῇ ἀγιότητι: —

12) π. 230^a Πιττάκιον πατριαρχικὸν διοριζόμενον μὴ κατα-
στρωνέσθαι τὰ πιττάκια τῶν λαβόντων δωρεὰς μοναστηρίων,
εἰ μὴ καὶ τὰ πρακτικὰ προσκομίσουσιν. εἰ δὲ καὶ ἐντὸς μηνῶν τρι-
ῶν μὴ παραλάβωσιν, ἐκπίπτειν αὐτοὺς τῶν δωρηθέντων:

Μηνὶ μαΐφ κβ' ἰνδικτιῶνος β'. Παρεξεβλήθη ἀπὸ τῆς
ἐναποκειμένης ἐν τῷ ἔσω βεστιαρίῳ θέσεως πιττάκιον
δεσποτικὸν ἔχον οὕτως: Ἦκουσαι τῇ ἡμῶν μετριότητι
ὅτι τινὲς τῶν δωρεὰς πορίζομένων... καταστρωθήτω
δὲ τὸ παρὸν πιττάκιον ἐν τοῖς τῶν καθ' ἡμᾶς σεκρέ-
των χαρτίοις. μηνὶ μαΐφ ἰνδικτιῶνος β' διὰ γραμμάτων
τοῦ ἀγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη· καὶ ἡ διὰ κηροῦ
σφραγίς:

13) π. 230^{a-b} μηνὶ ἰαννουαρίῳ κη' ἰνδικτιῶνος θ'. [] δε-
σποτικὸν περιέχον οὕτως.

Ἀνηνέχθη τῇ ἡμῶν μετριότητι θεοφιλέστατοι ὡς οἱ
πλείους τῶν δι' ὑπομνημάτων λαβόντων μοναστήρια τινὰ
τῶν ὑποκειμένων κατὰ σέ... εἰς εἶδησιν τῶν διωρι-
σμένων σοι. μηνὶ ἰαννουαρίῳ ἰνδικτιῶνος θ'. διὰ γραμ-
μάτων τοῦ ἀγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη καὶ ἡ διὰ κηροῦ
συνήθης σφραγίς. ταῦτα παρεβληθέντα ἀπὸ τῶν ἐναπο-
κειμένων τῶν σεκρετικῶν θέσεων ἐπεγράφη καὶ ἐπεδό-
θη μηνὶ ἰαννουαρίῳ ιη' ἰνδικτιῶνος, ιγ'. εἶχε καὶ ὑπο-

γραφὴν τοῦ τε μεγάλου σακελλαρίου τῆς ἐκκλησίας καὶ
χαρτουλαρίων δύο Νικήτα τοῦ Βεβέρη καὶ Ἰω-
άννου τοῦ Μανουηλάτου:—

14) π. 230^b—231^a Μηνὶ δεκεμβρίῳ ἡμέρα ε'. ἰνδικτ. ι'.
προκαθήμενου τοῦ ἀγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη καὶ οἰκουμενικοῦ πα-
τριάρχου ἐν τοῖς δεξιόις κατηγουμένοις τοῦ πατριαρχείου κυροῦ
Ἀλεξίου συνεδριαζόντων αὐτῷ ἀγιωτάτων ἀρχιερέων... ἀρ-
χόντων:

Ἀνήνεγκε μὲν ὁ ἀποιχόμενος μητροπολίτης Κυζίκου...
δίκαιόν τε καὶ εὐλογον:—

15) π. 231^a Μηνὶ δεκεμβρίῳ ιθ' ἡμέρα γ' ἰνδικτ. ι' προκα-
θήμενου τοῦ ἀγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου
ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ τῷ Θετταλῷ συνεδριαζόντων αὐτῷ τῶν ἱερω-
τάτων ἀρχιερέων... ἀρχόντων:

Τὰ συνοδικῶς διασκοπηθέντα καὶ γνωματευθέντα κατὰ
τὴν ἡ' τοῦ παρόντος μηνὸς μὴ ἀναγνωσθέντα τηρικαῶ-
τα ἀνεγνώσθη τὴν σήμερον· καὶ ἐπειδὴ οὕτως ἐση-
μειώθησαν καθὼς δὴ καὶ ἀπεφάνθησαν, ὠρίσθη ταῦτα
κρατῆ. ταῦτα παρεβληθέντα ἀπὸ τοῦ ἐναποκειμένου κώ-
δικος τῷ εὐαγεῖ σεκρέτῳ τοῦ χαρτοφυλακείου καὶ γεγο-
νότα ἐπὶ Ἰωάννου τοῦ ἀγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πα-
τριάρχου. Μιχαήλ χαρτοφύλακος τῆς τοῦ θεοῦ με-
γάλης ἐκκλησίας τοῦ Χούμνου καὶ ὑπομνηματογράφου
Κωνσταντίνου τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ μακαρίτου
πατριάρχου κυροῦ Κοσμᾶ ἐν μηνὶ ἰουλίῳ ἰνδικτ. ιθ'
ἔτους ςχλθ'. Μιχαήλ εὐτελής διάκονος καὶ χαρτο-
φύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ὁ Ξιφιλίνας, ὁ εὐτε-
λής διάκονος τῆς ἀγιωτάτης ἐκκλησίας καὶ πριμμικήρι-
ος τῶν πατριαρχικῶν νοταρίων Βασίλειος ὁ τοῦ χαρ-
τοφυλακείου. Δέων ἐλάχιστος διάκονος τῆς τοῦ θεοῦ
μεγάλης ἐκκλησίας πατριαρχικὸς νοτάριος καὶ χαρτου-
λάριος ὁ τῆς Μηθύμνης. Δέων εὐτελής διάκονος χαρ-
τουλάριος τοῦ ἱεροῦ σκευοφυλακίου καὶ πατριαρχικὸς
νοτάριος ὁ τοῦ Ἀδριανουπόλεως. Μιχαήλ ἐλάχιστος
διάκονος πατριαρχικὸς νοτάριος καὶ χαρτουλάριος ὁ τοῦ

Σερρών. ὁ εὐτελής διάκονος τῆς ἀγιωτάτης τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας χαρτουλάριος καὶ πατριαρχικός νοτάριος ὁ Μεταξᾶς. Νικήτας ἐλάχιστος διάκονος τῆς ἀγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας χαρτουλάριος καὶ πατριαρχικός νοτάριος ὁ Μουντάνης (?). ὁ εὐτελής διάκονος καὶ πατριαρχικός νοτάριος Βασίλειος ὁ τοῦ Μαρωνείας. Ἰωάννης ὁ εὐτελής διάκονος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας χαρτουλάριος καὶ πατριαρχικός νοτάριος ὁ Ποῖδης· καὶ ἔξωθεν ἀντεβλήθη παρὰ τοῦ πατριαρχικοῦ νοταρίου Ἰωάννου τοῦ Μεταξᾶ καὶ Βασιλείου τοῦ τοῦ Μαρωνείας καὶ εὐρέθη ἰσάζον τῷ πρωτοτόπῳ:—

16) J. 231^b Τῇ ἐβδομάδι τῇ πρὸ τῆς κρεωφάγου, ἣν νηστεύουσιν οἱ Ἀρμένιοι οἱ ἀρτζιβούριοι, ὅπως νηστεία οὐκ ἔστιν οὔτε τετράδι· οὔτε παρασκευῆ οὔτε εἰς τυρὸν οὔτε εἰς ἄλλο τι, δι' ἀνατροπὴν τῆς τῶν Ἀρμενίων αἰρέσεως καθὼς τινες παραδεδώκασιν· ὁμοίως καὶ κατὰ τὴν τετράδα καὶ παρασκευὴν τῆς τυροφάγου κατὰ τὴν τῶν ἁγίων παραδόσιν... οὔτε ἐν τοῖς κελλίοις καθὼς οἱ θεῖοι κανόνες διαγορεύουσιν:—

17) J. 231^b. Μηνὶ μαρτίῳ ἐν ἰνδικτ. ζ' ἔτους ςφϵβ'. [] βασιλικὴ ἐπὶ ἀναφορᾷ πατριαρχικῆ διορισμένη πάντα τὰ ἐπιδοθέντα μοναστηρίοις μὴ ὑποκειμένοις τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἐπανελθεῖν πρὸς αὐτὴν μήτε χρόνῳ βοηθουμένῳ μήτε ὑπομνήμασι πατριαρχικοῦ κρατυνομένοις τὸ ἐκποιήσεις ταῦτα λογίζεσθαι· προφανῶς:—

18) J. 231^b Μηνὶ μαίῳ ἐν ἡμέρᾳ δ' ἰνδικτ. β' ἔτους ςχβ' [] ὑπόμνησις πάντων τῶν ἐπιδόσεις ἔχόντων καὶ δωρεὰς πατριαρχικῶν μοναστηρίων. καὶ ἐπ' αὐτῇ ἡ λύσις βασιλικῆ ἀναιροῦσα τὰς προγεγονυίας ἐγγράφους βασιλικὰς προστάξεις ἐπὶ ἀκυρώσει τῶν τοιούτων εἰ μὴ ἀντίκεινται νόμοις ἢ κανόσι. Περὶ τοῦ ἀνισχύρους ὑφείλειν εἶναι τὰς ἀκαταστρώτους πατριαρχικὰς δωρεὰς καὶ ἐπιδόσεις:—

*Ἔστι πρόσταξις πατριαρχικῆ κατεστρωμένη περὶ μῆνα μαΐου τῆς παλαιᾶς δεκάτης ἰνδικτιῶνος... κατάστρωσιν τούτου ἐνετελλόμην σοι:—

19) J. 231^b—232^b Τὸ σημεῖωμα τὸ γεγονὸς ἐπὶ τῇ προβάσῃ ἐνώσει τῆς συνόδου καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος Λέοντος καὶ εὐσεβεῖ ἀποφάσει περὶ τῆς προσκυνήσεως τῶν ἁγίων εἰκόνων παρὰ τοῦ κρατίστου καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως κυροῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ τοῦ καὶ ἐπ' εὐσεβεῖα θεοῦ χάριτι διαλάμπαντος:—

Γραφὴ πρὸς τὸν Ἀδριανουπολίτην Νικόλαον πεμφθεῖσα . . . ἐπὶ ταῖς εἰρημέναις διαγνώσεσιν:—

20) J. 233^a—235^a Κεφάλαια κατ' ἐκλογὴν τοῦ μωσαϊκοῦ παραγγέλματος:—

περὶ κρίματος καὶ δικαιοσύνης· τῆς Ἐξόδου κεφ. λε'. Οὐ παραλήψῃ . . . ἔνοχοί εἰσιν.

21) J. 235^a Βοηροσύ Μακσίμα χαρτοφυλακεῦ Νικηφορυ.

22) J. 235^{a-b} Μηνὶ μαρτίῳ ἐν ἡμέρᾳ β' ἰνδικτιῶνος α'. προκαθημένον Δουκᾶ τοῦ ἀγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἐν τοῖς δεξιοῖς ἀλεξιακοῖς κατηχομενεῖσι συνεδριαζόντων τῇ μεγάλῃ ἀγιωσύνῃ αὐτοῦ ἱερωτάτων ἀρχιερέων· τοῦ Καισαρείας, τοῦ Νικομηδείας, τοῦ Ἀμασείας, τοῦ Ἀκαρίας, τοῦ Μωκησοῦ, τοῦ Ρόδου, τοῦ Νέων Πατρῶν, τοῦ Ἀπαμείας, τοῦ Ναζιανζοῦ, τοῦ Ἀβύδου, τοῦ Λακεδαιμονίας τοῦ Μιλήτου, τοῦ Σηλυβρίας, τοῦ Παρίου καὶ τοῦ Σουγδοουφουλίας. παρισταμένων καὶ θεοφιλεστάτων δεσποτικῶν ἀρχόντων:

Ἀνήνεγκεν ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης Νικομηδείας Μιχαήλ ὡς ἐφόδου βαρβαρικῆς γεγονυίας ἐν τινὶ χώρᾳ ἱερεὺς τις τῶν λαβῶν καὶ κατὰ στρατιώτην φρονήσας ἀνδρικόν τι καὶ ἀριμάνειον· τοὺς ἀθέους βαρβάρους ἐδίωκε καὶ μέντοι καὶ αἵματι τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπέχρωσεν· ἐζήτησεν οὖν μαθεῖν εἰ ἔτι ὁ τοιοῦτος ἱερεὺς δύναται ὡς ἱερεὺς ἐνεργεῖν, καὶ ἤκουσε τῆς ἡμῶν μετριότητος συνοδικῶς καθηρημένον εἶναι τοιοῦτον ὡς αἵματι ἀνθρωπέου (!) λύθρῳ τὰς χεῖρας μολύναντα:—

23) J. 235^b—236^a. Τὰ περὶ (!) τῶν Ἀρμενίων γινόμενα παραλόγως καὶ δοξαζόμενα εἰσι ταῦτα:

Τὴν θεῖαν φύσιν φασὶ παθεῖν . . . νυνὶ δὲ πράξις ἄλλη Χριστοῦ καὶ ἄλλη μωστηρίου:—

24) Λ. 236^{a-b} Πιττάκιον τοῦ αἰοιδίμου βασιλέως κυροῦ Μα-
νουήλ τοῦ Κομνηνοῦ διοριζόμενον μὴ διατρίβειν τοὺς ἀρχι-
ερεῖς ἐν τῇ μεγάλῃ πόλει καιρὸν πλείονα τοῦ παρὰ τῶν νόμων
καὶ τῶν κανόνων ἐφαπλωθέντος εἰς τοῦτο:

Μηνὶ νοεμβρίῳ ιζ' ἰνδικτιῶνος ζ' [] ἐν τῷ σεκρέτῳ
τῶν οἰκειακῶν βασιλικῶν ἀπολυθὲν μηνὶ σεπτεμβρίῳ ἰν-
δικτιῶνος ζ'. ὀρίζον μὴ πλείονα . . . περιλήψιν γίνε-
σθαι:

Τὸ τοιοῦτον πρόσταγμα [] ἐν τῷ σεκρέτῳ τοῦ με-
γάλου λογαριαστοῦ μηνὶ σεπτεμβρίῳ κα' ἡμέρα β' ἰν-
δικτιῶνος ζ' ἔτους ςχπβ'. μεγάλου λογαριαστοῦ τοῦ
τότε ὄντος τοῦ Καππαδόκου ἐκείνου κυροῦ Ἀν-
δρονίκου καὶ ἔχει οὕτως ῥητῶς:

Οἱ τοῦ λόγου αὐτόπται καὶ μαθηταὶ καὶ ἀπόστολοι μὴ
χρῆναι τὸν θεῖον λόγον καταλιμπάνοντα διανοεῖν τρα-
πέζαις εἰρήκασι . . . περιλήψιν γίνεσθαι. τὸ μηνὶ σε-
πτεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος ζ' τοῦ [] καὶ ἡ διὰ κηροῦ εἴ-
χε τὸ, διὰ τοῦ λογοθέτου τοῦ δρόμου. καὶ ἔξωθεν
τὸ []:—

25) ΛΛ. 236^b—237^b Σημείωμα βασιλικὸν γεγονὸς ἐπὶ τῆς
βασιλείας τοῦ εὐσεβεστάτου κυροῦ Ἰσαακίου τοῦ Ἀγγελίου
ἀκυροῦν τὰ γινόμενας ψήφους ἀπουσία τινὰ (!) τῶν ἐν τῇ με-
γάλῃ πόλει ἐκδημούντων ἀρχιερέων· μηνὶ σεπτεμβρίῳ ι' ἡμέρα δ'
ἰνδικτιῶνος ε'.

Ὁ μὴ ἐλέγχων φησὶν ἡ Γραφή τὴν ἀμαρτίαν . . . ὁ
Ναζιανζοῦ:—

26) ΛΛ. 237^b—239^a Σημείωμα τοῦ βασιλέως κυροῦ Ἰσαα-
κίου τοῦ Ἀγγελίου θεσπίζον τὰς μὴ φθασάσας ἀποκαρῆναι
ἐννόμους γαμετὰς τῶν προχειροτονηθέντων ἀρχιερέων ἐν γυνα-
ικεῖς εἰσαχθῆναι μοναστηρίοις καὶ ἀποκαρῆναι, εἰ δὲ μὴ πείθον-
το ἀπογυμνοῦσθαι τοὺς πρὸ τῆς χειροτονίας νυμφευθέντας αὐταῖς
τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος· ἀπὸ τοῦ νῦν δὲ μὴ ἄλλως χειροτο-
νεῖσθαι τὸν πρὸ τῆς χειροτονίας νόμιμον ἔχοντα γυναῖκα, εἰ μὴ
κατὰ κοινὴν ἀρέσκειαν διαζευχθεῖεν ἑκάτεροι· μηνὶ σεπτεμβρίῳ ιζ'
ἡμέρα δ' ἰνδικτιῶνος ε':

Ἡ ἐννομος τοῦ βασιλέως ἀπόφασις . . . ἀμήν:—

27) ΛΛ. 239^a—240^a Περὶ τῆς αἵρέσεως τῶν Ἰακωβιτῶν
καὶ τῶν Χατζιτζαρίων:—

Ἡ τῶν Ἰακωβιτῶν αἵρεσις . . . μύσους ἄξια ἐπιτελοῦ-
σιν:—

28) ΛΛ. 240^{a-b} Τοῦ Βουλγαρίας κυροῦ Θεοφύλακτου πρὸς
τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν Δημήτριον ἐρωτήσαντα, δι' ἣν αἰτίαν τὴν
μ' οὐκ ἐπὶ τῷ στόματι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὄμφῳ τὸν ἱερέα ἀσπαζόμε-
θα. καὶ διὰ τί ὁ ἄρτος ὑφούται ἐπικειμένον τοῦ ἀέρος, εἶτα μετὰ
τὴν ὑψωσιν αἴρεται:—

Δελφῖνα ποιεῖς ἀροτῆρα . . . βοῦν ἀπωλέσαμεν:—

29) ΛΛ. 240^b—241^a Τοῦ Ἰταλικοῦ κυροῦ Μιχαήλ τοῦ
Φιλίππου πρὸς τὸν σακελλάριον κατὰ Ἀρμενίων. Περὶ τῆς ἡμέ-
ρας τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως:—

Ὡς ἔοικε, θεοφιλεστάτη ψυχῇ . . . καθάπερ ἠξίω-
σας:—

30) Λ. 241^{a-b} Περὶ τοῦ μὴ δίχα ἐπιφωνημάτων καταδικά-
ζεσθαι τὸν κατηγορούμενον ἐπίσκοπον:—

Τῶν ἀγίων ἀποστόλων κανὼν οὐδ'. Ἐπίσκοπον κατηγο-
ρηθέντα ἐπὶ τινι. Τῆς ἐν Καρθαγένῃ συνόδου κανὼν
ιδ'. Ἐάν τις ἐπίσκοπος κατηγορῆται. Ἐκ τῶν μ' πρα-
χθέντων ὑπομνημάτων ἐν Κωνσταντινουπόλει περὶ
Ἀγαπίου καὶ Βαγαδίου ἑκατέρου ἀντεχομένου τῆς
ἐπισκοπῆς Βόστρων. Νεκτάριος ἐπίσκοπος Κωνσταντι-
νουπόλεως εἶπε· τῆς ἀγίας ταύτης συνόδου. Βιβλ. ε'
τίτλ. λε' κεφ. ιε'. Μηδεὶς ἐπὶ ἐγκλήτου . . . καὶ γνῶ
τί ποιεῖ:—

31) ΛΛ. 241^b—242^a Περὶ τοῦ τὸν ἐκβληθέντα ἐπίσκοπον
ἢ καὶ κατακριθέντα παρὰ τὸ εἶκος καὶ ἄξιούντα πάλιν συστῆναι
τοῖς αὐτοῦ κατηγοροῦσι καὶ συνδικασθῆναι, προσδεχθῆναι καὶ παρὰ
πλείοσι τὰ περὶ αὐτοῦ δοκιμασθῆναι ἐπισκόποις καὶ οὐς ἂν ὑφο-
ρῶτο ὑπόπτους ἀπὸ τοῦ συνεδρίου παραιτεῖσθαι:—

Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας ἐκ τῆς πρὸς Δόμνον Ἀντιοχέα
ἐπιστολῆς κεφ. α'. Ἐκαστα . . .

32) Λ. 242^b Περὶ τοῦ μὴ δεκτοῦς εἶναι τοὺς ἀκοινωνήτους

εἰς ἐπισκόπου κατηγορίαν· εἰ δὲ εἰς κατηγορίαν, πολλῶ μᾶλλον εἰς τὸ ψηφιοφοεῖν καὶ γνωμοδοτεῖν καὶ δικάζειν καὶ ἀποφαίνεσθαι:—

Τῆς β' οἰκουμενικῆς συνόδου κανὼν ζ' . . .

33) Π. 242^b—243^a Περὶ τοῦ μὴ δύνασθαι τὸν παρὰ ἐπισκόπου ἐπενεχθέντα τινὶ ἀφορισμὸν παρ' ἑτέρου λύεσθαι ζῶντος τοῦ ἀφορίσαντος:—

Τῶν ἁγίων ἀποστόλων κανὼν λβ' . . .

34) Π. 243^b—246^a Περὶ διοικήσεως ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ περὶ ἐκποιήσεως αὐτῶν καὶ περὶ ἐμφυτεύσεως καὶ περὶ ἐκπτώσεως τῶν ἐμφυτευτῶν:

Ἐνάγκωδι τῶν ἁγίων ἀποστόλων κανὼν λη' καὶ μ'.

Τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ συνόδου κανὼν κδ' καὶ κε' . . .

35) Π. 246^a—248^b Περὶ τοῦ εἰ δίδοται κατὰ τῆς ψήφου τοῦ πατριάρχου ἔκκλητος εἶτε καὶ μὴ:—

Ἐπιτομὴ κατὰ τῆς ψήφου τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως . . .

Π ο ρ α ζ ν η κ β δ ρ υ γ η κ β π ρ ε δ μ ε τ α κ β .

36) Π. 248^b Πιττάκιον τοῦ αἰοδίου βασιλέως κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Κομνηνοῦ διοριζόμενον μὴδὲν τι ἀπαιτεῖν τὸν πρᾶκτορα ἀπὸ ἐκκλησίας χηρευούσης τοῦ ἐπισκόπου αὐτῆς.

Καὶ τί δὲ ἄλλο τῇ βασιλείᾳ μου προυργιαιότερον . . .

. . . τῆς ἐκκλησίας δικαίων. τὸ, μηνὶ ἀπριλλίῳ Ἰνδικτιῶνος β'. δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως καὶ πορφυρογεννήτου κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Κομνηνοῦ καὶ ἡ διὰ κηροῦ συνήθης σφραγίς:—

37) Π. 248^b—249^a Προσευχὴ τῶν ἁγίων καὶ μακαρίων θεοφόρων πατέρων ἡμῶν τῶν ἐν Νικαίᾳ τῆς πρώτης συνόδου:—

Εἰρήνης πρότανι . . . εὐχαριστεῖν εἰς αἰῶνας:—

38) Π. 249^a—250^a. Τὰ ὀνόματα τῶν τριακοσίων δέκα ὁκτώ ἁγίων θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ:—

Ἀλέξανδρος Κωνσταντινουπόλεως. Ἀγάπιος Σελευκείας.

. . . Εὐτυχιανός Ἀδριανουπόλεως:— Ὁμοῦ οἱ ἅγιοι τὸν ἀριθμὸν τριακοσίοι δέκα καὶ ὁκτώ:—

39) Π. 250^{a-b} Διάταξις τῶν ἁγίων ἀποστόλων περὶ χειροτονιῶν διὰ Ἰππολύτου:—

Ἄμα τοῖνον ὑπάρχοντες . . . Ἀναγνώστης καθίσταται ἐπιδόντος αὐτῷ βιβλίον τοῦ ἐπισκόπου:— Εὐχὴ. Κόριε ὁ θεός. . . ἀμήν:—

40) Π. 250^b—251^a Τῆς δ' συνόδου:—

Ἐπιτομὴ κατὰ τῆς ἐρωσύνης . . . κοινωοῦντες αὐτῶν:—

Σχόλιον τοῦ μοναχοῦ καὶ διδασκάλου κυροῦ Ἰωάννου:— Οὗτος ὁ κανὼν οὐχ εὐρίσκεται . . . καὶ κατάλληλον:— Τοῦ αὐτοῦ:— Ἐν τῇ δ' συνόδῳ οὐχ εὐρίσκεται . . . εὐχὴ μεθ' ἡμῶν ἀεὶ:—

41) Π. 251^a Τῆς δ' συνόδου κανὼν δ':

Ἐπιτομὴ κατὰ τῆς ἐρωσύνης . . . καὶ ἐπίσκοπος:— Σχόλιον τοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου μοναχοῦ. Καὶ οὗτος ὁ δοκῶν κανὼν ἀκανόνιστον ἐκτίθεται τὸν κανόνα· κἄν γὰρ θαύματα ποιῇ ὁ μοναχός, ποιήσει δὲ ἀνάξιον τῆς ἱερωσύνης, ἀνάξιος ἐστὶ:—

42) Π. 251^a—252^a. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικηφόρου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς Ναυκράτιον περὶ τῶν διγαμούντων:—

Θερμὸς εἶ τέκνον ἡγαπημένον . . . ὅτι μάλιστα:—

43) Π. 252^a—253^b. Φωτίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως λόγοι κανονικοὶ διάφοροι:—

Πάντα τῆς ἡμῶν . . . ἐπιθεωρήσομεν:—

Ἐγραφέ σου ἡ ὁσιότης . . . ἔρρωσο:—

Θαῦμα μὲν ἡμᾶς κατέσχε . . . μὴ παραχωρεῖσθω:—

Ἀφίκετο ἡμῖν γράμματα . . . βεβηλώσεως μεταστῆσης:—

44) Π. 253^b—254^b Διδασκαλία τῶν ἁγίων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων περὶ χαρισμάτων:—

Τοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ . . . τρέμοντά μου τοὺς λόγους:—

45) Π. 254^b—256^a Τοῦ μακαρίου πάπα Λέοντος τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης ἐπιστολὴ δογματικὴ πεμφθεῖσα πρὸς τὸν ἐν

ἀγίοις Φλαβιανὸν ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως κατὰ Εὐ-
τυχοῦς τοῦ ματαιόφρονος καὶ τῶν αὐτοῦ ὁμοφρόνων:—

Ἐναγνόντες τὰ γράμματα . . . ἡ οἰκεία κακοδοξία κατὰ-
δικάζεται:—

46) Списки патриарховъ:

л. 256^{a-b} Περί τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχησάντων:—

Οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχήσαντες

Ἰάκωβος ὁ τοῦ Κυρίου . . . Ζαχαρίας πρεσβύτε-
ρος Κωνσταντινουπόλεως ἔτη κέ':—

л. 256^b Οἱ ἐν Ἀντιοχείᾳ πατριαρχήσαντες:—

Πέτρος ἀπόστολος . . . Ἀναστάσιος Κωνσταντι-
νουπόλεως διάκονος:—

л. 256^b Οἱ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πατριαρχήσαντες:—

Μάρκος ὁ ἀπόστολος . . . Ἰωάννης ὁ ἀπὸ σχο-
λαστικῶν. Ἰωάννης ὁ ἀπὸ πατρικίων ὁ πεμφθεὶς ἀπὸ
τοῦ Βυζαντίου . . . Ἰωάννης ὁ Κύπριος:—

л. 256^b—257^a Οἱ ἐν Ῥώμῃ πατριαρχήσαντες:—

Πέτρος ὁ ἀπόστολος ἔτη β' . . . Ὀνώριος ἔτη θ':—

л. 257^{a-b} Οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριαρχήσαντες:—

Ἀνδρέας ὁ ἀγιώτατος ἀπόστολος . . . παρὰ τῶν λα-
τίνων ἐν ἔτει ςψιβ' ἰνδικτιῶνος ζ' ἐξῆλθε καὶ αὐτὸς
φυγὰς καὶ ζήσας ἐν τῇ Δύσει χρόνοις δύο καὶ μῆνας
δύο ἀπέθανεν ἐν τῷ Διδυμοτείχῳ, καὶ μετὰ τοῦτο ἐχί-
ρευεν ὁ πατριαρχικὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνος.

Затѣмъ оставлено 13 строкъ чистыхъ.

47) л. 257^b—264^b Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γερ-
μανοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου πρὸς Ἀνθιμον τὸν θεοφιλέ-
στατον διάκονον τῆς τοῦ θεοῦ καθολικῆς ἐκκλησίας λόγος διηγη-
ματικὸς περὶ τε τῶν ἁγίων συνόδων καὶ τῶν κατὰ καιροὺς ἀνε-
καθεν τοῦ ἀποστολικοῦ κηρύγματος ἀναφανεισῶν αἰρέσεων:—

Σοφῶν ἀνδρῶν . . . συμφυρεῖσαν:—

48) л. 265^a—279^b Ἱστορία σύντομος τῶν παρὰ τῇ πρε-
σβυτέρᾳ Ῥώμῃ βασιλευσάντων καὶ αὐτὴς τῇ νεωτέρᾳ, τοὺς μὴδὲν
ἀξιόλογον πράξαντας τῶν βασιλέων ὑπερβαίνουσα, τὴν μέντοι ἀρ-

χὴν ἀπὸ Ῥωμύλου ποιησαμένη. συγγραφεὺς δὲ τῆς ἱστορίας ὁ
ἐρικωδέστατος ὑπέρτιμος ὁ Ψελλός:—

Ῥώμυλος μυθολογεῖται παρὰ Ῥωμαίοις Ἄρεος τοῦ παρ'
Ἑλλησι θεοῦ γενέσθαι υἱός . . .

κοιναετσα Ἰωάννης Καίσαρ ὁ Δούκας:— Τὶ ἂν τις
εἴποι . . . ἀδελφοῦ καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ τὴν δυοῖν βασιλείην
καὶ ἀητήτην:—

дальше оставлены около 40 строкъ л. 279^a и вся стран. 280^a
пустыми (на л. 279^b позднѣйшая приписка: ἐκ τοῦ χρονικοῦ
разныя даты)

49) л. 280^b—294^b Πάτρια Κ/πόλεως безъ начала со словъ
μηχαναῖς τοῖς τείχεσιν αὐτοῖς ἐπεμβαίνων καὶ δὴ ἂν
ταύτην ἐξεῖλε βραδίως νυκτὸς . . . Φίλιππος μετ'
αἰσχύνῃς τοῦ Βυζαντίου ὑπέστρεψεν.

Περὶ Χάρητος τοῦ τῶν Ἀθηναίων στρατηγῶ. Ἐπεὶ
δὲ καὶ Λέων τὸν βίον ἀπέλιπε, Χάρητος ὁ τῶν Ἀθη-
ναίων βασιλεὺς σὺν ναυσὶ μ' . . .

κοιναετσα περὶ τῶν παραλίων πετρῶν:—

Περὶ δὲ τῶν παμμεγεστάτων . . . τοῖς τείχεσιν:—

50) л. 295^a—295^b Τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου κυροῦ
Ἰωάννου τοῦ ἐν τῇ Ὀξείᾳ ἐν τῇ νήσῳ, παραίτησις τοῦ αὐτοῦ
θρόνου. ἔχει δὲ οὕτως:

Ὡσπερ τῶν στρατιωτων οἱ . . . ἀλλότριος τυγχάνω παν-
τάπασι:—

ἐγράφη ἡ παρούσα παραίτησις διὰ χειρὸς Μελετί-
ου μοναχοῦ τοῦ μαθητοῦ μου. ὑπεγράφη δὲ παρ' ἐμοῦ
καὶ ἐσφραγίσθη τῷ ἕως τοῦ νῦν συνήθει βουλωτηρίῳ
μηνὶ ὀκτωβρίῳ ἰνδικτιῶνος θ'. ὁ ἀμαρτωλὸς Ἰωάν-
νης καὶ γεγονὼς εἰ καὶ ἀνα[] ὡς κατὰ πάντα ἀν[]
πατριάρχης τῆς μεγάλης Ἀντιοχείας τὰ ἀνωτέρω κατ'
ἐμὴν γνώμην γεγραμμένα ἐπιβεβαιῶ τῇ οἰκείᾳ χειρὶ
ὑπέγραψα:—

51) л. 295^b—296^a Τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου εἰς τὴν σύνο-
δον:—

Τιμιώτατοί μου δεσπότες. ἐγὼ βλέπων τινὰ γινόμενα παρ' ἡμῖν οὐ καλῶς... δεσπότες μου:—

52) Π. 296^a—297^a Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς φυγῆς:—

Ἐπεὶ τῆς φυγῆς ὀλίγα ἄττα ἀπολογήσομαι... ἔτι ἐν σοὶ λείπει:—

53) Π. 297^a—299^a Τάξις προκαθηδρίας πατριαρχῶν μητροπολιτῶν ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων:—

Ὁ Ῥώμης... καὶ ἡ Σελευκεία Ἰσαυρίας:—

54) Π. 299^{a-b} Σημεῖον (!) συνοδικῶν γεγονόσιν ἐπὶ τῇ καθαιρέσει τοῦ [] κυροῦ Βασιλείου διὰ τὰ κατὰ τοῦ δόγματος γραφέντα παρ' αὐτοῦ τοῦ μετὰ ταῦτα ἀποκαταστάσαντος καὶ γεγονότος Κερκύρας:—

Μηνὶ ἰαννουαρίῳ κδ' ἡμέρᾳ δ' ἰνδικτ. β'. προκαθημένου Λουκᾶ τοῦ ἀγιωτάτου ἡμῶν δεσπότης καὶ οἰκ. πατρ. ἐν τοῖς δεξιοῖς ἀλεξιακοῖς κατηχομενεῖσι συνεδριαζόντων... ἀρχόντων:

Χρηστὸν καὶ εὐθὴ τὸν κύριον ἐν τοῖς ψαλμικοῖς αὐτοῦ ὕμνωδῆμασι... ἀξίας γεγύμνωται. ταῦτα παρεκβληθέντα ἀπὸ τῶν ἡμερήσιον σχεδαρίων τῶν συνοδικῶν παρασημειώσεων καὶ τῇ ὑπογραφῇ καὶ σφραγίδι βεβαιωθέντα τοῦ τιμιωτάτου χαρτοφύλακος Ἰωάννου καὶ ἀρχιδιακόνου τοῦ Ἀγιοφλωρίτου ἐπεδόθη μηνὶ καὶ ἰνδικτιῶνι τοῖς προγεγραμμένοις ἔτους 'σχος' ἢ ὑπογραφῇ ἔχον (!) οὕτως:

ὁ χαρτοφύλαξ τῆς ἀγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας καὶ ἀρχιδιάκονος Ἰωάννης ὁ Ἀγιοφλωρίτης: εἶχε καὶ βούλλαν μολυβδίνην, τυπούσαν ἐν τῷ ἐνὶ μέρει τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον μετὰ βρέφους καὶ τὸν ἅγιον Νικ[]τασιδ[]. ἐν δὲ τῷ ἐτέρῳ γράμματα.

Π. 299^b большая половина пустая.

Другой рукой:

55) Π. 300^a Πόσοι τόποι τῶν ἐπιτιμίων:—

Ἰστέον ὅτι τέσσαρες... ἕως πληρώσῃ τὸν ὄρισμένον χρόνον:—

56) Π. 300^a Παύλου τοῦ ἀποστόλου διατάξεις περὶ κανό-

νων ἐκκλησιαστικῶν τίνες ὀφείλουσι προσάγεσθαι πρὸς τὸ φῶτισμα:

Κἀγὼ Παῦλος... ἐδιδάξαμεν.

57) Π. 300^{a-b} Τῶν ἀγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου διατάξεις περὶ ἀργείας δούλων:

Ἐγὼ Πέτρος καὶ Παῦλος διατασσόμεθα... πληροῦντες· τοῦτο δὲ κοινῇ πάντες παραγγέλλομεν... ἀποστείλαντά με καὶ τὰ ἐξῆς καὶ τοῦ φυλάττειν ἕκαστον τὴν ἰδίαν τάξιν καὶ λειτουργίαν:—

58) Π. 300^b—301^a Ἐκ τῶν διατάξεων κεφάλαια.

Περὶ ἐκκλησίας:— "Ὅτι ἔοικεν ἡ ἐκκλ. νηϊ... τοῖς ἱερεῦσι:—

Περὶ καταστάσεως ἐκκλησιαστικῆς:— "Ὅτι ἡ ἐκκλησία ἔστω κατ'... χριστοκτόνων:—

Περὶ καρποφοριῶν:— "Ὅτι οὐ χρὴ δέχεσθαι... εὐποιίας:—

59) Π. 301^a Τῶν ἀγίων ἀποστόλων ἐπιτίμια τῶν παραπιπτόντων:—

Εἴ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος δῶ γυναικὶ φίλημα πορνείας... βουλήματι τοῦ ἱερέως:—

60) Π. 301^a Τῆς πρώτης συνόδου τῶν ἀγίων πατέρων περὶ μοναχῶν:—

"Ὅτι οὐ χρὴ τοὺς μονάζοντας... ἀποδημεῖν πούποτε:

"Ὅτι οὐκ ἔξεστιν ἱερέα κοσμικόν... ἱερεῖς ὄντες:—

61) Π. 301^a Τῆς πρώτης συνόδου:—

"Ὅτι οὐκ ἔξεστι τοὺς ἀπὸ τῆς ἱερωσύνης... κοινωνοῦντες αὐτῶ:—

Ὁ ἀρπάζων μονάστριαν... προσευχῶν:—

Ὁ ἀποταξάμενος τῷ κόσμῳ... ὡς ἀξίος:—

"Ὅτι οὐ χρὴ τοὺς μονάζοντας ἀποβαλόντας (!)... οὐκ ἔρεῖς κακῶς:—

62) Π. 301^a Ἐπιτίμια τῶν ἀγίων ἀποστόλων:—

Ὁ γοήτειαν... ὁμοίως καὶ ὁ μοναχός:—

63) Π. 301^a Τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ συνόδου περὶ ἱερωσύνης:—

Καθεξῆς τὸ λέγειν... τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ:—

64) Π. 301^a—302^a Ἐρωτήσεις τῶν ἀγορευτῶν μοναχῶν

πρὸς τὸν ἀγιώτατον πατριάρχην κυρὸν Νικητῶν (!) καὶ αἱ παρ' αὐτοῦ πρὸς ταύτας λύσεις:—

Εἰ δὲ καταλύειν τὴν νηστείαν ἐν... []:—

Λύσις. Οἱ θεοκήρυκες... ἐπέταξαν:—

Ἡ ἐν Νεοκαισαρεῖα σύνοδος... τῶν εὐχῶν:—

Λύσις. Ὁ α' κανὼν... ἐπιζητεῖ:—

Ἐρώτησις. Ἐὰν φθάσῃ δεσποτικῶν ἑορτῆς παραμονή... ἑορτῆν:—

Λύσις. Οὐχί:—

Ἐρώτησις. Τοὺς ποιῶντας ἰδιοχείρους σταυροὺς... ἄξιοι:—

Λύσιν. Ὁ μὲν πολιτικός... ἀποκρίνασθαι:—

65) Π. 302^a Τιμοθέου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐνὸς τῶν ρν' ἁγίων πατέρων τῶν συνελθόντων ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει πρὸς τὰς ἐπινεγκθείσας αὐτῷ ἐρωτήσεις παρά τινων ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν:—

Ἐὰν τις ἀνὴρ παιδόμενος βαπτισθεὶς εἶτα ἐν περιστάσει γένηται...—

66) Π. 302^a—305^b Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ μαθητοῦ τοῦ ἁγίου Βασιλείου διαφοροὶ διαφοραὶ περὶ ἐξαγορεύσεως τῶν ἐξομολογουμένων κρύφια ἁμαρτήματα καὶ τῶν τούτους ἀναδεχομένων:—

"Ὅτι δεῖ... τῷ θεῷ. "Ὅτι [δεῖ τὸν] τὰς ἐξομολογήσεις... ἀνατίθεσθαι. "Ὅτι τὸ ταπεινὸν... εἶωθε ποιεῖν. "Ὅτι δεῖ τὸν δεχόμενον... βαστάζειν βάρη.

Πῶς δεῖ ἐξομολογεῖσθαι. Χρὴ τὸν δεχόμενον... κοηχ... διὰ τὸ μὴ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ:—

Ἐπεὶ δὲ διέλαθεν ἡμᾶς περὶ εὐνοῦχων... διὰ τὸ πολυμύλοντον:—

Καὶ τὰ ἐπιτίμια ἅπερ οὐχ ἡμεῖς ἀλλ' ὁ μέγας Βασίλειος τοῖς παραπίπτουσιν ἐξέθετο:—

Ἡ μὲν προσβολή... ἕως θανάτου κοπιᾷ:—

67) Π. 305^b—306^a Κεφάλαια κανόνων τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου:—

Ἡ διγαμία καὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς...—

Ὁ ἱερόσυλος ἔχει ἐπιτίμιον χρόνον ἕνα ἀκαινώνητος καὶ εἴ τι ὁ ἀνάδοχος αὐτοῦ προστάξει:—

68) Π. 306^a—307^a Κανόνες τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας:—

Ἐὰν πέσῃ εἰς πορνείαν ἱερεὺς εἴτε διάκονος μηκέτι... καὶ πατάξει τὸ ζῶον:—

69) Π. 307^{a-b} Κανόνες διαφοροὶ καὶ νόμοι περὶ τοῦ μὴ ὑποκεισθαι ἐκκλησίᾳ τὰς ψήφους τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου:—

"Ὅτι αἱ τῶν πατριαρχῶν ψήφοι ἐκκλησίᾳ οὐχ ὑπόκεινται ζητεῖ τὴν ρκγ' νεαράν τοῦ Ἰουστινιανοῦ... τὴν ὑπόθεσιν παραπέμπει:—

70) Π. 307^b Σημείωμα συνοδικὸν διαλαμβανόμενον μὴ ὀφείλειν ἐναλλάττεσθαι τὰ ὀφθίμια τῶν ἐν τῷ ἱερῷ μεγάλῳ σκευοφυλακίῳ ἐκδουλεύοντων, ἀλλὰ προκόπτειν τοὺς περισσοὺς:—

Μηνὶ νοεμβρίῳ ἰδ' ἡμέρᾳ β' Ἰνδικτ. θ'. προκαθημένου τοῦ ἀγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυροῦ Μιχαήλ ἐν τῷ μικρῷ σεκρέτῳ συνεδριαζόντων... ἀρχόντων:— Ἀγνοῖα μὲν τινα διαμαρτεῖν... τὸ ἐξῆς τῆς γραφῆς δηλώσει τρανώτερον.

71) Π. 307^b—308^a Σημείωμα τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου κυροῦ Νικολάου τῶν χαρτουλοσράτων ὀφθικίων τοῖς ἐν τῷ ἱερῷ μεγάλῳ σκευοφυλακίῳ τεταγμένοις δουλεύειν. ἐναλλαγὴν ἀπειργεῖ παντάπασι... μηνὶ καὶ Ἰνδικτιῶν τοῖς προγεγραμμένοις. ἡ ὑπογραφή Κωνσταντίνος εὐτελής διάκονος καὶ χαρτοφύλαξ τῆς ἀγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας. εἶχε καὶ βούλλαν μολυβδίνην ἀπηρωρημένην κάτωθεν διὰ σχοινίου λινοῦ, ἐν μὲν τῷ ἐνὶ μέρει τυποῦσαν τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον ἐγκάρδιον φέρουσαν τὸν Κύριον καὶ θεὸν ἡμῶν, ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ γράμματα ταῦτα: Κύριε βοήθει Κωνσταντίνῳ διακόνῳ καὶ χαρτοφύλακι τῆς ἀγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας καὶ ἐξώθεν τὸ, κατεστρώθη ἐν τῷ σεκρέτῳ τοῦ ἱεροῦ μεγάλου σκευοφυλακίου· μηνὶ φεβρουαρίῳ ἰγ' Ἰνδικτιῶνος θ':—

72) Π. 308^a Μηνὶ σεπτεμβρίῳ β' ἡμέρᾳ ε' Ἰνδικτ. ια': Προκαθημένου τοῦ ἀγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη καὶ οἰκουμενικοῦ πατρι-

άρχου κυροῦ Μεχαήλ ἐν τοῖς πρὸ τοῦ Θωμαίτου μετεώροις κελ-
λίσις τῆς μεγάλης ἀγιωσύνης αὐτοῦ συνεδριάζόντων... ἀρχόντων.

Ἐξηλάθη μὲν τῶν ἱερῶν περιβόλων τῆς ἀγιωτάτης
τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας ὁ χρηματίας διάκονος
Ἰωάννης ὁ Πλακηνός... χειραγωγίας ἀλλότριον.
Ταῦτα παρεβλήθεντα ἀπὸ τῶν ἡμερησίων συνοδικῶν
σχεδάρων καὶ τῇ ὑπογραφῇ καὶ σφραγίδι βεβαιωθέν-
τα τοῦ τιμωτάτου χαρτοφύλακος καὶ νομοφύλακος Θεο-
δώρου Βαλσαμῶν ἐπεδόθη μηνὶ καὶ ἰνδικτιῶνι
τοῖς προγεγραμμένοις ἔτους ς'αγς': παρεβλήθησαν
τὰ ὑποτεταγμένα ἀπὸ τοῦ βιβλίου τῶν κατηγήσεων
τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἐκφωνουμένων ὅτε γίνεται φώ-
τισμα:—

73) л. 308^b. Перечисление латинскихъ заблуждений (безъ
заглавія):

Τὸ τῶν ἀζύμων ἔγκλημα... καθ' ἐκάστην ἐπιτελοῦ-
σιν:—

74) л. 308^b—311^a Ὑπόμνημα συνοδικῶν γεγονόσ παρὰ τοῦ
μακαρίτου χαρτοφύλακος κυροῦ Ἰωάννου περὶ γάμων αἰρετικῶν
καὶ κλήρων αὐτῶν καὶ μαρτυριῶν:—

Πόλις μὲν ἡ Μελιτινὴ καὶ μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος
... τοῖς παραβαίνουσιν:— Ἐγράφησαν ταῦτα καὶ εἰς
ὀπήκοον ἀναγνωσθέντα τῶν θεοφιλεστάτων μητροπολι-
τῶν Κυριακοῦ Ἐφέσου καὶ συγκέλλου, Δημητρίου
Κοζίκου καὶ συγκέλλου, Ἀντωνίου Νικομηδείας
καὶ συγκέλλου, Χριστοφόρου Χαλκηδόνος, Ἰωάν-
νου Χαλκηδόνος, Ἰωάννου Μελιτινῆς, Ἰουλιαν-
οῦ Τυάνων, Θεοδούλου Νεοκαισαρείας, Ἰγνατί-
ου Καρίας, Στεφάνου Καλαυρίας, Λαυρεντίου
Δορραχίου, Γεωργίου Χωνῶν, Θεοπέμπτου Ῥω-
σίας, καὶ ἀρχιδιακόνου Ἀντωνίου Ζιχχίας: ἐν ὑπο-
μνήμασιν ἐξετέθη καὶ συνήθως ἐπιστώθη καὶ ἐπεδό-
θη, μηνὶ σεπτεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος η', ἔτους ς'αγμ':—

75) л. 311^a—318^b Συναγωγή καὶ ἐκθεσις τῶν ἁγίων πα-
σῶν συνόδων οἰκουμενικῶν τε καὶ τοπικῶν, ὅπου τε καὶ πότε καὶ

διὰ τί καὶ καθ' οἷας αἰρέσεως ἐκάστη συνηθροίσθη καὶ τί σὺν
ἀγίῳ πνεύματι διωρίσατο, ἐπὶ ποίων τε βασιλέων καὶ ἁγίων συν-
εκροτήθη πατέρων συνοπτικῶς σαφηνίζουσα:—

Ἐν τοῖς χρόνοις Ἀύρηλιανοῦ...

кончая V всеп. собора анаемамн.

76) л. 318^b—323^b. Διήγησις τῆς τῶν μοναθελητῶν αἰρέ-
σεως ὅθεν ἀνεφύη ἐν ἧ καὶ περὶ διαφορῶν συγκροτηθεῖσάν το-
πικῶν συνόδων:—

Μετὰ τὴν ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν ε' σύνοδον... кончая
соборомъ 842 г.

77) л. 323^b—324^b Περὶ συνόδου γενοῦσας ἐν Κωνσταν-
τινουπόλει εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ
Πορφυρογεννήτου:—

Ἄλιον ὁ σοφώτατος βασιλεὺς... ἔχει οὕτως:—

Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς... πάλιν εἰς τὸ ἀκοι-
νώνητον παρισταμένου μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ
ς' ἔτους:—

78) л. 324^b Διὰ τί αἱ μὲν οἰκουμενικαί, αἱ δὲ τοπικαὶ ἐκλή-
θησαν:—

Ἐπειδὴ πολλῶν μνησθέντες συνόδων ἑπτὰ... ὁρών-
των εὐταξίαν:—

79) л. 324^b—326^b Περὶ τῶν ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἐτῶν
καὶ τῶν ἀνέκαθεν βασιλευσάντων ἐν τῇ Ῥωμανίᾳ:—

Ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ ἕως τοῦ κατακλισμοῦ ἔτη β'αμβ'...
ἑάλω καὶ ἐβασίλευσεν ὁ Δούκας κυρὸς Ἀλέξιος
μήνας (числа нѣтъ)...

кончается завоеваніемъ Константинополя кресто-
носцами: ἔκτοτε οὖν ἀναισχυντότερον καὶ ἀναφανδὸν
ἤρξαντο οἱ λαῖνοι τὴν ποτὲ βασιλίδαν πολιρχεῖν τῶν
πόλεων καὶ εἰς ἔργον τὸ προβουλευθὲν διὰ βραχείας
ἐξηνέχθη... εἰς χεῖρας σου παρατιθέαμεν τὰ πνεύ-
ματα ἡμῶν:—

80) л. 326^b—328^b. Στεφάνου τοῦ ἀγιωτάτου πάπα Ῥω-
μης ἐπιστολὴ πρὸς τὸν φιλόχριστον βασιλέα κυρὸν Βασίλειον
σταλεῖσα παρὰ ἐπισκόπου τῶν ὕρων ὀπηνίκα παροδηγηθεῖς ὁ βα-

αιλεὺς ὑπὸ Φωτίου ἔγραψεν ἐν τῇ Ῥώμῃ κατὰ τοῦ ἀγιωτάτου πάπα Μαρίνου:—

Τὸ γράμμα τὸ παρὰ τῆς ἡμετέρας γαληνότητος . . . ἀμήν:—

81) Π. 328^b Χρυσόβουλλον τοῦ αἰοιδίμου βασιλέως κυροῦ Μανουήλ τοῦ Κομνηνοῦ διοριζόμενον μὴ δέχεσθαι ἄλλως οἰονδήποτε πρόσταγμα τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐναντιούμενον τοῖς νόμοις καὶ τῷ δικαίῳ καὶ κατὰ λήθην ἴσως γινόμενον:—

Ἄδικίαν ἐμίσησα . . . γεγενημένου κατὰ τὸν νοέμβριον μῆνα τῆς ζ' ἰνδικτιῶνος τοῦ ςξζ' ἔτους ἐν φ' καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημήνατο κράτος:— Μανουήλ ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς πορφυρογέννητος καὶ αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων ὁ Κομνηνός. εἶχε καὶ βούλλαν χρυσῆν, τὸ συνήθες κανίκλωμα καὶ ἔξωθεν ἐπὶ τοῦ κανικλείου καὶ δικαιοδότου Θεοδώρου τοῦ Στυπειώτου. τὸ [] ἐν τῷ σεκρέτῳ τοῦ μεγάλου λογαριαστοῦ κατὰ μῆνα Ἰαννουάριον ἰνδικτιῶνος ζ'. ἐν τῷ σεκρέτῳ τῶν οἰκειακῶν τοῦ γενικοῦ καὶ τοῦ βεστιαρίου κατὰ μῆνα μάρτιον ἰνδικτιῶνος ζ':—

82) Π. 329^a Ἐπιστολὴ Ὀνωρίου τοῦ Ῥώμης βασιλέως πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἀρχάδιον τὸν βασιλέα:—

Οὐκ οἶδα ποία ἀνταρτικὴ . . . ἔρρωσο:—

83) Π. 329^a Ἐπιστολὴ Ἀρχαδίου τοῦ βασιλέως πρὸς Ἰνοκέντιον τὸν πάπαν Ῥώμης:—

Ὅλος οὐδὲν ἀρχιερεῦ . . . ἀποτόχωμεν:—

Ἰσοδύναμον δὲ καὶ τῷ ἀδελφῷ Ὀνωρίῳ γεγράφηκε καταδεόμενος δεηθῆναι ὑπὲρ αὐτῶν τοῦ πάπα συγγνώμης μεταδοῦναι αὐτοῖς:—

84) Π. 329^a—329^b Τοῦ ἁγίου Βασιλείου τοῦ μεγάλου ἐπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας ἐκ τοῦ προλόγου τῶν ὅρων:—
Ὁ οὖν πεπιστευμένος τὴν εὐταξίαν . . . νόμος ἐστίν:

85) Π. 329^b—332^a Τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἐκ τῶν ἀσκητικῶν.

ΠΛΑΒΥ Α', Υ', ΙΑ', ΣΟΓ', ΣΟΔ', ΣΗ', ΣΗΔ', ΤΑ', ΤΝΕ'; ἐκ

τοῦ πρώτου λόγου τῶν ἀσκητικῶν; ΠΛΑΒΥ Θ', Ι', ΡΝΒ', ΣΟΓ', ΣΠΖ', ΤΣ', ΤΖ', ΤΗ', ΤΘ', ΤΛΕ', ΤΝΓ'.

86) Π. 332^a—333^b Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῶν ἀντιρρητικῶν.

ΠΛΑΒΥ ΚΑ', ΚΖ', ΚΘ', ΛΓ', Π ΔΡΥΓΙΑ ΜΒΣΤΑ ΟΤΚΥΔΑ-ΤΟ, Α ΜΟЖЕТЬ ΟΥΤΥΔΑ ЖЕ.

87) Π. 333^b—334^a Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀσκήσεως πῶς δεῖ κοσμεῖσθαι τὸν μοναχόν:—

Δεῖ τὸν μοναχὸν πρὸ πάντων ἀκτῆμονα βίον κεκτῆσθαι . . . ἀμήν:—

88) Π. 334^{a-b} Ἄρνησις καὶ ἀναθεματισμὸς τοῦ Μω(άμετ). (άμετ).

Εἶχε μὲν ἀνεκαθεν ἤδη μέχρις τοῦ παρόντος ἡ π[] ἀγιωτάτη ἐκκλησία κατηχητικὰ βιβλία καθὼς ἄρα τὴν ἀρχὴν καὶ συντέθειται, καὶ δὴ καὶ τοῖς ἐν τῇ τοιαύτη βιβλίῳ ἄλλοις ἀφορισμοῖς καὶ οὕτως προσέκειτο ἐπὶ λέξεων ἔχων οὕτως. ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἀναθεματίζω τὸν θεὸν τοῦ Μωάμετ περὶ οὗ λέγει ὅτι . . . ὀρίσας ὑπέγραψα:—

89) Π. 334^b—335^a Ἐκ τοῦ συντάγματος τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, ὃ πρὸς μονάζοντας καὶ χριστιανοὺς πάντας αὐτοῦ συνετέθη:—

α'. Φυλακτέον μὴ δίλογον εἶναι . . .

.
λβ'. λγ'. Σπεῦδε τοὺς παῖδας εἶναι σιωπηροὺς. αὐταὶ αἱ ἐντολαὶ μονάζουσί τε καὶ εὐλαβέσι χριστιανοῖς . . . ἐξεθέμεθα:

λβ'. Χρεῶν δὲ καὶ περὶ τὰ προσφερόμενα ἢ μᾶλλον τοὺς προσφέροντας . . . τούτῳ μὴ συναναστρέφου:—

90) Π. 335^a—338^b α' κατήχησις τοῦ ἀγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυροῦ Γεωργίου τοῦ Σιφιλίνου ἢ ἀναγνωσθεῖσα κατὰ τὴν ε' τῆς τυροφάγου. ἰδ' ἄγοντος τοῦ φεβρουαρίου μηνὸς τῆς ι' ἰνδικτιῶνος τοῦ ςψ' ἔτους. ἐν ἧ περι τῆς τεσσαρακονθήμερου νηστείας καὶ ὅθεν ἄρχεται καὶ ὅπη καταλήγει καὶ ὅπως ὀφειλομεν οἱ χριστιανοὶ νηστεύειν κατ' αὐτὴν καὶ κατὰ πᾶσαν τετράδα καὶ παρασκευήν:—

Ἄρτι τὸν κατηχητικὸν τουτονὶ λόγον... ἀμήν:—

91) λλ. 338^b—341^a Τὰ πραχθέντα ἐπὶ τῇ καθαιρέσει τοῦ πατριάρχου ἐκείνου τοῦ Μουζάλωνος κατὰ τὸν χρόνον τῆς βασιλείας τοῦ Κομνηνοῦ κυροῦ Μανουήλ:—

Τὰ τοῦ διαλόγου πρόσωπα: βασιλεὺς· Μουζάλων· ἐπίσκοποι· βασιλεὺς· Τὰ μὲν ἄλλα ᾧ ἐπίσκοπε...

ΚΟΗϞ. ἐπίσκοποι. Καὶ ἡμεῖς, ᾧ κράτιστε βασιλεῦ, ... αὐτοῦ βιοτῆς;—

92) λ. 341^a Ἐπιστολὴ πεμφθεῖσα ἀπὸ τοῦ πάπα Ῥώμης κυροῦ Ἀδριανοῦ πρὸς τὸν ἀγιώτατον ἀρχιεπίσκοπον Θεσσαλονίκης κυρὸν Βασίλειον τὸν Ἀχριδηνόν:—

Ἀδριανός... ἀποστολικὴ εὐλογία. ἐξ ὅτου διὰ τοῦ ἀρχαίου πολεμίου... ἡμῖν δηλώσασθαι:—

93) λλ. 341^a—342^a Ἀντιγραφὴ τοῦ ἀγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης κυροῦ Βασιλείου τοῦ Ἀχριδηνοῦ πρὸς τὸν ἀγιώτατον πάπαν Ῥώμης κυρὸν Ἀδριανόν:—

Ἀνέγνωμέν σου τὴν ἐπιστολήν... ὑπηρετήσομεν:—

94) λ. 342^{a-b} Τοῦ Ψελλοῦ. Περὶ τοῦ διὰ τί εἰσιν οἱ ἄγγελοι πτερωτοὶ καὶ ἐστεμμένοι καὶ ἀνθρωπόμορφοι καὶ σφαῖραν ἐν ταῖς χερσὶ φέροντες· καὶ δι' ἣν αἰτίαν μνήμην αὐτῶν ποιούμεθα τῇ β' τῆς ἐβδομάδος ἡμέρα, τῇ γ' δὲ τοῦ Προδρόμου καὶ τῶν καθεξῆς ἄχρι τῆς ζ':—

Περὶ μὲν τοῦ ἀνθρωπομόρφους εἶναι... ἐξιλάσκουσα:—

95) λλ. 342^b—343^a Περὶ μεταθέσεως ἀρχιερέων:—

Ἐπὶ τῆς βασιλείας Βασιλείου τοῦ Μακεδόνοιο Βασίλειος ὁ Κρήτης μετηνέχθη εἰς Θεσσαλονικίην παρὰ Ἰγνατίου... τῷ πατριαρχεῖ Ἀντιοχείας:—

96) λλ. 343^a—344^b Φωτίου τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου συναγωγαὶ καὶ ἀποδείξεις ἀκριβεῖς συνειλεγμέναι ἐκ τῶν συνοδικῶν καὶ ἱστορικῶν γραφῶν περὶ ἐπισκόπων καὶ μητροπολιτῶν καὶ ἐτέρων ἀναγκαίων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων:—

Ἐρώτησις. Ἐν ποίοις φαίνονται οἱ Ῥωμαῖοι παράλογως...

97) λ. 344^b Τὰ ἐρωτηθέντα κεφάλαια παρὰ Ἰωάννου μο-

ναχοῦ τοῦ Ταρχανίτου πρὸς τὸν πατριάρχην κυρὸν Νικόλαον.

Εἰσὶ μοναχοὶ πολλοὶ ἄπειροι τοῦ λόγου ἱερεῖς ὄντες εἰς τὸ δέχεσθαι λογισμοὺς. ἕτεροι δὲ μὴ ὄντες ἱερωμένοι...

Λύσις. Οἱ τοὺς λογισμοὺς... διορθοῦν:—

98) λλ. 344^b—345^a Ἐτέρα ἐρώτησις Ἰωάννου μοναχοῦ τοῦ Ἀγιορίτου πρὸς τὸν πατριάρχην κυρὸν Νικόλαον.

Εἰ δεῖ καταλύειν τὴν νηστείαν...

99) λ. 345^a о степеняхъ родства (безъ заглавія):

Ἐρώτησις· Δύο ἀδελφοὶ ἔλαβον γυναῖκας ξένας...

100) λ. 345^a Ἐρώτησις Μαξίμου μοναχοῦ πρὸς τὸν ἀγιώτατον χαρτοφύλακα τῆς τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας κυρὸν Νικηφόρον περὶ διαφόρων κεφαλαίων:—

Τῆς σ' συνόδου κανῶν κθ'. Τῶν ἐν Καρθαγένῃ διαγορεῦει κανῶν ὥστε ἅγια θυσιαστήρια... ОТВѢТЬ НА ПЕРВЫЙ ВОПРОСЪ ОДРЫВ. СЛОВАМИ ДѢИ ΤΟΥΣ ΠΙΣΤΟΥΣ ΠΑΝΤΑΣ ΤΑΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΙΟΥ И ОКОЛО 12 СТРОКЪ Л. 345^a, а также вся стр. 345^b пустые.

101) λλ. 346^a—347^a Μηνὶ ὀκτωβρίῳ κ' ἡμέρα δ' ἰνδικτιῶνος ιβ'. παρεξελήθη ἀπὸ τοῦ ἐναποκειμένου τῷ καθ' ἡμᾶς σεκρέτῳ τοῦ ἱεροῦ σκευοφυλακείου πρωτοτύπου κωδικίου τὰ ὑποτεταγμένα:—

Μηνὶ μαῖῳ ε' ἡμέρα σ' ἰνδικτιῶνος ε'. προκαθημένου τοῦ ἀγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἐν τῷ Θωμαίτῃ συνεδριαζόντων... ἀρχόντων. Βασιλικῆς προσταξέως οὐ πρὸ πολλῶν τούτων ἡμερῶν καταπεμφθείσης πρὸς τὴν ἡμῶν μετριότητα γραφούσης περὶ τοῦ ζητουμένου γενέσθαι συναλλάγματος τοῦ τὸν ἕνα δηλονότι... συνοικεσίου:— ὁ χαρτοφύλαξ τῆς ἀγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας Εὐστάθιος ὁ Χαντρηνός· ὁ εὐτελής διάκονος τῆς ἀγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας καὶ πατριαρχικὸς νοτάριος Χριστοφόρος ὁ Κοστομέτρης· ὁ εὐτελής διάκονος τῆς ἀγιωτάτης τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας καὶ πατριαρχικὸς

νοτάριος Θεοφύλακτος διδάσκαλος ὁ Ἀγιοαναργυρίτης· Νικήτας διάκονος πατριαρχικός νοτάριος καὶ διδάσκαλος τοῦ ψαλτηρίου ὁ Μεσαρίτης· Κωνσταντῖνος διάκονος καὶ πατριαρχικός νοτάριος ὁ Μουζάλων ὁ εὐτελής διάκονος καὶ πατριαρχικός νοτάριος Μανουήλ ὁ Ῥωμανάκης· Ἰωάννης πατριαρχικός νοτάριος ὁ Ἀπόκαυκος· Στέφανος διάκονος καὶ πατριαρχικός νοτάριος ὁ Καλοήθης· Νικηφόρος διάκονος πατριαρχικός νοτάριος ὁ Χρυσοβέργης· Μανουήλ διάκονος καὶ πατριαρχικός νοτάριος ὁ Εἰρηνικός· ὁ εὐτελής διάκονος τῆν ἁγιωτάτης τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας πατριαρχικός νοτάριος καὶ διδάσκαλος Νικηφόρος ὁ Αἴας +

102) Π. 347^a—348^a Ἀπόκρισις τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου Ἀντιοχείας κυροῦ Θεοδώρου τοῦ Βαλσαμών πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα διὰ τὰ θυμιάματα ὁ οἰκουμενικός ἁγιώτατος πατριάρχης [] ἐν τῷ καιρῷ τῆς κατηχίσεως ἦτοι κατὰ τὴν ἑβδομάδα τῆς τυροφάγου:—

Σὺ μὲν περιπόδητον τέκνον μεγαλοδοξότατε χριτὰ . . . ἀμήν:—

103) Π. 348^a—351^a Τὰ κατὰ τὸν Παντευγέννην Σωτήριον:—

Μηνὶ μαίῳ ἡμέρα α' ἰνδικτ. ε' προκαθημένου τοῦ θεοστέπτου βασιλέως ἡμῶν καὶ αὐτοκράτορος κυροῦ Μανουήλ τοῦ Κομνηνοῦ . . . ὁ εὐτελής ἐπίσκοπος Πατάρων Γεώργιος ὕρισας ὑπέγραψα:—

104) Π. 351^{a-b} Σημείωμα γεγονὸς παρὰ τοῦ χαρτοφύλακος Μιχαήλ τοῦ Αὐτορειανοῦ ἐπὶ διαλύσει τῆς τοῦ φθαρτοῦ καὶ ἀφθάρτου ζητήσεως:—

Μηνὶ ἡμέρα ἰνδικτ. γ' ἐπὶ βήματος τοῦ θεοστεφοῦ βασιλέως Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ τοῦ ἁγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Ἰωάννου τοῦ Καματηροῦ καὶ τοῦ λοιποῦ σώματος τῆς ἁγίας συνόδου καὶ αὐτῶν δὴ τῶν συγχλητικῶν:—

Ἄγρυπνος ὢν ὁ τῶν ξιζανίων σπορευς . . . μηνὶ καὶ ἰνδικτικῶν τοῖς προγεγραμμένοις:—

105) Π. 351^a—352^a Ἐκθεσις κανόνων τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Σισιννίου καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν μητροπολιτῶν καὶ ἀρχιεπισκόπων:—

Ἡμέρας ἑφ' ἱκανὰς . . . τοῦ γένους τιθέμεθα:—

106) Π. 352^a Πιττάκιον πατριαρχικὸν ἐκτεθὲν παρὰ Ἰωάννου χαρτοφύλακος τοῦ τοῦ Ἰωνοπολίτου περὶ τοῦ τῆ δισεξαδέλφῃ τῆς ἰδίας μητρὸς συναφθέντος καὶ τῶν ὀφειλόντων δοθῆναι αὐτῷ ἐπιτιμίων:—

Λαμπσῦδος οὔτος . . . μόνῳ ἐνιαυτῷ:—

107) Π. 352^{a-b} Περί τινος ἀρμοσαμένου τῷ ἰδίῳ οὐδὲ πρὸς γάμον θυγατέρα τινὸς ὑπεξουσίαν παρὰ γνώμην τοῦ πατρὸς αὐτῆς:—

Πέτρος ᾧ τὸ ἐπώνυμον Βομβυλάς . . . νόμων περιληψίν:—

108) Π. 352^b—354^b Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου πρεσβυτέρου τοῦ Δαμασκηνοῦ ἐπιστολὴ περὶ τῶν ἁγίων νηστειῶν:—

Τῷ εὐλογημένῳ καὶ γνησίῳ δούλῳ Χριστοῦ κυρίῳ Κομητᾷ πνευματικῷ ἀδελφῷ Ἰωάννης ἐλάχιστος:—
Πολλῶν καὶ ἀπείρων δωρεῶν παρὰ Θεοῦ τοῖς . . . ἐνώσεων:—

109) Π. 354^b—355^a Τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κυροῦ Μανουήλ τοῦ Ὁξειίτου κατηχίσεως περὶ τῆς ἐν τετραδί καὶ παρασκευῇ νηστείας πρὸς τοὺς λέγοντας μὴ ἰσχύειν νηστεύειν μέχρι ἐνάτης ὥρας:—

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες· ἄξιον ζητεῖσθαι καὶ μαθεῖν . . . μερίδας ὁμοῦ:—

110) Π. 355^a Τοῦ ἁγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυροῦ Νικολάου τοῦ νέου περὶ τοῦ μὴ λειτουργεῖν τὸν ἱερέα δις τῆς ἡμέρας:—

Ὁ ὀρθὸς λόγος . . . διαγράφει τὴν φύσιν:—

111) Π. 355^{a-b} Νικολάου πατριάρχου τοῦ παλαίου

περὶ τοῦ τὰς πατριαρχικῶν ἐπιστολῶν ἀμισθὶ δίδουσαι τοῖς αἰτου-
σιν ὡς γέγραπται ἐν τῷ χαρτοφυλακείῳ:—

Χαλεπὸν μὲν πάθος... ἀμοιβήν:—

112) λλ. 355^b—356^a Ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ εὐχολογίου πῶς
χρῆ δέχεσθαι τοὺς ἀπὸ αἱρέσεων ἐρχομένους εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ
θεοῦ καθολικὴν ἐκκλησίαν:—

Ἄρειανούς μὲν... Ἰ. Χ. κατὰ πάντα ὑπάρχοντος:—

113) λ. 356^a Ἐπὶ τοῦ πατριάρχου κυροῦ Λουκά γέγονε
σημείωμα συνοδικὸν κωλύον τὸν ζ' βαθμὸν... .

114) λλ. 356^a—357^b Хрисовулъ Никифора Вотаиата
о томъ, чтобы казнь не приводилась въ исполненіе раньше
30 дней, и о придворныхъ и родныхъ царя... .

115) λλ. 357^b—365^a Συνοδικὸν περιέχον ἐν ἐπιτομῇ ἀπά-
σας ἀπὸ τῶν ἁγίων καὶ πανευφήμων τοῦ Χριστοῦ ἀποστόλων γε-
γονοίας ὀρθοδόξους τε καὶ αἱρετικὰς συνόδους μέχρι τῆς ὀγδόης
οἰκουμένης μεγάλης ἁγίας συνόδου:—

α'. Σύνοδος θεία καὶ ἱερά συνθροισθεῖσα ἐν Ἱε-
ροσολύμοις... .

βζς'. Βασιλείου γάρ τὴν πρόσκαιρον καταλι-
πόντος βασιλείαν Δέων τε καὶ Ἀλέξανδρος τῆς
βασιλείας ἐγένοντο κάτοχοι ἀληθῶς αἰώνιοι αὐγουστοί.
Φωτίου δὲ χάριν... Φώτιος δὲ τῇ ἐν Κωνσταντινου-
πόλει ἐνδημούσῃ μερικῇ συνόδῳ παραιτήσεως ἐπιδέδω-
κε λίβελλον διὰ βαθύτατον γῆρας καὶ σωματικὴν ἀσθέ-
νειαν τὰς αἰτίας ἀπαριθμούμενος. ἡ εὐμαρῶς δεξαμέ-
νη αὐτοῦ τὴν παραίτησιν, δ' ἤτησατο ἀπεπλήρωσε καὶ
Στέφανον τῶν αὐτοκρατόρων ὁμοπάτριον καὶ ὁμο-
μήτριον ἀδελφὸν ἐψηφίσαστο καὶ τοῦ Βουλαντίου ἱεράρ-
χην. [κυρίῳ ἡμῶν ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν:—

116) λλ. 365^a—366^b Περὶ γάμων ἐπιτετραμμένων καὶ κε-
κωλυμένων καὶ περὶ διαφόρων βαθμῶν τῆς συγγενείας τῶν τε ἐκ
θεοῦ βαπτίσματος καὶ τῶν κατὰ σάρκα ἐξ αἱμάτων ἅμα τῶν ἐξ
ἐπιγαμίας γνωριζομένων συγγενῶν [] δευτέρων αἷμα (!) καὶ
τρίτων συμπεθεριῶν ἀκολούθως γραφέντων ἐν ἐπιτόμῳ ὥστε γι-
νώσκω σε καλῶς καὶ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν ψῆφον τῆς [] καὶ

τάξιν τῶν συγγενῶν ἀκωλύτων καὶ κεκωλυμένων προσώπων ἵνα
μηδὲν σε διαλανθάνῃ φιλόπονε καὶ φιλόλογε:—

Ἡ συγγένεια ὄνομά ἐστι γενικὸν... . ἐξ ἐπιγαμίας
βαθμῶν:—

117) λλ. 366^b—369^a Ἀκριβῆς διαίρεσις τῶν κεκωλυμένων
καὶ γινομένων γάμων:

Πατὴρ Ῥαδηνός

Μιχαὴλ ἀδελφε. Ἄννα

Κεκωλυμένος ὁ γάμος... .

118) λλ. 369^a—369^b. Τοῦ μητροπολίτου Κρήτης Ἡλίου
ἀποκρίσεις περὶ ὧν ἠρωτήθη παρά τινος μοναχοῦ Διονυσίου:—

Ἐρώτησις. Ἐώρακα πολλαχοῦ... .

... κριματίζεται διὰ τοὺς γο[νεῖς?]

119) λλ. 369^b—372^b. Τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου Ἀντιο-
χείας κυροῦ Ἰωάννου λόγος περὶ νηστείας τῶν τε τριῶν τεσ-
σαρακοστῶν καὶ τῶν ἄλλων τετραδοπαρασκευῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ· συλ-
λεγείς ἀπὸ διαφόρων βιβλίων:—

Σὸς ὁ τοῦ λόγου βραχίων... ἀλλ' ὁμολογεῖν μὲν τὴν
οἰκείαν ἀσθένειαν μὴ ἀποκρῶ обрывается р-сь.]

№ 483 (1121).

Νομοκάνον, на бумагѣ in 4°. Въ концѣ этоѣ рукописи:
Πέτρου Θεουπόλεως καὶ πάσης Ἀνατολῆς πατριάρχου ἰλόγος·
καθ' ἓνα καιρὸν εἰσῆλθεν ὁ Ἰταλὸς Ἀργῦρος ἐλέγξων τὰ ἡμέ-
τερα.

Ἄσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς... .

[Рукопись XIV—XV вѣка, лл. 315 (л. 228bis); (206×
150; 153×90) по 24 строки. Лл. 314—315 позднѣшніе.
Правонаписание и грамматика писца часто очень своеобразны.

Содержитъ:

лл. 1^a—36^a (заст.) Πίναξ σὺν θεῷ τοῦ παρόντος βιβλίου·
περὶ τῶν σοφῶν καὶ θείων ἀποστόλων· περὶ τοῦ νόμου τοῦ θεοῦ
καὶ ἁγίων ἀποστόλων.

указатель очень подробный, съ изложениемъ краткаго содержания всѣхъ правилъ; онъ продолжается позднѣйшею, видимому, прибавкою шеста

на л. 36^b + Κανόνες νη΄ ἐκ τῶν ἁγίων πατέρων. περί πολλῶν ἐπιτιμίων εἰς τὰ πάθη τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐπίκαρας γυναικῶν. κεφάλαιον πρῶτον +

гдѣ указаны еще 19 главъ или правилъ:

α'. Περὶ ἐπίκαρας γυναικῶν κεφάλαιον α'.

β'. Περὶ γυναικὸς ἐὰν προσέκρουσε τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς κεφάλαιον β'.

ββ'. Περὶ τοῦ μὴ προσκυνᾶ εἰκόνα ἀνοπόγραφην κεφάλαιον ββ'.

Περὶ ἱερέων οἱ ἀποκτείναντες ζῶον μετὰ βέλους κεφάλαιον γ'.

Περὶ ἱερέων κοσμητικῶν οὐκ ἔχουν ἄδειαν ἐξαγορεύου κεφάλαιον ιζ'.

Περὶ ἱερέων μέθυσων ἢ εἰς καπελία ἢ ἀλαχοῦ κεφάλαιον ιθ'.

Съ л. 37^a (заст.) Νομοκάνονον сὺν θεῷ περιέχον συνοπτικῶς ὅλους τοὺς κανόνας τῶν ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν ἐπτὰ συνόδων καὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ τοῦ ἁγίου Βασιλείου καὶ ἐτέρων θεοφόρων πατέρων ἐρμηνευθῆν προτροπῇ τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως κῆρ Ἰωάννου τοῦ Κομνηνοῦ παρὰ τοῦ λογιωτάτου διακόνου τῆς τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας καὶ νομοφύλακος κῆρ Ἀλεξίου τοῦ Ἀριστηνοῦ.

За этияь заглавіемъ идутъ

1) лл. 37^a—46^b. Κανὼν τῶν ἁγίων ἀποστόλων:— всего 76 правв.

2) лл. 46^b—52^a. Κανόνες δύο, τῆς ἐν Νικαίας (!) συνόδου κεφάλαια κ':—

3) лл. 52^a—58^b. Κανὼν τρίτος τῶν ἐν Ἀγκόρα ἁγίων πατέρων κεφάλαια κε':—

4) лл. 58^b—61^b. Κανὼν δ' τῶν ἐν Νεοκαισαρεία συνελθόντων ἁγίων πατέρων κεφάλαια ιδ'.

5) лл. 61^b—63^b. Κανὼν ε' τῶν ἐν Γάγκρα συνελθόντων ἁγίων πατέρων κεφάλαια κ':—

6) лл. 64^a—69^b. Αντιох. —25.

7) лл. 69^b—76^b. Јаод. —59.

8) лл. 76^b—78^a. КП. всел. —8.

9) лл. 78^a—79^b. Ефесск. —9.

10) лл. 79^b—86^b. Халк. —30.

11) лл. 86^b—91^a. Сард. —22.

12) лл. 91^a—120^b. Каро. —137 и Аттика въ видѣ трехъ.

13) лл. 120^b—121^a. КП. 394 года.

14) лл. 121^a—140^b. Трульск. —102.

15) лл. 141^a—146^b. Ник. II. —22.

16) лл. 146^b—148^a. КП. I—II—18.

17) лл. 148^a—148^b. Соф. —3.

18) лл. 148^b—164^b. Васил. Вел.—99, но на самомъ дѣлѣ ихъ только 91, а остальные сдѣланы изъ

19) лл. 164^b—165^b посланія Тарасія къ Адриану.

20) лл. 165^b—166^a Дионисія.

21) лл. 166^a—167^a Петра

22) лл. 167^a—168^b Григорія Нискек.

23) лл. 168^a—169^a Аванасія къ Амуну главы α' и β', за-
тѣмъ

24) γ'. ἄλλο τοῦ ἁγίου Μαξίμου:—

Τινὲς μὲν φασιν... οὔτε κατὰ τοὺς ὕμνους:—

25) τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου:—

δ'. Τὰ τῆς παλαιᾶς...

ε'. Τῆς δὲ καινῆς...

ς'. Βιβλία ἀκανόνιστα... καὶ ὁ Ποιμὴν:—

26) лл. 169^a. Григорія Богосл. }

27) лл. 169^a—170^a. Амфилохія } 0 книгахъ

28) лл. 170^a—171^b. Григорія Нисек. къ Антоію. —8.

29) лл. 171^b—172^a. Тимофея Алекс. —15.

30) лл. 172^a—173^a. Θεοφιλα —14.

- 31) λλ. 173^a—174^a. Кириллa —7 (въ томъ числѣ къ Марсиму и къ Геннадію).
- 32) λλ. 174^a. Εὐλογίου Ἀλεξανδρείας κεφ. α΄.
- 33) λλ. 174^{a-b}. Геннадія.
- 34) λλ. 174^b—175^a. Γραφή ἀπὸ ΚΠ. (τῷ) Ἀντιοχείας...
- 35) λλ. 175^a—176^a. Τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου κανόνες ἐκκλησιαστικοὶ ιζ΄.
- 36) λλ. 176^a—177^b. Τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου ιζ΄:—
- 37) λλ. 177^b. Κοινὸς τῶν ἁγίων ἀποστόλων οὕτω ὁ κανὼν:—
- 38) λλ. 177^b—178^a. Главы изъ хрисовулла Юстиніана.
- 39) λλ. 178^{a-b}. Василия Вел. παρὰ (!) τίτλου καὶ χρόνου ἁμαρτημάτων:—
- 40) λλ. 178^b—179^a. Τοῦ αὐτοῦ πόσοι τόποι τῶν ἐπιτιμιῶν:—
- 41) λλ. 179^a—180^a. Кириллa 12 главъ на Несторія.
- 42) λλ. 180^a—180^b. Дмитрія Киз. о яковитахъ и хациц. и богомилахъ.
- 43) λλ. 180^b—181^a. Петра Антиох. къ еп. Венец.
- 44) λλ. 181^{a-b}. Льва Болгарсѣ.
- 45) λλ. 181^b—185^a. Πρὸς τοὺς λέγοντας ὡς ἡ Ῥώμη πρῶτος θρόνος ἐστίν:—
- 46) λ. 185^a—186^a. Вас. Вел. παραγγελία къ іерею (α΄. Сподъдасон...) о причащениі (β΄. Тὸ καθ' ἐκάστην...) и о пренебрегающихъ епитиміями (γ΄. Ὃν οὐ σωφρονίζει...)
- 47) λλ. 186^a—197^a κανὼν μ΄. Ἰωάννου μοναχοῦ καὶ διακόνου μαθητοῦ τοῦ μεγάλου Βασιλείου οὕτινος ἡ ἐπωνυμία τέκνον ἡπαῆς (!) κανονάριον διαγορευθὸν περὶ πάντων λεπτομερῶς τῶν παιθῶν καὶ τῶν τούτοις προσφόρων ἐπιτιμιῶν περὶ τῆς ἁγίας κοινωνίας βρωμάτων τε καὶ πομάτων καὶ εὐχῶν λίαν συμπαθέστατος:—
- Τῆς θείας καὶ παναγάθου... ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ:—
- 48) λλ. 197^a—201^a κανὼν μα΄. Ὅρος καὶ σύνθεσις τῶν ἁγίων ἀποστόλων περὶ τὰς τετραδοπαρασκευὰς ἔλου τοῦ ἐνιαυτοῦ πῶς χρῆ τιμᾶν αὐτάς:—

- α΄. Τὰς δευτέρας καὶ τετραδοπαρασκευὰς τοῦ χρόνου...
... τὰς τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς ἡμέρας:—
- 49) λλ. 201^a—206^a. Οὕτως ὁ κανὼν τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ὃ προεγράφη περὶ τῶν τετραδοπαρασκευῶν, ἐμεταγλωττίσθησαν εἰς στίχους παρὰ ἐνὸς ὀνόματι Νείλου καὶ ἄρχεται οὕτως:—
Πολλάκις με ἠξίωσας... οὗτοι τὸν ἀρτζιβούριν:—
- 50) λλ. 206^a—206^b (заст.)
Διέλαθε δὲ ἡμᾶς τὸ περὶ εὐνούχων... διὰ τὸ πολυμόλυντον:—
- 51) λλ. 206^b—208^b. κανόνες μβ΄. Γίνωσκε δὲ καὶ τὰ ἐπιτίμια ἅπερ οὐχ ἡμεῖς, ἀλλ' ὁ μέγας ταῖς παραπεσοῦσαις ἐξέθετο ὁ μέγας Βασίλειος:—
α΄. Προσβολὴ τοῦ λογισμοῦ...
λ΄. Εἴ τις ἐξ ἀμελείας τὸ ἴδιον τέκνον τελευτήσῃ... μὴ κοινοῦσα:—
- 52) λλ. 208^b—209^b. κανόνες μγ΄. Εἴρηται τὰ τοῦ Νηστευτοῦ τὰ δὲ καθημερινὰ ἐπιτιμιῶν τοῦ ἁγίου Βασιλείου:—
α΄. Ἡ ὁμόσασα τὸ ὄνομα τοῦ Χ...
κζ΄. Ἡ ἐνδυμα καινότερον... ὑπὲρ αὐτῆς ἱκετεύουσα:—
- 53) λλ. 209^b—211^b. κανόνες μδ΄. Κεφάλαιά τινα ἀπὸ τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων (in m. + ἐρμηγία ἐστίν τούτω, εἰ δὲ λάθος ἐγένετο καὶ ἐγένοντο μαῦρα +)
α΄. τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρώτης συνόδου. Μηδεὶς τῶν ἐν ἱερατικῶν καταλεγόμενων τάγματι ἢ λαϊκὸς τὰ παρὰ τῶν Ἰουδαίων ἄζυμα... ἀφοριζέσθω:—
β΄. τῆς αὐτῆς ὅτι οὐ δεῖ κωλύειν μονάζειν:—
Ἐξὸν ὑπάρχει παντὶ χριστιανῷ... ἀποπλήρωσιν:—
γ΄. τῆς αὐτῆς συνόδου κανὼν νε΄ περὶ τῶν νηστευόντων σάββατον καὶ κυριακῆν:— Ἐπειδὴ μεμαθήκαμεν... ἀφοριζέσθω:—
δ΄. τῆς αὐτῆς συνόδου κανὼν οε΄ περὶ τοῦ πῶς

δει ψάλλειν:— Τὸς ἐπὶ τὸ ψάλλειν... ἐδίδαξεν λόγιον:—

ε'. τοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ περὶ ψευδοπροφητῶν καὶ ψευδοδιδασκάλων καὶ ἀθέων αἰρετικῶν λατίνων πραγματείαις:— Πλὴν πρὸς τὸ παρὸν ἀναγκαῖόν ἐστι παραστήσαι ἐκ τῶν ἁγίων γραφῶν τούτους τοὺς αἰρετίζοντας... οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι:—

ς'. τῶν ἁγίων ἀποστόλων κανῶν ἐβδομηχοστός:— Εἴ τις ἐπ. ἡ πρεσβ... ἀναθεματιζέσθωσαν:—

ζ'. τῆς αὐτῆς συνόδου κανῶν ἐνενηχοστός:— Τὰς κυριακάς... ἀνάστασιν:—

η'. τῆς αὐτῆς συνόδου κανῶν κγ':— Περὶ τοῦ μηδένα τῶν... κακουργίας:—

θ'. Τὸς ἐν πολέμοις φόνους... ἀπέχεσθαι:—

54) λλ. 211^b—213^a κανόνες με'. Κανῶν τῶν ἐν Νικαίᾳ ἁγίων πατέρων:—

α'. Ὅτι οὐκ ἔξεστιν ἱερέα κοσμικόν... αὐτοὶ ἱερεῖς:—

Κανόνες τῶν ἐν Καρχηδόνι ἁγίων πατέρων:—

β' Εἴ τις παιδίον δι' ἀμέλειαν αὐτῷ ἀβάπτιστον... ἐν ἄρτῳ καὶ ὕδατι:—

γ'. Ἐὰν πέση τις εἰς ἀβάπτιστον σῶμα... ἀκοινώνητος ἔστω:—

рядь правилъ всего 19, среди которыхъ есть Трулльск. 65, Дιονис. Алекс., Васил. 7, 4, 25, 48,

55) λλ. 213^a—215^b. κανόνες με'. Τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς περὶ τῶν ἐρωταποκρίσεων:—

α' Ἡ γυνὴ δέδοται νόμῳ...

ε' Ὅτι χρὴ τοὺς προκομίζοντας... τῇ κρίσει τοῦ μεγάλου θεοῦ:—

56) дальше въ качествѣ с' оглавление отвѣтовъ Тимофея, а с'—ка' рядь его отвѣтовъ.

57) λλ. 215^b—218^a. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Νηστευτοῦ διάφοροι διαφοραὶ καὶ διαθέσεις τῶν ἐξομολογουμένων κρύφια ἀμαρ-

τήματα καὶ περὶ τοῦ δεῖν εἶναι τούτοις ἀναδεχομένους ἀληθεῖς καὶ ἀπταίστους πρὸς τὸν θεὸν καὶ ἀπὸ θεοῦ καὶ ἐκ θεοῦ. διακρίσεις γινώσκειν. ὡς οἶμαι ὁ ταπεινός:

Δεῖ τὸν ἐξομολογούμενον... καὶ ταῦτα περὶ ἀνδρῶν:—

58) λλ. 218^{a-b}. Ἐκ τοῦ τῆς Κλήμακος περὶ ἐξαγορεύσεως:—

Μὴ ἀπατῶ, ᾧ οὐδὲ καὶ ὑπήκοε Κυρίου, πνεύματι οἰήσεως... καὶ μὴ οἰήσει παλαίειν:—

59) λλ. 218^b—219^a. Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ περὶ κληρικῶν καὶ ἱερωμένων:—

Τοὺς ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς καὶ ἐμβάθμοις διακόνους οὐ χρὴ δέχεσθαι εἰς ἐξομολόγησιν... ἱερωσύνης ἢ παύσεως:—

Ἡ δὲ ἔκτῃ ἁγία σύνοδος περιεκτικῶς ἀποφαίνεται εἰς τὸν τρίτον κανόνα λέγουσιν (!) οὕτως· ὥστε τοὺς ἐν κλήρῳ καταλεγόμενους καὶ ἄλλοις τὰ θεῖα διαπορθμεύοντας καθαρούς ἀποφῆναι καὶ λειτουργοὺς ἀμώμους καὶ τῆς νοεῆς τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ ἀρχιερέως καὶ θύματος καὶ θυσίας ἀξίως ἀνακαθαίρεσθαι. τὰ δὲ ἔξωθεν τοῦ γάμου ἐπιτριβέντα τούτοις μίση. μετὰ δὲ τὴν ἁγίαν ταύτην σύνοδον καὶ πᾶσαι αἱ οἰκουμενικαὶ καὶ τοπικαὶ ἁγίαί σύνοδοι μετὰ καὶ διατάξεων τῶν λοιπῶν ἁγίων πατέρων εἰς ταῦτα οὕτως νομοθετοῦσιν. ὁμοίως καὶ οἱ πολιτικοὶ νόμοι διορίζονται, ὅτι ὁ χειροτονούμενος ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος ὀφείλει παρθένος εἶναι ἢ ἐκ παρθενίας μονογαμήσας παρθένον τοῦτον τὸν νόμον περὶ καθαρότητος ἱερωσύνης καὶ περὶ τῶν εὐνούχων οἱ προγεγραμμένοι πατέρες ἅπαντες οὕτω διωρίσαντο. πάντων οὖν τούτων τῶν προγεγραμμένων τὰς μαρτυρίας λαβόντες ἡμεῖς ἀξιωθέντες ἐνεπιτόμως ἔως ὧδε ἐν τῷ παρόντι συντάγματι ἐξεθέμεθα. δεῖ δὲ εἰδέναι ὡς ὁ Νηστευτῆς ἐκεῖνος Κωνσταντίνου πόλεως πρόεδρος ἐν ἁγίοις Ἰωάννου ἀπὸ τοῦ

πρὸ αὐτοῦ τὰ ὅμοια κανονίσαντος Ἰωάννου τοῦ μαθητοῦ
γενομένου τοῦ μεγάλου Βασιλείου τὰς ἀφορμὰς ἔγραψε
καθὼς περ ἐκεῖνος ἀπὸ τοῦ οἰκείου διδασκάλου:—

60) Π. 219^a—221^b. Περὶ τῶν οἰκουμενικῶν ἑπτὰ συνόδων:—

Ἡ πρώτη σύνοδος. . .

Ἡ δὲ ἑβδόμη. . . ἀγιομαχοῦντας μυσαστομένη:—

61) Π. 221^b—228^b. Ἐκθεσις θαυμασία περὶ γάμων ἐνδε-
χομένων γενέσθαι καὶ μὴ:—

ὁ Ῥαβδινὸς
πατὴρ τοῦ Μιχα-
ἴη καὶ τῆς Ἄννης.
Μιχαὴλ ἀδελφὸς
Ἄννης σαρκικὸς
κεκώλυται οὖν

Κεκώλυται οὗτος ὁ γάμος . . . τὰς (!) ἐξ
ἐπιγαμίας βαθμούς:—

62) Π. 228^b. (безъ заглавія)

Ἐρώτησις: Ποία μετρεῖται πρώτη γενεά.

Ἀπόκρισις: Ἀδελφὸς καὶ ἐξάδελφος. . .

Ἀπόκρισις: Σάββατον καὶ κυριακὴν διὰ τὴν προσφορὰν
τῆς θυσίας:—

63) Π. 228bis—230^a. Αἰθασία ἐν Ἀμυγῆ.

64) Π. 230^a—240^b. Ἄθροισις μαρτυριῶν ἄρ(α) τι μέγα ἀγα-
θὸν ὑπάρχει ἐξαγόρευσις:—

α'. Καλὸν ἐστὶν ἄρα τὸ ἐξομολογεῖσθαι τὰ ἀμαρτήμα-
τήματα ἡμῶν πατρικῶς (!) ἀνδράσιν ἢ οὐ;

β'. Καλὸν καὶ πάνυ ὠφέλιμον. . .

ργ'. Ἄζυμον ἐστὶ φυγὴ μὴ ἄχρισσα (!) πρόλυμμα. . .
πικρότητος τῆς νηστείας στενοχωρίαν:—

65) Π. 240^b—250^b. Τάξις ἀρίστη τῶν ἐξαγορευόντων:—

Χρῆ τὸν ἐξαγορευῆσαι μέλλοντα ἀκατακλύπτῳ τῇ κε-
φαλῇ. . . καὶ τοὺς παροξυσμούς:—

66) Π. 251^a—252^b. (заот.) κανόνες μὴ. Τῶν ἁγίων πατέ-
ρων νομοθεσίαι ἐξαγορεύσεως:

α'. Εἴ τις ἐξέρχεται τῆς ἐκκλησίας πρὸ τῆς ὑστεραίας
εὐχῆς. . .

λβ'. Τὰ σαρκικά ἀμαρτήματα εἰσὶν ὀκτώ. . . ἐκούσιος
φόνος ὁ ἀσυγχώρητος:—

67) Π. 252^b—255^a. κανόνες μὴ τῶν ἁγίων ἀποστόλων δια-
φοροὶ περὶ σφαλμάτων:—

α'. Εἴ τις πρεσβύτερος ἢ καὶ ἐπίσκοπος ἐπιστρέψῃ ἢ καὶ. . .
κη'. Ἐάν τις κλέπτης φονεῦσθαι μέλισσαν ἔχει ἐπιτίμι-
ον ὁ τοιοῦτος χρόνους τέσσαρας. . . καὶ ἄλλον εἴ-
τι δόξει τῷ πατρὶ:—

68) Π. 255^{a-b}. κανόνες ν'. Δικαία διδασκαλία τῶν θεοφύ-
ρων πατέρων περὶ γονέων καὶ τέκνων:—

α'. Μέγα μισθὸν ἔχουσιν καὶ πολλῶν καὶ μεγάλων ἀμαρ-
τιῶν. . .

δ'. Τίμα γὰρ λέγει τὸν πατέρα σου . . . καὶ πάντων
τῶν ἁγίων:—

69) Π. 256^a—257^b. κανόνες να'. Νόμος τῶν ἁγίων πατέ-
ρων τῶν ἐν Λαοδικείᾳ:—

α'. Ἐάν τις πνευματικὸς πατὴρ ὁμολογήσῃ τὴν ἀμαρ-
τίαν τοῦ ἐξαγορευθέντος. . .

κδ'. Ἐάν ἡ γυνὴ ἀποκρούσῃ τὸν σύνευνον αὐτῆς . . .
μεταλαμβάνετω ἄρτω καὶ ὕδατι καὶ συγχωρηθῆ-
σεται:—

70) Π. 257^b—259^a. κανόνες νβ'. Ἐρωτήσεις τινῶν πατέ-
ρων ὧν τὰς ἀποκρίσεις ἔδωκεν ὁ τιμώτατος Πέτρος χαρτοφύ-
λαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας:—

α'. Ἐρώτησις: Εἰς πόσον καιρὸν ὀφείλει βαπτίζεσθαι
τὸ παιδίον. . .

ιε'. Ἐάν μιανθῇ παιδίον τῇ μεγάλῃ τεσσαρακοστῇ εἰς
τυρὸν. . . τὸ συμβάν:—

71) Π. 259^a. Εὐχὴ ὅταν ὁ πνευματικὸς πατὴρ μέλλει ἀπο-
λύσαι τὸν ἐξομολογούμενον πνευματικὸν υἱὸν αὐτοῦ. εὐχεται ἐπά-
νω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ λέγων, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν:—

Ὁ θεὸς ὁ πατοκράτωρ ὁ μόνος ἔχων ἐξουσίαν . . .
ἀναπέμπομεν:—

72) Π. 259^b. Εὐχὴ τῶν ἐξομολογούμενων τῆς ἀπολύσεως, τοῦ
Κυρίου δεηθῶμεν:

Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ θεὸς ποιητὴς οὐ-
ρανοῦ. . . ἀμήν:—

73) Π. 260^a—263^b. κανόνες νγ'. Τῶν ἁγίων πατέρων περὶ ἐξαγορεύσεως τῶν μοναχῶν:—

α'. Εἴ τις ἐκτὸς ἀσθενείας μὴ εὐρεθῆ εἰς τὸν ἐξάψαλμον τοῦ ὄρθρου...

π'. Ὁ καθηγούμενος ἐὰν μὴ ἔχει εὐσπλαγγίαν... χωρὶς γὰρ ἐμοῦ φησὶν ὁ Χριστὸς οὐ δύνασθε ποιεῖν· ᾧ ἢ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν:—

74) Π. 263^b—273^b. κανόνες νδ'. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας ἱστορία μυσταγωγικῆ καὶ ἐκκλησιαστικῆ περὶ τῆς θείας λειτουργίας:—

α'. Ἐκκλησία ἐστὶ ναὸς θεοῦ τέμενος ἅγιον...

ρκζ'. Τὸ σημαντήριον τὰς τῶν ἁγίων σάλπιγγας σημαίνει... κολάσεως αἰωνίου:—

75) Π. 273^b—274^b. κανόνες νε'. Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Κορίνθου περὶ τῆς ἁγίας τριάδος:—

α'. Ἡ ἁγία τριάς ὁμοούσιος ἐστίν. καὶ ὅτι τρεῖς ὑποστάσεις... ἐν τριάδι δοξάζεται:—

β'. Ἐκ τοῦ ὑποδείγματος... καὶ ἀσύνθετος:—

γ'. Τὸ οὖν νοούμενον τοῦ ἀνθρώπου... οὐκ ἐξέρχεται:—

δ'. Ταῦτα οὖν τὰ τρία... μένει πνεῦμα:—

ε'. Οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τῆς θείας οὐσίας χρῆ λογίσεσθαι· ὅτι ὁ πατὴρ μένει πατὴρ καὶ υἱὸς οὐ γίνεται. καὶ ὁ υἱὸς μένει υἱὸς καὶ πατὴρ οὐκ ἔστιν οὔτε πνεῦμα. καὶ τὸ πνεῦμα μένει πνεῦμα καὶ οὐκ ἔστιν πατὴρ ἀλλὰ πνεῦμα τὸ ἅγιον. ἀλλ' οὐδὲ υἱὸς ἐστὶν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· τίκτει γὰρ... πνεῦμα:—

76) Π. 274^b—283^b. (зап.) κανόνες νς'. Ἐκλογή τοῦ παρὰ θεοῦ δοθέντος νόμου τοῖς Ἰσραηλίταις.

α'. Περὶ κριμάτων καὶ δικαιοσύνης τῆς ἐξόδου κεφ. ξθ'. Οὐ παραλείψῃ ἀκοήν...

πδ'. Εἴτε στρατιωτικοὶ εἴεν εἴτε φοιδερᾶτοι εἴτε σχολᾶριοι εἴτε ἄλλοι τινὲς ὑφ' ἐτέραν οἰανοῦν στρατείαν ἔνοπλον καταλεγόμενοι, κελεύομεν ὁσοῦσδήποτε

ἐνιαυτοὺς ἐνεξεπεδίοντω μείνουσιν... ἐξ ἀπάτης δὲ πρὸς δευτέρου γάμου συνελαθείσης:—

πε'. Περὶ τοῦ μὴ ποιεῖν ἱερεὺς λειτουργίας δύο:— Ὁ ὀρθὸς λόγος... φύσιν:—

сюда (въ 85 этихъ главѣ) входятъ выдержки изъ самыхъ разнообразныхъ источниковъ, и самая Ἐκλογή переработана нѣсколько.

77) Π. 283^b—286^a. κανόνες νζ'. Ἐκλογή ἐπιτιμίων πάντων τῶν παθῶν· ἐκ τῶν κανόνων τῶν ἁγίων ἀποστόλων. ἀκριβῶς ἐκλεχθέντων:—

α'. Ἄνῆρ ἔχων γυναῖκα καὶ πέσει εἰς ὑπανδρον... καὶ εἴ τι παραγγείλας ὁ πνευματικός:—

β'. Φονεὺς ἐὰν φονεύσῃ, ἔτη δώδεκα καὶ εἴ τι παραγγείλει:—

γ'. Καὶ ὁ εἰς τοῦ ἀδελφοποιῦ τοῦ τὴν γυναῖκα εἰσελθῶν... ἀκωνώνητος.

δ'. Ἐὰν πέσῃ τις εἰς τὴν προγονὴν αὐτοῦ ἢ εἰς τὴν ἀνεψιὰν αὐτοῦ, ἔτη ἑ' καὶ εἴ τι παραγγείλει:—

ε'. Ἐὰν γένηται βεῦσις μοναχοῦ, ἐπιτιμᾶται τρίτον εἰπεῖν τὸν πεντηκостὸν καὶ τὸ κύριε ἐλέησον καὶ μενέτω ἀκωνώνητος ἡμέρας ἐπτὰ ἐν δὲ τῇ ζ' λαμβανέτω συγχώρησιν:—

στ'. τοῦ ἁγίου Νικηφόρου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως:—

Ἐὰν φθάσῃ ὁ εὐαγγελισμὸς... ἰχθύων:—

ζ'. τοῦ ἁγ. Βασιλείου ἐν ταῖς πρὸς μονάζοντας ἐπιστολαῖς:— Ὅτι ὁ διωκόμενος περὶ (!) τῶν δοκούντων ὁμοπίστων ἕνεκεν τοῦ ὀρθοῦ λόγου μείζονα στέφανον ἔχει τοῦ μαρτυροῦντος παρὰ εἰδωλολάτρου:—

η'. Ταύταις οὖν ταῖς δεσποτικαῖς καὶ εὐαγγελικαῖς ἀθενταῖς ἐπόμενος, ἔστι δὲ καὶ ταῖς ἀποστολικαῖς θεολογίαις καὶ συνοδικαῖς καὶ πατρικαῖς παραδόσεσι καὶ διατάξεσι, τοὺς λατίνους τῶν τοιούτων θείων προσταγμά-

των και παραδόσεων μακρὰν ἐκτρεπομένους εὐρίσκομεν. και διὰ τοῦτο τὴν τούτων κοινωνίαν και τῶν ὁμοφρονούντων και συγκοινωνούντων αὐτοῖς λίαν ἀποστρεφόμεθα:—

μβ'. Ἐπαναστρέψας οὖν ὁ χαρτοφύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Φραγγίας ἀνοποστόλως ξύμπασι διαβεβαίωσατο ὡς τὰ ἐκείνων ἠκριβωκώς:—

μγ'. Ὡς μάτην οἱ λατῖνοι τὸ τῶν χριστιανῶν περίκεινται ὄνομα, ἐπειδὴ δοχίον εἰσιν πασῶν τῶν αἱρέσεων· και οὗτοι ἔσονται και αὐτοὶ αἰρετικοί:—

μδ'. Τούτου χάριν ἐγὼ φυγὰς τὰ ὄτα βύων μὴ ἐνωτίσασθαι τῆς βλασφημίας τῶν ἀθέων και πνευματομάχων λατῖνων και τοῦτο ποιῶν οὐ μόνον τῇ κανονικῇ ἐπιτιμῆσει οὐχ ὑπακούσομεν πρὸς συνοδικῆς διατάξεως ἑμαυτὸν ἀποσχίσας τοῦ θρόνου τῆς παλαιᾶς Ῥώμης, ἀλλὰ και ἐπαίνου ἀξιοθήσομαι τοῦ προσήκοντος ὅπως δὲ τοῦτο ὁ ἐ' τῆς ἐν Κ/πόλεως (!) α' και β' συνόδου ὁ κανὼν δηλώσει σαφέστατα. ἔχει δὲ και οὗτος ὁ κανὼν κατὰ λέξιν οὕτως:—

με'. Περὶ γὰρ τῶν τοιούτων φησὶν ὁ ἀπόστολος· ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος πόρνος ἢ πλεονέκτης ἢ εἰδωλολάτρης και τὰ ἐξῆς, τῷ τοιούτῳ μηδὲν συνεισθῆναι:—

μς'. Εἴτε πατήρ εἴτε ἀδελφὸς εἴτε μήτηρ εἴτε ὅστις οὖν ἄλλος κατελήφθη μέχρι θανάτου κοινωνῶν τῇ αἵρέσει, προεῖρηται ἐν τῷ ἀνωτέρῳ κεφαλαίῳ μὴ μνημονεῦσθαι ἐν τῇ λειτουργίᾳ, εἰ μὴ τοι ἕκαστος κατὰ διάνοιαν ἔλοιτο εὐχεσθαι ὑπὲρ τῶν τοιούτων και ὑπὲρ τῶν ποιεῖν ἐλεημοσύνην· πῶς γὰρ ἂν ὅτι ἔτι ζῶν μετέχων τοῖς αἰρετικοῖς (!) κοινωνίας και οὕτω ἐκκομισθεὶς λειφθήσεται ἐν μνημοσύνοις κατὰ τὴν μυσταγωγίαν ὀρθοδόξων, οὐδαμῶς. ταῦτα οὐ κανονικῶς ἐφθεγγάμη· ἐπισκόπων γὰρ τοῦτο. ἀλλὰ συμβουλευτικῶς ἐξ ἀγάπης· οὐδὲν γὰρ ἀγάπης ἀναγκαιότερον φεγγάμενος:—

78) Π. 286^a—287^a. Ἐκ τῆς ἐν Νικαίας συνόδου τῶν τρια-

κοσίων δέκα και ὀκτὼ θεοφόρων πατέρων· διατάξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων περὶ τῶν ἁγίων νηστειῶν τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς:—

Ἄρχῃ τῶν νηστειῶν καθὼς γέγραπται... εὐχόμενος ὑπὲρ ἡμῶν ἀμήν:—

79) Π. 287^a. Ἐκ τοῦ βίου τοῦ ἁγίου Νικολάου:—

Τοιγαροῦν ὁ μέγας ἐν ἱερεῦσι Νικόλαος μετὰ πολλῶν αὐτοῦ θαυμάτων και τοῦτο ἐμφέρεται εἰς τὸν βίον αὐτοῦ, ὅτι ἔτι νήπιος ὢν τοῦ δεξιῦ μόνου μαζοῦ και αὐτοῦ ἀπαῖ τῆς ἡμέρας διετρέφετο... διαίτημα θαυμαστῶς προδεικνύμενος:—

80) Π. 287^{a-b}. Στίχοι τοῦ ἁγίου Νικολάου μυροβλῦτου ἀρχιεπισκόπου:—

Ἐβράδυνας πρόμαγε, θερμὲ προστάτα:—

Φρουρὰ φέρει με και στενοῦμαι και στένω:—

Ἡ γλῶττα σιγᾷ, και παιδεῖται τὸ σῶμα:—

Πόδες και γόνατα, και δεσμῶν δείχα:—

Τίς ταῦτα...

Και τὸν σὸν οἰκέτην με, τῆς φρουρᾶς ῥύον:—

81) Π. 287^b—292^a. Ἀκολουθία τοῦ θεοῦ και ἀγγελικοῦ μικροῦ σχήματος· και τελεῖται οὕτως:—

82) Π. 292^a—302^b. Ἀκολουθία τοῦ θεοῦ και ἀγγελικοῦ μεγάλου σχήματος ἢ και τελεῖται οὕτως:—

83) Π. 303^a—309^a. Πέτρου Θεουπόλεως και πάσης Ἀνατολῆς πατριάρχου λόγος καθὲν (!) καιρὸν εἰσηλθὲν ὁ Ἴταλὸς Ἀργυρὸς ἐλέγχων τὰ ἡμέτερα:—

"Ὅσα ἐπονηρεύσατο... τὸ περιφρονούμενον:—

84) Π. 309^a—313^b. Τῷ σεβασμιωτάτῳ δεσπότη ἰσαγγέλω και πνευματικῷ ἀδελφῷ τῷ ἁγιωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ Βραδένης ἀπιλεγένσης. Πέτρος ἐλέφ θεοῦ πατριάρχου (!) Θεουπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας:—

Πολλῆς ἡμῖν εὐφροσύνης... ἀμήν: — ВЪ сокращ. редакци.]

№ 484.

Νομοκάνων Ματθαίου, на бумагѣ in 4^ο.

№ 485.

Νόμοι ἐκκλησιαστικοί, на бумагѣ in 4^ο.

№№ 486—491.

Еще 6 номоканоновъ, на бумагѣ in 4^ο.

№ 492.

Νομοκάνων, на бумагѣ in 8^ο.

№ 493.

Седьмый вселенскій соборъ, καὶ Μέλισσα, на бумагѣ in 8^ο.

№ 494.

Въ кельѣ Синайскаго архієпископа.

Βιβλία, зовомая Βακτιρία (νόμων), на бумагѣ въ листъ.—
 Ее принесъ архієпископъ Βαλλινикъ въ 1713 году августа 14 дня. А куплена она въ 1689 году Димитріємъ,
 іереємъ епархіи Радовизны.

№ 495.

Въ библиотекѣ Синаеджуванійскаго подворья.

Ἐξήγησις τῶν ἱερῶν καὶ θείων κανόνων τῶν τε ἁγίων ἀποστόλων, καὶ τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων, κ.τ.λ. ποιηθεῖσα κατὰ προσταγὴν βασιλικὴν καὶ πατριαρχικὴν Θεοδώρῳ τῷ εὐτελεῖ διακόνῳ τῆς τοῦ θεοῦ ἁγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας νομοφύλακι, χαρτοφύλακι καὶ πρώτῳ τῶν Βλαχερνῶν. τῷ Βαλσαμῶν, τῷ μετὰ χρόνους τινὰς γεγονότι καὶ πατριάρχῃ Θεουπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας καὶ πάσης Ἀνατολῆς: — На хлончатной бумагѣ in 8^ο претолстая рукопись, XIII вѣка, стенографически написанная мелкимъ начеркомъ. Отличная, полная рукопись. Съ нея надо печатать.

Ναυ.: Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπαίκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν...

NB. Κανόνες τῆς ἐν Καρθαγένῃ ᾿Συνόδου. Πράξις πρώτη. «Ἀδρῆλιος ἐπίσκοπος εἶπεν... Φαυστίνος ἐπίσκοπος καὶ τοποτηρητῆς εἶπεν... Πράξις δευτέρα... τρίτη... τετάρτη... πέμπτη. — Ἐπιστολὴ τῷ πάπᾳ Βονιφατίῳ. — Не находка ли все это?

№ 496 (1893).

Ταμὲ же.

Рукопись на бумагѣ in 4^ο, содержащая

Τακτικὸν συνοδικόν, τούτεστι Κανονικὸν σύνταγμα τῆς ἐν Ῥωσσίᾳ πνευματικῆς ἐκκλησιαστικῆς συνόδου, συντεθὲν διὰ προσταγῆς τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ κραταιστάτου βασιλέως Μοσχοβίας καὶ πάσης Ῥωσσίας, Πέτρου Ἀλεξιάδου τοῦ πρώτου, ἀδεία καὶ διορθώσει τῆς ἁγιωτάτης διοικήσεως συνόδου ἐν ἔτει 1721 Σεπτεμβρίου ις' ἐν τῇ βασιλευούσῃ Πετροπόλει.

Ἑτέγραψαν αὐτὸ τὸ Κανονικόν: + Ὁ Ῥεξανίας Στέφανος. + Ὁ Σμολενσκίας Σίλβεστρος. + Ὁ Πσκοβίας Θεοφάνης. + Ὁ Νίζεγοροδίας Βαρλαάμ. + Ὁ Τβερίας Μητροφάνης. + Ὁ Κορελίας Ἀαρόν.

ΟΤΔΒΛ V.

Панеэты, или Сборники.

№ 497 (384).

Сборникъ, на пергаминѣ [лл. 171 A] [XI вѣка; 262×193; 186×125; по 27 строкъ. Начала р-си нѣтъ; она] содержитъ:

- 1) [лл. 1^a—2^b окончаніе какого-то житія со словъ
κατακαρπτομένη· λεπτά δὲ λίαν καὶ ἄσημα φθειρομένη· μετὰ δακρύων δὲ αἰεὶ καὶ ταῦτα προσφέρουσα· πολ-
λάκις γάρ μου λαβοῦσα τὴν δεξιάν καὶ τοῖς ὀφθαλ-
μοῖς ἐπιθεῖσα οὕτω διάβροχον γενομένην ἀφῆκεν....
- 2) лл. 3^a—11^b л^a.] Περὶ τῆς θείας ἀγάπης:—
[Ἠλίκοι μὲν οἱ τῆς ἀρετῆς ἀθληταὶ καὶ ὄσοι καὶ οἰοῖς
στεφάνοις... τοῦ ῥυθμισθῆναι βίου καὶ πρὸς τὴν εὐ-
αγγελικὴν πολιτείαν κατευθυνθῆναι:—
- 3) лл. 11^b—13^a л^c.] Βαράδοτος:—
[Καὶ ὁ κοινὸς τῶν ἀνθρώπων ἀλάστωρ... τρυφᾶν θεω-
ρεῖται:—
- 4) лл. 13^a—14^b л^η.] Θαλέλαιος:—
[Οὐδὲ τὸ Θαλελαίου σιγήσω διήγημα... ἀγωνι-
στῶν:—
- 5) лл. 14^b—16^a л^θ.] Μαῤῥνα ἡ Κύρια:—
[Τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν τὴν πολιτείαν... διήγημα:—
- 6) лл. 16^a—32^a л'.] Δομνίνα:— Изъ Θεодорита.
[Τοῦ θεσπεσίου Μάρωνος... ἀμὴν:—

7) [лл. 33—36 вставлены бумажи, и на лл. 35—36 написано оглавление богословія Ιοанна Дамаскина.

8) лл. 37^a—48^a] Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου ἐπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας ἱστορία μυσταγωγικὴ ἐκκλη-
σιαστικὴ.

9) [Съ л. 48^b] Ἰωάννου πρεσβυτέρου Δαμασκηνοῦ τοῦ
Μανσοῦρ [ὅτι ἀκατάληπτον τὸ θεῖον. καὶ ὅτι οὐ δεῖ ζητεῖν καὶ
περιεργάζεσθαι τὰ μὴ παραδεδομένα ἡμῶν ὑπὸ τῶν ἀγίων προ-
φητῶν καὶ ἀποστόλων καὶ εὐαγγελιστῶν:—

Θεὸν οὐδεὶς...

конецъ дописанъ на пергаминѣ другою рукою, которая припи-
сала на 4½ лл. и

10) Μαρτυρίαι ἀγίων διδασκάλων, ὅτι τὸ πνεῦμα ἅγιον ἐκ τοῦ
πατρὸς ἐκπορεύεται:—

Καὶ πρῶτον μὲν τὴν τοῦ ἀγίου πνεύματος διττὴν...

№ 498 (386).

Сборникъ, на бумагѣ [XV вѣка], in 4° [175×133; 135×100; по 24 строки; тетради ζ'—л^c разными почерками] [лл. 161 A] содержитъ:

1) [съ л. 1^a до л. 7^b тетр. л^a] Богословіе Ιοанна Да-
маскина [съ главы δ', первыя сохранившіяся слова которой:
ὅπερ ἀδύνατον κινούμενον ἔσται πάντως ὡσπερ ὁ οὐρα-
νός· τοῦτον γὰρ πέμπτον σῶμα φασί...]

Въ концѣ произведенія запись черниломъ:

τέλος τῶν ρε' κεφαλαίων τῶν δογματικῶν τοῦ Δαμασκηνοῦ:—

и киноварью:

τέλος πασῶν τῶν κεφαλαίων τοῦ Δαμασκηνοῦ:—

2) Тетр. л^a л. 8^a (ρς') Τοῦ ἀγίου (заглавіе не дописано)
Εἰς θεὸς πατὴρ λόγου ζῶντος... τριάς αἰεὶ:—

3) л. 8^b Ἰουστίνου φιλοσόφου καὶ μάρτυρος.—

Τὸ ἀγέννητον καὶ γεννητὸν καὶ ἐκπορευτὸν οὐκ οὐσίας
ὄνομα... ταῦτὸν κατὰ τὸν τῆς οὐσίας λόγον:

4) Тетр. л^b лл. 1^a—3^b] Πατριάρχα Φοτίя об̄ъ исхожде-
ніи св. Духа и о совершеніи Евхаристіи на квасномъ хлѣбѣ:

[ρζ'. Φωτίου πατριάρχου κατὰ τῶν τῆς παλαιᾶς Ῥώμης, ὅτι ἐκ τοῦ πατρὸς μόνου ἐκπορεύεται τὸ ἅγιον πνεῦμα ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ:—

Εἰ ἀπλοῦν μὲν τὸ πνεῦμα . . . εἰ μὴ προφανῶς με-
μένηκεν:—

5) τετρ. κβ' λ. 3^b—5^b ρη'. Περὶ πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος διακεκριμένη ἅμα καὶ ἠνωμένη θεολογία τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἐκ τῆς πρὸς Γρηγόριον τὸν ἀδελφὸν ἐπιστολῆς τῆς περὶ διαφορᾶς οὐσίας καὶ ὑποστάσεως:.

Τοῦ μεγάλου Βασιλείου:.

Ἐπὶ τῆς ἁγίας τριάδος ὁ τὸν πατέρα νοήσας . . . διὰ τὸν λογισμὸν καταλήψεως:

τοῦ αὐτοῦ: Εἷς θεὸς καὶ πατὴρ καὶ εἷς μονογενῆς υἱὸς . . . ὑπάρξεως ἀρρήτου φυλασσομέ-
νου:—

6) λ. 5^b—6^a ρθ'. Ἔτι περὶ πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος διακεκριμένη ἅμα καὶ ἠνωμένη θεολογία τοῦ μεγάλου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἐκ τοῦ περὶ υἱοῦ λόγου πρώ-
του:.

Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου: Ἡμῖν δὲ μοναρχία τὸ τιμώμενον, μοναρχία δὲ οὐχ ἦν περιγράφει ἐν πρό-
σωπον . . . οὐ γὰρ ὑπὸ χρόνον τὰ ἐξ ὧν ὁ χρόνος:—

7) λ. 6^a—7^b Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ λόγου τοῦ περὶ δόγματος καὶ καταστάσεως ἐπισκόπων:— Λόγος ρί'.

Προσκυνοῦμεν οὖν πατέρα καὶ υἱὸν καὶ πνεῦμα ἅγιον τὰς μὲν ιδιότητας . . . καὶ ἕκαστα μετὰ τῆς ιδιότη-
τος:—

8) λ. 7^a—8^a ρ(ι)α. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ λόγου τοῦ εἰς τὸν Ἡρώνα τὸν φιλόσοφον:—

τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Ὅριζον δὲ καὶ τὴν ἡμετέραν διδάσκων . . .

9) λ. 8^b ρ(ι)β'. Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου:—

Εἰ γνῶρισμα . . . 4 выдержки.

10) τετρ. κγ' λ. 1^{a-b} ρ(ι)γ'. Τοῦ ἁγίου Μαξίμου:—

Ἐπὶ τῆς ἁγίας τριάδος . . . 6 выдержек.

11) λ. 2^a—7^a Τοῦ σοφωτάτου κυροῦ Γεωργίου τοῦ Σχο-
λαρίου:—

Ἐπειδὴ ἐξήτησας ἀφ' ἡμῶν λόγον ἵνα σύντομον περὶ
τε τοῦ μυστηρίου τῆς εὐχαριστίας . . . ἐλπίζομεν:—

12) Сτ' τετρ. κδ' л. 1^a до конца тетради κς' содержатъ не]
Осьмый Соборъ, бывшій при Фотіи [а дѣянія Ферраро —
Флорентійскаго собора подъ заглавіемъ:

Ἄρχῃ τῶν συνελεύσεων τῶν ἐν τῇ ὀγδόῃ συνόδῳ γεγονό-
των:— (in marg. ὀγδόη σύνοδος. Σύνοδος ἐν Ферраріа)

Εἰ ἔξεστι προσθῆναι ἐν τῷ συμβόλῳ καὶ εἰ τὸ προ-
τεθὲν εὐσεβές ἐστι. καὶ δὴ ὀκτομβρίῳ η'. ἰνδικτιῶνος
β'. ἤρξατο διαλέγεσθαι ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ ὀγδόη
σύνοδος . . . καὶ ἀπῆλθον ἐν Φλωρεντία:—

Послѣ 13 засѣданій въ Феррарѣ слѣдуютъ засѣданія во
Флоренціи:

Σύνοδος πρώτη τῆς Φλωρεντίας. α' συνέλευσις (in marg. Σύ-
νοδος α').

Τῇ οὖν κη' φεβρουαρίου . . . καὶ ἐμέριζον αὐτούς:—

13) Тетрадь κζ', отъ которой вырваны 3 первыхъ листа,
занята музыкальными текстами τοῦ μαίστορος κυροῦ Ἰωάννου
τοῦ Δασκάρη, затѣмъ Ἰωάννου ἱερέως τοῦ [] αἰάδου и друг.

14) Въ концѣ приписано

[a] на л. 8^b τετρ. κς' позднѣйшею рукою]:

Ἐγὼ Γαβριὴλ ἱερομόναχος ὁ καὶ Πογιοιανήτης καὶ πρω-
τοσύγκελος τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου κυροῦ Σωφρονίου
Ἱεροσολύμων ἀπεστάλην παρ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον καὶ θεοβάδιστον
ὄρος τοῦ Σινᾶ χάριν προσκυνήσεως καὶ διὰ τινα χρεῖαν ἑτέραν
ἐν ἔτει ρζργ'. ἰνδικτιῶνος η'. ὅτε καὶ ἐγύμνασαν ἡμᾶς οἱ Ἄρρα-
βοι καὶ εὐχαριστοῦμε τοὺς ἀδελφοὺς καὶ πατέρας τοῦ ἁγίου μο-
ναστηρίου, ὅπου μας ἐνδυσαν καὶ μας ἐκύταξαν, καὶ ὁ θεὸς συγ-
χωρέση τους. ἀμήν:— Καὶ ἦλθα τὸν ἰούλιον μῆνα εἰς τὰς κ'.
ἦτον δὲ ἡμέρα κυριακὴ καὶ ἔτυχεν καὶ τοῦ ἁγίου Ἡλίου.

в) другою рукою:

αφιβ' (=1512) μαρτίῳ δ' ὠνησάμην τὴν βίβλον ταύτην

όντος μου ἐν Κρήτῃ τάχα οἰκονόμος ἐλάχιστος ἐν ἱερεῦσιν []
Παῖσιος.

с) той же рукоѣ, которая подъ а):

αὕτη ἡ βίβλος ὑπάρχει τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ καὶ ἤτις
την στερῆσαι ἀπὸ τὸ ἅγιον αὐτὸ μοναστήριον ἐχέτο τὰς ἀρὰς τῶν
ἁγίων πατέρων.]

№ 499 (463).

Сборникъ содержитъ:

— Ἀναστασίου μοναχοῦ τοῦ Σινᾶ ὄρους ἐρμηνεῖα εἰς
τὸν ς' ψαλμόν.

— Избранн. слова св. Иоанна Златоустаго и пр.

[Рукопись дум., XVII вѣка, [лл. 330 А] (190×140;
149×95), по 24 строки. Содержаніе:

1) лл. 1^а—18^б (заст.) Ἀναστασίου μοναχοῦ τοῦ Σινᾶ
ὄρους ἐρμηνεῖα εἰς τὸν ἕκτον ψαλμόν. πάτερ εὐλόγησον ἀμήν:—

Πρέπουσαν ἀρχὴν εἰλικρινοῦς μετανοίας...

2) лл. 19^а—28^а (заст.) Διήγησις περὶ τοῦ ἀββᾶ Μάρκου
τοῦ Ἀθηναίου τοῦ ἀσκήσαντος ἐν τῷ ὄρει τῆς Θράκης οὐ-
σης ἐπέκεινα τῶν ἐνδοτάτων μερῶν τῆς εἰσόδου Αἰθιοπίας ἐπέ-
κει τοῦ ἔθνους τῶν Χεττέων:—

Διηγήσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Σεραπίων ὑπάρχων ἐν τῇ
ἑσωτερᾷ ἐρήμῳ τῆς Αἰγύπτου λέγων... ἀμήν:—

3) лл. 28^б—36^б Τοῦ μακαρίου Ζωσίμου ἐξήγησις πρὸς
τοὺς μακάρους πῶς εἶδεν αὐτούς:—

Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἦν ὑπάρχων
ἄνθρωπος ὀνόματι Ζώσιμος ὃς οὐκ ἔφαγεν ἄρτον ...
ἀμήν:—

4) лл. 37^а—45^б (заст.) Θαῦμα γενόμενον ἐν ταῖς Χώναις
παρὰ τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ:—

Ἡ πηγὴ τῶν ἰαμάτων καὶ δωρεῶν καὶ χαρισμάτων...

5) лл. 46^а—51^а Λόγος ὠφέλιμος ἐκ θείων πατέρων καὶ εὐ-
αγγελικῶν διδαγμάτων περὶ τῶν ἐπευχομένων ἀποδεικνύων ὅτι κα-
λὸν ἐστὶ εὐποιεῖν ὑπὲρ αὐτῶν.

Στασιώδης ὁ παρῶν βίος καὶ πολλαῖς κατανλούμενος...
ἀμήν:—

6) лл. 51^б—71^а Τοῦ ὀσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν
Ἐφραίμ περὶ ὑπομονῆς καὶ περὶ συντελείας τοῦ αἰῶνος τούτου
καὶ περὶ τῆς δευτέρας τοῦ Κυρίου παρουσίας, ἀδιαδόχου τε τῶν
δικαίων βασιλείας καὶ ἀτελευτήτου τῶν ἁμαρτωλῶν κολάσεως καὶ
ἔσως δι' ἐξομολογήσεως καὶ προσευχῆς τῶν θείων γραφῶν λυ-
τρούμεθα τῶν οικείων ἁμαρτημάτων:—

Λαμπρῶς ὁ βίος τῶν δικαίων πῶς δὲ .. ἀμήν:—

7) лл. 71^б—75^б Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασί-
ου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας διήγησις μερικὴ ἀθροισθεῖσα ἐκ
διαφόρων ἱστοριῶν καὶ περὶ τοῦ ἐν Βηρυτῶ τῇ πόλει γενομένου
μεγίστου θαύματος:—

Ἄρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς... ἀμήν.

8) лл. 76^а—77^б Θαῦμα γενόμενον ἐν τῇ εἰκόνι τοῦ Χριστοῦ
ἐν ταῖς Χαλκοπρατείσι:—

Ἐν τοῖς χρόνοις Μαυρικίου... ἀμήν:—

9) лл. 77^б—95^а Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὀσίου πατρὸς ἡμῶν
Ἰπατίου ἀρχιεπισκόπου Γάγγρας:—

Κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκεῖνους βασιλεύοντος Θελεκτα-
νοῦ ἐν Βυζαντίῳ...

л. 95^б и еще однихъ пустые

10) лл. 96^а—105^б Βίος καὶ πολιτεία τῆς δούλης τοῦ θεοῦ
Εὐφροσύνης καὶ Παφνουτίου τοῦ πατρὸς αὐτῆς:—

Ἐλέγετό τις ἐν τῇ Ἀλεξανδρέων μεγαλοπόλει
ἀμήν:—

11) лл. 106^а—107^б Ἀποκάλυψις ἦν εἶδεν ὁ μέγας Πα-
χώμιος περὶ τῆς ἐσχάτης γενεᾶς τῶν μοναχῶν:—

Προσευχομένῳ ποτὲ τῷ ἁγίῳ Παχωμίῳ... διηγή-
σασθαι:—

12) лл. 108^а—110^б Περὶ τοῦ ἀββᾶ Μακαρίου τοῦ πο-
λιτικοῦ λόγος.

Τοῦ βασιλέως τῶν αἰῶνων πλουσίως χαριζομένου...
ἀμήν:—

ОДНѢ ЛИСТѢ ЗАГѢМЪ ПУСТОЙ

13) λλ. 111^a—117^b Τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης δευτέρας. Λόγος τοῦ Χρυσοστόμου Ἰωάννου:—

Ὁ ὀφθαλμὸς μὲν ὄρων... ἀμήν:—

14) λλ. 117^b—126^b Τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης τρίτης. Λόγος Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου:—

Ἄρα οἴδατε... ἀμήν:—

15) λλ. 127^a—135^b Τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης τετράτης. Λόγος Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου:—

16) λλ. 136^a—145^a Τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης πέμπτης. Λόγος τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου:—

17) λλ. 145^a—157^b Τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης παρασκευῆς. Λόγος εἰς τὰ ἅγια πάθη Κυρίου Ἰεροσολύμων:—

Καύχημα μὲν τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας... ἀμήν:—

18) λλ. 158^a—168^a Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας λόγος εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ Κυρίου καὶ εἰς τὴν τριήμερον ἀνάστασιν· καὶ εἰς τὸν Ἰωσήφ· τῷ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ σαββάτῳ:—

Ἐπαινετὸς καὶ οὗτος... ἀμήν:—

19) λλ. 168^b—176^a Μαρτίου κε'. Ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου:—

Τῆς προτέρας κυριακῆς... ἀμήν:—

20) λλ. 176^b—184^b Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου ΚΠ. τοῦ Χρυσοστόμου λόγος ὀφέλιμος εἰς ψυχικὴν σωτηρίαν:—

Δεῦτε ἀκούσωμεν καὶ διηγήσομαι ὑμῖν... ἀμήν:—

21) λλ. 184^b—219^a Τοῦ μεγάλου Βασιλείου λόγοι ἀσκητικοὶ μεταγλωτισμένοι εἰς ἀπλὴν γλῶτταν παρὰ τοῦ κοροῦ Μαξιμου τοῦ Πελοποννησίου.

Μεγάλοι εἶναι οἱ νόμοι...

22) λλ. 219^b—226^b Μηνὶ αὐγούστου ς'. Ἡ ἁγία μεταμόρφωσις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ:—

Πᾶσαι μὲν αἱ δεσποτικά...

23) λλ. 227^a—233^a Μηνὶ αὐγούστου ιε'. Ἡ κοίμησις τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου:—

Ὡσπερ παράδεισος...

24) 233^a—240^a Μηνὶ τῷ αὐτῷ κθ'. Ἡ ἀποτομή τοῦ Προδρόμου:—

Δεινὸν ἔστιν...

25) λλ. 240^b—244^b Λόγος τοῦ ἁγίου Βασιλείου κατανοητικός:—

Οἷς ἐνοπάρχει ὁ θεῖος νόμος οὐκ ἐν μέλανι...

Затѣмъ 1 листъ пустої, и идетъ другої почеркъ.

26) λλ. 246^a—247^b Τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτη:—

Δεῦτε καταλλαγῶμεν τῷ θεῷ...

27) λλ. 247^b—258^a Μαρτύριον τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Ἰουλιανῆς:—

Τῆς εἰδωλομανίας...

28) λλ. 258^a—259^a Πίναξ σὺν θεῷ ἁγίῳ τῶν παρόντων (!) κατηχήσεων:— а затѣмъ

29) λλ. 259^b слѣд. до конца и самыя огласительныя слова Θεοδора Студита.]

№ 500.

Сборникъ на бумагѣ in 8° содержать:

— Нѣсколько службъ.

— Вопросы и отвѣты св. Аѳанасія Великаго.

— Отрывки изъ Епифанія и Андрея.

— О добродѣтеляхъ и порокахъ.

— Сказаніе объ Адамѣ

и пр.

№ 501 (1730).

Въ Синаеджуванійской библиотекѣ.

На бумагѣ in 4° [200×148; 130×100; по 20 строкъ] большая рукопись [XVII вѣка. Содержить:

1) λλ. 1^a—269^b] Ματθαίου Κοιέστορος Ἀγγέλου τοῦ Παναρέτου ἀνσκειῆ τῶν λεγομένων ἐ' κεφαλαίων τῶν Λατίνων κατὰ Γραικῶν:—

[Οглавление и затѣмъ самый трудъ въ 20 λόγοι; на первомъ мѣстѣ]

Λόγος α'. Κατὰ Θωμᾶ λατίνου τοῦ Ἀχίνου φιλοσόφου περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος:—]

Τὸ τῆς θεολογίας ὑπέρτατον καὶ ἀκατάληπτον χρῆμα, μὴ μόνον ἀνθρωπίνην ὑπερβαίνει διάνοιαν, ἀλλὰ καὶ αὐταῖς ταῖς ἀγγελικαῖς δυνάμεσιν ἀπρόσιτόν τε καὶ δυσθεώρητον. . .

[2] Γεωργίου Κορεσίου τοῦ Χίου διαλέξεις μετὰ τινος τῶν λατινικῶν διδασκάλων:—

Ἄριστον μὲν ἂν εἴη συνάδουσιν ἡμῖν. . . τὸ λεγόμενον κατιούσι.

3) (на 1 страницѣ) Μαρτυρίαι τῶν θεολόγων περὶ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκπορεύσεως:—].

№ 502 (1878).

Въ Синаеджуваниѣской библіотекѣ.

Μελετίου Ἀθηνῶν διδασχαι κγ'. Ручкопись на бумагѣ, недавняя, [XVIII вѣка in 8°]

1) + Κυριακῆ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, εἰς τὸ «Βίβλος γενέσεως».

2) + Ὁμιλία τῆ πρώτῃ κυριακῆ τῶν νηστειῶν περὶ προορισμοῦ.

3) + Τῆ δευτέρῃ κυριακῆ τῶν νηστειῶν.

4) + Ὁμιλία περὶ ψυχῆς «Ὁς ἐὰν θέλει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι».

5) + Περὶ ἀγάπης «Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπάτε. . .

6) + Κυριακῆ ἡ τοῦ Ματθαίου: «Καὶ ἔφαγον πάντες. . .

7) + Εἰς τὸ «Καὶ εἶπε ὁ θεὸς τῷ Ἀδάμ· ἐν ἰδρώτι τοῦ προσώπου. . .

8) + Κυριακῆ πρὸ τῶν φώτων περὶ μετανοίας.

9) + Κυριακῆ ὀγδόῃ τοῦ Λουκᾶ. «Σαμαρείτης δὲ τις ὀδεύων. . .

10) + Κυριακῆ γ τοῦ Λουκᾶ.

11) + Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον.

12) + Εἰς τὸν νιπτήρα.

13) + Λόγος πανηγυρικὸς εἰς τὸν ἅγιον Γεώργιον.

14) + Λόγος εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς θεοτόκου.

15) + Κυριακῆ τῆς ἀποκρесоῦ.

16) + Κυριακῆ τοῦ τελώνου καὶ φαρισαίου.

17) + Εἰς τὸ «Γυνή τις ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας. . .

18) + Κυριακῆ τῆς σαμαρίτηδος.

19) + Κυριακῆ τῆς ἁγίας πεντηκοστῆς.

20) + Εἰς τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν.

21) + Εἰς τὴν παραβολὴν «Ἄνθρωπός τις ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους.

22) + Εἰς τὸ πάθος τοῦ Χριστοῦ.

23) + Εἰς τὴν ἁγίαν ἀνάληψιν.

[Начало слова 2-го.]

Ὁμιλία περὶ προορισμοῦ.

Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ πρὸ τοῦ σὲ Φίλιππον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ τὴν σικκὴν εἶδον σε.

Ἐκείνη ἡ θεία ὀντότης, ἡ ὁποῖα μὲ τὸ νὰ εἶναι αἰδίος, δὲν ἔχει χρόνον νὰ τὴν μετρήσῃ, ἄπειρος, δὲν ἔχει τόπον νὰ τὴν χωρήσῃ, ἄρητος, ἀόρατος, δὲν εἶναι κάλαμος νὰ τὴν περιγράψῃ, δὲν εἶναι γλώσσα νὰ τὴν λαλήσῃ, οὔτε νοῦς νὰ τὴν καταλάβῃ, εὐδόκησεν ἐπὶ ἐσχάτων τῶν αἰώνων ἀπὸ τὴν ἀγαθότητά της, νὰ φανερώσῃ καὶ νὰ δείξῃ εἰς ἐκεῖνο τὸ εὐμορφώτατον καὶ πολυτίμητον δημιουργημά της, λέγω τὸν ἄνθρωπον, τὰ ἀποτελέσματα τῶν δύο πολυθρηλήτων καὶ οὐρανίων ἀμαζόνων, τῆς θείας δηλαδὴ εὐσπλαγγνίας καὶ τῆς δικαιοσύνης, αἱ ὁποῖαι εἶναι εἰς αὐτὴν τὴν θεῖαν ὀντότητα, ὡσὰν δύο ἀδελφαί, ὅπου ποτὲ δὲν ἐγενήθησαν, καὶ πάντοτε ὑπάρχουσι κατὰ μὲν τὸ εἶναι ἀδιαίρετοι, κατὰ δὲ τὸ ἐνεργεῖν διηρημέναι, ἡ μία ὀλοτελῶς εἰς τὸ νὰ ἐλεῆ, καὶ ἡ ἄλλη καθόλου εἰς τὸ νὰ ἐξετάζῃ, ἀνάμεσόν τους πάντοτε φιλόνοικοι, καὶ πάντοτε εἰς ταῖς διχοναίας ὁμογνώμοι. ἔτσι ἡγαπημένοι εὐρίσκονται εἰς εἰρήνην, ὅπου ἀκόμη καὶ διάφωνοι τελοῦσιν εἰς γαλήνην· αὐθάδεις μὲν εἰς τὰς φιλικὰς ἔρεις, ἀλλ' ἀθῶναι εἰς τὰς ἐδικήσεις· καὶ φανερόν, ὅτι ἡ μὲν εὐσπλαγγνία στολί-

ζει τὸν ἄγγελον μὲ φῶς, καὶ δίδωντάς του τὸ σκήπτρον τῆς οὐρανίου βασιλείας, τὸν ὑψώνει μὲ ἓνα θρόνον ἀστρώων, ἀλλὰ ἡ διακαισύνῃ ἐκδύει τὸν ὑπερήφανον ἑωσφόρον ἀπὸ τὰς λάμπεις, καὶ τὸν κατακρημνίζει ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ὅλον σκοτεινόν, τὸν ὄντα ἥλιον τῶν ἀγγέλων...

№ 503 (2127).

Въ Синаеджуванійској библиотекѣ.

Λόγοι διαφόρων διδασκάλων, на бумагѣ in 8° [185×126], XVII вѣка [л. 165. На л. 1^a—2^a Пинаѣ τοῦ παρόντος βιβλίου:—]. Тутъ замѣчательны слова:

1) [л. 3^a—29^b κεφ. α'. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης λόγος εἰς τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἰσοδὸν καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ βίον τῆς πανυπεράγνου δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας:—

Ἐπὶ τῶν μειζόνων...

2) л. 30^a—39^b κεφ. β'. Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως λόγος εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν εἰσοδίων τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου:—

Τὸ μὲν ὀχλῶδες...

3) л. 40^a—44^b κεφ. γ'. Συμεῶνος τοῦ Λογοθέτου καὶ Μεταφραστοῦ λόγος εἰς τὸν θρῆνον τῆς θεοτόκου:—

Τοῦτο ἐκεῖνο γλυκύτατε... ποιούντός σου:—

4) л. 44—59^a, κεφ' δ'.] Μαξίμου τοῦ Πλανοῦδη λόγος εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰς τὸν ἐπιτάφιον θρῆνον τῆς θεοτόκου:—

Ἄ μὲν ἂν τις εἰκάσει τεκμήριον τὴν παροῦσαν ἔχων κατάστασιν, οὐκ ἔξω δοκεῖ τοῦ μέγα τι συνενεχθῆναι, καὶ ἱκανὸν τὰς ἀπάντων πεῖσαι ψυχάς· ἃ δὲ πρὸς ἃ παρεσκευάσαμεθα βλέπων, φαιδρότης ταῦτα καὶ ἑορτῶν πασῶν μεγίστης ἐπαγγελία...

5) [л. 59^b—109^a, κεφ. ε'] Μαξίμου τοῦ Πλανοῦδη ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους ἐνδόξους καὶ κορυφαίους τῶν ἀποστόλων Πέτρον καὶ Παῦλον.

Ἐδόκει μοι λέγειν τι περὶ τῶν ἀποστόλων προηγου-

μένω, μηδὲν εἶναι πόνου πολλοῦ πρᾶγμα μηδὲ χαλεπὸν ἐγχειρῆσαι... Слово весьма длинное.

6) [л. 109^a—125^b Τοῦ σοφωτάτου καὶ μακαριωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κύρ Γρηγορίου τοῦ Κυπρίου λόγος εἰς τὸν ἅγιον καὶ μεγαλομάρτυρα καὶ τροπαιοφόρον Γεώργιον:—

Ἔθος τοῦτο τὸν λόγοις...

7) л. 125^b—129^a] Ἐκθεσις ἀναγκαιοτάτη περὶ τῶν τοῦ ἱεροῦ συμβόλου ῥήσεων, ὅθεν συνελέγησαν καὶ κατὰ τίνων αὐται συγκείμεναι εἰσὶ συνετέθη δὲ παρὰ τοῦ μακαριωτάτου κυρίου Συμεῶν Θεσσαλονίκης.

Καλὸν ἐκθέσθαι, καὶ ὅθεν τὸ ἱερώτατον παρὰ τῶν θείων πατέρων συνετέθη σύμβολον, ἵνα γινώμεν, ὡς οὐδ' αὐτοὶ ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν θείων χρησμῶν ἐρανισάμενοι τὰς ῥήσεις τε καὶ τὴν γνώσιν, εὐσεβοφρόνως αὐτὸ συνεγράψαντο... На 4-хъ страницяхъ.

8) [л. 129^b—142^b κεφ. ζ'.] Ἀνάπτυξις τοῦ ἱεροῦ συμβόλου τῆς ἀκριβῶς εὐσεβοῦς πίστεως τῆς ἁγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας ὑπὸ τοῦ σοφωτάτου κυρίου Ματθαίου τοῦ Καμαριώτου, τῷ ἀμαυρωθῆναι τὴν ὀπτικὴν αὐτοῦ δύναμιν ὑπαγορευθεῖσα τῶν ὁμιλητῶν τινι καὶ οὕτως ἐκδοθεῖσα γραφῇ δι' αὐτοῦ.

Τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν σύμβολον τῆς μόνης ἀληθοῦς καὶ ἀκριβοῦς πίστεως καὶ εὐσεβείας τῆς μιᾶς ἁγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας ἢ κοινῇ ὁμολογία παντὸς τοῦ χριστιανικοῦ ὀρθοδόξου συστήματος καὶ πληρώματος, τὸ κοινὸν σύνθημα παντὸς τοῦ βουλομένου σφῆσεσθαι, ὅσα γε ἐπὶ τῇ ἀκριβείᾳ τῆς πίστεως· τοῦτο δὴ τὸ οὕτω σωτήριον κήρυγμα οὐκ ἀνθρωπίνης διανοίας ἐστὶν εὐρημά τε καὶ γέννημα...

9) [л. 142^b—151^b] Τοῦ αὐτοῦ τμήμα β' ἔσα τῆς πίστεως ἄρθρα:—

Ἡ μὲν οὖν τοῦ ἱεροῦ συμβόλου ἀνάπτυξις καθ' ἡμᾶς τὸν εἰρημένον τρόπον ἀποδεδοσθῶ. ἐκεῖνο δὲ προσε-

πιθεωρήσθω τοῖς εἰρημένοις, ὡς δώδεκά τινα τῶ ἱερῶ
τούτῳ ἡμῶν συμβόλῳ ἐμπεριέχεται. . .

[10] λλ. 151^b—165^a κεφ. η'. Τοῦ μακαριωτάτου Ἰππολύ-
του ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος λόγος περὶ τῆς συντελείας τοῦ κό-
σμου καὶ περὶ τοῦ ἀντιχρίστου καὶ εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ:—

Ἐπειδήπερ οἱ μακάριοι. . .

Въ оглавлении на л. 2^a указаны еще:

кеф. θ'. Ὅτι ἡ φύσις βουλεύεται. τοῦ Γαζῆ κῦρ Θεο-
δώρου:—

кеф. ι'. Ἐπιστολὴ Γεωργίου τοῦ Τραπεζουντίου
πρὸς Ἡσαΐαν τὸν Κύπριον καὶ ἀνώμου πρὸς
τὸν Τραπεζούντιον καὶ τοῦ Τραπεζουντίου
πρὸς τὸν ἀνώμον:—

кеф. ια'. Ποίημα ὡς ἐν συνόψει περὶ φύσεως ἀνθρώπου. Με-
λετίου μοναχοῦ:—

кеф. ιβ'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ψυχῆς:—

кеф. ιγ'. Λύσις ἀπορίας ἀναγκαιοτάτη περὶ τοῦ τί ποτε ἄρα
ἔσται μετὰ τὴν λύσιν τοῦδε τοῦ παντός:—

кеф. ιδ'. Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου περὶ μήκους καὶ
βραχύτητος ζωῆς καὶ περὶ ποικίλων καὶ αἰφνιδίων θα-
νάτων:—

кеф. ιε'. Περὶ τοῦ ὅτι οὐκ ἦν ἄζυμα κατὰ τὴν μεγάλην ε"
ὅτι ἐγ' σελήνης ὑπῆρχεν ἡμέρα:—

кеф. ις'. Τοῦ σοφωτάτου Ἡρωδιανοῦ περὶ σχημάτων:—

кеф. ιζ'. Τοῦ αὐτοῦ Ἡρωδιανοῦ περὶ σολοικισμοῦ:—

кеф. ιη'. Τοῦ αὐτοῦ Ἡρωδιανοῦ περὶ ἀκυριολογίας:—

кеф. ιθ'. Περὶ τρόπου:—

кеф. κ'. Περὶ τρόπων ποιητικῶν:—

кеф. κα'. Περὶ μέτρων γῆς:—

кеф. κβ'. Ἐκ τῶν τακτικῶν Λέοντος βασιλέως τοῦ Σο-
φοῦ περὶ στρατηγικῶν τάξεων:—

кеф. κγ'. Ἐπιδιόρθωσις τῶν ποιητικῶν τρόπων πάντων:—

кеф. κδ'. Περὶ τρόπων συλλαβικῶν ἤτοι περὶ ἐνδεΐας καὶ
πλεονασμοῦ συλλαβῆς:—

Противъ этихъ главъ помѣтка Порфирія: «Нѣсть здѣ!»

Въ концѣ рукописи помѣтка: «А. Порфирій. 1861 года
5 февраля.»]

№ 504 (1000).

Сборникъ на бумагѣ in 8° содержать

— Повѣсть о Иерусалимѣ.

— Наставленія духовнику.

— Правила Іоанна Постника.

[Почеркъ основной XVII вѣка. страницъ 440 (135×
100; 97×62), по 16 строкъ, разными почерками. Рукопись
содержитъ:

1) стр. 1—14 (безъ заглавія) о степеняхъ родства:

	†	
τρῖς	†	τρῖς
πά	†	μά
ππος	†	μμη

θεῖος μέγιστος πρὸς πατρός.
δισπά δῖς μά
ππος μμη.

θεῖος μέγιστος πρὸς μητρός. μείζονος θείου υἱός. . .
εἰ καὶ θετή ἐστι:—

2) стр. 15—77 Διήγησις περὶ τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τοὺς
ἀγίους τόπους· καθὼς εἶναι ὁ ἅγιος τάφος· καὶ ἕτεροι τόποι ὅπου
ἐπεριεπάτησεν ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός καὶ ἡ ὑπεραγία θεο-
τόκος· καὶ οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι καὶ οἱ ἅγιοι προφῆται.

Ἄγαπητοὶ ἀδελφοὶ ἵνα μάθητε. . . ἀμήν:—

Δόξα τῷ ἀγίῳ θεῷ ἡμῶν, δόξα σοι:—

сюда входятъ также, повидимому, и

а) стр. 71—73 (безъ заглавія)

Εἰ θέλετε ἀδελφοὶ ἀκούσατε καὶ περὶ ἡμᾶς εἰς τὰ πολ-
λὰ πάθη καὶ ἐξεπέσαμεν εἰς τὴν Ἀραβίαν. . . καὶ ἤφε-
ρέν μας εἰς τὴν Κύπρον:—

б) стр. 73—77 Στιχηρὰ προσόμοια Ἰησοῦ β' πρὸς δετε ἐκ τοῦ:
Μάρτυς ἀθλοφόρος τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν πενομένων προ-
στάτης μέγα Γεώργιε. . . Γεώργιον:—

δέξα. Δ'. ἦχος πλάγιος δ':—

Σήμερον εὐφράνθημεν ψυχῇ τε καὶ καρδίᾳ ἕπως ἡξιώθημεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν τοὺς ἁγίους τόπους... σῶσον τὰ ψυχὰς ἡμῶν:—

Τέλος τούτων. ἀμήν.

Ταῦτα εἰσὶν τὰ προσκυνήματα . . . ἁγίων αὐτοῦ. ἀμήν:—

3) стр. 78—110 Διάταξις τῆς ἐξομολογήσεως:

Ἐἴτα κελεύει ὁ πνευματικὸς πατὴρ τὸν ἐξομολογούμενον τοῦ σφραγῆσαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ κλίνας τὸ γόνυ ὁ ἐξομολογούμενος ἀσεπῇ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ:—

Λέγει ὁ πνευματικὸς: δι' εὐχῶν . . . τὰ παραπτώματα ἡμῶν:—

4) стр. 111—207 Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἀκολουθία περὶ ἐξομολογούμενων:—

Ἐν πρώτοις ποιεῖ ὁ πνευματικὸς πατὴρ εὐλογητὸν... καὶ ἀφίεμαί σοι πάντα

остальное дописано рукою XVIII вѣка на стр. 208—221.

5) стр. 222—439 Евхологиѣ безъ конца обрывается на словахъ:

Εὐχὴ ἐτέρα: τοῦ κυρίου δεηθῶμεν.—

Ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν ὁ διὰ τοῦ προφῆ (обрыв.)

Остальное дописано рукою XIX вѣка на стр. 440, а затѣмъ 5 1/2 лл. пустыхъ.]

№ 505.

Сборникъ на бумагѣ in 8° содержитъ:

- Бесѣду ангела съ Макаріемъ Египетскимъ.
- Житіе Іоанна Богослова.

№ 506.

Сборникъ на бумагѣ въ листъ содержитъ:

- Видѣніе св. Макарія.

— Главы изъ Отцовъ, составленныя Іоанномъ патриархомъ Антиохійскимъ. О молитвѣ, причащеніи и пр.

№ 507.

Сборникъ на бумагѣ in 8° изъ отцовъ и философовъ

- О добродѣтеляхъ и порокахъ.
- Ὁδηγὸς Ἀναστασίου Σιναΐτου.
- О небѣ Козмы Индоплавателя.

№ 508 (976).

Сборникъ на бумагѣ in 4°. Въ немъ помѣщены:

- Томъ Мануила противъ Іудеевъ.
- Титулы патриарховъ: Римскаго:
 - Патὴρ πατέρων, ποιμὴν ποιμένων, ἀρχιερεὺς ἀρχιερέων, τρις καὶ δέκατος τῶν ἀποστόλων, πάπα καὶ πατριάρχης τῆς μεγάλης πόλεως Ῥώμης, πάσης Ἰταλίας καὶ κριτὴς τῆς οἰκουμένης.
- Чинъ принятія иновѣрцевъ.

— Связаніе объ обращеніи Булгаръ ко Христу, и проч.

Эта рукопись ножертвована была въ Синайскій монастырь въ 7127=1619 году.

[Рукопись написана разными почерками XVI—XVII вѣка, лл. 515 (205×150).

Содержаніе:

1) лл. 1^a—4^a (заст.) Ἐκ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμένης τρίτης συνόδου κεφάλαια τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας:—

10 главъ, по нумерованнымъ:

- 1) Εἰ τις οὐχ ὁμολογῆ... . .
- 10) Εἰ τις μὴ ἀναθεματίζει Ἄρειον Εὐνόμιον . . . ἀνάθεμα ἔστω:—
- 2) лл. 4^a—23^b Περὶ κεκωλυμένων γάμων καὶ περὶ συγγενείας καὶ περὶ βαθμῶν. ἐκ τοῦ προχείρου τῶν τριῶν βασιλέων:—
 - Ἡ συγγένεια ὄνομα . . . ἐκ πλαγίων εὐρίσκονται:—

- 3) Λλ. 24^a—26^b Ἀπὸ τὰ σχέδια τὰ βασιλικά:—
Ἄρχῃ σοφίας φόβος Κυρίου . . ἐν βρωτοῖς περι-
νόμου:—
- 4) Λλ. 26^b—30^b Αἰνίγματα: Βασιλείου τοῦ Μαί-
ου μ. ἄν εἰς τὸ κατά:—
ὁ Ἰωνᾶς. Ἰχθὺς ἢ χύτρα τὸ δὲ φόμενον ἔνδον . .
Σὺν πόθῳ γράφειν ἀδεῶς μὴ ὀκνοῦντες:—
- 5) Λλ. 31^a—39^b Ἐρώτησις χριστιανῶν καὶ Ἰουδαίων Χρι-
στοῦν ὁμολογούντων· ἀμφιβαλλόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων καὶ λεγόν-
των οὕτω αὐτὸν ἐληλυθέναι, ἀλλὰ μέλει ἔρχεσθαι, πῶς αὐτοὺς
πεῖσαι ὀφειλομένον, ὅτι καὶ θεὸς ἐστὶν ὁ Χριστὸς καὶ ὅτι ἦλθε καὶ
ὅτι ἀληθὴς ἐστὶ καὶ οὐ πλάνος ὡς αὐτοὶ νομίζουσιν:—
Ἔστι μὲν θεὸς καὶ κύριος . . ἀμήν:—
- λ. 40 ΠΥΣΤΟΨ
- 6) Λλ. 41^a—41^b Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσης περὶ τριά-
δος καὶ ὅτι τρεῖς ὑποστάσεις μία θεότης:—
Ἐκ τοῦ καθ' ἡμᾶς ἐστὶ γινῶναι . . τίκει γὰρ ὁ πα-
τήρ τὸν υἱὸν καὶ ἐστὶ πατήρ· καὶ υἱὸς γεννηθεὶς ἐστὶ
λόγος καὶ μένει υἱός· ὁμοίως καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα ὃ
ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται ἐστὶ πνεῦμα ἅγιον δι' οὗ
πάντα ἀγιάζεται. ἐστὶν οὖν τριάς ὁμοούσιος· πατήρ υἱὸς
καὶ ἅγιον πνεῦμα. καὶ ἐν ἡμῖν δὲ τοῖς κατ' εἰκόνα πλα-
σθεῖσιν ἐστὶν ὁ νοῦς καὶ λόγος καὶ πνεῦμα τὰ τρία
ἀχώριστα καὶ ἴσα. καὶ γενᾶ ὁ νοῦς τὸν λόγον ἀπα-
θῶς· ὁ δὲ λόγος δίχα τοῦ πνεύματος προελθεῖν ἐκ τοῦ
νοῦς οὐ δύναται. ὅθεν καὶ ἐν ἡμῖν τρεῖς ὑποστάσεις·
εἷς δὲ ἄνθρωπος κατὰ τὸ νοούμενον ἐν ταῖς τρισὶν ὑπο-
στάσεσιν, ἐν τῷ τὸν νοῦν ἔχειν καὶ λόγον καὶ πνεῦ-
μα:—
- 7) Λλ. 41^b—44^a Ἰππολύτου τοῦ Θηβαίου ἐκ τοῦ χρο-
νικοῦ αὐτοῦ συντάγματος:
Ἀπὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Χριστοῦ μέχρι τῆς τῶν
μάγων παρουσίας ἔτη δύο . . Ζαχαρίου τοῦ ἱερέως:—
- 8) Λλ. 44^a—45^a Περὶ τῶν γ' ἡμερῶν τῆς ἀναστάσεως τοῦ
Χριστοῦ:—

- Τὰς τρεῖς ἡμέρας . . πρὸς ἐσπέραν ἔσται:—
- 9) Λλ. 45^a—56^a Τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου ἐπισκόπου Κύ-
πρου περὶ τῶν προφητῶν πῶς ἐκοιμήθησαν καὶ ποῦ κεῖνται:—
α'. Νάθαν ὁ προφήτης . . νεεγο ο 24.
Καὶ ἄλλοι δὲ . . οὐκ ἐμνημονεύσαμεν:—
- 10) Λλ. 56^a—60^a Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων . .
λ. 60^{a-b} εἰς τὰ ὀνόματα τῶν γονέων τῶν ἱβ' ἀποστό-
λων καὶ τοῦ Μελχισεδέκ:—
но здѣсь есть также и о Даниилѣ, Иліи, и о трехъ отро-
кахъ.
- 11) Λλ. 60^b—61^a Κανὼν περὶ τοῦ μὴ δεῖν τὸν ἱερέα β' λει-
τουρεῖν:—
Ἄρθος λόγος . . ἐπεὶ καὶ ὁ Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς
ἀρχιερεὺς:—
- 12) Λλ. 61^a—86^a Ἐκ τοῦ Πηλουσιώτου ἐρώτησις:
Τίς ἐστὶν εἰ ὀφθαλμὸς σου σκανδαλίζει σε . . .
съ отвѣтомъ, и далѣе слѣдуетъ очень длинный рядъ обыкно-
венно краткихъ выписокъ изъ разныхъ отцовъ церкви.
- 13) Λλ. 86^a—100^a Ἐκδοτάριον σὺν θεῶ περιέχον τὰ τῶν
βασιλέων καὶ ἐνδόξων αὐθεντῶν· μεγισταγιστάνον (!) ἦτι καὶ με-
σάζων ὡσαύτως καὶ τῶν τεσσάρων πατριαρχῶν καὶ κριτῶν οἴκου-
μένης, ἀλλ' ἦδη καὶ πνευματικῶν ἀνδρῶν, καὶ σοφωτάτων γραμμα-
τικῶν ὁσίων καὶ πνευματικῶν:—
Ἀπὸ ἐνδόξου αὐθέντου πρὸς βασιλέα:—
Ἐ φυσικὴ πηγὴ καὶ ρίζα τῆς βασιλείας . . .
это — дѣловой писмовникъ.
- 14) λ. 100^{a-b} Εἰς τὸ ἐλέξε (!) κλέπτην· οἶδε:—
Φέρε τυρὸν καὶ κατακόψας . . .
- 15) Λλ. 100^b—101^a Εἰσὶν αἱ ἐναντία ἡμέραι τῶν ἱβ' μη-
νῶν ἃς ἐφάνερωσεν ὁ θεὸς Ἐσδρα τῷ ἱερεῖ:—
- 16) λ. 101^a Περὶ ἔξω μενόντων ζώων φύλαξιν:—
- 17) Λλ. 101^a—102^a Εἴδησις πρὸς ὠφέλειαν ἀνθρώπου περὶ
φλεβοτομίας ἔναρξιν τῶν ἡμερῶν σελήνης:—
- 18) λ. 102^{a-b} Ἀριθμοὶ κατὰ Ἀράβων· ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς

πρώτης μέχρι και τῆς ἐνενηκοστῆς χιλιάδον (!) ἔχουσα οὕτως:—
α. 3ATBMБ

οἱ μῆνες τῶν Ἀγαρηνῶν ἡ ἀρχὴ χρονία αὐτῶν:—

Νοέμβριος μούχερέμ. . .

19) ЛЛ. 103^a—104^b. Τάξις γινομένη τὸ πῶς χρῆ ἀναδέχεσθαι τοὺς ἀπὸ αἰρέσεως τῆ ἀγία τοῦ θεοῦ ἐκκλησία προσερχομένους, ἥνικα μέλλει προσάγεσθαι τῆ ὀρθοδόξῳ πίστει, νηστεύειν αὐτοὺς προστάσσομεν ἡμέρας ι' ἢ καὶ ιε'. σχολάζειν δὲ τὰς εὐχὰς (!) πρῶτ' καὶ ἐσπέρας. . . καὶ οὕτως παρεύεται ἐν εἰρήνῃ:—

20) ЛЛ. 104^b—105^b Περὶ βρώσεως καὶ πόσεως, ἀδελφῶν καὶ περὶ τοῦ μὴ δέχεσθαι ἱερεῖς ἢ ἀρχιερεῖς ἢ ἐμβάθμους διακόνους τὰς ἑαυτῶν γαμετὰς εἰς ἐξομολόγησιν. εἰ μὴ ἐπὶ θεοῦ πληροφορηθεῖν, εἰ (!) ἔχωσιν ἔγκλημα τὸ ἀπάρον αὐτοὺς τῆς ἱερωσύνης:—

Αὐταὶ δὲ ἅς προεῖπον ἀνωτέρω αἱ δύο τῶν ἐπιτιμήσεων διαφοραὶ εἰσὶν κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην ὡς ὁ ταπεινὸς ἐγὼ. . . ἐρωτήσωσιν καὶ προστάξωσιν:—

21) ЛЛ. 105^b—106^a. Δεῖ γινώσκειν, ὅτι ἐν τῇ ἐβδομάδι τῆς πρωτοφωνήσιμος (!) νηστεύουσιν οἱ τρισκατάρτατοι Ἀρμένιοι τὴν βδελυράν αὐτῶν νηστεῖαν τὴν λεγομένην τοῦ ἀρτζηβουρίου. ἐρωτώμενοι Ἀρμένιοι τίς ἐστὶν ἡ παρ' αὐτοῖς νηστεία τοῦ ἀρτζιβουρίου φασίν:—

Σέργιον τινα Ἀρμένιον. . .

Ἡμεῖς δὲ καθ' ἐκάστην ἐσθίομεν τυρὸν καὶ ὠὰ ἀνατρέποντες τὸ ἐκείνων δόγμα τῆς τοιαύτης αἰρέσεως:—

21) ЛЛ. 106^a—108^b МОЛИТВЫ ДНЕВНЫЕ.

22) Л. 108^b Εἰρηνικὸν καὶ ἀπολυτικὸν γράμμα: +

Ἐπειδὴ ὁ εὐλαβέστατος. . . ἐν μηνὶ Ἰουνίῳ ιε':—

+ ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Γλαβενίτζης καὶ Βελλαγράδων Μακάριος:—

22) Л. 109^a Εἰρηνικὸν γράμμα:

Ἐπειδὴ ὁ εὐλαβέστατος ἱερεύς. . . Σεπτεμβρίῳ κ'.

+ ὁ ταπεινός. . . Μακάριος:—

ЛЛ. 109^b—112^b ПУСТЫЕ.

23) ЛЛ. 113^a—125^b Βασιλικὸν γράμμα γράφον τὰ ἱεροζό-

κλια τῆς ἀγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας τῆς ἀ' Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Βουλγαρίας, Σερβίας καὶ λοιπῶν:—

Ἡ περὶ τοὺς ἀγαθοὺς τῶν βασιλέων μετὰ τέλος εὐλάβεια . . .

24) Л. 126^{a-b} Ἐνταλτηριῶδες γράμμα διδόμενον εἰς ἄδειαν πνευματικῆς διαθέσεως ἀνδράσι (?):—

25) Л. 126^b Συστατικὸν γράμμα διδόμενον παρὰ ἐπισκόπου εἰς ἱερέα:—

только начало сохранилось.

26) ЛЛ. 127^a—128^b (надъ текстомъ Ἰησοῦ βοήθει μοι τῷ ἀναξίῳ.) Πίναξ τοῦ παρόντος κανονικοῦ.

— оглавление правилъ и главъ, слѣдующихъ далѣе на ЛЛ., носящихъ свою нумерацію ἀ'—ν', поставленную писцомъ:

а) ЛЛ. 129^a—139^a (=ἀ'—ια'). Ἐκ τοῦ κανονικοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ στίχοι ἤμειψε ταυτὶ πρὸς σύνοψιν Ματθαῖος:—

обычный текстъ, но со сходящими, гдѣ объяснены слова.

б) Л. 139^a (= ια'). Περὶ τῆς θείας ἱερουργίας πῶς διὰ ε' εὐλογιῶν τελεῖται:—

Ἐύρομεν ἐν τοῖς θείοις διδάγμασι τῶν θείων ἀποστόλων ὅτι διὰ ε' εὐλογιῶν τὴν ἱερουργίαν τελεῖν μόνον, ἐκ τε πολλῶν ὑποθέσεων. διότι καὶ αὐτὸς ὁ σωτὴρ τοὺς ε' ἄρτους εὐλόγησας εἰς πλησμονὴν θείαν τοῦ θαύματος ἐν δὲ γὰρ τῇ παραδόσει τῶν μυστηρίων ἄρτον ψησὶν λαβὼν ἠύλόγησεν δῆλον οὐδαμῶς τι κεκώλυται καὶ μετὰ μιᾶς εὐλογίας ἱερουργῆσαι ἐν βίαιῳ καιρῷ καθὼς καὶ ἡ τῶν προσηγιασμένων γίνεται δι' ἐνὸς ἄρτου. πλὴν δεῖ τοῦτο ἀεὶ καὶ πάντοτε ἢ τελετῇ, ε' εὐλογιῶν ἢ προσκομιδῇ χρῆ τοῦ γίνεσθαι καθὼς ὤρισταὶ ὑπὸ τῶν θείων ἐκείνων κἂν δέκα ὡσι, κἂν οἷαις οὖν, οὐ χρῆ πλειωτέρων αἶρειν εἰς προσκομιδῇ: Ἀλλ' οὖν καὶ αἱ προσκομισμένοι εὐλογίαι, ἐντὸς ναοῦ ὤρισταὶ τοῦ ἐσθίειν ἰδίως, ἀλλ' οὐχὶ ἔξωθεν τοῦ ναοῦ, ὡς ἔνωσις ἀηλονότι γίνεται ἐκ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος χάριτος τῆς θείας φύσεως καὶ τῆς ἀνθρωπίνης:

β) λ. 139^a (= α') безъ особаго заглавія

Ἐρώτησις. Τί ἐστὶν ἀνιόντες καὶ κατιόντες:—

Ἀποκρίσις. Ἀνιόντες μὲν εἰσὶν οἱ ἡμᾶς γεννήσαντες οἷον πατὴρ· μήτηρ· πάππος· μάμμη, καὶ οἱ τούτων ἀνωτέρω. Κατιόντες δὲ οἱ ἐξ ἡμῶν γεννηθέντες· υἱός· θυγάτηρ· ἔγγονος· ἔγγονῆ· δισεγγόνῆ· καὶ οἱ τούτων ἐφεξῆς. Ἐκ πλαγίου δὲ οἱ μήτε ἡμᾶς γεγεννηκότες, μήτε ἐξ ἡμῶν γεννηθέντες:—

γ) λλ. 139^b—140^b (= α^b—ιβ^b) Τοῦ μακαριωτάτου μητροπολίτου Ἡρακλείας Νικήτα, ἀποκρίσεις πρὸς τινὰ Κωνσταντῖνον ἐπίσκοπον περὶ ὧν ἠρωτήθη κεφάλαια θ':

δ) λλ. 140^b—143^a (= ιβ^b—ιε^a) Τοῦ ἐν ἀγίοις Νικηφόρου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ κανόνες ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν αὐτοῦ συντάξεων καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἁγίων πατέρων... κεφάλαια λς':—

ε) λλ. 143^a—144^a (= ιε^a—ις^a) Τοῦ αὐτοῦ περὶ διαφορῶν ὑποθέσεων:

Περὶ τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ· Ἰστέον ὅτι παρελάβομεν ὑπὸ τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν* τοῦ ποιεῖν ἐν τῇ ἀγία τοῦ θεοῦ ἐκκλησίᾳ καθ' ἑκάστην ἀρχὴν μηνός ἁγιασμὸν καὶ λειτουργίαν ἐπιτελεῖν· ἔκ τε τοῦ παλαιοῦ τὴν ὑπόθεσιν λαβόντες, τὸ τὰς νεομηνίας καὶ τὰ σάββατα οὐ τηρεῖται:—

Περὶ τοῦ πῶς ἀναγινώσκειται τὸ εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου καὶ τῆς λειτουργίας: Νικηφόρου.

Ἰστέον ὅτι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου ὑπὸ τοῦ ἱερέως ἀναγινώσκειται... εἰς τὴν λειτουργίαν:—

Περὶ τῆς τάξεως τῶν θείων λειτουργιῶν πῶς καὶ πότε τελοῦνται:—

Ἰστέον ὅτι Νικηφόρος καὶ Ταράσιος οἱ ἀοίδιμοι πατριάρχαι σὺν τῇ λοιπῇ ἀγία συνόδῳ... ναῶ:—

κ) λ. 144^{a-b} (= ις^{a-b}) Ὅτι οὐ χρὴ τὸν ἱερέα ἱεουργεῖν καθ' ἑκάστην:—

Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο ὅτι οὐ δεῖ τὸν ἱερέα... μεταχειρίζονται μυστήρια:—

Ἡ δὲ δευτέρα σύνοδος καὶ τοὺς λαϊκοὺς ἐν σαββάτῳ καὶ κυριακῇ τῶν γυναικῶν ἀπέχεσθαι... κυρίου ἡμῶν:— Ἀλλὰ καὶ Γρηγόριος ὁ Διάλογος πρὸς τὸν διάκονον ἐκεῖνον Πέτρον οὕτω διηγούμενος καὶ λέγων· ματρῶνα τις νόμφην λαμβάνει... μυστηρίων κατατολμᾶν:—

3) λλ. 145^a—146^b (= ις^a—ιη^b) Τοῦ αὐτοῦ Νικηφόρου πατριάρχου· περὶ τοκιστῶν:—

Ἐνωθεν μέντοι καὶ ἐξ ἀρχῆς... μελλούσης ἀπαλλαγῆτε κολασίας:—

η) λλ. 146^b—153^b (= ιη^b—κε^b) Ἐκ τῶν ἀποκρίσεων Ἰωάννου τοῦ ἱερωτάτου ἐπισκόπου Κίτρου· πρὸς τὸν ἱερωτάτον ἐπίσκοπον Δορραχίου τὸν Καβάσιαν:— κεφάλαια λβ':— (in m. Ματθαῖος ἔγνω ταυτὶ συντεταχέναι·)

ι) λλ. 153^b—154^b (= κε^b—κς^b)

Ἐρώτησις· Εἰ χρὴ τὴν ἐν τῷ αὐγούστῳ νηστείαν ἐπιτελεῖν:—

съ отвѣтомъ и толкованіемъ Вальсамона: это отвѣтъ 3-й патриарха Николая III святогорцамъ.

к) λλ. 154^b—165^a (= κς^a—λς^a) Περὶ τῶν τεσσάρων ἁγίων νηστειῶν· ἦτις καὶ ἔστιν αὕτη:—

Ἐκεῖνοι διδάσκουσι περὶ νηστειῶν θεάρεστα διδασκαλεῖα, ὃ θεοφιλέστατον πλήρωμα τοῦ ποτε περιωνύμου θρόνου τῆς Θεουπόλεως, ὅσοι διὰ πυρὸς προσευχῶν καὶ ὕδατος νηστειῶν... πάρεμι:—

трактатъ Θεодора Вальсамона (РП. IV' 565—579).

λ) λλ. 165^a—168^a (= λς^a—μ^a) (безъ заглавія, для котораго, можетъ быть, и оставлена 1 строка) отвѣты Николая III святогорцамъ 4—11 съ толкованіями Вальсамона.

μ) λλ. 168^a—180^b (= μ^a—νβ^b) Περὶ τῶν βαθμῶν τοῦ γάμου· κεφάλαια []·

выписки изъ Синагмы Властаря о степеняхъ родства и свойства и о причинахъ и способахъ расторженія брака.

η) λλ. 180^b—181^a (= νβ^b—νγ^a) объ убіиствѣ на войнѣ, изъ Властаря (φ, глава ζ')

ο) Π. 181^a—183^b (= νγ^a—νε^b) Περὶ τῶν ἑορτῶν ἐν οἷς φάλλεται θεὸς κύριος· καὶ περὶ μεγάλων ἑορτῶν καὶ μεσῶν καὶ μικρῶν: (на полѣ: Μάρκου)

Εἰδέναι χρὴ ὅτι εἰς τρεῖς τάξεις κεῖνται ἐνταῦθα αἱ ἑορταί... λα'. Τῆς τιμίας ζωῆς τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου:—

π) Π. 183^b—184^b (= νε^b—νε^b) ВЫПИСКИ ИЗЪ СИНТАГМЫ Властаря.

Π. 185—186 ПУСТЫЕ.

27) Π. 187^{a-b} (безъ осоловаго заглавія)

Τὰ κατὰ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ψευδοσυκοφαντήματα τῆς καθαιρέσεως φασὶν συγγράφασθαι τοὺς κατηγόρους τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἐν τῇ συγκροτηθείσῃ... καὶ οὕτως ἀδίκως καθηρέθη ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος:—

28) 188^a αλφавитъ тайнописи:

+ α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ.
σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω: +

+ θ. η. ζ. ς. ε. γ. β. α. ει. π. ο. ξ. ν. μ. λ. κ. Π.
ω. ψ. χ. φ. υ. τ. σ.

29) Π. 188^a Διήγησις πῶς γέγωναν οἱ Βούλγαροι χριστιανοί. Οἱ Βούλγαροι ἦσαν τὸ πρῶτον βάρβαροι πιστεύοντες ξύλα καὶ πέτρας εἶδωλα καὶ ζῶα. εἰς δὲ σοφώτατος Ῥωμαίων ζωγράφος ἐπήγγεν εἰς τὴν Βουλγαρίαν, καὶ ἠκούσθη ὅτι ἐστὶν ζωγράφος· καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων ἐδέξατο αὐτόν, ἵνα ζωγραφήσῃ τὰ παλάτια αὐτοῦ πόλιν καὶ λαγούς. εὔρε δὲ τύπον περιβλεπτον καὶ ζωγραφῆζει τὴν δευτέραν παρουσίαν. ἰδὼν δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἐπονθάνετο τί ἂν τοῦτο, ὁ δὲ ζωγράφος φιλόσοφος ὧν ἐδίδαξεν αὐτόν τὴν ἕνσαρκον γεννησιν καὶ τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ· ταφήν, ἀνάστασιν, καὶ εἰς οὐρανὸς ἀνάληψιν, καὶ τέλος δευτέραν παρουσίαν, κρίσιν καὶ ἀνταπόδοσιν. καὶ κατανοεῖς ὁ βασι-

λεὺς ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ καὶ γέγωναν χριστιανοί: +

сбоку приписано:

Βωνωνία ἢ Πωλονία.

30) Π. 188^{a-b} безъ осоловаго заглавія:

Ἐδὲμ καὶ οἱ Μακαρινοὶ μίαν ἐκκλησίαν ἔχουσιν εἰς τὸ μέσον· ὄρος δὲ ἐστὶν ἀνδραεῖ μονόλιθος μίλια ς' μῆκος, καὶ γ' τὸ πλάτος. καὶ ἔχει ζ' θυσιαστήρια· καὶ εἰς τὸ βῆμα αὐτῶν... τοῦ Ἰάφεθ Ἑλλήνης, Ἴβυροι, Ῥωμαῖοι, Ἀρμένιοι Μίδιοι, καὶ Ἀλανοί· τῆς πυργοποιίας τὸ θεμέλιον τὸ πλάτος ἦν μίλια θ': +

31) Π. 189^a Τοῦτα τὰ κεφάλαια καὶ δόγματα τῆς εὐσεβείας κρατῶ· καὶ παρὰ σοῦ μέγα ῥήτωρ καὶ διδάσκαλε ποῦ σφάλω διδάχθῆναι ἐπιζητέω.

Συμπεράσματα θεολογικά καὶ ὀρθόδοξα τοῦ φρά Φραντζέσκου πρεδικατόρου.

Τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ υἱοῦ ἐκπορεύεται. εὐλόγως τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ῥημάτων ἐκ τοῦ υἱοῦ προστεθῆναι χρὴ.

Ἐν ἐνζύμφῃ καὶ ἀζύμφῃ ἄρτῳ σιτίῳ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ τελειοῦται. καθαρτικὸν πῦρ πρὸ τῆς κρίσεως πιστεύων.

Τῶν ἁγίων αἱ ψυχαὶ εἰς τὸν οὐρανὸν εὐθὺς προσλαμβάνονται καὶ καθαρῶς τὸν θεὸν θεωρεῖν δεῖ.

Πρῶτος ἐστὶ τῆς ἱερωσύνης θρόνος ὁ πάπας τῆς Ῥώμης. Ἐν βάπτισμα Φραγγῶν καὶ Γραικῶν.

Ὁ ἀπολύσας τὴν γυναῖκα αὐτοῦ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ ἢ γαμήσει ἄλλην καὶ μετὰ λόγου πορνείας ἀπὸ τῆς πρώτης ἐπιστάς μοιχᾶται.

Ὁ Χριστὸς ἄρτον ἄζυμον ἔδωκεν ἐν τῷ δείπνῳ.

Καὶ ὅτι ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ, Λάβετε φάγετε, τέλειον σῶμα ποιεῖ καὶ καὶ (!) εὐθὺς· Καὶ ποίησον τὸν ἄρτον τοῦτον.

32) Π. 189^a П. СЛѢД. Μανουήλ τοῦ μεγάλου ῥήτορος τῆς ἱεραγίας μεγάλης ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως λόγος ἀπο-

λογητικός πρὸς τὰς ἀπορίας τοῦ φρά Φραντζέσκου τοῦ ἐκ Ῥώμης ἐλθόντος.

Τὸ ἐπιστολιμαῖον σου πρὸς ἡμᾶς ἐλθὼν γράμμα δέδειχεν. . .

33) л. 191^a Отрывокъ (окончание) откуда-то:

καὶ περιμένω χρόνους γ', καὶ ἐὰν οὐ καρποφορεῖ εἰς τὸ μέλλον. . . ἀμήν.

34) л. 191^b Λόγος στηλιτευτικός περὶ τῶν κακοδόξων καὶ αἰρετικῶν Ἀρμενίων. καὶ ὅτι πόσαι αἰρέσεις εἰσὶν τῶν αὐτῶν σκοτεινῶν περὶ τὸ φῶς Ἀρμενίων' ἐρωτ[] αἵρεσις:—

"Ὅτι τὸν ἅγιον θεὸν ὁμολογοῦσιν μιᾷ φύσει . . . θεότητα:—

"Ὅτι εἰς τὴν δοξολογίαν σφάλουσιν καὶ εἰς τὸ τρισάγιον βάλλουσιν τὸν σταυρωθέντα καὶ εἰσὶν (обрывается, хотя дальше 15 строкъ пустыхъ)

35) лл. 192^a—193^a Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου:—

Τοῦτο τὸ ἀκροτήριο καὶ ἡ τοποθεσία τῆς χήρας . . . ἀμήν:—

36) л. 193^b Εὐχὴ ἐπὶ θυσίας κτηνῶν:—

37) л. 194^a какой-то рецепт

л. 194^a большая полов. и л. 194^b пустые.

38) 195^{a-b} (на полѣ сверху ἀπόλυσις τῆς νέας καὶ μεγάλης κυριακῆς:—)

Ἡ πανσεβαστοκοσμοποδοπροσκύνητος καὶ κοσμοσωτήριος ἑορτῶν ἑορτὴ καὶ πανήγυρις ἡμῖν τοῖς ταπεινοῖς ἐπιφθάσασα τὴν τριήμερον ἀνάστασιν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐδωρήσατο δι' ὃ καὶ ἡμεῖς μεγαλοφώνως βοῶμεν· ὁ ἐν ἄδη καταβάς καὶ τοῖς ἐν ἄδη προσομιλήσας καὶ ἐκ τῶν νεκρῶν τριήμερος ἀναστὰς καὶ πᾶσιν ἀνάστασιν χαρισάμενος Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς θεὸς ἡμῶν:—

Ἐρώτησις. Ὅποιον δὲ ἦν ἄρα τὸ ἐν τῷ νόμῳ λεγόμενον ἐφοῦδ;

Ἀπόκρισις. Οἱ τὸ μὲν τὸ ὄνομα τὴν δὴλωσιν σημαί-

νει ἢ λύτρωσιν. . . ἀλλ' ἐκ τῶν ἀγίων πατέρων:—
Δόξα ἦχος πλάγιος β'. Οὐράνιε βασιλεῦ, φιλόανθρωπε. . . κληρονομίαν σου:—

39) лл. 196^a—202^b рядъ статеекъ:

περὶ τοῦ παραδείσου:—

περὶ τὸ πῶς ἴσταται ἡ γῆ:—

περὶ τὸ πῶς γίνεται ὁ σεισμός:—

περὶ τοῦ διαστήματος οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς:—

περὶ τὸ ὑποκάτω τῆς γῆς:—

περὶ μεγέθους τῆς γῆς μᾶλλον καὶ πλάτος:—

ἀκριβῆ φιλοσοφία τῶν Χαλδαίων:—

περὶ ἐκλείψεως ἡλίου:—

περὶ τοῦ χρόνου τοῦ ἡλίου:—

περὶ ἐμβολιμοῦ χρόνου:—

отъ л. 202^b 3 строки и л. 203 — пустые.

40) лл. 204^a—205^a Τάξις προκαθηδρίας μητροπολιτῶν καὶ ἀρχιεπισκόπων Κωνσταντινουπόλεως:—

л. 205^b пустой

41) лл. 206^a—209^b Словарикъ:

ἀρχὴ τοῦ ἄλφα στοιχείου:—

Ἄτ μὲν τὸ αἶδιον τὸ ὄν καὶ διαμέμον, διὰ ἰώτας γράφεται, ἐν τοῖς ἐπισταμένοις· αἰεὶ μέντοι διὰ παντός, τοῦτο διὰ διφθόγγου.

Ἀοίδιμος μακαριστός, σ' καὶ ι' γράφε· αὐτὸ πλάτος ὁ ψιλὸν γράφεται παρ' Ὁμήρω. . .

Ταῦτα εἰσὶ τὰ παρ' ἐμοῦ, ὧ φίλε γεγραμμένα, ἅπερ καγὼ μεμάθηκα παρὰ τοῦ διδασκάλου, ταῦτα σοὶ ἐσχεδιάσα ἵνα καὶ σὺ γνωρίσεις πνευμάτων ἀντιστοίχων τε λόγους δεδιπλασμένους. ἐν μικρωτάτῳ λόγῳ τε καὶ περικτῆ λέξει:— ἵνα μὴ συνθωλάσω σου τὸν νοῦν ταῖς ὑπηλέσιν λέξεσιν ἀμοιβόμενος. . . πρόθεσις ἡμᾶς-ἀντωνομία:—

л. 209^b большая полов. и лл. 210^a—211^a пустые

42) л. 211^b Τὰ τῆς κακίας πνεύματα ζ':—

Γαστριμαργία. . . ὑπερηφανία:

Εἰσὶν δὲ καὶ τὰ ἅγια ζ':—

Σοφία... φόβος:—

43) Л. 211^b—212^b Μαξίμου μοναχοῦ τοῦ Μάζαρι
(триема строками выше: αξιμ μοναχ ου μαλαξα) κανὼν περὶ
πνευμάτων καὶ ἀντιστίχων κατὰ ἀλφάβητον.

ἦχος β'. Ἐν βοθῶ κατέστρωσας. Ὡδὴ α'.

Ἄναφης καὶ ἄκτιστος...

Βοηθός...

Γηγενής...

Ὡμὸς ὁ ἀπάνθρωπος... καὶ ὀρμήσκος μικρὸν
γράφεται:—

44) Л. 212^b запись 1567 года (рукою, которая написала
Л. 187—215):

σωθῆ ὁ γράφας ἐλεηθῆ ὁ ἔχων: + ἔτους ζσε' Ἰνδι-
κτιῶνος ια' μηνὶ φεβρουαρίῳ ιβ'. ἐν Κωνσταντινου-
πόλει: +

Ἐξῆψολλ'ω θπρζχ'πλ'κχολω ειεπρεχῶ + (это зна-
читъ: ἁμαρτωλὸς Ἀργυρόπουλος ἱερεὺς).

45) Л. 213^a (безъ заглавія, статья Та ὀφείκια...)

Ὁ μέγας οἰκονόμος... ἐξκουβίτων:—

Л. 213^b—214^a (безъ заглавія, статья объ обязанно-
стяхъ ихъ)

Τοῦ μεγάλου οἰκονόμου τὸ κρατεῖν τὰ πάντα... εἰσο-
δεύειν αὐτούς:—

46) Л. 214^b—215^a (безъ заглавія, перечень епархіѣ
подчиненныхъ КП.)

α'. Ὁ Καισαρείας... ρλ'. Ὁ Ἀρχιἄλου:—

47) Л. 215^b (безъ загл.)

Διὰ τὴν ἀδικίαν γράφει εἰς τὸ πατερικόν... καὶ πορ-
νοβοσκός:—

48) Л. 215^b Τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν:—въ пять столбцовъ:
αἰγυπτίων ῥωμαίων ἐλλήνων ἀθηναίων ἐβραίων.

49) Л. 216^a—219^b Μανουήλ Λάσκαρις ἱερεὺς τα-

βουλάριος καὶ σακελάριος Νέας Φωκαίας ὁ διὰ τοῦ θεοῦ καὶ ἀγ-
γελικοῦ σχήματος μετονομασθεὶς Μητροφανος (!) ἱερομόναχος
καὶ πνευματικὸς τὴν παροῦσαν θέσιν τῶν ἐρπετῶν καὶ ἰχθύων
εἰς ἓν συνόψει κόπου πολλοῦ συντέθεικα:—

Ἐξοσι καὶ δύο ἔργα ὡς φασιν ἔκτισεν ὁ θεὸς ἐν ἔξ
ἡμέραις... πετηνὸς φοβηθῆ ἢ ἀλώπηξ φύγει:—

Л. 220^a—223^b пустые.

50) Л. 224^a + Πρῶτον γράμμα διδόμενον παρὰ πνευματι-
κοῦ πατρὸς καὶ ἀπὸ ἐτέρων ἱερωμένων προσώπων πρὸς ἀναγνώ-
στην ἦν (!) μέλλει χειροτονηθῆναι ἱερεὺς ὑπὸ ἀρχιερέως:—

Ἀποστολικάϊς... καὶ βεβαιῶσαι. ἐν ἔτει ζπς'. μηνὶ
τοῦ δεῖνα καὶ Ἰνδικτιῶνος τοῦ δεῖνα: +

51) Л. 224^{a-b} Ἐτερον γράμμα ἕπερ δίδει ὁ ἀρχιερεὺς ἢ
καὶ πνευματικὸς πρὸς πνευματικὸν αὐτοῦ τέκνον:—

Ἡ θεία χάρις... καὶ ἐν τῷ μέλλοντι:—

52) Л. 224^b Ἐτερον συγχωρητικόν:—

Ὁ συμπαθὴς καὶ φιλόανθρωπος Χριστὸς... ἀμήν: +
ἐν ἔτει ζπς' μηνὶ ὀδεῖνα Ἰνδικτιῶνι ὀδεῖνα:— ὁ Ἐφέ-
σου μητροπολίτης

53) Л. 225^a Συγχωρητικόν

Ἡ ταπεινότης ἡμῶν... ἀμήν: +

СЪ ПОДПИСЬЮ МОНОΚΟΝΔΙΛΑΜΙ:

Ὁ εὐτελὴς μητροπολίτης Ἐφέσου Ἀθανάσιος ὑπέρ-
τιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Ἀσίας.

54) Л. 225^b Ἐνταλτήριον διδόμενον παρὰ ἀρχιερέως τοῖς
πνευματικοῖς πατέρας:—

Ἡ ταπεινότης ἡμῶν... βεβαίωσιν:—ἐν ἔτει ζπς' μη-
νὶ σεπτεβρίῳ Ἰνδικτιῶνος ζ': +

55) Л. 226^{a-b} Ἐτερον ἐνταλτήριον:—

Ἡ ταπεινότης ἡμῶν... δι' ἀσφάλειαν ἐν ἔτει ζπς'
μηνὶ ὀδεῖνα Ἰνδικτιῶνος ζ': +

56) Л. 227^a + Ἐνταλμα εἰς ἱερέα ἀποδημοῦντα ἐν ἐτέρῳ
τόπῳ καὶ πόλει:—

Προσαγορευόμεν ὑμῖν ἄπασι... καὶ βεβαίωσιν. ἐν ἔτει
ζπς' μηνὶ σεπτεβρίῳ Ἰνδικτ. ζ':—

и такія же монокондилы, что и выше л. 225^а.

57) лл. 227^б—228^а "Ἐτερον ἐνταλτήριον γραμμα διδόμενον παρὰ ἀρχιερέως:—

Σφοδρὸν ὑπάρχει τὸ αἴτημα... καὶ βεβαίωσιν. ἐν ἔτει

ζψς' μηνὶ σεπτεβρίῳ ἰνδικτ. ς': +

и двѣ подписи монокондилами какъ выше л. 225^а: одна черными чернилами, а другая красными съ малымъ отличіемъ (въ черной: Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ἐφέσου...)

58) лл. 228^а—229^а (безъ загл.)

Ἐπειδήπερ ἡ παντοκρατορικὴ δεξιὰ δύναμις... καὶ βεβαίωσιν. ἐν ἔτει ζψς' μηνὶ σεπτεβρίῳ κς' ἰνδικτ. ς': + и монокондилы: ὁ Ἐφέσου μητροπολίτης Ἀθανάσιος.

59) л. 229^а "Ἐτερον.

Ὁ θεσπέσιος καὶ θεῖος Παῦλος... δέδωκα πρὸς αὐτόν. κατὰ μῆνα τὸν δεκέμβριον ἰνδικτιῶνος ς' τοῦ ἔτους ζψς': + и монокондилы: ὁ εὐτελής ἐπίσκοπος Μαγνησίας τῆς Μεάνδρου (дважды!) τοῦ ἔτους ζμδ'.

лл. 229^б—233^б пустые.

60) лл. 234^а—235^а Τὸ ἴσον. (in. m. περί τοῦ ναοῦ)

Παναγιώτατε ἡμῶν αὐθέντα καὶ δέσποτα καὶ οἰκουμένης καὶ πατριάρχᾳ... ἔτους ζξθ' ἰνδικτιῶνος δ'. ἀπὸ Νέας Φωκαίας.

затѣмъ слѣдуютъ подписи духовныхъ и свѣтскихъ лицъ, которыя сообщаютъ въ этомъ своемъ прошеніи о злоупотребленіяхъ своего сборника пожертвованій на возобновленіе храма св. Ирины въ Новой Фокеѣ.

61) л. 236^{а-б} любопытный перечень вещей и книгъ въ церкви Богородицы Одигитрии въ Новой Фокеѣ отъ 31 января 1574 года:

Τὴν σήμερον ἡμέραν ἣτις ἐστὶ λα' Ἰανουαρίου μηνὸς ἰνδικτιῶνος β' ἡμέρα κυριακὴ τοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρσαίου τοῦ ζπβ' προκαθημένης τῆς ἡμῶν ταπεινότητος σωματικῶς ἐν τῷ προναῶ τῆς παναγίας μου τῆς Ὁδηγητρίας ἐν τῇ Νέᾳ Φωκαίᾳ μετὰ καὶ τῶν καθ-

ευρεθέντων τιμιωτάτων ἱερέων τε καὶ κληρικῶν καὶ παντὸς δήμου τε καὶ λαοῦ· καὶ ἐξέταξιν ποιησάμενη περὶ τὰ σκευὴ τῶν ἐκκλησιῶν, κτημάτων τε καὶ πραγμάτων ἕνεκα· ἐν ἧς εὐρέθησαν τῆς παναγίας μου τῆς Ὁδηγητρίας ἐμ πρώτοις μηνέων σεπτεβρίον καὶ ὀκτώβριον. ἕτερον νοέμβριον· ἕτερον δὶκεύριον· ἕτερον Ἰαννουάριον· ἕτερον φευρούαριον· ἕτερον μάρτιον· ἕτερον ἀπρίλλιον· ἕτερον μάϊον· ἕτερον ἑξαμηγέων· τριψίδιον βεβράϊνον· συναξάριον ἐν δὶκεύριον Ἰαννουάριον, καὶ φευρούαριον· ἕτερον συναξάριον μάρτιον, ἀπρίλλιον καὶ μάϊον· ἕτερον συναξάριον, Ἰούνιον, Ἰούλλιον καὶ αὐγουστος· ἕτερον βιβλίων βεβράϊνον Γρηγόριον Θεολόγον. ἕτερον βιβλίων βεβράϊνον Μεταφραστῆς· ἕτερον βιβλίων βεβράϊνον εἰς διαφόρους λόγους τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης μ'. προφητεία βεβράϊνη. τυπικὸν κονδ[]λ[]. πεντηκοστάριον τῆς στάμπας· ἕτερον πεντηκοστάριον κονδ[]λ[] ἀρχ[όμενον] ἀπὸ τῶν βαίων· τριψίδιον κονδ[]λ[]· ἀπόστολος βεβράϊνος· ἕτερος ἀπόστολος τῆς στάμπας· παρακλητικὴ ἀρχ[ομένη] ἡχος α', β', γ' καὶ δ'· καὶ ὁ ἕτερος ἀρχ[όμενος] πλ. α', πλ. β', βαρύς, καὶ πλ. δ'· ἕτερα παρακλητικὴ βεβράϊνη· στηχεράριον κονδ[]λ[] βαμπήκινον, ἕτερον βεβράϊνη· ὠρολογίον κονδ[]λ[]· τετραευάγγελον βεβράϊνον με σταυρὸν ἀσημένιον καὶ ἡ τέσσαρς γονέ[] διάχρυση· ἕτερον εὐαγγέλιον χωρὶς σανήδια· ἕτερον εὐαγγέλιον μεγάλο βεβράϊνον, κυριακοδρόμιον με βελι κόκιν[]· ἕτερον εὐαγγέλιον παλαιὸν γράμμα μίκος μεγάλο· χρυσοστομικὸν βεβράϊνον μεγάλο χωρὶς σανήδια· νομοκάνονον· ψαλτήριον στάμπας· ὀκτώηχος στάμπας. φυλάδες τῆς μεταμορφώσεως καὶ τῆς παναγίας θεοτόκου· ἕτερον Ξανθόπουλος· ἕτερον ἐξοδιαστικὸν ληψάνων καὶ μνημοσύνων· ἕτερα βιβλία μικρὰ καὶ μεγάλα ιβ'· ἕτερον παρακλητικὴ στάμπας ἦν δέδωκε κύρ Γεωργαντῆς Κογχύλης (υποπ. μέτο)· ἕτερον βιβλίων βαμπήκινον χωρὶς σανήδια· μεγαληνάριον· ἕτερον ψαλτήριον τῆς

στάμπας ἦν ἀφιέρωσεν Μαννὲς Πετρίτζης. σουμα βιβλία μικρά μεγάλα, να. καὶ φυλάδες τρίς· πετραχήλιον ἔν καμου[] κύτρηνος, με κόμπους χρυσοῦς ἕξ· πολυέλεος βενέτικος καὶ θυμιατὸν με ἀλησῆδιον· ἔτι δὲ ἐπαφῆκεν καὶ ὁ παπᾶς κύρ Ματθαῖος τὰ ἱερά αὐτοῦ εἰς τὸν εἰρημένον ναὸν ὡς καθὼς εὐρίσκονται, στηγηράριον, πετραχήλιον με κούμπια ἀργυρᾶ καὶ με ς' ζονάρια, ὑπομανίκι (προπ. мѣсто: для цифры?) φελώνιον μεταξοτόν, με τοὺς πολλοὺς· καὶ τὰ δισκοπότουρα, με τὰ καλύματα καὶ ἀέραν· ἄγιαν λογγην· λαβήδια καὶ ζέων.

62) л. 237^a Ἀφιερωτήριον 7082 года.

63) л. 237^b—238^a Γερμανὸς ἐλέφ θεοῦ πατριάρχης τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ.

Οἱ ἀπανταχοῦ εὐρισκόμενοι . . . Γνωσπὸν ἔστω ὑμῖν, ὅτι ἐν τῇ ἡμετέρα ἐπαρχία ὑπάρχει ἐν μοναστήριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Σιδερομίου ἧγουν ἐν ᾧ εὐρίσκεται ἡ τιμία αὐτοῦ ἄλυσος ὅπου ἤρχετον ὁ ἅγιος εἰς μαρτύριον δεδεμένος . . . ἀπέχει οὖν ὁ αὐτὸς θεὸς ναὸς ἐκ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ ὡς ἀπὸ μιλίων ἑννέα ἕγγὺς τῆς ἐρήμου ἀναμέσων τῆς ἁγίας πόλεως Βηθλεὲμ καὶ τοῦ τόπου τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ καὶ πλησίον Εὐφρατᾶ τοῦ οἴκου τῶν προφητῶν . . . ἔτους ζπα' μηνὶ ἰουλίῳ ἰνδικτ. α'.

64) л. 238^b Ἀφιερωτήριον.

Ἐγὼ (имя проп.) τοῦ ὁποτὲ Μανουήλ Πόγηκου ἢ σύμβιος καὶ ἡμέτερος ἡμῶν κατὰ σάρκα υἱὸς Μάστρο καντήλης τὸ παρὸν ἀφιερωτήριον ἡμῶν γράμμα τιθέμεθα καὶ πιούμεν . . . πρὸς τὸν πάνσεπτον καὶ θεῖον ναὸν τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγαλομαρτύρων Θεοδώρου Τήρονος καὶ Στρατηλάτου . . . παρόντος καὶ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Ἐφέσου ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου πάσης Ἀσίας κυροῦ

Ἀθανασίου: ἐν ἔτει ζπβ' μηνὶ ὀκτωβρίῳ ἰνδικτιῶνος γ': +

65) л. 239^a—240^a Копія съ трехъ грамотъ всел. патр. Іереміи къ митрополиту Ефесск. по поволу разныхъ дѣлъ, писанныя разными почерками.

л. 240^a—244^b пустые.

66) л. 245^a протоколъ объ усыповлеініи 1584 г.

67) л. 245 копія патриаршей грамоты.

л. 246^a—269^b (заст.) Ἀκολουθία ψαλλομένη εἰς κόλυβα εἰς τοὺς κοιμηθέντας χριστιανούς.

л. 270^a—273^a Словарь:

ἀρχή τοῦ ἄλφα α-ον.

Ἄδε τραγώδησε

Ἀτρείδης ἐλέγετο ὁ Ἀγαμέμνων
καὶ ὁ Μενέλαος οἱ δύο ἀδελφοί· ὅτι ἦσαν θεοὶ τοῦ Ἀτρέως.

Ἄπειρα ἀμέτρητα.

Ἄπαράμηλοι ἀσύγκριτοι·

Θάλαμον τὴν κάμαραν·

Θυρωροὺς τοὺς πορταρούς·

л. 273^b—277^b пустые.

68) л. 278^a—289^b Τάξις γινομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ καὶ ἰδρύσει τῆς ἐν αὐτῷ ἁγίας τραπέζης:—

69) л. 290^a—297^b Βίος καὶ πολιτεία τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτώ. δέσποτα εὐλόγησον:—

Κωνσταντίνου . . . ἀμήν:—

70) л. 298^a—300^a. Древо, за которымъ произведепія:

Влѣπε τὸ δένδρον καὶ τήρησον τὸ κόσμον· τὸ δένδρον καλὸν εἰς ὄρασιν . . . ἀμήν:

л. 300^a большая половина и л. 300^b—301^b пустые.

71) л. 302^a—303^a. Τὰ ἰβ' ἄρθρα τῆς πίστεως:—

α'. Πιστεύω εἰς ἕνα θεὸν Καρποκράτης, ὑπ' ἀγγέλων τὸν κόσμον.

πατέρα . . . ἀοράτων.

Κήρινθος ὑπὸ τοῦ διαβόλου.

α' σύνοδος πατέρες τη' ἐν Νικαίᾳ.

β' Καὶ εἰς ἓνα κύριον Ἰη- Ἐβίων ἐξ Ἰωσήφ καὶ Μαρίας
σοῦν Χριστόν. . . τὸν δι' ἡμᾶς Σαβέλλιος μίαν ὑπόστασιν ἔχειν
τοὺς ἀνθρώπους τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὸ
ἅγιον πνεῦμα.

Ἄρειος ἐξ οὐκ ὄντων γεγενῆ-
σθαι.

δωδέκατον. Καὶ ζωὴν τοῦ Ἄμαρτωλοὶ δὲν εἰσέρχονται εἰς
μέλλοντος αἰῶνος. ἀμήν. τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον ἀλλὰ μό-
νον οἱ δίκαιοι.

Ὁ Ὀριγένης ἔλεγε, ὅτι ἔσεται καιρὸς ὅταν οἱ ἁμαρ-
τωλοὶ ἀπολαύσωσι τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ:

Σύνοδος α'. β'. γ'. δ'. ε'. ς'. ζ'.

πατέρες τη'. ρν'. σ. χλ'. ρξβ'. ρσ'. ρξζ'.

πόλις Νίκαια. Κωνσταντινούπολις. Ἐφεσσος. Χαλκηδών. Κωνσταν-
τινούπολις. Κωνσταντινούπολις. Νίκαια.

л. 303^b пгстоѧ.

72) лл. 304^a—319^b μηνὶ νοεμβρίῳ κέ. Μαρτύριον τῆς ἀγί-
ας ἐνδόξου καὶ καλλινίκου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Αἰκα-
τερίνης. δέσποτα εὐλόγησον.

Βασιλεύοντος. . . ἐδόξασαν τὸν κύριον.

73) записъ здѣсь же л. 319^b

Ταῦτα ἐγὼ Ἀθανάσιος ὁ ταχυγράφος, ἅμα καὶ δοῦλος
ὑπάρχων τῆς κυρίας μου Αἰκατερίνης· συνεγραφήμην τὰ ὑπομνή-
ματα τῆς κυρίας μου Αἰκατερίνης ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ· ἐτελειώθη
δὲ ἡ κυρία μου Αἰκατερίνα μηνὶ νοεμβρίῳ εἰκοστῇ πέμπτῃ· ἡμέ-
ρα ἑβδόμη· ὥρα τρίτη· εἰς δόξαν τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἀγίου
πνεύματος· νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν.

Ἀφιερώθη τὸ παρὸν βιβλίον εἰς τὸν περιβόητον ναὸν τοῦ
Ἱεροῦ Σινᾶ· καὶ εἴ τις ὑστερήσει τοῦτο ἀπὸ τοῦ μοναστήριον ἢ κό-
ψη τὸ φύλλο ἢ βάνει ἄλλον τινα καὶ κόψει το νὰ ἔχει τὰς
ἀρὰς τῶν ἀγίων τη' θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ συναθροι-
σθέντων.

74) лл. 320^a—343^b Ἀκολουθία ἐξοδιαστικὴ εἰς μοναχοῦς.

75) лл. 344^a—353^b Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάν-
νου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου
εἰς τὸ πιστεῦν εἰς ἓνα θεὸν μαρτυρίαι καὶ ἐτέρων ἀγίων διδα-
σάλων:—

Πιστεῦν εἰς ἓνα θεὸν πατέρα παντοκράτορα. πιστεῦν,
οὐκ ἐρευνῶ. . . ἐπὶ τὸ μείζον ἐξαίρουσα:—

76) лл. 353^a—361^a Θεοφυλάκτου πρεσβυτέρου περὶ
ἐνζύμων καὶ ἀζύμου ἄρτου:—

Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος καὶ πρῶτος ἱεράρχης Ἱεροσολύ-
μων. . . τῶν αἰῶνων:—

Περὶ ἱερέων:— Διὰ τοῦτο καὶ τοὺς ἱερεῖς ὁμῶν ἀγά-
μους. . . ἐναντία:—

Περὶ τῶν θείων κανόνων τοῦ θείου βαπτίσματος:—

Ἐπεὶ τοίνυν περὶ πάντων εἰρήκαμεν. . . κόπτει:—

Περὶ νηστείας τετράδος καὶ παρασκευῆς:— Οἱ δὲ θεοὶ
τῶν ἀποστόλων κανόνες. . . καὶ αὐτοῦ παρουσίας:—

Περὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ:— Δίκαιον ἂν εἴη καὶ περὶ . . .
κατὰ τὰς γραφάς:—

Περὶ τῶν ἀζύμων:— Φέρε δὴ καὶ περὶ τῶν ἀζύμων
μικρὸν διεξέλωμεν. . . ἐσθίεις καρπὸν:

77) лл. 361^b—366^a Τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Ῥω-
σίας Ἰωάννου πρὸς Κλήμεντα πάπαν Ῥώμης:—

Ἀπεδεξάμην. . . κληρὸς τε καὶ λαός:—

78) лл. 366^a—374^b Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλε-
ξανδρείας περὶ πιστῶν (!) καὶ ἀναγκαίων ζητημάτων τῶν ἐν ταῖς
θείαις γραφαῖς ἀπορουμένων καὶ πᾶσι χριστιανοῖς γινωσκέτω (!)
ὀφειλομεν (!):

Ἐρώτησις. Τί ἐστὶ θεός. . .

79) лл. 374^b—377^a Περὶ Φραγκῶν πῶς ἐσχίσθησαν ἀπὸ
τῶν τεσσάρων πατριαρχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν λοι-
πῶν ἤγουν ἡ Ῥώμη:

Οἱ ἐν τῇ ἀγίᾳ καὶ εὐδόμῃ συνόδῳ. . . τύχοιεν ἔμα-
θον:— τὸ πρωτότυπον ἦν γεγραμμένον παρὰ Φιλα-
γρίου μοναχοῦ Ἰωσήφ ἐπονομαζομένου ἐνός τῶν ἀρ-
χάων. ἐπὶ ἔτους ρωις':—

80) λλ. 377^a—385^b посланіе Доминика, патр. Венец., къ Петру Аптiох. и Петра къ Доминику.

81) λ. 386^{a-b} Μελετiα πατρ. Αλεξανδρ. къ царю Θεοδору Ивановичу:

Χειμάζεται καθάπερ δὴ καὶ κεχέμασται... ἐξ Αἰγύπτου· ἰβ'. σεπτέβριος. ζρβ' κοσμουγενίας.

82) λλ. 386^b—396^b Τόμος ἀλεξανδρινός περὶ τοῦ πάσχα:

Καλῶς, ἀληθῶς, καὶ εὐσεβῶς ἔφη Βασίλειος ὁ Μέγας... ἀμὴν:—

83) λλ. 397^a—417^a Τόμος ἤγουν κόψιμον καὶ ἀποφάσιμα ἀλεξανδρινόν [] διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ πάσχα· τὸ ὁποῖον ἐβάλθηκεν καὶ ἐξεδόθηκεν εἰς ἑλληνικὴν γλῶτταν παρὰ τοῦ μακαριωτάτου καὶ παναγιωτάτου πατριάρχου Μελετίου Ἀλεξανδρείας καὶ κριτοῦ τῆς οἰκουμένης· τὸ ὁποῖον ἐστάλθηκεν εἰς τὸν εὐσεβέστατον καὶ ὀρθοδοξώτατον μέγαν βασιλέα καὶ αὐτοκράτορα Θεόδωρον τὸν Ἰωαννοβίττζη:—Ὅθεν ὁ ἐλάχιστος καὶ ταπεινὸς διδάσκαλος μέγας ῥήτωρ Νικόλαος τοῦνομα τυχὼν ἐν τῇ μεγίστῃ βασιλείᾳ τοῦ ἄνωθεν αὐτοκράτορος εἰς τὴν κοινὴν γλῶτταν νὰ τὸ βάλῃ καὶ νὰ τὸ ἐξηγήσει ὀρίστηκε. καὶ διὰ κοινὴν ὠφέλειαν δὲν τὸ ἀμέλεψεν. ὅθεν καὶ εἰς τοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ Χριστοῦ γεννήσεως εἰς μῆνα δεκέμβριον εἰς τὰ θεῖα γενέθλια ἐτελειώθηκε:—

Списокъ текста этого «тома» и предыдущаго посланія съ русскимъ переводомъ есть въ бумагахъ еп. Порфирія Имн. Академіи Наукъ № 87 стр. 21—46, 172—182, 187—219.

84) λλ. 417^b—418^a Краткая замѣтка Арсенія, архієпископа Элассонскаго, объ учрежденіи патриаршества въ Москвѣ:

ζς' . ρφπ'

Ἐπὶ τῆς βασιλείας... οἵκαδε ἐπορεύθησαν:—

85) λλ. 418^a—424^b Πράξις συνοδική:—

Τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς μεγάλης συνόδου τῆς ὀνόματι τοῦ Κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ συναχθείσης ἐν τῷ ναῷ τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ παμμακαρίστου ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς ἐπωνομασμένης Παραμυθίας ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἡμέραις τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ θεοσεβέπτου βασιλέως

Μοσχόβου καὶ αὐτοκράτορος πάσης Ῥωσίας Θεοδώρου Ἰωάννου... ἀμὴν:—

ζρα' ἰνδικτιῶνος φευρουαρίου ἰβ'. τοῦ ἁγίου Μελετίου τὴν μνήμην ἐν Κωνσταντινουπόλει:—

86) λλ. 425^a—430^b Νόμοι γεωργικοὶ κατ' ἐκλογὴν βιβλίου τοῦ τῆς θείας λήξεως Ἰουστινιανοῦ τοῦ αἰοδίου βασιλέως:—

περὶ γεωργῶν, α'. Χρῆ τὸν γεωργόν...

въ 88 главахъ, и послѣдняя:

Ἐὰν οἱ δεσπότες τῶν χωραφίων οὐκ ἐθέλωσιν ἵνα διέρχεται τὸ ὕδωρ δι' αὐτῶν τοῦτο ἄδεια ἐχέτωσαν:—

съ записью:

τέλος τῶν γεωργικῶν νόμων:—

λ. 431^{a-b} πύστοй.

87) λλ. 432^a—450^a Τῷ μακαριωτάτῳ πάπῃ Ἀλεξανδρείας ἀρχιερεὶ αἰτήσαντι δι' ἐπιστολῆς ἀπ' ὄρους ἁγίου Σινᾶ πέπομφα. ἐπιστολὴ Μαθουσαλαῶ μοναχοῦ:—

Δεξιόμενος τὰ σὰ θεϊότατα γράμματα... καὶ τοῦτο καταδεξιόμεθα:—

88) λλ. 450^a—459^a Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ: Ἐρωταποκρίσεις τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις πατέρα ἡμῶν Γρηγόριον τὸν Θεολόγον πάνυ ὠφέλιμοι:—

Ἐρώτησις· Ποῦ ἐφύτευσεν ὁ θεὸς τὸν παράδεισον...

λ. 460^a большая полов. и λλ. 460^b—463^b пύстые.

Τοῦ же рукою, которая написала выше λλ. 225—229 съ подписями Αθανασія, митроп. Ефесск., написаны λλ. 467—471.

89) λ. 464^{a-b} образцы грамотъ епископскихъ о согласіи на припятіе кафедръ.

90) λ. 465^a Ἀπολογητικὸν πρὸς τοὺς μέλλοντας ἀποκομίσαι τὸ πρῶτον μῆνυμα τοῦ πατριάρχου εἰς τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης διηκόνημα λόγος οὗτος.

Ἐγὼ μὲν ἀνάξιον ἑμαυτὸν οἶδα... ἀμὴν:—

91) λ. 465^b Τοῦ πατριάρχου κυροῦ Ἀλεξίου περὶ γάμων:—

Προκαθημένου Ἀλεξίου... Ἀθηνῶν καὶ σύγκελλον.

92) λ. 466^a—467^a Στίχοι τοῦ Ψελλοῦ πρὸς τὸν βασιλέα τὸν κυρὸν Μιχαήλ:—

Δισεξαδέλφου παῖδα... ὀξυδορκίαν περιέχει:—

93) λ. 467^a Περὶ τοῦ πῶς κνηγῆσαι ὀκταπόδια:—

Λαβῶν κλάδους ἐλαίας... σύναξον αὐτά:—

94) λλ. 467^a—471^a Собрание разныхъ отрывочковъ разнобразнаго содержания.

λ. 471^a нижняя половина и λ. 471^b пусты.

95) λλ. 472^a—477^a Ἀπὸ τοῦ φυσιολόγου καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον παραβολή:—

Ἔστιν γὰρ ὁ λεων...

λλ. 477^a (половина) и 477^b пусты.

96) λλ. 478^a—480^b. Νεοφύτου μοναχοῦ καὶ ἐγκλειστού πρὸς τοὺς ἀτακτοῦντας καὶ λύοντας τὰ τῆς νηστείας προοίμια:—

Καθ' ὅσον ἀξιεπαῖνον τινά... τοῦ αὐτοῦ +

Τοῦ αὐτοῦ.

Ἐγὼ δὲ ὡς ἀκούω καὶ ἄλλον ἄθεσμον... παρανομίας:—

97) λ. 481^{a-b} (безъ загл.) Стихи:

Ἄχραντε παρθένε, μήτηρ θεοῦ καὶ δεδοξασμένη ὑπὲρ πᾶσαν φύσιν βρωτῶν ἀκήραττε κόρη παρθένε θεοτόκε, μὴ παύση δυσωποῦσα ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς θεόν:—

Ἄγγελος ἀρχάγγελος καὶ ἀρχαί... παραπτώσεων:—

Σταύρωσιν καὶ θάνατον καὶ ταφὴν... δούλους σου:—

Βλέψασα ᾧ δέσποινα... συνδράμεται:—

Θεολόγε μάκαρ σὺν τῷ Κηφᾶ... ἐμπλήσθητε:—

Μόνον σε πρωτότοκον... προσκυνήσωμεν:—

Ἦμνοῦμεν σου ἄχραντε... σὺ πανόμνητε:

[] ὄν ὡς τριετήζουσιν... πάντες τιμήσωμεν:—

Дальше большая полов. страницы (481^b) пустая.

98) λλ. 482^a—483^a Στίχοι φαλλόμενοι πάνω κατανοητικοὶ εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον:—

Δεῦτε πάντες πιστοὶ προσκυνήσωμεν, τῶν σωτήρα Χριστὸν ἀνουμνήσωμεν:

Τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ...

Σοὶ γὰρ πρέπει τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς αἰῶνα αἰῶνων τῶν ἅπαντα:— ἀμήν:—

Съ прибавкою:

+ ὡς εἶπεν ὁ προφήτης: θνήσκη μου τῷ σῶμα ζῆ δὲ ἡ ψυχὴ μου εἰσπάντας τοὺς αἰῶνας: +

+ Ἄβρα ἄμ ἐν κόλποις, καὶ μετὰ Λαζάρου ἀνάπαυσον Χριστέ μου, ψυχὴν νῦν προσελάβου:—

λλ. 483^b—481^b Образцы писемъ къ патриарху, митрополитамъ, епископамъ, къ другу.

λ. 485^a пустоί.

99) λ. 485^b Περὶ τοῦ πῶς νὰ εὐρίσκεις τὸ μικρὸν ἔτος:—

Ἄστις δὲν ἐνθυμᾶται τὸ ἔτος τὸ ἀπὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ἄς κάμῃ ἔτση... καὶ κατὰ λόγον τὸν νῦν χρόνους ἔχομεν τὸ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἑπτὰ χιλιάδες καὶ πενίοντα τρίς, καὶ ἀπομένουν χίλια πεντακόσια σαράντα πέντε... εὔμορφον:—

Καὶ περὶ τοῦ πῶς νὰ εὐρίσκεις τὸ μέγα ἔτος:—

Καὶ ἂν θέλῃς πάλιν νὰ εὕρῃς τὸ παλαιὸν ἔτος... καὶ κατὰ λόγον τότε ἔχομεν ἀπὸ Χριστοῦ χιλίους πεντακοσίους σαράντα πέντε καὶ βάνωμεν καὶ πέντε χιλιάδες πεντακόσια ὀκτώ... καθαρώτερον:—

100) λ. 486^a Надписи въ иконойскомъ монастырѣ Пресв. Дѣвы Маріи Спилеотиссы:

Εἰς τὸ ἀνόφλιον τοῦ μοναστηρίου.

+ μεγάλη ἔστε ἡ δόξα τοῦ οἴκου τούτου ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην πόνημα Μάρκου μοναχοῦ. ἐν ἔτη τῷ ρσφζ', ἰνδικτιῶνος ζ'.

+ Τίνος τὸ ἔργον, τὸ γράμμα οὐ λέγω. θεὸς γὰρ εἶδεν ὁ ἐρευνῶν καρδίας ἀμήν:

+ Ἄνεκαινίσθη καὶ καλλιεργίθη ὁ πάνσεπτος ναὸς τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου

Μαρίας τῆς ἐπιλεγομένης Σπηλαιωτῆσος· πατριαρχού-
τος τοῦ παναγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυ-
ροῦ Γρηγορίου καὶ ἐπὶ βασιλείας τοῦ εὐσεβεστάτου
βασιλέως καὶ αὐτοκράτωρος Ῥωμαίων κυροῦ Ἀνδρο-
νίκου· ἐν ταῖς ἡμέραις βασιλεύοντος μεγαλογενοῦς με-
γάλου σουλταν Μασσούτη τοῦ Καϊκαούση καὶ αὐ-
θέντου ἡμῶν ἔτους ςψςζ', ἰνδικτιῶνος β'. ὑπόμνημα
Ματθαίου ἱερομοναχοῦ καὶ τάχα ἡγουμένου·:

τοῦ Ἰκονίου τῆς Λυκαονίας τὸ ἅγιον μοναστήριον τῆς
ὑπερευλογημένης δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀει-
παρθένου Μαρίας, ἡ ἐπονομαζομένη Σπηλαιώτῆσα.

+ Εὐχαῖς, Ἰησοῦ, Καισαρείας ποιμένος, ἰδεῖν ποθοῦντος
τῆσδε τῆς βίβλου τέλος ῥᾶον φέρειν με τὸν πόνον τοῦ-
τον δίδου, ὡς ἂν προθύμως καὶ καλῶς ταύτην γρά-
φω: +

л. 486^b померки.

101) л. 487^a расписание дней, на которые падают ве-
ликие праздники.

л. 487^b пустої.

102) лл. 488^a—489^b Περί τῶν εἰς' μεγάλων ὁρῶν τῆς γῆς
ἡγουν τὰ μεγάλα ὄρη· εἰσὶν δὲ ταῦτα. Πρῶτον...

103) лл. 490^a—491^a образцы рекомендац. грамоть.

лл. 491^b—492^a пустые.

104) л. 492^b многолѣтія патр. КП. Ιο ασαφυ.

105) лл. 493^a—504^b Εὐχὴ εἰς τὸ καταφραγῆσαι παιδίον
и другія молитвы.

106) лл. 505^a—507^a Τακτικῶ. Τάξις προκαθηδρίας τῶν
ἡσιωτάτων πατριαρχῶν:—

107) лл. 507^a—508^a Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ
υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος.

Τακτικὸν σὺν θεῷ τῶν ἡσίων μητροπολιτῶν καὶ αὐτοκεφάλων
ἀρχιεπισκόπων Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων ὑπερ-
ἀντλήθη (!) ἡγουν μετεβλήθη ἀπὸ παλαιοῦ κωδικίου ἐπὶ Ἀνα-
στασίου πατριάρχου Θεουπόλεως Ἀντιοχείας ἐπὶ μεγάλου Βα-
σιλέως Ἰουστιανοῦ. ἐν μηνὶ αὐγούστῳ ἰνδικτ. γ' τοῦ ςμβ'

ἔτους. (проп. 3 послѣднихъ строки л. 507^b) + Θρόνος κδ'.
'Αρχιεπισκοπὴ τὸ Σινά ὄρος· ὁ ἅγιος προφήτης Ἠλίας καὶ ὁ
θεόπτης Μωϋσῆς· ἔστιν ἐπισκοπὴ καὶ ἡγουμένων· διότι γὰρ
ἔστιν μακρὰν ἀπὸ τοῦ κόσμου ἐτίμησαν αὐτὴν εἰς ἐπισκοπὴν:—

108) л. 515^a запись:

τὸ παρὸν ὑπάρχει τοῦ ἁγίου ὄρους σινᾶ, καὶ ὁ ξενόσας
αὐτῷ ἐκ τῆς ρηθείσης μονῆς ἢ κόψι φύλον, ἔστω ἀφο-
ρισμένος καὶ ἀσυγχώρητος παρὰ θεοῦ πατὴρ υἱοῦ καὶ
ἁγίου πνεύματος· καὶ παρὰ τῆς ἡμῶν ταπεινότητος·
Ἰωάσαφ τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ.

τῷ ςρςζ' α' ἰαννουαρίου ἀνοῖξεν τὸ μοναστήρι ὑπ' ἐμοῦ
Ἰωάσαφ ἀρχιερέως καὶ οἰκονόμου κῆρ Φιλοθέου. τῷ
αὐτῷ ἔτει εὐάλαμεν καὶ τὸν τρισκατάρατον Ζεοῦρη
ἀπὲ το καφιριάτικον (in m. допис. καὶ τὴν γενεάν του)
διὰ τοὺς πολλοὺς πηρασμοὺς καὶ ἀφανίαις ὅπου ἐπήρα-
ζεν τὸ μοναστήρι· καὶ εὐάλαμεν ἀντ' αὐτοῦ τὸν Σά-
λεχ τοῦ Δεχάρι:

л. 515^b пустої, а остальные лл. 516—516 при переплетѣ.]

№ 509—512.

Въ кельяхъ Синайскаго архієпископа.

Есть четыре сборника на бумагѣ, не замѣчательные.

№ 513 (383).

Въ библиотекѣ Синаеджуван. подворья въ Каирѣ.

Панόεκτη, или Сборникъ, на пергаментѣ въ осьмую долю
большого листа [235×160], XI [скорѣе, X] вѣка, содержитъ:

1) Τοῦ μακαρίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου μοναχοῦ τοῦ Δα-
μασκηνοῦ πίναξ ἀκριβῆς τῶν ρν' κεφαλαίων, а затѣмъ и самыя
творенія его:

α) Δογικὴ

β) Ἐκδοσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως.

2) Ἔτερα κεφάλαια τοῦ αὐτοῦ περὶ οὐσίας καὶ φύσεως καὶ
μορφῆς, περὶ ὑποστάσεως и т. д. Παρὶ τῶν ἐν Χριστῷ δύο θε-
λημάτων. и т. д. Эти главы въ текстѣ сей рукописи озагла-
влены такъ:

Εἰσαγωγή δογμάτων στοιχειώδης ἀπὸ φωνῆς Ἰωάννου ταπεινοῦ μοναχοῦ πρὸς Ἰωάννην τὸν ὀσιώτατον ἐπίσκοπον Λαοδικείας.

ПОТОМЪ СЛѢДУЮТЪ СТАТЬИ:—

3) Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης ἐπιτάφιος εἰς τὸν ἅγιον Μελέτιον ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας, ῥηθεις ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ἠῤῥῆσεν ἡμῖν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποστόλων ὁ νέος ἀπόστολος...

4) Διάλεξις πρὸς Νεστοριανὸν Θεοδώρου φιλοσόφου. Ἰδοῦ πάρεστιν ἀγὼν τῆς διαλέξεως. Πόθεν οὖν ἀρκτέον ἡμῖν τοῦ λόγου... (Разговоръ—короткій.)

5) Ἄλλη διάλεξις:—

Αἰρετικὸς: Πότερον σοὶ δοκεῖ ὁ Χριστός; θεὸς ἢ ἄνθρωπος ἐστίν; Ὁρθόδοξος: Ἀμφότερα καὶ ἐκάτερος...

6) Κελεύσει τῶν δύο δεσποτῶν Φλαυίου Ἰουστίνου καὶ Ἰουστινιανοῦ τῶν αἰώνιων ἀγούστων ἐκινήθη ἡ διάλεκτος Φωτεινοῦ μανιχαίου καὶ Παύλου τοῦ Πέρσου χριστιανοῦ ἐπὶ τοῦ ἐνδοξοτάτου Θεοδώρου τοῦ ἐπάρχου:— Διάλεκτος ἐγένετο περὶ μανιχαϊκῆς τε καὶ χριστιανικῆς δόξης. ἦν δὲ ὁ μὲν τῆς μανιχαϊκῆς δόξης προϊστάμενος ἀνὴρ τις τῆς θρησκείας ἐκείνης διδάσκαλος· τῆς δὲ χριστιανικῆς ἕτερος· ἡ δὲ διάλεκτος οὕτω πως ἐκινήθη

Μανιχαῖος: Ἐπειδὴ ἐμοὶ τε καὶ σοὶ ὁμολόγηται εἶναι ψυχάς, καὶ ταύτας λογικάς τε καὶ νοεράς, πόθεν ἄρα τὴν ὑπαρξιν αὐταὶ ἔχουσιν; ἐκ τῆς θείας οὐσίας, ἐπεὶ καὶ αὕτη παρ' ἡμῶν ὁμολόγηται, ἢ ἐτέρωθεν πόθεν;

Χριστιανός: Κατὰ τὴν τῶν χριστιανῶν δόξαν ἐρωτᾷς νῦν, πόθεν αἱ ψυχαὶ ἔχουσιν τὴν οἰκείαν ὑπαρξιν, ἢ ἐτέρως πως;

Μανιχαῖος: Ὅπως οὖν βούλει, λέγε, πόθεν εἰσὶν αἱ ψυχαί...

Разговоръ—длинный.

7) На четырёхъ листахъ: Φωτεινοῦ μανιχαίου πρότασις καὶ Παύλου τοῦ Πέρσου ἀπολογία.

Εἰ τὰ ἐναντία αὐτὰ ἑαυτοῖς οὐδέποτε...

8) Προτάσεις χριστιανικαὶ πρὸς τοὺς μανιχαίους:

Α'. Πᾶν ἐκ τινὸς ὑποκειμένου γινόμενον, ἢ φύσει, ἢ τέχνῃ, ἢ προαιρέσει γίνεταί· φύσει μὲν ὡς ἀνθρώπου ἄνθρωπος... Маленькая статья.

9) [Περὶ τούτων τὴν παρ' ὑμῶν ἀπόκρισιν ἀναμένω:— а in m. указаны предметы:] Περὶ τοῦ ὄντως ἀγαθοῦ, περὶ ἐνεργείας, περὶ κακοῦ, περὶ σκότους. Маленькая статья.

10) Συλλογισμοὶ ἁγίων πατέρων:

Α'. Πᾶν κακὸν κολαστέον. οὐδὲν δὲ κολαστέον ἄφθαρτον. οὐδὲν ἄρα κακὸν ἄφθαρτον:

Β'. Οὐδὲν φθαρτὸν ἀγέννητον· ἐστὶν δὲ τὸ κακὸν φθαρτὸν. τὸ ἄρα κακὸν οὐκ ἀγέννητον:—

Γ'. Αἱ θεῖαι γραφαὶ κολάσει παραδεδοσθαι τὸν διάβολον φασίν. πᾶν δὲ κολάσει παραδιδόμενον τρεπτὸν· οὐδὲν δὲ τρεπτὸν ἀγέννητον. οὐδὲν ἄρα τῶν κακῶν ἀγέννητον:—

Δ'. Οὐδὲν ἀγέννητον τρεπτὸν. τρέπεται δὲ τὸ κακὸν κρατηθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ. τὸ ἄρα κακὸν οὐκ ἀγέννητον:—

Ε'. Τὸ μερικὸν ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν τρέπεται· οὐ γὰρ ἐστὶν ἀγέννητα. τὸ δὲ οὐσιῶδες ἀγαθὸν ἄτρεπτον. τὸ δὲ κακὸν, ὃ φασὶν οἱ Μανιχαῖοι οὐσιῶδες εἶναι, τρεπτὸν ἐστίν. εἴ γε, καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσιν αὐτὸ εἶναι κολαστέον:—

ς'. Οὐδὲν κατ' οὐσίαν κακὸν. τῷ τὸ κακὸν, ποιὸν εἶναι. οὐδὲν δὲ ποιὸν οὐσία. τὸ ἄρα κακὸν οὐκ οὐσία;

Ζ'. Πάντα τὰ ἐναντία ἀλλήλων ἐστὶ φθαρτικά. τὰ δὲ ἀγέννητα ἄφθαρτα. τὰ ἄρα ἐναντία οὐκ ἀγέννητα;

Η'. Πᾶς ὁ εὐλόγως ὀρεγόμενος τινὸς ἐπιτετευμένην ἔχει ὀρεξιν, ἧς εὐλόγως ὀρέγεται· θεὸς δὲ φθειραὶ τὴν κακίαν ὀρέγεται· τῶν φθαρτῶν ἄρα ἐστὶν ἡ κακία. τῶν δὲ φθαρτῶν οὐσα ἀφανισθήσεται. ἀφανισθόμενης δέ, οὐκ ἐστὶν ἀγέννητος.

Θ'. Εἰ ἀγένητον τὸ κακόν, κατὰ φύσιν αὐτὸ ὑπάρχει τὸ κακόν εἶναι. οὐδεὶς δὲ τὸ κατὰ φύσιν ἐνεργῶν ἀμαρτάνει· τὸ ἄρα κακόν οὐχ ἀμαρτάνει; τὸ μὴ ἀμαρτάνον οὐχ ὑπαίτιον, ὑπαίτιος δὲ ὁ σατανᾶς. οὐκ ἄρα ἀγένητος;

Υ'. Φασίν τινες· εἰ μεταποιεῖ τοὺς φαύλους ἢ κόλασις, ἀγαθὴν αὐτὴν εἶναι· εἰ δὲ ἡ κόλασις ἀγαθὴ· ἐναντία δὲ ταύτῃ ἡ ἐπαγγελία τῶν ἀγαθῶν· τὰ δὲ ἐναντία οὐ δύναται ἅμα ἀγαθὰ εἶναι· εἰ ἄρα ἐπαγγελία κακόν; μὴ κακοῦ δὲ τῆς ἐπαγγελίας, ἀλλ' ἀγαθοῦ οὕσης, ἡ κόλασις ἐστὶν κακόν· εἰ δὲ κακόν ἡ κόλασις, ἄρα οὐχ ὁ θεός, ἀλλ' ὁ σατανᾶς αὐτὴν ἐπιφέρει; ἐπιφέρει δὲ τὴν κόλασιν οὐ τοῖς ἑαυτοῦ (εἰσὶ γὰρ ὡς αὐτὸς πονηροί), καὶ ἀνάγκη καὶ αὐτὸν ὄντα πονηρὸν ὑποπίπτειν τῇ κολάσει. τῷ ἄρα ἀγαθῷ ἐποιεῖ αὐτήν; ἀλλ' ἀδύνατον τοῦτο· οὐκ ἄρα ὁ πονηρὸς αὐτὴν ἐπιφέρει, ἀλλ' ὁ θεός:—

Πρὸς οὗς ῥητέον· Πᾶν τὸ ὑπὸ θεοῦ ἐπιφερόμενον χρησίμως ἐπιφέρεται τυγχάνον ἀγαθόν, ἢ ἀγαθοῦ ποιητικόν, ἢ κωλυτικὸν κακοῦ· ὁ γὰρ θεὸς κωλύειν τὸ κακὸν βουλόμενος ἐπιφέρει τοῦτο, οὐκ ἂν δὲ ἐπεχειρεῖ κωλύειν τὸ κακόν. εἰ μὴ δυνατόν ἦν κωλύεσθαι τὸ κακόν, κωλυόμενον δὲ τοῦτο οὐ δύναται εἶναι φύσει καὶ ἀγένητον.

ΙΑ'. Τὸ κακὸν ἐν ταῖς ἐνεργείαις εὐρίσκεται· κακὸν γάρ ἐστὶν τὸ μεταχειρίζεσθαι τοὺς λογικοὺς τὰ κατὰ φύσιν οὐ δέοντας.

10) Διάλεξις Ἰωάννου ὀρθοδόξου πρὸς Μανιχαῖον.

Ὁρθόδοξος: Εἰ τὸ σῶμα τῆς ὕλης, ἢ δὲ ψυχὴ ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ καθ' ἑμᾶς, ἐναντία δὲ ταῦτα, τὰ δὲ ἐναντία οὐ συντίθενται ἄνευ τεχνίτου τινός, οἷον τὸ μέλαν καὶ λευκὸν ὑπὸ ζωγράφου, καὶ ὑπὸ ἰατρῶν τὰ θερμὰ εἶδη τοῖς ψυχροῖς· τίς ὁ συναγαγὼν τὰ ἐναντία, ψυχὴν τε καὶ σῶμα, καὶ ἐν ζῶον ἐργασάμενος;

Μανιχαῖος: Ὁ ἀγαθὸς θεὸς ἀτάκτως κινουμένης τῆς

ὕλης, λαβὼν μύραν τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως τῇ ὕλῃ προσέπεμψεν δελεᾶσαι αὐτὴν βουλόμενος. ἢ δὲ λαβούσα κατέπιεν. καὶ οὕτως ἐκ τῆς κράσεως ἀμφοτέρων τὰ σύνθετα γέγονεν.

Ὁρθόδοξος: Ταῦτα μῦθοι τινες εἰσὶν, πλεόν τῆς ἀσεβείας τὸ ἀπίθανον ἔχοντες· πρῶτον μὲν ὅτι οὐδεὶς ἑαυτὸν συντίθησιν πρὸς ἑτέρου γέννησιν. πρὸς τοῦτοις δὲ παθητὸς καὶ μερ[] ὁ θεὸς ἐντεῦθεν εὐρίσκεται . . .

11) Κατὰ Μανιχαίων, πόθεν ὀρμάται.

Ἡ μυστὰ καὶ βορβορώδης ἀίρεσις. . .

12) Περὶ τοῦ δυσωνόμου Μάνεντος:—

Ὁ Μάνης οὐκ ἔστιν ἀπὸ. . .

13) Πῶς ὀφείλουσιν οἱ μετανοοῦντες Μανιχαῖοι ἀναθεματίζειν τὴν ἰδίαν ἀίρεσιν.

И прощѣ коротенькіе разговоры, вѣрющаго съ Аріанами и Несторіанами, на 2^{1/2} страницѣхъ:

[14] Ὁ πιστὸς πρὸς Ἀρειανόν.

15) Ἔτερος διάλογος πρὸς Νεστοριανὸν προσαρξάμενον ἔρωτᾶν:—

16) Ἄλλος διάλογος πρὸς Νεστοριανόν:—

17) Σύντομος διδασκαλία περὶ θείων ὀνομάτων τῶν τε κοινῶν τῆς τριάδος καὶ τῶν ἰδικῶν ἐκάστου τῆς τριάδος:—

18) Ἐρωτήσεις τῶν Ὄριγενιαστῶν πρὸς τὸν αὐτόν:—

19) Ἐρωτήθη ὁ Ἀβουκαρᾶ παρ' ἀπίστου:—

20) Τοῦ Ἀβουκαρᾶ ἐπισκόπου Καρῶν περὶ θεοῦ ὀνόματος:—]

21) Χρήσεις ἀρχαῖαι μεγάλων πατέρων περὶ ἀγίων εἰκόνων:—

Πρώτην μὲν ἀπόδειξιν ἔχομεν περὶ εἰκόνων Ἀβγαρῶ τῷ τοπάρχῃ πεμφθεῖσαν ἐν βᾶκι πανσεβάσμιοι εἰκόνα τοῦ δεσπότη Χριστοῦ, ἐκμάγειον οὖσαν τοῦ σώματος αὐτοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς ὁμοιότητος, καὶ μηδὲν ἀποδέουσαν τῆς τῶν χρωμάτων βαφῆς.

Θεὸς ὅπου βούλεται... Δόξα.

Ἀπεστάλη ἐξ οὐρανοῦ Γαβριήλ...

—Изъ Синаксаря о Софроніи, патріархѣ Иерусалимскомъ. Софроній родился въ Дамаскѣ отъ благородныхъ родителей. Въ Египтѣ исцѣлень былъ отъ глазной болѣзни свв. Киромъ и Иоанномъ, и потому написалъ житіе ихъ. Послѣ сего былъ епископомъ Иерусалимскимъ. А по взятіи Иерусалима персами ушелъ въ Александрію къ патріарху Иоанну Милостивому, которому, по смерти его, написалъ похвальное слово. Оттуда возвратился въ Иерусалимъ. Оставилъ по себѣ очень много сочиненій, научающихъ жить о Богѣ, и въ числѣ ихъ житіе св. Маріи Египетской.

Января 10 дня 1861 г.

Джусванія.

№ 515.

Въ той же библиотекѣ.

Πανδέκτης, Сборникъ на хлончатной бумагѣ, въ малый листъ, XIII вѣка, содержать:

1) Аскетическій сборникъ въ родѣ, Ἀκαιστική τῶν ψυχῶν ὑποτόπωσις τοῦ Δέοντος τοῦ σοφοῦ. Начала и конца нѣтъ.

2) Νομοκάνων σὺν θεῶ περιέχων συνοπτικῶς ὅλους τοὺς κανόνας τῶν ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν συνόδων, καὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ τοῦ ἁγίου Βασιλείου καὶ ἐτέρων θεοφόρων πατέρων, ἐρμηνευθὲν προτροπῇ τοῦ εὐσεβεστάτου ἡμῶν βασιλέως κυρίου Ἰωάννου τοῦ Κομνηνοῦ παρὰ τοῦ λογιωτάτου διακονοῦ τῆς τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας καὶ νομοφύλακος κυρίου Ἀλεξίου τοῦ Ἀριστηνοῦ.

3) Τοῦ ἁγίου Διονυσίου Ἀλεξανδρείας περὶ τοῦ Πάσχα:—

Διονύσιος Βασιλίδι τῷ ἀγαπητῷ μου υἱῷ καὶ ἀδελφῷ καὶ συνλειτουργῷ καὶ θεοπρεπεῖ ἐν Κυρίῳ χαίρειν.

Ἀπέστειλάς μοι, πιστότατε καὶ λογιώτατε υἱέ...

4) Τοῦ μητροπολίτου Κρήτης κυροῦ Ἡλιοῦ ἀποκρίσεις πρὸς τινα μοναχὸν Διονύσιον περὶ διαφόρων αὐτοῦ ἐρωτήσεων:

Τὸ μὲν ἀσθενές τῆς ἐμῆς διανοίας καὶ ἄπορον, πνευ-

ματικῆ ἀδελφῆ, ἐπέιχε μου τὴν γλώτταν πρὸς τὰ παρὰ σοῦ διαπορητικῶς προτεινόμενα...

5) Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου λόγος περὶ παρθενίας.

Ἀρχὴ λόγου σωτηρίας πρὸς τὴν παρθένον...

6) Ὑπόθεσις περὶ τῶν Βραχμάνων:

Ἡ πολλὴ φιλοπονία σου καὶ φιλομάθεια φιλοκαλία...

Краткая, нустая статья. Авторъ этой статьи въ началѣ ея говоритъ о себѣ: Ἐγὼ εἰς τὰ ἀκροτήρια μόνον ἔφθασα τῆς Ἰνδικῆς πρὸ ἐτῶν ὀλίγων μετὰ τοῦ Μωϋσέως τοῦ ἐπισκόπου τῶν Ἀδουλήνων. Онъ не видѣлъ Брахмановъ, по слышалъ о нихъ παρὰ τινος Θηβαίου σχολαστικοῦ, ἐκουσίως μὲν τὴν ἀποδημίαν ποιησαμένου, ἀκουσίως δὲ τῇ αἰχμαλωσίᾳ περιπεσόντος.

№ 516.

Въ библиотекѣ Синаеджуванійскаго подворья въ Каирѣ.

Λόγοι διάφοροι, на бумагѣ въ малый листъ. Рукопись недавняя.

1) Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης εἰς τὸ Πάτερ ἡμῶν, καὶ περὶ προσευχῆς, ἐρμηνεῖα εἰς τοὺς μακαρισμούς.

2) Συμείων τοῦ νέου θεολόγου περὶ ἀλλοιώσεως ψυχῆς καὶ σώματος, τῶν ἐξ ἀέρος, τῶν ἐκ στοιχείων, τῶν ἐκ βρωμάτων, καὶ τῶν ἐκ δαιμόνων ἐπιγινομένων ἡμῖν.

Ἄδελφοὶ καὶ πατέρες· ὀφείλει ὁ μοναχὸς μὴ μόνον τὰς ἐν τῇ ψυχῇ γινομένας ἀλλοιώσεις καὶ μεταβολὰς ἐπίστασθαι καὶ νοεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰς αἰτίας αὐτῶν...

3) Διάλογος πλουσίου ἐν τῷ Ἄιδῃ μετὰ Ἀβραάμ καὶ Λάζαρος.

Ἄκουσον πάτερ ἅγιε.

Ἄκουσον μου βοῶντος.

Καὶ πέμψον τ' ἄκρον βάφηται Λάζαρος τοῦ δακτύλου.

4) Διάλογος περὶ τινων συνοδοιπορευσαμένων εἰς ἓν, περὶ τε οὖν νηστείας, καὶ τηρήσεως δεσποτικῶν ἐντολῶν καὶ ἀποστολικῶν παραδόσεων. Οἱ διαλεγόμενοι: Δίκαιος, Ὑποκριτής, Ἀληθής.

Δίκαιος: Δεῦτε, ἐπιβῶμεν τῷ παντοχείῳ τούτ', ἵν'

ἀριστήσωμεν, ὦ φίλοι· ἐπεὶ πρὸς ἐσπέραν ἐστίν, καὶ ἡ ἡμέρα κέκλικεν. . .

Разговоръ длинный.

5) Λόγος ὠφέλιμος περὶ τῆς ἡμῶν ὀρθοδόξου πίστεως· ἐγένετο δὲ κατὰ τὸ ̄ϛ̄Ϡ̄Ϡ̄α (6951=1443) ἔτος Ἰνδικτιῶνος τῆς τρεχούσης ἑκτης· τῶν τριῶν πατριαρχῶν, Φιλοθέου Ἀλεξανδρείας, Ἰωακείμ Ἱεροσολύμων καὶ Δωροθέου Ἀντιοχείας, περὶ τὴν ἐν Φλωρεντία πρὸς Ἰταλίαν γενομένην σύνοδον, ὡς μὴ ὠφείλει γενέσθαι· ἐν δὲ τῇ Συρία ταύτῃ σύνοδον ἀγίαν συγκροτήσαντες οἱ ῥηθέντες πατριάρχαι καὶ γραφὴν ἀγίαν ἐξέδεντο περὶ τῆς ἀνωμότητος καὶ ὀρθοδόξου πίστεως.

Ἐπειδὴ ἤκει καὶ ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης ἐνταῦθα τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Καισαρείας Καππαδοκίας ἅμα μὲν προσκυνῆσαι τὸν πάνσεπτον καὶ ἅγιον τάφον, καὶ τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις ἱστορῆσαι τόπους. . . καὶ δηλοποιῆσαι τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει γενόμενα σκάνδαλα διὰ τὴν συναθροισθεῖσαν κουστωδίαν ἐν Φλωρεντία· μιανὰν σύνοδον. . .

6) Μανουὴλ ὁ μέγας ῥήτωρ τῆς ἱεραρχίας μεγάλης ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως τῷ τιμιωτάτῳ φρά Φραντζέσκῳ πρεδικοκάρῳ χαίρειν.

Τὸ ἐπιστολιμαῖόν σου πρὸς ἡμᾶς ἔλθὼν γράμμα. . .

№ 517 (2089).

Въ той же библиотекѣ.

Πανδέκτης μικρός [часть, кажется, рукой Максима Маргуниа;] на бумагѣ in 4° [лл. 270 (200×155, 147×89) по 28 строкъ; отдѣльные произведенія разными начерками] XVI вѣка, содержать [на л. 4^a (поздн. рук.) Пίναξ τοῦ παρόντος βιβλίου:— и затѣмъ]

1) лл. 5^a—59^a Γρηγορίου Νύσσης περὶ τοῦ βίου Μωσέως τοῦ νομοθέτου καὶ τῆς κατ' ἀρετὴν τελειότητος:—

Προοίμιον. Οἷόν τι πάσχουσιν. . .

2) лл. 64^a—90^a Οἶμαι Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ εἶ-

ναι τὸ σύγγραμμα πρὸς Θωμᾶν τὸν Ἠγιασμένον, ὡς εὑρηται ἐν τινι τόμῳ τοῦ Μαξίμου ἐν τῇ Βισσαριωνος βιβλιοθήκῃ¹⁾ [и in m. Μαξίμου οἶμαι εἶναι τὸ πόνημα]

Πρόθεσιν καὶ τὴν προσβολὴν μειοῖ τὴν κακίαν. . . οὐχὶ παῖδας τῇ ἡλικίᾳ:—

съ примѣч. нисца: мѣχρι тούτου εἶχε τὸ πρωτότυπον.

3) По оглавлению видно, что дальше находилась Ἐρμηνεῖα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ Ἐφέσου ἀρχιεπισκόπου на 12 лл.; но уже во время преосв. Порфирія эта часть рукописи была утрачена, какъ объ этомъ и отмѣчено на самой р-си: «Кто-то вырѣзалъ эту статью. Жаль! А. Порфирій».]

4) лл. 104^a—168^a Τοῦ τῇ θεοῦ χάριτι εὐσεβοῦς νομοφύλακος Ἰωάννου διακόνου τοῦ Εὐγενικοῦ ἀντιρρητικῶς τοῦ βλασφημοῦ καὶ ψευδοῦς βροῦ τοῦ ἐν Φλωρεντία συντεθέντος κατὰ τὴν πρὸς Λατίνους σύνοδον:—

Τὸν μὲν πάντας ἀνθρώπους πραότητι διαφερόντως νεκικηκότα Δαβίδ. . . Длинное разсужденіе.

5) лл. 172^a—190^b Σχολαρίου διάλογος [περὶ τῆς τοῦ θεοῦ πνεύματος ἐκπορεύσεως добавляетъ оглавление]. Τὰ τοῦ διαλόγου πρόσωπα: Ὀλβιανός, Εὐλόγιος καὶ Βενεδίκτος:—

Ὀλβιανός: Ἀλλὰ καιρὸς ἐστὶν ἐπισκέψασθαι, ὦ Εὐλόγιε, εἰ βούλει, τὰ τοῖς Λατίνων διδασκάλοις τοῖς νεωτέροις περὶ τῆς τοῦ ἀγίου πνεύματος ἐκπορεύσεως ἠπορημένα. . .

[6] лл. 190^b—197^a Τοῦ Ψελλοῦ ἔρμηνεῖα εἰς τὸ τοῦ προφήτου Σολομῶντος ῥητὸν τὸ φάσκον· Ἡ σοφία ἀφοδόμησεν αὐτῇ οἶκον καὶ ὑπῆρ[] στήλους ἑπτὰ. συντείνει δὲ αὐτὴ καὶ εἰς τὰ β' τροπάρια τοῦ κανόνος τῆς μεγάλης πέμπτῃς τῆς α' ὥδῃς ἦτοι εἰς τὸ ἡ παντακτῖα καὶ τὸ μυσταγωγούσα φίλους ἑαυτὸν (не допис.)

Ἐγράψε μὲν ὁ Σολομῶν. . . καὶ τοῦ αἵματος πίωμεν.

[¹⁾ Это не заглавіе, а сκολія принадлежащая Маргунию и потому помѣченная впереди маѣ.]

7) π. 198^a—218^a] Τοῦ σοφωτάτου Μιχαήλ τοῦ Ψελλοῦ καὶ ὑπερτίμου σύνοψις τῶν νόμων διὰ στίχων ἰάμβων καὶ πολιτικῶν πρός τὸν βασιλέα κύριον Μιχαήλ τὸν Δουκᾶν, ἐκ προστάξεως τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ βασιλέως.

Πολὺ καὶ δυσθεώρητον τὸ μάθημα τοῦ νόμου,
Ἐν πλάτει δυσπερίληπτον, ἀσαφὲς ἐν συνόψει.
Καὶ λόγῳ δυσερμηνευτον, ἄλλ' ὅμως ἀναγκαῖον
Καὶ δεῖ τὸν αὐτοκράτορα τούτου μᾶλλον φροντίζειν.
Δικαίως γὰρ τὸ δίκαιον ἐν δίκαις φυλακτέον.
"Ὅθεν ἐγὼ σοὶ τὰ πολλὰ τοῦ λόγου συνοψίσας,
Ἐὐθέηρατόν τι σύνταγμα πεποίηκα τῶν νόμων.
Πρῶτον δ' ἐρμηνευτέον σοι, πόσα τοῦ νόμου μέρη·
Τὸ μὲν γὰρ τούτων Κώδικες οὕτως ὠνομασμένον
Πτυχίον δωδεκάβιβλον, ὃ φασὶ διατάξεις,
Ἔχει δὲ τοῦτο δόγματα, δέσποτα, βασιλέων
Ἀντιγραφὰς τε νομικὰς καὶ δικῶν ἀποφάσεις.
Τὸ δὲ καλοῦσι Δίγιστα, Ῥωμαϊκὴ δ' ἡ κλήσις.
Ἐπάρχει δὲ τὸ Δίγιστα ἑλληνικῶς Πανδέκτης,
"Ὅτι καὶ νόμων πέφυκε παντοδαπῶν δοχεῖον.
Καὶ πλείστοι συνεγράψαντο τοὺς νόμους τοῦ Πανδέκτου.
Τῶν δὲ Διγέστων, δέσποτα, παντοδαπὰ τὰ μέρη·
Τὰ μὲν γὰρ πρῶτα λέγουσι περὶ συναλλαγμάτων.
Τετράβιβλος δ' ἡ σύνταξις κλήσις τῶν πρώτων πρώτη.

Ἡ δὲ ἰν γε m πολυσχεδῆς καὶ πολυώνυμος τις.
Καθόλου γὰρ καὶ μερικὴ ἔστι ἱμπόνα φίδε.
Ἡ μὲν γὰρ οὐ τιλία τις δανεισταῖς διδομένη·
Ἡ δὲ κομφεσαρία τις, ἡ δὲ νεγατορία.
Ἡ δὲ πιβιτορία τις, ἡ δὲ σπεκκιαλία.
Ἐτέρα τις σερβιανή, ἄλλη πουβλικιάνα.
Καὶ αἱ ἱμ φάκτουμ ἀγωγαὶ πολλαὶ τε καὶ ποικιλίαι.
Τούτων αἱ μὲν πραιτώριαι, αἱ δὲ πουπιλαρίαι·
Αἱ μὲν ἐκ νόμου τρέχουσιν, αἱ δὲ ἀρβιτραρίαι.
Αἱ μὲν ἀπλοῦν, αἱ δὲ διπλοῦν, αἱ δὲ τὸ διαφέρον,
Αἱ δὲ τὸ τετραπλάσιον τοῦ χρέους ἀπαιτοῦσιν.

Αἱ μὲν αὐτῶν ἀνάλαι, αἱ δὲ καὶ περπετούαι.
Ἡ χρῆσις τῶν ἱμ φακτούμ πολύμορφος τυγχάνει.
Ἡ ἰουδικάτι. . .

8) π. 222^a—238^a Χρυσοστόμου εἰς τὴν Χριστοῦ γένναν:—

Μυστήριον ξένον καὶ παράδοξον. . . ἀμήν.

9) π. 240^a—248^b Λόγος εἰς τὴν ἐξ Ἀντιοχείας ἀνακομιδὴν τῆς σεβασμίας χειρὸς τοῦ ἁγίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου. (вверху допис. ἰανν. ζ' η ἀδήλου)

Ἰδοὺ καὶ πάλιν ἡμῖν ὁ ἱερός τοῦ Χριστοῦ ἐπεδήμησε πρόδρομος. . .

Содержание:

. . . [π. 241^b] Βούλομαι τι περὶ τοῦ προφητικοῦ σκήνους καὶ τῆς αὐτῆ συμπεφοκῆς χειρὸς παλαιᾶς ἐχόμενον δικαιοσύνης τῆς ἱερῆς τούτῳ θεάτρῳ διασαφῆσαι καὶ ἅ περὶ τούτων ἠκούσαντες τε καὶ ἔγνωμεν καὶ ἀρχαίζουσαι ἱστορίαι παραδεδώκασι, σαφηνίσαι πλατότερον.

. . . [π. 242^a] οὗ [ἐν Σεβαστῇ подраз.]. . . τὸ τοῦ κήρυκος τῆς ἀληθείας τετάρφθαι σῶμα διασημίζουσιν· ἔνθα καὶ προϋπάρχειν τάφον ἕτερον τοῦ προφήτου λέγουσιν Ἐλισσαί, ὡς ὁμοῦ τοῖν σοροῖν ἀμφοῖν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ τόπῳ διακειμένοι ὄρασθαι· ἐν οἷς καὶ ναὸς ὑπερμεγέθης καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν θαύμασι καὶ κάλλεσι τὸ ἀσύγκριτον ἔχων πάλαι διψκοδόμητο· οὗ τὸ χρόνῳ τῆς σκέπης διαρρυσίσης, ἐν ὑπαίθρῳ διὰ τούτου καταλείφθαι οἰκοδομήματι, ἐνὸς μόνου δωματίου ἀβλαβοῦς διαμεμενηκότος καὶ ἱερῶν σκευῶν φυλακτῆριον χρηματίζοντος. ἐν ᾧ περ αἱ τῶν προφητῶν σοροὶ συγκλειόμεναι τὸ ἀσφαλὲς ἐτήρουν ἀνάχωτον. Τοῦ δ' εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ τὰς ἀπανταχοῦ περινοστοῦντος χώρας, ἐπεὶ περ καὶ εἰς τὴν Σεβαστὴν πόλιν ἦκε περισεύων, πόθῳ τῆς Ἀντιόχου βαλλόμενος πόλεως, ὡς ἐκ ταύτης καὶ φύς γενόμενος· ἦν μὲν αὐτῷ σπουδὴ ὀλόκληρον ἐκεῖνο τὸ ἱερὸν ἀναλέσθαι τοῦ Προδρόμου σῶμα. ὡς δὲ οὐχ οἷός τε ἦν διὰ τὸ εὐφώρατον, τὴν δεξιάν ὑφελόμενος χεῖρα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ φέρων ἤγαγε πόλιν. . .

. . . (π. 242^b) Ἔκειτο γοῦν ἡ χεὶρ ἐξ ἐκεῖνο καιροῦ παρὰ τοῖς Ἀντιοχεῦσι τιμωμένη καὶ θαύμασι τὴν ἐνοικοῦσαν αὐτῇ ἀεί-

ζων χάριν πιστοποιουμένη. Ἰουλιανοῦ δὲ τυραννικῶς τῶν τῆς βασιλείας οἰάκων δραξαμένου. . . τὴν ἱεράν τοῦ Προδρόμου χεῖρα κρυφίως ἐν τινι πύργῳ, Γωνία καλουμένῳ, ἐγκαθεῖρξαι σπουδῆν ἔθεντο, ὡς μὴ τῷ εἰδωλολάτρῃ εἶη ἀλώσιμος.

Изъ Севастіи мощи Предтечи, по распоряженію Іерусалимскаго патріарха, узнавшаго замысли Іуліана, перенесены были въ Александрію и замѣнены другими тѣломъ.

[Л. 242^b] . . . ἐν ᾧ καὶ θεηλάτης πληγεῖς ἐλεεινῶς τὸν βίον κατέστρεψεν. ὡς οὖν ὑπὸ πιστοῖς βασιλεῦσι τὰ Ῥωμαίων ἐγένετο σκῆπτρα καὶ χριστιανοῖς ἐδίδοτο παρρησία, ἦν μὲν ἡ χεῖρ ἄγνωστος τοῖς τὴν Ἀντιόχου κατοικοῦσιν. Οὐκ εἰς μακρὰν δὲ διὰ θειοτέρας δράσεως ἀνεκαλύπτετο [Л. 243^a], ἔνθαπερ ἦν κρυπτομένη. ἦν καὶ πιστῶς ἐκεῖθεν ἀνελόμενοι, τῆς περὶ αὐτὴν τιμῆς ἀπλήστως ἀντείχοντο. Χρόνων δὲ οὐκ ὀλίγων διαρρυσθέντων, βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς μετὰ τῶν ἄλλων αὐτοῦ τῆς εὐσεβείας ζηλοτῶν κατορθωμάτων ἔδρασε τι καὶ τοιοῦτον· τὴν γὰρ θαυματουργὸν ταύτην δεξιὰν τοῦ Προδρόμου ἐξ Ἀντιοχείας, καὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ ἡμῶν χιτῶνα, τὸν ἐν Μαρασμενῇ τῇ πόλει, καὶ τὴν ἐξ Ἑμέσης πάντιμον κεφαλὴν πρὸς τὴν βασιλεύουσαν μετηνέκατο· ἃ τῇ σφραγίδι τοῦ ἐν ἁγίοις βασιλέως σεσημειωμένα ἐδείκνυτο, πρὸς τὸ μὴ τι ἐκ τούτων ὑπὸ τῶν ἀσπασζομένων παρασπασθεῖη. Τῶν οὖν σφραγίδων περιαιρεθεισῶν, τὸν ἐν τῷ Ἐβδόμῳ παρ' αὐτοῦ δομηθέντα τοῦ Προδρόμου ναὸν διὰ τοῦ δεσποτικοῦ χιτῶνος καὶ τῶν τοιοῦτων ἀγιάσας καὶ ἐνθρονίσας λειψάνων, πάλιν ταῖς οἰκείαις ἐπισημάντας σφραγίσι, πρὸς τὰ ὄθεν ἀνήλθον ἐξέπεμπεν¹⁾, μόνην τὴν προφητικὴν δεξιὰν ἀσήμαντον καταλειπῶς, ἅτε καὶ μύροις ὑπαλειφομένην, καὶ κατὰ τὴν τῆς ὑψώσεως ἐορτὴν ἀνυφουμένην. Οὕτω μὲν περὶ τούτων τοῖς παλαιοῖς ἀνιστόρηται, ἄλλων ἄλλα περὶ ταύτης διηγουμένων, καὶ μηδενὸς μακρὰν τῆς ἀληθείας ἀποπλανωμένου, ἀλλ' εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν τῆς πίστεως ἔνοιαν συγκλειομένων, καὶ πᾶσαν ἀπιστίαν ἀπωθουμένων. Εἰ δὲ δὴ καὶ θαύματος τινὸς ἐπιμνησθῆναι, Ἀντιόχεια σὺν ἡμῖν μαρτυρή-

1) ἐξέπεμπον cod.

σει τῷ λόγῳ, ἐκ τινων ἐκεῖθεν ἐπιδημηκῶτων ταῖς ἡμετέραις ἐνηχηθέντος ἀκοαῖς.

Ἦν τις που δράκων τοῖς ταύτης ἐμφολεύων ὀρίοις ὃν οἱ τὴν πόλιν οἰκοῦντες θεοποιούμενοι ἐνιαυσιαίῳ ἐτίμων θυσίᾳ· ἡ δὲ ἦν κόρη παρθένος ἄρτι πρὸς ἡβῆν ἐλάσασα καὶ διὰ τὸ τῆς παρθενίας ἀμίαντον ὄμμα τηρουμένη τῷ δράκοντι. . . Κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς ἐκεκλήρωτό τις χριστιανῶν τὸ ἑαυτοῦ θυγάτριον εἰς θυσίαν ἐπιδώσων τῷ δράκοντι. ὃς τοῖς φυσικοῖς διαπληττόμενος κέντροις [Л. 243^b] ἐγκαρδίους στεναγμούς πρὸς τὸν μέγαν ἀνέπεμπε Πρόδρομον. καὶ ὕπως ἡ παῖς τοῦ θανάτου ἀπαλλαγῆ, σοφίζεται τι τοιοῦτο. χρῆμα χρυσοῦ ἐν ἑαυτῷ ποιησάμενος κρυφίον, τὴν τιμίας χειρὸς ἐξαιτεῖται προσκύνησιν πρὸς τοῦ ταύτην διαφυλάττοντος· ὁ δὲ τῇ αἰτήσῃ παρεχώρει τὴν εἴσοδον. Ἐν τούτοις δὲ τοῦ ἀνδρὸς γενομένου, καὶ ὃν ἐπεφέρετο χρυσὸν λανθανόντως ὡς ἐν προσποιήσῃ προσκυνήσεως τῷ ἔδαφει ἐκχεάντος, κατευθὺ προεχώρει τῆς προσκυνήσεως. Ὁ δὲ νεωκόρος ἐπεὶπερ ὄμμασι λίχνοις ἀπέϊδε πρὸς τὸν χρυσόν, πρὸς τὴν ἐκείνου ἐπέτρεχε συλλογὴν. ὁ δὲ γε τὴν προσκύνησιν αἰτησάμενος συγκεκυφῶς καὶ ὄλον ἑαυτὸν τῇ σορῷ ἐπικλίνας, πόθῳ θείῳ βαλλόμενος, τὸν τῆς σεπτῆς δεξιᾶς ἀντίχειρα δάκτυλον σὺν τῷ ἀσπασμῷ τῇ τῶν χειλέων προσψάσει τοῖς ὁδοῦσιν ἀποτεμῶν καὶ περικρύψας, ὡς τάχους εἶχε, τοῦ ἱεροῦ ἐπανάτρεχε. Καὶ δὴ ὡς τῆς θυσίας ἡμέρα ἐφειστήκει καὶ τὸ τῶν πολιτῶν καὶ περιοίκων συνείλετο θέατρον, πρόσσειν ὁ πατήρ, τὴν παῖδα πρὸς θυσίαν ἐπιφερόμενος. καὶ κατεγγὺς τοῦ δράκοντος γεγονώς, ἐπεὶπερ εἶδεν αὐτὸν μέγιστόν τε καὶ ἄμετρον κεχηνότα καὶ φρικώδεις συγγμοῖς τοὺς ἀκούοντας καταπλήττοντα καὶ τοῦ θύματος ἐφιέμενον, τὸν ἱερὸν καὶ πάνσεπτον δάκτυλον μέσον ἀκοντίσας τοῦ φάρυγγος τῇ τούτου ἐπεμβολῇ τὸν θάνατον αὐτῷ συνεσήνεχε. . . Τὸ δὲ περιεστηκὸς πλῆθος τῷ ὑπερβάλλοντι τοῦ θαύματος ἐκπληττόμενον, ἐνχαριστηρίοις φωναῖς τὸ θεῖον ἡμείβοντο· ἐξ οὗ καὶ ναόν, ἔνθα τὸ θαῦμα τετέλεστο, τῷ Προδρόμῳ ἐδείμαντο, κρεμαστὸν αὐτὸν ὀνομάσαντες· εἴτε διὰ τῆς γῆς ὑπερθεῖν τοῦ ναοῦ ἔδαφος εἶναι μετέωρον, εἴτε διὰ τὸ πρὸς οἰκοδομημάτων ὕψει τὴν τούτου εὐρυχωρίαν ἐκτετάσθαι ὡς μικροῦ τοῖς ὀρώσι δοκεῖν ἀέριον κρέμασθαι· ἐν ᾧ τὸν ἱερὸν τούτον καὶ

θαυματουργὸν ἀποθέμενοι δάκτυλον, ἐτησίους τιμῶσιν αὐτὸν πανηγύρεσι. . .

. . . [π. 244^a] Ἄλλ' ὅτε δὴ τὸ βαρβαρικὸν τοῦτο γένος τῶν παλαιῶν ἐξερπύσαν καταδύσεων τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπικρατείας φεῦ μοι τὸ πλεῖστον ὀφείλετο καὶ πρὸς ἐξουσίαν τὴν ἑαυτοῦ ὑπηγάγετο, τότε δὴ καὶ ἡ Ἀντιόχου πόλις μετὰ τῶν ἄλλων εἰς δουλείαν συναμβάνετο. . . ἐν ταύτῃ τῆς ἱεῤῥᾶς χειρὸς ἀποτεθειμένης. . . πολλοῖς μὲν θαύμασιν ἐδοξάζετο, πλείσταίς δὲ παραδοξοποιῖαι ἐμεγαλύνετο. λέγεται γάρ τι καὶ τοιοῦτο τερατουργεῖσθαι σημειῶν· πότε μὲν τοὺς τῆς τοιαύτης ἀγίας χειρὸς δακτύλους ἐπιτετάσθαι, πότε δὲ συστέλλεσθαι, ὧν τῇ μὲν ἐκτάσει εὐφορίαν ἐπιδηλοῦσθαι καρπῶν, τῇ δὲ συστολῇ ἀπορίαν καὶ ἔνδειαν. . . Многіе желали взять ее въ Константинополь, но не удавалось.

. . . [π. 244^b] κατὰ τήνδε τὴν γενεὰν τὸ μέγα τοῦτο καὶ ὑπερφυῆς ἀνακαλυφθῆναι τεράσιον, καθ' ἣν Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, οἱ μεγάλης εὐφημίας ἐπάξιον ἐξ αὐτῆς γεννήσεως τῇ πορφυρίδι σπαργανωθέντες, τὰς αὐτοκρατορικὰς ἡνίας διεῖπον καὶ διεζώνωντο, ὅπερ ἐστὶν ἡ τῆς πανσέπτου χειρὸς τοῦ Προδρόμου ἐξαγωγὴ καὶ ἀνάκλησις, ὃ δὲ τῆς ἀνακλήσεως τρόπος ὡς λίαν θαυμαστός καὶ παράδοξος.

Ἄνθρωποι τῶν τῆς Ἀντιόχου κλήρω διακόνων συνταττόμενοι ἐπίπλους ἄνωθεν γεγονῶς καὶ ζήλου θεοῦ ἀνάπλευς πεφυκῶς, διεννοεῖτο καθ' ἑαυτὸν, εἶγε δύναίτο τὴν τοῦ Προδρόμου δεξιὰν ὑφελόμενος χριστιανοῖς χαρίσασθαι δῶρον ποθούμενον· καὶ δὴ πρὸς πείραν ἀνεχώρει τοιάνδε. Νὰς περικαλλῆς καὶ μετάρσιος ἐπ' ὀνόματι τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων Πέτρου ἀνά τὸ ἄστυ τοῦτο ἀνδρῶται· οὗ ἐν τοῖς προαυλίοις τὴν κατοίκησιν ποιησάμενος, τῶν τῶν ἐκεῖσε ἱερῶν σκευῶν φύλακι πρὸς γνήσιαν φιλίαν συνήπτετο· ὡς ἐκ τούτου πειρᾶσθαι σὺν αὐτῶ· καὶ δι' ὕλης τῆς νυκτὸς τῇ τῆς τιμίας χειρὸς προσεδρεύειν σορῶ· ὡς δὲ οὐκ ἐπένευε πρὸς τὴν αἴτησιν ὃ τὴν φυλακὴν ἐγκεχειρισμένος, τῶν ἀδοκῆτων τι διανοσούμενος, πρὸς ἐτέραν μέτεισι μηχανῆν, καὶ πολυτελεῖ τραπέζῃ τοῦτον εὐφράνας καὶ φιλικαῖς προπάσει τε καὶ δεξιῶσει, πρὸς βαλὴν καὶ θανάτου γείτονα καταγαγῶν ὕπνον, τὰς κλεῖς τῆς σοροῦ ὑφελόμενος, καὶ διὰ τινος θυρίδος ἄωρι τῶν νυκτῶν ἑαυτὸν κα-

θεῖς τῷ ναῶ, ἡμέρα ἀφοσητὶ τὴν ἱεράν ὑπανοίξας [π. 245^a] σαρὸν. . . λαμβάνει τὴν ποθουμένην τιμίαν δεξιὰν καὶ ἡσυχῇ ὀπισθόρμητος ἐξιὼν, κρύπτει μὲν παρ' ἑαυτοῦ σὺν ἀσφαλείᾳ τὸ κλαπέν, ὡς μὴ τινι τῶν βαρβάρων γένηται γνώριμον. ἐντεῦθεν ἔξεισι τῆς Ἀντιόχου καὶ τῆς ὁδοῦ εἶχετο. . . Τὰς χαλεπὰς καὶ θανάτηφόρους ἐκείνας ὁδοὺς διεληλυθὼς, τῶν Ῥωμαϊκῶν ὁρέγων ἐπέβαινε. . . Ὡς δὲ βασιλεὺς ὁ πιστὸς τὴν ταύτης εὐηγγελίζετο ἀφίξιν, καὶ τῷ παραδόξῳ τοῦ πράγματος κατεπλήττετο. . . τοὺς δὲ τοῦτὶ τὸ ἅγιον ἀναληφθέντους. . . ἐξέπεμπε. . . τοιγαροῦν ἐπεὶ πρὸς αὐτὸ τὸ ἄστυ Καλχηδόνας ἤδη προσήγγιζε, ναὺς μὲν βασιλείως ἐξέπεμπετο, καὶ ἱεράρχης σὺν ἱερεῦσι, καὶ ὅσον τῆς συγκλήτου ἐπίσημον συνεπέμπετο τὸ ἱερόν ἐκεῖνο θησαύρισμα μεταγάγει πρὸς τὰ βασίλεια. . . συνέδραμε δὲ καὶ τῶν ἄλλων παραδοξότερον καὶ τῇ τιμῇ χειρὶ τοῦ Προδρόμου ἐπάξιον· ἑορτὴ γὰρ παρ' ἡν τῆς τῶν ἁγίων φώτων ἡμέρας. . . ἦν [ΠΟΙΡΑΖ. τὴν θείαν χεῖρα] βασιλεὺς ὁ φιλοχριστότατος ὡς οὐράνιον τι καὶ ἀκῆρατον δῶρον ὑποδεξάμενος. . . ἐν μέσῳ τῶν τῶν βασιλείων ναῶ ἀποτίθησιν. . . [π. 246^a] Τελέσαντές τε καὶ πανηγυρίσαντες, ἑορταῖς ἐτησίους τιμᾶν κεκρίκαμεν ἄξιον τὴν κατάπαυσιν. . . Καὶ νῦν ἰδοὺ πάρεστιν ἡ πανεύσιμος αὐτῆ καὶ λαμπρὰ ἑορτὴ διὰ τῆς τοῦ ἐνιαυτοῦ κυκλικῆς περιόδου, ὄμβρους θαυμάτων ἡμῖν ἐπιστάζουσα. . . Πρόκειται ἡ πάντιμος καὶ πανένδοξος τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ Προδρόμου χεῖρ, ἀσωμάτοις περικυκλουμένη δύναμις. . .

. . . [π. 248^a] Ἄλλ' ὃ βαπτιστά, καὶ Λόγου φωνὴ καὶ ἡλίου αὐγὴ, καὶ νόμου σφραγίς, καὶ χάριτος ἀπαρχὴ. . . ἐπίστηθι σήμερον ἀοράτως ἡμῖν. . . ὅλως τῷ ἱερῷ τεμένει τούτῳ ἀδιαστάτως ἐπιφοιτῶν, τοῦ ἐν σοὶ πεποιθότος πιστοτάτου τάχα βασιλέως τὴν πίστιν ἰστόρησον, τὸ πρὸς σὲ τοῦ πόθου διακαῆς ἐπιμέτρησον. Ἴδε, οἷαις σὲ δεξιούται ταῖς πανηγύρεσιν, οἷαις φωτοφανείαις τιμᾶ, ἡλίκαῖς πνευματικαῖς μελωδίαις καὶ λαμπαδουχίαις φωτοφανείαι καταλαμπρύνει τῆς χειρὸς σου τὴν εἴσοδον. . . ἀμήν:—

NB. Ἐτο слово написано хоршимиъ слагомиъ.

10) π. 249^b—250^b Τοῦ σοφωτάτου Ψελλοῦ εἰς τὸ θεολογικὸν ῥητὸν τὸ λέγον· «διὰ τοῦτο μονὰς ἀπ' ἀρχῆς εἰς δαῖδα κληθεῖσα μέχρι τριάδος ἔστη».

Ὁὐκ ἀποκρόφομαι πρὸς ὑμᾶς, ὧ φίλτατοι παῖδες, οὐδὲ διὰ τῆς φιλοσοφίας φθίνουσα, ὅτι ποτε πέπονθα τῷ πατρὶ περὶ τουτοῖ τὸ ῥητόν, τὸ, διὰ τοῦτο μονὰς ἀπ' ἀρχῆς εἰς δυάδα κινηθεῖσα μέχρι τριάδος ἔστη... ὑμῖν διδάσκει ἐννοεῖν.

11) Λλ. 250^b—252^b Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ εὐαγγελικὸν ῥητόν. «γίνεσθε φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις.

Μία καὶ αὕτη τῶν παρὰ τοῦ θεοῦ λόγου πρὸς τοὺς μαθητὰς παραινήσεων· τὸ δὴ σπεύδειν τὸ φρόνημα μὲν μιμεῖσθαι τῶν ὄφρων, τῶν δὲ περιστερῶν τὸ ἀκέραιον... ἐπίστασθαι τὴν ἀφαίρεσιν.

12) Λλ. 253^a—255^b Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ἀποστολικὸν ῥητόν τὸ φάσκον· «ἐκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι, τὸ πῦρ δοκιμάσει».

Ἐκάστου τὸ ἔργον, φησὶν ὁ ἀπόστολος, ὁποῖόν ἐστι, τὸ πῦρ δοκιμάσει· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει... τοῦ ἐλεῆσαι ἡμᾶς:—

[13) Λλ. 256^a—263^a Толкование символа вѣры, безъ заглавія, для котораго оставлено мѣсто; in m. часто стоитъ пахов.

Πιστεύω· Εὐαγγέλιον. Πιστεύεις εἰς τὸν οἶον τοῦ θεοῦ; Καὶ πιστεύετε εἰς τὸν θεὸν καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. Ἀπόστολος· πίστευσον...

14) Λλ. 263^a—264^b Ἐπακολουθῶν ἐγὼ τῇ ὁμολογίᾳ ὡς χρὴ ποιεῖν τοὺς τὸ μοναχικὸν σχῆμα λαμβάνοντας εἶπον οὕτως·

Πιστεύω τὸν οἶον τοῦ θεοῦ... καὶ ἡ ἄδωρεά αὐτοῦ δίδωσι:— съ помѣткою писца: ὡς ἔκειτο ἐν τῷ πρωτοτύπῳ ἐν πάσι:—

15) Λ. 265^b Ἐκ τῆς τοῦ ἁγίου Φωτίου βιβλιοθήκης τμήματος σκβ'.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον Ἰωβίου... ὅλως συνθέσεως:—]

№ 518.

Въ Синаеджуванійской библиотекѣ.

Κώδιξ β', на бумагѣ in 4° majori, въ кожаномъ переплетѣ, составленъ въ первой половинѣ XVIII вѣка.

Статьи въ этомъ кодексѣ:

1) Καλλινίκου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως συγγραμμάτων γράμμα περὶ συστάσεως σχολῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1691 ἔτους ἐν μηνὶ ἰουλίῳ.

2) Δόγος ἠθικὸς συντεθεὶς παρὰ Σαμουήλ τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, παρατυχόντος κατὰ τὴν πόλιν Ἰαίου τῆς Μολδοβλαχίας, πρὸς νοθεσίαν καὶ θεάρεστον διαγωγὴν τῶν ἐν αὐτῇ εὐσεβῶν ἀμφοτέρων τῶν τάξεων.

Φοβερὸς ἐστάθη ὁ θυμὸς τοῦ μεγάλου θεοῦ, καὶ ἡ ὀργή του φρικωδεστάτη εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου, οὐχὶ μόνον κατὰ τοῦ πρώτου ἀνθρώπου...

Длинное слово, въ которомъ витія обличаетъ многія злоупотребленія и дурныя нравы Молдавскаго клира и народа.

3) Ὁ τόμος τῆς ἐνώσεως, ἧτοι ἐκθεσις τῆς γενομένης τῆς ἐκκλησίας ἐνώσεως ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Ῥωμανοῦ, τοῦ μὲν βασιλεύοντος, τοῦ δὲ τῷ τοῦ βασιλεοπάτορος ἀξιωματικῶς διαπρέποντος.

Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ θεός...

4) Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ περὶ τῶν ἱερῶν σκευῶν καὶ τοῦ μὴ ἄλλοτε ποτὲ ταῦτα κοινωθῆναι, κατὰ τὸν αὐγουστὸν μῆνα τῆς ε' ἰνδικτιώνος ἐν ἔτει ρσφϛ' (6590).

Οἱ πονήρως τοῦ σώματος ἔχοντες...

5) Χρυσόβουλλον τοῦ αἰοδίου βασιλέως τοῦ κοσμοποδήτου κυροῦ Ἰωάννου Δούκα τοῦ Βατάζη κατὰ τὸν δεκέμβριον μῆνα τῆς β' ἐπινεμήσεως τοῦ ρσφλζ' ἔτους.

Ἔσονται οἱ λευῖται ἐμοί, τῷ ἱεροφάντῃ Μωσῆ πάλαι χρηματίζει θεός... Ἡ γοῦν βασιλεία μου ἀθέμιτον εἶναι τοῦτο λογιζομένη διορίζεται διὰ τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου αὐτῆς· ἐπὶ τινὰ τῶν μητροπολιτῶν καὶ τῶν ἐπισκόπων ἐπισυμβῆθ' ἰθάνατος, μὴ πᾶσα παραβάλλειν ὅλως τοὺς κατὰ καιρὸν δοῦκας, οἰουδήτινος θέματος, ἢ τινὰ τῶν ὑπ' αὐτοὺς πρακτόρων, ἐν τοῖς κελίοις τῶν τετελετηκῶτων ἀρχιερέων, μητροπολιτῶν δηλονότι καὶ ἐπισκόπων, καὶ τὸ οἰονδήτι ἐκεῖθεν ἀναλαμβάνεσθαι, ἢ τοὺς ἐκεῖσε προσκαθημένους τε καὶ παρευρεθέντας προσγενεῖς αὐτῶν, ἢ τοὺς εἰς ὑπηρεσίαν

ἀποταταγμένους τοῖς ῥηθεῖσιν ἀρχιερεῦσι κατακρατεῖν καὶ ἔλκειν εἰς δόσιν νομισμάτων, καὶ τὸ οἰονόητι ἀπὸ τούτων ἀναλαμβάνεσθαι. ἀποτραπήσεται καὶ πᾶς ἐκεῖθεν διασειστής τῇ ἐμφανείᾳ τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου τῆς βασιλείας μου. Τὰ δὲ παρευρεθέντα ἐν τοῖς κελλίοις τῶν ἀρχιερέων, ἂν τε βιβλία ὄσιν, ἂν τε ζωαρχῆ εἶδη καὶ ἕτερα ἅτινα χρειώδη, παρακελεύεται ἡ βασιλεία μου παραλαμβάνειν αὐτὰ τὸν ἐφ' ἑκάστη ἐκκλησίᾳ οἰκονόμον ἐνώπιον τοῦ κλήρου παντός, καὶ οἰκονομεῖν ὥστε ἀνελλιπῶς καὶ θεοφιλῶς γίνεσθαι πᾶσαν τὴν ἐκκλησιαστικὴν οἰκονομίαν τε καὶ κατάστασιν, μέχρις ἂν ἕτερος ἐνδημήσῃ ἀρχιερεὺς Ἐπὶ τούτῳ γὰρ ὁ παρῶν χρυσοβούλλος λόγος τῆς βασιλείας μου ἐγγέρονει...

6) Τόμος Σισινίου πατριάρχου περὶ τοῦ μὴ λαμβάνειν δύο ἀδελφούς ἐξαδέλφους δύο, ἐν ἔτει ςϵϵ' (6505=997).

7) Γράμμα τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας Μιχαήλ πρὸς Σιναΐτας ςϵπδ' ἔτους (1576) φευρουαρίου μηνός.

Οἱ ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει Σινᾶ καὶ τοῖς αὐτοῦ μετοχίοις... Γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν, πῶς ἐμάθαμεν διὰ ζώσης φωνῆς, ὅτι ὁ αὐτόθι πατριαρχεὺς κῆρ Σύλβεστρος ἀπελθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν συνήγειρε λογομαχίας καὶ σκάνδαλα κατὰ τοῦ ὑμετέρου ἀγίου μοναστηρίου...

Противъ Александрійскаго патриарха Сильвестра, притѣснявшаго Синаитовъ.

8) Ἴσον τῆς γραφῆς, ὅπου ἔστειλαν οἱ Σιναῖται εἰς τὸν αὐθέντην τῆς Μολδοβλαχίας Βασίλειον Βοεβόδα κατὰ τοῦ Ἀλεξανδρείας.

Ἐκλαμπρότατε... Οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων ἢ πάντα τὰ γῆς πέρατα περιηγήσασα γλώσσα Παύλου βαστάζειν διακελεύεται...

9) Ἴσον τοῦ κατὰ τῶν Σιναΐτῶν πατριαρχικοῦ γράμματος Ἰωαννικίου οἰκουμενικοῦ 1646 νοεμβρίου.

Τρισὶ τισι τρόποις διοικεῖσθαι πέφυκε τὸ ἀνθρώπινον γένος...

10) Τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου γράμμα πρὸς τὸν κλῆρον καὶ ἄρχοντας τοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας κατὰ τῶν Σιναΐτῶν 1646 ἔτους ἐν μηνί δεκεμβρίῳ.

Ἐντιμότατοι κληρικοὶ... Γινώσκετε καλά, πῶς τὰ τέλη καὶ τὰς αἰτίας, καὶ τὰς ἀφορμὰς ὄλων τῶν πραγμάτων...

11) Καθαίρεσις τοῦ πρώην Κρήτης Ἰωάσαφ.

«Οὐδένα οἶμαι τῶν καὶ καλοῦ μικρὸν γευσαμένων καὶ θεοπνεύστου ῥήματος, ἀγνοεῖν καὶ ἀμφιβάλλειν...»

12) Τὸ ἴσον καὶ ὅμοιον τοῦ πρωτοτύπου τοῦ συνοδικοῦ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησίας τῶν Σιναΐτῶν, 1686 ἔτους κατὰ μῆνα ὀκτώμβριον.

Καθάπερ ἐν τοῖς παρὰ θεοῦ πλαστουργηθεῖσι ποιήμασι...

13) Γράμμα τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Παρθενίου 1643 ἔτους κατὰ μῆνα αὐγουστον.

Πηγαῖα μὲ τῶν θείων μυσταγωγιῶν ὁ μέγας ἀρχιερεὺς... дозволяетъ Синантамъ служить литургію въ Джуванійскомъ подворьѣ.

14) Γράμμα οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Ἰωαννικίου 1651 ἔτους. Συμβόλων ὄντων τῶν περὶ τὰ πράγματα λόγων καὶ χαρακτήρων ἀνδρικῶν τῶν ἡγεμονικῶν τῆς ψυχῆς παραπεμπομένων...

Дозволяетъ Синантамъ служить литургію въ Джуван подворьѣ ихъ.

Выписки изъ этой грамоты:

Въ 1672 году въ Іерусалимѣ при патриархѣ Доспеевѣ были архіереи: Назаретскій Паросиѣ, Петроаравійскій (прѣхн) Доросеѣ, Газскій Христодушъ, Неаполітскій Христофоръ. — Въ 1566 году игуменомъ Синаитовъ м-ря былъ не архіерей, а іеромонахъ Θεοδουλъ. Тогда Александр. патриархъ Іоакимъ завѣдывалъ Синайтскимъ братствомъ и за него отписывался въ Венецію, что напрасно гвардіанъ св. гроба съ братією жаловался въ Венецію, будто Синайтскіе монахи, живущіе въ Іерусалимѣ, какъ поклонники, помогали

греческому патріарху, να πάρη αὐτός ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς φράρους μίαν πόρταν τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου σπηλαίου εἰς τὴν Βηθλεέμ...

— В 1673 году въ іюлѣ м-цѣ вселенскій патріархъ Діонисій грамотою своею объявилъ, что Синайскій монастырь св. Георгія на островѣ Самосѣ съ имѣніями его не зависить отъ тамошняго архіерея.

15) Γράμμα Διονυσίου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου 1672 ἔτους κατὰ μῆνα ἰούνιον οὐ церкви св. евангелиста Матѳея въ κρή-ности Хандакъ, на островѣ Критѣ, которую драгомапъ Порты Панаіоти отдалъ Синайскому монастырю.

16) 1685 г. Адрианопольскій митрополитъ Неофитъ отдалъ Синайскому м-рю въ Адрианополѣ малую церковь Іоанна Богослова Ὁρφανοῦ.

17) Γράμμα τοῦ Ἱεροσολύμων Νεκταρίου 1661 ἔτους κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον, οὐ томъ, что посвященъ архіенисконъ Синайск. горы Ананія.

18) Γράμμα τοῦ Ἱεροσολύμων Χρυσάνθου 1721 ἔτους κατὰ μῆνα μάιον, οὐ томъ, что посвященъ Іоанникій въ архіепископа Синайскаго.

19) Πράξις τοῦ κυρ Γερασίμου, ἤτοι γράμμα τοῦ οἰκου-μενικοῦ πατριάρχου Καλλινίχου 1688 ἔτους ἐν μηνί ἰουλίῳ, οὐ назначеніи бывшаго Басторійскаго митрополита Герасима на патріаршую кафедру Александріи.

— В 1720 году Синайскимъ архіенискономъ былъ Аѳанасій, и Оивайдскимъ Арсеній. Ояи подавали голоса свои при избраніи Ливійскаго митрополита Самуила на патріаршую кафедру въ Александріи.

8 февраля 1861 года.

Джусванія.

№ 519 (1655).

Πανδέκτης. Руконись на бумагѣ, XVII вѣка, in 8° [(214 × 155) двумя основн. руками, съ оглавленіемъ, писаннымъ рукой Маргунія], содержатъ замѣчательныя статьи:

[1] л. 3—94^b Τοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀναβαθμοὺς καὶ περὶ τῆς ἐννοειδοῦς αἰτίας τοῦ πνεύματος: —

Πρὸς τοὺς ἐρωμένους ὁ λόγος τί ἐστι τὸ...

2) л. 95^a слѣд.] Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτου τοῦ Κυδωνιάτου σύνταγμα ἀνατρέπον καὶ καταβάλλον πλείστας ἀντιθέσεις καὶ ἀντιλογίας τῶν φιλονείκων Ἰουδαίων:

Φορτικὴ λίαν καὶ δυσχερὴς τογχανεὶ γε οὖσα ἡ τῶν χριστιανῶν πρὸς Ἑβραίους διάλεξις... Весьма длинное разсужденіе.

3) Σύνταγμα δεύτερον περιέχον τὸν ἔλεγχον τῆς Ἰουδαϊκῆς πλάνης, ἐν σχήματι διαλόγου, Ἰωάννου Σαΐτου.

Ἰουδαῖος: Πολλὰ μεταξὺ σοῦ καὶ ἐμοῦ ῥήματα ...

Разговоръ весьма продолжительный.

4) Στίχοι ἱαμβικοὶ Ἰωάννου Σαΐτου παραινετικοὶ καὶ προτρεπτικοὶ ἐπὶ τὸν τῆς ἀγάπης σύνδεσμον πρὸς Μανουῆλον τὸν Μουρμουριανὸν καὶ Γεώργιον τὸν Καροφιλή συνομιλιτάς.

5) Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μακαρίου τοῦ μεγάλου κεφάλαια ρν', μεταφρασθέντα παρὰ τοῦ σοφωτάτου λογοθέτου κύρ Συμεῶν τοῦ Μεταφραστοῦ:

α. Χάριτι μὲν καὶ δωρεᾷ τοῦ πνεύματος θεῖα ἕκαστος ἡμῶν τὴν σωτηρίαν πορίζεται...

[Далѣе между прочимъ находятся:

6) Γεωργίου ἀρχιεπισκόπου Νικομηδείας λόγος εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον, ὅτε προσγέχθη ἐν τῷ ναῷ τριετίζουσα: —

Καλὰς ἡμῖν ὑποθέσεων ἀρχὰς...

7) (третьей рукой) Περὶ ἀθανασίας ψυχῆς Κικέρωνος.

8) Григорія Нисск. 30 главъ къ Петру.

9) Третьей рукой, которая сдѣлала выписку изъ Цицерона, сдѣланы и другія добавленія.]

№ 520 (1795).

Πανδέκτης, на бумагѣ, содержитъ шитыя вмѣстѣ руконисанія разныхъ вѣковъ. Замѣчательны между ними:

1) [л. 2^a—17^b Ἡ ἐποφειλομένη πρὸς θεὸν ἐτήσιος εὐχαριστία, καὶ ἡ ἡμέραν ἀπελάβομεν τὴν τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαν σὺν

ἀποδείξει τῶν τῆς εὐσεβείας δογμάτων, καὶ καταστροφῇ τῶν τῆς κακίας δυσεβημάτων:—

Προφητικαῖς ἐπόμενοι ῥήσεσιν...

Смотри эту статью вполне въ моемъ сборникѣ [Имп. Академіи Наукъ 129 стр. 759—816.

2) ЛЛ. 18^a—28^a Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας ἱστορία ἐκμυσταγωγῆς (!) ἐκκλησιαστικῆς ἐπίλυσις καὶ κατάστασις τῆς ἁγίας λειτουργίας:—

α'. Ὁ μὲν σιμαντήρ κατὰ τὸν τύπον...

β'. Ἐκκλησία ἐστὶν ναὸς θεοῦ...

КОНЧ... καὶ ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ ἀμήν:—

сЪ ПРИМѢЧ.: τέλος εἴληφεν ἡ θεία λειτουργία:— + ψέλωετο βφεν β̄ αειθ̄ οειοειψλχ̄ϣ̄ζ̄ιθ̄ νικλ'οθλω ἄνθζμσ̄ωφβω, τ. ε. τέλος εἴληφε ἡ θεία λειτουργία Νικόλαος ἀναγνώστης.

3) ЛЛ. 30^a—65^b] Τοῦ μακαριωτάτου Ἰωάννου μοναχοῦ τοῦ Δαμασκηνοῦ κεφάλαια ριῆ περὶ τῶν αἱρέσεων:—

[Χρῆ εἶδέναι πιστόν, ὡς πασῶν... παντελῶς ἀπηγόρευσεν:—

4) ЛЛ. 65^b—70^a] Ἐκθεσις κατ' ἐπιτομὴν τοῦ τῶν Ἰακωβιτῶν δόγματος καὶ τῶν ἄλλων, ὧν ποιοῦσι παρὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὀρθόδοξον πίστιν τε καὶ παράδοσιν, συγγραφείσα παρὰ Δημητρίου μητροπολίτου Κυζίκου ἐκ π(ορφυ)ρογεννήτου υἱοῦ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, ἐν ᾗ καὶ περὶ τῶν Χατζιτζαρίων.

Ἐπειδὴ σου τὴν ὑπερφυῆ καὶ τῷ ὄντι βασιλικωτάτην... καὶ ταῦτα σου κελεύσαντος ἐκθήσομαι:—

Смотри эту статью вполне въ моемъ сборникѣ сочиненіи об̄ь ересяхъ.

5) Κανονικόν, безъ начала, содержитъ, вромѣ многихъ другихъ статей XIV вѣка, слѣдующія статьи:

α) Ὅπως χρῆ δεχέσθαι τοὺς ἀπὸ αἱρέσεων τῇ ἁγίᾳ τοῦ θεοῦ ἀποστολικῆ ἐκκλησίᾳ προσερχομένους: περὶ τῶν ὀφειλόντων χρισθῆναι μύρω:—

β) Περὶ νόμου καὶ δικαιοσύνης: Λέων βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ β' βιβλίου τῶν διαταγῶν τοῦ Γ' τίτλου κεφάλ. α'.

Νόμος ἐστὶ κοινὸν παράγγελμα. φρονίμων ἀνδρῶν δόγμα. ἐκουσίων καὶ ἀκουσίων ἀμαρτημάτων ἐπιστροφή. πόλεως συνθήκη κοινή, ἔστι δὲ καὶ θεῖον εὐρημα...

Τίτλος α'. περὶ βασιλέως. Τί ἐστὶ βασιλεὺς.

Ἐκ τοῦ θ' τοῦ βιβλίου τῶν διαταγῶν. τίτλος β'. περὶ πατριάρχου: τί ἐστὶ πατριάρχης.

Τίτλος Γ'. Περὶ τάξεως ἐπάρχου и т. д.

Очень много подобныхъ статей.

с) νη'. Νόμος Ῥοδίων κατ' ἐκλογὴν ἐκ τοῦ ιδ' βιβλίου τοῦ Διγέστου:

α'. Ἐὰν πλοῖον ὀρμᾷ ἐπὶ λιμένα, ἢ ἐν ἀκτῇ καὶ σῦλα πάθη τῶν ἀγκύρων καὶ κατασχεθεῖς ὁ κλέπτης ὁμολογήσῃ, τοῦτον κελεύει ὁ νόμος βασανίζεσθαι, καὶ τὴν προσγινομένην ζημίαν διπλασίως δίδοσθαι.

β'. Ἐὰν βουλήσῃ τοῦ ναυκλήρου οἱ ναῦται σῦλα ποιήσωσιν ἀγκύρων πλοίου ἐτέρου...

δ) ЛЛ. 322^a—328^a Φωτίου τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου συναγωγαὶ καὶ ἀποδείξεις ἀκριβῶς συνειλεγμέναι ἐκ τε συνοδικῶν καὶ ἱστορικῶν γραφῶν περὶ ἐπισκόπων καὶ μητροπολιτῶν καὶ λοιπῶν ἐτέρων ἀναγκαίων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων:—

[ε) ЛЛ. 349^a—382^b Ἐρωτήσεις τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κύρ Μάρκου καὶ ἀποκρίσεις ἐπ' αὐταῖς τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου κύρ Θεοδώρου τοῦ Βαλσαμῶν:—

Ὁ μὲν θεοπάτωρ...]

ϛ) Ἐρωτήματα ἅπερ χρῆζουσιν οἱ χριστιανοὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Σαρακηνῶν, ἐρωτηθέντα παρὰ Μάρκου τοῦ ἐλαχίστου ἐν τοῖς πατριαρχαῖς Ἀλεξανδρείας ἐν ἡμέραις τῆς βασιλείας τοῦ Ἰσαακίου τοῦ Ἀγγέλου, καὶ ἐπὶ τοῦ οἰκουμένου πατριάρχου κύρ Γεωργίου, μηνὶ φεβρουαρίῳ Ἰνδικτιῶνος ιγ' ἐτῶν μετὰ τὴν σάρκωσιν τοῦ Κυρίου χιλίων διακοσίων γ':—

Ἐρώτ. Αἱ περὶ τὰ μέρη...

Вопросъ 1-й. О литургіяхъ Іакова и Марка, кои читались, ἀναγιγνωσκόμεναι, въ епархіяхъ патриарховъ

Александрійскаго и Иерусалимскаго, δεχταὶ εἰσίν, ἢ οὐ; Отвѣтъ: не должно принимать ихъ.

g) Περὶ τῶν βαθμῶν τῆς συγγενείας σύγγραμμα Μιχαήλ νομοφύλακος τοῦ Χούμνου, τοῦ γεγονότος μητροπολίτου Θεσσαλονίκης:—

Ἡ συγγένεια ὀνομά ἐστι κοινὸν . . . συγγενείας εὐρίσκεσθαι:—

h) лл. 404^b—406^a Περὶ μνηστείας καὶ ὅτι οὐδὲν ἐστὶ γάμου τε καὶ μνηστείας διάφορον εἰς σύστασιν τοῦ θεμιτοῦ καὶ ἐννόμου:— μὴνὶ ἀπριλίῳ κς' ἔτους ςφοδ'.

При вселенскомъ патриархѣ Іоаннѣ. Съ нимъ засѣдали архієпископы Готейскій и Идрунтскій.

i) Τοῦ σοφωτάτου καὶ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων Ἰωάννου τοῦ Πεδιασίμου σύνταγμα περὶ γάμων κεκωλυμένων καὶ ἀκωλύτων:— (14 βῆκα)

k) Περὶ μνηστείας συνοδικῆ σωμείωσις μὴνὶ μαρτίῳ ιθ' ἔτους ςφοε'.

Тутъ засѣдалъ тотъ же Готескій.

(Все).

№ 521 (1706).

Въ библиотекѣ Синаеджуванійскаго подворья въ Каирѣ.

Συλλογὴ ἀπολογιῶν κατὰ τῶν Λατίνων, на бумагѣ [тетради α'—ιθ' и α'—] in 4° [233×173] въ началѣ XVII βῆκα [скорѣе всего, въ XVI βῆκѣ двумя писцами.]

1) Ἀπὸ τῆς πρώτης συνεισφορᾶς τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου τῆς Θεσσαλονίκης κυροῦ Βασιλείου πρὸς τὸν ἀπὸ Ἰταλίας ἀρχιεπίσκοπον.

Ἔτο — два разговора Грека и Латинника.

Ἵ Ο Λατίνος: Εἶδομαι γενέσθαι τὴν ἔνωσιν τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ ἅμα παραδοῦναι μου τὴ ψυχὴν τῷ θεῷ.

Γραικός: Ὅ τεθεὶς ἐν Σιών λίθος τοῖς μὲν ἀπειθοῦσιν ὦν πρόσκομα . .

[затѣмъ есть и Ἀπὸ τῆς δευτέρας συνεισφορᾶς:—

Ἵ Ο Λατίνος. Διὰ τοῦτο πάλιν παρεγενόμεθα σήμερον. . .]

2) Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας προσλαλιὰ τινὶ τῶν αὐτοῦ ὁμιλητῶν περὶ ὧν ἐγκαλοῦνται Λατῖνοι:—

Εἰσήλθε τὸ ἀξιωμα σου ἐνώπιόν μου, εὐλαβέστατέ μοι ἐν Κυρίῳ υἱέ· καὶ κατενόησαμεν αὐτὸ καὶ ὀφθαλμῶν ἀρχιερατικῶν ἄξιον. . .

3) Λόγοι διάφοροι τοῦ ἀρχιεπισκόπου καὶ μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κυροῦ Νικήτα, τοῦ τοῦ (!) Μαρωνείας περὶ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκπορεύσεως:—

Λόγος α': Ὅ μὲν σκοπὸς τοῦ λόγου ζήτησις καὶ συνεξέτασις περὶ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκπορεύσεως . . .

Ἔτο разговоръ Латинника и Грека.

Λόγος β': [Περὶ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκπορεύσεως:—]

въ видѣ длиннаго разговора тѣхъ же лицъ:

Λατίνος: Ἐπηγγείλαμεν ἑναγχος ὧ Γραικὲ πολλά τινα ἄτοπα δεῖξαι παρομαρτοῦντα τῷ ἡμετέρῳ περὶ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκπορεύσεως δόγματι. . .

Λόγος γ': [Περὶ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκπορεύσεως:—]

въ видѣ подобнаго разговора:

Γραικός: Ἐτι ταύτην ἀρχὴν καὶ αὐτὸς τιθέμενος . .

Λόγος δ': Περὶ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκπορεύσεως:—

Ἵ Ο Γραικός: Φέρε δὴ νῦν ἴδωμεν ὧ Λατῖνε. . .

Λόγος ε': Περὶ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκπορεύσεως:—

Ἵ Ο Γραικός: Δοιπόν, εἴ τις λόγος ἕτερος ὧ Λατῖνε . . .

4) Εὐδομίου μοναχοῦ τοῦ Ζιγαβηνοῦ κεφάλαια ιβ', ὅτι ἐκ τοῦ πατρὸς μόνου ἐκπορεύεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον.

α'. Εἰ ἀπλοῦν μὲν τὸ πνεῦμα· ἐκ τοῦ πατρὸς δὲ καὶ τοῦ υἱοῦ ἐκπορεύεται· πάντως ἐν οὗτοι νομισθεῖεν ἂν πρόσωπον. κἀντεῦθεν εἰσαχθήσεται συναλοιφῇ Σαβέλλιος, ἢ μᾶλλον ἡμισαβέλλειος.

β'. Εἴπερ ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ ἐκπορεύεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, διπλοῦν ἂν εἴη τοῦτο καὶ σύνθετον.

γ'. Εἰ πρὸς δύο ἀρχὰς ἀναχθήσεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ποῦ τὸ πολυύμνητον ἐστὶ τῆς μοναρχίας;

δ'. Εἰ προβάλλεται μὲν ὁ πατὴρ τὸ πνεῦμα· προβάλ-

λεται δὲ τοῦτο καὶ ὁ υἱός· εἶη ἂν ὁ πατήρ καὶ προσεχῆς τοῦ πνεύματος προβολεύς, καὶ πόρρω διὰ τὴν ἐκ τοῦ υἱοῦ προβολήν.

ε'. Εἴπερ ἡ ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπόρευσις τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐντελής, περιττὴ ἄρα ἡ ἐκ τοῦ υἱοῦ.

И Т. Д.

5) Νικήτα τοῦ Σεῖδου, ὃς ἦν ἐν τοῖς χρόνοις Ἀλεξίου βασιλέως τοῦ Κομνηνοῦ· ἐφ' οὗ καὶ οἱ Λατῖνοι κατὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἤλθον, ἐπισκόπους μεθ' ἑαυτοὺς ἔχοντες, ὧν εἷς ἦν καὶ ὁ Μεδιολάνων ἀδόμενος ἐπὶ λόγων ἰσχύϊ, λόγος σχεδιασθεὶς πρὸς Ῥωμαίους, καὶ δύο ταῦτα ἀποδεικνύων· ὅτι αἰδεσιμώτερα τὰ νέα τῶν παλαιῶν, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ πατρὸς μόνου, οὐχὶ δὲ καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ, ὡς αὐτοὶ λέγουσιν, ἐκπορεύεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Ἐγγραφή δὲ ὁ λόγος οὗτος ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅτε ἐνεδῆμει ταύτῃ ὁ ῥηθεις ἐπίσκοπος Λατίνος, ἐν ἔτει ρϛϞ':—¹⁾ (1112 году)

Πολλὰ μὲν, ὧ ἄνδρες Ῥωμαῖοι, τὰ διιστῶντα ὑμᾶς ἀφ' ἡμῶν, καὶ πάντα παράνομα. Τρία δὲ τῶν ἄλλων παρανομώτερα. Καὶ ἵνα τ' ἄλλα παρήσω διὰ τὸ πλῆθος καὶ ἅμα μηδὲ βλάβην πρὸς τὴν ἔνωσιν ποιῶντα τοσαύτην, καίπερ ὄντα βλαβερά, περὶ τούτων ὑμῖν ὡς οἶον τε διὰ βραχείων ἀδελφικῶς διαλέξομαι. Φέρε οὖν, εἰ δοκεῖ καὶ ὑμῖν, σκοπήσωμεν εἰρηνικῶς καὶ ἀμάχως· πότε, καὶ πῶς, καὶ δι' ἃ κακῶς διεσχίσθημεν ἀπ' ἀλλήλων, ἐν σῶμα πρότερον ὄντες. . . (Весьма длинно.)

6) Γεωργίου ἐλαχίστου διακόνου λόγος εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ παναγίου πνεύματος ὅτε κατὰ τὴν πεντηκοστὴν ἐπεδήμησε τοῖς ἀποστόλοις, καὶ ἀνατροπὴ τῶν κεφαλαίων τῶν δογματιζόντων ἐκ τοῦ υἱοῦ ἐκπορεύεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ πατρὸς προσεχῶς καὶ ἀμέσως.

Πάλιν ἐπιδημία θεοῦ καὶ πάλιν ἡμῖν ἑορτῶν ἑορτή. Καὶ τὸ τῆς ἐκκλησίας ἅπαν καταφαιδρόνεται πλήρωμα. . . (На 31 полужистѣ.)

[¹⁾ другої рукої помітка: ἕως τὴν σημερινὸν χρόνον 511.]

7) Νικήτα μονάζοντος καὶ πρεσβυτέρου μονῆς τῶν Στουδίων τοῦ Στηθαίου Ῥωμαίους περὶ ἀζύμων καὶ σαββάτων νηστείας καὶ γάμων ἱερέων:—

Καλὸν ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη, ὧ πάντων ἐθνῶν σοφώτατοι Ῥωμαῖοι καὶ εὐγενέστατοι· ἐκ γὰρ τοῦ ἔχειν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην, καὶ ἡ ταπεινώσις πρὸς τὸν ἔχοντα αὐτὴν πλεονάζει. . . (на 9-ти полужистахъ)

8) Τὰ τῶν Φραγγῶν παραρτήματα καὶ σχίσματα:—

Καὶ ἃ μὲν ἰουδαίζοντες οἱ Ῥωμαῖοι, εἰσὶ ταῦτα· τὸ τῶν ἀζύμων ἐγκλημα. τὰ πνικτὰ ἐσθίουσι. ξυρῶνται . . . τὸ ἄζυμον παρελάβομεν:

9) Объ исхождении Св. Духа и, противъ другихъ католическихъ догматовъ собраніе выписокъ изъ со. и учитт. церкви. (на 14 лл.)

10) Μηνὶ δεκεβρίῳ ιβ' μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ ἀειμνήστου Δοναλέντος, ἐν τῷ ἁγίῳ καὶ ἀγγελικῷ σχήματι ἐπονομασθέντος Στεφάνου:— (на 2 лл.)

Οὗτος ἤρξε τῆς ἑαυτοῦ χώρας πρὸς χρόνων τινῶν· ἔφθασε δὲ ἕως τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου καὶ Ῥωμανοῦ. . .

Въ царствованіе Константина и Романа, порфирородныхъ, онъ жилъ на островѣ Нивертѣ, или Фѣрѣи, близъ Гадиръ = Гаδείρων (Гибралтар. пролив.), былъ христианинъ и князь сего острова, ходилъ въ Римъ на поклоненіе Петру и Павлу въ дни папы Агапита, оттуда въ Іерусалимъ, гдѣ и ностриженъ былъ въ большую схиму архіереемъ Христодуломъ и переименованъ Стефаномъ; оттуда ходилъ въ Египетъ, и тамъ замученъ магометанами.

11) Τῷ τρισμεγίστῳ καὶ ὑπερπανυψηλοτάτῳ ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστῷ βασιλεῖ τῷ αὐτοκράτορι τῶν Ῥωμαίων κορυφῷ Ἀνδρονίκῳ Κομνηνῷ Δούκῃ Ἀγγέλῳ τῷ Παλαιολόγῳ Σίμων ὁ Κωνσταντινουπολίτης, ὁ ἐκ τῆς τάξεως τῶν Κηρόκων εὐχέτης τῆς ἁγίας σου βασιλείας νίκος κατ' ἐχθρῶν καὶ διαμονὴν κατ' εὐδοκίαν θεοῦ εἰς σωτηρίαν βασιλείας καὶ τὴν ἐκ τοῦ καλοῦ εἰς τὸ βέλτιον τῶν θείων προβίβασιν ἐντολῶν:—

Ἐπειδήπερ τινές, ὧν οἱ μὲν ἐξ ἀγνοίας νομίζουσιν, οἱ δὲ ἐκ κακίας λέγουσιν, ὡς τὸ σχίσμα τὸ μεταξὺ τῶν τοῦ θεοῦ ἐκκλησιῶν γέγονεν ἕνεκεν τῆς θεοστόμου ἐκείνης θεολογίας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν τῆς λεγούσης· τὸ πνεῦμα παρὰ πατρὸς ἐκπορεύεται· ἔδοξέ μοι εἰς ἔνδειξιν τοῖς τοιοῦτοτρόπου αὐτῶν ὑπολήψεως γνωρίσαι εὐσυνόπτως δι' ὀλίγων τῆ ἀγία βασιλεία σου, κράτιστε βασιλεῦ, ὅτι οὐκ ἕνεκεν αὐτῆς, ὡς εἰ ἐκ τοῦ θεολογεῖσθαι τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ υἱοῦ ἀθετεῖται ἢ ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ θεία ἐκπόρευσις, ὡς φασί...

Этот Симонъ писалъ сие разсужденіе въ защиту Латинскаго ученія объ исхожденіи Духа св. и отъ Сына. Curieux!

12) Τῷ ὑπερπανοψηλοτάτῳ τῷ τρισεγίστῳ βασιλεῖ τῶν Ῥωμαίων κορῷ Ἀνδρονίκῳ Κομνηνῷ Ἀγγέλω Δούκα τῷ Παλαιολόγῳ, φράρ Ἰάκωβος τῆς τάξεως τῶν ἀδελφῶν τῶν Κηρύκων, ξένος μὲν διὰ Χριστόν, ἀνάξιος δὲ δοῦλος τῶν ἀδελφῶν ἐκείνων τῶν παροικούντων ἐν τοῖς τοιοῖσδε μέρεσιν, ὡς αὐτός, διὰ Χριστόν τὸν σωτῆρα ἡμῶν ἐν τῷ τοιῷδε τοῦ ἀνάρχου πατρὸς ἐκ τῆς θεομήτορος τῆς ἀειπαρθένου υἱῷ τῷ θεανθρώπῳ σωτῆρι ἡμῶν ἀεὶ χαίρειν, καὶ κατὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ τιμίου σταυροῦ κραταιᾷ χειρὶ τροπαιοχεῖν:

Ἐπειδὴ πλείονων χριστιανῶν δόξα δοκεῖ εἶναι ὡς χωρὶς τῆς ὁμολογίας τῆς τοῦ ἀγίου πνεύματος ἐκπορεύσεως παρὰ τοῦ υἱοῦ, καθάπερ καὶ αὐτοῦ τοῦ πατρὸς, καὶ ἐκτὸς τῆς ὑπακοῆς τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας δύναται ἕκαστος αἰωνίου ζωῆς καὶ δόξης διηγενοῦς μέτοχος γενέσθαι καὶ κληρονόμος. Διὰ τοῦτο ἵνα μὴ συμβαίη τοῦς τοιοῦσδε οὗτος ἐπικυνδίνως πλανᾶσθαι· τὰ ἅπερ διὰ τῶν ἀγίων διδασκάλων τῆς τῶν Γραικῶν ἐκκλησίας καὶ τῆς τῶν Ἰταλῶν δοκίμων ἁγίων εὔρον, τῇ μεγαλειότητι τῆς βασιλείας σου διὰ τῆς παρουσίας ἐπιστολῆς γνωρίσαι ἐσπούδαξα· καὶ ὅτι μὲν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ πατρὸς καὶ υἱοῦ εἶναι πιστεύειν δεῖ, ἐξ ἀνάγκης πιστεῶς τε καὶ σωτηριότητος προδηλον. ἐξ ὧν ὁ τῶν Ἀλεξαν-

δρέων μέγας Ἀθανάσιος ἐν τῇ ἐπιστολῇ πρὸς Σεραπίωνα γράφων, ἐκεῖνῳ λέγει... ἀμὴν:—

C'est curieux!

Усталъ я ! ! Утомился!

5 февраля 1861 года.

№ 522 (1140).

Въ той же библиотекѣ.

На бумагѣ in 8° [172×125; 100×65 XVI—XVII вѣка рукопись.

[(заст.) Τοῦ σοφωτάτου Μάρκου μητροπολίτου Ἐφέσου: + Τοῖς ἀπανταχοῦ τῆς γῆς καὶ τῶν νήσων εὐρισκομένοις ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς Μάρκος ἐπίσκοπος τῆς Ἐφείων μητροπόλεως ἐν κυρίῳ χαίρειν:—] Ἀπολογία Γρηγορίου ἱερομονάχου καὶ πνευματικοῦ, τοῦ μεγάλου πρωτοσυγγέλου, τοῦ ὕστερον χρηματήσαντος πατριάρχου, καὶ ἐν Ῥώμῃ ταφέντος καὶ θαυματουργοῦτος, εἰς τὴν τοῦ Ἐφείου (τ. ε. Μάρκου) ἐπιστολὴν ἐκ διαφόρων ἁγίων. (На полѣ первой страницы другою рукою приписано: ἐχθροδῶς ἀεὶ φερόμενος οὗτος (τ. ε. Γρηγόριος) κατὰ τοῦ Ἐφέσου ἐξ οὗ τοποτηρητῆς ὁ Ἐφέσου τῶν δύο πατριαρχῶν ἐγένετο, ἀεὶ ἐπιβούλευεν αὐτῷ καὶ νῦν οὗτος καὶ οὐκ ἄλλος τις τὸν κατ' αὐτοῦ ἀγῶνα ἀνεδύσατο. На оборотѣ той же страницы тою же рукою: δοκεῖ, πῶς ὁ γράψας τὸ βιβλίον, λατινόφρων εἶναι θαυματουργὸν γάρ φησι τὸν Γρηγόριον ἄνδρα λατινόφρονα, καὶ ὑπουλον καὶ πανοῦργον γεγονότα, καὶ πολλὰς πρὸς θάνατον ἐπιβουλεύσαντα τῷ Ἐφέσου, ὡς ἱστορεῖ ὁ Συρόπουλος Σίλβεστρος καὶ μέγας ἐκκλησιάρχης)

Τὸ μὲν προοίμιον τοῦ αἰδεσίμου Ἐφέσου τοῦς ἀπανταχοῦ γῆς καὶ τῶν νήσων πρὸς ἀκράσιν τῶν αὐτῶν διεγείρει. Ἡμεῖς δὲ πάλιν τοῖς κατοικοῦσι πάντα γῆς τὰ πέρατα φαμέν ἀκροᾶσθαι τῶν αὐτοῦ λογίων πρώτον, εἶτα τῶν ἡμετέρων. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ προτίθεμεν τὰ αὐτοῦ πρώτον, εἶτα τὰς ἡμετέρας ἐπάγομεν ἀπολογίας, ἵνα ἢ ἀλήθεια τοῖς πᾶσι φανερὰ γένηται...

Въ самомъ дѣлѣ, въ этой рукописи слова Марка Ефесскаго цѣлыми отдѣлами, и потомъ возраженія противъ нихъ Григорія и его апологія. C'est curieux!

[Есть и записъ писца:

Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ ἐσταυρωμένῳ τῷ ἀρχῇ καὶ τέλος ὑπάρχοντι τῆς (не дописано)]

5 февр. 1861 г.

№ 523 (1771).

Въ той же библиотекѣ.

Рукопись на простой бумагѣ in 4° [215×168], XVIII вѣка.

Паπομάστιξ, δι' ἧς ὁ πάπας Ῥώμης καὶ οἱ περὶ αὐτὸν μαστιγοῦνται ἤτοι ἐπιτομὴ καταγγελίας πανδήμου, δι' ἧς ἐνώπιον τῆς παγκοσμίου ἐκκλησίας καταστηλιτεύεται ὁ πάπας καὶ ἡ παπική αὐλή, ὡς τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς καὶ παντὸς νόμου θείου τε καὶ ἀνθρωπίνου ἀνατραπείς, συγγραφείσα ὑπὸ Πέτρου Κλερκίου τοῦ Γάλλου, ὑποδιακόνου τῆς Ῥομομαγνησίας ἐκκλησίας, καὶ διὰ Παρισιακοῦ προνομίου τῶν ἐγκυκλίων παιδευμάτων διδασκάλου, ἐκ τῆς Γαλλικῆς διαλέκτου εἰς τὴν κοινὴν τῶν Γραικῶν μεθερμηνευθεῖσα μετὰ καὶ τινων σημειωμάτων καὶ ἐπιστολῶν παρ' αὐτοῦ τε καὶ πρὸς αὐτὸν γεγραμμένων:—

Этотъ переводъ Никифоръ Θεοτοки возвратилъ Iakovу по почтѣ при семь писемъ, находящемся въ концѣ этой рукописи:

Ἡ παροῦσα ἐπιστολὴ ὑπάρχει τοῦ πρώην Ἀστραχνίου κυρίου Νικηφόρου τοῦ Θεοτόκη, ἣν ἀπέστειλε τῷ ἐν Κιέβῳ ἀρχιμανδρίτῃ κυρ Ἰακώβῳ Σιναίτῃ.

Τῇ αἰδουσιμότητῃ καὶ προσφιλεστάτῃ κορυφῇ σου νοεράν εὐχετικὴν περίπτωξιν.

«Τῇ ἀξιώσει σου εἶξας τὸ ἐν χερσίν μοι καταλιπὼν ἔργον, ὄλην ἀνέγνων τὴν Παπομάστιχα, [] τὴν τοῦ Κλερκίου τοῦ Γάλλου μεταφρασθεῖσαν ἐπιτομήν. Περιέχει δ' αὐτὴ καὶ τινα κἀν ἄλλοις κείμενα συγγράμμασιν ἀξιόλογα, ἐν πολλῇ ὁμῶς περιττο-

λογία καὶ ταυτολογία ἄκρις ἀηδίας, ἵνα μὴ καὶ ναυτίας εἰπῶ, πάθει σφοδρῶ καὶ φορᾷ ὄρουμεία ἐκπεφρασμένα, μὴ οἰκοδομοῦντα καταργοῦντα δὲ μᾶλλον καὶ ἐνοχλοῦντα τὸν ἀναγινώσκοντα. Οὐ γὰρ καταφοραὶ καὶ ὕβρεις ἐκχώρως ἐπαναλαμβανόμεναι, ἀλλ' αἱ ἀποδείξεις, καὶ αἱ τῆς ἀληθείας ἐκθέσεις τῆς ἀληθείας τὴν ἰσχὺν καταυγάζουσι καὶ πείθουσι τὸν νοῦν ἀποχρόντως. Οὐ μέντοι διὰ ταῦτα τύπου μὴ ἀξίαν οἶμαι ἐγώγε τὴν βίβλον τὰ ἐλαττώματα, ἀλλὰ δι' ὅσα ἐφεξῆς καταλέγω:—

α') οὐκ ὀλίγα περιέχει ἀλλόκοτα καὶ ξένα τῆς ὀρθοδοξίας φρονήματα.

Ταῦτα ἐν Μόσχῃ. ἔτει 1794 ἀγούστου 13.

Ἡ τοῦ φίλου καὶ εὐχέτου γνωστὴ σοι χεῖρ.

№ 524 (1824).

Тамъ же.

Рукопись на бумагѣ in 8°. Почеркъ — дурной.

[1] Πωρικολόγος (безъ особаго заглавія):

Βασιλεύοντος τοῦ πανευδοξοτάτου κυδωνίου καὶ ἡγεμονεύοντος τοῦ περιβλέπτου κύπρου... εἰς πολλὰ ἔτη δεσποτα:—]

2) Ἐγχειρίδιον συντεθὲν εἰς φράσιν περὶ τὴν παρὰ τοῦ σοφωτάτου ἱερομονάχου Μαξίμου τοῦ Πελοποννησίου, μαθητοῦ δὲ τοῦ αἰοδίμου πάπα Ἀλεξανδρείας Μελετίου τοῦ Πηγά, περὶ τῆς νεωτερισθείσης ἀρχῆς τοῦ πάπα περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος, περὶ ἀξίμων, περὶ μεταβολῆς καὶ τῆς μετουσιώσεως τῶν μυστηρίων, περὶ τοῦ καθαρτηρίου πυρός, περὶ ἀπολαύσεως τῶν δικαίων τουτέστι ἀνέλαβον ἐπαγγελίαν:—

Προσίμιον:

Πρέπον καὶ δίκαιον κατὰ ἀλήθειαν...

3) Записъ:

τέλος καὶ τῷ θεῷ δόξα.

+ Χεῖρ Παγκρατίου μοναχοῦ Σιναίτου τοῦ Κυπρέως ἐκ πόλεως Κωνσταντίας τῆς Κύπρου 1737 ὀκτωβρίου ις'.

Παγκρατίου Ταυρομενίας:

[4] **Εἶς** καὶ δύο πρῆξις: πρώτη за текстомъ Πωρικολόγος γλασιτῆ

+ αψμβ' μαίψ ιε' ὁ γράφας Γαλακτίων ἱερομόναχος ἦλθα ἀπὸ τὴν Κύπρον εἰς τὸ Ταμουγάθην καὶ ἤχεν αὐτοῦ πανούκλου. καὶ ἦλθα εἰς τὸ Μοστήριν καὶ ἤχεν καὶ αὐτοῦ· καὶ ἔστω εἰς ἀνάμνησιν:—

а вторая въ концѣ книги

+ Τὸ παρὸν ὑπάρχει Παγκρατίου μοναχοῦ Σιναιτοῦ τοῦ Κυπρίου καὶ ιδιόχειρόν του εἶναι ἐκ πολλοῦ πόθου. 1743 ἀπριλλίου. Γαλακτίου ἱερομονάχου Κυπρίου.]

№ 525 (1144).

Въ Джуванійской библиотекѣ.

Рукопись на бумагѣ [л. 141, по 22 строки A] in 4° [197×144; 136×80]; XV вѣка.

Σὺ λ. 1^α (заст.) Δογματικὸν τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Βέχου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως:—

Ἄν λέγουσι τινές, πεπλανημένας ἀρχάς εἶναι, τῶν ἀντιλεγόντων Δατίνους:—

Ἡ λέγουσα ἴδιον τοῦ πατρὸς εἶναι προβάλλειν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον:

Ἡ λέγουσα πᾶν τὸ ἐπὶ τῆς τριάδος λεγόμενον ἢ ἐνὸς ἐστίν, ἢ τῶν τριῶν;

Ἡ λέγουσα πᾶν τὸ ἐπὶ τῶν θεαρχικῶν λεγόμενον ὑποστάσεων, ἢ ὑποστατικὸν ἐστίν, ἢ φυσικόν:

Ἡ τὸν πατέρα αἴτιον εἶναι τῶν ἐξ αὐτοῦ φάσκουσα τῷ λόγῳ τῆς ὑποστάσεως καὶ οὐχὶ τῆς φύσεως:

Ἡ προσεχῶς καὶ ἀμέσως εἶναι λέγουσα, τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς:

Τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἐκ τῆς εἰς τὸν προφήτην Ἠσαΐαν ἐξηγήσεως:

Τεῖχος ἐστὶ τοῖς δόγμασιν, ἢ τῆς θύραθεν ἐπιστήμης δυνάμεις οὐκ ἔωσα τοῖς βουλομένοις αὐτά, εὐάλωτά τε καὶ εὐδιάρπαστα γίνεσθαι:

Τοῦ ἁγίου Μαξίμου:

Δίχα λογικῆς δυνάμεως ἐπιστημονικὴ γνῶσις οὐκ ἔστι· καὶ γνώσεως χωρὶς οὐ συνίσταται πίστις.

Драгоценный сборникъ отеческихъ изреченій о св. Духѣ! [На послѣднемъ мѣстѣ находится посланіе трехъ православныхъ восточныхъ патриарховъ къ патриарху Константинопольскому Γαрасію, оканчивающееся словами: θεοστεφεῖς, τροπαιοῦχοι καὶ δεσποται τῆς οἰκουμένης... A]

[Съ записью:

+ τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν θεῷ χάρις:—
+ Θεοῦ διδόντος οὐδὲν ἰσχύει φθόνος καὶ μὴ διδόντος οὐδὲν ἰσχύει πόνος. τέλος.]

№ 526 (1788).

Тамъ же.

Συλλογὴ διαφόρων. Рукопись на бумагѣ in 4°, XVIII вѣка. Тутъ замѣчательны:

[1] Πисьмо Максима Маргунія:

Μάρκω τῷ Παπαδοπούλῳ ἀνδρὶ εὐγενεστάτῳ Μάξιμος ὁ Μαργούνιος ταπεινὸς ἐπίσκοπος Κυθήρων εὖ πράττειν.

Περὶ ἀρετῆς τῆς τε κατὰ διάνοιαν... καὶ προσφιλέστατε:—

2) Ἀνδρονίκου φιλοσόφου περιπαθητικοῦ περὶ παθῶν:— Πάθος ἐστὶν ἄλογος ψυχῆς κίνησις... ἀμήν:—]

3) Τοῦ ἁγιωτάτου πατρὸς ἡμῶν Μάρκου ἀρχιεπισκόπου Ἐφέσου, τοῦ νέου θεολόγου, συλλογιστικὰ κεφάλαια πρὸς Λατίνους:—

A'. Τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ πατρὸς καὶ υἱοῦ ἐκπορευόμενον ἢ ὡς ἐκ δύο ὑποστάσεων πρόεισιν, ἢ ὡς ἐκ τῆς κοινῆς αὐτῶν φύσεως, ἢ ὡς ἐκ τῆς προβλητικῆς δυνάμεως. Ἄλλ' εἰ μὲν ὡς ἐκ δύο ὑποστάσεων, δύο ἀρχαὶ προδήλως, καὶ δύο τὰ αἴτια ἐπὶ τῆς θείας τριάδος, καὶ δύο οἱ προσβολεῖς, καὶ ἡ μοναρχία ἀνήρηται, καὶ τὸ μόνην εἶναι πηγὴν τῆς ὑπερθέου θεότητος τὸν πατέρα. Εἰ δ' ὡς ἐκ τῆς κοινῆς αὐτῶν φύσεως, πρῶτον

μὲν οὐδέπω καὶ νῦν ἤκουσται δυοῖν ὑποστάσεων ἐτέραν ἐκπεφυκυῖαν ὑπόστασιν, μὴ ἐξ αἰτιῶν εἶναι λέγειν, ἀλλ' ἐκ τῆς κοινῆς φύσεως...

[всего 56 главъ.

4) Μάρκου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ κεφάλαια συλλογιστικά τῆς αἰρέσεως τῶν Ἀκινδονιαστῶν περὶ διακρίσεως θείας οὐσίας καὶ ἐνεργείας:—

въ 66 главахъ.

5) Τροπάριον τοῦ ἁγίου ἤχος β'.

6) Запись:

Μέμνησθε οἱ ἀναγινώσκοντες τοῦ γράψαντος Ἀναστασίου ἱεροδιακόνου τοῦ ἐκ Κρήτης καὶ ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Σιναίου, ἐν ταῖς πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν ἐντεύξεσι:—

7) Ἐκ τῆς βίβλου τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου:—

Διονύσιος τῆς κατὰ Κόρινθον ἐπίσκοπος ... ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ τῶν τούτου παίδων βασιλευόντων:—]

8) Ἐγχειρίδιον Μελετίου πρωτοσυγγέλου Ἀλεξανδρείας ἀφ' ἑτοῦς. Большая рукопись.

Τὰ τοῦ διαλόγου πρόσωπα, διδάσκαλος καὶ μαθητής.

Ἐκ διαφόρων θεολόγων.

Διδάσκαλος: Τῶν τῆς ἐκκλησίας φροντίδων...

№ 526^a (2022).

Тамъ же.

Рукопись на бумаге in 4°, XVII вѣка.

Τοῦ λογιωτάτου Εὐστρατίου Ἀργέντου Χίου περὶ τοῦ κυριακοῦ δείπνου κατὰ Λατίνων τμήμα πρῶτον καὶ δεύτερον, въ двухъ книгахъ. Περὶ ἁγιασμοῦ τοῦ μυστηρίου.

Ἐπειδὴ περὶ ὁ ἁγιασμός τοῦ κυριακοῦ δείπνου...

[Съ помѣткой писца-владѣльца:

Κτῆμα Ἡσαίου ἱερομονάχου Σιναίτου:—

На самомъ дѣлѣ въ этой рукописи есть только τμήμα δεύτερονъ περὶ ἁγιασμοῦ τοῦ μυστηρίου. Начало трактата содержитъ

№ 526^b (2021)

(218×167) подѣ заглавіемъ:

Τοῦ λογιωτάτου κυρίου Εὐστρατίου Χίου Ἀργέντου κατὰ Λατίνων περὶ τοῦ κυριακοῦ δείπνου τοῦ εἰς τρία τμήματα διηρημένον συγγράμματος τμήμα πρῶτον. περὶ τῆς ὕλης τοῦ μυστηρίου.

А окончаніе трактата въ

№ 526^c (2023)

подѣ заглавіемъ:

Εὐστρατίου Ἀργέντου Χίου περὶ τοῦ κυριακοῦ δείπνου τμήμα γ'.

Запись:

Βίβλον ἐν τρισὶ τμήμασι φαινομένην διδασκαλίαν τοῦ κυριακοῦ δείπνου ἐκτιθεὶς Εὐστράτιος Ἀργέντης κατοδοξίαν τῶν παπιστῶν ἐλέγχει:—

Помѣтка:

κτῆμα Ἡσαίου ἱερομονάχου Σιναίτου.]

№ 527 (1736).

Тамъ же.

На бумаге in 4°.

1) Ἱστορία τοῦ σχίσματος τῶν δύο ἐκκλησιῶν, ἀνατολικῆς τε καὶ δυτικῆς, συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου κυρίου καὶ λογιωτάτου ἱεροδιδασκάλου Ἡλιοῦ Μηνιάτη, τοῦ ἐκ Κεφαλληνίας, Κερνίκης δὲ προέδρου.

Ἐξήτησας παρ' ἐμοῦ, ἄρχων ἐνδοξότατε καὶ εὐσεβέστατε, τὰ μάθησιν καταλεπτῶς: τί εἶναι ἐκεῖνο, ὅπου χωρίζει τὰς δύο ἐκκλησίας...

Въ этой же рукописи:

2) Περὶ τῆς σατανικῆς αἰρέσεως τῶν κατοδόξων Ἀρμενίων καὶ τῶν ἐναγκῶν νηστειῶν αὐτῶν καὶ περὶ τῶν αἰρέσεων ὧν ἔλαβον ἐκ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Χοσρόη τοῦ λεγομένου Βραμπάσου καὶ τῶν ἐπτὰ ἑβδομάδων τῶν φυλασσομένων τοῦ βίου ἐνιαυτοῦ:—

Μετά τὸ διαχωρισθῆναι τὸ γένος τῶν κακοδόξων Ἀρμενίων ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους ἐν τῇ ἀγία καὶ μεγάλη τετάρτῃ συνόδῳ. . .

№ 528 (2015).

Тамъ же.

На бумагѣ in 4° [229×172; 153×98, по 22 строки] XVI вѣка.

1) Τοῦ σοφωτάτου κυρίου Νικολάου τοῦ Καβασίλα περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς: —

Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Λόγος α'. — "Ὅτι διὰ τῶν θείων συνίσταται μυστηρίων τοῦ βαπτίσματος, τοῦ μύρου καὶ τῆς ἱεραῆς κοινωνίας.

Ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ φύεται μὲν ἐν τῷ δὲ τῷ βίῳ, καὶ τὰς ἀρχὰς ἐντεῦθεν λαμβάνει· τελειοῦται δὲ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος, ἐπειδὴν εἰς ἐκείνην ἀφικώμεθα τὴν ἡμέραν. Καὶ οὔτε ὁ βίος οὗτος τελείως δύναται ταύτην ἐνθεῖναι ταῖς τῶν ἀνθρώπων ψυχαῖς, οὔτε ὁ μέλλων, μὴ τὰς ἀρχὰς ἐντεῦθεν λαβῶν. . .

Λόγος β'. — Τίνα συντέλειαν τὸ θεῖον αὐτῇ ζωῇ παρέχεται βάπτισμα.

Τὸ μὲν οὖν ἐν τοῖς ἱεροῖς μυστηρίοις τὴν ἱερὰν ζωὴν συνεστᾶναι ἀπὸ τῶν προτέρων δέδεικται λόγων. Ἐκαστον δὲ τῶν μυστηρίων, ὅπως εἰς τουτονὶ φέρει τὸν βίον, νυνὶ σκοπῶμεν. Ἔστι μὲν γὰρ ἡ ἐν τῷ Χριστῷ ζωὴ αὐτὸ τὸ συναφθῆναι Χριστῷ. . .

Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Λόγος γ'. — Τίνα συντέλειαν αὐτῇ τὸ ἱερὸν παρέχεται μύρον.

Οὕτω δὲ πνευματικῶς συστάντας καὶ τούτου γεγενημένους τὸν τρόπον, καὶ ἐνεργείας ἀκόλουθον ἂν εἶη τυγχάνειν, ἢ τοιάδε γεννήσει προσήκει, καὶ κινήσεως καταλλήλου. Καὶ τοῦτο ἡμῖν ἡ τελετὴ τοῦ θειοτάτου δύνανται μύρου. . .

Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Λόγος δ'. — Τίνα συντέλειαν αὐτῇ δίδωσιν ἡ ἱερὰ κοινωνία.

Μετά δὲ τὸ μύρον, ἐπὶ τὴν τράπεζαν εἶμεν. Τοῦτο τῆς ζωῆς τὸ πέρας.

Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Λόγος: πῶς αὐτὴν ἀπὸ τῶν μυστηρίων λαβόντες φυλάξωμεν.

"Α μὲν οὖν τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς εἰς αὐτὸν τὸν Χριστὸν ἀναφέρει, καὶ ὧν ἐκείνῳ μόνῳ προσήκει, ταῦτα ἐστίν. Ἐπεὶ δὲ τὸ μὲν συστῆναι τὴν ζωὴν ἐξ ἀρχῆς, τῆς τοῦ σωτήρος χειρὸς ἐξήρηται μόνης, τό γε μὴν φυλάξαι παγεῖσαν καὶ μεῖναι ζῶντας, καὶ τῆς ἡμετέρας ἔργον σπουδῆς. . .

Въ этомъ длинномъ словѣ Кавасила разсуждаетъ и о девяти блаженствахъ.

2) Въ этой же рукописи:

Τοῦ ἀγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κῦρ Φιλοθέου λόγος ἐγκωμιαστικὸς εἰς τοὺς ἐν ἀγίοις τρεῖς πατέρας ἡμῶν μεγάλους ἱεράρχας καὶ οἰκουμενικοὺς διδασκάλους Βασίλειον τὸν μέγαν, Γρηγόριον τὸν Θεολόγον καὶ Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον:—

Τοὺς διδασκάλους ἡμῶν ἐπαινέσωμεν· τοὺς πατέρας οἱ παῖδες κατὰ χρέος τιμήσωμεν· τοὺς τρεῖς φιλοσόφους καὶ σοφοὺς τῆς ἐκκλησίας καὶ ῥήτορας τὰ τέκνα τῆς ἐκκλησίας οἱ προσκηνῶται τῆς μεγάλης τριάδος κατὰ δύναμιν εὐφημήσωμεν. . . Слово — длинное!

3) Тутъ же:

Βίος τοῦ ἀγίου Ἰωάννου βασιλέως τοῦ Ἑλεήμονος.

Οἱ τοὺς ἀγαθοὺς καὶ σπουδαίους ἄνδρας ἐγκωμιάζοντες. . . μεγαλοφυῖαν:— Очень длинно.

4) Тутъ же:

Γεωργίου τοῦ Σχολαρίου εἰς τὴν γέννησιν εὐαγγελισμὸν τῆς παναγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας:—

Καὶ πᾶσι μὲν τοῖς ἄλλοις τῶν ὄντων ὁ τοῦ εἶναι καὶ ζῆν ἐνπέφυκεν ἔρωσ . . . ἀμὴν:—

Слово очень длинное.

№ 529 (1801).

Въ Синаеджуванийской библиотекѣ.

Σολλογὴ διαφόρων διδαχῶν καὶ ἐπιστολῶν Μελετίου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας. Рукопись на бумагѣ in 4°, XVII вѣка [лл. 340 (203×149), но лл. 1—7, 148—151, 201^b—206, 252—254, 320—340 пустыя]. Почеркъ — мелкій. Начало потеряно.

1) Α на полѣ нынѣшней первой страницы [= л. 8^a] написано: τοῦ ἁγίου Μαξίμου. Значить, тутъ приведено [л. 8^{a-b}] учение св. Максима;

[Γ'Ε]πει ἐκ δύο στοιχείων τὸ πᾶν σύγκεται νοητέον ἰμάτιον τοῦ Ἰησοῦ τὴν φαινομένην ταύτην καὶ προβεβλημένην κτίσιν . . ἄλλ' ἐκ παρθένου μόνης ὑφασμένον τῇ τοῦ θεοῦ πατρὸς τέχνῃ:—

2) лл. 8^b—10^b Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου περὶ τῆς δοκούσης διαφωνίας τῶν εὐαγγελιστῶν ἐν τῇ ἀναστάσει τοῦ Κυρίου καὶ θεοῦ ἡμῶν: —

Πῶς παρὰ μὲν τῷ Ματθαίῳ ὀψὲ σαββάτων . . καὶ παρὰ τῷ Λουκᾷ:—

св примѣч.: ζήτηι περὶ τούτου καὶ ἄλλως ἐν τῷ τέλει τοῦ βιβλίου:—

3) лл. 10^b—11^a Τοῦ ἐν ἁγίοις Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου περὶ τῆς σωτηρίου ἀναστάσεως Θεογνώ[στω]:—

Ἄρα εἰ χρεώστην τινά . . μὴ ἠληθευκέναι διασχυρίζομενοι:—

4) л. 11^{a-b} Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως Τιμοθέω ἀναγνώστη:—

Τῶν τριῶν τῆς ταφῆς τοῦ κυρίου ἡμερονυχτίων . . ἄγειν ἡμέραν:—

5) лл. 11^b—12^a α'. Ὅ(τι) σαφῶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ λέγεται καὶ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν:—

Βασιλεία τῶν οὐρανῶν καὶ βασιλεία . . ἡ μέλλουσα δίδοται χάρις:—

6) л. 12^a (безъ заглав.) краткое сказаніе о Маттееѣ.

Ματθαῖος ὁ Χριστοῦ μαθητῆς ὕστερον, τελώνης πρότερον ἦν. . ἐν εἰρήνῃ πρὸς θεὸν ἀναλύει:—

7) л. 12^{a-b}] Εἰς τὸ ῥητόν τοῦ Ἡσαίου: «καὶ ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἑπτὰ πνεύματα».

Πνεύματα τὰς ἐνεργείας λέγει τοῦ πνεύματος: πνεῦμα σοφίας, πνεῦμα συνέσεως, πνεῦμα γνώσεως, πνεῦμα ἐπιστήμης, πνεῦμα βουλής, πνεῦμα ἰσχύος, πνεῦμα φόβου θεοῦ. Ἔστι οὖν τὸ μὲν πνεῦμα τοῦ φόβου τοῦ θεοῦ ἢ τῶν κατ' ἐνέργειαν κακῶν ἀποχῆ. Τὸ δὲ πνεῦμα τῆς ἰσχύος ἢ πρὸς ἐνέργειαν καὶ πράξιν τῶν ἐντολῶν πρόθυμος ὁρμῆ καὶ κίνησις. Τὸ δὲ πνεῦμα τῆς βουλής ἢ ἕξις τῆς διακρίσεως, καθ' ἣν σὺν λόγῳ τὰς θείας πράττομεν ἐντολάς καὶ τῶν κρείττωνων διαιροῦμεν τὰ χείρονα. Τὸ δὲ πνεῦμα τῆς ἐπιστήμης ἢ τῶν κατ' ἀρετῆν τῆς πράξεως τρόπων ἄπτωτος εἰδησις, καθ' οὗς πράττοντες τῆς ὀρθῆς τοῦ λόγου κρίσεως οὐδαμῶς περιπίπτομεν. Τὸ δὲ πνεῦμα τῆς γνώσεως ἢ τῶν ἐν ταῖς ἐντολαῖς λόγων παράληψις, καθ' οὗς οἱ τρόποι τῶν ἀρετῶν καθεστήκασιν. Πνεῦμα δὲ συνέσεως ἐστὶν ἢ πρὸς τοὺς τρόπους καὶ τοὺς λόγους τῶν ἀρετῶν συγκατάθεσις, ἢ κυριότερον εἰπεῖν, μεταποίησις, καθ' ἣν σύγκρασις γίνεται τῶν φυσικῶν δυνάμεων πρὸς τοὺς τρόπους καὶ τοὺς λόγους τῶν ἐντολῶν. Πνεῦμα δὲ σοφίας ἐστὶ ἢ πρὸς τὴν αἰτίαν τῶν ἐν ταῖς ἐντολαῖς πνευματικωτέρων λόγων ἀνάληψις τε καὶ ἔνωσις, καθ' ἣν ἀγνώστως τοὺς ἐν θεῷ κατὰ τὸ θεμιτὸν ἀνθρώποις ἀπλῶς μουόμενοι τῶν ὄντων λόγους, ὡς ἐκ τινὸς βλαστηνοῦσης πηγῆς τῆς καρδίας τοῖς ἐν τοῖς ὅλοις ἀλήθειαν ποικίλως τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις προσφέρομεν. Ὅρα δέ, ὅπως οὐ φρονήσεως πνεῦμα φησὶν, ἀλλὰ σοφίας. ὄν γὰρ λόγον ἔχει, φασί, βασιλεῖα πρὸς ἐπίτροπον, τοῦτον καὶ πρὸς τὴν φρόνησιν τὴν σοφίαν ὡς τῆς μὲν ἐπιστατούσης, τῆς δὲ ὑποταττομένης, ἢ καὶ ὡς τῆς μὲν περὶ τὰ κάτω καὶ πρακτέα μᾶλλον ἀσχολουμένης, τῆς δὲ περὶ τὰ θεωρητὰ μόνα καὶ ὑψηλά. Τί δὲ διοί-

σει καὶ τῆς σοφίας ἢ σύνεσις, ἢ ὅτι συνέσεως μὲν τὸ μανθάνειν, ἢ διακρίνειν. Διὸ καὶ ἀλλαχοῦ συνετὸν ἀκροατὴν φησιν τὸν ἐκ τοῦ ἀκούειν συνιέναι δυνάμενον· σοφίας δὲ τὸ καὶ ἐφ' ἑαυτῆς ἔχειν τὴν γνῶσιν· μὴ μόνον οὖν παρ' ἄλλων συνιῆσιν, ἀλλὰ καὶ ἀφ' ὧν ἐφ' ἑαυτῆς ἐπίσταται. Θαυμάσαι δὲ ἄξιον τὴν τάξιν τῆς ἀπειριθμήσεως, ὅπως ἀπὸ τῆς συνεχοῦς μὲν τῷ θεῷ, ἡμῖν δὲ πόρρω, τῆς σοφίας λέγω ἤρξατο· εἰς δὲ τὸ συνεχὲς μὲν ἡμῖν, τῷ θεῷ δὲ πόρρω, τὸν φόβον λέγω, κατέληξεν· ἐντεῦθεν γὰρ ἡμεῖς καὶ πρὸς τὴν σοφίαν καὶ δι' αὐτῆς πρὸς τὸν θεὸν ἄνιμεν:— (все)

Это замѣчательное ученіе о седми дарахъ Духа Святаго я перенисалъ 23 января 1861 года въ понедѣльникъ. Тогда солнце ярко свѣтило въ Каирѣ, а до того дня было насмурно и перепадаль дождичекъ.

(8) λλ. 12^b—147^b Τολκωανία Ιωάννα Ζλατοустаго па евангелія отъ Матѳея въ 89 словахъ и Ιωάννα въ 88 словахъ.

9) λλ. 152^a—201^a Λόγοι ἐκλελεγμένοι ἐκ πολλῶν βιβλίων διδασκαλικοὶ τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς:—

Τῇ α' δευτέρα τῆς ἁγ. τεσσαρακοστῆς:—

Ἐφθασε καιρὸς ἢ τῶν πνευματικῶν ἀγῶνων ἀρχή... .

10) λλ. 207^a—251^a Τοῦ σοφωτάτου πάπα καὶ πατριάρχου τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας, Διβύης, Πενταπόλεως, Αἰθιοπίας καὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου, πατρὸς πατέρων ποιμένος ποιμένων, ἀρχιερέως ἀρχιερέων, γ' τῶν ἀποστόλων καὶ κριτοῦ τῆς οἰκουμένης κυρίου κυρίου] Μελετίου ἐπιστολαί:—

α) λλ. 207^a—211^a Μαξιμῷ τῷ θεοφιλεστάτῳ Κυθήρων. (1591 года).

Δυσὶν ἐνετύχομεν ἐπιστολαῖς τῆς θεοφιλίας σου, τῇ μὲν γραικολατίνῃ (χρήσομαι γὰρ τῇ λέξει ἤδη ἐν χρήσει οὖσα), τῇ δὲ ἑλληνίδι παρὰ σοῦ πεμφθεισῆς... .

[εἰς ἐνθουσίαν ἐκμανῆ:— αφ'α'

β) λλ. 211^a—213^b] Τοῖς ἐν Κύπρῳ (1592 года). [Παῖσι φ τῷ εὐλαβεστάτῳ ἐν ἱερομονάχοις σὺν τοῖς τιμιωτάτοις ἄρχουσι νε-

μεσίως καὶ τοῖς λοιποῖς ὀρθοδ. χριστ. υἱοῖς ἐν κυρίῳ ἀγαπητοῖς χάριν ἔλεως:—

Ἀθυμοῦντας ὑμᾶς ἐπὶ ταῖς τῆς ἐκκλησίας σχεδὸν ἀπάσης ἀφορήτοις ταλαιπορίαις, καὶ τοῖς κατ' Αἴγυπτον λιμοῖς τε καὶ λοιμοῖς, κατέλαβα χιθὲς τὰ ὑμέτερα γράμματα... ἀμήν:—Ἐν Αἰγύπτῳ δευτέρα ἰσταμένου ἑκατομβαιῶνος ἔτει σωτηρίῳ αφ'ιβ' κοσμογενείας ζρ'.

β) λλ. 213^b—215^a] Γαβριήλ τῷ Φιλαδελεφίας (1592 года).

Δυπεῖς, οἷς γράφεις, ἄκρω λακωνίσας, οὐ τῶν ἡμετέρων μόνον γραμμάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν καθ' ὑμᾶς πραγμάτων... [δίχα παραπετασμάτων:—εἰρήνη ὑμῖν:—Ἐν Αἰγύπτῳ α' βοηδρομιῶνος αφ'ιβ'.

γ) λλ. 215^a—216^a] Τοῖς κατὰ τὴν λαμπροτάτην Μησῆραν εὐρισκομένοις χριστιανοῖς ὀρθοδόξοις, ἱερεῦσι τε καὶ λαϊκοῖς σὺν γυναῖξί καὶ τέκνοις, υἱοῖς κατὰ πνεῦμα ἀγαπητοῖς τῆς ἡμῶν μετριότητος χάριν ἔλεος:— (1592 года)

Ὁ φιλάνθρωπος θεός, ἀδελφοί, προσφαλίζων τὴν λογικὴν αὐτῷ μάνδραν... μὴ τοῖσιν ἀδελφοῖ μὴ ἐγκαταλείψατε τὰς πατρικὰς νομοθεσίας, οὐδὲ περὶ τὴν τοῦ πάσχα ἑορτὴν τῶν τριακοσίων ἐκείνων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρων πατέρων ἐστὶν ἢ περὶ τοῦ πάσχα ὀροθεσία... [μετὰ πάντων ὑμῶν: αφ'ιβ'.

Ἐπειδὴ δὲ ἴσμεν, ὅτι καὶ εἰς τὰς ἀκοὰς τῶν ἀρχόντων ἐλεύσεται τὰ ἡμέτερα γράμματα ἐκρίναμεν αὐτοὶ τὰ αὐτὰ λατινιστὶ ἐκδοῦναι ἵνα παρ' ἡμῶν μάθωσι τὰ ἡμέτερα καὶ μὴ τῇ μεσιτεῖᾳ τῶν ἐρμηνέων συμβῆναι τι τῶν ἀβουλήτων:—

δ) λλ. 216^b—217^b Τοῖς κατὰ πᾶσαν τῶν λαμπροτάτων Ἐνετῶν θεοφύλακτον ἀρχὴν διάγουσιν εὐσεβῶς καὶ αὐτῇ δὲ ἐξαιρέτως τῇ ἐνδοξοτάτῃ τῶν Ἐνετῶν ἀρχῇ, υἱοῖς κατὰ πνεῦμα ἀγαπητοῖς τῆς ἡμῶν μετριότητος χάριν ἔλεος καὶ εἰρήνην παρὰ τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ:—

Εὐχαριστεῖν μὲν ὀφείλομεν... καὶ σωτῆρος:—

ε) λλ. 217^b—218^b] Τοῖς κατὰ τὴν λαμπροτάτην πόλιν τῶν

Ἐνεστῶν εὐρισκομένοις ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς (1595 год) τοῖς τε εὐγενεστάτοις καὶ τιμιωτάτοις ἄρχουσι σὺν παντὶ τῷ λοιπῷ χριστιανώμῳ λαῷ υἱοῖς ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ ποθεινοτάτοις χάριν ἔλεος:—

Μετὰ τῶν τιμίων γραμμάτων. . . [ἀμὴν:— ζργ'.

ж) лл. 218^b—220^b] Γαβριήλ τῷ Φιλαδέλφιας:— (1596 год).

Θαυμάζω, ἃ σου τῇ φιλοκαγαθίᾳ καταθύμια τὰ περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν ἀγράντων μυστηρίων ἤκε γράμματα διὰ σῶν γραμμάτων μὴ μεμαθηκώς, τηλικούτου παραρέντος ἤδη χρόνου. . . [ἐπιτιθέασι τὴν σιγήν:— ζρδ'.

з) лл. 220^b—225^b] Παΐσιῳ ἱερομονάχῳ. 7104=1596 год. Длинное письмо.

[Ἐξῆν σοῦ τῇ . . . κεκτημένα φρονήματα: ἔρρωσο ἐν Κυρίῳ τίμιον τέκνον:— Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δεκάτῃ φθίνοντος βοηδρομιῶνος ζρδ'.

и) лл. 225^b—227^a] Τοῖς κατὰ πᾶσαν τὴν περιφανῆ Ζάκυνθον καὶ Κεφαλληνίαν καὶ τὰ πορρωτέρω καὶ σύγγεγυς εὐρισκομένοις ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς, ἱερεῦσι τε καὶ λαϊκοῖς υἱοῖς ἐν Κυρίῳ ἀγαπητοῖς χάριν ἔλεος:—

Ἡ μετριότης ἡμῶν εὐχεται καὶ εὐλογεῖ. . . [ἀμὴν:—

і) лл. 227^a—234^a] Τοῖς ἐν Μικρᾷ Ῥωσίᾳ:— (1597 год) Предлинное послание.

Τῷ . . . δεσπότη Ὀστροβείας, ἀρχηγῷ Λιτουανείας καὶ Κυβρίας καὶ κριτῇ Βλαδημοιρίας τῷ μεγαλοπρεπεστάτῳ κνέζῳ Βασιλείῳ, καὶ τοῖς λοιποῖς [ὀρθοδόξοις καὶ ὑπερφυέσιν ἄρχουσι καὶ δεσπότησι καὶ πάσης μικρᾶς Ῥωσίας τοῖς τε εὐλαβεστάτοις τῶν ἱερέων καὶ παντὶ τῷ φιλοχρίστῳ λαῷ τῶν ὀρθοδόξων τῷ κατὰ πᾶσαν ταύτην τὴν ἀρχὴν εὐρισκομένων (!), υἱοῖς ἐν Κυρίῳ ποθεινοτάτοις χάριν ἔλεος καὶ εἰρήνην καὶ κατ' ἐχθρῶν νίκην, τρόπαια παρὰ τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀμὴν:—]

Τοῦτο ἦν ὑπερ ἔλεγεν ὁ σωτὴρ ἡμῶν. . . [εἰς τοὺς αἰῶνας:—Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πωαναφιῶνος ἱσταμένου ζρε'.

к) л. 234^{a-b}] Τοῖς ἐν Βυλίῳ: (въ Вилнѣ).

[Τοῖς ἐν Βυλίῳ τῇ λαμπροτάτῃ διάγουσιν ἀδελφοῖς τῶν ὀρ-

θοδόξων χριστιανῶν τοῖς τε τοῦ ἱεροῦ καταλόγου καὶ τῆς κοσμικῆς εὐκοσμίας τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑπερποθήτοις. χάριν ἔλεος:—]

Εὐφραίνεται μου τὰ τεθλιμμένα σπλάγγνα. . . [οὗ ἡ χάρις. Ἐν Κωνσταντινουπόλει:—

л) лл. 234^b—240^b] Τοῖς ἐν Πολονίᾳ Ῥώσοις: (1597 год)

[Τοῖς εὐσεβέσι καὶ ὀρθοδοξοτάτοις Ῥώσοις τὴν ἀναπαῶσαν τὴν ὑψηλοτάτην ἀρχὴν τῆς κρατίστης βασιλείας Πολονίας παροικοῦσι, τοῖς ἐν Κυρίῳ υἱοῖς περιποθήτοις τῆς ἡμῶν μετριότητος χάριν ἔλεος καὶ εἰρήνην παρὰ τοῦ Κυρίου:—]

Ἄνδρες Ῥῶσοι, τῆς εὐσεβείας τὰ θρέμματα, τοῖς ὀρθοδόξιας ὑπερασπισταί, οἱ τῇ προαιρέσει ἤδη μάρτυρες. . . [ἀμὴν:— Ἐν Κωνσταντινουπόλει ζρε'.

м) лл. 240^b—244^a] Τοῖς ἐν Μικρᾷ Ῥωσίᾳ Γεδεῶν ἐπισκόπῳ.]

(1597 год) Γεδεῶν τῷ θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ Λεοντοπόλεως καὶ συνεπισκόπῳ σὺν τοῖς λοιποῖς [εὐλαβεστάτοις ἱερεῦσι καὶ λαμπροτάτοις ἄρχουσι μετὰ πάντων τῶν ὀρθοδόξων τῆς Μικρᾶς Ῥωσίας λαῶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, γερόντων τε καὶ παιδιῶν, τοῖς ἐν Χριστῷ ἀγαπητοῖς χάριν ἔλεος καὶ εἰρήνην παρὰ τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ:—]

Ἡ μετριότης ἡμῶν εὐχεται καὶ εὐλογεῖ πάντας ὑμᾶς. . .

[ἀμὴν:—Ἐν Κωνσταντινουπόλει ζρε'.

н) лл. 244^a—251^b] Τοῖς ἐν Χίῳ (1598 год). Очень длинно.

Τῷ ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ σὺν τοῖς . . . περιποθήτοις χάριν.

Ἔπαγε ὀπίσωμου σατανὰ (εἶπεν ὁ σωτὴρ τῷ Πέτρῳ ποτὲ) τῷ διὰ Πέτρου τὴν πέτραν ἐπηρεάζειν καὶ διὰ τῆς ἐν προσχήματι φιλανθρωπίας τὸ τῆς φιλανθρωπίας μυστήριον ἀναχαιτίσαι. . . [μετὰ πάντων ὑμῶν:— Ἐν Κωνσταντινουπόλει ζрс'.]

Всѣ письма.

[11] лл. 255^a—269^b (безъ заглавія, для котораго оставлено мѣсто)

Τοῦ Κυρίου συνεργούντος καὶ τὸν λόγον βεβαιούντος

ἀρχόμεθα πρῶτον τὸν περὶ πίστεως λόγον... ВЪ 20
главахъ.

12) λλ. 270^a—285^a Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραίμ ἐπι-
στολὴ πρὸς Ἰωάννην μονάζοντα περὶ ὑπομονῆς καὶ τοῦ μὴ ἀπα-
τᾶσθαι τοῖς λογισμοῖς προφάσει δικαιωμάτων καὶ λέγειν ὅτι βο-
σκός πορεύομαι καὶ περὶ σωφροσύνης:—

Πολλὰ παραινέσαντες τὸν εὐλαβέστατον Θεόδωρον ...
выбранныя мѣста и изъ другихъ произведеній Ефрема Сир.

13) λλ. 286^a—319^b Αὗται αἱ ὁμιλίαι εἰσιν ἀτελεῖς ἀλλ'
εἰσὶ σκιάσματα ποιηθεῖσαι παρὰ τοῦ τεπεινοῦ καὶ ἀμαρτωλοῦ Μα-
ρίου ἱερομονάχου τοῦ Μητυληναίου τοῦ ἐκ Κρήτης¹⁾ καὶ μὴ μου
μέμφεσθε διὰ τὴν ἀμάθειάν μου:—

рядъ бесѣдъ и толкованіе Евангелія.]

№ 530 (1605).

Въ той же библиотекѣ.

Ἐπιστολάριον, на бумагѣ въ большой листъ, содержитъ
546 писемъ къ разнымъ лицамъ. Изъ нихъ 149—Александ-
рійскаго патріарха Μελετία.

[Въ рукописи есть общее оглавленіе ея съ указаніемъ
страницъ прежняго счета:

Πίναξ τοῦ παρόντος ἐπιστολαρίου ἐκ τῶν τοῦ Μελετίου
πατριάρχου Ἀλεξανδρείας τοῦ Πηγαῖ ἐπιστολῶν.

Ἐπιστολὴ α' εἰς Ἀλούζιον Χολινοῦ πατρίκιον τῶν Ἐνετῶν	1
» β' εἰς Λεόντιον ἱερομόναχον Εὐστράτιον . . .	1
» γ' γράφοντες πρὸς αὐτὸν οἱ Χίοι	2
» δ' εἰς τὸν οἰκουμηνικὸν Θεόκλητον	2
» ε' εἰς Νικηφόρον	3
» ς' εἰς Λαυρέντιον ἱερομόναχον	3
» ζ' εἰς τὸν Φιλαδελφείας Γαβριήλ	3
» η' εἰς Ἰωάννην Μαρμούρη ¹⁾ ῥήτορα	4
» θ' εἰς Ἰππόλυτον πρῶην Χίου	4

¹⁾ Μοῦρμουρη въ самомъ текстѣ письма.

Ἐπιστολὴ ι' εἰς Ἰερεμίαν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως	4
» ια' τοῖς ἀπανταχοῦ	4
» ιβ' εἰς Κωνσταντῖνον Κονιορτόν	5
» ιγ' εἰς Γαβριήλ Δωροθέου βίτζην	5
» ιδ' εἰς Θεόδωρον βασιλέα Μοσχοβίας	6
» ιε' τοῖς ὀρθοδόξοις τοῖς κατὰ πᾶσαν ἀρχὴν τῶν Ἐνετῶν	7
» ις' εἰς Ἰγνάτιον ἱερομόναχον	8
» ιζ' εἰς τὸν πατριάρχην Ἱεροσολύμων	9
» ιη' εἰς Ἰερεμίαν οἰκουμηνικὸν	9
» ιθ' καὶ κ' εἰς τὸν αὐτὸν	9
» κα' εἰς Ἀνδρόνικον Καντακουζηνὸν	10
» κβ' εἰς Ἡρακλῆ ἱατρὸν Κασσιμάτην	10
» κγ' εἰς Λαυρέντιον ἱερομόναχον	10
» κδ' τοῖς ἐν Κρήτῃ	11
γράμμα συγχωρητικὸν πρὸς Ἰωάσαφ ἱερομόνα- χον παρὰ Ἰερεμίου οἰκουμηνικοῦ	11
» κε' εἰς Μάξιμον ἱεροδιάκονον	11
» κς' εἰς Γαβριήλ Φιλαδελφείας	12
» κζ' εἰς Μάξιμον Μαργούριον	13
» κη' εἰς Γεώργιον ἱερέα λογοθέτην Ῥόδου	13
» κθ' τοῖς κατὰ Κρήτην ὀρθοδόξοις	13
» λ' εἰς Λαυρέντιον ἡγούμενον Βροντισίου	15
» λα' εἰς Νικηφόρον ἡγούμενον Ἀρχαδίου	15
» λβ' εἰς Λαυρέντιον ἱερομόναχον	16
» λγ' τοῖς κατὰ Κρήτην εὐρισκομένοις	16
» λδ' τοῖς κατὰ Κυδωνίαν εὐρισκομένοις	16
» λε' εἰς Λεόντιον ἱερομόναχον Εὐστράτιον	17
» λς' εἰς Μητροφάνην μοναχὸν Ναύπλιον	17
» λζ' εἰς Μαραφαρᾶν	18
» λη' εἰς Παῖσιον ἱερομόναχον Ζακύνθιον	18
» λθ' εἰς Διονύσιον Ἡρακλείας	19
» μ' εἰς Γεώργιον Καντακουζηνὸν	19
» μα' εἰς Ἀντωνάκη τὸν Βλαστὸν	20
» μβ' τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπασι	20

Επιστολή μγ' εἰς Μιχαήλ τὸν Καββάκον	21
» μδ' εἰς Ἄγγελον πρωτοσύγγελλον Ἀλεξανδρείας	22
» με' εἰς Γαβριήλ οἰκουμενικόν	23
» μς' εἰς τὸν αὐτὸν (ζρδ')	24
» μζ' εἰς λογοθέτην Ῥόδου	25
» μη' εἰς τὸ κάστρον Κρήτης	25
» μθ' τοῖς ἐν Σιτεία καὶ Ἱερᾷ Πέτρα	26
» ν' εἰς τὸν Κορώνης	27
» να' εἰς Λεόντιον ἱερομόναχον	28
» νβ' εἰς τὸν οἰκουμενικόν Γαβριήλ	29
» νγ' εἰς Εὐγενίαν μοναχὴν	29
» νδ' εἰς Γεράσιμον ἡγούμενον τῆς Ὁδηγήτριας	30
» νε' εἰς Ἀρσένιον ἡγούμενον τῶν Ἀπεζωνῶν	30
» νς' τοῖς ἐν Ἀγίῳ Ὄρει	31
» νζ' τοῖς αὐτοῖς	33
» νη' εἰς Παῖσιον ἱερομόναχον (ζρδ')	33
» νθ' εἰς Νικηφόρον ἱερομόναχον χαρτοφύλακα	41
» ξ' εἰς Λεόντιον ἱερομόναχον	41
» ξα' Πατμίαις	41
» ξβ' εἰς τὸν Φιλαδελφείας	42
» ξγ' Χίοις	43
» ξδ' εἰς Κύριλλον ἱερομόναχον Λούκαρην	43
» ξε' εἰς Νικηφόρον	43
» ξς' τοῖς ἀπανταχοῦ	44
» ξζ' εἰς Ματθαῖον προηγούμενον	44
» ξη' εἰς τὸν Θεσσαλονίκης (αφτζ')	44
» ξθ' εἰς Νικηφόρον ἱερομόναχον Ῥόδιον	45
» ο' εἰς Βασίλειον κνέζην	45
» οα' εἰς Γαβριήλ Θεοδωροβίτζην	46
» οβ' εἰς Ἀρσένιον Ἐλασσώνος	46
» ογ' εἰς τὸν κράτιστον βασιλέα Μοσχόβου (ζρε').	47
» οδ' εἰς τὸν αὐτὸν βασιλέα	48
» οε' εἰς Παρίσην ὑπατον Μοσχοβίας	49
» ος' εἰς Βασίλειον ταμεῖαν Μοσχοβίας	49
» οζ' εἰς τὴν κατὰ Λεοντόπολιν ἀδελφότητα	50

Ἐπιστολή οη' εἰς Κύριλλον πρωτοσύγγελλον	50
» οθ' τοῖς ἐν Βουλίῃ ἀδελφοῖς	51
» συστατικὸν διακόνου	52
» π' εἰς Ἰγνάτιον χωρεπίσκοπον Ὀστροβίας	53
» πα' τοῖς ἐν Κυθωνία	53
» πβ' εἰς Ἱερεμίαν ἡγεμόνα Μολδοβλαχίας	53
» πγ' εἰς Γεννάδιον Βλαστὸν	55
» πδ' εἰς Βασίλειον κνέζην	55
» πε' εἰς Κύριλλον ἱερομόναχον Λούκαρην	55
» πς' εἰς Γαβριήλ Θεοδωροβίτζην	56
» πζ' εἰς Γεδεῶν Λεοντοπόλεως ἐπίσκοπον	56
» πη' εἰς Χλέβ ταμεῖαν	57
» πθ' εἰς τὴν κατὰ Λεοντόπολιν ἀδελφότητα	57
» ι' εἰς τὸν Θεσσαλονίκης	57
» ια' εἰς Νικηφόρον	58
» ιβ' εἰς Εὐθύμιον Οὐγκροβλαχίας	58
» ιγ' εἰς Ἀδάμον κνέζην	58
» ιδ' εἰς Συμεῶνα ὕλανικόν	59
» ιε' εἰς οἰκονόμον Καλλιουπόλεως	59
» ις' εἰς Ἀλέξανδρον διάκονον Καλλιουπόλεως	60
» ιζ' εἰς Γαβριήλ Φιλαδελφείας	60
» ιη' εἰς Μάξιμον Κυθήρων	60
» ιθ' εἰς τοὺς αὐτοὺς κοινῇ (ζρς').	61
» ρ' εἰς ἐπίσκοπον Συμεῶν Παλαπάνον	63
» ρα' εἰς Κυπριανὸν ἱεροδιάκονον	64
» ρβ' εἰς Ἀντώνιον Σκλέζα	64
» ργ' εἰς Γεώργιον Μαραφαρᾶν	64
» ρδ' εἰς Μελέτιον Βλαστὸν	66
» ρε' εἰς Πορφύριον	67
» ρς' εἰς Κωνσταντῖνον ἱερέα	67
» ρζ' εἰς Λεόντιον Εὐστράτιον	67
» ρη' εἰς Παῖσιον Ῥόδου μητροπολίτην	68
» ρθ' εἰς Νικόλαον ἱερέα	68
» ρι' εἰς καγκελᾶριον Ἰωάννην	68
» ρια' εἰς τὸν Φιλαδελφείας Γαβριήλ	69

Ἐπιστολή ριβ' εἰς Γεδεών Λεοντοπόλεως	70
» ριγ' τοῖς Ῥώσοις	71
» ριδ' ἀνώνομος	72
» ριέ' εἰς τὸν Χίου	72
» ρις' εἰς Γεώργιον Χίου	72
» ριζ' εἰς τὸν Μολδοβλαχίας Γεώργιον	73
» ριη' εἰς Ἱερεμίαν ἡγεμόνα Μολδοβλαχίας	73
» ριθ' εἰς τὸν μητροπολίτην Χίου	74
» ρκ' εἰς τὸν Δεόντιον ἱερομόναχον	75
» ρκα' εἰς Μιχαήλ ἐπίσκοπον Κοπιιστένσκιος καὶ Σαμπορίου	75
» ρκβ' εἰς Κύριλλον ἱερομόναχον	75
» ρκγ' εἰς Ἀμβρόσιον ἱερομόναχον	77
» ρκδ' εἰς Γεώργιον Δουῖζηνορδοβίκον	77
» ρκε' εἰς Συμεῶνα Συμεωνίδην	77
» ρκς' εἰς Μάξιμον	77
» ρκζ' εἰς τὸν αὐτὸν	78
» ρκη' εἰς Ἱερεμίαν μοναχὸν	78
» ρκθ' εἰς Νικηφόρον ἱερομόναχον	78
» ρλ' εἰς Φιλόθεον ἱεροδιάκονον	79
» ρλα' εἰς Γεδεών Λεοντοπόλεως	79
» ρλβ' εἰς τὸν Ῥόδου Παῖσιον	80
» ρλγ' εἰς τὸν Θεσσαλονίκης Κοσμᾶν	80
» ρλδ' εἰς Ἰωάννην Βισκένσκας	80
» ρλε' εἰς Κυπριανὸν ἀρχιδιάκονον Ὀστροβίας	81
» ρλς' εἰς τὸν οἰκονόμον Καλλιουπόλεως εὐχαρι- στικῆ	82
» ρλζ' εἰς Γεώργιον τὸν μέγαν ῥήτορα	82
» ρλη' τοῖς ἐν Λεοντοπόλει ὀρθοδόξοις	82
» ρλθ' εἰς Ἡσαΐαν Παλαμπάνον ψηφισθέντα ἐπίσκοπον Λεοντοπόλεως	83
» ρμ' εἰς Μάξιμον Κυθήρων ἐπίσκοπον τὸν Μαργούνιον (αφτῆα)	84
» ρμα' τοῖς ἐν Κύπρῳ (αφτῆβ')	90
» ρμβ' Γαβριήλ τῷ Φιλαδελφείας (αφτῆβ')	93

Ἐπιστολή ρμγ' τοῖς ἐν Μησήνῃ (αφτῆβ')	96
» ρμδ' τοῖς Ἐνέταις ὀρθοδόξοις (ζργ')	98
» ρμε' Γαβριήλ τῷ Φιλαδελφείας (ζρδ')	99
» ρμς' τοῖς κατὰ τὴν Ζάκυνθον καὶ Κεφαλληνίαν	102
» ρμζ' τοῖς ἐν Μικρᾷ Ῥωσίᾳ (ζρε')	103
» ρμη' τοῖς ἐν Πολονίᾳ Ῥώσοις (ζρε')	113
» ρμθ' τοῖς ἐν Μικρᾷ Ῥωσίᾳ, Γεδεών ἐπισκόπῳ (ζρς')	122
» ρν' τοῖς ἐν Χίῳ (ζρς')	127
» ρνα' τοῖς κατὰ Ἀπωλονίαν ὀρθοδόξοις Ἑλλήσι τε καὶ Ῥώσοις (ζρς')	138
Ἴσον τοῦ χρυσοβούλλου τῆς ἐν Τραπεζοῦντι μονῆς τοῦ τιμίου Προδρόμου Ζαβουλῶν λεγομένης (ζρωε')	145
Ἐπιστολή τε διδασκάλου Εὐγενίου πρὸς τοὺς ἐν Οὐγκρία ὀρθοδόξους Σέρβους	147
Ἰγνατίου ἱεροδιακόνου λόγος ἐπιτάφιος εἰς τὸν αἰοδι- μον καὶ σοφώτατον Διαμαντὴν τὸν Ῥούσιον (αψμς' αὐγούστου δ')	160
Ἴσον τῆς πατριαρχικῆς (патр. Ки. Гавриила) ἐπιστο- λῆς πρὸς τὸν Σιναίου κῦρ Κύριλλον περὶ τῶν ἐν Καλκού- τα Ἰνδίας εὐρισκομένων χριστιανῶν. (αψπβ' ἀπριλλίου α')	163
Συγχωρητικὸν συνοδικὸν τοῖς Σιναΐταις (1777 г. де- кабрь)	165
стр. 168—188 пустыя.	
Τῷ Φιλαδελφείας Γαβριήλ περὶ τῶν θείων μυστη- ρίων (ζργ' = αφτδ')	189
Τῷ Κυριακῷ Φωτεινῷ ἱατρῷ καὶ διδασκάλῳ τῷ β-ον περὶ τῶν ἀγράντων μυστηρίων	201
стр. 205—207 пустыя (счесть ошибочный).	
Надписи въ Синайскомъ храмѣ	206
Τῷ ἡγουμένῳ Σωφρονίῳ	207
Τῷ Πέτρῳ βασιλεῖ Μοσχοβίας ἐξ ἀγίου ὄρους Σινᾶ	207
Τῷ οἰκουμηνικῷ πατριάρχῃ	208
Τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει συνόδῳ τῶν ἀρχιερέων	209

Τῆ αὐτῇ συνόδῳ	209
Τῷ ἀγίῳ Ἄρτης κὺρ Νεοφύτῳ	210
Τῷ πρώτῳ Κωνσταντινουπόλεως Κυρίλλῳ	211
Τῷ οἰκουμενικῷ	212
Ἔτεραί δύο ἀνόνομαί	212
Δύο ἀνόνομαί	213
Διονουσίῳ Ἡρακλείας	214
Ἄνόνομος	214
Κωνσταντῖνος τοῖς λογιωτάτοις Ἰωαννικίῳ, Γε- ρασίμῳ καὶ Χαρίτωνι	215
Ἰγνατίῳ Χίῳ	215
Μελέτιος Ἀλεξανδρείας Ἰωάννη τῷ Κορέσῃ	216
Γερμανῶ τῷ διδασκάλῳ θεολογικῆ	216
Ἰακώβῳ διδασκάλῳ	218
Ἄνόνομαί πέντε καὶ ἕτερα πρὸς τὸν μακαριώτατον Ἱεροσολύμων	219
Δημητρίῳ δύο	219
Ἰωάννη Κομνηνῶ τῷ ἱατροφιλοσόφῳ	220
Νικολάῳ τῷ Μαυρογορδάτῳ	220
Διονουσίῳ Μπάπῳ καὶ δύο ἀνόνομαί	221
Δημητρίῳ καὶ δύο ἀνόνομαί	222
Κοσμᾶ τῷ καθηγουμένῳ Σιναίτῃ	223
Ἄνόνομος	223
Παναγιώτῃ Σινωπεῖ	223
Ἄνόνομαί δ'	224
Μητροφάνῃ διακόνῳ	225
Ἡσαΐας ἱεροδιάκονος τῷ γέροντι Ἰγνατίῳ	225
Ἰγνατίος Ἡσαΐα	226
Γερασίμῳ καὶ Ἰωαννικίῳ	226
Μελέτιος Ἀλεξανδρείας τοῖς κατὰ τὸ κράτος τῆς βασιλείας Πολώνων ὀρθοδόξοις	227
Μαξίμῳ ἀρχιδιάκονῳ δύο	228
Τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ	229
Ἄνόνομαί τέσσαρες	229
Ἐπιστολή Ἀθηναίων πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχῃν	231

Σιλβέστρου Ἀντιοχείας πατριάρχου πρὸς τὸν Κιτέων κὺρ Διονύσιον ἐπιστολαὶ δ'	233
Πρὸς τὸν μέγαν χάτμανον Καζακίας φυγάδα ὄντα ἐν Θεσσαλονίκῃ	236
Εἰς τοὺς ὀρισμούς τις Κύριλλος ἱερομόναχος	236
Πρὸς τὸν νεοχειροτονηθέντα ἀρχιερέα	237
Ἄνόνομαί	237
Σημειώματα περὶ ἐλεημοσύνης καὶ τίτλοι εἰς διάφορα πρόσωπα	238
Πρὸς Ἰάκωβον Λαρίσσης ἀρχιδιάκονον	243
Ἰακώβῳ διδασκάλῳ τῷ Πατμίῳ	243
Τῷ ὑποψηφίῳ Σιναίου	244
Πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας	244
Πρὸς τὸν Σιναίου	244
Εἰς τὸν ἀθένητον Βλαχίας ἀπὸ τοῦ Ἀλεξανδρείας	245
Συστατικὸν γράμμα τῆς ἐν Ῥαχίτῳ νοταρίας	245
Πρὸς τὴν ἐν Ταμιαθία ἐκκλησίαν	247
Ἰακώβῳ διδασκάλῳ τῷ Πατμίῳ	248
Σιλβέστρῳ ἀρχιεπισκόπῳ Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πά- σης Κύπρου	248
Τῷ Ἱεροσολύμων Μελετίῳ	249
Παῖσιου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὸν- διδάσκαλον Σπαντωνῆν	250
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας Ἰωαννικίον (αχνγ' δεκ. κθ')	250
Διαζύγιον ὅταν ὁ ἄνδρας κατηγορῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ὅτι μοιχεύεται, καὶ δὲν τῆς ἀποδείξει, καὶ θέλει ἡ γυναῖκα νὰ χωρισθῇ	251
Ἔτερον διαζύγιον ὅταν μοιχεύεται ἡ γυνὴ καὶ τῆς τὸ ἀποδείξη ὁ ἄνδρας	252
Διαζύγιον ὅταν δὲν δύναται ὁ ἄνδρας νὰ εὑρεθῇ μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ σαρκικῶς χρόνους τρεῖς	252
Διαζύγιον ὅταν ὁ ἄνδρας μισέσῃ καὶ περάσῃ χρόνοι πέντε καὶ δὲν μάθῃ ἡ γυναῖκα αὐτοῦ δι' αὐτὸν ὅτι ζῆ καὶ θέλῃ νὰ ὑπανδρευθῇ	252

Χωρισμός γάμου	253
Περὶ τοῦ πῶς γράφουσιν οἱ ἀρχιερεῖς ἀπολυτικὸν γράμμα τοῦ θέλοντος ἀποδημῆσαι ἱερέως	253
Πῶς γράφουσιν οἱ ἀρχιερεῖς εὐεργετικὸν γράμμα ὅταν δίδωσιν ὄφρῖκιον, σταυρὸν καὶ ἐπιγονάτιον	254
Ἐνταλτήριον γράμμα πῶς γράφουσιν οἱ ἀρχιερεῖς ὅταν ποιῶσι πνευματικὸν (разные образцы)	254
Τὸ ἴσον τῆς διαθήκης Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ	256
Περὶ διαθηκῶν ὅταν μέλλῃ τινὰς νὰ τελευτήσῃ ἢ ὅταν ζῶν θέλῃ νὰ τὴν κάμῃ	259
Ἐτέρα διαθήκη πᾶν ὥραία	259
Τύπος τοῦ διατίθεσθαι νεώτερος κατ' ἐπιτομήν (αφοδ' года, 11 марта, отъ имени Маріи, дочери Δημητρίου Κορέση)	259
Τύποι διαθήκης	260
Γράμμα ὅπου γράφουσιν οἱ ἀρχιερεῖς περὶ ζητίας μοναστηρίου, ὅπου εἶναι χαλασμένον, καὶ θέλουν νὰ τὸ ἀνακαταστήσουν	262
Ἔτερον περὶ ζητίας αἰχμαλώτων	263
Ἔτερον περὶ ζητίας μοναστηρίου	263
Ἀπανταχοῦ διὰ ζητίαν	264
Οἰκονομικὴ Νικηφόρου ἀρχιεπισκόπου τοῦ Σινᾶ ὄρους περὶ μετοχίου τῆς Μπογδανίας	265
Ἡγουμενικὴ Κοσμά ἀρχιεπισκόπου τοῦ Σινᾶ	266
Παρά ἀρχιερέως (Μητροφάνους μητροπολίτου Βάρνης) διὰ ἐλεημοσύνην κουτίον	268
Γράμμα ἐπιτροπικὸν (ἀρχιεπισκόπου τοῦ Σινᾶ ὄρους)	268
Γράμμα μαρτυρικὸν τοῦ ἀρχιεπισκόπου τοῦ Σινᾶ ὄρους ὅταν πάρωσι τινὸς καράβι	269
Γράμματα ἴσα ψήφων τοῦ Σιναίου ὄρους ἀρχιεπισκόπου	269
Ὅρος διαλαμβάνων περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐντὸς τῆς ἐν τῇ περιφῆμῳ νήσῳ Κρήτῃ ἱεράς ἡμῶν μονῆς τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Αἰκατερίνης τὸ μοναχικὸν ἐνδύσασθαι σχῆμα, ἄνευ τῆς ἄχρι τέλους ζωῆς αὐτοῦ ἀψεудоῦς καὶ ἀν-	

υποστόλου ὑποταγῆς, ἐπικυρωθεὶς τῇ ἡμετέρᾳ ὑπογραφῇ καὶ ἐπισφραγισθεὶς τῇ ἡμετέρᾳ δημοσίᾳ σφραγίδι	278
Πατριαρχικὸν γράμμα (РП. патр. Гавриила) περὶ τοῦ ἐν Κρήτῃ τῶν Σιναιτῶν μοναστηρίου (αψε' ἰουλίῳ)	279
Ἰερεμίου πατρ. ΚΠ. πρὸς τὸν Σιναίου ἀρχιεπίσκοπον (αψις' ὀκτωβρίου ια')	281
Τοῦ αὐτοῦ ἀθώφωσις τοῦ πρώην ΚΠ. κῦρ Κοσμά (αψε', φεβρουαρίῳ)	283
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς Ἀλεξανδρεῖς (αψκγ' ἐν μηνί Σεπτεμβρίου)	284
Ἡγουμενικὴ τοῦ Ἀλεξανδρείας κῦρ Κοσμά εἰς τὰ ἐν Κρήτῃ μετόχια του (αψκδ').	286
Τοῦ Ἀλεξανδρείας Γερασίμου ποιούντος παραίτησιν εἰς τὸν Σαμουήλ (αψι')	287
Συνοδικὸν εἰς τὰς ἐν Γαλατᾷ ἐκκλησίας διὰ βοήθειαν τοῦ Ἀλεξανδρείας	289
Καλλινίκου πατρ. ΚΠ. συνοδικὸν κατὰ τῶν τολμησάντων διασύραι τὰς ἀπανταχοῦ ἐκκλησίας εἰς μαλικιανέ (αχζζ')	291
Συνοδικὸν κατ' ἐκείνων ὅπου σπουδάζουν νὰ λάβουν πατριαρχικὰ καὶ ἀρχιερατικὰ ἀξιώματα παρανόμως μὲ δόσιν χρημάτων (αψιη', μαίῳ)	293
Ἰερεμίου πατρ. ΚΠ. συνοδικὸν εἰς τοὺς Ἀλεξανδρεῖς διὰ βοήθειαν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας (αψκά', ἰουλίῳ)	298
Ἴσον ἀπαράλλακτον τῆς πρωτοτύπου καθαιρέσεως τῆς γενομένης παρὰ τοῦ μακαριωτάτου Ἱεροσολύμων πατριάρχου κυρίου Χρυσάνθου κατὰ τοῦ καχο Σεραφεῖμ Ἀντιοχείας (αψκε')	302
Καθαίρεσις ἱερέως	305
Καθαίρεσις ἱερομονάχου Ἀγιορείτου	306
Κατὰ μοναχοῦ τινος συζευθέντος γυναικί συνοδικὸν ἀφοριστικὸν	307
Συνοδικὸν κατὰ ἀδελφοποιίας	307
Συνοδικὸν κατὰ τινων ἱερέων σπευδόντων ἀποβαλεῖν τοὺς προτέρους ἱερεῖς ἐκ τῶν ἐν αἷς διετάχθησαν ψάλλειν ἐκ-	

κλησιῶν παρανόμως	308
Γράμμα πατριαρχικὸν εἰς καθάρεισιν ἱερομονάχου (Με- λειτίου) (αψκ')	311
Εἰς ζητίαν γυναικὸς	312
Γράμμα τοῦ Ἀλεξανδρείας Κοσμά περὶ ζητείας αἰχ- μαλώτων τινων	313
Ἔτερον περὶ ζητίας τοῦ αὐτοῦ	314
Γράμμα εὐχαριστικὸν τοῦ αὐτοῦ	316
Τοῦ αὐτοῦ γράμμα εἰς τὸν κατ' Αἴγυπτον ἐπίτροπον ἀφοριστικὸν κατὰ τινων	317
Τοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς ἐν Ῥαχιδίῳ χριστιανούς εὐχετι- κόν	318
Τοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς ἐν Τριπόλει τῆς Βαρβαρίας χρι- στιανούς διὰ βοήθειαν τοῦ θρόνου	319
Συστατικὸν τῶν ὀσπιταλίων τῶν ἐν Ταμιαδίῳ	320
Τοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς ἐν Ταμιαδίῳ χριστιανούς διὰ βοή- θειαν τοῦ θρόνου	322
Τοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ χριστιανούς διὰ βοή- θειαν τοῦ θρόνου	324
Τοῦ αὐτοῦ ἀφοριστικὸν κατὰ τινων	325
Σαμουήλ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας περὶ τοῦ βα- καρίτου τῆς Βλαχίας	327
Τοῦ αὐτοῦ ἀποκαθιστῶντος πρωτέκδικον τοῦ τῆς Ἀλε- ξανδρείας θρόνου Ἀναστάσιον Βότα εἰς Μισσηναν (αψκβ' μαῖου κβ')	330
Τοῦ αὐτοῦ ἀποκαθιστῶντος ἱερέαν τινὰ Ἰωάννην Κα- ραβέλλαν ἱερομνήμονα τοῦ θρόνου	331
Τοῦ αὐτοῦ γράμμα πρὸς τὸν αὐτὸν	332
Τοῦ αὐτοῦ διὰ βοήθειαν αἰχμαλώτου τινὸς Νικολάου Λικινίου ἐκ Μονεμβασίας (αψκβ' μαῖου)	333
Τοῦ αὐτοῦ ἀποκαθιστῶντος τινὰ Μανουήλ Κοστε- ρέλην δικαιοφύλακα τοῦ θρόνου	336
Τοῦ αὐτοῦ συστατικὸν ἐνταλτηριῶδες γράμμα τῷ μεγ. χαρτοφύλακι καὶ ἐπιτρόπῳ τοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας θρόνου χατζῆ κὺρ Σαμαάν	336

Τοῦ αὐτοῦ ἀποκαθιστῶντος τινὰ Σπαντωνὴν μέγαν ρήτορα τοῦ θρόνου	337
Τοῦ αὐτοῦ ἀποκαθιστῶντος τινὰ χατζῆ Νικόλαον- ἐκκλησιάρχην τοῦ θρόνου	338
Τοῦ αὐτοῦ τύπος ἐνταλτηρίου γράμματος εἰς μέγαν ἀρχιμανδρίτην τοῦ θρόνου	339
Τοῦ αὐτοῦ γράμμα διὰ τὸ δόσιμον τοῦ ἐν Ταμιαδίῳ μετοχίου τοῦ Συναίου	340
Συνοδικὸν τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κὺρ Ἰερεμίου διὰ τὸ ἐν Βλαχίᾳ μοναστήριον τὸ ἐπονομαζό- μενον τῶν Ζλατάριδων (αψιη').	341
Τοῦ Ἀλεξανδρείας νοθετικὸν εἰς τοὺς ἐπαρχιώτας του	343
Τοῦ αὐτοῦ ἕτερον εἰς αὐτοὺς διὰ τὴν βοήθειαν τοῦ θρόνου	344
Τοῦ αὐτοῦ γράμμα διὰ τὸ βακαρίτου τῆς Βλαχίας	345
Εἰς τὸν βασιλέα Μοσχοβίας (Πέτρον τὸν α') παρὰ τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας	347
Τοῦ Ἀλεξανδρείας πρὸς τὸν αὐτὸν βασιλέα διὰ βοήθει- αν τοῦ θρόνου (ἰνδ. ιγ')	351
Κυρίλλου τοῦ Δουκάρεως πατριάρχου Ἀλεξαν- δρείας πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Καντουαρίας κύριον Γεώρ- γιον τὸν Ἄβαν (ἄχιη')	353
Τοῦ Ἀλεξανδρείας πρὸς τὴν ἐν Μοσχοβίᾳ σύνοδον διὰ τὴν βοήθειαν τοῦ θρόνου (сѣ Арсеніемъ Ошваидскимъ)	355
Τοῦ Ἀλεξανδρείας Σαμουήλ πρὸς τὸν βασιλέα Μο- σχοβίας (Πέτρον τὸν α') διὰ τὴν βοήθειαν τοῦ θρόνου (αψιζ')	355
Τοῦ Ἀλεξανδρείας πρὸς τὸν ἡγεμόνα Οὐγκροβλαχίας Ἰωάννην Νικόλαον Ἀλεξάνδρου	362
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν	363
Τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κὺρ Σαμουήλ πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Μοσχοβίας Ἀλέξιον Πετροβίτζη διὰ τὴν βοήθειαν τοῦ θρόνου (αψιζ')	364
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν μητροπολίτην Ῥεζανίου καὶ το- ποτηρητὴν τοῦ πατριαρχείου Μοσχοβίας (αψιζ')	367

Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν χάτμανον πάσης Ῥωσίας καὶ τοῦ στρατοῦ Ζαποράβας	369
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀρχιστράτηγον τοῦ Κιέβου (ἢ Πιτρὶς I) κνέζην Δημήτριον	372
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸ πρίγκιπα Δημήτριον Κωνσταντίνου	375
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Θωμᾶν Καντακουζηνὸν πρωτοσπαθᾶριον	376
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν μητροπολίτην Κιέβου	377
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς ἄρχοντά τινα Σάββαν	378
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀρχιμανδρίτην τοῦ Πετζέρσκη	379
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὴν δόμναν κυρίαν Μαρίαν	380
Γράμμα τῶν Ἀλεξανδρέων προσκαλούντων τὸν πατριάρχην τους ἐκ τῶν ἔξωθεν πρὸς τὸν θρόνον του	381
Γράμμα τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην	382
Εἰς τὸν πατριάρχην Ἀλεξανδρείας παρὰ τῶν κληρικῶν του	383
Παρὰ τῶν Ἀλεξανδρέων εἰς τὸν πρῶν Ἀντιοχείας	384
Εἰς τὸν μητροπολίτην Τύρου καὶ Σιδῶνος	385
Γράμμα συστατικὸν διὰ πραγματευτὴν εἰς Φραγγίαν	385
Ἐκ Ῥαχυτίου πρὸς τὸν Ἱεροσολύμων Χρῦσανθον (αψχε')	386
Ἀνόνομαι πέντε	386
Παρὰ τοῦ Ἱεροσολύμων πρὸς τὸν πρῶν Κ/πόλεως	391
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας	391
Πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας κῆρ Κοσμά	392
Παρὰ τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτόν	393
Ἀνόνομαι ἑπτὰ	394
Τῷ ἁγίῳ Δαρίσσης Νικόλαος ὁ διερμηνευτὴς τῆς κραταιᾶς βασιλείας	398
Ἀπάντησις τοῦ ἁγίου Δαρίσσης	398
Πρὸς τὸν μέγαν λογοθέτην τῆς μεγάλης ἐκκλησίας κῆρ Ἀλέξανδρον	399
Πρὸς τὸν Σιναίου ἀρχιεπίσκοπον Ἰωαννίκιον	400
Παρὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡγουμένου πρὸς τὸν	

ἀρχιεπίσκοπον Σινᾶ ὄρους, μνηύοντας τὸν προβιβασμὸν τοῦ κῆρ Κοσμά ἐπὶ τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον	402
Ἡσαΐας τῷ ποθεινοτάτῳ μοι Ἰωαννάκη	403
Ἀνόνομος	404
Ἡσαΐας τῷ ἐλλογιμωτάτῳ Δημητρίῳ	404
Ἡσαΐας τῷ συμφοιτητῇ μοι Ἰωάννῃ	405
Πρὸς Νικηφόρον τινά	405
Ἀπάντησις Μακαρίου πρὸς τὸν Σιναίου ὄρους	406
Τοῦ αὐτοῦ ἀοιδίου Μακαρίου ἐπιστολαὶ ἑτέραι· ἡ παροῦσα πρὸς τὸν Ἐφέσου Κύριλλον	408
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν Σμβόρνης Νεόφυτον	408
Τοῦ αὐτοῦ ἑτέρα	409
Ἑτέρα τοῦ αὐτοῦ	409
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτοῦ μαθητὴν Γεράσιμον	409
Τοῦ κῆρ Γερασίμου μαθητοῦ τοῦ κῆρ Μακαρίου ἐπιστολαὶ	410
Ἰακώβου Μηλίου πρὸς Δίλαν ἐγκωμαστική πλὴν καὶ αὐτῆ Γερασίμου τοῦ παμμάκαρος, εἰ καὶ ἐπιγεγραμμένη οὕτως	414
Τοῦ διδασκάλου Ἰακώβου Πατμίου μαθητοῦ τοῦ κῆρ Μακαρίου πρὸς τὸν Σιναίου ὄρους	415
Τοῦ Πέτρας Θεοφανοῦς πρὸς τὸν Σιναίου	416
Ἑτέρα πρὸς τὸν Σιναίου τῶν μετὰ ταῦτα διδασκάλων	417
Τοῦ πρῶν οἰκουμενικοῦ κῆρ Ἀθανασίου ἀφιέρωσις τοῦ ἑαυτοῦ του εἰς τὸ Σίναιον (αψνα', α' Σεπτεμβρίου)	417
Νεκταρίου τοῦ Σινᾶ ὄρους (1660 Μαΐου 29)	419
Ἀνόνομος	420
Σχέδιον ἐνταλτηρίου διὰ πνευματικὴν πατρότητα	420
Ἀνόνομος	421
Ἰωαννίκιου τοῦ Σιναίου ἀρχιεπισκόπου πρὸς Ἡσαΐαν Σιναίτην	421
Τοῦ αὐτοῦ ἑτεροι πέντε πρὸς τὸν αὐτόν	422
Τοῦ κῆρ Ἡσαΐου ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν Ἰωαννίκιον τέσσαρες	424

Τοῦ κὺρ Μακαρίου διδασκάλου πρὸς τὸν κὺρ Ἡσαΐαν Συναΐτην	427
Τοῦ αὐτοῦ ἑτέρα πρὸς Νικηφόρον τὸν Σιναίου ἀρχιεπίσκοπον	428
(Ἀνόνομος) μαθητοῦ τινος τοῦ κὺρ Μακαρίου τοῦ διδασκάλου πρὸς τίνα ἄρχοντα	429
Ἀνόνομαι ἑπτὰ	430
Τοῦ Ἱεροσολύμων πρὸς τὸν Σιναίου Ἀθανάσιον	433
Πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν διὰ τινος ἀναχωρητᾶς τοῦ Σιναίου	434
Ἑτέρα πρὸς αὐτὸν διὰ τοῦ κὺρ Νικηφόρου Κρητὸς διὰ τὴν ἐπιστασίαν τοῦ μοναστηρίου	434
Τοῦ Ἀλεξανδρείας εἰς τοὺς ἐπαρχιώτας τοῦ νὰ ὑποτάσσονται	435
Τοῦ αὐτοῦ ἀφοριστικὸν διὰ αἰτίαν τινὸς καϊκίου	435
Παρὰ τοῦ Σιναίου πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν	436
Τοῦ Σαμουήλ Ἀλεξανδρείας πρὸς τοὺς ἐπαρχιώτας του	437
Σχέδια γραμμάτων διὰ ζητιάνους	438
Τοῦ Σιναίου πρὸς Μελέτιον ἀρχιδιάκονον τῆς μεγάλης ἐκκλησίας	439
Ἀνόνομος	439
Τοῦ Κύπρου Φιλοθέου πρὸς τὸν Σιναίου Νικηφόρον	440
Τοῦ Σιναίου πρὸς αὐτὸν καὶ ἑτέρα πρὸς τὸν τῆς Δεμοσοῦ Φιλόθεον διδάσκαλον	441
Ἀνόνομος	442
Παρὰ τοῦ Σιναίου πρὸς τὸν Κύπρου συγχαρητικὴ διὰ τὸν προβιβασμὸν του	442
Δύο ἀνόνομαι, ἡ μία φαίνεται πρὸς τὸν Ἀντισοχίας ὡς ἐκ τοῦ Σιναίου, καὶ ἡ ἑτέρα πρὸς τὸν Σιναίου ὑπό τινος Ἡσαΐου Σιναΐτου συγχαρητικὴ	443
Τοῦ Σιναίου πρὸς τὸν νεοχειροτόνητον Ῥόδου συχαρητικὴ	444
Ἀνόνομος	444
Τοῦ Σιναίου πρὸς τὸν παναγιώτατον συγχαρητικὴ καὶ	

ἑτέρα πρὸς τὸν αὐτὸν ἔταν ἐξωρίσθη	445
Τῷ βασιλεῖ Μοσχοβίας Πέτρῳ παρὰ τοῦ Σιναίου διὰ βοήθειαν	446
Τῷ αὐτῷ βασιλεῖ παρὰ τοῦ Σιναίου διὰ βοήθειαν	448
Τῷ αὐτῷ βασιλεῖ παρὰ τοῦ Σιναίου περὶ ἐλεημοσύνης	449
Εἰς τοὺς βασιλεῖς Ῥωσίας Ἰωάννην καὶ Πέτρον Ἀλεξιοβίτζηδες	450
Τῇ βασιλίσῃ Αἰκατερίνῃ Μοσχοβίας παρὰ τοῦ Σιναίου	453
Εἰς τὴν αὐτὴν παρὰ τοῦ αὐτοῦ	454
Ἀνδριανῷ πατριάρχῃ Μοσχοβίας παρὰ τοῦ αὐτοῦ	455
Τοῦ αὐτοῦ κνέζῃ Δέοντι Κυριλλοβίτζη	456
Τοῦ αὐτοῦ τῷ χατμάνῳ Ῥωσίας	456
Τοῦ αὐτοῦ τῷ διερμηνευτῇ Νικολάφ Μοσχοβίας	457
Τοῦ αὐτοῦ τῷ ἀθρόνῳ Μολδοβίας εἰς σύστασιν νέου ἡγουμένου	458
Τῷ αὐτῷ περὶ νέου ἡγουμένου	459
Τῇ δόμνῃ περὶ ἡγουμένου νέου	460
Τῷ Σιναίου παρὰ τοῦ ἀθρόνου περὶ τῶν ἐκεῖ μοναστηρίων μας	460
Τοῦ Σιναίου κὺρ Νικηφόρου πρὸς τὴν Βασίλισσαν Μοσχοβίας Ἄνναν Ἰωάννοβνα ὅτε ἐστάλη ἐκεῖ ὁ ἀρχιμανδρίτης Κύριλλος ὁ Ῥώσος	461
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς χάτμανον Ῥωσίας	463
Τοῦ αὐτοῦ τῇ συγλήτῳ τῶν κνεζῆδων καὶ ἡγεμόνων καὶ ἀρχόντων τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων Μοσχοβίας	464
Τοῦ αὐτοῦ τῇ διοικούσῃ ἱεράᾳ συνόδῳ τῆς Ῥωσίας (αφλβ)	465
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν μητροπολίτην Ῥεζανίου καὶ τοποτηρητὴν τοῦ πατρ. θρόνου	466
Τοῦ αὐτοῦ εὐχαριστικὰ πρὸς τὴν βασίλισσαν Ἄνναν Ἰωάννοβνα (αφλδ)	467
καὶ πρὸς τὴν διοικοῦσαν σύνοδον	468
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν ῤεζιντένην Ἰωάννην Ἰωαν-	

νοβίτζη ἤτοι μπαίλου τῆς πόλης	468
Τοῦ αὐτοῦ τῷ ἀρχιεπίσκοπον Νοβογοροδίου Θεοφάνη (αφλδ')	469
Πατριαρχικὸν γράμμα εἰδήσεως	470
Περὶ τῶν κτημάτων τῆς ἐπισκοπῆς	471
Ἐμβάτικων γράμμα ἀρχιερέως	471
Περὶ φιλοτίμου ἀρχιερέως	472
Περὶ ψήφων κανονικῶν εἰς τὴν μητρόπολιν Νικομηδεί- ας (αχψβ')	473
Ὁμολογία πίστεως Δανιήλ τοῦ ὑποψηφίου τῆς ἀρχι- επισκοπῆς Προικονήσου	474
Συνοδικὸν τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Διονυσίου πρὸς τὸν Κεφαλληνίας να φορῆ μίτραν. (αχοθ')	474
Παραίτησις τοῦ ἀρχιεπισκόπου Σαντορίνης (αψ' ἀπρι- λίω κε')	475
Συνοδικὸν πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Καλλινί- κου πρὸς τὸν τῆς Ἀλεξανδρείας κληρὸν καὶ λαὸν ὅταν ἐστά- λη ὁ κύρ Γεράσιμος πατριάρχης (αχηη')	476
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Γεράσιμον Ἀλεξανδρείας (αχζζ' ἐν μαίω)	478
Ἀθῶσις τοῦ Ἀλεξανδρείας Σαμουήλ (αψιδ').	480
Τοῦ Ἀλεξανδρείας πρὸς τὸν ἀρχιμανδρίτην Ἀνθιμον γράμμα περὶ τῆς ἐπιτροπικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας εἰς τὴν ἐκ- κλησίαν τοῦ ἁγ. Νικολάου	481
Τοῦ Ἀλεξανδρείας πρὸς τοὺς ἐπαρχιώτας διὰ τὴν βοή- θειαν τοῦ θρόνου	482
Τοῦ αὐτοῦ καθιστῶντος ἐπιτρόπους τῆς ἐκκλησίας τὸν χατζῆ κύρ Κωνσταντῆν Ῥόδιον, τὸν πρωτονοτάριον κύρ Κυριαχόν, Κυριαζάκην Ζαγουριανὸν καὶ κύρ Κωνσταντῆνον Τζανετόγλου	484
Κοσμά πατριάρχου Ἀλεξανδρείας συστατικὸν γράμ- μα τῷ πρωτονοτάρῳ κύρ Γεωργίῳ (αψκδ' μηνι Ιουνίω)	485
Τοῦ αὐτοῦ καθιστῶντος μέγαν ῥήτορα τοῦ θρόνου τὸν ἀναγνώστην χατζῆ κύρ Κωνσταντῆνον Ῥόδιον τοῦ χα- τζῆ Διάκου	485

Γράμμα περὶ ἐλεημοσύνης	486
Γράμμα σταυροπηγίου	488
Πατριάρχ. γράμμα Διονυσίου τοῦ οἰκουμενικοῦ πα- τριάρχου περὶ ἀφιερωμάτων τοῦ μεγάλου ἑρμηνέως τῆς κρα- ταιᾶς βασιλείας κύρ Παναγιώ του εἰς τὴν Κρήτην (αχοβ')	488
Συνοδικὸν περὶ τῆς ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει ἐκκλησίας τῶν Σιναϊτῶν (αχπε')	490
Τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἄδεια τῷ Σιναί- ου Ἀθανασίῳ (αψιζ')	493
καὶ ἑτέρα (αψιζ')	495
Γράμμα τῶν Σιναϊτῶν εἰς τὸν αὐτὸν ἀρχιεπίσκοπον, ὅτι μὲ γνώμην τους ἐξῆλθε	497
Περὶ ἐλεημοσύνης διὰ τὸ συναϊτικὸν μετόχιον ἐν Κων- σταντινουπόλει κατὰ Μπαλατᾶν	498
Περὶ ἐλεημοσύνης διὰ τὸ Σινᾶ	500
Τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου περὶ τοῦ αὐτοῦ	502
Συνοδικὸν τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου περὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ Σινᾶ (ζπηγ')	504
Γράμμα πατριαρχικὸν διαλαμβάνον τὴν συμφωνίαν τῶν Σιναϊτῶν μετὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κοσμά περὶ τῆς κοσμίας καὶ εὐτάκτου διαγωγῆς	507
Συνοδικὸν περὶ τῆς γενομένης εἰρήνης καὶ συμφωνίας εἰς τὸ Σινᾶ (αψε')	510
Νεκταρίου πατριάρχου Ἱεροσολύμων εἰς τὸ Σινᾶ περὶ ἐκλογῆς Ἀνανίου ἀρχιεπισκόπου (αχξα')	517
Χρυσάνθου πατριάρχου Ἱεροσολύμων πρᾶξις περὶ τοῦ Σινᾶ ὄρους Ἰωαννικίου (αψκα')	518
Τοῦ Ἀλεξανδρείας γράμμα περὶ βοηθείας εἰς τὴν ἑορ- τὴν τοῦ ἁγ. Νικολάου	521
Συνοδικὸν πρὸς τοὺς Σιναίτας ἀθῶτικὸν διὰ τὰ ὅσα ἔχαμεν κατ' αὐτῶν ὁ Σίλβεστρος Ἀλεξανδρείας (ζπδ').	522
Ἴσον καὶ ὅμοιον τῆς γραφῆς ὅπου ἔστειλαν οἱ Σιναί- ται (ὁ Σιναίου Ἰώασαφ) εἰς τὸν Μολδαβίας ἡγεμόνα Βα- σίλειον κατὰ τοῦ Ἀλεξανδρείας (ζρνζ').	524

Τῶν Σιναϊτῶν γράμμα πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν διὰ τὴν λειτουργίαν ¹⁾	536
Ἴσον τοῦ κατὰ τῶν Σιναϊτῶν πατριαρχικοῦ γράμματος (Ἰωαννικίου) διὰ τὸν Ἀλεξανδρείας κωλύοντος λειτουργεῖν (αχμς').	537
Συνοδικὴ (Ἰωαννικίου) καθαιρέσις τοῦ κῆρ Ἰωάσαφ Σιναίου ὄρους (αχμς').	542
Παρθενίου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου συνοδικὸν συγχωροῦν λειτουργεῖν τοὺς Σιναίτας (αχμγ')	545
Ἰωαννικίου πατριάρχου ΚΠ. συνοδικὸν συγχωροῦν λειτουργεῖν τοὺς Σιναίτας (αχνα').	547
Δοσιθέου Ἱεροσολύμων διὰ τὴν ἀλλαγὴν τῶν ὀσπητίων μὲ τοὺς Σιναίτας (αχοβ').	549
Ἔσρος συνοδικὸς περὶ τῶν ἁγίων λειψάνων τοῦ μοναστηρίου καὶ τῶν λοιπῶν σκευῶν (ζρξζ').	549
Συνοδικὸν τοῦ κῆρ Ἱερεμίου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου διὰ τὰς χρηματικὰς φορολογίας ὅπου ἐξήτει ὁ Ἱεροσολύμων Γερμανὸς τῶν Σιναϊτῶν βεβαιοῦν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ μοναστηρίου	551
Συνοδικὸν τοῦ κῆρ Νήφωνος οἰκουμενικοῦ πατριάρχου πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας	554
Γράμμα τῶν Σιναϊτῶν πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας Ἰωακεῖμ νὰ τοὺς χειροτονήσῃ ἀρχιερέα τὸν Σωφρόνιον	556
Διονυσίου οἰκ. πατρ. συνοδικὸν διὰ τὰ κατὰ τὴν Σάμον μετόχια τοῦ Σιναίου (αχξγ')	557
Νεοφύτου οἰκ. πατρ. γράμμα τῷ Σιναίου κῆρ Νικηφόρῳ διὰ νὰ περιέλθῃ χάριν ζητείας τὸ κλῆμα τοῦ οἰκουμενικοῦ (αφλε').	559
Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ οἰκουμενικοῦ δοθέν τῷ ἰδίῳ ἀρχιεπισκόπῳ ἐπὶ περιηγήσει τῶν ἐνοριῶν τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων (αφλδ').	562
Γράμμα συνοδικὸν Παΐσιου οἰκ. πατρ. διὰ τὴν οἰκονο-	

¹⁾ Съ примѣчаніемъ: Τὸ ἄνωθεν γράμμα λέγουσι πῶς νὰ εἶναι τὸ ἴσον τῆς ἀναφορᾶς ὅπου ἐστὶν αὐτὸ πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχον νέον Παρθένιον, πλὴν ψεύδονται, καὶ τὸν θεόν.

μικὴν συγκατάβασιν ὅπου ἐγένε διὰ τὰ συνοικέσια (αφκη').	566
Ἴσον τοῦ οἰκ. πατρ. κῆρ Μαξίμου περὶ τινῶν ἀναγκαιῶν ζητημάτων τῶν Σιναϊτῶν (ινδ. ιδ').	567
Συνοδικὸν τοῦ κῆρ Καλλινίκου διὰ τὸ σχολεῖον τῆς πόλεως (αχζα').	569
Καθαίρεσις τοῦ πρώην Κρήτης Ἰωάσαφ	574
Φήμη τῶν Χριστουγέννων τοῦ Σινᾶ Ἐσρους	577
» » Θεοφανείων » » »	578
» τῆς μεγ. παρασκευῆς » » »	579
» τοῦ δικαίου μὴ ὄντος ἀρχιεπισκόπου τοῦ Σινᾶ Ἐσρους.	580
Φήμη τοῦ Ἀλεξανδρείας	581
» τοῦ μητροπολίτου Κρήτης	581
» ἐπὶ τραπέζης εἰς τὸν οἰκουμενικὸν	582
Καθαίρεσις τοῦ ποτε Κύπρον Νεοφύτου παρανόμως τὸν θρόνον λαβόντος (αφμε').	582
Ὁμολογία τῆς πίστεως τοῦ κῆρ Μακαρίου ἱεροδιδασκάλου Ροῦδι Χίου, ἣν παρρησία ἐξεφώνησεν καὶ ῥητῶς καὶ διὰ γράφου ἐξέδωκε κατὰ τὸ ρημδ' σωτήριον ἔτος αὐγούστου κς' ἐν τῇ βασιλευούσῃ τῶν πόλεων, πατριαρχέοντος τοῦ παναγιωτάτου κυρίου Κυρίλλου, ἣ δὲ αἰτία ἦν συζοφαντία ψευδῆς ὑπὸ τινῶν φθόνῳ κατ' αὐτοῦ βαλλομένων	587
Τοῦ Σιναίου πρὸς Ἰάκωβον Δαρίσσης διὰ τὴν περιουσίαν τοῦ πρώην Χαλεπίου Γρηγορίου	590
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἐφραὶμ Ἀθηναῖον	591
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν Πισιδίας Κοσμάν διὰ σύστασιν τῶν κουτίων.	591
Σχέδια γραμμάτων περὶ ζητίας	592
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν μέγαν ἐρμηγέα τῆς βασιλείας κῆρ Ἰωαννάκη	594
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Γρηγοράσκο πρώην ἡγεμόνα Μολδοβίας	594
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἰωακεῖμ Καβάκη Χίον διδάσκαλον	594
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν νεοχειροτόνητον ἀρχιερέα Αἰγίνης κῆρ Καλλίνικον	595

Σχέδια γραμμάτων ζητίας	595
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν οἰκουμ. κῆρ Παῖσιον	596
Πρὸς τὸν Σάμου	597
Τοῦ αὐτοῦ συγχαρητικὸν πρὸς Νικηφόρον μητροπολίτην Μολδοβλαχίας	598
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Κωνσταντῖνον βοεβόδαν Μολδοβλαχίας	598
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἰωάννην Μηχαήλ Ρακοβίτζι βοεβόδα Οὐγκροβλαχίας	598
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν πρῶην ἡγούμενον Μαρηζηανίου κῆρ Κοσμᾶν	599
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἀνθιμον ἡγούμενον τοῦ Μαρηζηανίου	600
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἡγούμενον Ῥιμνίκου κῆρ Συμεῶν	600
πρὸς τὸν Οὐγκροβλαχίας Νεόφυτον	601
πρὸς τὸν Κιοβίας Ραφαήλ	602
πρὸς Αἰκατερίνην καὶ Ἄναν δόμνας Βλαχίας καὶ Μπουγδανίας	603
πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας συγχαρητικὸν διὰ τὴν ἐορτὴν τῶν γενεθλίων τοῦ Χριστοῦ	604
πρὸς ἀρχιερεῖς καὶ ἐτέροις φιλικά	604
πρὸς τινὰ ἄρχοντα τῆς Βλαχίας καὶ πρὸς ἀρχιερέα διὰ ζητιάνον	606
βεβαιωτικὸν γράμμα διὰ ἀφιέρωσιν τινος Γούναρη Σαρασχαναλή εἰς Σίναιον (αψμβ')	607
πρὸς τινὰ βοηθόν	607
πρὸς ἀρχιερεῖς φιλικὰ καὶ σχέδια διάφορα	608
Ἐπιστολὴ τοῦ Ἀχριδῶν κῆρ Γερασίου πρὸς τὸν Σιναίου Ἰωαννίκιον, ὅτε συνέβησαν τὰ σκάνδαλα μετὰ τοῦ Ἱεροσολύμων κῆρ Δοσιθέου (αχιδδ)	644
Κοσμᾶ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας (αψλδ')	643
Πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας (αψις')	643
Σχέδια τοῦ Σιναίου πρὸς πατριάρχας εὐχαριστικά καὶ	

πρὸς φίλους	646
Τίτλος τῶν ἐπιστολῶν	649
Ἐπιστολῶν τέλη	650
Σχέδια γραμμάτων φιλικῶν	651
Παρὰ τοῦ Ἱεροσολύμων Μελετίου πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας (αψλα')	653
Τοῦ Σιναίου πρὸς τινὰ βοηθόν τοῦ μοναστηρίου	654
Σχέδια πρὸς ἀρχιερεῖς	655
Σχέδιον διαθήκης	656
Ἐπιστολὴ τοῦ οἴκ. πατρ. κῆρ Ἱερεμίου πρὸς τὸν Σιναίου (αψκβ') Ἰωαννίκιον	656
Ἐτέρα τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτόν	657
Ἐπιστολὴ τοῦ Νικομηδείας κῆρ Παΐσιου πρὸς τὸν Σιναίου Ἰωαννίκιον	657
Ἐπιστολὴ τοῦ Ἱεροσολύμων Χρυσάνθου πρὸς τὸν Σιναίου Ἰωαννίκιον (αψκγ')	658
Ἀπόκρισις εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιστολὴν (αψκγ')	659
Ἐτέρα συντομωτέρα τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτόν περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως	663
Νεαρὰ τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ εἰς τὸν ἐπίσκοπον ὄρους Σινᾶ, ἀρχιεπίσκοπον καὶ ὑπέρτιμον καὶ τρίτον τῶν δύο εἶναι ἀξιοῦσα	664
Ἴσον τοῦ συνοδικοῦ γράμματος τοῦ γεγονότος ἐπὶ τοῦ πατρ. ΚΠ. κῆρ Ἱερεμίου καὶ δοθέντος τοῖς Σιναίταις (ζπγ')	665
Ἴσον γράμματος τοῦ Ἱεροσολ. Γερμανοῦ ὁμοφώνου ὄντος τοῦ βασιλικοῦ θεσπίσματος (ζπζ')	669
Συνοδικὸν Διονυσίου πατρ. ΚΠ. διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ εἰς πόλιν μετοχίου τοῦ Σινᾶ (αχπς')	670
Τοῦ Ἱεροσολ. Δοσιθέου συμφωνία μετὰ τοὺς Σιναίτας διὰ εἰρήνην τῶν σκανδάλων (αχι')	674
Σχέδιον περὶ ἀφιέρωματος	675
Γράμμα εἰς οἶκον ἀφιερωμένον	676
Γράμμα συστατικὸν	676
Συγχώρησις ἀργῶ ἱερέως	676

Σχέδιον ὁμολογίας δανειακῶν	677
Περὶ προικοσυμφῶνων	677
Γράμμα ἀρχιερέως μὴ δυναμένου γενομένης συνόδου ἀπελθεῖν ἐν αὐτῇ καὶ διδόντος τὴν γνώμην του πρὸς ἕτερον ἀρχιερέα	677
Συμμαρτυρία	677
Σχέδια τοῦ νέου ἡγουμένου Μαρηζηνανίου Ἀνθίμου τοῦ Σιναίου πρὸς τὸν αὐθέντην Βλαχίας καὶ τὴν δόμναν του	680
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν εὐχαριστικόν	681
Συγχωρητικὸν ἀρχιερέως καὶ ἀπόκρισις εἰς τὸ αὐτό	682
Σχέδια περὶ ζητίας	683
Σχέδιον περὶ τινῶν μουλκίων τοῦ Σιναίου κατὰ τὴν Ἱεράπετρον διδόμενα με ἀποκοπὴν (αφμβ') καὶ ἕτερον πρὸς ἀρχιερέα βοηθόν	685
Τοῦ Σιναίου πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας	
Εἰς τὴν δόμναν καὶ αὐθέντην Βλαχίας συστατικά διὰ τὸν ἡγούμενον Ῥμνίκου Συμεών	688
Τοῦ Σιναίου πρὸς ἡγούμενον τῆς Πάτμου	689
Σχέδια γραμμάτων	690
Τοῦ Σιναίου πρὸς τὸν Κιέβου διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἐκαῖσε μετοχίου μας ἐπὶ Εὐγενίου ἡγουμένου	703
Σχέδια νέω ἡγουμένω τῆς Μπουγδανίας	704
Πρὸς τὸν Κρήτης διὰ σύστασιν τοῦ οἰκονόμου Σπηλαιώτησας Ἰωάσαφ	707
Ἰσα τῶν γραμμάτων τῷ ἡγουμένω τῆς πόλεως Κοσμά	708
Ἰσα τῶν γραμμάτων Νικηφόρω ἐξάρχω Βλαχίας	713
Σχέδια γραμμάτων	718
Πρὸς τὸν Κιέβου διὰ τὸ νέον μετόχιον	719
Πρὸς τὴν διοικοῦσαν σύνοδον τῆς Ῥωσίας περὶ ἐλευθερίας ταύτου	720
Ἀπανταχοῦ περὶ ζητίας	721
Ἀπανταχοῦ τούρκικη	723
Πρὸς τὸν πατρ. Κωνσταντινουπόλεως κὺρ Παΐσιον	725

Διὰ τὴν σύστασιν τοῦ ἡγουμ. Κοσμά	725
Πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς	727
Συγχωρητικὸν πρὸς τὸν μακαρίτην Χαλεπίου Γρηγόριον	728
Τοῦ Ἀντιοχείας πρὸς ἱερέα Γαβριήλ γράμμα εὐεργετικόν	729
Συγχωρητικὸν πρὸς τὸν αὐθέντην Οὐγκροβλαχίας, ὁποῦ ἐπανελάβε τὸν θρόνον του	730
Σχέδιον διὰ τὴν κατάστασιν τοῦ ἡγουμένου Κοσμά	731
Σχέδια γραμμάτων	732
Τοῦ Σιναίου πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν καὶ τὸν αὐθέντην Μολδαβίας διὰ νὰ συστήσουν τὸν ἀρχιμανδρίτην με γράμματα τους	733
Τῆ βασιλίση Μοσχοβίας Ἐλισάβετ Πετρόβνα διὰ βοήθειαν τοῦ Σινᾶ	734
Πρὸς τοὺς ἐν Κρήτη	736
Ἰακώβου Πατμίου διδασκάλου πρὸς τὸν Σιναίου Νικηφόρον	737
Ἀπόκρισις τοῦ Σιναίου	737
Συστατικὸν ἱερέως	738
Πόλιτζας Ἴσον	739
Ἰσον ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου σιγγιλίου γράμματος (τοῦ οἰκ. πατρ. Γαβριήλ) τοῦ κατὰ Διβαδίαν μοναστηρίου Ἱερουσαλήμ ἐπονομαζομένου (1781 Γ.).	739
Συνταγματίον Γερασίμου ταπεινοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας ἐναντίον ἐκείνων ὁποῦ ψευδοφρόνως λέγουσι, πῶς τὰ ἅγια μυστήρια τοῦ τιμίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τελειώνονται εἰς τὰ κυριακὰ λόγια, ἀπόδειξις δὲ ἀληθῆς πως τελειώνονται εἰς τό, ποιήσον τὸν μὲν ἄρτον τούτον καὶ τότε ἐν τῷ ποτηρίῳ τούτῳ, ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τελεσιουργεῖ	744
Βλάχου πρὸς Μιχαήλον τὸν δέκαρχον	764
Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου Σπαντωνῆ τοῦ διερμηνευτοῦ καὶ πρωτεκδίκου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ὅπως	

αἱ φυσικαὶ ἀρχαὶ συνάδουσι ταῖς θεολογικαῖς καὶ τίνα τρόπον οὐ καὶ ὅπως δεῖ τοὺς ἑλληνικοὺς μετέρχεσθαι λόγους, ὡς ἐν εἴδει ἐπιστολῆς πρὸς τὸν μακαριώτατον τῆς ἀγίας Ἱερουσαλὴμ πατριάρχην κύριον Δοσίθεον (αχϿα'). . . 766
 Πρὸς Κλήμεντα τῶν Ἰωαννίνων 769
 Τοῦ Συναίου πρὸς τοὺς ἐν Χίῳ ἐπιτρόπους ἐπιτροπικόν 770
 Ἡ ἀπανταχοῦ ἐκθεσις τοῦ κυρίου Ἱερεμίου 772]

А) Замѣчательныя письма и Дѣянія:
 патриарха Мелетія:

1) [Л. 28^b—29^a] Θεοδώρω βασιλεῖ Μοσχόβου.
 Κοινόν σε κατέστησεν ὀφθαλμὸν τῆς οἰκουμένης ὁ παμβασιλεὺς θεός. . .

Смотри это послание въ моемъ сборникѣ сношеній Церкви Александрійской съ Церковію Русскою [Имп. Академіи Наукъ № 88].

2) Его же письма къ Критянамъ, Кипрянамъ, Кидоніицамъ, Цареградцамъ, и Святогорцамъ два.

3) [Л. 48^{a-b}] Τῷ λαμπροτάτῳ ἡγεμόνι κνέζῃ Βασιλείῳ·
 Ἀκούομεν τοὺς ἀγῶνας τῆς κρατίστης κεφαλῆς. . . ἀήτητον. ἔρρωσο ἐν Κυρίῳ

4) Л. 49^a] Τῷ λαμπροτάτῳ καὶ ὑπερφυσικάτῳ καὶ ὀρθοδοξοτάτῳ ἄρχοντι κυρί Παρίση, ὑπάτῳ τῆς ὀρθοδοξοτάτης βασιλείας Μοσχόβου καὶ πάσης Ῥωσίας, υἱῷ ἐν Κυρίῳ περιποθήτῳ χάριν, ἔλεος καὶ εἰρήνην. (Борису Годунову.)

Смотри тамъ же.

5) [Л. 49^{a-b}] Τῷ κρατίστῳ βασιλεῖ Μοσχόβου (7105=1597 года). Царю Θεοδору Иоанповичу (70-е письмо въ ряду прочихъ писемъ.)

Τὸν ἕνα θεὸν τὸν τρισυπόστατον, τὸν ἐν ἀληθείᾳ πιστευόμενόν τε καὶ προσκυνούμενον ἀδιαλείπτως παρακαλοῦμεν. . . διαφυλάττειεν ἀμάραντον:—ἐν Κωνσταντινουπόλει ζρε':—

Смотри это послание въ томъ же сборникѣ моемъ.

6) [Л. 49^{a-b}] Τῷ. . . ἄρχοντι κυρί Βασιλείῳ τῷ ἐπὶ τοῦ ταμείου τῆς ὀρθοδοξοτάτης βασιλείας Μοσχόβου. . .

Смотри тамъ же.

7) [Л. 49^b—50^a] Τῷ αὐτῷ βασιλεῖ.

Περὶ μὲν ἄλλων ὑποθέσεων. . . φιλανθρωπίας καὶ εὐσεβείας:—

Смотри тамъ же.

[8] Л. 50^b] Τῇ κατὰ Κύριον συστάσῃ καὶ ἐν Κυρίῳ πολιτευομένη ἀδελφότητι τῶν κατὰ Λεοντόπολιν τὴν λαμπρὰν εὐρισκαμένων ὀρθοδόξων χριστιανῶν, τῶν τε τῆς ἱεραῆς τάξεως καὶ τῆς κοσμικῆς εὐταξίας, τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ περιποθήτοις υἱοῖς χάριν ἔλεος καὶ εἰρήνην.

Ἡ μετριότης ἡμῶν ἐπεύχεται. . .

9) Л. 51^{a-b}] Τοῖς ἐν Βουλίνῃ τῇ λαμπροτάτῃ διαγούσιν ἀδελφοῖς τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν τοῖς τε τοῦ ἱεροῦ καταλόγου καὶ τῆς κοσμικῆς εὐκοσμίας τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ υἱοῖς περιποθήτοις χάριν, ἔλεος καὶ εἰρήνην.

Εὐφραίνεται τὰ μου τεθλιμμένα. . .

10) Л. 51^b—52^a] Ἰγνατίῳ. . . πρωτοπαπᾶ χωρεπισκόπῳ Ὀστροβίας. 80-е письмо

[11] Л. 53^a] Κνέζῃ Βασιλείῳ.

Πολλάκις ἀπεστάλκαμεν 84-е письмо

12) Л. 53^b] Γαβριήλ Θεοδωροβίτζῃ.

Συχνὰ καὶ πολλὰ σου τὰ γράμματα, τῇ σῇ πρὸς ἡμᾶς ἀγάπῃ ἀναλογοῦντα βοηθουμένη τῇ καθ' ἡμᾶς εὐκαιρία. ἡμεῖς δὲ τὴν ἡμῶν ἀγάπην κατεπειγόμεθα διὰ σιωπῆς ἄγειν, οὕτω τῶν καθ' ἡμᾶς τалайπωριῶν καὶ κινδύων ἀναγκάζοντων. ἔχε λοιπὸν τὰ κοινὰ γράμματα, τὰς καθολικὰς δηλονότι ἐπιστολάς, ὡς ἰδίας, εἰδήσιν σοι παρεξόμεθα (?) ὣν ζητεῖς· τοῦτο δὲ τὸ βραχὺ γράμμα τῶν πολλῶν σου ἀπόκρισιν, καὶ μὴ νομίσης ἄλλο τι τῆς ἡμετέρας σιωπῆς αἴτιον εἶναι τῆς ἀνάγκης ἐκτός. ἔρρωσο:—

13) Л. 53^b—54^a] Γεδεῶν ἐπισκόπῳ Λεοντοπόλεως.

Ἐπήνεσά σου τὸν κατὰ θεὸν ζῆλον. . .

- 14) л. 54^a Χλὲβ τῷ ταμιά.
 Παρὰ τοῦ εὐλαβεστάτου ἀρχidiaκόνου Κυπριανοῦ ...
- 15) л. 54^a Τῇ κατὰ τὴν λαμπρὰν Λεοντόπολιν συγκροτηθεῖσθαι τῶν εὐσεβῶν ἀδελφότητι...
 Ἡ μετριότης ἡμῶν εὐχεται...
- 16) Τῷ εὐσεβεστάτῳ καὶ ὀρθοδοξοτάτῳ ἀρχοντι κνέζῃ Ἀδάμῳ Βασιλείῳ Βισκοβετζίκῃ καὶ τῷ εὐσεβεστάτῳ κνέζῃ Κυριακῷ Ρουζίσκῃ μετὰ τῶν λοιπῶν ἀρχόντων...] 93-е пис.
- 17) [л. 57^a—57^b Συμεῶν ἐπισκόπῳ τῷ Παλαπάνῳ] Епископу Симеону Балабану 100-е пис.
- [18] л. 57^b Κυπριανῷ ἱεροδιακόνῳ
 Τὰ σὰ γράμματα καὶ παραγεγονέναι σε εἰς Κωνσταντινούπολιν...
- 19) л. 60^b—61^a Γεδεῶν ἀρχιεπισκόπῳ Λεοντοπόλεως.] Гедену, епископу Львовскому . . 112-е пис.
- [20] л. 61^a—61^b Τοῖς Ῥώσοις 113-е пис.
- 21) л. 63^a] Михаи́лу, епископу Копыстенскому и Самборскому 121-е пис.
- 22) [л. 65^a] Гедену, еп. Львовскому . 131-е пис.
- 23) [л. 65^b—66^a Ἰωάννη τῷ Βισχένσκι] 134-е пис.
- 24) л. 66^a—66^b] Киприану, архидiakону Островскому. 135-е пис.
- 25) [л. 66^b—67^a Τοῖς ἐν Λεοντοπόλει ὀρθοδόξοις 137-е пис.
- 26) л. 67^a Ἡσαΐα τῷ Μπαλαμπάνῳ . 138-е пис.
- 27) л. 77^a—82^a Τοῖς ἐν Μικρᾷ Ῥωσίᾳ . . 145-е пис.
- 28) л. 82^a—86^b Τοῖς ἐν Πολονίᾳ Ῥώσοις . 146-е пис.
- 29) л. 86^b—89^a Τοῖς ἐν Μικρᾷ Ῥωσίᾳ Γεδεῶν ἐπισκόπῳ 147-е пис.
- 30) л. 94^b—98^a Τοῖς κατὰ Ἀπωλονίαν εὐρισκομένοις ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς Ῥώσοις τε καὶ Ἰελλησιν 149-е пис.]

В) Иныя Дѣписанія:

- 1) [л. 130^b] На страницѣ 206. Ὑπόμνημα. Ο надписяхъ въ соборномъ храмѣ Синайского монастыря.

Ἐν τῷ ἔκτῳ δοκῷ τῆς ὁροφῆς...

Смотри мой сборникъ матеріаловъ для исторіи Синайского монастыря [Имп. Академіи Наукъ № 90 стр. 19.

2) л. 131^a—^b] Стран. 207. Письмо Синаитовъ къ Петру I послѣ побѣды его подъ Полтавою.

3) [л. 167^a] Стран. 279 Γαβριήλ ἐλέφ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης:—

+ Τὰ πρὸς ὠφέλειαν τινὸς συντείνοντα... τοῦ ἔτους αἴφε' Ἰνδικτ. ιγ'.

Смотри сіе посланіе въ этомъ же Синайскомъ сборникѣ.

4) [л. 198^b—199^b] Стран. 341—3. Грамота вселенскаго патріарха Іереміи 1718 года, мѣсяца августа, индикта 11-го, о Златарскомъ монастырѣ въ Букарестѣ, когда пѣльмъ оныя приложилъ Александрийскому престолу:

[л. 199^a] Ἐπειδὴ τοιγαροῦν ἀνηρέχθη ἡμῖν συνοδικῶς προκαθημένοις παρὰ τοῦ μακαριωτάτου καὶ ἀγιωτάτου πάπα καὶ πατριάρχου τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας καὶ κριτοῦ τῆς οἰκουμένης κυρίου κυρίου Σαμουήλ τοῦ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ τῆς ἡμῶν μετριότητος, ὅτι ὁ ἀγιώτατος καὶ ἀποστολικὸς πατριαρχικὸς θρόνος τῆς Ἀλεξανδρείας ἔχει ἐν τῷ Βουκορεστίῳ τῆς εὐσεβεστάτης καὶ ἐκλαμπροτάτης αὐθεντείας Οὐγκροβλαχίας ὑποκειμένην αὐτῷ μονήν, ἐπ' ὀνόματι τιμωμένην τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν θεοτόκου, τῶν Ζλατάριδων ἐπιτεκλημένην, ἣνπερ ὑπὸ θεῖου ζήλου καὶ εὐλαβείας κινούμενος ὁ ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ ἀειμνηστος αὐθέντης Ἰωάννης Κωνσταντῖνος Μπασαράμπας βεβέβησας ἀφιερῶσατο τῷ αὐτῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κῆρ Γερασίου, κατασφαλίσας τὴν ἀφιέρωσιν ταύτην δι' οἰκείου τε αὐθεντικοῦ χρυσοβούλλου καὶ γνώμη καὶ συγκαταθέσει τῶν ἐνδοξοτάτων ἀρχόντων τῆς αὐτῆς αὐθεντείας, οὐκ ἐφίτασε μέντοι προικοδοτῆσαι καὶ ἀφιερῶσασθαι ταύτη τὰ χρειώδη καὶ ἀναγκαῖα πρὸς σύστασιν αὐτῆς καὶ κυβέρνησιν, ὡς εἴηται τοῖς ἀφιερῶμένοις, καὶ κινδυνεύει ἴδῃ ἀνάστατος γενέσθαι ἢ αὐτῇ μονῇ, ὡς τοῖς

πᾶσι κατάδηλον, σπανίζουσα καὶ ὑστερουμένη τῶν ἀναγκαίων προσόδων. Ἄνδ' ὅτου ὀρήθεις μακαριώτατος πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κύρ Σαμουήλ, μὴ ἀνεχόμενος παρορᾶν αὐτὴν κινδυνεύουσαν ἐρημωθῆναι, ἀλλὰ προνοούμενος καὶ προθυμούμενος ὑπὲρ τῆς συστάσεως αὐτῆς καὶ διαμονῆς, ἤξιωσε τὴν ἡμῶν μετριότητα καὶ τὴν ἱεράν ὁμήγυριν τῶν συναδελφῶν ἡμῶν ἀρχιερέων ἀντιλαβέσθαι τῆς αὐτῆς μονῆς κινδυνευούσης, καὶ ὠρῆσασθαι φιλανθρώπως τῷ ἀγιωτάτῳ θρόνῳ τῆς Ἀλεξανδρείας τὸν ἐν τῇ Οὐγκροβλαχίᾳ εὐρισκόμενον, τὸν καὶ γεγονότα ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ ποτε κύρ Τιμοθέου κατὰ τὸ ἔργον ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἕτος πατριαρχικὸν σταυροπηγιακὸν ναὸν τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ Τζερνίκα, κατὰ τὴν τοποθεσίαν κείμενον Γραντίστε ἐν τοῖς ὄρεσι τοῦ ποταμοῦ Κολεντίνας, καθὼς τὸ ἐμφανισθὲν ἡμῖν ἴσον τοῦ πρωτοτύπου σιγγιλιώδους τοῦ κύρ Τιμοθέου πατριάρχου διαλαμβάνει· ὥστε εἶναι τὸν αὐτὸν ναὸν ὑποκείμενον μὲν τῷ θρόνῳ τῆς Ἀλεξανδρείας, μετόχιον δὲ τῆς ῥηθείσης αὐτῆς μονῆς τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν θεοτόκου, ἐπικαλυμμένης τῶν Ζλατάριδων, μετὰ πάντων τῶν κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτοῦ, ὅπως περιθαλπομένη δι' αὐτοῦ καὶ ἡ ῥηθείσα μονὴ τῶν Ζλατάριδων σφῆζεται διὰ παντὸς καὶ διακυβερνᾶται ἀμετάπτως, προκόπτουσα εἰς αὔξησιν καὶ βελτίωσιν ὅπου γε μάλιστα καὶ ἡ ἱερά καὶ ὀνομαστή πατριαρχικὴ μονή, καὶ Σλομποζία, ἡ ὑποκείμενη τῷ ἀγιωτάτῳ θρόνῳ Ἀλεξανδρείας ἢ κατὰ τὸν Ὀλτον, ἡ Σιγάρησα ὀνομαζομένη, ὑφ' ἧς ἰκανὴ πρόσσδος προσενέμετο αὐτῷ τε τῷ θρόνῳ τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ τῇ εἰρημένῃ ἐν Βουκουρεστίῳ μονῇ τῶν Ζλατάριδων μικρὰ τις βοήθεια καὶ κυβέρνησις, ἡ γκαλωτίσθη τε καὶ κατεδαφίσθη τὰ θ' ἕτερα οὗο μονήρια, καὶ αὐτὰ κατὰ τὸν Ὀλτον, τὰ ὡς μετόχια τῆς αὐτῆς Σιγάρησας, τὸ Στανέστι δηλαδὴ καὶ ὁ Ἀρχάγγελος ἡρημώθησαν, καὶ διέμεινεν ὁ αὐτὸς ἀγιώτατος θρόνος ἐστερημένος τῶν προσόντων αὐτῷ ἱερῶν μοναστηρίων, καὶ σχεδὸν παντοίων προσόδων ἀμέτοχος· ἢ γε εἰρημένη μονὴ τῶν Ζλατάριδων [λ. 199^b] διατελεῖ ὡς ἀκυβέρνητος καὶ τῶν χρηζόντων εἰς σύστασιν πάντη ἄπορος. Τοῦτου χάριν τὴν ἀξίωσιν ¹⁾ τῆς αὐτοῦ μακαριότητος εὐ-

[¹⁾ Αἰτήσιν, а сверху допис. ἀξίωσιν.]

μενῶς καὶ φιλαδέλφως ἀποδεξάμενοι, τοῦτο μὲν διὰ τὴν πρὸς τὸν ἀγιώτατον θρόνον Ἀλεξανδρείας εὐλάβειαν, τοῦτο δὲ καὶ διὰ τὸν κίνδυνον τῆς ῥηθείσης μονῆς τῶν Ζλατάριδων(1), καὶ τὴν αἰγμάλωσίαν, ὡς εἴρηται, τῶν προὑπαρχόντων καὶ ὑποκειμένων αὐτῷ τῷ τῆς Ἀλεξανδρείας θρόνῳ τριῶν μοναστηρίων, τῷ αὐτῷ τούτῳ θρόνῳ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐφιλοτιμήσαμεν συνοδικῶς τὸν εἰρημένον σταυροπηγιακὸν ναὸν τοῦ ἀγίου Νικολάου· καὶ δὴ γράφοντες ἀποφαινόμεθα . . . ἵνα ὁ διαληφθεὶς σταυροπηγιακὸς ναὸς τοῦ ἀγίου Νικολάου τοῦ Τζερνίκα . . . μετὰ τῶν κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτοῦ, χωρίων δηλαδὴ, μωσιῶν, χωραφίων, ζῶων παντοίων, ἱερῶν σκευῶν, καὶ ἀπαξιαπλῶς ἀπάντων κινήτων τε καὶ ἀκινήτων, ὑπάρχη ὑπο τὴν δεσποτείαν καὶ ἐξουσίαν τοῦ ἀγιωτάτου θρόνου Ἀλεξανδρείας . . . καὶ πᾶσαν τὴν πρόσσδον αὐτοῦ καὶ καρποφορίαν ἀπονέμεσθαι τῷ ἀγιωτάτῳ θρόνῳ τῆς Ἀλεξανδρείας εἰς μνημόσυνον τοῦ κτήτορος καὶ τῶν ἀφιερωσάντων αὐτόν . . .

5) [л. 201^b—203^b] Стран. 347 и слѣд. Прошение (бывшаго) Антиохійскаго патриарха (Аѳанасія?) изъ Алѣнна царю Петру I. — Годъ не означенъ.

Ἡμεῖς τὴν τοῦ ἀγιωτάτου θρόνου προστασίαν παρητησάμεθα . . .

Смотри мой сборникъ матеріаловъ для исторіи Антиохійскаго патриархата. [Имп. Академіи Наукъ № 81.

6) л. 205^b—209^a. Стр. 355—362] Письмо Александр. патриарха Самуила къ Петру I. 1717 года мая 9 дня.—

Смотри это въ моемъ сборникѣ матеріаловъ для исторіи Александр. патриархата [Имп. Академіи Наукъ № 88.

7) л. 258^b—259^b. Стр. 461—463] Въ 1732 году въ мѣсяцѣ октябрѣ Синайскій архіепископъ Никифоръ съ братією послалъ къ императрицѣ Аннѣ Іоанновнѣ Синайскаго архимандрита Кирилла съ письмомъ, въ которомъ просилъ 4000 рублей для устройства свинцовой крыши на соборномъ храмѣ Снн. монастыря. Съ этимъ Кирилломъ посланы были къ Ея Величеству: частица мощей св. Θεοδора Стратилата и колечко съ ручки св. Екатерины.

8) [л. 263^b—264^a. Стр. 463—464.] Съ этимъ же Кирилломъ, въ то же время, отправлено прошение о помощи къ Гетману всеи Малои Россіи.

9) [л. 265^{a-b}. Стр. 474—475] Διονυσίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως γράμμα, σιγίλλιου λόγον ἔχον, ἐν ἔτει 1679, πρὸς τὸν Κεφαλληνίας Παῖσιον, νὰ φορῆ μίτραν.

10) [л. 267^a—268^a. Стр. 478—480] Καλλινίκου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως γράμμα πρὸς τὸν πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Γεράσιμον, 1697 ἔτους.

Διὰ τοῦ παρόντος ἀηλοποιοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, ὅτι μὲ τὸ νὰ ἔσπευδαν τινὲς κακότροποι καὶ σκευῆ τοῦ σατανᾶ κοινῶ ἐχθροῦ καὶ πολεμίου τοῦ ὀρθοδόξου γένους τῶν χριστιανῶν κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν νὰ προξενήσουν εἰς τὴν καθολικὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν ἔσχατόν τινα κίνδυνον καὶ ἀφανισμόν τῆς εὐσεβείας καθότι ἠβουλήθησαν, νὰ κατασκευάσουν, νὰ πωλοῦνται καὶ πατριαρχεῖα, καὶ μητροπόλεις, καὶ ἀρχιεπισκοπαί, καὶ ἐπισκοπαί ἀπὸ τὸ μισροῦ, μαλικιανῶ πρὸς τοὺς τυχόντας, εἴτε Ῥωμαίους, εἴτε Τούρκους, εἴτε Ἑβραίους, εἴτε ἄλλης φυλῆς, καὶ ἔμελλε μὲ τοῦτο τὸ κακὸν νὰ συκωθῆ ἀπὸ τὸ μέσον καὶ ἡ ἀρχιερωσύνη, καὶ τὰ μυστήρια τῆς ἐκκλησίας καθεστῆς, φεῦ, ὅλη ἡ χριστιανωσύνη, πρᾶγμα ὅπου εἶναι φρίκης μεστόν, ὅπου δὲν ἠκούσθη ποτὲ νὰ γένη τὸ τοιοῦτον τοῦ διαβόλου ἐφεύρεμα. Τὸ ὅποιον μανθάνοντες ἐτρέξαμεν ὀρομαίως, καὶ ἤλθομεν ἐνταῦθα εἰς Ἀδριανούπολιν τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ ἑβδομάδι μὲ τοὺς συναδελφούς ἁγίους ἀρχιερεῖς, καὶ σὺν τῇ τοῦ Θεοῦ βοήθειᾳ καὶ χάριτι συνδρομῇ δὲ καὶ πόνῳ πολλῶ καὶ μόγιθῳ τοῦ κοινῶ ὑπερασπιστοῦ τῆς ἐκκλησίας, ἐνόμοτάτου καὶ σοφωτάτου ἄρχοντος μεγάλου λογιθέτου τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας καὶ ἀξιοπρεπεστάτου μεγάλου ἐρμηνέως τῆς κραταίως βασιλείας κυρίου Ἀλεξάνδρου. . . ἀπεσοβήσαμεν καὶ ἀνετρέψαμεν τὴν παγκακίστην ἐκείνην φθορὰν. . . ἐξωρίσθησαν δὲ καὶ οἱ ἐπίβουλοι εἰς τὴν Κύπρον. Ἐπο δὲλο στομλο дорого, πῶο задаренъ ѱмъгъ Визирь. Ἐπειδὴ τὸ κακὸν ἐκεῖνο ἤτον νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους ἁγιωτάτους πατριαρχικούς θρόνους, ὁμοίως καὶ τῶν αὐτονόμων ἀρχιεπισκόπων, Ἀγριῶν, Κύπρου καὶ Πεζίου,

νὰ γίνουιν καὶ τὰ ἔξοδα κοινὰ πᾶσι. — Съ папы Герасима требовали 500 пиастровъ и просили прислать ихъ скоро.

11) [л. 400^a. Стран. 744] Συνταγματικὸν Γερασίμου ταπεινοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας ἐναντίον ἐκείνων, ὅπου ψευδοφρόνως λέγουσι, πῶς τὰ ἅγια μυστήρια τοῦ τιμίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τελειώνονται εἰς τὰ κυριακὰ λόγια· ἀπόδειξις δὲ ἀληθῆς, πῶς τελειώνονται εἰς τό: Ποίησον τὸν μὲν ἄρτον τοῦτον. . . Οἱ Παρασάμιοι ¹⁾ δι' ἐπιστολῆς αὐτῶν ἀραβικῆς ἐζήτησαν τὴν ἀληθῆ ταύτην ἀπόδειξιν.

Τίμιοι ἄρχοντες, οἱ παροικοῦντες ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Τριπόλεως τῆς Συρίας, τῆς εἰς τὸ κοινότερον Παρασάμη ²⁾ λεγομένης, καὶ οἱ λοιποὶ εὐλογημένοι χριστιανοὶ. . . Τὸ εὐλαβὲς γράμμα τῆς θεοφιλοῦς ὑμῶν θεοφροσύνης καὶ εὐπειθοῦς διαθέσεως καὶ ἐφέρθη ταπεινῶς καὶ ἐδόθη εὐσεβῶς, τὸ ὅποιον ὡς ἀνέγνω, διελογισάμην τὸ εἰλικρινὲς τῆς ἡμῶν πρὸς Χριστὸν τὸν θεὸν ἀγάπης, καὶ τὸ καθαρὸν τῆς πολιτείας καὶ τὸ ἀμόλυτον τῆς πίστεως. Ἐπὶ τούτοις δὲ οἶδα τὸ ζήτημα, ὅπου γυρεύετε, καὶ πολλὸ ἐπιποθεῖτε νὰ μάθετε τὴν ἀληθῆ καὶ ὀρθοδόξον αὐτοῦ ἀπόκρισιν, κατὰ τὸ ἔκπαλαι ἐμφυτευθὲν θειοβουλῆτως καὶ ἀποστολικῶς εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ καθολικὴν καὶ ἀνατολικὴν καὶ παγκόσμιον ἐκκλησίαν. Εἶναι δὲ τὸ ζήτημα τοῦτο αὐτὴ ἡ μυστηριώδης καὶ ἀληθῆς μετουσίωσις τοῦ ἁγίου ἄρτου καὶ ἁγίου οἴνου εἰς σῶμα καθολικὸν καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τί καιρὸν καὶ εἰς ποίους λόγους τῆς θείας μυσταγωγίας τελειοῦται· εἰς τὰ κυριακὰ λόγια, τὰ λέγοντα· Λάβετε, φάγετε, καὶ· Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες; ἢ εἰς τὴν εὐλογίαν τοῦ ἱερέως, ὅτε λέγει· Καὶ ποιήσον τὸν μὲν ἄρτον τοῦτον. . . Даже елѣхотъ дѣшное разсужденіе оубъ згоумъ предметѣ.

. . . . Πρῶτον τοιγαροῦν μάθετε, πῶς τὰ κυριακὰ λόγια, τό, Λάβετε, φάγετε, καὶ τό, Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, ἔχουσι μεγάλην δύναμιν, καὶ δὲν τὸ ἀρνεῖται τινὰς τοῦτο, ὅτι καὶ μοναχός του ὁ ἴδιός Χριστός λέγεται δύναμις. . .

¹⁾ Иггелн Ешван. Сиріи.

²⁾ Παρασάμη.

. . . Ἄλλην δύναμιν εἶχασι τὰ κυριακὰ λόγια ἀπὸ τοῦ τίμιον καὶ θεῖον στόμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ κτίστου καὶ δημιουργοῦ τῶν πάντων, καὶ ἄλλην δύναμιν ἀπὸ τοῦ στόμα τοῦ κτίσματος, ἤγουν τοῦ ἱερέως. Δὲν ἦσαν κυριακὰ λόγια, ὅπου ἔλεγεν ὁ θεός, ὅταν ἔκαμνε τὸν κόσμον, γενηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς; καί. Ἄς τὰ εἰπῆ καὶ τώρα ὅποιος θέλῃ, καὶ ἄς μετρήσῃ, πόσα φῶτα θέλει κτίσει. . . Далѣе авторъ проводитъ подобныя творческія изреченія Спасителя, когда онъ испѣлялъ недужныхъ. . .

. . . Χρειάζεται ἡ εὐχὴ τοῦ ἱερέως. (самъ Христосъ молился, и апостолы молились). . . Ἄς μοῦ εἰποῦσιν οἱ ἐναντίοι, ποῖον μυστήριον τελειώνει ὁ μέγας θεός, τὸ τελεσιουργὸν ἅγιον πνεῦμα, χωρὶς τῆς μεσιτείας καὶ τῆς προσευχῆς τοῦ ἱερέως; Καὶ δὲν λέγω ἀπλῶς προσευχήν, ἀλλὰ ἐκείνην τὴν θερμὴν προσευχήν, τὴν πλησίον τῆς τελειώσεως τοῦ μυστηρίου, ὅπου εἶναι ὀλίγα λόγια καὶ ἐνεργοῦντας ὡσάν ἐδῶ εἰς τὸ μοναστήριον τῆς εὐχαριστίας, τό, Κύριε, ὁ τὸ πανάγιον σου πνεῦμα ἐν τῇ τρίτῃ ὥρᾳ τοῖς ἀποστόλοις σου καταπέμφσας, τοῦτο ἀγαθὸ μὴ ἀντανέλης ἀφ' ἡμῶν, ἀλλ' ἐγκαίνισον ἡμῖν δεομένοις σου. Ἄς συμπερινοῦσι λοιπόν, καὶ ἄς τὸ λογιᾶσούν καλά, πῶς χωρὶς τῆς μεσιτείας τοῦ ἱερέως καὶ τῆς συντόμου καὶ ἐν πολλῇ κατανόξει προσευχῆς δὲν τελειώνονται τὰ ἅγια; ἤγουν ἀπλῶς νὰ σταθῇ ὁ ἱερεύς, χωρὶς τῆς ἱερατικῆς στολῆς, καὶ χωρὶς τῶν εὐχῶν, καὶ χωρὶς τῶν πολλῶν καὶ διακόσμων σημείων τῆς ἐπικλήσεως τῆς ἁγίας τριάδος, καὶ νὰ λέγῃ ἢ τό, Ποίησον τὸν μὲν ἄρτον τοῦτον, ἢ τό, Λάβετε, φάγετε, τίποτες μυστήριον δὲν τελειοῦται. Εἶπα λοιπόν α' διὰ τὰ κυριακὰ λόγια; εἶπα β' διὰ τὴν μεσιτείαν τοῦ ἱερέως καὶ διὰ τὴν ἐγγὺς αὐτοῦ προσευχήν, τώρα λέγω καὶ διὰ τὸ τρίτον. Τρίτον, ἀναγκαῖον εἶναι τὸ ἅγιον πνεῦμα. . . Крещение совершается водою и Духомъ. Помазаніе бываетъ отъ Святаго. Наятіе Св. Духа па Дары авторъ доказываетъ словами литургіи апостола Іакова, Василія Великаго и Іоанна Златоустаго.

NB. Вся эта рукопись — богатый материалъ для церковной исторіи и для исторіи Синая.

Усталъ я. Глазамъ больно!

25 января 1861 года Среда.

№ 532 (1843).

Въ той же библиотекѣ.

На бумагѣ in 4° [210×160] писано ранѣе 1803 года [ранѣе 1794 года, такъ какъ сохранилась замѣтка:

α794 Ιουλλίω 13 ἐπέειραν οἱ Φραντζέζοι τὴν Αἴγυπτον ἡμέρᾳ κυριακῇ.

Рукопись содержитъ:]

Ἐγχειρίδιον καὶ συμπέρασμα ἐκ τῶν πραγμάτων περὶ τοῦ τίς ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Μωάμεθ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ ἀντίχριστος; συντεθὲν παρὰ σοφοῖερωελλογιμωτάτου καὶ ἐπιστημονικωτάτου κοροῦ Ἀναστασίου Γορδίου.

[съ указателемъ 85 главъ впереди:

Πίναξ τοῦ παρόντος ἐγχειριδίου:—

α'. Περὶ τοῦ τίς ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Μωάμεθ καὶ περὶ τῶν τεσσάρων μεγάλων βασιλειῶν ἀπὸ τοῦ προφήτου Δανιήλ καὶ τῆς εἰκόνης τοῦ Ναβουχοδονόσωρ:—

πε'. Ἐτερον παράδειγμα διὰ τὴν ὀρθοδοξίαν ποῖοι εὕρισκται (!) νῦν εἰς τοὺς ὑστερινούς χρόνους:—]

Разсужденіе начинается съ Навуходоносора.

Πολλαῖς φοραῖς βλέποντες τοὺς χριστιανούς δηλαδὴ τοὺς ὀρθοδόξους, καὶ μάλιστα τοῦ λόγου μας, πῶς τυραννοῦμεσθὲν ἀπὸ τοὺς κρατοῦντας. . . .

Думаю, что это же самое сочиненіе я видѣлъ и отмѣтилъ въ Иерусалимѣ въ прошломъ (1860) году.

ΟΤΔΪΛΤΪ VI.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ.

Въ Синаеджуванійской библиотекѣ въ Каирѣ.

№ 533 (1720).

Ἀριστοτέλους Ἠθικὰ Νικομάχεια βιβλία ὅεκα, на бумагѣ въ осьмую долю листа, рукопись XV вѣка. Почеркъ — мелкій, красивый. [XIV вѣка, тетради α' — ις' (200×140; 139×75).

Начинается съ Ἀριστοτέλους Ἠθικῶν Νικομαχείων βιβλίον α'.]

Κεφάλ. α'. Πάσα τέχνη καὶ πάσα μέθοδος...

№ 534 (2124).

Въ той же библиотекѣ.

Ἀριστοτέλους Πολιτικά, на бумагѣ in 8° [218×145], XV вѣка, съ занисью:

+ Ἐγγραφή ἐν τῇ Φλωρεντείᾳ τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτη Νικαίας παρ' ἐμοῦ διακόνου Θεοδώρου τοῦ νομικοῦ καὶ ὑπομνηματογράφου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.

[+ καὶ θεῶ φίλων τὰ κατὰ δύναμιν:—

+ διπλοῦν τὸν ἀπλοῦν κυήσασα λόγον:—

+ διπλὴν ῥῶσιν δίδου μοι τῷ γεγραφότι:—]

Предъ этою рукописью вшиты статьи:

1) Γεωργίου φιλοσόφου τοῦ Γεμιστοῦ: Μέθοδος εὐρέ-

σεως ἡλίου καὶ σελήνης κύκλου καὶ τοῦ πάσχα καὶ τῆς τῶν ἀστέρων ἐποχῆς, ἀπὸ κανόνων, οὓς αὐτὸς συνεστήσατο:

Νυχθήμερόν ἐστιν ἡλίου μία περὶ γῆν περιφορά· καὶ ἡμέρα δὲ τὸ ἔλιν νυχθήμερον λέγεται...

Μὴν ἐστὶ σελήνης μία περὶ τὸν ζωδιακὸν περιόδός τε καὶ ἐπικατάληψις ἡλίου...

2) Таблицы, въ которыхъ вмѣсто цифръ наставлены буквы:

1. + Κανὼν ἀπλῶν ἐτῶν τῆς κινήσεως τῶν ἀστέρων τε καὶ φῶτων.

2. + Κανὼν ἰδ' ἐτηρίδων τῶν αὐτῶν.

3. + Κανὼν []

4. + Κανὼν δεδομένων ἀρχῶν.

5. + Κανὼν μηνῶν τῆς κινήσεως τῶν φωτῶν τε καὶ ἀστέρων.

6. + Κανὼν ἡμερῶν τῆς κινήσεως τῶν αὐτῶν.

7. + Κανόνιον τῆς ἡλιακῆς ἀνωμαλίας.

8. + Κανόνιον τῆς πρώτης καὶ ἀπλῆς ἀνωμαλίας τῆς σελήνης.

9. + Κανόνιον τῶν ἐν τῇ ὀρθῇ σφαίρα κατὰ δεκαμοιρίαν ἀναφορῶν.

10. + Κανόνιον τῆς τοῦ [] ἀνωμαλίας.

11. + Κανόνιον τῆς τοῦ [] ἀνωμαλίας.

12. + Κανόνιον τῆς ἀνωμαλίας τοῦ Ἄρεως.

13. + Κανόνιον τῆς ἀνωμαλίας τῆς [] + Ἀφροδίτης ἀπὸ ταύρω.

14. + Κανόνιον τῆς ἀνωμαλίας Ἑρμοῦ

Всѣ эти таблицы представляютъ собою 7 столбцовъ въ высоту и 15 въ ширину.

3) Περί ἐκθέσεως τοῦ θεματίου, съ тремя астрономическими чертежами.

4) Κανόνιον τῶν ὥρῶν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἔλου χρόνου [] τοῦ διὰ Ῥόδου παραλλήλου.

Замѣчательные столбцы, или таблицы.

5) Περί τῆς τῶν δώδεκα τόπων διακρίσεως.

φυσικά:—αχιδ' δεκεμβρίου κδ'. Ἐγγραφή δὲ ὑπὸ Κοσμά ἱερομονάχου τοῦ Σιναΐτου ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ εὐγενεστάτου καὶ μεγαλοπρεπεστάτου ἄρχοντος κυρίου Λασκαράκι τοῦ Ῥωσσετου· δῶν αὐτὸ ὁ Κύριος πᾶν ἀγαθὸν καὶ σωτήριον.

№ 537 (1678).

Въ Синаеджуваниѣской библиотекѣ.

Толстая рукопись, на бумагѣ in 4°, 1706 года.

Θέατρον πολιτικόν, εἰς τὸ ὁποῖον περιέχεται ἀκριβῆς συμβουλή, τί πρέπει νὰ κάμη, καὶ ἀπὸ τί πρέπει νὰ ἀπέχει ὁ ἡγεμῶν:—

Κεφ. α'. Ὁ ἡγεμῶν χρεωστᾷ νὰ περάσῃ ζωὴν τιμίαν...

въ 22 главахъ.

Запись:

Καὶ τὸδε σὺν τοῖς ἄλλοις Ἀνθίμου ἱερομονάχου Κρητικοῦ. Ἐτελειώθη εἰς τοὺς ἀψς' 1) ἰαννουαρίου ιζ' ἐν Βουκουρέστι:—

[Съ помѣткою:

Τὸ παρὸν ὑπάρχει Σιναίου ὄρους il Presente hé di Sto Mte Sinà.]

№ 538 (1687).

Тамъ же.

Εὐγενίου ἱεροδιακόνου Λογική, ἐπιστημονικῆ μεθόδου συγγραμμένη, на бумагѣ in 4°. Въ 1754 году октября 17 дня написана или приобрѣтена сия рукопись. Въ ней много рисованныхъ очерковъ, въ родѣ геометрическихъ фигуръ, для нагляднаго представлення и уясненія категорій, силлогизмовъ, предложеній и сужденій. Первая категорія Аристотеля περὶ

[¹) Я прочелъ ἀψς', т. е. 1750.]

οὐσίας представлена въ видѣ дерева, которое, не знаю почему, названо деревомъ Πορφύρια.

[Запись:

ἀψνδ' δεκτωβρίου ιζ'.

Помѣтка:

χρῆμα Γερμανοῦ Σιναΐτου Κρητός.]

Отдѣлъ VII.

Γεωγραφία. Τοπογραφία. Ιστορία.

№ 539 (1186).

Τοπογραφία χριστιανική Κοσμᾶ Ἰνδικοπλευστοῦ, на пергаμινѣ in 4° [255×185; лл. 211; XI вѣка Γ] [лл. 195, по 30 строкъ; XII вѣка; со множествомъ украшеній и 56 миниатюрамаи А], съ живописными миниатюрными изображеніями, съ астрономическими чертежами и географическими картами рукопись IX или X вѣка, драгоценная [обрывается на слонѣ 12-мъ: τῆ Ἀλεξανδρεία ἀπολέσει διὰ τῶν ἐλεφάντων καὶ ΑΓ] Смотри у меня снимки съ этихъ картъ и чертежей въ особомъ картонѣ [Имн. Публ. Библ. № 3 табл. 1—11]. А здѣсь читаѣ кое-какія выписки мои изъ этой рукописи [сравн. *Πορφύριον*, Первое нут., 241—242], сдѣланныя 28 іюня 1850 года.

Α) ο Ρανῶς

Λόγος β'. — Выше говорить а) о томъ, что въ Нилѣ увеличивается вода отъ проливныхъ дождей въ Абиссиніи, и б) о томъ, что въ приморскомъ городѣ Θείοповъ Адули стоялъ памятникъ мраморный (Δίφρος) съ греческими писменами. Далѣе:

Παρόντι μοι οὖν ἐν τοῖς τόποις πρὸ τούτων τῶν ἐνιαυτῶν κε' πλέον ἢ ἔλαττον ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς βασιλείας Ἰουστινίου τῶν Ῥωμαίων βασιλέως, ὁ τηρικαῦτα βασιλεὺς τῶν Ἀξω-

μητῶν Ἐλεσβαὰ μ ἐλλῶν ἐξίεναι εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς Ὀμηρίτας τοὺς πέραν, γράφει τῷ ἄρχοντι Ἀδοῦλεως, ἀναλαβεῖν τὰ ἴσα τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ δίφρῳ τῷ πτολεμαϊκῷ καὶ τῇ εἰκόνι, καὶ ἀποστεῖλαι αὐτῷ. Καλέσας δέ με ὁ τότε ἄρχων ὀνόματι Ἀσβάς καὶ ἄλλον ἕνα πραγματευτήν, ὀνόματι Μηνᾶν, ὃς γενόμενος μονάζων ἐν τῇ Ῥαῖθοῦ οὐ πρὸ πολλοῦ τὸν βίον μετήλλαξε, κελεύει ἡμῖν ἀπελθεῖν καὶ ἀναλαβεῖν τὰ γεγραμμένα. Λαβόντες δὲ δεδώκαμεν τῷ ἄρχοντι κατασχόντες ἑαυτοῖς τὰ ἴσα. Πисьмена эти содержали извѣстіе о походахъ Птолемея, сына Птолемея и Арсинои, въ Азію, и о покореніи разныхъ африканскихъ племенъ. Дифросъ былъ поставленъ въ 27-й годъ царствования его.

Слово 1. Во время Бозьмы, было мнѣніе о существованіи антиподовъ. Но это мнѣніе казалося ему смѣшнымъ: «Какъ тамъ люди ходятъ вверхъ ногами?»

Слово 2. Письмо другу, который изъ Іерусалима прибылъ въ Александрію къ Бозьмѣ. — Скинія Моисея была τόπος καὶ ὑπογραφὴ παντὸς τοῦ κόσμου. — Моисей ἀνήγαγεν ἐπὶ τὸ Σίναιον ὄρος καὶ θεωρεῖ τὴν ὀπτασίαν ἐκείνην τῆς βᾶτου...

Β) ο Ιερουσαλὶμῆς.

Слово 2. Рѣчь идетъ о томъ, что Спаситель предрекъ разореніе Іерусалима. Ἐκτοτε οὖν ἐλθόντες οἱ Ῥωμαῖοι καὶ τὸν ναὸν καὶ τὴν πόλιν κατέσκαψαν καὶ ἔρημον παντελῶς εἰργάσαντο ὥσπερ ἐκ συνθήματος δεσπότης τὸ προσταχθέν ἐκπληρώσαντες. Καὶ ὀρώμεν αὐταῖς ὄψεις μέχρι τοῦ νῦν ἰδοῦ πλέον πεντακοσίων ἐτῶν, ἐξ ὅτε ἔρημος γέγονε, μὴ δυνάμενος ἀνανεωθῆναι.

Λόγος γ'. Διωκόμενοι ποτε οἱ χριστιανοὶ ἐξ Ἑλλήνων καὶ Ἰουδαίων νενικήκασιν καὶ τοὺς διώκοντας εἰς ἑαυτοὺς εἰλκυσαν. Ὅμοίως καὶ τὴν ἐκκλησίαν μηδέποτε καταβαλλομένην, ἀλλὰ πληθυνομένην, καὶ ὁμοίως δὲ πᾶσαν τὴν γῆν τῆς διδασκαλίας τοῦ δεσπότης Χριστοῦ πληρωθεῖσαν καὶ ἐτι πληρουμένην, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον κηρυττόμενον ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. ὅπερ ἐν πλείοσι τόποις παρῶν ἰδὼν καὶ μεμαθηκῶς ἀπαγγέλλω ὡς ἐπὶ τῆς ἀληθείας. Ἐν τῇ Ταπροβάνη νήσῳ ἐν τῇ ἐσωτέρᾳ Ἰνδία, ἔνθα τὸ Ἰνδικόν

πέλαγός ἐστι, καὶ ἐκκλησία χριστιανῶν ἐστὶν ἐκεῖ καὶ κληρικοὶ καὶ πιστοί· οὐκ οἶδα δέ, εἰ καὶ περαιτέρω. Ὅμοίως καὶ εἰς τὴν λεγομένην Μαλέ, ἔνθα τὸ πεπὲρι γίνεται, καὶ ἐν τῇ Καλλιάνᾳ δὲ τῇ καλουμένη καὶ ἐπίσκοπος ἐστὶν ἀπὸ Περσίδος χειροτονούμενος. Ὅμοίως καὶ ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένη Δισσοκρίδους κατὰ τὸ αὐτὸ Ἰνδικὸν πέλαγος, ἔνθα καὶ οἱ παροικοῦντες ἑλληνιστὶ λαλοῦσι, πάροικοι τῶν Πτολεμαίων τῶν μετὰ Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδὸνα ὑπάρχοντες, καὶ κληρικοὶ εἰσὶν ἐκ Περσίδος χειροτονούμενοι καὶ πεμπόμενοι ἐν τοῖς αὐτοῖσι, καὶ χριστιανοὶ πλῆθος. Ἦν νήσον παρεπλεύσαμεν, οὐ κατήλθον δὲ ἐν αὐτῇ συνέντευχον δὲ ἀνδράσι τῶν ἐκεῖ ἑλληνιστὶ λαλοῦσιν, ἐλθοῦσιν ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ. Ὅμοίως δὲ καὶ ἐπὶ Βάκτροις καὶ Οὐνοις, καὶ Πέρσαις, καὶ λοιποῖς Ἰνδοῖς καὶ Περσαρμενίοις, καὶ Μήδοις, καὶ Ἐλαμήταις καὶ πάσῃ τῇ χώρᾳ Περσίδος καὶ ἐκκλησίαι ἄπειροι καὶ ἐπίσκοποι καὶ χριστιανοὶ λαοὶ ἀμύητοι, καὶ μάρτυρες πολλοί, καὶ μονάζοντες ἡσυχασταί· Ὅμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τὴν Αἰθιοπίαν Ἀξώμην τε καὶ πᾶσαν τὴν περίχωρον, Ἄραβας τε τοὺς Εὐδαίμονας τοὺς νῦν καλουμένους Ὀμηρίτας, πᾶσαν Ἀραβίαν καὶ Παλαιστίνην, Φοινίκην τε καὶ πᾶσαν Συρίαν καὶ Ἀντιόχειαν μέχρι Μεσοποταμίας, Νωβάτας τε καὶ Γαραμάντας, Αἴγυπτον καὶ Λιβύην καὶ Πεντάπολιν, Ἀφρικὴν καὶ Μαυριτανίαν ἕως Γαδεύρων τὰ πρὸς νότον πανταχοῦ ἐκκλησίαι χριστιανῶν εἰσὶ, καὶ ἐπίσκοποι, μάρτυρες, μονάζοντες, ἡσυχασταί, διὰ παντὸς ὅπη ἐστὶ κηρυττόμενον τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. Ὅμοίως πάλιν Κιλικίαν, Ἀσίαν, Καππαδοκίαν, Λαζικὴν καὶ Πόντον, καὶ τὰ ὑπερβόρεια μέρη Σκυθῶν Ἰρκανῶν, Ἑρούλλων, Βουλγάρων, Ἑλλαδικῶν τε καὶ Ἰλλυρίων, Δαλμάτων, Γότθων, Ἀσάνων, Ῥωμαίων, Φράγγων καὶ λοιπῶν ἐθνῶν μέχρι τῶν Γαδεύρων τοῦ Ὠκεανοῦ κατὰ τὸ βόρειον μέρος πιστευσάντων καὶ καταγγελλόντων τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. **НЕМНОГО НИЖЕ:** Ποῖον ἔθνος ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἄρχτου τε καὶ μεσημβρίας πιστεῦσαν εἰς Χριστὸν οὐ προλέγει ἐκ μεθόδων καὶ διαφορῶν ψήφων πολλῶν ἐτῶν πασχαλίας ἑορτᾶς· καὶ πάντες προλέγοντες ἀληθεύουσι, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἀπ' ἄκρων γῆς ἕως ἄκρων ἑορτάζοντες συμφώνως κατὰ διαφορῶν ψήφους καὶ μεθόδους

σοφίας γὰρ ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον, καὶ λόγον αὐτῷ μεταδοὺς ἐφ' ευρίσκειν πεποιήκεν.

Λόγος δ'. Ἀνακεφαλαίωσις σύντομος καὶ διαγραφὴ σχημάτων τοῦ κόσμου κατὰ τὴν θεῖαν Γραφὴν καὶ τῆς σφαιράς ἢ ἀνατροπῆς.

Γέγραπται· Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Διαγράφωμεν τοίνυν τὸν πρῶτον οὐρανὸν ἅμα τῇ γῇ τὸν καμαροειδῆ, ἄκρα ἄκροις συνδεδεμένον· καθὼς δὲ ἐνδέχεται αὐτὸν γραφῇ παραδοῦναι πεποιτήκαμεν, τέως κατὰ τὸ πλάγιον τὸ δυτικόν, ἢ τὸ ἀνατολικόν· τὰ γὰρ αὐτὰ δύο πλάγια τοῖχοι εἰσὶν ἀποκλιθέντες ἕως αὐτῆς ἄνω τῆς καμάρας. Ἔστι δὲ καὶ τὸ στερέωμα κατὰ μέσου συνδεδεμένον τῷ πρῶτῳ οὐρανῷ, ἐν ᾧ εἰσὶν ἐπὶ νότου τὰ ὕδατα, κατ' αὐτὴν τὴν θεῖαν γραφὴν. Ἔστιν οὖν ἡ θέσις καὶ τὸ σχῆμα τοιόνδε.

Εἰς τὰ ἄκρα τῆς γῆς κατὰ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῆς ὁ οὐρανὸς αὐτῇ κεκόλληται τοῖς ἑαυτοῦ ἄκροις, ποιῶν σχῆμα κύβου· ὡσανεὶ τετράγωνον ἄνωθεν δὲ ἐφ' ὕψους καμαροειδῆς ἐλισσόμενος κατὰ τὸ μήκος· καὶ γίνεται ὡς θόλος μεγάλη. καταμέσθεν δὲ συνδέεται καὶ τὸ στερέωμα. καὶ γίνονται χώροι δύο.

Ἀπὸ τῆς γῆς ἕως τοῦ στερεώματος χώρος ἐστὶ πρῶτος, ὁ κόσμος οὗτος, ἐν ᾧ εἰσὶν ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι· καὶ πᾶσα ἡ νῦν κατάστασις.

Ἀπὸ τοῦ στερεώματος ἕως ἄνω τῆς καμάρας, χώρος ἐστὶ δεύτερος ἢ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ἔνθα ὁ Χριστὸς ἀναληφθεὶς πρῶτος πάντων εἰσῆλθεν ἐγκαινίσας ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν.

Κατὰ μὲν τὸ πλάγιον τὸ δυτικόν ἢ τὸ ἀνατολικόν τοιόνδε σχῆμα ἔχει μακρόν, ὡς ἐπὶ θόλου μεγάλης. κατὰ δὲ τὰ νότια καὶ βόρεια μέρη, τὸ μήκος ἀποδείκνυσιν. Ἔστιν οὖν τὸ σχῆμα καὶ οὕτως τοιόνδε.

Παραγραφὴ.

Οὗτος ὁ πρῶτος οὐρανὸς ὁ καμαροειδῆς, ὁ ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ γεγονώς ὁ ἅμα τῇ γῇ, περὶ οὗ λέγει· Ἡσαΐας· Ὁ στήσας τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ καμάραν. ὁ καταμέσθεν δὲ αὐτοῦ συνδεδεμένος, ὁ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ γεγονώς, περὶ οὗ ἐπιφέρει πάλιν

Ἡσαΐας λέγων· Καὶ διατείνας αὐτὸν ὡς σκηνὴν κατοικεῖν. Ὁ δὲ Δαυὶδ λέγει περὶ αὐτοῦ· Ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρριν. Καὶ σαφέστερον δηλῶν λέγει· Ὁ στεγάζων ἐν ὑδάσι τὰ ὑπερφᾶ αὐτοῦ. Ἔτι ἄκρα οὐρανοῦ καὶ γῆς τῆς Γραφῆς μνημονευούσης, οὐ δύναται ἐπὶ σφαίρας νοεῖσθαι. Πάλιν λέγει Ἡσαΐας· Οὕτως λέγει Κύριος, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ πῆξας αὐτόν. Ὁ δὲ ἀπόστολος ὁμοίως· Καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ Κύριος καὶ οὐκ ἄνθρωπος. Ἀμφότεροι ἰστάμενον λέγοντες καὶ πεπηγότα ἐν τῇ γῇ καὶ οὐ περιφερόμενον. Ἔτι τὰ ἄκρα τοῦ οὐρανοῦ παρ' ἐκάτερα σὺν τοῖς ἄκροις τῆς γῆς συνδεδεμένα εἰσὶ, περὶ ὧν ἐν τῷ Ἰώβ γέγραπται· Οὐρανὸν δὲ εἰς γῆν ἔκλινε· κέχυται δέ, ὡσπερ γῆ κονία. κεκόλληκα δὲ αὐτόν, ὡσπερ λίθον κύβον. Περὶ δὲ τῆς γῆς γέγραπται πάλιν ἐν τῷ Ἰώβ· Ὁ κρεμνῶν τὴν γῆν ἐπ' οὐδένος, ὡσανεὶ μὴ ἔχουσαν ὑποκάτω τι. Ὁ δὲ Δαυὶδ συμφώνως μὴ εὐρηκῶς ἐπὶ τινος αὐτὴν ἠδρασμένην, ἔφη· Ἐθεμελίωσε τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς, ὡσανεὶ αὐτὴν ἐφ' ἑαυτὴν παρὰ σοῦ θεμελιωθεῖσαν, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τινος.

Ὡς ἦν μὲν δυνατὸν διαγράψαι πεποιτήκαμεν· ἔσωθεν ἔχοντα τὸ στερέωμα καὶ τὰ ὕψη τῆς γῆς τῆς μεσαιτάτης, ἧς νῦν κατοικοῦμεν. καὶ τὸν Ὠκεανὸν πέρις αὐτῆς· καὶ ἐν αὐτῇ τοὺς τέσσαρας κόλπους εἰσβάλλοντας τοὺς πλεομένους, Ῥωμαϊκόν, Ἀραβικόν, Περσικόν, Κάσπιον, ἧτοι Ὑρκανίας. Πέριξ δὲ πάλιν τοῦ Ὠκεανοῦ τὴν γῆν τὴν πέραν, ἐνθα καὶ ὁ παράδεισος κατὰ ἀνατολὰς κεῖται. Διαγράφομεν τοίνυν πάλιν τὸ πλάτος τέως τῆς γῆς καὶ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῶν κόλπων καὶ τῆς πέραν γῆς, καὶ τὸν παράδεισον, ἐώντες τέως τὰ ὕψη αὐτῆς, ὅπως εὐσύνοπτα γένηται τοῖς θεωμένοις. Ἔστι τὸ σχῆμα τῆς γῆς πάσης κατὰ ταύτην τὴν ἐπιφάνειαν καὶ τὸ πλάτος τοιόνδε.

Εἰς ταύτην τὴν γῆν τὴν πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ πανταχόθεν ἄκρα τοῖς ἄκροις ὁ οὐρανὸς ὁ πρῶτος ὁ καμαροειδῆς συνδέεται κατὰ μὲν τὸ δυτικὸν μέρος καὶ ἀνατολικὸν τοῖχος ὀρθὸς ὡς ἄνω ἐμβαίνων εὐρίσκεται· κατὰ δὲ τὸ νότιον καὶ βόρειον τοῖχος μὲν ἴσος τὸ κάτωθεν ἕως φανεροῦ κατὰ τὸν τύπον ἐντὸς καμάρας ἄνωθεν δὲ ὑψηλότατος ἐλισσόμενος ὡς θόλος λουτροῦ μεγάλη κάτωθεν πέλμα ἔχουσα τὴν γῆν· αὐτὸς δὲ τοῖχος καὶ καμάρα ὑπάρο-

χων εἶτα, καθὰ καὶ πρῶην ἔφημεν πολλάκις, τὸ στερέωμα μέσα μέσοις ἐξηπλωμένον κατὰ τὸ ὕψος συνδέεται αὐτῷ τῷ οὐρανῷ, ἵνα γένωνται δύο χώροι, ἀνώγειον καὶ κατώγειον. Ἔστι δὲ ὁ χώρος ὁ εἷς, τουτέστι τὸ κατώγειον, ἐνθα εἰσὶν ἡ γῆ καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὰ λοιπὰ στοιχεῖα καὶ ἄστρα, ὁ κόσμος οὗτος ἀπὸ τῆς γῆς ἕως τοῦ στερεώματος· γῆν μὲν ἔχων ἔδαφος, τοίχους δὲ ἐκ τοῦ πρῶτου οὐρανοῦ, στέγην δὲ τὸ στερέωμα. καὶ ἀπὸ τοῦ στερεώματος ἕως τῆς καμάρας τοῦ πρῶτου οὐρανοῦ χώρος δευτέρος, τουτέστι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ἐνθα καὶ ὁ δεσπότης Χριστὸς ἀναστὰς ἀπὸ τῶν νεκρῶν ἀνελήλυθε. καὶ οἱ δίκαιοι μετὰ ταῦτα μέλλουσιν ἀνιέναι, οὐρανὸν μὲν ἦτοι τὸ στερέωμα ἔχων ἔδαφος, καὶ οὐρανὸν τὸν πρῶτον τοίχους, καὶ στέγην καμαροειδῆ. Διαγράφομεν πάλιν καὶ τὸ ὕψος καὶ σχῆμα ταύτης τῆς γῆς, ἧς νῦν οἰκοῦμεν οἱ ἄνθρωποι, ἣ ἐστὶν ἔσωθεν τοῦ Ὠκεανοῦ κυκλουμένη· ἐν ἣ εἰσὶ καὶ οἱ τέσσαρες κόλποι οἱ πλεόμενοι· ἔστι δὲ τὰ ἀνατολικά αὐτῆς μέρη καὶ τὰ νότια χαμηλά, βόρεια καὶ δυτικά ὑψηλότατα· χυθαμαλῶς καὶ ἀνεπαίσθητως κειμένη· ἕσον οὖν πλάτος ἔχει ἡ γῆ, τοσοῦτον ἔχει καὶ ὕψος κατὰ τὰ βόρεια καὶ δυτικά μέρη· ἔστιν οὖν κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον διαγράψαι τὸ σχῆμα τοιόνδε.

Παραγραφή.

Ἡ γῆ μὲν πᾶσα τετράγωνός ἐστι καθὰ προεγράφη· τὸ ἀνάστημα δὲ αὐτῆς τῆς μεσαιτάτης καὶ τὰ ὕψη κατὰ τὰ βόρεια καὶ δυτικά μέρη ἐσημάναμεν ἐνταῦθα διαγράφαντες· ὅπως μέση τυγχάνουσα καὶ πέριξ ἔχουσα τὸν Ὠκεανόν, καὶ πάλιν πέριξ τὴν ἀντικρὺ γῆν τῶν ἄστρον κυκλευόντων αὐτὴν, δύναται καὶ κῶνον ἀποτελεῖν τὴν σιάν κατὰ τοὺς ἕξω· καὶ ὅτι κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο δύναται καὶ ἐκλείψει τῆς σελήνης ἀποτελεῖσθαι καὶ νύκτες καὶ ἡμέραι· καὶ ἡ θεῖα Γραφή μᾶλλον ἀληθεύει λέγουσα· Ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ δύνει ὁ ἥλιος καὶ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ ἔλκει ἀνατέλλων αὐτὸς, ἐκεῖ πορεύεται πρὸς νότον καὶ κυκλοῖ πρὸς βορρᾶν. κυκλοῖ κυκλῶν καὶ ἐπὶ κύκλους αὐτοῦ ἐπιστρέφει τὸ πνεῦμα· ὡσανεὶ τὸν ἀέρα κυκλεύων· πάλιν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ ἐπανήξει.

Τὸ κείμενον.

Οὕτως οὖν ἔστιν ἐν ταύτῃ τῇ ὄψει τὰ οἰκούμενα αὐτῆς μέρη· ἀνατέλλων οὖν ὁ ἥλιος ἐξ ἀνατολῶν καὶ διατρέχων τὸν νότον

κατὰ τὰς τροπὰς πάντοτε πρὸς τὸ ὕψος τῆς γῆς, ἤτοι καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν γῆν φαίνων, ποιεῖ νόκτα περαιτέρω τοῦ ὕψους τῆς γῆς κατὰ τὸν ὠκεανὸν καὶ τὴν πέραν γῆν· καὶ πάλιν πρὸς δυσμὰς καὶ βορρᾶν γινόμενος ὑπὲρ τὸ ὕψος τῆς γῆς· ἐνταῦθα ποιεῖ νόκτα· ἄχρις ἂν κυκλεύων ἀναφανῆ κατὰ τὰ χθαμαλὰ μέρη τῆς ἀνατολῆς, καὶ πάλιν ἀνιών κατὰ τὸν νότον καταλάμψη τότε τὸ πᾶν. αἱ ἐκλείψεις οὖν τῆς σελήνης καὶ κατὰ σχῆμα τοῦτο, εἶγε ἀληθῆ τυγχάνει κατὰ τοὺς ἕξω, δύνανται γενέσθαι, ὑπὸ τὸ ὕψος τῆς γῆς γινομένου τοῦ ἡλίου ἤγουν τῆς σελήνης· τὴν γὰρ ἡλιακὴν ἐκλείψιν οὐκ ἀπὸ τῆς σκιᾶς τῆς γῆς γίνεσθαι λέγουσιν· ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ κατὰ κάθητον ὑποκάτω εἶναι τοῦ ἡλίου τὴν σελήνην φωτιζομένην μᾶλλον τῷ μέρει ᾧ ὄρα ὁ ἥλιος, ᾧ δὲ μὴ ὄρα μὴ φωτίζεσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ ἐμποδίζειν αὐτῷ μὴ φαίνεσθαι, διατρέχουσαν ὑποκάτω ὅτε νεομηνία δῆθ' ἐστὶ σεληνίου, ὅτε καὶ ἀφώτιστος τυγχάνει κατὰ τὸ μέρος αὐτῆς τὸ φαινόμενον παρ' ἡμῖν. οὐδὲν οὖν τὰ ἡμέτερα παραβλάψει τὰ τοιαῦτα· πλὴν μόνου τοῦ κινεῖσθαι καὶ κυκλεύειν τὸν οὐρανόν· ὅπερ ἀνατροπὴ ἐστὶ πάσης ὁμοῦ τῆς θείας Γραφῆς Παλαιᾶς τε καὶ Καινῆς Διαθήκης καὶ τοῦ δόγματος τοῦ χριστιανικοῦ· ζητῆσαι δὲ περαιτέρω τούτων ἡμῖν οὐ σχολή· ἀνωφελὲς γάρ ἢ τοιαύτη γνῶσις· τῆς ἐπωφελούς μᾶλλον γινόμενοι γνώσεως, ἣτις ἐλπίδα χρηστὴν καὶ ὠφελίμην ἐμποιεῖ ταῖς ἡμέτεραις ψυχαῖς, ἣν καὶ ἐπηγγείλατο ὁ θεὸς διδόναι μᾶλλον τοῖς αὐτῷ πιστεύουσι· τοῖς δὲ ἀδικοῦσι δίκην ὀλέθριον. Δείξομεν δὲ σὺν θεῷ διαγράφοντες ἐξ ἀντιστρόφου τὸ σχῆμα τῆς γῆς τὸ κατὰ τὸ βόρειον μέρος, ἵνα δυνηθῶμεν ἐκ μέρους πάλιν διαγράψαι τῶν ἀστρων τὸν κύκλον· ἐστὶν δὲ οὕτως·

Ἡνῖκα οὖν ἔνθεν δύνων ὁ ἥλιος διατρέχει κατὰ τὴν διακονίαν τῶν ἀοράτων δυνάμεων, καθὰ τῇ θείᾳ Γραφῇ δοκεῖ, νόκτα κατὰ τὸ ἕτερον μέρος τουτέστι τὸ οἰκούμενον ποιεῖ, ἥνικα δὲ ἐκεῖθεν διατρέχει, ἐνθάδε νόκτα ποιεῖ· συλλήβδην δὲ κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον πάλιν διαγράφομεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν· ἐστὶν δὲ οὕτως·

Παραγραφή.

Τοῦτο πάλιν τὸ μέρος τῆς γῆς τὸ ἐπέκεινα τοῦ βορρᾶ ἔστιν αἰκίητον· ἐνθα διατρέχουσιν ἀπὸ δύσεως διὰ τοῦ βορρᾶ ἐπὶ ἀνατολάς,

ὄρθον ὡς ἐπὶ τοίχου ὑπάρχον. ἐν ᾧ γινόμενος ὁ ἥλιος εἰς τὸ ἄλλον μέρος αὐτῆς τὸ οἰκούμενον νόκτα ἀπεργάζεται· κατὰ διάμετρον οὖν τοῦ πλάτους τῶν οἰκουμένων αὐτῆς μερῶν εὐρίσκειται ὕψος ἔχουσα ἐν τούτῳ τῷ μέρει ἀποκάτωθεν τοῦ ὠκεανοῦ ἕως ἄνω τοῦ ὕψους αὐτῆς. Ὅθεν μεσάζουσα τῷ φωτὶ τῶν ἀστρων αἱ νόκτες καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἐπακολουθοῦσιν.

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἐνεδέχeto διαγραφῆναι πεποιθήκαμεν ἀκολουθοῦντες τῇ θείᾳ Γραφῇ. Διαγράφομεν τοίνυν καὶ κατὰ τοὺς ἕξω τὴν σφαῖραν.

№ 540 (1184).

Рукопись на пергаминах въ листъ: [XIII вѣка; лл. 287; по 27 строкъ 4] [XI вѣка Г] [270×195; 210×145; XII вѣка. Содержание:

1) л. 1^{a-b} (заств.) Σευηριανοῦ ἐπισκόπου Γοβάλων εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Τοῦ ἀνθρώπου ἡ προσηγορία... τετῆρηται.

2) л. 1^b Τὰ τῶν ζώων ἴδια ἢ μᾶλλον ἐκάστου εἴδους ἴδια·.

Ἄνθρωπος γελαστικὸν... ἢ ἀηδῶν·—

3) лл. 1^b—2^a Ἡρακλέους ἄθλα·—

4) лл. 2^a—4^a.] Ἐκ τοῦ μακαρίτου κυροῦ Θεοφάνους ἡγουμένου τοῦ Μεγάλου Ἀγροῦ καὶ ὁμολογητοῦ μέρος τι ἀπὸ τοῦ χρονικοῦ αὐτοῦ, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς βασιλείας Διοκλητιανοῦ ἔτους ρεφζ' μέχρι τῆς βασιλείας Μιχαήλ καὶ Θεοφυλάκτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἔτους ςετ[]'.

5) [εβ л. 4^a Τὴν ἱστορίαν τῶν χρόνων ἀρξαμένην.

Ἄφ' οὗ τὸ πᾶν ἔσχηκε σύστασις τότε.

Καὶ πρὸς χρόνους φθάσαντες Ἰσαακίου.

Ὅς πρῶτος ἔσχε Κομνηνῶν σιχηπτρον κράτους.

Γράμμασιν ὧδε συνέλεξεν ἰδίως.

Γεώργιος πρόεδρος ὢν ἐκ τῆς Κέδρου.

Ἄγνωστα πολλοῖς ἐκ γραφῶν διαφορῶν.

Ταύτη συνάψας φίλα φιλομαθέσιν.

Σύνοψις ἱστοριῶν ἀρχομένη ἀπὸ κτίσεως κόσμου μέχρι τῆς

βασιλείας Ἰσαακίου τοῦ Κομνηνοῦ συλλεγεῖσα ἐκ διαφόρων βιβλίων παρὰ Γεωργίου τοῦ Κεδρηνοῦ:—

Πολλοὶ τῶν πρὸ ἡμῶν. . .

кончается: на гестѣ послѣдн. листа:

(in m. ὁ ἅγιος Βασίλειος) Τῷ δ' αὐτῷ ἔτι καὶ Βασίλειος ὁ τῆς Καισαρέων ἐπισκόπησεν ἐκκλησίας τοῦ Εὐσεβίου εὐσεβῶς κοιμηθέντος. τῷ ἔτι Ἀμβρόσιος μετὰ Εὐδόξιον τῆς ἐκκλησίας Μεδιολάνων ἠγήσατο. . . ἐξαιτησάμενος ὁ λαὸς ἐβάπτισε καὶ ἐπίσκοπον Μεδιολάνων ἐποίησεν.

Дальше 11 строкъ пустыхъ и весь оборотъ послѣдняго листа пустой (есть помарки).]

№ 540.

Рукопись на пергаментѣ въ листѣ: Ἐκ τοῦ μακαρίτου χοροῦ Θεοφάνους ἡγουμένου τοῦ Μεγάλου Ἀγροῦ. . . (какъ выше) [Но такой рукописи нѣтъ въ Синайскомъ монастырѣ, а разумѣется все та же выше упомянутая, какъ показываетъ и] выписка [принадлежащая № 1184 лл. 2^a—4^a]:

Ἐπὶ τῆς βασιλείας Μαξιμιανοῦ τοῦ Γαερριανοῦ (Θεότεκνος) τὰ ὑπομνήματα τοῦ Χριστοῦ καὶ σωτήρος ἐπλάσατο καὶ πανταχόθεν ἀπέστειλε καὶ ταῖς γραμματοδιδασκάλοις τοὺς παῖδας διδάσκειν προσέταξεν, ὡς διαγελάσθαι τὸ καθ' ἡμᾶς μυστήριον παρασκευάζων [здѣсь пустое мѣсто] ὁ δυσσεβῆς . . . χειρὸς αὐτοῦ παρεθείσης:—

Послѣ этого краткаго сказанія о порчѣ евангельскихъ книгъ непосредственно слѣдуетъ въ рукописи:

[лл. 2^b—4^a] Εἰς τὸν ἅγιον Εὐσέβιον. Περὶ οὗ καὶ ὁ θεολόγος Γρηγόριος φησὶ ζητῶ μου τὸ χθὲς ἡμῶν σφάγιον τὸν ἀβραμιαῖον γέροντα:

Ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀναστασίου τοῦ Σελεντιαρίου Ματρῶνα δὲ ἡ ὁσία ἔτι ζῶσα καὶ μὴ κοινοῦσα σὺν ταῖς σὺν αὐτῇ ἀσκηταῖς διὰ τὸ Ἐνωτικὸν Ζήνωνος παράδοξα πολλὰ ἐνεδείξατο, Χρυ-

σαυρίου διακόνου τῆς ἐκκλησίας αὐτὴν ἀναγκάζοντος. Καὶ ἄλλη δὲ τις Σοφία, ἐπίσημος ἐν μοναζούσαις, πολλὰ παθοῦσα ὑπομονὴν ἐνεδείξατο. Ὁ δ' αὐτὸς βασιλεὺς Ἀναστάσιος ἀνέστειλε τὸ χρυσάργυρον καὶ τὰ κунήγια. καὶ τὰς ἀρχὰς ὠνίους οὐσας δωρεὰν προεβάλλετο.

Λύσας τὴν εἰρήνην ὁ ἔκγονος τοῦ Ἡρακλείου Ἰουστινιανὸς μετὰ Ἀβιμέλεχ τοῦ τῶν Ἀρράβων βασιλέως, ἀπέστειλεν Ἀβιμέλεχ οἰκοδομησαί τὸν τοῦ Μαχᾶ ναόν, καὶ ἠθέλησεν ἐπάραι τοὺς κίονας τῆς ἀγίας Γετθσημανῆς. Καὶ παρεσκευάσεν αὐτὸν Σέργιος τις χριστιανικώτατος ὁ τοῦ Μανσοῦρ γενικὸς λογοθέτης καὶ λίαν ὤκειωμένος τῷ αὐτῷ Ἀβιμέλεχ, καὶ Πατρικίος ὁ τούτου ἐφάμιλος τῶν κατὰ τὴν Παλαιστίνην χριστιανῶν προῦχων, ᾧ ἐπίκλην Σκλάβος· αἰτούμενοι μὴ γενέσθαι τοῦτο· ἀλλὰ δι' ἐκείνης αὐτῶν πείσαι Ἰουστινιανὸν ἀποστεῖλαι ἄλλους ἀντ' αὐτῶν ὅπερ καὶ γέγονεν.

Ἀναγκαῖον δὲ ἡγοῦμαι καὶ Ἰωάννου τοῦ ἐπίκλην Μανσοῦρ. . . Οὗτος γὰρ ὁ Σέργιος τῶν ἐπὶ Μαυῖα αἰχμαλωτισθέντων ἀπὸ Ῥωμανίας τινὸς ἀπελευθερωθέντος καὶ ὀνομασθέντος Μανσοῦρ υἱὸς ἐγένετο. Μανσοῦρ δὲ κατὰ τὴν Ἀρράβων φωνὴν ἐρμηνεύεται, λελυτρωμένος. Οὗτος τὸν ἑαυτοῦ παῖδα Σέργιον γράμμασιν ἐκπαιδεῦσαι ἐλληνικοῖς καὶ ἀραβικοῖς, τῷ κατὰ καιρὸν γενικῷ λογοθέτῃ τῶν Ἀρράβων παρέδωκε, χριστιανικῷ ὄντι ἀνδρὶ, ὅστις θνήσκων μαρτυρεῖ μὴ εἶναι τὸν ἐπιτηδείως ἔχοντα πρὸς τὸ πρᾶγμα τοῦ γενικοῦ λογοθεσίου μᾶλλον αὐτοῦ ἢ Ἰσον. Ὅθεν αὐτὸν τῆς ὅλης Ἀρράβων ἐξουσίας ἐμπιστευθεὶς τὴν διοίκησιν, καὶ χάριν ὡς Ἰωσήφ λαβὼν ἀπὸ θεοῦ κυρίου ἐν πᾶσιν ὑπακούεσθαι, πρὸ πάντων τὴν φιλολογίαν ἀνακαινίζεται, μέλλουσαν ἐκλιμπάνειν τῶν κατὰ τὴν ἔφω ἐκκλησιῶν. καὶ ἀναζητήσας διδασκάλους, εὔρεν οἷους οὐκ ἦν ἄλλους εὔρεῖν ἴσους αὐτῷ.

καὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν οὐσίαν προέτεινεν αὐτοῖς, κυρίου καὶ πατέρας αὐτοῦ ἀποκαλῶν, καὶ τὴν παιδείαν ἀφθόγως μετέδωκε τοῖς τέσσαρσιν υἱοῖς αὐτοῦ Ἰωάννη, Θεόδωρῳ, Ἠλίᾳ τε καὶ Θεοδοσίῳ, καὶ τοῖς σὺν αὐτοῖς, κατὰ κέλευσιν Ἀβιμέλεχ χριστιανῶν τέκνων πτωχῶν τε καὶ πλουσίων παραγινόμενων εἰς τὸ παιδεύθῃναι τοῦ Σεργίου ἐξ οἰκείων ἀναλωμάτων συναθροίσαντος πλήθος βιβλίων παντοίων τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν. καὶ μνήμης ἄξιον ἔργον τοῖς μετέπειτα καταλιπόντος εἰ βούλοιντο ζηλῶσαι. Ὁ δὲ Κοπρώνυμος Κωνσταντῖος τὸν μὲν Θεόδωρον τοῦ Μανσοῦρ ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐξώρισεν εἰς τὰ κλίματα τῆς ἐρήμου, Γαλήθ δὲ τὸν ἀγιώτατον Πέτρον μητροπολίτην Δαμασκοῦ γλωσσοτομηθῆναι ἐκέλευσε καὶ ἐξορυσθῆναι κατὰ τὴν Εὐδαίμονα Ἀραβίαν, ἔνθα καὶ μαρτυρικῶς τελειοῦται, ὡς ἀναφανδὸν ἐλέγχων τὴν τῶν Ἀράβων καὶ Μανιχαίων δυσσέβειαν. Τούτου ζηλωτῆς καὶ ὁμώνυμος Πέτρος κατὰ τὸν Μαΐουμᾶν ἐν τοῖς αὐτοῖς ἀναδειχθεὶς χρόνοις μάρτυς ὑπὲρ Χριστοῦ αὐτόμολος· ἀρρωστήσας γὰρ καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς τῶν Ἀράβων προύχοντας, ἅτε συνήθεις ὄντας αὐτῷ χαρτουλορίῳ τελοῦντι τῶν δημοσίων φόρων, φησὶ πρὸς αὐτούς. «Πᾶς ὁ μὴ πιστεύων εἰς πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα, τὴν ὁμοούσιον καὶ ζωαρχικὴν ἐν μονάδι τριάδα πεπῆρωται τὴν ψυχὴν καὶ τῆς αἰωνίου κολάσεως ἀξιούται. τοιοῦτος καὶ ὁ ψευδοπροφήτης ὑμῶν Μωάμεθ, καὶ τοῦ ἀντιχριστοῦ πρόδρομος. ἀπόστητε οὖν, εἰ ἔμοι πείθεσθε. Μαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τῆς ἐκείνου μυθολογίας· εὐνοῶ γὰρ ὑμῖν, ἵνα μὴ σὺν ἐκείνῳ κολασθῆτε». Ταῦτα καὶ ἄλλα πολλὰ πλεῖστα θεολογῶν καὶ μεγάλη τῇ φωνῇ ἀναθεματίζων τὸν Μωάμεθ καὶ τὴν μυθογραφίαν αὐτοῦ, τὴν διὰ ξίφος τιμωρίαν ὑπέστη. Τούτον ἐγκωμίοις λόγων τετίμηκεν ὁ ὕσιος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης, ὁ καλῶς ἐπικληθεὶς χρυσορῶας διὰ τὴν ἐπενδοῦσαν αὐτῷ τοῦ

πνεύματος ἐν τε λόγῳ καὶ βίῳ χρυσαυγῇ χάριν· ὃν Κωνσταντῖνος ὁ δυσσεβῆς βασιλεὺς ἐτησίῳ καθυπέβαλεν ἀναθέματι διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν αὐτοῦ ὀρθοδοξίαν, καὶ ἀντὶ τοῦ παππικοῦ αὐτοῦ ὀνόματος Μανσοῦρ, ὃ ἐρμηνεύεται λελυτρωμένος, μακαρίζων Ἰουδαϊκῶ φρονήματι μετονομάσας τὸν νέον τῆς ἐκκλησίας διδάσκαλον·.

Далѣ всю рукопись наполняет исторія Георгія Бедрина отъ начала міра до царствованія Исаака Комнина.

№ 541 (1625).

Въ Синаеджуванійской библіотекѣ въ Каирѣ.

Χρονικὸν τοῦ Γεωργίου ἀμαρτωλοῦ, [рукопись бумажная, 1600 года, лл. 288 (299×207; 205×140) по 28 строкъ: содержитъ

лл. 1^а—11^в + Ἱστορία χρονικὴ Γεωργίου μοναχοῦ + Πίναξ τοῦ παρόντος βιβλίου:—

Самая исторія, начинается съ

лл. 12^а—13^а Πρόλογος χρονικῆς ιστορίας Γεωργίου μοναχοῦ:— Προοίμιον.

Πολλοὶ μὲν τῶν ἔξω φιλολόγοι... δυνάμιν:—

Τέλος τοῦ προοιμίου:—

и затѣмъ уже

лл. 14^а—286^в Χρονικὸν σύντομον ἐκ διαφόρων χρονογράφων τε καὶ ἐξηγητῶν συλλεγὲν καὶ συντεθὲν ὑπὸ Γεωργίου ἀμαρτωλοῦ μοναχοῦ:—

Съ записью:

Ὡσπερ ξένοι χαίροντες, ἰδεῖν πατρίδα· καὶ οἱ θαλαττεύοντες φθάσουσιν εἰς λιμένα· οὕτω καὶ οἱ γράφοντες, ἰδεῖν βιβλίου τέλος:]

Ἐτελειώθη ἡ παροῦσα βίβλος διὰ χειρὸς οἰκτροῦ τάχα καὶ θύτου Ἰωάννου, τοῦ Κονηγοῦ:— ἐν μηνί, φαρμουδίῳ κέ· τῷ ἀπὸ Χριστοῦ ἔτει γαχ':— ἰνδικτιῶνος γ'.

№ 542 (1190).

Рукопись на бумаге in 4° [205×142; 170×110; по 26 строкъ; лл. 255, но лл. 1—3 и 255 пустые, при переплетѣ]. Почеркъ не очень старинный [XVI вѣка]. Въ концѣ мистическими буквами приписано: Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος Διονυσίου. Этогь Діонисій — переписчикъ. Замѣчательно, что тутъ вмѣсто ἵνα пишется νά ἔλθῃ. [Содержаніе:

1) лл. 4^a—12^b Πίναξ ἀκριβεῖς τοῦ παρόντος βιβλίου περιέχων хроνογραφικὴν ἐξήγησιν ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἕως τῆς βασιλείας Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ καὶ ὀρθοδόξου:—

α'. Ἀρχὴν ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν:—

β' Περὶ τοῦ δευτέρου οὐρανοῦ ἦγον τὸ σπερέωμα:—

γ'. Κατασκευῆς Ῥώμης ὑπὸ Ῥωμόλου:—

α'. Βασιλεὺς α' Ῥώμης Ῥώμυλος ὁ κατασκευάσας αὐτήν:—

ε' Κυβέρνησις Ῥώμης παρὰ τοῦ δήμου:—

Τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης οἱ βασιλεῖς:—

α'. Πρῶτος βασιλεὺς Ῥώμης Γάιος Καίσαρ:—

ος' ις' βασιλεὺς Ῥωμαίων Ἀναστάσιος ὁ Δίκυρος ἔτη κζ' μῆνας:—

Далѣ нумерація идетъ только для византийскихъ императоровъ, кончая

γδ'. Βασιλεὺς Ῥωμαίων Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος ὁ Δράγασις ἀδελφὸς αὐτοῦ ἔτη ὄς καὶ ἔχασε τὴν πόλιν:—

Ἐν δὲ τῷ ς' Πξ' α' ἔτει ἰνδικτ. α' μηνὶ μαίῳ κθ' ἡμέρᾳ γ' ἐπάρθη ἡ Κωνσταντινούπολις ὑπὸ τῶν Ἰσμηλιτῶν:—

Ὁ δὲ Θωμᾶς ἐπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ἐκεῖ ἔτε-

λεύτησεν καὶ οὕτως ἐτελειώθη παντελῶς ἡ ἀρχὴ τῶν Ῥωμαίων:— τέλος:—

2) лл. 13^a—14^b Ἔτερον συνοπτικότερον τοὺς βασιλεῖς μόνων τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἅπου ἐβασίλευσαν εὐσεβῶν καὶ ἀσεβῶν: α'. Βασιλεὺς πρῶτος Κωνσταντῖνος εὐσεβῆς ἔτη λδ' μῆνας δ':

γδ'. Βασιλεὺς Ῥωμαίων Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτη:—

л. 15^a б пустой.

3) лл. 16^a—246^b (заг.) Βιβλίον περιέχον хроνογραφικὴν ἐξήγησιν ἀπὸ κτίσεως κόσμου [μέχρι Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀρχεται τὸ δεύτερον βιβλίον] ἕως τῆς βασιλείας Νικηφόρου τοῦ Βοτανειάτη:

[α] лл. 16^a—68^b Βιβλίον α'.]

Ἀπ' ἀρχῆς ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν χωρὶς ἀστρῶν... [Окапчив.: ... Καὶ ἦσαν ὡσπερ σκύλοι λυτσιασμένοι ἀπάνω εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Α]

[б] лл. 68^a—246^b Βιβλίον χρονικὸν δεύτερον ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς βασιλείας Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ἕως τῆς βασιλείας Νικηφόρου τοῦ Βοτανειάτη:—

κγ' Βασιλεία Ῥωμαίων Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανοῦ:— Διοκλητιανὸς ὁ βασιλεὺς Ῥωμαίων Ἑλλην ὦν...]

Βασιλεία Ἡρακλείου τοῦ Καππαδόκου. ἔτη λ'.

Καὶ προσεγέλασεν ἡ βασιλεία εἰς τὸν Ἡράκλειον τὸν Καππαδόκην, ἄνθρωπον εὐγενῆ καὶ βαθῦ πλοῦτον, στρατηγὸν ἄριστον καὶ φρονημώτατον. Εἶχεν δὲ καὶ υἱὸν ὀνόματι Κωνσταντῖνον.

Μάχη Χοσρώου βασιλέως Περσῶν κατὰ Ῥωμαίων.

Спустя нѣсколько строкъ, гдѣ говорится о походѣ Хозроя, сказано: ἄρα γνώσιν φρονιμωτάτην καὶ ἀγαθὴν πίστιν τοῦ βασιλέως: τὴν γὰρ πόλιν καὶ τὸν υἱὸν τοῦ καὶ τὸν λαὸν παρέδωκεν αὐτοῦς εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον. Это написано кино-

варью на полѣ манускрипта, по помѣщено и въ текстѣ его.

[Хроника кончается:

... ἀμὴ ὁ σκοπός του ἦτον εἰς τοὺς παραδιαβασμοὺς
καὶ εἰς τὰς τοιαύτας δουλείας ὅπου ἐδηλώσαμεν. ᾧ ἡ
δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν:—
τέλος καὶ βίβλος αὐτοκρατόρων πράξαι: ἕως ὧδε εἶ-
χεν τὸ ἀδιβόλεον μόνον.

4) Запись:

+ αχ φλ' ςᾠπλν πθη κλ'νω ςηλχωηχ' ωσαεη
λ' ςᾠθ'ψθω' εοεβαεη λ' ευλν: 'θξβ'ν:

чтение которой раскрыто въ припискѣ позднѣйшей руки на л. 247^a:

Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος Διονουσίου· σωθῆ ὁ γράφας·
ἐλεηθῆ ὁ ἔχων ἀμήν.

л. 247^{a-b} пусто.

5) лл. 248^a—249^b "Ἐτερον βασιλογράφη συνοπτικὸν διὰ στί-
χων τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς· ὀρθοδόξων καὶ ἀσεβῶν· ἀρχόμενον
ἀπὸ τοῦ εὐσεβεστάτου Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως μέχρι Μι-
χαήλ τοῦ Παλαιολόγου καὶ στρατηγοτάτου:—

Τῶν χριστιανῶν βασιλεῖς μοι σκοπεῖ:—

α'. Κωνσταντῖνος πρῶτιστος...

6) л. 249^b 'Η δήλωσις τῆς κτίσεως τῆς Κωνσταντινουπό-
λεως:—

7) лл. 249^b—251^a Περὶ τῶν ς' ἀρίων καὶ οἰκουμενικῶν
συνόδων...

8) л. 251^{a-b} Χρονικὸν συνοπτικὸν ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ:—

9) л. 252^{a-b} Περὶ τῶν βασιλέων συνοπτικὸν πόσους χρό-
νους ἔζησαν ὁ καθείς:—

10) лл. 252^b—254^b (рукоя XV^{II} вѣка) лунникъ (безъ
заглавія):

Αἱ ἡμέραι πεφωτισμένα τῆς σελήνης...]

№ 543.

Хронографъ Манассіи, на бумагѣ in 16°.

№ 544 (1191).

Рукопись на бумагѣ in 4° новая [XV^{III} вѣка Г] [XV^{II}
вѣка, лл. 270, по 29 строкъ А]

'Ιστορία διαλαμβάνουσα τὰ ἐν τῷ ἀγίῳ θεοτιμήτῳ καὶ θεοδο-
ξάστῳ ὄρει Σινᾶ γενόμενα, παλαιὰ τε καὶ νέα τεράστια θαύμα-
τα, ἀρχίζουσα ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ προφήτου Μωϋσέως καὶ τε-
λειώνουσα ἕως τῆς βασιλείας τοῦ σουλτάν Σελίμη τοῦ παλαιοῦ,
καὶ μικρὸν τι κάτωθεν ἀκόμι, συντεθεῖσα εἰς κοινήν γλῶσσαν, διὰ
να ἀκούεται ἀπὸ κάθε ἀνθρώπου "Ἑλληνα.

[Раздѣлена на четыре отдѣла (λόγοι), изъ которыхъ пер-
вые три описываютъ Синайскій монастырь, а четвертый —
политическое состояніе Египта отъ Фараоновъ до султана
Селѣма.

Предисловіе начинается:

'Ἐκεῖνοι ὅλοι ὅσοι ἔγραψαν ἱστορίας μετὰ τὸν Μωυσῆν
φαίνονται νὰ ὠφέλησαν μέρος τι τοὺς ἀνθρώπους...

Оканчивается трудъ словами статьи о монастырскихъ
рабахъ:

...ὁμως δὲν ἤξεύρω ἡ τοῦ Σάλεχ ὅπου εἶπομεν πρό-
τερον ἢ ἄλλου τινὸς Σάλεχ καὶ αὐτοῦ ὀνομαζομέ-
νου. А]

№ 545.

Περιγραφή τοῦ Κιτάι παρὰ τοῦ ἀρχοντος Σπαθάρη κυροῦ
Νικολάου.

№ 546 (1767).

Въ библиотекѣ Синаеджуванийскаго подворья въ Каирѣ.

Рукопись на бумагѣ въ листъ, XV^{III} вѣка [225×167;
страницъ 449].

Γεωργίου τοῦ Φραντζῆ μεγάλου λογοθέτου τῆς ἐν Κων-
σταντινουπόλει ποτὲ βασιλείας Ῥωμαίων χρονολογικόν, ἀρχόμενον
ἀπὸ τῆς βασιλείας τῶν Παλαιολόγων μέχρι τῆς ἀλώσεως αὐ-
τῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τέλους τῆς τῶν Ῥωμαίων βα-
σιλείας:—

Ὁ τῆς ἀρχῆς ἐπιβήτωρ Ἀλέξιος Ἄγγελος ὁ Κομνηνός, ὁ τυφλώσας τὸν ἀδελφὸν Ἰσαάκιον Ἄγγελον, καὶ τὴν βασιλείαν λαβών...

№ 547 (1821).

Въ той же библиотекѣ.

Μελετίου μητροπολίτου Ἀθηνῶν Ἱστορία ἐκκλησιαστική. Хорошая рукопись [XVIII вѣка, in 4°, поднесенная 1 августа 1718 года патриарху Иерусалимскому Кириллу племянниками автора: Ἀναστάσιος ἱερεὺς Βασιλείου ἱερεὺς ὁ ἐξ Ἰωαννίνων ἢ Ἀλέξιος Σπανός ὁ ἐξ Ἰωαννίνων.]

№ 548 (1849).

Въ той же библиотекѣ.

[Рукопись 1673 года, на лл. 209, но лл. 1—8, 200—209 пустые (206×156); содержитъ:

1) лл. 9^a—190^b] Ἱστορία, ἣτοι διήγησις περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν Ῥωσῶν πότεν κατὰγονται οἱ ἀρχηγοὶ αὐτῶν καὶ περὶ τοῦ, πότε καὶ πῶς ἔλαβον τὸ ἅγιον βάπτισμα, καὶ περὶ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου, ὁποῦ ἦλθε σωματικῶς εἰς τὴν Ῥωσίαν καὶ ἐκήρυξεν τὸ θεῖον κήρυγμα. — Μεταφρασθὲν δὲ καὶ συλλεχθὲν ἐν συντομίᾳ ἐκ τῶν Σλαβικῶν βιβλίων παρὰ Διονυσίου ῤακενδύτου καὶ μεγάλου ἀρχιμανδρίτου τῶν Ἰβήρων εἰς τὴν ἡμετέραν διάλεκτον κατὰ τὸ μαχξή ἔτος Χριστοῦ.

τίτλος α'. Ὁ ἅγιος ἀπόστολος Ἀνδρέας...

... [л. 10^a] Οὗτος ὁ Ὀλεγος πολλοὺς τόπους ἐκατατρόπωσεν καὶ κατὰ τῆς Κωνσταντίνου βασιλευούσης πόλεως ἤγειρεν μέγαν πόλεμον, καὶ πολλὴν φθορὰν τῶν Ῥωμαίων ἐποίησεν ἐπὶ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ σοφωτάτου καὶ Ἀλεξάνδρου ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν ἔτει 6415, καὶ φόρους ἐξ αὐτῶν ἔλαβεν.

... Εἰς τὸ εἰς ἔτος τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ Σοφοῦ υἱοῦ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνα μετὰ τριάκοντα ἔτη, ἀφ' οὗ ἐβαπτίσθησαν οἱ Βούλγαροι, ἐμεταγλωττί-

σθη τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον εἰς τὴν σλαβαϊκὴν διάλεκτον, ὁμοῦ καὶ ὁ ἀπόστολος.

[На л. 190^{a-b} окончание: ... ἐστεύθη βασιλεὺς ὁ εὐσεβέστατος καὶ συνετώτατος υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξιος Μιχαηλοβίτζης διὰ χειρὸς Ἰωσήφ πατριάρχου Μοσχολίας ἐν ἔτει 7153, τοῦ ὁποίου τὰς ἀρετὰς τὴν σύνασιν τὰς ἀνδραγαθίας τὰς λοιπὰς ἀγαθοεργίας ἀφήνομεν ἄλλοις γράφαι εἰς τὸ μετέπειτα. πέρας τοῦ λόγου ὧδε ἡμεῖς ποιῶμεν τῇ συντομίᾳ χρώμενοι:— Τέλος τῆς ἱστορίας τῶν Ῥωσῶν τῷ δὲ θεῷ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν:—

2) лл. 190^b—198^b] Послѣ Россійскоѣ исторіи слѣдуетъ:

1660

Περὶ τῆς Ἰβηρίας πόσαι ἀθενταίαι εὐρίσκονται τὴν σήμερον εἰς αὐτήν.

Въ концѣ сказано:

Таῦτα πάντα τὰ ἄνωθεν γεγραμμένα τῆς Ἰβηρίας ἕως ὧδε τὰ ἐπαράδοσεν ὁ μακαριώτατος πατριάρχης Ἀντιοχείας κύρ Μακάριος ἡμᾶς τοιοιτοτρόπως, ὁ ὁποῖος τὰ ἐγύριεν ὅλα καὶ τὰ οἶδεν ὀφθαλμοφανός [Τέλος καὶ τὰ τῆς Ἰβηρίας μερικῶν διηγήσεων τῶν ὧδε γεγραμμένων:—

дальше зачеркнута дважды написанное:

κατὰ τὸ ἀχογ' ἔτος Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν:—]

— Изъ статьи о Грузіи выписка обѣ иконахъ:

Въ Имеретіи: [л. 191^a]... Ἡ δευτέρα ἐπίσκοπὴ λέγεται Κενατέλη, θαυμασιώτατον μοναστήριον καὶ ὄραϊον, ἣ ὁποῖα ἔχει τὴν εἰκόνα, ὁποῦ ἐζωγράφισεν ὁ εὐαγγελιστῆς Λουκᾶς, τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου, ὡς καθὼς αὐτοὶ λέγουσιν, ἔχει ἀκόμη μίαν εἰκόνα τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, καὶ εἶναι τζαμπλομένη καὶ σκεπασμένη ὅλη ἀπὸ τὰ τριάκοντα ἀργύρια, ὁποῦ ἐπώλησεν ὁ παράνομος Ἰούδας τὸν Χριστόν...

Въ Кахетіи: [л. 192^a]... Εἶναι οἱ Ἰακωβίται, ὁποῦ ὀνομάζονται Χεφούροι, ὁμοίως εἶναι καὶ ἄλλη φυλὴ ὁποῦ λέγεται Τοῦ-

χοι, καὶ εἶναι χριστιανοὶ καθολικοί. Εἶναι καὶ ἄλλη φυλὴ ὅπου λέγονται Δίδο, καὶ ἑτέρα ὅπου λέγεται Καίστη. . .

Въ Мингрелии: [л. 195^b]. . . Ἡ τρίτη ἐπισκοπὴ λέγεται Πεδιέλος. Ἔχει τὴν εἰκόνα τῆς παναγίας ὅπου λέγεται ἡ ἐν Βλαχέρναις, καὶ τὸ πρόσωπον τῆς καὶ τὰ χέρια εἶναι ὡσάν σάρκα, καὶ ὀνομάζεται Πεδιέλος.

3) л. 198^b—199^b Τοῦ ἀσεβεστάτου Ἰωσαπαὶ Σεβῆ τοῦ υἱοῦ τῆς ἀπωλείας ἐπιστολὴ ἦν ἔστειλε πρὸς τοὺς Ἑβραίους:—

Πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ υἱοὺς τοῦ Ἰσραὴλ. . . καὶ τέρψιν ὑμῶν:—

Τέλος εἴληφεν ὧδε καὶ τὴν κακὴν τοῦ καὶ τὴν ψυχρὴν τοῦ ἡμέραν. Ἡ ἀπογραφὴ:— Ὁ μονογενὴς καὶ πρωτόκλητος υἱὸς τοῦ θεοῦ Ἰωσαπαὶ Σεβῆ ὁ μεσίας:—

Ἐμεταγλωττίσθη ἡ παροῦσα ἐπιστολὴ ἀπὸ τὸ ἑβραϊκὸν εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν διάλεκτον ἐν ἔτει σωτηρίου 1668 ἐν μηνὶ ἰαννουαρίῳ:—]

4) л. 199^b запись:

Ἐτελειώθη τὸ παρὸν ἐν Ῥαχίτη διὰ χειρὸς Ἀναστασίου ἱερομονάχου Κυπρέου κατὰ τὸ ἀγογ' ἔτος Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐν μηνὶ μαίῳ α'. Τέλος καὶ τῷ θεῷ δόξα πρέπει τῷ συντελεστῇ τῶν ἀγαθῶν:—

[5) СЪ ПОМѢТКОИ:

αφιδ' μαίῳ ιδ' ἡμέρα ε' ὥρα ε' τῆς ἡμέρας ἔγινε μεγάλος σεισμός. τόσον ὅπου οἱ ἄνθρωποι ἔφυγαν εἰς τὰ μεταγῆρια καὶ ὄρη:—]

№ 549.

Въ Синаеджуваниѣской библиотекѣ въ Каирѣ.

Ἀθανασίου Κομνηνοῦ Ὑψηλάντου Κωνσταντινουπόλιτου, ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ πολιτικῶν βιβλία δώδεκα, ἀφιερωθέντα τοῖς ἡγαπημένοις αὐτοῦ γονεῦσι, τῷ τε κυρίῳ Θεοδῶρῳ Κομνηνῷ Ὑψηλάντῃ καὶ τῇ κυρίᾳ Κασσάνδρᾳ Τζανέτῃ.

На простой бумаге въ четвертую долю обычного писцаго листа.

[Изъ этой рукописи 19 листовъ размѣра 220×162 вырваны еп. Порфириемъ и находятся теперь въ его бумагахъ Имп. Акад. Наукъ № 136, а 21 листъ въ № 72.]

Πίναξ¹⁾.

Βιβλίον πρῶτον. — Τὰ ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος μέχρι τῆς ἀποβιώσεως τοῦ τῶν Βυζαντίων ἐπισκόπου ἀγίου Λαυρεντίου ἐν διαστήματι ἐτῶν 268.

Βιβλίον δεύτερον. — Περιέχον τὰ ἀπὸ τοῦ ἀγίου Ἀλυπίου ἐπισκόπου Βυζαντίων μέχρι τῆς ἀναβιβάσεως εἰς τὸν πατριαρχικὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνον Παύλου τοῦ Ὁμολογητοῦ ἐν διαστήματι ἐτῶν 172.

Βιβλίον τρίτον. — Περιέχον τὰ συμβάντα ἀπὸ Παύλου τοῦ Ὁμολογητοῦ μέχρι τῆς ἐξώσεως πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Εὐθυμίου ἐν διαστήματι ἐτῶν 155.

Βιβλίον τέταρτον. — Περιέχον τὰ συμβάντα ἀπὸ πατριάρχου Μακεδονίου ἕως πατριάρχου Θωμᾶ ἐν διαστήματι ἐτῶν 113.

Βιβλίον πέμπτον. — Ἀπὸ Σεργίου μέχρι τῆς ἀποβιώσεως Νικολάου τοῦ Μυστικοῦ ἐν διαστήματι ἐτῶν 320.

Βιβλίον ἕκτον. — Ἀπὸ πατριάρχου Στεφάνου τοῦ β' καὶ ἀπὸ Ἀμασείας μέχρι τῆς παραιτήσεως πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννου τοῦ Καματηροῦ ἐν διαστήματι ἐτῶν 278.

Βιβλίον ἑβδομον. Ἀπὸ πατριάρχου Μιχαὴλ Αὐτωριανοῦ μέχρι ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν ἐν διαστήματι ἐτῶν 254.

Βιβλίον ὄγδοον. — Ἀπὸ τῆς ἀλώσεως μέχρι τῆς ἀποβιώσεως τοῦ πατριάρχου Καλλινίκου τοῦ β' τοῦ ἀπὸ Προύσης τοῦ ἐπιλεγομένου Ἀκαρνάν, ἐν διαστήματι ἐτῶν 350.

¹⁾ Это оглавление сдѣлано не самимъ авторомъ. Компиномъ, а, кажется, Синайскимъ архіеи. Константиемъ, котораго я въ послѣдній разъ видѣлъ въ Константинополѣ въ 1858 году.

Βιβλίον ἕννατον. — Ἀπὸ τῆς πατριαρχείας Γαβριήλ τοῦ γ', τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος, μέχρι τέλους τῆς πρώτης πατριαρχείας Σαμουήλ, τοῦ ἀπὸ Δέρκων, ἐν διαστήματι ἐτῶν 67.

Βιβλίον δέκατον. — Ἀπὸ πατριαρχείας Μελετίου, τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης, μέχρι τέλους πατριαρχείας Προκοπίου ἐν διαστήματι ἐτῶν 20.

Βιβλίον ἐνδέκατον. — Τὰ Περσικά, Ἀραβικά, Ὀθωμανικά.

Βιβλίον δωδέκατον. — Τὰ Γαλλικά καὶ Γερμανικά.

Богатыи материалы для церковной истории!

Мои выписки изъ этихъ книгъ (небольшихъ.)

Βιβλίον α'.

Συνετέθη α' βιβλίον ἐν τῇ κατὰ μικρὰν Ἀσίαν Μαγνησίᾳ τῇ παρὰ τῷ ποταμῷ Μεάνδρῳ, ἄλλως Ἡλιουπόλει, ἥτις τὰ νῦν τουρκιστὶ λέγεται Ἀϊδὶν Γκιουζέλ Ἰσάρι, ἔτει 1749: ἔνθα διέτριψα μετὰ τοῦδε μοι τοῦ ὑπερτάτου αὐθέντου Ραγίπ Μουχαμέτ πασᾶ ἡγεμόνος τοῦ Ἀϊδινίου ἀπὸ ἔτους 1748 φεβρουαρίου ἢ μέχρι ἔτους 1750 νοεμβρίου ιδ'.

— Κατάλογος τῶν πατριαρχευσάντων ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει Ἱερουσαλήμ. Смотри собранные мною материалы для истории патриархата Иерусалимскаго [Имп. Академіи Наукъ № 77]. Тутъ помѣщенъ этотъ каталогъ.

— Александр. патриархъ Евтихій, историкъ, святительствовалъ съ 914 года 7 лѣтъ.

— Александр. патриархъ Θεοφιλῆς II святительствовалъ съ 993 года 16 лѣтъ. Οὗτος πρῶτος ἐκλήθη κριτῆς τῆς οἰκουμένης.

— Въ концѣ первой книги есть глава 39-я о Россійскихъ патриархахъ съ 1589 года по 1699-й.

Ἦλθεν εἰς τὴν Μοσχοβίαν χάριν ἐλεημοσύνης ἔτει σωτηρίῳ 1588 μετὰ μητροπολίτου ἐνὸς καὶ δύο ἐπισκόπων ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης Ἱερεμίας ὁ β', ὁ ἀπὸ Λαρίσσης. Παρεκάλεσεν οὖν τὸν πατριάρχην ὁ βασιλεὺς Θεόδωρος εἰς πατριάρχην ἀναγαγεῖν τὸν μητροπολίτην τῆς πόλεως Μόσχας Ἰώβ. Κατιδὼν οὖν ὁ πατριάρχης, ὅτι μετὰ τὴν ἄλωσιν οὐκ ἔτι μητρο-

πολίτης Ῥωσσιῶν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει προεχειρίζετο διὰ τὴν τῶν Ὀθωμανῶν ἐπικρατείαν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς συνόδου τῶν ἐπτὰ ἐπισκόπων τῆς Μοσχοβίας, καὶ οὐ μείναντες οἱ ἐκεῖσε ἀρχιερεῖς ἄνευ τῆς ἐπικουρίας τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου πολλὰ ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς οὐκ ὀρθῶς ἐκατοτόμησαν, τό τε ἱερόν σύμβολον παραχαράξαντες, καὶ πολλὰ βιβλία τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἐσφαλμένως τυπώσαντες, σύνοδον ἀθροίσας τῶν ἐν πάσῃ τῇ Ῥωσίᾳ ἀρχιερατευόντων, ἀνεδίδαξεν αὐτοὺς τὴν ἀληθῆ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας διδασκαλίαν καὶ τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς παράδοσιν· προεβίβασε δὲ καὶ τὰς ἐν τῇ Μοσχοβίᾳ ἀρχιεπισκοπὰς, Νοβοградίου, Καζανίου, Ῥοσσοβίου καὶ Κρουτίτζκης, εἰς μητροπόλεις· ὁμοίως προσβιβάσθησαν καὶ τινες ἐπισκοπαί. . .

— . . . Κωνσταντῖνος Ῥωσσικῆ διαλέκτῳ τὴν τοῦ Κιεβίου ἱστορίαν συγγραφάμενος. Φιλάρετος. Νίκων. Ἰωακείμ. Ἀδριανός.

20 января 1861 года.

Холодно въ Канрѣ.

Βιβλίον β'.

Τὸ δεύτερον βιβλίον, ἀφιερῶθὲν τῷ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων κὺρ Παρθενίῳ, συνετέθη ἐν τῇ Ἐδέσῃ τῆς κατὰ τὴν Μεσοποταμίαν Ὀσροηνῆς ἐπαρχίας, τελειῶθὲν τῷ ἔτει 1752 κατὰ μῆνα νοεμβρίου.

Βιβλίον γ'.

Βιβλίον τρίτον, ἀφιερῶθὲν τῷ μητροπολίτῃ τῆς Ἐφέσου κυρίῳ Ναθαναήλ Χίφ τῷ Καλλονάρι, συνετέθη ἐν τῇ αὐτῇ Ἐδέσῃ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἡγεμόνος ἔτει 1752 κατὰ μῆνα ὀκτώβριον.

Βιβλίον δ'.

Τέταρτον βιβλίον συνετέθη ἐν τῇ αὐτῇ Ἐδέσῃ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἡγεμόνος Ραγίπ πασᾶ ἔτει 1753 κατὰ μῆνα δεκεμβρίου.

Въ этой книгѣ κεφάλαιον θ'. Κατάστασις τῶν ἐπιστημῶν,

τεχνῶν τε καὶ γραμμάτων, καὶ μεταβολὴ τῆς πολιτικῆς τάξεως, ἀπ' Αὐγούστου βασιλέως.

Ὁριβάσιος περίφημος ἰατρός ἀπὸ Παργάμων τῆς Ἀσίας. Μετεπέμφατο αὐτὸν ὁ Ἰουλιανὸς καίσαρ γενόμενος, καὶ συναπῆλθεν αὐτῷ εἰς τὴν Περσίαν. Συνέθετο ἐπιτομὴν τῶν τοῦ Γαληνοῦ συγγραμμάτων. Ἦρσεν αὐτῇ τῷ Ἰουλιανῷ καὶ παρήγγειλεν αὐτόν, νὰ διατάξῃ πάντα τὰ ἐν τῇ ἰατρικῇ εὐρισκόμενα. Ὅθεν συνέθετο πόνημα διηρημένον εἰς βιβλία 75. Σφζονται τούτων τὰ πρῶτα 15, τὸ εἰκοστὸν τέταρτον, καὶ τὸ κέ. Τὰ λοιπὰ δὲ ἀπώλοντο. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰουλιανοῦ ἀνεχώρησεν εἰς τὰς ἐπαρχίας τῶν βαρβάρων. Ἀλλὰ μετεπέμφθη διὰ τὴν προκοπὴν του. Πρεσβύτης ὦν ἀπέθανεν, ἀλλ' ἀγνοεῖται τὸ ἔτος.

Διονύσιος μοναχὸς ὁ μικρὸς, Σκύθης τὸ γένος, πρῶτος διετάξατο τὴν χριστιανικὴν ἐποχὴν ἔτει σωτηρίῳ 532, καθ' ἣν καὶ τὰ ἔτη ἀπαριθμοῦμεν, καὶ οὐχ ὡς τὸ πρότερον ἀπὸ τῶν Ὀλυμπιάδων, τῶν Ὑπατιῶν καὶ ἀπὸ τῶν ἐθνικῶν αὐτοκρατόρων.

Βιβλίον ε' καὶ ἕκτον.

Ἀθανασίου Κομνηνοῦ Ὑψηλάντου ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν βιβλίον πέμπτον καὶ ἕκτον, βῆ οὐκὴ βιβλίον на дѹмагѣ in 4°.

Βιβλίον πέμπτον τελειωθὲν Ἐδέσση τῆς Ὀσροϊνῆς ἐπαρχίας τῇ τανῦν τουρκικώτερον Οὐρφα λεγομένη, ἔτει σωτηρίῳ 1755 κατὰ μῆνα ἰούλιον.

Βιβλίον ἕκτον πέρας εἴληφε ἐν τῇ Βερροία τῆς Συρίας (Χαλέπι) ἔτει 1756 κατὰ μῆνα δεκέμβριον.

Βιβλίον ζ'.

Βιβλίον ἔβδομον πέρας εἴληφε ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς τὸ Φανάρι ἔτει 1761, ὄντος ἐπίτροπου τῆς Ὀθωμανικῆς βασιλείας τοῦ ὑπερέτατου Ραγίπ Μεχμέτ Παζᾶ.

— Κεφάλαιον λγ'. Ἀνακεφαλαίωσις τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπὸ τῶν ἀποστόλων συνόδων τε καὶ ψευδοσυνόδων μέχρι τῆς ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐπέ-

κεινα. — Смотри эту статью въ моемъ сборникѣ отрывковъ греческихъ, переплетенномъ въ видѣ книги съ желтоват. корешкомъ. Часть II [Имп. Академіи Наукъ № 72].

— Ἐτει 1210. Σύντῃ Στεφᾶνα, великаго жупана Сербіи, Савва рукоположенъ въ епископа вселенскимъ патриархомъ Михаиломъ.

— Ἐτει 1222. Игемонъ Диррахіи Θεοδὸρῳ Κομνίνῳ подчинилъ себѣ Солунь, всю Θεσσαλίю и нѣкоторыя области Болгаріи—θέλει ἀναγορεῦσαι βασιλέα τῶν Ῥωμαίων παρὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας.

— Ἐτει 1223. — Ἰωάννης Βατάτζι κατεδάμασε τὸν Θεόδωρον, καὶ κατηνάγκασεν αὐτόν τε καὶ τὸν υἱὸν του καταλιπεῖν τὰς βασιλικὰς σημαίας, καὶ συντελεῖν αὐτῷ δασμόν, ὡς μόνῳ καὶ ἀληθεῖ βασιλεῖ.

— Ἐτει 1226—1234. Вселенскій патриархъ Германъ писалъ посланіе къ папѣ, склоняя его къ православію. Ему много помогалъ Никифоръ Влеммидъ, подвизавишійся 50 лѣтъ.— Ἐγχειρίδιον τούτου τοῦ πατριάρχου κατὰ τῶν δογμάτων τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας.

— Ἐτει 1255. Θεόδωρος ὁ Δούκας ὁ Λάσκαρης βασιλεὺς ἐν Νικαίᾳ. Τούτου σφζεται «Βιβλίον περὶ φυσικῆς κοινωνίας». — Ὁ Παχυμέρης δικαιοφύλαξ τῆς βασιλείας σχόλια συνέγραψε εἰς τὸν Διονύσιον.

— Ἐτει 1264. — Являлась страшная комета въ іюлѣ, августѣ и сентябрѣ.

— Ἐт. 1284. Ἀνταρτᾶ κατὰ τοῦ Μιχαήλ Παλαιολόγου ὁ ἡγεμὼν τῆς Θεσσαλίας Ἰωάννης. Царь Михаилъ побѣхалъ было воевать его, но умеръ на дорогѣ.

— Ἐт. 1301. Νικηφόρος ὁ Κάλλιστος, ὃς καὶ τὴν ἰδίαν ἱστορίαν ἀφωσιώσατο τῷ βασιλεῖ Ἀνδρονίκῳ, ἀρχομένην ἀπὸ 625 ἔτους. Σφζονται βιβλία ιη', τὰ δὲ λοιπὰ ἀπώλοντο.

— Ἐτους 1309. Τινὲς ἐχθροὶ τοῦ πατριάρχου Ἀθανασίου (ἀγίου) ἐζωγράφησαν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ὁδηγοῦ ἐν τῷ ὑποποδίῳ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τὸν Χριστὸν μετὰ τοῦ βασι-

λέως φοροῦντα χαλινὸν καὶ συρόμενον ὑπὸ τοῦ πατριάρχου. Ζητῶν δὲ ὁ Ἀθανάσιος τὴν παιδείαν τῶν παιστῶν, καὶ γενομένης αὐτῷ ἐμπόδιον τῆς φιλάνθρωπίας τοῦ βασιλέως, παροξυνθεὶς ἀνεχώρησε καὶ παρητήθη. (Τούτου τὴν ζωὴν ὄρα ἐν τῷ νέφ Παρδείσῳ).

— Ἔτ. 1315/16. Οἰκουμενικὸς πατριάρχης Ἰωάννης ὁ Γλυκὸς ἀνανέωσεν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει τὸν ἀττικισμόν.— Ἦκμαζεν ἐν τούτοις Θεόδωρος ὁ Μετοχίτης ἀνὴρ πολυμαθὴς μὲν, ἀλλ' ἐν τοῖς συγγράμμασι λέξεων ποικιλία μᾶλλον, ἢ ὀρθότητι νοημάτων σπουδάζων.

— Ἔτ. 1332. Царь Андроникъ младшій. Варлаамъ мопакъ на Аѳонѣ. Исихасты. Споры. Григоръ εἶ.

— Ἔτ. 1341. Ἐρχεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν Γρηγόριος ὁ Παλαμάς μετὰ τινων μοναχῶν ἡσυχαστῶν διὰ νὰ ἀπαντήσουν ταῖς κατ' αὐτῶν συκοφαντίας τοῦ Βαρλαάμ.

— Ἔτ. 1351.— Ἦλθον Φραγκισκάνοι εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ δελεάσαντες τὸν τότε πατριάρχην Λάζαρον τῇ συνήθει αὐτῶν ὑποκρίσει, ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τὸ μοναστήριον τῆς ἁγίας Σιών, ἀλλ' ἔλαβον αὐτὸ παρ' αὐτῶν οἱ Σαρακηνοί, καὶ ἐποίησαν αὐτὸ διδασκαλεῖον, δεδώκασιν δὲ τοῖς Φράτορσι τούτοις οἱ Ἰβηρες δι' ἐνοικίου τὸ μοναστήριον τοῦ θεολόγου Ἰωάννου τὸ ἐνδον τῆς Ἱερουσαλήμ, ὑπερ καὶ παρανόμως ἰδιοποιήσαντο.

— Ἔτ. 1352. Вселенскій патриархъ Каллиетъ святого-рець. При немъ соборъ, осудившій Варлаама и Акиндина.

— Ἔτ. 1354—1386. Вселенскій патриархъ Филоθεѳ дважды былъ патриархомъ. Онъ писалъ противъ латиняпъ и противъ Григораса.

— Ἔτ. 1388. Οἰκουμενικὸς πατριάρχης Νεῖλος συνέγραψε οὐκ ὀλίγα κατὰ Λατίνων, οὐ μὴν δέ, ἀλλὰ καὶ Νικόλαος ὁ Καβασίλας, Ἰωσήφ ὁ Βρυέννιος, Μακάριος ὁ Ἀγκύρας, καὶ ἄλλοι πολλοὶ συνέγραψαν ἐπὶ τοῦ βασιλέως τοῦ Μανουήλ, διατρανοῦντες τὴν ἀλήθειαν καὶ τὰ λατινικὰ πλάνη ἐναργῶς καταργοῦντες.

— Ἔτ. 1441. Γίνεται διάλεξις ἐν Κωνσταντινουπόλει μετὰ τοῦ Μάρκου Ἐφεσίου καὶ τοῦ Δομνικανοῦ Βαρθολο-

μαίου ἐπισκόπου τῆς Φλωρεντίας θεολόγου παρὰ τοῖς Λατίνοις περιφύμου παρρησία, καὶ ἔμεινεν ἀφρονότερος ἰχθύων ὁ Λατίνος μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν τῶν ὀρθοδόξων τῆς πόλεως.

— Тогда же былъ соборъ въ Иерусалимѣ; соборовали патриархи Александрийскій, Антиохійскій и Иерусалимскій и митрополитъ Кесаріи Каппадокіѳскои, и отправили свое послание къ царю Іоанну Палеологу.

Βιβλίον η'.

Συνετέθη κόπῃ πολλῶν διὰ τριῶν χρόνων, καὶ πέρασ εἰληφεν ἐν ἔτει 1768 κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον ἐν τῇ τῶν προγόνων ἐστία τῇ κατὰ τὸ Νεοχώριον ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

— Ἔτους 1455. Ὁ πάπας Νικόλαος ὁ ε', ἐραστής ὢν τῶν ἐπιστήμων πασῶν, τὰς Ἑλληνικὰς βίβλους ἀφ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος προσενεχεθεῖσας τῇ Δύσει, κομίσας εἰς τὴν Ῥώμην μετέφρασε λατινιστὶ παρὰ Γεωργίου τοῦ Τραπεζουντίου, Λαυρεντίου τοῦ Βάλλα, Πέτρου τοῦ Κανδίδου, Γεωργίου τοῦ Καστελάνου καὶ Δημητρίου τοῦ Γραικοῦ.

— Ἔτ. 1455. Ἱεροσολύμων Ἰωακείμ ἀπέθανε. Διάδοχός του Ἀθανάσιος ὁ γ' ἔλαβε παρὰ τοῦ Φατίχι σουλτάν Μεχμέτ χάτι-σερίφι διὰ ὅλα τὰ προσκυνήματα, σφιδόμενον μέχρι τοῦδε ἐν τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῶν Ἱεροσολύμων μετὰ καὶ ἄλλων χатиσεριφίων, τῶν ὑστερον ἐκδοθέντων.

— Παρθένιος Μεταξόπουλος ἱερομόναχος καὶ ἀρχιμανδρίτης τῆς μονῆς τοῦ Σουμελᾶ ἔγραψε τὴν ἱστορίαν τῶν βασιλέων τῆς Τραπεζοῦντος, συνδεδεμένην μὲ τὸ προσκυνητᾶριον.

— Ἔτ. 1465. Ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Γρηγόριος ὁ β' τὴν μεγάλην ἰσχὺν τοῦ σουλτάν Μεχμέτ κατιδῶν, προσελθὼν ἔδειξεν αὐτῷ τὸ πρόγραμμα τοῦ Ὁμερ-Ἴπν-Χιτάπ, δοθὲν τοῖς ὀρθοδόξοις Ῥωμαίοις διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ προσκυνημάτων, καὶ ἐζήτησε ἐπικυρωθῆναι καὶ παρὰ τῆς αὐτοῦ βασιλείας· ὃ καὶ ἐγένετο.

— Εἰς τὴν Γερμανίαν μετεκομίσθη τὰ ἑλληνικὰ μαθήματα ὑπὸ Ἰωάννου Ῥεχλινουῦ τοῦ Καπνίωνος, νομικοῦ τε καὶ

πολιτικοῦ διδασκάλου, μαθητευθέντος παρὰ Ἀνδρονίκῳ Κοντοβράκῳ τῷ Ἑλληνι ἐν Βασιλείᾳ τῆ πόλει (въ Βазелѣ), ὅφ' οὗ καὶ πρώτου καὶ ταῖς Γαλλίαις διεσπάρη ἡ ἑλληνικὴ διάλεκτος. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐν Παρισίοις ἐμαθητεύθη ἡ ἑλληνικὴ παιδείουσις ὑπὸ Γεωργίου Ἑρμωνύμου τοῦ Σπαρτιάτου, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ ὑπὸ Ἀργυροπούλου τοῦ Βυζαντίου, καὶ Μεδιόλανοις καὶ Φλωρεντίᾳ παρὰ Δημητρίου τοῦ Χαλκοκονδύλου, καὶ ἐν τῇ Μεσσίῃ παρὰ Κωνσταντίνου Λασκάρεως τοῦ Βυζαντίου.

— Ἔτ. 1482—1488. Προχειρίζεται πατριάρχης οἰκουμενικὸς Μάξιμος, ἀνὴρ διαβεβημένος ἐν ἀρετῇ, κατὰ πᾶσαν κυριακὴν καὶ ἑορτὴν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὸν τοῦ θεοῦ λόγον διδάσκων...

— Ἔτ. 1533. Жулъ-быль Ахридскіѣ архієпископѣ Прохоръ.

— Ἔτ. 1570. Ἰέραξ ὁ λογοθέτης τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ αὐτοῦ ἱστορίᾳ γράφει, ὅτι συνόδου γενομένης ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Μητροφάνου τοῦ γ' ἀπεφασίσθη ὑποταγῆναι τῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὴν Ἀχρίδα, τὸ Πέκιον καὶ τὴν Τούρνοβον, καὶ μηκέτι εἶναι ἀρχιεπισκοπὰς αὐτοκεφάλους, κακῶς δογματισάντων τούτων ποτε τινῶν τῶν ἐν τοῖς χριστιανοῖς βασιλέων. "Ὅθεν δογματισθέντος τούτου ἐχειροτόνησαν μητροπολίτας εἰς ταύτας τὰς ἀρχιεπισκοπὰς. Ἄλλ' ἢ μὲν Τόρνοβος ἔμεινε τῇ ὑποταγῇ τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου. Αἱ δὲ λοιπαὶ δύο ὑποσχεθεῖσαι τῷ σουλτάνῳ φόρους κατ' ἰδίαν ἴσχυσαν τῇ ἐξωτερικῇ βίᾳ μεῖναι ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τάξει καὶ σχήματι, ἕως οὗ ὁ Κωνσταντινουπόλεως Σαμουήλ τὰς κατήργησε.

— Ἔτ. 1574. Ἐρεμίας ἀπὸ Λαρίσσης. Σπουδὴ ἦν διὰ παντὸς αὐτῷ μελετᾶν τὰς θείας γραφάς, καὶ τὸν λαὸν τοῦ θεοῦ διδάσκειν ἐν ἐκκλησίαις.

NB. Послѣ Московскаго митрополита Филиппа былъ митрополитъ Константинопольскій, ѡ συγγράφας τὴν ἱστορίαν τοῦ Κιέβου.

— Ἔτει 1608. Τὸν Ἱεροσολύμων Σωφρόνιον τὸν δ' παραιτηθέντα διὰ τὸ γῆρας διεδέχθη ὁ Θεοφάνης. Ἐπὶ τούτου

τοιαῦτα ἠκολούθησαν. — Οἱ Φράροι ἐπὶ τῶν Ἱερουσαλῶν οὐκ ἴσχυον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ τινες Φραντζεσκάνοι ἐλθόντες εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ οὐκ ἐδέχθησαν αὐτοὺς οἱ κρατοῦντες Ἱερουσαλίται καὶ ἐδίωκον· ἀλλ' αὐτοὶ θελεάσαντες τὸν τότε πατριάρχην Ἀραβὰ τῇ συνήθει αὐτῶν ὑποκρίσει παρεκίνησαν, νὰ γένῃ ἐγγυητὴς ὑπὲρ αὐτῶν, ὃ καὶ ἐγένετο μὲ χουτζέτι (хотѣти) τῆς κρίσεως μέχρι τοῦδε σφζόμενον (ὥστε ἂν ἔλειπεν ἡ τοῦ πατριάρχου ἐκείνου φιλοξενία, δὲν ἤθελαν κατοικήσῃ ποτὲ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ). Εἰς αὐτοὺς λοιπὸν ἔδωκεν ὁ πατριάρχης κατοικίαν, ὡς μὴ ὠφελε, τὸ μοναστήριον τῆς ἁγίας Σιών. Ἀλλὰ λαβόντες αὐτὸ παρ' αὐτῶν οἱ Σαρακηνοὶ καὶ διδασκαλεῖον ποιήσαντες, δέδωκαν οἱ Ἰβήρες τοῖς Φράροσι δι' ἐνοικείου τὸ ἔνδον τῆς Ἱερουσαλῆμ μοναστήριον Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Ἐπικρατήσαντος δὲ τοῦ σουλτάν Σελίμη τῆς Ἱερουσαλῆμ ἔτει 1517, ἤρξαντο οἱ Φράροι ἐν πολλοῖς κακουργεῖν, χρώμενοι τῷ ἀργυρίῳ καὶ πρώτον μὲν ἰδιοποίησαντο τὸ τῶν Ἰβήρων ῥηθὲν μοναστήριον· δεύτερον παρήλλαξαν τὴν ἀκρίβειαν τῶν ὀρθοδόξων ἡθῶν· τὸν γὰρ πορνεύσαντα ἱερέα, ἢ φονεύσαντα, ἢ ἄλλην ἀμαρτίαν θανάσιμον ποιήσαντα καὶ ὑπὸ τοῦ πατριάρχου ἐπιτιμηθέντα ἐδέχοντο αὐτοὶ καὶ συνεχώρουν, παρ' ἐνορίαν ἐνεργοῦντες. συνεχώρουν δὲ καὶ τοῖς λαϊκοῖς τὰς τῶν νηστειῶν καταλύσεις, τὰς ἀθεμιτογαμίας, πορνείας, μοιχείας, φόρους, ἐπιβουλὰς, μάχας καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. Ὅθεν παμπληθεῖς τῶν ἐν τῇ Παλαιστίνῃ ὀρθοδόξων προσετέθησαν τῷ παπισμῷ. Τρίτον, ἐπεκράτησαν τῆς ἐν τῇ Βηθλεέμ μεγάλης ἐκκλησίας καὶ τοῦ σπηλαίου, καὶ τὸ ἡμισυ τοῦ Γολγοθᾶ ἐπὶ Σωφρονίου. Ἄλλ' ὁ Θεοφάνης ἔλαβε καὶ τὸ Ἅγιον Σπήλαιον, καὶ τὸν Γολγοθᾶν, τῇ ἀποφάσει τοῦ κριτοῦ, καὶ διαδράς τὰς ἐπιβουλὰς τῶν Φράρων ἤλθεν εἰς τὴν πόλιν· συνήλθον καὶ οἱ Φράροι, καὶ ἐκρίθησαν μετὰ τοῦ πατριάρχου εἰς τὸ διβάνι, καὶ ἔλαβεν ὁ πατριάρχης τὰ προσκονήματα παρ' αὐτῶν μὲ χάτι σερίφι τοῦ τότε βασιλεύοντος σουλτάν Μουράτη ἔτει σωτηρίῳ 1633-φ, καὶ τοῦ χιτζρέ 1043, ἧτοι τὴν Ἀποκαθήλωσιν, τὸν Γολγοθᾶν, τὸ Ἅγιον Σπήλαιον τῆς Βηθλεέμ, καὶ τὸν ἐν τῇ Βηθλεέμ κῆπον τὸν πλησίον τοῦ βήματος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ τὴν νότιον αὐλήν, ἐν ᾗ ἦσαν καὶ μνήματα χριστιανῶν. Τῷ δὲ ἔτει 1634 δόντες

οἱ Φράροι τῷ σουλτάν Μουράτῃ φλωρία 16 χιλιάδας καὶ τῷ βεζίρῳ γρόσια 25000, καὶ τῷ μουφτί καὶ ἄλλοις τὰ ἀνήκοντα, λαμβάνουσι πάλιν τὰ προσκυνήματα, ἐξαπατηθέντος τοῦ βασιλέως ὑπὸ τοῦ βεζίρη. Ἀλλὰ προσκλαυθεὶς ὁ πατριάρχης Θεοφάνης τῷ καίμακάμῃ τῆς πόλεως Καρὰ Μουσταφᾶ πασᾶ, λαμβάνει ἄδειαν, νὰ φανερώσῃ τῷ βασιλεῖ τὴν τοῦ βεζίρη ἀπάτην. Ὅθεν δικάζεται πάλιν ὁ κύρ Θεοφάνης μετὸς Φράρους ἐν τῷ βασιλικῷ βήματι, ἤτοι καλαπὰ-διβάνι, καὶ δίδονται πάλιν τοῖς Ῥωμαίοις τὰ προσκυνήματα, καὶ λαμβάνει ὁ Θεοφάνης καὶ ἄλλο χάτι σερίφι τοῦ σουλτάν Μουράτῃ βεβαιωτικὸν διὰ τὰ προσκυνήματα, καὶ ποιεῖ συνθήκην, νὰ πληρώνη κατ' ἔτος εἰς τὸ τζαμί τοῦ σουλτάν Ἀχμέτῃ φλωρία βενέτικα 420. Ἐγράφη δὲ εἰς τὸ χάτι σερίφι τὸ νὰ μὴν ἐνοχλήται πλέον παρὰ τῶν Φράρων.

Προσέτι οἱ Ἀρμένιοι ἐτοιμάζοντο ποιῆσαι πρῶτοι τὴν τάξιν τοῦ φωτός ἐν τῷ μεγάλῳ σαββάτῳ τοῦ Πάσχα, ἵνα δρᾶζωνται συνηθείας τοῦ ἔχειν τὰ πρωτεῖα. Καὶ δῆτα ὄντος τοῦ σουλτάν Μουράτῃ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν μετὰ τοῦ βεζίρη Ἰπραΐμ πασᾶ, τοῦ καὶ ἐξ Ἀρμενίων, οἱ πιστοὶ τῆς πόλεως εἰς τινὰς χιλιάδας συναριθμούμενοι ἔτρεξαν ἐκεῖσε, ἵνα ἀπαντήσωσι τὰ τῶν Ἀρμενίων περὶ τούτου κινήματα. Ἐβοήθει δὲ τοῖς Ἀρμενίοις, παρὰ τὸν βεζίρη καὶ ὁ Ἀπαζά πασᾶς, κριθέντες οὖν οἱ Ῥωμαῖοι μετὰ τῶν Ἀρμενίων εἰς τὸν καζασκέρην, ἐνίκησαν οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς Ἀρμενίους, καίτοι ἔχοντας ἰλάμι τοῦ καδῆ τῆς Ἱερουσαλήμ δηλωτικὸν τοῦ, ὅτι ἔχουσι δίκαιον. Ἀλλ' ἐλθόντος εἰς τὴν πόλιν τοῦ σουλτάν Μουράτῃ, οἱ Ἀρμένιοι διανείμαντες τοῖς κρατοῦσι γρόσια 400 χιλιάδας ἔμελλον νικῆσαι. Μαθὼν δὲ παρὰ τοῦ ποσταντζίπασι ἐμμέσως τὰ πάντα ὁ σουλτάν Μουράτῃ καὶ τὸ ὅτι ὁ Ἀπαζάπασας ἔλαβε περὶ τούτου παρὰ τῶν Ἀρμενίων ἐξήντα πουγγεῖα, καὶ εὐρῶν ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ ταμείῳ αὐτοῦ, διώκει τοὺς Ἀρμενίους, φονεύει αὐτῶν προεστῶτας τέσσαρας, καὶ εἰρκτῆ παραδοὺς 78 Ἀρμενίους, ἔλαβε παρ' αὐτῶν χρήματα πολλά, καὶ ἔδωκε τοῖς Ῥωμαίοις χάτι σερίφι, ἵνα ἔχωσι τὰ πρωτεῖα.

Προσέτι γενομένης πυρκαϊᾶς ἐν τῷ Παλατᾷ καὶ Φαναρίῳ, κατ-

εκάησαν ἐννέα ἐκκλησίαι ἐπὶ τοῦ σουλτάν Ἰπραΐμι, καὶ τὸ μετόχιον τοῦ Ἁγίου Τάφου τὸ ἐν τῷ Διπλοφαναρίῳ, ὅπερ ἦν ποτὲ οἶκος τῶν Καντακουζηνῶν τῆς Βλαχίας, ἔχον ἐν ἑαυτῷ καὶ σμικροτάτην ἐκκλησίαν.

Τοῦ δὲ πατριάρχου Θεοφάνους ἀγοράσαντος αὐτὸ καὶ ποιήσαντος μετόχιον, ἐμπρησθέντος τὰ νῦν, οἱ γουναράδες ἐζήτησαν παρὰ τοῦ βεζίρη ἄδειαν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὴν αὐτοῦ ἐκκλησίαν ὡς καὶ πρότερον. Ὁ δὲ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν καζιασκέρην τῆς Ῥούμελης, προστάξας ποιῆσαι καταγραφὴν τῆς κασίσης ἐκκλησίας, διὰ νὰ οἰκοδομηθῇ. Οἱ δὲ γουναράδες δόντες χρήματα ἱκανὰ ἐποίησαν τὴν καταγραφὴν πολλῶ μείζονα τῆς ἀληθοῦς, καὶ ἐκτίσθη ἡ ἐκκλησία πενταπλασία τῆς πρώτης. Κτισθεῖσαν δὲ τὴν ἐκκλησίαν ἐσφάλισεν ὁ Κωνσταντινουπόλεως Παρθένιος ὁ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως, ὁ ἐπιλεγόμενος Νέος καὶ Γολιάθ, καὶ οὐ συνέχωρει λειτουργεῖν ἐν αὐτῇ· ἀλλ' ἐπὶ συμφωνίᾳ τοῦ μὴ ἔχειν ποσῶς ἐνορίαν καὶ τελεῖν αὐτὴν ὑπὸ τῆ μικρᾶ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τῇ κειμένῃ ἐπὶ τῷ κάστρῳ τῆς πόλης τοῦ Φαναρίου, ἠνέφεξε πάλιν ὁ Παρθένιος τὴν νεόκτιστον αὐτὴν ἐκκλησίαν. αὐτὴ δὲ ἡ ἐπὶ τῆς πόλης τοῦ Φαναρίου ἐκκλησία γέγονε πολλῶ ὕστερον μεστίζετι ἐπὶ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτῃ τοῦ τρίτου, καὶ ἔστι καὶ μέχρι τοῦδε μεστίζετι.

Διὰ ταῦτα ὑπέπεσε χρεεὶ βαρυτάτῳ ὁ πατριαρχικὸς θρόνος τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τοσοῦτῳ, ὅπερ οὐκ ἦν δυνατόν πληρωθῆναι. Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλος ὁ Αὐόκαρης ἐπὶ τῆς τρίτης αὐτοῦ πατριαρχείας ἐβοήθησε τὰ μέγιστα διδάξας γὰρ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει καὶ τῷ Γαλατᾶ, παρεκίνησε τοὺς χριστιανοὺς σφόδρα, καὶ ἐβοήθησαν ἱκανῶς τῷ Ἀγίῳ Τάφῳ, εἶτα προσκαλεσάμενος εἰς τὸ πατριαρχεῖον ἄρχοντας καὶ ἀρχομένους καὶ τοὺς ξένους ναυάρχους, καὶ ποιήσας κατάστιχον ἤθροισε χρήματα ἱκανά. Περιῆλθε δὲ καὶ ὁ Θεοφάνης τὴν τε Μακεδονίαν καὶ Θεσσαλίαν χάριν ἐλεημοσύνης· εἶτα ἀπῆλθε καὶ εἰς τὴν Ἰβηρίαν, καὶ ἔδωκεν ἐξουσίαν τῷ ἐπισκόπῳ Κουκατέρων, νὰ ὀνομάζεται μητροπολίτης καὶ νὰ φορῇ σάκκον. Ἐφιλοδωρήσατο δὲ τῷ Θεοφάνῃ ὁ Τεῖμοραζῆς μέπες, ἤτοι βασιλεὺς τοῦ Καχετίου, καὶ ποτήριον λιθοκόλλητον 12 χιλιάδων γροσίων, ὅπερ ὁ Θεοφάνης

κομίσας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐκ παρακινήσεως τοῦ αἰ-
τῆ Σκαρλάτου δοῦναι εἰς τὸ χρέος θελήσας, ἐνεχείρισε τοῖς
λιθογνώμοσιν Ἑβραίοις, οἵτινες ἔκλεψαν τοὺς πολυτίμους τῶν λί-
θων τοῦ ποτηρίου.

Σέρβοι μοναχοὶ ὑποκείμενοι τῷ ἀρχιεπισκόπῳ Πεκίου εἶχαν
κατοικήσῃ πρὸ πολλοῦ εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἀρχαγγέλου τὴν ἐν τῇ
Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐξουσίασαν αὐτήν· καὶ παρακινούμενοι ὑπὸ τῶν
δασμοφοριῶν ἐγένοντο κοινόβιοι τοῖς εἰς τὴν λαύραν τοῦ ἁγίου
Σάββα οἰκοῦσιν, καὶ οὐ συνεφώνουν τῷ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσο-
λύμων, ὡς καὶ οἱ Ἰβήρες, καὶ ἔτιον τοὺς φόρους αὐτῶν χωρὶς· καὶ
ἐρχομένοις τοῖς προσκυνηταῖς προὔπηντον οἱ Ἀρχαγγελοαγιοσαβ-
βίται καὶ ἐλάμβανον αὐτοὺς εἰς τὸ μοναστήριον αὐτῶν καὶ ὁ πα-
τριάρχης ἐζημιούτο. Ταλαιπωρούμενοι δὲ ὑπὸ τῶν Ἀράβων οἱ
Ἀγιοσαββίται ἔκτισαν πύργον ἀντικρὺ τοῦ μοναστηρίου αὐτῶν κατα-
δαπανήσαντες γρόσια 12 χιλιάδας. Ὄθεν ὑπόχρεοι γινόμενοι ἀμ-
φότεροι, ἐπώλησαν πᾶν εἶ τι καὶ ἂν εἶχον ἐν τοῖς μοναστηρίοις
αὐτῶν, καὶ τέλος ἤναγκάσθησαν ὑπὸ τοῦ χρέους φυγεῖν. Ὄθεν
ἠγέρθησαν οἱ Φράγγοι μὲν λαβεῖν τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Ἀρχαγ-
γέλου, οἱ δὲ Ἀρμένιοι τὴν τοῦ ἁγίου Σάββα. Καὶ ὁ Θεοφάνης
μετὰ πολλοὺς κόπους καταβαλὼν γρόσια 54 χιλιάδας, τὸ χρέος
τῶν δύο μοναστηρίων τοῖς χρεωφειλέταις, ἔλαβε μὲν καὶ τὰ δύο
μοναστήρια, ἀλλ' ὁ χαρακτὴς καὶ οἱ ἄλλοι ἐξουσιασταὶ ἐζήτουν
ἀπὸ τὸν Θεοφάνην καὶ τοὺς φόρους, ὅπου ἐπλήρωναν ἐκεῖνα
τὰ μοναστήρια πρότερον ἐκ συνηθείας, ἦντινα συνηθείαν ἀναίρε-
σεν ὁ Θεοφάνης διὰ πολλῶν ὀρισμῶν, καὶ τὸ αὐτὸ πεποίηκε
καὶ ὁ μετ' αὐτὸν πατριαρχεὺσας Παΐσιος. Βεβαρυμένος οὖν καὶ
πάλιν ὁ Θεοφάνης ὑπὸ ἀνυπόιστου χρέους ἀπῆλθεν εἰς τὸν
ἡγεμόνα Μολδαβίας Βασίλειον βοεβόδαν τὸν Ἀλβανίτην, ὅστις
ἐπλήρωσε χρέος τοῦ ἁγίου Τάφου 56 χιλιάδας φλωρία οὐγγαρικὰ.
Ἐἶτα διορθώσας ὁ Θεοφάνης τὸ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ μοναστή-
ριον τοῦ ἁγίου Σάββα, κρημνισμὸν ἐπαπειλοῦν, ὑπέπεσε πάλιν εἰς
χρέος, καὶ ἔστειλεν εἰς τὴν Αἴγυπτον τὰ ἱερά σκεύη τοῦ ἁγίου
Τάφου καὶ τὴν κορῶνα αὐτοῦ ἀπεμπωληθῆναι, ἐπὶ τοῦ πατριάρχου
Ἀλεξανδρείας Γερασίμου τοῦ α' ἄπερ ἰδὼν ἐν ταῖς χερσὶ
τῶν Ἑβραίων ἄρχων τις Σεῖδουλλάχ καὶ λυπηθεὶς ἀπέστειλε

τῷ κύρ Θεοφάνει φλωρία 10000, ἐσφραγισμένα τῇ τοῦ Ἀλε-
ξανδρείας Γερασίμου σφραγίδι, καὶ ὑπεστράφησαν τὰ σκεύη
καὶ ἡ κορῶνα ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπλη-
ρώθη τὸ χρέος.

Πρὸ δὲ τούτων ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Ράδουλ (βοε)βόδας,
ὁ ἐπιλεγόμενος Μέγας, ἐπὶ τῆς β' αὐτοῦ ἡγεμονείας εἶχεν ἀφιερῶ-
σῃ τῷ ἁγίῳ Τάφῳ ἐπὶ Θεοφάνους τὸ μοναστήριον τοῦ Γαλα-
τᾶ, κείμενον ἀντικρὺ τοῦ Γλασίου τῆς Μολδαβίας, κτισθὲν ποτε
ὑπὸ τοῦ αὐθέντου τῆς Μολδαβίας Πέτρου τοῦ ζ', τοῦ ἐπιλεγο-
μένου Τζελετζέλ, καὶ ἀφιερωθὲν τῷ Κισβφ. Ὁ αὐτὸς Θεο-
φάνης ἔλαβε διὰ τὸν ἁγίον Τάφον καὶ τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου
Γεωργίου, κείμενον ἐν Βουκουρεστίῳ τῆς Βλαχίας· καὶ τὸ μὲν
μετόχιον τὸ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει μὲ τὴν ἐκκλησίαν καὶ μὲ
τὸν ἄνωθεν κῆπον, ὡς εἴρηται, τὰ ἠγόρασεν ὁ Θεοφάνης, τὸν
δὲ ὀυτικὸν κῆπον ἠγόρασεν ὁ διάδοχος αὐτοῦ Ἱεροσολύμων Παΐ-
σιος, ὃν ἐπώλησεν ὕστερον ὁ κύρ Χρύσανθος μετὰ τὴν πυρ-
καϊάν τοῦ Παλατᾶ, τὴν ἐπὶ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη τοῦ γ'.

Οἱ Ἰησοῦται κακίᾳ φερόμενοι κατηγορήσαν τὸν οἰκουμενικὸν
πατριάρχην Κύριλλον τὸν Λούκαριν, ὡς καλβινόφρονα. Οἱ
Ῥώσοι ταῦτα ἀκούσαντες, ἠρώτησαν τὸν Θεοφάνην, διατρί-
βοντα τότε ἐν Γλασίῳ ἔτει σωτηρίῳ 1630, εἰ ἀληθεύει ἡ κα-
τηγορία. Καὶ ὁ Θεοφάνης ἀπεκρίθη τοῖς Ῥώσοις ἐν 16 κε-
φαλαίοις, οἷς ἀποδεικνύς ψεῦδος τε καὶ συκοφαντίαν τὰ λαληθέντα
καὶ ἀθῶν τὸν Λούκαριν.

— Ἔτει. 1634. Κύριλλος ὁ Λούκαρις τὸν Νικόδη-
μον Μεταξᾶν ἀρχιεπίσκοπον Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου χειρο-
τονήσας, ἀπέσπασε τὰς νήσους ταύτας ἀπὸ τῆς Κορίνθου, ἀπὸ τοῦ
καιροῦ τῶν ἀποστόλων ὑπ' ἐκεῖνη τελοῦσας· ὅθεν παρανόμως
τοῦτο κατετόλμησεν. Ἐἰ δὲ εἴποι τις, ὅτι βασιλεῖς καὶ πατριάρχαι
ἰσχύουσι τοιαῦτα ποιεῖν, ψεύδεται· Νικόλαος γὰρ ὁ Κωνσταν-
τινουπόλεως ἔλεγε· Ἀλεξίῳ τῷ βασιλεῖ «ἐρῶσθαι βασιλέως
ἀντιγραφὴν, ἐφ' οἷς οὐ βλέπεται ἕτερος, οὐ μὴν καὶ αἰεῖ». Ὄθεν
τὸ Ῥίζιον ἐπὶ Γερμανοῦ τοῦ ὁμολογητοῦ ἐγένετο ἀρχιεπισκο-
πή, ἀλλὰ μετὰ ἔτη 200 ἐπὶ Θεοφουλάκτου καὶ Ῥωμανοῦ
ἐδόθη Νικηφόρῳ τῷ Νεοκαισαρείας.

— Ἐτει 1634. Τὸ ἐν Ἰασσίῳ μοναστήριον Βορονόκι 1634 ἔτει ἀφιερῶθη τῷ Παναγίῳ Τάφῳ. — Въ этомъ монастырѣ Ана-
насіѣ Бомнинѣ, будучи мальчикомъ, учился у Паана-
наила Каллонари. — Ὁ ῥηθεις Νικόδημος ὁ Μετα-
ξᾶς μετὰ καὶ ἄλλων τινῶν ἔφερον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν το-
πογραφίαν, καὶ ἐτόπωσαν τὸ σύνταγμα τοῦ Παλαμᾶ, καὶ τοῦ
Σχολαρίου καὶ τοῦ Μαργουνίου διάλογον περὶ τῆς ἐκπο-
ρεύσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ ἐπιστολὰς τοῦ Ἀλεξανδρείας
Μελετίου τοῦ Πηγᾶ, καὶ τὸ τοῦ μοναχοῦ Βαρλαάμ κατὰ
τοῦ καθαρτηρίου πυρός, καὶ τὸ τοῦ Φιλαδελφείας Γαβριήλ κατὰ
τῶν πέντε διαφορῶν. Ὅθεν οἱ ἐν τῷ σταυροδρόμῳ παπισταὶ Φραν-
τζέζοι ταῦτα ἰδόντες, ἔδωκαν δῶρα πολλὰ καὶ πλῆθος χρημάτων
πρὸς τοὺς κρατοῦντας ἐθνικούς, ἵνα ῥίψωσιν ἐν τῇ θαλάσῃ τὴν
τοπογραφίαν ἧ καὶ ἐγένετο.

— Ἐτει 1642. Γίνεται σύνοδος ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει
ἐπὶ Παρθενίου τοῦ γέροντος τοῦ καὶ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως κατὰ
μῆνα μᾶιον, καὶ ἀναθεματίζονται τὰ προῤῥηθέντα 18 κεφάλαια.

— Ἐτει 1645. Πατριαρχία Παρθενίου τοῦ Νέου. Παρ-
θένιος ὁ Γέρων, οὐκ ἀγαπῶν τὰς μακρὰς ἀκολουθίας καὶ ἀγρυ-
πνίας, κτᾶται ἐγκλημα καθαιρέσεως διὰ τὴν ἀμέλειαν τῆς ἀκο-
λουθίας τῆς ἐπιτεταμένης καὶ ἁσματικῆς λεγομένης παρὰ τοῦ
Συμεῶν τοῦ Θεσσαλονίκης. Ὅθεν πατριαρχεύσας ἔτη πέντε καὶ
μῆνας δύο ἐξορίζεται εἰς τὴν Κύπρον σепτεμβρίου τῆς ιε', καὶ ἀναβι-
βάζεται εἰς τὸν θρόνον ὁ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως Παρθένιος ὁ
Νέος, Ἰωαννίτης τὴν πατρίδα, ὅστις καὶ Ὁξὺς καὶ Κεσκίνης καὶ
Γολιάθ ἐπωνομάσθη, ἐχρημάτισε δὲ πρὸ τῆς Ἀδριανουπόλεως
καὶ Ἰωαννίνων μητροπολίτης, ἀνὴρ σεμνός, ἔντιμος καὶ μεγαλο-
πρεπής, καὶ πατριαρχεῶν τανῶν δραστήριος καὶ τυραννικὸς ἐγένε-
το· ὅθεν ἐπηύξησε καὶ τὰ τῶν ἱερῶν ἐμβατοίγια, καὶ πλεονέ-
κτης μὲν ἦν, οὐκ ἔξωσε δὲ τινὰ τῶν ἀρχιερέων ζώντων τῆς αὐ-
τοῦ ἐπαρχίας.

Παῖσιος, ὁ ἠγούμενος τοῦ παρὰ τῷ Γιασίῳ μοναστηρίου Γα-
λατᾶ, τῇ συνδρομῇ τοῦ ἠγεμόνος τῆς Μολδαβίας Βασιλείου
βοεβόδα ψηφίζεται πατριάρχης Ἱεροσολύμων, καὶ ὁ Κωνσταντινουπό-
λεως οὗτος Παρθένιος ὁ Νέος διὰ φόβον οὐκ ἀντιπῶν ἐπεμψεν

εἰς Γιάσιον ἐξάρχους τὸν Λαρίσης καὶ ἄλλους, καὶ ἐχειροτόνη-
σαν αὐτὸν ἐν Γιασίῳ ἔνθεον ἄνδρα ἀπὸ Δημιτζάνας καὶ αὐτὸν καὶ
συγγενὴν τοῦ Θεοφάνους. Ὅρα τὰ περὶ τούτου καὶ τὰς περι-
ηγήσεις αὐτοῦ παρὰ Δοσιθέῳ τόμῳ α' περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύ-
μοις πατριαρχευσάντων βιβλίῳ ιβ', κεφαλαίῳ α', παραγράφῳ ι',
καὶ κεφαλαίῳ β', παραγράφῳ α' καὶ β'.

Χειροτονηθέντος οὖν ἐν Γιασίῳ καὶ ἐλθόντος εἰς Βυζάντιον, ἵνα
κατέλθῃ εἰς Ἱερουσαλήμ, ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης Παρθένιος οὗτος
ὁ Νέος ἐζήτει παρ' αὐτοῦ χρήματα· ἀλλ' ὁ κύρ Παῖσιος οὐκ ἔδωκεν
αὐτῷ οὐδὲ ὀβολόν. Ἐπανελθόντος δὲ τοῦ κύρ Παῖσιου ἀπὸ τῆς
Ἱερουσαλήμ καὶ ἀπελθόντος εἰς τὴν Μοσκοβίαν χάριν ἐλέους,
ἔγραψε κατ' αὐτοῦ ὁ Παρθένιος ὁ Νέος πρὸς τὸν βασιλεῆ
Ἀλέξιον Μιχαηλοβίτζην πλάττων αἰτίας· ἀλλ' οὐδὲν ἀνύ-
σας, παλινοστήσαντα τὸν κύρ Παῖσιον ἐκεῖθεν, ἵνα ἀπέλθῃ εἰς
τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐλθόντα εἰς Βυζάντιον διέβαλεν εἰς τὸν βε-
ζιριν, ὡς δῆθεν ἐπίβουλον τῆς βασιλείας· ὅστις μεταπεμφάμενος
αὐτὸν καὶ γνοὺς ἄνθρωπον ὀρθόν τε καὶ δίκαιον ἀφῆκεν ἐλεύθε-
ρον, λαβὼν παρ' αὐτοῦ δώρου χάριν φλωρία 4000. Ἐπανελθόν-
τος δὲ τοῦ Παῖσιου ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ εἰς Βλαχοπογδα-
νίαν ἀπελθόντος, πάλιν κατέτρεξεν αὐτοῦ ὁ Παρθένιος ὁ Νέος,
προσθεὶς ἐπίβουλεύειν τῇ βασιλείᾳ τὸν τε Μολδαβίας ἠγεμόνα
Βασίλειον καὶ τὸν τῆς Βλαχίας ἠγεμόνα Ματέϊν. Ὅθεν
ἐνεργήσαντες οἱ ἠγεμόνες εἰς τὴν Πόρταν διὰ τε τοῦ Παυλα-
κίου καὶ ἄλλων φίλων καὶ διὰ πολλῶν χρημάτων, διὰ νὰ παύ-
σουν τὰ κακὰ τὰ προστεθέντα τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰ
τυραννικὰ καὶ βίαια ἤθη, ἀπεκτάνθη ὁ Παρθένιος, ὡς ῥηθή-
σεται τῷ ἔτει 1650.

Οἱ Χαμπαῖσιοι, ὡς ὁμόπιστοι τοῖς ἐν τῇ Αἰγύπτῳ Κόπταις,
εἶχον λάβη παρὰ τῶν σουλτάνων Τζερκέζων τῆς Αἰγύπτου μέρος
τῆς πόρτας τοῦ Ἁγίου Τάφου, ἐν τῷ ἀνατολικῷ μέρει δηλαδὴ τῷ
λεγομένῳ τοῦ Ἀβραάμ, κἀν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Τά-
φου εἶχαν τὰς καμάρας τὰς πρὸς τὸ νότιον μέρος τοῦ ἁγίου Κου-
βουκλείου, καὶ ἄλλα τινά, καὶ εἶχον καὶ ἄλλας οἰκίας ἐν τῇ Ἱε-
ρουσαλήμ. Μετὰ δὲ παρέλευσιν χρόνων οἱ Ἀρμένιοι, ὡς Θεο-
πασχῖται καλῶς ὀμιλοῦντες τοῖς Χαμπαῖσίοις Ἰακωβίταις, ὡς Θεο-

πασχίταις καὶ αὐτοῖς, δελεάσαντες αὐτοὺς ἔλαβον παρ' αὐτῶν τὰς ἐν τῇ Βηθλεέμ οἰκίας τῶν Χαμπαισίων, καὶ ἔκτισαν αὐτὰς μετὰ ζωνας, καὶ ἐκυρίευσαν αὐτῶν· δελεάσαντες δὲ καὶ τοὺς Κόπτας λειτουργοῦσιν ἐν τῇ κατὰ τῇ Βηθλεέμ τραπέζῃ αὐτῶν· καὶ δελεάσαντες καὶ τοὺς πατριάρχας τῆς Ἱερουσαλήμ, τοὺς πρὸ τοῦ Γερμανοῦ Ἀραβας ὄντας καὶ αὐτόχθονας τῆς Παλαιστίνης, ἔλαβον τὸν ἅγιον Ἰάκωβον μὲ ἐνοίκιον ἐτήσιον πενήντα φλωρία, καὶ κατ' ὀλίγον κόψαντες τὸ ἐνοίκιον ἐκυρίευσαν καὶ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου· εἶτα συγκαλονήσαντες ταῖς τραπέζαις καὶ ταῖς οἰκίαις τῶν Χαμπαισίων, ἐφαρμάκωσαν αὐτοὺς ἕνα πρὸς ἕνα, ὡς κακότροποι καὶ φονεῖς, καὶ ἐκυρίευσαν τῶν μοναστηρίων καὶ τῶν λοιπῶν Χαμπαισιακῶν οἰκιῶν, ἐξ ὧν ἦν καὶ εἷς ἀλογόμυλος ἀντιπρὸ τῆς θύρας τοῦ πατριαρχείου, ὄντινα ἱπποκομεῖον ποιήσαντες συναγόμενοι ἐκεῖσε ἡσχημόνουν. Ὁ πατριάρχης Παΐσιος ἐζήτησε παρὰ τῶν Ἀρμενίων τὸν μύλον, διὰ νὰ ἐμποδισθῇ ἡ ἀσχημοσύνη, ἀλλ' αὐτοὶ ἐλοιδόρησαν αὐτόν. Ὄθεν ὁ πατριάρχης Παΐσιος ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἔλαβε χάτι σερίφι ἐπὶ τοῦ σουλτάν Ἰπραΐμη, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ σουλτάν Μουράτη τοῦ δ', διὰ ὅλα τὰ Χαμπαισιακὰ κτήματα, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἔλαβεν εἰς τὴν ἔξουσίαν του πάντα τὰ τε ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ, καὶ τὰ ἐν τῇ Βηθλεέμ, καὶ τὸ μοναστήριον αὐτῶν, καὶ τὰ ὅσα εἶχον ἐνδον τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ τὰς κανδήλας αὐτῶν, τὰς ἐν τῷ ἁγίῳ Κουβουκλείῳ καὶ τὰς ἐν τῇ ἁγίᾳ Ἀποκαθηλώσει.

Ἄλλὰ κατῆ τύχη Χουσεῖν πασᾶ τι, γενομένῳ μετ' οὐ πολὺ ἡγεμόνι Γάζης καὶ Ἱερουσαλήμ, δόντες οἱ Ἀρμένιοι πλῆθος χρυσοῦ ἀνεκτήσαντο δι' αὐτοῦ ἀρπάσαντες ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων πάντα τὰ Χαμπαισιακὰ, ἀρπάζουσι δὲ καὶ τὴν μίαν πόρταν τοῦ σπηλαίου ἐν τῇ Βηθλεέμ· εἶτα διὰ νὰ βεβαιωθῇ καὶ ὀρισμῶ βασιλικῶ ἢ ἀρπαγῇ τους, κατακρατουμένου τοῦ κῆρ Παΐσιου ὑπὸ τοῦ Χουσεῖν πασᾶ ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ, ἀπῆλθον εἰς τὴν πόλιν οἱ Ἀρμένιοι τρεῖς φοραῖς, πλῆθος χρημάτων καὶ δώρων προχέοντες, καὶ πρῶτον μὲν τῷ ἔτει 1649· ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσαν τότε κρεμασθέντων τῶν βοηθούτων αὐτοῖς ἀγάδων διὰ τὴν τοῦ σουλτάν Ἰπραΐμη καθάρσεων ὑπὸ τῶν ἀποστάτων· τῷ δ' αὐτῷ ἔτει

βασιλεύσαντος τοῦ ἐπταετοῦς σουλτάν Μεχμέτη τοῦ δ', καὶ γενομένου βεζίρι τοῦ ἐξ Ἀρμενίων Σουλεϊμάν πασᾶ ἐπὶ τῆς δευτέρας πατριαρχείας τοῦ ἀπὸ Ἡρακλείας Ἰωαννικίου, πάλιν κινουῦνται οἱ Ἀρμένιοι μὲ δόσιν πολλῶν χρημάτων εἰς τὸν βεζίριν, ὅστις μεταπέμπεται τὸν Κωνσταντινουπόλεως Ἰωαννικίον καὶ ζητεῖ δοῦναι γνώμην. Ὁ δὲ ἀπεκρίθη εἶναι τὴν ἀπόκρισιν ἔργον οὐκ αὐτοῦ, ἀλλὰ τοῦ Ἱεροσολύμων (εὗγε τῆς ἀποκρίσεως). "Ὄθεν ὁ βεζίρις βοηθεῖ τοῖς Ἀρμενίοις, ἀλλ' ἐξωσθεὶς οὐκ ἔφθασε τελειῶσαι τὸ ἔργον, ὡς ἐσκοπεῖτο, ὑπὸ τῆς κατακραυγῆς τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πλῆθους ἐπὶ ποσὸν ἐμποδισθεὶς.

Γίνεται οὖν ἄλλος βεζίρις καὶ πάλιν κινουῦνται οἱ Ἀρμένιοι ἔτει σωτηρίῳ 1653, καὶ βοηθεῖ αὐτοῖς ὁ βεζίρις καὶ σκοπεῖται νὰ κάμη χάτι σερίφι διὰ βοήθειαν τῶν Ἀρμενίων· ἀλλ' οὐκ ἔφθασε τελειῶσαι αὐτὸ καταβιβασθεὶς τῆς ἀρχῆς· καὶ γενομένου βεζίρι τοῦ Κισπρουλή Μεχμέτ πασᾶ, δηλοποιοῦσιν αὐτῷ οἱ χριστιανοὶ τὰ κατὰ τοῦ Παΐσιου ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ. Ὄθεν ὁ βεζίρις πέμφας ἀγᾶν φέρει τὸν κῆρ Παΐσιον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐλθὼν ἔτει σωτηρίῳ 1666 (!) Ἰαννουαρίου τῆς ε' κρίνεται μετὰ τῶν Ἀρμενίων εἰς τὸ διβάνη διὰ τὴν ἁγίαν Βηθλεέμ καὶ διὰ τὰ ἀφιερῶματα τῶν Χαμπαισίων· καὶ νικηθέντων τῶν Ἀρμενίων ἐδόθη χάτι σερίφι τῷ Παΐσιῳ διὰ τὰ προσκυνήματα καὶ τοὺς προρρηθέντας τόπους, καὶ εἰς τὸ χάτι αὐτὸ ἀνεφέροντο ῥητῶς καὶ τὰ χάτι σερίφια τοῦ χαλίφου Ὁμέρ-Ἰπνου-Χαχίτάπ, καὶ τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάνη καὶ τοῦ σουλτάν Μουράτη, καὶ τοῦ σουλτάν Ἰπραΐμη, διὰ συνεργείας τοῦ ὀραγομάνου τῆς Πόρτας Παναγιώτου τοῦ Νικωσίου. Καὶ ἔλαβεν ὁ βεζίρις παρὰ τοῦ κῆρ Παΐσιου διὰ τὸ χάτι σερίφι αὐτὸ πουγγεῖα τριάντα, καὶ ἀπελθὼν μουπασίρις εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἐδίωξε τοὺς Ἀρμενίους, καὶ παρεδόθησαν τοῖς Ῥωμαίοις τὰ προσκυνήματα ἔτει σωτηρίῳ 1657 μαῖου α'. Ἄλλ' ὁ μιὰρὸς Ἀνθιμος ὁ Σικουρτος, ἐπίτροπος τοῦ Ἁγίου Τάφου, φθόνῳ φερόμενος κατὰ τοῦ πατριάρχου Παΐσιου, ἔδωκε τοῖς Ἀρμενίοις τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν ἔξω τῆς ἁγίας πόρτας ὄντα, καὶ τὰς τέσσαρας καμάρας τὰς οὐσας ἐπὶ τῆς ἁγίας πόρτας, καὶ τὸν ἅγιον Ἰάκωβον, καὶ ἔμειναν εἰς τοὺς Ῥωμαίους μόνα τὰ Χαμπαισιακὰ τὰ προρρηθέντα.

Καὶ ταῦτα ἐτόλμησεν ὁ κακο-Ἄνθιμος διὰ τοῦ ῥηθέντος Χουσεῖν πασᾶ, ὅστις καὶ ἐκράτει τὸν μουπασίριν τζαούσιν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἀφίη ἀπελθεῖν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Μανζιλευθεὶς δὲ ὁ Χουσεῖν πασᾶς ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γάζαν, καὶ ἐδόθη ἡ Ἱερουσαλήμ τῷ ἡγεμόνι τῆς Δαμασχοῦ Ταγιά-Ὀγλοῦ. Ἦλθε καὶ ὁ τζαούσης εἰς τὴν πόλιν, καὶ μετὰ τοῦ Παῖσιου ἀπῆλθον εἰς τὸν βεζίρην ὄντα εἰς τὴν ἀνακαινήσιν τῶν ἔξω φρουριῶν Σήστου καὶ Ἀβύδου, καὶ μηνύσας τῷ βεζίρι τὰ γενόμενα ὁ τζαούσις, καὶ εἰπὼν ὅτι ἤρπασε παρὰ τῶν Ῥωμαίων καὶ χρήματα, ἤρωτήθη ὁ Παῖσιος παρὰ τοῦ βεζίρη, πόσα ἔλαβεν ἀπεκρίθη ὁ Παῖσιος· διακόσια πουγγεῖα, καὶ ἐδωρήσατο ταῦτα τῇ βασιλείᾳ. Ὄθεν ὁ βεζίρης πέμψας εἰς τὴν Γάζαν ἔλαβε τὰ ἄσπρα παρὰ τοῦ Χουσεῖν πασᾶ, καὶ λαβὼν καὶ τὸν ἅγιον Ἰάκωβον παρὰ τῶν Ἀρμενίων ἔδωκε τοῖς Ῥωμαίοις.

Ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Ματέϊς ὁ Πασαράπας ἔδωκε τῷ Παῖσιφ 7000 γρόσια, διὰ νὰ ἀνακαινήσῃ τὴν στέγην τοῦ ἐν τῇ Βηθλεέμ ναοῦ· ἀλλ' οὐδὲν ἴσχυσεν.

Ὁ καϊμακάμης, ἦτοι ἀνθύπατος τῆς πόλεως, συκοφαντεῖ τὸν κύρ Παῖσιον, ὡς κατασκευάσαντα κορώνην (εἶχε γὰρ κάμη πρὸ μικροῦ μίαν, ὡς πατριάρχης), διὰ νὰ στείλλῃ τῷ βασιλεῖ τῆς Μοσχοβίας, καὶ φυλακῇ παραδίδωσι σκοπῶ τοῦ χρηματολογῆσαι. Τοῦ δὲ Παῖσιου μὴ πληρώνοντος καὶ τὴν φυλακὴν ὑπομένοντος, φοβηθεὶς μήπου προσκλαυθῶσιν οἱ Ῥωμαῖοι τῷ βασιλεῖ, πέμπει τὴν κορώναν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν πρὸς τὸν βεζίρην Κιοπροουλὶ συκοφαντῶν τὸν Παῖσιον, ὡς τῆς βασιλείας ἐπίβουλον. Ἄλλ' οἱ πατέρες ταῦτα προγόντες ἔδραμον εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ ἔδωκαν εἰδήσιν τῶν γεγονότων τῷ Κιοπροουλῆ. Ἐλθούσης δὲ τῆς κορώνης μετὰ ταῦτα, καὶ ἀποδειχθέντος ἐκ τῶν ἐπιγεγραμμένων γραμμάτων, ὅτι ἐστὶ τοῦ Παῖσιου, ἐπέμφθη τῷ Παῖσιφ νὰ τὴν φορῇ ὡς ἔθος, δοθείσης τοιαύτης ἀδείας τοῖς πατριάρχαις παρὰ τῶν ὀθωμανῶν βασιλέων· καὶ ἐπρόσταξεν ὁ βεζίρης τὸν ἀνθύπατον ἐλευθερῶσαι τῆς φυλακῆς τὸν Παῖσιον· εἶτα πέμψας εἰς τὸν πόλεμον τῆς Κρήτης ὁ βεζίρης τὸν ἀνθύπατον ἐκεῖσε πεφόνευκεν.

Τῷ δὲ ἔτει 1657 ἀπῆλθεν ὁ κύρ Παῖσιος εἰς Πάναρμον, Πέργαμον, Ἀρτάκην, Μηχανιώνα, Καλόλυμνον, Συκήν, Μουδανιά

καὶ Κατιρλί χάριν ἐλεημοσύνης, κάκειθεν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Καὶ τῷ ἔτει 1658 ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἰβηρίαν διὰ τοῦ Πόντου ἀπὸ τοῦ Κόνδοσι λιμένος τῆς Τζερεκζίας μέχρι τοῦ Κούρς λιμένος τῆς Μεγκρελίας, κάκειθεν εἰς Ἰβηρίαν φθάσας χάριν ἐλεημοσύνης, (οὐ) μετὰ πολλὰ ἐφθασεν εἰς τὸ Νεοχώριον τὸ παρὰ τῷ Σοσθενίφ τῆς Προποντιδος. Ἐκεῖσε ὄντι ἀφιέρωτε τῷ Παναγιῷ Τάφῳ ὁ προπάππος μου χατζὶ Νικόλαος τόπον ἀπὸ τὸ ποστανί του, ἐν ᾧ ἦν καὶ τις μικρὰ ἐκκλησία ἐπ' ὀνόματι τιμωμένη τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Ἐκτίσθησαν ὕστερον καὶ πλείω κελλιὰ εἰς τὸν τόπον αὐτὸν διὰ τὴν ἐκκλησίαν καὶ σπῆτι πατριαρχικὸν ὑπὸ τοῦ Ἱεροσολύμων Δοσιθέου. Κυριάρχης δὲ τοῦ ποστανίου κατὰ κληρονομίαν καὶ μέχρι τῆς σήμερον εἰμὶ ἐγώ. Ὄντος δὲ τοῦ κύρ Παῖσιου εἰς τὴν Ἰβηρίαν, ὁ Βελίς ἡγεμὼν τῆς Ἱερουσαλήμ ἐτυράνησεν καὶ ἐζημίωσε πολλὰ καὶ τοὺς κατοικητάς τῆς καὶ τὸν ἀποστολικὸν τῆς θρόνον· ὄθεν προσκλαυθέντες τῷ σουλτάνῳ, ὄντι τότε εἰς τὴν Προῦσαν, ἐξώσθη τῆς ἡγεμονίας ὁ Βελίς.

Οἱ Ἀρμένιοι ἔδωκαν χρήματα πολλὰ τῷ Σουλεϊμάν Ἀγᾶ κεχαγιά τοῦ ρεῖζ ἐφένδι, διὰ νὰ λάβουν εἰς τὴν ἐξουσίαν τους τὸν ἅγιον Ἰάκωβον, συνεφώνησαν μὲ τὸν δραγομάνον τῆς Πόρτας Παναγιώτην Νικόσιον ἐμπαθῶς ἔχοντα κατὰ τοῦ κύρ Παῖσιου. ἀνήγγειλαν τῷ βεζίρι οἱ Ἀρμένιοι, ὅτι πρὸ 300 χρόνων ἦσαν κυριάρχαι τοῦ ἁγίου Ἰακώβου. Ἐρωτηθεὶς κρυφίως ὁ Παναγιώτης παρὰ τοῦ βεζίρι διὰ τὴν ἀλήθειαν ἐβεβαίωσε τὸ ψεῦδος τῶν Ἀρμενίων διὰ μνησικακίαν τὴν πρὸς τὸν Παῖσιον (εὐγε τῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ!). Ὄθεν ὁ βεζίρης Κιοπροουλῆς ἔδωκε φερμάνι τοῖς Ἀρμενίοις, διὰ νὰ λάβουν εἰς τὴν ἐξουσίαν τους τὸν ἅγιον Ἰάκωβον, καὶ ἐν τῇ Βηθλεέμ πόρταν, καὶ κῆπον, καὶ δύο οἶκους τῶν Χαπαισιῶν· καὶ κατακρατοῦσιν αὐτὰ μέχρι τῆς σήμερον.

Ἐκοδόμησεν οἶκους ἐν τῇ Ἰόπη ὁ Παῖσιος πρὸς κατάλυμα τῶν διὰ θαλάσσης ἐρχομένων προσκυνητῶν, οἵτινες μέχρι τοῦδε κατέλουν ἐπὶ τῆς φάμμου συγκαίόμενοι ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ ψυχραίνόμενοι ὑπὸ τοῦ ψύχους τῆς νυκτός, οἱ τε Ἀραβες ἔκλε-

πτον τὰ πράγματα αὐτῶν. Μιμηθέντες δὲ τὸν Παῖσιον ἔκτισαν ἐκεῖσε ὕστερον οἴκους οἱ τε Ἀρμένιοι καὶ οἱ Λατίνοι.

Τοῦ ἐν Λύδη ναοῦ τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, ἐν ᾧ ἔστι καὶ ὁ τάφος τοῦ ἀγίου, ἔλαβόν ποτε τὸ ἥμισυ οἱ Σαρακηνοὶ καὶ ἔκαμαν μεστζίτη καὶ μετρεσέν. Ὑστερον δὲ λαβόντες καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ, ἔμειναν ἄνευ ἐκκλησίας οἱ χριστιανοί. Ὅθεν διὰ χρημάτων ὁ Παῖσιος ἔλαβε τὸ ἥμισυ τοῦ ναοῦ, ἦτοι τὸ ἀπὸ τῆς μέσης ἕως εἰς τὸ λήγον πέρασ τοῦ ναοῦ.

Μεταξὺ τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τῆς Βηθλεὲμ κεῖται ναὸς τοῦ προσφῆτου Ἡλίου μετὰ περιοχῆς, ἥστινος φθαρείσης ἀνανεώσατο τὸ μέρος τὸ πρὸς δυσμὰς ὁ Παῖσιος πληρεστάτη δαπάνη χρημάτων.

Ἰσοῦφ ὁ Σαλαχαδίνης λαβὼν τὴν Ἱερουσαλήμ παρὰ τῶν Λατίνων ἔκτισε τὰ παράθυρα τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Τάφου, καὶ ἐλειτούργουν οἱ ἱερεῖς ἐν ζόφῳ· ἀλλ' ὁ Παῖσιος ἠνέφεξε τὸ τοῦ βήματος καὶ ἄλλα πολλά, καὶ γέγονα φωτεινὸς ὁ θεῖος οὗτος ναός, καὶ διωρισθῆ γίνεσθαι καὶ τὴν λειτουργίαν, ὅταν ἡμεῖς θέλωμεν, καὶ οὐχ ὡς τὸ πρότερον ἀορίστως.

Τὸν ἐν τῷ μετοχείῳ τῷ ἐν Κωνσταντινουπόλει δυτικὸν κήπον ἠγόρασεν ὁ κὺρ Παῖσιος.

Ἀπελθὼν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ ἐντυχὼν τῷ βεζίρι Κιοπροουλῆ καὶ δοῦς αὐτῷ σαμουρόγουναν, ἔκλειε ζητῶν τὸν ἅγιον Ἰάκωβον. Ὁ δὲ βεζίρης ἀπατηθεὶς πάλιν παρὰ τοῦ βεζζ ἐφένδι, οὐκ ἤκουσε τοῦ πατριάρχου.

Ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον τοῦ ἔτους 1660 ἀπῆλθεν εἰς τὴν Κῆο, Προῦσαν, Μιχαλίτζη, Πέργαμον καὶ Καλίπολιν χάριν ἐλεημοσύνης, μικρὰν τε τινα ἀδροΐσας ἦλθεν εἰς Λέσβον ἀσθενῶν ὑπὸ αἰμορροΐδων, κάκειθεν εἰς Χίον, λυπούμενος τὰ μέγιστα καὶ διὰ τὸν ἅγιον Ἰάκωβον καὶ διὰ τὸ πολὺ χρέος, καὶ ὑπὸ τῆς λύπης οὐδὲ τῆς νόσου ἀναλαμβάνων, καίτοι χρώμενος ἰατροῖς. Εἶτα ἐπῆλθεν εἰς τὴν Κώ, Πουδρούμι ἦτοι Ἀλικαρνασόμ, καὶ Ρόδον, κάκειθεν ἐπιβάς πλοίου, ἵνα εἰς Ἀτάλειαν ἀπέλθῃ, παρηλλάξας τὸ Καστελόροζον θνήσκει ἐν τῷ πλοίῳ ὑπὸ τῆς ἀσθενείας ἔτει σωτηρίῳ 1660 δεκεμβρίου β', πατριαρ-

χεύσας ἔτη 16, καὶ ἐτάφη ἀντίπερα τοῦ Καστελοροζίου, ἀλλὰ μακρὰν αὐτοῦ ὡσεὶ μίλια 10 ἐν τῇ κορυφῇ σκοπιᾶς τινος παρὰ τῇ θαλάσῃ κειμένης.

— Ἐτει 1648. Μάξιμος ἐκ Καλλιουπόλεως μαθητῆς Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως ἐν τῇ Εὐρώπῃ, χαριζόμενος τοῖς Καλβινισταῖς, εἰς τὴν ἀπλὴν φράσιν τῶν Ἑλλήνων μετενόησεν ἄπασαν τὴν Καινὴν Διαθήκην, ἣν τυπώσαντες οἱ τὰ τοῦ Καλβίνου φρονούντες πλείστας βίβλους προσήνεγκαν ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ τὸν πατριάρχην Παρθένιον τὸν νέον κατέπεισαν διανεῖμαι αὐτὰ τοῖς χριστιανοῖς πρὸς ψυχικὴν ὠφέλειαν. Ὁ δὲ Συρίγου Μελέτιος ἐπ' ἄμβωνος ἀθέσμως ταῦτα γίνεσθαι παρὰ τὸ τῆς ἐκκλησίας ἔθος δεῖξας τῷ λαῷ, τῷ ἀναθέματι ὑπεβλήθη ὅτε μεταφράσας, καὶ ὁ ἀναγινώσκων καὶ ὁ συνεργῶν ἐν τῇ αὐτῶν συστάσει.

— Ἐτει 1654. Ὅτι ἐπληρώθη ἅπαν τὸ χρέος τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου παρὰ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδοβλαχίας Βασιλείου βοεβόδα, εἴρηται τῷ ἔτει 1641. Ἀπὸ τότε οὖν εἰς διάστημα ἐτῶν 13 πῶς ἐπεφορτίσθη πάλιν τοσοῦτον χρέος, ὥστε καὶ Ἀθανάσιον τὸν Πατελάρον καὶ Ἰωαννίκιον παραιτηθῆναι, καὶ τὸν Παῖσιον φυγεῖν διὰ τὸ χρέος, ἃς τὸ συμπεράνη ὁ ἀναγιώστης καὶ ἃς περιγράψῃ τὰς αἰτίας, ὅποιος θέλει Παρατρέχω οὖν τό, ὅτι τοιοῦτους καρπούς δὲν ἔπρεπε νὰ τρυγᾷ ὁ θρόνος αὐτός ἀπὸ τὸ σύστημά του· τριπλῶς γὰρ κατεσκάπτοντο οἱ θεμέλιοι τοῦ ἀποστολικοῦ αὐτοῦ θρόνου· πρῶτον μὲν ἀπὸ τῆς ὀρμῆς τῶν ἐπιβαίνειν κατατολμούντων παρανόμως, δεῦτερον ἀπὸ τὴν αἰσχροκερδίαν τινῶν τῶν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἐνδημούντων μητροπολιτῶν, καὶ τρίτον ἀπὸ τὰς φατρίας λαϊκῶν τινῶν ἀρχόντων, συμφωνούντων τοῖς ῥηθεῖσι μητροπολίταις διὰ ἴδια τέλη, αἰσχροκερδῆ θελήματα, καὶ πολλάκις βιαζόντων καὶ καταδυναστευόντων πατριάρχην τε καὶ ἀρχιερεῖς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν αἰσχροκερδῶν των.

— Μετὰ τὴν ἄλυσιν τῆς Κρήτης οἱ Φράροι ἐν τῇ Ζάλῃ τῆς αἰμαλωσίας ἀπάταις πολλαῖς ἔλαβον τὰ βιβλία (ἅπερ ἦσαν ἐκεῖ) τῶν ἁγίων πατέρων, ἄλλοτε ἀναγκαῖα συγγράμματα διαφόρων συγγραφέων. Καὶ μετὰ τινὰς χρόνους Ἀθανάσιος τις Κύπριος

παπιστής καθ' Ἑλληνας ἠμφισπόμενος, καὶ τὸν ὀρθόδοξον ὑποκρινόμενος, ἀπελθὼν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθωνος, καὶ εἰς ἄλλα μοναστήρια Θράκης, Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας, καὶ ἐκλεξάμενος πολλὰ βιβλία τῶν ἁγίων πατέρων καὶ τῆς ἔξω σοφίας, ἠγόρασεν αὐτὰ ὀλίγου τιμήματος. τοὺς δ' ἐν τῇ μονῇ τῶν λεγομένων Μετεώρων πατέρας τοσοῦτον ἠπάτησεν, ὥστε καὶ τριτάτην ἠγόρασε τὰ τῆς μονῆς βιβλία, ἐν ἐκάστη τριλίτρῳ ἀναδιδούς αὐτοῖς τὴν συμπεφωνηθεῖσαν ποσότητα ἀργυρίων.

— Ἐτεὶ σωτηρίῳ 1660. Κατάστασις τῆς ὀρθοδοξίας ἐν τισὶ τόποις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Ἡ ἐν τῇ Ποντοηρακλείᾳ ἐκκλησία κατεκρή λανθάνοντως ὑπὸ τοῦ ἱερέως ἔθεν καὶ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖθεν οἱ χριστιανοί. Ἐν τῇ Ἀμάστριδι εἰσὶ πολλὰ ἐκκλησία καὶ καμπαναρεῖα, ἀλλ' οὐδεὶς χριστιανός. Ἐν τῇ Οἰωνοπόλει, ἦντινα καὶ Ἀβνίου Τεῖχος λέγει ὁ Λουκιανός, εἰσὶ πέντε χωρία ὀρθόδοξοι, ἕως ὀγδοήκοντα οἰκίας ποσοῦμενοι. Ἡ δὲ πόλις Στεφάνη ἢ παρὰ τῇ Σινώπῃ ὑπὸ Ῥώσων ἠρημώθη. Ἡ Ἀμινσός Μιλησίῳ κτίσμα οὐκ ἔχει χριστιανὸν οὐδένα, οὔτε ἡ Νεοκαισάρεια, ἀλλ' ἐν μόνῃ τῇ Ἀμασειᾷ εἰσὶν ὀλιγοστοί. Τὸ Πολεμώνιον, ἄλλως Ἴνεος, περὶ οὗ μάχεται ὁ Νεοκαισαρείας μετὰ τοῦ Ἀμασειᾶς, ἐστὶν ἀληθῶς τοῦ Νεοκαισαρείας. Ἐν τῇ Καρασούντι καὶ ἐν τῇ Τριπόλει τῇ παρὰ τῇ Τραπεζοῦντι εὐρίσκονται μερικοὶ χριστιανοί, ἐν δὲ τῷ τῆς Τριπόλεως κάστρῳ οὐδεὶς, ἀλλὰ μόνον ναὸς τῆς θεοτόκου ἀξιόλογος, ὃν βουληθέντες σαρακηνίσαι οἱ Ὀθωμανοὶ ἐκωλύθησαν δεῖγμασι πασιδῆλοις, ὅθεν ἐν ἐκάστη κυριακῇ εἰσερχόμενοι λειτουργοῦσιν ἐκεῖ οἱ χριστιανοὶ μέχρι τῆς σήμερον. Ἡ Τραπεζοῦς καὶ ἡ ἐν αὐτῇ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἐκτίσθησαν παρὰ Ἰουστινιανοῦ τοῦ Μεγάλου· μητρόπολις δὲ τοῦ Τραπεζοῦντος μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν ἄλωσιν ἦν ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Φιλίππου ἔξω τῆς πόλεως κειμένη, εἰς ἣν ἐλειτούργησε καὶ ὁ Ἱεροσολύμων Παῖσιος, ἀπὸ τῆς Ἰβηρίας ἐπανερχόμενος, ἦντινα τῷ ἔτει 1674 ἐσαρακήνισαν οἱ Ὀθωμανοί. Ἀπὸ Σουρμένων ἕως Γγούριας καὶ τοῦ ποταμοῦ Τζορόχι ἐσαρακήνισαν οἱ Λαζοί, καὶ οὐκ ἔμεινεν ἤδη οὐδεμία ἐκκλησία ἢ ἱερεὺς ἐν ὅλῃ ἐκείνῃ τῇ ἐπαρχίᾳ. Τὸ μοναστήριον τοῦ Σουμελά τῆς Τραπεζοῦντος ἀπέχει ὁδὸν

ἡμερῶν δύο, ἐν τοῖς ὄρεσι κείμενον ἐπὶ κρημνῶν καὶ δυσβάτων τόπων, εἰς δ' οἱ ἀποδημοῦντες εἰσέρχονται διὰ κλίμακος. Ἔστι δὲ εἰκὼν τῆς θεοτόκου ἐν τῷ Σουμελά ὡσεὶ πηγαία, καὶ λέγεται ἱστορηθῆναι παρὰ τοῦ Λουκά. Εἰσὶ τὰ νῦν ἐν τῇ Τραπεζοῦντι ἐκκλησία τῶν γειτονιῶν καὶ μοναστήριον τῆς θεοτόκου, Θεοσκέπαστος ἐπιλεγόμενον. Μεταξὺ τῶν δύο βουνῶν, ὅπου ἐστὶν ὁ ποταμὸς ὁ ἀπὸ τοῦ Σουμελά καταβαίνων, τῇ τῆς θεοτόκου βοήθειᾳ αἱ εὐρίσκόμεναι κῶμαι χριστιανίζουσιν. Ὁμοίως καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ὄρους Σουμελά χωρία ἕως Κανὴν εἰσὶ χριστιανικά. ὄρος δὲ ἐστὶ τοῦτο τὸ Κανὴν. Ἐξω τῆς Θεοδοσιουπόλεως ἐν τινὶ ὄρει ἐστὶν ἐκκλησία μικρά· εἰσὶ δὲ ὀρθόδοξοι ἱκανοὶ ἐν τε τῇ πόλει καὶ ἐν πολλοῖς χωρίοις. Οἱ παπιστὰὶ ἐπαπίστισαν ἐν αὐτοῖς Ἀρμενίους τινάς.

— Ἐτεὶ 1661. Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Παρθένιος ὁ Μογιλάλος, ὁ Βασιλείος βοεβόδας παρὼν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει (ἡγεμονεύοντος Μολδαβίας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Στεφάνου) ὁ δραγομάνος τῆς Πόρτας Παναγιώτης ὁ Νικόσιος καὶ ἡ σύνοδος τῶν ἐνδημούντων ἀρχιερέων τε καὶ ἀρχόντων τῶν παρευρεθέντων ψηφίζεται εἰς πατριάρχην Ἱεροσολύμων τὸν Συναῖτην Νεκτάριον καὶ δῆτα πέμπουσι τὸν Φιλιππουπόλεως Γαβριήλ, ἵνα τελειώσῃ τὸ ἔργον· ὅστις φθάσας εἰς Ἰσπὴν ἤκουσε τὴν εἰς τὴν Γάζαν ἔλευσιν τοῦ Νεκταρίου. Θανόντος γὰρ τοῦ Συναίου Ἰωάσαφ προχειρισθεὶς ἐπίσκοπος ὁ Νεκτάριος ἤρχεται χειροτονηθῆναι· ἀλλὰ χειροτονεῖται πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἔσω τοῦ ἁγίου Τάφου τῇ κυριακῇ τῶν βαίων.

Σκεπάζει κελλίᾳ τινὰ ὄντα διεφθαρμένα ἀγοράζει τοὺς οἴκους πλησίον τοῦ ναοῦ τοῦ Προδρόμου γρσ. 1700. ἐλθὼν διὰ Γάζης εἰς τὸ Ῥέμι οἰκοδομεῖ κατοικίας, μὴ οὔσας πρότερον πρὸς κατάλυμα τῶν τοῦ θρόνου πατέρων.

Ἐρχεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἔτει 1662 σепτεμβρίῳ· κάκειθεν ἀπῆλθεν εἰς τὸ Γιάσιον ἔτει 1663 σепτεμβρίῳ· κάκειθεν εἰς τὴν Βλαχίαν ἔτει 1664 ἀπριλίῳ, εἶτα εἰς Ῥουστζοῦκι, Ῥάσγρατα, Προβάτου, Βάρναν, Τύρνοβον, Ἀδριανούπολιν, ὅπου ἦν καὶ ὁ σουλτάν Μεχμέτης ὁ δ', κάκειθεν εἰς Βυζάντιον, ἀσθενῶν ὑπὸ τοῦ κόλικος πρὸ πολλοῦ καὶ τῆς ζωῆς ἀπεγνωσμένος· ἀλλ'

ἀπελθὼν εἰς τὸ ἅγιασμα τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἁγίασμόν ἐπιτελέσας καὶ πῶν ἐξ αὐτοῦ, ἐν ἀκαρεῖ ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ κώληξ καὶ ἕως θανάτου οὐκέτι προσεπάλαισεν αὐτῷ.

Τὰ πέτρινα οἰκοδομήματα, ὧν τὸ ἐν ἐστὶ βιβλιοθήκη, δέδωκεν τῷ Ἁγίῳ Τάφῳ ὁ πρωτογουνάριος Μανολάκις ὁ Καστοριανός· καὶ ὁ αὐτὸς διὰ προτροπῆς τοῦ πατριάρχου Νεκταρίου ἀνεκαίνισε τὴν στέγην τοῦ ναοῦ τῆς Βηθλεέμ, ἀποστείλας διὰ τοῦ Φιλοθέου μοναχοῦ εἰς Ἰόππην ξύλα 40, δεκαπεντεπηχῆα, καὶ ὀκτωπηχῆα 80, καὶ σανίδας καὶ σίδηρον καὶ ἥλους, προσεπιμετρήσας καὶ τῷ πατριάρχῃ διὰ τὴν οἰκοδομὴν καὶ φλωρία 20000 καὶ σταυρὸν πολύτιμον.

Ἐῖτα διὰ Καλλιουπόλεως, Λέσβου, Σμύρνης, Χίου καὶ Ῥόδου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἔτει 1665 σεπτεμβρίῳ· ἔθετο τὰ ἅγια λείψανα ἐν θήκαις κρυσταλλίναις, δῆσας ἔξωθεν ἀργυρῶν καταδέσμων καὶ ἐν ἐκάστῳ βαλὼν ἔξωθεν χάρτην δηλοῦντα, τίνος ἁγίου ἐστὶ λείψανον· καὶ κατασκευάσας δύο ἀντίπηγας ἔβαλεν αὐτὰ ἔσω· ἔδρασε δὲ μετὰ χρυσοῦ, ὅσον κατὰ τὰς γωνίας, καὶ τὸ εὐρισκόμενον τίμιον ξύλον ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ· κατὰ δὲ τὸ πλάτος ἔβαλε κρύσταλλα καὶ ἐν ἐνὶ μέρει ἐποίησε θυρίδιον μετὰ κλειδός, ἵνα κλείηται καὶ πάλιν ἀνοίγηται χάριν προσκυνήσεως. Ἐῖτα κατεσκευάσε τὸ σὺνθρονον τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσεως· ἀνεκαίνισε καὶ τὰ κελλία καὶ τὰ τεῖχη τὰ σεσαθρωμένα τῆς λαύρας τοῦ ἁγίου Σάββα καὶ ἔκτισε καὶ κελλίον μέγαλον πρὸς κατάλομα τῶν ξένων, κἀν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Ἀρχαγγέλου ἔτει 1667 πολλὰ ἀνεκαίνισεν.

Δελεάσαντες οἱ Φράροι ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ τὸν ἐπίτροπον τοῦ πατριάρχου Λαυρέντιον, ἔλαβον δολίως ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὰ πρωτεῖα ἐν τε τῷ Κουβουκλείῳ τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ ἐν ταῖς λιτανείαις· περὶ ὧν μεσιτεύσας ὁ ῥεσιδέντες τῆς Νεμτζίας ἐποίησεν αὐτοῖς καὶ ὀρισμόν. Ὅθεν γέγονε μάχης προπαρασκευῆ μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Φράγκων. Ἀνῆλθεν οὖν ὁ Νεκτάριος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἔτει 1668, πατριαρχεύοντος τοῦ οἰκουμένου πατριάρχου Μεθυσίου τοῦ ἀπὸ Ἡρακλείας, καὶ διὰ τὰς πολλὰς τοῦ ἀσθενείας παρητήθη τοῦ θρόνου. Καὶ τότε συνέθετο τὸ ἐπωφελές καὶ ἀναγκαιότατον κατὰ Λατίνων σὺνθημα, καὶ ζή-

σας ἔτη τὰ πάντα ἐν οἷς ἐπατριάρχευσεν ἔτη μόνον ὀκτώ, μετέβη εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.

— Ἔτει 1662. Κεφάλαιον τριακοστὸν δεύτερον. Πατριαρχεῖα Διονυσίου τοῦ γ' τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης.

Πατριαρχεύσαντος τοῦ Παρθενίου ἔτη τέσσαρα καὶ μῆνας δύο καὶ παραίτησιν τοῦ θρόνου ποιησαμένου, λαβόντος τε ἀντ' αὐτοῦ τὴν Προῦσαν προεδρικῶς, ἀναβιβάζεται εἰς τὸν πατριαρχικὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνον τρίτος τῷ τοιοῦτῳ ὀνόματι Διονύσιος, ὁ ἀπὸ τῆς νήσου Ἄνδρου καὶ μητροπολίτης Λαρίσσης, ὁ ἐπικληθεὶς Σπανός τε καὶ Πάρδαλις Ἁγρία, Ἰουνίου τῆ κδ' ἡμέρα κυριακῆ. Τοῦτον ὑπερεπαιεῖ ὁ Ἱεροσόλυμων Δοσίθεος, μετὰ Τιμόθεον, λέγων, οὐκ ἔχων συγκρινόμενον αὐτῷ πατριάρχῃν Κωνσταντινουπόλεως ἕως τῆς ὥρας ταύτης ἐπὶ φρονήσει καὶ ζωῇ ἐναρέτῳ· καὶ τοῦτῳ ἀφιέρωσεν ὁ αὐτὸς Δοσίθεος τὸ βιβλίον αὐτοῦ, ᾧ ὄνομα Καταλλαγή. Διὰ προτροπῆς τοῦδε τοῦ πατριάρχου Διονυσίου ὁ πρωτογουνάριος Μανολάκις ὁ Καστοριανός συνεστήσατο σχολεῖα ἐν τε τῇ Κωνσταντινουπόλει καὶ Χίῳ καὶ Ἄρτῃ δι' ἰδίων ἐξόδων.

Ἰωαννίκιον τὸν ἀπὸ Βερροίας πατριαρχεύσαντα τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας ἔτη ἑννέα καὶ θανάοντα, διεδέχθη ὁ Παΐσιος, χειροτονηθεὶς ἐν τῷ λεγομένῳ Παλαιῶν Μισίρι. Αὕτη δὲ ἡ Βέρροια ἔστιν ἢ ἐν τῇ Συρίᾳ τουρριστὶ λεγομένη Χαλέπι.

— Ἔτει 1663. Πυρκαϊὰ εἰς τὴν πόλιν, καὶ καίονται αἱ οἰκίαι τῶν Ἑβραίων αἱ οὐσαι ἀπὸ τῷ Βασιλῆϊ χάνι καὶ αἱ ἀπὸ τοῦ Ζινδὰν καπισαὶ ἕως τοῦ τεύχους τοῦ Βυζαντίου· καὶ ἐδιώχθησαν τοῦ λοιποῦ ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ μέρη οἱ Ἑβραῖοι, εὐαρίθμων τινῶν οἴκων ἑβραϊκῶν σφωζομένων τανῦν μόνον εἰς τὸ Παλοῦκ παζάρι.

Ἦνωσεν ὁ πατριάρχης τῇ μητροπόλει τοῦ Φιλίππου καὶ Δράμας τὰς δύο ἐπαρχίας τοῦ Ζυγῶν καὶ Νευροκόπου διὰ συνόδου τοπικῆς.

— Ἔτει 1666. Δευτέρα πατριαρχεῖα τοῦ αὐτοῦ Παρθενίου τοῦ ἀπὸ Προύσης, τοῦ ἐπιλεγομένου Μογιλάλου.

Ἐπανακάμφας ἀπὸ τῆς Βλαχίας ὁ προρρηθεὶς πατριάρχης Παρθένιος ὁ δ', ὁ ἀπὸ Προύσης καὶ Μογιλάλος ἐπικαλού-

μενος, αναβιβάζεται τὸ δεύτερον εἰς τὸν πατριαρχικὸν οἰκουμηνικὸν θρόνον κατὰ τὴν κ' τοῦ δεκεμβρίου, ἐξώσας τὸν Διονύσιον.

Ἐβραῖος τις Κωνσταντινουπολίτης τοῦνομα Σαπετάϊ Σεβὶ μετὰ τὸν διωγμὸν τὸν μετὰ τὴν ῥηθείσαν πυρκαϊάν ἐλθὼν εἰς τὴν Σμύρνην, κάκειθεν εἰς Γάζαν καὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὴν Σμύρνην, προσποιεῖται τὸν Μεσίαν, ὡς ἐγένετο πάλαι ποτὲ ἐν τῇ Κρήτῃ, ἀπατᾷ τοὺς Ἐβραίους καὶ φθειρεῖ παρθένους αὐτῶν καὶ γίνεται ἄτοπα πολλά καὶ κινήματα Ἰουδαίων ἀπὸ τε Δεχίας, δύσεως, Ἀφρικῆς καὶ δυτικῶν ἐπαρχιῶν, τῶν ὑπὸ τοῖς Ὀθωμανοῖς. Μεταπέμπεται αὐτὸν ὁ βεζὶρς ἀπὸ Καλλιουπόλεως, καὶ εἰρκτῇ παραδοὺς ἐξορίζει εἰς τῆς Ἀβύδου τὸ φρούριον μὴ ἡσυχάζοντων δὲ τῶν Ἰουδαίων, τοῦ σουλτάν Μεχμέτι τοῦ δ' ὄντος εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ τοῦ Βεζίρι ἀπελθόντος εἰς τὴν Κρήτην, ὁ ἀνθύπατος τῆς Κωνσταντινουπόλεως μεταπέμπεται δέσμιον τὸν Σαπετάϊν καὶ πέμπει εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν πρὸς τὸν σουλτάνον, καὶ φοβηθεὶς ἐτούρκισεν. Εἶτα μὴ παυσασμένων τῶν αὐτοῦ ἀτοπημάτων, ἐξωρίσθη εἰς τὴν Κορώνην κάκεισε τὴν ψυχὴν ἐξέμεσεν. Ἄλλ' ὕστερον τῷ ἔτει 1683 νέος τις Ἐβραῖος ἐν τῇ Θεσσαλονίκῃ προσποιεῖται τὸν Μεσίαν, καὶ ἐπίστευσαν αὐτῷ οἱ Ἐβραῖοι, καὶ μεταπεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ σουλτάνου σαρακηνίζει, καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην εἶχον αὐτὸν οἱ Ἐβραῖοι ὡς Μεσίαν, καὶ δι' αὐτοῦ ἐτούρκισαν ἔν τε τῇ Θεσσαλονίκῃ καὶ Σέρραις ὑπέρμετροι Ἐβραίων καὶ χαχάμιδες ὀδοηκονταετείς πλεῖστοι ὄσοι.

Τὸν Ἀλεξανδρείας πατριάρχην Παΐσιον ἀπελθόντα εἰς Μοσχολίαν καταβιβάζει παρανόμως τοῦ θρόνου φθονήσας ὁ πατριάρχης οὗτος Παρθένιος ὁ Μογιλάλος προφάσει δῆθεν τῆς βασιλικῆς ἐπιταγῆς, δι' ἧς ἐκωλύετο τὸ ἀπέρχεσθαι ἐκεῖσε πατριάρχην τινὰ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἢ ἀρχιερέα, καὶ εἰσηγάγεν ἀντ' αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας τὸν Ρόδου μητροπολίτην Ἰωακείμ κατὰ μῆνα νοέμβριον τοῦδε τοῦ ἔτους. ἀλλὰ καὶ ὡς πάλιν ἐξεβλήθη ὁ Ἰωακείμ ὡς ἐπιβάτης, καὶ ἔμεινεν ὁ γνήσιος ποιμὴν Παΐσιος. Ἐποίησε δὲ καὶ ἄλλα κακὰ καὶ ἄθεσμα ὁ πατριάρχης οὗτος Παρθένιος.

— Ἐτει 1667. Ἐπιπέδησαι τοῦ Κλήμεντος τοῦ ἀπὸ Ἰκονίου.

Κατὰ τὴν θ' τοῦ δεκεμβρίου ἡμέρα β' ἐπιβαίνει τοῦ θρόνου ὁ μητροπολίτης Ἰκονίου Κλήμης, ἐξορίας εἰς τὴν Τένεδον τὸν πατριαρχεῦντα Παρθένιον. Ἄλλ' οἱ ἀρχιερεῖς οὐ ποιήσαντες τὴν μετάθεσιν ἤλθον εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ἔνθα διέτριβε τότε ὁ σουλτάν Μεχμέτις ὁ δ' καὶ ἔμεινεν ὁ θρόνος χηρεύων πατριάρχου μῆνας τρεῖς καὶ ἡμέρας 25.

Τὸν πάπαν Ἀλέξανδρον τὸν ἑβδομον θανόντα διεδέχθη Κλήμης ὁ ἔννατος ἀπὸ Πιστόγιαν πόλιν τῆς Ἰταλίας ἰουνίου δεκάτῃ ἐνάτῃ.

— Ἐτει 1668. Κεφάλαιον τριακοστὸν τρίτον. Πατριαρχεῖα Μεθόδιου τοῦ ἀπὸ Ἡρακλείας.

Τούτῳ οὖν τῷ ἔτει Μεθόδιος ὁ γ' ὁ ἀπὸ Ἡρακλείας ψήφω καὶ δοκιμασίᾳ κοινῇ τῶν ἀρχιερέων ἀναβιβάζεται εἰς τὸν οἰκουμηνικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως μὲ μεγάλα ἔξοδα ὅστις τὸ βασίλειον ἔνδομα ἐνδουθεῖς ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει ἀνακτορίων ἕως εἰς τὴν μητρόπολιν ἐπανακάμπτων ἔφιππος ἐφόρει εἰς τὴν κεφαλὴν κόκκινον πῆλον ἐκ βελούδου, ἦτοι μεταξωτοῦ, λευκοῦς σταυροὺς χρυσοῦς μετὰ μαργάρων ἔχοντα ἄλλ' ἐξ ἐκείνου ἐξέλιπε τὸ σκιάδιον οὐδεὶς γὰρ μετὰ τὸν Μεθόδιον ἐπὶ κεφαλῆς ἢ ἐν ταῖς χερσὶν ἔφερον σκιάδιον, ὡς οἱ πρὸ τοῦ Μεθόδιου ὀδεύοντες εἰώθασιν φέρειν εἰσερχόμενοι τε καὶ ἐξερχόμενοι τῆς βασιλείου αὐλῆς.

Ἐδωκεν ὁ πατριάρχης Μεθόδιος τὴν μητρόπολιν τοῦ Προϊάβου τῷ ἐξωσθέντι πατριάρχῃ Παρθενίῳ διὰ προζωάρκιον, εἶτα μετὰ μικρὸν ἔδωκε τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Τυρνόβου.

— Ἐτει 1669. Παιρηθέντος οὖν τοῦ κύρ Νεκταρίου γίνεται πατριάρχης Ἱεροσολύμων ὁ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης Δοσιθέος Ἰαννουαρίου τῇ κγ' τοῦδε τοῦ ἔτους. Εὔρε χρέος τοῦ Ἁγίου Τάφου ἐν μὲν τῇ Κωνσταντινουπόλει γρόσια 16000, ἐν δὲ τῇ Ἱερουσαλήμ γρόσια 65000, καὶ τριῶν χρόνων τόκους ἀπληρώτους. Ὁ δὲ Νεκτάριος γέρων καὶ ἀσθενὴς ἀπῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ἐπιτροπικῶς κατὰ μῆνα ἰούνιον. Εἶτα πέμπει εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ὁ Δοσιθέος διὰ τοῦ μοναχοῦ Γερασίμου γρό-

σια 10000, διὰ τὰ δωδοῦν εἰς τὰ χρέη, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν χάριν ἐλεημοσύνης κατὰ μῆνα Ἰούνιον, κάκειθεν εἰς Φιλιππούπολιν, Στενίμαχον, Παζαρτζίκι, Ἐσκι Ζαγοράν καὶ Γιάνπολιν, καὶ πέμπει εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ διὰ τῶν μοναχῶν Καλλινίκου καὶ Παρθενίου γρόσια 12000, εἶτα ἀπῆλθεν εἰς Σίλιμον, Ἀλβανιοχώριον, Τούρναβον, καὶ Τζερβένβοδα ἔτει σωτηρίῳ 1670· κάκειθεν εἰς Δρύστραν, Φλότζι καὶ Βουκουρεστίον. Ὁ δὲ Νεκτάριος εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, παρόντος τότε ἐκεῖσε καὶ τοῦ πρώην Κωνσταντινουπόλεως Διονυσίου, ἔφησεν ἅγιον μύρον πολὺ καὶ θαυμαστόν· ὃ τε Δοσίθεος ἐν Βουκουρεστίῳ τῇ τοῦ κοινοῦ δαπάνῃ ἔφησεν ἅγιον μύρον φέρων ὅλην λύτρων 210.

Συντίθησιν ὁ Νεκτάριος τὸ λεγόμενον Σύνταγμα κατὰ τῆς τοῦ πάπα ἀρχῆς.

Ὁ δὲ Δοσίθεος ἐκ Βουκουρεστίου ἀπελθὼν εἰς Γιάσιον τῆς Μολδαβίας, ἔλαβε τὸ μοναστήριον τὴν Τζετατζούγαν, τὸ ἐκ βάρων οἰκοδομηθὲν παρὰ τοῦ Δούκα βοεβόδα, καὶ τὸ μοναστήριον Κλήντζα. Κάκειθεν διὰ τῆς Ἀδριανουπόλεως ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐξ ἧς ἦλθε πάλιν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ἀπαντήσων τὴν ἐπίρροιαν τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας, κάκειθεν ἀπῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ἔτει 1671 κατὰ μῆνα μάρτιον μὲ ἀργυρᾶς κανδήλας 40 καὶ χρυσῆν μίαν, καὶ χρυσοῦν θυμιατήριον, καὶ ἐδιωριώθη ἱκανῶς τὸ ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ χρέος, καὶ ἡλευθερώθησαν ἐκ τῶν χειρῶν τῶν χρεωφειλέτων τὰ δοθέντα αὐτοῖς εἰς ἐνέχυρον σκεύη τοῦ Ἁγίου Τάφου. Καὶ ἐκρήμνισεν ὁ Δοσίθεος κτήρια τινὰ αἰρετικῶν ἔνδον ἐν τῷ μεγάλῳ ναῷ ὄντα κατὰ τὸ νότιον μέρος τοῦ ἁγίου Κουβουκλείου καὶ ἀγαγὼν τέκτονας ἀπὸ τῆς Ἀδριανουπόλεως ἀνωκοδόμησεν τὸν κατὰ τὴν Βηθλεὲμ μεγάλον ναὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἁγίου Σπηλαίου, ἀπὸ Σεπτεμβρίου ἕως Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1672, τὸ δὲ τέμπλον κατεσκευάσθη ὑπὸ τεκτόνων Χίων, πληρωθέντων παρὰ τῆς Χίου, τὰ δὲ ξύλα τοῦ τέμπλου καὶ τὸ χρώσωμα ἐπλήρωσαν ἄλλοι πτωχοί· τὴν δὲ ὕλην τῆς οἰκοδομῆς ὅλην ἀπέστειλεν ὁ πρωτογουνάριος Μανολάκις ὁ Καστοριανός.

Ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ Δοσίθεος ἔτει

1672 Ἰουλίῳ, καὶ ἀπαντήσας τὰς διὰ τὴν οἰκοδομὴν ἐπιηρείας τῶν Φράρων ἀπῆλθεν εἰς Βλαχίαν καὶ ἔλαβε τὰ μοναστήρια Καλούην καὶ Οὐγκρέην, κάκειθεν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν κάκειθεν εἰς Σόφιαν καὶ Πελιγράδι ἔτει 1673 δεκεμβρίῳ.

Οἱ ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ Φράροι μέλλοντες ὑποδεχθῆναι τὸν πρέσβυν τῆς Γαλλίας δε-Νοϊδὲλ ἀτακτοῦσι περὶ τὸ Κουβούκλειον τοῦ Ἁγίου Τάφου, στολίσαντες αὐτὸ μεγαλοπρεπῶς παρὰ πᾶσαν συνήθειαν, καὶ παρὰ τῶν πατέρων κωλυόμενοι τύπτουσι δύο πατέρας ἀφέντες ἡμιθανεῖς, καὶ φονεύουσι καὶ τρίτον μοναχὸν τοῦνομα Κλήμεντα ἔτει σωτηρίῳ 1674 μαρτίῳ γ'· τὰς δὲ παροινίας τοῦ βρῆθέντος πρέσβεως τὰς πρὸς τοὺς πατέρας μαθούσα ἡ Πόρτα, ἐπροστάχθη ἐπανελθεῖν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἠσύχασαν οἱ πατέρες.

Ὁ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει βαρδαπέτης τῶν Ἀρμενίων Ἐλεάζαρ, μεθ' οὗ τοὺς πολλοὺς καὶ διεξοδικοὺς πολέμους εἶχεν ὁ Ἱεροσόλυμον Παΐσιος, δελεάσας τὸν καθολικὸν τῶν Ἀρμενίων τὸν ἐν τῇ πόλει Σῆς, ἔκαμεν αὐτὸν καθολικὸν τῆς Ἱερουσαλήμ τῷ ἔτει 1665, εἶτα ἔκαμε μεγάλα σκάνδαλα μὲ τὸν καθολικὸν τῆς Ἀρμενίας Ἰάκωβον. Ἐκείνου γὰρ μόνου τὴν ἔψησιν τοῦ μύρου ποιούντος καὶ πέμποντος αὐτὸ πρὸς πάντας τοὺς ἀπανταχοῦ γῆς Ἀρμενίους καὶ συνάγοντος ἐκ τούτου ποσότητα ἱκανὴν χρημάτων, ὁ Ἐλεάζαρ ὑποσχεθεὶς διδόναι κατ' ἔτος τῷ βασιλικῷ ταμείῳ 45000 ἄσπρα ἔλαβεν ὀρισμὸν, νὰ φήνη τὸ μύρον ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ. Οὗ γενομένου ἦλθεν ὁ Ἰάκωβος ἀπὸ τῆς Περσίας εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν τῷ ἔτει 1667 καὶ δοὺς τῇ βασιλείᾳ φλωρία 20000, ἀναιρεῖ τὰ τοῦ Ἐλεάζαρου μὲ χάτι σερίφι, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ φήνηται τὸ μύρον μόνον εἰς τὸ Ῥεβάν· ὁ δὲ Ἐλεάζαρ ἔδωκε τῇ βασιλείᾳ ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει πουγγεῖα 45 ἔτει 1671, καὶ γράφεται πατριάρχης τῶν Ἀρμενίων ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ· εἶτα ἀπατήσας τὴν Πόρταν τῷ ἔτει 1673 λαμβάνει ὀρισμὸν, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν κριτὴν τῆς Ἱερουσαλήμ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ἄδειαν λειτουργεῖν τοὺς Ἀρμενίους ἐν τῷ Κουβουκλείῳ τῷ ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Τάφου.

Οἱ δὲ Φράροι οὐκ ἔχοντες ἀντιστῆναι αὐτῷ κατέφυγον εἰς τὸν πατριαρχικὸν ἐπίτροπον, ὅστις ἀπελθὼν εἰς τὸν κριτὴν ἀπέ-

δειξεν μὲ τὰ βασιλικὰ χρυσόβουλλα δεσπότης τοῦ Ἁγίου Τάφου εἶναι μόνον τοὺς Ῥωμαίους, καὶ διώκονται οἱ Ἀρμένιοι. Ἐρωτήσαντι δὲ τῷ κριτῇ, διὰ τί λειτουργοῦσιν ἐκεῖ ἔνδον οἱ Φράγγοι, ἀπεκρίθη τό, ὅτι δέδωκεν αὐτοῖς ἄδειαν ὁ πατριάρχης. Ὅθεν οἱ Φράγγοι ἀπατήσαντες τὸν κριτὴν ἔλαβον ἀναφοράν, ὅτι τάξις ἐστὶ λειτουργεῖν ἐκεῖ τοὺς Φράγγους, Ἀρμενίους δὲ ἢ τινα ἄλλην φυλὴν οὐδαμῶς· καὶ πέμπουσι τὸ ἰλάμι εἰς τὸν ἐπίτροπον τῆς βασιλείας ὄντα εἰς τὴν Μισίαν. Ὅπερ μαθὼν ὁ Δοσίθεος ἐν Πελιγραδίῳ ἦλθεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ἐπανακάμψαντος ἤδη ἀπὸ Μισίας ἐκεῖσε τοῦ τε βεζίρι καὶ τοῦ βασιλέως, καὶ κρίνεται τῷ ἔτει 1675 εἰς τὸ ἄρξ ὁδοῦ μὲ τοὺς Φράγους καὶ ἀποδείκνυται μὲ τὰ χάτι σερίφια τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάνη καὶ τοῦ σουλτάν Μουράτη, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ἔχουσι τὸν μέγαν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως, καὶ τὸν ναὸν τῆς Βηθλεὲμ μετὰ πάντων τῶν περιεχομένων καὶ τῶν περιεχόντων, ἦτοι μνήμα, Γολγοθάν, Ἀποκαθήλωσιν, καὶ Σπήλαιον ἐν τῇ Βηθλεὲμ, καὶ τοὺς Ῥωμαίους προτιμαῖσθαι ἐν τε τῷ μνήματι καὶ ἐν ἐκάστη ἐκκλησίᾳ καὶ μοναστηρίῳ, καὶ ἐν πάσῃ τάξει καὶ ἐνεργείᾳ εἶναι πρώτους, καὶ τῷ θελήματι αὐτῶν προσκυνεῖν τὰς ἄλλας φυλάς· καὶ διώκονται οἱ Φράροι, νικήσαντος εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Δοσιθέου.

Σφίζεται εἰς τὸν θρόνον καὶ γοιζέτι παλαιότατον περιέχον, ὅτι τὸ νὰ εἶναι εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ Φράροι μόνον 36 καὶ ἐν ἐκάστη τριετία νὰ ἀλλάττωνται. Ἐμεσίτευσεν ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας, τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἑγγλιτέρας κατὰ τοῦ κῦρ Δοσιθέου, ἀλλ' οὐδὲν ἤρυσαν ὅστις ἔλαβεν ὄρισμὸν τοῦ βεζίρι μὲ ὄσιν ἐβδομήντα πουγγείων, καὶ ἔπεμψεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ μουπασίριν, ὅστις φθάσας ἐκεῖ τῷ ἔτει 1676 κατὰ μῆνα ἰαννουάριον ἐξέβαλε μὲ τὸ μέσον τοῦ καθῆ ἀπὸ τὸν Ἁγιον Τάφον τὰς ποδίνας καὶ ὅσα καινὰ εἶχον οἱ Φράροι, καὶ παρέδωκε τῷ Δοσιθέῳ τὸν Ἁγιον Τάφον, καὶ τὸ πρῶτ' ἐλειτούργησαν ἔνδον οἱ Ῥωμαῖοι· ἐξέβαλε δὲ καὶ τὰς τρεῖς κανδήλας τῶν Φράρων, τὰς ἐν τῇ καμάρα. τὰς δὲ ἔνδον τοῦ Ἁγίου Τάφου εἶασε μένειν ὁ Δοσίθεος ἔκοντί, νομίσας φιλιωθῆναι μετ' αὐτῶν, καὶ ἐκρέμασεν ἔνδον τοῦ Κουβουκλείου καὶ ἄλλας δέκα κανδήλας.

Ἐῖτα οἰκοδομεῖ καμάραν ἀπὸ τοῦ πατριαρχείου μέχρι τοῦ μο-

ναστηρίου τῆς ἁγίας Θέκλης, ὅπερ ἐστὶ τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἐγένετο καὶ τὸ μοναστήριον μὲ αὐλὴν καὶ οἰκήματα καὶ κῆπον.

Ἐῖτα ἐπανῆλθεν ὁ Δοσίθεος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, κατέειθεν εἰς Βλαχίαν ἔτει 1677, κατέειθεν εἰς Γιάσιον κατέειθεν πάλιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Οἱ Δέχοι διὰ νὰ εἰρηνοποιήσουν μὲ τοὺς Ὀθωμανούς, ζητοῦν τὰ προσκυνήματα τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀλλ' οὐκ εἰσακούονται.

Δαμβάνει καὶ ἕτερον ὄρισμὸν ὁ Δοσίθεος μὲ 30 πουγγεῖα διὰ τὴν λιτανίαν, ἣν μόνον ἐποίουν καθ' ἐκάστην ἐσπέραν οἱ Φράροι, καὶ ἤρξαντο ποιεῖν πρῶτον οἱ Ῥωμαῖοι, εῖτα ἄμετ' αὐτοὺς οἱ Φράροι.

Ἐῖτα διελθὼν Νικομήδειαν καὶ Προύσην καὶ Δαμασκόν, ἦλθε πάλιν ὁ Δοσίθεος εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἔτει 1678 σεπτεμβρίῳ καὶ ἀνακαίνιζει τὸ μοναστήριον τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, καὶ οἰκοδομεῖ καὶ τὰ ἀντιστηρίγματα τῆς ἐκκλησίας, ἀλείφας τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἀνοίξας τὴν μεγάλην θύραν καὶ θυρίδας, καὶ ποιήσας τὸ ἱποστάσιον, νάρθηκα, καὶ ἄλλα πολλὰ καλωπίσας.

Ἐνοῦνται Φράροι καὶ Ἀρμένιοι κατὰ τῶν Ῥωμαίων καὶ πεμπουσιν ἄρξι τοῦ μουτεβελλί εἰς τὸν βεζίριν ὅπερ μαθὼν ὁ Δοσίθεος ἔρχεται ὁρμαῖος εἰς τὴν πόλιν, ἀπαντᾷ τὰ κακά, καὶ οὐδὲν ἀνύουσιν οἱ ἐχθροί, καίτοι πολλὰ ὑποσχεθέντες.

Ἀπέρχεται ὁ Δοσίθεος εἰς τὴν Βλαχίαν, ὄντος αὐθέντου Σεργάνου τοῦ Καντακουζηνοῦ, εῖτα εἰς τὸ Γιάσιον εῖτα ἐπανακάμψας εἰς τὴν πόλιν πέμπει εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ πουγγεῖα 64 ἔτει 1681 κατὰ μῆνα ἰαννουάριον πρὸς ἐλάφρωσιν τοῦ χρέους τῶν Ἰβηρικῶν μοναστηρίων· ἦσαν γὰρ χρεεῖ βαρυτάτῳ ὑποκείμενα, καὶ μόνον τὸ χρέος τοῦ μοναστηρίου τοῦ Σταυροῦ, ὅπερ ἔχουσιν οἱ Ἰβηρες ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ, ὑπέκειτο εἰς χρέος γροσίων 94 χιλιάδων, καὶ οἱ δανισταὶ Τούρκοι ἐζήτουν τὰ ἄσπρα καὶ ἐσφράγιζαν καὶ ἠνόχλουν τὸ μοναστήριον, καὶ οἱ Φράγγοι καὶ οἱ Ἀρμένιοι ἐβουλεύοντο πληρῶσαι τοῖς δανισταῖς τὰ ἄσπρα καὶ λαβεῖν τὰ μοναστήρια τῶν Ἰβήρων, οἱ μὲν Φράγγοι τὸν ἅγιον Νικόλαον, οἱ δὲ Ἀρμένιοι τὰ λοιπά. Ἀπῆλθεν οὖν ὁ Δοσίθεος εἰς τὴν Ἰβηρίαν χάριν ἐλεημοσύνης διὰ τὰ χρέη τῶν Ῥη-

θέντων τῆς Ἰβηρίας μοναστηρίων, καὶ ἀπάρας τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ μῆνα φεβρουάριον, ἔφθασε διὰ θαλάσσης εἰς τὴν Τραπεζοῦντα, κάκειθεν διὰ ξηρᾶς εἰς τὴν Θεοδοσιούπολιν, κάκειθεν εἰς τὸ Κάρσι πόλιν τῆς Ἀρμενίας, κάκειθεν εἰς τὸ Τίφλιζι, μητρόπολιν τῆς ἄνω Ἰβηρίας, ἰουνίου ζ', καὶ ἐκεῖ ἐδιόρθωσε τὰ περὶ τοῦ χρέους τῶν μοναστηρίων αὐτῶν.

Οἱ Φράγγοι δίδωσι λιβέλον τῷ σουλτάνῳ ἔτει 1681 διὰ τινος παπιστοῦ Χαλεπλή, ζητοῦντες δοθῆναι αὐτοῖς τὸν Ἅγιον Τάφον, Γολγοθᾶν καὶ Ἀποκαθήλωσιν καὶ τὸ ἐν τῇ Βηθλεέμ σπήλαιον τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, ὑποσχεθέντες πολλὰς χιλιάδας φλωρίων καὶ τὰ εἰς τὸ τζαμί τοῦ σουλτάν Ἀχμέτι χίλια πενήντα γρόσια ἀνὰ ἔτος. Ὁ σουλτάνος ἔπεμψε τὸν λιβέλον εἰς τὸν βεζίριν, ὅστις ἐδίωξε τοὺς Φράγγους· ἀλλ' ὁ Κωνσταντινουπόλεως Ἰάκωβος πεισθεὶς συμβουλαῖς τινων, ἔγραψεν εἰς τὴν Ἰβηρίαν συνοδικῶς μετὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ ἀρχόντων τῷ Δοσιθέῳ ἐπανελθεῖν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀπολογηθῆναι· ὅθεν ἐλθὼν ἔδωκεν πουγγεῖα 14, καὶ λαμβάνει ὄρισμόν κατὰ τῶν Φράγγων.

Ὁ ἐπίτροπος τοῦ Ἁγίου Τάφου ἄνευ ἀδείας τοῦ κριτοῦ ἀνακαινίζει τὴν ἐκκλησίαν, τὴν οὖσαν ἐν τῷ χωρίῳ τῶν Ποιμένων τῷ κειμένῳ ὑπὸ τῆς Βηθλεέμ ἔτει σωτηρίῳ 1681, καὶ ἀκολουθεῖ ζῆμια πουγγείων 10.

Ὁ πασᾶς τῆς Ἱερουσαλήμ ἐπὶ ἔτη ἑπτὰ ζῆμοῖ τὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλήμ γρόσια χιλιάδας 70· καὶ τῷ ἔτει 1682 ἔστειλεν ὄρισμόν ὁ Δοσιθέος ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ διωρθώθησαν αἱ καινοτομίαι τῶν κριτῶν, αἱ κατὰ τοῦ θρόνου, καὶ τὰ λοιπὰ κάκιστα ἦθη αὐτῶν.

Τῷ ἔτει 1683 κινοῦνται οἱ Φράγγοι ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει κατὰ τοῦ Δοσιθέου, ζητοῦντες αὐτοὺς εἶναι πρῶτους· ἀλλὰ παραστάντος τοῦ Δοσιθέου ἐδιώχθησαν ὑπὸ τοῦ βεζίρι οἱ Φράγγοι.

Ὁ προρρηθεὶς βαρταπέτης Ἐλεάζαρ κινεῖται κατὰ τοῦ Δοσιθέου, ὑποσχεθεὶς πολλὰ πρὸς ἀπόκτησιν τῶν Χαπαισιακῶν οἰκημάτων· ἀλλ' ἀπεβλήθη καὶ διὰ τοῦ Δοσιθέου ἐξώσθη καὶ τῆς ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ ἐπισκοπῆς, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν Περσίαν ἐγένε-

νετο καθολικὸς τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας κάκεισε τὴν μιανὰν ψυχὴν ἐξέμεσεν ἔτει 1692.

Τοῦ βεζίρη Καρᾶ Μουσταφᾶ πασᾶ μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Βιέννης ἦταν ἀναιρεθέντος, ὁ πασᾶς τῆς Ἱερουσαλήμ ἔλαβε παρὰ τοῦ θρόνου πολλὰ χρήματα.

Ἐξηρμνίσθη τὸ τεῖχος τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει μετοχίου τοῦ Ἁγίου Τάφου. Ὁ ἡγούμενος ἀνεκαίνισεν αὐτό, ἀλλ' ὁ τότε ἀνθύπατος κρημνίζει τὸν τοίχον, καὶ τοὺς πατέρας εἰρκτῆ παραδίδωσιν. Ἀπελθὼν οὖν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ὁ Δοσιθέος ἐξοδεύει πουγγεῖα 32 πρὸς διόρθωσιν τῶν κακῶν καὶ οἰκοδομὴν τοῦ τεύχους, καὶ ἀγοράζει καὶ τὰ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ μετοχίου οἰκήματα.

Ἐῖτα ἀπελθὼν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ τῷ ἔτει 1685 πληρώνει τὸ χρέος τοῖς δανεισταῖς διὰ τὰ χρέη τῶν Ἰβηρικῶν μοναστηρίων γρόσια χιλιάδας 94, δοὺς καὶ τῷ πασᾶ πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῆς πληρωμῆς φλωρία χιλιάδας 66, καὶ δοὺς καὶ τοῖς δανεισταῖς διὰ τὰ ἐξισασθῶν διὰ τὰ λοιπὰ γρόσια 50000.

Ἐῖτα ἀνακαινίζει τὴν λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα τὴν ἐκ τοῦ νοτίου μέρους πτώσιν ἐπαπειλοῦσαν, καὶ ποιεῖ τοίχον ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς ἐκκλησίας ἕως τοῦ ἀσκητηρίου τοῦ ἁγίου Σάββα, κτίζει καὶ τὸ ἀσκητήριον καὶ τὸ κουβούκλειον, στρώνουσι τὴν περὶ τὸν ναὸν αὐλὴν μετὰ πλακῶν οἰκοδομεῖ τοίχον ἀπὸ τῆς ἔξω θύρας ἕως τοῦ ἔξω πύργου· ἀνακαινίζει δύο ἐκκλησίας καὶ οἰκίας ἑπτὰ κατὰ νότον· κτίζει ἔσωθεν τῆς θύρας κλίμακα λίθινον, καὶ οἰκίαν καινὴν διὰ τοὺς ξένους· ἀνακαινίζει τὸν πύργον τοῦ Δαμασκηνοῦ· σχεπάζει τὴν ἐκκλησίαν τὴν μεγάλην· ἀνακαινίζει τοὺς λοιποὺς τοίχους καὶ τὰς δεξαμενὰς πλὴν τῶν κελλιῶν ὑψοῖ τρεῖς πῆγας τὸν μέγαν τοίχον τὸν ἀπὸ τοῦ ἐπάνω πύργου ἕως τοῦ Χρυσοστόμου· καὶ τελειώνει ταῦτα πάντα ἀπὸ ἰουλίου μέχρι νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1686, δαπανηθέντων πουγγείων εἰκοσιτεσσάρων. Ἐῖτα διορίσας τὴν ἀνακαίνισιν τῶν μοναστηρίων τῶν Ἰβηρικῶν καὶ μάλιστα τοῦ Σταυροῦ, τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ τοῦ ἁγίου Βασιλείου, κρημνισμὸν ἐπαπειλοῦντων, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ ἐν διαστήματι ἐνιαυτοῦ ἀνεκαίνισθησαν αὐτά τε καὶ τὰ λοιπὰ τρία, δηλαδὴ τὸ τῶν ἁγίων Θεοδώρων,

τὸ τῆς ἁγίας Ἄννης καὶ τὸ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν τῇ Ἑβραϊδὶ καὶ ἐξωδεύθησαν διὰ αὐτὰ πουγγεῖα 40.

Πρὸ δὲ τούτων ἐν Γιάσιφ ὡν ὁ Δοσίθεος τῷ ἔτει 1680 καὶ εἰδὼν τοὺς Μολδάβους τύπον ἔχοντας, ἔδωκε γρόσια 600 ἱερομονάχῳ τινὶ Μητροφάνῃ καὶ κατεσκεύασε τύπον καινόν, καὶ δοὺς ἀναλώματα τυποῦται τὸ βιβλίον τοῦ Νεκταρίου κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ πάπα, καὶ τὸ βιβλίον Συμεῶν τοῦ Θεσσαλονίκης τῷ ἔτει 1683 ἐπὶ τοῦ Δούκα βοεβόδα.

Κινοῦνται καὶ πάλιν οἱ Φράροι μὲ τὸν πρέσβυν τῶν Φραντζέων λαβεῖν παρὰ τῶν Ῥωμαίων τὰ προσκυνήματα, προσθέντες καὶ τό, ὅτι διὰ τὸν ἐν Γιάσιφ τύπον καὶ τὰ παρὰ τοῦ Ἱεροσολύμων τυπωθέντα βιβλία ἐκινήθη ὁ κράτης τῆς Δελχίας εἰς πόλεμον· ἀλλ' ἀπέβαλεν αὐτοὺς ὁ βεζίρης.

Θανόντος δὲ τοῦ πρέσβεως ἐκείνου, ἐλθὼν ὁ νέος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπιχειρεῖ καὶ πάλιν λαβεῖν τὰ προσκυνήματα, φέρων περὶ τούτων καὶ γράμματα τοῦ ῥηγὸς τῆς Φραντζας· ἀλλὰ καὶ πάλιν οὐδὲν ἴσχυσαν καὶ ἀπεκρίθη ὁ βεζίρης τῷ ῥηγὶ τῆς Φραντζας, ὅτι θέλει πέμψει ἄρχοντα εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ νὰ ἐξετάσῃ, τίνας ἐστὶ τὸ δίκαιον, τῶν Ῥωμαίων δηλαδὴ ἢ τῶν Φράγγων. Ὁ Δοσίθεος ταῦτα μαθὼν ἐνέτυχε τῷ βεζίρι μετὰ τοῦ ἑρμηνεύως Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου καὶ τοῦ πρωτογουνάρως Μανολάκι Καστοριανοῦ συνεπιφέρων καὶ τιν ὑπερον διαδεχθέντα αὐτὸν ἀρχιμανδρίτην τότε Χρύσανθον, καὶ ἔδωκε τῷ βεζίρι σαμουρόγουναν καὶ 500 βενέτικα χρυσᾶ, δεόμενος νὰ μὴν στείλῃ ἐξεταστὴν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἀλλ' ὁ βεζίρης, καίτοι βοηθῶν τοῖς Ῥωμαίοις διὰ τὸ δίκαιον, φοβούμενος ὅμως τοὺς Φραντζέζους, μήπου ἐνωθῶσι μὲ τοὺς Γερμανοὺς, κατ' ὧν ἐπολέμει ἡ βασιλεία, καὶ ἐλπίζων κινήθῃναι καὶ αὐτοὺς κατὰ τῶν Γερμανῶν, ὡς ὑπισχνοῦντο, χαρίζόμενος τοῖς Φραντζέζοις ἔστειλεν ἄγαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἐξεταστὴν τῷ ἔτει 1686.

Φθίσας οὖν αὐτὸς καὶ δωροδοκηθεὶς ἰκανῶς αὐτὸς τε καὶ πάντες οἱ κατοικηταὶ τῆς Ἱερουσαλήμ Ἄραβες Τοῦρκοι, λαμβάνει ἄρξι ματζάρι, ἐσφραγισμένον παρὰ πάντων καὶ μαρτυρούντων, ὅτι νὰ ἴσων τῶν Φράγγων ὁ Ρολγοδάς, ἢ Ἀποκαθίλωσις, τὸ Κουβούκλειον, ἢ ἔμπροσθεν αὐτοῦ καμάρα τῆς Ἀναλήψεως, καὶ ἐν τῇ Βη-

θλεέμ τὸ Ἅγιον Σπήλαιον, ἡ μεγάλη ἐκκλησία, ἡ νότιος αὐλὴ καὶ ὁ κήπος, καὶ ὅτι νὰ ἔλαβεν αὐτὰ ὁ Θεοφάνης ἀδίκως πρὸ πενήντα χρόνων καὶ ὁ Δοσίθεος τὸ Κουβούκλιον πρὸ ἑνδεκα χρόνων καὶ ἀντιφάσκοντας τοὺς πατέρας θέρει ἀπανθρώπως καὶ διώκει μετὰ ῥομφαίας ἐσπασμένης. Καὶ ταῦτα μὲν αὐτοῦ τὰ ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ. Ἀλλ' ἐπανελθὼν πρὸς τὸν βεζίριν ὄντα ἐν τῷ Σιρμίφ, οὐδὲν ἤνυσεν καὶ τῷ ἔτει 1687 ἔλαβεν ὁ Δοσίθεος χάτι σερίφι τοῦ σουλτάν Μεχμέτη περὶ τῶν ἀδικιῶν τῶν κατὰ τῶν Ῥωμαίων. Ἀλλ' ἡ ἔξωσις τοῦ σουλτάνου καὶ ὁ θάνατος τοῦ βεζίρη ἐκώλυσαν τὰ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων καλὰ.

Καθαίρεθέντος γάρ τοῦ σουλτάν Μεχμέτη τοῦ δ' καὶ βασιλεύσαντος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ σουλτάν Σουλεϊμάνη τοῦ β', ἐγένετο βεζίρι· αὐτοῦ ὁ Νισαντζὶ Ἰσμαήλ πασᾶς καὶ ὁ πρέσβυς τῆς Φραντζας ἐλθὼν ἐζήτησε τὰ προσκυνήματα τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ παρ' αὐτοῦ, ὅστις ἀπεκρίθη μὲ τό: οὐ γίνεται· ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ἐξώσθη, καὶ ἐγένετο ἀντ' αὐτοῦ ἐπίτροπος ὁ Τεκίρ Δαγλί Μουσταφᾶ πασᾶς, καὶ ἀπῆλθε μετὰ τοῦ σουλτάνου εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν.

Ἀπῆλθε δὲ καὶ ὁ πατριάρχης Δοσίθεος μὲ τὸ νὰ ἐζητοῦσαν καὶ πάλιν οἱ Φραντζέζοι ἀπὸ τὴν βασιλείαν τὰ προσκυνήματα τῆς Ἱερουσαλήμ· καὶ ἔλαβε μὲν χάτι σερίφι παρὰ τῆς βασιλείας ὁ Δοσίθεος διὰ τὰ λοιπὰ προσκυνήματα, ἡ δὲ ἐκκλησία ἡ μεγάλη τῆς Βηθλεέμ καὶ τὸ ἐν αὐτῇ σπήλαιον τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως ἔμειναν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Φράγγων τῷ ἔτει 1689 κατὰ μῆνα ἀπριλλίου καὶ συνέτριψαν τὸ τέμπλον τῆς ἐν τῇ Βηθλεέμ μεγάλης ἐκκλησίας, ὅπερ ἐπὶ τέσσαρα ἔτη διὰ τεχνίτων Χίων κατεσκεύαζεν ὁ Δοσίθεος πολυεξόδως· κατέσκαψαν δὲ καὶ τὴν ἁγίαν τράπεζαν τὴν ἐν τῇ ἔμπροσθεν τοῦ Ἁγίου Τάφου καμάρᾳ, ἔνθα οἱ πατριάρχαι διανέμουσι τὸ ἅγιον φῶς· ἐκρήμινισαν δὲ καὶ τὸν σταυρὸν καὶ τὰς εἰκόνας τὰς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Βηθλεέμ καὶ κατεπάτησαν, ὡς δὴθεν Ῥωμαίων. Ἐφυγάδευσαν καὶ τοὺς πατέρας εἰς τὴν Δαμασκὸν διὰ τὰς κατ' αὐτῶν συκοφαντίας· καὶ ὁ πατριάρχης Δοσίθεος ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως ἀποστείλας ὄρισμὸν ἀσφαλείας μετήνεγκεν αὐτοὺς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

Πατριαρχεύσαντα οὖν τὸν Δοσίθεον ἔτη ὄλα τριάκοντα πρὸς τοὺς ὀκτώ, καὶ πρὸς τὰς οὐρανίους μεταβάντα μονὰς ἔτει σωτηρίῳ 1707, διεδέχθη κανονικῶς ὁ ἀδελφιδεὺς αὐτοῦ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης Χρύσανθος ὁ Νοταράς· περὶ οὗ ἐν τῷ ἐξῆς βιβλίῳ, ἦν θεὸς διδῶν, γενήσεται λόγος.

— Ἐτει σωτηρίῳ 1670 καὶ τοῦ χιζρὲ (Θηγουρα) 1081.

Παναγιώτης ὁ Νικόσιος δραγομάνος τῆς Πόρτας ἐτόπωσεν εἰς τὴν Ὀλάνδα τὴν Ὀρθόδοξον Ὁμολογίαν ὅστις καὶ διατρίβων ἐν τῇ Κρήτῃ μετὰ τοῦ βεζίρι· ἔλαβε τὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ὁμολογίας βιβλία καὶ ἔπεμψεν αὐτὰ τῷ τανῦν πατριαρχεῦντι οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ Μεθοδίῳ πρὸς τὸ διανεμηθῆναι δημοσίως τῷ ὀρθοδόξῳ λαῷ.

Τὸν πάπαν Κλήμεντα τὸν ἕνατον θανάτῳ διεδέχθη Κλήμης ὁ δέκατος ἀπὸ Ῥώμης ἔτει σωτηρίῳ 1670 ἀπριλλίου τῇ κδ'. Ὁ Κλήμης ὁ ἕνατος εἶχε γέννη πάπας τῷ ἔτει 1667· καὶ ἐπὶ τῶν προκατόχων του καὶ ἐπὶ τούτου ἐπραγματεύετο εἰς τὴν Κίναν ἡ χριστιανικὴ πίστις ἀπὸ ἔτους 1479 ἀρξαμένη. Τούτῳ γὰρ τῷ ἔτει ὁ Ἀλία δὲν πείς βασιλεὺς τῆς Κίνας ἐζήτησε συμμάχιαν κατὰ τοῦ ἰδίου πατρὸς Παδὰκ πεί ἀπὸ τὸν φατίχιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως σουλτάν Μεχμέτην. Οἱ κατοικηταὶ οὖν τῆς Κίνας ἔχοντες συναναστροφὴν μὲ μερικὸς Ἰησοῦτας ἔγιναν χριστιανοί, καὶ μάλιστα ἐξ αὐτῶν πολλοὶ τῶν ἐπάρχων καὶ ἐφόρων τοῦ βασιλείου καὶ τοὺς ἄλλους ἔπειθον μὲ τὸ ἴδιον παράδειγμα τὴν εἰδωλολατρείαν καταλιπεῖν, καὶ πολλὰ βιβλία ἰδιώματι σινικῷ ἐν ὄλῳ τῷ βασιλείῳ διεσπάρησαν, τὰ τοῦ χριστιανικοῦ νόμου θεμέλια περιέχοντα· καὶ ἡ πίστις τοῦ Χριστοῦ πανταχοῦ τῶν Σινικῶν ἐπαρχιῶν ἐξηπλώθη, καὶ ἐκτίσθησαν καὶ ἐκκλησίαι. Ἄλλ' ἐν τούτοις οἱ βούζιοι, ἦτοι οἱ ἱεροτελεσταί, φθονήσαντες τὴν τοῦ χριστιανισμοῦ ἐπίδοσιν ἀντέστησαν τοῖς βιβλίοις, καὶ διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανισάντων ἐκίνησαν ἀπηνέστατα. Ἐῖτα παυσαμένου τοῦ διωγμοῦ ἐθεμελιώθη πάλιν ὁ χριστιανισμός, καὶ ὁ βασιλεὺς διὰ προγράμματος διασπείρεσθαι τὸν χριστιανισμὸν συνεχώρησε, καὶ ἡ βασιλις αὐτοῦ βαπτισθεῖσα Ἑλένη μετωνομάσθη, καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς Κωνσταντῖνος, καὶ πολλοὶ τῶν περὶ αὐτοὺς ἐβαπτίσθησαν. Ἄλλ' αὐθις νέα καταγίς τὴν τοῦ χριστιανισμοῦ αὔξησιν ἐκώλυσεν,

ἕως οὗ ἐπιδραμόντες οἱ Σκύθαι τὴν Σίναν ἔτει σωτηρίῳ 1795(?) ὁ μὲν βασιλεὺς ἀγρόνη τὸν βίον κατέστρεψεν ἀπὸ τοῦ φόβου, ὁ δὲ νέος βασιλεὺς τῶν Τατάρων ἐν ταῖς Σίναϊς ἀγασθεὶς τὸν Ἰησοῦτην Ἀδὰμ Ἀσχάλων διὰ τὴν τῶν μαθημάτων καὶ τεχνῶν ἐμπειρίαν εὐνοικῶς δι' αὐτοῦ τοῖς χριστιανοῖς ἔκειτο, καὶ προγράμματι ἐκέλευσε σινικῶ τε καὶ ταρταρικῶ χαρακτῆρι γραφέντι καὶ ἐν ὄλῳ τῷ βασιλείῳ ἀναγνωσθέντι πληθυνθῆναι τὴν τῶν χριστιανῶν πίστιν· ἀλλ' οὐκ ἐξέβη τὸ πρᾶγμα εἰς ἔκβασιν διὰ τοὺς μετὰ ταῦτα κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ διωγμούς, πῆ μὲν τῶν εἰδωλολάτρων, πῆ δε τῶν μουσουλμάνων, καὶ τὴν σήμερον λίαν εὐάριθμοι χριστιανίζουσιν ἐν ταῖς Σίναϊς· κάκεινοι οὐ κατὰ τὴν ἀγίαν ἀνατολικὴν καὶ ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν, ἀλλὰ κατὰ τὴν παπιστικὴν. Ὁ δὲ προρρηθεὶς Κλήμης ὁ δέκατος ὁ ἀπὸ Ῥώμης ἐφ' ὄλης τῆς ἐπισκοπῆς του οὐδὲν ἄλλο ἐφρόντισεν, εἰ μὴ πολλοὺς τῶν μεταγενεστέρων διὰ χρηματολογίας ἀγίους κεχειροτονηθῆναι.

Καὶ τούτον διαδεξάμενος ὁ πάπας Ἰννοκέντιος ὁ ἐνδέκατος ἀπὸ τὸν Κόμον πόλιν τῆς Ἰταλίας ἔτει σωτηρίῳ 1676 σепτεμβρίου κα' οὐδὲν ἄλλο πρεπωδέστερον ἠγεῖτο, ὡς προείρηται, εἰ μὴ ἐριδας μάχας καὶ πολέμους ἐγείρειν ἐν τοῖς τῶν χριστιανῶν ἡγεμόσιν, ἀλλὰ καὶ συνθήκας αὐτοῖς ἐμποιεῖν κατὰ τὸ αὐτῷ δοκοῦν καὶ συμφέρον.

Ο Ροσσίη.

Ἐτει 1664. Ἐγινε σύνοδος ἐν Μόσχῃ. Ἀνάγνωθι τὸν τόμον ταύτης τῆς συνόδου καταστροφέντα καὶ ἐν τῷ κώδικι τῷ κειμένῳ ἐν τῇ ἐν τῷ μετοχίῳ τῶν Ἱεροσολύμων β' βιβλιοθήκῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει.

— Τῷ δὲ ἔτει 1653 προσήχθη τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ Παΐσίῳ καὶ τῇ συνόδῳ ἐκ τῆς Μοσχοβίας ἡ τοῦ πατριάρχου αὐτῆς Νίκωνος ἐρώτησις. Καθηρέθησαν δὲ ὑπὸ τοῦ Νίκωνος χρημάτων ἕνεκα πολλοὶ τῶν ἀρχιερέων, καὶ ἀντ' αὐτῶν προσχειρίσθησαν ἄλλοι, ὡς τὰ ἐν τοῖς κώδιξιν ὑπομνήματα αὐτῶν δηλαῖ.

— Ἐτει 1630. Ἀκούσαντες οἱ Ῥώσοι τὰς τῶν Ἰησοῦτῶν κατὰ τοῦ Λουκάρεως συκοφαντίας ἔπεμψαν πρὸς Θεοφάνην τῶν Ἱεροσολύμων πατριάρχην, διάγοντα τότε ἐν Ἰασίῳ τῆς Μολ-

δαβίας, ἐρωτώντες, εἰ ἀληθῆ ταῦτα οἱ Ἰησοῦται φασίν. Πρὸς οὓς ὁ Θεοφάνης κεφάλαια εἰς συνταξάμενος ἀμέτοχον τὸν σοφώτατον Κύριλλον καὶ τὴν ἀνατολικὴν τῆς τοιαύτης συκοφαντίας εἶναι ἀπέδειξεν.

— Ὁ πατριάρχης Μεθόδιος ὁ Κωνσταντινουπόλεως σὺν τῷ Ἱεροσολύμων Νεκταρίῳ ἀναθέματι καὶ ἀφωρισμῷ Παΐσιον Δειγαρήδη τὸν Χίον καὶ τὰ αὐτοῦ συγγράμματα, τουτέστι τὴν ἐρμηνείαν τῆς θείας λειτουργίας τὴν πρὸς βοήθειαν τῶν νεωτερισμῶν τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας, καὶ τὰ κατὰ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας καὶ ἰδίως τὰ κατὰ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου καὶ μάλιστα ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ πάπα. ("Ὅρα Δοσιθ. βιβλ. ια'. κεφ. ια'.) Ἄλλ' ὕστερον μεταγνοὺς ἀπελθὼν εἰς τὴν Μοσχοβίαν ἔγραψε λατινιστὶ πολλὰ κατὰ Λουθηροκαλβινιστῶν, καὶ ζηλωτῆς κατὰ Νίκωνος ἐχρημάτισεν. Καὶ ἐλθὼν εἰς Κίεβον ἐδίδαξε πολλὰ ὀρθὰ καὶ ὠφέλιμα, καὶ ἐν πολλοῖς κεφαλαίοις ἔγραψε λατινιστὶ τό, ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ μόνου τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται. Ἐγραψε δὲ λατινιστὶ καὶ κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ πάπα, καὶ σώζονται ταῦτα ἐν τῇ κατὰ τὸ Κίεβον μητροπόλει, ἔνθα καὶ ἐν μετανοίᾳ καὶ ἐξυμολογήσει κεκοίμηται.

— Вь концѣ сей книги содержатся: *Εθιμα τῆς Ὀθωμανικῆς βασιλείας:—

α) Τὰ περὶ τοῦ βασιλέως. β) τὰ περὶ τὸν βεζίρι. γ) περὶ τῶν τζαούσιδων. δ) περὶ τὸν μουφτὴν καὶ οὐλεμάδες. ε) ὄφρικια τῆς βασιλείας. ς) βασιλικὸς στόλος. ζ) πολεμικὰ τάγματα. η) περὶ Ἀραβίας καὶ Αἰγύπτου καὶ ὄρους Λιβανίου, θ) Τατάρων, Ἀρβανιτῶν. ια') Ἐθιμα τινῶν ἐπαρχιῶν. ιβ) Βλαχία κατάστιχος τῶν ἐξόδων αὐτῆς. Авторъ вь 1764 году былъ протоснаваремъ вь Валахίи и потому хорошо зналъ дѣла сего княжества.

Вообще исторія его занимательна. Это богатый материалъ для исторіи христіанскаго Востока.

8 февр. 1861 г.
Джуванія.

Βιβλίον ἑννατον

περιέχον τὰ ἀπὸ τῆς πατριαρχείας Γαβριήλ τοῦ τρίτου, τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος, μέχρι τέλους τῆς πρώτης πατριαρχείας Σα-

μουήλ τοῦ ἀπὸ Δέρκων συμβάντα ἐν διαστήματι ἐτῶν 67. Συνετέθη ἐν τῇ πατρίᾳ ἐστὶα τῇ κατὰ τὸ Νεοχώριον τοῦ Καταστένου τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει. αψββ'.

Это — хронографъ. Подъ каждымъ годомъ, начиная съ 1702-го, записаны событія вь Константинополѣ, Турціи, Молдавіи, Валахίи, Россіи и Персіи. Авторъ подробно изложилъ исторію Петра I и достаточно зналъ дѣла Россіи и ея топографію.

Выписки изъ этого хронографа, сдѣланныя мною вь са-мой Джуваніи вь 1861 году, здѣсь переставляются по порядку предметовъ, какъ видите:

Ο πατριарχατὶς Κωνσταντινουπόλεως:

Вь 1714 году Порта увеличила денежный взыскъ съ Константинопольскаго патриарха при возведеніи его на кафедру, и стала получать съ этой поры 50 пунговъ (500 ніастр. × 50 пунг. = 25,000 ніастр.)

Тότε διωρίσθη γνώμη κοινῇ τῶν ἀρχιερέων, νὰ πληρώσουν οὗτοί, ὁ μὲν 4, ὁ δὲ 3, καὶ καθεξῆς κατὰ εἰσοδήματα ἐπαρχιῶν. καὶ ἀκολουθεῖ αὕτη ἡ ζημία καὶ μέχρι τῆς σήμερον (1782) Καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτὸ δίδουν καὶ εἰς τὸ ὀτζάκι τῶν ποσταντζιδων καθ' ἡμέραν ἀπὸ ὀκάδες κρέας ἐφ' ἕλον τὸν χρόνον. Καὶ εἰς τὸν γενόμενον πατριάρχην διὰ τὴν νέαν πατριαρχεῖαν ἀντὶ τῶν παλαι διδομένων 3000 φλωρίων, ἦτοι 16 πουργεῶν πρὸς τὸ ἡμισυ κοστίζει τώρα ἡ πατριαρχεῖα εἰς τουρκικὰς δόσεις ἐπιτρόπου καὶ ἄλλων προυχόντων πουργεῖα 80. Ἐσθ' ὅτε δὴ καὶ περισσό-τερα...

— Ἐτε 1719. Οἱ περισσότεροι τῶν κατοικούντων τοῦ Φαναρίου κατέλυσαν τὴν τεσσαρακοστὴν τῶν ἁγίων ἀποστόλων. Τοῦτο ἐγένετο πρὸ πολλοῦ καὶ με κατηγορίαν τῶν νηστευόντων κατὰ τῶν καταλύοντων. Ὅθεν ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας ἐστοιχάσθη νὰ εὔρη τὸν τρόπον, ὅπου καὶ οἱ καταλύοντες τὴν τεσσαρακοστὴν νὰ μὴν ἐνέχωνται, ὡς παραβάται τῆς ἐκκλησιαστικῆς προσταγῆς καὶ παλαιᾶς συνηθείας, καὶ οἱ νηστεύοντες νὰ μὴν ἀμαρτάνουν κατηγοροῦντες καὶ κρίνοντες τοὺς ἄλλοτριους οἰκίτας. Συμβουλευ-

θεις οὖν περὶ τοῦ πρακτέου μετὰ τῶν ἐνδημούντων ἀρχιερέων, εὐρέθη εὐλογον, νὰ γένη ἀπόφασις συνοδική τό, νὰ νηστεύουν ἔλαι κάθε χρόνον μόνον δώδεκα ἡμέρας καὶ ὄχι περισσότερον. Συγκροτεῖται οὖν σύνοδος πολλῶν ἀρχιερέων καὶ μαζιλιδῶν καὶ κληρικῶν καὶ προεστώτων τῶν ἐκκλησιῶν. Παρῆν καὶ ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Χρῦσανθος. Οἱ πακάλιδες καὶ φαράδες, ὅπου πρὸ ἡμερῶν τινων εἶχαν ἀκούση ὅτι μέλλουν νὰ χαλάσουν τὴν τεσσαρακοστὴν τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ τοὺς εἶχε κατοφανῆ, διατι δὲν θέλει πωλεῖται ἀφθόνως ἡ μουροῦνα καὶ τὸ χαβζιάρι τους, ἔτρεξαν τόσοι εἰς τὸ πατριαρχεῖον, ὅπου ἐγένισεν ὄλη ἡ αὐλὴ ἀπὸ πακάλιδες, καὶ ἄρχησαν νὰ φωνάζουν μεγαλοφώνως καὶ αὐθαδῶς τό, ὅτι θέλουν νὰ χαλάσουν τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Οἱ συνοδικοὶ φοβηθέντες τὴν κατακραυγὴν καὶ τὰ ἀκόλουθά της, μόλις τοὺς ἐδυσώπησαν, καὶ τοὺς κατέπεισαν νὰ ἀναχωρήσουν· καὶ διελύθη ἡ σύνοδος χωρὶς καμμίαν ἀπόφασιν.

— Ἐτει 1720. Ἀναθεματίσθη παρὰ τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου Μεθόδιος διδάσκαλος εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Καστορίας, ἐν ἐπαρχίᾳ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχρῶν, ὡς ἄθεος. Перехвачены были письменные уроки его.

— Τῷ αὐτῷ ἔτει κατεκλή ἔλαι τὸ Φανάρι καὶ Πετρίκαπι, καὶ ἀκολούθως καὶ ἡ μεγάλη ἐκκλησία καὶ τὰ πατριαρχικά σπήτια, καὶ ὅλα τὰ πέριξ πατριαρχικά κατοικήματα. Ἀνηγέρθη οὖν ἐκ θεμελιῶν ἡ μεγάλη ἐκκλησία πλαυτέρη καὶ ἐπιμνηστέρα τῆς πρώτης. Ἐκτίσθη δὲ καὶ τὸ σέτι, ἐφ' οὗ ἠκοδομήθη τὸ συνοδικὸν καὶ τὰ κελλία τῶν ἐφημερίων, καθὼς φαίνονται μέχρι τῆς σήμερον.

— Ἐτει 1720. Ἠκμαζεν ἐν τούτοις τὸ σχολεῖον τῆς Πάτμου, συστηθὲν πόνῳ καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ διδασκάλου Μακαρίου ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι ἀμισθὶ διδάσκοντας τοὺς αὐτόχθονας τῶν νέων. Ἡ φήμη τῆς τῶν μαθητευομένων προκοπῆς διασπαρεῖσα μετεκαλέσατο καὶ πολλοὺς μαθητὰς ἀλλοδαπεῖς καὶ τοσοῦτους, ὥστε μὴ ἔχειν ποῦ κατοικῆσαι. ἐν τῷ σχολείῳ, κειμένῳ παρὰ τῷ μοναστηρίῳ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου - οὔ Θεολόγου. Ἀνήγειρεν διὰ ἐκ θεμελιῶν 20 ὀντάδες λιθοκτίστους ὁ προρρηθεὶς Μανουήλ Ὑψηλάντης εἰς κατοικίαν τῶν ξένων μαθητῶν.

Τὸ σχολεῖον αὐτὸ τῆς Πάτμου ἠϋξησε καὶ εὗγαλε μαθητὰς, οἵτινες ἔγιναν καὶ διδάσκαλοι εἰς ἄλλα νέα σχολεῖα ἄνδρες προκομένοι καὶ ἐναρέτου πολιτείας. Τοιοῦτος ἐγένετο καὶ ὁ εἰς τὸ νεοφανὲς σχολεῖον τῆς Σμύρνης διδάσκαλος χρηματίσας Ἰερόθεος. — Ἐχει μέχρι τῆς σήμερον (1782) σὺν θεῷ τὴν σύστασίν του μὲ μαθητὰς οὐκ ὀλίγους τὸ σχολεῖον τῆς Πάτμου καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ πηγάσαντα καὶ συστηθέντα νέα σχολεῖα εἰς οὐκ ὀλίγα μέρη.

— Ἐτει 1720. Ἠκμαζε τὸ σχολεῖον τῆς πόλεως· καὶ τὰ μὲν φιλοσοφικά παραδίδοντο παρὰ τοῦ διδασκάλου Ἰακώβου, τὰ γραμματικά τῆς πρώτης τάξεως παρὰ τοῦ Κριτίου, τὰ τῆς δευτέρας παρὰ τοῦ Διδασκαλάκη, ἀνδρῶν τῶν ὄντι πολυμαθῶν τε καὶ περιφῆμων.

— Ἐτει 1730. Πυρκαϊὰ μεγίστη καὶ εἰς τὰ ἔξω τοῦ Παλατῆ καὶ εἰς τὰ ἔσω τῆς πύλης. Κατεκλή ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῶν Σιναιτῶν, τὸ μετόχιον τοῦ Ἁγίου Τάφου ὁ ἅγιος Γεώργιος, ἡ ἐκκλησία τοῦ Παυλίνου, ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Δημητρίου εἰς τὸ Παρμάκαπι, καὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἀρχηστρατήγου εἰς τὴν Τουρόπετραν, αἱ πᾶσαι ἐκκλησίαι ἔνδεκα. Διὰ νὰ κτισθοῦν ἔλαι αὐταὶ ἐζήτησε φερμάνι ὁ Μανουήλ Ὑψηλάντης παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου, καὶ παρεχώρησεν αὐτῷ, ἅπερ εἶχε πάρη παρ' αὐτοῦ πουγγεῖα 120. Δοθέντος οὖν τοῦ φερμανίου, ἀνηγέρθησαν αἱ ἔνδεκα ἐκκλησίαι ἐκ θεμελιῶν μὲ τοὺς τοίχους τῆς αὐλῆς των καὶ μὲ τὰς ἀναγκαίας πρὸς κατοικίαν οἰκοδομὰς. Ἡ δὲ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου καὶ τὸ μετόχιον τοῦ Ἁγίου Τάφου ἐκτίσθησαν μεγαλῆτερα τῶν πρώτων. Τὰ δὲ 120 πουγγεῖα ὁ Μανουήλ Ὑψηλάντης τὰ ἔλαβεν ἀπὸ τὰς ἐκκλησιῶν αὐτὰς, ἀπὸ μιᾶς ἐκάστης τὸ ἀνάλογόν της, καὶ παρὰ τοῦ κῦρ Χρυσάνθου ἔλαβε δι' αὐτὰ 40 πουγγεῖα καὶ 20 παρὰ τῶν Σιναιτῶν, ὡσὰν ὅπου εἰς αὐτὰς τὰς δύο ἐκκλησίας ἐκτίσθησαν καὶ σπήτι πατριαρχικὸν καὶ κελλία περισσότερα.

— Ἐτει 1738. Πυρκαϊὰ εἰς τὸ Πετρίκαπι. Ἀπέρχεται ὁ ἐπίτροπος κατὰ τὴν συνήθειαν διὰ τὸ σβέσιμόν της. Καίονται τὰ πατριαρχικά σπήτια, συνεκλήσαν δὲ καὶ πολλοὶ κώδικες τοῦ πατριαρχείου ὅπου δὲν ἐπρόφθασαν νὰ τοὺς βάλουν ἐν τῷ λιθοκτι-

στω οἴκῳ. Σβέννουσι τὴν πυρκαϊάν ὁ ἐπίτροπος, καὶ δὲν ἐκάθη θεῶ ἐλέει ἢ ἐκκλησία, οὔτε τὰ κελλία τῶν ἐφημερίων, οὔτε τὸ συνοδικόν. Ὁ ἐπίτροπος ὡς γυλάργυρος ἤλπιζεν ἀπὸ τὸν πατριάρχην Νεόφυτον ἀμοιβὴν χρηματικὴν καὶ μεγάλην διὰ τὸ σβέσιμον τῆς πυρκαϊᾶς, ὡσάν ὁποῦ ἐκεῖνος ἔδωκε, κατὰ τὴν συνήθειαν, ἀπὸ ἄσπρα ὅμως τοῦ μηροῦ, εἰς τοὺς γενιτζάρους καὶ μάλιστα τοὺς τουλουμπατζίδες, ὁποῦ συνέτρεξαν διὰ τὸ σβέσιμον, εὐ-ἀριθμητα τινὰ χρήματα. Κατιδὼν οὖν ὅτι ὁ πατριάρχης Νεόφυτος δὲν τὸν ἔστειλεν ἄσπρα, ἔκαμε τὸν λεγόμενον παρ' Ὀθωμανοῖς ναλετλεμέ, διὰ νὰ μὴν κτισθῇ πλέον ποτὲ ὁ πατριαρχικός οἶκος, καθὼς καὶ δὲν ἐκτίσθη ἕως τώρα. (1782 ἔτ.)

— Ἐτεῖ 1745. Τὸ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος πλησίον τοῦ Ἄθωνος ἱερὸν μοναστήριον τοῦ ἁγίου Γεωργίου εἶναι κτήριον τοῦ ἁγίου Παύλου υἱοῦ τοῦ εὐσεβεστάτου Μιχαήλ Ῥαγκαβέ βασιλέως Ῥωμαίων, τοῦ αὐτοῦ λέγω, ὁποῦ ἔκτισε καὶ τὸ Χλωροποτάμη διὰ χειρὸς τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Ῥωμανοῦ τοῦ γέροντος. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ἔκτισεν ὕστερον διὰ χειρὸς τοῦ τότε κράλι τῶν Βουλγάρων, ὅστις εἶχε γυναῖκα τοῦνομα Ἐλένην τὴν θυγατέρα τοῦ Ῥωμανοῦ, καὶ παρ' αὐτοῦ ὁ Παῦλος, ὡς ἅγιος, ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος προσκληθεὶς ἐπῆγεν εἰς Βουλγαρίαν καὶ τὸν ἐχριστιάνισε καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς κατοικοῦντας τῆς Βουλγαρίας. Διὰ δὲ τὴν ἀγάπην καὶ μεσιτείαν τοῦ ἁγίου Παύλου ἔστειλεν ὁ κράλις καὶ ἔκτισεν τὸ μοναστήριον αὐτό, τὸ ὀνομαζόμενον τοῦ ἁγίου Παύλου εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, ὁποῦ ἠσκήτευσεν ἐλθὼν μετὰ τὴν ἀποτελείωσιν τοῦ Χλωροποτάμου. Εἰς αὐτὸ λοιπὸν τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Παύλου ὁ κράλις πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀφιέρωσε καὶ πεντέξ κομάτια τιμίου ξύλου, ὁποῦ εἶχαν χαρίσῃ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς πρὸ αὐτοῦ οἱ βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων, διὰ νὰ εἰρηνεύωσι, καὶ νὰ μὴν τοὺς πολεμοῦσι, τὰ ὁποῖα τὰ ἐσύνθεσε, τὰ ἐκόλλησε καὶ τὰ ἔβαλε μέσα εἰς ἓνα σταυρόν, ὁποῦ ἔκατασκεύασε, τὸν ὁποῖον τὸν ἔχουν τώρα οἱ Ἅγιοπαυλίται. Τοῦτον οὖν σταυρόν λαβὼν ὁ σκευοφύλαξ, ὁ καὶ ἀρχιμανδρίτης, ἀπῆλθε χάριν ἐλεημοσύνης εἰς τὴν Μοσκοβίαν ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἐλισάβετ, ἥτις χάριν εὐλαβείας ἐξεκόλλησε καὶ ἐπῆρεν ἓνα κομάτι ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ τίμια ξύλα, μακρὸν ὡς ἓνα ἀρμόν τῶν δακτύλων, ὡς εἶναι

καὶ τὰ ἄλλα, καὶ δι' αὐτὸ ἔκαμε τὴν θήκην πολύτιμον ἔδωκε δὲ καὶ χρυσόβουλλον, νὰ λαμβάνῃ τὸ μοναστήριον τοῦτο τοῦ ἁγίου Παύλου ἀπὸ τὴν Μοσκοβίαν κατ' ἔτος 100 ρούμπλια.

Ἐτεῖ 1746. Ὁ Πεκίου Ἰωαννίκιος ὁ Καρατζᾶς μὴ καλῶς διοικήσας τὴν ἐπαρχίαν καὶ δι' ὑπερτάτων ἀναλωμάτων ἀρχιερατικῶ τε καὶ ποιμενικῶ ἐπαγγέλματι ἐπαθόντων κατάχρεως ὢν καὶ μηκέτι δυνάμενος ἀπολογεῖσθαι τοῖς δανεισταῖς, ἀλλὰ φεύγων καὶ κρυπτόμενος, πολεῖ τὴν ἐπαρχίαν Πεκίου τῷ γολῶ Γαβριήλ, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πόλιν οἰκουρεῖ. Ἦκουσα αὐτοῦ μετὰ τούσδε τοὺς χρόνους, πολλάκις, ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ παρελθόντος κατὰ τῶν Γερμανῶν πολέμου λαϊκὴν στολὴν ἔχων καὶ καθοπλισμένος συμπεριφέρων καὶ ἄλλους πολεμιστὰς νὰ ὄρμησε πολλάκις κατὰ ἐχθρῶν Νέμτζων καὶ νὰ ἐπολέμησε κατ' αὐτῶν, καὶ τερμῶν τὴν κεφαλὴν ἐνὸς ἐπήγαγεν τῷ ἐπιτρόπῳ Ἀἰβὰς πασᾶ λέγων, ὅτι κεφαλὴ Νέμτζου καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τζελέγκι, καὶ παρ' ὄλον τὸν καιρὸν τοῦ πολέμου περιήρχετο καθωπλισμένος μετὰ τὸ τζελέγκι, καὶ ἔτοιμος πρὸς πόλεμον νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν. Въ 1747 году ему дали Халкидонскому епархию.

1751 ἔτεῖ. Εἰς τὸ Κατιρλί Ἀὐξεντίος τις διάκονος ἤρξατο διδάσκειν τῷ λαῷ περὶ τοῦ παπισμοῦ, διαλεγόμενος καὶ ἀναιρῶν τὰς παπιστικὰς καινοτομίας, καὶ σὺν αὐτοῖς ἠρνεῖτο καὶ τὸ βάπτισμα τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐθέσπιζεν ἀποφαντικῶς, ὅτι δεῖ ἀναβαπτίζεσθαι τοὺς ἐκ τῆς παπιστικῆς θρησκείας προσερχομένους τῇ καθ' ἡμᾶς ὀρθοδόξῳ ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ. Ὁ πατριάρχης Κύριλλος τὴν τοιαύτην διδασκαλίαν ἀκούσας ἐσιώπη διὰ τὸ πρὸς τοὺς παπιστὰς μῖστος. ὡς τόσον ἠῦξαν ὁσημέραι οἱ ἀκραταὶ τοῦ Ἀὐξεντίου καὶ γὰρ δολίως ὑπεκρίνετο καὶ τὸν προφήτην. Ἡ μὲν γὰρ διδασχὴ ἐγίνετο κοινότερον ἀπὸ τὸ παράθυρον τοῦ ἰδίου οἴκου εἰς τὸν πρὸ τοῦ οἴκου ἰστάμενον ὄχλον ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ, οὐκ ἐνετύγγανε δὲ τινι πρὸ τοῦ ἐξομολογηθῆναι. Καὶ ὁ πνευματικὸς εὐδὺς διὰ τοῦ διορισθέντος πιστοῦ ἐμήνυεν αὐτῷ ἐγγράφως τὸ τε ὄνομα καὶ τὴν πατρίδα, καὶ τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὰς ἀμαρτίας τοῦ ἐξομολογηθέντος. (Ἦσαν δὲ οὐκ ὀλίγοι οἱ τοιοῦτοι πνευματικοί, πάμπολλοί τε οἱ τοιοῦτοι πιστοί.) Εὐδὺς

ὄν μετὰ τὴν ἔξομολόγησιν ἐρχομένῳ πρὸς τὸν Αὐξέντιον τῷ ἀνθρώπῳ ἔλεγεν αὐτῷ ἐκεῖνα τὰ πάντα. "Ὅστις ἀκούων τὸ ὄνομα τοῦ ἀπὸ ἀνθρώπου, ὅπου ποτὲ πρότερον δὲν εἶδεν, ὁμοίως καὶ τὰς λοιπὰς του πράξεις, ἐνόμιζεν αὐτὸν προσφήτην. Εὐγῆκεν οὖν τὸ ὄνομα τοῦ Αὐξέντιου, ὅτι ἔχει προορατικόν, καὶ ὠνομάσθη ὅσιος καὶ ἐκτίσατο μεγίστην ὑπόληψιν διὰ ἀγιότητα, καὶ συνέτρεχον ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες ἀκούειν τῆς διδασχῆς αὐτοῦ, ἔξομολογεῖσθαι καὶ ἐντυγχάνειν αὐτῷ πρὸς ἀσπασμὸν τῆς χειρὸς καὶ πρὸς τὸ τυχεῖν εὐλογίας τε καὶ εὐχῆς. Καὶ ἦν καθ' ἡμέραν σύρροια πλήθους εἰς τὸ Κατιρλί πλείστη ὄση, καὶ οἱ πνευματικοὶ ἠύξησαν ἐπὶ πολὺ, καὶ τὸ εἰσόδημα τῶν ἔξομολογουμένων ἦν οὐκ ὀλίγον.

— Ἐτει 1752. Ὁ πατριάρχης κύρ Παῖσιος προστάττει τὸν Αὐξέντιον νὰ παύσῃ τῆς διδασκαλίας τοῦ ἀναβαπτισμοῦ, ἀλλ' αὐτὸς οὐκ ἀκούει. Ἐμηνύθη καὶ συνοδικῶς καὶ ἅπας καὶ δῖς, ἀλλ' οὐ πείθεται. Καὶ τοῦ πλήθους ἡ σύρροια καθ' ἡμέραν ἠύξανεν. Ἐπέμφθη καὶ ὁ διδάσκαλος Κριτίας ὁμιλῆσαι μετ' αὐτοῦ καὶ πείσαι αὐτὸν τὰ εἰκότα, καὶ μικροῦ ἐδέησε φονευθῆναι τὸν Κριτίαν ὑπὸ τοῦ πλήθους, ὅθεν φυγῆ τὴν σωτηρίαν εὔρε.

Ἦτον νὰ θαυμάσῃ τινὰς διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ κακοῦ τοῦ διὰ τὸν Αὐξέντιον. Καὶ γὰρ οὐ μόνον οἱ χυδαῖοι καὶ ἀμαθεῖς δίκην χειμάρρου συνέτρεχον, ἀλλὰ καὶ ἄρχοντες καὶ ἀρχόντισσαις, λόγῳ μὲν παρεργείας διὰ νὰ τὸν ἰδοῦν καὶ νὰ τὸν ἀκούσουν, ἀλλ' ἐπανακάμπτοντες ἐκεῖθεν τὸν ἐδικαίωσαν καὶ δυσηρεστοῦντο εἰς τὴν τοῦ πατριάρχου Παῖσιου καὶ τῆς συνόδου κατ' αὐτοῦ κακὴν ὑπόληψιν ὡς τὸσον ὁ Αὐξέντιος ἠπειθεῖ εἰς τὰς πατριαρχικάς καὶ συνοδικὰς συμβουλὰς τε καὶ ἐπιταγὰς, ἀλλὰ καὶ παροηγῶν τους ἐκύρητε παπιστὰς καὶ πατριάρχην καὶ ἀρχιερεῖς, στηλιτεῶν αὐτοὺς ἀνυποστόλως καὶ ἀνευθιριάστως αἰρετικὸς μεγάλη τῇ φωνῇ, καὶ πότε ἐπαινῶν τὸν Κύριλλον, ὡς ὀρθόδοξον. Δὲν ἔμεινε χριστιανὸς εἰς τὴν πόλιν καὶ τὰ περίχωρα, καὶ τῶν ἐνοπιῶν καὶ τῶν ξένων, ὅπου νὰ μὴν ἀπῆλθεν εἰς τὸ Κατιρλί, καὶ πάντες ἐπήνουν αὐτόν, καὶ τὰς κατὰ τοῦ πατριάρχου καὶ ἀρχιερέων κατηγορίας ἀκούοντες οὐκ ἠγανάκτου καὶ ἠπήνουν τὸν ὄσιον.

— Ἐτει 1753. Ὁ Αὐξέντιος ὡς τὸσον εἰς τὸ Κατιρλί πολλὰ καὶ ποιεῖ καὶ διδάσκει, καὶ κατὰ τῶν ἀρχιερέων οὐκ ὀλίγους ἐλέγχους ἐπισορεύει, καὶ ἀναβαπτισμὸν Ἀρμενίων καὶ παπιστῶν κηρύσσει. Ὁ ὄχλος ἐδέχετο τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἀναβαπτισμοῦ. Ὁ κύρ Παῖσιος καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα μὴ προξενήσῃσι νέα σκάνδαλα μεταξὺ ἡμῶν, Ἀρμενίων καὶ παπιστῶν, πολιτευόμενοι ἀπεσιώπων τὸ πρᾶγμα, καὶ τὴν τοιαύτην τοῦ Αὐξέντιου διδασκαλίαν ἐκόλουον, ὅστις αὐτοὺς διὰ τοῦτο ὡς παπιστὰς ἐστηλίτευε. Ταῦτα βλέπων ὁ ὄχλος ἤρξαντο μισεῖν πατριάρχην τε καὶ ἀρχιερεῖς.

Ἡ Πόρτα κατιδοῦσα τὸ ἄτοπον τοῦ Αὐξέντιου καὶ μὴ δυναμένη διὰ τὴν εἰς τὸ Κατιρλί σύρροιαν τοῦ ὄχλου νὰ τὸν σηκώσῃ παρρησία, μεταχειρίζεται δόλον. Ὅθεν ἀπέστειλε ὀφεικάλιον τινα μπισταντζὶ νόκτωρ, νὰ τὸν προσκαλέσῃ εἰς ἀντάμωσιν τοῦ ἀνακτος. Ἐπίστευσεν αὐτὸς τῇ προτάσει διὰ τὸ φύσει φιλότιμον. Ὁ τε παρῶν ὄχλος ἀκούσαντες τὴν ἀντάμωσιν τοῦ ἀνακτος καὶ ἐλπίζαντες μεγάλα τινὰ ἐσομένα καλὰ ἔστερξεν, νὰ πηγαίνῃ. Ἐμβάντα οὖν εἰς τὸ πλοῖον τῇ νυκτὶ τοῦ σαββάτου καθ' ὁδὸν πνίξαντες κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτοῖς προσταγήν, ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν. Τῇ ἐφεξῆς κυριακῇ οἱ ὄχλοι μεγάλην ἔχθραν ἐλπίζοντες ἀπὸ αὐτῆν τὴν ἀντάμωσιν ἦλθον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἐπιτρόπου μαθεῖν τὰ κατὰ τὸν ὄσιον. Μηδεμίαν οὖν εἶδησιν λαβόντες ἤψαντο τῆς πρὸς τὸ πατριαρχεῖον, καὶ ἐφθασαν ἐκεῖ μετὰ τὴν μεσημβρίαν, ὅπου ἐπαρχιῶται τινὲς τοῦ Σοφίας ὄντες εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ πατριαρχείου προσεκλαίοντο καὶ δεύτερον κατὰ τοῦ μητροπολίτου αὐτῶν. Ὁ ἀρχιδιάκονος τοῦ πατριάρχου Μελέτιος (ὕστερα ὁ Βυδδίνης καὶ Ἐφέσου) καταβάς εἰς τὴν σκάλαν, ἀναχωρεῖν αὐτοὺς ἐκεῖθεν προσέειπε μὴ πεισθέντας προστάττει τῷ γριασακτζῇ διῶξαι τους μεγαλοφώνως βοῶντας τὸ ἰστεμέεις, ἦτοι τὸν Σοφίας μητροπολίτην. Οἱ παρευρεθέντες αὐξεντιανοὶ κατιδόντες ὅτι κὰν αὐτοὶ διώκονται ὑπὸ τοῦ γριασακτζῆ, ὡς οἱ ἐνάγοντες, καὶ νομίσαντες, ὅτι τὸ ἰστεμέεις νὰ λέγεται περὶ τοῦ πατριάρχου Παῖσιου, ἤρξαντο καὶ αὐτοὶ καταβοᾶν τὸ ἰστεμέεις, ἦτοι δὲν τὸν θέλομεν ἐντὸς ὀλίγου δὴ συναχθέντος πολλοῦ πλήθους τῶν αὐξεντιανῶν, καὶ πάντων κραυγαζόντων μεγάλη τῇ φωνῇ.

νῆ τὸ ἰστέμεις ἐννοοῦντες τὸν πατριάρχην, ὤρμησαν λοιπὸν καὶ ἐπάνω εἰς τὸν ὄντα τοῦ πατριάρχου, καὶ τὸν κατέβασαν δέροντες. Ἡ κουστωδιά τοῦ Φαναρίου ἔτρεξεν εἰς τὴν αὐλήν καὶ ἠλευθέρωσε τὸν πατριάρχην ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ὄχλου· καὶ ἂν δὲν ἤθελεν ἔλθῃ, ἐφρονέυετο βέβαια ὁ κύρ Παῖσιος· ὡς τόσον λυτρώσασα ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν Πόρταν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, νὰ ὑπάγουν καὶ αὐτοί. Ὁ κύρ Παῖσιος ἀπῆλθε διὰ θαλάσσης. Οἱ αὐξεντιανοὶ ἕως οὗ νὰ φθάσουν ἀπὸ τὸ Φανάρι εἰς τὴν Πόρταν διὰ ξηρᾶς, ἔγιναν ὑπὲρ τοὺς 5000. Φθάσαντες ἠρωτήθησαν, τί θέλουν· καὶ ἀπεκρίθησαν, ὅτι δὲν θέλουν πατριάρχην τὸν Παῖσιον, ἀλλὰ τὸν Κύριλλον. Ὁ Κιὰγὰ πέιης ἐζήτησε νὰ ἀναβοῦν ἀπάνω δύο οἱ πλέον γέροντες, ἠρώτησε τὰ ὀνόματα καὶ τὰς τέχνας καὶ τοὺς μαχαλάδες των, καὶ ἀκούσας παρ' αὐτῶν, ὅτι θέλουν τὸν Κύριλλον τὸν ὄντα εἰς τὴν Χάλκην, μετεπέμφετο.

Ἐλθόντα τὸν Κύριλλον [] τὴν χλαμύδα διὰ τὴν πατριαρχεῖαν· καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸ πατριαρχεῖον μόνον μετὰ τὴν ἀλάτι τῶν συνηθισμένων τζαουσάδων, τὸν δὲ Παῖσιον ἔστειλεν εἰς τὴν Χάλκην εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Παναγίας, ἔτος ἓν καὶ μῆνας τρεῖς πατριαρχεύσαντα τανῦν δ'.

Τῆ δὲ ὑστεραία ἀνεσκολοπίσθησαν εἰς τὴν σκάλαν τοῦ Φαναρίου οἱ δύο ἐκεῖνοι, ὧν τὰ ὀνόματα κατεγράφησαν παρὰ τοῦ Κιὰγὰ πέι ὁ Ἰωάννης γούναρης δηλαδὴ καὶ ὁ Πανταζῆς Καντζῆς.

Οἱ ἀρχιερεῖς τὸ ἀλλόκοτον τοῦ πράγματος ἐκδειματούμενοι ἤλθον τρέμοντες εἰς τὴν προσκύνῃσιν τοῦ πατριάρχου.

Διὰ σύστασιν τοῦ συνίστησιν ὁ Κύριλλος ἐπιτροπὴν τοῦ Κοινοῦ παρ' ἐπιτρόπων βαναύσων καὶ τὰ ὅσιου ὑπεραγαπώντων.

— Ἐτει 1754. Ἐνόμιζον οἱ πάντες ζῶντα τὸν ὅσιον, οὐκ εἰδότες τὴν μαιφονίαν του. Κηρύττεται ὁ ἀναβαπτισμὸς παρὰ τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου, καὶ τόποις ἐκδίδωσι πόνημα ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὁ Κυζίκου Ἀνανίας καὶ ὁ Δέρκων Σαμουήλ πάσχουν, νὰ τὸν καταπέσουν τὴν ἀποχὴν τοῦ ἀτόπου· ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσαντες κατατρέχονται ὑστερον διὰ τὸ σταθερὸν τῆς γνώμης καὶ ἀμετάθετον.

— Ἐτει 1755. Δεινῶς φέροντες οἱ ἀρχιερεῖς τὰ τοῦ πατριάρχου κατὰ τοῦ ἀναβαπτισμοῦ κινήματα κινοῦνται κοινῶς πρὸς ἔξωσίν του. Γνωσθέντος τοῦ κινήματος, ὑπερισχέει αὐτὸς διὰ τοῦ Σιμεῶν ἀρχιτέκτονα, ἐνὸς τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Κοινοῦ, κτίζοντος τότε τὸ τζαμί Νουρ-Ὀσμаниέ, καὶ φορέσας καθάδι ἔρχεται εἰς τὸ πατριαρχεῖον μετὰ τὸ συνηθισμένον τουρκικὸν ἀλάτι. Ἐλθόντας οὖν εἰς προσκύνῃσιν τοὺς ἀρχιερεῖς σιδηροδεσμεῖ καὶ πέμπει εἰς τὰς ἐπαρχίας των, καὶ καταγράφει εἰς τὸ διβὰν καλεμὶ τοὺς ὀρισμοὺς τῆς ἐξορίας τῶν ἀρχιερέων, περιγράφων τὰς κατ' αὐτῶν πλείστας ὄσας κατηγορίας, καὶ τὸ ὄφελος τῆς χρονοτριβῆς των εἰς τὰς ἐπαρχίας των διὰ τὴν διοίκησιν τῶν ἐπαρχιωτῶν τους. Μεταπεμφθεὶς γὰρ ὁ Κύριλλος εἰς τὴν αὐλήν εἶχε κριθῆ μετὰ τῶν ἀρχιερέων, ἀφ' οὗ ἔδωκαν τὸ κατ' αὐτοῦ λιβέλον ἐνουπόγραφον καὶ ἐσφραγισμένον μετὰ τὰς ὑπογραφὰς καὶ σφραγίδας των, καὶ δικαιωθείς εἰς τὴν κρίσιν, διὰ τοῦτο ἀνέλαβε τὸν θρόνον, ὥστε εἶχε δύναμιν πολλὴν κατὰ τῶν ἀρχιερέων, ὡς συκοφαντησάντων δηλαδὴ.

— Ἐτει 1760, φεβρουαρίῳ. Ἦτον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν σχολεῖον γραμματικῶν μαθημάτων. Τώρα συνεστήσατο ὁ πατριάρχης καὶ σχολεῖον διὰ φιλοσοφικὰ καὶ θεολογικὰ μαθήματα, διορισθεὶς φιλοσοφικὸς διδάσκαλος ὁ κύρ Εὐγένιος. Δὲν ἐτελεσφόρησε σχολεῖον αὐτὸ διὰ πτώσιν τοῦ πατριάρχου. Ὁ Ἰωαννίκιος πατριαρχεύσας τὸν διδάσκαλον Εὐγένιον ὑποδοχῆς καὶ περιθάλψεως οὐκ ἤξιωσεν, καὶ ὁ μισθὸς του δὲν ἐπληρώνετο. Ὅθεν ἀπάραντος αὐτοῦ τὸν ἀπρίλλιον τοῦ ἐξῆς ἔτους, διελύθη καὶ τὸ φιλοσοφικὸν αὐτὸ σχολεῖον, μόλις παραταθὲν μῆνας 17, καὶ ἔμεινε μόνον τὸ γραμματικόν.

— Ἐτος 1763. Οἰκουμενικὸς πατριάρχης Σαμουήλ ἐζήτησε παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου Χαμζὰ πασᾶ τό, νὰ γένῃ ὀρισμὸς μετὰ χᾶτι σερίφι, διὰ νὰ διαιρεθῆ ἡ βοῦλα τοῦ πατριάρχου εἰς τέσσαρα, καὶ τὸ μὲν ἓν μέρος νὰ κρατῆ ὁ πατριάρχης, τὰ δὲ λοιπὰ τρία τρεῖς ἀρχιερεῖς τῶν ἐγκρίτων. Ἔγινε.

— Ἐτει 1764. Ἐσυνήθιζον οἱ πατριάρχαι πρὸ πολλοῦ, νὰ ἐορτάζον τὸν χρόνον πέντε δίσκους, ἧτοι τὴν ἐορτὴν τῶν Θεοφανίων, τὴν κυριακὴν τῆς Ὀρθοδοξίας, τῆς Σταυροπροσκυνήσεως,

τῶν Βαΐων καὶ τοῦ Πάσχα, καὶ ἔδιδον εἰς αὐτοὺς καὶ ἀρχιερεῖς καὶ ἄρχοντες φλωρία ἀπὸ δέκα ἕως 4, ἐσφραγισμένα καὶ ἐπιγεγραμμένα μὲ τὴν βούλαν καὶ τὸ ὄνομα ἐκάστου. Ἔδιδε καὶ ὁ χυδὴν λαὸς ὅ,τι ἠδύνατο, μέχρι καὶ τοῦ λεγομένου παρὰ. Πρὸς δὲ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἱερομόναχοι, οἱ ἐμβατικιάζοντες τὰς ἐκκλησίας τῆς πόλεως, τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ Καταστένου εἶχον χρέος κατὰ παλαιὰν συνήθειαν κομίζεῖν τῷ πατριάρχῃ ἕκαστος αὐτῶν τὴν ἀποκρέω ὀρνίθας 20, καὶ τὴν τυρινὴν καϊμάκια, καὶ τὴν ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τῶν βαΐων ἰχθύας τῶν μεγάλων, καὶ τὸ Πάσχα αὐτὰ καὶ ἀρνία, καὶ ἀπὸ αὐτὰ ὅλα ἐμοίραζεν ὁ πατριάρχης εἰς ὅλα τὰ ἀρχοντικά σπήτια τοῦ Φαναρίου. Φιλότιμος οὖν καὶ μεγαλοπρεπῆς ὁ κὸρ Σαμουήλ δὲν κατεδέχθη ὅλον τὸν χρόνον νὰ εὐγάλη τοὺς δίσκους, κατήγγησε καὶ τὴν κακὴν αὐτὴν συνήθειαν τῆς τηλεσφορᾶς ὀρνίθων τε καὶ τῶν λοιπῶν, κατιδὼν, ὅτι οἱ ἱερεῖς, ὅπου τὰ ἔφερναν αὐτά, μόλις εἶχαν τό, τί νὰ ζωοτροφούν οἱ μὲν μὲ τὰ τέκνα τους, οἱ δὲ ἱερομόναχοι ἑαυτοὺς θρέψαι οὐκ ἠδύναντο. Σὺ τοῦ πορὶ ποινηῖ, 1782, все это не обычно—говорить восторикъ Комнинъ.

— Ἔτει 1764. По случаю тяжбы Ивира, Лавры и Ватопеда, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος ἄρχων τις τῶν Τουρκῶν πρὸς ἀπαρίθμωσιν τῶν καλογήρων. . . . Σмотри это у меня въ числѣ Дѣписаній св. Горы Аѳонской подъ №

— Ἔτει 1766. Οἱ χρεωφειλέται οἱ ἀπὸ δωροδοκιῶν ἔχοντες λαβεῖν ψευδῶς τε καὶ ἀδίκως παρὰ τῶν ἀρχιεπισκόπων Πεκίου καὶ Ἀχριδῶν δίδωσι λιβέλον περὶ τῶν δικαίων αὐτῶν προσκλαίόμενοι· κρίνονται ὑπὸ τοῦ Μουσουνογλοῦ, καὶ ἀποφασίζεται, ὅτι τὰ χρέη τὰ δι' ἰδίων ὁμολογιῶν τῶν κατὰ καιροὺς ἀρχιεπισκόπων Πεκίου καὶ Ἀχριδῶν νὰ μὴν ζητοῦνται. Μετὰ ἕξ μῆνας ἔδωκαν λιβέλον οἱ αὐτοὶ τῷ ἄνακτι συκοφαντοῦντες τό, ὅτι κατατρώγει ὁ πατριάρχης Σαμουήλ τὸ εἰσόδημα τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων· ἔγινε προσταγή, νὰ ἐξεταχθῆ τὸ πρᾶγμα.

— Ἔτει 1767. Γενομένης οὖν ἐξετάσεως διὰ τὴν ἀρπαγὴν τοῦ εἰσοδήματος Πεκίου καὶ Ἀχριδῶν, καὶ τοῦ ψεύδους φανέντος τῇ μαρτυρίᾳ τῶν ἐπισκόπων τῶν δύο αὐτῶν θρόνων, ἐπεκυρώθη κατὰ τὴν αἴτησιν ἐκείνων μὲ χάτι σερίφι τό, νὰ προστεθοῦν ἐκεῖ-

νοι οἱ δύο θρόνοι τῷ οἰκουμενικῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ ἐγένετο εὐτυχῶς τῇ ἐ' ἰαννουαρίου μὲ πολλὴν δόξαν καὶ κέρδος τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου καὶ μὲ τὸ ἀσφαλές καὶ ἀζημίωτον τῶν ἐν τοῖς δύο αὐτοῖς κλήμασι μητροπολιτῶν τε καὶ ἐπισκόπων.

— Ἔτει 1768. Τῇ πέμπτῃ νοεμβρίου συνελθόντες ἀρχιερεῖς τε καὶ λαϊκοὶ ἐξελέξαντο τὸν Λαρίσσης Μελέτιον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν αὐλήν, ἐνεδύσατο τὴν συνήθη χλαμύδα. Ὁ δὲ πατριάρχης Σαμουήλ ἐξωρίσθη εἰς τὴν λαύραν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τὴν ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθω.

Τὰ κατὰ τὸν πατριάρχην Μελέτιον καὶ τὰ τοῦ Ῥωσικοῦ πολέμου ἐν τῷ ἐφεξῆς δεκάτῳ βιβλίῳ, ἦν θεὸς δίδω, καθιστορὶθήσεται.

Συνετέθη ἐν τῇ πατρῴᾳ ἐστία τῇ κατὰ τὸ Νεοχώριον τοῦ Καταστένου τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει. αψπβ'.

За симъ непосредственно слѣдуетъ:

Τὰ συμβάντα τῷ ἔτει 1764 ἀνὰ τὴν Λεχίαν μέχρι ἔτους 1768.

Κεφάλαιον ιβ'.

Съ 435 страницы до конца— большая статья. Она содержитъ акты дипломатическіе. — Авторъ Комнинъ, хорошо зналъ все политическія и церковныя дѣла. Но откуда. онъ взялъ акты о Польшѣ съ 1764 по 1768 годъ, не знаю. Я не читалъ ихъ по недостатку времени.

Ο πατριάρχης Ἀλεξανδρίῳσκῳμῳ выпиסקя изъ этой девятой книги Комнина смотри въ моемъ собраніи матеріаловъ для исторіи сего патриархата [Имп. Академіи Наукъ № 88].

Ο πατριάρχης Ἀντιοχίῳσκῳμῳ выпиסקій изъ этой же книги смотри въ моемъ собраніи матеріаловъ для исторіи сего патриархата [Имп. Академіи Наукъ № 81].

Ο πατριάρχης Ἱερουσαλῑμσκῳμῳ

— Ἔτει 1727. Οἰκουμενικὸς πατριάρχης Παΐσιος δίδωσι τῷ Ἱεροσολύμων Χρυσάνθῳ ἐγκύκλιον συνοδικὴν ἐπιστολὴν ὑπὲρ

βοηθείας τοῦ Ἁγίου Τάφου, προτρέπων τὴν τῶν χριστιανῶν ἐλεημοσύνην καὶ τοὺς ἐμποδίζοντας τὸ θεάρεστον τοῦτο ἔργον ἀφορισμῶ καθυποβάλλων κατὰ μῆνα αὐγούστου.

— Ἐτει 1731. Θνήσκει ὁ Ἱεροσολύμων Χρύσανθος, καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν θρόνον τοῦ Ὁ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης Μελέτιος. Παλαιοτάτη συνήθεια τῶν ἀρχιερέων τε καὶ πατέρων τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ θρόνου ἐστὶ τό, νὰ ἐκλέγουσι ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ καὶ γνώμῃ κοινῇ τινὰ προκομενέστερον καὶ ἐπαινετότερόν τους εἰς μητροπολίτην Καισαρείας, μὲ σκοπὸν καὶ ἀπόφασιν ἀναντίρρητον τοῦ νὰ εἶναι καὶ νὰ λέγεται παρὰ πᾶσι καὶ διάδοχος τοῦ πατριαρχεύοντος καὶ νὰ δεχθῆ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλήμ μετὰ τὸν ἐκεῖνου θάνατον, ὥστε εἰς τὸν θρόνον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ καιροῦ τοῦ ἀδελφοθέου Ἰακώβου μέχρι τοῦδε ἐφυλάχθη ἀπαρασαλεύτως καὶ χωρὶς κανένα ἐλάττωμα, ἢ ἔλλειψιν, ἢ παραμείωσιν, ἢ ἀποστολικὴ διαδοχῇ. Γίνεται δὲ τὸ περὰτι τοῦ νεοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων μὲ τὸ ἄρξι εἰς τὴν Πόρταν τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὅπερ καὶ ἔδωκεν ὁ πατριάρχης Παΐσιος.

— Ἐτει 1757. Ἐκινήθη ὁ Ἱεροσολύμων κὺρ Παρθένιος διὰ τὴν ἀνάκτησιν τῶν προσκυνημάτων τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἐπήραμεν οἱ ὀρθόδοξοι ἀπὸ τοὺς παπιστὰς τὰς ἐκκλησίας τῆς Βηθλεέμ καὶ τῆς Γεδσιμανῆς, καὶ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως τὰς καμάρας καὶ ἄλλα δύο μέρη. Ἐπεκυρώθη ἡ ἀνάκτησις αὐτὴ μὲ χάτι σερίφι, διὰ τὸ ὅποσον ἔδωκεν ὁ Ἱεροσολύμων κὺρ Παρθένιος τῷ μὲν ἐπιτρόπῳ 22 πουργεῖα, τῷ δὲ Ρεῖζ ἐφέντι 11 πουργεῖα, καὶ οὐδενί τι ἄλλο: (ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ ἔργον αὐτὸ ὑπεσχέθη τῷ ἐπιτρόπῳ 25000 φλωρία καὶ τῷ Ρεῖσι Πεκίρ ἐφέντη 10000, ὅστις ἐκινήθη πολλὰ εἰς τὸν ἐπίτροπον διὰ νὰ τὸ ἐμποδίσῃ, ἀλλ' οὐκ εἰσηκούσθη) εἰς δὲ τὸν ἐπιστάτην τὸν ἀπελθόντα εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, διὰ νὰ πάρῃ τὰ προσκυνήματα εἰς τὸ ἐκδοθὲν χάτι σερίφι ἀπὸ τῆς κυριαρχίας τῶν Φραγκῶν, καὶ νὰ τὰ δώσῃ τοῖς ὀρθοδόξοις ἐξωδίασε πολλὰ περισσότερα.

— Ἐτει 1766. Ὁ Ἱεροσολύμων κὺρ Παρθένιος παραλυτικῶς ἦδη ἀπὸ τῆς πρὸ ἐτῶν τιῶν ἐπιπεσοῦσης αὐτῷ ἀποπληξίας, εἰδὼν ὅτι ὁ διάδοχός του Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης ὑπό-

κεῖται εἰς ἐπιληψίαν καὶ ἀκολούθως δὲν εἶναι νόμιμον τό, νὰ ἐκτελῆ τὸ μέγα μυστήριον τῆς θείας λειτουργίας, προμυθεύει τό, νὰ μὴν ἐπιτηδῆσῃ τις μετὰ τὸν θάνατόν του εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ μὲ τό νὰ μὴν εἶχεν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς του ἄλλον τινὰ ὅμοιον τῷ Ἐφραῖμ τῷ προρηθέντι τὴν τε ἀρετὴν καὶ τὰς ἐπιστήμας, ἔγραψεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ νὰ τὸν χειροτονήσουν Βηθλεέμ, καὶ νὰ τὸν στείλουν εἰς τὴν πόλιν διὰ νὰ τὸν κάμῃ διάδοχον. Ἄλλ' ὁ Καισαρείας δοὺς τὴν εἶδησιν τῷ Σαμουήλ ἐζήτησε τό, νὰ διαδεχθῆ τὸν θρόνον αὐτός, καὶ ἐζήτηε τὸ ἄρξι. Ὑπεσχέθη ὁ Σαμουήλ, νὰ τὸν βοηθήσῃ, ἀλλὰ διὰ τὴν δόσιν τοῦ ἀρξίου ἀνέβαλλε τὸν καιρὸν, καὶ ἦσαν προσεκτικοὶ ἀμφοτέροι εἰς τό, νὰ ἐμποδίσουν τὴν διαδοχὴν τοῦ Ἐφραῖμ. Ὅθεν ἐλθόντα τὰ γράμματα τῆς Ἱερουσαλήμ, ἐν οἷς ἔγραφον οἱ ἐκεῖσε συνοδικοὶ τὴν τε χειροτονίαν τοῦ Ἐφραῖμ εἰς μητροπολίτην Βηθλεέμ καὶ τὴν συγκατάνευσίν τους εἰς τό, νὰ γένῃ πατριάρχης, τὰ ἐκράτησεν ὁ Σαμουήλ, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν Παρθένιον εἰς τό, νὰ τὸν κάμῃ διάδοχον. Γνοὺς δὲ ταῦτα ὁ Παρθένιος, ἔγραφέ μοι εἰς τὸ Νεοχώριον, νὰ ζητήσω παρὰ τοῦ Σαμουήλ τὰ γράμματα καὶ νὰ παρασταθῶ, νὰ μὴν τὸν ἀκολουθήσῃ καμμία ἐναντιότης. Ἀπελθὼν οὖν εἰς τὸν κὺρ Σαμουήλ ἐζήτησα τὰ γράμματα, ἀνέγων ἐν αὐτοῖς τό, ὅτι οἱ συνοδικοὶ ὅλοι θέλουν τὸν Ἐφραῖμ, καὶ διαδεχθῆ τὸν θρόνον. Ἐπαινέσας τὴν ἐκλογὴν τῶν συνοδικῶν διὰ τὴν προκοπὴν τε καὶ ἀρετὴν τοῦ Ἐφραῖμ ἤκουσα τό, ὅτι ἀδικεῖ ὁ κὺρ Παρθένιος τὸν Καισαρείας καὶ τὴν συνήθειαν τοῦ θρόνου, διορίσασαν ἔκπαλαι τὸν Καισαρείας διάδοχον τοῦ Ἱεροσολύμων, ὅστις καὶ εἰς ἡμᾶς ὑπεσχέθη διὰ τὸ ἄρξι νὰ βοηθήσῃ τῷ Κοινῷ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας μὲ 24 πουργεῖα. Ἀπεκρίθη τὸ, ὅτι ἐπιληπτικὸς ὁ ἄνθρωπος, καὶ παράνομον τό, νὰ λειτουργήσῃ, καὶ ἂν οἱ συνοδικοὶ δὲν τὸν ἤξευραν τοιοῦτον, δὲν ἤθελαν στέρεξῃ τό, νὰ μὴν πατριαρχέσῃ, καὶ τὸν κατέπεισα, ὅτι δὲν εἶναι συκοφαντία ἢ ἐπιληψία. Προσέθετο ὁ κὺρ Σαμουήλ τό, ὅτι ὡς λέγεται, ἔχει καὶ ἄλλο σφάλμα μὲ τό, νὰ ὑπεσχέθη προσώποις τισὶ λαϊκοῖς τε καὶ ἐκκλησιαστικοῖς ὑπὲρ τὰ 100 πουργεῖα, διὰ νὰ γένῃ πατριάρχης Ἱερουσαλήμ. Ταῦτα ἀκούσας, ἐζήτησα τὸ ἄρξι διὰ νὰ γένῃ τὸ περὰτι τῆς τῶν Ἱεροσο-

λόμων πατριαρχείας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἐφραΐμ, καὶ ἀκολούθως νὰ ἐμποδισθῆ εἰς κάθε τρόπον καὶ κακεντρέχη ἢ παράνομος ἐπιπήδησις τοῦ εἰς τὸν θρόνον. Δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ δώσῃ ὁ Σαμουήλ καὶ ἐπρόβαλε νὰ γένη εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἀντιοχείας Φιλήμονος. Ἀπελθὼν οὖν τὸ δεύτερον ὑπεσχέθη τῇ ἀδείᾳ τοῦ κυρ Παρθενίου εἰς τὸ Κοινὸν τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας πουγγεῖα 15 καὶ ἔλαβον τὸ ἄρζι.

— Ἐτει 1767. Ἐνήσκει ὁ Ἱεροσολύμων κυρ Παρθένιος, καὶ γίνεται ἡ μετάθεσις τοῦ ἀπὸ Βηθλεὲμ κυρ Ἐφραΐμ τοῦ προρρηθέντος εἰς τὸν ἀποστολικὸν καὶ πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀνδρὸς τφόντι καὶ ἐνάρετου καὶ ἐπιστήμονος περὶ τὴν ῥητορικὴν καὶ θεολογίαν, καὶ εἰς ἄκρον δεινοῦ περὶ τὴν μελέτην τῶν γραφῶν. Καὶ ὁ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης ἀπῆλθεν εἰς τὴν Σμύρνην εἰς ἐπιστάσιαν τοῦ ἐκαῖσε μετοχίου τοῦ Ἀγίου Τάφου.

NB. — Монастырь св. Георгия въ Букарестѣ отданъ былъ св. Гробу воеводой Константиномъ Бранкованомъ.

Ο Ροσσίη.

— Κιέβον κτισθὲν παρὰ τῶν Ῥωμαίων βασιλέων τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

— Οἱ κάτοικοι τῆς Οὐκράϊνας λέγονται Καζάκοι. Οὐνοὶ ὑπὸ ἀρχηγῷ τῷ Σκύθῃ Μεδιέ, 700 χρόνους πρὸ Χριστοῦ, καὶ Τάταροι πεινασμένοι ἀφέντες τὴν γειναμένην (?), ἤλθον καὶ κατώκησαν περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Βορισθένους, οὐσας εἰς τὸ Σμολένσκο καὶ τούτων ἀπόγονοι εἰσὶν οἱ τῆς Οὐκράϊνας κατοικηταὶ Καζάκοι. Ὁ δὲ Μεδιέ αὐτὸς ὤρμησε εἶτα καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἐνίκησε τῶν βασιλέα τῶν Μηδῶν Κουαζάρην. (Откуда Комнинъ дочернулъ такія свѣдѣнія? Не сказано имъ.)

— Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ βασιλέως Ἡρακλείου ἀρματώσαντες νῆας οἱ Ῥοῦσσοι ὤρμησαν κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ νὰ τὴν πολιορκήσουν, καὶ ἐπεφόρτισαν δασμὸν τοῖς βασιλεῦσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

— Ἦσαν οἱ Ῥοῦσσοι πρὸ τοῦ Πέτρου βερβαρώτατοι, καὶ ἐν πᾶσι πάντῃ ἀμαθέστατοι ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ὁ πατριάρχης

των Κωνσταντίνος, ὁποῦ εἰς Ῥουσαικὴν γλῶσσαν συνέγραψε τὴν ἱστορίαν τοῦ Κιέβου, μαρτυρεῖ, ὅτι εἰς τὴν Ῥουσίαν κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα οὔτε γράψιμον εἶχον, οὔτε γράμματα οὔτε ἀλφάβητον, τὸ ἀπόκτησαν μόλις τῷ ἔτει 987 ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Νικολάου τοῦ Χρυσοβέργη διὰ τοῦ μητροπολίτου τῆς Ῥουσσίας, Ῥωμαίου τὸ γένος. Εἷς τε τὴν ἐκκλησίαν εἰσήχθη ἡ μουσικὴ πρῶτον ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἀδελφοῦ Πέτρου Θεοδώρου. Πρὸ τούτου γε οὐκ ἔφαλλον φάλαται εἰς τὰς ἐκκλησίας.

— Ὁ ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἀλεξίου πατρὸς τοῦ Πέτρου πατριάρχης Νίκων ἠθέλησε νὰ βάλῃ τὸν θρόνον του εἰς ὑψηλότερον μέρος ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ βασιλέως· ἐκάθητο εἰς τὸ πλάγι τοῦ βασιλέως, καὶ ἠθέλε νὰ μὴν γίνεταί οὔτε πόλεμος οὔτε εἰρήνη χωρὶς τὴν συγκατάνευσίν του. Ἡ ἐξουσία του ἐπακουμβοῦσα εἰς τὰ πλοῦτη του καὶ εἰς τὸν κλῆρον του καὶ εἰς τὸ πλῆθος, ἐβίαζε τὸν βασιλέα, νὰ τὸν ὑποτάσσεται ἀφώριζε πολλοὺς γερουσιαστάς, ὁποῦ δὲν ἐσυμφωνοῦσαν μὲ τὴν γνώμην του εἰς τὰ ἄτοπα ἐπιχειρήματά του. Ἐξω ἀπὸ τὰς ζημίας καὶ συγχύσεις, ὁποῦ ἔκαμναν οἱ πατριάρχαι, δὲν ἦτον ὑποφερτὴ ἡ ζημία καὶ τῶν καλογήρων, καλογραιῶν, μοναστηρίων, μητροπόλεων, ἐκκλησιῶν ἐνοριακῶν, καὶ κληρικῶν. Καὶ καλόγηροι μὲν ἦσαν σχεδὸν 7±00, καλογραῖται 5600, ἐκκλησιαστικοὶ δὲ καὶ κληρικοὶ ἦσαν 200000. Καὶ ἐκ τούτων ἐγένετο βλάβη μεγίστη διὰ τὴν κατοίησιν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ αὐξήσιν καὶ πληθυσμὸν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων τοσοῦτον ἀναγκαίων διὰ τὸ μεγαλεῖον καὶ δύναμιν μιᾶς βασιλείας. Καὶ οὐ μόνον αὐτό, ἀλλ' ἐγένετο μεγάλη ζημία καὶ εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον τὸ βασιλικὸν καὶ ἔλλειψις τοῦ βασιλικοῦ εἰσοδήματος διὰ τοὺς δούλους, ὁποῦ εἶχον τὸ ἐκκλησιαστικὸν αὐτὸ τάγμα, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐτελεσφόρουσαν ποσῶς τῇ βασιλείᾳ, ἀλλ' ἐδοῦλευον αὐτούς τε τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς καὶ τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰς ἀμπέλους (! ! !) αὐτῶν. Καὶ τὰ μὲν μοναστήρια τῶν καλογήρων καὶ καλογραιῶν εἶχον εἰς τὴν δούλευσίν τους 721500. Αἱ δὲ ἐκκλησῖαι τῶν μητροπόλεων καὶ ἐνοριακαὶ εἶχον εἰς τὴν δούλευσίν τους ἀνθρώπους 23700. Ὁ κλῆρος εἶχεν ἀνθρώπους 37500, καὶ οἱ ἐπίσκοποι ὄντες τὸν ἀριθμὸν μόνον 22 εἶχον εἰς τὴν δούλευσίν τους ἀνθρώπους 116400, ὥστε ὅλη ἡ σοῦμμα τῶν δούλων συν-

εποσοῦτο εἰς 899100, καὶ ἡ ὄλη σοῦμα τῶν ἀνυπάνδρων συν-εποσοῦτο εἰς 213000, ζημίαν μεγίστην προξενούσα καὶ εἰς τὴν αὐξηρὶν τοῦ λαοῦ καὶ εἰς τὸ εἰσόδημα τῆς βασιλείας.

— Πρὶν τοῦ Πέτρου τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα μόλις ἦτον πέντε μιλιοῦνια ρούμπλια. (Τὸ ἓνα ρούμπλι εἶναι 200 ἄσπρα τουρκικά.)

— Οἱ πατριάρχαι Μοσχοβίας ἀντέλεγον εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ βασιλέως. Τοιοῦτος ἐστάθη ὁ Νίκων, καὶ μετ' ἐκείνον ὁ Γωακείμ. Ὁμοίως καὶ οἱ ἐπίσκοποι εἶχαν οἰκειοποιηθῆ τὸ προνόμιον τοῦ ξίφους, καὶ διώριζον εἰς παιδείαν καὶ εἰς θάνατον τοὺς πταίστας. Αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἐξουσίαν τοὺς τὴν ὑπέστησεν ὁ Πέτρος, καὶ ἔπαυσεν ἡ κακομεταχειρίσις αὐτῆ. Θανόντος δὲ τοῦ πατριάρχου Ἀδριανοῦ ἐμπόδισε νὰ γένῃ ἄλλος, καὶ ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν τῇ συνόδῳ, συντεθειμένη ὑπὸ μητροπολιτῶν καὶ ἀρχιερέων εἰς διοίκησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων· ὁ μητροπολίτης τῆς Μόσχας διωρίσθη νὰ εἶναι πρόεδρος τῆς συνόδου· καὶ τὸ πατριαρχικὸν εἰσόδημα προσετέθη τῷ βασιλικῷ θησαυροφυλακίῳ διὰ πληρωμῆν τῶν στρατιωτῶν· ὡς τόσον κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας καὶ προεξάρχουσα ἦν μὲν ἡ σύνοδος, ἀλλ' αὐτὴ δὲν ἐτολμοῦσε, νὰ μὴν ὑποτάσσεται εἰς ἓνα βασιλέα, μήτε νὰ φιλονεικῆ μὲ αὐτόν, ἅπου ἤξευρε πολλὰ περισσότερα ἀπὸ λόγου τῆς. Ὁ μονάρχης Ρούσσοσ δὲν ἦτον τῇ ἀληθείᾳ εἰς τῶν πατέρων τῆς συνόδου, ὅμως ἐρμήνευσε τοὺς νόμους· δὲν ἔπιανε τὸ θυμιατήριον, ἀλλὰ κατεύθυνε τὰς χεῖρας ἐκείνων, ὅπου τὸ ἐκράτουν. Καὶ ἐπειδὴ αἱ ἐπαρχίαι τοῦ εἶχαν χρεῖαν κατοικητῶν, καὶ ἡ παρθενία τῶν μοναχῶν καὶ καλογραιῶν ἦτον ἐναντία εἰς τὴν φύσιν καὶ εἰς τὸ κοινὸν καλόν, τὸν ἐφάνη ἐπιζήμιον ἓνα πλῆθος νέων καὶ νεανίδων νὰ κλείωνται εἰς ἓνα μοναστήριον, καὶ νὰ εἶναι ἀνωφελεῖς πάντη, καὶ νὰ ζῶσι μὲ ἔξοδα ἄλλου τινός. Ὅθεν διώρισε, νὰ μὴν ἐμβαίη τινὰς εἰς τὸ μοναστήρι, ἀν δὲν εἶναι 50 χρονῶν, καὶ νὰ μὴν δέχωνται εἰς τὸ μοναστήρι ποτὲ τινά, ὅπου νὰ ἔχῃ καμμίαν ἐπιστάσιαν τῆς κοινότητος, εἰς ὅποιαν ἡλικίαν καὶ ἀν ἤθελεν εἶσθαι. Διώρισεν εἰς τὴν Μόσχαν τρία σχολεῖα, ὑπὸ ἐμάνθανον τὰς ξένας γλώσσας. . . Ἐμετρίασε τὰς τρεῖς μεγάλας τεσσαρακοστάς, διὰ νὰ μὴν ταλαιπωρῆται τὸ στρατιωτικόν του, καὶ βλάπτεται κατὰ

τὴν ὑγίειαν του, εἰς τὰς ὁποίας ἐνήστευον μὲν, ἀλλ' ἐμέθουν ἀνεπτότως. Ἐμετρίασεν, ἡ ἐσηκώθη τὴν νηστείαν, καὶ κατήργησε τὴν μέθην. . .

— Οἱ χηρεύσαντες ἱερεῖς ἐπροστάθησαν, ἀν θέλουν, νὰ πάρουν καὶ δευτέραν γυναῖκα, καὶ ἔχουν ἄδειαν, νὰ ἀφίνου τὴν ἱερωσύνην.

— Ἐτε 1710. Въ ноябрѣ мѣсяцѣ сего года посланникъ Петра I при Оттоман. Портѣ посаженъ былъ въ Седмибашенный замокъ съ 30 домочадцами его. Имущество его было разграблено. Это было по случаю объявленія войны турками Петру I.

— Въ 1718 году Петръ изгналъ иезуитовъ. Εἶχαν εἰσέλθῃ αὐτοὶ καὶ τῷ ἔτει 1685· ἀλλὰ μετὰ τρία ἔτη ἐδιώχθησαν.

— Ἐτε 1723. Πέτρος ὁ Μέγας εἶχε ζητήσῃ παρὰ τοῦ πατριαρχοῦ Γερεμίου τό, νὰ δωθῆ τοῖς Ρούσσοις ἄδεια, νὰ καταλύουν νηστείας μόνον εἰς καιρὸν πολέμου. Τὸν εἶχε στείλῃ φιλίας χάριν δύο σορόκια σαμούρα, καὶ τέσσαρας εἰκόνας. Ἐφοβήθη, νὰ τὰς βάλῃ εἰς τὸ πατριαρχεῖον, καὶ τὰς ἔβαλεν εἰς τὸ μοναστηρίδιον τὸ κατὰ τὴν νῆσον τῆς Προποντίδος Πρώτην, ὅπου σφύζονται καὶ μέχρι τῆς σήμερον (1782) θαυμασιώταται. Καὶ τότε μὲν διὰ συνοδικοῦ γράμματος συγκατανεύσει καὶ ὑπογραφή τῶν ἀρχιερέων ἔδωκαν τὴν ἄδειαν μυστικώτατα. Τανῶν δὲ συγχυθέντες ἐπὶ τῇ τοῦ πατριάρχου δραστηριότητι γράφουσι κατ' αὐτοῦ ἀρζουχάλι τό, πῶς εἶναι μισθωτὸς τῶν Ρουσσῶν καὶ πῶς τοὺς ἔδωκεν ἄδειαν, νὰ κρεοφαγοῦν, διὰ νὰ ἔχουν δυνάμεις νὰ πολεμοῦν μὲ τοὺς Τούρκους, καὶ τὸ ἔδωκεν τῷ ἀνακτι μὲ τὸ μέσον τοῦ ἀρχιδιακόνου τοῦ Μαρμαρινοῦ τοῦνομα Ἀνθίμου, ἐνδοθέντος γυναικείαν στολήν. Ἐστειλεν ὁ ἀναξ τῷ ἀρζιχάλι τῷ ἐπιτρόπῳ προστάξας, νὰ τὸν ἀνασκολοπίσῃ. Εὐθὺς οὖν ἐσηκώθη ὁ πατριάρχης εἰς τὸν Μουζοῦρ ἀγάν. Δραμῶν ὁ Μανουήλ Ὑφυλάντης εἰς τὸν Μεχμέτ Κιὰ-γά τὸν κατέπεισεν, ὅτι συκοφαντία τὸ πρᾶγμα καὶ σκευωρία τινῶν, ὅπου νὰ μὴν κάμνη τὰ ζητήματά τους, ἡθέλησαν νὰ τὸν ἀφανίσουν, ἄνθρωπον, ὅπου πρὸς χάριν οὐδὲν ἀποφασίζει, καὶ χα-

λιναγωγεί και παιδεύει ἀσπόνδως τοὺς εἰς μικρὸν ἀτακτοῦντας. Πληρώνει λοιπὸν 200 πουγγεῖα, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἀντὶ φόνου, ἐφόρσε καβάδι παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου, καὶ ἐστάλη εἰς τὸ πατριαρχεῖον, προσταχθεῖς, νὰ ἐπισκέπτεται τὸν βασιλῆα, καὶ νὰ παιδεύῃ τοὺς ἀτάκτους. Ἐσυγχώρησε τὸν ἀρχιδιάκονον, ἐλθόντα μαρτυρήσαντα τὴν σκευωρίαν, καὶ ὑστερον τὸν ἐπροβίβασε εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν τῆς Τήνου. Ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς οὐδένα παρηνόχησε, μόνον τοὺς ἔκαμε νὰ πληρώσουν τὸ ἥμισυ τῆς ζημίας.

— 1725 г. Извлечение изъ присяги св. Синода Петру I. «Θέλω γνωρίζη, πῶς εἶναι κριτῆς ἄκρος αὐτῆς τῆς πνευματικῆς συνελεύσεως».

— Ἡὔξησεν ὁ Πέτρος καὶ τὸ βασιλικὸν εἰσόδημα, ἀναβιβάζοντάς το εἰς 13 μιλιοῦνια ρούμπλια εἰς καιρὸν, ὅπου τὸ εὔρε ὅ μιλιοῦνια.

— Αἱ ἐπισκοπαὶ ἦσαν 22· καὶ μετ' ὅλον ὅπου ἐπρόσθεσε πολλὰς ἐπαρχίας εἰς τὸ βασίλειόν του, τὰς ἔκαμεν ὀκτώ. Ἐφύλαττεν ἐν εἰρήνῃ τὴν ἐκκλησίαν τῶν Ῥουσσῶν αὐτὸς ὁ ὀλίγος ἀριθμὸς τῶν ἐπισκοπῶν τῆς.

— Ἔτει 1741. Πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς ρουσσοικῆς συμφωνίας ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν ὁ πρέσβυς τῶν Μοσκόβων Ὁζνακόβ, εἰσελθὼν τῇ 15' τοῦ μαρτίου τοῦ ἔτους 1741, ἕκτη ὥρᾳ τῆς ἡμέρας, τοιαῦδε τῇ παρατάξει καὶ προπομπῇ. Πρῶτον εἰκοσιοκτὼ γενιτζάρου μετζελίδες ταῖφες τοῦ Μοζοῦρ ἄγα προεπορεύοντο ἀπὸ δύο δύο, μεθ' οὗς ἠκολούθουν ὁ σούπασις καὶ ὁ χασάσπασις μεθ' οὗς ἠκολούθουν σαράντα γεδικλίδες μετ' οὗς μουζεπετζέδες ἀπὸ δύο δύο καὶ αὐτοί· εἶτα δύο τρουμπετσίδες Μοσκόβου παίζοντες τὰς ἀργυρὰς τρουμπέτας· εἶτα δωδέκα γεδέκια μετ' χρυσᾶ τζολτάρια, καὶ ῥάχτια ἐξαίρετα σκεπασμένα μετ' καπλάν-πόσια· τὸ δὲ δωδέκατον ἦτον ἄξιον θεᾶς, μεγάλο καὶ ὕψηλόν. Εἶτα μία καρῆτα μετ' ἕξ ἄλογα μαῦρα, ἐν ᾗ ἐκάθητο ἐπίσκοπος Μόσκοβος· εἶτα ἄλλη καρῆτα μετ' ἕξ ἄλογα μαῦρα, ἐν ᾗ ἦσαν αἱ γούνες καὶ τὰ ρούχα τοῦ ἐπισκόπου· εἶτα ἵππεῖς ῥαγιτάριδες σαράντα μετ' πράσινα ρούχα χρυσᾶ ἄρματωμένοι, ἀπὸ τέσσαρες εἰς τὴν ἀράδα, κρατοῦντες τὰ τουφέκια ὄρθια, φοροῦντες εἰς τὰς κεφαλὰς σκούφες μαλαγατοκαπνισμένες σουβλερές, ὡσάν τῶν παλτα-

τζίδων, μετ' τὴν μάρκαν τῆς Μοσκοβίας· εἶχαν τὴν σημαίαν τοῦ τάγματός των προπορευομένην κόκκινην χρυσῇ κεντιτῆν μετ' μαργαριτάρια, ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους τὴν βάπτισιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου σταύρωσιν μετ' τὴν σημαίαν ἦσαν δύο τύμπανα πολλὰ μέγала καπλατισμένα μετ' ἀσίμι, καὶ κτυπούμενα ἀπετέλουν ἦχον φοβερὸν τοῦ πολέμου· εἶτα ἠκολούθουν δεκατρεῖς μουσικοὶ πεζοί, παίζοντες οἱ μετ' ἑπτὰ ἀσιμένιες τρουμπέταις, οἱ δὲ πέντε μεγάλους αὐλοῦς, καὶ ὁ εἰς μετ' φλογέραν λεπτήν. εἶτα ἠκολούθουν ἐβδομήντα ἕξ γρανατιέροι πεζοὶ πορευόμενοι ἀπὸ τέσσαρες μετ' πράσινα ρούχα χρυσᾶ, φοροῦντες καὶ αὐτοὶ εἰς τὰς κεφαλὰς σκούφες ἴμοιαις τῶν ῥαγιτάρων, ἔχοντες καὶ αὐτοὶ ἐμπρὸς τὴν σημαίαν τοῦ τάγματος, καὶ κατόπι τέσσαρες ἐπιλέκτους προεστῶτας τοῦ τάγματός των μεθ' οὗς δύο τύμπανα καὶ αὐτὰ μετ' ἀσίμι, καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ τάγματος ἄλλα δύο, καὶ τὰ ἔπαιζαν. ἦσαν δὲ ὅλοι ὀπλισμένοι μετ' ἄρματα, ὅπου ἦστροπτον, καὶ ἐκράτουν τὰ τουφέκια ἐπάνω ὄρθα, ὡς νικηταί, ὅχι ὡσάν οἱ Νέμτζοι κάτω ὡς νικημένοι. εἶτα ἠκολούθουν εἰκοσιοκτὼ σταφιέριδες πεζοὶ μετ' πράσινα χρυσᾶ φορέματα χωρὶς ἄρματα μετ' ἕνα τοποῦζι μόνον ἀσιμένιον εἰς τὸ χέρι, περιπατοῦντες ἀπὸ δύο· εἶτα ἠκολούθουν δεκαῖξ μουσικοὶ ἐκ στόματος ἵππεῖς μετ' καζάκια ρούχα κόκκινα φορεμένοι, καὶ δύο τρουμπετσίδες, παίζοντες τὰς τρουμπέτας. εἶτα ἠκολούθουν τριάντα δύο ὀπλισμένοι μετ' ἄσπρα ρούχα χρυσᾶ μετ' καπέλα εἰς τὸ κεφάλι, ὅπου εἶχαν ἐπάνω σταυροῦς χρυσοῦς κεντιτούς, σιδηροφορεμένοι μέχρι τῶν γονάτων, οἱ πάντες ἵππεῖς, εἶτα ἠκολούθουν τρία διλ-ογλάνια τῆς αὐλῆς ἔφιππα· εἶτα ὁ δραγομάνος τοῦ πρέσβους ἵππεὺς μετ' δύο τζοχατάριδες. εἶτα μαρεσιᾶλ δι-κόρτε, τουτέστιν ὁ κεχαγιάς του, χρυσοφορεμένος περιτριγυρισμένος ἀπὸ τέσσαρα παιδιὰ ὀλύχρυσά ὅπου ἐκρατοῦσαν τοπούζια ἀσιμένια μακρά, ὡσάν δεκανίκια· εἶτα εἰκοσιτέσσαρες νέοι χρυσοφορεμένοι εὐγενεῖς, ἕξ ὧν οἱ ἕξ ἦσαν κνέζοι, ἦτοι πειζαδέδες, ἀπὸ δύο δύο ὑστερον εἰκοσι ζεϊμιδες, εἰκοσιοκτὼ τζαουσάδες, ὁ τζαουσαρ ἑμινις μαζί μετ' τὸν δραγομάνον τῆς Πόρτας ἔφιππος μετ' καντερέ, τοπούζι τζολτάρια χρυσᾶ, καὶ τρεῖς τζοχατάριδες. εἶτα δύο καπιτζιπασίδες, ἕνας πασᾶς δύο τουγιῶν μετ' ἕξ τουφεκζίδες, ὅπου ἐσυνόδευε τὸν ἐλτζὶν ἀπὸ τὰ σύνορα· εἶτα ὁ τζαούσπασις μετ' δέκα

τζοχαδάριδες, προπορευόμενος πολὺ διάστημα ἔμπρὸς ἀπὸ τὸν ἑλτζίν, εἶτα καὶ ὁ ἑλτζίς Ῥωμαντζόβ. ἐφοροῦσε ῥοῦχα ἀσπρόχρυσσα, εἰς τὸ στήθος εἶχε σταυρὸν μαλαγματένιον κόκκινον μὲ πετραδία πολύτιμα, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην τῆς καρβαλαρίας του τὸ σημεῖον. ἦτον δὲ μὲ στρατιωτικὰ φορέματα. Τριγύρου του ὁ ἑλτζίς εἶχε σωματοφύλακας, ὀκτώ δεξιὰ καὶ ὀκτώ ἀριστερὰ. Οἱ ὀκτώ ἐφοροῦσαν σκούφιες κατιφέναις μακρὸς μὲ περὰ καὶ μακρὰ ῥοῦχα χρυσᾶ, καὶ ἐβαστοῦσαν παλτάδες ἀσιμένιους. οἱ ἄλλοι ὀκτώ ἐφοροῦσαν χρυσῆς σκούφιες μὲ τζουλούφια, εἶτα ἀκολουθοῦσαν οἱ δύο κονσιλιέριδες τοῦ ἱμπερίου, ὁ Βισνακὼβ ἀριστερὰ καὶ ὁ Κανιόλις δεξιὰ, ὅστις εἶναι νὰ μείνῃ εἰς τὴν πόλιν ῥεζιδέντες· μετὰ τούτους ἦσαν ὡς δεκαπέντε δοῦλοι τοὺς ἵππεῖς καὶ ὡς τριάντα Τοῦρκοι τζοχαδάριδες· εἰς ὅλον τὸ ἀλλά αὐτὸ ἦσαν ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἰστάμενοι γενιτζάροι κετζελίδες ἕως τετρακόσιοι.

Θνήσκει ἡ βασίλισσα τῆς Μοσχοβίας Ἄννα ἡ Μεκλεμπούργ· ἀλλ' ἐν τῷ θνήσκειν διατάττει πάλιν καὶ διορίζει διάδοχον τῆς βασιλείας τῆς τὸν ἀνεψιὸν τῆς Ἰωάννην, υἱὸν τοῦ Μεκλεμπούργι, βρέφος δύο μηνῶν, προβιβασθὲν εἰς τὴν βασιλείαν κατὰ μῆνα ὀκτώβριον.

Ἀποβληθέντος τοῦ βρέφους Ἰωάννου προβιβάζεται εἰς τὴν βασιλείαν τῆς Μοσχοβίας ἡ Ἐλισάβετ, θυγάτηρ τοῦ μεγάλου Πέτρου.

— Ἐτεῖ 1767. Δίδεται ἔγγραφον τῷ βασιλεῖ ἐκ μέρους τῶν Λέχων ἐσφραγισμένον, ἐν ᾧ ἔγραφον, ὅτι θέλουν τον δώσῃ τὴν Οὐκράϊναν καὶ τὴν Ποδολίαν, νὰ τὰς κάμῃ δύο ἡγεμονίας, ὡς τὴν Βλαχομοποδανίαν, ἀν ἐστρατεύσας διώξῃ τοὺς Μοσχόβους ἀπὸ τῆς Λεχίας. Τὸ ἔγγραφον εἶχε πολλὰς βούλας καὶ ὑπογραφάς· καὶ ὁ ἀναξὶ δὲν ἔστειλέ τινα, νὰ τοὺς ἐρωτήσῃ, ἀν ἔχουν εἶδησιν ὅλοι διὰ τὸ ἔγγραφον, καὶ ἀν αἱ ὑπογραφαὶ εἶναι ἰδικαί των, ἤθιλε μάθῃ ἀν ἔστειλεν, πῶς δὲν ἔχουν ποσῶς εἶδησιν, ὡσάν ὅπου τὸ ἔγγραφον ἦτον σκευώρημα μόνον τοῦ Πονιατόβσκη καὶ τοῦ Κρεσένσκι, νέων φατρῶν καὶ συνομωτῶν. Ἀνεξετάστως οὖν τὸ ἐπίστευσε κινούμενος εἰς αὐτὸ ἀπὸ τοῦς... замарано названіе подстрекагелсѣи.

Ο авторъ Комнинъ.

— Ἐτεῖ 1696. Τούτῳ τῷ ἔτει ἐγεννήθη ἐγὼ εἰς τὰς τρεῖς ὥρας τῆς νυκτὸς τῆ καδ' τοῦ αὐγούστου ἐν Θεραπείοις εἰς τὸ σπήτι, ὅπου τῶν εἶναι μητρόπολις τοῦ Δέρκων. Дѣлъ его былъ первый купецъ, протѣмъпороз, гетмана Мазепы, лишившійся всего имущества, когда Русское войско преслѣдовало Мазепу, παρὰ τοῦ Ῥωσικοῦ στρατοῦ τοῦ καταδιώκοντος τὸν Μαζεπαν, а прадѣдъ — Хаджи Николай, пожертвовавший въ 1658 году гробу Господню въ Константинопольскомъ мѣстѣ Неохори часть огорода съ малою церковію въ имя св. Георгія (смотри выше подъ 1658 годомъ).

— Въ Молдаво-Ясскомъ монастырѣ, называемомъ Ворноски, который въ 1634 году былъ отданъ Св. Гробу Господню, Аѳанасіѣ Комнинъ, будучи мальчикомъ, учился у Наѳанайла Калонари (смотри выше подъ 1734 годомъ).

— Ἐτεῖ 1724. Τούτῳ τῷ ἔτει ἀπῆλθον κατὰ εἰς τὸ Γιάσι, φθάσας κατὰ μῆνα ἰούνιον ἐπὶ παιδείᾳ Ἑλληνικῆς γλώττης παρὰ τῷ διδασκάλῳ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας Μιχαήλ Ῥακοβίτζα τῷ ἱερομονάχῳ Ναθαναήλ Χίω τῷ Καλονάρι.

— Ἐτεῖ 1728. Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπανῆλθον κατὰ ἀπὸ Μολδαβίας εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἠκολούθουν τὰ μαθήματά μου παρὰ τῷ αὐτῷ Ναθαναήλ μετὰ τῶν μπεϊζαδέδων τοῦ μαζιλευθέντος Μιχαήλ Ῥακοβίτζα βοεβόδχ· οὐτινος μετὰ τὴν μαζιλίαν ἐλθὼν ὁ πατήρ μου εἰς τὸ Γιάσι πάλιν καμεράσις τῶν ὀκνῶν μὲ ἐκράτησε παρ' ἑαυτῷ διὰ τὸν χειμῶνα.

— Ἐτεῖ 1731. Τούτῳ τῷ ἔτει κατὰ μῆνα ἀπρίλλιον διελθὼν διὰ τῆς Σμύρνης, Λιζόρνου, Φλωρεντίας, Βονονίας καὶ Φεράρας, ἐφθάσα εἰς τὴν Βενετίαν ἐπὶ παιδείᾳ φιλοσοφίας τε καὶ ἱατρικῆς ἐν τῷ Παταβίῳ, Βονονία τε καὶ Φλωρεντία διὰ τὴν πρᾶξιν τῆς ἱατρικῆς.

— Въ 1734 году онъ находился въ Венеци.

— Въ 1739 году получилъ должность главнаго врача при Молдавскомъ воеводѣ Григоріи Гикѣ.

— Въ 1741 году умерли отецъ и мать его отъ чумы.

Тогда онъ ѣздилъ въ Константинополь, и нашелъ родительскій домъ запустѣвшимъ, въ мѣсяцѣ мартѣ.

— Έτει 1744. Εἶδον ἐγὼ (Κομνίνης) τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἀπελθὼν ἐκεῖσε μετὰ τοῦ ἀδθέντου μου Ῥαγίπ Μεχμέτ πασᾶ.

— Въ 1745 году Комнинъ находился въ Каирѣ при Рагипѣ пашѣ, и сочинилъ исторію Персіи, доведенную до 1790 года. — Смотри ниже приписку въ концѣ 12-й книги его.

— Έτει 1748—1750. Συνετέθη παρ' αὐτοῦ τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς Ἱστορίας ἐν τῇ κατὰ Μικρὰν Ἀσίαν Μαγνησίᾳ τῇ παρὰ τῷ ποταμῷ Μεάνδρῳ, ἄλλως Ἡλιουπόλει, ἣτις τανῦν τουργιστὶ λέγεται Ἀἰδὶν Γαυουζέλ Ἰσάρι, ἔτει 1749: ἔνθα διέτριψα μετὰ τοῦ δε μοι τοῦ ὑπερτάτου ἀδθέντου Ῥαγίπ Μουχαμέτ Πασᾶ ἡγεμόνος τοῦ Ἀἰδινίου ἀπὸ ἔτους 1748 φερουαρίου ἡ' μέχρι ἔτους 1750 νοεμβρίου εἰς.

— Έτει 1751. Смотри выше сказаніе Комнина о себѣ, подѣ этимъ годомъ.

— Έτει 1752. Συνετέθη παρ' αὐτοῦ δεύτερον βιβλίον ἐν τῇ Ἐδέσσει τῆς κατὰ τὴν Μεσοποταμίαν Ὀροσηγῆς ἐπαρχίας, τελειωθὲν τῷ ἔτει 1752 κατὰ μῆνα νοέμβριον.

— Τῷ αὐτῷ ἔτει κατὰ μῆνα ὀκτώβριον συνετέθη τὸ τρίτον βιβλίον, ἀφιερωθὲν τῷ διδασκάλῳ αὐτοῦ μητροπολίτῃ τῆς Ἐφέσου Ναθαναήλ Χίῳ τῷ Καλλονάρι, ἐν τῇ αὐτῇ Ἐδέσσει ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἡγεμόνος.

— Έτει 1753 κατὰ μῆνα δεκέμβριον, ἐν τῇ αὐτῇ Ἐδέσσει, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἡγεμόνος Ῥαγίπ Πασᾶ, συνετέθη τὸ τέταρτον βιβλίον τῆς αὐτῆς ἱστορίας.

— Έτει 1755 κατὰ μῆνα ἰούλιον ἐτελειώθη τὸ πέμπτον βιβλίον ἐν τῇ αὐτῇ Ἐδέσσει, τῇ τανῦν τουργιστὶ Οὐρφα λεγομένη.

— Έτει 1756 κατὰ μῆνα δεκέμβριον πέρας εἴληψε τὸ ἕκτον βιβλίον αὐτοῦ τοῦ Κομνηνοῦ ἐν τῇ Βερροίᾳ τῆς Συρίας (Χαλέπι).

— Έτει 1761 πέρας εἴληψε τὸ ἕβδομον βιβλίον ἐν Κωνσταν-

τινουπόλει εἰς τὸ Φανάρι, ὄντος ἐπιτρόπου τῆς Ὀθωμανικῆς βασιλείας τοῦ ὑπερτάτου Ῥαγίπ Μεχμέτ πασᾶ.

— Въ 1764 году Комнинъ былъ протоснаваремъ въ Валахию, и потому хорошо зналъ дѣла восточныя.

— Въ 1766 году онъ находился въ предмѣстїи Константинополя Неохори, и участвовалъ въ дѣлахъ Іерусал. патриарха Парөөнія. — (Смотри это выше подѣ этимъ годомъ.)

— Έτει 1775 κατὰ μῆνα μάρτιον εἴληψε πέρας τὸ ἐνδέκατον βιβλίον ἐν νεοδημήτῳ οἰκίᾳ διὰ τὴν συμβᾶσαν πυρκαϊάν.

— Έτει 1782. Συνετέθη ἐν τῇ πατρῷᾳ ἐστίᾳ, τῇ κατὰ τὸ Νεσχώριον τοῦ Καταστένου τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ ἔνακτον βιβλίον τῆς ἱστορίας του.

— О кончинѣ сего достопочтеннаго писателя я не имѣю никакихъ свѣдѣній.

Βιβλίον δέκατον.

Десятая книга исторіи Комнина не была рассмотрѣна мною (теперь — въ 1869 г. — не знаю, почему).

Βιβλίον ἐνδέκατον.

Τὰ Ἀραβικά.

Въ концѣ этой книги приписано: «Εἴληψε πέρας τῷ ἔτει 1775 κατὰ μῆνα μάρτιον ἐν νεοδημήτῳ οἰκίᾳ διὰ τὴν συμβᾶσαν πυρκαϊάν.

Исторія Аравіи и Египта доведена до 1517 года, а изложена на 206 страницахъ in 4°. Съ 93-й страницы слѣдуетъ Δευτέρα καταγραφὴ τοῦ βίου καὶ τῶν πράξεων τοῦ Μεχμέτ.

Выписки:

Объ Александріи.

Μετὰ τὴν καθάρεισιν τοῦ Ἀμῆρ Ἰπνουᾶς ἀπὸ τὴν ἡγεμονίαν τῆς Αἰγύπτου οἱ Ῥωμαῖοι, εὐκαιρίαν δραξάμενοι ἐπὶ τῇ ἀπουσίᾳ εἰς τὴν Τρίπολιν τῆς Βαρβαρίας τοῦ ῥηθέντος νέου ἡγεμόνος Ἀποδουλλάχι, ἀνεκτήσαντο τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐπὶ τοῦ βασιλέως Κωνσταντᾶ, ἀλλ' οὐκ ἐκυρίευσαν αὐτῆς ἐπὶ πολὺ. Οἱ γὰρ Σαρακηνοί, ἀναλαβόντες αὐτὴν καὶ πάλιν, κατεκρήμυσαν

ἅπαντα τὰ ὑχυρώματα καὶ ἔκτοτε ἔμεινεν ἢ τε Ἀλεξάνδρεια, καὶ ἅπασα ἡ ἐπαρχία τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τῆ ἐξουσίας καὶ τυραννίδος τῶν ἐφεξῆς χαλίφων Σαρακηνῶν μέχρις ἔτους 868, καὶ ἀπώλεσεν ἐπ' αὐτῶν τὴν δόξαν καὶ καλλονὴν τῆς· ἀλλὰ καὶ μέχρι τοῦδε (1775) οὕτως διαμένει κατακρημνισμένη ἐκτὸς παντὸς κόσμου καὶ εὐαρίθμους οἰκοδομὰς ἔξω τοῦ τείχους, εἰς τὸν ἰσθμόν, τὸν μεταξὺ τῶν δύο λιμένων, εἰς τὸ τέλος τοῦ ὁποίου ὑποδομήτο το πάλαι ὁ λεγόμενος Φάρος, ὅπου τανῦν ἐστὶ φρούριον. Κεῖται δὲ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ πόλις ὑπὸ τῆ δεσποτείας τοῦ Ἀλεξανδρείας πατριάρχου καὶ ἐκκλησίας, τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Σάββα, μὲ περιοχὴν λίθινον καὶ κελλία ἱκανά, καὶ οἴκημα πατριαρχικόν, καὶ νοσοκομεῖον. Εἶδον γὰρ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐν ἔτει 1714, ἀπελθὼν ἐκεῖσε μετὰ τοῦ ἀδελφέντου μου Ῥαγίπ Μεχμέτ Πασᾶ.

Объ Антиохіи.

Τουλωνῖται ἀρπάσαντες τὴν Θεούπολιν Ἀντιόχειαν παρὰ τῶν Ῥωμαίων βασιλέων τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατεκράτουν αὐτῆς. Ἀπὸ δὲ τῶν Τουλωνίδων ἤρπασαν τὴν Ἀντιόχειαν οἱ Σελτζούκιδες τῆς Περσίας, καὶ ἐκ τούτων οἱ Φράγγοι ἔτει σωτηρίῳ 1098, καὶ ἀπὸ τούτων οἱ βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου Μαρλοῦκοι Μπαχαρίται ἔτει σωτηρίῳ 1268.

Μπίπαρς (Бибарс) ὑπέταξε καὶ Ἀντιοχείαν, ἀρπάσας αὐτὴν παρὰ τῶν Φραγγῶν ἔτει σωτηρίῳ 1268 ἡμέρᾳ σαββάτῳ.

Послѣ вышепронисанной мною приниски Комнина въ концѣ сей книги (εἰληφε πέρας...) слѣдуютъ:

— Ἀπαρίθμησις τὸν ἀπὸ τοῦ σουλτάν Ὀρχάν μέχρι τῆς σήμερον βεζιράδων. Исчисление ихъ доведено до 1763 года. Я не переписалъ сего.

— Ἀπαρίθμησις τῶν Ὀθωμανῶν σουλτάνων ἀπὸ ἔτους σωτηρίου 1281.

- 1) Османъ 1281 г.
- 2) Орханъ 1328 г.
- 3) Муратъ 1360 г.
- 4) Баязетъ 1389 г.
- 5) Мехметъ 1415 г.

6) Муратъ Сани 1422 г.

7) Мехметъ 1451 г. Онъ взялъ Константинополь.

Кордумъ сынъ Баязета 1481 г.

8) Баязетъ 1482 г.

9) Селимъ 1512 г.

10) Сулейманъ 1520 г.

11) Селимъ 1566 г.

12) Муратъ 1575 г.

13) Мехметъ 1595 г.

14) Ахметъ 1603 г.

15) Мустафа 1618 г.

16) Османъ 1618 г.

17) Мустафа 1622 г. во второй разъ.

18) Муратъ 1623 г.

19) Ибрагимъ 1640 г.

20) Мехметъ 1649 г.

21) Сулейманъ 1689 г.

22) Ахметъ 1691 г.

23) Мустафа 1695 г.

24) Ахметъ 1702 г.

25) Махмудъ 1730 г.

26) Османъ 1754 г.

27) Мустафа 1757 г.

28) Абдулъ Хамитъ 1774 г.

29) Селимъ 1789 г.

Далѣе приписалъ кто-то другой:

30) Мустафа 1807 г.

31) Махмудъ 1808 г.

32) Абдулъ Меджидъ 1839 г. Этого султана я (Порфирий) видѣлъ въ Константинополѣ.

Βιβλίον ια΄.

Τὰ Περσικὰ.

Исторія Переи изложена кратко на 135 страницахъ и доведена до 1760 года. Въ концѣ ея приписано:

Ἐξεπονήθη τὰ Περσικὰ ταῦτα ἐν τῷ Καίρῳ τῆς Αἰγύπτου ἔτει σωτηρίῳ 1745, ὑπὸ τοῖς οἰωνοῖς τοῦδε μοι μαικήναντος(?) Ῥαγίπ Μουχαμέδ πασᾶ, τοῦ τῆς Αἰγύπτου ἐπάρχου, διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν τε ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ ἀποστολικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας βιβλίων, τῇ σφραγισμένῃ ἐν τῷ πατριαρχείῳ, τῷ ἐν τῇ προρρηθείσῃ μεγαλουπόλει Καίρῳ, καὶ τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Σιναϊτῶν, τῇ σφραγισμένῃ ἐν τῷ μετοχίῳ αὐτῶν τῷ ἐν τῇ Τζουβανίᾳ μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν ἀλογλώττων.

Βιβλίον ιβ'.

Τὰ Γαλλικὰ καὶ Γερμανικὰ.

Исторія Германіи доведена до 1752 года.

А. я перебралъ всѣ эти выписки въ Кіевѣ, въ 1869 году съ 1 Января до 22-го.

Отдѣлъ VIII.

Словесность. Лексиконы. Риторика. Классики.

№ 550.

Λόγοι: — Πόσον γίνεται τὸ μέτρον τῆς γνώσεως, καὶ πῶς τὰ μέτρα περὶ τῆς πίστεως.

№ 551 (1339).

Рукопись на бумагѣ in 12° новая [XV—XVI вѣка, тетради α'—ια'; 173×123; 132×78; по 31 строкѣ; на корешкѣ надписи: Συντάξεως τῶν ἡ' μερῶν τοῦ λόγου Μιχαήλ Συγκέλλου. Позднѣйшая помѣтка:

+ ἔται ζοβ' Ἰνδικτιῶνος ζ' ἀπριλλίου ζ' εὐγήκεν ὁ κύρ Ἀθανάσιος ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.]

Содержитъ:

Μιχαήλου πρεσβυτέρου καὶ συγκέλου τοῦ Ἱεροσολομίτου περὶ συντάξεως τῶν ὀκτώ μερῶν τοῦ λόγου:

Ἡ περὶ τῆς συντάξεως τοῦ λόγου διδασκαλία...

№ 552 (490).

Разговоръ души съ тѣломъ, писанъ стихами безъ рпемъ; рукопись древняя на пергаминѣ in 4° [по 26 строкѣ; XIII вѣка A] [XII—XIII вѣка; 220×170 Γ]. Начало ся потеряно. [Сохранились три части (λόγοι) произведенія, по первой со словъ:

... κατωφερές δὲ γένοιτο τὸ μέρος πλείονων... Α]

[Слово второе начинается:

Πολλοὺς μὲν ἔχομεν ὁμοῦ καὶ χρόνους καὶ καιροὺς τε...

Конечная тетрадь из' обрывается словам:

... ἀνταγωνιστῆς δυνατὸς καὶ ἀνδρείος.

Недостающее добавлено позднѣйшею рукою. Γ]

№ 553.

Τεχνολόγιον τοῦ Μανουήλ Μοσχοπολίτου, на бумагѣ въ листь. [Повидимому, это

№ 1345.

Рукопись бумажн., XVI вѣка; 318×214; 160×97; по 23 строки; на корешкѣ надпись: Τεχνολογία τῶν ἡ' μερῶν τοῦ λόγου. Содержитъ

Ἄρχῃ σὺν θεῷ ἀγίῳ τῶν σχεδῶν τῶν διορθωθέντων παρὰ τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κῆρ Μανουήλου τοῦ Μοσχοπούλου:—

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἀσπάρως...]

№ 554 (1208).

Сказаніе о Кирѣ и его учителѣ, о седми философахъ и одной женщинѣ, переведено съ арабскаго; рукопись на бумагѣ [л. 197, по 14 строкѣ] in 4° [150×105 Γ]. Годъ нѣтъ [XIV вѣка Α] [XV вѣка Γ] [XVI вѣка]. Но что-то записано тутъ въ 1722 году. [Содержаніе:

1) л. 1^a—143^b (безъ начала)

μη εὐθὺς ἀπολέσαι· εἰ γὰρ μὴ τὸν τοιοῦτον ἀνααιρεῖσθαι προστάσεις, οὐδεὶς ἔσται πεποιθὺς καὶ καθαρὸν εἰς τὴν τοῦ κράτους σου δικαιοσύνην:—

ἀκουσον παράδειγμα· διήγησις τῆς πονηρᾶς γυναικός:—

Ἦν γὰρ τις ἀνὴρ ὦ βασιλεῦ... καὶ μετὰ γε τῆς βασιλείας καὶ τῆς ζωῆς ἀποστερήσει:—

Τούτων τῶν λόγων ἀκούσας ὁ Κῦρος πάλιν τὸν υἱὸν ἀποκτανθῆναι διακελεύεται:—

δευτέρου φιλοσόφου δημηγορία:—

Ὁ δὲ δεύτερος φιλόσοφος...]

и т. д. длинная исторія, гдѣ есть между прочимъ и

(л. 126^b—131^b) διήγησις τοῦ φιλοσοφωτάτου Συνατίπα:—

она обрывается на словахъ царскаго сына, который на вопросъ:

Πάλιν ἐρωτᾷ ὁ βασιλεὺς· ποῖος ἄρα γίνεται ὁ θάνατος τοῦ βασίανου ἀνδρός:—

отвѣчаетъ:

Ὁ υἱὸς ἀπεκρίνατο. Ὁ θάνατος τοῦ τοιοῦτου... γίνωσκε οὖν πάτερ (обрыв.)

2) л. 144^a—151^b (безъ начала)

ὅτι ψυχὴν καὶ σῶμα ἀνέλαβεν· ὅτι ἔπαθεν· ὅτι ἀνέστη· ὅτι ἀνελήφθη· ὅτι πάλιν ἐλεύσεται· ὅτι κρινεῖ ζῶντας καὶ νεκρούς· ὅτι αἰώνιος αὐτοῦ ἡ βασιλεία:—

ἐρώτησις. Καὶ διὰ τί εἰσι ἱβ':

ἀπόκρισις. Κατ' ἀναλογίαν τῶν ἱβ' ζωδίων...]

последнїй вопросъ:

ἐρώτησις. Καὶ νῦν ποῦ ἐστὶν ὁ θεός:

ἀπόκρισις. Ἐν ἑαυτῷ καὶ εἰς τὰς ἡμετέρας ψυχάς· καὶ ὅπου ἂν θελήσῃ, ἐτοιμῶς εὐρίσκεται· ἐπειδὴ οὐ περιέχεται τόπος· οὐ θύραις κλείεται· οὐδὲ ἄλλοις τισὶ τρόποις κρατεῖται· αὐτῷ ἢ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν:—

3) л. 151^a—154^b Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κεφάλαια ἱβ' κατὰ Νεστορίου καὶ τῶν κατ' αὐτόν:—

4) л. 155^a—183^a (для заглавія мѣсто)

Ἐρώτησις. Ἐάν τις ἀμαρτίας καταγγρασᾶς μήτε νηστεῦσαι δύναται...]

длинный рядъ вопросовъ и отвѣтовъ; последнїй:

ἐρώτησις. Ποία ἁμαρτία οὐ δύναται μετανοῆσαι τῷ θεῷ:—

ἀπόκρισις. Πρόδηλον ὅτι ἡ ἀπόγνωσις ὑφ' ἧς κρατηθεῖς Ἰούδας ἀπήγγεστο:—

5) μ. 183^a—185^b [Στίχοι πολιτικοὶ κατανοκτικοὶ εἰς τὴν πρὸς θεὸν τῶν ἁμαρτωλῶν μεσίτριαν θεοτόκον:—

Ἐμῶν ῥημάτων ἀκουσον καὶ πρόσχες μου τοῖς λόγοις:—

Παντάνασσα πανύμνητε παρθονομήτορ κόρη:—

Ἴδε δακρύων στεναγμούς:—

Ὡς παρησίαν ἔχουσα μητρικὴν εἰς τὸν κτίστην:—

6) μ. 186^a—187^b + Στίχοι κατανοκτικοὶ κατὰ ἀλφάβητον περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως καὶ περὶ ἐλεημοσύνης:—

Ἀναλογίζου ταπεινὴ ψυχὴ μου παναθλία.

Βῆμα τὸ φρικωδέστατον κρίσεως τῆς μελλούσης:—

Ὡς ἂν ἀξιοθεῖμεν τῆς ἄνω βασιλείας:—

7) μ. 187^b—190^a + Στίχοι κατανοκτικοὶ διπλοὶ κατὰ ἀλφάβητον:—

Ἀπὸ φυγῆς στενάξωμεν, κλαύσωμεν ἐκ καρδίας:—

Ὡς ἀγαθὸς πανάγαθε, ὡς πλάστης καὶ θεὸς μου, ἐλέησον οἰκτεῖρησον ἀντιλαβοῦ καὶ σῶσον:—

8) μ. 190^b—192^a Πρὸς τὸν θεὸν καὶ σωτῆρα Ἰησοῦν Χριστὸν εὐχαὶ διὰ στίχων:—

Ἄναξ ἀνάκτων ἀναρχε, πάντων κτισμάτων κτίστα.

Ὁ πρὸ αἰώνων γεννηθεῖς:—

Σὺν τῷ πατρὶ καὶ πνεύματι εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας:—

9) μ. 192^b—193^b Περὶ τοῦ πόσας πόρτας ἔχει τῷ νῦν καιρῷ ἡ Κωνσταντινούπολις καὶ πῶς καλοῦνται τουρκικότερον:—

α' Ἐν πρώτοις ἀπ' ὧδε ἐκεῖθεν δυοικὸν μέρος εἰς τοὺς ἑπτὰ γουλάδες πόρτα:—

Τῆς Σουλληβρίας ἡ πόρτα: ἐξῶθεν δὲ ταύτης τῆς πόρτας ἐστὶν ὁ Ζαλαχανὰς ἤγουν τὸ μακελεῖον τῆς πόλεως:—

10) μ. 193^b—196^a Ὅρισμός ὅνπερ ἔστειλεν ὁ Σινανπα-

σίας ὁ τοῦ σουλτάν Μουράτ βεζήρης εἰς τὰ Ἰωάννινα ἐπὶ ἔτους ς' Πλη':—

Τῆς κεφαλῆς τῶν κεφαλᾶδων... καὶ τὸ κρίμα νὰ τὸ γυρέψει ὁ θεὸς ἀπ' ἐσάς.

л. 196^a (большая полов.) и 196^b—197^a пустые.]

№ 555.

Περὶ τέλος τοῦ κόσμου, καὶ περὶ ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος ἀγιωτάτου βασιλέως: тетрадка in 8°.

№ 556 (1194).

Въ Синаеджуваниіской библіотекѣ въ Каирѣ.

Ἀπολλωνίου Ῥοδίου Ἀργοναυτικῶν βιβλίον α':— и затѣмъ остальные три книги на бумагѣ въ листъ [309 × 205; тетради α'—β' и α'—γ']. Дорогая рукопись [1491, а не] 1406 года! Съ нея печатать бы сего классика! Въ концѣ произведенія Аполлонія приписано:

Ἀριστόβουλος Ἀποστόλης ἱεροδιάκονος θεῖα χάριτι καὶ ταύτην τὴν τοῦ Ἀπολλωνίου βίβλον ἐν Κρήτῃ ἐξέγραφα οὐκ ἄνευ μέντοι μισθοῦ ὑπὸ γὰρ τοῦ ἐξολεστάτου θηρὸς τῆς πενίας καὶ αὐτὸς ὡσπερ ὁ πατήρ μου στραγγεύομαι. χαυζά μηνὸς δεκεμβρίου δ'.

На поляхъ этой рукописи очень много примѣчаній и поясненій.

— Βιβλίον γ'. — Καταγραφὴ Θεσσαλίας:—

Ἔστι τις αἰπεινοῖσι περιδρομος οὔρεσι· γαῖα Πάμπαν εὐρροτός τε καὶ εὐβότος· ἐνθα Προμυθεὺς

Ἰαπετεωνίδης ἀγαθὸν τεκε Δευκαλίωνα

Ὅς πρῶτος ποίησε πόλεις καὶ ἐδείματο νηοὺς

Ἄθανάτοις· πρῶτος δὲ καὶ ἀνθρώπων βασιλευσεν.

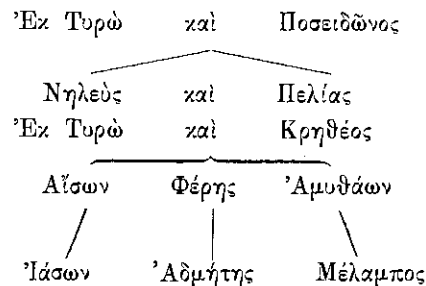
— Въ четвертой книгѣ на полѣ—примѣчаніе:

Αἰμονία ἡ Θετταλία ἀπὸ Αἰμονος, δε τῆν Χλώρω τοῦ Πελαγοῦ, πατήρ δὲ τοῦ Θεσσαλοῦ, ὡς Ῥιανὸς καὶ ἄλλοι.

— После четвертой книги помещены [гл. 1—80] σχολία на все книги Απολλονία. [Заставка есть, а заглавие вырвано]:

Ἀπολλώνιος ὁ τῶν Ἀργοναυτικῶν ποιητῆς τὸ μὲν γένος Ἀλεξανδρεὺς, υἱὸς δὲ Σιλλέως, ὡς δὲ τινες Ἰλλέως, φυλῆς Πτολεμαίδος· ἐγένετο δὲ ἐπὶ τῶν Πτολεμαίων, Καλλιμάχου μαθητῆς. Τὸ μὲν πρῶτον συνὼν Καλλιμάχῳ τῷ ἰδίῳ διδασκάλῳ, ὁψὲ δὲ ἐπὶ τὸ ποιεῖν ποιήματα ἐτράπετο. Τοῦτον λέγεται ἔτι ἐφηβὸν ὄντα ἐνδείξασθαι τὰ ἀργοναυτικὰ καὶ κατεγνώσθαι, μὴ φέροντα δὲ τὴν αἰσχύνην τῶν πολιτῶν καὶ τὴν διαβολὴν καὶ τὸ ὄνειδος τῶν ἄλλων ποιητῶν, καταλιπεῖν τὴν πατρίδα καὶ ἀπεληλυθέναι εἰς Ῥόδον· κάκει αὐτὰ ἐπέξασα καὶ ὄντως ἐνδείξασθαι καὶ ὑπερευδοκίμησαι· διὸ καὶ Ῥόδιον αὐτὸν ἐν τοῖς ποιήμασιν ἀναγράφει. Ἐπαίδευσέ τε λαμπρῶς ἐν αὐτῇ καὶ τῆς Ῥοδίων πολιτείας καὶ τιμῆς ἡξιώθη· καὶ τὰ μὲν τοῦ γένους αὐτοῦ ταῦτα...

и на полѣ

— Ἄλλως, Ἀπολλωνίου βίος.

Ἀπολλώνιος ὁ ποιητῆς, τὸ μὲν γένος ἦν Ἀλεξανδρεὺς, πατὴρ δὲ Σιλλέως ἢ Ἰλλέως, μητὴρ δὲ Ῥόδης. Οὗτος ἐμαθήτευσε παρὰ Καλλιμάχῳ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὄντι γραμματικῷ, καὶ συντάξας ταῦτα τὰ ποιήματα, ἐπεδείξατο. σφόδρα δὲ ἀποτυχὼν, ἐρυθριάσας παρεγγετο εἰς τὴν Ῥόδον, κάκει ἐπολιτεύσατο· καὶ σοφιστεῦει ῥητορικοὺς λόγους. Ἐνταῦθα τοῖνον διάγων καὶ ἐπέξασας αὐτοῦ τὰ ποιήματα, εἶτα ἐπιδειξάμενος σφόδρα εὐδοκίμησεν, ὡς καὶ τῆς Ῥοδίων ἀξιωθῆναι πολιτείας καὶ τιμῆς. Τινὲς δὲ φασίν, ὅτι ἐπανήλθεν εἰς Ἀλεξανδρείαν καὶ αὐτὸς ἐπι-

δειξάμενος εἰς ἄκρον εὐδοκίμησε· ὡς καὶ τῶν βιβλιοθηκῶν τοῦ Μουσείου ἀξιωθῆναι αὐτόν, καὶ ταφῆναι δὲ σὺν αὐτῷ Καλλιμάχῳ.

— В первой книгѣ стихъ: «Ἄθω ἀνέτελλεν...»

Σχόλιον:— Ἄθως ὄρος Θράκης ὑψηλότατον, ἀφ' οὗ πλοῦς εἰς Ἀἴμνον.

[Съ записью и въ концѣ σχολіи: Ἀριστόβουλος Ἀποστόλης ἱεροδιάκονος ἐξέγραψε:—]

№ 557 (1195).

Тамъ же.

Εὐριπίδης, на бумагѣ въ листъ [285×195; XV вѣка Г], съ σχολіями на поляхъ и надъ строками. Почеркъ сходенъ съ начеркомъ предыдущей рукописи объ Аргонавтахъ, Απολλονία Ροδία. Значитъ, настоящій манускриптъ написанъ около 1406 года. Въ немъ содержатся трагедіи:

- 1) Ἐκάβη.
- 2) τὰ τοῦ δράματος πρόσωπα, Ἡλέκτρα, Πολύδης, Ἐλενη, Μενέλαος, Τυνηάρεος, ἄγγελος, χορός, Ἑρμιόνη, Ὀρέστης, Φρύξ, Ἀπόλλων.

3) Φοίνισσαι. —

Хорошая рукопись!

№ 558.

Греческій Лексиконъ, на пергамнѣ, въ листъ малый, X вѣка. Начала вѣтъ до слова Ἀμάζων, а оканчивается словомъ, Οὐδαμῶς. Остальные тетради потеряны. Жаль!

[Затѣмъ было написано: «Эта рукопись хранится въ библиотекѣ Синайск. монастыря», но перечеркнуто; перечеркнуты также и другія помѣтки впереди: «Въ библиотекѣ Синайскаго монастыря» и сбоку: «Лексиконъ X вѣка Синай». Не можетъ быть сомнѣнія въ томъ, что изъ этой рукописи вырваны 78 листовъ К. Тишендорфомъ и привезены въ Петербургъ: теперь Имп. Публ. Библ. 114, XIII—XIV вѣка; 237×165; 175×117; по 27 и болѣе строкъ: начинается:

αὐτὰς ἐν τῷ τοξεύειν τὸν ἕνα αὐτῶν μαστὸν ἀπέκο-
πτον ἢ ὅτι λαμβάνουσαι ζώνην καὶ πανοπλίαν ἐξερχό-
μεναι ἡμῶν καὶ ἐθέριζων ὥστε αὐτὰς κληθῆναι παρὰ
τὸ ἐν ταῖς ζώναις ἀμᾶν. ἢ ὅτι μαζοῦ καὶ τροφῆς οὐ
μετέσχον. ἀλλ' ὄφεισι καὶ ἄλλοις τισὶ θηρίοις ἐτρέφον-
το ἢ παρὰ τὸ μάζαις μὴ χρᾶσθαι. ἦγουν ἡμέροις
τροφαῖς ἀλλ' ὄφεισι καὶ σαύραις καὶ χελώναις. Ἀμα-
ζών. παρὰ τὸ μάζαν μὴ χρῆσθαι, μήτε. . .

Α λ. 78^b оканчивается на буквѣ Δ:

δρῶ ἔδραθον· κατὰ ἀντίφρασιν, ἀντὶ τοῦ μηδὲν δρᾶν

Со всіми особенностями текста этой рукописи совпадаютъ
вполнѣ, за исключеніемъ ошибокъ Порфирія, сдѣланныя имъ]

ВЫМѢТКИ.

[л. 28^b]. . . Ἄργος, χώρα τίς Πελοπόννησος· ἀπὸ τοῦ Ἄρ-
γους τοῦ πολυόμματος κυνὸς ὀνομασμένη.

[л. 29^a]. . . Ἀργύρια. τὰ καὶ χαλκοῦ σταθμίσις γράμ-
ματα τρία. ἄργυρος ὁ τέλειος λιτρῶν ρ'. ἄργυρος καὶ μνάς.
καὶ μάνης. ὀγκίων εἴκοσι χαλκοῦ. ἀργύρια δὲ τετυπωμένα, διὸ
καὶ παρὰ Ἀλεξανδρεῦσι τὰ ἀργύρια χάλκενα καλοῦνται. Ἔστι
δὲ ὁ χαλκός, ἐστὶ δὲ ὁ χαλκός τῷ σταθμῷ ὄγδοον ὀγκίας,
ὡς ἡ δραγμή. μνά, ἀντὶ τοῦ μανῆ· τῇ γὰρ ἐβαῖδι ὁ ἀργυροῦς
μανῆ καλεῖται. ἢ δὲ μνά ἢ Ἰταλικῆ, τεσσαράκοντα στατήρων
ἐστὶ, τουτέστιν ὀγκίων κ'. λίτρα μία. καὶ δίκιον ἀργυρίων, καὶ
πολλοὶ τύποι κατὰ καιρὸν γεγονάσι, νούμμους τινὰς ἔχοντες,
ἐπειτέρ Νούμμας τίς Ῥωμαίων βασιλεὺς γεγένητο, καὶ κατὰ
τὸ ὄνομα αὐτοῦ τετύπεται. δίχρυσον δὲ ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ τὸ
ἡμισυ τοῦ ἀργυρίου, τὸ δὲ ἀργυροῦν τοῦτο ἐστὶν ὃ οἱ Ῥωμαῖοι
μιλιαρίσιον καλοῦσιν ὑπερ ἐρμηνεύεται στρατιωτικὸν δόμα, τὸ δὲ δί-
χρυσον καὶ τοῦτο ἀργύριον ἦν ὑπερ κίβδηλον ὑστερον ἐκλήθη
ἀναιρεθέντος δὲ τοῦ βασιλέως τότε αὐτὸ νόμισμα ὃ ἐν τῷ δίχρυσῳ
ἐκεχάρακτο, τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀποβαλλόμενον, κίβδηλον ἐκλήθη.
ἦτο: ἀδόκιμον.

[л. 40^a]. . . Ἄστυ, παρὰ τὸ ἄνω ἴστασθαι· οἱ γὰρ ἀρ-
χαῖοι ἐφ' ὕψηλοῦ τύπου τὰς πόλεις ἐποίουν.

Ἑλλάτια ἐορτὴ Ἀθηναίων ἀπὸ τοῦ ἄλλος Μαραθῶνος.

Κόρος αἴτου. ὁ κόρος εἴρηται ἐκ τῆς ἐβραϊκῆς διαλέκτου, ὅς
λέγεται χώρ. εἰσὶ δὲ μόδιοι λ'. χώρ δε λέγεται ἀπὸ τῆς τοῦ βου-
νοῦ ὑποθέσεως. χωρία γὰρ καλεῖται τὰ βουνία. βουνιασθέντες γὰρ
οἱ λ' μόδιοι φορτίον ποιοῦσι καμήλου.

Ὀρφνή, νύξ σκοτειά, παρὰ τὸ ἐρέ φω, τὸ σκέπω τὸ φῶς.
Ὀτλος. ὁ μόχθος.

NB. Въ этомъ лексиконѣ упоминаются пророкъ Самуилъ,
Константинъ Великій. Слѣдовательно составилъ его
христианинъ.

[Можно думать, что Тишендорфъ вырвалъ указанные
листы изъ

№ 1201.

такъ какъ здѣсь совпадаютъ вѣкъ — XIII — и размѣры:
235 × 165; 176 × 112; около 31 строки на страницѣ; текетъ
начинается съ продолженія буквы Δ

ἢ δεξιὰ ἀπὸ τοῦ δέχεσθαι δι' αὐτῆς τὸν ἄνθρωπον τὰ
διδόμενα. . .]

[ὀβρывается на буквѣ Ο:

Οὐδὲν διὰ τοῦ δ καὶ οὐδὲν διὰ τοῦ θ διαφέρουσιν· οὐ-
δὲν μὲν λέγεται τὸ ἐν Γ']

№ 559.

Лексиконъ Еллинскаго языка на бумагѣ in 4°.

№№ 560—561.

Еще два лексикона греческіе, на бумагѣ in 4°.

№ 562 (1683).

Въ Синаеджуваниіској библиотекѣ.

Λεξικὸν Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, на бумагѣ въ 8-ю долю
большаго листа [XVII вѣка. Заглавіе:

Τοῦ ἐν ἀγίαις πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλε-
ξανδρείας Λεξικὸν κατὰ στοιχεῖον:—

начинн.: Ἀρχή τοῦ α'. Ἄσπτος ἀβλαβῆς. . .]

№ 563 (1622).

Въ библиотекѣ Синаеджуванійскаго подворья въ Каирѣ.

Σύνοψις περί σχημάτων ὧν Ἑρμογένης ἐμνημόνευσε ἐν τοῖς περί εὐρέσεως καὶ περί ἰδεῶν βιβλίοις, τρόπ. ιζ'. Рукопись на бумагѣ, въ листѣ, XVII вѣка.

Статьи въ неѣ:

1) Στρογγυλὸν σχῆμα. Ἀντίθετον. Περίοδος. Κωλικόν. Σχοινοτενές. Πνευματικόν, η τ. δ. Въ концѣ εἰσῆς статьи прописано: τέλος τῶν προγομνασμάτων Ἀφθονίου ῥήτορος.

2) Ἡρωδιανοῦ περί σχημάτων:—Σχῆμα ἐστὶ ἐξάλαξις φάσεως ἀπὸ τῶν κατάλληλων ἐπὶ τὸ κρεῖττον μετὰ τῆς ἀναλογίας.

3) Τὰ προλεγόμενα τῆς Ῥητορικῆς.

4) Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου Ματθαίου τοῦ Καμαριώτου Ῥητορικῆς ἐπιτομὴ ἐκ τῶν Ἑρμογένους.

5) Ἀννιτίου, Μαλλίου, Σεβηρίνου, Βοηθοῦ (Βοητίου) ἀπὸ ὑπάτων, τέλους τῶν πατρικίων, βίβλος περί παραμυθίας τῆς φιλοσοφίας, ἣν μετήνεγκεν ἐκ τῆς Λατίνων φωνῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα διάλεκτον Μάξιμος μοναχὸς ὁ Πλανούδης. (Προζα η στιχῆ).

6) Περί σφαίρας ἐρμηνευθείσης παρὰ τοῦ σοφωτάτου κυρίου Μελετίου Συρηγγοῦ.

№ 564 (1198).

Въ библиотекѣ Синаеджуванійскаго подворья въ Каирѣ.

Διβανίου σοφιστοῦ ἐπιστολαί. Рукопись на хлопчатинковой бумагѣ, въ малый листѣ, XIII вѣка, содержитъ 583 письма въ разнымъ лицамъ. Начало ея потеряно; начинается съ

καὶ ἡμείφατο τὴν μὲν φιλανθρωπίαν ἀδικία, τὴν δὲ φιλοξενίαν πονηρία· τὴν δὲ ὑποδοχὴν ἀρπαγή...

— Τοῦ αὐτοῦ περί ἀπληστίας:

Οὐ βῆδιον, ὦ ἄνδρες, ἐντυχεῖν ἀνθρώπῳ μὴ λοιδοροῦντι τὴν τύχην...

— "Ὅτι τὸ πλουτεῖν ἀδίκως τοῦ πένεσθαι ἀθλιώτερον:—

Χθὲς τίς ἐσπέρας ἦλγει τε καὶ ἔστενε τοὺς προσαί-

τούνας ἀριθμῶν τοὺς μὲν ἐστῶτας, τοὺς δὲ οὐδὲ τοῦτο γε δυναμένους...

— Περί φίλων:—

Πλούσιον ἀνθρώπων ἀνθρώποι νομίζουσι τε καὶ ὀνομάζουσιν, ὅταν πολὺς μὲν χρυσός, πολὺς δὲ ἄργυρος, καὶ γῆ ἀνδράποδα, καὶ οἰκίαι καὶ συνοικίαι...

— Τοῦ αὐτοῦ προσφωνητικὸς Ἰουλιανῶ:

Ἐπανήκει μετὰ τῶν ἱερῶν, ὧ βασιλεῦ, καὶ τὸ τιμᾶσθαι τὴν τῶν λόγων τέχνην...

— Ποσὶς сего слѣдуютъ письма съ поименованіемъ лицъ, которымъ они были посланы: Εὐσταθίῳ φιλοσόφῳ, Ἰαμβλίχῳ φιλοσόφῳ, Βασιλείῳ τῷ μεγάλῳ. — Εἰς β' ἑκατοντάδα 61 и 62 ἐπιστολαί.

— Ἐκατοντὰς πέμπτη. — Τῷ πατριάρχῃ Ἀντιοχείας.

κς'. Ὑπερ ἀμμωνίλιν δεύτερα ταῦτα ἔρχεται γράμματα, τῶν προτέρων οὐδὲν δυναθέντων, διὰ τὸ δύνασθαι τοὺς κακῶς ποιούντας τὸν ἀνθρώπων. Τῇ τε οὖν προτέρᾳ συναχθόμενος ἐπιστολῇ καὶ τήνδε τιμῶν, ποιήσον ἡμᾶς μὴ δεηθῆναι τρίτης. (всє)

Еще есть 45 и 47 письма, 51-е τοῖς ἀρχιερεῦσιν τῆς Ἀντιοχείας.

— Ἐκατοντὰς ς'. — Ἐπιστολὴ 73-η. Βασιλείῳ τῷ μεγάλῳ. Не любопытно.

№ 565 (1725).

Въ библиотекѣ Синаеджуванійскаго подворья въ Каирѣ.

Рукопись на бумагѣ in 4°, начала XV вѣка.

1) Ἡρωδιανὸς ὁ ἱστορικὸς.

Ἡρωδιανοῦ τῆς μετὰ Μάρκου βασιλείας πρῶτον.

Οἱ πλείστοι τῶν περί συγκομιδῆν ἱστορίας ἀσχοληθέντων ἐνίων τε πάλαι γενομένων μνήμην ἀνανεώσασθαι σπουδασάντων... (всѣхъ 8 статей.)

Въ εἰσῆς же рукописи:

2) Μάρκου Τυλλίου Κικέρωνος Ῥωμαίου διάλογος περί γήρων Κάτων ἢ περί γήρων: Ἐρμηνεῖται Θεοδώρου Ἐννίου στίχοι.

3) Стаття не надписана, а починається такъ:

Εἰ μὲν ἐβούλετο Ἀλέξανδρος, ὃ Τρῶες, κἄν κατὰ μικρὸν εἶναι δίκαιος, οὐτ' ἐκκλησίας νῦν ἔδει, οὔθ' ὄπλων, οὔτε πρεσβείας. . . (На 5-ти страницахъ)

4) Θεοφυλάκτου ἀπὸ τῶν ἐπάρχων τοῦ Σιμοκράτους διάλογος περὶ διαφόρων φυσικῶν ἀπορημάτων καὶ ἐπιλύσεων αὐτῶν.

Προσίμιον: — Οὐδὲν ἀρετῆς δυνατότερον, οὐδὲ τυραννικώτερον· αὕτη γὰρ ἐλέγχουσα τὰς τῶν πραγμάτων μεταβολάς, ὑπ' αὐτῶν ἐλέγχουσα οὐκ ἀνέχεται, ἀλλὰ πάσας τὰς ἡνίας τοῦ πρέποντος ἐπιβαίνουσα ἡνιοχεῖ καὶ ἄγει πρὸς ὑπερβούλεται:

Διάλογος: — Πρόσωπα Ἀντισθένης, ἡ Λαβιρίνθιος, καὶ Πολυκράτης. (Περὶ ἐλάφου, ἐλαίου, ἐλέφαντος, νάρκης, η τ. δ.)

5) Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισέως προβλήματα να'.

α') Διὰ τί τοὺς ἀνθρώπους Ὀμηρος πολυκροτάφους ἐκάλεσεν; Ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐντεῦθεν αἱ πολιαὶ ἄρχονται. τῷ εἶναι τὰ ἐμπρόσθια τῆς κεφαλῆς τῶν ὀπισθίων μᾶλλον ὑγρότερα καὶ φλεγματικώτερα. Ἡ λύσις ἐκ κράσεως.

ς') Διὰ τί αἱ γυναῖκες καὶ οἱ εὐνοῦχοι ταχέως ποιοῦνται; Αἱ γυναῖκες μὲν, ὡς φύσει ψυχραὶ, καὶ ἀπὸ τῆς ἀργίας δὲ περιπτώματα συνάγουσι πλείονα καὶ μάλιστα τῶν καταμηνίων ἐκλελοιπότην. Εὐνοῦχοι δὲ διὰ τὸ μηκέτι τὸ σπέρμα ἐκκρίνειν, ἀλλ' ἔχειν τὸ περίττωμα τὸ γεννητικὸν τοῦ σπέρματος συναδιόμενον τῷ αἵματι καθ' ὅλον τὸ σῶμα ὑπερ ἔστι φλεγματώδες.

κς') Διὰ τί οἱ βραχεῖς τῷ σώματι τῶν μακρῶν φρονιμώτεροι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον; ὅτι συνέσφηται αὐτοῖς καὶ συγκεκριμένη ἡ ψυχὴ ἐν ὄλῳ τῷ σώματι. Ἐπὶ δὲ τῶν εὐμεγεθῶν εἰς μῆκος ἐπεκτεινομένη ἐκλύεται· δι' ὃ καὶ Ὀμηρος Ὀδυσσεῖα μὲν βραχὺν καὶ φρόνιμον λέγει, Αἴαντα δὲ μακρὸν καὶ μωρότερον.

μδ') Διὰ τί τὸ θερμὸν ὕδωρ καὶ εἰς φρέαρ χαλώμε-

νον ψυχρότερον ὕδωρ ποιεῖ; Ὅτι τὸ ἐν φρέατι ψυχρὸν ἀντιμαχόμενον τῷ θερμῷ ὕδατι καὶ τῷ πλήθει τῆς ψυχρότητος ἐπικρατοῦν αὐτοῦ διώκει τὸ θερμὸν ἀθρόως, καὶ μετὰ πολλῆς ψυχρότητος διέρχεται διὰ τοῦ θερμαίνοντος ὕδατος, καὶ οὕτως ἄγαν αὐτῷ φύχει.

ν') Διὰ τί ζωῦφιον ἐν τῷ ὀφθαλμῷ προσπεσὸν ἔξεισιν, ἐὰν τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν μύσωμεν; Ἐροῦμεν· ὡς τὸ πνεῦμα τὸ ὀπτικὸν οὐκ ἔστιν ἐξίον διὰ τοῦ μύοντος, ὡς ἐμάθομεν. ἀλλὰ συναγόμενον τῷ πλήθει ἐπὶ τὸν ἠνεφγμένον, ἐρχόμενον πληροῖ αὐτὸν καὶ διογκοῖ. καὶ προπετέστερον ἐπὶ τὰ ἔξω ποιεῖ, καὶ οὕτως διώκεται καὶ ἐξωθεῖ καὶ τὸ ζωῦφιον.

6) Ὀνειρος τοῦ Σκηπίονος.

Ἡνίκα ἐπὶ τὴν Ἀφρικὴν ἐφικόμην. . .

7) Γοργίου, Ἐλένης ἐγκώμιον:—

Κόσμος πόλει μὲν εὐανδρία· σώματι δὲ κάλλος, ψυχῇ δὲ σοφία, πράγματι δὲ ἀρετὴ, λόγῳ δὲ ἀλήθεια. Τὰ δὲ ἐναντία τούτων ἀκοσμία. . .

8) Τοὺς Ἡρακλέους ἀνδρικούς δέκα δύο ἐντεῦθεν ἐκμάθανε φιλότις ἄθλους:—

Ὁ Ἡρακλῆς τετέλεκε δύο καὶ δέκα ἄθλους, τὸν ἐν Νεμέᾳ λέοντα, Ἵδραν, ἔλαφον. . .

(vce)

№ 566 (1792).

Въ библиотекѣ Синаеджуванийскаго подворья въ Капрѣ.

Ἐρμηνεία τῆς ζωγραφικῆς τέχνης Διονουσίου ἱερομονάχου τοῦ ἐκ Φουρνᾶ. Руконисъ на бумагѣ in 4° писана ранѣе 1802 года, а принадлежала иконнику Неофиту Синанту. Она совершенно сходна съ тою, которую я перевелъ на русскій языкъ на Асопѣ.

Отдѣлъ IX.

Естествовѣдѣніе.

№ 567 (1930).

Ζώνων περιγραφή: маленькая рукопись на бумагѣ in 16° [XV°—XVIII° вѣка съ припиской грузинской: «ἔδο τ. ε. «орель»».

Начинается (заст.) *Περὶ αἰτοῦ*:—

Ὁ αἰτὸς εἶναι μὲν βασιλεὺς εἰς ὅλα τὰ πετόμενα...

Оканчивается:

Ὁ νοκτοκόραξ εἶναι πουλί... καὶ κάμνει πουλία:—]

№ 568.

Ἀστρονομικόν: рукопись на бумагѣ in 4°, 7106=1598 года.

№ 569 (1813).

На обыкновенной писчей бумагѣ in 4° majori [217×163] писано на островѣ Критѣ въ Кидоніи въ 1737 году:

Βιβλίον καλούμενον Γεωπονικὸν τοῦ Ἀντωνίου Τεσγόμπι ἀπὸ τὴν Μοντανιάνα, εἰς Ἱταλικὴν φράσιν καὶ ψηφία, καὶ μεταγλωτισμένον ἀπὸ τοῦ Νικολάου Βλαστοῦ εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν καὶ ἀπλὴν φράσιν διὰ ἐξόδων καὶ χάρις τοῦ ἠγαπημένου κυρίου ἀρχidiaκόνου Φιλαρέτου, περιέχων πᾶσαν λογίης Ἱατρικὸν μετὰ τὰς ἐνεργείας αὐτῶν, καὶ μὲ κάθε γενεᾶς τέχνην γενομένα:—

Это — учебникъ въ 677 главахъ. Тутъ сказано: καὲ

составлять разные воды, сиропы, укусы, лѣкарства отъ зубной боли, отъ колики и пр. и пр.

[Съ записью:

Πέρασ εἴληφεν ὧδε αὐτὴ ἡ δέλτος.

Ἦν χεῖρ ἐπονήθη παρ' ἐμοὶ τῷ ἀλίτῃ.

Θύτῃ Ἰωάννην τῷ οἰκτρῷ τάλανι.

Περιοχὴν Κοθωνίας τῆς κατὰ Κρήτην:

αψλζ'.

Ἐκ χωρίον Δάκκουσ.

Съ припиской:

Τὸ παρὸν ἱατροσοφεῖον ἐγραύθη δι' ἐξόδων τῆς ἡμῶν ταπεινότητος ὄθεν μετὰ τὴν τελευταίην μου ἀφιερῶνω αὐτὸ εἰς τὴν ἡμετέραν μονὴν τοῦ ἀγίου καὶ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ. Καὶ ὁ ξενώσας αὐτὸ ἔστω ἀσυγχώρητος καὶ ἀφωρισμένος παρὰ θεοῦ παντοκράτορος καὶ ἄλυτος μετὰ θάνατον. 1740.

Σινᾶ ὄρους Νικηφόρος Κρής.]

Дополнения:

къ стр. 76.

№ 62.

Отрывокъ Berolin. græc. fol. 36 описанъ у *C. de Boor*, Verzeichniss der griech. Handschriften der königl. Bibliothek zu Berlin, II 140 такъ: Perg. 303×218. XIII. Jahrh. sie besteht aus 10 Blättern, nämlich dem 1. 2. 4. 6. eines Ternio und einem vollständigen Ternio, 44 Zeilen auf der Seite. Содержание — Stücke vom Anfang des Psalmen-Commentars des Euthymius Zigabenus (*Migne*, P. G., 128, col. 41), dessen Namen aber der nicht in Ueberschrift genannt, sondern von späterer Hand (не еп. Порфирія ли?) am Rande danebengeschrieben ist.

Начинается съ

Προοίμιον τῆς ἐξηγήσεως τῆς βίβλου τῶν ψαλμῶν ἦτοι τοῦ ψαλτῆρος καὶ ἐγκώμιον τοῦ Δαυίδ.

Πατὴρ τοῦ παρόντος λόγου...

л. 2^b оканчив.: *περὶ γῆς καὶ τῶν κατὰ γῆν' περὶ ζώων* (col. 49 B)

л. 3^{a-b} *λότως βίβλος ψαλμῶν ὠνόμασται... ἡ καὶ ἤρμοσε καὶ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ πρὸς θεὸν* (col. 53 A — 57 B)

л. 4^a—10^b *θαύματα τὰ παθήματα... καὶ μετ' ἐδαριθμῶν ἀνδρῶν τῶν ταῖς μυριάσι* (col. 61, C—93 D)

т. е. обрывается на толк. псалма 4,4.

Безъ сомнѣнiя, этотъ отрывокъ принадлежитъ къ составу

№ 26

пергам., XII—XIII вѣка лл. 274 (307×215; 215×125; по 43—44 строки). Начала рукописи не хватаетъ, а л. 1^a начинается словами (толкованiе по. 4,4):

χρόμενον: κύριος εἰσακούσεται μου ἐν τῷ κεραιχράγειν με πρὸς (αὐτὸν) οὕτω τοχῶν τῆς ἀρωγῆς καὶ τηλικούτου κινδύνου παρ' ἐλπίδα περισωθεῖς...

Въ концѣ осталось мѣсто, на которомъ писецъ могъ бы прибавить записку о времени появлеиiя своего труда; но записки нѣтъ, а есть помѣтка:

+ βιβλίον μονῆς θεοτόκου διὰ κ[]

къ стр. 323.

№ 507 (489).

[Сборникъ на бумагѣ in 16°, лл. 241, по 18 строкъ, XV вѣка A] [150×100; XVI вѣка Г.] [содержанiе его:

1) *Ἐκλογαί* изъ языч. и христiанск. писателей о различныхъ предметахъ въ 71 главв., изъ которыхъ первая: *Περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας*.

2) *Συναγωγὴ θείων δογμάτων Ἀναστασίου πατριάρχου Θεουπόλεως*.

Ὅτι δεῖ προηγούμενος βίου...

3) *Τοῦ Δαμασκηνοῦ συναγωγὴ δογμάτων πρὸς Ἰωάννην ἐπίσκοπον Λαοδικείας*.

Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ...

4) *Περὶ σχήματος οὐρανοῦ Κοσμᾶ μοναχοῦ τοῦ Ἰνδικοπλεύστου*.

5) *Μαρτυρία περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος καὶ χρήσεως τῶν ἀζύμων κατὰ Λατίνων...*

6) *Περὶ τῶν δέκα ἐντολῶν, τῶν ἐπτὰ μυστηρίων καὶ ἐννέα φθῶν. A]*

Приложения.

I.

Повидному, изъ Sinai. 565.

Χρησμός τοῦ ἁγίου Ταραβίου πάτριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

1) Κείμενον. Ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ὁ Μωάμεθ παρ-
οικήσει ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Βύζαντος, καὶ στήσει τὴν βασιλείαν
5 αὐτοῦ δύο νυχθήμερα καὶ μίαν ἡμέραν καὶ δις δύο ὥρας νυ-
κτερινὰς ὑπολειπούσης τῆς ἡμισείας ὥρας.

Ἐξήγησις. Εἰς τοὺς ὑστερινοὺς χρόνους καὶ τελευταίας
ἡμέρας τῆς εὐσεβοῦς βασιλείας τῶν Ῥωμαίων θέλει σταθῆ ἡ
μωαμεθανικὴ βασιλεία τῶν Ἀγαρηνῶν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν
10 τριακοσίους τεσσαράκοντα πέντε χρόνους, ἐπεὶ τὰ δύο νυχθί-
μερα δύο ἑκατοντάδας σημαίνουσιν ἤτοι διακοσίους χρόνους καὶ ἡ
μία ἡμέρα δηλοῖ μίαν ἑκατοντάδα ἤγουν ἑκατὸν χρόνους, καὶ αἱ
τέσσαραις ὥραις φανερώνουσι τέσσαρες δεκάδες, δηλαδή τεσσαράκον-
τα χρόνους καὶ εἰς τὰς τέσσαρας δεκάδας ἀπομένει ἀκόμη ἄλλη
15 ἡμίσεια δεκάς τουτέστι πέντε χρόνους, ὥστε συμποσῶνται ὅλοι
τρεῖς χρόνοι, καθ' οὓς μέλλει νὰ βασιλεύσει ἡ μωαμεθανικὴ βα-
σιλεία εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐπειδὴ τὸ νυχθήμερον πυθαγορι-
κῶς ψηφηφορούμενον ἐν σημαίνει ἤτοι μίαν ἑκατοντάδα, καὶ ἡμέρα
ὁμοίως ψηφιζομένη ἐν ἀριθμὸν ἔχει ἤτοι μίαν ἑκατοντάδα, καὶ ἡ
20 ὥρα ὡσαύτως ἐν σημαίνει ἤτοι μίαν δεκάδα, καὶ ἡ ἡμίσεια μι-
σὴν δεκάδα ἠδύνατο ὁ ἅγιος νὰ φανερῶσιν ἀναλόγως τοῦτο τὸ χρο-
νικὸν διάστημα τῆς Ὀθωμανικῆς βασιλείας, καὶ οὕτω λέγων τὰς
τρεῖς ἡμέρας καὶ τέσσαρας ὥρας καὶ ἡμίσεια ὅμως ἡμεῖτε τὴν
ἡμέραν μετὰ τὴν νύκταν θέλωντας νὰ φανερῶσαι, πῶς ὁ βασιλεὺς
25 τῶν Ἀγαρηνῶν θέλει ἔχει εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα τῆς βασιλείας

αὐτοῦ καὶ ἡμέρα καὶ νύκτα ἤγουν καὶ εὐτοχίαν καὶ δυστοχίαν καὶ νίκην καὶ ἤτταν, καὶ περίπου τὰ τέλη τῆς βασιλείας του θέλει ἔχειν ὅλον νύκτας ἤγουν δυστυχίας ἐλαττώσεις καὶ ἐφευρέσεις τῆς βασιλείας του καὶ καθαίρεσιν τῆς ὑπολήψεώς του· αὐτὰ λοιπὸν σημαίνουσιν αἱ νυκτεριναῖς ὥραις ἤγουν ὅλας μιὰς καὶ πικρὰς ἡμέρας τῆς βασιλείας του. αἱ ὁποῖαι ὥραι νυκτεριναὶ σημαίνουσιν καὶ ἄγνοιαν τοῦ μέλλοντος, ἣν ἔχουσιν οἱ Ἀγαρηνοὶ περὶ τοῦ πότε μέλλει νὰ χαθῆ ἡ βασιλεία τῶν Ἀγαρηνῶν, ὡσάν ὁποῦ αὐτὴ ἡ ἄγνοια εἶναι ὡσάν μία νύκτα καὶ σκότος τοῦ νοός.

2) Κεῖμενον. Καὶ ἐν μὲν ταῖς δυαὶ νυχθημέροις οὐχ ἔξει ἐπίθετα, ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἔξει δύο.

Ἐξήγησις. Ἐπίθετα τοῦ βασιλέως εἶναι ὡσάν τοι νὰ ὀνομάζεται αὐτοκράτωρ ἢ μέγας βασιλεὺς καὶ νὰ φορῆ δύο σερβούτζια εἰς τὸ κεφάλι του ἢ δύο στέφανα εἰς τὴν κωρῶνα του ὡς σημεῖα μεγάλης δόξης καὶ ἄκρας ἐξουσίας διὰ τὰ δύο βασιλεια, ὁποῦ ἤθελεν ἐξουσιάσῃ. τοιαῦτα λοιπὸν τὰ βασιλικά ἐπίθετα, τὰ ὁποῖα τότε ἔσχεν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀγαρηνῶν, ὅταν ἐπῆρην αὐτὰς τὰς δύο βασιλείας τὴν τῶν Τατάρων καὶ τὴν τῶν Αἰγυπτίων καὶ ὕστερον διὰ αὐτὰς τὰς βασιλείας ἐφόρεσε δύο σερβούτζια τὰ ὁποῖα ἐν τοῖς δυαὶ νυχθημέροις ἦτοι ἀναμεταξὺ εἰς τοὺς 200 χρόνους τῆς Ὀθωμανικῆς βασιλείας ἔλαβεν ὁ Ὀθωμανὸς τὰ εἰρημένα δύο βασιλεια τὸ τῶν Σκυθῶν καὶ τὸ τῶν Αἰγυπτίων. ὅμως ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἤγουν ἀναμεταξὺ εἰς τοὺς τριακοσίους χρόνους αὐτῆς τῆς βασιλείας ἀπόκτησε τὰ δύο ἐπίθετα εἰς τὴν παρὰ τῶν ἄλλων βασιλέων τῆς Εὐρώπης δοθεῖσαν αὐτῷ ὑπεροχὴν καὶ προτίμησιν τῆς Ὀθωμανικῆς βασιλείας καὶ προσηγορίαν τοῦ αὐτοκράτορος καὶ μεγάλου βασιλέως διὰ αὐτὰ τὰ δύο προληφθέντα βασιλεια. ἐπειδὴ εἰς τὰ δύο νυχθημέρα ἤγουν εἰς τοὺς διακοσίους χρόνους εἶχεν ἀκόμη ἡ Ὀθωμανικὴ βασιλεία καὶ νύκτας ἦτοι σκοτισμὸν καὶ ἄλλας δυσκολίας τῶν πολέμων καὶ δὲν ἐτίματο μήτε ἐδοξάζετο ἀκόμα παρὰ τοῖς εἰρημένοις βασιλεῦσιν ὡς αὐτοκράτωρ καὶ μέγας βασιλεὺς. ἀφ' οὗ δὲ καὶ αὐτοὺς ἐνίκησεν ὡς τῶν Βενετציανῶν καὶ τῶν Νεμτζῶν καὶ τόπους παρ' αὐτοὺς ἔλαβεν εἰς τοὺς μετὰ 200 χρόνους αὐτῆς τῆς Ὀθωμανικῆς βασιλείας, τότε ἐγνωρίσθη ἔξ ἀνάγκης παρ' αὐτῶν τῶν βασιλέων τῆς Εὐρώπης ὡς

τοιούτος βασιλεὺς τῶν Ἀγαρηνῶν λαβὼν τοιαῦτα ἐπίθετα καὶ ἄκραν δόξαν καὶ ἀκμὴν βασιλικήν, ἣν καὶ ἡμέραν καλεῖ ὁ χρησμός, καὶ διὰ τοῦτο λέγει, αὐτὴν ἡμέραν ἔξει δύο ἐπίθετα.

3) Κεῖμενον. Ὡν πρῶτον μὲν τὸ μείζον εἶτα τὸ ἔλαττον μέχρι τῶν τριῶν ὥρῶν τῶν νυκτερινῶν βασιλεύσει καὶ ἡμισείας ὥρας.

Ἐξήγησις. Τὰ ὁποῖα αὐτὰ τὰ δύο βασιλεια καὶ τὰς δύο ἐπίθεσιν(?) ἦτον αὐξήσεις καὶ μέρη τῆς Ὀθωμανικῆς βασιλείας ἐγένοντο. τὸ μὲν μεγαλύτερον τὸ τῶν Σκυθῶν βασιλεῖον θέλει βασιλεύσει ὑποτασσόμενον εἰς αὐτὴν τὴν Ὀθωμανικὴν βασιλείαν μέχρι τῶν τριῶν ὥρῶν τῶν νυκτερινῶν καὶ ἡμισείας ὥρας ἤγουν εἰς τοὺς τριακοσίους πέντε πρὸς τοὺς τριάκοντα τῆς τῶν Ἀγαρηνῶν βασιλείας, καὶ μετὰ τούτους τοὺς χρόνους θέλει παύσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ βασιλεύῃ ὑπὸ τὴν βασιλείαν τῶν Ἀγαρηνῶν. τὸ δὲ μικρότερον μέρος τῆς Ὀθωμανικῆς βασιλείας ἦτοι τὸ βασιλεῖον τῆς Αἰγύπτου θέλει βασιλεύσῃ καὶ αὐτὸ ὑποτασσόμενον ὑπὸ τὸν αὐτὸν βασιλέα τῶν Ἀγαρηνῶν μέχρι τῶν τεσσάρων ὥρῶν τῶν νυκτερινῶν καὶ ἡμισείας ὥρας τῶν ἐν ἀρχῇ οὕτως εἰρημένων ἤγουν εἰς τοὺς τρεῖς χρόνους τῆς Ὀθωμανικῆς βασιλείας, εἶτα παύεται καὶ αὐτὸ τὸ ἔλαττον ὡς καὶ αὐτὸ τὸ μείζον βασιλεῖον ὑπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ Τούρκου, καὶ ἀφοῦ ἀπολέσει ὁ Τούρκος αὐτὰ τὰ δύο μέρη τῆς βασιλείας του, συναπολεσθήθεται καὶ αὐτὴ ἡ βασιλεία μαζὶ μὲ τὸ ἔλαττον μέρος. νυκτερινὰς ὥρας ὀνομάζει ὁ χρησμός ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις τῆς βασιλείας τοῦ Τούρκου δηλαδὴ μιὰς σκοτιναῖς δυστυχιαμέναις ἡμέραις τῆς βασιλείας του. εἰς τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα τῶν τεσσάρων ὥρῶν τῶν νυκτερινῶν καὶ ἡμισείας ὥρας ἦτοι με' δυστυχιαμένον χρόνον τῆς βασιλείας του μέχρι τῆς παντελοῦς ἐξολοθρεύσεως νυκτερινὰς καλεῖ αὐτὰς διὰ τὸ ἐν αὐταῖς σκοτεινὸν καὶ ἄδηλον τῆς ἀπωλείας τῶν Ὀθωμανῶν διὰ τὴν ἄγνοιαν τοῦ μέλλοντος, ἢ ὁποῖα εἶναι νῦξ καὶ σκότος τοῦ νοός.

4) Κεῖμενον: Καὶ ἔστα ἐν τῇ τρίτῃ ὥρᾳ ἐμφανῆς ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ.

Ἐξήγησις. Βέβαια ἀφ' οὗ τλ' χρόνους τοῦ βασιλικοῦ ἔτους δηλαδὴ ἀφοῦ ἐπῆρην ὁ Τούρκος τὴν Κωνσταντινούπολιν θέλει πάρῃ καὶ ἐξουσιάσῃ ὁ Μόσχοβος τὸ Κρίμι καὶ μετὰ ταῦτα καὶ

τὴν Μπασαραβίαν καὶ πλησιάσῃ μετὰ τὰ σύνορα εἰς τὴν Μολδοβλαχίαν φανερὰ εἶναι καὶ πλησία ἢ ἀπώλεια τῆς Ὀθωμανικῆς βασιλείας ἢ πρότερον ἀφανῆς οὖσα καὶ ἄδηλος.

5) Κεῖμενον: Τῷ γὰρ δίκερρον: π: παραχθὲν πετροβόλω θυμῷ πατάξει μικρὸν τὸ δίκερρον: υ.

Ἐξήγησις. Ἡ ἀρκοῦδα ὅταν θυμώσῃ ἰστάμενη εἰς τοὺς δύο πῶδας πετροβολεῖ καὶ ἀμύνεται τὸ θηρίον ἐκεῖνο ἢ ἄνθρωπος ἤθελεν τὴν συγχύσῃ, καὶ οὕτω διώκουσα αὐτὸν μίσηται. ἢ ἀρκτῶα τῶν ξανθῶν βασιλεία, ὅταν συγχυθῇ, δὲν πετροβολεῖ ἀλλὰ πυροβολεῖ κατὰ τῶν συγχυσάντων αὐτὴν ἐναντίων καὶ πολεμίων, διὰ τοῦτο καὶ παρομοιάζεται διὰ τοῦ δίποδος: π: μετὰ τὴν ἀρκοῦδα. ἢ ὅποια ἀρκτῶα βασιλεία τῶν ξανθῶν θέλει κυτῆσῃ κατ' ὀλίγον ὀλίγον καὶ ὄχι διὰ μιᾶς τὴν τῶν Ἀγαρηῶν βασιλείαν, ὅπου παρομοιάζεται μετὰ τὸ δίκερρον: α: ἐπειδὴ αὐτὴ ἢ μωαμεθανικὴ βασιλεία ὅταν ἐπῆρε τὴν Κωνσταντινούπολιν ἤτον ὡσάν τὸ: ο: χωρὶς κέρατα· καὶ ἀφοῦ ἐξουσίασε τὰ δύο εἰρημένα βασιλεία, τὴν Σκυθίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον, ἔγινεν ὡσάν τὸ: υ: καὶ μετὰ δύο κέρατα τὰ ὅποια προστεθέντα τῷ: ο: ποιούσιν αὐτὸ: α: καὶ μετὰ αὐτὰ τὰ δύο κέρατα ἤτοι μετὰ αὐτὰς τὰς δύο δυνάμεις ἐκράτει τε καὶ κατέπληττε τὰς ἄλλας βασιλείας τῶν Εὐρωπαίων.

6) Κεῖμενον. Καὶ ἔπονται τῇ αὐτῇ ὥρᾳ ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι δίγλωσσοι.

Ἐξήγησις. Εἰς τὴν τρίτην ὥραν τὴν νυκτερινήν, δηλαδὴ εἰς τοὺς τριάκοντα χρόνους μετὰ τοὺς τριακασίους τῆς Ὀθωμανικῆς βασιλείας, θέλουν εἶναι οἱ ἄνθρωποι μετὰ ἀμφιβολίαν δίγλωμοι εἰς τὴν ἀπώλειαν αὐτῆς τῆς βασιλείας, διότι δίγλωμος ὁ ἄνθρωπος εἶναι καὶ δίγλωστος καὶ δὲν ἔχει τὰ αὐτὰ λόγια μετὰ τὰ πρῶτα, ἀμὴ λέγει ἄλλα πρῶτα καὶ ἄλλα ὕστερον, καὶ μετὰ τὸ νὰ ἀλλάξῃ ἢ γνώμη του, ἀλλάζουσι καὶ τὰ λόγια του καὶ οὕτω γίνεται δίγλωστος. τοιοῦτοις λόγοις οἱ ἄνθρωποι τότε θέλουν γένει δίγλωσοι εἰς τὴν ἀπολεσθησομένην αὐτὴν βασιλείαν, ποτὲ μὲν λέγοντες εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον εἶναι νὰ χαθῇ τὸ βασίλειον τοῦ Τούρκου, ὅταν ἀκούσουν καὶ ἰδοῦν, ὅτι νικάται ὁ Ἀγαρηνὸς καὶ πέρνει ὁ ξανθὸς τόπος καὶ κάστρα· ποτὲ δὲ πάλιν λέγοντες, ὅτι τὸ βασίλειον τοῦ Τούρκου ποτὲ δὲν χάνεται, ἀμὴ θέλει εἶναι αἰώνιον

καὶ βασιλεύσει μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος, ὅταν ἴδωσι ὅτι ἔγινεν εἰρήνη καὶ οἱ τόποι καὶ τὰ κάστρα ἐδόθησαν εἰς τὸν Τούρκον πάλιν ὀπίσω, καὶ ὅτι οἱ ἄλλοι βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης στέκονται ἐναντίως εἰς τὸν σκοπὸν τῶν ξανθῶν καὶ δὲν ἀφήσωσι μήτε τὸ Κρίμι νὰ πάρῃ, καὶ μετὰ αὐτὰ τὰ λόγια, ὅπου λέγουν ἄλλα πρῶτα καὶ ἄλλα ὕστερον, γίνονται οἱ ἄνθρωποι δίγλωσσοι.

7) Κεῖμενον. Ληγούσης δὲ τῆς ἡμισείας ὥρας τῆς νυκτερινῆς γενήσονται μονόγλωσσοι.

Ἐξήγησις. Ὅμως εἰς καιρὸν ὅπου τελειώνει ἐκεῖνη ἢ ἡμισεία ὥρα ἢ νυκτερινὴ μετὰ τὰς τρεῖς ὥρας τὰς νυκτερινὰς ἤγουν κατὰ τοὺς τριάκοντα πέντε χρόνους κατὰ τῆς Ὀθωμανικῆς βασιλείας ἔτος, καθ' ὅς θέλει παρθῇ ἢ Μπασαράμπια καὶ ὁ Νίστρος ποταμὸς θέλει γένει σύνορον, περὶ ὧν προλέγει καὶ ὁ χρησμός Στεφάνου τοῦ Ἀλεξανδρέως, καὶ ἀπὸ τότε καὶ εἰς τὸ ἔξης οἱ ἄνθρωποι θέλουν γένει ὀμόγλωσσοι τὰ αὐτὰ λέγοντες, ὅτι ἐμφανῆς καὶ ἐγγὺς εἶναι ἢ ἀπώλεια· καὶ οἱ ὀρεγόμενοι αὐτῆς τῆς βασιλείας καὶ οἱ μὴ ὀρεγόμενοι ὀμογνωμήσουσι καὶ ὀμογλωσσήσουσι ἂν μὴ ὀυελοκακῶσι.

8) Κεῖμενον. Τὸ γὰρ δίκερρον: α: ἠττηθὲν κατὰ κράτος ὑπὸ τοῦ: π: ἄκερον μένει καὶ ὡς τὸ ὄμμα, ὡς ἦν ἀπ' ἀρχῆς: π.

Ἐξήγησις. Διότι ἢ Ὀθωμανικὴ βασιλεία, ὅπου παρομοιάζεται μετὰ τὸ δίκερρον: α: ἀφοῦ νικηθῇ κατὰ κράτος ἀπὸ τὴν ἀρκτῶαν βασιλείαν τῶν ξανθῶν ὅπου εἰκονίζεται διὰ τοῦ δίποδος: π: θέλει μείνῃ ἄκερος χωρὶς τὰ εἰρημένα δύο κέρατα ἤτοι χωρὶς τὰς δύο μεγάλας δυνάμεις τὴν τῆς Σκυθίας καὶ τὴν τῆς Αἰγύπτου καὶ θέλει μένει: ο: ὅπου ἔχει τὸν σχηματισμὸν τοῦ ὀμματίου (διότι τὸ ὀμάτι καὶ τὸ: ο: ἔχουσι τὸν ὅμοιον σχηματισμὸν) ἤγουν θέλει χάσει τὰ ὑπὸ αὐτὴν δύο εἰρημένα βασιλεία καὶ θέλει μένει χωρὶς αὐτὰ, καθὼς ἦτον ἀπὸ τὴν ἀρχῆν, ὅταν ἐπῆρασι τὴν Κωνσταντινούπολιν.

9) Κεῖμενον. Μεταβληθὲν δὲ νόσταξει ἐκ τοῦ πολλοῦ καμμάτου καὶ φθίβεται τῇ ἐπταλόφῳ μετὰ τελευταίου ἀσπασμοῦ.

Ἐξήγησις. Ἀφοῦ δοκιμάζει τὸ: α: ἤγουν ὁ βασιλεὺς τῶν Ὀθωμανῶν αὐτὴν τὴν μεγάλην μεταβολήν, ἤτοι τὴν ἀποβολὴν τῶν δύο κεράτων, δηλαδὴ τὴν ὕστερησιν τῶν δύο εἰρημένων βα-

σλειῶν, τότε θέλει νυστάξῃ ἐκ τοῦ πολλοῦ καμμάτου ἤγγουν θέ-
λει ἀποκάμῃ κορκουθῆ καὶ ἀπελπισθῆ ἀπὸ τοὺς κατὰ τῶν ξανθῶν
ἐπιπόνους καὶ συνεχεῖς πολέμους ὡς ἀπράκτους καὶ ματαίους, καὶ
πρὸ τοῦ νὰ τραπῆ εἰς ὕπνον ἤγγουν εἰς τὴν ἐκ τῆς βασιλευούσης
φυγῆν, θέλει εἰπῆ μετὰ τελευταῖον ἀποχαιρετισμὸν εἰς τὴν ἐπτά-
λοφον Κωνσταντινούπολιν αὐτὰ τὰ ἐξῆς λόγια, ὅπου λέγει ὁ χρη-
σμός αὐτολεξεῖ.

10) Κεῖμενον. Ἴδου ἐγὼ ἐνύσταξα καὶ πορεύομαι εἰς τὴν
κλίνην μου, ἵνα κοιμηθῶ, πῶς διὰ εἴη νύξ πανσέληνος ἵνα ἀγρυ-
πνῆς.

Ἐξήγησις. Νὰ ὅπου ἐγὼ ὁ τελευταῖος βασιλεὺς τῶν Ἀγα-
ρηνῶν ἀπέκαμα μὲ τὴν ὀλότητα, ὧ βασιλεύουσα πόλις, καὶ σε ἀφί-
νω καὶ πηγαίνω εἰς τὸ κρεβάτι τῆς πρώτης καὶ παλαιᾶς κατοικί-
ας μου τῆς Ἀνατολῆς, νὰ κοιμηθῶ καὶ ἀναπαυθῶ ὡς ἀπελπισμέ-
νος ἀπὸ τὴν βασιλείαν μου, διότι ἠμέλησα καὶ δὲν ἠγρύπνησα εἰς
τὴν μετὰ δικαιοσύνης διοίκησίν της. διὰ τοῦτο καὶ ἡ σελήνη καὶ
ἡ δόξα αὐτῆς ἐξέλιπε καὶ ἔμεινεν ἀφώτιστος καὶ τόφερα εἰς ἐμέ-
να. ὅμως εἰς ἐσένα, Κωνσταντίνε, ἄμποτες νὰ εἶσαι ἀειφωτός τὴν
ἡμέραν ἀπὸ τὸν ἥλιον φωτιζομένη καὶ τὴν νύκταν ἀπὸ τὴν ὀλό-
φωτον σελήνην καὶ ἀγνοία ὅπου εἶναι σκότος τοῦ νοῦς παρομοιά-
ζεται μὲ τὴν ἀσέληνον νύκτα, νὰ φωτίζεσαι ἀπὸ σοφίαν καὶ ἐπι-
στήμην καὶ θεῖαν ἔλαμψιν διὰ νὰ ἐπιμελῆσαι εἰς τὴν ἐπαινετὴν
καὶ σοφὴν διοίκησιν τῆς βασιλείας σου. καὶ οὕτως ὁ βασιλεὺς εὐ-
χόμενος καὶ ἀποχαιρετόντας τὴν Κωνσταντινούπολιν θέλει ἀνα-
χωρήσει ἀπὸ αὐτὴν διὰ νὰ μὴν κατακαυθῆ μαζὴ μὲ αὐτὴν μέ-
νωντας μέσα εἰς αὐτὴν ἀπὸ τὸ πυρίστατον γένος τῶν ξανθῶν.

11) Κεῖμενον. Τοῦτων δὲ γενομένων ἐγερθήσεται πόλεμος
ἐμφύλιος καὶ ἀπολεσθήσεται πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἄπιστος.

Ἐξήγησις. Καὶ ἀφ' οὗ τὰ ἄνω εἰρημένα γένουν, τότε ἐπι-
θῆ μὲν μερικαὶ ἀπὸ τὰ πλήθη τῶν Ἀγαρηνῶν ἀποφεύγοντες τὸν
ἐκ πολέμου ἀφανισμόν θέλουν νὰ ὑποταχθοῦν εἰς τοὺς ξανθούς,
καὶ ἄλλοι τὸ ἐναντίον θέλουν νὰ πολεμήσουν κατ' αὐτῶν καὶ ἄς
χαθοῦν. διὰ τοῦτο θέλει συμβῆ εἰς αὐτοὺς ἐμφύλιος πόλεμος καὶ
ἀκολούθως μεγάλη αἱματοχυσία, ὥστε πρὸ τοῦ νὰ πολεμηθοῦν ἀπὸ
τοὺς ξανθούς, θέλουν χαθῆ μὲ τὴν ὀλότητα ὑπ' ἀλλήλων πολε-
35

μούμενοι καὶ θανατούμενοι· καὶ οὕτω εὐκολίαν χωρὶς πόλεμον θέ-
λει ὑποτάξει ἢ βασιλεία Ἑρωσσική τὸ πλεῖον μέρος τῆς Ὀθωμα-
νικῆς ἐπικρατείας· αὐτὸς ὁ ἐμφύλιος πόλεμος θέλει γένει καὶ εἰς
τοὺς δυσσεβεῖς ἐναντίους τῆς εὐσεβοῦς βασιλείας καὶ ἐχθροὺς τοῦ
δεσποτικοῦ σταυροῦ.

12) Κεῖμενον. Καὶ ἐξυπνήσει ὁ ἅγιος βασιλεὺς ὁ ἐν ἀρχῇ
μὲν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τὸ: ι: ἐν δὲ τῷ τέλει: ς: ἔχων.

Ἐξήγησις. Θαῦμα ὑπερφυῖς τοῦτο τὸ μέρος τοῦ χρησμοῦ
θέλει γένει εἰς ἐκεῖναις ταῖς ἡμέραις, διὰ νὰ παύσῃ ὁ φθόνος καὶ
ἀλληλομαχία περὶ τοῦ, τίς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει βασιλεύσει. Ὅθεν
καθὼς ἐκοιμήθησαν ἐκεῖνοι οἱ ἐπτά παῖδες μέσα εἰς ἓνα στή-
λαιον ἐπὶ βασιλέως εἰδωλολάτρου καὶ διώκτου τῶν χριστιανῶν καὶ
θεῖα δυνάμει πάλιν ἐξύπνισαν εἰς καιρὸν ὅπου ἔπαυσεν ὁ διωγμὸς
τῶν χριστιανῶν καὶ ἔλαμψεν ὁ χριστιανισμὸς, κατὰ τὸν ὅμοιον
τρόπον καὶ οὗτος ὁ ἅγιος βασιλεὺς, ἐν ὅσῳ ὁ ἄπιστος καὶ ἀσε-
βῆς βασιλεὺς τῶν Ἀγαρηνῶν βασιλεύει, κοιμᾶται μέσα εἰς κανένα
κουβούκλιον τῆς ἁγίας Σοφίας ἢ κατὰ ἄλλους εἰς τὴν πρώτην
ἄκραν τῆς Βυζαντιδος, μετὰ τὴν παντελεῆ κατάλυσιν τῆς Ὀθωμα-
νικῆς βασιλείας θέλει ἐξυπνήσει θεϊκῆ δυναστεῖα καὶ οἰκονομία διὰ
νὰ βασιλεύσῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ ὁποῖος εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ
ὀνόματός του ἔχει τὸ: ι: καὶ εἰς τὸ τέλος τὸ: ς: τὰ ὅποια στοι-
χεῖα οὕτως ἔχει τὸ Ἰωάννης ὄνομα. τοῦτον δὲ τὸν ἐξυπνή-
σαντα ἅγιον βασιλέα, ὃν προλέγει ὁ ἅγιος Ταρασίος, ὑπαινίττε-
ται καὶ Θεολόγος Ἰωάννης ἐν τῇ αὐτῇ Ἀποκαλύψει διὰ
λευκοῦ ἵππου λέγων οὕτω· Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἀνε-
φωγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκὸς καὶ ὁ καθήμε-
νος ἐπ' αὐτὸν καλούμενος πιστὸς καὶ ἀληθινὸς καὶ
ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ. Δοιπὸν καθὼς
ὁ ἐπίγειος βασιλεὺς ἐφ' ἵππου καθήμενος πολεμεῖ, ὅταν ἔχει πό-
λεμον μὲ τοὺς ἐναντίους του, οὕτως καὶ ὁ υἱὸς καὶ λόγος τοῦ θε-
οῦ καὶ θεὸς ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλέων καὶ κύριος τῶν κυρίων,
ὡσὰν ὅπου εἶναι ὅλος καθαρὸς καὶ ἅγιος καὶ ἐν τοῖς καθαρῶς
καὶ ἁγίοις ἀναπαύεται καὶ κατοικεῖ, καὶ διὰ τοῦτο ἐφ' ἵππου λευ-
κοῦ καθήμενος παρὰ τῷ Θεολόγῳ περιγράφεται, ἀφ' οὗ ἀνοιχθῆ
ὁ οὐρανὸς δηλαδὴ ἢ ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν κλεισθεῖσα ἁγία ἐκκλησία

καὶ νέα Σιών ἢ ἐπὶ ὀνόματι τῆς τοῦ θεοῦ σοφίας κτισθεῖσα
καὶ ἐξέλιθη ἐξ αὐτῆς ἐξυπνήσας ὁ νῦν κοιμώμενος ἐν αὐτῇ ἅγιος
βασιλεύς, ὅστις παρεικάζεται τῷ λευκῷ ἵππῳ διὰ τὴν ἀγιότητα
καὶ καθαρότητα τῆς ἀμωμῆτου ὀρθοδόξου πίστεως, θέλει καθήσει
καὶ κατοικήσει εἰς αὐτὸν τὸν ἅγιον βασιλέα, ἵνα δι' αὐτοῦ ποιμαί- 5
νη τὸν λαὸν αὐτοῦ ὁ ἀρχιποιμὴν δεσπότης Χριστὸς ἐν βάρβῳ σι-
δηρᾷ, καθὼς ὁ αὐτὸς Θεολόγος ἐν τῷ αὐτῷ κεφαλαίῳ εἰδ' λέγει·
Καὶ αὐτὸς ποιμαίνει αὐτοὺς ἐν βάρβῳ σιδηρᾷ. καὶ
οὕτω λοιπὸν καθήμενος ἐπ' αὐτὸν τὸν βασιλέα ὡς ἐφ' ἵππον λευκὸν
πολεμήσει διὰ αὐτοῦ τοὺς πολεμοῦντας αὐτὸν ἐναντίους τῆς ὀρθοδόξου 10
πίστεως καὶ βασιλείας βασιλεῖς ὡς πάλιν πολεμήσας τοὺς ἄλλο-
φύλους βασιλεῖς διὰ τοῦ προφητάνακτος Δαβὶδ λέγοντος· Πολέ-
μησον, Κύριε, τοὺς πολεμοῦντας σε. αὐτοὺς δὲ τοὺς πο-
λεμοῦντας τῷ Κυρίῳ ὑποσημαίνει καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης εἰς τὸ
ἴδιον κεφάλαιον τῆς Ἀποκαλύψεως οὕτω λέγων· Καὶ εἶδον τὸ 15
θηρίον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ στρατεύ-
ματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι πόλεμον μετὰ
τοῦ καθημένου ἐφ' ἵππου καὶ μετὰ τοῦ στρατεύ-
ματος αὐτοῦ.

13) Κεῖμενον. Καὶ σώσει τὰ πρόβατα αὐτοῦ κηρύττων αὐ- 20
τοῖς τὸ: α: καὶ τὸ: ω: ἄπερ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

Ἐξηγήσεις. Καὶ θέλει ἐλευθερώσει τὰ λογικὰ πρόβατα τοῦ
Χριστοῦ καὶ τὸ ἰδικόν του εὐσεβὲς ὑπήκοον ἀπὸ τὸν φθορέα τῆς
ἀσεβείας λύκον Μωάμεθ καὶ οὕτως ὄντως ἀντίχριστον κατὰ 25
τὸν Θεολόγον Ἰωάννην, διδάσκοντας αὐτοὺς τοὺς χριστιανοὺς τὰ
τῆς εὐσεβοῦς καὶ ὀρθοδόξου πίστεως μυστήρια, τὸ τῆς ἁγίας τρι-
άδος μυστήριον καὶ τὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ δεσπότης Χρι-
στοῦ· τὸ γάρ: α: καὶ τὸ: ω: τὰ τρία φωνήεντα σημαίνουναι τὸν τῶν
ἄλων τρισυπόστατον θεόν, ὡσαύτως δηλοῖ καὶ τὸ ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν
καὶ γὰρ τὸ ὢν τρία ἔχει στοιχεῖα: ν: καὶ δύο: ο: ἐξ ὧν σύγ- 30
κεται καὶ τὸ: ω: ὅπερ εἰκονίζει τὴν ἐν μιᾷ ὑποστάσει τοῦ σω-
τῆρος Χριστοῦ ἔνωσιν θεότητος καὶ ἀνθρωπότητος· τὰ ὅποια αὐτὰ
δύο στοιχεῖα: α: καὶ: ω: τὰ ἔχει ὁ κηρύττων αὐτὰ Ἰωάννης
ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

14) Κεῖμενον. Καὶ στήσει τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἐν νυχθί-
μερον καὶ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας.

Ἐξηγήσεις. Καὶ θέλει σταθῆ ἡ βασιλεία του ἑκατὸν χρό-
νους καὶ δύο ἡμισυ, ἐπειδὴ τὸ τέταρτον τῆς ὥρας εἶναι τέταρτον τῆς
5 δεκάδος, τὸ δὲ τέταρτον τῆς δεκάδος εἶναι δύο ἡμισυ, καὶ ἐν τῇ
Ἀποκαλύψει τοῦ ἁγίου Ἰωάννου χίλια ἔτη ὡς ἑκατοντάδες
ἀναλόγως ἐκλαμβάνόμενα, αἱ δὲ ἑκατοντάδες κατὰ συστολὴν καὶ
κολόβωσιν λογιζόμεναι ποιοῦσιν ἑκατὸν χρόνους.

15) Κεῖμενον. Ὡς ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ
10 ἀριθλήτως δεῖκνυται..

Ἐξηγήσεις. Τὸ ὄνομα τοῦ εἰρημένου βασιλέως εἶναι Ἰω-
άννης, τὸ ὅποσον ἔχει ἑπτὰ στοιχεῖα: Ἰ. ω. α. ν. ν. η. ς:
ὦν τὰ μὲν δύο: νν: σημαίνουναι τὸ νυχθήμερον τὸ ὅποσον ἔχει
δύο: νν: ἀρκτικὸν καὶ τελικόν. τὸ δὲ: η: σημαίνει τὴν ἡμέραν, ἡ
15 ὅποια ἔχει τὸ: η: ἀρκτικόν, τὸ δὲ: ω: ὑπανιττεται τὴν ὥραν ὡσάν
ὀποῦ αὐτῇ ἡ ὥρα ἔχει αὐτὸ: ω: ἀρκτικόν. τὸ δὲ: ς: τὰ δύο νυ-
χθήμερα ἦτοι δύο ἑκατοντάδες. τὸ δὲ: Ι: σημαίνει τὰς δέκα δεκά-
δας ἦτοι τὴν μίαν ἑκατοντάδα. τὸ δὲ: α: σημαίνει τὴν μονάδα ἐξ
ὧν ὁ εἰρημένος συγκείται. ἔτι δὲ τὰ εἰρημένα ἑπτὰ στοιχεῖα τοῦ
20 βασιλικῆ ὀνόματος Ἰωάννης ἐπισημαίνουναι καὶ ταῦτα· τὸ μὲν: ι:
καὶ τὸ: σ: σημαίνει τὴν σωτηρίαν τῶν λογικῶν προβάτων τοῦ ἀρχι-
ποιμένου Χριστοῦ· τὸ δὲ: α: καὶ τὸ: ω: τὸ τρισυπόστατον τῆς μιᾶς
θεότητος, ὅπερ μέλλει νὰ κηρύξη αὐτὸς ὁ βασιλεύς· τὰ δὲ δύο:
νν: ἀποδηλοῦσι τοὺς ἑκατὸν χρόνους, καθ' οὓς μέλλει νὰ σταθῆ
25 ἡ τοιαύτη εὐσεβῆς βασιλεία μέχρι τοῦ ὀγδόου αἰῶνος ἦτοι τῆς
συντελείας τοῦ κόσμου. ταῦτα οὖν ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ βασιλι-
κοῦ ὀνόματος δεῖκνυται.

υπο Γαβριηλ ἱερομοναχοῦ Οἰναίτου.

αὐτῆς. δεκ. ις'.

Переписано въ Спнальскомъ монастырѣ 23-го іюня
1850 года.

II.

Изъ Sinait. 508 (976) лл. 113^a—125^b Варианты взяты изъ Hierosol. Metoch. 145 лл. 564^a—565^b (опис. А. И. Панадохило-Керамевасола, 'Иеросол. В'βλιοθήκη, IV 126—134), гдѣ текстъ не полонъ и не имѣетъ заглавія.

Βασιλικὸν γράμμα γράφον τὰ ιεροκύκλια τῆς ἀγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας τῆς α' Ἰουστιανῆς καὶ πάσης Βουλγαρίας Σερβίας καὶ λοιπῶν.—

Ἦ περι τῶν ἀγαθῶν τῶν βασιλέων μετὰ τέλος εὐλάβεια μέγα μὲν τὸ θεοφιλὲς ὑπεμφαίνει, πολὺ δὲ [καὶ] μετὰ τοῦ εὐλόγου φέρει τὸ δίκαιον· ὁμοῦ τε γὰρ εὐγνωμοσύνης ἀποφέρεται δόξαν καὶ δεῖγμα πάντως οὐχὶ μικρὸν τοῦ πρὸς θεὸν σεβάσματος γίνεται, εἴ γε δὴ καὶ ἐπ' αὐτὸν τὰ τῆς τιμῆς διαβαίνει, τὸν αὐτοῦ βασιλεύσαντα· ὅτι δὲ ¹⁾ τῶν ἄλλων τινὶ καὶ βασιλεῖ χρεῶν πρὸ τῶν ἄλλων τοῖς γε δὴ τῷ χρόνῳ πλεῖστον προσηληφόσι τὸ πρεσβεῖον ἀπονέμειν κατάλληλον, ὡς ἂν εἰ τῶν ὁμολογουμένων περιετόγγα-
 νεν²⁾ ὄν, οὐδὲ μιᾶς προσδεῖται τῆς ἀποδείξεως· ἀλλ' ἵνα γοῦν ἐν-
 τεῦθεν τὸν σκοπὸν τοῦ λόγου παραγυμνώσωμεν, φθάνει ποτὲ καὶ ὁ ἐν βασιλευσιν ἀοίδιμος Ἰουστινιανὸς ἐκεῖνος, ὁ μὴ μόνον τὸν ἅπαντα τῆς ἀρχῆς χρόνον μέγα τὸ ἐπὶ τοῖς ἔργοις διασώσας ἐπίδοξον, ἀλλὰ καὶ τῇ μνήμῃ καταλειπῶς περιφανῶς διαρκούσαν τὴν εἰς αὐτὸν γε ἤκουσαν εὐκλειαν, σπουδῆν τινα προμηθει-
 ας οὐχ ὅπως καὶ λεχθῆναι ῥαδίως ³⁾ περι τὴν ἀγιωτάτην ἀρχιεπισκοπὴν Βουλγαρίας ἐπιδειξάμενος, ἣν δὴ καὶ Πρώτην Ἰουστιανῆν (л. 113^b) ἐκ τῆς οἰκειᾶς κλήσεως [κατ]ωνόμασεν. ἄτε δὴ οὖν πατρίδα ταύτην λαχὼν—ταύτην γὰρ λόγος ἔχει τῆς σωματικῆς αὐ-
 τῷ κατάρξει γενέσεως—πάντα διετέλει ποιῶν καὶ διὰ σπουδῆς με-

γίστης ἐτίθετο, πῶς ἂν ἀξίως ἑαυτοῦ τὰ τροφεῖα ταύτη μεγαλοτελῶς ἀποτίσῃ κατὰ πλεῖστον προαγάγῃ καὶ τιμῆς καὶ λαμπρότητος. ὅθεν καὶ μακρὸν ἂν εἴη καταριθμεῖν, ὅποσον αὐτῇ παρὰ τὰς ἄλλας τὸ πρεσβεῖον ἀπέδοτο, καὶ ὅσοις αὐτὴν ἐσέμνυνε προτερήμασι, καὶ ὅσας αὐτῶν ἐπ' ἀρχιερατεία τετιμημένων ἐκκλησιῶν περὶ ταύτην ἀφώ-
 ρισε, πλὴν ὅτι πολλάττα καὶ μεγάλα ταύτην ἀποσεμνύνας καὶ ἄπερ ἂν βασιλέως ἔχοι δοῦναι γνώμη φιλότιμος, ἐφ' οἷς ὁμοιοῦντα καὶ τὸν ἀγιώτατον ἐκεῖνον ἔσχε τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης πάπαν Βιγίλιον, ἐπὶ μᾶλλον αὐτῇ τῆς εἰς τὸ μέλλον ἐ[πε]φρόντι-
 σε δόξης, καὶ ὅπως ἂν παραμένειν τὰ τῆς ὑπεροχῆς παντὶ τῷ χρόνῳ διαδιδόμενα, ἔνθεν τοι καὶ χρυσοβούλλοις ταῦτα λόγοις καὶ βασιλικοῖς ¹⁾ ἐκράτυνε διατάγμασιν. ἔμενε γοῦν ἐπιτολὴ τῆς οἰκειᾶς δόξης ἐμφορουμένη καὶ τῶν ἀπονενεμημένων (л. 114^a) ὡς εἰκὸς πρωτείων ἐπαπολαύουσα, καὶ μὴν καὶ τὰς ἀποδοθείσας ἱε-
 ρὰς ἀπάσας ἐκκλησίας, οἷόν τινα κλῆρον εὐτυχοῦσα παντελῶς ἀμετάτρεπτον. ἐπεὶ δ' ὁ τὰ πάντα συγγέων χρόνος ἄλλοτε ἄλλας ἐπεισάγων περιπτώσεις κινήσεων οὐκ ἔμελλε μὴ καὶ τὰ κατ' αὐτὴν ἑτέρως διαθεῖναι καὶ τῶν ἐπ' αὐτῇ μεγάλων ἀγαθῶν ἐργάσασθαι σύγγυσιν, αὐτίκα καὶ πραγμάτων πρὸς τὸ χειρὸν μεταβολή,
 καὶ τῆς πολλῆς ἐκεῖνης εὐκληρίας μετάβασις, καὶ ὅσα δὴ συμβαίνειν ἐπὶ τούτοις εἰκὸς ἐκ τῆς ἐπιβούλου τῶν ἐχθρῶν ἐπιθέσεως, ὡς οὖν ἔδει καὶ αὐτὴν τῆς καιρικῆς μετασχεῖν ἐκεῖνης φορᾶς, τὸ γοῦν πλεόν τῆς μεταβολῆς ἐπὶ ταῖς ἀποκεκληρωμέναις ἐκκλησίαις συστήναι ταύτη συμβέβηκεν. ἔνθεν καὶ ταῖς μὲν ὑπ' ἐχθροῖς ἐπεισπεσοῦσι γεγονέναι ²⁾ συμπέπτωκε καὶ αὐτίκα παρ' ἐκείνων οἰονεὶ τυράννων ἐδουλαγωγοῦντο τῇ βίᾳ· αἱ δ' εἰς τοσοῦτον τοῦ καιροῦ τῆς δυσχερείας ἀπέλαυσαν, ὡς καὶ εἰς ἔσχατον ἀφανισμοῦ συνελαθῆναι καὶ μὴ δ' ἂν τινα ῥαδίως ἔχειν καλεῖν αὐτὰς ἔξ ὀνόματος, εἰσὶ δ' ἄς καὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἱερῶν πολλαὶ μητροπόλεων τὸν καιρὸν ἔρμαιον (л. 114^b) λογισάμεναι καὶ ἄλλην ἄλλην διαλαβοῦσαι, τρόπον τοῦτον εἰσεπειοῦντο τὰς ἀλλοτρίας καὶ πρὸς ἑαυτὰς αὐτίκα μεθεῖλκον μετὰ τοῦ καιροῦ καὶ αὐταὶ γινόμεναι καὶ τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ καὶ ὁ χρόνος προῖων ἀσφαλὲς ἐδόκει ταύταις ἐνέχου-

¹⁾ δεῖ содд.; τῶν вставлено

²⁾ παρετόγγαθεν

³⁾ ῥαδίως

¹⁾ καὶ βασιλικοῖς προηυχ.

²⁾ γεγονέναι сод.

ρον· ταῖς δὲ καὶ τὸ αὐτόνομον ἡγαπήθη καὶ διὰ ταῦτα τῆς κοι-
νῆς αὐτῶν μητρὸς διεσπάσθησαν· ἀλλ' οὐκ ἦν ἐπιπολὺ τὸ ἐναν-
τίον προβαίνειν οὐδ' ἐπὶ τοσοῦτον κατ' αὐτῆς τὸν χρόνον νεανιεύ-
εσθαι. τοῖνυν καὶ ὡς αὐθις βασιλέως ἔδειτο εἴπερ ἔμελλέ τι πρά-
ξειν τῆς περὶ αὐτὴν ἀρχαιολογίας ἐπάξιον, οἷον ἐπ' ἀγαθῷ τῷ
ταύτης ὁ τῆς εὐτυχοῦς καὶ ἀοιδίμου μνήμης βασιλεὺς ὁ πορφυρο-
γεννῆς ἐκεῖνος ἀνεφάνη Βασίλειος, ὃς καὶ διὰ τὸ πλείστην
συντριβὴν τῷ γένει τῶν Μυσῶν ἐμποιῆσαι τὴν τοῦ βουλγαροκτό-
νου κλησὶν ἠνέγκατο. οὗτος οὖν τὴν γε τῶν πραγμάτων δυσκολίαν
ἐκ μέσου ποιήσας καὶ τὰ δυσχερῆ μεταγαγὼν πρὸς τὸ βέλτιον,
καὶ τῇ ἀγιωτάτῃ ταύτῃ ἀρχιεπισκοπῇ τὰ τε ἄλλα πλείστον πρὸς
τὸ ὑπερέχον τῆς τιμῆς συνεβάλετο¹⁾, καὶ δὴ (π. 115^a) καὶ τῶν κατ'
αὐτὴν ἱερῶν ἐκκλησιῶν ὡς οἷόν τ' ἦν τὰς πλείστας ἐπανεσώσατο,
ἅμα καὶ ἐφ' οἷς ἡ γνώμη πλεονέκτης ἐπ' αὐταῖς διεδείχθη, μη-
δεμίαν δοῦς τῷ χρόνῳ παρρησίαν κατ' αὐτῆς ἐνεγκεῖν δίκαιος οὐ-
τος δικαστῆς ὡς ἐγῶμαι τοῖς τῶν καλῶν ἐπιγνώμοσιν· ὅθεν καὶ
βασιλικά θεσπίσματα διεξέθετο²⁾, ἃ δὴ καὶ τοιαύτην ἔχει κατὰ ῥή-
μα τὴν ἔκθεσιν:

Πολλῶν ὄντων καὶ μεγάλων τῶν παρὰ τοῦ φιλανθρώπου θε-
οῦ δεδωρημένων τῇ βασιλείᾳ ἡμῶν ἀγαθῶν κατὰ διαφόρους και-
ροὺς καὶ ἀριθμούς³⁾ ὑπερβαιόντων, τοῦτό ἐστι παρὰ πάντα ἐξάιρε-
τον τὸ προσθήκη γενέσθαι τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ καὶ τὴν τῶν Βουλ-
γάρων γενέσθαι ὑπὸ ζυγὸν ἓνα. ἐντεῦθεν οὖν καὶ τὸν εὐλαβέστα-
τον μοναχὸν Ἰωάννην ἀρχιεπίσκοπον Βουλγαρίας ἐκυρώσαμεν
εἶναι καὶ τὰ τῇ ἀρχιεπισκοπῇ προσήκοντα παρ' αὐτοῦ ἰθύνεσθαι.
καὶ ἐπεὶ ἤτήσατο ὁ τοιοῦτος ἐγγράφως ἔχειν τοὺς ὀφείλοντας ταῖς
ἐκκλησίαις τῆς ἐνορίας αὐτοῦ καὶ τῶν ἐπισκόπων αὐτοῦ κληρι-
κοὺς καὶ παροίκους ὑπηρετεῖν, δεδώκαμεν (π. 115^b) αὐτῷ τὸ πα-
ρὸν σιγίλλιον τῆς βασιλείας ἡμῶν, δι' οὗ παρακελευόμεθα

αὐτὸν μὲν τὸν ἀρχιεπίσκοπον ἔχειν εἰς τὰ κάστρα τῆς ἐνο-
ρίας αὐτοῦ, ἡγουν τὴν Ἀγχρίδα, τὴν Πρέσπαν, τὸν Μόκρον καὶ
τὴν Κίτζαβιν, κληρικοὺς τεσσαράκοντα καὶ παροίκους τριάκοντα.

τὸν δὲ ἐπίσκοπον Καστορίας εἰς τὰ κάστρα τῆς ἐνορίας αὐ-

¹⁾ συνεβάλετο ²⁾ διετάξατο ³⁾ ἀριθμῶν

τοῦ ἡγουν εἰς [αὐτὴν] τὴν Καστορίαν, εἰς τὸν Κούρεων¹⁾, τὴν
Κολώνην, τὴν Δεάβολιν, τὴν Βοῶσαν καὶ τὸν Μῶρον, κληρικοὺς
τεσσαράκοντα καὶ παροίκους τριάκοντα· εἰ τάχα καὶ περισσότε-
ρον²⁾ εἶχε πρῶην, ἀλλ' οὐδὲν οὐ βουλόμεθα ὑπερβαίνειν τὸν ἀριθ-
μὸν τῶν κληρικῶν καὶ παροίκων τοῦ ἀρχιεπισκόπου.

τὸν δὲ ἐπίσκοπον Γλαβενίτζης³⁾ εἰς αὐτὴν τὴν Γλαβενίτζαν⁴⁾
καὶ εἰς τὰ Κάνινα καὶ εἰς Νεάνισκαν κελεύομεν ἔχειν κληρικοὺς
τεσσαράκοντα καὶ παροίκους τεσσαράκοντα.

τὸν δὲ ἐπίσκοπον Μογλαίνων εἰς αὐτὰ τὰ Μόγλαινα καὶ τὸν
Πρόσακον καὶ τὴν Μορίχοβαν καὶ τὴν Σετινήν καὶ τὸν Ὄστροβόν καὶ
εἰς τὰ Ζαόδρουα, κληρικοὺς δεκαπέντε καὶ παροίκους δεκαπέντε.

(π. 116^a) καὶ τὸν ἐπίσκοπον Βουτέλεως εἰς τὴν Πελαγονίαν
καὶ εἰς τὸν Πρίλαπον καὶ εἰς τὴν Δευρέτην⁵⁾ καὶ εἰς τὸν Βελεσ-
σόν, κληρικοὺς δεκαπέντε καὶ παροίκους δεκαπέντε.

καὶ τὸν ἐπίσκοπον Στρουμμίτζης εἰς αὐτὴν τὴν Στρούμμιτζαν
καὶ τὸν Ῥαδόβιστον καὶ τὸν Κονέτζην, κληρικοὺς δώδεκα καὶ
παροίκους δώδεκα.

καὶ τὸν ἐπίσκοπον Μοροβίσδου εἰς αὐτὸν τὸν Μορόβισδον καὶ
τὸν Κοζιάκον καὶ τὴν Σλαβίστην καὶ τὴν Σθλετοβάν καὶ τὸν Λου-
κόβιτζον καὶ τὴν Πιάνιτζαν καὶ τὴν Μαλέσοβαν, κληρικοὺς δεκα-
πέντε καὶ παροίκους δεκαπέντε.

καὶ τὸν ἐπίσκοπον Βελεβουσίδου⁶⁾ εἰς αὐτὴν τὴν Βελέβου-
σαν⁷⁾ καὶ τὸν Σουντιάσκον⁸⁾ καὶ τὴν Γερμάνειαν καὶ τὸν Τερί-
μερον καὶ τὸν Στοβόν καὶ τὸν Κάτω Σουνδέασκον καὶ τὰ Ῥάσ-
λογα, κληρικοὺς δεκαπέντε καὶ παροίκους δεκαπέντε.

καὶ τὸν ἐπίσκοπον⁹⁾ Τριαδίτζης εἰς αὐτὴν τὴν Τριάδιτζαν¹⁰⁾
καὶ τὸν Πέρνικον¹¹⁾ καὶ τὴν Σύχοβον καὶ τὴν Σβενέασπος κελεύ-
ομεν ἔχειν κληρικοὺς τεσσαράκοντα καὶ παροίκους τεσσαράκοντα.
καὶ τὸν ἐπίσκοπον Νίσου εἰς αὐτὴν τὴν Νίσσον καὶ εἰς τὸν

¹⁾ κούρεστον ²⁾ περισσοτέρους ³⁾ γλαβινίτζης ⁴⁾ γλαβινίτζαν
⁵⁾ δευρετήν ⁶⁾ сверху падписано μπάνεα ⁷⁾ cod. in m. добавл. бел-
мпов[]μπάνεα ⁸⁾ σουντιασκόν ⁹⁾ ἐπίσκοπον ¹⁰⁾ сверху добавл. со-
φίας ¹¹⁾ здѣсь обрывается Hieros. Metoch. 145.

Μόκρον καὶ τὸν Κόμπλον καὶ Τόπλιτζαν καὶ τὸν Σφελίγοβον (π. 116^b), κληρικούς τεσσαράκοντα καὶ παροίκους τεσσαράκοντα.

καὶ τὸν ἐπίσκοπον Βρανίτζης εἰς τὴν Βρανίτζαν καὶ τὸν Μορόβισκον καὶ τὸν Σφενδέρομον καὶ τὸν Γρόταν καὶ τὸν Βίσισκον καὶ τὴν Ἰσραάλαγαν καὶ τὸν Βροδάρισκον, κληρικούς δεκαπέντε καὶ παροίκους δεκαπέντε.

καὶ τὸν ἐπίσκοπον Βελαγράδων εἰς αὐτὰ τὰ Βελάγραδα καὶ τὸν Γραδέτζην καὶ τὸν Ὀμπζὸν καὶ τὸν Γλαβεντίνον καὶ τὴν Ἄσπρην Ἐκκλησίαν, κληρικούς τεσσαράκοντα καὶ παροίκους τεσσαράκοντα.

καὶ τὸν ἐπίσκοπον τῆς Θράμου κελεύομεν ἔχειν εἰς πᾶσαν τὴν ἐνορίαν αὐτοῦ κληρικούς δεκαπέντε καὶ παροίκους δεκαπέντε.

καὶ τὸν ἐπίσκοπον τῶν Σκοπίων εἰς αὐτὰ τὰ Σκόπια καὶ τὸν Βινέτζην καὶ τὸν Πρεάμορον καὶ τὴν Λύκοβαν καὶ τὸν Πρινίπον, κληρικούς τεσσαράκοντα καὶ παροίκους τεσσαράκοντα.

καὶ τὸν ἐπίσκοπον Πρισδριάνων εἰς αὐτὰ τὰ Πρισδριανὰ καὶ τὸν Χοσνὸν καὶ τὸν Δεασκουμτζὸν καὶ τὴν (ДЛЯ СЛОВА ОСТАВЛЕНО МѢСТО, а ѿп м. τὴν βράτ[] ὡς ἐμοὶ δοκεῖ.), κληρικούς δεκαπέντε καὶ παροίκους δεκαπέντε.

καὶ τὸν ἐπίσκοπον Διπαινίου εἰς πᾶσαν τὴν ἐνορίαν αὐτοῦ κληρικούς δεκαπέντε καὶ παροίκους δεκαπέντε.

καὶ τὸν ἐπίσκοπον Σερβίων (π. 117^a) κελεύομεν ἔχειν εἰς πᾶσαν τὴν ἐνορίαν αὐτοῦ κληρικούς τριάκοντα καὶ παροίκους τριάκοντα.

ἵνα ἐξκουσεύωνται οἱ τοιοῦτοι πάντες κληρικοὶ ἀπὸ τε οἰκομυδίου καὶ τῶν λοιπῶν ἐπηρειῶν, ὡς ἐξκουσεύοντο καὶ ἐπὶ τοῦ Σαμουήλ. ὅθεν καὶ πρὸς εἶδησιν τῶν μεθ' ἡμᾶς βασιλέων ποιήσαντες τὸ παρὸν σιγίλλιον δεδώκαμεν τῷ ἀρχιεπισκόπῳ, βουλλώσαντες τῷ βουλλωτηρίῳ τῆς βασιλείας ἡμῶν διὰ μολίβδου:

Ἐν μὲν δὴ τοῦτο τοιοῦτον: ἕτερον δέ.

Ἐπεὶ ὁ ἀγιώτατος ἀρχιεπίσκοπος Βουλγαρίας ἠτήσατο τὴν βασιλείαν ἡμῶν μετὰ τὸ ἐκδέσθαι αὐτὴν σιγίλλιον, διαλαμβάνον περὶ πάσης ἐπισκοπῆς Βουλγαρικῆς ὁπόσῃ τὴν ἐνορίαν ἔχει, ποιῆσαι καὶ ἕτερον σιγίλλιον περὶ τῶν λοιπῶν ἐπισκοπειῶν τῶν μὴ συναριθμηθέντων ἐν τῷ προτέρῳ σιγίλλιῳ τῶν κατ' αὐτὸν λοι-

πῶν ἐπισκοπῶν διὰ τὸ τοὺς γεινιάζοντας μητροπολίτας καθαρπᾶσαι ταύτας ἐκ τῆς Βουλγαρικῆς ἐνορίας καὶ πρὸς αὐτοὺς οἰκειῶσαι, καὶ ἡ βασιλεία μου οὐκ εὐδοκεῖ ὁδοβατεῖν τινα ἐξ αὐτῶν ἢ ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἕως ἐνὸς βήματος ἕσω τῶν ἕρων τῆς Βουλγαρικῆς ἐνορίας, ἀλλὰ πάσας (π. 117^b) τὰς Βουλγαρικὰς ἐπισκοπὰς, αἱ ὑπὸ Πέτρου τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ Σαμουήλ ἐδεσπόζοντο καὶ κατείχοντο καὶ παρὰ τῶν τότε ἀρχιεπισκόπων, καὶ τὰ λοιπὰ ἅπαντα κάστρα τὰ αὐτὰ θεσπίζομεν ἔχειν καὶ διακρατεῖν καὶ τὸν νυνὶ ἀγιώτατον ἀρχιεπίσκοπον· οὐ γὰρ ἀναιμωτὶ καὶ πόνων χωρὶς καὶ ἰδρώτων, ἀλλὰ διὰ καρτερίας πολυετοῦς καὶ συμμαχίας θεϊκῆς ὑπόσπονδον τὴν χώραν ταύτην ὁ θεὸς ἡμῖν ἐδώρησατο, τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ εὖ μάλα τρανώς ἡμῖν ἀρωγούσης καὶ τὰ διεστώτα εἰς ἐν συναπτούσης, ὑπὸ ζυγὸν ἕνα θεμένης τοὺς ἕρους καὶ τοὺς τύπους τοὺς καλῶς παρὰ τῶν πρὸ ἡμῶν βασιλευσάντων θεσπισθέντας μηδὲν λομηναμένης· εἰ γὰρ τῆς χώρας ἐγκρατεῖς ἐγενόμεθα, ἀλλὰ τὰ ταύτης δίκαια ἀπαράσπαστα διετηρήσαμεν ἐπικυροῦντες αὐτὰ διὰ χρυσοβούλλων καὶ σιγίλλων ἡμῶν. καὶ τὸν νῦν ἀγιώτατον ἀρχιεπίσκοπον Βουλγαρίας τοσαύτην τὴν ἐνορίαν ἔχειν θεσπίζομεν, ὅταν καὶ πόσῃ εἴχε καὶ ἐπὶ Πέτρου τοῦ βασιλέως, καὶ δεσπόζειν καὶ διακατέχειν πάσας τὰς ἐπισκοπὰς Βουλγαρίας, οὐχ ὅσαι δηλαδὴ τῷ προτέρῳ σιγίλλιῳ ἔτυχον τεθεῖσαι, ἀλλὰ καὶ (π. 118^a) ὅσαι διαλαθοῦσαι οὐ ταύταις συνετάγησαν, καὶ αἱ διὰ τῶν παρόντων σιγίλλων ἐμφανισθεῖσαι καὶ ἐξ ὀνόματος τεθεῖσαι· καὶ ταύταις ὡς καὶ ταῖς λοιπαῖς κληρικούς καὶ παροίκους δωρούμεθα·

ἦγουν κελεύομεν ἔχειν τὸν Δρίστρας ἐπίσκοπον εἰς τὰ κάστρα τῆς ἐνορίας αὐτοῦ καὶ τὰ λοιπὰ κάστρα τὰ περὶ αὐτὴν κληρικούς τεσσαράκοντα καὶ παροίκους τεσσαράκοντα· ἐπὶ Πέτρου γὰρ τοῦ βασιλευσάντος ἐν Βουλγαρίᾳ αὐτὴ μὲν τῷ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ἀξιωματι ἐλαμπρόνετο, μετὰ δὲ τοῦτο ἀπὸ τόπου εἰς τόπον μεταβαίνοντων τῶν ἀρχιεπισκόπων τοῦ μὲν εἰς Τριάδιτζαν τοῦ δὲ ἐν τοῖς Βοδηνοῖς καὶ ἐν τοῖς Μογλαίνοις, εἶθ' οὕτως ἐν τῇ Ἀχρίδα τὸν νῦν εὐρομεν ἀρχιεπίσκοπον, καὶ αὐτὴν μὲν τὴν Ἀχρίδα ἀρχιεπίσκοπον ἔχειν, ἐπίσκοπον δὲ εἰς τὴν Δρίστραν χειροτονῆσαι.

τὸν δ' ἐπίσκοπον Βοδίνης κελεύομεν ἔχειν εἰς τὰ κάστρα τῆς ἐνορίας αὐτοῦ κληρικούς τεσσαράκοντα καὶ παροίκους τεσσαράκοντα· ὅτι γὰρ καὶ προσφορωτάτη αὕτη μοι γέγονε καὶ προδευτικωτάτη καὶ πρὸς τὴν τῆς χώρας εὐθεΐαν ὁδὸν τὰς εἰσόδους ἀνέφξεν, ἔδει πάντως αὐτὴν καὶ μεγίστων ἐπιτεύξασθαι ἀμοιβῶν (π. 118^b) καὶ τῶν κρειττόνων πάντως ὑπεραρθῆναι. ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ ὑπεραίρειν αὐτὴν καὶ ὑπερκεῖσθαι τοῦ ἀρχιεπισκόπου, κληρικῶν καὶ παροίκων τὴν ἰσομοιρίαν τοῦ ἀρχιεπισκόπου ταύτῃ δεδώκαμεν ἐπαυξήσαντες δέκα ὑπὲρ τοὺς ἑβδομήκοντα τοῦ ἀρχιεπισκόπου.

(III. III. τὸν δὲ ἐπίσκοπον Ῥάσου) εἰς πᾶσαν τὴν ἐνορίαν αὐτοῦ κελεύομεν ἔχειν κληρικούς δεκαπέντε καὶ παροίκους δεκαπέντε.

τὸν δὲ ἐπίσκοπον Ὠραιάς κελεύομεν ἔχειν εἰς πᾶσαν τὴν ἐνορίαν αὐτοῦ κληρικούς δώδεκα καὶ παροίκους δώδεκα.

καὶ τὸν ἐπίσκοπον Τζερνίκου κελεύομεν ἔχειν εἰς πᾶσαν τὴν ἐνορίαν αὐτοῦ κληρικούς δεκαπέντε καὶ παροίκους δεκαπέντε.

τὸν δὲ ἐπίσκοπον Χιμαίρας κελεύομεν ἔχειν εἰς πᾶσαν τὴν ἐνορίαν αὐτοῦ κληρικούς δώδεκα καὶ παροίκους δώδεκα.

τὸν γὰρ μητροπολίτην Δυρραχίου μόνον τῷ θρόνῳ αὐτοῦ ἐμμένειν κελεύομεν καὶ ἀρκεῖσθαι τοῖς περὶ αὐτὸν κτήμασι καὶ χρήμασι καὶ μὴ ἐπιβαίνειν ταῖς τοῦ Βουλγαρίας ἐπισκοπαῖς· τῷ γὰρ ἀρχιεπισκόπῳ Βουλγαρίας ταύτας ἐκυρώσαμεν, ὡς καὶ ἀπὸ παλαιοῦ (π. 119^a) τὸ κύρος ἦν αὐτῷ καὶ ἡ ἐξουσία παρὰ τῶν ἀρχαίων τετύπεται. οὐ γὰρ παραχαράττομέν τι ἐκ τῶν προτυπωθέντων τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Βουλγαρίας, ἀλλ' εἰ καὶ ἡμαυρώθησαν, ἀνιστοροῦμεν καὶ ἀνατυποῦμεν διὰ τοῦ παρόντος σιγίλλιου ἡμῶν ἀπαράθραυστά τε διατηρεῖσθαι καὶ ἀκαινοτόμητα πάντα τὰ ἐξ ἀρχαίων ἀνήγοντα τῇ ἀρχιεπισκοπῇ καὶ μῆτε τὸν αὐτὸν μητροπολίτην καὶ τοὺς λοιποὺς ἐν ταῖς τῆς Βουλγαρίας ἐπισκοπαῖς ζυγομαχεῖν, ἀρκεῖσθαι τε τοῖς ἰδίῳις καὶ ἐξ ἀρχαίων ὄρων βεβαιωθεῖσιν, αἰδίου μένειν τῇ ἰδίᾳ δεσποτείᾳ καὶ ἀκαινοτόμητον.

τὸν δὲ ἐπίσκοπον Ἀδριανουπόλεως κελεύομεν ἔχειν εἰς πᾶσαν τὴν ἐνορίαν αὐτοῦ κληρικούς δεκαπέντε.

καὶ τὸν ἐπίσκοπον (ДЛЯ ИМЕНИ ОСТАВЛЕНО МѢСТО) κελεύομεν

ἔχειν εἰς πᾶσαν τὴν ἐνορίαν αὐτοῦ κληρικούς δεκαπέντε καὶ παροίκους δεκαπέντε.

καὶ τὸν ἐπίσκοπον Βοθρωτοῦ κελεύομεν ἔχειν εἰς πᾶσαν τὴν ἐνορίαν αὐτοῦ κληρικούς δώδεκα καὶ παροίκους δώδεκα.

τὸν δὲ ἐπίσκοπον Ἰωαννίνων κελεύομεν ἔχειν (π. 119^b) εἰς πᾶσαν τὴν ἐνορίαν αὐτοῦ κληρικούς δεκαπέντε καὶ παροίκους δεκαπέντε.

καὶ τὸν ἐπίσκοπον αὐτὸν Κοζίλης κελεύομεν ἔχειν εἰς πᾶσαν τὴν ἐνορίαν αὐτοῦ κληρικούς δεκαπέντε καὶ παροίκους δεκαπέντε.

τὸν δὲ ἐπίσκοπον Πέτρου κελεύομεν ἔχειν εἰς πᾶσαν τὴν ἐνορίαν αὐτοῦ κληρικούς δώδεκα καὶ παροίκους δώδεκα.

τὸν δὲ ἐπίσκοπον τῶν Ῥιγῶν εἰς πᾶσαν τὴν ἐνορίαν αὐτοῦ κληρικούς τεσσαράκοντα καὶ παροίκους τεσσαράκοντα.

οὐ μόνον δὲ τὰς ἐξ ὀνόματος τεθείσας ἐπισκοπὰς ἔχειν θεσπίζομεν τὸν ἀγιώτατον ἀρχιεπίσκοπον Βουλγαρίας, ἀλλ' εἰ καὶ λοιπαὶ ὑπελείφθησαν διὰ λήθην μὴ ἐμφανισθεῖσαι καὶ τῶν βουλγαρικῶν ὄρων ἐντὸς εἰσι, καὶ ταύτας διακατέχειν καὶ δεσπόζειν παρακελευόμεθα· καὶ ὅσα ἕτερα ὑπελείφθησαν κάστρα ἐκτὸς τῶν σιγίλλιων τῆς βασιλείας μου, ταῦτα πάντα κατέχειν τὸν αὐτὸν ἀγιώτατον ἀρχιεπίσκοπον καὶ λαμβάνειν τὸ κανονικὸν αὐτῶν πάντων καὶ τῶν ἀνὰ πᾶσαν τὴν Βουλγαρίαν Βλάχων καὶ τῶν (π. 120^a) περὶ τὸν Βαρδάρειον Τούρκων, ὅσοι ἐντὸς τῶν βουλγαρικῶν ὄρων εἰσὶν· τιμᾶν δὲ αὐτὸν καὶ σέβασθαι μεγάλως καὶ ἀκούειν τοῦ λόγου αὐτοῦ καὶ τῆς παραινέσεως καὶ πάντας τοὺς ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ στρατηγούς καὶ λοιποὺς ἀπαιτητάς καὶ ἄρχοντας, καὶ μὴ περικόπτειν αὐτοὺς μῆτε εἰς μοναστήριον βουλγαρικὸν μῆτε εἰς ἐκκλησίαν ἢ ἐν οἴφθῃποτε ἐκκλησιαστικῶ ὅλως πράγματι, μῆτε κωλύειν αὐτὸν μῆτε τοὺς ὑπ' αὐτὸν θεοφιλεστάτους ἐπισκόπους ἢ ἐμποδίζειν τούτοις, ἵνα μὴ μεγάλην καὶ ἀσυμπαθῆ ὁ τοιοῦτος ἀπὸ τῆς βασιλείας ἡμῶν τὴν ἀγανάκτησιν ἐπισπάσῃται. ὅθεν καὶ πρὸς εἶδῃσιν τῶν μεθ' ἡμᾶς βασιλέων ποιήσαντες τὸ παρὸν σιγίλλιον, δεδώκαμεν τῷ ἀγιωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ, βουλλώσαντες τῷ βουλλωτηρίῳ τῆς βασιλείας ἡμῶν διὰ μολίβδου. μηνὶ μαΐφ Ἰνδικτιῶνος γ'. ἔτους ἑξαμιαχιλιοστοῦ πεντακοσιοστοῦ εἰκοστοῦ ὀγδόου:—

ται μὲν οὖν ταῦτα. ἃ δὲ καὶ αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ συνεισφέρει, τὸ τῆς ἀρετῆς αὐτῷ περιὸν ὀλίγους εἶναι τούτῳ παραπλησίους ποιεῖ. τὰ δ' ἐς τὴν τῶν λόγων παιδείαν μετὰ τῶν οἷς πολὺς ¹⁾ ἐπὶ σοφία λόγος συνάπτεται, ἵνα μὴ καὶ τᾶλλα καταριθμοῖμεν, ὅποσα τὸν διὰ πάντων ἀγαθὸν ἀποφαίνουσι. ἐπεὶ οὖν ὁ μακαριώτατος οὗτος τῆς Πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ Βουλγαρίας πάσης ἀρχιεπίσκοπος ἦδη πρὸς τὴν ἡμετέραν βασιλείαν καὶ τὸν περὶ τούτων λόγον κεκοινώ- νηκε καὶ σὺν τῷ εὐλόγῳ δικαίαν ἅμα προὔτεινεν αἴτησιν πρὸς τὴν κατ' αὐτὸν δὴ ταύτην ἀγιωτάτην ἀρ(II. 123^a)χιεπισκοπὴν ἐπανασωθῆναι τὰς ἐφ' αἷς τῶν εἰρημένων ἀρχιερατικῶν ἐκκλησιῶν ἀπὸ πολλοῦ τοῦ χρόνου παρὰ τῶν παρ' ἡμῖν ἀρχιερέων, ἠδίκηται ὡς ἄνω διῶν ὁ λόγος ἐδήλωσεν, ἥ ἐκ θεοῦ βασιλεία μου ἐπικλινὲς παρέσχε τούτῳ πρὸς τὴν δέησιν οὓς καὶ ἐπιβραβεύει παραυτίκα τὸν παρόντα χρυσόβουλλον αὐτῆς. καὶ περὶ μὲν τῶν ὑπὸ τοῦ τῶν ἀλλοτρίων μέρους κατεχομένων ἀρχιερατικῶν ἐκκλησιῶν, ἃς δὴ καὶ ταύτας τὰ προεκτεθειμένα διαλαμβάνει σιγίλλια, οὐδὲν ἀποφαινό- μεθα πλέον, ὅτι μηδ' ὑπὸ τὴν ἡμετέραν ἀρτίως διατελοῦσιν ἀρ- χήν, ἣ ὅτι θεῶ μελήσει περὶ αὐτῶν, ᾧ καὶ πάντα τὰ καθ' ἑαυ- τοὺς ἀναρτῶμεν, πῶς ἂν εἰ εὐδοκήσει, καὶ ταύτας εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐκείνην τάξιν ἐπαναγάγῃ καὶ τῷ κοινῷ τῶν Ῥωμαίων ἐπισυνα- φθοι σχοινίσματι. τὸ δ' οὖν παρὸν θεσπίζει τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν κρά- τος καὶ προστασσει καὶ διατάττεται, ἵν' ἄδειαν ἔχει τοσαυτοῦδε ὁ μακαριώτατος οὗτος ἀρχιεπίσκοπος πρὸς τὴν κατ' αὐτὸν ἀγιω- τάτην ἀρχιεπισκοπὴν ἐπανασώσασθαι πάσας (II. 123^b) τὰς ἀρχιε- ρατικὰς ἐκκλησίας, ὅσαι τοῖς προεκτεθεῖσι σιγίλλιοις τοῦ διαλη- φθέντος πορφυρογεννοῦς καὶ αἰοδίμου βασιλέως Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου διειλημμένοι παρ' οἰουδήτινος τῶν παρ' ἡμῖν ἀρχιερέων οἰφθῆναι τῶν εἰρημένων τρόπων πεπλεονέκηνται· καὶ ἥτις μὲν τοῖς παλαιοῖς ἐκείνοις χρόνοις ὑπ' αὐτὴν συνετάττε- το, καιρῷ δὲ ὕστερον ἀποσεισαμένη τὸ ὑπ' αὐτῆς ἄρχεσθαι ἄρ- χειν αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἠγάπησε μᾶλλον, πάλιν ὑπ' αὐτὴν κατα- σταίῃ καὶ ὁ ἀρχιερατεύειν τῆς τοιαύτης λαγῶν πνευματικῶς ὑπο- ταγείῃ τῷ μακαρίῳ τούτῳ ἀρχιεπισκόπῳ καὶ ἅπαν τὸ κατ' ὀφει-

¹⁾ cod. переправляетъ изъ πολλοῖς въ πολλὸς.

λὴν ἀποδώσει, ὡς ὑπὸ τούτῳ ταττόμενος. εἴ τις δὲ καὶ εἰς ἴδιαν ἄνωθεν καθισταμένη ἀρχὴν ἢ ἄλλως πως διατελοῦσα καὶ μὴ ὑπο- κειμένη τῇ ἀγιωτάτῃ ταύτῃ ἀρχιεπισκοπῇ μίαν τιὰ ἢ καὶ δύο καὶ πλείους, καὶ εἰς ὅσον ἂν ἀπλῶς ἤκοιεν μέτρου τῶν ὑπ' αὐ- τὴν ἀρχιερατικῶν ἐκκλησιῶν τῷ καιρῷ ξυνεπιτεθεῖσα πρὸς ἑαυτὴν μεθεικλύσατο καὶ ταύτην ἢ καὶ ταύτας παρευθὺς ἀπολύσῃ ὑπὸ τὴν ἀγιωτά(II. 124^a)τὴν ἀρχιεπισκοπὴν καὶ αὐθις καθίστασθαι, πλὴν εἰ μὴ τις τούτων τε κάκεινων ἔχει προβαλέσθαι δικαίωσιν ἐξ ἐπιγράφου διαταγῆς τινὸς τῶν αἰοδίων βασιλέων, ὅσοι μετὰ τὸν μακαριστὸν ἐν βασιλεῦσι τὸν πορφυρογεννῆ Βουλγαροκτό- νον Βασίλειον τὴν ἡγεμόνα τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν καὶ κατε- δέξαντο καὶ διέθνον, σὺν τελευταίῳ δὴ τῷ ἀειμνήστῳ πορφυρο- γεννεῖ βασιλεῖ τῷ Κομνηνῷ Μανουήλ· ὁ γάρ τοι τοιοῦτος ἀρχιερεὺς προσκομίζων εἰς τὴν ἡμετέραν βασιλείαν καὶ διεμφα- νίζων τὴν βασιλικὴν ἐκείνην δικαίωσιν διαμενεῖ κατὰ τὴν οἰκίαν τάξιν παρὰ μηδενὸς διοχλούμενος· τὰ μὲν γὰρ ἄνω εἰ τι καὶ συμ- βέβηκε πως ἐπὶ ταύταις οἰασοῦν περιπετείας, ὁ πορφυρογεννῆς ἐκεῖνος αὐτοκράτωρ Βασίλειος διὰ τῶν προεκτεθέντων τούτου σιγίλλων διαλελυκῶς ἀπεκλείσατο. τὰ δὲ μετὰ τὸν πορφυρογεννῆ καὶ μακαρίτην Κομνηνὸν Μανουήλ ἐκείνον αὐτάνακτα εἰ τις ἴσως γε καὶ ἔχει προτείνειν οἰανοῦν ἐκ βασιλέως δικαίωμα, ἐπεὶ καὶ τὰ μετ' ἐκείνον (II. 124^b) ταῖς ἐπισυμβαινούσαις ἐπηκολουθη- κέναι μᾶλλον συγχύσει λογίζομεθα, ὅτι καὶ μικρὸν ὁ χρόνος προέβη καὶ παραυτὰ τῆς βασιλίδος ταύτης ἐξώσθημεν, μὴ τὸ στέργον ἔχειν τοῦτο διαταττόμεθα. τοῦτο δὲ φάμεν οὐχ ὅτι δὴ καὶ τοῖς τοιοῦτοις αἰοδίμοις βασιλεῦσι τὴν ὀφειλομένην αἰδῶ δια- σφάζειν ἡμεῖς οὐ βουλόμεθα, ἀλλ' ὅτι γε δικαίως ὑπειλήφαμεν μᾶλλον ὡς ἂν εἴ τις γε ἐκείνων ἴσως τι τοιοῦτον ἐπὶ τῶν τῆς ἀρ- χιεπισκοπῆς δικαίων ἐφθασε διατάξασθαι ἐκτὸς ἵσταμένης ἂν ἀνάγκης τῶν ἐπισυμβαινουσῶν περιπτώσεων τῆς καιρικῆς ἀνωμαλίας, κατὰ νοῦν τε τὸ τοιοῦτον ἔσχε καὶ διεπράξατο· ἐτέρως γὰρ πῶς ἂν οἰήσετό τις ἀληθῆς ἐπιγνώμων τοῦ ἐκείνων σκοποῦ, ὡς οὐκ ἂν κάκεινοις ἀγαθοῖς βασιλεῦσιν ἢ αὐτὴ συνετηρεῖτο εὐλάβεια πρὸς τοὺς δηλωθέντας πρὸς αὐτὸν αὐτοκράτορας, ἐφ' οἷς ἐκείνοι διε-

φθάσαντο πράξαντες. ἀλλ' ἐπειδὴ γε φιλανθρώπως ¹⁾ θεὸς ἡμᾶς ἐπανήγαγεν εἰς τὸ πατρῷον τοῦτο καὶ βασιλεῖον ἔδαφος, τί μὴ καὶ αὐτοί, ὅσον εἰς τὴν ἡμετέραν δύναμιν ἦκει διὰ τῆς ἀνωθεν χάριτος, (II. 125^a) τῇ ἁγιωτάτῃ ταύτῃ ἀρχιεπισκοπῇ κατὰ τὸν τοῦ εἰκότος συμβαλλοίμεθα λόγου, καὶ τὰ πρεσβεῖα προσαποδοίμεν 5 τρῶπον, ὃν διὰ τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου διεξεθέμεθα, καὶ ἅμα μὲν θεῷ τε καὶ τῷ δικαίῳ τὸ προσῆκον ἔνθεν ἀφοσιώσασιν, εἰς ὃν καὶ τὰ τῆς τοιαύτου διαβαίνει τιμῆς, καθὼς ἅμα δὴ καὶ τῷ τοῦ λόγου κατάρξαι παραυτίκα διεσημηγάμεθα, οὕτω δὲ καὶ τὴν ὀφειλομένην ἀποτίσασιν χάριν τοῖς φιλευσεβέσιν ἐκείνοις μακαριστοῖς 10 αὐτοκράτορσιν, ὧν ὁ μὲν τῇ ἁγιωτάτῃ ταύτῃ ἀρχιεπισκοπῇ δεξιὰ τις ἐπὶ πᾶσιν ἐγεγόνει τῶν μεγάλων καὶ τιμῶν καὶ πρεσβειῶν ἀρχῇ, οἱ δὲ τὴν ἐφεξῆς καλῶς ποιῶντες τῶν ἐκείνῳ περὶ ταύτην δοξάντων ἐξ ἑαυτῶν παρέσχον ἀσφάλειαν. προσέσται τοίνυν ὁ παρῶν χρυσοβούλλος τῆς βασιλείας ἡμῶν τῇ ἁγιωτάτῃ ταύτῃ ἀρχιεπι- 15 σκοπῇ πάσης Βουλγαρίας τῇ καὶ Πρώτῃ Ἰουστινιανῇ εἰς διαρκούσαν τῶν εἰρημένων βεβαίωσιν, ὁ καὶ ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα τοῦτον τῆς ἐνισταμένης Ἰνδικτιῶνος τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ἑπτακισιοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ ἔτους, (II. 125^b) ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημηγάτο κράτος:—

Ἐἶχε καὶ ὑπογραφὴν διὰ χρυσοῦν γραμμάτων καὶ βασιλικῆς χειρός:

Μιχαήλ ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων Δοῦκας Ἁγγελὸς Κομνηνὸς ὁ Παλαιολόγος:—

¹⁾ φιάνως cod.

III.

№ 355 (531) II. 180^a—183^b.

Νικηφόρου τοῦ ἁγιωτάτου καὶ οἰκουμηνικοῦ πατριάρχου στίχοι περὶ διαίτης εἰς τὸν πρῶτον τοῦ Ἁγίου Ὁρους κῦρ Ἰωαννίκιον, τὸν εἰς τὸν πρῶτον τῶν μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους προϊστάμενον.

5 Πολλάκις μὲ ἤξιώσας, τέκνον εὐλογημένον, διὰ γραφῆς δηλώσαι σοι, πῶς ὀφείλεις διάγειν εἰς εὐχὴν εἰς ἐγκράτειαν εἰς ἀληθῆ νηστείαν, ἔτι (καὶ) διὰ τὸ πλείστον φημί τοῦ ἔθλου χρόνου. καὶ δὴ πεισθεὶς τοῖς λόγοις σου, εἶξα τῇ σῇ αἰτήσει: ἐχάραξά σοι, ὡς ὄρας, τὰ τῆδε γεγραμμένα, ἀρχὴν ἔνθεν ποιούμενος ὅθεν ἄρχεσθαι 10 θέμις:

Ἄρος κανὼν καὶ τύπος:

Σεπτέμβριος εἰσέρχεται πρῶτος μὴν τῆς Ἰνδικτιῶνος. Καὶ δεῖ σε πάντως φυλακὴν ἔχειν ἐν ταῖς νηστεαῖς. νηστείαν δὲ ποίαν φημί; 15 ἔθλου. Ἄλλα νηστείαν ἀκριβῆ, ὡς οἱ πατέρες φάσκουν, ἰχθύων τε ἀπέχεσθαι ἐλαίου τε καὶ οἴνου, μονοσιτίαν ἀπτεσθαι ἅπασι ἐν ταῖς ἐννάταις. τοῦ χρόνου τὰς δευτέρας τε ὡς βούλει ἐγκρατεῦ. τῶν δὲ γ' τεσσαρακοστῶν, ὡς τὰς τετράδας πρόσχες. τῶν μοναχῶν δ' ὡς ἀληθῶς ἄλλος βίος ὑπάρχει, ἀκριβῆσαν ὀρίζουσι φοβερὰν καὶ με- 20 γάλην. τὰς δ' ἑορτάς, ἃς λέγομεν δεσποτικὰς οἱ πάντες, ἐν αἷς καὶ καταλύομεν εἰς βρώσιν τε καὶ πόσιν, νῦν προτιθέσθω πρότερον γέννησις τῆς παρθένου καὶ θεοτόκου ἀληθῶς τῆς πανάγου δεσποίνης. λοιπὸν ἢ τοῦ δεσπότητος γέννησις κατὰ σάρκα, ἢ τούτου πάλιν βάπτισις δι' ἡμᾶς τοὺς φθαρέντας, ἀνακαινίσαι θέλοντος ἐν βέλθροις 25 Ἰορδάνου. ἢ τούτου οὖν εἰσένεξις εἰς νάον τε τὸν θεῖον, ἢν πάν-

τες ὀνομάζομεν ὑπαπαντὴν Κυρίου, σὺν ταύταις ἢ ἐν τῷ Θαβῶρ
 ἔλλαμψις τοῦ προσώπου· Χριστοῦ γὰρ οὕτως λέγομεν μεταμόρφωσιν
 θεῖαν. τῆς παναμώμου τοῦ θεοῦ καὶ μητρὸς κατὰ σάρκα ἢ κοίμη-
 σις ἢ πάντιμος καὶ ξένη ἐκδημία, ἐν ἧ ἡ νηστεία πρὸς αὐτῆς κα-
 νονικῶς τελεῖται. ἀρχὴν καὶ τέλος εἴληψαν καὶ πάντιμοι καὶ θεῖαι τῆς
 5 θεοτόκου ἑορταὶ αἱ καὶ μητρὸς Κυρίου. ἀρχὴν ἔσχεν ἡ γέννησις,
 ἡ κοίμησις τὸ τέλος. προκείσθω ταύτην οὖν λοιπὸν καὶ μία τοῦ
 Προδρόμου. ἡ γέννησις ἢ ἐνδοξος καὶ παράδοξος ὄντως· τῆς κε-
 φαλῆς ἢ ἐκτομῆ, ἦν ὑπέστη ἀδίκως. Ἐπισυνάψας οὖν αὐταῖς τῶν
 10 θεῶν ἀποστόλων, Παύλου φημι τοῦ κήρυκος, τοῦ κορυφαίου Πέ-
 τρου, ἐν ταύταις οὖν ταῖς ἑορταῖς εἰ μέλλεις καταλύειν, ἐν αἷς
 ὑπάρχει ἡ τετράς τῶν ἡμερῶν ἢ ἕκτη, ὀψάριον κατάλυε καὶ ἔλαι-
 ον καὶ οἶνον. Ἐν μόνῃ δὲ τῇ τοῦ Χριστοῦ γεννήσει καὶ θεοῦ μου
 τυροῦ, ὡς καὶ γάλακτος, οὕτως ἐστιαθήσει, καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος
 15 τῆς τυρινῆς ἐννάτας. ταῖς δὲ λοιπαῖς ἀρκέσθητι εἰς οἶνον καὶ ἰχ-
 θύας. Ἄλλως οὐ κανονίζοντες οὐδὲ νομοθετοῦντες οὐδὲ πρὸς τὴν ἀκρί-
 βειαν τὴν τῶν πατέρων λέγω, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἀσθένειαν τὴν ὑμετέραν
 γράφω. τὰς δὲ λοιπὰς τῶν ἑορτῶν, ἐν αἷς ἀργία ἐστίν, ἀργίαν δὲ
 ποῖαν φημί; τῶν μετανοιῶν καὶ ἔργου. καὶ τίνες δὲ ὑπάρχουσι, ἀπαριθ-
 20 μοῦμεν ἧδ' αἱ τῶν μαρτύρων ἱερῶν, ἐξόχως ὧν αἱ μνεῖται. σὺν τούτοις
 τῶν ἱεραρχῶν καὶ ἱερομαρτύρων, ἀσκητῶν ἢ ὁμήγυρις, προεχόν-
 των τῶν ἄλλων, οὐστinas δὴ τὸ τυπικὸν πολυελέους γράφει. ἐν
 ταύταις οὖν ταῖς ἑορταῖς ἕασον τὴν νηστείαν, ἂν τύχη τὴν πα-
 ρασκευὴν καὶ τὴν τετράδα, φίλε, καὶ φάγε καὶ τὸ ἔλαιον καὶ πίε
 25 καὶ τὸν οἶνον. ἰχθύων δὲ μὴ ἄψομαι ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. καὶ
 μὴ μοι μέμφοιο λοιπὸν ὡς ἀκριβολογοῦντι. καὶ τῶν πολλῶν μὴ
 φθέγγεσαι τοὺς λόγους καὶ τοὺς ψόγους. Ἄλλ' ἐαυτὸν εὐτρέ-
 πιζε πρὸς τὴν μέλλουσαν κρίσιν, ἐν ἧ οὐκ ἔστι πρόφασις οὐδ'
 ἀποκρίσεις λόγων. Κἀγὼ δὲ περὶ τούτων νῦν καταπαύσω τὸν λό-
 30 γον. Ἀρκέσθητι ὅς ἐγραψα καὶ μηδὲν πλεῖον ζῆτει, εἰδὼς τὴν
 ἀγροικίαν μου καὶ τὸ στενὸν τοῦ λόγου· ὑπόθεσις γὰρ πρόκειται
 πλείων τῶν γεγραμμένων. καὶ δὴ λοιπὸν ἀπαρξάσθαι τοῦ γράφειν
 πάντα ταῦτα. Σαρακοστὴ εἰσέρχεται μεγάλη καὶ ἀγία, καὶ ταύτης
 ἢ ὑπόθεσις ὡσπερ ἄνωθεν εἶπον· μηδὲν σε δόξη περιττόν, ὁ μέλ-
 35 λω γράφειν ἄρτι. ἄλλον σκοπὸν ἐγράψαμεν ἄλλης νηστείας ὅρον.

τῆς νῦν λοιπὸν ἢ διαίτα ὅλως ἐκλελεγμένη, διότι καὶ πανθαύμα-
 στος καὶ φοβερὰ τυγχάνει. Καὶ γνώσει τοῦτο ἀκριβῶς, εἰ νουνεχῶς
 προσέξεις. τὸ πρῶτον τοῖνον στάδιον τῆς πρώτης ἑβδομάδος οἱ
 πλείους τῶν ἀγωνιστῶν ἄσιτοι παρεοῦσι, οὐδὲ ὡς ἀσθενέστερος
 5 ἄρτον καὶ ὕδωρ λήφει παρὰ μικρὸν τῆς χρείας σου ἐσθίειν καθ'
 ἡμέραν, ὡς ἔφη ὁ πατὴρ ἡμῶν Θεόδωρος ὁ μέγας. Τὰς
 πέντε τοῖνον φύλαξον ἡμέρας, ὡσπερ ἔφη. τὰς δύο δὲ κατά-
 λυε εἰς ἔλαιον καὶ οἶνον καὶ εἴ τι ἄλλο εὐρεθῆ ἕκ τῶν
 ὀστρακοδέρμων. ὅταν δὲ πρώτη ἑβδομάς σὺν θεῷ πέρας λάβῃ,
 10 τὰς τρεῖς ἡμέρας φύλαττε τῶν λοιπῶν ἑβδομάδων, τετράδα καὶ
 παρασκευὴν φημι καὶ τὴν β'. τὰς δὲ δύο κατάλυσον εἰς ἔψημα
 καὶ μόνον. Εἰ δὲ καὶ ταύτας δύνασαι φυλάττειν ὡς τὰς ἄλλας,
 ἔξεις πλείω ὠφέλειαν, ὡς ἐντολὴν πληρώσας. σαββάτω καὶ κυ-
 ριακῇ λύε, ὡς προεγράφη. ἰχθύος τε μὴ ἄψομαι ἐν ταῖς
 15 ἡμέραις (ταύταις), εἰ μὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τὴν ἑορτὴν καὶ μόνην.
 τὴν δὲ σεπτὴν καὶ πάντιμον μεγάλην ἑβδομάδα οὕτως ἔδει φυ-
 λάξασθαι, ὡς οὐδεμίαν ἄλλην. ἅπαξ καὶ μόνον λύσαι δεῖ ἐν τῇ
 20 μεγάλῃ πέμπτῃ. ἂν δὲ μιᾶ τῶν ἡμερῶν ἑορτὴ ἀπαντήσῃ, ἑορ-
 τὴν δὲ ποῖαν φημί; τὴν κεφαλὴν ἀπάντων, ἐν ἧ ὁ εὐαγγελισμὸς
 τῆς θεοτόκου κόρης. ἀλλ' οὐκ ἰχθύος ὡς τινες, ἀλλ' οἶνω καὶ
 ἐλαίω. Παρασκευὴν καὶ σάββατον ἄσιτος διαμείνας, ἕως τὸ τέλος δώ-
 σει σοι ἡ θεῖα λειτουργία. καὶ οὕτως ἐστιαθήτι, εὐχαριστῶν Κυ-
 25 ρίω. Ἴδοὺ λοιπὸν ἐφέστηκε λαμπροφόρος ἡμέρα ἢ τοῦ Χριστοῦ
 ἀνάστασις πιστῶν ἢ εὐφροσύνη· πατήσας γὰρ τὸν θάνατον ὡς
 θεὸς καὶ θεσπότης, ἐξανέστη τριήμερος ὡσπερ πάλαι προεῖπεν.
 Ἀπόθου τοῖνον καὶ αὐτὸς τὸν πενθῆρη χιτῶνα καὶ τὴν νηστείαν
 ἀχόλασον· οὐκ ἔστι γὰρ νηστεία, ἀλλ' εὐφροσύνη καὶ χαρὰ, ὡς μο-
 ναχοῖς ἀρμόζει. Ἐνταῦθα δὲ γενόμενος βούλομαι τι προσθεῖναι
 30 ἐκ τῶν πανσόφων καὶ χρυσοῦν λόγων τοῦ Χρυσοστόμου· ἐκεῖ-
 νος γὰρ ἐφθέγγετο εἰς ἕνα τούτων οὕτως· Εἰ καὶ παρήλθεν ὁ
 καιρὸς τῆς παντίμου νηστείας, ἀλλ' ἢ αὐτῆς ὠφέλεια ἐν ὑμῖν
 αἰεὶ ἔστω. Ὅθεν κἀγὼ σοι παραινῶν, ταῦτα καὶ νῦν σοὶ γρά-
 35 φω· Εἰ τάχα καὶ παρήλασεν ὁ τῆς νηστείας χρόνος, ἀλλὰ τῆς
 ἐγκρατείας τε παρέδραμεν οὐδόλως. Καὶ δεῖ σε ταύτην ἀσφαλῶ-
 ῶς τιτηνὴν κατέχειν. Ἐὰν διέλθῃ ἢ ἑβδομάς τῆς διακινήσεως,

μονοπροσώπως φύλαττε τετράδα καὶ τὴν ε'. τοῦ οἴνου ἀπέχου παντελῶς καὶ τῶν ἰχθύων βρώσιν, τὰς δὲ λοιπὰς ἡμέρας τε τῆς ἑβδομάδος ὅλης νηστείαν οὐ θεσπίζομεν οὐδὲ γονυκλισίαν. ταύτας γὰρ τὰς πενήτηντα οἱ θεῖοι ἡμῶν πατέρες ἀνακυκλοῦντες ἔφασαν μίαν εἶναι ἡμέραν. Καὶ περὶ τούτων δὲ λοιπὸν ἀρκέσθητι ἐνταῦθα· 5 ἀγὼν γὰρ μοι ἐπίκειται πάλιν ἐνταῦθα ἄλλος· αἱ δύο τεσσαρακοσταὶ κατελήφθησαν οὕτως· μᾶλλον καὶ ἢ τὸν αὐγουστον τελουμένη νηστεία· καὶ περὶ τούτων δεῖ εἰπεῖν ὡς δυνατόν ὑπάρχει. Καὶ πρότερον δηλώσωμεν περὶ τῶν Χριστουγέννων. Παράδοσιν ἔλαβόμεν ἐκ τῶν ἐκπάλαι χρόνων ἐν ταύτῃ τῇ σαρακοστῇ μονοσι- 10 τίαν ἔχειν, ἀλλ' οὐδ' ἰχθύων ἄπτεσθαι ἐν ταῖς τρισὶν ἡμέραις, δευτέραν καὶ παρασκευὴν οὐκ ἔλαιον οὐκ οἶνον, σαββάτῳ καὶ κυριακῇ μεταλαμβάνειν πάντων. Τὴν δ' ἑβδομάδα λέγω οὖν τὴν πρὸ τῆς ἀποκρέου, ἣν καὶ ἐπονομάζομεν τὴν τοῦ ἀρτζιβουρίου, οἱ πλεῖστοι ἔθος ἔλαβαν ἀδεῶς καταλύειν τετράδα καὶ παρασκευὴν οἱ κοσμι- 15 κοὶ τὸ κρέας, ὡσαύτως καὶ οἱ μοναχοὶ τυροῦ μεταλαμβάνειν, κακῶς νοοῦντες ἀληθῶς καὶ πράττοντες ὁμοίως. οἱ μὲν φυλῆς κατὰ τὸν νόμον(?) ἐκ τῆς τῶν Ἀρμενίων καὶ εἶχον καὶ τὴν αἵρεσιν τὴν τοῦ ἀρτζιβουρίου, καλῶς ποιῶσι λύοντες ἅπασαν ὑποψίαν· οἱ δὲ πιστοὶ ὀρθόδοξοὶ εἰσι καὶ ἐκ προγόνων, εἰς μάτην προφασίζονται λύοντες τὴν 20 νηστείαν. Ἐκεῖνοι γὰρ νηστεύουσιν ὅλην τὴν ἑβδομάδα ἄρτῳ καὶ μόνῳ τρέφεσθαι ἀλί τε καὶ λαχάνοις, ἡμεῖς δὲ καταλύομεν ἀπ' αὐτῆς τῆς δευτέρας εἰς ἔλαιον εἰς οἶνόν τε καὶ εἰς ἰχθύων βρώσιν. λοιπὸν ἐκ τούτου δείκνυται μὴ κοινωνοῦντες τούτοις. καὶ ταῦτά σοι ἐγράψαμεν πρὸς τοὺς ῥαθυμωτέρους, τῶν δ' ἀληθῶς ἀγωνιστῶν 25 ἄλλος κανὼν τυγχάνει.

Ἐρρωσο τοίνυν πρώτιστε τοῦ Ὄρους τοῦ Ἀγίου.

IV.

Изъ Sinait. 1605 л. 130b.

Замѣтка о надписяхъ въ монастырѣ св. Екатерины.

Таῦτα ἐστάλησαν ἐν τῷ ἁγίῳ μοναστηρίῳ νὰ σημειωθῶσιν εἰς τὸ ταβάνι.

Τῷ βασιλεῖ τῶν αἰώνων ἀφθάρτῳ ἀοράτῳ μόνῳ σοφῷ θεῷ τῷ ἐνθάδε ἐν φλογὶ πυρὸς παραδόξως ἐπὶ τῆς 5 βάτου ὀφθέντι καὶ τῷ προφήτῃ αὐτοῦ Μωυσῆ συλλαλήσαντι, καὶ γῆν ἁγίαν, κατὰ τὴν γραφήν, τὸν τόπον τοῦτον ἀποκαλέσαντι, τιμὴ καὶ δόξα αἰώνιος· τῇ γὰρ παντοκρατορικῇ αὐτοῦ δυνάμει μετὰ τὴν τοσοῦτων αἰώνων πάροδον τὴν τοῦ ἁγίου τοῦτου οἴκου ὀρωμένην ὀροφὴν γενέσθαι ἠὲ δόχησε. 10 ἦτις ἀρίστη ἐμπείρου τεχνίτου Ἰωάννου Κορνάρου Κρητὸς χειρὶ ἐπὶ τοῦ πανιερωτάτου ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ καὶ Παῖθου καὶ ὑπερτίμου κυρίου Κυρίλλου τοῦ Κρητὸς ἐζωγράφηται, συνευδοκησάντων αὐτῷ πρὸς τοῦτο καὶ τῶν λοιπῶν τῆς μονῆς 15 ταύτης πατέρων καὶ ἀδελφῶν, ὡς τὴν τοῦ τοιοῦτου θεοῦ ἔργου δαπάνην ἐκ κοινοῦ ἐράνου πρὸς ἁγιασμόν τῶν ἰδίων ψυχῶν καὶ διηνεχὲς τούτων μνημόσυνον καταλαβόντων· οὐς κληρονόμους τῶν αἰ- 20 ωνίων αὐτοῦ ἀγαθῶν ὁ κύριος ποιήσαιτο.

ἔτι δὲ τὰ τοῦ αἰοιδίμου κτήτορος, πρὸς δὲ καὶ τοῦ ἀρχιτέκτονος ὀνόματα ἐπὶ τῶν δοκῶν τῷ καταστεγάσματι ἤδη ἐπικαλυφθεισῶν κεχαραγμένα ἐτύγχανον. ταύτη τοι ἵνα καὶ αὐτὸς ὣσιν ὀρώμενα καὶ τοῖς βουλομένοις ταῦτα εἰδέναι εὐμαρῶς ἀναγνωσκό-

μενα, ἐνταῦθα ὡς ἔχουσι γράφονται. καὶ δὴ ἐν τῇ σ' δοκῶ ὑπῆρχον τὰ ἐξῆς·

+ ὑπὲρ σωτηρίας τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν βασιλέως καὶ αὐτοκράτορος Ῥωμαίων Ἰουστινιανοῦ.

ἐν δὲ τῇ ζ'.

+ ὑπὲρ μνήμης καὶ ἀναπαύσεως τῆς γενομένης ἡμῶν βασιλίδος Θεοδώρας.

καὶ ἐν τῇ ιγ'.

+ κύριος ὁ θεὸς ὁ ὀφθεῖς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ σῶσον καὶ ἐλέησον τὸν δοῦλον σου Στέφανον Μαρτυριούδην καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ Ἐλίσηον καὶ Νόναν, καὶ ἀνάπαυσον τὰς ψυχὰς τῶν κεκοιμημένων τέκνων αὐτοῦ Γεωργίου Σεργίου καὶ Θεοδώρου.

ἵνα δὲ καὶ τὰ ἐκτὸς τῆς μονῆς ἐν τῇ καλουμένῃ μάνδρα ἐγγεγραμμένα ἐπὶ τινος μαρμάρου ἀραβιστὶ γράμματα ἐγνωσμένα καὶ ταῦτα ὑπάρχουσι, ὡς τὸν κτίτορα καὶ ταῦτα, καὶ μὴν καὶ τὸν χρόνον, καθ' ὃν καὶ τὸ ἱερὸν τοῦτο μοναστήριον ὀικοδομηται, ἐκδηλοῦντα. ταῦτ' ἄρα τοῖς περιέρχοις χαριζόμενοι παρασημειώμεν καὶ ταῦτα ἐπιλεξιῶς οὕτως φάσκοντα·

ἐκ θεμελίων τὸ ἱερὸν τοῦτο μοναστήριον τοῦ ὄρους Σινᾶ, ἐνθα ὁ θεὸς τῷ Μωϋσῆϊ ἐλάλησεν, ὀκοδομηται τῷ τοῦ βασιλέως καὶ αὐτοκράτορος Ῥωμαίων Ἰουστινιανοῦ θεσπίσματος, πρὸς αἰδίδιον αὐτοῦ τε καὶ τῆς ἰδίας συζύγου μνημόσυνον, τῆς οἰκοδομῆς πέρας λαβούσης μετὰ τὸ τριακοστὸν ἔτος τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἡγούμενον Δουλαῶν ὀνόματι ἐν αὐτῷ καταστήσαντος. ἐν ἔτει ἀπὸ μὲν Ἀδάμ ςκ'. ἀπὸ δὲ Χριστοῦ φκζ'.

V.

Изъ «Тактика» Пикона Дивногорца. Sinait. 436 (441) лл. 56^b—62^a.

A. Слово 4-е.

Часть сго, носящая особое заглавие, вся напечатана на стр. 567—573r, 2r—22r, 574^{22r}—575^{27r} въ правомъ столбцѣ изъ Vindobon. hist. graec. 7 (Nessel; 45 Lambecius) лл. 210^a—211^b.

(Л. 56^b) ς'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν μοναχὸν κύριον Λουκᾶν περὶ εἰδήσεως τῶν ἐορτῶν καὶ δεσποτικῶν νηστειῶν καὶ ἐτέρων ὑποθέσεων ἀναγκαίων· ἔτι δὲ καὶ περὶ τοῦ Νηστευτοῦ λεγόμενον νομοκάνονον.

Πνευματικὲ μου ἀδελφεῖ κύριε Λουκᾶ, ἀπελάβωμεν τὰ πιττακίτζα καὶ καθὼς μας ἔγραψες περὶ πάντων ἐνεπιτόμως πρώην ἐγράψαμέν σοι σπουδαστικόν· ἀρτίως δὲ πλατυτέρως ἐγράψαμέν σοι τὴν εἰδήσιν, ὅτι καθὼς ἐξεύρεις τοὺς πρώην μου διωγμούς, πρὶν ἔλθουν οἱ τῶν Τουρκῶν πειρασμοί, ὅταν δὲ ἦλθαν οἱ Τοῦρκοι, καὶ οἱ πειρασμοὶ ἐπῆλθαν τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὸ μὴ ἀκούειν τοὺς νόμους τοῦ θεοῦ καὶ τὰς λοιπὰς θείας γραφάς· καὶ ἐν τούτῳ σχολάσαντες οἱ ἀνθρώποι, μᾶλλον δὲ οἱ ἔγοντες τὰ τοῦ κόσμου ἐσχόλασαν εἰς τοὺς πειρασμοὺς τῶν Τουρκῶν καὶ ἐμὲ ἀφῆκαν ἄκοντες καὶ μὴ βουλόμενοι καὶ καθὼς καὶ ἀπὸ ταχὺ ἔγραψά σε ἠνεπευόμην σωματικῶς ὡς ἠγάπουν, ἔπου ἂν ἤμουν. ἀρτίως δὲ διὰ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ ἐγένετο εἰρήνη κατακουριεύοντες τὰς χώρας οἱ Τοῦρκοι, οἷα οὐκ ἦτον, ὅταν οἱ ὀμόπιστοὶ μας τὴν ἐπικράτησιν εἶχον. καὶ ὡς ἠῦραν οἱ ἀνθρώποι, μᾶλλον δὲ οἱ ἔχοντες τὰ τοῦ κόσμου ἄδειαν ἐκ τὰς σφαγὰς καὶ αἰχμαλωσίας, πάλιν ἀρτοὶ καὶ ἐν εἰρήνῃ οὐ προαιροῦνται διάγειν καὶ δοξάζειν τὸν θεόν, ἀλλὰ ἤρξαντο πάλιν τὰς ἀρχαίας ταραχὰς καὶ συκοφαντίας καὶ ῥαδιουργίας διεγείρειν κατ' ἐμοῦ τοῦ ἐλεεινοῦ καὶ ἀνάξιου. καὶ

διὰ τοῦτο ἠναγκάσθη διὰ τὰς ἀντιλογίας τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐπρο-
 σέφυγα πρὸς τὸν θεὸν μόνον, μὴ ἔχων ἀλλαχοῦ παραμυθίαν πνευ-
 ματικήν. ὕδεν καὶ τὴν ἀκρίβειαν πᾶσαν ταύτην πεποίηκα τῶν θεί-
 ων γραφῶν, ὅπως πληροφοροῦμαι ἐξ αὐτῶν διὰ τῆς τοιαύτης ἀκρι-
 βείας τῶν θείων γραφῶν καὶ μὴ μολύνεται τὸ οἰκεῖον συνειδὸς
 ἐκ τὰς συκοφαντίας καὶ ῥαδιουργίας τὰς γινόμενας παρὰ τοῦ ἀν-
 (I. 57^a) τικειμένου διαβόλου· φοβοῦμαι γὰρ καὶ ἐν τούτῳ τὸ πλη-
 ροφορεῖσθαι εἰς τὴν ἰδίαν γνῶσιν καὶ εἰς τὸ οἰκεῖον θέλημα τε
 καὶ δικαίωμα, ὅτι ἐκ τοῦτο ἡ πλάνη ἐγγίνεται εἰς τὸ νομίζειν
 τινα μηδὲν πταίνειν, ἀλλὰ τὸν πλησίον αἰτιᾶται εἰς πάντα, ὃ καὶ
 πολλοὶ ἔπαθον. καὶ διὰ τοῦτο ἐγὼ ὁ ἔλεεινὸς εἰς μέρος τὸ ἐμὸν
 φρόνημα τὸ κατὰ δύναμιν ἀποταξάμενος ὡς ἰδιώτης καὶ χωρικός,
 τὴν τοιαύτην ἀκρίβειαν τῶν θείων ἐπιλεξάμεν γραφῶν, ἅμα τὰς
 τούτων ἐρμηνείας καὶ ὁμοῦ πάντα εἰς τὸ μέγα βιβλίον συνάψας,
 ὅπερ καὶ σὺ μετὰ σοῦ ἔχεις, ἔχοντα δι' ὅλης τῆς βίβλου τὰς εἰ-
 15 δῆσεις τῶν θείων γραφῶν μὲ τὰς αὐτῶν ἐρμηνείας. καὶ ἐγὼ ὁ
 ἀνάξιος ὅλως οὐ πολυπραγμονῶ, ἀλλ' ὡς εἰ τις ἀγροικιὸς ἀπλοῖ-
 κῶς κατακολουθῶν ταῦτα, ὡς που τις τῶν πατέρων λέγει, ὅτι μὴ
 πολυπραγμόνει τὰς θείας οἰκονομίας, ἀλλὰ ἀπλο-
 ῖκῶς τοὺς θείους ὑποδέχεσθαι λόγους· κτηνώδης
 20 φησὶν ἐγενόμην παρὰ σοί. καὶ γὰρ διὰ παντὸς μετὰ
 σοῦ προσήκει γὰρ με φησὶ καθάπερ ἔπεται τὸ κτῆ-
 νος τῷ ἡγουμένῳ καὶ ἄγοντι μὴ περιεργαζόμενον
 ποῦ βαδίζει, οὕτω τοῖς σοῖς λόγοις πιστεῦειν καὶ
 τοῖς σοῖς νόμοις ἀκολουθεῖν· τοῦτο γὰρ ποιῶν τῆς
 25 σῆς κηδεμονίας ἔρημος οὐ γενήσομαι. καὶ πάλιν ἕτε-
 ρος λέγει, ὅτι δεινὸν καὶ ἐφάμαρτον τὸ καταφρονεῖν,
 μάλιστα δὲ τὰ τῷ θεῷ ἀρμόζον(τα) καταφρονητῆς
 ἀνὴρ φησὶν ἀλαζῶν καὶ ὑπερήφανος, πρᾶος ἐστὶν
 ὁ ἀμετάθετος ἐν παντὶ ἔργῳ τὸ πρὸς θεοῦ εὐαρέ-
 30 στησιν. ἐπὶ τίνα γὰρ φησὶ ἐπιβλέψω, ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν
 πρᾶον καὶ ἡσύχιον καὶ τρέμοντά μου τοὺς λόγους.
 καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. διὰ τοῦτο, καθὼς καὶ προεῖπα, μετὰ φόβου
 τὰς ἀγίας ἐδουλώθη γραφάς. καὶ μάλιστα ὡς ὁρῶμεν καὶ ἀκού-
 35 ομεν, ὅτι οἱ τὰς γραφάς ἐπιστάμενοι εἰς τὴν εἴδησιν τῶν γρα-

φῶν ἐγκαυχῶνται καὶ τὴν ἀφορμὴν ἔχουσιν ἐξ αὐτῶν βε-
 βαιοῖν τὴν ἀλήθειαν καὶ πάλιν οἱ τὰς γραφάς ὅλως μὴ ἐπι-
 στάμενοι τὰς γραφάς ἔχουσιν ἀφορμὴν καὶ διὰ τοῦτο προσ-
 τρέχουσι τοῖς ἀναγινώσκουσι τὰς γραφάς, (II. 57^b) ἐὰν καὶ
 5 ὅλως ἐπιγινώσκουσι. ἔνεκεν τοῦτο, καθὼς καὶ πολλαχοῦ λέγω, οὐχὶ
 τὰς ἀπλῶς γραφάς, ἀλλὰ τὰς ἀγίας καὶ ἀπὸ πνεύματος ἀγίου ἐκ-
 δεδομένας ἅμα ταῖς αὐτῶν ἐρμηνείαις τοῦ θεοῦ συνεργούντος ἐρευ-
 νήσας συνῆψα καὶ ταύτας ἐγὼ ὁ ἔλεεινὸς θέλων κατακολουθεῖν
 φοβούμενος τὴν ἰδίαν γνῶσιν, καθὼς καὶ πολλαχῶς εἶπα. καὶ ὁμοῦ
 10 ἐὰν καὶ παρὰ τινων ἀντικειμένη διάλεξις σὺν ἡμῖν γένηται, εὐθέ-
 ως τῇ ἀπολογία χρῶμαι, εἴ τε καὶ πολλάκις ἂν ὅλως ἀντιλογίαν
 εὐλογον χρήζει, σκεπτόμενος τῇ τοῦ θεοῦ χάριτι ὡς ἔλεεινὸς εἰ
 μὲν καὶ ἀνάξιος ὢν, ἵνα μὴ τὸ θυμικὸν¹⁾ τῆς ψυχῆς μέρος
 διεγερθῆ ἐν ἐμοί (καὶ) διὰ τῆς ἀπροσεξίας καὶ ἐμπαθείας ἀποσφαλῶ
 15 τοῦ προσήκοντος, ἀλλὰ τῇ μακροθυμίᾳ διὰ τὴν κατὰ θεὸν ἀγάπην
 εἰς ὕπλον κατέχω, καθὼς ὁ ἀπόστολος λέγει, ὅτι ἐν πρᾶότη-
 τι παιδεύων τοὺς ἀντιδιατιθεμένους²⁾. καὶ τοῦτο ποιῶ,
 ἐὰν μικρὸν τι χρήζη λαλῆσαι. εἰ δὲ μή, οὐδὲ τοῦτο. ὅταν δὲ παρ'
 ἰδίως ἐν εἰρήνῃ βαθεῖα τέως τὸ ὅσον γένωμαι, καὶ λογισμῶν
 20 καταστάσει ἐκ τῆς τῶν ἀντιλογιῶν φύσης καὶ ἀκαταστασίας, χο-
 ρηγοῦντος ἡμῖν τοῦ θεοῦ τὴν αὐτοῦ εἰρήνην, τότε εὐχὴ καὶ ἐρευ-
 νῆ τῶν θείων γραφῶν. ὅταν ὅσα ἔχουσα ἐν τῷ συλλόγῳ τότε ἐν
 εἰρήνῃ τῶν λογισμῶν ἐὰν τι εὔρηται ἄξιον διορθώσεως χρήζοντα,
 εὐθὺς διορθοῦμαι τοῦτο, ἐνδυναμούντος τὴν ἐλεεινότητά μου αὐ-
 25 τοῦ τοῦ Κυρίου. εἰ δὲ γε ἀπὸ ἄλλης τινὸς ἐνεργείας εἴτε συκοφαν-
 τίας ἢ ῥαδιουργίας γένηται, παράκλησιν τοῦτο καὶ κατὰ θεὸν ἡγοῦ-
 μαι καρπὸν τῇ τούτου σκεπτόμενος χάριτι. εἰ δὲ πάλιν ἐξ ἀγνοίας
 γένηται ἀντιτιπτόντων πατέρων τινῶν ἢ ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ χρήζη
 ἀπολογίαν παιῶμαι, ταύτην οὐκ ἀπ' ἐμαυτοῦ, ἀλλ' ἐκ τῶν θείων
 30 γραφῶν εἰς ὠφέλειαν διὰ τὴν κατὰ θεὸν ἀγάπην ἐγγράφως ἐκτί-
 θημι καὶ ἀποδίδωμι ταῦτα τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσι καὶ ἑτέροις τοῖς
 θέλουσι τὴν ἀλήθειαν ἐπιγινώσκειν, τὸν θεῖον ἀπόστολον ὁ ἀνά-
 ξιος εἰς τοῦτο τὸ ὅσον τέως κατακολουθῶν· αὐτὸς γὰρ ὁ θεῖος

1) τῷ θυμικῷ cod.

2) II TIM. 2,25

ἀπόστολος ἐγγράφως ἀπολογεῖται λέγων ὅτι ἡ ἐμὴ ἀπολογία
 τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὐτῇ ἐστὶν ¹⁾ τὸ [] (Α. 58^a) εἰ
 δέ γε πάλιν ἐξ ἄλλης τινὸς ἐνεργείας ἢ ἀντίστασις γένηται καὶ
 χρήζη ἀντιρητικὸν λόγον, ἐκ τῶν θείων πάλιν γραφῶν εἰς ἀλη-
 θινὴν γνῶσιν ἐκτίθημι γραφικῶς. πάλιν ἐρωτήσαντός με τινος,
 φοβοῦμαι εὐθὺς τέως εἰς τὴν ἀπόκρισιν δοῦναι καὶ πολλάκις ἕως
 καιροῦ ἀναβάλλομαι ἐρευνῶντα ἐκ τῶν θείων γραφῶν διὰ τὸν θε-
 σμὸν τῆς κατὰ θεὸν ἀγάπης καὶ οὕτως ἐγγράφως ἐκτίθημι καὶ τῷ
 αἰτήσαντι ἀποδίδωμι εἰς δόξαν τοῦ δεδωκότος τὰς ἀγίας γραφάς.
 μᾶλλον δὲ ἐὰν καὶ ἐν ἡ ἐρώτησις ἀναγκαῖα καὶ ἔχη κοινὴν τὴν ὠφέ-
 λειαν, ἔξω δὲ τῶν θείων γραφῶν πράττειν οὐκ ἀποτολμῶ τέως,
 ἵνα μὴ προσκρούσω θεῷ καὶ αὐτὸς ἵνα δόξη ἰσχὸν καὶ ὑπομονήν,
 ὡς καὶ πρότερον εἰς τοὺς ἐπερχομένους πειρασμούς, καθὼς καὶ
 ἐξ ἀρχῆς τῆς ἐπιστολῆς περὶ τοὺς πειρασμούς ἐμνημόνευσα. καὶ
 οὐχ ὡς κατηγορῶν τινα τῇ κακίᾳ φερόμενος ταῦτα λέγω (μὴ γέ-
 νοιτο· οἶδα γάρ, ὅτι καὶ ἀλλαγῶ ταῦτα προσέθηκα. διὰ τοῦτο οὐ-
 δὲ ἐξ ὀνόματός τινος λέγω εἰς τὸ φατριᾶσαι καὶ ἐμαυτὸν ἐκδικῆ-
 σαι), ἀλλ' ὡς δεῖξαι θέλων τὴν αἰτίαν τῶν παρακολουθούτων ἐν ἡμῖν
 πειρασμῶν, καὶ παραγγέλλω, μήπως οἱ πρὸς ἐμὲ τὸν ἀνάξιον ἀνα-
 κείμενοι ἐξ ἀγνοίας περιπέσωσι ἐν τοῖς τοιούτοις, καθὼς ὁ θεὸς
 ἀπόστολος Τιμοθέῳ παραγγέλλων ἔλεγεν ἐξ ὀνόματος προσέχειν
 ἀπὸ τινος καὶ τὴν αἰτίαν λέγων, ὅτι λίαν ἀντέστηκαν τοῖς ἡμε-
 τέροις λόγοις.²⁾ καὶ πάλιν καὶ ἄλλω τρόπῳ αὐτὸς γὰρ ὁ θεῖ-
 ος ἀπόστολος μετὰ παρρησίας ὡς ἄξιος φανεροποιῶν, καὶ ἐν τού-
 τῳ ἐξηγᾶται τοὺς αὐτοῦ διαφόρους πειρασμούς τε καὶ διωγμούς.
 καὶ αὐτὸς μὲν ὡς ἄξιος ἔλεγε ταῦτα, ἐγὼ δὲ ἀνάξιος ὢν καὶ ἔλε-
 ειγὸς οὐχ οὕτως, ἀλλὰ τῆς πίστεως καὶ ἀγάπης τέως τὰ ἰδιώματα τά-
 ξον ὡς καὶ νομίζω πράττειν. κέρδος ἡγοῦμαι ταῦτα εἰς ἐμαυτὸν καὶ
 πρὸς εἰδῆσιν μόνον καὶ μίμησιν ἐξηγούμενος, καθὼς καὶ προεῖπα τοῖς
 προσκειμένοις τῆς πρὸς ἐμὲ φιλίας τε καὶ ἀγάπης. λέγει ἐν τοῖς τοιούτοις
 ὁ Κύριος ὅτι οἱ ἐμὲ ἐδίωξαν καὶ ὁμᾶς διέξουσιν· οἱ τὸν
 λόγον μου ἐτήρησαν καὶ τὸν³⁾ (Α. 58^b) ὁ μῆτερον τηρή-

¹⁾ I Kor. 9,2. ²⁾ II Tim. 4,15. ³⁾ Выводя л. 58^a есть ирриниска: πᾶτερ μου ἅγιε καὶ θεοφόρε μὴ ἐγκαταλείπης με τον ἁμαρτωλὸν καὶ ἀνάξιον δούλον καὶ μαθητὴν εἰ καὶ τὸν λόγον σου ποτε· [] μόνον τοῦτο ὅτι ἐκ πί-
 στεως κατὰ τὴν χαντανίκην ἀκούσω κατ'ὅτι ἡ πίστις σου σέσωκε σε.

σοῦσι¹⁾. καὶ ὅσα τούτων ὅμοια. ἐν τούτῳ γὰρ ἡ ἀγάπη χαρακτη-
 ρίζεται ἐν τῷ μιμεῖσθαι τὸν ἀγαπώμενον. καὶ ταῦτα μὲν ἐπεξήλθα
 ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἕως ὧδε διὰ τὸ τὴν εἰδῆσιν τῶν τοιούτων φα-
 νεροποιῆσαι σοι. ἔνεκεν τούτου μετὰ πάσης προθυμίας τε καὶ σπου-
 δῆς πάντα διε[λθεῖν·] καὶ διὰ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ καὶ αὐτῶν καρ-
 πώσει τὰ μέγιστα. μηδὲν δὲ πρὸς τὴν μακροτονίαν τῶν λόγων
 ἢ τῶν ἐπιστολῶν ἀκηδεῶν προσέχεις, ἀλλὰ τὴν ὠφέλειαν ζητεῖ,
 καὶ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ φιλοπονήσαντος συνεργεῖα θεοῦ πρὸς τὴν
 τοιαύτην προαίρεσιν. ἐγὼ γὰρ εἰ καὶ ἐλεινός, ἀλλὰ, καθὼς με γινώ-
 σκεις εἴ τι δωρήσεται ὁ θεός, πολλά, ὡς καὶ νομίζω, ἀγαπῶ εὐεργε-
 τεῖν τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐν τε σαρκικοῖς ἐν τε πνευματικοῖς. καὶ
 διὰ τοῦτο ὅταν σαρκικά ἦτοι σωματικά τὰ εὐλόγως χρεϊόμενα ἀπο-
 ρῶν μὴ ἔχων, οὐ δύναμαι στέργειν ὅλως μὴ εὐεργετεῖν τὸν πλη-
 σίον· καὶ ἔνεκεν τούτου τὰς θείας γραφάς καὶ ὅν ὁ θεός ἐδωρή-
 σατο λόγον ἀχορηστάως ἔχω τοῦ μεταδίδειν τὸν πλησίον διὰ τὴν
 τοῦ θεοῦ καὶ τὴν τοῦ πλησίον ἀγάπην καὶ ἐν τούτῳ εὐεργετεῖν
 καὶ διὰ τοῦτο μακροτονίαν παρέχουν εἰς ὠφέλειαν συντείνων ψυ-
 χῶν. καὶ οὐκ ἔστιν ἐξ αὐτῶν ῥῆμα μικρὸν εἴτε μέγα μὴ ἔχοντα
 τὴν ὠφέλειαν. ἐγὼ δὲ τέως ὁ ἐλεινός, τίποτε τοιοῦτον ἐὰν ἐξ
 ἐμοῦ παραδράμῃ διὰ τῆς λήθης εἰ καὶ τῶν λίαν μικροτάτων, οὕτως
 ἡγοῦμαι τέως τὸ ὅσον τὴν ἐμαυτοῦ ζωὴν ἀπολελοκέναί. εἰ δὲ τοῦ-
 το εἰς ἐνθύμησίν μου ἔλθῃ, οὕτως ἔχω ὡς ὁ ἐδρίσκων σκύλα
 πολλά, ἦτοι κοῦρσα, καθὼς γέγραπται. καὶ ταῦτα μὲν ἕως ὧδε.

Ἐγραψέ με, περὶ τὰς ἑορτάς ἵνα σε γράψω τὴν εἰδῆσιν. καὶ ὅμως
 τὴν ἀκριβείαν τῶν ἑορτῶν τὸ πλεῖστον διὰ τὰς δεσποτικὰς νη-
 στείας ἠκριβωσάμην, ἦτοι τετράδα καὶ παρασκευὴν, καὶ τῶν λοιπῶν
 ἐνθέσμων νηστεῶν, ἵνα μὴ ἀπλῶς καταλύονται προφάσει τῶν ἑορ-
 τῶν· καὶ γὰρ ὡς οἶδας καὶ ἐσὺ καὶ πάντες ὅσοι ἐν γνῶσει τοὺς θεῖ-
 ος κανόνας καὶ τὰς λοιπὰς ἀγίας γραφάς ἐντυγχάνοντες καὶ ἐπιγι-
 νώσκουσι, ὅτι ἡ νηστεῖαις ταῦταις καὶ εἰς τοὺς θεῖους κανό-
 νας τῶν ἀγίων ἀποστόλων καὶ εἰς τὰς ἀγίας συνόδους καὶ ἀλλαγῶ
 εἰς διαφόρους γραφάς ἐπιτρέπονται εἰς τοὺς χριστιανούς καὶ ὁμο-
 λογεῖσθαι καὶ ἐν ἀκριβείᾳ φυλάττεσθαι ταύτας, καὶ ὅσοι οὐ κρατοῦν

¹⁾ Ιωαννα 15,2.

ταύτας οὕτως, καθὼς ἀρμόζει, μετὰ τῶν αἰρετικῶν ὑπὸ τῶν θείων συνόδων καὶ ἁγίων πατέρων συναριθμοῦνται.

Τὰς δὲ ἑορτὰς περὶ φαγίου καὶ πίου καὶ λοιπῶν τῶν τοιούτων οὐδαμοῦ εἰς ἔνθεσμον εὐρήσεις γραφὴν παραδιδομένην καὶ εἰς μὲν τοῦ νηστεύειν τελείως ἄλλην τὴν ἡμέραν εἰς δεσποτικὰς ἑορ- 5 τὰς ἀνάρμοστον εὐρίσκεται, τὸ δὲ ἐγκρατεῦσθαι εὐάρμοστον εὐρίσκεται πανταχόθεν ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς. καὶ ὅμως ὠρι- σται ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς, πῶς χρὴ ἑορτάζειν, καθὼς καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος καὶ αἱ λοιπαὶ θεῖαι γραφαί. καὶ οὕ- 10 τως ἡμᾶς χρὴ εἰς τὰ τοιαῦτα φρονεῖν, καθὼς οὗτοι πάντες ἐδί- 10 δασαν καὶ παρέδωκαν, πῶς δεῖ ἑορτάζειν χριστιανοῖς. τὰ δὲ τυπι- 10 κά τῶν μεγάλων μοναστηρίων καὶ τὸ τοῦ Νηστευτοῦ λεγόμε- 10 νον νομοκάνονον εἰς τὰ τοιαῦτα οὐ συμφωνοῦν τοὺς θείους κανόνας οὔτε ἄλλην θείαν γραφὴν ἔνθεσμον. καὶ ὅμως εἰς τὸ μέγα βιβλί- 15 ον τῶν ἑρμηνειῶν εἰς τὸν νη' λόγον περὶ ἑορτῶν, μετὰ τὰς ἀφω- 15 ρισμένας καὶ σηματουμένους ἑορτὰς. ἐξ(ετ)έθεται ἑρμηνεία τῶν εἰ- 15 δηγίων ἐχόντων ἑορτῶν, ὑπερ βιβλίον καὶ σὺ ἔχεις. ὁμοίως καὶ εἰς τὸ τυπικουότζικον ἐξετέθεται πᾶσα εἴδησις τῶν ἑορτῶν ἢ ἀκρίβεια. καθὼς δὲ καὶ ἀποδείκνυται περὶ τῶν τυπικῶν τῶν μεγάλων μο- 20 ναστηρίων καὶ τὸ τοῦ Νηστευτοῦ λεγόμενον νομοκάνονον, ὅτι 20 οὐ συμφωνοῦν εἰς τὰ τοιαῦτα τοὺς θείους κανόνας οὔτε ἄλλην ἁγίαν καὶ ἔνθεσμον γραφὴν, διὰ τοῦτο οὐκ ἐτόλμησα εἰς τὸ τυπικουότζικον τὸ ἐξετέθη εὐμάρτυρον ἐκ τῶν θείων πατέρων θῆσειν τὰς ἑορτὰς 25 ἐξ αὐτῶν ἢ ἀπὸ ἄλλου τινός, ὅπως ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐκ τῶν θείων 25 πατέρων μόνον ἔχει τὴν συναγωγὴν. καὶ ἔνεκεν τοῦτο ἀκριβασά- 25 μενος ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς, ἔπεσαν ἢ ἑορταῖς (π. 59^b) εἰς τρεῖς τάξεις. καὶ ὅσαι μὲν εὐρηγνται ἐν τῇ θείᾳ Γραφῇ ἑορταῖς ἔχοντα ἀναγνώσματα, ὁμοῦ καὶ πᾶσα πνοή καὶ εὐαγγέλιον καὶ συναξιν 30 περιεκτικὴν τῶν χριστιανῶν, συνηρμόσθησαν μετὰ τὰς δεσποτικὰς ἑορ- 30 τὰς. τὰς δὲ ἑτέρας δύο διαφορὰς τῶν ἑορτῶν, τῶν τε μεσαιῶν καὶ 30 τῶν μικρῶν, ἐδιδάχθημεν πάλιν καὶ τοῦτο ἐκ τῶν θείων γραφῶν ἀπὸ τε τῆς τετυπωμένης ἐν ἐκάστη ἑορτῇ ἀκολουθίας, καὶ ἐξ αὐ- 30 τῶν τῶν τυπικῶν τοῦ τε Στουδίου καὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους τέως τὰ ἀρμόζοντα ἐν τοῖς τοιούτοις, πῶς διαφορὰς ἐκεῖ ἔχει περὶ ταῦ 35 καμάτου καὶ τῶν τετυπωμένων ὠρῶν καὶ τῶν μετανοιῶν. 35

Ἀποδείξεις, ὅτι τὸ λεγόμενον τοῦ Νηστευτοῦ νομοκάνονον οὐκ ἔστι τοῦ Νηστευτοῦ, ἀλλὰ γέρον- 5 τός τινος γερόμενον πρὸς τὸν ἑαυτοῦ μαθητὴν.

5 Πάλιν ἔγραψάς με, περὶ τὸ λεγόμενον τὸ τοῦ Νηστευτοῦ νομοκάνονον νὰ σοὶ γράψω τὴν εἴδησιν. καὶ ἐν τούτῳ πολλὰ ἐξε- 10 ρευνήσας οὐκ εὐρίσκεται ἐν ἀλη- 10 θεῖα τὸ τίνος ἐστίν, ὅτι οὐ συμφωνοῦν ἐν τούτῳ ἕνα τὸ ἄλλο. ἄλλα μὲν ἐπιγράφουν οὕτως νο- 15 μοκάνονον Ἰωάννου πατρι- 15 ἀρχου Κωνσταντινουπό- 15 λεως τοῦ Νηστευτοῦ. καὶ 15 ἄλλα ἐπιγράφουν οὕτως νο- 15 μοκάνονον Ἰωάννου πα- 15 τριάρχου Κωνσταντινουπό- 15 λεως τοῦ Νηστευτοῦ. ἄλ- 15 λα κανονικὸν Ἰωάννου 15 μοναχοῦ καὶ διακόνου μα- 20 θητοῦ τοῦ ἁγίου Βασιλείου, οὐτινος 20 ἢ ἐπωνυμία τέκνον τῆς 20 ὑπακοῆς. εἰς ἄλλο πάλιν ἐνδεί- 20 κνυται τὸν χαρακτήρα, ὅτι γέρον- 25 τός τινος ἐνὶ πρὸς μαθητὴν ἐν 25 τῷ λέγειν, ὅτι ταῦτα γράφω 25 σοὶ καὶ οὕτως ποίε(ι), ἕως 25 οὐ σε συντόχῳ ἀπὸ στό- 25 ματος. καὶ πάλιν ἔχει εἰς τινα 30 προλόγους δύο καὶ ἐκ τὸ λέ- 30 γειν, ὅτι ταῦτα πάντα ἔμα- 30

Ἐγραψάς μοι, πνευματικὲ ἀδελφὲ κόρι Λουκᾶ, ἵνα σοὶ γράψω εἴδησιν τινα περὶ τοῦ λεγομένου νομοκα- 5 νόμου τοῦ Νηστευτοῦ· καὶ ἔσο εἰδώς, ὅτι πολλὰ περὶ τούτου ἐξε- 5 ρευνήσας οὐκ ἠδυνήθη ἐρεῖν ἐν ἀληθείᾳ, τίνος ἐστίν· οὐ γὰρ 5 συμφωνοῦσιν ἀλλήλοις τὰ ἀντί- 5 γραφα, ἀλλὰ τινα μὲν τοιάνδε 5 φέρουσιν τὴν ἐπιγραφὴν· νο- 5 μοκάνονον Ἰωάννου πα- 5 τριάρχου Κωνσταντινουπό- 5 λεως τοῦ Νηστευτοῦ. ἄλ- 5 λα κανονικὸν Ἰωάννου 5 μοναχοῦ καὶ διακόνου μα- 5 θητοῦ τοῦ ἁγίου Βασιλεί- 5 ου, οὐ (ἢ) ἐπωνυμία τέ- 5 κνον ὑπακοῆς. ἐν ἑτέροις 5 δὲ πάλιν δείκνυται τις χαρακτήρ, 5 ὅτι γέροντός ἐστι τίνος πρὸς τὸν 5 ἑαυτοῦ μαθητὴν τῷ ¹) λέγειν, ὅτι 5 ταῦτά σοι γράφω καὶ οὕ- 5 τως ποίει, ἕως ἂν σε συν- 5 τόχῳ ἀπὸ στόματος, καὶ 5 ἐκ τοῦ λέγειν, (π. 210^b) ὅτι 5 ταῦτα πάντα ἔμαθον ἐκ 5 τοῦ ἐμέ ²) ἀναθρέψαντος 5 λύχνου τῆς διακρίσεως. 5 τῷ τε ἔχειν προλόγους δύο καὶ

¹) τὸ cod.

²) ἐμέ cod.

θον ἐκ τοῦ ἐμὲ ἀναθρέψαν-
τος λύχνου τῆς διακρίσε-
ως. καὶ ἀπὸ ἄλλα πολλὰ ἐνδεικνυ-
ται, ὅτι γέροντος ἐν τινὸς πρὸς μα-
θητὴν ὁ γὰρ μέγας Ἰωάννης ὁ
Νηστευτῆς ἐπὶ Ἰουστινι-
ανοῦ βασιλέως ἦτον, ὁ δὲ ἅγι-
ος Βασιλείος ἐπὶ Οὐά-
λεντος, καὶ ἀσύμφωνον ἐνι.
καὶ ὅμως ἀναγκαζόμενος ἐκ
τῆς ἀσυμφωνίας τῶν τοιούτων
πάντων ἐξερεύνησα καὶ ἠῶρα
τὸν βίον τοῦ ἁγίου Ἰωάν-
νου τοῦ Νηστευτοῦ, καὶ οὐ-
δαμῶς φέρει, ὅτι τινὸς ἐγένετο
μαθητῆς πώποτε, οὔτε σύγγραμ-
μα οἰονδήποτε πώποτε ἔγραψε,
μᾶλλον δὲ νομοκάνονον, εἴτε ὅλως
περὶ μαθητῶν ἐξαγορεύσεις οἰων-
δήποτε φέρει, οὔτε καὶ ἐπι-
στολὴν εἰς οἰονδήποτε μαθη-
τὴν, καθὼς εἰς τὰ τοιαῦτα νο-
μοκάνονα λέγει, (11. 60^a) ὅτι
πλήθη πολλὰ ἀνδρῶν τε καὶ
γυναικῶν εἶχεν εἰς μαθητείαν
καὶ ὅμως ὧδε εἰς τὰ τοιαῦ-
τα βιβλία γυναικῶν μνημο-
νεύει ἔχειν ἐξαγορίας, καὶ εἰς
αὐτὰ πάλιν ἀντικρὺς λέγει, ὅτι
γυναικοῦ ἐξαγορίαν ὅλως
εἰ μὴ πρὸς θάνατον μὴ
δέξιη. καὶ ὧδε πάλιν ἐμφαί-
νει γέρον(τα) πρὸς μαθητὴν. τέως
καθὼς καὶ προεῖπαμεν, ὁ βίος τοῦ
ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Νηστευ-

ἐξ ἄλλων πολλῶν δαίκνυται, ὅτι
γέροντος ἐν τινὸς πρὸς τὸν ἑαυ-
τοῦ μαθητὴν. ὁ γὰρ μέγας Ἰω-
άννης ὁ Νηστευτῆς ἐπὶ
Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως
ἦν, ὁ δὲ μέγας Βασιλείος ἐπὶ
Οὐάλεντος πολλῶν πρότερον
αὐτοῦ βασιλεύσαντος. καὶ ὅλως
ἔστιν ἀσύμφωνον. τοῖνον τσαούτης
ἀνισότητος ἐν τοῖς ἀντιγράφοις
εὐρισκομένης, ἠναγκασθὴν καὶ ἄκων
ζητῆσαι καὶ ἐξερευνησαι τὸν βίον
αὐτοῦ, ὃ καὶ πεποίηκα. ἀλλ' οὐ-
δὲ ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ ἐμφέρεται,
ὅτι γέγονέ τινος μαθητῆς ἢ οἰον-
δήποτε σύγγραμμα ἐξέθετο πώ-
ποτε, καὶ μάλιστα νομοκάνονον.
ἀλλ' οὐδὲ περὶ ἐξαγορεύσεων μα-
θητῶν ὀπωσθήποτε περιέχει, ἢ
ὅλως περὶ ἐπιστολῆς ὡς πρὸς
μαθητὴν τινα διαλαμβάνει, ὡς-
περ εἰς τὰ λεγόμενα τοῦ Νη-
στευτοῦ νομοκάνονα εὐρηται,
ὅτι πολλὰ πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ
γυναικῶν εἶχεν εἰς μαθητείαν ἐν
τισὶ δὲ τῶν ἀντιγράφων λέγει, ὅτι
γυναικὸς ἐξαγορίαν εἰ
μὴ πρὸς θάνατον μὴ δέξιη,
ὅπερ ἐστὶν ἀντικρὺς τοῦτ' ἔστιν
ἐναντίον τὸ ποτὲ μὲν ἐπιτρέπειν,
ποτὲ δὲ ἀπαγορεύειν τὴν τῶν
γυναικῶν ἐξαγορίαν. τὸ δὲ εἰπεῖν
ἐνταῦθα, ὅτι εἰ μὴ πρὸς θά-
νατον μὴ δέξιη λογισμὸν
γυναικός, ἐμφαίνει πάλιν, ὡς εἶ-

τοῦ οὐδόλως ἐμφαίνει ποτὲ χα-
ρακτῆρά τι τῶν τοιούτων, ἀλλὰ
χαράκτης ἦτον τοῦ λογαρίου τῆ
ἐπιστήμη καὶ ἡ ἐνθεος αὐτοῦ
ἀρετὴ ἀνεβίβασεν τοῦτον εἰς
τὸ τάγμα τῆς ἐκκλησίας καὶ
οὕτως εἰς τὸν πατριαρχικὸν
τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνον.
καὶ λεπτομερῶς γράφει περὶ
τὰς ἐνθεού(ς) αὐτοῦ πράξεις
καὶ ἐλεημοσύνας. καὶ οὔτε μα-
θητῆς τινος ἐγένετο οὔτε
σύγγραμμα οἰονδήποτε πεποίη-
κεν.

15 Πάλιν ἄλλο, ὅτι, καθὼς καὶ
προεῖπαμεν, ὁ μέγας Ἰωάν-
νης ὁ Νηστευτῆς ἐπὶ Ἰου-
στινιανοῦ βασιλέως τοῦ προ-
τέρου ἐγένετο, ἢ δὲ ε' ἀγία σύν-
20 οδος ὑπὸ τοῦ ἐγγόνου Ἡρακλεί-
ου ἐν ὑστέροις ἐγένετο καὶ εἰς
τὸν αὐτῆς πρόλογον εἰς τὸν β'
κανόνα λεπτομερῶς ἀπὸ τοῦς κα-
νόνας τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ
25 καθεξῆς ὅλας τὰς συνόδους οἰκου-
μενικὰς τε καὶ τοπικὰς, ὁμοίως
καὶ τοῦς κανόνας ἐκάστης συνό-
δου τὸν ἀριθμὸν ἐντιθεῖς καὶ
αὐτὰς τὰς ἐπιστολάς τῶν ἁγίων
30 πατέρων πάντας, ὅσας ἔχουσι θεί-
ους κανόνας μικρὰς καὶ μεγάλας,
ὁμοίως καὶ διὰ μικρὰ τελείως
πάθη τινὰς τῶν πατέρων ἐπιστο-
λάς, καθὼς ἢ τοῦ ἁγίου Ἀθα-

πομεν ἄνωθεν, γέροντος εἶναι πρὸς
μαθητὴν. Καὶ τέως ἀποδεδείκται
ἐκ τε τοῦ βίου αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν
λοιπῶν μὴ εἶναι τοῦ Νηστευ-
τοῦ τὸ εἰρημένον νομοκάνονον.
αὐτὸς δὲ ὁ Νηστευτῆς τῆ ἐπι-
στήμη τοῦ λογαρίου χαράκτης
ἐτύγγανεν ὧν, ἢ δὲ ἐνθεος αὐ-
τοῦ ἀρετὴ ἀνεβίβασεν αὐτὸν εἰς
τὸ τάγμα τῆς ἐκκλησίας καὶ εἰς
τὸν πατριαρχικὸν τῆς Κωνσταντι-
νουπόλεως θρόνον ὕψωσε· καὶ οὔ-
τε μαθητῆς τινος γέγονε οὔτε οἰ-
ονδήποτε σύγγραμμα ἐποίησεν.

Καὶ κατ' ἄλλο δὲ πάλιν ἔστι
τοῦτο πιστώσασθαι, ὅτι ὁ μέγας
οὗτος Ἰωάννης ὁ Νηστευ-
τῆς ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ βασι-
λέως ὡς φθάσαντες εἶπομεν γέ-
γονεν, ἢ δὲ ἕκτη ἀγία σύνοδος
ἐπὶ τοῦ ἐγγόνου Ἡρακλείου
πολλῶ ὕστερον ἐγένετο· ἐν δὲ τῷ
δευτέρῳ κεφαλαίῳ τῆς τοιαύτης
συνόδου ἀπὸ τε τῶν κανόνων τῶν
ἁγίων ἀποστόλων καὶ καθεξῆς
πασῶν τῶν συνόδων, τῶν τε οἰ-
κουμενικῶν καὶ τῶν τοπικῶν, καὶ
τὸν 1) ἀριθμὸν τῶν κεφαλαίων
ἐκάστης συνόδου λεπτομερῶς ἐμ-
φέρεται, πρὸς δὲ καὶ πάσας τὰς
τῶν ἁγίων πατέρων ἐπιστολάς,
ὅσαι δηλαδὴ θεῖους κανόνας ἔχου-
σιν, ἂν τε μικραὶ ἂν τε μελίζονες
εἶεν, ὥστε καὶ ἡ τοῦ μεγά-

1) τῶν cod.

νασίου πρὸς Ἀμοῦν μονάζοντα περὶ τὴν νοκτερινὴν ῥύσιν τοῦ σώματος ἔγραψεν, ὡσαύτως καὶ ἐτέρων πατέρων τινὰς λέξεις μικράς τινας· πάντα ἐν ἀκριβείᾳ εἰς τοῦτο τὸ κεφάλαιον ἔγραψεν ἡ ἁγία οἰκουμενικὴ σύνοδος αὕτη καὶ συνηρμόσατο, καὶ εἰς πλειοτέραν ἀσφάλειαν ταῦτα προσέθηκεν, καὶ οὐδαμοῦ ἐμνημόνευσεν, ὅτι Ἰωάννου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Νηστευτοῦ. (M. 60^b) ὡσπερ λέγει καὶ διῆχαι τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων ἐτέρων πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως ἐξ ὀνόματος συγγράμματα περὶ ὑποθέσεων τινῶν μερικῶν καὶ ὀλιγοστῶν, πόσω γε μᾶλλον τοιούτων τελείων καὶ περιεκτικῶν ἔχων τὰς ὑποθέσεις εἰς πάντα ἀνθρώπων, καὶ τοιούτου ἀνδρὸς καὶ μάλιστα πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐν τῇ τοσαύτῃ ἀρετῇ διαπρέποντος εἶχεν ἀθετηῆσαι ἡ ἁγία σύνοδος ἢ ἀπὸ θείου πνεύματος συναρμόσασα πάντα, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς περισσοτέραν ἀσφάλειαν καὶ φόβου τῶν ψευδῶς ἐκτιθεμένων ἀπὸ τινῶν κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας, μετὰ τὸ ἀριθμῆσαι πάντας τοὺς θείους κανόνας καὶ τὰς ἁγίας συνόδους ὁμοίως καὶ τὰς κανονικὰς ἐπιστολάς ἐν ἀκριβείᾳ πάντα, ἐπιφέρει οὕτως καὶ λέγει μηδενὶ ἐξεῖναι τοὺς προδη-

λου Ἀθανασίου γραφεῖσα πρὸς Ἀμοῦν μονάζοντα περὶ τῆς νοκτερινῆς ὄνειρώξεως καὶ τῆς ἐντεῦθεν βρύ(Μ. 211^a)σεως. καὶ ἄλλας δὲ τινας ῥήσεις πατρικῶς περὶ ἐλαχίστων ῥηθείσας πραγμάτων ἡ ἁγία αὕτη ἐκτὴ σύνοδος ἀνετάξατο εἰς περισσοτέραν ἀσφάλειαν, καὶ οὐδαμοῦ ἐδήλωσεν, ὅτι τότε τὸ σύγγραμμα ἢ γοῦν τὸ ῥήμα Ἰωάννου (ἐστὶν) πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Νηστευτοῦ, ὡσπερ ἀμέλει λέγει ἐτέρων πατριαρχῶν Κωνσταντινουπολιτῶν ὀνόματα ἐκτὸς τῶν συνόδων καὶ τὰ τούτων συγγράμματα καὶ ἔσθ' ὅτε περὶ βραχυτάτων τινῶν καὶ μερικῶν ὑποθέσεων. εἰ δὲ ταῦτα οὕτως, οὐ πολλῶ μᾶλλον, εἴ γε ἦν τοιοῦτον περιεκτικὸν καὶ λυσιτελὲς ἔγγραφον καὶ τοιούτου ἐπισήμου ἀνδρὸς ἀπὸ τε τῆς καθέδρας ἀπο τε τῆς ἀρετῆς, οὐκ ἔδει καὶ περὶ τούτου ἀνατάξασθαι καὶ ποσῶς δηλῶσαι τὴν ἁγίαν ταύτην σύνοδον τὴν τῷ θεῷ πνεύματι κινήθεισαν καὶ πάντα καλῶς συναρμόσασαν· ἦτις δὴ σύνοδος μετὰ τὸ πάντα ἀνακεφαλαῖωσαι καὶ καλῶς περὶ τῶν δοκούντων διαστείλασθαι ἐπάγει λέγων· μηδενὶ ἐξεῖναι τοὺς προδηλωθέντας παραχα-

λωθέντας παραχαράττειν κανόνας ἢ ἀθετεῖν, ἢ ἐτέρους παρὰ τοὺς προκειμένους παραδέχεσθαι κανόνας ψευδεπιγράφους ὑπὸ τινῶν συντεθέντας τῶν τὴν ἀλήθειαν καπηλεύειν ἐπιχειρησάντων. εἰ δὲ τις ἄλλο(ν) κανόνα τινὰ τῶν εἰρημένων καινοτομῶν ἢ ἀνατρέπειν ἐπιχειρῶν ὑπεύθυνος ἔσται κατὰ τὸν τοιοῦτον κανόνα, ὡς αὐτὸς διαγορεύει τὴν ἐπιτιμίαν δεχόμενος. καὶ αὕτη ἡ ἁγία σύνοδος ὠμμάτωσεν ἡμᾶς καὶ ἠνοιξε θύραν τοῦ γινῶναι τῶν τοιούτων τὴν εἶδησιν. πάλιν ἐν ὑστέροις καιροῖς ἐπὶ Ῥωμανοῦ τοῦ γέροντος καὶ Κωνσταντίνου ἡ γενομένη σύνοδος τῆς ἐνώσεως ὑστέρα πάντων τῶν θείων πατέρων καὶ διδασκάλων καὶ διὰ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ ὀρθοδόξων βασιλέων Ῥωμανοῦ τοῦ γέροντος καὶ Κωνσταντίνου καὶ ὀρθοδόξων ὁμοίως πατριαρχῶν μετὰ καὶ ἐτέρων πολλῶν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συστήματος ἅμα καὶ λαϊκῶν σοφῶν τε καὶ γνωστικῶτάτων, καὶ ὅμως οὐκ ἐν γωνίᾳ μᾶ εἴτε εἰς μικρὰν τινα πόλιν καὶ οὐδαμινὴν γενομένη, ἀλλ' εἰς αὐτὴν τὴν βασιλεύουσαν τὴν Κωνσταντινουπόλεως. καὶ τότες ὅταν

ράττειν κανόνας ἢ ἀθετεῖν, ἢ ἐτέρους παρὰ τοὺς κειμένους παραδέχεσθαι ψευδεπιγράφους ὑπὸ τινῶν συντεθέντας τῶν τὴν ἀλήθειαν καπηλεύειν ἐπιχειρησάντων· εἰ δὲ τις κανόνα τῶν εἰρημένων καινοτομῶν ἢ ἀνατρέπειν ἐπιχειρῶν ὑπεύθυνος ἔσται κατὰ τὸν τοιοῦτον κανόνα, ὡς αὐτὸς διαγορεύει, τὴν ἐπιτιμίαν δεχόμενος. καὶ οὕτω μὲν ἡ τοιαύτη σύνοδος ὠμμάτωσεν ἡμᾶς καὶ ἠνοιξε θύραν τοῦ γινῶναι τῶν τοιούτων τὴν εἶδησιν. ἐν ὑστέροις δὲ καιροῖς ἡ γενομένη σύνοδος τῆς ἐνώσεως ἐπὶ Ῥωμανοῦ τοῦ γέροντος καὶ Κωνσταντίνου τῶν ὀρθοδόξων βασιλέων καὶ τοῦ εὐσεβοῦς καὶ ἐναρέτου πατριάρχου καὶ ἄλλων πολλῶν τοῦ τῆς ἐκκλησίας πληρώματος ἅμα λαϊκῶν τε σοφῶν καὶ γνωστικῶν, οὐκ ἐν γωνίᾳ που καὶ ἐν παραβύσπῳ, ἀλλ' ἐν ταύτῃ τῇ βασιλευούσῃ τῶν πόλεων Νέα Ῥώμη, ἡνίκα πάντων τῶν σχισμάτων καθαριεύουσα ἦν ἡ τοῦ θεοῦ ἐκκλησία, τότε πως ἐν τῷ τέλει διέξεισιν, ὅτι πάν-

ἐκ πάντων αἱρέσεων καὶ σχισ-
 (π. 61^a)μάτων καθαρεύουσα, τότε
 ἢ σύνοδος αὐτὴ ἐγένετο τῆς ἐνώ-
 σεως. ἐν τῷ τέλει δὲ τῶν αὐτῆς
 διατάξεων κατὰ τάξιν ἐπιφέρει
 τοὺς ἀναθεματισμούς καὶ ἐκεῖ ἐπι-
 φέρει καὶ ἐπισφραγίζει καὶ τοῦτο
 λέγων, ὅτι ἅπαντα τὰ παρὰ
 τὴν ἐκκλησιαστικὴν πα-
 ράδοσιν καὶ τὴν διδασκα-
 λίαν καὶ ὑποτύπωσιν τῶν
 ἁγίων καὶ ἀοιδίμων πα-
 τέρων καινοτομηθέντα καὶ
 πραχθέντα ἢ μετὰ τοῦτο
 πραχθίσόμενα ἀνάθεμα καὶ
 μεθέτερα· ὅτι τοῖς ἐν κατα-
 φρονήσει τιθεμένοις τοὺς
 ἱεροὺς καὶ θείους κανό-
 νας τῶν μακαρίων πατέ-
 ρων ἡμῶν, οἳ καὶ τὴν ἁγί-
 αν ἐκκλησίαν ὑπεριδοῦσι
 καὶ ὅλην τὴν χριστιανι-
 κὴν πολιτείαν κοσμοῦν-
 τες πρὸς θεῖαν ὁδηγοῦσιν
 εὐλάβειαν, ἀνάθεμα¹⁾. ἰδοὺ
 καὶ αὐτὴ ἡ σύνοδος πολλῶν πα-
 τέρων συναγομένων πάντας τὰς
 ματαίας ὑπολήψεις ἀνέτρεψεν ὑπὸ
 τῶν δύο τούτων ἀναθεματισμῶν,
 καὶ μᾶλλον ὅτι ἐν ὑστέροις τελεί-
 ως τῶν θείων πατέρων ἐγένετο.
 περὶ δὲ τῶν ἐπιτιμιῶν τὸν κατὰ

τα τὰ παρὰ τὴν ἐκκλησια-
 στικὴν παράδοσιν καὶ τὴν
 διδασκαλίαν καὶ ὑποτύ-
 πωσιν τῶν ἁγίων καὶ ἀοι-
 δίμων πατέρων καινοτο-
 μηθέντα καὶ πραχθέντα
 ἢ μετὰ τοῦτο πραχθισό-
 μενα ἀνάθεμα. καὶ πάλιν
 τοῖς ἐν καταφρονήσει τι-
 θεμένοις τοὺς ἱεροὺς καὶ
 θείους κανόνας τῶν μα-
 καρίων πατέρων ἡμῶν,
 οἳ καὶ τὴν ἁγίαν ἐκκλη-
 σίαν ὑπερείδουσι καὶ
 ὅλην τὴν χριστιανικὴν
 πολιτείαν κοσμοῦντες
 πρὸς θεῖαν ὁδηγοῦσιν εὐ-
 λάβειαν, ἀνάθεμα¹⁾. ἰδοὺ
 καὶ αὐτὴ ἡ σύνοδος ὑπὸ πολ-
 λῶν πατέρων ἐν ὑστέροις και-
 ροῖς ἐν ἁγίῳ πνεύματι κινήθει-
 σα διὰ τῶν δύο τούτων ἀνα-
 θεματισμῶν πάσας τὰς ματαίας
 ὑπολήψεις ἀνέτρεψε, περὶ δὲ
 τῶν ἐπιτιμιῶν τὰς τε θείας συ-

¹⁾ Ралли Сѳнс., V 9—10 (эти отрывки обозначены в нѣкоторыхъ из-
 дачїяхъ, какъ правила δ' и ζ').

τῆς πορνείας χρόνον τῶν θεί-
 ων πατέρων, συνόδων καὶ τοῦ
 μεγάλου Βασιλείου ἐξηκο-
 λούθησεν, ὅτι περὶ πορνικῶν
 αἰτιῶν ἢ ὑπόθεσις ἦν, καὶ
 Νηστευτοῦ οὔτε ἐμνημόνευ-
 σεν ὅπως οὔτε ἐξηκολούθη-
 σεν.
 οὔτε ἄλλου τινος, ἀλλὰ τῶν περιεκτικῶν ἁγίων καὶ θείων συν-
 ὁδων τῶν ἐν ἀληθείᾳ ἐν ἁγίῳ πνεύματι συνηγμένων. καὶ τοῦ
 μεγάλου Βασιλείου. καὶ ταῦτα πάντα ἐρευνήσας, πνευματι-
 κὲ ἀδελφέ, καὶ φοβηθεὶς τὴν ἐγκεκρομένην πλάνην, εἴ τι ὁ
 θεὸς ἐδωρήσατο, συνῆψα τὰ τῆς προειρημένης βίβλου τοῦ Νη-
 στευτοῦ λεγομένης τὰ ἀρμόζοντα τέως τὸ ὄσον μετὰ καὶ ἐρμη-
 νείας τῶν δυσνοήτων τῆς αὐτῆς βίβλου καὶ ἐτέρων ἐρμηνειῶν τι-
 νων συμβαλλομένων τῶν ἐπιτιμιῶν τέως τῶν διαφορῶν ἀμαρτημάτων
 καὶ τῆς μετανοίας αὐτῆς καὶ κρατήσεως καὶ συγχωρήσεως τῶν θεί-
 ων καὶ ἀχράντων μυστηρίων. καὶ πάλιν ὅσα τῶν ἁγίων πατέρων ἐν
 εἰδήσει τοιαύτῃ ἐνέτυχα, συναρμόσας δὲ καὶ ὁμοῦ θετικῶς ταῦ-
 τα πρὸς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου τῶν ἐρμηνειῶν τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυ-
 ρίου ἐθήκαμεν (π. 61^b) μετὰ τὸ τελειωθῆναι τὸν ξγ' λόγον καὶ τὰ
 ἐν αὐτῷ πάντα προκειμένα ὑπερ (ταύτην τὴν βίβλον καὶ ἐσὺ ἔχεις)
 καὶ ᾧδε εἰς τὸν ἅγιον Συμεῶν τὸν Θαυματουργὸν ἐνι. ἀλ-
 λαχοῦ δὲ τὸ νομοκάνονον τοῦτο πλατοτέρως ἐξεδόθη.

Περὶ δὲ βρώσεως καὶ πό-
 σεως τὰ ἐν τῇ βίβλου τοῦ
 Νηστευτοῦ ἐγκείμενα οὐ συμ-
 φωνοῦσιν ὅπως τοῖς θείοις κανόσι,
 καθὼς καὶ ἄνωθεν εἶπαμεν. καὶ
 διὰ τοῦτο οὐκ ἐτόλμησα ἰθῆσειν
 τὰς ἐορτὰς ἐξ αὐτὸ τὸ βιβλίον
 εἰς τὸ τυπικούτζικον, ὅπερ
 ἐνι ἐμμάρτυρον ἐκ τῶν ἁγίων πα-
 τέρων.
 Ἄλλ' ἐνταῦθα μὲν οὕτως· περὶ
 δὲ βρώσεως καὶ πόσεως οὐ συμ-
 φωνοῦσι τὰ τῇ βίβλῳ τοῦ Νη-
 στευτοῦ ἐγκείμενα τοῖς θείοις
 κανόσι καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐτόλ-
 μησα θεῖναι τὰς ἐορτὰς ἐξ αὐ-
 τοῦ εἰς τὸ τυπικούτζικον, ὅπερ
 ἐνι ἐμμάρτυρον ἐκ τῶν ἁγίων πα-
 τέρων.

Ταῦτα δέ, πνευματικέ μου ἀδελφέ, περὶ ὧν ἔγραψέ με ὑποθέ-
 σεων ἐρευνήσας ἔγραψά σε, ὅσα ἐνέτυχον ἐκ τῶν θείων γραφῶν. ἐὰν δέ
 τινα ἕτερον ἔχουν σκοπὸν τὸν μὴ γινώσκοντά με, εἴ τις ἄλλος γι-

νώσκων ἐκ θείου καὶ προσκονητοῦ πνεύματος, τὸ κρεῖττον ἡμᾶς
ὠφελήσει ὡς ἰδιώτας. διὰ τοι τοῦτο εἰς πᾶν, ὅ τι λόγῳ ἢ γράμματι
εὗρηται δυσδιάκριτον, οὐκ ἀποτολμῶ διακρίναι τοῦτο ἢ ἀποφαίνεσθαι,
ἀλλ' ἐτέροις τοῦτο παραχωρῶ. ἔξω παντός ἐπικειμένου κινδύνου ἐμαυ-
τὸν ἐλευθέρον εἶναι σπουδάζω τῇ χάριτι τοῦ Χριστοῦ μόνον τὴν εἰ-
δησιν φανεροποιῶν. οὕτως καὶ ἐσὺ ποιῶν οὐκ ἀποσφαλεῖς τοῦ προ-
σέχοντος διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ. ἡμεῖς τοίνυν εἴ τι καὶ ἐνετύ-
χαμεν ἐν διαφοροῖς βίβλοις εἴτε εἰς τὰ τυπικὰ τῶν μοναστηρίων,
εἴτε ἐν τῇ προειρημένῃ βίβλῳ τῇ λεγομένῃ τοῦ Νηστευτοῦ, εἴτε
ἄλλου τινὸς τέως τῶν ἐχόντων εἶδησιν πάντες καὶ ἀπὸ διαφορῶν
θεῶν γραφῶν καὶ κανόνων ἐνθέσμων καὶ νόμων πολιτικῶν, εἴτε
περὶ βρώσεως καὶ πόσεως, εἴτε περὶ ἑορτῶν καὶ νηστειῶν, εἴτε ἐν
ἄλλῃ οἰαδήποτε πράξει, πάντα συνάψαντες διὰ τῆς χάριτος τοῦ Κυ-
ρίου καὶ τὸν θεσμὸν ἐξακολουθοῦντες τῆς θείας ἀγάπης εἰς τὸ παγ-
κόσμιον καὶ περιεκτικὸν βιβλίον τῶν ἐρμηνειῶν τῶν ἐντολῶν τοῦ
Κυρίου ἐθήχαμεν πάντα. τὴν δὲ ἀκρίβειαν πᾶσαν εἰς τὸ προλεχθὲν
τυπικουτικὸν ἐξεθέμεθα. ἕκαστος οὖν ἐντυγχάνων ταῦτα πάντα, εἴ τι
καὶ ἀρμόζει, τοῦτο πρὸς σωτηρίαν ψυχῆς καὶ ἀρέσκον θεῷ διαπρά-
ξει καὶ ἡμῖν ὑπερευχόμενος

(I. 62^a) Ἡμᾶς δὲ τοῦτο ἀρ-
μόζει, καθὼς ὁ ἀπόστολος Τι-
μοθέω γράφων ὠρισε (σε) αὐτὸν
ἀγνὸν τήρει καὶ μὴ κοι-
νώνει ἀμαρτίας ἀλλοτρι-
ας²). καὶ ἐν πραότητι παι-
δεύων τοὺς ἀντιδιατιθε-
μένους³). καὶ τό· εἴ τις φιλό-
νεικος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύ-
την συνήθειαν οὐκ ἔχο-
μενοῦδὲ αἰ ἐκκλησίαι τοῦ
θεοῦ⁴). καὶ τό· εἴ τις ἐτέρῳ δι-
δασκαλεῖ καὶ μὴ προσέρ-

Τὸ λοιπὸν οὖν ἐκεῖνο ἡμῖν ἀρ-
μόζει, ὅπερ ὁ ἀπόστολος Τιμο-
θέω¹) ἐπέστελλε, σεαυτὸν
λέγων ἀγνὸν τήρει καὶ μὴ
κοινωνεῖ ἀμαρτίαις ἀλ-
λοτριαις²). καὶ τό· ἐν
πραύτητι παιδεύων τοὺς
ἀντιδιατιθεμένους³). εἰ
δέ τις φιλόνεικος εἶναι
δοκεῖ, ἡμεῖς τοιαύτην συ-
νήθειαν οὐκ ἔχομεν οὐδὲ
αἰ ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ⁴).
καὶ τό· εἴ τις ἐτεροδιδα-

¹) cod. переправл. изъ Тимѳеос.
⁴) I Кор. 11,16.

²) I Тим. 5,22.

³) II Тим. 2,25.

χεται ὑγιαίνουσι λόγοις
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ καὶ τῇ κατ' εὐσέ-
βειαν, διδασκαλίᾳ, τετύφω-
ται μὴδὲν ἐπιστάμενος,
ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητή-
σεις καὶ λογομαχίας, ἐξ
ᾧ γίνεται φθόνος, ἔρις,
βλασφημίαι, ὑπόνοιαι πο-
νηραί, διαπαρτριβαὶ δι-
εφθαρμένων ἀνθρώπων
τὸν νοῦν καὶ ἀποστερημέ-
νων τῆς ἀληθείας, νομι-
ζόντων πορισμὸν εἶναι
τὴν εὐσέβειαν. ἀφίστασο
ἀπὸ τῶν τοιούτων· ἐστὶ
δὲ πορισμὸς μέγας εὐσέ-
βεια μετὰ αὐταρκείας¹).
Ταῦτα πάντα, πνευματικῆ ἀδελφῆ,
ἀπὸ ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς τῆς ἐπι-
στολῆς ὁμοίως καὶ τῶν λοιπῶν
διαφορῶν ἐπιστολῶν καὶ λοιπῶν
συγγραμμάτων ἐτέρων καὶ αὐτοῦ
τοῦ μεγάλου βιβλίου τῶν ἐρμη-
νειῶν νουνεγῶς πάντα καὶ φιλο-
πόνως ἀενάως διέρχου, ὡς ἐκ τῆς
θείας προνοίας τὴν ἐνέργειαν διὰ
τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ ἔχοντα καὶ
οὐκ ἀπὸ ἐμῆς σπουδῆς τοῦ ἀνα-
ξίου μοναχοῦ Νίκου. μετάνοιαν
οἱ μετ' ἐμὲ ἀδελφοὶ καὶ τοὺς ἐν
σοὶ ἀδελφοὺς μετάνοιαν ἐξ ἐμοῦ.

σκαλεῖ καὶ μὴ προσέρχε-
ται ὑγιαίνουσι λόγοις τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ καὶ τῇ κατ' εὐσέβει-
αν διδασκαλίᾳ, τετύφωται
μὴδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ
νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ
λογομαχίας, ἐξ ᾧ γίνεται
φθόνος, ἔρις, βλασφημίαι,
ὑπόνοιαι πονηραί, διαπα-
ρτριβαὶ ἀνθρώπων διε-
φθαρμένων τὸν νοῦν καὶ
ἀπεστερημένων τῆς ἀλη-
θείας, νομιζόντων πορι-
σμὸν εἶναι τὴν εὐσέβει-
αν. ἀφίστασο ἀπὸ τῶν
τοιούτων· ἐστὶ δὲ πορι-
σμὸς μέγας ἡ εὐσέβεια
μετ' αὐταρκείας¹). Ταῦ-
τα τοίνυν μελέτα, ἐν τούτοις ἀδο-
λέσχει ὑπερευχόμενος καὶ τῆς
ἡμῶν ἀθλιότητος (οὐ γὰρ ἡμέτε-
ρα ταῦτα οὐδὲ τῆς ἡμετέρας δια-
νοίας γεώργια, ἀλλ' ἅπερ ἡ χά-
ρις ἐνέπνευσεν) ἐν αὐτῷ Χριστῷ
τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ πρέπει δόξα
εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

¹) I Тим. VI 3—5.

B. СЛОВО 31-е.

λα'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν αὐτὸν κύριον Βασίλειον, ὅτι κα-
λὸν ἢ ἔμπρακτος διδασκαλία· καὶ ὅτι εἰς οἰονόμητον πάθος
μολυνθῆ τις, οὐκέτι ἱερατεύει· καὶ περὶ τῆς τυρωῆς τὴν ἑβδο-
μάδα πῶς ἐτυπώθη· ἔτι καὶ περὶ τοῦ θρόνου τοῦ πατριαρ-
χείου Ἀντιοχείας.

Πνευματικὴ μου ἀδελφὲ κύρι Βασίλειε· καθὼς ἡ κατὰ θεὸν
ἀγάπη σου ἤτήσατο καὶ ἐπέταξέν με γράψαι καὶ ἀποστέλλαι σοι
τινῶν κεφαλαίων τὴν εἴδησιν, ἅτινα καὶ ἀπὸ στόματος εἶπες με.
καὶ ἐγὼ ὅμως καθὼς καὶ ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἐσὺ καὶ ὁ κοινὸς ἡμῶν
πατὴρ ὁ πατὴρ σου οἴδατε, ὅτι πολλὰ ἠγάπουν συνδιαλέγεσθαι
τὴν ἀγάπην σας καὶ συνομιλεῖν ἀπὸ πανταχόθεν, ἐπιπρεῖα δὲ τοῦ
μισοκάλου ἀπετύχησεν πρὸς ἡμᾶς τῆς τριακονταετίας ἰδοὺ
πλέον τοῦ ἑνιαυτοῦ, καὶ ἐπειδὴ ὁ πανοικτίρμων θεὸς διὰ πρε-
σβειῶν τῆς παναχράντου θεοτόκου καὶ τοῦ ἁγίου κοινοῦ ἡμῶν αὐ-
θέντου Συμεῶν τοῦ μεγάλου θαυματουργοῦ οὐκ εἶασεν τὴν ἐπή-
ρειαν τοῦ μισοκάλου, ἡ κατὰ θεὸν ἀγάπη σας ἐπὶ πλεῖον προκό-
ψαι, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐμὲ τὸν ἀνάξιον τὰ τῆς ἀγάπης ἐνδείξασθαι
διὰ τῆς αὐτοψῆς σου ὁμιλίας· καὶ πάλιν τοῦ κοινοῦ ἡμῶν πατρός
καὶ πατρός σου διὰ γραμμάτου. τοσοῦτον δὲ ἐχάρην εἰς τοῦτο,
ὡς ὁ εὐρίσκων σκύλα πολλά, καὶ πρῶτον μὲν ὑπὸ τῆς κατὰ θεὸν
ἀγάπης κινούμενος, καθὼς εἴρηται, ὅτι τὰ μυστήριά μου
τοῖς ἐμοῖς καὶ τοῖς υἱοῖς τοῦ οἴκου μου. οὕτως καὶ ἐγὼ
ὁ ἀνάξιος φανεροποιῶ πάντα· καὶ ὅμως τέως τὰ ἤργησαν, ἀφοῦ
τὸ σκάνδαλον γέγονεν, καὶ οὐκ ἐφανέρωσα τὴν κατὰ θεὸν ἀγάπην
σας· τὰ γὰρ πρῶτην μικρὸν μικρὸν τέως τὸ ὕσον ἐφανέρωσα τὴν
ἀγάπην σας. ἀρτίως δὲ φανεροποιῶ σας καὶ τοῦτο, ὅταν ὁ ἀγιώτατος
ἡμῶν δεσπότης ὁ πατριάρχης προσεκαλέσατό με, ὅμως ὡς ἦν ἀκμήν
νεοπῶς, οὐκ ἐγίνωσκον τὰ κατ' ἐμὲ ἐν ἀκριβείᾳ οὔτε τὴν ἐμὴν
γνώμην. καὶ πρῶτον μὲν ἐλάλησέν με διὰ χειροτονίαν καὶ ἀπο-
στείλειν εἰς τὸ Βαγδά. ἐγὼ δὲ κατ' ἐμαυτοῦ εἰδὼς ἀσφαλῶς, ὅτι
ἀνένδεκτός εἰμι εἰς χειροτονίαν, ἀμερίμνως εἶχον εἰς τοῦτο. ἔπει-
τα πάλιν μεταβληθεὶς μετὰ συμβουλής τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχόντων
καὶ μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων ὁμοίως καὶ λαϊκῶν καὶ παντός τοῦ
συστήματος, καθὼς καὶ τότε ἐλεγέν με, ἡβουλήθη τῆ τοῦ πρεσβυτέρου

χειροτονία καὶ τὴν ἐγχείρησιν τῶν ἔξω πάντων μοναστηρίων καὶ
τῶν ἔσω τῆς πόλεως καὶ αὐτῶν τῶν γυναικείων καὶ πάντων ὁμοῦ,
καὶ ἐπολέμησέν με τότες πολλὰ καὶ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
λοιποὶ, ὅπως ἐπακούσω εἰς τοῦτο. ἐγὼ δὲ συνειδὼς πάντα καὶ τὸ
οἰκεῖον συνειδὼς ἐρευνήσας, τὸ μέλλω μόνον μετὰ θεὸν ἔχειν κρι-
τήν· καὶ τὸ ἄ(π. 219^a)ναγκαιότερον κρίνας, καθὼς ὁ θεὸς ἔδω-
κεν γνώσιν, οἰκονομήθησαν τὰ ἀμφοτέρω, καὶ τὸ μὲν ἱερατεῖον ὅλως
ὡς μὴ λαγγάνοντά με οὐκ ἐδεξάμην, τὴν δὲ δευτέραν ἐγχείρησιν
οὕτως μὲν ὡς καὶ ἐπολεμοῦσαν οὐκ ἐδεξάμην διὰ τὴν τοῦ ἀρχι-
μανδρίτου ἔχοντα τάξιν τὴν τῶν ἔξω μοναστηρίων· τὴν τῶν ἔσω
δὲ πάλιν οὐκ ἔχω πῶς εἰπεῖν, τέως πάντων ὁμοῦ τὴν ἐγχείρη-
σιν ἀναμεμιγμένην τῆ τοῦ κόσμου συγχύσει καὶ περιπλοκαῖς καὶ
ὁμοῦ πάντα ἀναμεμιγμένα καὶ συμπεπλεγμένα ταῖς ἀμαρτίαις καὶ
τὰ λοιπὰ τὰ τὸν θεὸν παροξύνοντα· ἔνεκεν τῶν τοιούτων τὴν ἐγ-
χείρησιν ταύτην οὐκ ἐδεξάμην, ἀλλὰ τὴν μετὰ ἀγάπης καὶ ταπει-
νώσεως, καθὼς καὶ διὰ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ ἀναξίου μου ὄντος
ἐξ ἀρχῆς ἐγχειρίσθη. καὶ ὅμως καθὼς ἐσοφίσαστο Κύριος, οὕτως
καὶ ὠκονόμησεν. καὶ τίς πον τέως οὐκ ἔγνωσεν τὴν τοῦ θεοῦ σο-
φίαν καὶ οἰκονομίαν; ἀλλ' ὅμως τὴν μὲν ἐξ ἀρχῆς δοθεῖσαν μοι
διακονίαν τοῦ διδασκαλείου οὐκ ἐπαραιτησάμην, ἀλλὰ εἰ καὶ ἀνά-
ξιος, ὅμως κατὰ τὸν πάλαι Ἰακώβ ἐγὼ ἀνάξιος ὢν, θεϊκῆ δὲ
σοφίᾳ οἰκονομήσας ὁ Κύριος, τὴν σφραγίδα καὶ εὐλογίαν διὰ τῆς
πίστεως ἐδεξάμην τοῦ δεσπότη μου τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου.
καὶ ὅμως τὰς θείας γραφὰς καὶ τὰ λανθάνοντα τοῖς πολλοῖς φα-
νεροποιῶ καὶ ἄλλα, ἅσα τοῖς αἰτοῦσιν καὶ χρήζουσιν, καθὰ καὶ ἡ
ἐσὴ ἀγάπη ἡ κατὰ θεὸν ἀρτίως πεποίηκεν.

Ταῦτα μὲν οὐκ ἐμὲ μόνον ἀρμόζουσιν, ἀλλὰ καὶ πάντας ἀπλῶς
τοὺς δυναμένους ἐν τοῖς τοιούτοις μετὰ θεόν, καθὰ καὶ ἐν τοῖς
πρῶτην ἡμῶν πατράσιν εὐρίσκονται πράττεσθαι καὶ δίχα ἐπιτρο-
πῆς. καὶ ὅμως ἐγὼ τότε ἔγραψα ἐπιμέσεως ἀποφαντικῶς οὕτως·
ὅτι μὴ τολμήσῃ με τίς πον μαρτυρῆσειν εἰς ἱερατεῖον, ὅτι εἰς
τὸν κόσμον ἐμολύνθη, καὶ νὰ ἐπακούσω ὑπακοὴν προσκρούοντα
τὸν θεόν, τοῦτο φοβερὸν. τὰ δὲ συντείνοντά με εἰς τὴν τάξιν καὶ
τὸν βαθμὸν μου, εἰς ταῦτα οὐκ ἀντιτείνω. καὶ ταῦτα γράψας εἰς
χαρτίον, τὸν δεσπότην ἡμῶν τὸν ἀγιώτατον πατριάρχην ἀπέστει-

αίρετικοί Ἀρμένιοι λέγοντες, ὅτι τί ἐνεχόμεθα τὴν ἑβδομάδα ταύτην νηστεύειν διὰ βασιλέα τυπωθέντα καὶ οὕτως εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα μόνον ἀρμόζοντα. οἱ ἡμέτεροι δὲ πατέρες οὐ διὰ τὸν Ἡρακλῆν, καὶ μᾶλλον ὅτι Μαρωνίτης ἐτελεύτησεν, ἀλλὰ προκαθαρίσμον τῶν ἁγίων νηστειῶν ἐπαρέδωκαν ταύτην, καθὼς τὰ συγγράμματα ἔχουσιν, καὶ ὅμως τὰ σιχηρὰ καὶ πᾶσα ἡ ἀκολουθία τῆς ἑβδομάδος ταύτης προκαθαρίσιν λέγουσιν καὶ φάλλονται, καὶ οὐχὶ διὰ βασιλέα, καθὼς αὐτοὶ οἱ αἰρετικοὶ οἱ Ἀρμένιοι λέγουσιν. εἰς ταύτην δὲ τὴν ἑβδομάδα ἀπενάντίας ἐνέριψεν ζιζάνια ὁ διάβολος, καθὼς ὁ κανὼν τοῦ ἁγίου Νικηφόρου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως διαγορεύει· τὰ γὰρ ἐξ ἀκοῆς, καθὼς καὶ εἶπα σε, συγχώρεσόν με, ἐγγράφως οὐ παραδίδω τέως εἰς τὰ τοιαῦτα καὶ μᾶλλον εἰς τὰ τῆς πίστεως, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐγγράφως μετὰ ἀκριβείας καὶ φόβου ἢ οὐδὲ ὅλως διὰ τὸν κίνδυνον, ὅτι χωρικός καὶ ἰδιώτης ὢν περὶ πίστεως οὐκ ἀποτολμῶ ἐρευνᾶν, οὐδὲ οἶδα τὸ τί ἦν ταῦτα, καὶ μᾶλλον ὅτι καὶ ἀσθενῆς κατὰ ψυχὴν, καὶ ἀνάρμοστόν ἐστιν εἰς τοὺς τοιοῦτους τὰ τοιαῦτα ἐρευνᾶν. ἐγὼ δὲ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ἀγάπην σου, καθὼς καὶ ἐδεήθης καὶ ἐπέταξες με, εἴ τι καὶ ἐνέτυχα ἐγγράφως ἔγραψα· καὶ πάλιν ἐξ ἀκοῆς εἴ τι καὶ ἤκουσα εἶπα σε. πλείον οὐδέν. τέως περὶ τῆς ἑβδομάδος τῆς τυρινῆς, καθὼς καὶ προεῖπα, ἐν κανὼν τοῦ ἁγίου (J. 220^b) Νικηφόρου Κωνσταντινουπόλεως κανὼν δ' λέγων οὕτως· ὅτι δεῖ νηστεύειν τοὺς μοναχοὺς τῆς τετραδὲ τῆς τυροφάγου καὶ τῆς παρασκευῆ καὶ μετὰ τὴν τῶν προηγιασμένων ἀπόλυσιν ἐσθίειν τυρόν, ὅπου ἂν εὕρεθῶσιν. ἀνατρέπει δὲ οὗτος ὁ κανὼν τοῦ Ἰακώβου τὸ δόγμα καὶ τὴν τῶν Τετραδιτῶν αἰρεσίαν.

Καὶ ὣδε μὲν οὕτως ὁμοίως εἰς τοὺς αὐτοὺς κανόνας περὶ τὴν μεγάλην τεσσαρακοστήν τοὺς ἀσθενοῦντας μοναχοὺς ἐπιτρέπει μόνους ἐσθίειν ὕψαριν, ἄλλους οὐχί.

Περὶ δὲ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ λέγει, ὅτι ἐὰν φθάσῃ ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς μεγάλης εἴτῃ τῆς μεγάλης παρασκευῆ, χρὴ μετασχεῖν οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ ἰχθύων.

Ἄρτι, πνευματικὴ ἀδελφέ μου, ἡ μία σου αἴτησις ἀπεδόθη. καὶ ὅμως περὶ τῶν Τετραδιτῶν τούτων καὶ ἕτερα ἀπὸ στόματος ἐδιδάχθη, ἀλλὰ τέως διὰ τὰς ἐν ἀγνοίᾳ ὑπονοίας μικρὸν ὅμως καὶ ἐγγράφως ἤϊρα, ὅτι εἰς τὰ τῆς πίστεως τετραδά ὁμολογοῦν, οὐ τριάδα· ἡμεῖς μὲν τριάδα ὁμοούσιον ὁμολογοῦμεν, οὗτοι δὲ προσθήττους εἰς τὸ τετράδα. καὶ τέως μικρὸν τὴν εἶδησιν εἶπα μόνον καὶ τοῦτο ἤϊρα, ἵνα μὴ νομίση τις πον, ὅτι εἰς πρᾶξιν ἐστίν (οὐ γὰρ οὕτως ἔχει), ἀλλ' εἰς πίστιν ἔχει τὸ σφάλμα. καὶ ἐγὼ, καθὼς καὶ προεῖπα, τὰ ἀπὸ στόματος ἀκούω, πάλιν ἀπὸ στόματος λέγω, ὅταν μᾶλλον καὶ οὐκ ἔχη εὐλογον ἀφορμὴν.

Ἔδε πάλιν περὶ τῶν ἁγιωτάτων ἡμῶν πατριαρχῶν, καθὼς ἠτήσω, πνευματικὴ μου ἀδελφέ, τὰ ἤϊρα ἐγγράφως ὡδε προσθήσω ἐν ἐπιτόμῳ, διὰ τὸ καὶ πλατυτέρως εἰς τοῦ πνευματικοῦ ἡμῶν ἀδελφοῦ κυροῦ Ἰωάννου τὴν ἐπιστολὴν ἔγραψα τὰ τοιαῦτα πάντα, καὶ ἕτερα ὅμοια καθηρμόσθησαν ἐν ἀκριβείᾳ· τέως ὡδε τὰ ἄπερ ἐζήτησας ἀναγκαῖα ἀρξώμεθα διὰ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. Γέγραπται ἐν ἱστορικῷ βιβλίῳ ἦτοι Τακτικόν, ὅτι ἀφοῦ παρεδόθησαν τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἐκρατήθησαν παρὰ τῶν Σαρακηνῶν ὑπὸ τὰς ἡμέρας τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου Σωφρονίου, μετὰ τὸ παρελθεῖν αὐτὸν οὐκ ἐτόλμησέν τις ἢ παρεχωρήθη ἐκεῖ πατριάρχης γενέσθαι ἕως ἐπέκεινα πλείους κ' χρόνους. ἡ δὲ Ἀντιόχεια ἀπὸ τὰς ἡμέρας Ἡρακλείου βασιλέως μετὰ τὸ κρατήσαι Σαρακηνούς ὁ θρόνος Ἀντιοχείας μ' χρόνους ποιήσας μὴ ἐλθῶν ἐν αὐτῇ πατριάρχης κωλύοντων τῶν Σαρακηνῶν, ἀλλὰ πατριάρχαι Ἀντιοχείας κατὰ διαδοχὴν γενόμενοι ἐν Κωνσταντινουπόλει διήγον, καὶ μετὰ τὸ τελευτῆσαι τὸν ἕνα ἕτερος ἀντ' αὐτοῦ ἐγεγόνει ἕως τοῦ τρίτου, ἕως τοῦ τρίτου αὐτόθι διατρίβοντες. καὶ ὅμως γεγονάσιν ἐκ τούτων αἰρετικοί. καὶ μετὰ τοὺς μ' χρόνους ἐκλείποντες οἱ πατριάρχαι προστάξει τῶν Σαρακηνῶν ἐκ τῶν μερῶν Συρίας χριστιανῶν προσέταξαν γίνεσθαι πατριάρχας, ὡς καὶ ἐγένοντο, ἕως οὗ Ῥωμαῖοι τὰς χώρας ἐκράτησαν. μετὰ δὲ τὸ κρατήσαι Ῥωμαῖους (J. 221^a) πρῶτος πατριάρχης Ἀντιοχείας ὁ μακαρίτης ἐγένετο Θεόδωρος, ἡγούμενος ὢν τοῦ μοναστηρίου τοῦ κυροῦ Ἀντωνίου ἐν τῷ θέματι τῶν Ἀρμενιακῶν. τοῦτον ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης ὁ Τζιμισχῆς χρυσοβούλιον δέδωκεν καὶ ἐκύρωσεν πάντα τὰ τετυπωμένα.

ὁμοίως καὶ πάσας τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ ἐν Ἀντιοχείᾳ καὶ ἐν τοῖς περίε
 μοναστηρίοις τὸ δίκαιον τοῦ πατριάρχου πεποίηκεν, ἀκολουθῶν τοὺς
 θεοῦ κανόνας καὶ τοὺς πρὸ αὐτοῦ πολιτικούς νόμους, ὡς καὶ αὐ-
 τοὶ πάντες διαγορευούσιν. προσεκύρωσεν δὲ ὁ βασιλεὺς τοῖς κατὰ
 καιρὸν πατριάρχεις Ἀντιοχείας ἐνδιαίτημα τὴν ἐν Κωνσταντινου-
 πόλει μονὴν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῶν Ὁδηγῶν. καὶ ἐποίησεν
 Πολύε(ο)κτος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
 προτρεπτικὸν ἔνγραφον τοῦ λειτουργεῖν καὶ χειροτονεῖν τοὺς κατὰ
 καιρὸν πατριάρχας Ἀντιοχείας ἐν τοῖς μετοχίοις αὐτοῦ, ἐν τε τῇ
 βασιλευούσῃ καὶ ἐν πᾶσι τῆς ἐνορίας αὐτῆς, ἔνθα ἂν καὶ μετόχι-
 10 ον ἐπιφέρεται, καὶ ἀναφέρεσθαι τὴν ὀνομασίαν αὐτοῦ. μετὰ ταῦτα
 Ἀγάπιος πατριάρχης Ἀντιοχείας παραιτησάμενος, ἀντ' αὐτοῦ
 Ἰωάννης προβάλλεται ὁ μακαρίτης. μεταμεληθεὶς δὲ ὁ Ἀγάπι-
 5 ος τὴν παραίτησιν, καὶ ὁ μακάριος Ἰωάννης φοβηθεὶς οὐκ
 ἐκαρτέρησεν ἐλθεῖν εἰς τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τῶν αὐτοῦ μη-
 15 τροπολιτῶν τελειωθῆναι τὴν ἱερωσύνην, ἀλλὰ κατὰ σπουδὴν προ-
 ἔδωκεν τὸ προνόμιον Ἀντιοχείας, καὶ ἀπὸ τότε ἐτυπώθη χειροτο-
 νεῖσθαι ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

Ἰπὸ τοῦ μακαρίτου πατριάρχου Ἀντιοχείας κυροῦ Πέτρου
 Χριστόδουλος διάκονος τῆς ἀγιωτάτης ἐκκλησίας Ἀντιοχείας
 20 ὁ Ἀγιοστεφανίτης ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπελθὼν κουβουκλήσιος
 ἐτιμήθη ὑπὸ Μιχαήλ τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου, καὶ ἐν Ἀν-
 τιοχείᾳ ἐλθὼν ὡς τιμηθεὶς ὑπὸ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου. ὁ
 δὲ κύρις Πέτρος μὴ καταδεξάμενος προδοῦναι τὰ τῆς ἐκκλησίας
 αὐτοῦ δίκαια, τὸν διάκονα ἀπεδίωξεν καὶ τὴν κέλευσιν διέρρηξεν,
 25 τὸν δὲ πατριάρχην ἔγραψεν αὐστηρὰς γραφὰς ἀναδιδάσκων τὸ δί-
 καιον, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ἀποστολικὸς θρόνος Ἀντιοχείας ὑπὸ τοῦ
 Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλὰ καὶ τὴν σφραγίδα παράνομον ἔχει ὁ
 Κωνσταντινουπόλεως διὰ σπουδῆς Ἰωάννου τοῦ ἀγιωτάτου, (ὅς) τὰ
 30 τῆς ἐκκλησίας Ἀντιοχείας προνόμια ἔδωκε. καὶ ἀντέγραψεν ὁ
 Κωνσταντινουπόλεως συγγνώμην αἰτῶν, ὅτι παρὰ γνώμην αὐτοῦ
 ὑπὸ τοῦ χαρτοφύλακος αὐτοῦ ἐγένετο τὸ σιγίλλιον. καὶ ὁ πατρι-
 ἀρχης μετὰ τοῦτο τὸν διάκονα συνεπάθησεν.

Ταῦτα πάντα εἰς τὸ προλεχθὲν βιβλίον οὕτως γράφουν. ἀπο-
 35 δεικνύει δὲ καὶ τοῦτο (ὁ) ἐκεῖ γράφων, ὅτι ὁ ἀποστολικὸς θρόνος τῆς

Ἀντιοχείας ἀπὸ θαλάσσης τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκράτει ἕως
 πάσης· ἀνατολῆς καὶ ἔνεκεν τοῦτο πάσης Ἀνατολῆς ὀνομάζεται
 πατριάρχης, ἐπειδὴ τῶν πρώην ἡμερῶν ἀπεκόπη μέρος (J. 221^b)
 πρὸς Κωνσταντινούπολιν. μετέπειτα δὲ πάλιν ἐπὶ Σεβήρου Ἀν-
 5 τιοχείας θέλων μὴ τοῦτον καθαίρουσαν προέδωκεν τὰ λοιπά. ταῦτα
 πάντα ἐκεῖ μνημονεύουσαν εἰς τὸ προλεχθὲν βιβλίον.

Περὶ δὲ τὴν τάξιν τῶν μεγάλων θρόνων ἴδε τὸν κύριον Ἰωάν-
 νην τοῦ διποτάτου εἴτε ἀλλαχοῦ, ὅπου εὑρῆς τὰς ἐπιστολάς
 τοῦ κυροῦ Πέτρου τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας, καὶ νὰ εὑρῆς
 10 ἐπιστολὴν εἰς τὸν Βενετίας. εἴτε εἰς τὰς αὐτὰς ἀλλαχοῦ, καὶ ἐκεῖ
 συσταίνει καὶ ἀποδεικνύει τὸν Ἀντιοχείας μόνον ὄντα καὶ λεγόμε-
 νον πατριάρχην, οἱ λοιποὶ δὲ εἰς ἕκαστος τὴν ἰδίαν προσωνομίαν
 κέκτηται. καὶ τὸ θεῖον μύρον ἐξ ἀρχῆς ἄλλη οὐκ ἠγιάζετο. γρά-
 φει δὲ εἰς ὑπερπροεῖπα ἄνωθεν βιβλίον ἱστορικὸν εἰς πρακταῖα
 15 τῆς ἐν Χαλκηδόνι ἀγίας συνόδου, ὅτι ἐτυπώθη δὲ τὸ μύρον
 πανταχοῦ ἀγιάζεσθαι· πρῶτον γὰρ ὑπὸ τοῦ Ἀντιο-
 χείας μόνου ἠγιάζετο· μαθὼν δὲ ὅτι δώρων ἕνεκα
 δίδοται, ἐτυπώθη παντὶ ὑπὸ τῶν ἐπισκόπων ἀγιάζε-
 σθαι. ὁ δὲ βασιλεὺς φιλοφρονήσας τὴν σύνοδον
 20 τῶν χ' πατέρων, ἀπέλυσεν ἕκαστον εἰς τὰ ἴδια.
 ταῦτα εἰς πρακταῖα τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου γράφουν, καθὼς
 καὶ προείπαμεν. τοῦτο δὲ ὑπομνήζω τὴν κατὰ θεὸν σας ἀγάπην
 σκοπῆσαι, μήπως ἔφθασεν καιρὸς πληροῦσθαι τὸ τοῦ μεγάλου
 Ἀντωνίου ῥητὸν καθὼς καὶ ἀναγινώσκειται τὸ λέγον, ὅτι ἔρχε-
 25 ται καιρὸς, ἵνα οἱ ἄνθρωποι μανῶσιν καί, ἐπὶ ἄν ἴδω-
 σὶν τινα μὴ μαινόμενον, ἐπαναστήσονται αὐτὸν λέ-
 γοντες, ὅτι σὺ μαίνει διὰ τὸ μὴ εἶναι ὅμοιος αὐτοῖς.
 ἐγὼ ὅμως, ὡς καὶ νομίζω, τέως κατὰ προαίρεσιν τῷ κατὰ θεῶν ζήλω
 κινούμενος καὶ ὡς αὐτὸς δώσει ἰσχὺν διὰ τὴν αὐτοῦ ἀγάπην καὶ
 30 τὴν ὁμοίαν τὴν τοῦ πλησίον, εἴ τινα ἐρμηνεῖαν ἐντόχῳ τῶν θείων
 γραφῶν, φανερωπιῶν διὰ τὴν ἐπιγινομένην πλάνην προφάσει τῶν
 θείων γραφῶν. ἕνεκεν τοῦτο ὅταν καὶ ἤμουν αὐτόθι, καθὼς γινώ-
 σκεις, ἔδειξά σε εἰς τὸν Πραξαπόστολον τὸ κεφάλαιον περὶ τῶν
 35 ἁγίων ἀποστόλων τὸν κληρὸν, καθὼς ἐκεῖ λέγει, ὅτι ἔβαλον κλη-
 ρους. καὶ οἶδας, πῶς τὸ ἐρμήνευσεν ἐκεῖ ὁ θεὸς Χρυσόστο-

μος καὶ πῶς ἦτον ἡ ὑπόθεσις τοῦ κλήρου ἐκείνου, καὶ οὐχ ὡς
 πλανῶντες τινὲς ἐκ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας καὶ φέρουσιν παράλογον
 ἀφορμὴν εἰς μαρτυρίαν, καὶ ἀγνώστως τὴν θεϊαν παρερμηνεύουσιν
 γραφὴν, καὶ κλήρους ποιοῦσιν, καὶ πράττουσιν τὰ ἅπερ εἰσὶν ἀπ-
 ηγορευμένα παρὰ τῶν θείων γραφῶν ἐκ τῆς τῶν χριστιανῶν
 παραδόσεως. ῥῦσαι ἡμᾶς, Κύριε, πάντας ἐκ τὰς τοιαύτας καὶ ἐτέ-
 ρας διαφόρους πλάνας καὶ ἐξελοῦ ἐκ τῆς παγίδος τοῦ σατανᾶ
 πρεσβείαις τῆς ὑπερενδόξου θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἀμήν:—

17 июля 1850 г.

СПНАИ.

C. Слово 35-ое о цатахъ.

λε'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν πνευματικῶν ἡμῶν ἀδελφῶν
 τῶν ἐπιλεγομένων Τζάτων.

Τὸ ἴσον τοῦ πατριαρχικοῦ πιττακίου τοῦ ἀποσταλέν-
 τος πρὸς τὸν κύριον Εὐφύμιον πατριάρχην Ἱεροσο-
 λύμων.

Ἐπιγραφή. Τῷ θεοειδεστάτῳ καὶ ἁγίῳ ἡμῶν δεσπότη
 τῷ θεοτιμήτῳ πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων οἱ ἐνδημῶντες ἐν
 Ἄντιοχείᾳ ἀρχιερεῖς καὶ τοῦ κλήρου οἱ πρόκριτοι, τὰ τέχνα
 καὶ δοῦλοι σου:—

Ἐχρῆν μὲν ἡμᾶς, θεοτίμητε ¹⁾ ἡμῶν καὶ ἅγιε δέσποτα, διὰ
 γραμμάτων αἰεὶ καὶ προσαγορεύειν σοὶ καὶ ἀσπάζεσθαι καὶ τὴν
 ὀφειλομένην τὴν κατὰ θεόν σου πελιώσαν ²⁾ ἀποδιδόναι προσκύνη-
 σιν, ὥστε τῶν ἁγίων σου με(π. 233^a)ταλαγχάνειν εὐχῶν καὶ
 παρὰ σοῦ εὐλογεῖσθαι. ἀλλ' αἰ συμβᾶσαι ἡμῖν περιστάσεις καὶ ἡ
 γενομένη τῶν πραγμάτων ἐναλλαγὴ τοῦ δέοντος ἡμᾶς περιόπτου-
 σιν τοῦ συμφέροντος, ἐπειδὴ καὶ ἀποίμαντοι διατελοῦμεν, καὶ οὐκ
 ἔστιν ὅστις ἡμᾶς εἰς ἐν συνάξει διεσπαρμένους ὄντας καὶ θηρσίν
 εὐάλωτον ³⁾ ὑπηργμένους θήραμα. νῦν δὲ καινοῦ ⁴⁾ τοῖς ὡσὶν
 ἡμῶν παρεμπροσθέντος ⁵⁾ ἀκούσματος, τὴν παροῦσαν γραφὴν πρὸς
 τὴν ἁγιωσύνην σου τεθαρρήκαμεν, τοῦτο μὲν τὴν ὀφειλὴν αὐτὴν
 ἀποτινύοντες τῆς προσκυνήσεως καὶ τὴν παρ' αὐτῆς εὐλογίαν αἰτού-
 μενοι, τοῦτο δὲ καὶ περὶ τοῦ ἀκουσθέντος δηλοῦντες: ἴσως γὰρ εἰς
 τὰς σὰς οὐκ ἀνηρέχθη τοῦτο ἀκοῆς. ἠκηκόημεν γάρ, ὅτι τῶν Τζά-

¹⁾ θεοτίμητε cod. ²⁾ cod. посправляяте насъ пелюиѣтан(?) ³⁾ εὐ-
 λῶτων cod. ⁴⁾ καινοῦ cod. ⁵⁾ παρεμπροσθέντος cod.

των Ἀρμενίων τινῶν, ἦτοι τῶν ἀναχωρητῶν τῆς τῶν Ἀρμενίων
 θρησκείας, αὐτοῦ ¹⁾ ποῦ ποιησαμένων τὴν κατοίκησιν καὶ ἡσυχά-
 ζειν αὐτοῖσι προελομένων, τινὲς πάντως τοῦ μισοκάλου ἐχθροῦ ἐπι-
 τίθενται τούτοις ²⁾ καὶ ὡς οὐκ ὀρθοδόξους ³⁾ διαβάλλουσιν καὶ παντοίῳ
 τρόπῳ λυποῦσιν αὐτούς. εἰ γὰρ τοιοῦτοι καὶ δεκταῖοι ἠγούντο παρὰ
 τῶν προηγησαμένων ἁγιωτάτων πατριαρχῶν ἡμῶν, καὶ τινες αὐ-
 τῶν ἀδελφοὶ ἐντεταγμένοι εἰσὶν ἐν τε τῇ σεβασμίᾳ μονῆ τοῦ ἁγί-
 ου Συμεῶν τοῦ Θαυματουργοῦ καὶ ἐν ἐτέραις μοναῖς, ἐν
 αἷς καὶ λειτουργοῦσιν καὶ τῶν ἀχράντων μυστηρίων τοῖς ὀρθοδό-
 ξοις συμμεταλαμβάνουσιν, καὶ οὔτε ἔκπαλαι τῶν χρόνων μέχρι τοῦ
 νῦν ἐνέσκηψεν ἀμφιβολία περὶ τὴν δόξαν αὐτῶν. ταῦτα οὖν ἡμεῖς
 ὡς εἰδότες ἐδηλώσαμεν, τῆς σῆς δὲ βουλήσεώς ἐστιν ἡ τῆ γνώ-
 μη τῶν προηγησαμένων μακαριωτάτων πατριαρχῶν ἐπακολουθή-
 σαι, ἢ ἄλλως πως κατὰ τὸ δοκοῦν καὶ ἀρέσκον θεῷ διαπραξα-
 σθαι. αἰ οὖν τιμιαὶ καὶ ἁγία σου εὐχαὶ χαρισθείησαν ἡμῖν διὰ
 βίου παντός.

Τὸ ἴσον τοῦ πιττακίου τοῦ ἀποσταλέντος ἐκ τὸν ἁγίον
 θαυματουργὸν Συμεῶν πρὸς τὸν κύριον Εὐφύμιον πα-
 τριάρχην Ἱεροσολύμων μετὰ τοῦ πατριαρχικοῦ πιττακίου.

Ἡ ἐπιγραφή. Τῷ μακαριωτάτῳ καὶ ἁγίῳ δεσπότη μου
 τῷ τρισμακαρίῳ πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων, Πέτρος ἐλά-
 χιστος μοναχὸς πρεσβύτερος καὶ καθηγούμενος καὶ ἀρχι-
 μανδρίτης τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ ἐν τῷ Θαυμαστῷ Ὁρει-
 θαυματουργοῦ καὶ ἁγίου Συμεῶν, ὁ δοῦλος τῆς εὐ-
 χῆς σου.

Μακαριώτατε δέσποτά μου καὶ ἁγιώτατε. φήμη τις ἐπῆλθεν
 ταῖς ἡμέ(π. 233^b)τέραις ἀκοαῖς περὶ τῶν αὐτοῖσι ὄντων ἀνα-
 χωρητῶν τῶν Τζάτων, αὐτοῦ ποῦ ποιησαμένων τὴν κατοίκησιν καὶ
 ἡσυχάζειν προελομένων. τινὲς πάντως ἐπηρέα τοῦ μισοκάλου ἐχ-
 θροῦ ἐπιτίθενται τούτοις καὶ ὡς οὐκ ὀρθοδόξους διαβάλλουσιν καὶ
 παντοίῳ τρόπῳ λυποῦσιν αὐτούς. καὶ οὗτοι, δέσποτα ἅγιε, δεκταῖ-
 οὶ ἠγούντο παρὰ τῶν προηγησαμένων ἁγίων γερόντων καὶ τῶν
 ἁγιωτάτων πατριαρχῶν, καὶ τινες ἐξ αὐτῶν συντεταγμένοι εἰσὶν

¹⁾ αὐτοῦ cod. ²⁾ τούτους cod. ³⁾ ὀρθοδόξους cod.

εἰς τὴν ἀδελφότητα τῆς ἁγίας ἡμῶν μονῆς, καὶ συλλειτουργεῖν καὶ συγκοινωνεῖν ἡμῖν ἐμ πᾶσι παρ' ἐκείνων τῶν ἁγίων γερόντων καὶ συναυλιζέσθαι ὠρίσθησαν ὡς ὀρθόδοξοι. καὶ εἰ οὐκ ἀκριβῶς ἠρεύνησαν καὶ ὀρθὰ φρονούντων εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, οὐκ ἂν τούτους ἐδέξαντο. καὶ ἡμεῖς ὡς εἰδότες τὰ κατ' αὐτοὺς ἐδηλώσαμεν τὴν σὴν μακαριότητα, σοὶ δὲ ἐστὶν θέλησις κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῇ καὶ τῷ θεῷ ἀρέσκον διαπράξασθαι. ἡμᾶς δὲ τοὺς ἀναξίους δούλους σου ἀξιούμεν, ἵνα (ὅτε) πρὸς τὸ θεῖον τελεσιουργεῖς, εὐχαῖς σου μὴ ἐπιλάβῃ· ὡς δούλοι γὰρ ἀνάξιοι τολμήσαντες ἐγράψαμεν.

Переписано 13 июля 1850 г.
въ Синайскомъ монастырѣ.

D. Слово 36-ое о грѣхъ же цагахъ.

λς'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἀββᾶν Γεράσιμον περὶ τῶν αὐτῶν. καὶ τὸ ἴσον τοῦ πιττάκιον τὸ ἀπολυθὲν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα πρὸς τὸν ἀββᾶν Γεράσιμον, ὅπως ἀναγνωσθῆ ἐπιμέσεως μετὰ τῶν δύο πιττάκιων τοῦ τε πατριάρχου καὶ τοῦ ἁγίου Συμεῶν τοῦ θαυματουργοῦ τῆς μονῆς.

Ἠγαπημένον καὶ πνευματικόν μου τέκνον. ὡς ἠκούσαμεν παρά τινων, ὅτι τινὲς τῶν αὐτόθι ἐν ἀγνοίᾳ καὶ παρακινήσει σατανικῇ κινούμενοι διὰ λόγων λυποῦσι τοὺς αὐτόθι ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς λεγομένους Τζάτους, καὶ ὅμως οὐ φανερώς καὶ κατὰ πλάτος, ἀλλὰ κρυφίως καὶ φθόνῳ σατανικῷ καὶ ἄλλας τινὰς σαρκικὰς ἀφορμὰς προβαλλόμενοι. καὶ ἵνα μὴ ἐξ ἀγνοίας τῶν ἀκούοντων ἰδιωτῶν καὶ πάλιν τῶν ζητούντων ἀφορμὰς ἀπωλείας, τῶν πονηρῶν λέγω δαιμόνων, τὴν ῥίζαν τοῦ τοιοῦτου πονηροῦ καὶ σατανικοῦ φυτοῦ καὶ τῶν ὁμοίων τούτων ἕκαστος τὸ κατὰ δύναμιν διὰ τὸν τῆς ἀγάπης θεσμόν τοῦ Χριστοῦ συνεργοῦντος ἐκριζώσῃ ἀγωνισθῆτω. ἐγὼ δὲ ὧδε, τοῦ κυρίου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν καὶ τῆς ἀχράντου μητρὸς αὐτοῦ τῆς θεοτόκου καὶ πάντων αὐτοῦ τῶν ἁγίων συνεργησάντων, τὸ κατὰ δύναμίν μου (π. 234^a) οὐκ ἠμέλησα καὶ εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν εἰς τὸ πατριαρχεῖον καὶ εἰς τὸν ἅγιον Συμεῶν τὸν αὐθέντην μας τὸν θαυματουργόν. καὶ ἐπιμέσεως ἠρευνήθη ὑπὸ πάντων ἐν ἀκριβείᾳ καὶ φανερώς ἀπεκαθαίρισθησαν πάντα χάριτι Χριστοῦ. καὶ ἰδοὺ ἀπελύσαμεν τὰ πιττάκια καὶ τὰς

ἐγγράφους μαρτυρίας καὶ πληροφορίας. ὅμως καὶ ἐγώ, ἐσὺ καλὰ με ἐξεύρεις, ἠγαπημένον μου τέκνον, ὅτι ἐκπαίδοθεν συνανετράφης μοι καὶ ἐξεύρεις, ὅτι ὧδε εἰς τὸ μοναστήριον με τοὺς ἀδελφοὺς τούτους, εἰς τὴν θεοτόκον λέγω τὴν ἐπονομαζομένην τοῦ Ῥοιδίου, οὐκ ἀπλῶς καὶ ἀσκόπως ἐκάθησα. ἀλλὰ καθὼς ἐξεύρεις, ὅταν ἐπαρεδόθη ἡ Ἀντιόχεια, ἦλθα ὧδε εἰς τὴν θεοτόκον εἰς τὸ Ῥοιδὴν καὶ ἡῦρα πρῶτον μὲν τὸν τόπον ἀπερίκοπον ἀπὸ τῶν ἐθνῶν καὶ ἀπὸ πανταχόθεν καὶ ἤσυχον καὶ συνεργοῦντα τὸν σκοπὸν μου, ὡς ἠγάπουν καὶ ἠθέλα, καθὼς με ἐξεύρεις. ἔπειτα πάλιν ἡῦρα τοὺς ἀλλογλώσσους ἀγροίκους καὶ ἰδιώτας καὶ ὁμοπίστους, καθὼς καὶ τοὺς Αἰγυπτίους ἐκείνους ἀλλογλώσσους καὶ ἰδιώτας οἱ πρῶτην ἐκείνοι πατέρες ἡμῶν Ῥωμαῖοι. καὶ ὅμως ἐγὼ εἰ καὶ ἀνάξιος ὢν, ἀλλὰ δούλος αὐτῶν ἔκρινα εἶναι με διὰ τὸ σχῆμα, καὶ ὡς νομίζω τὸ κατὰ δύναμιν τewe τὸ ὅσον μικρόν τι σπουδάζω τούτους μιμεῖσθαι. οὐκ ἀσκόπως δὲ ὧδε ἐκάθησα, ἀλλὰ πρότερον ἐξερεύνησα εἰς τὸν ἅγιον Συμεῶν τὸν θαυματουργόν τοὺς εἰδότης καὶ γνωστικούς, καὶ ἀπλῶς καὶ ἀλλαγῶς τοὺς γινώσκοντας τὰς θείας γραφάς. καὶ πάλιν ἔγραψα εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν εἰς τὸ πατριαρχεῖον, καὶ ἀπέλυσέν με ὁ δεσπότης ὁ σακελλίου πιττάκιν περιέχον τὴν αὐτῶν μαρτυρίαν καὶ τῆς αὐτῶν τελείας πίστεως τὴν πληροφορίαν διαλαμβάνον οὕτως καὶ λέγον, ὅτι τοὺς Τζάτους ὁμεῖς μᾶλλον οἶδατε· ἐν τῇ καθ' ὁμᾶς γὰρ ἀσχοῦνται¹⁾ μονῇ. εἰ δὲ τούτους οἱ προηγησάμενοι ἅγιοι πατέρες ἀλλοτρίους τῆς ὀρθῆς ἐγίνωσκον πίστεως, πῶς τούτους συνοικεῖν καὶ συνδιαγρεῖν αὐτοὺς καὶ συναναστρέφασθαι κατεδέξαντο, ἢ πῶς οἱ μακαριστοὶ πατριάρχαι ἐν ᾧ τῷ πανιέρψ τύπῳ εἰσέρχεσθαι αὐτοὺς καὶ εὐχὰς ἐπιτελεῖν καὶ λειτουργίας παρεχώρησαν, εἰ μὴ ὀρθῶς φρονούντας ἠπίστησαντο.

Ταῦτα περιεῖχεν τοῦ σακελλίου τὸ πιττάκιν καὶ ἀπέλυσέν με το εἰς τὸν ἅγιον Συμεῶν, ἐν ᾧ καὶ φυλάττω το ἐκ πίστεως. (π. 234^b) καὶ ἄλλας γραφάς ἀπέλυσάν με περιέχοντα τελείαν πληροφορίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας καὶ προ-

¹⁾ ἀσχοῦντες σοῦ.

τροπήν τῆς εἰς αὐτῶν συνοικίσεως καὶ συνδιαγωγῆς καὶ συγκοινωνίας τῶν θείων μυστηρίων, λέγοντα οὕτως, ὅτι τοῖς ὀρθῶς περὶ τὴν ἀμώμητον τῶν χριστιανῶν ἔχοντας πίστιν οὐκ ἔστιν σφαλερὸν συγκοινωνεῖν τῶν θείων μυστηρίων καὶ μεταδιδόναι αὐτοῖς καὶ παρ' αὐτῶν 5 μεταλαμβάνειν· οὐδὲ γὰρ περὶ τὴν γλῶσσαν ἐστὶν ἡ διαφορὰ καὶ τὸ ὑποπτον, ἀλλὰ περὶ τὴν πίστιν αὐτὴν τὴν ὀρθήν.

Καὶ ταῦτα οὕτως εἶχον καὶ ἄλλα πλείονα ἔχοντα τελείαν πληροφορίαν. καὶ ὅμως οἱ τὰς θείας γραφὰς ἐρευνοῦντες οἴδασιν τὰ 10 τοιαῦτα ἐξετάζειν, τὰ περὶ πίστεως λέγω. αὐτὸς δὲ ὁ μέγας Βασίλειος εἰς τὸν α' αὐτοῦ κανόνα σαφῶς περὶ τὰς τοιαύτας διαφορὰς λέγει ἐκεῖ, τί ἐστὶν αἵρεσις καὶ τί σχίσμα καὶ τί παρασυναγωγή. καὶ οὕτως μὲν ὁ ἅγιος περὶ τὰς τοιαύτας διαφορὰς λέγει, ὅς ὁ ζητήσας εὐρήσει. τούτους δὲ τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς 15 λεγομένους Γζάτους ἔπου ἂν εἰσιν καὶ εἰς οἶον κατοικοῦσιν τόπον ἀπὸ πανταχόθεν ἐξερευνήσαντες, εὐρομεν αὐτοὺς χάριτι Χριστοῦ ἀνεπιλήπτους εἰς τὰ τοιαῦτα, εἰς τε τὰ περὶ πίστεως, ὁμοίως καὶ εἰς τὰ σχίσματα καὶ τὰς παρασυναγωγὰς. καὶ γὰρ ὁ μητροπολίτης τῆς ἐνορίας αὐτῶν καὶ τῆς χώρας Μεσοποταμίας, ἐν ᾧ καὶ 20 οἰκοῦσιν ἀπὸ τῶν ἄνωθεν χρόνων, εἰ καὶ διὰ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν ἐθνῶν ἐσχορπίσθησάν τινες ἐξ αὐτῶν εἰς διαφόρους χώρας, ἀλλ' ὅμως, καθὼς καὶ εἶπαμεν, ὁ μητροπολίτης αὐτῶν ἐκ (τοῦ) τῆς Ἀντιοχείας πατριαρχοῦντος χειροτονεῖται, ὡς θρόνος ὑπάρχων πάσης Ἀνατολῆς. καὶ ἐνθεσμον καὶ κανονικὸν αὐτῶν ἐστὶν τὸ ἱερατεῖον 25 καὶ ὅλον αὐτῶν τὸ σύστημα ¹⁾ καὶ ἔξω πάσης χάριτι Χριστοῦ ὑποψίας. καὶ ὅμως αὐτοῦ πάλιν τὸν βίον τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν Σάββα ἐντυχόντες εὐρήσετε ²⁾ τούτους συνοικοῦντας τὸν μέγαν ³⁾ καὶ εἰς τὴν θεόκτιστον ἐκκλησίαν ἐπιτραπῆναι παρὰ τοῦ ἁγίου ἐν τῇ ἀρμενίῳ διαλέκτῳ ψάλλεσθαι τὴν ἀκολουθίαν, τοὺς δὲ ἑλληνιστὰς 30 παραμίαν πάλιν ψάλλειν, καθὼς καὶ οἱ ἐνταῦθα ἀδελφοὶ ἡμῶν ψάλλουσιν τῇ τῶν Ἀρμενίων διαλέκτῳ καὶ οἱ ἑλληνισταὶ ⁴⁾ παραμίαν, εἰς διαφόρους δὲ χοροὺς διὰ τὸ μὴ ἔχειν δύο ἐκκλησίας, μό-

¹⁾ τὸ σύστημα cod. ²⁾ εὐρήσεται cod. ³⁾ μέγα cod. ⁴⁾ ἐνλινοῖται cod.

νον τὸν πρισάχιον ὕμνον ἑλληνιστῶν λέγουν, καθὼς καὶ εἰς τοῦτο ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Σάββας παρέδωκεν διὰ τὴν προσθήκην καὶ (π. 235^a) ὑπόληψιν Πέτρου τοῦ Γναφέως τό, Ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς. καὶ αὐτοῦ πάλιν τὸν βίον τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν 5 Θεοδοσίου ἐντυχόντες εὐρήσετε ¹⁾ τούτους μετ' αὐτὸν συνοικοῦντας καὶ εἰς ἐκκλησίαν τῆς ²⁾ τῶν Ἀρμενίων διαλέκτῳ παραμίαν ψάλλειν τὴν ἀκολουθίαν. καὶ ἀρχετὸν ἡμῖν μιμεῖσθαι τούτους τοὺς δύο μεγάλους φωστῆρας. τὸ δὲ εἰς τὴν τῶν ἑλληνιστῶν ἐκκλησίαν προτραπῆναι καὶ παρὰ τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν Σάββα καὶ παρὰ 10 τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου εἰσέρχεσθαι καὶ μεταλαμβάνειν τῶν θείων μυστηρίων, ὡς φαίνεται, διὰ τὴν ἑλλειψιν τοῦ ἱερατείου τῆν, ὅτι ἀκρίβειαν πολλὴν εἶχαν οἱ ἅγιοι πατέρες εἰς τὸ ἱερατεῖον καὶ μόλις ποτὲ καὶ ἐν πολλῷ συστήματι κατεδέχοντο ἱερέα ἕνα ἔχειν ἢ καὶ μηδὴλως· ἐγίνωσκον γὰρ τὸ βᾶρος καὶ τὸν κίνδυνον τῆς ἱερωσύνης. 15 καὶ μαρτυρεῖ τοῦτο αὐτὸς ὁ βίος τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν Σάββα, ὁμοίως καὶ τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν Παχωμίου καὶ ἀρχηγῶ τῶν κοινοβίων, ὅτι καὶ εἰς τῶν ἀμφοτέρων τὰ μοναστήρια εἰς τε τὴν λαύρα(ν) καὶ τὸ κοινόβιον πόσοι μοναχοὶ ἐγένοντο καὶ ἴδιον ἐκ τοῦ αὐτόθι μοναχοὺς εἰς πρεσβυτέρου χειροτονίαν οὐκ εἶχον, 20 ἀλλὰ καιροῦ καλοῦντος ἐκ τῶν πλησίον πρεσβυτέρων προσεκαλοῦντο ποιεῖν αὐτοὺς τὴν ἱεράν λειτουργίαν, ὥστε ἀναγκασθῆναι ὕστερον καὶ οὐκ ἄλλους τινάς. καὶ αὐτὸς μὲν ὁ μέγας Παχώμιος τὸ βᾶρος τῆς ἱερωσύνης ἐξέφυγεν. ὁ δὲ μέγας πατὴρ ἡμῶν Σάββας τὴν χειροθεσίαν ἄκων καὶ μὴ βουλόμενος παρὰ τοῦ πατριάρχου 25 Ἱεροσολύμων ἐδέξατο, κρίναντος τὸ βᾶρος αὐτὸς ἀναδέεσθαι καὶ μὴ ἐτέρους προτρέφαι εἰς τοῦτο ὑπεισελθεῖν. αὕτη ἐστὶν ἡ αἰτία, καθὼς καὶ ἐκ τοῦ βίου τῶν ἁγίων καὶ ἀπὸ ἐτέρων συγγραμμάτων ὁ κατὰ θεὸν φιλοπονήσας εὐρήσει τὸ ἀληθές. τὴν δὲ ἀκρίβειαν καὶ τὸν κίνδυνον, καθὼς καὶ προείπαμεν, τῆς ἱερωσύνης οὐ 30 μόνον αἱ λοιπαὶ θεῖαι γραφαὶ ἐμφανίζουσιν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἱερωσύνης ἐξ λόγου τοῦ θείου Χρυσσοστόμου πλατυτέρως διεξέρχονται, εἰ καὶ περὶ ἀρχιερωσύνης διαλέγεται. καὶ ὅμως ὁ μετὰ θεὸν ἕτερόν τι κρεῖττον καὶ ἀληθέστερον ἐννοήσει (καὶ) ὠφελήσει τοὺς

¹⁾ εὐρήσετε cod. ²⁾ τὴν cod.

ἐντυγχάνοντας καὶ ἡμῖν, ὅτι ἰδιώτης εἶμι καὶ ἐγχώριος καιτῆς ὠφελείας εἰς πᾶν πρᾶγμα ἐπιζητῶ.

Τέως πολλὰ ἐρευνήσας τὸ κατὰ δύναμιν περὶ τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τούτους (II. 235^b) τοὺς ἐπιλεγομένους Τζάτους, καὶ οὐχ εὐρηται πώποτε, ὅτι ἀπὸ τότε ἐκ τὰς ἡμέρας τοῦ μεγάλου πατρὸς Θεοδοσίου καὶ τοῦ μεγάλου Σάβα ἐν ᾧ καὶ πρώην ἡ ἀγία μεγάλη ἐν Χαλκηδόνι σύνοδος τοῖς αἰρετικοῖς Ἀρμενίοις ἐχώρισεν καὶ ἀνεθεμάτισεν τοὺς ἐξάρχοντας αὐτῶν, ἔπειτα πάλιν παρ' αὐτῶν τῶν δύο φωστήρων, τοῦ μεγάλου πατρὸς λέγω Σάβα καὶ Θεοδοσίου, ἀγωνισθέντων καὶ τὰ ζιζάνια ἀπὸ τῶν καθαρῶν σίτων διαχωρισθέντων καὶ τῶν ὀρθοδόξων τούτων τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ τῶν ὁμοίων αὐτῶν ἐναπομεινάντων καὶ ἠνωμένων τῇ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλησίᾳ μετὰ τῶν ὀρθοδόξων, οὐχ εὐρηται πώποτε, ὅτι ἀπὸ τότε ἔσφαλαν οἰονδήποτε σφάλμα, εἴτε κἂν εἰς σχίσματα εἴτε εἰς παρασυναγωγάς, καθὼς τινες πολλαχῶς ἔπαθον τῶν ἡμετέρων, οἵτινες ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τῶν θείων πατέρων καλῶς ἐναρξάμενοι ὕστερον εἰς σχίσματα καὶ παρασυναγωγάς ἐξετράπησαν. τούτους δὲ τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν ἕως τὴν σήμερον οἱ πατέρες ἡμῶν καὶ αὐτοὶ οἱ μακαριστοὶ πατριάρχαι, ὅταν ἐπὶ συνόδου τίποτες κινήθῃ κατὰ τῶν αἰρετικῶν Ἀρμενίων, ἐὰν καὶ εὐρεθῇ ἐκ τούτους τις ἔχοντα γινώσκον τὴν θεϊκὴν, τούτους ἔχουσιν μετὰ θεοῦ εἰς ἀντιπαράταξιν τῶν ἐναντίων, ὡς τὴν γλώσσαν καὶ τὰς γραφὰς αὐτῶν ἐπισταμένους, καθὼς καὶ ὧδε ἐπὶ τῶν μακαρίων πατριαρχῶν ἐν τοῖς ἡμετέροις καιροῖς ἐγένετο, καὶ πλείστων ὄντων τῶν αἰρετικῶν Ἀρμενίων ἐκ τούτους λίαν ὀλίγοι τινὲς ἐπὶ συνόδου οὐδὲ ῥῆξαι γλώσσαν ἢ κινήσαι τοῖς αἰρετικοῖς ἀφῆκαν κατὰ τῶν ὀρθοδόξων. ταῦτα πάντα ἡμεῖς τὸ κατὰ δύναμιν ἐρευνήσαντες περὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν τῶν ἐπιλεγομένων Τζάτων ἠύραμεν. ὁ δὲ δυνάμενος μετὰ θεοῦ καὶ πλείον τι ὠφελῆσαι καὶ τοῦτο μετὰ χαρᾶς ἀποδεχόμεθα, ὡς ἰδιώται ὄντες ἡμεῖς καὶ τὰ τῶν σοφῶν καὶ γραμματικῶν μὴ ἐπιστάμενοι. τὰς δυνάμεις τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τοιούτων γνωστικῶν τὴν γινώσκον μὴ ἐπιστάμενος, μόνον ταῦτα πάντα ἐξερευνήσας ἐν ἀκριβείᾳ ἐκ τῶν ἔσωθεν καὶ πάλιν ἐκ τοῦ ἔσωθεν συνειδότης τὴν πληροφορίαν λαβὼν, συμμαρτυρούντων¹⁾ τῶν γρα-

¹⁾ συμμαρτυρούντως cod.

φικῶν καὶ πατρικῶν παραδόσεων, καὶ τὴν πᾶσαν ἀνάπαυσίν μου, καθὼς με γινώσκεις, ἐποίησεν ὁ θεὸς διὰ πρεσβειῶν τῆς θεοτόκου ὧδε καὶ πάλιν διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἀγίου (II. 236^a) Συμεῶν εἰς τὸ αὐτοῦ ἅγιον καὶ θαυμαστὸν ὄρος τοῦ αὐθέντου μας τοῦ ἀγίου Συμεῶν τοῦ θαυματουργοῦ, καὶ ποτὲ μὲν ἐκεῖ, ποτὲ δὲ ὧδε κάθομαι καὶ ἀναπαύομαι¹⁾, ὡς ἔχει ὁ σκοπὸς μου, ὃν γινώσκεις· ἕκαστος, γὰρ ἐὰν οὐκ εὐρη, ὡς ἀγαπᾷ καὶ θέλει, οὐκ ἀναπαύεται²⁾, εἴτε σαρκικῶν εἴτε πνευματικῶν.

Τοῦτο δὲ γινώσκει, πνευματικὸν μου τέκνον, ὅτι καθὼς καὶ πρώην ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ μακαρίτου πατριάρχου κυρίου Θεοδοσίου ἐνεχειρίσθη καὶ ἐπετράπη, ἀναξίου μου ὄντος, τὸ διδασκαλεῖον³⁾, ἀρτίως πάλιν οὐκ ἐσυνεχώρησάν με καταλιπεῖν τοῦτο οἱ προεξάρχοντες καὶ οἱ ἀρχιερεῖς τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπεκύρωσαν καὶ ἔγραψαν ἐν ἀσφαλείᾳ προτροπικὸν καὶ ἀπέλυσάν με το μὲ τὸν κύριν Σαμουήλ τὸν μητροπολίτην Ἀδάνης, καὶ ὡς ἐνόμισα βαρετόν μου εἶναι καὶ ὑπὲρ τὸ μέτρον μου, οὐκ ἐδεξάμην τοῦτο, ἀλλὰ ἀπέστρεψά το παρακαλῶν διὰ τὸ προθυμούμενος τὴν ἡρεμίαν καὶ ξενιτείαν. ἄρτι πάλιν ἠλάφρωσάν το ὡς ἤρμωξεν ἀκινδύως καὶ ἀπέλυσάν με το μὲ τὸν πνευματικὸν ἀδελφὸν τὸν κύριν Κοσμᾶν τοῦ κυροῦ Ῥωμανοῦ τοῦ αὐτόθι ἐγκλειστοῦ, καὶ ἐφοβήθη τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ ἀποστρέφειν τοῦτο πάλιν ἐκ δευτέρου, ὅτι οὐκ ἔχει τινὰ δυσχέρειαν καὶ ὑπὲρ τὸ μέτρον μου, οὐδὲ ἐμποδίζοντά με εἰς τὸν πρώην ὃν εἶχα σκοπόν· μᾶλλον δὲ καὶ ἔγραψάν με, ὅτι ἐβιάσατό σε ἡ καθολικὴ ἐκκλησία εἰς τοῦτο, καὶ διὰ τοῦτο ἐδεξάμην τοῦτο εὐλογίαν καὶ χάριν ἀναξίου⁴⁾ μου ὄντος εἰς τὴν καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν, ὡς ἐκ χειρὸς κυρίου τοῦ θεοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν καὶ τῆς ἀχράντου μητρὸς αὐτοῦ θεοτόκου καὶ τοῦ δεσπότου ἡμῶν τοῦ καρφαίου τῶν ἀποστόλων Πέτρου, ἐν ᾧ καὶ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον πάσης Ἀνατολῆς ἢ Ἀντιόχου πόλις τετίμηται, ἐγὼ δὲ εἰ καὶ ἀνάξις, ἀλλὰ τάχα, ὡς καὶ νομίζω, ὡς μοναχὸς δοῦλος τῶν δούλων τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας, καὶ εἰ μὴ ἦν οὕτως καὶ εἰ εἶχεν τίποτες δυσχέρειαν, οὐ μὴ τὸ ἐδεξάμην ὅλως,

¹⁾ ἀναπέομαι cod. ²⁾ ἀναπέεται cod. ³⁾ διδασκαλεῖον cod. ⁴⁾ ἀνάξιο cod.

καθώς και γινώσκεις με. και όμως, καθώς και προεΐπα, εἰ μὴ ἐγένετο ἐλευθερίως και ἀκινδύτως, οὐκ ἂν προφάσει ὑπακοῆς ἐπήκουσα διὰ τὰς ἀπὸ δεξιᾶς πλάνας τῶν ἀνθρώπων και τῶν δαιμόνων και αὐτοῦ τοῦ θελήματος, ὅτι ἕκαστος ἐξέλκεται και δελεάζεται ἀπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας, καθώς γέγραπται¹⁾. (π. 236^b)

Και τοῦτο χρῆ γινώσκεις σε τὸ πνευματικόν μου τέκνον, ὅτι και διὰ τῶν ἄνωθεν προγεγραμμένων ἀδελφῶν ἡμῶν τῶν λεγομένων Τζάτων, δι' οὓς και ἡ ὑπόθεσις ἐξεδόθη, και εἰς ἄλλους ὁμοίως τοὺς ἐν ὑπόληψει ὄντας, εἴτε εἰς δόγμα, εἴτε εἰς πράξιν, και εἴτε εἰς ἕνα εἴτε και εἰς πλείονας, εἴτε πάλιν εἰς μαθητάς, εἴτε εἰς διδασκάλους, χρῆ τοῦτο τοὺς πνευματικούς ἡμῶν πατέρας, ἵνα κατὰ τῶν πρώην ἐκείνων ἁγίων πατέρων ποιῶσιν και οὗτοι εἰς τοὺς ἔχοντας²⁾ ὑπόληψιν, εἴτε ἐξ ἀκοῆς εἴτε ἀπὸ ἰδίας ὑπονοίας, ἐξετάζω φανερώς τὸν τοιοῦτον και οὕτως συγκρίνω και διακρίνω και κρίνω και ἀποφηνέσθαι, εἴτε καλὸς ἐστὶν ὁ τοιοῦτος εἴτε ἄλλως πως, τέως ὡς και ἀρμόζει, και μὴ εἰς ὄλον τὸ ἔθνος εἴτε τοὺς μαθητευομένους ὑπ' αὐτοῦ, ἐὰν μὴ κακῶς ἐδιδάχθησαν, γίνεται πολλάκις, καθώς και πολλαχῶς ἐγένετο, και πολλοὶ διεστραμμένα φρονούντες ἐτέρους διδάσκουσι τὰ ὀρθά, ὡσπερ και τὸ ἔμπαλιν, και οὐ μόνον εἰς τὴν πίστιν, ἀλλ' ἕτεροι πάλιν εἰς τὴν πράξιν, φοβούμενοι τὸ γραφικὸν λόγον τὸ οὐαὶ τῷ ποτίζοντι τῷ πλησίον αὐτοῦ ἀνατροπήν θολοεράν³⁾. και τοῦ Κυρίου λέγοντος πρὸς τοὺς μηδὲ ποιῶντας μηδὲ τῷ πλησίον λέγοντας τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς δοῦλε πονηρε⁴⁾ και τὰ ἐξῆς. και πάλιν ἐτέρω τρόπῳ πολλαχῶς γίνεται εἰς τοὺς μαθητευομένους, και εὐσεβεῖς τινες ὄντες ὅσα διδασκόμενοι τὰ καλὰ εἰς ἑαυτοὺς ἔνδον κατέχουσιν, τὰ δὲ σφαλερὰ ἔξωθεν ἀπορρίπτουσιν, ὡσπερ γίνεται και ἐπὶ τῆς ἀναγνώσεως, εἴτε εἰς πίστιν εἴτε εἰς πράξιν, πλήν εἰς τοὺς ἐν θεῷ δυναμένους. εἰ δὲ ἀκμήν ἀσθενεῖς ὄντες, σφαλερὰ τὰ ἀμφοτέρα. ὅμως πάλιν γίνεται και ἐτέρω τρόπῳ, και ὁ διδάσκαλος ὑγιῶς και καλῶς διδάσκων, ὁ (δὲ) μαθητῆς κατὰ τὴν διεστραμμένην αὐτοῦ γνώμην πάντα συνέγειεν και ἐστρέβλωσεν, καθώς και ὁ μέγας ἀπόστολος Πέτρος λέγει εἰς μίαν τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ εἰς τινὰς ἀστηρίκτους τῆ

1) Ιακ. 1,14.

2) ἔχοντα cod.

3) ΑΒΒΑΚ. 2,16.

4) Ματθ. 18,32.

καρδία διὰ τὰς διδασκαλίας τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου, ὅτι στρεβλοῦσιν αὐτάς¹⁾, κατὰ τὰ ἴδια δηλονότι θελήματα στρέφουσιν. και διὰ ταῦτα πάντα και τὰ ὅμοια τούτων χρῆ ἐξετάζειν καλῶς και ὑγιῶς περὶ τούτων και οὕτως ἀποφηνέσθαι, καθώς και προεΐπαμεν. και μᾶλλον και εἰς τοῦτο πολὺς ὁ φόβος ἐστὶν και ὁ κίνδυνος διὰ τὸ βλάβος τοῦ πλησίον, (π. 237^a) και σκάνδαλον πρόκειται τὸ ἀπηγορευμένον, καθώς γέγραπται ἐν τοῖς εὐαγγελίοις, ὅτι συμφέρει μύλος ὀνικὸς²⁾ και τὰ ἐξῆς ὑπερ ἐρμηνεύων ὁ θεῖος Χρυσόστομος τοῦτο τὸ σκάνδαλον λέγει εἶναι κώλυμα τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ. και ὅμως εἰς τοῦτο συντείνει και ὑπερ προεΐπαμεν σκάνδαλον εἰς τὸν πλησίον. εἰ δὲ και οὐκ ἐν τοιαύτῃ φανερὰ ἔρευνα μετὰ παρρησίας και ἀγάπης θεοῦ και τοῦ πλησίου, καθὰ διδασκόμεθα, ἀλλὰ κρυφῶς πως και ὑπόωλως και ὡς ἐν ζόφῳ κρυπτόμενα και δόλῳ και λόγῳ μαχόμενα, τοῦτο πᾶσι τοῖς εὐφρονούσιν εὐδολόν ἐστὶν, και πόθεν ἔχει τὴν γέννησιν ἐπιγινώσκουσιν, ὅτι ἐκ τοῦ σκότους και φθόνου και λοιπῶν κακιῶν ἐνεργήματα και γενήματα, ἐπεὶ πᾶν τὸ φανερούμενον τῶν τοιοούτων εἰς φῶς ἀνατρέχει, καθώς γέγραπται³⁾. και οὐκ ἀρμόζει τὰ τοῦ σκότους τοιαῦτα και τὰ ὅμοια τούτων ἔργα τὰς φιλοθέους ψυχὰς προσέχειν εἴτε πιστεύειν και συγκοινωνεῖν τὰ τοιαῦτα.

Καλὸν μὲν τὸ διδάσκειν εἰς καιρὸν εὐλογον και ὠφελεῖν τὸν πλησίον, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον χρῆζει τῆς τοῦ θεοῦ χάριτος και τῆς ἀπαθείας ὁμοίως και τοῦ δεχομένου, καθώς και ὁ ἀπόστολος εἰς τὴν διανομὴν τῶν χαρισμάτων ἀριθμὸν τοῦτο λέγει· μὴ πάντες διδάσκαλοι⁴⁾ και τὰ ἐξῆς. και οὕτως δύναται μετὰ θεὸν ὑγιῶς συγκρίνειν και διακρίνειν και κρίνειν και ἀποφηνέσθαι, και εἰς ἕνα ἕκαστον τὴν γραφικὴν εὐλογον μαρτυρίαν προσάγειν, καθώς γέγραπται περὶ τοῦ δικαίου, ὅτι οἰκονομήσει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει⁵⁾. εἰ δὲ και τῆς θείας χάριτος μὴ συνεργούσης και ὁ διδάσκων ὁμοίως και τὰ τοιαῦτα ἐξετάζων ἀκμήν ἐμπαύτης ὦν και ὑπὸ τῶν φυσικῶν παθῶν νικώμενος, ἄπιστα τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα και σφαλερὰ ἀπὸ πανταχόθεν τυγχάνουσιν, ἐξελκόμενος και

1) II Πέτρα 3,16. 2) Ματθ. 18,6. 3) Εφεσ. 5,14. 4) I Κορ. 12,29. 5) Πσαλ. 111,5.

δελεαζόμενος ἀπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας καὶ τῶν κατ' ἐμὲ δεδου-
 λωμένους, οἴμοι, καὶ ἠττημένος εἰς ἓνα ἕκαστον πάθος· καὶ οὐκ
 αὐτὸς ἄγει καὶ κυριεύει αὐτά, ὅπου καὶ βούλεται, ἀλλ' αὐτὰ
 κατακρατοῦσιν καὶ κυριεύουσιν καὶ ἄγουσιν αὐτόν, ὅπου καὶ βού-
 λονται. καὶ διὰ τοῦτο εἴ τις ἠττηται, τούτῳ καὶ δε-
 δούλωται, καθὼς γέγραπται. καὶ ἀλλῆ¹⁾ λέγει. ὅτι ὅσα
 πάθη ψυχῆς τοσοῦτοι δεσπόται. καὶ ὅμως τοιοῦτος καὶ
 οὗτός ἐστιν, οἷος ὁ παρὰ τῷ προφήτῃ Ἡσαΐα λεγόμενος προ-
 φῆτης διδασκῶν τὰ ἄνομα²⁾. καὶ ὅμως τοὺς εὐσε-
 βεῖς καὶ ἐκ θεοῦ φυλαττομένους, (II. 237^b) ἐὰν καὶ προσέχου-
 σιν, καθὼς καὶ ἄνωθεν εἴπαμεν, οὐ δύνανται βλάψαι, ἀλλὰ τοῖς
 μὴ προσέχουσιν καί, καθὼς καὶ προεῖπα, τοῖς κατ' ἐμὲ φιλοκό-
 σμοις καὶ φιληθόνοις. καὶ ὅμως τὰ τοιαῦτα ταχέως ἀποδοκιμάζον-
 ται, καθὼς λέγουσιν οἱ πατέρες, ὅτι τὰ κατὰ ἀνθρώποις γι-
 νόμενα ταχέως ἀποδοκιμάζονται. χρῆ τοίνυν ἕκαστον
 μένειν ἐν τοῖς ἰδίοις ὕροις καὶ μέτροις καὶ ἐπιγινώσκειν τὰ ἴδια,
 καὶ μὴ κεφαλή νομιζόμενος εἶναι πρὸς τυγχάνων, καθὼς ὁ Θεο-
 λόγος ὁ μέγας Γρηγόριος ἔφησεν. καὶ ὅμως καὶ αὐτὴ ἡ
 ς' ἀγία σύνοδος εἰς τὸν ἕδ' κανόνα κωλύει τέως ἐπιμέσεως δι-
 δάσκειν, οἷος ἂν εἴη, καὶ ἐπιτιθέναι ἑαυτὸν ἀξίωμα διδασκαλικόν,
 μὴ ἔχοντα ἐπιτροπὴν ἐκ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας. τοῦτο τῆς φι-
 λαρχίας καὶ κενοδοξίας πάθος καὶ τὰ ὅμοια ψυχικὰ πάθη μετὰ τῆς
 δεινῆς ὑπερηφανείας ὀλέθρια καὶ δεινὰ καί, καθὼς λέγουσιν οἱ πα-
 τέρες, δυσίατα, μᾶλλον δὲ ἀγίατα. καὶ ὅμως οὐδὲ ἐν τοῖς τοιοῦτοις
 χρῆ ἀπελπίζειν ἢ ἀπογινώσκειν ἕως τέλος· τὰ γὰρ παρὰ ἀν-
 θρώποις ἀδύνατα, παρὰ δὲ θεῷ δυνατὰ πάντα· λέγει γὰρ ἐν
 τῇ θείᾳ Κλίμακι οὕτως, ὅτι λάγνους μὲν ἀνθρώποι,
 πονηροὺς δὲ ἄγγελοι, ὑπερηφάνους δὲ θεὸς ἰᾶ-
 σθαι πέφυκε. τέως ἐσὺ ἐν ἀκριβείᾳ παραφυλάττου ἀπὸ
 τῶν τοιούτων, πνευματικὸν καὶ ἡγαπημένον μου τέκνον, μή-
 πως σὺν τούτοις διατρίβων αὐτὸς μὲν βλαβίσει τὰ μέγιστα. τού-
 τοις δὲ ὀφέ ποτε ὁ φιλόανθρωπος καὶ οἰκτίρμων θεὸς ὡς οἴ-
 δεν ἰάσεται, ἐσὺ δὲ διαμείνης ἐκ τῆς συνδιατρίβῃς ἀδιόρθωτος.

1) ἀλλ' ἢ cod.

2) Ησαΐα 9,16.

οὐ θέλω σε δὲ ἀγνοεῖν καὶ μάλιστα τὸ ἀναγκαϊότερον, ὅτι εἰς μὲν
 τὰ τῆς πίστεως τῆς ὀρθῆς σῶα καὶ ἀνελλιπῆ καὶ ἀνευ τινὸς οἰ-
 ασθηποτοῦν ὑπολήψεως διαφυλάττονται πάντα ἐν ἀκριβείᾳ διὰ τῆς
 χάριτος τοῦ θεοῦ καὶ οὐ χρεῖα ζητήσεως ἢ ἐξετάσεως περὶ τού-
 5 του. ἀλλ' εἰς τὴν πράξιν τῶν νόμων τοῦ θεοῦ καὶ τῶν θείων κα-
 νόνων τῶν ἁγίων συνόδων καὶ λοιπῶν ἁγίων πατέρων τὰς παρα-
 δόσεις τὰς ἐν τῇ θείᾳ Γραφῇ ἐστὶν ἡμῖν ἡ σπουδῆ, ὅτι οὐ βλέπο-
 μεν ταῦτα τέως εἰς τὸ κοινὸν φυλαττομένας.

Καὶ ταῦτα μὲν καὶ περὶ τούτων τῶν ἀναγκαίων ἐγράψα-
 10 μὲν σοι πρὸς εἰδησίην σου μικρὸν, ἵνα μὴ τὰ περὶ πίστεως ἐρευ-
 νᾶς, ἀλλὰ τὰ τῆς πράξεως μόνον καὶ πλεῖον οὐδέν. ἵνα μὴ
 μάτην εἰς λογομαχίας ἑαυτὸν ἐμβάλ(λ)ων καὶ ταραχάς, (II. 238^a)
 τὸ βιβλίον γινώσκεις τὰς ἐρμηνείας τῶν ἐντολῶν τοῦ κυρίου,
 τὸ ἐγράφη συνεργεῖα θεοῦ εἰς τὴν νεότητάν μου καὶ ἐν ᾧδε
 15 εἰς τὸν ἅγιον Συμεῶν τὸν Θαυματουργόν. ἄρτι πάλιν
 ἐδάρτε συνεργεῖα θεοῦ καὶ τῆς ἀχράντου θεοτόκου ἐγράφη ἄλ-
 λο ἔχοντα τὰς θείας γραφὰς φανερούνας τὰς ἐξ ἀγνοίας γε-
 γεννημένας ἐν ἡμῖν τοῖς χριστιανοῖς αἷς καὶ ἡμελήθησαν ἐν τοῖς
 20 προλαβοῦσιν χρόνοις περὶ τε τὰ σχίσματα τῶν μοναστηρίων καὶ
 ἄλλας διαφόρους ὑποθέσεις ἀναγκαίας. μικρὸν δὲ ἐνὶ μὴ φθά-
 νον ἕως ἐνὸς νομίσματος καὶ οὐκ ἐνὶ μέγαν, οἷον τὸ προτινόν.
 ἀφιερῶθη δὲ ᾧδε εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν ἦτοι τὸ πατρι-
 25 αρχεῖον τῆς Ἀντιοχείας, ὅτι ἀναγκαῖον ἐνὶ καὶ χρῆζει το ἡ ἐκ-
 κλησία· ὁμοίως καὶ εἰς τὸν ἅγιον Συμεῶν τὸν Θαυμα-
 30 τουργόν. καὶ διὰ τοῦτο ἀπέλυσά το καὶ αὐτόθι καὶ ἄς ἀφιερῶ-
 θῆ ἀναξίου μου ὄντος δῶρον εἰς τὴν ἁγίαν Ἀνάστασιν. καὶ ἐὰν το
 μεταγράψῃς καὶ ἐσὺ καὶ ἄλλοι, εἰς ὠφέλειαν ψυχῆς γίνεται. καὶ
 πάλιν ἄς ἐνὶ εἰς τὸ πατριαρχεῖον, καθὼς καὶ ᾧδε ἡ καθολικὴ ἐκ-
 κλησία, ἦτοι τὸ πατριαρχεῖον, ἐρευνήσαντες τοῦτο ἐν ἀκριβείᾳ ἀπε-
 30 δέξαντο. καὶ εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν ἀφιερῶθη καὶ ἀπεδέχθη
 χάριτι Χριστοῦ ὡς ἀναγκαῖον. διὰ τοῦτο καὶ ἐσὺ καὶ οἱ αὐτόθι
 φιλοπονήσαντες τοῦτο μετὰ θεὸν τὴν ἀναξιότητά μου ὑπερέβασθε,
 καὶ ὁ θεὸς διὰ πρεσβειῶν τῆς δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ πάν-
 35 των αὐτοῦ τῶν ἁγίων ἔστω σκέπων καὶ διαφυλάττων σε ἀπὸ παν-
 τὸς κακοῦ καὶ διασώσει σε εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

Εἰς τὸν ἅγιον καὶ ζωηφόρον Τάφον ἀντὶ ἐμοῦ μετανοίας ἀπὸ
 γῆς βάλε ἰβ' καὶ εἰς τὸν ἅγιον Βολγοθᾶν ὁμοίως, καὶ εἰς τὴν
 ἁγίαν Γεθσημανῆν, καὶ τὸν μακαριώτατον καὶ ἅγιόν μου δεσπότην
 τὸν πατριάρχην, ὡς ἀνάξιος ἐγὼ Νίκων ὁ δοῦλος τῶν δούλων
 5 του, καὶ τοὺς λοιποὺς δεσπότης μου καὶ πατέρας ὁμοίως καὶ ἀδελ-
 φούς οὗς ἂν λάχῃς αὐτόθι μετάνοιαν πάντας ἅς με εὕξονται, νά
 με ἐλεήσει ὁ θεὸς καὶ διαφυλάξῃ με τὸν ἀνάξιον πρεσβείαις τῆς
 θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἀμήν:—

16-го июля 1850 г.
 Синай.

Ε. Слово 37-е объ ввѣрахъ.

λζ'. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τοὺς πνευματικοὺς καὶ ἀγαπητοὺς πα-
 10 τέρας καὶ ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς Ἰβήρους πρὸς τὸ πνευματι-
 κόν μου τέκνον τὸν μοναχόν Γεράσιμον.

(λ. 238^b) Ἀπελούσαμέν σοι πρώην, πνευματικόν μου τέκνον,
 θείας γραφάς, τὴν τε τοῦ πατριαρχείου Ἀντιοχείας καὶ τοῦ θαυμα-
 15 τουργοῦ ἁγίου Συμεῶν καὶ ἐμοῦ τοῦ ἀναξίου, ἔχοντα γραφικὰς
 μαρτυρίας καὶ πληροφορίας περὶ τοὺς πνευματικοὺς ἡμῶν ἀδελ-
 φούς τοὺς ἐπιλεγομένους Τζάτους, ἐπιδεικνύντες τὸ ἀνεπίληπτον αὐ-
 τῶν χάριτι Χριστοῦ ἀπὸ πανταχόθεν εἰς τε τὰ περὶ πίστεως καὶ
 σχισμάτων καὶ παρασυναγωγῆς, καὶ καθαρῶς εἶναι τῶν τοιούτων
 τελείως καὶ πάσης ὑποφίας ἀνωτέρους διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χρι-
 20 στοῦ. Οὕτως πάλιν καὶ ὧδε περὶ τοὺς πνευματικοὺς καὶ ἀγαπητοὺς
 πατέρας καὶ ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς Ἰβήρους, εἴ τι ὁ θεὸς ἐνεδυναμό-
 σεν δι' ἁγίων εὐχῶν των καὶ ἐδωρήσατο, συνάψαντες εἴ τι καὶ ἐν-
 ετόχαμεν ἐκ τῶν θείων γραφῶν, συνηρμόσαμεν ταῦτα καὶ ἀπελού-
 25 σαμέν σοι διὰ τὴν τοῦ θεοῦ ἀγάπην καὶ τὴν ὁμοίαν αὐτῆς τὴν τοῦ
 πλησίου. καὶ ἐσὺ πάλιν ἐτέρους πάντα ταῦτα μεταδιδούς τὸν
 τῆς θείας ἀγάπης ἀναπληρῶν θεσμόν, ὅπως εἰς τὸ προφανές γέ-
 νωνται τὰ τοιαῦτα τὰ ἐκ προλαβόντων τῶν χρόνων εἰς διαφό-
 30 ρους βίβλους ἐγκείμενα, ἐξ ἀμελείας δὲ μὴ ἐρευνώμενα μηδὲ
 φανερούμενα καὶ οὕτως εἶπεῖν κεχωσμένα, καὶ ὡς ἐν ζόφῳ
 κρυπτόμενα. διὰ τοι τοῦτο ὁ ἀνάξιος ἐγὼ μοναχὸς Νίκων, ὁ κατὰ
 30 πνεῦμα πατῆρ σου, συνεργεῖα θεοῦ ταῦτα φιλοπονήσας ἀπέλυσά

σε τὰ τε πρώην περὶ τοὺς πνευματικοὺς ἡμῶν ἀδελφοὺς τοὺς
 ἐπιλεγομένους Τζάτους, ἄρτι πάλιν περὶ τῶν πνευματικῶν καὶ
 ἡγαπημένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν τῶν Ἰβήρων, ὅπως ὁ
 ἀνάξιος ἐγὼ Νίκων δοῦλος τῆς ἁγίας αὐτῶν εὐχῆς καὶ ἀγάπης
 5 θείας γενόμενος τὸ τοῦ θεοῦ ἔλεος εἰς ἐμαυτὸν ἐπισπάσωμαι ὡς
 καὶ ἐξ ἀρχῆς καὶ ἄνωθεν ἀμφότεροι, ἐγὼ τε καὶ οὗτοι τίμιοι πα-
 τέρες ἡμῶν καὶ ἀδελφοὶ θεῖῳ πνεύματι οἰκειούμενοι τὸν τῆς θεί-
 ας ἀγάπης θεσμόν ἐκπληροῦντες ἔργῳ καὶ λόγῳ τὸ κατὰ δύναμιν.
 οὗτοι γὰρ οἱ πνευματικοὶ καὶ ἀγαπητοὶ πατέρες ἡμῶν καὶ ἀδελ-
 10 φοί, ἐξ ἀρχῆς τέως τὴν εἶδησιν τῆς ἐπιστροφῆς αὐτῶν ἐκ τῶν
 ματαίων εἰδώλων πρὸς τὴν ἀληθινὴν τῶν χριστιανῶν πίστιν ὁ
 μακάριος Θεοδώρητος, ἐπίσκοπος Κύρου, εἰς τὴν ἐκκλησιαστι-
 κὴν ἱστορίαν ἐξηγεῖται, περὶ τε τῆς ἀπὸ Ῥωμανίας αἰχμαλωσίαν
 τῆς μακαρίας ἐκείνης ἐν γυναιξὶ καὶ ἐναρέτου Νόνας, καὶ πῶς
 15 τὸ ἔθνος τῶν Ἰβήρων μετέστρεψεν εἰς τὸν χριστιανισμόν ἀπὸ τῶν
 ματαίων εἰδώλων. καὶ τέως τὰ τῆς τοιαύτης ἀρχῆς ἐκεῖ ἐξηγεῖ-
 ται. εἰς ἕτερον (λ. 239^a) πάλιν ἱστορικὸν βιβλίον γράφει οὕτως ἐπὶ
 τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου τῆς βασιλείας ἣ Ἰβε-
 ρία εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἤλθεν καὶ ἐχριστι-
 20 ἀνισεν ἰατρευθεῖσα παρ' ἐαυτῆς· τοῦ βασιλέως γὰρ
 Ἰβήρων υἱοῦ ἐν χαλεπῇ νόσῳ γενομένου καὶ παρὰ
 τῆς τοῦ βασιλέως γυναικὸς ἰαθέντος, ὁ βασιλεὺς
 γνοὺς ἐχριστιάνισεν αὐτὸς τε καὶ πάντες· καὶ ναὸν
 25 αἰτεῖται τὸν βασιλέα οἰκοδομῆσαι. ὁ δὲ βασιλεὺς
 τὸ μὲν εἰς τὴν ἠμόλυγον θαῦμα γεγεννημένον εὐ-
 φήμει, τὸν δὲ ναὸν οὐκ ἤθελεν δημᾶσθαι. χρόνου
 δὲ διελθόντος, αὐτὸς εἰς θήραν ἐξῆλθεν. ὁ δὲ φι-
 λάνθρωπος αὐτὸν δεσπότης κατὰ τὸν Παῦλον ἐθή-
 30 ρευσεν· ζόφος γὰρ αὐτὸν ἐξαπίνης προσπεσών, οὐκ
 εἶα πορωτέρω προβαίνειν. καὶ οἱ μὲν συνθηρεύ-
 οντες τῆς ἀκτίνος συνήθως ἀπελάμβανον, αὐτὸς δὲ
 μόνος τοῖς τῆς ἀορασίας ἐπεδέθη δεσμοῖς. ἐν ἀπο-
 ρία δὲ ὦν πόρον εὗρε τῆς σωτηρίας. καὶ εὐθύς ὁ
 35 ζόφος ἐκεῖνος μετηλάθη εἰς φῶς. καὶ προσκα-
 λεσάμενος τὸν Βεσελεήλ, ἄρχοντα τεκτονίας, σο-

φίας ἐμπλήσας, καὶ ταύτην ἤξιώσεν χάριτος, ὥστε
θεῖον διαγράψαι ναόν. οἱ δὲ ὄρυττον τε καὶ ἀνοι-
κοδόμουν. καὶ ὡς ἐτελεώθη ὁ ναός, ἐδέοντο ἱερέα
εὔρεῖν. καὶ τούτου πόρον ἡ θαυμαστή γυνὴ ἐποίη-
σεν¹⁾ ἔπεισεν γὰρ τὸν τοῦ ἔθνους ἡγούμενον πρὸς
τὸν Ῥωμαίων πρεσβεύσασθαι βασιλέα καὶ αἰτήσα-
σθαι πεμφθῆναι διδάσκαλον εὐσεβείας. ὁ δὲ μέγας
Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεύς, μετὰ περιχαρίας τοὺς
πρέσβεις δεξάμενος, ἐξέπεμφεν αὐτοῖς Εὐστάθιον
πατριάρχην Ἀντιοχείας μετὰ πολλῆς τιμῆς. καὶ
ἀπελθὼν ἐκεῖσαι ἐβάπτισεν πάντας σὺν τῷ βασι-
λεῖ, καὶ ἐνθρονίσας τὸν κτισθέντα νεῶν ἐποίησεν
αὐτοῖς καθολικὸν ἐπίσκοπον, τυπώσας αὐτὸν ὑπὸ
θεοῦ τύπου¹⁾ ὑποκεῖσθαι τῷ πατριάρχῃ Ἀντιο-
χείας. ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Ἰβήρων καὶ οἱ συγκλη-
τικοὶ αὐτοῦ ἐτύπωσαν τῷ πατριάρχῃ Ἀντιοχείας
εἰς χορηγίας ἀρωμάτων τοῦ ἁγίου μύρου μονοπρά-
στια χίλια εἰς τὴν χώραν τῆς Ἰβερίας, ἵνα ἐκά-
στης προσόδου αὐτῶν χρηγοῦνται ἀρώματα τοῦ
μύρου ἐν Ἀντιοχείᾳ γὰρ ἦν τύπος ἁγιαζεσθαι τὸ
μύρον καὶ ἐξ αὐτῆς ἐχορηγεῖτο εἰς ἅπαντα τὸν
κόσμον ἀλλαχοῦ γὰρ τὸ μύρον οὐκ ἠγιάζεν τις.

Καὶ ὧδε μὲν οὕτως· πάλιν εἰς ἄλλο βιβλίον ἱστορικὸν λέγει
ἐπὶ Κωνσταντίνου βασιλέως τοῦ Κοπρωνύμου πα-
τριαρχοῦντος τοῦ μακαρίου Θεοφυλάκτου ἐν Ἀν-
τιοχείᾳ (J. 239^b) πρέσβεις κατέλαβον ἀπὸ Ἰβερίας
μοναχοὶ δύο, ἀναγγείλαντες τὸν μακάριον Θεοφύ-
λακτον, ὅτι ἐν ἀνάγκῃ ὑπάρχουσιν οἱ χριστιανοὶ
τῶν χωρίων Ἰβερίας, μὴ ἔχοντες καθολικὸν ἀρχι-
ἐπίσκοπον· ἀπὸ γὰρ τῶν ἡμερῶν τοῦ μακαρίου
Ἀναστασίου τοῦ ἱερομάρτυρος καὶ πατριάρχου Ἀν-
τιοχείας οὐκ ἐσφραγίσθη αὐτοῖς ἀρχιεπίσκοπος
καθολικὸς διὰ τὸ ὄξυ τῆς ὁδοῦ καὶ τὸ μὴ τολμᾶν

¹⁾ cod. переправл. изъ мýру.

τινα διὰ τοὺς Ἀγαρηνοὺς διέρχεσθαι. καὶ ἐκ συνο-
δικῆς κρίσεως τῶν αὐτοῦ μητροπολιτῶν καὶ ἀρχι-
ἐπισκόπων καὶ ἐπισκόπων προτρεπτικὸν ἔγγραφον
δέδωκεν τοῖς Ἰβήροις χειροτονεῖσθαι παρὰ τῶν
ἐπισκόπων τῆς αὐτοῦ ἐνορίας τὸν κατὰ τὴν ἡμέ-
ραν καθολικὸν ἀρχιεπίσκοπον Ἰβερίας, μετὰ τὸ γε-
νέσθαι τὴν ψῆφον παρ' αὐτῶν ποιῆσαι καὶ κλῆρον,
καὶ μετὰ τὸν κλῆρον, ἔνθα ἂν ἡ θεία χάρις φανε-
ρώσῃ, τοῦτον σφραγίσαι κατὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν
τύπον. καὶ ἐποίησαν ἔγγραφον ὑπόμνημα ὑπὲρ αὐ-
τοῦ τε καὶ ἡ συνελθοῦσα σύνοδος καὶ σφραγίσας
ἐπέδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἐχειροτόνησεν ἕνα τῶν δύο
ἀποσταλέντων μοναχῶν Ἰωβανὲ τοῦνομα. ἦσαν δὲ
κτῆματα τοῦ πατριάρχου ἐν Ἰβερίᾳ χίλια ἀπὸ ἀρχῆν
τυπωθέντα· καὶ ἐτύπωσεν τελεῖν κατ' ἔτος τοῖς
κατὰ καιρὸν πατριαρχαῖς λόγου κανονικὸν τῶν αὐ-
τῶν κτημάτων νομίσματα χίλια ὑπὲρ ἀγορᾶς ἀρω-
μάτων τοῦ ἁγίου μύρου. καὶ κατ' ἔτος ἐδίδοντο μέ-
χρι Ἰωάννου τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου· οὗτος γὰρ
ἐδωρήσατο αὐτὰ τῷ πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων ἐπὶ
Ὁρέστου τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου, ἀπερχομέ-
νου αὐτοῦ εἰς πρεσβείαν πρὸς τὸν βασιλέα κύριν
Βασίλειον. ἐτυπώθη δὲ τὴν ἀναφορὰν ἔχειν ὁ Ἀν-
τιοχείας πατριάρχης καὶ μόνον ἐν Ἰβερίᾳ καὶ ἀπο-
στέλλειν ἔξαρχον εἰς ἐπίσκεψιν περὶ αἰρέσεως καὶ
ἀπαίτησιν περὶ ψυχικῶν σφαλμάτων καὶ ἀναλα-
βῶν τὰ κανονικὰ τῶν κτημάτων.

Πάλιν εἰς πρακτικὰ τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου ἁγίας γράφει
οὕτως, ὅτι ἐτυπώθη δὲ τὸ μύρον πανταχοῦ ἁγιαζε-
σθαι· πρῶτον γὰρ ὑπὸ τοῦ Ἀντιοχείας μόνου ἠγιά-
ζετο· μαθὼν δὲ, ὅτι δώρων ἕνεκα δίδοται, ἐτυπώθη
παντὶ ὑπὸ τῶν ἐπισκόπων ἁγιαζεσθαι· ὁ δὲ βα-
σιλεὺς, φιλοφρονήσας τὴν σύνοδον τῶν χλ' πα-
τέρων, ἀπέλυσεν ἕκαστον εἰς τὰ ἴδια. ἐν ὑστέ-
ροις δὲ καιροῖς ἐπὶ Κωνσταντίνου βασιλέως τοῦ Μονομά-

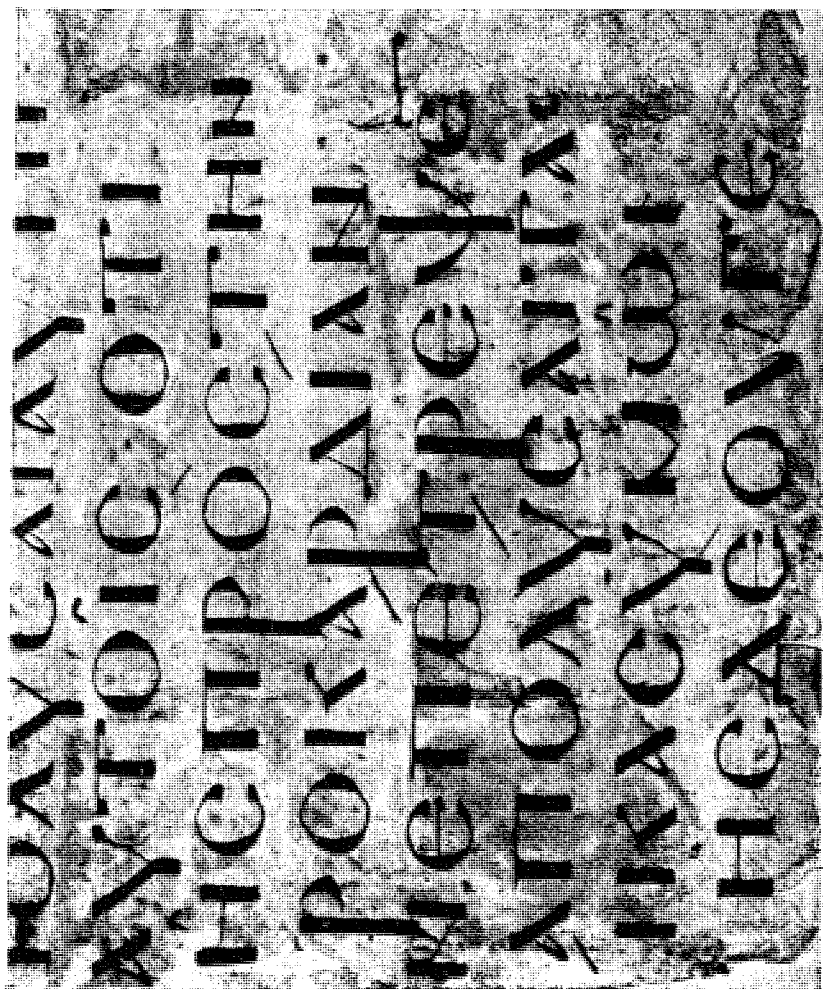
χου καὶ τοῦ μακαρίτου πατριάρχου Ἀντιοχείας κυροῦ Θεοδώ-
 ρου ἀνεφύη ζιζανίων σπορεύς (M. 240^a) τις τῶν ἐπισκόπων ἐν
 Ἰβηρία. ὅθεν καὶ διαφόρους ἐπιστολάς ὁ κύρις Θεόδωρος μετὰ
 καὶ κοβουκλησίῳ ἀπέστειλεν ἐν Ἰβηρία, διορθωσάμενος πάντα τὰ
 ἐκεῖσαι γινόμενα σκάνδαλα διὰ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ καὶ τῆ προ- 5
 θύμια καὶ θεϊκῶ ζήλῳ τῶν ἐκεῖσαι θείων πατέρων καὶ ἐπισκόπων.
 αἵτινες τοιαῦται ἐπιστολαὶ ὧδε ἐμφέρονται εἰς τὸν θαυματουργὸν
 καὶ ἁγίων Συμεῶν παρὰ τῷ καθηγουμένῳ κυρῷ Ἰωάννη, ὃν
 τὸ ἐπίκλην τοῦ Δηποτάτου. εἰς τὰς τοιαύτας τοίνυν ἐπιστο-
 λάς φέρεται ἐπιτροπὴ καὶ χειροθεσία τοῦ πατριάρχου κυροῦ Θεο- 10
 δώρου διὰ τῶν ἐπιστολῶν εἰς τὸν τότε καιρὸν γενόμενον καθο-
 λικὸν Ἰβηρίας τὸν κύριον Ἰωάννην.

Ταῦτα, πνευματικόν μου τέκνον, τὸ κατὰ δύναμιν ἔγραψά σε,
 εἴτι καὶ ἐνέτυχα ἐν ταῖς θεαῖς γραφαῖς περὶ τῶν τοιούτων ὑπο- 15
 θέσεων. καὶ ὅμως, καθὼς καὶ γινώσκεις, ὅτι εἰς τὸν βίον τοῦ
 ἁγίου αὐθέντου μας Συμεῶν τοῦ Θαυματουργοῦ λέγει,
 ὅτι ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν γενόμενος ὁ ἅγιος ἐν ἐκ-
 στάσει, εἶδεν πολλὰ πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναι-
 κῶν καὶ παιδίων μετὰ σταυρῶν ἐρχόμενα ἀπὸ ἀνα- 20
 τολῶν πρὸς αὐτόν, τὸ τε ἅγιον πνεῦμα ἐπισκιάζον-
 τα τὰ πλήθη καὶ συμπορευόμενον αὐτοῖς. τούτων
 δὲ προσεγγισάντων τῷ ἁγίῳ Θαυμαστῷ Ὄρει, ἔφη
 τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον πρὸς τὸν αὐτοῦ θεράποντα Συ-
 μεῶν Ἐπίστασαι τίνες εἰσὶν οὗτοι οἱ πρὸς σὲ παρα- 25
 γενόμενοι; οὗτοι εἰσὶν τὸ ἔθνος τῶν Ἰβήρων, οἵτι-
 νες ἀγαπήσουσίν σε διὰ τὸ ὄνομά μου καὶ ἐλεύ-
 σονται πρὸς σε κατὰ καιρὸν μετὰ πίστεως καὶ πλη-
 ροφορίας πολλῆς καὶ πείραν λαμβάνοντες τῆς δε-
 δωρημένης σοι τῶν ἰαμάτων χάριτος, κηρύξουσιν 30
 τὰ περὶ σου ἐν ὅλη τῇ χώρᾳ αὐτῶν καὶ οἰκοδομή-
 σουσι πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ πιστούς· κατοικήσου-
 σιν ἐξ αὐτῶν καὶ ἐν τῷ εὐαγεῖ σου καταγωγίῳ, καὶ
 εὐχρηστοὶ καὶ πιστοὶ γενήσονται. ὀλίγων δὲ μετὰ
 τὴν θεωρίαν διαδραμουσῶν ἡμερῶν, παραγίνονται
 πρὸς αὐτὸν πλήθη Ἰβήρων λιτανεύοντα μετὰ σταυ- 35

ρων, καὶ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἐθεράπευσεν ὑπὸ ἀκα-
 θάρτων πνευμάτων ἐνοχλουμένους καὶ ποικίλοις
 πάθεσι συνεχομένους. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν θεασά-
 μενοι τὰς παρὰ τοῦ ἁγίου θαυματουργίας, ἤτησαν
 αὐτὸν συνεῖναι αὐτῷ. ἀποδεξάμενος οὖν τὴν αὐ- 5
 τῶν πρόθεσιν, καὶ γνοὺς θέλημα θεοῦ τοῦτο εἶναι,
 καθὼς προεῖπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσ-
 εδέξατο τὴν αὐτῶν αἴτησιν καὶ ἔμειναν λοιπὸν ἐν
 τῷ αὐτῷ μοναστηρίῳ, τὸν μοναδικὸν ἀσχοῦντες 10
 βίον.

Ταῦτα πάντα ἡμεῖς ἐντυχόντες, κατὰ σκοπὸν τῆς θείας ἀγά-
 πης τὸν βίον ἡμῶν εἰς εὐαρέστησιν τοῦ θεοῦ ἐφαρμόσωμεν, ὅπως
 ταῖς τῶν προειρημένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν εὐχαῖς βοη-
 θούμενοι ἴλεον ἔξομεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν ἡμῶν θεὸν πρᾶσει- 15
 αῖς τῆς ἀχράντου μητρὸς αὐτοῦ καὶ θεοτόκου καὶ πάντων τῶν
 ἁγίων. ἀμήν:—

Указатели.

№ 7. Листокъ А. А. Дмитриевскаго.

I.

Указатель

рукописей и рукописныхъ отрывковъ Синайскаго происхожденія, находящихся въ разныхъ другихъ бібліотекахъ.

№

Изъ пергам. Четвероевангелія унциальнаго письма VI—VII вѣка.

а) Имп. Публ. Библ. 12 (= Tischendorf, Notitia, p. 50). Одинъ листъ (340×260; 272×182; по 18 строкъ)

л. 1^{a-b} χρημα ἢ σοχη . . . ὅμιν ερω εν ποια (Матѳ. 21, 19-24)

б) Имп. Публ. Библ. 278. Обрывокъ листа (315×192; 270×152)

л. 1^{a-b} γοριαν φέρτε . . . εδωκάν σε ἐμοί (Іоанна 18, 29-35).

в) проф. А. А. Дмитриевскаго¹⁾ (въ С.-Петербургѣ) обрывокъ листа (245×172; 240×133; по 16 строкъ; этотъ листъ былъ въ переплетѣ другой р-си)

л. 1^{a-b} ἀνδρῶφ ἀπολύσαι τὴν γυναῖκα . . . ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέ (Матѳ. 19, 3-8).

№ 552 (490)

Имп. Публ. Библ. 88 (= Tischendorf. 15: см. Notitia,

¹⁾ Привезенные проф. А. А. Дмитриевскимъ съ Синая отрывки изъ рукописей были подарены ему монастырскими властями, какъ не казавшіеся имъ цѣнными.

р. 64). Отрывокъ въ 16 листовъ (тетради δ' и ε'; 241×172; 178×122; по 30 строкъ).

№ 78

Имп. Публ. Библ. 33.

№

Отрывки (22 листа), привезенные Тишендорфомъ (Апесд., р. 11—12, сод. XIII и XIV*), взяты изъ Евангелія-апракосъ XIII вѣка; они неровнаго формата, такъ какъ текстъ писанъ на смыгомъ арабскомъ и греч. унциальномъ VIII—IX вѣка.

а) Имп. Публ. Библ. 37. Три листа пергам. (102×70; 80×47; по 12 строкъ).

б) Имп. Публ. Библ. 37^a. Три листа пергам. (102×70; 80×55; по 12 строкъ).

в) Имп. Публ. Библ. 110. Одинъ листъ пергам. (103×70; 83×60; по 10 строкъ).

г) Имп. Публ. Библ. 112. Пятнадцать пергам. листовъ (102×75; 80×55; по 11 строкъ).

Въ № 112 на л. 14—15 есть помѣтка писца:

+ προσηρέχθη ἡ ἀγία δέλτος ταύτη παρὰ τοῦ τιμίου καὶ πανευλαβεστάτου μοναχοῦ κυροῦ Ὀνουφρίου καὶ πρεσβυτέρου τοῦ ἀγίου ὄρους Σινᾶ ἐν τῇ ἀγίᾳ κορυφῇ, ἔνθα ὁ ἅγιος καὶ ἔνδοξος μέγας προφήτης Μωυσῆς τὸν νόμον ἐδέξατο καὶ τὰς φοβερὰς καὶ μεγάλας θεωρίας ἴδε +

№ 558 (1201)

Имп. Публ. Библ. 114.

№

Имп. Публ. Библ. 216. Псалтырь 862 (вѣрнѣе: 87^{7/8}) года.

№

Имп. Публ. Библ. 219. Четвероевангеліе 835 года.

№

Имп. Публ. Библ. 226. Евхологій IX вѣка, писанный Николаемъ.

№

Имп. Публ. Библ. 238. Нотный Обиходъ, XVIII вѣка.

№ 457 (1646)

Имп. Публ. Библ. 244. Двадцать пять листовъ (именно: лл. 308—332) изъ сборника словъ патріарха Константинопольскаго Филовея, содержащія 12-е слово его противъ Григоры (282×217; 208×136; по 26 строкъ).

№

Имп. Публ. Библ. 250. Сборникъ Исаака Месопотамы, XIII—XIV вѣка.

№ 33

Имп. Публ. Библ. 262. Помѣтка: «862 год.» Конецъ Псалтыри унциального письма VIII—IX вѣка (190×146·150×110; по 25 строкъ):

л. 1^{a-b} καὶ ὀψώσει πραεῖς . . . τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.

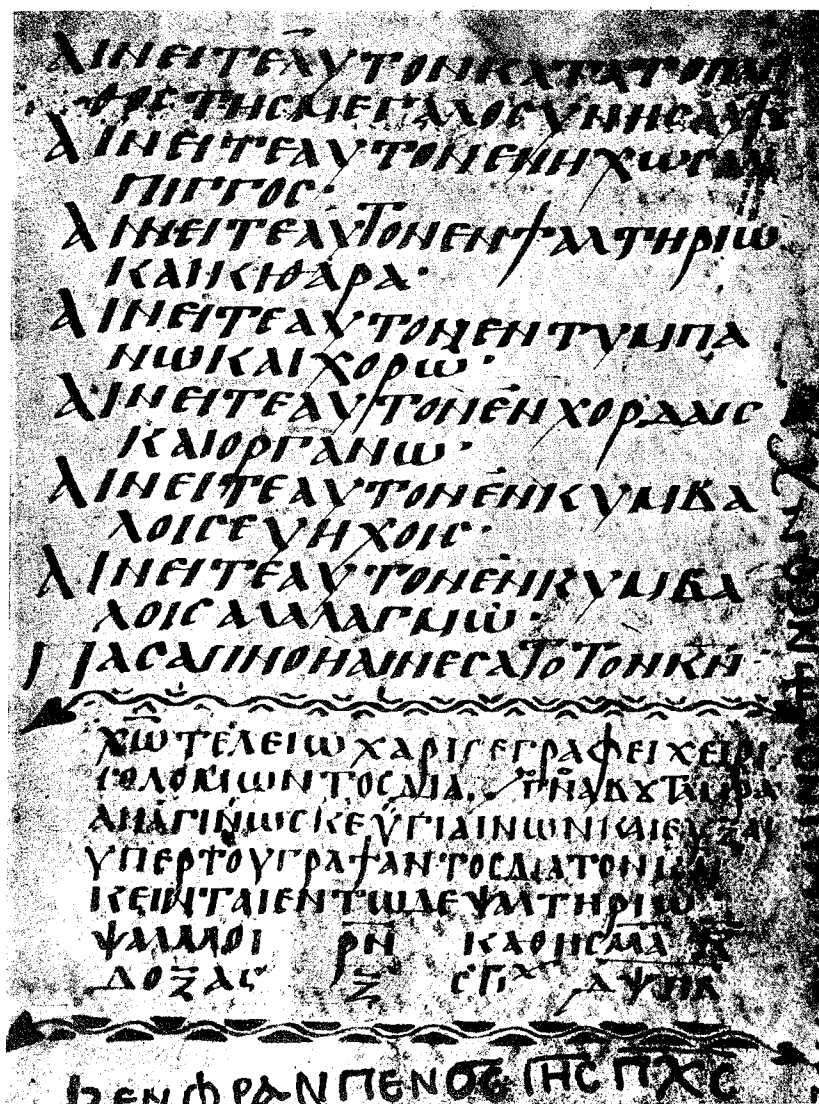
ἢ στίχοι ἐπ' ἀλληλοῖα.

Αἰνεῖτε τὸν θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις. . . Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν κύριον:—(пс. 149, 4—150, 6)

Запись:

χ̄ω̄ τελειω χάρις εγραφεи χειρι
Σολομωντος διακ/ γν^ο αβου ταμρα
αναγιωσχε υγιαινων και ευξαι
υπερ του γραφαντος δια τον χ̄ν
κεινται εν τωδε ψαλτηριω
φαλμοι ρν' καθησματα χ'
δοξαι: ε'. στιχοι αψπα

Туть же контская приписка позднѣйшей рукой XIII вѣка:

№ 8. Имп. Публ. Библ. Библ. 262.

σην φραν πεнос̄ ιη̄ς π̄χ̄ς αψωπῑ η̄ξε παψνερφμεο̄τῑ
η̄τε παλασθων̄ η̄τε παψσαλτηριον̄ εβ̄ολ̄ ρῑτεκ̄ πεψαλ-
ποτ̄ φ̄ η̄σον̄ χα(ηλ̄).

т.е. «Во имя нашего Господа Иисуса Христа совершился этот экземпляръ этого блага, этой псалтыри, потщаниемъ нашего боголюбиваго брата (Ми)ха(ила)»¹⁾.

№ 48

Имп. Публ. Библ. 267. Помѣтка: «6583 года Синай 1075 год.» Три листа изъ Псалтыри (193×150; 130×110; по 16—19 строкъ):

- л. 1^{a-b} Οἱ δὲ πραεῖς... καὶ οὐκ ἀποτίσει· (пс. 36, 11-21)
л. 2^a μὴ ἐγκαταλίπης με... ἐκωφώθην καὶ οὐκ ἤνοιξα τὸ στόμα μου ὅτι σὺ ἐποίησας· (пс. 37, 22—38, 10)
л. 3^{a-b} διεφθάρησαν καὶ ἐβδελύχθησαν... ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου κύριε ὅτι ἀγαθόν· (пс. 52, 2—53, 8)

№ 5 (44)

Имп. Публ. Библ. 268. Помѣтка: «1122 годъ по Р. Х. 6630 годъ Синай. Псалтырь». Одинъ листъ изъ Псалтыри (202×154; 152×110; по 20 строкъ):

- л. 1^{a-b} Διὰ τοῦτο εἰσήκουσέν... ταραχθῆτωσαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ (пс. 65, 19—67, 6)

№

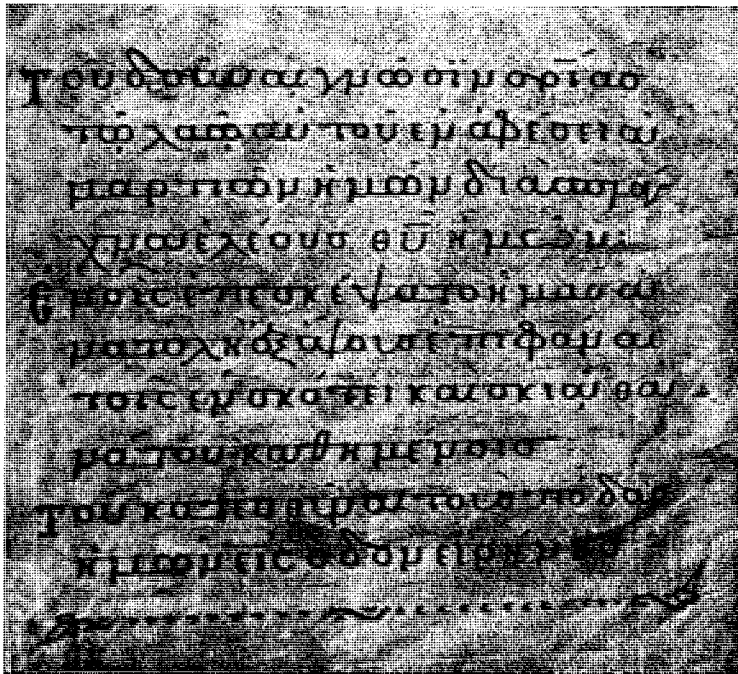
Имп. Публ. Библ. 269. Помѣтка: «рисунки скопированы съ рисунковъ знаменитой Псалтыри X вѣка въ Парижѣ». Четыре миниатюры изъ Псалтыри XII вѣка (175×125; 135×85; по 18 строкъ):

- л. 1^a изображены: Βηθλεεμ̄ и Η μελοδία (пастухъ, играющій на лирѣ, рядомъ, муза, внизу стадо);
л. 2^a изображены Μωυσης, Ισραηλιται, Φαραω, ερημος̄;

¹⁾ Переводъ съ коптскаго принадлежитъ О. Э. Лемму.

л. 3^a изображены Δαυῖδ съ голубемъ надъ головою, слѣва отъ него Προφητια, справа Σοφια

л. 3^b помѣтка рукою XVI вѣка: τὸ παρὸν φαλτήριον ἔστι τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ καὶ εἴ τις θέλει βουλευθῆ ἔξωσαι τοῦτο νὰ ἔχει τὰς ἀρὰς τῶν ἁγίων πατέρων τῶν ἐν Σηνᾶ καὶ Ῥαῖθου ἀνερεθέντων καὶ τῆς κυρίας Ἐκατερή-
νοις ἔνε τοῦ χοροῦ.

№ 9. Имп. Публ. Библи. 269.

внизу рукою XIII вѣка: τὸ παρὸν φαλτήριον

л. 4 изображена Божія Матерь (ΜΡ ΘΥ) съ Младенцемъ на колѣнахъ и свиткомъ въ рукѣ (μεγαλύνει ψυχῆ μου τον κυριον), а слѣва отъ Нея ὁ ἀρχάγγελος Μιχαήλ, справа ὁ ἀρχάγγελος Γαβριήλ

л. 4^b 10 строкъ: Τοῦ δοῦναι γνώσιν σωτηρίας τῷ λαῷ...
ὁδὸν εἰρήνης:—(Луки 1, 77-79).

№ 10 (55)

Имп. Публ. Библи. 272. Помѣтка: «1344 год по Р. Х. Синай Псалтырь 6852 года» Одинъ листъ (175×124; 99×62 по 15 строкъ):

л. 1^{a-b} μὴ ἐπιζετε ἐπ' ἀδικίαν... ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερυγῶν σου ἀγαλλιάσομαι· ἐκολλήθη ἡ (ис. 61, 11—62, 9)

№ 38 (?)

Имп. Публ. Библи. 274. Одинъ листъ, кажется, изъ Псалтыри XIII—XIV вѣка (184×127), на которомъ только двѣ миниатюры (безъ текста):

1) на синемъ фонѣ изображенъ бой Давида съ Голиаѳомъ,

2) на золотомъ фонѣ изображены вверху слѣва Божія Матерь (ΜΡ ΘΥ), подъ Нею фигура на колѣнахъ, а правая сторона вся занята фигурой въ царскомъ одѣяннiи; эти двѣ фигуры и надписи къ нимъ совсѣмъ стерлись.

№

Имп. Публ. Библи. 281. Помѣтка: «Sinai». Три пергам. листа IX вѣка изъ Четвероевангелія греческаго съ арабск. переводомъ (333×267; греч. текстъ 248×140, арабск. текстъ 248×45; по 18 строкъ). Листъ 1-й хуже сохранился (276×217; 236×130).

л. 1^{a-b}

Γενεσίων δὲ ἀγομένων τοῦ (арабскій текстъ срѣзанъ и почти пропалъ)
Ἠρώδου ὠρχήσατο...

Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον (Μθ. 14 6-13).

فلما سمع يسوع
انصرف من هنال
في سفينه الى بدييه

л. 2^{a-b}

Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι εἰ-
πον...

اجيبوا العاقلات
قالوا

При Михаилѣ и Зоѣ. 1033 года по Р. Х.» Одинъ листъ изъ Евангелія-апракосъ (262×206; 190×130; въ два столбца, по 25 строкъ):

л. 1^{a-b} *Κυριακῆ γ' ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν*:—

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν καλουμένην Ναῖν . . . λαὸν αὐτοῦ:—

σαββάτω δ' κατὰ Λουκᾶν:—

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασι . . . αὐτοῦ ὅγιεῖς ὡς ἡ ἄλλη:—

κυριακῆ δ' ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν:—

Εἶπεν ὁ κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην ἐξῆλθεν ὁ σπεῖρων

№ 223

Имп. Публ. Библ. 289. Помѣтка: «1039 год. по Р. Х. 6547 год» Одинъ листъ изъ Евангелія-апракосъ (293×227; 219×155; по 24 строки):

л. 1^{a-b} *φη λέγει ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν*:—

εὐαγγέλιον ι'. κατὰ Μάρκον:—

Τῷ καιρῷ . . . ποῦ τίθεται:—

εὐαγγέλιον ια'. κατὰ Ἰωάννην:—

Τῷ καιρῷ . . . ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν:—

εὐαγγέλιον ιβ'. κατὰ Ματθαῖον:—

Ὁψίας δὲ . . . ἐν μνημεῖῳ ὃ ἐλατόμη

Внизу на оборотѣ цифра тетради: ις'.

№ 74 (172)

Имп. Публ. Библ. 291. Помѣтка: «Синай 6575 год. при К. Дукѣ. 1067 годъ по Р. Х. Синай. При семь картины». Три листа изъ Евангелія-апракосъ (213×155; 140×88; по 25 строкъ):

л. 1^a таблица *Κανὼν ε' ἐν ᾧ Ἰωάννης ἰδίως*

л. 1^b миниатюра: ΙΣ ΧΣ и мужская фигура съ надписью: Θεόδωρος πατρίκιος καὶ τεποτηρητῆς ὁ Γαβράς δοῦλος Χριστοῦ

л. 2^a миниатюра: Божія Матерь (ΜΗΡ. ΘΥ) и женская

фигура съ надписью: θεοτόκε βοήθει τῇ σῇ δούλῃ Εἰρήνῃ τῇ Γαβράβα:—

л. 2^b миниатюра, гдѣ пять медальоновъ: въ срединѣ ὁ ἀρχάγγελος Μιχαήλ, вверху ὁ ἅγιος Πέτρος и ὁ ἅγιος Παῦλος, внизу ὁ ἅγιος Βαρθολομαῖος и ὁ ἅγιος Θωμᾶς

л. 3^{a-b} τλς' Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων . . . ἀλλὰ γε σὺμ πᾶσιν τούτοις τρίτην ταύ (Луки 24, 1-21)

На оборотѣ внизу цифра тетради: κζ'.

№ 109 (234)

Имп. Публ. Библ. 297. Помѣтка: «Синай. ⁶⁶²⁷/₁₁₁₉ года». Одинъ пергам. листъ (248×198; 185×137; по 25 строкъ) изъ Евангелія-апракосъ:

л. 1^{a-b} *ἀπεκρίθη Ἰησοῦς . . . ὁ Ἰησοῦς*:—

Τῷ σαββάτῳ τῆς διακινησίμου ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην

Τῷ καιρῷ . . . ἀληθῆς ἐστίν:— Δεῖ εἰδέναι: ὅτι τῇ κυριακῇ τοῦ ἀντιπάσχα ἐωθινὸν

α' λέγεται:— Εὐαγγέλιον τῆς λειτουργίας:—

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην:—

Οὔσης ὀφίας . . . πάλιν εἰρήνη ὁ

№ 77 (169)

Имп. Публ. Библ. 308. Помѣтка: «1247 г. по Р. Х. 6755 год. Синай». Одинъ листъ изъ Четвероевангелія:

л. 1^{a-b} μετ' αὐτῶν κατακείμενοι . . . ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν καὶ οἱ ὀχλούμενοι (Луки 5, 29—6, 18).

№ 168 (?)

Имп. Публ. Библ. 313. Помѣтка: «Син. XIII вѣка. Τετραεσαγγ.» Одинъ листъ изъ Четвероевангелія съ изображеніемъ евангелиста Іоанна Богослова XIII вѣка (128×95; 75×60) безъ текста (л. 1^b пустой)

№ 125 (293)

Имп. Публ. Библ. 318. Помѣтка: «6561 года. 1053 года

по Р. X. Синай». Два листа изъ Апостола (225×163; 163×103; по 24 строки въ два столбца):

л. 1^a—2^b ἀπὸ τῆς τιμῆς... ἀκούοντας ταῦτα.

ἀνάγνωσμα ιδ'. τῷ σαββάτῳ τῆς β' ἑβδομάδος
πράξεων:—

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις εἰσῆλθον οἱ ἀπόστολοι ὑπὸ
τὸν ὄρθρον...

ἀνάγνωσμα ιε'. πράξεων.—

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις πληθυνόντων τῶν μαθητῶν
ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς ἑβραί-
ους· ὅτι

№ 73

Имп. Публ. Библи. 320. Помѣтка: «Изъ Апостола. Предисловіе Александр. діакона Евθαλία (462 г.)». Пять листовъ изъ Новаго Завѣта XI—XII вѣка (153×124; 105×87; по 33 строки):

л. 1^a ἀγάπαις ὑμῶν, σπιλάδες συνευωχοῦμενοι... ἀμήν:—
τέλος.

л. 1^b—5^b Πρόλογος Παύλου ἀποστόλου προτασσόμενος
τῆς βίβλου:—

Τὸ φιλομαθὲς... δὸς μοι φήσει τὸν Λουκᾶν ἱστο-
ροῦντα, Παύλου τὸ μαρ

№ 140 (968)

Изъ Евхологія 1426 года:

а) Имп. Публ. Библи. 323. Помѣтка: «1426 г. по Р. X. 6934 год. Апостолъ. Синай». Одинъ листъ (220×140; 135×80; по 20 строкъ):

л. 1^{a-b} ἡμέρας ἐγείρομαι... κουστωδίας:

Τῷ ἀγίῳ καὶ μεγάλῳ σαββάτῳ ἑσπέρας μετὰ τὸ τέ-
λος τῶν ἀναγνωσμάτων Συναπτῆ τοῦ τρισαγίου, καὶ
ἔσοι εἰς Χριστόν. Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου ἦχος
πλ. δ'. πᾶσα ἡ γῆ προσκυνήσει. Ἀλαλάξατε τῷ κυ-
ρίῳ: πρὸς Ῥωμαίους:

Ἀδελφοί· ὅσοι ἐβαπτίσθημεν . . . ὁ δὲ ζῆ' ζῆ' τῷ
θεῷ

б) Имп. Публ. Библи. 348. Помѣтка: «1426 г. по Р. X. Синай. Евхологіон 6934 писанъ іереемъ Росомъ». Одинъ листъ (218×128; 138×83; по 17 строкъ):

л. 1^{a-b} αὐτῷ, καὶ κρίσιν... πατρός:—

πρὸς Κορινθίους α'

Ἀδελφοί· ὁ πρῶτος... δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐν-
δύσασθαι ἀφθαρσίαν· καὶ

№ 97 (8)

Изъ Паремейника унциального письма X вѣка:

а) Имп. Публ. Библи. 324. Одинъ неполный листъ (нижняя половина) (215×207; 145×138; въ два столбца):

л. 1^a

<p>ст. лѣвый 14 строкъ</p> <p>ριζε δικαί[] καὶ προσθήσει τοῦ δέχεσθαι· ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου... πολὺν ζήσεις χρόνον καὶ προστεθήσεται</p>	<p>ст. правый 13 строкъ.</p> <p>ἀνάγνωσμα [] τῆς ἐξώδου τῷ ἀνάγνωσμα:— Ἐξίτην Μωσῆς... Γιὲ μὴ ὀλιγώρη... ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος</p>
---	---

л. 1^b

<p>ст. лѣвый 13 строкъ</p> <p>[] εὐρε σοφίαν καὶ θνητὸς ὃς οἶδεν φρόνησιν ... αὐτὴ οὐδὲν πονηρὸν</p>	<p>ст. правый 14 строкъ</p> <p>[] ὁ δὲ τιμὴν οὐκ ἄξιον αὐτὸ ἐστὶν μῆκος . . . ἐπὶ γλώσσης φορεῖ</p>
---	--

б) Имп. Публ. Библи. 52. Четыре листа оттуда же, при-
везенные Тишендорфомъ (286×210; 205×140; по 18
строкъ):

л. 1^a τοῦ σου χεῖρας ἐξέτινας ἐπίσυναγων πάντα τὰ ἔθνη
κράζωντα κύριε δόξα.

προκείμενον α' ψαλμὸς ος' πλ. β'.

Αὐτός ἐστιν οἰτίρμον καὶ ἰλάσεται ταῖς ἀμαρτίας
ἡμῶν...

с) Berolin. graec. fol. 30. Оттуда же, судя по описанию у *C. de Boor*, Verzeichniss der griech. Handschriften der königl. Bibliothek zu Berlin, II 139 (подъ № 268), шесть пергам. листовъ унциальнаго письма X (?) вѣка (277×203; въ два столбца, по 17 строкъ, съ красными инициалами и заглавїями), содержащїе чтенїя изъ Ветхаго Завѣта.

л. 1^а начин. Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἀναγνωσμάτων τοῦ χρόνου ὅλον μὴν δεπτέμβριος α'. ἀρχὴ τῆς ἰνδίκτου καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ Στυλίτου. ἀνάγνωσμα α'. Σοφία Σολομῶντος

Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ θεοῦ...

л. 6^{а-в} ἀνάγνωσμα γ'. Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα.

Ἡ σοφία φκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον... διδου (Притчи 9, 1-9)

№ 356 (319)

Имп. Публ. Библи. 327. Помѣтка: «1048 года по Р. Х. Синай 6556 года. Изъ Дїонисїя Ареопаг. писано при Михаилѣ игуменѣ монаст. Студ.» Одинъ листъ (290×220; 240×173; текстъ Дїонисїя 146×110 по 20 строкъ):

л. 1^{а-в} τὸ δὲ, καὶ εἰς τὰς θείας... εἰ δὲ τὰς ἀπεμφαινούσας εἰκονογραφίας αἰτιάσοιτό τις· αἰδεῖσθαι λέγων ἀνατεθέναι τα

№ 360 (342)

Имп. Публ. Библи. 330. Помѣтка: «6507 года Синай. Изъ Григорїя Богослова. 999 годъ по Р. Х.» На самомъ дѣлѣ рукопись 1051 года. Одинъ листъ (290×233; 205×143; по 25 строкъ):

л. 1^{а-в} ἀλλὰ Ναύατος οὐκ ἐδέξατό φησι τοὺς ἐν τῷ διωγμῷ... ἀμήν· εἰς τὰ ἅγια φῶτα. +

Внизу на л. 1^а цифра тетради: ιθ'

№ 361 (347)

Имп. Публ. Библи. 335. Помѣтка: «Григорїя Богосл. XIII в. Синай». Рукою XVII в.: φυλλ. α'. Одинъ листъ:

л. 1^{а-в} Λόγος με'. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς παρθένον παραινετικός:—

Παρθένε . . . ἵνα συνεισελθοῦσαι, τὸ κάλλος τοῦ νομφῶνος

№ 384 (375)

Имп. Публ. Библи. 343. Помѣтка: «Ἐτους ςσα'. Конецъ слова: κατήχησις πρὸς τοὺς μέλλοντας φωτίζεσθαι λόγος κ'. Синайск. подворье въ Каирѣ» Отрывокъ листа изъ конца слова Иоанна Златоустаго 893 года (343×255; 272×160; въ два столбца по 32 строки):

л. 1^а τὸ φθέγγαι τὸ ῥῆμα πρότερον· ἀποτάσσομαι . . . ἀμήν:—

л. 1^в пустой.

№ 159 (595)

Имп. Публ. Библи. 350. Помѣтка: 6557 Μηναία διὰ χειρὸς Φωτίου α. συγγεν. Νικολάου μοναχοῦ». Одинъ листъ изъ Минеи служебной 1049 года (264×194; 185×140; по 30 строкъ):

л. 1^{а-в} ὁ κατ' ἀξίαν νέμων τὰ ἔπαθλα . . . ἀνεκλάητον:—

Κανὼν εἰς τὸν ἅγιον ἱερομάρτυρα Θεόδοτον ἐπίσκοπον Κυρηνίας.

φθὴ ζ'. Ἐν τῇ καμίνῳ ἀβραμαῖοι καΐδες:—

Τῇ θείᾳ πάτερ πυρακτωθεῖς ἀγάπῃ τοῦ παντοῦργου κλήνη πυρωθεῖση ὅπως ἀνακλιθεῖς. ἀκατάφλεκτος διέμεινας . . . ἐκδημῶν τομῆς καὶ καύσεως, σὺ οὐκ ἐφρόντισας ἀνέσθῃ

№ 738

Имп. Публ. Библи. 356. Помѣтка: «Триодъ. года иѣтъ. Си-

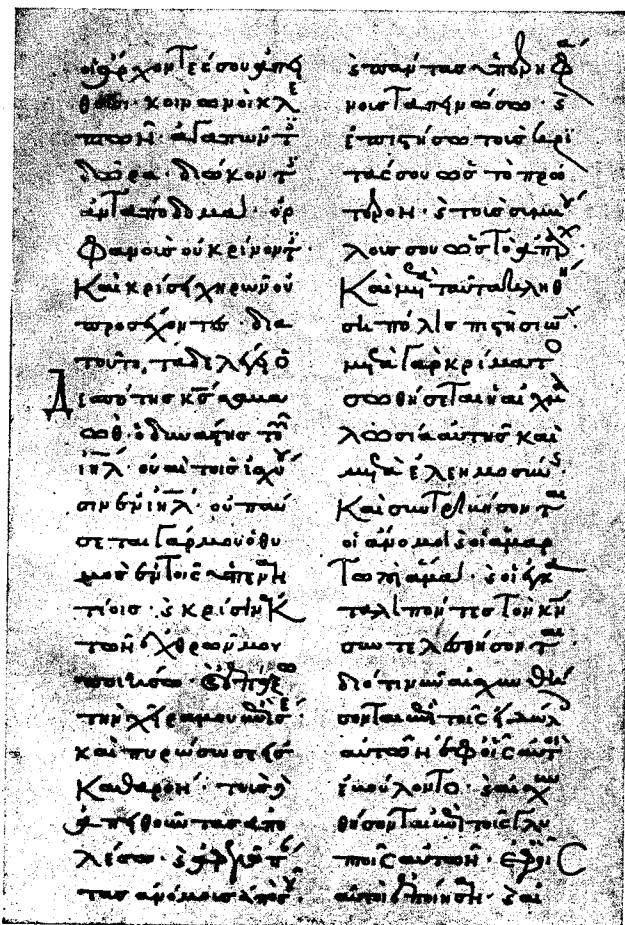
най». Два листа изъ Тріоди постной XII вѣка (167×121; 122×70; по 24 строки въ два столбца)

л. 1^a οἱ ἄρχοντες σου ἀπειθοῦσι κοινωνοὶ κλεπτῶν...

л. 2^b оконч.: . . .

γενέσεως τὸ ἀνάγνωσμα.

Ἐἶπεν ὁ θεὸς γεννηθήτωσαν φαστῆρες... καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα πέμπτη:

№ 11. Имп. Публ. Библи. 356.

№ 220

Имп. Публ. Библи. 357. Помѣтка: «Тріодъ постная. Синай. Года нѣтъ. Есть стихиры безъ нотъ». Одинъ листъ (227×182; 150×104, по 12 строкъ):

л. 1^{a-b} ταρω κειμενην... δοξα σοι:—

ἦχος πλ. α'

Σε τον αναβαλλομενον . . . πως σε κηθευσω θεε μου· η πως συνδοσιν

Внизу л. 1^b цифра тетради: ιθ'.

№ 273 (1218)

Имп. Публ. Библи. 360. Помѣтка: «⁶⁵⁸⁵/₁₁₇₇ года при цар. Мануилѣ и Маріи». Одинъ листъ изъ Стихираря 1177 года (227×283; 220×161; по 19 строкъ):

л. 1^{a-b} συνεχρηματο μοι· επι του ζυλου... πολας χαλκας συνετριφας· και μοχλους συνεθλασας

№ 272 (1214)

Имп. Публ. Библи. 362. Помѣтка: «⁶⁵⁰⁷/₉₉₉ στιχηрар. παρὰ Στεφάνου δομestίκου. Синай» Одинъ листъ изъ Стихираря 1052¹⁾ года (220×170; 168×123; по 22 строки).

На л. 1^a вверху есть арабская помѣтка:

كانون الاول عيد القديسه برباره т. е. «мѣсяць декабрь. Праздникъ св. Варвары».

л. 1^{a-b} Μηνι δεκεμβριω δ'. της αγίας μαρτυρος Βαρβαρας ἦχος α'.

Της γενηρας τρυφης... οπως ἔλεως γενησεται ημιν εν τη ημερα της κρισεως:—

¹⁾ Sinait. 1214 Антонинъ датируетъ XI вѣкомъ, Гардтгаузенъ — XII вѣкомъ. Такъ какъ указываемые Гардтгаузеномъ форматъ (220×180) и Антониномъ число строкъ (22) и вѣкъ (XI) совпадаютъ съ Имп. Публ. Библи. 362, и такъ какъ Порфирий, повидимому, лишь невѣрно прочелъ пропавшую, можетъ быть, теперь дату (вмѣсто ςφζ', онъ прочелъ ςφς', какъ и въ Sinait. 322), то предлагаемое отождествленіе Имп. Публ. Библи. 362 съ Sinait. 1214 болѣе чѣмъ вѣроятно.

№ 282 (1219)

Имп. Публ. Библ. 363. Помѣтка: «Синай года нѣтъ. Сти-
χηρарιον». Одинъ листъ изъ Тріоди постной (310×235;
218×170; по 23 строки):

л. 1^{a-b} τας ψυχας ημων:—

μητι τῷ αὐτῷ κς' εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν
θεολόγον ἤχος α'.

Ποταμοὶ θεολογίας. . . . τας ψυχας ημων:—

№ 275 (1221)

Имп. Публ. Библ. 366. Помѣтка: «Στιχηράριον του Μανου-
ηλ Χαλκειοπ. ⁶⁸²⁹ ₁₃₂₁ года. Синай». Одинъ листъ изъ Стихи-
раря 1321 года (235×170; 164×105; по 18 строкъ):

л. ^{a-b} Προδρομε του σωτηρος. . . ἐλεηθηται τας ψυχας
ημων:—

μητι τῷ αὐτῷ λα' ἡ κατάθεσις τῆς τιμίας ζώνης
τῆς ὑπεραγίας θεοποιήσης ημων θεοτόκου:—

Ὡς στεφανον υπερλαμπρον. . . και σωτηρια ημων:—

Ἀρχὴ τῆς τεσσαράκοστῆς:—

Μὴ προσευξομεθα φαρисσαϊκως . . . στηριξον με
Χριστε ο θεος

№ 1220

Имп. Публ. Библ. 367. Помѣтка: «XIII αἰῶνος. Син. Πα-
λίμψητος = εὐαγγελίων ἐκλογὴ» Восемь листовъ изъ Стихи-
раря XIII вѣка (255×188; 191×140; по 19 строкъ; палим-
псестъ):

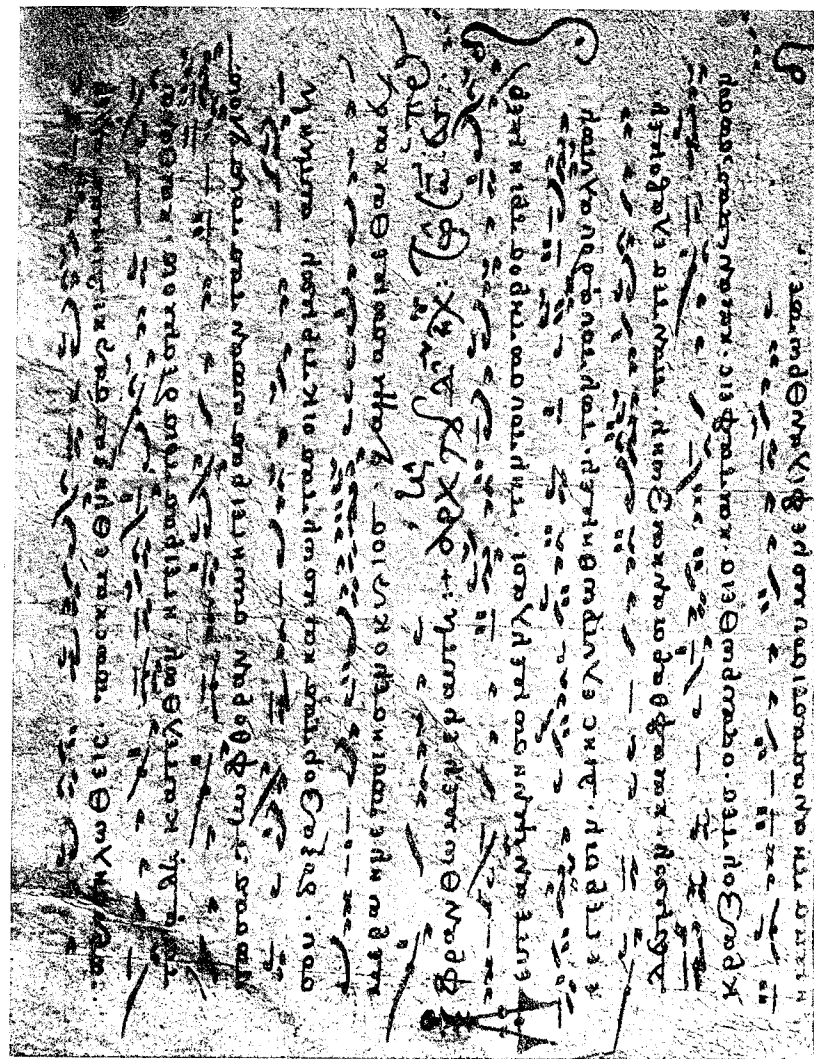
л. 1^a начин.: προσηλωθεις πως και εθνηξας σαρκι. . .
εὐφρανθωμεν εν αυτη: +

ἀρχὴ τοῦ δ' ἤχου. τῷ σαββάτῳ ἐσπέρας:—

Δευτε ανομνησωμεν λαοι. . .

л. 8^b кончается: . . . η ως νεχρον παραστησατε η ως
θεον προσκνησατε συν ημιν μελωδουντες.

Внизу л. 1^a и л. 8^b есть цифра тетради: λγ'.

№ 12. Имп. Публ. Библ. 367.

№ 308 (1256)

Имп. Публ. Библ. 371. Помѣтка: «6817 г. 1309 г. Синай. Писаніе Ирины, дочери Θεοδора каллиграфа». Одинъ листъ изъ Стихираря 1309 года:

л. 1^{a-b} το το παραδοξον και το μεγα μνηστηριον. . . γαλυνομεν:—

ἀρχὴ τοῦ δ' ἤχου: ᾠδὴ α' ἤχος δ'.

Θαλασσης το ἐρωθραιον πελαγος. . . ετροπωσατο:—

ᾠδὴ γ' Ευφραίνεται επι σοι η εκκλησια. . .

δ' καταφυγη και στερωμα:—

№ 425 (448)

Имп. Публ. Библ. 381. Помѣтка: «Синай 6512 года. 1004 года по Р. X. Житія святыхъ». Одинъ листъ изъ Изреченій свв. отцовъ 1004 года (325×227; 230×178; по 29 строкъ), приходящійся въ р-си между лл. 335 и 336:

л. 1^{a-b} και πολλα παρεκαλεσα. . . πατέρων:—

ὅτι θεινὴ ἢ καταλαλιὰ και χαλεπὴ κίνυ και ἄξιον διεγύθσεως τὸ κεφάλαιον.

Ὁ θαυμαστός Ἰωάννης. . .

Θεοφίλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας περὶ τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς:—

Ἐλεγεν περὶ τινος ἀδελφοῦ. . . ἀπήγγειλεν αὐτοῖς λέγων συγχωρήσατέ μου πατέρες ὅτι ἃ

№ 130

Имп. Публ. Библ. 390. Помѣтка: «6711 года. 1203 г. по Р. X. Синай». Одинъ листъ изъ Псалтыри (170×128; 118×80; по 15 строкъ):

л. 1^a—2^a α τοῦ ὑψίστου. . . και ἐπακούσομαι αὐτοῦ: (ис. 90, 1-15)

№ 8 (94)

Имп. Публ. Библ. 391. Помѣтка: «1294 г. по Р. X. 6802 на Синаѣ писано Евксеномъ при епископѣ Арсеніи». Одинъ листъ изъ Псалтыри:

л. 1^{a-b} Καθ' ὅσον ἀπέχουσιν. . . Ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὄ (ис. 102,12—103,3)

№ 76 (201)

Имп. Публ. Библ. 396. Помѣтка: «6758 или 6757 индикт. а'. 1250 года по Р. X. писано Іаковомъ монахомъ». Одинъ листъ изъ Четвероевангелія 1243 года (258×175; 190×120; по 25 строкъ):

л. 1^{a-b} σευ, ὅτι οὐκ εἰμι ἐγὼ ὁ Χριστός. . . οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ῥαββὶ ὃ λέγεται ἐρμηνεύ

Вверху л. 1^a цифра тетради: ις.

№ 215 (754)

Имп. Публ. Библ. 405. Помѣтка: «6685 года διὰ χειρὸς Συμεῶν. Есть приписъ: ἐτοῦτο το βιβλιον εγραφην δια χειρος εμου Γερμανου αρχιεπισκόπου Σινα και ετεθη εις το μετοχιον τοῦ ἁγ. Ἰω Κλιμακος. 1177 год по Р. X.» Одинъ листъ изъ Трїоди ностной:

л. 1^{a-b} δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπον. . . ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸ Κύριον:— ἀλληλοῦτα ἤχος δ' πα': Τὰ ἐλέη σου κύριε εἰς τὸν αἰῶνα:

εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην:

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦ εἰς Ἱερουσόυμα. . .

Ἰησοῦς ἐστιν, ὁ ποιήσας αὐτὸν ὕγιη +

№ 372 (363)

Имп. Публ. Библ. 413. Помѣтка: «Синай. Шестодневъ Іω. Златоуст. 6842 года. 1335 год. по Р. X.» Одинъ листъ (383×265; 273×203; по 37 строкъ):

л. 1^{a-b} λόγος ἔδ' цѣлникомъ.

№ 383 (380)

Имп. Публ. Библ. 414. Помѣтки: «Слова Іω Златоуст. Синай. 6341 года или 833 года по Р. X.» и другая: «Си-

най. Слова Γω Златоуст. ἐδωρήθη 6341 год. Смотр. промасл. бумагу». Два листа (250×170; 169×126; по 22 строки):

л. 1^{a-b} (вверху цифра тетради: ΠΓ·) κάλεσα καὶ εἶπεν ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου ἡ γὰρ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται . . . ἐν λύπῃσι οὐ μόνον ἦσαν ἐκπεπληγμένοι, ἀλλὰ καὶ ταύρους στεφανώσαντες ἤνεγκαν καὶ θῦσαι ἐπεχείρει

л. 2^{a-b} (вверху цифра тетради: μ·) καὶ νῦν τὰ καθ' ἡμᾶς ἅπαντα ἀοράτω τινι δυνάμει . . . ἐνταῦθα δὲ γυμνὸν τὸ σὸν ἐστι τὸ τρόπαιον· καὶ οὐδένα ἔχεις τὸ μεριζόμε

№ 973

Имп. Публ. Библи. 418. Помѣтка: «6661 ἰνδ. α' 1153 год. по Р. Х. Авксентіемъ пресв. и іеромон.» Одинъ листъ изъ литургіи св. Іоанна Златоустаго (167×120; 118×88; по 26 строкъ):

л. 1^{a-b} κραγῶτα καὶ λέγοντα· ὁ λαός· ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος:—

ὕπερ τῶν ἐν πίστει ἀναπαυσαμένων· πατέρων πατριαρχῶν· προφητῶν· αποστόλων· κηρύκων· εὐαγγελιστῶν· μαρ

№ 1101

Имп. Публ. Библи. 426. Помѣтка: «6820 ἰνδ. ι'. Синай. 1312 г. по Р. Х.» Одинъ листъ изъ Типика св. Саввы (172×130; 133×85; по 20 строкъ):

л. 1^{a-b} στίχος καὶ ἡ ἀκολουθία κατὰ τάξιν· ἀπολυτικὸν ἦχος δ'. κατεπλάγη Ἰω σηφ. Ἰερωσύνης στολισμὸν . . . ς'. Ἡ μνήμη τοῦ γενομένου θαύματος ἐν Κολασσαῖς . . . εἰσῆλθεν Μωυσῆς εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ· κατὰ τοῦτο τοῦ εὐαγγελισμοῦ

№ 319 (1627)

Имп. Публ. Библи. 428. Помѣтка: «Μηναῖον Ἰούλιος· λα'. Σινᾶ 6869=1361 г.» Одинъ листъ (274×203; 200×128; по 30 строкъ):

л. 1^a τελοῦμεν ἐκ γῆς μετάστασιν . . . καὶ σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν:—

л. 1^b пустой.

№ 274 (1231)

Имп. Публ. Библи. 439. Помѣтка: «Στιχηρарιον 6744 года пис. Неоф. іеромон. ⁶⁷⁴⁴/₁₂₃₆». Два листа (337×242; 265×180, по 23 строки):

л. 1^a ας παρα Χριστου τας κλης εκχεχειριστω ο δε τω ξειφει αποτηηθεις . . .

л. 2^b Το τρίτον της ερωτησεως το πετρε φιλεις με το τρίτον της αρνησεως ο Χριστος διορθωσατο· διο και προς τον κρυφιογνωστην ο Σιμων κυριε πάντα γινώσκεις

№ 277 (1229)

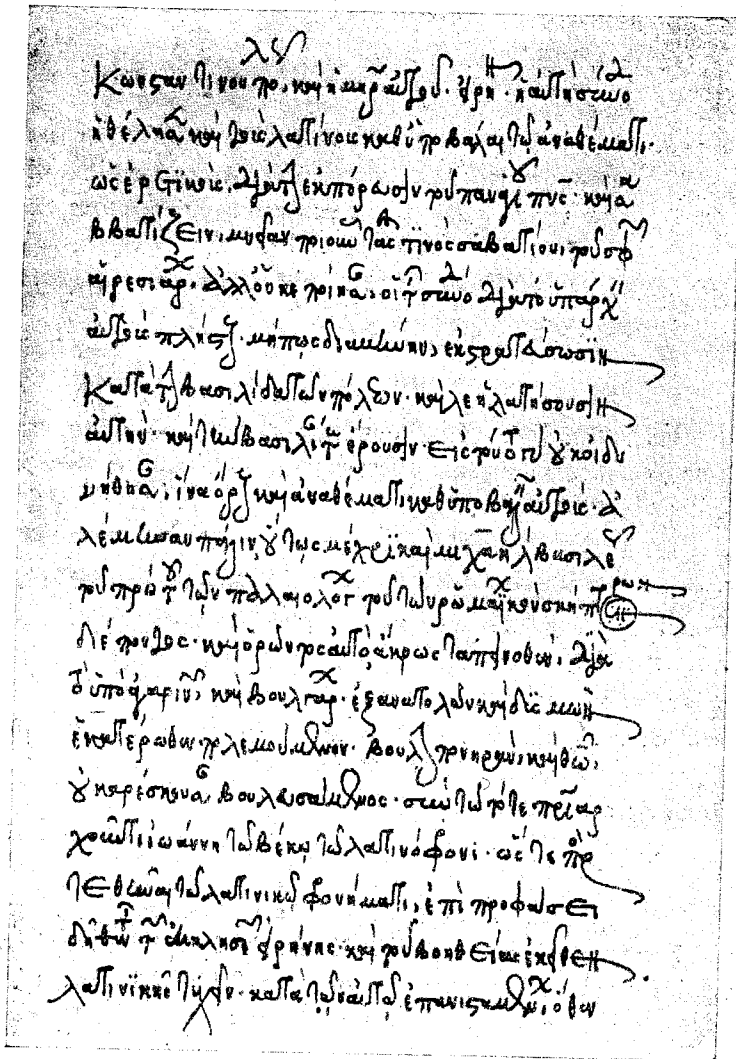
Имп. Публ. Библи. 440. Помѣтка: «Θεολιπτα ⁶⁸⁸²/₁₃₇₄ год.»

Вверху на л. 1^a есть помѣтка: خزيران . . . (?) г. е. «мѣсяць хазиранъ» (= июнь). Одиавъ листъ изъ Стихираря (281×187; 213×140; по 27 строкъ):

л. 1^{a-b} ἐν γαρ τω κωνι εφευρες ουρανιον υψωσιν . . . σωθηναι τας ψυχας ημων:

μην Ιουνιος εχει ημερας λ': η ημερα εχει ωρας ιε' και η νυξ ωρας θ': εις την η' του αγιου μεγαλομαρτυρου Θεοδωρου του Στρατηλάτου:

πλ. α'. Σημερον ανετειλεν . . . Αστηρ ανετειλεν ευσεβειας απο δυσμων ηλιου του φαινομενου· ο μεγας.

№ 13. Имп. Публ. Библи. 480.

μενος τὴν ὑπόθεσιν ἀπὸ τῆς Λατίνων τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀλώσεως, ἀφευδῶς δι' ἐγράφων παραδέδωκε:—

Л. 5^b—6^b Ἀναφορὰ τῶν εὐτελῶν μοναχῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους πρὸς τὸν αἰθιμιον βασιλέα κύριον Ἀλέξιον.

Л. 6^b—7^a Πιττάκιον βασιλικὸν πρὸς τὸν ἐγιώτατον πατριαρχὴν κυρὸν Νικόλαον.

Л. 7^a—b Πιττάκιον πατριαρχικὸν πρὸς τὸν βασιλέα κύριον Ἀλέξιον.

Л. 7^b—8^a Πιττάκιον βασιλικὸν πρὸς τοὺς Ἀγιορείτας περὶ τῆς ἐπιθέσεως τῶν Σαρακηνῶν.

Л. 8^a Ἐτερον πιττάκιον βασιλικὸν τοῦ αὐτοῦ κυρὸ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ.

Л. 8^a—b Λύσις τοῦ ἀειμνήστου ἁγίου βασιλέως κυροῦ Ἀλεξίου ἐπεὶ ὑπομνήσει τοῦ πρώτου κυροῦ Γαβριήλ.

Текст лл. 5^a—8^b изд. Порфирия, История Афона, ч. III отд. 1, стр. 358—362, 366, 370—371 не по этой р-се.

Л. 9^a—10^a Ὁρισμὸς τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἢ ἐποίησεν διὰ τὸ θεοβάδιστον ὄρος Σινά.

Εἰ δὲ καὶ. . . ὀρισμὸς τῆς βασιλείας μου, κατὰ μῆνα ἰούλιον, ἰνδικτιῶνος ἰδ'. εἶχε δὲ καὶ δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων τῆς θείας καὶ βασιλικῆς χειρός:—

описанъ у Порфирия (Имп. Акад. Наукъ № 90 стр. 15—16).

Л. 10^b пустоѣ.

№ 291 (1252)

Имп. Публ. Библи. 493. Помѣтка: «Ψαλτ. ηχηματάριον» Одинъ листъ (280×200; 180×120, по 16 строкѣ):

Л. 1^a Ἀρχὴ τῶν κρατημάτων τοῦ βαρεως ἴχου ποιηθέντων παρὰ διαφόρων ποιητῶν. Ἰωάννου τοῦ μακαριωτάτου καὶ μαϊστορος τοῦ Κουκουζέλι. (in m. β')

№ 302

Имп. Публ. Библи. 495. Помѣтка: «Стихирарь Неофита іеромонаха въ Дамаскѣ. Синай. Годъ не извѣстенъ». Четыре листа (248×160; 177×115; около 16 строкѣ на страницѣ):

л. 1^a пустой; л. 1^b начин.: ἐρώτησις: Πόσι τόνοι·
καὶ τί, τόνος· καὶ. . .

л. 4^{a-b} оканч.: *νηχίσματα τῶν ὀκτὼ ἤχων*

№

Имп. Публ. Библ. 497. Помѣтки на л. 1^a двѣ: вверху
2, внизу: «Син. Ирмολог. Года нѣтъ». Шесть листовъ бу-
мажн. XIII—XIV вѣка (247×180; 165×130; по 32 строки,
въ два столбца, причемъ находящійся въ правомъ арабскій
переводъ не всегда написанъ):

л. 1^a

Ἀρχὴ τῶν σημαδί-
ων τῆς παπαδικῆς τέχνης
ψαλλόμενα κατ' ἤχον. ἀρ-
χὴν μέσον τε καὶ τέλος· σὺ
τίμα πάντων τὸν ἀνιόντων
καὶ κατιόντων· τὸ ἴσον εὐ-
μελέστατον· διὰ τοῦ ἴσου·
χωρὶς γὰρ ἴσου οὐ κατορ-
θοῦτε φωνί·

بدوالعلايم لدماسقه يصلى كل
قطعه على لحنها اول والنصف والنام
هائي اساسي كل العلايم التطبيع والتنزيل
المسند الصحيح وحسن بتقويم وغير المستقيم
ما يصح *

л. 6^b оканчив.:

+ ἀρχὴ σὺν θεῷ ἀγίῳ τῶν ἐνιχισμάτων:

Ααα εα εεεααεαεε

№ 312 (1469)

Имп. Публ. Библ. 500. Изъ Нотнаго Обихода 1689 года
четыре листа (216×160; 150×90; по 16 строкъ):

л. 1^a таблица Ἰωάννου ἱερέως τοῦ Πλουσιαδη-
νοῦ ἢ σοφοτάτη παραλλαγή

л. 2^a другая таблица κῦρ Ἰωάννου ἱερέως τοῦ Πη-
λουσιαδινοῦ

л. 3^{a-b} окончание Херувимской:

ὡς των βασιλεχεα των ολων υποδεξομενοι ταις αγ-
γελικαις σορατως δορυφορουμενον ταξεσιν αλληλουια
αλληλουια αλληλουια:—

Κοσμά ἱερομονάχου τοῦ Μακεδῶνος καὶ δο-
μεστίκων τῶν Ἰβήρων

Οἱ τα χειρουβιμ. . . αλληλουια:—

л. 4^{a-b} Ἀρχὴ τοῦ β-ου ἤχων· κῦρ Παγκρατίου ἱερο-
μονάχου, καὶ Ἰβερῆτον δομεστίκων

Οἱ τα χειρουβιμ. . . αλληλουια:—

л. 4^b Κῦρ Γεωργίου τοῦ Ραιδεστινοῦ.

Οἱ τα χειρουβιμ. . . ως τον βασιλέα τον ο

№

Изъ Евангелія-апракосъ

а) Проф. А. А. Дмитриевскаго (въ С.-Петербургѣ) обры-
вокъ пергам. листа унциального письма VIII—IX вѣка (290×
175; 207×160; по 12 строкъ):

л. 1^a τὴν ὁδόν, καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦν-
τες . . . μετὰ τῶν δώδεκα:— (Марка 11, 9-11).

л. 1^b [] Λουκαν κεφάλαιον σβ'.

Καὶ ἐγένετο . . . ὑμας ἐρω (Луки 19, 29-31)

Внизу грузинская приписка, принадлежащая, по мнѣ-
нiю акад. Н. Я. Марра, времени около XII вѣка и гласящая:

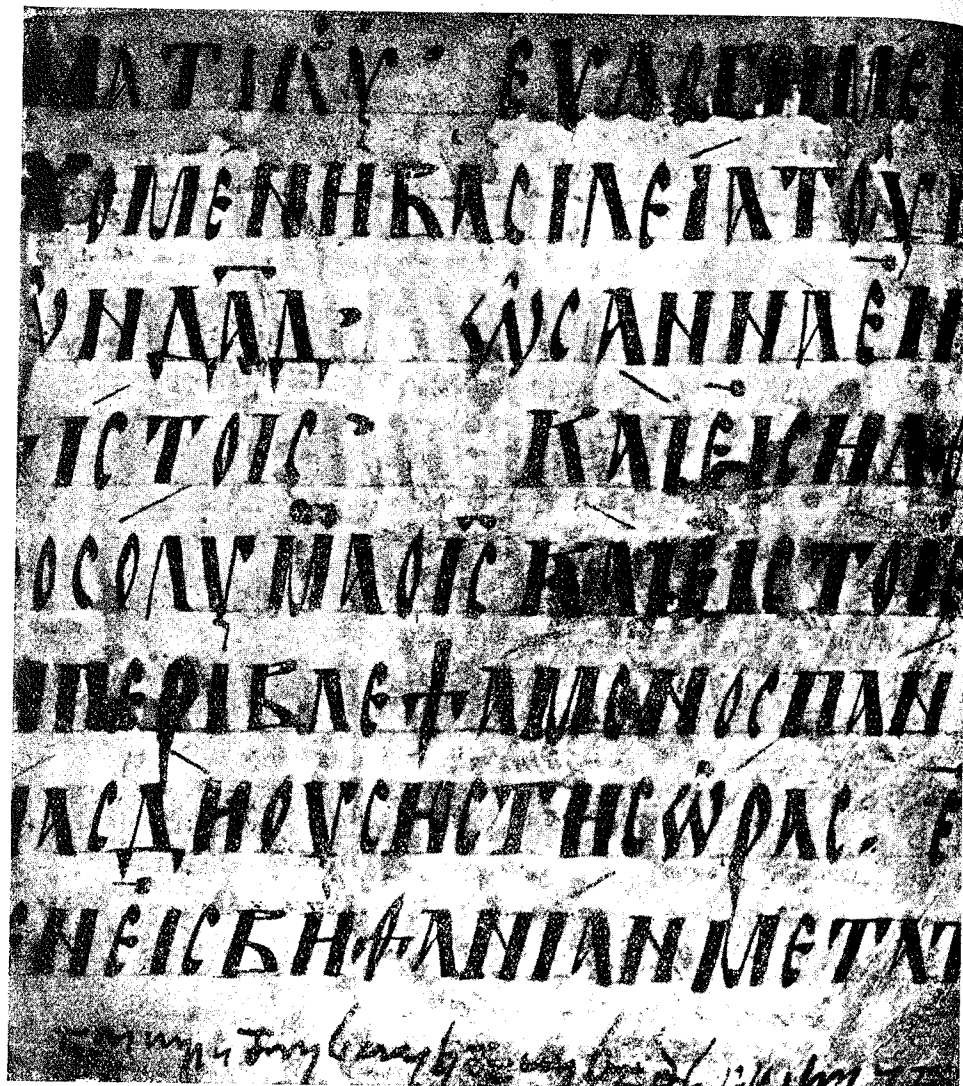
სჯობდეს უგდოეს მს ცხობდეს და მოეხსენოს სჯობს ცხობს ცხობს:—
ცხობდეს უგდეს სჯობდეს [მდებ]ს: ო:

т. е.: «внидутъ въ жизнь вѣчную и возрадуются о душахъ на-
шихъ:— служба святого [сентябрю?] 9:—»

б) Имп. Общ. Любит. Др. Письм. 1) oct. CLII (инвент. 1925).
Отрывки двухъ пергам. листовъ изъ Евангелія-апракосъ ун-
циального письма VIII—IX вѣка (одинъ листъ: 215×195;
215×165; 12 строкъ; другой листъ: 215×197; 215×175;
11 строкъ):

л. 1^{a-b} μηται εν τη κεφαλη [σου] ομοσης οτι ου . . . τον
εχθρον σου (Матт. 5, 36-43)

1) Отрывки изъ Синайскихъ рукописей, принадлежавшія Обществу,
привезены (кроме oct. CLVI) акад. Н. И. Кондаковымъ и описаны Х. М.
Лопаревымъ, Описание рукописей Имп. О. Л. Др. П., ч. III (СПб. 1899)
173—174.

№ 14. Обрывокъ А. А. Дмитриевскаго.

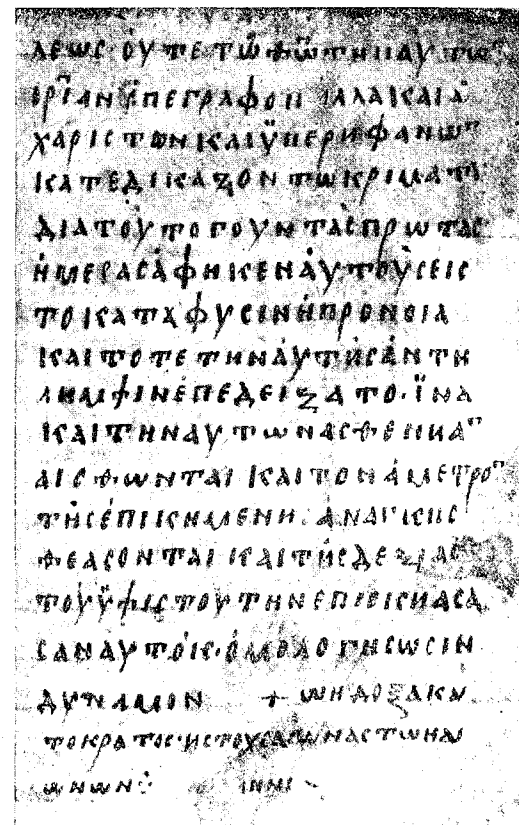
Л. 2^{a-b} ου δυναμι αναστας δυναι . . . αιτουσιν αυτων:—

[Τῆ] κυριακη τω[ν] ἁγιω[ν] μιστ[ειῶν] κατα Ματθαιου.

Προσεχετε την ἐλεημοσυνην (Ματθ. 6, 1)

№

Проф. А. А. Дмитриевскаго (въ С.-Петербургѣ) обрывокъ одного пергам. листа унциальнаго письма IX вѣка (227×130; 186×118; въ два столбца по 29 строкъ) со славянск. по-мѣткой: Тлзкованіе заповедей гнѣхъ.

№ 15. Обрывокъ А. А. Дмитриевскаго.

л. 1^{a-b} ρισσεθαι· δια τουτω χαρι[] ημας αυτω δεσποτα Χριστε, και το απαξ τουτο ινα τη θεουργικη και παρ' ανθρωποις αδυνατου σωτηριας τυχοντες ομοθυμαδον συν- σταντες εν τω ναω. . . ω η δεξα και το κρατος εις τους αιωνας των αιωνων: αμην:—

Загѣмъ полустершаяся позднѣйшая помѣтка:

+ κε η + και βοηθη τ[] Βαρθολωμεω
[] και αμαρτωλω.

№ 210

Проф. А. А. Дмитриевского (въ С.-Петербургѣ) четыре листа пергам. унциального письма IX вѣка (344×207; 250×135; по 23 строки); листы принадлежать одной тетради, но идутъ не подрядъ, а такъ: 1-й, 3-й, 6-й, 8-й (но цифры для обозначенія тетради нѣтъ; не была ли она въ 10 листовъ, и передъ нами теперь лл. 2-й, 4-й, 7-й и 9-й?) изъ Евангелія-апракосъ:

л. 1^{a-b} τισα αποδιδομι τετραπλοον . . . απολωλος:—
(Луки 19, 8-10)

ιζ' εις τα εσπερινα του τιμιου σταυρου. κατα
Ματθαιον:—

Ἐν εκεινω τω καιρω . . . ην οτε επ (Μαθ. 13,
44-48)

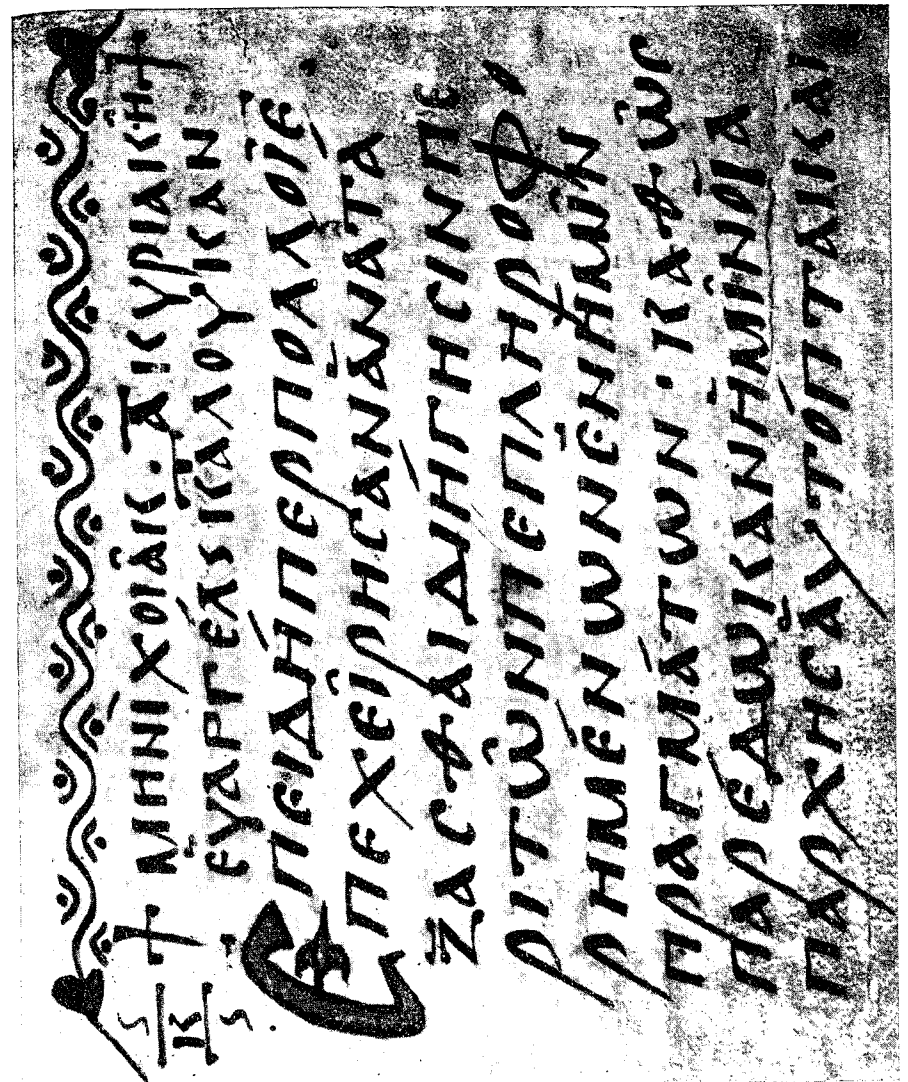
л. 2^{a-b} + εις την ημεραν Πетρον και Παυλον ευαγγελι-
ον κατα Ματθαιον:

Τω καιρω εκεινω ελθων . . . ουρανοις:— (Μαθ. 16,
13-19)

л. 3^{a-b} θητε πολλοι γαρ . . . αδελφων και συγ (Луки
21, 8-16)

л. 4^{a-b} ρανου καταβας . . . αιωνιον:—(Ιωαννα 3, 13-15)
κ' μηρι χοιακ. α' κωριακη ευαγγελιον κατα
Λουκαν

Ἐπειδηπερ πολλοι. . . εντολαις και δι (Луки 1, 1-6).

№ 16. А. А. Дмитриевского (изъ Sinait. 210).

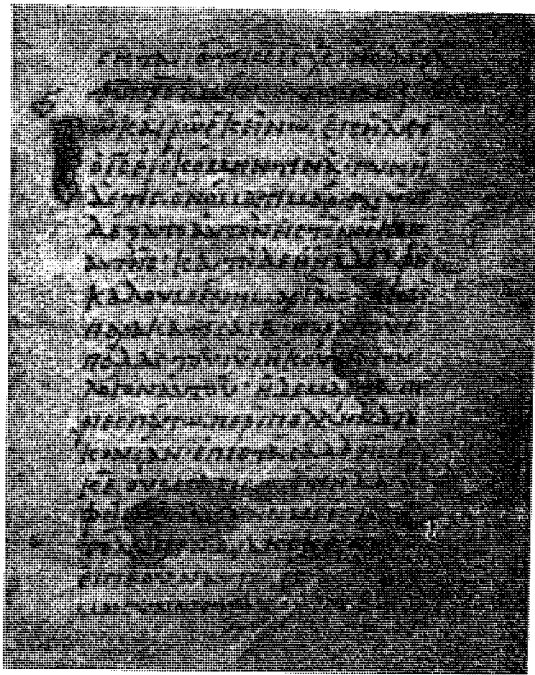
№

Имп. Общ. Любит. Др. Письм. ост. СLI (инвент. 1926). Два пергам. листа изъ Евангелія-апракосъ съ Апостоломъ, унциальнаго письма IX—X вѣка (125×87; 87×52; по 18 строкъ):

л. 1^{a-b} σηται ὅτι κύριος Ἰ. Χ. εἰς δόξαν θεοῦ πατρὸς ἀμήν:—

Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν.

Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κόμην . . . ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰ. εἶπεν αὐτῇ (Луки 10, 38-41)

№ 17. Имп. Общ. Люб. Др. Письм. ост. СLI.

л. 2^{a-b}

Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α΄.

Ἄδελφοί . . . μιμηταὶ μου γίνεσθαι:—(I Кор. 4, 9-16)

Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαίου.

Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώ-

δεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων ὥστε ἐκβάλλ

№

Имп. Общ. Любителей Древней Письменности ост. СXLIX (инвент. 1923). Верхняя половина пергам. листа изъ евангелія отъ Марка 13, 12-26, унциальнаго письма VIII—IX вѣка (170×212; 130×185; въ два столбца; сохранились 15 строкъ на страницѣ):

лѣвый столбець начин.: правый столб. начин.:

л. 1^a

και παραδωσει αδελφος αδελφον... και ο εις τον αγρον μη...

л. 1^b

ειπη ἴδε ὡδε ο χς ἴδε... ρνα Καὶ τότε σφονται...

№ 183

Имп. Общ. Любит. Др. Письм. ост. СLIII (инвент. 1927). Два пергам. листа изъ Четвероевангелія IX—X вѣка (255×199; 173×108; по 29 строкъ, въ два столбца):

л. 1^{a-b} ὀλίγον ἀφέτα . . . βλέπωσι τὸ φῶς (Луки 7, 47—8 16)

л. 2^{a-b} κοινορτόν . . . ἀπὸ Ἱερουσαλήμ (Луки 10, 11-30)

№ 1

Синайская Библия:

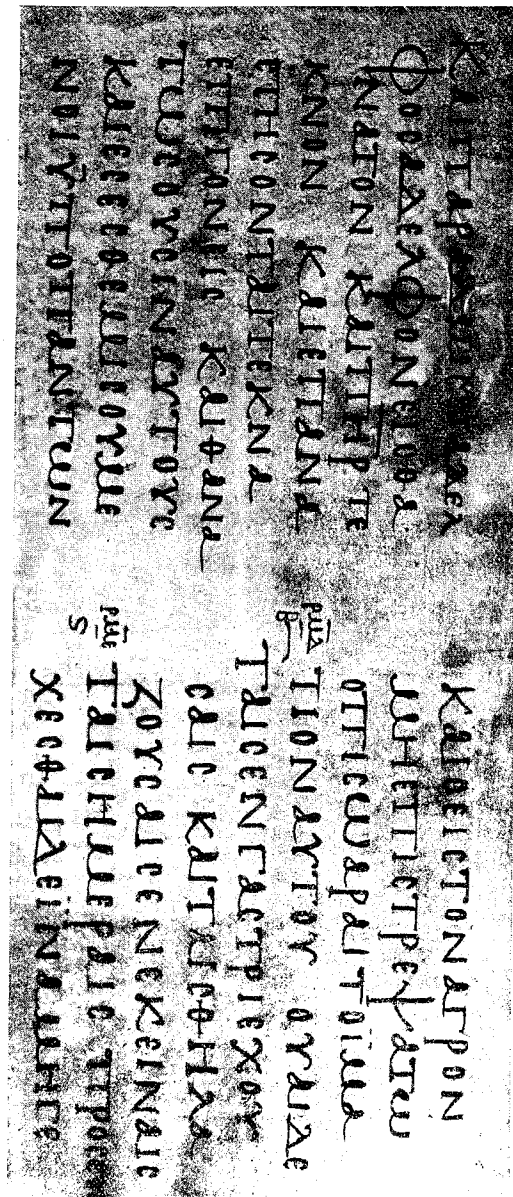
а) Имп. Публ. Библ. 259.

б) Lipsiens. 1 ¹⁾.

№

Имп. Общ. Любит. Др. Письм. ост. СLVI. Часть одного листа (192×146), гдѣ текстъ смытъ, но еще можно различать столбцы (два цѣлыхъ, шириной 50", и одинъ срѣ-

¹⁾ Сморг.: Katalog der Hss der Universitäts-Bibliothek zu Leipzig III: Die griech. Hss von F. Gardthausen. Leipzig, 1898.

№ 18. Имп. Общ. Люб. Древн. Писем. ост. СXLIX.

занный). Это — «даръ лица, пожелавшаго остаться неизвѣстнымъ». Вѣроятно, со словъ его этотъ обрывокъ считается принадлежащимъ къ составу Синайской Библии; такъ какъ, однако, книга Юдиѣе здѣсь сохранилась вполне, то можно догадываться лишь о томъ, что самъ обрывокъ принесенъ съ Синая.

Два столбца, сохранившіеся только въ верхнихъ своихъ частяхъ, содержатъ текстъ изъ книги Юдиѣе 11, 23—12, 3, 5-9 (третій, повидимому, содержитъ текстъ съ 11, 19):

	ΑΗΣΑΣ Ο ΘΣ ΕΣΤΑΙ	ΜΕΣΟΥΣΗΣ ΤΗΣ ΝΥ
	[]ΤΕ ΜΟΥ ΘΣ ΚΑΙ	ΚΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΕΣΤΗ
	ΣΥ ΕΝ ΟΙΚΩ ΒΑΣΙΛΕ	ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΩΘΙ
	ΩΣ ΝΑΒΟΥΧΟΔΟ	ΝΗΝ ΦΥΛΑΚΗΝ
5	ΝΟΣΟΡ ΚΑΘΗΣ Κ,	ΚΑΙ ΑΠΕΣΤΕΙΛΕ
	ΕΣΗ ΟΝΟΜΑΣΤΗ	ΠΡΟΣ ΟΛΟΦΕΡΝΗΝ
	ΠΑΡΑ ΠΑΣΑΝ ΤΗΝ	ΛΕΓΟΥΣΑ ΕΠΙΤΑΞΑ
	ΓΗΝ ΚΑΙ ΕΚΕΛΕΥ	ΤΩ ΔΗ Ο ΚΥΡΙΟΣ Ε
10	ΣΕΝ ΕΙΣΑΓΑΓΕΙΝ ΑΥ	ΛΣΑΙ ΤΗΝ ΔΟΥΛΗΝ
	ΤΗΝ ΟΥ ΕΤΙΘΕΤΟ	ΣΟΥ ΕΠΙ ΠΡΟΣΕΥ
	ΤΑ ΑΡΓΥΡΩΜΑΤΑ ΑΥ	ΧΗΝ ΕΛΘΕΙΝ
	ΤΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΞΕ	ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΤΑΞΕΝ
	ΚΑΤΑΣΤΡΩΣΑΙ ΑΥ	ΟΛΟΦΕΡΝΗΣ ΤΟΙΣ
15	ΤΗ ΑΠΟ ΤΩΝ ΟΥΩ	ΣΩΜΑΤΟΦΥΛΑΞΙΝ
	ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ ΑΥ	ΜΗ ΔΙΑΚΩΛΥΕΙΝ
	ΤΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥ	ΑΥΤΗΝ ΚΑΙ ΠΑΡΕ
	ΟΙΝΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΙ	ΜΕΙΝΕΝ ΕΝ ΤΗ ΠΑ
	ΝΕΙΝ	ΡΕΜΒΟΛΗ ΗΜΕΡΑΣ
	ΚΑΙ ΕΙΠΕΝ ΙΟΥΔΙΘ	ΤΡΕΙΣ
20	ΟΥ ΦΑΓΟΜΑΙ ΒΕ ΑΥ	ΚΑΙ ΒΕΒΗΟΡΕΥΕΤΟ
	ΤΩΝ ΙΝΑ ΜΗ ΓΕΝΗ	ΚΑΤΑ ΝΥΚΤΑ ΕΙΣ
	ΤΑΙ ΣΚΑΝΔΑΛΟΝ	ΤΗΝ ΦΑΡΑΓΓΑ ΒΕ

	ΑΛΛ ΕΚ ΤΩΝ ΗΚΟ	ΤΟΥΛΟΥΑ ΚΑΙ ΕΒΑ
	ΔΟΥΘΗΚΟΤΩΝ ΜΟΙ	ΠΤΙΖΕΤΟ ΕΝ ΤΗ
25	ΧΟΡΗΓΗΘΗΣΕΤΑΙ	ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ ΕΠΙ
	ΚΑΙ ΕΙΠΕΝ ΠΡΟΣ ΑΥ	ΤΗΣ ΠΗΓΗΣ ΤΟΥ Υ
	ΤΗΝ ΟΔΟΦΕΡΗΣ	ΔΑΤΟΣ ΚΑΙ ΩΣ ΑΝΕ
	ΕΑΝ ΔΕ ΕΚΛΙΠΗ ΤΑ	ΒΗ ΕΔΕΕΤΟ ΤΟΥ
	ΟΝΤΑ ΜΕΤΑ ΣΟΥ	ΚΥ ΘΥ ΙΣΑ ΚΑΤΕΥ
30	ΠΟΘΕΝ ΕΞΟΙΣΟΜΕΝ	ΘΥΝΑΙ ΤΗΝ ΟΔΟΝ
	ΣΟΙ ΔΟΥΝΑΙ ΟΜΟΙΑ	ΑΥΤΗΣ ΕΙΣ ΑΝ[]
	ΑΥΤΟΙΣ ΟΥ ΓΑΡ ΕΣΤΙ	ΤΩΝ ΥΙΩ[Ν ΤΟΥ]
	ΜΕΘ ΗΜΩΝ ΕΚ ΤΟΥ	ΛΑΟΥ ΑΥΤΟΥ [ΚΑΙ ΕΙΣ]
	ΣΟΥ ΕΘΝΟΥΣ	ΠΟΡΕΥΟΜΕΝΗ

На оборотѣ листа ничего не было написано.

№ 549

Имп. Академія Наукъ въ собраніи еп. Порфирія. Отрывки изъ исторіи Аѳанасія Комнина Ипсиланти:

а) № 72 содержитъ 31 листъ, а именно страницы: 155—196, затѣмъ 3 нумеров. п, наконецъ, 180—196.

б) № 136 содержитъ 19 листовъ, а именно страницы: 217, 218, 2 нумеров., 237—242, 271—278, 302—307, 320—321, 308—319. Весь текстъ, находящійся здѣсь, изданъ А. И. Пападопуло - Керамеосомъ, Documente private la Istoria Românilor vol. XIII (București, 1909), p. 515—531; большая часть того же текста напечатана выше, стр. 458—487, 506—508.

№

Имп. Академія Наукъ въ собраніи еп. Порфирія № 90 стр. 193—198, 559—568. Восемь листовъ изъ сборника документовъ, относящихся къ исторіи Синайскаго монастыря (бумажи. XVІІІ вѣка; 215×158; 155×112; по 20 строкъ):

они списаны самимъ еп. Порфиріемъ (стр. 191—192, 199—204) и имъ пронумерованы.

л. 1^а Окончаніе грамоты синайск. архіеп. Іоасафа:

ἔγγραφη ἐν Αἰγύπτῳ ἐπὶ ἔτους ζρξζ' ἰνδικτ. ιβ':—

Ταπεινὸς ἀρχιεπίσκοπος τοῦ ἁγίου καὶ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ Ἰωάσαφ:—

Νεκτάριος ἱερομόναχος Κλήμης ἱερομόναχος.

Νεόφυτος ἱερομόναχος Ῥωμανὸς μοναχός.

Παρθένιος μοναχός. Ἰωάσαφ μοναχός.

Γρηγόριος μοναχός. Διονύσιος μοναχός καὶ οἰκονόμος.

л. 8^б оканчивается:

. . . εἰς ἐτῶν περιόδους: ἐπὶ στηριγμῶ καὶ εὐφροσύνῃ καὶ καυ (окончаніе дописано рукою еп. Порфирія: καυχῆματι τῆς αὐτοῦ ἁγίας καὶ ὀρθοδόξου τῶν πιστῶν ἐκκλησίας ἀμήν).

№ 214

Berolin. ¹⁾ graec. fol. 29 (у С. de Boor № 267). Два пергам. листа унциального письма VIII—IX (?) вѣка (282×205; въ два столбца по 22 строки) изъ Евангелія-анракосъ. Снимокъ у Wattenbach, Schrifttafeln zur Geschichte der griechischen Schrift. Berlin, 1876. Taf. 8.

№

Berolin. graec. fol. 31 (у С. de Boor № 269). Одинъ листъ изъ пергам. Мини-четьей XI вѣка (303×210; въ два столбца, по 26 строкъ):

л. 1^{а-б} миниатюра, изображающая святого и затѣмъ

Μηρί τῷ αὐτῷ β'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Σιλβέστρου ἀρχιεπισκόπου Ῥώμης.

¹⁾ Берлинскія р-си, привезенныя съ Синая въ 1866 году знаменитымъ Н. Brugsch, описалъ С. de Boor, Verzeichniss der griechischen Handschriften der königl. Bibliothek zu Berlin, II (Berlin, 1897).

Καὶ πάντων μὲν τῶν ἄλλων ἀγίων. . . θάνατόν τε δεῖ-
νόν δι' αὐτὴν ὑπεχόντων τὸ ἐπιτίμιον

№

Berolin. graec. fol. 32. 33 (у *C. de Boor* № 270). Два папирусныхъ документа изъ времени имп. Фокки (602—610).

№

Berolin. graec. fol. 35¹⁾ (у *C. de Boor* № 271). Одинъ пергам. листъ унциального письма IX (?) вѣка изъ переплета какой-то рукописи, содержащій (302×202, въ два столбца по 39 строкъ) отрывокъ изъ Орибазія *συναγωγή ιατρικαί*.

№

Berolin. graec. qu. 43 (у *C. de Boor* № 345). Пергам. рукопись XIII вѣка (116 листовъ; 240×175; по 39 строкъ), содержащая Псалтырь и Дѣлїя съ посланїями апостольскими. Снимокъ у *Wattenbach*, *Schrifttafeln*, Taf. 18.

№ 235

Berolin. graec. qu. 44 (у *C. de Boor* № 346). Отрывокъ въ 46 пергам. листовъ XII вѣка (275×207; въ два столбца по 22 строки), содержащій евангельскїя чтенїя па всеѣ дни отъ Пасхи до Пятидесятницы. Снимокъ у *Wattenbach*, *Schrifttafeln*, Taf. 14.

№ 967

Berolin. graec. qu. 45 (у *C. de Boor* № 347). Отрывокъ въ 94 листа изъ пергам. Евхология XIII вѣка (184×138; по 21 строкъ). Снимокъ у *Wattenbach*, *Schrifttafeln*, Taf. 15.

№

Berolin. graec. qu. 47 (у *C. de Boor* № 349). Четвероевангеліе пергам., XII—XIII вѣка; 220 листовъ (210×150).

¹⁾ Если существуетъ Berolin. graec. fol. 34, то и она должна бы быть съ Синаї?

№

Berolin. graec. qu. 48 (у *C. de Boor* № 350). Пергам. свитокъ XIII вѣка, содержащій литургію св. Іоанна Златоустаго.

№

Berolin. graec. qu. 49 (у *C. de Boor* № 351). Пергам. свитокъ XIII вѣка, содержащій литургію св. Василия Великаго.

№ 37

Berolin. graec. oct. 2 (у *C. de Boor* № 378). Отрывокъ въ 88 листовъ изъ пергам. Псалтыри унциального письма IX вѣка (165×112).

№

Berolin. graec. oct. 4¹⁾ (у *C. de Boor* № 380). Пергам. Четвероевангеліе XII вѣка (179 листовъ; 118×90; по 25—27 строкъ). Снимокъ у *Wattenbach*, *Schrifttafeln*, Taf. 19.

№

Berolin. graec. oct. 5 (у *C. de Boor* № 381). Бумажн. рукопись XV вѣка (323 листа; 152×100), содержащая
*Κανόνες παρακλητικοὶ τῆς ὑπεραγίας θεοποιήσεως
ἡμῶν θεοτόκου ποιήμα Ἰωάννου μοναχοῦ.*

№

Alexandr. ²⁾ 87. Слова св. Іоанна Златоустаго, на пергам., 968 года.

¹⁾ Ошибочно приписано Синайское происхожденіе р-си граес. oct. 3 1077 года, которая на самомъ дѣлѣ принадлежала къ составу патриаршей библиотеки въ Каирѣ.

²⁾ Указанїя на рукописи съ Синаї, находящїяся въ библиотекѣ Александрійскаго патриархата въ Каирѣ, взяты изъ *V. Gardthausen*, *Catalogus codd. Sinait.*, praef., V—VI, 257, 259.

№

Alexandr. 394. Аристотеля сочиненія, на бум., 1720 г.

№

Alexandr. 414. Бум. рукопись, писанная той же рукой 1720 года.

№

Alexandr. 454. Октоихъ, на бум., 1523 года.

№

Cantabrig. Ff. III. 30. Галена труды, на бум., 1550 г.
(смотри: A catalogue of the mss preserved in the library of
the university of Cambridge, II 426—229 подъ № 1238).

№

Nanian. ¹⁾ 74. Григорія Нисскаго творенія, XVI вѣка.

№

Nanian. 101. 1615 года.

№

Nanian. 102. 1617 года.

№

Nanian. 108. Иоаннъ Ксифилинъ, XVI вѣка.

№

Nanian. 173. XVI вѣка.

№

Nanian. 174. XIV вѣка.

Геронтиа.

Литургическаго со-
держанія.

¹⁾ О венеціанскихъ рукописяхъ приходится упомянуть тоже со словъ
V. Gardthausen, Catalogus graec., VI, такъ какъ мнѣ не удалось получить
въ С.-Петербургѣ каталогъ Mingarelli.

№

Nanian. 207. Θεοδουλα творенія, XVI—XVII вѣка.

№

Nanian. 210. Литург. содержанія, XVII вѣка.

№

Nanian. 254. Александра Афродис., 1486 года.

№

Nanian. 281. Θεοδора Προδρομα произведенія, XIII—
XIV вѣка.

№

Lipsiens. 69 (= Tischendorf. VI E: см. Anecd., p. 37,
гдѣ приводится весь текстъ начальной страницы; Segareum,
VIII, 66). Два листа пергам. унциальн. письма IX вѣка
(200×140; по 24 строки), литургическаго содержанія.

№

Lipsiens. 70 (= Tischendorf. VIII: см. Anecd. p. 43.
Отрывокъ въ 29 листовъ изъ бум. рукописи XVI вѣка (200×
145), содержащій

*Ἐκλογαὶ χρήσιμοι ποιεῖσθαι ὑπὸ διαφόρων κε-
φαλαίων ποιητῶν τῆς ἐκκλησίας καὶ παλαιῶν φι-
λοσόφων Ἑλλήνων.*

№

Lipsiens. 71 (= Tischendorf IX: см. Anecd., p. 44—58; Se-
gareum, 1847, VIII, 69—70). Сборникъ, составленный изъ
различныхъ отрывковъ (220×150), писанныхъ въ XIV, XV
и позднѣйшихъ вѣкахъ. На первомъ мѣстѣ листы, носящіе
древнюю нумерацію τμδ'—τμζ' и содержащіе постановленіе со-
бора 1341 года противъ Варлаама и Акиндина.

№

Въ антикварныхъ каталогахъ за 1908 г. № 354 и за 1909 г. № 367 книжнаго магазина К. Hiersemann въ Лейпцигѣ предлагалась за 1150 марокъ рукопись, описанная слѣдующимъ образомъ:

Ψαλτήριον. Pergamenths. des 12. Jahrh., 20×15 cm.; die Hs., deren Blätter nicht numeriert sind, ist ca. 2 cm. dick. Die Seite hat 32 Zeilen. Die Buchstaben hängen von den vertieften resp. erhöhten Linien herab.

Der Einband ist beschädigt, manche Lagen sind lose; auch der vordere Holzdeckel, mit gepresstem schwarzem Leder überzogen, ist abgerissen. Zwei Schliessen sind entfernt. Bezeichnung der Quaternionen fehlt. Neben der schwarzen Tinte ist auch rote Farbe angewendet für die Ueberschriften, Initialen und die Zahlen am Rande.

Die erste Ueberschrift (rot) unten auf der ersten Seite lautet:

Ψαλτήριον τερπνόν εις ψ(εδ)ν. μέλος. Α.

Schwarz: Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλή ἀσεβῶν (Ps. 1, 1).

Hinter dem Psalm ος' eine Seite leer.

Hinter ρβ': 3½ Seiten leer.

Hinter ρν': 1½ Seiten leer.

Dann folgt ohne Randzahl der Psalm Μικρὸς ἤμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου — — — ἐξ οἴων Ἰσραήλ.

Vgl. cod. Sinait. 28—31 etc.; darauf 1½ Seiten leer.

Den Beschluss bilden, wie meistens bei den griechischen Psalterien, grösstentheils alttestamentliche Hymnen:

Exodus 15, 2. ὠδὴ Μωυσέως ἐν τῇ ἐξόδῳ	ὠδὴ α'
Deuteron. 32, 2. » » » τῷ δευτερονομίῳ	» β'
1. Reg. 2, 1. προσευχὴ Ἀννης μητρὸς Σαμουήλ	» γ'
Habac. 3, 1. ὠδὴ Ἀμβραχοὺμ τοῦ προφήτου	» δ'
Esai. 26, 1. » Ἡσαίου » »	» ε'
Jon. 2, 3. προσευχὴ Ἰωνᾶ » »	» ς'
LXX. ed. Tischend. 2 p. 488. » τῶν τριῶν παιδῶν	» ζ'
» » » 2 p. 489, v. 34. ὕμνος » » »	» η'
Ev. Luc. 1, 47. ὠδὴ ἀγίας θ(εοῦ)κου ἐν τῷ ἀκοῦσαι τοῦ ἀγγέλου.	» θ'

Ohne Zahl:

Ev. Luc. 1, 68—79. προσευχὴ τοῦ προφήτου Ζαχαρίου.

Ueber die Provenienz der Hs. vom Sinai berichtet ein beigelegter Zettel, dem zu misstrauen wir keinen Grund haben:

Τὸ ψαλτήριον τοῦτο ἐκομισθῆ ἐκ τοῦ ὄρους Σινᾶ εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τοῦ Ἀραβὸς μοναχοῦ Χαμοῦτ Σκανδὲρ (= Ἀγαπίου Ἀλεξάνδρου), ὡς εἶπον ὁ πωλήσας αὐτὸ ἐμοὶ Τζεζέρλης ἐν Ἀθήναις τῇ 1/13 Ἀπριλίου 1897.

Mit den im Katalog des Sinai (Oxford 1886) aufgezählten Psalterien № 21—147 lässt sich unsere Hs. nicht identifizieren.

№ 78

Bodl. Misc. gr. 313.

№ 564 (1198)

Изъ сочиненій Ливанія: по указанію R. Förster, Zur Schriftstellerei des Libanios (Jahrbücher f. klass. Philol. herausgg. von A. Fleckeisen, 1876, XXII, 635—638)

a) Cautabrig. Univers. Два листа изъ числа купленныхъ у Тштендорфа.

b) Lipsiens. 38 (=Tischendorf. VII). Тридцать три листа.

№

British. Museum¹⁾ Burney 69, описанный, кажется, у J. Forshall, Catalogue of mss in the British Museum. New series. Vol. 1 (London, 1840).

№

British Museum Addit. gr. 11835. Psalterium cum canticis sacris et hymnis. On vellum, probably of the XIII-th cent. Very small Quarto. Поступила въ Музей въ 1841 году, какъ и слѣдующая.

№

British-Museum Addit. gr. 11838. Evangelia Quattuor. With. tables of lessons prefixed, and lists of chapters to each Gospel, and paintings of the Evangelists. On vellum written by Constantine, priest and notary, in the monastery of S. Demetrius, the Martyr, A. M. 6834, A. D. 1326. Quarto.

№

Ветхаго Завѣта книги на пергаментѣ, IX—X вѣка (330×

¹⁾ H. Omont, Notes sur les mss grecs du Brit. Mus. (Bibliothèque de l'École des Chartes, 1884, т. XLV, стр. 332).

268; 275×210; по 42 строки) унциальн. и минускульн. письма¹⁾:

a) Bodl. Misc. graec. 312 (опис. Palaeographical Society, Series II, pl. 26). Отрывокъ на 29 листахъ унциальнаго письма, содержащій Бытія 1, 1—42, 18 (до словъ: εἶπεν δὲ αὐ).
 b) Cantabrig. Univers. (опис. *Swete* въ The Academy 1891 6 июня, стр. 538). Одинъ листъ (recto унциальн. письмомъ, verso минускульн.), содержащій Бытія 42, 18—43, 14 (со словъ τοῖς τῆ ἡμέρα до τοῦ εἶνα καί).

c) Имп. Публ. Библ. 62. Отрывокъ на 146 листахъ минуск. письма, содержащій Бытія 43, 14 (со словъ τὸν βενιαμείν) — Ис. Нав. 24, 26, 1—II Царствъ, III Царствъ 16, 28 (до словъ τῶν συμπλῶκων).

d) Brit. Mus. Addit. gr. 20002 (опис. *E. M. Thompson*, Catalogue of Ancient Mss in the Brit. Mus. part I, London, 1881 стр. 21; снимокъ на plate 20). Отрывокъ въ 16 листовъ, содержащій Ис. Нав. 24, 27— Руѡб.

№

Hierosol. Patriarch. 77. Сборникъ аскетическаго содержанія, 1473 года (опис. *A. И. Панадопуло - Керамевсомъ*, 'Ιεροσολ. Βιβλ., II 138—141).

№

Bankes²⁾ 1. A thick Ms., containing a) Herphaestio on the Greek Metres, b) an Oration of Isocrates, c) the Letters of Phalaris (which were the subject of much controversy some years ago).

¹⁾ *A. Rahlf's*, Ueber eine von Tischendorf aus dem Orient mitgebrachte, in Oxford, Cambridge London und Petersburg liegende Handschrift der Septuaginta (Nachrichten von der Königl. Gesellsch. der Wissensch. zu Göttingen, Phil.-Hist. Kl. 1898, стр. 98—112). Синайское происхождение р-си не установлено твердо, но представляется весьма вѣроятнымъ.

²⁾ Рукописи, привезенныя Bankes'омъ съ Синая, перечислены у *W. Turner*, Journal of a tour in the Levant, vol. II p. 443 note (London, 1820).

№

Bankes 2. Another Ms., containing a) three first Books of the Iliad, and part of the fourth; b) two Tragedies of Aeschylus and c) much Greek poetry.

№

Bankes 3. Another thin one, containing the Medea of Euripides, and the beginning of his Hippolitus.

№

Bankes 4. An Historical Work of Cedrenus (a Byzantine historian quoted in *Gibbon*).

№

Bankes 5. A very fair one, containing, it appears, all the Physics of Aristotle, probably of no remote antiquity as it is written with contractions, which were not used in the early ages.

№ 37

Профессора Н. К. Никольскаго 6 листовъ (165×112; 107×70; по 19 строкъ), содержащія псал. 103, 34—105, 7:

л. 1^a ἡδουθεῖη αὐτῷ . . .л. 6^b . . . καὶ παρεπίκρανα

Эти листы давно подарены были покойному протоіерею К. Т. Никольскому кѣмъ-то изъ родныхъ Н. Крылова, бывшаго спутникомъ архим. Порфирія (выше предисл. XIII), съ собственноручной, повидному, помѣткой Крылова: «Изъ библіотеки Синайскаго Монастыря взяты на память въ 1850 году изъ кучи разнообразныхъ обрывковъ, очень древніе (чуть ли не V вѣка)».

II.

Указатель именъ писцовъ.

- Ἀθανάσιος πατριάρχης Ἱεροσολύμων ρανῆε 1236 года —
№ 254 (660)
- Ἀλέξιος πρωτοφάλτης Ἄρτης 1466 года—№ 143 (877)
- ✓ Ἀναστάσιος ἱερομόναχος Κύπρου 1673 года—№ 548 (1849)
- (Ἄνθιμος ἱερομόναχος Κρητικός?) 1706 (1750?) года —
№ 537 (1678)
- Ἄνθιμος ἱερομόναχος 1638 года — № 34 (69)
- Ἀντίοχος ἁμαρτωλός 1650 года — № 15 (138)
- Ἀντώνιος ἱερομόναχος καὶ δομέστικος 1332 года — № 276
- Ἀργυρόπουλος ἱερεὺς 1567 года — № 508 (976)
- Ἀριστόβουλος Ἀποστόλης ἱεροδιάκονος 1491 года — № 556
(1194)
- Ἀρσένιος μοναχός οὐκ οἶο 1281 года — № 85 (175)
- Βαρθολομαῖος ἱερεὺς τὸ ἐπίκλην Ῥόσος 1426 года — № 140
(968)
- Βασίλειος ἁμαρτωλός νοτάρης ὁ Σκηροῦρις 1167 года — № 110
(220), 1174 года — № 111 (232)
- Βασίλειος υἱὸς τοῦ πατρὸς Καφοριάκου (?) 1247 года —
№ 77 (169)
- Βασίλειος ὑποδιάκονος πόλεως Δαλισάνδου 1053 года —
№ 125 (298)
- Γαβριήλ μοναχός ὁ Ἀγιοσαβίτης 1334 года — № 422 (432)
- Γγίνος ἱερεὺς καὶ οἰκονόμος τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Πρωτοῦ Ἰωάννου
1633 года — № 460 (1168)
- Γερμανός ἀρχιεπίσκοπος τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ 1177 года—
№ 215 (754)
- Γεώργιος ὁ Γαλησιώτης 1346 года — № 75 (152)
- Γεώργιος Σώλουος 1519 года — № 217 (746)
- Γεώργιος ἱερεὺς ὁ Φουσακαλλᾶς 1333 года — № 309 (1586)

Γεώργιος βασιλεὺς ἱερεὺς θύτης 1365 года — № 310
(1230)

Γεώργιος ὁ Τζαγγαρόπουλος ἱερεὺς 1464 года—№ 321 (1109)
1466 года—№ 390 (1645)

Γρηγόριος Ἀλλιάτης 1437 года — № 278 (1262)

Διονύσιος τάχα καὶ βασιλεύτης ἐπίκλητον Μάϊδος Πελοποννή-
σιος 1478 года — № 318 (1106)

Διονύσιος μοναχός 1784 года — № 427 (454)

Διονύσιος XVI βῆκα — № 542 (1190)

Εἰρήνη ἁμαρτωλὴ θυγάτηρ Θεοδώρου τοῦ Ἀγιοπετρίτου καὶ
καλλιγράφου 1309 года — № 308 (1256)

Ἐλευθέριος ἱερομόναχος ὁ Κρής 1650 года № 424 (396)

Εὐστάθιος πρεσβύτερος ἁμαρτωλός 967 года — № 107 (213)

Ζαχαρίας ὁ Πραιτωριώτης 1067 — № 74 (ὄβινθία 172)

Θεόδουλος ὁ ἐν ἱερομονάχοις ἐλάχιστος XII—XIII βῆκα —
№ 281 (1227)

Θεόδωρος ἀναγνώστης ἁμαρτωλός ὁ Τριχᾶς 1242 года —
№ 71 (2123)

Θεόδωρος ὁ Ἀγιοσαβίτης 1308 года — № 88 (277)

Θεόδωρος μοναχός XI βῆκα

Θεόκλητος μητροπολίτης Λιβύης 1374 года — № 277 (1229)

Θωμᾶς Πατρολόγος ἱερεὺς 1533 года — № 440 (945)

Ἰάκωβος μοναχός 1243 года — № 76 (201)

Ἰγνάτιος 1603 года — № 454 (1156)

Ἰωάννης ὁ Δροσινός 1198 года — № 6

Ἰωάννης θύτης 1737 года — № 569 (1813)

Ἰωάννης ὁ Κωννηγός οἰκτρὸς τάχα καὶ θύτης 1600 года —
№ 541 (1625)

Ἰωάννης ἱερεὺς ὁ Τεντελέκας καὶ πρωτεύδικος Γλοκός 1624
года — № 399 (310)

Ἰωαννίκιος μοναχός XII βῆκα — № 73

Ἰωάσαφ 1373 года — № 112 (239)

Κοσμᾶς ἁμαρτωλός εἰς τῶν Ἰβήρων 1689 года — № 312
(1469)

Κωνσταντῖνος ἱερεὺς καὶ σκευοφύλαξ ἐπισκοπῆς Πάφου 1466
года — № 142 (830)

- Κωνσταντῖνος XI βΐβλα — № 375 (365)
 Λαυρέντιος αιμόλος μονοτρόπος 1242 года — № 393 (522)
 Λεόντιος 1119 года — № 109 (234)
 Λεόντιος ιερομόναχος 1665 года — № 271 (1923)
 Λέων ταπεινός και άμαρτωλός 1004 года — № 425 (448)
 Μακάριος ιερομόναχος ό Σιναΐτης 1602 года — № 458 (1732)
 Μανουήλ ό Χαλκεόπουλος 1321 года — № 275 (1221)
 Μανουήλ ό χρυσοῦ χωνευτής XVΠΙ βΐβλα — № 65 (2016)
 Μαρία ή Κρουσαρόπουλα 1531 года. — № 439 (940)
 παπᾶς Μάρκος έπίκληιν Παυλόπουλος 1452 года — № 11 (27)
 Ματθαῖος 1646 года — № 462 (1157)
 Ματθαῖος 1648 года — № 14 (91)
 Μιχαήλ 1610 года — № 454 (1182)
 Μιχαήλ ό Βυζάντιος 1696 года — № 64 (1907)
 Νεόφυτος ιερομόναχος και δομέστικος τῆς μονῆς τῶν Κελλι-
 βάρων ἤτοι τοῦ Δάτρου 1236 года — № 274 (1231)
 Νεόφυτος ιερομόναχος XV βΐβλα — № 302
 Νικηφόρος ιερεὺς 1177 года — № 273 (1218)
 Νικέλαος μοναχός και πρεσβύτερος 1049 года — № 159 (595)
 Όνοφύριος μοναχός και πρεσβύτερος XIII βΐβλα — Имп. Публ.
 Библ. 112
 Παγκράτιος μοναχός Σιναΐτης 1737 года — № 524 (1824)
 Σολομών διάκονος γν^ο αβου ταμρα IX βΐβλα — № 33 (Имп.
 Публ. Библ. 262)
 Σταματινός ιερεὺς 1550 года — № 105 (71)
 Στέφανος δομέστικος 1051 (999 ?) года — № 272 (1214)
 Συμεών και Κοσμᾶς οι Ἀζόκοι 1033 года — № 108 (231)
 Συμεών 1177 года — № 215 (754)
 Φιλόθεος μοναχός και πρεσβύτερος 1049 года — № 159 (595)
 Φώτιος μοναχός και πρεσβύτερος 1049 года — № 159 (595)
 Χαρίτων 1344 года — № 10 (55)
 Χριστοφόρος διάκονος 1058 года — № 359 (319)
 ό πτωχός και άμαρτωλός και ξένος 1293 года — № 8 (94);
 1296 года — № 9; 1299 года — № 317 (657).

III.

Указатель датированныхъ рукописей
по годамъ.

710 (755 ?) года—№ 78	ранѣе 1236 года—№ 254 (660)
833 (?) года—№ 383 (380)	1236 года—№ 274 (1231)
893 года—№ 384 (375)	1242 года—№ 71 (2123)
967 года—№ 107 (213)	1242 года—№ 393 (522)
968 г.—Alexandr. 87 (стр.645)	1243 года—№ 76 (201)
1004 года—№ 425 (448)	1247 года—№ 77 (169)
1033 года—№ 108 (231)	1258 года—№ 817 (стр. 628)
1039 года—№ 223 (стр. 614)	1285 года—№ 927 (стр. 628)
1048 года—№ 356 (319)	1288 года—№ 7
1049 года—№ 159 (595)	1293 года—№ 8 (94)
между 1042—1050 годами—
№ 373 (364)	1296 года—№ 9
1051 (999 ?) года—№ 360 (342)	1299 года—№ 317 (657)
1052 (999 ?) года—№ 272(1214)	1300 года—№ 435 (456)
1053 года—№ 125 (293)	1304 года—№ 256 (849)
1067 года—№ 74	1306 года—№ 394 (302)
1075 года—№ 48 (стр. 609)	1308 года—№ 88 (277)
1077 г.—Berol.gr.oct. 3(стр.645 ¹)	1309 года—№ 308 (1256)
1119 года—№ 109 (234)	1312 года—№ 1101 (стр. 626)
1121 ¹ / ₂ года—№ 5 (44)	1321 года—№ 275 (1221)
1153 года—№ 973 (стр. 626)	1326 года — Brit. Mus. Addit.
11838 (стр. 649)
1167 года—№ 110 (220)	1332 года—№ 276
1174 года—№ 111 (232)	1333 года—№ 309 (1586)
1175 года—№ 114 (221)	1334 года—№ 422 (432)
1177 года—№ 215 (754)	1335 года—№ 372 (363)
1177 года № 273 (1218)	1340 года—№ 89 (279)
1198 года—№ 6	1344 года—№ 10 (55)
1203 года—№ 130 (стр. 624)	1346 года—№ 75 (152)
1211 года—№ 904 (стр. 628)	1361 года—№ 319 (1627)
1214 года—№ 320 (1097)	1365 года—№ 310 (1230)

1373 года—№ 112 (239)	1602 года—№ 458 (1732)
1374 года—№ 277 (1229)	1603 года—№ 454 (1156)
ранѣ 1375 года—№ 141 (869)	1610 года—№ 459 (1182)
1378 года—№ 216	ранѣ 1612 года—Имп. Публ.
ранѣ 1404 года—№ 227 (775)	Библи. 480 (стр. 629)
1419 года—№ 414 (440)	1615 года—Nanian. 101 (стр.
1426 года—№ 140 (968)	646)
1437 года—№ 278 (1262)	1617 года—Nanian. 102 (стр.
между 1425—1448 гг.—№ 311	646)
(1584)	1624 года—№ 399 (310)
1452 года—№ 11 (27)	1630 года—№ 354 (543)
1464 года—№ 321 (1109)	1633 года—№ 460 (1168)
1466 года—№ 390 (1645)	1638 года—№ 34 (69)
1466 года—№ 143 (877)	1646 года—№ 462 (1157)
1466 года—№ 142 (880)	1648 года—№ 14 (91)
1473 года — Hieros. Patr. 77	1650 года—№ 15 (138)
(стр. 650)	1650 года—№ 424 (496)
1473 года—№ 318 (1106)	1665 года—№ 271 (1923)
1486 года — № 12	1671 года—№ 351
1486 года — Nanian. 254 (стр.	1673 года—№ 548 (1849)
647)	1689 года—№ 312 (1460)
1491 года—№ 556 (1194)	1694 года—№ 536 (1632)
1504 года—№ 404 (413)	1695 года—№ 443 (1046)
1519 года—№ 217 (746)	1699 года—№ 64 (1907)
1523 года—Alexandr. 454 (стр.	1706 года—№ 537 (1678)
646)	около 1718 года—№ 547 (1821)
1531 года—№ 439 (940)	1720 года — Alexandr. 394 и
1533 года—№ 440 (945)	414 (стр. 645)
1550 года — Cantabrig. Ff. III.	1737 года—№ 569 (1813)
30 (стр. 646)	1754 года—№ 538 (1687)
1550 года—№ 105 (71)	1784 года—№ 427 (454)
1571 (αφξζ) года—№ 401 (312)	ранѣ 1794 года—№ 532 (1843)
1580 года—№ 13 (118)	ранѣ 1802 года—№ 566 (1722)
1600 года—№ 541 (1625)	

IV.

Указатель снимковъ въ текстѣ.

№№ по порядку		Страницы
1	Имп. Публ. Библи. 320 (къ № 73)	91
2	» » » калька Порф. карт. 1 (къ № 87)	101
3	» » » 52 (къ № 97)	110
4	» » » 357 (къ № 220)	132
5	» » » 363 (къ № 282)	142
6	» » » 495 (къ № 302)	155
7	А. А. Дмитриевского 1	604
8	Имп. Публ. Библи. 262	608
9	» » » 269	610
10	» » » 286	613
11	» » » 356	620
12	» » » 367	623
13	» » » 480	630
14	А. А. Дмитриевского 2	634
15	» » » 3	635
16	» » » 4	637
17	Имп. Общ. Люб. Др. Письм. oct. CLI	638
18	» » » » » oct. CXCIX	640

V.

Общій указатель всѣхъ упоминаемыхъ
въ текстѣ рукописей.

(Цифрами справа обозначены страницы).

A. Codices Sinaitici

1 (2)	1—2	169 (77)	96, 615	490 (552)	515—516
2 (4)	2—19	172 (74)	93—95, 614—615	497 (333)	178—182
8 (97)	111, 617—618	175 (85)	98—100	500 (335)	183
21 (391)	215	183 . . .	639	512 (341)	184—186
24 (60)	30—37	192 . . .	613	516 (348)	188—191
25 (61)	38—76	201 (76)	95—96, 625	517 (344)	186—188
26 (62)	76, 529—530	204 (106)	112—113	522 (293)	217—219
27 (11)	22—23	210 . . .	636—627	531 (355)	194—198, 555
33 . . .	607—609	213 (107)	113—115, 612	542 (253)	193
37 . . .	645, 651	214 . . .	643	543 (354)	193—194
38 . . .	611	220 (110)	116—117, 621	550 (514)	353—354
39 (33)	28—29	221 (114)	119—120	595 (159)	129, 619
42 (28)	25—27	223 . . .	614	657 (317)	171—172
44 (5)	19—20, 609	231 (108)	115, 613—614	660 (254)	134
48 . . .	609	232 (111)	117—118	738 . . .	619—620
55 (10)	21—22, 611	234 (109)	115—116, 615	739 (221)	131—133
69 (34)	30	235 . . .	644	740 (222)	133
71 (105)	112	239 (112)	118	746 (219)	133
91 (14)	24	277 (88)	108	754 (215)	130—131, 625
94 (8)	21, 624—625	279 (89)	108—109	775 (227)	133
108 (16)	24—25	281 . . .	109	784 (253)	134
118 (13)	23	282 (96)	109	817 . . .	628
130 . . .	624	293 (125)	122, 615—616	849 (256)	135—135
138 (15)	34	302 (394)	219	869 (141)	127
152 (75)	95	303 (397)	229	877 (133)	127—128
168 . . .	615	310 (399)	221—222	880 (142)	127
		312 (401)	222—223	904 . . .	628
				927 . . .	628
				940 (439)	247—248
				945 (440)	248, 628
				967 . . .	644
				968 (140)	123—126, 616—617
				973 . . .	626
				976 (508)	323—347, 542
				1000 (504)	321—322
				1037 (132)	123
				1094 (322)	176
				1096 (323)	176—177
				1097 (320)	173—174
				1101 . . .	626
				1106 (318)	182—173
314 (398)	220—221				
319 (356)	199—200, 618				
342 (360)	200, 618				
347 (361)	201—203, 619				
363 (372)	204—205, 625				
364 (373)	205—206				
365 (375)	206—207				
366 (374)	206				
367 (377)	207				
368 (376)	207				
369 (379)	208				
370 (378)	208—208				
371 (380)	208—209				
372 (381)	209				
373 (382)	209				
375 (384)	210—213, 619				
378 (386)	213—214				
380 (383)	208—210, 625—626				
383 (513)	347—352				
384 (497)	308—309				
386 (498)	309—312				
391 (426)	234—235				
396 (424)	233				
398 (392)	215—217				
405 (359)	200				
410 (402)	222				
413 (404)	223				
416 (406)	225—226				
427 (411)	227				
432 (422)	230—232				
435 (423)	232—233				
437 (405)	224—225				
440 (414)	228				
441 (436)	237—246, 561				
448 (425)	233—234, 624				
452 . . .	236				
454 (427)	235—236				
456 (435)	236—236				
458 (352)	192				
463 (499)	312—315				
489 (507)	323, 530				

1109 (321) 174—176	1469 (312) 167—170, 632—633
1117 (482) 266—293	1584 (311) 162—166
1121 (483) 292—305	1586 (309) 157—158, 628
1140 (522) 377—278	1604 (476) 259—264
1141 (438) 246—247	1605 (531) 392—425
1144 (524) 380—381	1606 (349) 191—192
1146 (443) 249	1622 (563) 524
1154 (456) 252	1625 (541) 443
1156 (454) 251	1627 (319) 173, 627
1157 (462) 256	1631 (331) 178
1163 (455) 252	1632 (536) 429—430
1168 (460) 255—256	1645 (390) 215
1169 (461) 256	1646 (457) 252—254, 607
1182 (453) 251	1655 (519) 367—369
1184 (540) 439—443	1667 (441) 249
1186 (539) 432—439	1671 (475) 237—259
1190 (542) 444—446	1678 (537) 430
1191 (544) 447	1683 (562) 523
1194 (556) 519—521	1687 (538) 430—431
1195 (557) 527	1706 (521) 372—377
1198 (564) 524—525, 648	1720 (533) 426
1201 (558) 521—523, 621	1725 (565) 525—527
1208 (554) 516—519	1730 (501) 315—316
1214 (272) 621	1732 (458) 254—255
1216 (316) 171	1736 (527) 383—374
1218 (273) 136, 621	1754 (535) 428—426
1219 (282) 141, 622	1765 (447) 250
1220 . . . 622—623	1760 (546) 447—447
1221 (275) 137, 622	1771 (523) 378—379
1227 (281) 140—141	1788 (526) 371—382
1229 (277) 138—139, 627	1792 (566) 527
1230 (310) 158—162	1795 (520) 366—372
1231 (274) 136—173, 627	1801 (530) 386—392
1251 (289) 143—146	1813 (569) 528—529
1252 (291) 147—149, 631	1821 (547) 448
1256 (308) 156—157, 624	1824 (524) 379—380
1262 (278) 137—140	1843 (532) 425
1276 (307) 156	1849 (548) 447—450
1339 (551) 515	1878 (502) 316—318
1345 (553) 516	1893 (496) 307
1407 (445) 249—250	1907 (64) 77— 78

1923 (271) 135	2023 (527 ^c) 383
1927 (63) 77	2089 (517) 356—364
1930 (567) 528	2123 (71) 81— 89
2015 (529) 384—385	2124 (534) 426—428
2016 (65) 78— 67	2125 (70) 80— 81
2021 (527 ^b) 383	2127 (503) 318—321
2022 (527 ^a) 382	

B. Alexandrini:

87	645
394	646
414	645
454	646

C. Bankes 1—5 650

D. Berolinenses:

oct. 2	645
oct. 3	645 ¹
oct. 4	645
oct. 5	645
qu. 43	644
qu. 44	644
qu. 45	644
qu. 47	644
qu. 48	645
qu. 49	645
fol. 29	643
fol. 30(97)	111, 618
fol. 31	643
fol. 32, 33	644
fol. 35	644
fol. 36(62)	76, 529

E. Bodleiani:

Misc. 312	658
Misc. 313	96, 649
F. British Museum:	
Burney 69	649
Addit. 11835	649
Addit. 11838	649
Addit. 20002	650

G. Cantabrig. Univers.:

Ff. III. 30	646
?	649
?	650

H. Hierosol. Patr. 77 650

I. Hiersemann 648

K. Lipsiensis:

1	639
38	649
69	647
70	647
71	647
L. Naniani:	
74	646
101	646
102	646
108	646
173	649
174	646
207	647
210	647
254	647
281	647

M. Vindobon. hist. 7 561

N. Имп. Публ. Библиотеки:

12	605
33 (78)	96, 606
37	606
37 _a	606
52 (97)	111, 617

54	612	357 (220)	131, 621
62	650	360 (273)	136, 621
88	605	362 (272)	136, 621
110	606	363 (282)	141, 622
112	606	366 (275)	137, 622
114 (558)	606	367	622
216	606	371 (308)	157, 624
219	606	381 (425)	234, 624
226	607	390	624
238	607	391 (8)	21, 624
244 (457)	254, 607	396 (76)	96, 625
250	607	405 (215)	130, 625
259 (1)	1, 639	413 (372)	204, 625
262	607	414 (383)	209, 625
267	609	418	626
268 (5)	19, 609	426	626
269	609	428 (319)	173, 627
272 (10)	611	439 (274)	137, 627
274	611	440 (277)	138, 627
278	605	441 (309)	158, 628
281	611	449	628
282	612	450	628
283 (107)	113, 612	451	628
286	613	466 (440)	248, 628
288 (108)	115, 613	480	629
289	614	493 (291)	149, 631
291 (74)	94, 614	495 (302)	154, 631
297 (109)	116, 615	497	632
308 (77)	615	500 (312)	167, 632
313	615		
318 (125)	122, 615	O. Имп. Академіи Наукъ изъ	
320 (73)	92, 616	собранія ен. Порфирія:	
323 (140)	123, 616	72	451, 642
324 (97)	617	81	421
327 (356)	199, 618	88	416, 421
330 (360)	618	90	419, 643
335 (361)	201, 619	136 (310)	159, 451, 642
343 (384)	212, 619	R. Имп. Общества Любителей	
348 (140)	123, 617	Древней Письменности:	
350 (159)	129, 619	oct. CXLIX	369
356	619	oct. CLI	638

oct. CLII	633
oct. CLIII	639
oct. CLVI	639

Q. А. А. Дмитріевскаго:

1	605
2	633
3	635
4	636

R. Н. К. Никольскаго 651

Оглавление.

	Страницы
Отдѣль I. Священное Писаніе	1—110
Отдѣль II. Богослуженіе	111—198
Отдѣль III. Учительство и Проповѣдничество	199—264
Отдѣль IV. Церковное законовѣдѣніе	265—307
Отдѣль V. Панеекты или Сборники	308—426
Отдѣль VI. Философія	427—431
Отдѣль VII. Географія. Топографія. Исторія.	432—514
Отдѣль VIII. Словесность. Лексиконы. Риторика.	
Классики.	515—528
Отдѣль IX. Естествовѣдѣніе	528—529
Дополненія	529—530
Приложенія:	
I. Χρησμός τοῦ ἁγίου Ταρασίου	533—541
II. Βασιλικὸν γράμμα	542—554
III. Νικηφόρου στίχοι περὶ διαίτης	555—558
IV. Ἐπιγραφαὶ τῆς μονῆς	559—560
V. Изъ «Тактика» Никона Дивногорца слова 4 ^е , 31 ^е , 35 ^е , 36 ^е , 37 ^е	561—601
Указатели:	
I. рукописей и рукописныхъ отрывковъ Синайскаго происхожденія	604—651
II. именъ писцовъ	652—654
III. датированныхъ рукописей	655—656
IV. снимковъ въ текстѣ	657
V. всѣхъ упоминаемыхъ въ текстѣ рукописей	658—663

Vol 18 - DM 154 -

Apr. 1170 -

now. O Boxkeids